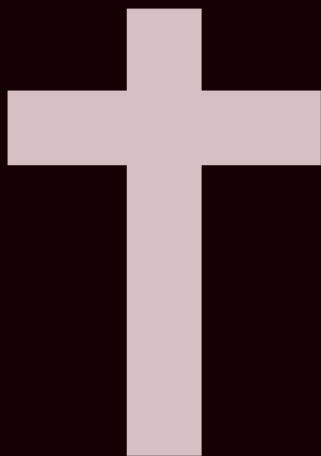

Ἡμε menomenyέ
meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

Ν_{WE} menomeny_{EE} meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
d773c38c-82ca-51fa-b995-6754070ca57e

Contents

Matyo	1
Makos	37
Lukase	58
Jøn	93
Utoó Angbá Jisós	119
Rom	149
I Korent	164
II Korent	180
Galasiya	190
Efesos	196
Filipi	202
Kolosiya	206
I Tessalonika	210
II Tessalonika	214
I Timoti	216
II Timoti	220
Titos	223
Filēmøn	225
Hibrus	226
Jemsi	237
I Pita	241
II Pita	246
I Jøn	249
II Jøn	253
III Jøn	254
Jud	255
Amε gejya Jøn	257

Abya melóméló Jisós Kras ndere **MATYO** ásamé

*Ukwéne ante Jisós Kras
(Luk 3:23-38)*

¹ Gé ηwe mabó ukwéne ante Jisós Kras mpyáne mfwa Devid, Devid mpyáne Abraham. ² Abraham alu nte Asek, Asek alu nte Jakób, Jakób alu nte Juda ne anjé bíí abi ande. ³ Ne Juda alu nte Peres ne Sera, mmá bwó akamege Tama. Peres alu nte Hēsron, Hēsron alu nte Ram. ⁴ Ne Ram alu nte Aminadab, Aminadab alu nte Nashyon, Nashyon alu nte Salmān. ⁵ Salmān alu nte Boas ne nma Boas akamege Rahab. Boas alu nte Obéd, ne mmá Obéd akamege Rut, Obéd alu nte Jesse. ⁶ Jesse alu nte mfwa Devid.

Ne mfwa Devid alu nte Solomun, mmá Solomun abó abós mbe abá lé Uriya. ⁷ Ne Solomun alu nte Rehoboam, Rehoboam alu nte Abija. Abija alu nte Asa. ⁸ Asa alu nte Jehoshafa, Jehoshafa alu nte Joram, Joram alu nte Usiya. ⁹ Usiya alu nte Jotam, Jotam alu nte Ahas ne Ahas alu nte Hesekeya. ¹⁰ Hesekeya alu nte Manase, Manase alu nte Emós, ne Emós alu nte Josaya. ¹¹ Gébégé ápyené bós Isrelí né bé ájye ne ebwó né meló Babilon, Josaya abye Jekoneya ne anjé bíí abi ande.

¹² Ajyégé ne bwó né Babilon, Jekoneya abye Shelyel, Shelyel alu nte Serubabel. ¹³ Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asōh. ¹⁴ Asōh alu nte Sadok ne Sadok alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud. ¹⁵ Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan alu nte Jakób. ¹⁶ Ne Jakób alu nte Josef, Josef ayi menó Meri. Meri abye Jisós Muú yi Esōwó akweré ji elá gefwa. *

¹⁷ Mm̄ye ke nnó upyáne ukouko, manlō mbaá Abraham ókwóné mbaá Devid ulú nyá úfyáneúni. Manlō ntó mbaá Devid ókwóne gébégé ájye ne ebwó né Babilon ulú ntó úfyáneúni. Ne mámanlō gébégé ájye ne ebwó né Babilon kpaá te gébégé ábyené Kras, upyáne ulú nyá ntó úfyáneúni.

*Nebye né Jisós Kras
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Na ne nebyéné Jisós Kras nekené. Mma wuú akamege Meri. Josef abó akpe mambá Meri ayi alu mambye Jisós, nsa nnó ebwó ákaá ujógéné ate, Meri age nnó ji alu ne une né utó Mendoó Ukpea. ¹⁹ Josef akaáge nnó Meri alu ne une, elé ji Josef alú nyá

cho né mbe ushu Esōwó, akélé fō manchye ji mekpo unós wó, ashuú manwá neba bwó bíbíí. ²⁰ Ndere ji aférege depó etiré mbo, Esōwó ató ekiénné wuú échwó gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Devid, ófógé fō manse mendée wye Meri né neba, néndé elé Mendoó Ukpea ne epyéé ji akpané une. ²¹ Ne ji abyene nyé maá mende, ayi aférege nyé bós bíí né éfwyale éwé gabo achwóó ne éwú. Getu eyigémbo, abó mamfye ji mabó nnó Jisós.” †

²² Unó bina uko úpyéé nnó ébé wáwálé nkane Esōwó apye Asaya muú ekpávé wuú ájós nnó, ‡

²³ “Wuúge, gembwénégé mendée gékpáne nye une,

gébyé maá mende, ákuú nye ji nnó Emanuel.”
Ula útené nnó, “Esōwó alu ne esé.”

²⁴ Ne Josef ápégé géjyá ase mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Esōwó egaré ji. ²⁵ Yémbó ebwó ákaá ujógéné ate wó, kpaá te Meri ábyené maá wuú mende. Ne Josef afyé ji mabó nnó Jisós.

2

Ande abi ágii depóre ambe, áchwó gé Jisós

¹ Abyé Jisós né meló Betelshem, né gebagé mewaá Judiya, gébé eyigé Heród alú mfwa né gebagé mewaá eyigémbo. Abyége Jisós, ande fō abi ágii depóre ambe átané né égbé éwé ηméc étánege ákane áchwóó né Jerosale ágige bós áké, ² “Maá meke ayi ábyené nnó ábé mfwa bós Jus alu fō? Ese degige mbo, gétúgé dégené membe wuú mbaá ηméc étánege ayi áleré esé nnó ábyé ji, ne esé déchwó manógé ji.”

³ Mfwa Heród aké awuú mecho ewe, metóó étyá ji mmu wyembo ntó ne epyéé ne bós Jerosale ako. ⁴ Mfwa Heród akúú, ánoó baá ámpyé upe Esōwó ne áneré mabé Esōwó, ebwó ako áchomé mbaá ama, ágii ebwó áké, “Ndé mbaá ábós mambyé muú ayi ákuú ji Kras”?

⁵ Ashuú ji meko aké, “Abó mambyé ji né Betelshem, fa gebagé mewaá Judiya.” Néndé, mbo ne Esōwó apye bós ekpávé bíí ásame nnó,

⁶ “Wó Betelshem, né gebagé mewaá Judiya, yé elé wó ólu kós, opófó ηnénéné né geluágé maló gejwá ayi álu né mme Judiya.

Néndé, eta wyé ne mfwa étánege nye ayi ágbárege bós ba Isrelí, nkane mémbamé mágónηme ápéle magónηme jíí.”

⁷ Ne Heród áwúgé mbo, akú anjéé bimbo ájwólé bíbíí, ágii ebwó aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégené membe yimbo né melo nyú tíí.” ⁸ Eféé ne Heród átome ebwó

* **1:16** Elú wáwálé nnó: Kras, ula utene nnó Muú yi Esōwó akweré ji elá gefwa. † **1:21** Elú wáwálé nnó: Mabó Jisós matene nnó Muú yi aférege nye bós bíí né éfwyale. ‡ **1:22** Elú wáwálé nnó: Asaya ájós depó etiré na ebele nya anjé 750 ne ále sa ηwe Matyo.

aké, “Chóge né Betelèhem démyémmye dége mbaá ayi maá yimbo álú, dégege ji kérege meso, déchwó dégaré me nnó nnye nnógé ji ntó.”⁹ Ne ankéé bimbo áwúgé genó eyigé mfwa yimbo ajóó ne ebwó, áló manjye. Ne ndere ebwó ájyé ágé wýe membe yimbo ayi ebwó ábó ágene nkane ajyée mbe, ebwó ákwólege ji meso. Akwónégé né Betelèhem membe yimbo atené né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbo álú.¹⁰ Ebwó ágegé membe yimbo eféé, matóó ágo ebwó dóó.¹¹ Akpége né mmu gepú eyigémbó, ágé maá yimbo ne mmá wuú Méri. Eféé ne átomé manó mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwó áferé unó mabó áchyé ji, gémá gélú genogé gesege nka eyigé ákuú nnó gul, gémá gélú gefógé émmá ewé ewyaa gebé gelógéló ne eyige fò gelú laménda ayi álú gefógé mawee gebé gefó.¹² Nkane ankéé bimbo ábélé ne utuú, Esówo achwó kwéle ebwó mbeé né gejjá nnó ekage ákéré meso mbaá Heróó. Ebwó ákoó meti ewéché né ájyé né meló bwó.

Josef ne Méri akpá Jisós abó afé né meló Ijip

¹³ Ankeé bimbo áwúlégé, ekiénné Esówo ékwó Josef ushu né gejjá, éjós ne ji éké, “Josef, Kwílé ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo dejjé né meló Ijip. Déjyégé láge éwu kpaá te bíí bíí ngárege nye ényú nnó dékéré meso. Néndé Heróó ákèlege maá yina manwá.”¹⁴ Josef apégé géjjá ne utuú bimbo, apye wýe nkane ekiénné Esówo egaré ji éké. “Kpá maá yimbo ne mmá wuú ojye né Ijip.”¹⁵ Akwónégé Ijip, ála wýe kpaá te gébége mfwa Heróó ágboó. Unó bíí na úpye nnó depó éfiré Esówo ápye nnó muú ekpávé wuú agaré bóó bíí débé wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.”*

Heróó ajóó nnó áwá baá ande

¹⁶ Heróó ágégé nnó ankéé bimbo ábwólé ji, nchye anywóné ji mmu. Achyé meko aké, “Áwá baá ande ako né Betelèhem né maló ayi kwókwólé, áló né baá abí ákwóné anjé ápea áshúlégé.” Heróó ajóó mbo géttúgé ji áferé nnó élé mé anjé ápea ayi ji agii ankéé bimbo gébé eyigé ebwó ágné membe yimbo.¹⁷ Mechó ewéna épyembo nnó, genó eyigé Jerimaya muú ekpávé Esówo ájós gepye wáwálé.¹⁸ Ajóó nyá aké, “Meko negbo átané né meló Rama ne gejjámégé elúlu ne dámpepe. Rashel alili baá bíí, bóó áfyéé ji metóó nnó ágó magbo, akámégé géttúgé baá bíí abí ágboó.”

Josef ne Méri ákeré meso ne Jisós né Nasaret

¹⁹ Heróó ágbógé, ekiénné Esówo ékwó Josef ushu né géjjá né Ijip,²⁰ éké “Josef, kwílé ka ókpá maá yina ne mma wuú, ényú dékéré

meso né mme Isrèli. Bóó abí ákèlege manwá ji ágboó.”²¹ Josef apégé, ase maá yimbo ne mmá wuú afé né mme Isrèli.²² Yémbó ji áwúgé nnó Achelós ase gefwagé nte wuú Heróó né gebagé mewaa Judiya, abó éfo manjye wýe. Né gejjá eyigé ji áma gé, Esówo ákwélé ji mbeé nnó ajye né gebagé mewaa Gallili.²³ Ne Josef ajye jwóle né meló Nasaret ewé élú né gebagé mewaa eyigémbó. Mechó wé épye nnó genó eyigé Esówo abó apye nnó muú ekpávé wuú agaré bóó bíí gébé wáwálé nnó, “Bóó ákuú nye ji nnó muú Nasaret.”

3

Mekomejós ayi Jón menwyaá bóó manaa Esówo ágarége

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Né gébé eyigémbó, ndere Jisós alu né Násaret, mende fò ayi ákuú ji Jón menwyaá bóó manaa Esówo, áló mangaré mekomejós Esówo né mashwone né gebagé mewaa Judiya aké,² “Kwórege matóó nyú délyá gabo néndé gébé eyigé Esówo ágbárege gefwa ne bóó bíí géla kwókwólé.”³ Jón yina ne Asaya muú ekpávé Esówo ágarége nyá átomé ne jii nnó,

“Muú fò abene mbo né mashwone aké, ‘Kwyége meti Ata dakéné, nyaáge éwú ébé cho’.”

⁴ Gefógé nkúu eyigé Jón abó afyé ájo ne bya mpó mashwone. Awélé ékandá mekó menya né gebwe jii, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó.⁵ Ne gejjámégé bóó áchwó manwú mekomejós ayi Jón ágarége. Bóó bina átané Jerosalé, ne gebagé mewaa Judiya meko ne maló mako ayi álú kwókwólé ne ebéé Jodan.⁶ Ndere ebwó áshuú ékúu né gabo ayi ebwó ápyéé, Jón awyaáge ebwó manaa Esówo né mmu ebéé Jodan.

⁷ Ndere Jón ágarége mbo, ágé gejjámégé ékwó bó Farasi ne ékwó bó Sadusi fò ndere áchwóó nnó ji awyaa ebwó manaa Esówo, aké ne ebwó, “Ényú mmyó! Ndé muú agaré ényú nnó, dekage bó éfwyale ewé Esówo achwó tó?”⁸ Yéndémuú nyú apyégé unó ébí úlére nnó akwóré metóó wuú alyá gabo wáwálé.⁹ Déferégé fò nnó, dekage déjjwóle déli mmye nnó, élé esé délu upyáne Abraham dékágé bó éfwyale ewé échwóó. Kaáge wáwálé nnó, Esówo akage pye mataa yina ábwólé upyáne Abraham.¹⁰ Ye nana, ényú debó mankaá nnó, ábwéé mé étóó mfaá mango yéndé genóó ne makaka eyigé gélagé wómé umpomé ulóólé ásaré áfome mmu mewe.¹¹ Me nwyage ényú ne manaa Esówo mamimami manlére nnó, ényú dékwóré matóó nyú. Yémbó, muú fò achwó mbo me meso, ayi áneá geme apwo me, nkwané ka muú ayi mkpane unó uká bíí wó. Achwógé,

* 2:15 Elú wáwálé nnó: Meló njwe ewé na étané né njwe Hosea 11:1.

awaye nyɛ enyú ne Mendoó Ukpea ne mewɛ. ¹² Achwó nyɛ ne ékáríyá né ebwá wuú mánchá esa. Anerégé ashwané nyɛ matoo álá pópó, afyɛ esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ébi uláa akpane agbɛ né mewɛ ewé élá nómegé.*

Awayá Jisás manaá Esɔwɔ
(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)

¹³ Ewya yé wó, Jisás atané gebagé mewaa Galilii achwó né ebéé Jodan mbaá Jón nnó awayá jí manaá Esɔwɔ. ¹⁴ Yɛmbo, Jón abó ashya ne ajoó ne Jisás aké, “Nnó me nchwó eta wýé ɔwyaá me manaá Esɔwɔ, wɔ ɔma ɔchwó eta wáa?” ¹⁵ Jón ajógémbɔ, Jisás ashuu jí meko aké, “Gó éwu ébé mbo nana, elame nnó dépyé yéndégenó eyigé Esɔwɔ akélege. Eféé ne Jón akamé manwyaá Jisás manaá Esɔwɔ.” ¹⁶ Ténéténé ayi áwyaá Jisás manaá Esɔwɔ, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Esɔwɔ éshúlege nkane gepwine ne echwó tène ji mmyé. ¹⁷ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyéé metsoó egsoó me.”

4

Danchɔmeló ammuá Jisás
(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)

¹ Eféé Mendoó Ukpea épye Jisás afé né mashwone nnó danchɔmeló ammuá ji. ² Jisás abelé éwu usaá ndó upea, utuu né njwómésé ayi álá nycé menyéé wó ne mesa alí mammye ji. ³ Gébé eyigémbɔ ne danchɔmeló áchwó jóó ne ji aké, “Mbógé wɔ ɔlu Maá Esɔwɔ, garé mataá áyina ábwólé ntoó bréd.” ⁴ Jisás ashuu jí meko aké, “Asá mmu njwe Esɔwɔ nnó, menyéé jiji fɔ wó awayá éshyɛ mángbaré genwáge mekwaá wó, yéndé mekomejóó ayi Esɔwɔ ajoó awya ntó éshyɛ mangbaré genwáge mekwaá.” ⁵ Ajógé mbo, danchɔmeló ase ji afé né Jerosalɛ melo ukpea, abelé ji né melu ewé élu tete mfaá echa upe Esɔwɔ.*

⁶ Ne aké ne ji, “Mbógé wɔ ɔlu Maá Esɔwɔ, nyó cho mme, néndé ásá né mmu njwe Esɔwɔ nnó, ‘Esɔwɔ atome nyɛ makiénné jíí nnó áchwó ábámé wɔ’, áma sá nnó:

‘Agbárege nyé wɔ né amu bwó chánchá nnó ókagé ótó enáó geká né ntaá.’” ⁷ Jisás ashuu jí meko aké, “Ngbá, me nyogé fɔ néndé, ásá ntó né mmu njwe Esɔwɔ nnó, ‘Mekwaá ákpelé gé fɔ Nte wuu Esɔwɔ mankpea ji nnó ápyé genó.’” ⁸ Alyágé eféé, danchɔmeló ama akpá jí áfé: né mfaá mékwé ewé énjogé dsoó ne aléré jí malo mme mako ne gefwa eyi gélu wýé. ⁹ Ne aléré gé Jisás mbo, ajoó ne ji aké, “Menchyge nyɛ wɔ unó bina

uko mbógé ɔtogé manó mme ɔnogé me.” ¹⁰ Jisás anyá jí aké, “Kwílé me ushuú, wɔ danchɔmeló, ása mmu njwe Esɔwɔ aké, ‘Óbó manógé élé Nte wye Esɔwɔ jimbií ne ɔkpáné wye lé jí defwe.’” ¹¹ Ajógé mbo, danchɔmeló alyá jí afé. Eféé ne makiénné Esɔwɔ áchwó póo Jisás.

Jisás alo utsoó bií né Galilii
(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)

¹² Jisás áwúgé nnó ápye Jón menwyaá boó manaá Esɔwɔ áfyéé deno, alyá gebagé mewaa Judiya akeré né gebagé mewaa Galilii. ¹³ Ajyégé, ábelé fɔ né Nasaret doó wó, akoó kóge ajyé jwólé né Kapanom melo ewé élu né mapea gentoo gé mewaa Galilii né gebagé mewaa Sebulton ne Naftali. ¹⁴ Ebo épyembo nnó genó eyigé Asaya muú ekpávé Esɔwɔ asamé gébé wáwálé nnó,

¹⁵ “Mme Sebulton ne mme Naftali, mme ayi álú meti ebéé mega, né égbé ebéé Jodan, gebagé mewaa Galilii eyigé gejamé gé boó abi álá pɔ boó Jus ájwólege wye. ¹⁶ Boó abi abó álú mmu gemua ágé gekpékpé gé genjboó. Ne boó bi álú nya mmu manoó negbo, nana genjboó gégené, ébwó átane meti.”

¹⁷ Eló né gébé eyigémbɔ, Jisás alo mangaré boó mekomejóó Esɔwɔ aké, “Kwórege matsoó nyú délya gabo néndé, gébé eyigé Esɔwɔ ágbárege gefwa jíí ne boó géla kwókwólé.”

Jisás akuú baá utsoó bií ani abi mbe
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Bií fɔ, ndere Jisás akéne né mbále ebéé mega ewe elu né Galilii, agé ánmé ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun ayi ákuú jí ntó nnó Pita, ne menjmo wuu Andru. Ebwó ánméé utófoó bwó, élé álu áwáné meshuu. ¹⁹ Jisás ajoó ne ébwó aké, “Kwólege me, nlerége nyɛ enyú, ndere ákpálege boó eké meshuu.” ²⁰ Ténéténé yimbo Simun ébwó ne meso wuu Andru ályaa utófoó bwó ne ákwólé ji. ²¹ Ndere Jisás ályá eféé ajyéé mbe gachye, áma gé ánmó abifó ápeá Jemsi ne Jón menjmo wuu ébwó álú baá Sebɛdee. Alú né mmu ékpée ne nte bwó Sebɛdee átóme upaá utófoó bwó. Akuú ébwó nnó ákwólé ji. ²² Jisás ajógé mbo, yé gébé ácho wó ályá ekpée mbaá nte bwó ne ákwólé ji.

Jisás alerege, agarege mekomejóó Esɔwɔ ne apye boó mamée átóoge

(Luk 6:17-19)

²³ Ne Jisás akéne gebagé mewaa Galilii geko. Ndere akene, alerege boó mekomejóó Esɔwɔ, né mmu macha mmyemenene bwó. Agarege ébwó abya melóméló ndere Esɔwɔ ágbárege gefwa ne boó bií. Ama apye boó abi amée mamée ufoó ufoó átóoge. ²⁴ Abya

* **3:12** Elú wáwálé nnó: Mendoó Ukpea echwage muú né mmye, echyge jí eshye mampye utsoó Esɔwɔ, mbantó ne mewɛ esáó yéndé gabo ayi muú ápye epye jí akpea. * **4:5** Elú wáwálé nnó: Boó Jus áféré nnó Jerosalɛ álú melo ukpea bwó néndé, echa upe Esɔwɔ elú nyá wye. Echa upe Esɔwɔ eléré né eta bwó nnó Esɔwɔ alú fa mme.

yi apye ngó Jisós akwó kpaá akwóné gebagé mewaa Siriya geko. Bóó ákpáne bóó bwó ako abi ámeé mameé úfóó úfóó ne abi ágene éfwyale dós áchwó eta wuú nnó ápye ébwó átoó. Né geluágé bóó bina, abifó áwyaá aló nchye, abifó ákwéne usasa ne abifó ámeé uchanchi. Jisós apye ébwó átoó. ²⁵ Ewena épyeégémbó, gejaméagé bóó ako abi átané gebagé mewaa Galilíi ne gebagé mewaa éyige ákuú nnó maló áfya ne Jerosale ne Judiya né egbé ebeé Jodan, ébwó ako álo mankwólege Jisós. †

5

Jisós alerege bóó mekomejóó Ésoᵱᵱó né mfaad mekwé

¹ Jisós ágégé gejaméagé bóó abi áchwóó ma-toómatoóó né mbaá ayi ji alú, akwó ajye jwále mfaa mekwé. Ne baá utóó bíi ájwólé áno ji mme.

Jisós alerege mejé éwé wáwáde (Luk 6:20-23)

² Ne alo mánleré ébwó aké: ³ “Ésoᵱᵱó ajé bóó abi ágené nnó mbógé ji alá pó ébwó ápó yé genó; néndé gefwa éyigé Ésoᵱᵱó ágbárege ne bóó bíi gelú éyigé bwó. ⁴ Ésoᵱᵱó ajé bóó abi alú ne masome, néndé Ésoᵱᵱó áfyéé nye ébwó metóó. ⁵ Ésoᵱᵱó ajé bóó abi alá sélé gemége bwó eke genó, néndé mme meko abeé nye awe bwó. ⁶ Méjé elu ne bóó abi áwyaá matóó mampye genó éyigé Ésoᵱᵱó akélege, néndé ji apyeé nye ébwó ápye genó éyigé ébwó akélege. ⁷ Ésoᵱᵱó ajé bóó abi ágene bóó meshwe, néndé Ésoᵱᵱó ntó agene nye ébwó meshwe. ⁸ Ésoᵱᵱó ajé ébwó abi áwyaá matóó mmu pópó, néndé ágene nye Ésoᵱᵱó ne ame bwó. ⁹ Ésoᵱᵱó ajé bóó abi ámmyeé nnó bóó ábe nesó ne ate, néndé, ákuú nye ébwó nnó baá Ésoᵱᵱó. ¹⁰ Ésoᵱᵱó ajé bóó abi bóó ámyé amu ne ébwó gétúgé ápye unó ebi Ésoᵱᵱó akélege néndé gefwa éyigé Ésoᵱᵱó ágbárege ne bóó bíi gelu éyigé bwó. ¹¹ Méjé elu ne enyú abi bóó áju enyú mashye mnye, enyú abi ámmyeé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájóóge úfóó unó uboubo ebi ulú gebyó eta nyú gétúgé dékwólegé me. ¹² Bége lé ne metóó megomego ne nechóchó, néndé, gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntó nnó mbó ne ámye nyá ama ne bóó ekpávé Ésoᵱᵱó abi ábóó mbe ne enyú.”

Jisós alerege nnó áhkwóle bíi alú eké mega ne genjgbó mbaá bóó mme

¹³ Enyú bí delu áhkwóle baá délu eke mega mbaá bóó mme meko, yémbó mbógé mega élá pó sé ne ugo bíi, ápyeé mbó nnó ne ugo bíi ukéré? Éfílé sé yé genó, éla lé genó éyigé ágbéle dafye bóó ájyále ne uka. ¹⁴ Enyú delu genjgbó mbaá bóó mme meko,

wye ndere melo éwé átené mfaa mékwe éla ébígé fó mangé. ¹⁵ Mbóntó ne muú alwégé étuléká alá abóó fó gesá ákwéré éwú. Yémbó, álwégé éwú anja éwú mfaa mbaá yi égénege yéndémuú né mmu gepú ágené. ¹⁶ Wyémbó ntó ne élome nnó délyá genwáge nyú gégenéagé eké mewé mbaá bóó ako, nnó yéndémuú ágé uló melu ebi enyú dépyé ne áfége Nte nyú Ésoᵱᵱó muú alu né mfaánebuú.

Jisós alerege bóó depóré mabé Mosis

¹⁷ Déferéagé fó nnó me mbó nchwó élé máncho mabé Mosis ne unó bí bóó ekpávé Ésoᵱᵱó ábóó áleré. Nchwó lé nnó mpye unó ebi mabé yimbó ájóó úbé wáwále. Nchwó fó máncho áji wó. ¹⁸ Ngarege enyú wáwále nnó, téé mfaa ne mme ábyeé, ye ekéke genó éyigé áférege né mabé Mosis yina gépó yé genéne nnó, kpaá téé unó uko ebi ásámé úbé nye wáwále. ¹⁹ Ne yéndémuú ayi abyaá ekéke genó né mabé ayi, nnó epófó genó, ne álerege ntó nnó bóó ábyáagé éwu, abeé gembyánkwógé muú né gefwa éyigé Ésoᵱᵱó ágbarege ne bóó bíi. Yémbó muú ayi ábélege mabé Ésoᵱᵱó ayi, ne alerege ntó bóó nnó ábélége áji abeé nye gekpékpégé muú né gefwa éyigé Ésoᵱᵱó ágbárege.*

²⁰ Ngarege enyú wáwále nnó mbógé enyú delá fyéé mekpo mamele mabé Ésoᵱᵱó depwó ekwó bóó Farasi ne ánleré mabé Ésoᵱᵱó wó, degene fó meti mankpe né gefwa éyigé Ésoᵱᵱó ágbárege ne bóó bíi cháchá.

Jisós alerege depóré metóó usóó

²¹ Enyú debó déwú nyá nkane ebeé Mosis ejóó mbaá ukwéne ante sé nnó, ékagé muú áwá nte. Muú ayi ápyeé mbó, akpéne nye unó mpa. ²² Yémbó me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abóó metóó usóó ne nte menjmé akpéne nye unó mpa eso. Ne muú ayi ashyeé nte menjmé nnó, “wó ólu waá?” Akpéne nye ntó eso ewe kpaá. Ne muú ayi ajóógé ne nte menjmé ntó nnó, “Wó genjkenéagé muú” akpéne mmu mewé éwé élá nóomé. ²³ Ne ndere elúmbó, ébegé nnó muú abóó echye manchyé, né mbaá ayi áchyége echye Ésoᵱᵱó, ne atége nnó apye genó éyi gesóó menjmé wuú metóó, ²⁴ ályá áfya éwémbó éféé, abó kpe mbe ajyé akwyé depó ne menjmé wuú, ne achwó achyé echye wuú mbaá Ésoᵱᵱó. ²⁵ Muú abógé éfwyale ne muú mawámé wuú, akaméagé fó ji ajye ne éwú né eso. Akwyé depó ábé meko ama gemége nnó ajye né eso. Néndé, alá pye mbó wó, gébé gékoógé ajyagé ne éwú né eso, afye nye ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bóó bó nku, ne bóó nkú áfyéé nye ji deno. ²⁶ Ne kaáge wáwále nnó alá né deno etirémbó, kpaá té ákwóle ujwóó bimbó uko.

† 4:25 Elú wáwále nnó: Malo afya yina, élé Dekapolis.

* 5:19 Elú wáwále nnó: Bóó Jus ákuú gefwagé Ésoᵱᵱó nnó gefwagé mfaánebuú gétúgé ébwó áfso mantya mabo Ésoᵱᵱó, detú detú.

Jisɔs alerege depɔrɛ ulɔ ne neba manwá
(Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

²⁷ Enyú debɔ dewú nyá nkane ebé Mosis ejɔɔ nnó muú ákwegé ulɔ. ²⁸ Yémbɔ me ngarege enyú nnó, muú ayi apéle mendée dóme, ne abɔɔ nkyaá né metɔɔ wúu mambelé ne ji, akwe mé mbo lé ulɔ ne mendée yimbo né mmu metɔɔ wúu. ²⁹ Ne ndere elúmbɔ, mbɔgé dambɔɔnni wyé ayi ebwɔnye apye nnó ókwé ebé Esɔwɔ ju ji óféré, néndé élú galógáló nnó gepógé menyammye génó wɔ, ne nnó óbɛ ne upɔɔ mmye uko, ójyé né mewe ewé élá nómégé. ³⁰ Ne mbɔgé ebwɔnye wyé épyé wɔ nnó ókwé ebé Esɔwɔ, sɔ éwú ófómé, néndé élú galógáló nnó jɔgé menyammye wyé génó ne nnó menyammye wyé mekomeko ákpɛ mmu mewe ewé élá nómégé. ³¹ Enyú dewú nyá nnó ebé Mosis ejɔɔ éké muú akage wá neba ne mendée wúu mbɔgé achyegé ji mekpó jwɛ. ³² Yémbɔ me ngare enyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wúu ewé mendée wúu álá kwe ulɔ wɔ, muú yimbo apye nnó mendée wúu akwé ulɔ mbɔgé abagé menɔ ayi chá. Ne ye ndé mende ayi abagé mendée ayi menɔ wúu alyá ji neba akwé ntó ulɔ.

Jisɔs alerege depɔrɛ manyémɛno

³³ Enyú debɔ déma wú nyá nkane ebé Mosis ejɔɔ ne ukwéne ante sé nnó, ékágé muú anyémɛno mampye genó eyige gélá pɔ ji metɔɔ mampye. Muú abɔ mampye genó eyigé ji anyémɛno né mbe ushuú Esɔwɔ nnó apyɛé. ³⁴ Yémbɔ me ngarege enyú nnó ékágé muú akele kanjka, ye ébɛle mannkú mabɔ mfaánebuú, néndé élé geluoge Esɔwɔ. ³⁵ Yé ébɛlé mankele ákú mme néndé mme alu geluú eyige Esɔwɔ ánerege uká bíi wyé ágbége mmye, ne muú akelégé ákú ye Jerosale néndé ele Esɔwɔ mfwa yi kpaá ne abɔɔ melɔ Jerosale. ³⁶ Ne ékágé muú akélé yé mekpɔ wúu néndé ákágé bwɔle enjkaá méjwé ema ébɛ pɔpɔ yé lé megíli. ³⁷ Kámélé nnó “É é” mbɔgé genó gélú eyigé wɔ ókamege ne shya ntó nnó, “Ngba” mbɔgé genó, gélú eyige wɔ óshyáa. Yéndégenó eyigé ómage gbɛé né mfaá eyina getané mbaá danchóméló.

Jisɔs alerege nnó ékágé muú ashúú gabo mfaá gabo
(Luk 6:29, 30)

³⁸ Enyú debɔ dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambɔɔnni nte menjé, ánií ntó awúu. Ne yé amugé nenéné nte, ámu ntó eníi. ³⁹ Yémbɔ me ngarege enyú nnó, ékágé muú ashúú gabo mfaá gabo. Ne muú adogé wɔ égbé etaá ewé ebwɔnye, bwɔlé ewé fɔ ntó ado. ⁴⁰ Ne mbɔgé muú aké akelege mampye mpa ne wɔ nnó ase nkú wyé ayi mmu, chyéé ji chonchó ne ayi dafye. ⁴¹ Mbɔgé muú bee agbarégé wɔ nnó ókpá metuú wúu ójye mkpa neke ama, chó ne ji

mkpa neke épeá. ⁴² Muú akágé wɔ genó, chyéé ji géji ónyogé. Ne muú achwógé nnó ópɔwɔ ji genó ntó óshyagé, pɔwɔ ji geji.

Bɔ gejeé ne bɔɔ mawámɛ
(Luk 6:27, 28, 32-36)

⁴³ Enyú debɔ dewú me nnó ebé Mosis éké, “Gbógé ne bɔɔ abi dényéé détúge ne ebwɔ ne paáge bɔɔ abi álá kíi enyú.” ⁴⁴ Yémbɔ me ngarege enyú nnó bógé gejeé ne bɔɔ mawámé nyú, dénénemmye mbaá Esɔwɔ nnó aje bɔɔ abi ámmye amu ne enyú. ⁴⁵ Depyɛge mbo, debɛé nyé baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyɛé mɛmɛé étyéé mbaá bɔɔ abi ápyɛé galógáló ne abi apyɛé gabogabo, ne manaá nnó akwéné mbaá bɔɔ abi ápyɛé unɔ bí ji ákélege ne abi álá pyéé. ⁴⁶ Ne mbɔgé enyú dégbóo lé ne bɔɔ abi ágbóo ne enyú, ndé nsá ayi enyú debɔɔ wyéé? Pó wyémbɔ ntó ne ánselé njá makpo apyɛé? ⁴⁷ Ne mbɔgé enyú dedóo lé abya ne bɔɔ abi dényéé détúge ne ebwɔ, nde mechó ewé enyú depyɛ mbo ewé muú alá pyé? Yé bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus; mbantó ne ápyɛé. ⁴⁸ Né géttú eyigé na debɔ mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú álú.

6

Jisɔs alerege nkane débɔɔ mampyégé unɔ Esɔwɔ dela lerege mmye né mbe ushu bɔɔ

¹ Yémbɔ Jisɔs alérégé aké, “Sége gébé nnó ékágé déléregé mmye né mbe ushuú bɔɔ nnó ágené enyú géttúge unɔ Esɔwɔ ebi depyɛé. Muú apyégé mbo, abɔɔ fɔ nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyge. ² Getu eyigembo, yéndégébé muú nyú aké apóoge mbya muú ékágé ádó makánjka melóméló nkane bɔɔ démbwólé ápye, né macha mmyemene, ne metɔɔ melo nnó bɔɔ áfégé ebwɔ nnó álú bɔɔ alsálá. Ne ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bɔɔ áfégé mbo ebwɔ gé le áwu bwɔ nsa ne ebwɔ abɔɔ me mbo. ³ Ndere elúmbɔ, muú nyú aké apóoge mbya muú, apóó gefɔɔ eyigé yeé muú ayi álu kwákwólé né ji álá kaágé. ⁴ Nnó mampoo ayi depóoge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembo, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yéndé unɔ bí bɔɔ ápyɛé bíbí áchyge nyé nyú nsá.”

Jisɔs alerege nkane muú abɔɔ manemmye mbaá Esɔwɔ
(Luk 11:2-4)

⁵ Jisɔs afe mbe manleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denenemmye, dénégé fɔ éké bɔɔ abi abwólégé gemege bwɔ néndé, ebwɔ ágbóo mantené téné né macha mmyemenene ne mapeá anɔɔ mati ánénemmye nnó bɔɔ ágené ebwɔ. Ne ngarege enyú wáwálé nnó mange ayi bɔɔ ágené mbo ebwɔ, gé le áwu bwɔ nsá ne ebwɔ abɔɔ me mbo. ⁶ Ndere elúmbɔ, yéndégébé muú nyú aké ákélege manemmye, ajye akpe mmu gepú jí, mbaá ayi ji abeé jimbíi, agbé

gepu, anemmye mbaa nte wuu Esowo ayi ala gñé ji ne ame. Ne nte wuu ayi agene yéndé unó bi boó ápyéé yéndé mbaa, achyeye nyé ji nsá. ⁷ Ne muú nyú aké anemmye ájóógé mejóó ewé alá pò ne mekpo ne ula ndere boó abi alá pò boó Jus ápyéé. Gétúgé ebwó áferege nnó ájóógé mejóó doó ne Esowo awú mmyemenene bwó. ⁸ Débégé fò eké ebwó, néndé nte nyú Esowo akaá mé genó eyigé dékélege gemége nnó degii ji. ⁹ Ne yéndégébé déké dénenemmye nege na, Nte esé Esowo, wó yi ólú mfaánebuú, pyé mabo mmyé mabé ne énogé. ¹⁰ Pye gefwa jyeé géchwó. Pye boó apyeye elé genó eyigé wó ókélege fa mme nkane ápyéé né mfaánebuú. ¹¹ Chyégé esé menyéé yi dékélege bií ne bií. ¹² Jinte gabo yi ese dépye eta wye ndere ese ntó déjigente gabo yi boó ápyeé eta esé. ¹³ Okaméagé esé dékpe né mmuamene ayi apyeye esé dékwéne né gabo. Yémbó féré esé né amu danchomeló. †

¹⁴ Mbo ne débóó manemmye. Né ebégé ojigé nte gabo yi ate boó ápyéé ne eta wye, Nte wye Esowo né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wye yi ópyé. ¹⁵ Yémbó alá jinte gabo ayi ate boó ápyéé né eta wye wó, Nte wye Esowo ajigé nyé fò ntó nte gabo wye yi ópye.”

Jisós alerege nkane debóó manlyage menyéé kpékpé gétúgé deporé Esowo délá lérégé mmye

¹⁶ “Ne yéndégébé déké délyage menyéé kpékpé gétúgé deporé Esowo, ekagé déla meshwemeshwe nkane boó abi ábwólégé gemége bwó ápyéé. Ebwó aláá meshwemeshwe eké boó abi ágene efwyale, nnó boó ákaá nnó ebwó ályá menyéé kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi boó ágene mbo ebwó, gè le awu bwó nsá ne ebwó áboó me mbo. ¹⁷ Ne ébégé muú nyú alyagé menyéé kpékpé gétúgé deporé Esowo, áshwóné ushu bií, áwaá mawéé, ne achá mejwé wuu. ¹⁸ Muú nyú apyége mbo, boó ákágé fò nnó alyá menyéé kpékpé, élé Nte wuu Esowo muú akaáge unó bi boó ápyéé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuu Esowo muú agéne yéndégenó eyigé ji apyéé bíbí, achyeye nyé ji nsá.”

Ekágé muú abya Esowo gétúgé unó mme (Luk 12:32-34)

¹⁹ “Ekagé désélé gefwage nyú dékwigé fa mme, mbaa ayi baá menya ne nfrákán ányéé nye geji, ne ánjó ntó ágyálé gepu ákpé ákpá yéndé genó. ²⁰ Genó eyigé yéndémúú abóó mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaa yi Esowo mboó gefwa alú, mbaa yi baá menya ne nfrákán alá kaágé anye ne ánjó ntó alá kágé gyá gepu ákpá yéndégenó.”

²¹ Nénde, mbaa ayi muú ábélege gefwa jií, eféé ntó ne metóó wuu ebéé.

Jisós alerege boó genjbógé menyammye (Luk 11:33-36)

²² “Amé mekwaá álú eke etúlékán né menyammye wuu meko. Ne mbogé ame jyé álú chánchá, ébyennó menyammye wyé meko abeé ne genjbó. ²³ Ne ebégé ame jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuagemua. Ne mbogé genó eyi gepye wó ógéne mbaa gekwege gemua, ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekpégé gemua.”

Jisós alerege nkane débóó mambé ne Esowo ne unó mme (Luk 12:22-31)

²⁴ “Muú ama ákágé kpá fò defwé mbaa boó apea gébé gemaá. Apyégémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifo. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifo. Enyú dekáge nógé fò Esowo ne nka gébé gemaá. ²⁵ Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyégé fò gemége nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényúú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwó menyéé wó? Ne menyammye mekwaá apwáó mandeé mamfyé wóó? ²⁶ Pége denywóné, detí depené menyéé, déferege ne débélégé mbwé, yémbó nte nyú muú álú né mfaánebuú achyeye déti menyéé, nnó enyú denjeá gemé dépwáó deti wóó? ²⁷ Déchyégé fò gemé nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuu ekáge gbéé yeé bií uma né amñme ayi Esowo achyé enyú nnó débélé fá mme? ²⁸ Ulannó déchyégé gemége nyú efwyale gétúgé mandeé? Pége dégé unóó mewaa ébi úkome ukoó ulólúó ndere úwéné, úpyé fò utóó, ukwýége ye mandeé. ²⁹ Yémbó ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alomé akwóné ukoó ébi unóó bina. ³⁰ Mbogé Esowo achyeye bya mewaa bina ukoó ulólúó. Bya ébí fina ulú ubé geyá úgbó átuú áfyé mewe, deferé nnó ákágé chyéé fò enyú mandeé apwó ndere ji apele bya mewaa? Metóó ewé enyú defyee né Esowo éjénéé kpaá épwó amu. ³¹ Désómégé sé déshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényúú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? ³² élé boó abi alá pò boó Jus ne anerege matóó né ufóó unó bina. Kaagé nnó Nte nyú Esowo muú alu mfaánebuú akaá me nnó debó mambé ne ubi uko. ³³ Ne bóge mbe dékéle kpé meti ewé Esowo abeé mfwa nyú depyége unó bi ji ákélege, dépyége mbo, achyeye nye enyú unó bina uko. ³⁴ Ne déchyégé fò efwyale né menyammye enyú désómégé gétúgé unó bi geyá, yéndé bií uwyá eti depó eti déchwáó ne ubi. Desége fò efwyale ewé bií ébi chá décho ne ewe fina.”

* 6:7 Elú wáwálé nnó: Esowo ayi boó ubeé ánenemmye, ápófó Esowo ayi abóó mfaa ne mme. † 6:13 Elú wáwálé nnó: Ukwene bə nwe abifó áké, Nénde gefwa jye, uto bye ne njo wye ulú te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

7

Dépagé mpa bɔɔ ne metɔɔ usɔɔ
(Luk 6:37, 38, 41, 42)

¹ “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ékagé Esɔwɔ apa awe nyú. ² Néndé gefɔɔ eyigé dépane mpa ate, wyémbɔ ntó ne Esɔwɔ ápane awú nyú. Gefɔɔ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nye áchyéé enyú. ³ Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu éke maá gejawá né dambɔɔnni nte menjé wyé ɔla áfyéé mekpo ne gabo ayi alu éke mekwɔkwɔ né dambɔɔnni awye wambɔɔ? ⁴ Épyembɔ nnó ne ɔjɔɔ ne menjé wyé nnó, ‘Léré me nféré wɔ maá gejawá ayi alú wɔ né dambɔɔnni’ ayi ɔlá géne mekwɔkwɔ ewé ekwere wambɔɔ né dambɔɔnni? ⁵ Wɔ muú dembwalé bɔ kpé mbe féré ntó mekwɔkwɔ ewe elú wɔ né dambɔɔnni, ɔké ɔgene mbaá chánéné ne ɔféré ekéké gejawá ewé élú menjé wyé né dambɔɔnni.

⁶ “Débɔgé fɔ unó Esɔwɔ déchyé mbaá bɔɔ abi alá bɔɔ gébé ne ji wɔ. Alu eké bɔ mammye. Depyege mbo abwɔlege mmye áno enyú. Débɔgé fɔ genó gelógéló déchyége mbaá bɔɔ abi alú eké ukwende, depyege mbo ájyárege geji ne uká ábulé né utwɔntwɔ.

Jisɔs alerege nnó ɔké ɔkelege genó, gií Esɔwɔ né mmyemenene
(Luk 11:9-13)

⁷ “Gige wyé Esɔwɔ gige, achyege nyé enyú unó bi dekelege, kelege wyé kelege ápye nyé enyú dege ubi. Dóoge wyé menombi doó, anénege nye enyú ewú. ⁸ Néndé muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akelégé, agene nye, ne muú yi adogé menómbi, anénege nyé ji ewú. ⁹ Ndé muú nyú ayi maá wuu agigé ji bréd áchyége ji ntaa? ¹⁰ Ne ye ebe elé nnó agii ji meshuu áchyége ji mmyɔ? * ¹¹ Mbɔgé enyú ákwaá abi délu bɔɔ nchye, dechyege unó ulúlú mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú Esɔwɔ muú alu né mfaánebuú alá chyége unó ulúlú mbaá bɔɔ abi ágige ji ubi?

¹² “Depɔ deko etire menjɔɔ mbo delú nnó, pyége étá bɔɔ wyé genó eyigé dekelege nnó ápye eta nyú. Gé mémma mecho ewé mabé Mosis ne bɔɔ ekpávé Esɔwɔ ábɔ ásamé na.

Menómbi mamkpe né gejawá eyi géla gebyéé élú mámále
(Luk 13:22-30)

¹³ “Koóge né menómbi ewé élú mámále néndé ewé muú akogé wyé ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejamége bɔɔ ákwɔlege le ewú. ¹⁴ Yémbɔ menombi ewé muú ákóge wyé ájyéé né meti gejawá eyi gélagé byé élú mámále ne meti ewémbɔ épɔ kɔkoge. Ne bɔɔ abi ágene ewu ája wɔ.

Genɔɔ ne umpomé bií
(Luk 6:43, 44)

¹⁵ “Sége gébé ne bɔɔ gebyɔ abi aké álú bɔɔ ekpávé Esɔwɔ. ɔgege ebwɔ né ame álú nyameé eké magóɔnɔme, nsanjí élé ukwaála. ¹⁶ Dekage nyé ufɔɔ bɔɔ ebi ebwɔ álú né gepɔ eyigé ebwɔ áwyaá, wyé ndere ákage genɔɔ né umpomé bií. Muú ákagé jye fɔ né dɔnsɔ ákyé gempomé eyigé gegɔɔ. Muú ajye fɔ né agbójélé ákyé geloge sokoro. ¹⁷ Unɔ ulúlú uwɔme umpomé ulúlú, ebi uboubo uwɔme umpomé uboubo. ¹⁸ Genɔɔ gelógéló géwómé fɔ umpómé uboubo ne eyi gebo-gebo géwómé fɔ umpomé ulúlú. ¹⁹ Ne yéndé genɔɔ eyi gélagé wómé umpomé ulúlú mboá mekɔɔ ákele geji ásré áfyé mewe. ²⁰ Mechɔ ewé me njɔɔ mbo, elú nnó, dékaáge nyé bɔɔ gebyɔ abi aké álú bɔɔ ekpávé Esɔwɔ né gepɔ eyigé ebwɔ áwyaá.

Jisɔs agarege nyé bɔɔ abifɔ nnó ji akadgé ebwɔ
(Luk 13:25-27)

²¹ Jisɔs ama jye mbe mánjɔɔgé aké, “Épɔfɔ yéndemuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyéé nyé gefwage Esɔwɔ. Ele bɔɔ abi ápye genó eyigé nte wa Esɔwɔ muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nye geji. ²² Ne bíi mpa Esɔwɔ úkwonégé, bɔɔ ájɔɔge nyé ne me aké, ‘Ata Ata! Pɔ nnó esé ne Esɔwɔ apye dégáre ná bɔɔ mekomejɔɔ ayi atané eta wuu né mabo myéé? Déma débuú gejamége aló nchye ne déma depyéé ntó ukpekpe unó né mabo myéé?’ ²³ Bíi bi mbo ngarege ebwɔ gbógónó nnó, ‘Kwílege me ushuú enyú bɔɔ abi déla pyéé unó bi Esɔwɔ ákelege, nkágé fɔ enyú!’

Ufɔɔ antené upú apéd
(Luk 6:46-49)

²⁴ “Ne yéndemuú ayi awuúge unó bi ngare mbo uko ne ápyeé ndere ájɔɔ alu eké muú déngá ayi átené gepú jíí né mfaá étárávé; ²⁵ yé manaá ákwe, mannyi akpe, ne mbyo amye gepú eyigémbɔ gekwene fɔ, gétúge átené géjí né mfaá étárávé. ²⁶ Ne yéndemuú ayi awúu mekomejɔɔ wa yina, ne alá pyéé fɔ ndere ákelege; alu eké, genjekenege muú ayi átené gepú jíí né mfaá gesɔɔ. ²⁷ Manaá ákwegé, mannyi ákpegé, mbyo ammyegé, gepú eyigémbɔ gékwé mme kpakpa!”

Jisɔs alerege nkane muú ayi ájɔɔgé éssɔ

²⁸ Jisɔs anérége manjɔɔ depɔ etire na, gejamége bɔɔ abi álú éféé ála mano mekpo fuú né gefɔɔ eyigé ji álerege, ²⁹ néndé álerege ne ncha ayi atane mbaá Esɔwɔ épɔfɔ eke ánléré mabé Esɔwɔ.

8

Jisɔs apye muú ubá atoó
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

* 7:10 Elú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus aseé manye mmyo.

¹ Jisós ánerégé manlère unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamégé bós ákwólé ji. ² Aké ápéle muú ubá fò achwó tó ji manó mbe ushu, ane ji mmye aké, “Ata mbógé okélege, pye me nkpea.” * ³ Jisós anyaa ébwó wuú ata ji aké, “Me nkelege, ubá byé ubyé, kpea.” Ténéténé yimbo mende yimbo akpea. ⁴ Jisós ajós ne ji aké, “Ékagé ópye muú fò akaá genó eyi gépye ne wó. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpeye upe Esówo áchééré agé nnó otóó. Ne chyéé genó eyigé ebé Mosis éjós, mampye bós akaá nnó otóó.”

Jisós apye maá defwé muú kpaá bós bee Rom atóó

(Luk 7:1-10)

⁵ Jisós afé né meló Kapanom, ákwónégé wyé, muú kpaá bós bee né Rom ajye báne Ji ne alo máne ji mmye, nnó apóó ji. ⁶ Aké, “Atá maá defwé wa amee, akore ala mmu bélé ne ubalé.” ⁷ Jisós ajós ne ji aké, “Nchwó pyé nyé ji atóó.” ⁸ Ne muú kpaá bós bee yimbo aké, Ata nfu yé muú fò ayi ókpéne gepú eyá wó, yémbo wó jós lé genó ne maá defwé wa atoge nye. ⁹ Elé mentó nwyá bós kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ébwó. Ajosgé ne me nnó, “Mpye genó eyi, mpye. Ne nwyá ntó bós bee abi áwuú ne me.” Yé ayi ndé ne njósge ne ji nnó, “Chó fa ajye, njósge ne yimbo nnó chwó we, achwó.” Ne njósge ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyéé géji. ¹⁰ Jisós awúgé mbo, byó uwó ji mmu. Abwólé mmye ajós ne bós abi ákwólege ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú danjé muú ayi áfyéé metóó ne me na, yéé ébélé né Isrelí. ¹¹ Ngarege enyú nnó gejamégé bós átánége nyé né umé maló mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ante se, Abraham, Asek ne Jakób manye gefwa eyigé Esówo ágbárege. ¹² Ne gejamégé bós Isrelí abi gefwa eyigé na gebó gélu eyigé bwó áfomege nye ébwó dafyé ála mmu epinyá gemua álíli, ányéé manjéné.” ¹³ Jisós ánerégé manjós unó bina ajós ye ne muú kpaá bós bee yimbo aké, “Kéré meso né gepú jyéé, okamé nnó Esówo akaáge pye maá wyé atóó, chó yéndégenó gébéé wyémbo.” Wye ndere Jisós ajós mbo maá defwé yimbo atóó.

Jisós apye gejamégé bós mameé dtóó

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ne Jisós alyaágé eféé, afé né gepúge Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendée Pita né mfaá ukwó bélé, amee njaja gefwine. ¹⁵ Jisós ajye tá ébwó wuú. Ténéténé yimbo gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akéle menyéé achyé ji. ¹⁶ Nkwale akwónégé bós áchwó ne gejamégé bós bwó abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale mbaá Jisós. Ne Jisós anyá aló nchye bimbo ne mekomejós wuú, átáné bós bimbo mmye ne apye abi ámee ako

atóó. ¹⁷ Jisós apye unó bi nnó genó eyigé Asaya muú ékpávé Esówo ájós nyá átome ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé esé né ubale, apye mamée se ábyé.”

Gejwágé ánkwalé Jisós

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisós agégé nkane gejamégé bós géchwó nós ji mme, ajós ne baá utós bií aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.” ¹⁹ Gemege nnó ébwó áchyaá, menleré mabé Esówo fò, achwó mbaá Jisós aké, “Ménleré, nkelege nnó me nkwólégé wó deyyégé yéndé mbaá ayi ójyé.” ²⁰ Jisós ashuú ji meko né nekanémejós aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyoné dewyaa anywa ne me Maá Nte Mekwaa mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.” ²¹ Ne maá utós Jisós ayi ama ajós ne ji aké, “Ata gó njyé nnú kpé nte wa ne nchwó.” ²² Jisós ashuú ji meko aké, “Gó bós abi álú eké áwuú bó ání mewu bwó, wó kwóle me.”

Jisós anyá mbyonnyi atené

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Ndere Jisós akpene mmu ékpe, baá utós bií ákwólé ji nnó áchyaá ájye égbé géntógé mewaá. ²⁴ Ndere ébwó áchyaáge, mbyonnyi metometo átáné mbelepo alo mampye. Amye kpaá apye ngbannyi ado ékpe éla mankemanke, yémbo Jisós ábó abelege ji gejyá. ²⁵ Ne ébwó ájye peé ji aké, “Ata póó esé, déchwó nó nnyi.” ²⁶ Jisós ajós ne ébwó aké, “Défós ndé? Metós ewé enyú defyéé ne me épó ne uno.” Ajósge mbo akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo nnó áténé! Atené, mbaá akwené tómeé. ²⁷ Mecho ewé épye baá utós bií ála mano mekpo fuú ájósge ne ate aké, “Ndé gefógé muú ná, ayi ányáge yé mbyo nnyi ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisós abú aló nchye átáné ande fò apedá mmye

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisós ne baá utós bií áchyagé gentógé mewaá, afé né gebagé mewaá Gadaren. Akwónégé éwu, ande fò ápéá abi aló nchye áchyége ébwó éfwyale átane né manómé bó mbaá ayi ébwó ájwólege áchwó báne Jisós. Ande bimbo ápye éfó kpaá te bós ákámégé sé mánkógé né meti ewémbo. ²⁹ Ndere ébwó ágené Jisós, álo mánkálegé aké, “Wó Maá Esówo, óbó ndé méchó ne esé? Óchwó chyé esé éfwyale ayi gébége eyige Esówo áchyé esé géláge kwóne wó?” ³⁰ Eké épyembo, nfoné mekwende fò nébó nényéé eféé kwókwólé, ³¹ aló nchye abi álú ande bimbo né mmye áne Jisós mmye aké, “Mbógé óbuúge esé, te esé déjye dékpe né nfoné mekwende eniné mbo.” ³² Jisós ajós yé ne abi aké, “Tánége déjye.” Aló nchye bimbo átáné ájye

* 8:2 Elú wáwálé nnó: Né gepógé bós Jus muú aké amee uba, ásele ji nnó álú debadeba né mbe ushu Esówo. Apó sé muú ayi áchómé mmye ne ate, ne ákamegé fò nnó ji akpe né mmu écha upe Esówo.

kpé nfoné mekwende eniné mbo né mmye. Eféé mbo nfoné mekwende eniné mbo nésóó ne gatélé, né shulé mékwé né kwe mmu gentoóge mewaá né nyú manaá négbo. ³³ Ambamé mekwende eyimbo, ágégé ndere epyéé, ábó gatélé áfé né melo ágaré genó eyi gépyéé ne ande bimbo. ³⁴ Awúgé mbo, melo meko etané manjye báne Jisós, égéé jí éne jí mmye nnó ályaa mewaá bwó.

9

Jisós apye muú úchánchi atoo
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisós alyágé bós melo Gadaren, ákeré meso né mbále gentoógé mewaá, akpe ekpée achyaá áfé né melo ewé jí ájwolege wye. ² Akwónégé wye, bós fó ákpá muú úchánchi fó né uló áfé ne jí eta wuú nnó apyé jí átoó. Ne Jisós agégé nnó bós bimbo áfyéé matós ne jí wáwálé nnó jí akaáge pye muú úchánchi yimbo atoo, áké ne mende úchánchi yimbo, “Maá wa, gbaré metós, ófógé, ájiinte gabo wyeé.” ³ Ewéna epye ánléré mabé Ešwá fó abi álú wye áló mangígé ate nnó, “Mende yina abós fó mameé mmye ne Ešwá wó.” ⁴ Jisós akaá genó eyigé ebwó áférege, ne agii ebwó aké, “Ulannó enyú déwya úferé uboubo né mmu mataó nyú?” ⁵ Ndé gelu pere manjó, ‘Nnó ájiinte gabo wye’, waá manjóó nnó, ‘Kwile téné ké?’ ⁶ Nkelege mámpye enyú dékaa nnó Maá Nte Mekwaá awyaaá utó fa mme manjinte gabo mekwaá. Eféé ajóó yé ne muú úchánchi yimbo aké, “Kwilé ka kpa uló byéé chó mmu.” ⁷ Muú úchánchi yimbo atoo, akwilé ka akpá uló bíi awulé né gepú jíi. ⁸ Bós ágégé genó eyigé pyé, éfó ékwó ebwó matós. Alo mamfégé Ešwá gétúgé gefoge utó ebi jí achyéé akwaá.

Jisós akuú Levi ndere maá utó wuu
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisós alyágé mbaá yimbo, ákene ájyéé, agé mende fó ayi akamege Matyo ménselé nkamakpo. Jí ajwalé né melú utó wuu, Jisós akuú jí aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka alo mankwólé jí. ¹⁰ Ewyágé, Matyo ane Jisós né gepú jíi, ndere Jisós ajwolé ányéé menyéé ne baá utóó bíi, gejamégé ánselé nkamakpo ne bós ubeé áchwó bane bó Jisós ányéé menyéé ne ebwó. ¹¹ Bós Farasi fó ágégé mbo, ágii baá utóó Jisós aké, “Ulannó ne ménleré enyú anyéé menyéé ne ánselé nkamakpo ne bós ubeé?” ¹² Jisós awúgé genó eyigé ebwó ágii baá utóó bíi, ató ebwó neka aké, “Bós abi álá meé, ákélégé fó muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.” ¹³ “Chóge dégi dékaa genó eyigé nwe Ešwá agaré esé. Asá wye nnó, genó eyigé me nkélege, gelu nnó ákwaá ágene ate meshwe épófó upé manpyege eta wa. Kaáge nnó nchwó kú fó bós abi álú cho né mbé ushu

Ešwá wó, nchwó lé mánkú bós abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utóó Jón ménwyaá bós manaá Ešwá áchwó gii Jisós áké, “Ulannó esé ne bós Farasi délyáge menyéé kpékpé gétúgé deparé Ešwá ne baá utóó byé álá pye fó mbo?” ¹⁵ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Nnó ájeé menó neba ályage menyéé kpékpé ayi menó neba alu ne ebwó? Cháchá. Yémbó gébé gebé nye eyigé menó neba álá beé nyé sé ne ebwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé deparé Ešwá.” ¹⁶ Ne muú akaágé sé fó gebagé ndeé geke akwomé embu ne ndeé eyi gekwéne. Apyégé mbo, gebagé ndeé eyigémbó génywewerege nye gépye ndeé yimbo egyalé dós. ¹⁷ Elómé fó ntó nnó muú akpá mmoó make áfáné mmu ukwéne unó mmoó ebi akwyéé ne meko menya. Apyégé mbo, mmoó mimbo mabene nyé mapye ukwene unó mmoó ebimbo ugbo ne mmoó mawule mme. Muú abógé mmoó make afyéé lé né mmu unó mmoó uke. Apyégé mbo mmoó ne unó mmoó ubeé nye chánjéné.

Maá Jarós ne mendée ayi ataa nku Jisós
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Ndere Jisós álú jóoge ne ebwó, aké ápele, muú kpaá fó achwó kwé jí uká, alo manjóó ne jí aké, “Maá wa ayi mendée agbo mbo wye nana. Nné wó mmye, Ata chwó nere jí ebwó mmye, apegé nye.” ¹⁹ Jisós akwilé ka ne baá utóó bíi ákwóle mende yimbo. ²⁰ Ndere ájyéé, mendée yi agéne me efwyale dós ayi manoó mabo matanégé jí mbe málé anjéé áfya ne ápele, achwó jí né meso ata manó nku wuu. ²¹ Elé jí abo aferé me né metós wuú nnó, “Mbógé ntagé yé lé nku wuu, ntoge nye.” ²² Jisós abwolé mmye agé mendée yimbo ajóó ne jí aké, “Gbaré metós maá wa, otóó gétúgé ofyéé metós wye ne me.” Ténénéne yimbo mendée yimbo atoo. ²³ Jisós akooó yé afé né gepúgé muú kpaá yimbo. Akwónégé né gepúge Jarós, agé bós ndere áfíle ne gejamégé abifó nkane ákwóle ubeé áfímege ambya. ²⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Chógé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjya.” Jisós ajógé mbo, bós bimbo áló manjwané jí jwané. ²⁵ Ne Jisós ábúgé bós bimbo ako átánégé dafye, ákpe mmu ágbaré ebwó mesó mendée yimbo, apye jí apeé, akwilé ka. ²⁶ Ne ngó mechó ewéna akwó akwóné malo mako né gebagé mewaá eyigémbó.

Jisós apye bós ame nóndómé apea ágene

²⁷ Ndere Jisós alyaaá gepúgé Jarós ajyéé, bós ame nóndómé fó apea áló mankwólégé jí ábeége aké, “Jisós, Mpyáne David gé esé meshwe.” ²⁸ Jisós akwónégé né mmu gepú eyigé jí ajwolege ande bimbo ájye báne jí.

Jisós agií ebwó aké, “Nnó enyú défyéé matóó ne me nnó nkage pye enyú dégéne?” Akamé aké, “Ata défyé.”²⁹ Akámégé mba, Jisós ata amé bwó aké, “Ébè wýé ndere enyú défyéé metóó ne me.”³⁰ Bóó bímbo álo mángéné mbaá. Ne Jisós aji ebwó etu aké, “Ékagé dépye muú ákaá mecho ewena.”³¹ Yémbó ájyégé ákage cho metóó ápye ngó Jisós akwó akwoné maló mako gétúgé utóó bí ji apye eta bwó.

Jisós apye mbú ajóoge mejóó

³² Ne wye ndere ande bina makpó ápeá ályaa ájyéé, bóó fó áchwó ne muú fó mbaá Jisós ayi meló nchye apyé ji álaa mbú.³³ Jisós ábúgέ meló nchye yímbo, mbú yímbo aló mejóó manjógé. Ne gejamégé bóó abi álú éféé ágégé mbo, matye mawá ebwó meno álo manjógé aké, “Délú dangé gefógé genó eyina gepye fana né meló Isréli.”³⁴ Yémbó bóó Farasi ájóó aké, “Élé danchemeló mfwa álo nchye ne achyéé ji uto nnó ábúgέ álo nchye”.

Jisós agéne bóó meshwe

³⁵ Jisós alyage éféé akene ajyéé né maló ayi kókóó ne ayi kpakpa, alerege bóó mekomejóó Ésowo né mmu macha mmyemenene bóó Jus. Ama agarege ntó bóó abya melóméló nkane Ésowo ágbárege gefwa ji. Apyéé ntó bóó abi ámeé mamée ufóóufóó átóoge.³⁶ Ndere Jisós agéne gejamégé bóó abi áchwó eta wuu, meshwe akwo ji metóó dáó gétúgέ bóó bímbo, néndé éfwyale bwó ejaá dáó, ála mbyambya eké mágónjme ayi ála pó ne mémbámé.³⁷ Éféé ne ájóó ne baá utóó bíi aké, “Mbwé mamferé ajá dáó ne bóó utóó abi áférege ája wó.³⁸ Nége mmye mbaá Ésowo mbóó mekóó nnó ató bóó utóó abifó nnó áchwó áferé mbwé wuu.”

10

Jisós ajya ángbá bíi áfyáneapea

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ne bíi úma Jisós akuu ángbá bíi áfyáneapea, áchwóge achyéé ebwó uto ebi ábuú aló nchye né mmye bóó ne mampye bóó abi ámeé mamée ufóó ufóó átóoge.² Gé mbaó ángbá Jisós áfyáneapea na. Ayi mbe akamege Simun (ákúu ji ntó nnó Pita) ne meñmó wuu Andru, Jemsi ne Jon baá Sebēdee.³ Filip ne Batolomyo, Tómasi ne Matyo ayi álú ménselé ñkamakpo, Jemsi maá Alfás, Tadiyós ne⁴ Simun muú ukógé ayi ammyéé nnó bóó bíi ábé mmyemmye bwó ne Judas Iscarot ayi achyéé Jisós manjkwáa.

Jisós ató ángbá áfyáneapea nnó apye utóó bíi

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisós agare ebwó bina aké, “Mentóme enyú dafye. Déjyéé mbo dékpegé fó maló bóó abi ála pó bóó Jus ye né gebagé mewaa Samariya.⁶ Chóge lé né mbaá bóó

Isréli. Ebwó álú eké mágónjme ayi ánome.⁷ Dégarége ebwó nnó gébé eyigé Ésowo ágbárege gefwa ne bóó bíi géla kwókwólé.⁸ Pyéége bóó mameé átóoge, peége bóó abi ágbóó ákerége né genwá, pyéége ntó bóó ubá átóoge, búge álo nchye ábi áchyéége bóó éfwyale né mmye. Nchyeé enyú utó mampye unó bí, déchyé ñka wó, chóge dépyégé ntó mbaá bóó dégigé ñka.⁹ Ékagé déjyé ne yéndé gefóge ñka né mmu uba nku nyú.¹⁰ Muú nyú ákpagé fó gébagé neke, ye ébélé nkú ayichá, yeé unó uká ne metó neke, néndé ábó manchýé muú utóó genó eyigé ji abóó mambé ne géji.¹¹ Yéndé meló ewé dékpené, kélege muú yi ábóó gejeé mansé enyú nnó déjwale ne ji, jwólégé wye éféé kpaá te délyáge meló ewémbo.¹² Dekpegé mmu gepú eyímbo, támege bóó abi álú mmu nnó, ‘Méjé Ésowo ébé ne enyú.’¹³ Ne mbógé bóó abi álú mmu ásege enyú chánéné, nége mmye nnó méjé Ésowo éla ne ebwó, mbógé ála se ntó enyú wó, nége mmye nnó Ésowo áse méjé wuu.¹⁴ Mbógé muú ála se enyú ye ebe élé manwú mekomejóó nyú wó, déké detanege meló ewémbo ye ebe lé gepú eyigémbo kwége mpúpú eyi élu enyú uká ne délyaa déjye.¹⁵ Ne me ngarege enyú wáwále nnó, bíi unóó mpa, Ésowo agéne nyé bóó Sodom ne Gomora meshwe apwó bóó meló ewé éshyaá manwú mekomejóó enyú.”

Jisós agare ángbá bíi éfwyale ewé ebwó agéne nye

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Aké, “Wuúge, mentóme enyú mbaá bóó mme nkane mágónjme né mpú uk-waála, kaágé chánéné nkane dékene ne bége nyaáme dékélégé mpa.¹⁷ Sége gébé, néndé bóó ápyéne nye enyú áfé ne enyú né eso ákpakpa meló ne ádáó nyé enyú baá unóó né macha mmyemenene bwó.¹⁸ Ne ájame nye enyú áfé né mbe ushu bóó gómena ne afwa meló gétúgέ délu ankwóle ba, ápyégé mbo ébyennó degé mbo lé meti mangaré ebwó ne bóó abi ála pó bóó Jus mekomejóó wa.¹⁹ Gébége ásege enyú ájyégé né macha eso, déchyége menyammye nyú éfwyale, dégigé nnó dejoge nye nnó néndé gebe eyigé mbo gékwónégé Ésowo achyége nyé enyú genó eyigé débóó manjós.²⁰ Njogé mbo néndé, uchu mejóó ebi enyú déjósge nyé úbéé fó ebi nyú, élé Mendóó Ukpea ewé Nte nyú Ésowo atóme nyé ne égarége nye enyú genó eyigé débóó manjós.²¹ Ne gebé eyigé mbontó, añmó áchyége nyé atéé añmó nnó áwá. Ante áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne ammaá bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó.²² Bóó ako ápaá nye enyú gétúgέ délu bóó ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwya áférege nye ji né éfwyale gabo.²³ Yéndé meló ewé bóó áchyége enyú éfwyale kwilége wýé wáwá

déjyé ewé chá. Kaáge wáwálé nnó, geméégé nnó déké malá Isrēli mako mampye utóó ba, me Maá Nte Mekwaá nchwó nyé. ²⁴ Kaáge nnó maá nwe akaáge f3 nwe ápwó menleré wuú, ye maá defwé aŋeáge f3 geme apwó muú ayi abóó ji. ²⁵ Maá nwe aferéégé f3 nnó ápyéé nye galógáló ne ji apwó menleré wuú ne maá defwé ntó aferéégé f3 nnó ápyéé nye galógáló ne ji apwó muú ayi abóó ji. Mbóógé bóó ákage ŋea matóó akúú me ayi nlu nte ula gepú Esówo nnó nlu danchomeló (Belsebób) ne enyú bóó ula gepú ba yé, ákúú nyé enyú ufóó mabó ufóó ufóó ámi mabóó mapwóó amu.*

Muú ayi débóó mamfó lé Esówo épófó mek-wad

(Luk 12:2-7)

²⁶ “Défóge ye muú f3, genó f3 gépó eyigé ákwérégé géjí bóó alá géné nye, ye eyigé ábigé bóó alá kágé nye gépó. ²⁷ Unó bi ngárege mbo enyú né metóó utuú, gárege úbí gbóŋŋó ne ebi dewuú mbo enyú enyú garege ubi mbaá bóó ako áwúu. ²⁸ Défóge f3 bóó. Ebwó ákage wá lé muú wáne, ákágé wá f3 méndóó wuú. F3ge lé Esówo muú awyaá utó manwá muú chóncho ne méndóó áfyé mmu ntoné mewé. ²⁹ Gege baá denwyóné abi aname ne ŋka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbó yé ama ayi átánege né mfaá akwé ayi Nte nyú Esówo alá kaá wó apó. ³⁰ Mbóntó ne élu ne enyú, Esówo akaá mpa déŋkaaré mejwé eti délu yéndémuú nyú mekpo. ³¹ Défóge f3 genó eyigé bóó apyé nye eta nyú, enyú denjáá game né mbe ushuú Esówo dépwó ekwó denwyóné.

Muú ayi áfyéé metóó ne Kras ne ayi ashya ji

(Luk 12:8, 9)

³² “Ne yéndémuú ayi ágárege gbóŋŋó né mbe ushu bóó nnó alu muú wa, mentó ngarege nyé gbóŋŋó mbaá Nte wa muú álu né mfaánebuú nnó ji alu muú wa. ³³ Yémbó, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bóó nnó ji apó f3 muú wa, bií mpa Esówo, mentó nshyaá nyé ji né mbe ushu Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó ji apó f3 muú wa.

Mekomejóó Jisós achwó ne mawámé épófó nesó

(Luk 12:51-53; 14:26, 27)

³⁴ “Enyú déferéégé f3 nnó menchwó fá mme mampye bóó ábé nesó ne ate, nchwó lé mampye bóó ámmyéégé ne ate. ³⁵ Nchwó pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne nte wuú, ayi mendée ámmye ne mmá wuú. Mendée menó ámmye ne ŋmogétá wuú. ³⁶ Ne bóó mawámé muú átanéégé élé né ula gepú bií. ³⁷ Muú abóógé gejeé ne mma wuú yéle ne nte

wuú gépwóógé gejeé eyi abóó ne me, ebyennó akwane f3 mambé menkwóle wa wó. Ne muú abóógé gejeé ne maá wuú ayi mende yéle ayi mendée gépwóógé gejeé eyi abóó ne me akwane mambé menkwóle wa wó. ³⁸ Ne mbóógé muú alá kame mankpa gekwa jii akwólege me wó, ebyennó akwane f3 mambé menkwóle wa wó.” † ³⁹ Muú ayi akélege mampóo gerwá jii, ji yimbo ne ágbóo nye, ne ayi akélege manii gerwá jii getú ya ebyennó óbóó nye gerwá eyi gélagé byé.

Esówo achyége nye nsa mbaá muú ayi asele muú utóó wuú ne nechóchó

(Mak 9:41)

⁴⁰ “Yéndémuú ayi asele enyú ne metóó megómégó ebyennó ase mbo le me, ne muú ayi ásele me ase mbo lé Esówo muú átóme me. ⁴¹ Yéndémuú ntó ayi asele muú ekpávé Esówo ne metóó megómégó élé akaá nnó alu muú utóó Esówo, Esówo achyége nye ji nsa wye ndere achyége muú ekpávé wuú. Muú ayi asele muú yi apyéé genó eyigé Esówo akélege, asele nsa wye nkane ayi Esówo achyége muú yimbo. ⁴² Ne muú ayi achyége ŋko manaá makwe mbaá muú ama né gelu-agé abi alu ankwóle ba, yé ayi alú byábyá né ame bóó, ngarege enyú wáwálé abóó nye nsa.”

11

Bóó dentóó Jón menwyaá bóó maná Esówo
(Luk 7:18-35)

¹ Ne gébége Jisós aneré mangaré baá utóó bií makpo áfyanéapeá genó eyigé ebwó abóó mampye, alyaa melú ewémbo afé né maló bóó Jus ayi f3 né gebagé mewaá Gálili nnó álerége ne ámá ágárege ntó ebwó abya melóméló. ² Né gébé eyigémbo ntó Jón menwyaá bóó manaá Esówo abó akpe denó. Awúgé unó bi Jisós, Muú yi Esówo akweré ji éla gefwa, apyéé, ató baá utóó bií abifó nnó ájye ágií ákaa gefóge muú ayi ji álu. ³ Ajyége ágií Jisós aké, “Wó ne ólu muú ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?” ⁴ Ne Jisós ashuú ebwó meko aké, “Choge dégere Jón unó bi enyú déwuú bóó ájoge ne ebi enyú ambóó dékpané ame dégene. ⁵ Bóó ame nónmóé ágéne, ubwéré, ukwilé úkéne, bóó abi áméé ubá átoó, bóó matu gbégbé álo manwúgé, abi ágboó ápee, ne ubya bóó úwú abya melóméló. ⁶ Meje ébé ne muú yi alá p3 ne dembyó né metóó gétú yá.”

Jisós agare bóó gefóge muú ayi Jón alu

⁷ Ndere baá utóó Jón ályaa ájyéé, Jisós abó manjóó depóre Jón ne gejamége bóó abi álu efeé aké, “Tége gébége enyú déjye nya né mashwóne, defé mangé ndé gefóge

* **10:25** Elú wáwálé nnó: Besebób élé mabó danchomeló ami f3 pé ntó né 12:27. † **10:38** Elú wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bóó Rom áwane nya bóó abi átoó makpo ne ebwó, mamkpa gekwa akwóle Jisós, ula úlu nnó mange efwyaale ewé ekáge chwó muú yé ébe élé ne negbo getu jii.

muu? Déjye gé le muu ayi alú éké mancha ami afofo akpáne áténe egbe ewe ne ewe? ⁸ Mbogé mbo fɔ wɔ, deféré nnó deyje gé ndé gefoogé muu? Défé manjye ge muu ayi afye mandeé malómáls? Chyaá-o. Dekaa fɔ nnó bɔɔ abi afyee ufɔɔ mandeé yimbo ájwolege lé né mmu dachi afwa bɔ wɔ? ⁹ Ne enyú defé yé éwú mánjye gé waá? Elé muu ekpávé Esɔwɔ? Eh, gé muu yi enyú dégené mbo. Ngare enyú wáwálé nnó, ajeá geme apwɔ yéndémuu ekpávé Esɔwɔ. ¹⁰ Elé Jɔn yina ne ábɔ ásamé gétú jí nnó Esɔwɔ aké, 'Wuúgé, ntɔme nyé muu dentsɔ wa ayi abɔ nyé mbe ne wɔ manchwɔ kwye meti wye.'* ¹¹ Jisɔs afé mbe ajogé aké, "Kaáge wáwálé nnó, né geluágé bɔɔ ako abi ándée ábyené, ye muu ayi ajeá geme eke Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ apɔ. Yémbɔ muu ayi alá fuú ye genó wɔ né geluágé abi Esɔwɔ abeé mfwa bɔɔ ajeá geme apwɔ Jɔn. ¹² Gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege gejyee mbe ne eshye élo né gébé eyigé Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ agarege mekomejɔ Esɔwɔ, ekwɔne bií ebi fina. Ne bɔɔ abi amye mankpe wye, amye ne eshye. † ¹³ Gemégé nnó Jɔn áchwɔ ábɔ utɔɔ bií, bɔ nwe abi Mosis asame ne abi bɔɔ ekpávé Esɔwɔ ako ábɔ mbe ágere unɔ bi upyee nye né gébé eyina. ¹⁴ Ne mbogé dékelele mankame ne genó eyigé me njɔɔ, gɔge me ngare enyú nnó Jɔn ne alu Elija ayi bɔɔ ekpávé Esɔwɔ abɔ ajɔɔ nnó achwɔɔ." ¹⁵ Muu yi áwyaá matu mawú, áwú.

¹⁶ "Mmege na kpé njye enina né ndé? Nélú nkane baá melo abi ájwɔle né metɔɔ melo, akuú ate ajme bɔɔ aké, ¹⁷ 'Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.' " ¹⁸ Njogé mbo néndé, Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Esɔwɔ achwɔɔ nyá, jí ányuú fɔ mmɔɔ, ne gebé eyigé fɔ alyage menyee kpekpe gétúgé depore Esɔwɔ getu eyigémbɔ, bɔɔ aké, "Awyáá melo nchye." ¹⁹ "Me Maa Nte Mekwaá nchwɔ, nnye menyee, nnyu mmɔɔ gbene, enyú deké pélé muu genɔ ne menyuu mmɔɔ yi, mejeé ánselé nkamakpo ne mejeé bɔɔ ubeé. Yémbɔ ákaágé nnó denjaré Esɔwɔ etiré muu áwyaá delu cho né unɔ ulútlú ebi jí ápyee."

Malɔ ayi alá afyee matɔ ne Jisɔs wɔ
(Luk 10:13-15)

²⁰ Bɔɔ abi álú né malɔ ayi Jisɔs ápye nyá ukpékpé ufélekpá wye, ályaa fɔ mámpyégé gabo wɔ. Ewena epye Jisɔs alɔ manshulege ebwɔ ndo. ²¹ Ake, "Utónkwa ubé nye ne enyú bɔɔ melɔ Korasin, utónkwa ubé ntó ne enyú bɔɔ Betsada néndé, ukpékpé ufélekpá ebi mpye eta nyú, mbɔ mpye nyá ubi mbaá bɔɔ Tiya ne Sidan mbo ályaa mé gabo bwɔ

te gachií, áfyee uchálé mandeé, áwaa matwɔ né mekpɔ mánleré nnó ályaa gabo ebwɔ. ²² Ngárege enyú wáwálé nnó, bií unɔɔ mpa Esɔwɔ, Esɔwɔ agene nye bɔɔ Tiya ne abi Sidan meshwe apwɔ enyú. ²³ Ne enyú bɔɔ Kapanɔ, deféré nnó dékwome nye ngɔ dɔɔ? Gebyɔ, Esɔwɔ awáne nye enyú gelu degbo dékwoné melo áwuú bɔɔ. Néndé, ukpékpé ufélekpá ebi mpye na eta nyú, mbɔ mpye ubi mbaá bɔɔ Sodom, mbɔ Esɔwɔ áwaa nya fɔ ebwɔ wɔ, ábɔ álú ábe té fina. ²⁴ Ngarege enyú wáwálé nno, bií unɔɔ mpa Esɔwɔ, Esɔwɔ agene nye bɔɔ Sodom meshwe apwɔ enyú."

Jisɔs aké 'Muu yi akélele gejeé mmye achwɔ eta wá'

(Luk 10:21, 22)

²⁵ Wyeé né gébé eyigémbɔ, Jisɔs anemmye aké, "Nte wa, Ata ayi abɔɔ mfaá ne mme, mfee wɔ dɔɔ, nkane opyee nnó depɔ etire detome ne me debé bibii mbaá bɔɔ denjá ne abi ákaa nwe dɔɔ. Jnené deti gbógónɔ mbaá bɔɔ abi alá kaáge ye genó nnó ákaa. ²⁶ Elu wáwálé Nte wa, mbo ne wɔmbɔɔ ékélé nnó ébé." ²⁷ Ama jɔɔ ne bɔɔ aké, "Nte wa achye me unɔ uko ne ye muu ayi akaáge gefogé muu ayi Maa alú apɔ, ekosé Nte wuu ne ye muu ayi akaáge gefogé muu eyigé Nte alu apɔ ekose Maa ne bɔɔ abi jí ájyaa nnó ápye ebwɔ ákaa Nte wuu. ²⁸ Enyú ako abi depwaa gétúgé dékpané matuu éfwyale ayi ánoɔ enyú, chwage eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye. ²⁹ Chyége gemege nyú eta wa degí géno eyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwégé fɔ mmye. Dépyégémbɔ, debɔɔ nye ugbeé mmye. ³⁰ Genó eyigé ngarege enyú nnó dépye gejwerege fɔ ne eyigé nchyége enyú nnó dékpá genɔ fɔ."

12

Nkwé ayi bií uwyaa bɔɔ Jus

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Ébéle ye wɔ, Né bií uwyaa fɔ Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákoogé né mekɔɔ gefogé nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Mesa abɔ ammye baá utɔɔ bií. Apye ebwɔ alɔ mánkógé nchi eyimbo ányee. ² Ekwo bɔɔ Farasi fɔ ágege mbo, ájɔɔ ne Jisɔs aké, "Gé ébé se ékámé fɔ nnó baá utɔɔ byé ákɔɔ nchi bií uwyaa wɔ." ³ Ne Jisɔs ashuu ebwɔ meko aké, "Enyú délu danjú né mmu nwe Esɔwɔ dékaa genó eyigé mfwa Devid ápye nyá gébége mesa ámmye jí ne bɔɔ bií wɔ? ⁴ Akpe nyá mmu echa upe Esɔwɔ abɔ brɔɔ ayi achyee matame mbaá Esɔwɔ, anyé ne bɔɔ abi álú ne jí. Elú ébé nnó muu yicha abɔɔ fɔ manyé menyee yimbo wɔ ekosé ámpye upe Esɔwɔ ne ányee." ⁵ Ama gií aké, "Délu danjú ébé Mosis ewé éké, ámpye upe né echa upe Esɔwɔ ákwene ébé bií uwyaa,

* **11:10** Elú wáwálé nnó: "Wɔ" né melo nwe ewéna, atene mbaá muu ayi Esɔwɔ akwere jí ela gefwa. † **11:12** Elú wáwálé nnó: Melo nwe ewéna, né bɔ nwe bií ájɔɔ cha. Pe TEV, RSV ne abifo ntó.

ebé ewé éké muú apyégé fɔ utɔɔ bií uwyaa. Nkane ebwɔ apye utɔɔ né bií uwyaa ákwe ebe ewémbo. Yémbo ebé Mosis ewémbo egbaré fɔ ebwɔ nnó apye utɔɔ bií uwyaa wɔ? ⁶ Gogé ngaré ye enyú nnó muú alu fa ayi apwɔ ye bélé echa upe Esɔwɔ. ⁷ Nye Esɔwɔ ajɔɔ áké, ‘Genó eyigé Esɔwɔ ákélege gélú nnó dégéné ate meshwe épɔfɔ lé mámpye upe eta wuu’. Mbɔgé debɔ dékaa mekomejɔɔ yina, mbɔ enyú déjɔɔ fɔ nnó bɔɔ abi ála pye gyeé wɔ ákwé mpa. ⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abɔɔ bií uwyaa.”

Jisɔs apye mende yi ebwɔ egboɔ ji atoo
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisɔs ályágé éféé, aije kpe né echa mnyemenene bɔɔ. ¹⁰ Mende fɔ ayi ebwɔ egboɔ ji abɔ alú wye. Éféé mbantó, bɔɔ fɔ abi ákélege meti mánjɔɔ nnó Jisɔs apye genó gebo alú wye. Agií Jisɔs áké, “Nnó ebé se ékamé nnó apyee muú atoo né bií uwyaa?” ¹¹ Jisɔs ashuu ebwɔ meko áké, “Mbɔgé muú nyú awyaa egɔɔme, ne ekwegé mmu gepyeé bií uwyaa, nnó áférége ewu?” ¹² Ne mekwaá ayi aneá game ápwɔ egɔɔme ye! Ndere elúmbo, ebé egbáregé fɔ muú nnó apoođe fɔ nte menme bií uwyaa. ¹³ Éféé ne Jisɔs ajɔɔ ne mende ayi ebwɔ egboɔ ji áké, “Nyaá ebwɔ wye.” Anyágé, ténéténé ebwɔ wuu etoo ekere mebe nkane ewe fɔ. ¹⁴ Bɔɔ Farasi abi álu efeé ágégé mbo, átané ájye áso mala nnó apye Jisɔs áwá.

Esɔwɔ ajya Jisɔs nnó abé muú utɔɔ wuu

¹⁵ Ne Jisɔs akaágé nnó ajɔɔ geju manwá ji, alyaa mbaá yimbo afé mbaá yicha. Gejamégé bɔɔ ákwálé ji, apye abi ámeé ako átoó. ¹⁶ Ne aji ebwɔ etu áké, “Ekagé ájye ágáre bɔɔ depɔ eti.” ¹⁷ Jisɔs ajɔɔ mbo nnó mechɔ ewé Esɔwɔ apyee Asaya muú ekpávé wuu ajɔɔ ebé wáwálé

¹⁸ nnó, “Gé muú utɔɔ wa ayi njyaa na, mbo gejeé ne ji, apyee metɔɔ egɔɔ me dɔɔ, nchyege nye ji utoo Mendoó wa, ne agarége nye bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus nnó me mpyee nye ebwɔ átene cho né mbe ushu wa.

¹⁹ Abéé fɔ muú mawáme, ne ménjɔɔ mejɔɔ, abéé muú ayi ala awuú fɔ mejɔɔ wuu né melo tametame.

²⁰ Ajógé fɔ mejɔɔ metometo ne bɔɔ abi áwyaá matɔɔ dada, ne apyee fɔ matɔɔ áso ubya bɔɔ ne abi ágene efwyale.

Wyembo ne abéé ne bɔɔ kpaá te apye nye wáwálé wuu apwɔ unó ukó.

²¹ Ne bɔɔ malɔ mme meko ánerere nye matɔɔ ne ji mambɔ genwá.”

Jisɔs apɔ fɔ ula uma ne Belsebɔb mfwa aló nchye

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Ewyágé, bɔɔ fɔ áchwɔ ne muú ayi meló nchye apyee ji álaá mbú ne ame nónomé mbaá Jisɔs. Apye ji atoo aló mángéné mbaá, ajoge mejɔɔ. ²³ Genó eyigé Jisɔs apye, gépye gejamégé bɔɔ abi álu wye matye mawá ebwɔ meno aló mángigé ate áké, “Nnó mpyáne Devid áwu alú mánychwɔ nkane mempoó se na waá?” ²⁴ Ne ekwɔ bɔɔ Farasi áwúgé nnó Jisɔs apye muú ayi meló nchye áchyége ji efwyale atoo, álo mánjɔɔ áké, “Elé Belsebɔb mfwa aló nchye ne áchyége ji utó nnó ábúge bɔɔ aló nchye mmye.” ²⁵ Jisɔs akaá genó eyigé ebwɔ áférége, ajɔɔ ne ebwɔ áké, “Yéndé melo ewé bɔɔ alá pɔ meko ama, éténége. Ne yéndé ulaá gepú ebi ummye ne ate ulaá tyatya. ²⁶ Ne mbɔgé nte meló nchye áké abuu ayifo, ebyennó gefwage danchemeló gekaré mmye ne épyeémbo nnó ne geji gétené? ²⁷ Mbɔgé Belsebɔb ne achyege me utoo mameré bɔɔ aló nchye mmye, waá achyége bɔɔ enyú utó mámferege bɔɔ aló nchye mmye? Ne mbɔgé enyú dekaame fɔ nnó Belsebɔb ne achye ebwɔ utó aferege bɔɔ aló nchye ne mmye wɔ, ebwɔ ambɔɔ ne álerege nye nnó enyú délú gyeé né genó eyigé dejógé mbo ne me.” * ²⁸ Ne mbɔgé élé né Mendoó Esɔwɔ ne mbuu bɔɔ aló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Esɔwɔ gélo mé fá ne enyú. ²⁹ Muú akaágé kpe fɔ gepúgé meto muú ajó genó mbɔgé alá bɔmbe áwé ji wa. Ekosé nnó abogé mbe awége ji ne akaágé kpe ajó yéndégenó. ³⁰ Yéndémuú ayi alá pɔ ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá podge me manyweré bɔɔ, atya ebwɔ tyaá nnó abe tete ne Esɔwɔ. ³¹ Kaáge nnó Esɔwɔ ajigente yéndé gabo ne mejɔɔ mebomebo ewé bɔɔ ájoge ne ate. Yémbo ájigé fɔ nte mejɔɔ mebomebo ewé bɔɔ ájoge atome ne Mendoó Ukpea. ³² Esɔwɔ ájigé nye nte yéndé mejɔɔ mebomebo ewé muú ájoge atome ne Maá Nte Mekwaá yémbo ájigé fɔ nte mejɔɔ mebomebo ewé muú ajógé atome ne Mendoó Ukpea. Yé ebelé fa mme yina ne ayi achwɔɔ.

Genó ne umpomé bií
(Luk 6:43-45)

³³ Désége nnó umpome genɔɔ ulome, debo manse ntó nnó genɔɔ geji ambɔɔ gelome. Ne désége nnó genɔɔ géleme fɔ ebyennó umpome bií ntó ulome fɔ, néndé akaáge genɔɔ né mbaá umpome bií géji géwome. ³⁴ Enyú abi délú éke mmyɔ épyeémbo nnó ne déjɔɔ galógáló ne muú ayi enyú délú bɔɔ abo? Néndé, genó eyi gélú muú metɔɔ géji ne gétanége ji meno. ³⁵ Muú melóméló ájogé depɔ delódéló eti délú ji né metɔɔ, muú

* 12:27 Elú wáwálé nnó: “Belsebɔb” élé mabɔ amifo, ami ákuú danchemeló pé ntó né 10:25.

mebomebo ájógé depó debodebo eti déluú ji metáó. ³⁶ Kaáge wáwálé nnó, bíí unáó mpa Ésoówó yéndémuú ágarege nyé ula bi ji ajóó yéndé gechugé mejóó gebogebo eyi gétané ji meno. ³⁷ Néndé ye mpa akwilege wó, ye akwene wó, ásoó ji lé né uchu mejóó bye.

*Bóó ákelege Jisós apyéé ufélekpá
(Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)*

³⁸ Jisós ájógé mbá, ánlere mabe Ésoówó ne bóó Farasi fó ájós ne ji áké, “Ménlere, pye ufélekpá ese dégé, manlere nnó utó bye utané mbaá Ésoówó.” ³⁹ Jisós ashuú ébwó meko aké, “Enyú njye eniné na debá, delu bóó abí átíi meso ne Ésoówó. Dekélege me nlérége enyú ufélekpá, yémbó yé uma nlérége fó, wye lé ufélekpá Jona muú ékpávé Ésoówó ne me nlérege nyé enyú. ⁴⁰ Wye nkane Jona ábelé ndó éléé né mmu une mekwole, mbóntó ne áníge nyé me Maá Nte Mekwaá mbelé ndó éléé utuu ne njwomese né mme. ⁴¹ Bíí unáó mpa Ésoówó, bóó meló Ninéve ákwilege nyé áshulé enyú bóó njye enina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwóré nya matáó bwó ákame né Ésoówó gébégé Jona ágaré ébwó mekomejóó Ésoówó. Góge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metáó metáó nyú ayi ágarége mekomejóó apwó Jona yémbó dékélégé fó mánkwóré. ⁴² Bíí unáó mpa Ésoówó, mfwa mendée né meló Sheba ákwilege nyé ashule bóó njye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwó wú unó bi mfwa Solomun áleré nya bóó ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbó né metáó metáó enyú ayi álérege mekomejóó ne déngá apwó mfwa Solomun yémbó défyéé fó matu manwúge.”

*Meló nchye ayi akeré meso
(Luk 11:24-26)*

⁴³ Jisós afé mbe ajógé aké, “Abúgé meló nchye atanege muú mmye, alá yia yiáge né mmu mashwáne ákelege melu ewe ajwólege. Ákelege alá ge wó, ⁴⁴ ajógé ne geme jíí aké, ‘Nkerege meso mbaá ayi mbó nlu.’ Akerege meso agegé nnó melu ewémbó élú mewa, áshwa ela pópó ákwyyéé ábelé, ⁴⁵ akerege, afé ase áló nchye abifó akénéama abí abóó apwóó jí, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóó eyígé muú yimbó ábéé gebóó gépwo eyígé mbembe. Wye na ne epye nyé ne enyú njyené bóó abo bina.”

Jisós aleré ufóó bóó abí álú anjómó bíí ne mmá wuu

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ne nkane Jisós alú jyéé mbe manjóó mejóó ne bóó bimbó, mmá wuu ne anjmó bíí áchwó téné dafye ákelege manjóó mejóó ne jí. ⁴⁷ Muú fó akulé agare jí aké, “Ge mmá wye ne anjmó byéé álú mbó dafye téné ákelege manjóó mejóó ne wó.” † ⁴⁸ Jisós ashuú muú

yimbó meko aké, “Nde bóó álú mmá wa ne anjmó ba?” ⁴⁹ Abwéé ébwó asá mbaá baá utáó bíí aké, “Gégé mmá wa ne anjmó ba ná.” ⁵⁰ Néndé, yéndémuú ayi apyé genó eyígé Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege, jí yimbó ne alu mmá wa ne menjmó wa.

13

*Nekanemejóó mentya mbwé
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Wye né bíí bimbó, Jisós atané né gepú eyígé jí abóó álú wye, ashulé ajye jawóle né mbale géntóógé mewaa. ² Gejamége bóó ákwálé jí afé ewu. Jí ágégé nnó bóó bimbó ájá dáó, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú né mbále nnyi. Bóó bimbó ako átané né mbale géntóógé mewaa. ³ Aló manleré ébwó gejamége unó né makámejóó. Ató neka eniné mbe aké, “Bíí uma mempye makáó fó afé manjye tya mbwé né mekáó wuu. ⁴ Ndere átyaa ájyyéé, ámé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi ákoge wye, denywóné dégége déchwó chwé dényé. ⁵ Amé áyifó ákwé né mfaa mme étarávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó, ⁶ njmé étyéé, edo mbwé yimbó, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé áyifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchige wye, áchige, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbó meshúí ejo agbó. ⁸ Yémbó ámé áyifó ákwé né mme melóméló, áchií áwé, chánchá, áfyé uló. Ayifó áfyé usaá uló uta, áyifó áfyéé usaá uló uléé, ne áyifó áfyéé uló esaá meso efyá ápwo nkane abó ápené.” ⁹ Jisós ánerége manto nekanemejóó eníne na aké, “Muú yí áwyaá matu mawú, áwú”.

*Ula bi Jisós atóme makámejóó
(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)*

¹⁰ Jisós ánerége mántó nekanemejóó enina, baá utáó bíí ájye jíí jí aké, “Ata ula nnó wó olérége bóó bina né makámejóó?” ¹¹ Jisós ashuú ébwó meko aké, “Élé enyú ne Ésoówó apyé nnó dékaá wáwálé depó etiré déluú nya bíbíí ndere jí ágbárege nyé gefwa jíí. Yémbó jí anene fó deti gbógónó mbaá bóó abifó nnó ébwó akaá wó. ¹² Nénde, yéndémuú ayi awya genó, jí ne ágbége nyé jí ébwó nnó abé ne gejamé. Ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé jí awya, áséle nyé eta wuu. ¹³ Gégé ula bíí menlérege ébwó né makámejóó na, áwyaá amé mangé, yémbó ágénéé fó, áwyaá matu manwú yémbó áwuu fó, ye mankaá ákaágé fó cháchá. ¹⁴ Ne ndere ébwó ápyéé mbó, genó eyígé Ésoówó apyé Asaya muú ékpávé wuu ajóó nyá getane wáwálé, nnó, ‘Enyú dénénege nyé matu manwú mekomejóó wa yémbó dekaágé ula,

† 12:47 Elú wáwálé nnó: Né bóó njwe ukwene bíífó maló yina apó wye.

défyε nye amε mangé unó εbí mpyε
yémba dégéné f�.

¹⁵ Néndé bós bina anεa matós,
awyaá matu mmeé.

Akwere amε bwós né depórε Eswówa,
mbógé epós mbó fós wós, mbó ágéne mbaá ne
amε bwós,

áwuú ne matu bwós
ákaá chánchá

ákwórε matós ákeré eta wa
nnó mpyε εbwós ápó.'

¹⁶ Enyú dewya éfwós, néndé, amε nyú ágεne
ne matu nyú ntó áwuú. ¹⁷ Kaáge wáwálé
nnó gejamégé bós ekpávε Eswówa ne bós abi
álu cho né mbe ushu Eswówa, ákélé nya meti
mangé unó bi enyú dégέne mbó, yémba áge
wós, ne manwú unó bi enyú déwuú mbó
yémba áwuú wós."

*Jisós agare bad utós bií ula nekanémejóós
mentya mbwε*

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Jisós afé mbe mánjógé aké, "Wúge ye
ula nekanémejóós mentya mbwε. ¹⁹ Mbwε
ayi akwené né maá metí ayi ákoóge wye
alu éke bós abi áwúgé mekomejóós Eswówa ayi
ágárege nkane Eswówa ágbárege gefwa jíí alá
ákaágé ula, danchóméló achwós aferé jíí né
mmu matós bwós. ²⁰ Ne mbwε ayi ákwené
né mfaá mme etárávε, álu éké bós abi áwúgé
mekomejóós Eswówa ténéténé yimbo, áse jíí ne
nechóchós. ²¹ Yémba, mekomejóós yimbo akpé
fós εbwós mmu matós chánchá wós, awyágé
mano. Gébége álgé mangé éfwyale ndere
bós ápaá εbwós gétúgé mekomejóós Eswówa, ájá
mmyε meso. ²² Ne mbwε ayi ákwené né
mme genkpé meshíí ejómé, álu éké muú
ayi áwúgé mekomejóós Eswówa, uféré unó
mme ne mmwólé né unó bi uchwós ne
gefwa, ujo mekomejóós yimbo upyé jíí áwu
umpome ulsúól wós. ²³ Mbwé ayi ákwené
né mme melómélós, alu éké bós abi áwúgé
mekomejóós Eswówa, ákaágé ula. Mekomejóós
yimbo akwórégé genwáge εbwós gebéé éké
mbwé ayi áchiú áwené chánchá afyéé ge-
jamégé uló. Ayífo afyéé usaá uló uta ayífo
usaá uléé, ne ayífo esaá meso efya."

*Nekanémejóós mancha ami muú mawámé
apéné mmu mekós mbwε*

²⁴ Jisós ama tó nekanémejóós enínefós aké,
"Gefwa eyigé Eswówa ágbárege gelu éké
nekanémejóós enínefós na. Mende fós ape mbwé
melómélós né mekós wuú. ²⁵ Ne bií fós ndere
mbós mekós yimbo, apene mbwé yimbo,
muú mawámé wuú akwilé ne utuú ayi
yéndémuú abelé geja, ajye pε ntó mancha
né mpu mbwé yimbo, alya afé. ²⁶ Ne gébége
mbwé yimbo áchiú áwεne afyéé amε, ne bós
ágéne nnó mancha ntó ne mawene mbó né
mekós. ²⁷ Eféé ne bós utós mende yimbo
ájye gií jíí aké, 'Ata pó opena lé mbwé áyi
álu melómélós né mekós wye? Ne mancha

matané efós wyé?' ²⁸ Ashuú εbwós meko
aké, 'Ebe nye lé muú mawámé wa ne ajye
pe mancha mimbo.' Bós utós bimbo ágií jíí
áké, 'Nnó ákelegé ese déjyé degoó mancha
mimbo?' ²⁹ Mende yimbo ashuú εbwós meko
aké, 'Ngba, debagé mangoó mancha yimbo
nana, dechome nye ne mbwε yimbo degoó.
³⁰ Góge ájí awε chonchó ne mbwε, gébége
mbwε ákwónégé mamferé ngarege nye
bós abi aferégé nnó ábós mbe ágoó mancha
mimbo áwé uboubo afyéé né mewε, ne aferé
mbwε afyéé mmu meke ákpá áchwós ábélé
mfaá géllálé.'"

Nekanémejóós mbwé ayi ákuú jíí Móstá

(Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)

³¹ Jisós ama tó neka enínefós aké, "Gefwa
eyigé Eswówa ágbárege gelú éké nekanémejóós
enínefós na. Mende fós ape nyínefós gempome
genós eyigé ákuú nnó mósta né mekós wuú.
³² Nnyínefós gempome eyigémba géjnené gépwo
amé mbwé ayífo. Yémba gébége néchiú néné,
népwo baá unós abífo ábi apené nébwólé
gekpekpégé genós eyigé denywoné déshíge,
déténege anyua bós wyé."

Nekanémejóós Yís

(Luk 13:20, 21)

³³ Jisós ama tó nekanémejóós enínefós aké,
"Gefwa eyigé Eswówa ágbárege fa mme gelú
éké yis uka εbi upyé bred amualé εbi mendée
abó achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá
te flawa meko amuále."

Ula ébi jisós alerege né makámejóós

(Mak 4:33, 34)

³⁴ Né gejamégé ndó eyi Jisós abó alerege
nya unó bina ne gejamégé εbífós mbaá bós,
alerege lé né makámejóós. Alerégé nyá fós bós
bimbo genóge fós ayi alá tórné nekanémejóós
wós. ³⁵ Atome nyá makámejóós yina nnó genó
eyigé muú ekpávε Eswówa fós abós ajós gébé
wáwálé. Ajós nya aké, "Me njógé nye mejóós
ne εbwós né makámejóós, nlerεge εbwós unó bi
Eswówa abelé bíbí te gébége jíí akwyε mme."

*Jisós agaré ula nekanémejóós mancha ami
muú mawámé apené né mekós*

³⁶ Jisós alya gejamégé bós bimbo ajye kpe
mmu gepú ne baá utós bií. Eféé ne baá
utós bií ágií jíí aké, "Nte sé, gare ese ula
nekanémejóós mancha mi muú mawámé
apené né mekós." ³⁷ Ashuú εbwós meko
aké, "Muú yi apene mbwε melómélós yimbo
elé Maá Nte Mekwaá." ³⁸ Mekós ewémbó
etené mbaá mme meko, ne mbwε melómélós
yimbo atené mbaá bós gefwage Eswówa.
Mancha matané mbaá bós danchóméló.
³⁹ Ne muú mawámé ayi apene mancha
elé danchóméló. Mamferé mbwε atené
mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne
abi aférege mbwε yimbo élé makiénné
Eswówa. ⁴⁰ Wye nkane ánywérege mancha
uboubo afyéé né mewε, mbontó ne ápyéé

nye ne bɔɔ danchɔmelo gɛbɛgɛ mme yina abyɛɛ. ⁴¹ Gɛbɛ eyigɛmbo, me Maá Nte Mekwaá ntɔme nye makiɛnné ya, áfɛ ájya bɔɔ abi ápye ate ákpáne né gabo ne abi alá akpɛge mabe áfere né mpu bɔɔ gefwa ya. ⁴² Makiɛnné yimbo áferégɛ ɛbwɔ, áfomɛ mmu gekpɛkpɛgɛ ntoné mewe. Ɛfɛɛ mbo ne ɛbwɔ álilí nye, ányé manjéné. ⁴³ Gɛbɛ eyigɛmbo gepagɛ bɔɔ abi álú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ gɛgɛnege nye ɛkɛ mɲmɛé né gefwage nte bwɔ Ɛsɔwɔ. Muú ayi awyaaá matu awú chánjéné.

Nekanémejɔɔ genógɛ ŋka ɛyi dbii

⁴⁴ Jisɔs ama tó nekanémejɔɔ ɛniné fɔ aké, “Gefwa eyigɛ Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gélú ɛke nekanémejɔɔ ɛniné na. Muú fɔ age genógɛ ŋka eyigɛ ábíí né melu mme, agege abí geji chánchá alya, áfɛ ne gejamégɛ nechóhó. Akpó yéndégenó eyigɛ ji awyaaá ajye na melu mme ewémbo.”

Nekanémejɔɔ ntad ɛniné né jamé ŋka

⁴⁵ Ama ato neka ɛnínɛfɔ aké, “Gefwa eyigɛ Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gélú ntó ɛkɛ nekanémejɔɔ ɛninéna. Menkene gese fɔ akene akelege mataaá ayi ajamé ŋka dóo mana. ⁴⁶ Agégɛ né máa ɛníné né jamé ŋka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna neni”

Nekanémejɔɔ dansa

⁴⁷ Jisɔs ama ató neka ɛniné na aké, “Gefwa eyigɛ Ɛsɔwɔ ágbárege fa mme gélú ɛkɛ nekanémejɔɔ ɛninéna. Anwané meshuú fɔ, áso dansa né nnyi. ⁴⁸ Ndere ásoɔ meshuú ɛse wye ufoɔfoɔ, ágégɛ nnó meshuú ɛse wye doɔ, aja ákwɔ né mapea mewaá. Ajya eyi melóméló áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbɛ. ⁴⁹ Wye mbo ntó ne ɛbeɛ nye bíí mpa Ɛsɔwɔ gɛbɛgɛ mme abyɛɛ. Makiɛnné Ɛsɔwɔ áchwɔ fére nye bɔɔ abi ápye gabo né mpu abi ápye genó eyigɛ Ɛsɔwɔ akélege. ⁵⁰ Aferégɛ ɛbwɔ, áfomege mmu gekpɛkpɛgɛ ntoné mewe. Alaá wye álilí, ányé manjéné.”

Jisɔs ajɔge depɔ ɛtiré deke ne ɛtiré gekwéne

⁵¹ Jisɔs agíí baá utɔɔ bíí aké, “Pɔ ɛnyú dékaá depɔ ɛtiré na chánjéné?” Akamé áké, “Ɛh dekaá.” ⁵² Ajoɔ ye ne ɛbwɔ aké, “Yéndé menleré mabe Ɛsɔwɔ ayi ágíí ndere Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa jíí fa mme, alu ɛkɛ mboɔ gepú ayi akaáge unó Ɛsɔwɔ bi uke ne ɛbi gekwéne ɛbi ulú né mmu maá gepú ayi ji ábelege unó bíí wye.”

Bɔɔ Nasarɛt ábɔa Jisɔs (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisɔs anérégɛ manleré makamejɔɔ yi, alyaá melu ewémbo, ⁵⁴ akérɛ meso né melu wúú. Ndere alɔɔ manlerégɛ bɔɔ mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ né mmu echa mɲyemenene bwɔ, ála mano mekpo fuú ágige ate áké, “Nde muú áchyeɛ ji gefɔgɛ denjá eti? Ne utó mampye

ukpɛkpɛ ufélekpa bina? ⁵⁵ Pɔ maá menwoné upú na? Pɔ Meri ne alu mma wúú? Pɔ nnó anɲmo bíí abi ande élé Jɛmsi, Josef, Simun, ne Judas? ⁵⁶ Ne pɔ anɲmo bíí abi andée álu na fa ne ɛsɛ? Ne ji atané ye ɛfɔ ne gejamégɛ déŋga ɛtirená?” ⁵⁷ Né getú eyigɛmbo, ábɔa ji, yémbo Jisɔs ajoɔ ne ɛbwɔ aké, “Anoge muú ekpávɛ Ɛsɔwɔ yéndé mbaá. Wyelé bɔɔ melo wúú ne abi ula gepú bíí ne ála nógɛ ji.” ⁵⁸ Ne tɛé mbaá ála áfyɛɛ fɔ metɔɔ ne ji wɔ, ji ntó ápye fɔ gejamégɛ ufélekpa né melo wúú wɔ.

14

Negbo né Jɔn Menwyaá bɔɔ manad Ɛsɔwɔ (Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Né gɛbɛ eyigɛmbo Herɔd muú alu muú kpaaá né gebagɛ mewaá Galilíí, ji awúgɛ ŋgo ukpɛkpɛ unó bi Jisɔs ápyeɛ, ² ajoɔ ne bɔɔ abi apyeɛ utɔɔ né ji aké, “Élé Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ. Ɛsɔwɔ apye ji akwilé né negbo. Gɛ ula bi ji awya utó mampye ufélekpa” ³ Herɔd aferé mbo néndé ji ne apyeɛ nnó ágbaré Jɔn áwé áfyé né mmu gepúgɛ denɔ, gétúgɛ agaré gabo ayi Herɔd apye nnó aferé Herɔdyas mendée menɲmo wúú Filip abá. * ⁴ Né gɛbɛge Herɔd aselé Herɔdyas né neba, Jɔn agarege ji aké, “Ébé Ɛsɔwɔ ekame fɔ nnó wɔ ɛse mendée menɲmo wye óbá wɔ.” ⁵ Herɔd akelé meti manwá Jɔn, yémbo afɔ bɔɔ Jus, néndé ɛbwɔ ákame nya nnó Jɔn alu muú ekpávɛ Ɛsɔwɔ. ⁶ Ne né bíí ɛbi Herɔd anenɛ epaaá mante bíí ɛbi ábyenɛ ji, maá Herɔdyas meso mendée, abé mabeé malómáló né mbe ushu bɔɔ abi áchwɔ nyé epaaá ewémbo kpaaá te metɔɔ megomgo epye Herɔd, ⁷ ajoɔ ne maá yimbo aké, “Nkelé nnó, Nchyege wɔ yénde genó eyigɛ ɔkelege nnó menchye wɔ.” ⁸ Maá yimbo ase majye mma wúú ajye jɔɔ ne mfwa Herɔd aké, “Fye mekpo Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ fa né gebagɛ nkpagene nana.” ⁹ Mechɔ ewéna epye Herɔd alá jɔɔ, yémbo élé ji akele mé né mbe ushu ankéé bíí abi áchwɔ epaaá, ákágɛ sé nkane amáge kwóre mejɔɔ wúú. Aké bɔɔ bee apye genó eyigɛ maá yimbo ajoɔ. ¹⁰ Ajye áso mekpo Jɔn né mmu gepúgɛ denɔ áchwɔ ne ewú. ¹¹ Anérégɛ afyé ewú né gebagɛ nkpagene áchwɔ chyé maá yimbo mendée, ase ajye chyé mbaá mma wúú. ¹² Ne baá utɔɔ Jɔn áchwɔ kpá genkwa jíí ajye níí. Ajye ágare Jisɔs nkane epye ne Jɔn.

Jisɔs achyeɛ délé bɔɔ áta menyéɛ (Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jɔn 6:1-14)

¹³ Jisɔs awúgɛ ábɔa negboné Jɔn, alyaá melu ewémbo ajye kpɛ mmu ekpée ne baá utɔɔ bíí, áfɛ né mbaá ayi álú bɔmbo, nnó ɛbwɔ ábɛ ewú ɛbwɔ ɛbwɔ. Yémbo bɔɔ áwúgɛ nnó akpɛ ekpée ale jyɛ, átané né ume malɔ ákɛ ne uka ákwolege ji. ¹⁴ Jisɔs átanégɛ

* 14:3 Elú wáwálé nnó: Filip alú meso Herɔd. Ji abá Herɔdyas. Ɛbslege Herɔd aferé Herɔdyas mendée Filip, abá.

mmu ekpée, mankwó mapea mewaá, agé gejaméégé bós, ne meshwé akwó jji metós gétúgé ébwós, apye ébwós atóó mbaá mameé ayi ébwós ábós áméé.

¹⁵ Ndere nkwalé akwónége baá utós bií ájyé báne jji áké, “Ata bií úfè ne mbaá yina alu éke mashwóne, lyaá bós bina ájye áná menyéé né baá malo ayi álu fa kwókwólé ányé.” ¹⁶ Jisós ashuú ébwós meko aké, “Ngé fós ula bi ébwós ájye kèle menyéé wó. Enyú amboós chyége ébwós genó ányéé.” ¹⁷ Baá utós bií áké, “Déwyaá lé ntó bresd étáa ne meshuú épea fa, ye genó eyigécha gepó.” ¹⁸ Jisós aké ne ébwós, “Chwóge me ne éji.” ¹⁹ Agaré gejaméégé bós bimbo aké ájwólé né dambyanja, asé ntóó bresd eyimbo étáa ne meshuú épea, ape amé mfaánebuú achyéé matame mbaá Esówo agyá éji ubauba achyéé baá utós bií, nnó ákaré mbaá gejaméégé bós bimbo. ²⁰ Yéndémuú ányé ágbeé. Ne baá utós bií áké ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá. ²¹ Mpa bós ábi ányé menyéé yimbo mbógé alá gbéé fós ándée ne baá wó, ande ébwós ébwós álu delé bós átáa.

Jisós ake mfaá meko manaá
(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)

²² Epyéégé mbo, Jisós aké baá utós bií ákpe ekpée ábós mbe áchyaágé gentogé mewaá. Ji ala meso agare bós nnó ébwós ákééré né upú bwó. ²³ Anéréégé mangaré ébwós nnó ákééré, akwó afé mfaá mékwé jimbii manemmye. Alu éwu jimbii kpaá te nkwalé akwóné. ²⁴ Né gbéé eyigémbo ekpée ewé ekpané baá utós bií éfé mé tete metós nnyi. Mbyo ammye ne ewu, apyéé ngbannyi adóó ewu egbé ewé ne ewé. ²⁵ Elo né gejjéégébi kpaá te dondo, Jisós ákéné mfaá meko manaá manjye báne ébwós. ²⁶ Baá utós bií áké ágéne nkane jji akéne achwó mfaá meko manaá, éfo ekwó ébwós mataós ákálege áwéré aké “Meló ɔ ɔ, meló ɔ ɔ”. ²⁷ Ténéténé yimbo Jisós ajós ne ébwós aké, “Élé me, gbarege mataós nyú, défoge.” ²⁸ Pita ashuú jji meko aké, “Ata mbógé nnó ele wo wáwálé pye me ntó nshulé nke mfaá meko manaá nchwó mbané wo.” ²⁹ Jisós aké ne jji, “Shulé chwó, ajóge mbo.” Pita atané mmu ekpée ashulé nnyi alo mánkéné mfaá meko manaá manjye báne jji. ³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammye ne eshye, éfo ekwó jji metós ne alo manke mmu nnyi. Akalé áké, “Ata, poó me.” ³¹ Jisós asá ébwó ténéténé yimbo agbaré jji, ajós aké, “É é metós ewé ofyéé ne me élú dada, wáá aké wo óbe ne dembyo né metós.” ³² Ébwós ákpéégé né mmu ekpée, mbyo yimbo apwá. ³³ Eféé ne bós ábi álu mmu ekpée ánogé Jisós, ájósógé áké, “Wáwálé wo ɔlu Maá Esówo.”

Jisós apye bós mameé atóó né Genésáret
(Mak 6:53-56)

³⁴ Bó Jisós anéréégé manchyaá gen-
toógé mewaá eyigémbo, ákwóné né melo

Genésaret. ³⁵ Ne bós ábi álu eféé ákaá nnó gé Jisós na, álo meko né malo ayi álu né gebagé mewaá eyigémbo geko. Bós bimbo ákpá yé bós ábi áméé ako áchwó ne ébwós mbaá Jisós. ³⁶ Ané Jisós mmye nnó agós ébwós áta lé mano nkú jji. Ne yéndémuú nemeé ayi atáá mano nkú Jisós atóó.

15

Jisós agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré

(Mak 7:1-13)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Esówo fós átané Jerosale áfé mbaá Jisós agii jji áké, ² “Ulannó ne baá utós bye ályaá mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pe ébwós áshwónégé fós amu gefós eyigé ukwene ante sé ájós nnó esé dépyéégé ne dényéégé menyéé.” ³ Jisós awúgé mbo ashuú ébwós meko aké, “Enyú ntó delyaá mabe ayi Esówo aké débélégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú álerége?” ⁴ Dese ndere Esówo ajós nnó, ‘Nógé mma wye ne nte wye.’ Ne ájós ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejós mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú ábós manwá jji.’ ⁵ Yémbo né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé jji akage poó mma wuú yé ébélé nte wuú ne geji, ‘Ágáre lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Esówo.’ ⁶ Apyegembo abós sé manleré enógé, apoó mma wuú ne nte wuú manchyéé ébwós geji wó. Wye mba ne enyú desele mabe Esówo ne gembya gétúgé gepó eyigé ukwene ante nyú áleré. ⁷ Enyú bós dembwólé, Asaya muú ekpávé Esówo ábós alu cho gbéégé agaré nyá mekoméjós Esówo atomé ne enyú nnó, ⁸ “Bós bina ánogé me ne ubómeno, yémbo ánogé fós me né mmu mataós bwó cháchá.

⁹ Enógé ewé ébwós ánoge me élú detú, néndé ásele unó ukwene ante bwó álerége eké mabe ya.”

Unó bi upye mekwaá ala béé fós cho né mbe ushuú Esówo

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisós akuú njuné bós eniné mbo nechwó eta wuú, aké, “Wúge genó eyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó. ¹¹ Unó bi upye muú alá béé cho né mbe ushuú Esówo, upó fós ebi ukpéne jji né meno, élé eyi getanegé jji né meno.”

¹² Jisós ajógé mbo baá utós bií áke mmye afii jji agii áké, “Ókaá nnó genó eyigé wo ójós mbo gepye bós Farasi áso mataós wó?” ¹³ Jisós ashuú ébwós meko aké, “Nte wa muú alu né mfaánebuú agóóge nyé yéndé genós eyigé jji alá peé wó. ¹⁴ Dechyéégé gemége nyú éfwyale gétúgé bós Farasi bimbo. Ébwós álu bós amé nónómé ábi ájame abifó meti. Ne mbógé muú ayi amé anómé jji, ajame nte

muú ame nónómé meti, ebwó ako ákwéne mmu gepyéé.”¹⁵ Jisós ajógé mba, Pita agií ji aké, “Gáré esé ula nekanémejó éniné wá otome na nnó, epáfó unó bi ukpene muú né meno ne upyéé ji ála béé f3 cho né mbe ushuú Esówa.”¹⁶ Jisós aké ne ebwó nnó, Enyú ntó delú def33 p3 eké ate? ¹⁷ Enyú dekaa f3 nnó, yéndégenó eyi gekpáne né meno gékoóge le né une ne getané w3? Geji gepyéé f3 nnó muú áb3 debadeba né mbe ushu Esówa.¹⁸ Yémb3 unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu met33, ubi ne upye ji abeé debadeba né mbe ushuú Esówa.¹⁹ Elé né met33 ne uféré uboubo utanege, ubi ne upye b33 áwáne ate, ákwene mal3, ánáne manáné tametame, ájo ejo, átenege ntésé geby3, ne manch3ge mab3 ate.²⁰ Gé unó bi upyéé muú ála béé f3 cho né mbe ushuú Esówa na. Mb3gé muú anyegé menyéé amu deba epyéé f3 nnó ji áb3gé cho né mbe ushuú Esówa.

*Mendée ayi áfyéé met33 ne Jisós
(Mak 7:24-30)*

²¹ B3 Jisós ályaa eféé, áfé né gebagé mewaa Tiya ne Sid3n. ²² Ne mendée f3 né gelu- age b33 Kanaan ajw3lege né gebagé mewaa eyimbo, achw3 báne Jisós anene ji mmye aké, “Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyege ji efwyale dá3.” ²³ Jisós ashuú yeé ji meko w3, eféé ne baá ut33 bií aj33 ne ji aké, “Bú mendée yina aje néndé achyege esé efwyale ne mejo3.” ²⁴ Ne Jisós aké, “Esówa at3 me nnó nchw3 le mbaá b33 Isreli abi álu eké magómjme ayi ánomé.” ²⁵ Yémb3 mendée yimbo achw3 t3 man3 né mbe ushuú wuú anene ji mmye aké, “Ata p33 me.” ²⁶ Jisós ashuú ji meko aké, “Elómé f3 nnó muú ase menyéé ayi baá mel3 ányé achyéé b33 mammye.” ²⁷ Mendée yimbo nt3 ashuú ji meko aké, “Ata elú wáwálé, yémb3 b33 mammye ányéé uch3ch3gé né menyéé ebi utanege mfaá ekp3kp3gélé ante bw3 ukwene mme.” ²⁸ Jisós awúge mbo, ashuú ji meko aké, “E, é, mma met33 ewé áfyéé ne me eja gé. Esówa apye nye genó eyigé w3 okélege.” Wye né gébé eyigémb3, Esówa apye maá mendée yimbo at33.

Jisós apye gejamégé b33 mameé at33

²⁹ B3 Jisós ályaaagé yeé eféé, ákoó né mapea géntoógé mewaa Galilí. Akw3 mfaá mékwé ajw3lé ka. ³⁰ Gejamégé b33 áchw3 eta wuú ne ubwiré b3, b33 ame nónómé, b33 uchánchi, abi ála j3gé mejo3 ála wuú, ne gejamégé b33 mameé abif3. Abelé ebw3 mbe ushuú Jisós ne apye ebw3 ako at33. ³¹ B33 bimb3 ála mano mekp3 fuú ndere ágené b33 abi áb3 ála j3gé mejo3, áj33ge abi áb33 ála wuú, áwuú, b33 uchánchi at33, ubwiré úkéne ne abi ame nónómé ágene. B33 bimb3 áféé Esówa ayi b33 Isreli ánogé.

*Jisós achyéé delé b33 ani menyéé
(Mak 8:1-10)*

³² Jisós akuú baá ut33 bií aj33 ne ebw3 aké, “Meshwe apyéé me ne b33 bina gé néndé ále mbo fa nd3 eléé ne me ne nana áp3 yeé ne genó eyigé ányéé. Nk3légé f3 manlyaa ebw3 ájyéé une mesa ekage muú bw3 f3 át33 né meti.” ³³ Baá ut33 bií agií ji aké, “Fa né mashw3ne ese degene mbo menyéé f3 ayi ákwanege njuné b33 bina manyé né mbaá yina ayi mel3 elá ép3?” ³⁴ Ne Jisós agií ebw3 aké, “Enyú dewyaa ntoó bréd eníí eféé?” Ashuú ji meko aké, “Dewyaa ntoó bréd ékénéama ne uk3ké baá meshuú.” ³⁵ Eféé mb3 ne Jisós agaré b33 bimb3 aké, “Jw3lege mme.” ³⁶ Aségé ye ntoó bréd eyimbo ékénéama ne uk3ké baá meshuú bimbo, achyéé matame eta Esówa gétúgé menyéé yimbo. Agya ji ubauba achyéé baá ut33 bií nnó ákáré mbaá b33 bimbo. ³⁷ Ebw3 ako ányéé ábgeé ne gébége baá ut33 bií ánywéré uba bi ulaa ugbeé usá ukeneama. ³⁸ Mpa ande abi ányéé menyéé yimbo álu b33 delé anií. Apaá f3 andée ne baá mel3 w3. ³⁹ Epyéégémb3, Jisós ate b33 bimb3 áwilé. Jimbo aje kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaa Magadon.

16

Ekw3 b33 Farasi ne Sadusi agií Jisós nnó aléré ebw3 ufélekpa

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Gébé eyigémb3, b33 ekw3 Farasi ne b33 Sadusi áchw3 mua Jisós aké, “Pye ufélekpa ese dégé, manlere nnó Esówa ne at33me w3.” ² Yémb3 Jisós ashuú ebw3 meko aké, “Nkwale akw3négé nebuú né gelege deké bií ul3me nye geyá. ³ Ne dondo akw3négé nebuú nshulégé goge, dansama aké apyéé deké, ‘Manaá achw3 kwé’. Enyú degége nkane nebuú n3lú dekaaage gef3gé genó eyigé gechw33 pye. yémb3 enyú dekaaagé ula un33 bi upye mbo né gébé eyigé na. ⁴ Enyú njye éniné na deb3, delu b33 abi átií meso ne Esówa. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémb3 ye uma nlérégé f3, wye lé ufélekpa Jona muú ekp3vé Esówa ne me nléregé nye enyú.’ Aj33gé mb3 atané afé ji.

Jisós akwelé baá ut33 bií mbeé nnó áse gébé ne yis b33 Farasi ne b33 Sadusi

(Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá ut33 Jisós achyaa géntoógé mewaa afé egb3 ewé né, ndere ájye ájinte mamkpa bréd. ⁶ Ndere ebw3 ájyéé, Jisós aj33 ne ebw3 aké, “Sege gébé ne yis ekw3 b33 Farasi ne ekw3 b33 Sadusi.” ⁷ Ebw3 áb3 manj3gé ebw3 ebw3 aké, “Nd3f3 aj33ge mb3 l3 delá kpaa bréd w3.” ⁸ Jisós akaá genó eyigé ebw3 aj33ge ne agií aké, “E é met33 ewé enyú defyéé ne me elu dada. Ulannó enyú dej33ge mech3 bréd ayi enyu dela p3 ne ji? ⁹ Nnó

enyú delu dekaá? Elúmbò eké dejinte nnó me nkaáge chyéé enyú menyéé. Tege nkane nselé ntoó bréd éta nchyéé delé bò eta ányéé ne usá ebi uláá. ¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bréd ékénéama eyi nselé nya nchyéé delé bò eníi ányéé ne usá ebi uláá. ¹¹ Enyú dekaá nnó me mbó njóógé f3 lé gétúgέ bréd w3? G3ge me mmá nyware njóó nnó s3gέ gébέ ne yis ekwá b33 Farasi ne ekwá b33 Sadusi.” ¹² Eféé mbó ne baá ut33 bíi ákaa yé nnó ji ab3 a33ógé atome f3 lé ne yis ayi apye bréd amuale. Aj33ógé atome lé ne unó bi ekwá b33 Farasi ne ekwá b33 Sadusi álérege.

Pita aké Jis3s alu muú ayi E33w3 akwere ji elá gefwa

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Ne Jis3s alyaa3ge eféé, afé né gebage mewaa Kaisaria Filipi. Akw3négé wye, agíi baá ut33 bíi aké, “Ndé gef3gέ muú ayi b33 á33ógé nnó me Maá Nte Mekwá nlu?” ¹⁴ Baá ut33 bíi ashuú ji meko aké, “B33 abifo á333ge nnó 3lu mewené J3n menwyaá b33 manaá E33w3, abifo aké 3lu Elija ne abifo ntó aké 3lu Jerimaya, elá p3 mb3 f3 w3, 3kage be muú ekpávé E33w3 fa.” ¹⁵ Ne ama gíi ebw3 aké, “Yé enyú amb33 deké me nlu waá?” ¹⁶ Aj33ógé mb3, Simun Pita ashuú ji meko aké, “W3 3lu Muú yi E33w3 akweré ji elá gefwa, Maá E33w3 muú 3lu mebe yéndégébé.” ¹⁷ Ne Jis3s ashuú ji meko aké, “Simun maá J3n, gal3gál3 alu ne w3 néndé, mech3 éwé 333 mb3, ákwaá f3 w3, aleré w3 éwú w3, élé Nte wa né mfaánebuú ne aleré w3. ¹⁸ Ne ngarege w3 nnó 3kamege etarave. Gébégé ntenegé nye echemele b33 ba, etarave ewena ne ebeé neb3me. Ne negbo nép3 ne uto mampw3 ewu. * ¹⁹ Ne nchyege nye w3 egb333l3 né gefwa eyigé E33w3 ágbara3ge. Ne yéndégen3 eyigé w3 3shyaá fa mme, ebyénn3 E33w3 ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé w3 3kamégé fa mme ebyénn3 E33w3 ntó akamé mé né mfaánebuú.” ²⁰ Ne aji yé baá ut33 bíi etu nnó ékágé ágaré muú f3 nnó ji ne alu Kras, Muú yi E33w3 akweré ji elá gefwa.

Jis3s agaré efwyale wuú ne negbo níi
(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Eféé ne Jis3s al33 mangaré baá ut33 bíi p3p3 aké, “Mb3 manjye né Jerosale, eféé ákpakpa melo ne an33 baá abí apye upe E33w3 ne ánleré mabé E33w3, apye nye me ngé gejamégé efwyale ne apyéé nye b33 áwá me. Yémb3 nd3 élé ékw3négé E33w3 abwé3ge nye me nkwillé né negb3.” ²² Aj33ógémb3, Pita ase ji átené babá, al3 manshule ji nd3 aké, “Cha-ó! Ata E33w3 akamégé mech3 ewéna epye eta wye.” ²³ Yémb3 Jis3s aké ne Pita, “Kwilé me mbé ushu, danchamel3. 33gebé me meti mampye gen3 eyigé E33w3 akéle3ge

néndé 3ferégé un3 nkane mekwáá, 3ferégé f3 eké E33w3.”

Meti efwyale ewé baá ut33 Jis3s ab33 mankw3lé

²⁴ Jis3s agaré yé baá ut33 bíi aké, “Yéndémuú ayi akéle3ge mambé menkw3lé wa, ab3 manjinte gemé jii akpá gekwa jii nnó ákame negbo mankw3lé me. ²⁵ Néndé yéndémuú ayi akéle3ge mamp33 genwá jii ebyénn3 anígé nye geji, ne mb3gé muú akamégé manchyéé genwá jii getú ya, ebyénn3 ab3 nye geji. ²⁶ Ndé nsá ayi muú áb33, mb3gé abege ne un3 mme uko ne anígé genwá jii? Ndé géf3gέ gen3 eyigé muú akágé chyéé mankw3ré ne genwá jii. ²⁷ Ngarege enyú un3 bina uko néndé me Maá Nte Mekwáá nkerege nye ne ut33 bi Nte wa E33w3 achyéé me ne makiénné ya ne nchyege nye yéndémuú nsá wuú, ndere ji apyéé ut33. ²⁸ Ngarege enyú wáw3lé nn3, gent3gé b33 álú mb3 fáná, abi alá gb33 f3 kpáá te ágene nye ndere Maá Nte Mekwáá achw33 nye mangbare gefwa jii fa mme.”

17

Jis3s akw3ré gef33 agenege mané mané
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Nd3 ékéné ék3gέ, Jis3s ase Pita, J3msi ne J3n menjmo J3msi akw3 áfé né mfaá mékwé á3w3lé ebw3 ebw3. ² Ne aké apéle Jis3s akw3ré gef33, ushu bíi ugénege eké nésáné ñme ne mandé jii abw3lé áshwáne mané mané. ³ Ebw3 aké apéle, ágé nkane Mosis ebw3 ne Elija ákw3m3 mbélep3 á333ge mej33 ne Jis3s. ⁴ Pita a333 ne Jis3s aké, “Ata él3 ndere esé délú fa. Mb3gé 3kéle3ge ntenege nye enyú baá 3t3 álé fa, ama eta wye, ama eta Mosis ne ama eta Elija.” ⁵ Wye nkane Pita alu 333ge mb3, áke apéle gek3 gef3 p3p3 gé3énege mané mané gékweré ebw3 ako mme ne meko muú atané né mmu gek3 eyigémb3 aké, “Gé3e maá wa ayi mbwi met33 na, met33 e333 me ne ji, wuúge ne ji.” ⁶ Gébégé baá ut33 bina álé áwuú meko yimb3, ef3 ekw3 ebw3 met33 akwé py3 ne mASHU mme. ⁷ Yémb3 Jis3s achw3 ta ebw3 ne a333 aké, “Kwilege mme déf3gέ sé.” ⁸ Aké apéle ágé sé muú yicha w3 ek3sé Jis3s ji mbíi.

Elija achw3lé me

⁹ Ndere ebw3 áshule3ge mékwé ájy3é Jis3s áji ebw3 etu aké, “Dégarégé muú f3 gen3 eyigé enyú dé3en3 mb3 kpáá te me Maá Nte Mekwáá akwilé3ge né negbo.” ¹⁰ Jis3s á333ge mb3, baá ut33 bíi agíi yé ji aké, “Ulan33 ánleré mabé E33w3 á333 aké Elija ab3 mamb3 mb3 akere meso fo mme gem3ge nn3 Muú yi E33w3 akwere ji elá gefwa achw3?” ¹¹ Jis3s a333 aké, “Elú wáw3lé nn3 Elija ab3 mamb3 mb3 achw3, akwyéé un3 uko nn3 ub3 cho.

* **16:18** Elú wáw3lé nn3: Mabo ‘Pita’ mantene nn3 etarave né mej33 Grek.

12 Yémbò ngárege enyú wáwálé nnó Elija achwó mé ne bós ákaá fò gefógé muú ayi ji alu wó, ápye gabo ne ji nkane ejíí ebwó. Wyémbò ntó ne ebwó áchyege nye Maá Nte Mekwaá éfwyale.”¹³ Eféé mbo ne baá utós bíí bímbo álé kaá yé nnó mechó éwé ji abó ajósge mbo, atome mbo lé ne Jón menwyaá bós manaá Esówa.

Jisós apye maá ayi amée gesasa atóo (Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

14 Ebwó ákérége meso ábané gejamégé bós. Mende fò achwó tó mano mbe ushu wuú, ane ji mmye aké,¹⁵ “Ata, ge me meshwe, maá wa mende amée gesasa. Ne nemeé eníné mbo necheye ji éfwyale dó. Népyéé ji akwene yéndégébé né mewe né gébé eyigéfó akwene né nnyi.”¹⁶ Ne nchwó ne ji mbaá baá utós bye yémbò ápulé nnó ápye ji atóo meti epó.”¹⁷ Jisós ashuú meko aké, “É é enyú nnye enina delu untantamé bós abi dela fyéé metós ne Esówa cháchá wó. Nkoge mbo metós ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé metós ne Esówa? Chwósge me ne maá yímbo.”¹⁸ Achwósge ne maá yímbo Jisós anyá meló nchye yímbo atané ji mmye. Wye né gébé eyigémbo maá yímbo atóo.¹⁹ Ewyágé Jisós ne baá utós bíí ála ebwó ebwó ne baá utós bíí ágíí ji aké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yímbo mambuú apwó?”²⁰ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Melo nchye yímbo apwó enyú mambuú gétúgé metós éwé défyéé ne Esówa elu dada. Ngárege enyú wáwálé nnó, metós éwé défyéé ne Esówa yé ebé élé hénéhéné éke nyiné mbwé ngbon, dékage gáre mékwé éwéna nnó, ‘Kwilé fa cho né mbaá yicha,’ ne ekwilége. Ye genó gefó gepwós fò enyú mampye.”²¹ [Yémbò Enyú dékage buú gefógé meló nchye yina wyélé mbógé dénege mmye ne délyage menyéé kpékpé gétúgé depóré Esówa ne mmyemenene.]*

Jisós ama gare baá utós bíí ndere ji dgboó nye

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

22 Bíí fò ndere Jisós ne baá utós bíí alú melu ema né Galilíí, ajós ne ebwó aké, “Ela gachyéé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bós nchye.”²³ Awáne nye ji ne ndó eléé ekwanégé Esówa apye nye ji akwilé né negbo. Jisós ajósge mbo, baá utós bíí ála mesómé mesómé ndere áwuú mbo.”

Jisós agáre mechó nka makpo echa upe Esówa

24 Jisós ne baá utós bíí áchwó né melo Kapanóm, ndere ebwó álu ewu, ánselé nka makpo echa upe Esówa áchwó bane Pita ágíí ji aké, “Nnó menlere nyú achyege fò nka makpo echa upe Esówa?”[†] 25 Pita akame aké,

“Achyege.” Gébége ji akere meso né mmu gepú, gemégé nnó ánené meno, Jisós abó mé mbe ajós ne ji aké, “Simun nwyaaá nkwe mangíí wó. Nde ufós bós abi afwa mme ásele nka makpo ne manka yifó eta bwó? Ásele na le mbaá ambós melo wa mbaá ankéé bós?”²⁶ Pita ashuú ji meko aké, “Ásele mbaá ankéé ba.” Ajósge mbo Jisós aké, “Mbo ebyennó baá ambós melo áchyege fò nka makpo.”²⁷ Yémbò esé dekélégé fò nnó depye matós ásó bós abi. Shule né gentógé mewaá, òhme eno wye. Meshuú mbe ayi óbós, néné meno wuú ógne nye nka wye, ekwanegé machyéé nka makpo ya ne epye. Bó eji óchyeé eta bwó.”

18

Nde muú alú muú kpaá

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Ewya yéé wó, baá utós Jisós ajoyé agíí ji aké, “Nde muú ábéé muú kpaá né gefwa eyigé Esówa ágbárege?”² Jisós akuú maá fò kós ayi alu eféé, achwósge apye ji aténé né metós metós baá utós bíí.³ Ne aké, “Ngarégé enyú wáwálé nnó muú ála kwaré abe éké mamane kós wó, abe fò muú ayi anyé nye gefwage Esówa.”⁴ Ndere elúmbo, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina ne abéé muú kpaá ayi apwós amu né gefwa eyigé Esówa ágbárege.⁵ Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kós nkane ayina né mabo ma, ebyennó ase mbo lé me.

Mmuameno mampye gabo

(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

6 “Yémbò, yéndémuú ayi apyéé mamane kós nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bós abi áfyéé metós ne me élú galógáló nnó áshíí ji gekpékpé gé ntaá né geme áhímé ji né gentoógé ébéé mega.”⁷ Meshwe apyéé me ne bós mme yina gétúgé unó bi uténe ebwó ápyéé gabo. Unó bina ubó mampye, yémbò ebós nye ne muú ayi aténe nte yifó nnó apyéé gabo.⁸ Mbógé ebwó wye, yélé geká jye ne gétene wó nnó ópyéé gabo, só geji ófómé. Elú galógáló nnó ókpe né genwá gechúchúle ne nnó ókpe né mewe éwé élá nómége ne upó menyammye bye uko.⁹ Ne mbógé dambóónnyi wye atene wó nnó ópye gabo, pwsélé ji ófómé, élú galógáló nnó ókpe né genwá gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewe éwé élá nómége ne amé ápeá.

Nekanémejóó egómhje éwé enomé

(Luk 15:1-7)

10 “Sege gébé, debyagé fò yéé muú ama né geluagé abi áfyéé matós ne me éké ambáné kós. Néndé, makiénné bwó álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú.”¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá

* 17:21 Elú wáwálé nnó: Melo nwe éwéna epós né mmú bó nwe gekwene abifó. † 17:24 Elú wáwálé nnó: Nka makpo yina, élé nka eyi yéndémuú Jus áchyege nnó ákwyége echa upe Esówa.

achwó mampooó bós abi alá ákwolege deporé Eṣowá.

¹² “Desé nnó muú awyaá usaá magónhme úta ne éma enogé apyéé nnó? Mferé nnó ályágé ayi usaá uni meso nekuúneeni né mbyo mékwé afe akle éwé enomé kpaá té ágéne. Pó mbo? ¹³ Akelégé ewu agegé, ngarege enyú wáwálé nnó, abeé ne nechóchó dós né gétúgé éma éwé ji agené apwo áyi usaá uni meso nekuúneeni áyi ala no wó. ¹⁴ Wyémbó ntó ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélégé nnó yéé muú ama áno né geluágé abi áfyéé metós ne me eké ambáné kós.

Jisós alere ndere muú abeé ne nte menhme ayi apyéé ji gabo

¹⁵ Jisós afé mbe manlérégé aké, “Mbógé nte menhme wye né echomele bós ba apyéé gabo eta wyeé, chó báné ji bíbí apyéé ji akaá gyéé ayi ji apyéé. Mbógé akaméagé nnó alu gyéé ebyennó dema se ate ndere anhme. ¹⁶ Ne mbógé alá kamé nnó genó eyigé ji apyéé gélú gyéé wó, ‘se muú ama yé apea okere eta wúú nnó unó bi ojoge ne ji bós apea ye aléé ábé ndere bós nteé.’ * ¹⁷ Ne mbógé ake ashya wye shyá nnó apo gyéé né genó eyigé ji apyéé, kpá mechós ewémbó cho ne ewu né echomele bós ba. Ne mbógé echomele epagé nnó òlu chó ne ji alá kámé wó, sege ji nkane muú ayi alá afyéé metós ne Eṣowá wó ye eké mensele nkamakpo.” †

Baad utós Jisós áwyad éshye fa mme

¹⁸ Jisós ajósagé mbo aké, “Ngárege enyu wáwálé nnó yéndégenó eyigé enyú deshaá fa mme, ebyénnó Eṣowá ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenó eyigé enyú dekaméagé fa mme ebyénnó Eṣowá ntó akamé mé geji né mfaánebuú. ¹⁹ Ne genó eyigéfo eyigé mmage gáre enyú gelu nnó, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekaméagé meko ama mangiú Eṣowá genó, dénége mmye Nte wa muú alú né mfaánebuú achyerge enyú geji. ²⁰ Néndé yéndé mbaá yi bós ba ápeá ye aléé áchoméagé mbaá ama me ntó mbe eféé ne ébwó.”

Jisós alere nnó déjinte gabo ayi ate anhme apyéé eta sé

²¹ Pita achwó giú yé Jisós aké, “Atá njige mbo nte gabo ayi nte menhme apyéé eta wa ndó eniú? Nnó kpaá te ndó ekeneama?”

²² Jisós ashúú ji meko aké, “Ngba, epófo ndó ekénéama, óbó manjiú ji nte usaá ndó uléé meso efya né malu akeneama. ²³ Me ngarege enyú mechós éwé gétúgé gefwa eyigé Eṣowá ágbárege gélú eké abya yina. Mfwa fí abós mankwólé bós utós bií abifó áchwó ne bós utós bií ányéé ji. ²⁴ Ndere alo ula

mankwólégé, bós utós bií abifó áchwó ne muú utós wúú ayifó ama ayi agbaré ji gejaméagé nka eyi epwó amu. ²⁵ Ne élé alá kaage kwó ujwós bií ji anyéé mfwa yimbó, mfwa yimbó aké ákpó mende yimbó, mendéé wúú ne baá ne yéndégenó eyigé ji awyaá nnó agé nka akwó ujwós bií. ²⁶ Ajósage mbo, muú utós wúú yimbó abogéné mmye mme ne mbe ushu mfwa yimbó, ane ji mmye aké, ‘Ata, nkpa geka jyé, chyéé me gébé nkwalé nye ujwós byéé uko.’ ²⁷ Apyéé gé mbo meshwe akwó mfwa yimbó metós dós alyaa ji nnó ajyéé akwógé sé ujwós bimbó. ²⁸ Yémbó, ndere muú utós yimbó atané mbaá mfwa ajyéé dafye agé nte muú utós ayifó ayi agbaré ji ekéké nka éwé alá pó yéé genó mameé ne nka eyi ji agbaré mfwa yimbó. Apyéé ji anyua amu mmwólé aké, ‘Chyéé me nka ya eyi onyéé.’ ²⁹ Nte menhme yimbó abogéné mme ane ji mmye aké, ‘Nte, chyéé me gébé nkwalé nye ujwós bye!’ ³⁰ Yémbó mende yimbó akame ngó. Tenénehe yimbó afye mende yimbó né denó nnó akwó ujwós bií uko. ³¹ Gébégé bós utós mfwa abifó ágené mechós ewéna, metós esó ébwó dós ájye too mfwa yéndégenó eyigé gepyéé. ³² Mfwa akúú muú utós ayi mbo, ayi ji abó ajós nnó akwógé sé ujwós bi ágbarege ji nnó achwó. Achwógé, ajós ne ji aké, ‘Wó muú mebo yina, oné me mmye ngé wó meshwe, nlyaa gekpékpégé ujwós ébi onyéé me; ³³ óbó òlu mangé ntó nte menhme wye meshwe ndere me ngené wó meshwe, pó mbo?’ ³⁴ Ne metós esó mfwa yimbó dós ajós aké áfyéé mende yimbó né denó átulé ji kpaá te akwóle ujwós ébi anyéé ji uko.” ³⁵ Jisós áneréagé manjós aké, “Wyembo ntó ne ébe nye ne Eṣowá Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mbógé alá jinte gabo ayi nte menhme wye apyéé ne metós wyeé meko wó, Eṣowá apyéé nye ne wó ntó wye ndere mfwa yimbó abó apyéé ne muú utós wúú yimbó.”

19

Jisós alerege deporé manwá neba (Mak 10:1-12)

¹ Jisós anerege manjós depó etire na deko, alyaa gebagé mewaa Gallilií afé né gebagé mewaa Judiya achyaá ébeé Jodan. ² Gejamege bós gekwóle ji. Apyéé abi áméé átoó. ³ Ndere ji alú ewú, bós Farasi fí afé eta wúú mammua ji aké, “Nnó ébé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendéé wúú né yénde eké mechós?” ⁴ Agíge mbo, Jisós ashúú ébwó meko aké, “Élu wáwálé nnó enyú deku mé né mmu Eṣowá nnó, té ula ulós ébi Eṣowá muú ákwyéé nyá bós, akwyéé ébwó, mende ne mendéé.” ⁵ “Getú eyigé na mende alyage nye mmá wúú ne nte wúú

* **18:16** Elú wáwálé nnó: Né melo nwe ewéna, ajós wye nkane asame né mmu nwe Deteronómí 19:15. † **18:17** Elú wáwálé nnó: Anselé nkamakpo ányéé nya bós upwó gétúgé eyigémbó bós ásele nya nnó ébwó álu bós ubee.

afé acho mmye ne mendée wuú ebwó ápea ákwé muú ama. ⁶ Ebwó ápós sé bós ápeá nana, ála muú ama. Ndere elúmbó bós abi Esowó áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.” ⁷ Bós Farasi abimbo ágií ji áké, “Ulannó ne ebe Mosis ejós éké mende akáge chyéé mendée wuú mekpo ηwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?” ⁸ Jisós ajós ne ebwó aké, “Mosis akame nnó enyú déwá neba ne andée nyú gétúgέ mekpo meto nyú. Yémbó, ebo epófós mbó gébégé Esowó abós mbe akwyéé mende ne mendée.

Jisós alárege depóré uló ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

⁹ “Ne ngárege enyú nnó, yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, mbógé mendée yimbo alá kwe uló wó ne ayyege ba mendée ayichá akwé mbó lé uló.” ¹⁰ Baá utós Jisós ajós ne ji áké, “Ebege nnó wye mechó ulós ewuewu ne muú akágé wa neba ne mendée wuú, elu chanéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá.” ¹¹ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Bós ako fós wó ákamégé manjwóle ayi alá abá neba wó. Ekose bós abi Esowó achyéé ebwó eshye ne ákage jwóle. ¹² Kágé nnó ábyé ande abifó mpé, abifó élé ákwáa ne ápyéé ebwó álu mbó. Bós abifó ájwóle wye mbó éké mpé gétúgέ utós gefwa eyigé Esowó ágbárege. Bós abi ákamégé manjwóle ayi alá abá neba wó ájwóle.”

Jisós ajé ambáné kós
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Bós fós áchwó ne baá bwó eta Jisós nnó anéré ebwó amu makpo anemmye mbaá Esowó ajé ebwó. Baá utós bií ányá bós bimbo. ¹⁴ Yémbó Jisós ajós ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekage dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowó ágbárege gelú eyigé bós abi álu ndere baá bina.” ¹⁵ Ajógé mbó, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwó, anerege alyaa yé melu ewémbó afé.

Abya muú ηka
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Bií uma mende fós afé mbaá Jisós. Agií ji áké, “Ménleré mbógé nkélege genwá eyi gélagé byéé, nde galógáló ayi mbós mampye?” ¹⁷ Agíge mbó, Jisós ashuú ji meko aké, “Ulannó wó ogíge me genó eyi gelóme, Esowó mbií ne alú muú ayi alóme. Mbógé ákélege mambó genwá, nógé yé mabe Esowó.” ¹⁸ Ne mende yimbo agií Jisós aké, “Mabe ayi nde?” Jisós ashuú ji meko aké, “Ówáge muú, ókwége uló, ójogé ejo, óténége ntésé gebyó. ¹⁹ Nógé nte wyeé ne mmá wyeé ne gbógé ne nte ménmé wyeé ndere ógboó ne geme jyeé.” ²⁰ Ne mende yimbo ashuú Jisós meko aké, “Nló mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?” ²¹ Jisós ajós ne ji áké, “Mbóge ókelege mambe chó, gé genó eyi gélaá, chó kpóó yéndégenó eyigé ówyaá, óchyeé ηka yimbo

mbá ubya bós, ne óbéé nye ne gefwa né mfaánebuú. Ópyegé mbó, óchwó ókwolé ne ndere maá utós wa.” ²² Mende yina awugé ndere Jisós ajós, alyaa afé meshwémeshwe ne mesómé néndé ji awyaa gefwa dóó. ²³ Ne Jisós ajós ne baá utós bií aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó ejwerége ne muú ηka akpe né gefwagé Esowó.” ²⁴ Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpó mashwáne áshwá né embú ábyamé ne nnó muú ηka akpe né gefwagé Esowó ágbárege. ²⁵ Baá utós bií áwúgέ mbó matye mawa ebwó meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abó nyé genwá eyi gélagé byéé?” ²⁶ Jisós ape ebwó domeé ajós ne ebwó aké, “Akwaá ákágé pye fós ufós unó bina, yémbó Esowó akage pye unó uko.” ²⁷ Pita ashuú ye ji meko aké, “Gé esé delyaa unó sé uko dékwólege wa. Ndé nsá ayi esé débós nye?” ²⁸ Jisós ajós ne ebwó aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó, enyú abi dékwóle me dekwólege nyé ntó ndere afwa mampáné depó né matóó áfyáneápe ayi bós Isréli gébégé Maá Nte Mekwaá ajwólégé né gelú mamgbare gefwa jii né mme meke. ²⁹ Ne yémbó muú ayi alyaa upú, ánmé, nte ne mmá, yé baá yé lé makós gétúgέ alu menkwolé wa, abéé nye ne bós ne gejamégé unó bi upwó amu. Ne Esowó achyeye nye ji genwá eyi gélagé byéé. ³⁰ Yémbó gejamégé bós abi álu mbó mbe nana, meso gébéé aláá nye meso ne gejamé abi álu mbó meso nana ábéé nye mbe.”

20

Jisós atoó nekanémejóó ampýéé utós né mekós umpome

¹ Jisós ama ajós aké, “Gefwa eyigé Esowó ágbárege gelú éké nekanémejóó enina. Bií uma mende fós afé ntone gesé dondo ayye kelé bós abi ájyeé pye utós né mmu mekós wuú. ² Ayyege, bós abi ji abós mbe ágene ákame nnó ji achyeye yéndémuú ebwó meno ηka ewé yéndémuú anyéé mé né bií uma ne agare yé ebwó nnó ayye aló utós. ³ Kálánjká eneéneama ekwónégé ama jyeé dafye age bós abifó átene wye detú né ntóné gese. ⁴ Ajós ne ebwó aké, ‘Enyú ntó chogé depye utós né mmu mekós wa. Nchyege nye enyú genó eyi gepyeé matós ágós enyú.’ ⁵ Abimbo afé manjyeé ló utós. Mbós mekós yimbo apyeé wye mbó né metós ηwómésé. Né kálánjká élé ama jyeé pye wye mbó. ⁶ Genógé kálánjká eta ne nkwale mende yimbo ama jyeé né gese, ama gé bós átene wye eféé detu. Agií ebwó aké, ‘Enyú dechós bií bina detu, élo mbó?’ ⁷ Ashuú ji meko aké, ‘Muú fós ákuú esé nnó depye utós wó.’ Aké ne ebwó, ‘Enyú ntó chogé depye utós né mekós wa.’

⁸ “Nkwale akwanégé mbós mekós yimbo ajós ne mempélé bós utós bií aké, ‘Kuú ampýéé utós bimbo ako áchwó ne óchyeé

yéndémuú nka jii. Bõmbɛ chyɛ bõs utõs abi aláa meso, ne abi abõ mbe chyɛ ebwõ kwyakwya.’⁹ Ne bõs abi ábõ áchwõ né kálánká eta né nkwalɛ anyé wye meno nka emá ne abi áchwõs tɛ dondo.¹⁰ Abi ábõ mbɛ áchwõgɛ áfɛrɛ nnõ ebwõ ányɛɛ nyɛ nka dõs ápwõ abifõ, yémbo ebwõ ntõ ányɛ wye nka janja.¹¹ Ndɛrɛ ebwõ ásele nka eyimbo álb marjmenégɛ áshuúlegɛ mbõs mekwõs ndo,¹² ajõgɛ aké, ‘bõs abi ásele ebwõ kwyakwya apyɛ utõs lé né nchwaneke ama yémbo áchyɛ ebwõ meno nka wye ndɛrɛ esé abi dégene efwyalɛ depyɛ utõs bií kpõgele né nmu gebábálégɛ ñmɛé!’¹³ Yémbo mbõs mekwõs ashuú muú bwõ ama meko aké, ‘Mejéɛ wa me mfwalɛ fõ wõ, wõ. Okame manse nka ndɛrɛ yéndémuú anyɛɛ mé né bií uma, epõ mbo?’¹⁴ Sɛ nka jyɛ wulege, membõs ne nke nchyɛge muú utõs ayi kwyakwya wye ndɛrɛ nchyɛɛ wõ.¹⁵ Nnõ nlu gyɛɛ mampyɛ genõ eyigé nkelege mampyɛ ne nka ya?’ Wa metõs esõ wõ ɛle nlu muú ayi nchyɛge ɛchyɛ?’¹⁶ Jisõs anɛrɛge ajõs yɛ aké, ‘Bõs abi aɳɛa mbõ gemɛ fina akwɛnɛ nyɛ mbya né meso gébé ne abi alu mbõ mbya fina aɳɛage nyɛ gemɛ né meso gébé.’

Jisõs ama gárɛ máñáne aláɛ nkane ji ag-bõõ nyɛ

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Ndɛrɛ bõ Jisõs ákwõmɛ ájyɛɛ né Jerosale, asɛ baá utõs bií áfyaneápeá ebwõ átené babá.¹⁸ Ajõs né ebwõ aké, ‘Wuúge, esé dékwõmɛ mbõ déjyɛɛ né Jerosale, ɛwu, áfyɛɛ nyɛ Maá Ntɛ Mekwaá né amú anõs baá ampɛɛ upɛ Esõwõ ne ánrler mabé Esõwõ. Ebwõ ajõgɛ nyɛ nnõ, me nkwe mpa, áwá me.’¹⁹ Ne áfyɛɛ nyɛ ji né amú bõs abi alá põ bõs Jus. Ebwõ ájwyaáge nyɛ ji, átulege nyɛ ji ne utõ ne áwõmɛ nyɛ ji né gekwa agbõõ. Yémbo, ndõ ɛléɛ ékwõnégɛ Esõwõ apyɛɛ nyɛ ji akwilé né negbo.’

Dékpakpa né gefwagɛ Esõwõ
(Mak 10:35-45)

²⁰ Wye né gébé eyigémbo, mendéɛ Sebɛdee afɛ mbaá Jisõs ne baá bií ande ápeá, atõ mano né mbe ushu wuú, agii Jisõs nnõ apõõ ji.²¹ Jisõs agí ji aké, ‘Okélege ndé?’ Ashuú ji meko aké, ‘Nkélege nnõ, né meso gébé ajwólégɛ oke ogbarege gefwa jyɛɛ apyɛ baá ba bina apea ájwõle ntõ ne wõ né malu enoge, ama né egbe ebwõnyɛ wye ne ayifõ né egbe ebwõbɛ wye.’²² Ne Jisõs ajõs ne ebwõ aké, ‘Enyú dekage genõ eyigé degigé mbõ. Nnõ enyú dekage nyú nyɛ ñkõ efwyalɛ ayi me nyuú nyɛ?’ Aké, ‘E ɛ, esé dekage.’²³ Akamege mbõ, Jisõs ajõs ne ebwõ aké, ‘Nkamɛ wáwálé nnõ enyú dékágɛ gé nyɛ efwyalɛ nkane me ngɛnɛ nyɛ, yémbo me fõ

njyaá bõs bií ájwõlege né ebwõnyɛ wa ne abi ajwõlege né ebwõbɛ wõ. Malu yimbo alú ɛlé ayi bõs abi Ntɛ wa ajyaá mɛ nnõ ajwólé wye.’²⁴ Ne baá utõs Jisõs abi makpo áfya, áwúgɛ genõ eyigé abi ápeá apyɛ, matõs ásõ ebwõ dõs.

²⁵ Ne Jisõs akuú baá utõs bií ako ajõs ne ebwõ aké, ‘Enyú dekaá nnõ afwa mme abi alá põ bõs Jus áselé utõ bõs apyɛɛ yéndégenõ nyɛ géjii ebwõ metõs ne bõs bwõ ne yɛ ákpakpa melõ áwyaá utõ bi ajõge mechwõ ne bõs bwõ éhyɛ.’²⁶ Ne ébégé fõ mbõ ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambɛ muú kpaá abõ mambɛ ménkpanɛ defwé nyú;²⁷ yéndémuú nyú ayi akélege mambɛ menõmbɛ abõ mambé éké mewfɛ nyú.²⁸ Wye nkane Maá Ntɛ Mekwaá, ji achwõs fõ nnõ bõs ákpá ji defwé wõ, achwõ lé mánkpá bõs defwé nnõ achyɛ gemɛ jii mawenɛ gejamégɛ bõs né gabo.’

Jisõs apyɛ bõs amɛ nónómɛ apea dgɛnɛ
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Jisõs ne baá utõs bií ályage Jeriko, gejamégɛ bõs ákwólé ebwõ.³⁰ Wye né gébé eyigémbo, andɛ fõ amɛ nónómɛ apea abõ ájwólé né mapea meti. Nkane bõs ájõs gɛ nnõ Jisõs ale kóõ ande bimbo ábɛge áke, ‘Ata, Mpyáne Dɛvid gé esé meshwɛ!’³¹ Bõs bimbo ányá ebwõ áke, ‘Kwɛnege nyáme’, yémbo ábɛɛ lé bɛɛge ne eshyɛ áke, ‘Ata, Mpyáne Dɛvid, gé ese meshwɛ.’³² Jisõs awúgɛ mbõ atɛné, akuú yɛ bõs amɛ nónómɛ bimbo apea agii ebwõ aké, ‘Ndé genõ dekelege me mpyɛ eta enyú?’³³ Ashuú ji meko áke, ‘Ata, dekelege nnõ apyɛ esé dégene mbaá!’³⁴ Meshwɛ akwõ Jisõs metõs getúge bwõ ne ata amɛ bwõ. Tɛnétɛné yimbo álb mángɛné mbaá ne ákwõlege ji.

21

Jisõs akpɛ né Jerosale nkane mfwa

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Ndɛrɛ Jisõs ne baá utõs bií álé kwõkwólé ne Jerosale, ákwõnégɛ Bɛtfage melõ ɛwé ɛlu né mfaá Mékwé Olif. Jisõs áfɛrɛ baá utõs bií makpo ápeá atõ nnõ ábõ mbɛ.² Ndɛrɛ atõmɛ ebwõs, ajõs aké, ‘Chogé né maá melõ ayi alu mbõ enyú né mbe, tɛnétɛné dégene nyɛ maá géjuná eyigé áshii ne maá wuú ne egbe mmyɛ. Kaáge dechwõ me ne ubi.’³ Ne mbõgɛ muú agigé enyú ula bi dekage geji, garege ji nnõ, ‘Ata ne akélege ubi.’ Tɛnétɛné yimbo, alýágɛ enyú dechwõ ne ubi.’⁴ ɛwɛna epyɛmbõ nnõ ɛbɛ wáwálé ndɛrɛ muú ekpávɛ Esõwõ abõ ajõs nnõ,⁵ ‘Gare bõs Sayõn nnõ, Gege mfwa nyú, apõ ne nepa,

* **21:5** ɛlú wáwálé nnõ: 1. Sayõn ɛlé melõ Jerosale. 2. Gébégé bõ Jisõs, afwa ájwõlege lé né mfaá mpõ mekagala ne ákɛnɛ. Ubya bõ ne ukɛnɛ mfaá ujuna.

ajwólé mfaá géjuná achwóó ne maá mbyene géjuná.” *

⁶ Baá utóó bimbó ájyé gé ápye wye ndere Jisós agare ebwó. ⁷ Achwóó gé ne géjuná yimbó ne maá étá Jisós, áfere mandéé bwó ágyaá ubi meso ne Jisós akwó ajwólé mfaá. ⁸ Ne gejamé gé bwó abi álu éféé ágyaá gé mandéé bwó né meti. Abifó ásórege uwó mámé ágyaá gé ntó né meti nnó Jisós akoó mfaá. †

⁹ Gejamé gé bwó ájyéé mbe abifó ákwólege meso ne Jisós alu metáó metáó. Ebwó ako álo mankálegé áke,

“Matame mábé ne mpyáne Devid!
Mejé ébé ne muú ayi achwóó né mabó Ata.
Matame mábé ne Jisós muú alu
né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!”

¹⁰ Wye ndere Jisós akpené né Jerosale, melo meko enyigé tegéte gé ne bwó álo mangigé áké, “Acha muú ayi achwóó mbo wáá ye?”

¹¹ Ne gejamé gé bwó abi akene ne Jisós ashuu meko áké, “Elé Jisós muú ekpávé Esówo ayi atané né melo Naseret né gebagé mewaa Galilií.”

Jisós abú bwó bi ákpóó unó né mmu écha upe Esówo

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jón 2:13-22)

¹² Ne Jisós akpé gé né melo Jerosale akpe né mmu dachi écha upe Esówo, abú bwó bi ákpóó ne abi áname unó. Atyá makpókpógélé bwó abi ákene gesegé manjka mankworé ne malu ujwólé bwó ako abi ákpóó upwine melo ébi ápye upe Esówo ne ubi. ‡

¹³ Ndere Jisós apyembó, agare ebwó áké, “Asa né mmu njwe Esówo nnó, Esówo áké, ‘Gepú ya eyige bwó áchómege wye mamféé me ákuú nye geji nnó gepúgé mmyemenene.’ Yémbó enyú débwoólé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wysé!” ¹⁴ Ndere jí alú né mmu écha upe Esówo, bwó ame nóndomé ne abi ubwire áfé éta wuu. Apye ebwó ako átoó. ¹⁵ Anóó baá ampyeé upe Esówo ne ekwó anlere mabe Esówo ágé ukpékpé unó bi Jisós apyéé ne áwú ntó ndere baá melo ákalege né mmu écha upe Esówo, nnó matame mábé ne mpyáne Devid. Awugé mbo matáó áso ebwó. ¹⁶ Agí Jisós áke, “Ówuú mbo genó eyigé baá melo ájógé?” Jisós ashuu ebwó meko áké, “Éh nwu, nnó enyú délu danjú genó eyigé asame né mmu njwe Esówo? Asá wye nnó; ‘Oleré baá melo ne abi álu maka amu ndere áfége wó.’”

¹⁷ Jisós ajógé mbo alyá ebwó afé né melo Betani ajye bele ewu.

Jisós alweré genóoge fig gégbó
(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Bíí uyágé, dondo gemua mme, ndere Jisós abóó mankeré meso né Jerosale,

akwónégé meti mesa alo mamyé ji. ¹⁹ Agé genó eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó wáá agene umpomé fó wyeé, yémbó yeé géma age wó ékosé bya ubiubi. Jisós ajóó ne genóó eyigémbó áké, “Te mme abyéé, wó omagé wóó sé umpomé.” Ténéténé yimbó genó eyigémbó gewanjésé gégbó. ²⁰ Ne baá utóó Jisós ágégé mbo ála mano mekpo fuú, ágige ate áké, “Genógé fig eyigé na gégbó mbo wáwá ndé?” ²¹ Ne Jisós ashuu ebwó meko áké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, mbógé enyú defyégé matáó ne Esówo ne déla pó ne dembyó né eshye ewe jí awyaá, dépye nye unó nkane me mpyeé mbo ne genóge fig, ye ébé lé ébi upwáó bina dépye nye ubi. Dékage jóó ye ébé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa ajyé ákwé né mmu ébéé mega’, Esówo apye wye nkane enyú déjóó. ²² Mbógé defyégé matáó nyú ne Esówo ne dégige yéndégenó né mmyemenene achyge nye enyú geji.”

Agí Jisós mbaá ayi uto bi utané
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisós akéré né mmu écha upe Esówo, akpé gé mmu alo manleré bwó mekomejóó Esówo. Ndere alérege anóó baá abi ápyeé upe Esówo ne ákpakpa melo áchwóó báne jí, ágí jí áke, “Ndé uto ébi ówyaá mampye unó bina? Wáá achyéé wó uto ubi?” ²⁴ Jisós ashuu ebwó meko áké, “Me ntó nwyaa awa nkwe mangí enyú, deshúgé me meko me ngarége enyú uto ébi me nwyaa ne mpyeé unó bina. ²⁵ Wáá achyéé Jón uto manwyaa bwó manaá Esówo, Esówo wáá akwaa?” Jisós ágígé mbo álo manyége mbeé ne ate áké, “Déjógé mbo nye nnó? Ébge dejógé nnó élé Esówo ne achyéé Jón uto bí, agige nye esé áké, ‘Ulannó ne délá kamé mekomejóó wuu wó?’ ²⁶ Yémbó mbógé déjógé nnó ‘Akwaá ne áchyé’ ébyénnó dekejege bwó bina mpa. Nendé, yéndémuú abó akaá nnó Jón alu muú ekpávé Esówo wáwálé.” ²⁷ Epye ebwó áshú lé Jisós meko áké, “Esé dékaa fó muú ayi achyéé Jón uto wó.” Ne Jisós ashuu ntó ebwó meko áké, “Yé me ntó ngarége fó enyú muú yi achyé me uto ne mpye unó bina.”

Jisós ató nekanémejóó mende fó ne baá bíí apeá

²⁸ Ne Jisós áké, “Enyú déferé mbo nnó ne mechó ewéna? Mende fó abó alu, awyaá baá ande makpó apea. Bíí uma ákuú ayi mbe, ajóó ne jí áké, ‘chó pye utáó ne mekóó fina.’ ²⁹ Ne maá yimbó ashuu jí meko áké, ‘Njyee f’ yémbó ewyáge akwóó metáó wuu afé. ³⁰ Mende yimbó afe mbaá ayifó ajóó wye mbo ne jí. Ajógé mbo maá yimbó akamé áké, ‘Ata njye.’ Yémbó ajyéé jí wó. ³¹ Jisós ajógé mbo, áké, gárege me, né baá bina makpo

† 21:8 Elú wáwálé nnó: Ge na ne bwó Jus apye manse muú kpaá ne enoge. ‡ 21:12 Elú wáwálé nnó: Gepwine melo gélu getu eyigé bwó Jus apye upe mbaá Esówo.

apea, ayi ndé áwuú meko nte wuú?” Ashuú ji meko áké, “Elé ayi mbe” Eféé Jisós agaré ebwó áké, “Mengarege enyú wáwálé nnó bós abi álú bós abo nkane anselé nka makpo ne andée eno, ábós nye mbe age meti wáwá mamkpe né gefwa eyigé Eṣowó ágbárege ápwó enyú abifa. ³² Néndé Jón menwyaá bós manaá Eṣowó achwó nya eta nyú bós Isrelí ako aleré enyú ndere muú abós mambelé genwá jii ndere Eṣowó akelege, ne enyú dekamé meko wuú wó; yémbó anselé nka makpo ne andée eno ne ákamé meko wuú. Ne yeé gébégé enyú dégené mbó na, enyú deti fo meso ne gabo nyú dekamé meko wuú wó.”

Nekanémejó bós uségé ne mbós mekós
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Jisós ama ajós áké, “Wuúge nekanémejó eniné f’”, “Muú f’ awyaá nya mekós wuú, ape unós ebi ákuú vine, ásele umpome bií mampye mmós, ano gebame agyaá ewú mme, achó embu akwyéé ewú chánéné nnó áké ánjámege umpome ebimbo manaá makpéné wye. Atene ntó maá enyón nnó membamé mekós ajwólégé wye. Ase bós uségé afyé wye. Apyégé mbó, atané afé neke né melo f’o. ³⁴ Gébé gekwónégé eyigé akyéé umpome vine ebimbo mbós mekós ato baá defwé bií nnó ájye áse ebií umpome vine mbaá bós uségé bimbó. ³⁵ Baá defwé bimbó akwónégé né mekós, bós uségé ágbaré ebwó, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifo ne mataá. ³⁶ Apyégé mbó, mbós mekós yimbó ama tó baá defwé abifo, abi ajamé apwós abi mbembe. Ne bós uségé bimbó ápye ne baá defwé bimbó wye nkane ápye ne abi mbe. ³⁷ Ne kwiyakwya, achwó fere maá wuú ató, ajós áké, ‘Agegé nye maá wa membós yé ebé nnó áchyege nye ji énogé.’ ³⁸ Yémbó bós uségé bimbó, ágégé maá awuú nkane achwós, ájós ne ate áké, ‘Gége menyéé getee mbós mekós na, chwóge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyéé nye geteégé mekós ewéna, chwóge déwá denyéé getee jii!’ ³⁹ Apyégé ji áfomé meso gébámé áwá.

⁴⁰ “Jisós anérégé mantó nekanémejó eniné na, agii ákpakpa bós Jus abi ji agarege ebwó makamejó ayina áké, déferé nnó mbós mekós yimbó akérége meso né neke nií, apye nye nnó ne bós uségé bimbó?” ⁴¹ Ashuú ji meko áké, “Akerégé meso, apye nye bós nchye bimbó ágbo negbo nebo. Achyéé mekós ewémbó mbaá bós uségé abi cha, abi áchyege nye ji ebi umpome vine yéndé gébégé mbwe.” ⁴² Ajógé mbó, Jisós agii ebwó áké, “Nnó enyú délú danjú genó eyige ásamé né mmu njwe Eṣowó? Asa wye nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néni ne nélaá menó ntaá ayi ágbaré ekwo gepú. Ata ne apye nnó ewú ebe mbó, ne elu gekpekepe gena né ame se!’

⁴³ “Ndere elúmbó, me ngarege enyú wáwálé nnó, enyú débéé nye sé bós bi Eṣowó ágbárege gefwa ne enyú, ala gbaré nye lé ne bós abi ákwore mataó bwó ákwane mambé bós gefwage Eṣowó.” ⁴⁴ [Ne yéndémuú ayi akwene mfaá ntaá enine na, akarege nye, yéndémuú ntó ayi ntaá enína nekwene ji mmye nechógéré ji yilé yilé.] ⁴⁵ Anós baá abi apye upé Eṣowó ne bós Farasi áwuúgé ndere Jisós atomé maka mejó yimbó, ákaá nnó ájoge mbó lé ne ebwó. ⁴⁶ Akelé meti mampye ji, yémbó áfó nyá gejamégé bós abi álú eféé, néndé yéndémuú áse Jisós nnó alu muú ekpávé Eṣowó.

22

Nekanémejó epáa neba
(Luk 14:15-24)

¹ Ne Jisós ama tó ebwó nekanémejó eniné f’o áké, ² “Gefwa eyigé Eṣowó ágbárege gélú eké nekanémejó eniné na. Mfwa fo akpomé mmye mampye epáa nebane maá wuú ayi mende. ³ Mfwa yimbó anérége, ató baá defwe bií nnó ájye ákuú bós abi ji agaré mé nnó achwó epáa elo, yémbó ye muú ama achwó wó. ⁴ Mfwa yimbó ama kéré ató baá defwé abi f’o áké, ‘chóge dégaré bós abi me mbó nlós nnó nwá mpó mabo, ntyeé ebwó menyéé melóméló, nkwyéé yéndégenó. Achwó wáwá, áwyaagé epáa echwó el!’ ⁵ Yémbó bós bimbó áse ye ewémbó eké genó wó. Afé ápye lé depó debwó etiré cháchá. Abifo áfé makós bwó, abifo áfé ne upú use bwó. ⁶ Ne abifo ágbaré baá defwe mfwa átulé ebwó eke menya, áwá. ⁷ Apyégémbó, metaó esó mfwa yimbó, ató bós bee bií ájye wá bós abi áwané mbó baá defwe bií, ne áso ntó melo bwó. ⁸ Ne agaré yé baá defwé bií áké, ‘Epaá wa echwó lo, ne bós abi me nene álere nnó ákwane f’o mambé bós abi áchwó epáa wa wó. ⁹ Chóge né mati mako, kuúge yéndémuú ayi dégéne nnó áchwó epáa.’ ¹⁰ Ne baá defwé bií mbó áfé ápyeé wye nkane ji ajós. Akúú yéndémuú ayi ebwó ágené, abi aboabo ne abi álsáló achwó. Kpaá te gepúge neba gegbeé ne bós. ¹¹ Ne gébége mfwa yimbó akpené mmu mangé bós abi anené ebwó epáa, agé mende fo ama ayi ala fye ndée neba eyi ekwané mbaá epáa ewémbó wó. ¹² Agii ji áké, ‘Mejeé wa, wó ápyeé nnó ne okpéné fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epáa ewéna wó?’ Ne mende yimbó ala bómbo. ¹³ Epye mfwa agaré bós abi áne ne ankéé né epáa áké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debwéé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbó ne bós áliilí nye ányéé manéne.’” ¹⁴ Jisós anérége mantó nekanémejó eniné na, áké, “Eṣowó akúu gejamégé bós yémbó abi ji ajyaá jaá wó.”

*Agii Jisós mechó ñkamakpo
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Ewya yé wó, bóó ekwá Farasi fó abi awuú genó eyigé Jisós ajógé, atane ájyèé gbáre geju ákélege meti ewé ebwó ápye ne Jisós akwe nekwené meno. ¹⁶ Ebwó ako ákamé meko ama, átís baá utóó bhwó choncho ne bóó ekwá Heróð, nnó ájye ágií Jisós nkwé. Ájyèé áké, “Ménleré, esé dékaá nnó wó òlu muú ayi ójógé wáwálé, ne òlerege bóó unó ndere Eṣṣwá akélege wáwálé, óṣóó fó amé bóó néndé, óṣélé fó nnó muú ayifó, anjea geme apwá ayifó. ¹⁷ Nnó esé delú chó manchyégé ñkamakpo mbaá mfwa Rom waá dechyégé fó? Garé esé genó eyigé wó ofere nnó gelú chó.” ¹⁸ Yémbó Jisós akaá uféré uboubo ebi úlú ebwó metáó. Ne epye ji aké enyú bóó dembwále bina. “Nde enyú dépénege me mataá? ¹⁹ Lerege me gefogé ñka éyi dechyége ñkamakpo.” Aléré ji, ase agbaré. ²⁰ Agii ebwó aké, “Mekpo wa na, ne mabó waá na ásamé né ñka éyi?” ²¹ Ashuú ji meko áké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabó mií.” Eféé ne Jisós agaré ebwó aké, “Chyéége yé mfwa Rom genó éyi gelú éji. Ne chyége ntó Eṣṣwá genó éyi gelú éyi Eṣṣwá.” ²² Awuúgé meko ayi Jisós ashuú ebwó byó uwó ebwó mmu ályáá ji áfé.

*Agii Jisós nkwé mechó mankwile né negbo
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Wye né bií bimbo, bóó ekwá Sadusi fó áchwó mangii Jisós mechó. Ebwó abi na álu bóó abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Agii ji aké, ²⁴ “Ménleré, ebé Mosis eké mbógé muú abagé mendée ne agboge ayi ála pó ne maá, menjmo áwuú abó manse mendée yimbo ukwi nnó ábyéégé baá ábé lé né mabó ami mewené menjmo yimbo. ²⁵ Ebó epye nyá nnó, áñmó fó ákénéama abi andé álu. Ayi mbe abá mendée, agboó alyá ji yé maá apó, ayi akwálege ase mendée yimbo ukwi, ²⁶ menjmo yimbo ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbo wó. Wye mbe ne epye ne ayi agbeé makpo aláé kpaá te ebwó ákénéama ágbó ako. ²⁷ Kwiyakwya, mendée yimbo ntó agbó.” ²⁸ Ndere elúmbó, ágií Jisós áké, “Elé mendée yina abané mbo ebwó ako, gébé eyigé Eṣṣwá apye nye bóó ákwilégé né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?” ²⁹ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú delú gyeé dóó né nkwé ayi dégií, néndé dékágé fó mekomejós Eṣṣwá ne utó bií. ³⁰ Débó mankaá nnó, gébége Eṣṣwá apyegé bóó ákwilégé né negbo, abáné fó neba ne átuú fó andéé neba, ábéé eké makiénné Eṣṣwá né mfaánebuú. ³¹ Ne gétúgé mechó bóó abi ágbóó meso gébé Eṣṣwá apye nye ebwó ákwilé né negbo, nnó delú dankú genó eyigé Eṣṣwá ajós atome ne ukwene ante abi agboó me? Ajós aké, ³² ‘Me nlu Eṣṣwá ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób ánogé.’ Ewéna eléré nnó Eṣṣwá apye bóó ákwilégé né

negbo néndé ji apó fó Eṣṣwá awuú bóó alu ayi bóó abi álu abé.” ³³ Gejamégé bóó abi álu eféé áwúge ndere ji ajós mbo, byó uwó ebwó mmu né gefóó eyigé Jisós alárege unó.

*Ebé ewé epwá mabe mako
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Bóó ekwá Farasi áwuúgé nnó genó eyigé Jisós ajós ne bóó Sadusi gépye mano ágbé bóó ekwá Sadusi, ágbaré geju mankéle meti ewéchéá nnó ágií Jisós nkwé. ³⁵ Ne muú bwó áma ayi ákaá mabe Mosis dóó, áfé mamua Jisós. ³⁶ Agii ji nkwé áké, “Ménleré, ndé ebé Mosis ewe eñeá epwá mabe jii mako?” ³⁷ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Ebé ewé eñeá epwá mabe Mosis ako élé ewé ejaó nnó, ‘Gbógé ne Ata Eṣṣwá wyeé ne metóó wyeé meko, ne mendóó wyeé meko ne uféré byéé uko.’ ³⁸ Ge meno ebé ayi anjeá apwáó mabé mako. ³⁹ Ne ebé ewé ema kwále elu wye eké ewé mbe ne ejaó eké, ‘gbógé ne nte mérjme wyeé ndere agboó ne geme jyéé.’ ⁴⁰ Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, eyigé Eṣṣwá akélege nnó bóó ápye ndere Mosis ne bóó ekpávé Eṣṣwá ásamé.”

Muú ayi Eṣṣwá akweré ji ela gefwa alu maá waá?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Ndere bóó ekwá Farasi álu melu ema ne Jisós, agii ebwó nkwé áké, ⁴² “Enyú deféré nnó ne Kras, Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa, ji alu maá waá?”

Ashuú ji meko áké, “Alu mpyáne mfwa Devid.” ⁴³ Ajósge mbo Jisós agii ebwó aké, “Mbógé ji alu mpyáne Devid, epye nnó ne Mendóó Ukpea epyeé nyá mfwa Devid akuú ji nnó Ata? Néndé áké, ⁴⁴ ‘Ata Eṣṣwá ajós ne Ata wa aké, jwólé fa né egbé ebwonye wa né geluóge énogé kpaá te mpyeé bóó mawámé byéé aláá eké mboó genó ayi ónérege uká byéé mfaá.’ ⁴⁵ Ne mbógé Devid akuú Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa nnó Ata, epyeémbo nnó ne ji amáge bé mpyáne wuu?” ⁴⁶ Agige mbo, yé muu ama ayi akáge shuú ji meko apó. Elo né gébé eyigé mbo, ójyé mbe, yé muú ayi ama mua mangii ji nkwé apó.

23

Jisós akwelé baá utóó bií mbeé nnó ekage áse gepógé Anleré mabe Eṣṣwá

(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

¹ Ne Jisós ajós ne gejamégé bóó bi álu eféé chóncho ne baá utóó bií aké, ² “Anleré mabe Eṣṣwá ne bóó ekwá Farasi ne abóó manleré mabé Eṣṣwá. ³ Gétú eyigé na, débó mankwólégé ne mampyégé yéndégenó eyigé ebwó alárege chánéné. Yémbó, enyú dékwólégé fó gepoge bwó, néndé alárege mabe Eṣṣwá ayi ebwó ámbóó alá nógé áji. ⁴ Awéle matuú ayi ánoó ánérege bóó né makpo, yémbó átárege fó yéé ebwó bwó nnó ápoó ebwó ákpá áji. ⁵ Apyeé lé deporé Eṣṣwá

deko nnó bós ágé, áfèéégé ébwó. Pèége yé ndere ébwó ápye unó bi ásamé mekomejós Èsòwò né mmu unjeage ne áwélé né mampwé ne ulóó amu bwó. Afyèé ntó bò nku abi áwyaá machagele matyèé matyè né mano. ⁶ Ébwó ágbóo manjyágé ulu é nógé né mpaá ne áma ájyaá ntó malu aló aló né mmu macha mmyemenene ájwólege wye. ⁷ Ébwó ágbóo ntó nnó bós átaméégé ébwó ne é nógé, ne ájyège né machomelé ákelege ntó nnó bós ákúgé ébwó nnó, ‘Anleré.’ ⁸ Yémbò ékagé muú nyú fò akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé enyú déwyaá élé menleré ama ne enyú ako delu anje. ⁹ Ne dékúgé ntó muú fa mme nnó, ‘Nté,’ nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né mfaánebuú. * ¹⁰ Ne dékaméégé ntó ákuú muú nyú nnó, ‘Ata,’ néndé déwya lé Ata ama. Ata yimbó élé Kras, Muú yi Èsòwò akweré ji élá gefwa. ¹¹ Muú ayi ábèé muú kpaá né geluágé nyú, abó mambé lé menkpané defwé nyú. ¹² Yéndémuú ayi ábwège geme jíí, Èsòwò awáne nye ji gelu. Ne yéndémuú ayi asele mmye ji nnó apó yéé muú fò, Èsòwò apye nye ji akwò ñgò.

Jisòs ashule ndo mbaá anleré mabe Èsòwò ne ékwò bós Farasi

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ Ne Jisòs afé mbe manjòge aké, “Èfwyale ewé egile enyú anleré mabé Èsòwò ne enyú ékwò bós Farasi ejame nye dós. Enyú délú bós démbwólé, néndé unó bi enyú dépyéé, déghéé bós nnó ákpegé fò né gefwa eyigé Èsòwò ágbárege. Enyú ambós dékpené fò né geji ne délyágé fò meti nnó bós abi amuame makpe wye ákpe. ¹⁴ Èfwyale ewé egile enyú anleré mabé Èsòwò ne enyú ékwò bós Farasi ejame nye dós. Enyú délú bós dembwólé, néndé enyú denyéé akwí andéé upwós né unó bwó enyú depyéé eké delú cho né mbe ushu Èsòwò, depyéé mmyemenene nyú éshyaá né mbe ushu bós. Né meso gébé èfwyale ewé Èsòwò achyège nye enyú ejame nye dós. ¹⁵ Èfwyale ewé egile enyú anleré mabé Èsòwò ne enyú ékwò bós Farasi ejame nye dós. Enyú délú bós dembwólé, néndé dékène déjye yéndé mbaá nnó dépye yé muú ama ayi alá kwólege Èsòwò, akwólege ji. Ne muú akamege nnó akwólege Èsòwò, depyéé ji ákwòre alá élé muú ayi agéne nye èfwyale dós né ntoné mewe apwós enyú ambós. ¹⁶ Èfwyale ewé egile enyú ejame nye dós. Enyú délú eké bós ame nónómé abi ájame ate meti. Enyú délerege bós nnó, ‘Mbógé muú ányégémeno akeléégé écha upe Èsòwò nnó apye genó ne ála apye wó, ewémbò epó yéé genó. Yémbò mbógé muú akeléégé unó bi ákwye ne gesege ñka ebi úlú né mmu écha upe Èsòwò nnó apye genó, abó mampye genó

eyigé ji anyémeno.’ ¹⁷ Enyú ukenkéne bós ame nónómé, enyú déferé nnó ndé genó geñeá na dós gepwò? Genó eyi gélú mmu écha upe Èsòwò, waá écha upe Èsòwò ewé epyéé nnó genó eyi gélú mmu gébé ne ukpea né mbe ushu Èsòwò? ¹⁸ ‘Enyú dema délerege nnó muú anyégémeno akelege geluó eyigé apyéé upe Èsòwò wye nnó apye genó ne ala apye geji wó, genó gefó gepyéé ji. Yémbò mbógé genó eyigé ji achyèé nnó apye genó né mfaá geluó ne ji akelé, abó mampye genó eyigé ji anyémeno nnó apye.’ ¹⁹ Enyú bós ame nónómé, enyú déferé nnó ndé genó géñeá na gepwò? Echyè ewé élú mfaá geluó eyigé apyéé upe wye waá, geluó eyigé apye gepyéé eyigémbò ne gélú ne ukpea né mbe ushu Èsòwò? ²⁰ Yémbò muú akeléégé geluó eyigé apyéé upe Èsòwò wye, akelé fò lé geluó eyigémbò gejigeji wó. Akelé ntó yéndégenó eyi gélú né mfaá geluó eyigémbò. ²¹ Ne yéndémuú ayi akeléégé écha upe Èsòwò akelé ntó chóncho ne Èsòwò muú ajwólége mmu ewu. ²² Muú ayi akeléégé mfaánebuú akelé ntó geluó eyigé Èsòwò ajwólége wye chóncho ne Èsòwò muú ajwólége mfaá geji.

²³ Èfwyale ewé egile enyú anleré mabé Èsòwò ne enyú ékwò bós Farasi ejame nye dós. Enyú délú bós dembwólé, Enyú dekarege menyéé ayi dékpane né makós nyú dékaré malú afya, déchyè Èsòwò melú ema, yé ne utòñse ebi upyéé menyéé agós gebé. Yémbò delyage mampye ukpékpé unó bi mabé Èsòwò délerege nnó dépyege. Depó fò pópó ne ate anje, dégéné fò ébwó meshwe ne défyéé fò matós ne Èsòwò wó. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbò delyage fò manchye echyè ewé enyú debó dechyège me. ²⁴ Ndere demmye mambebe ukeke mabe debyaa ayi krapka, delu bós ame nónómé abi ájame abifó meti. Delu eké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ékagé ámé gejenchi, yémbò áméne mpò mashwòne.

²⁵ “Èfwyale ewé egile enyú anleré mabé Èsòwò ne enyú ékwò bós Farasi ejame nye dós. Néndé gepóge nyú gélú eké muú ayi ashwònege meso amo ne uchweri menyéé pópó, yémbò né mmu, abelege unó bi ji abós né mati mabomabo. Dépyé unó nnó bós áferéégé nnó enyú délú cho né mbe ushu Èsòwò, yémbò matós nyú agbéé ne manwaá ne mmwólé unó unyéé. ²⁶ Enyú ékwò Farasi délú bós ame nónómé, boge mbe déshwóné mmu amo ne uchweri menyéé, depyéégé mbò meso ntó akpeage nye.

²⁷ “Èfwyale ewé egile enyú anleré mabé Èsòwò ne enyú ékwò bós Farasi ejame nye dós. Enyú délú bós dembwólé, néndé enyú délú eké manomé ayi áwaa mbómé né mfaá. Jgegé áji, álu malómáló né dafye, yémbò né

* **23:9** Elú wáwálé nnó: Jisòs ajógé fò lé ne ante abi ábyéné ese, ajógé lé ne bós abi ákelege nnó ákuúgé ébwó mabò krapka, nnó ákwò ñgò.

mmu ágbeé ne ugoó áwuú bós ne ufóúfóú úmpwáwáne unó. ²⁸ Wýembo ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó bós áférégé nnó enyú delu cho né mbe ushu Esówa, yémba wáwálé alu nnó né mmu matós nyú enyú delu bós dembwólé, ne degbóo mampyé gé nchye.

²⁹ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esówa ne enyú ekwó bós Farasi ejame nye dós. Enyú bós dembwólé, dékwyége manómé bós ekpávé Esówa ne ayi bós abi álu cho né mbe ushu Esówa, ³⁰ dejóge deké, ‘Esé débó débé nyá gébége ukwene ante sé mbo débó décho f3 amu manwá bós ekpávé Esówa bimbó w3.’ ³¹ Ndere enyú dejógé ne ukwene ante se mbo, eléré nnó enyú délu upyáné bós abi áwané bós ekpávé Esówa bimbó. ³² Chóge yé mbe, dénére mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú álsó ula mampye. ³³ Enyú mmyó, délu baá utós, déféré nnó dékage bó efwyale ewé ekpane nye enyú dékpe né ntoné mewe ewé elá nómgé? ³⁴ Ne gétú eyigé na, ntóme nye enyú bós ekpávé Esówa, bós dénga ne anleré mabé Esówa. Déwane nye abifo, ne déwómé nye abifo né gekwa, ágbó, détulege nye abifo ne utó né mmu macha mmyemené nyú ne déma déchyége nye abifo efwyale né malómáló. ³⁵ Ndere enyú dépyémbó, gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bós abi álu cho né mbe ushu Esówa kpaá gekwóné né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metós metós écha upé né gelús eyigé ápyéé upé Esówa wye. ³⁶ Me ngarege enyú wáwálé nnó gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bós abi álu cho né mbe ushu Esówa gélu enyú bós njyé eniné na mmye.”

Jisós asomége Jerosale
(Luk 13:34, 35)

³⁷ Jisós ajósge mbo aké, “E é, bós Jerosale! Bós Jerosale! Enyú dewane bós ekpávé Esówa ne detome abifo ne mataá, bós dentós abi Esówa atómé eta nyú! Mmua mé ndóndó ne nda manyweré enyú nkwere nkane mekwó akwérege baá bíí, yémba enyú dékélégé f3. ³⁸ Gége yé nnó, melo nyú éla mé mábómé, éla mewa. ³⁹ Néndé ngarege enyú nnó, élo fina ejyégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bíí ebi enyú dejóge nye nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwós né mabo Atá.’”

24

Jisós agaré ndere áchós nye écha upé Esówa
(Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jisós ajósge mbo, alyaá écha upé Esówa. Ndere ji ajyéé baá utós bíí áké áfíí ji nnó álere ji upú ebi átené né mmu dachi écha

upé Esówa. ² Yémba Jisós ashuú ébwó meko aké, “Pó enyú dége mbo uchánchá upú bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nye ubi uko kpá, té ne mataá ne mataá yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte nép3.”

Jisós agaré ndere ankwólé bíí ágéne nye efwyale

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Ewyágé Jisós ajye jwóle né mfaá Mékwé Olif. *

Baá utós bíí ébwó ébwó ajyé bane ji, ágií ji áké, “Garé esé, nde gébé eyige depó tiré na depyé nye? Ne ndé ufóú unó upye nye ne esé dékaá gébé eyigé wó achwó ne gébé eyigé mme ábyeé?” ⁴ Agígé mbo, Jisós ashuú ébwó meko aké, “Sége gébé nnó ekagé muú f3 ábwólé enyú déno mewaa. ⁵ Néndé, gejamégé bós áséle nye mabo ma áchwó eta nyú. Adoó nye ébwó ewómé ajósge aké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa.’ Ápye nye mbo ábwólé gejamégé bós áno mewaa. ⁶ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémba gébége unó bina ubó upyéé, débége f3 ne éfo. Néndé unó bina ubó mampye ne epóf3 nnó mme yina achwó kwya wó. ⁷ Gébé eyigémbó ntó malo kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bós bwó ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyige nyé ne eshye abwolé né gejamégé malu. ⁸ Ewéna ébé nye eké lé ula uló ubalé bíí mendéé awúu gébége nebye neké nemmye ji.

⁹ “Gébé eyigémbó ápyéne nye enyú áfyé né amu bós abi áchyége enyú efwyale ne áwane nye enyú. Malo mme meko ápaá nye enyú gétúgé délu ankwólé ba. ¹⁰ Ewéna epyéé nye gejamégé bós ája mmye meso, áferé metós ewé áfyéé ne Esówa, áchyége nye ate mankwaa ne ápaá nye ntó ate.

¹¹ “Ne gejamégé bós ekpávé Esówa abi gebyó áchwós nye, ábwólé gejamégé bós áno mewaa. ¹² Ne gétúgé nchye ayi bós ápye ajame nye dós, gejeé eyigé bós abós gebe nye sé dós. ¹³ Yémba yéndémuú ayi akogé metós te kwyakwyaá áférége nye ji né efwyale gabo.” ¹⁴ Abya melóméló yina, ayi Esówa ágbárege nye gefwa ne bós bíí, ankwólé ba agarege me ji mbaá bós mme meko nnó malo mako né mme ákaá ji, gébé eyigémbó ne mme akwyage nye.

Jisós agaré nkane áchós nye Jerosale
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Dané muú ekpávé Esówa abó ajós nya atóó ne ‘geboboge genó eyi gechyége mekpo unós mbaá Esówa.’ Degene nye ndere genó eyigémbó gepyéé né mmu écha upé Esówa.” (Yéndémuú ayi akúú malo njwe ayina akaá ula). ¹⁶ “Gébé eyigémbó, bós abi álu né

* 24:3 Elú wáwálé nnó: Mékwé ewéna ekamege mbo gétúgé ejamé unós ebi ákuú nnó Olifet dós.

Judiya ábó ájye ákwó mfaá makwe ábií. ¹⁷ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme, ajye bó genó né mmu gepú jii. ¹⁸ Muú ayi alú ntó né mekwáó áchágé yé gébé nnó akere mmú achwáó bó nku gefwene wúú ne ábó. ¹⁹ É é ebéé nye mbó nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ²⁰ Néége mmye mbaá Esówa nnó gébé gebo eyigémbó, gébége fó ne metóó nshwáne. Yé ébé lé bíi uwyaa. ²¹ Néndé gébé eyigémbó, gebéé nye lé gébége gekpékpége éfwyale éwé té Esówa akwye mme yina bóó alá álú danjé éwú. Ne yé éwé emage be sé éké éwémbó epó. ²² Ne wáwálé alú nnó mbógé Esówa ala asáó ndó éfwyale eyimbo éla mboó wó, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbó gétúgé bóó abi Esówa ájyaá nnó ábé abii, asorege nye ndó eyimbo éla mboó.

²³ “Ne mbógé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa alú fana,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamé gé fó ne ji. ²⁴ Néndé bóó gebyó abi áké álú Kras ne bóó gebyó abi ake alu bóó ékpávé Esówa ntó áchwáó nye. Achwógé ápyéé nye ukpékpé ufélékpá ébi upwó amu. Apymbó nnó ábwólé bóó ako ne mbógé meti ébege yé ebéle bóó abi Esówa ájyaá nnó ábé abii, ábwólé ébwó áno mewaa. ²⁵ Kaáge yé nnó mbó mé mbe ngaré enyú unó bina, gemé gé nnó upyéé.”

²⁶ “Yé muú achwáó agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbó né mewaa’, déjyegé wye. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abii mbó né mmu baá upú’, dékamé gé fó nnó elú wáwálé. ²⁷ Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénege, álo ne egbé ébwónyé akwoné ne ébwóbe bóó ako ágéne, wye mbó ntó ne Maá Nte Mekwaá achwáó nye.”

²⁸ “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, éféé mbó ne denwýone étire denyéé unjkwó unó dénwérege.”

Unó bi upye nye gemé gé nnó Maá Nte Mekwaá akérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Éfwyale éwéna échwógé, ténéténé ayi ébyéé, ñmeé ékwene nye gemuagemua. Mfaá ágénégé sé, ambe ntó áno mege nye, ne unó bi uwyaa uto né mfaánebuú unyíge nye. ³⁰ Gébé eyigémbó genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwáó, gegénege nye né mfaánebuú. Ne bóó malo mme meko áfyéé nye gepúgé negbo álíle. Ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwáó né mmu gekó ne uto bíi, ne gekpékpé gé éno gé. ³¹ Ndere ji achwáó áfomege nye gekpékpé mbá, ne atóme nye makiénné jii nnó ájyé anyweré bóó abi ji ájyaá né mme meko ábé abii mbaá ama.

³² “Pége gepóge genóóge fig degí genó wye. Gébé gé mata jii álogé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwáne achwó shúle.

³³ Wyémbó ntó ne gébé gé enyú dégé gé unó bina uko uke upyéé, débó mankaá nnó gébé eyigémbó géla kwókwólé. ³⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó njye eniné na négboó fó kpaá te unó bina uko úpyéé. ³⁵ Mfaá ne mme ábyéé nye, yémbó mekomejóó wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbó apó
(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Yé muú ayi ákaá bíi ne gébé eyigé unó bina úpyéé nye apó. Makiénné Esówa ne mfaánebuú ákaá gé fó, yé Maá Esówa jimbóó ákaá wó. Ékósé wye Nte wúú ji mbii ne ákaá. ³⁷ Ndere épyéé nyá né gébé gé Nowa, wyémbó ntó ne épyéé nye gébé gé Maá Nte Mekwaá aké akerege meso fa mme. ³⁸ Ne gébé eyigémbó, gemé gé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bóó, bóó abó ányé, ányúú, ápyéé maba ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíi bi Nowa ákpené mmu ékpe. ³⁹ Ndere apyémbo, abó ákaá nya genó eyi gepye wó, kpaá te genyagé nnyi geshwané ébwó ako. Wyémbó ntó ne épyéé nye gébé gé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme. ⁴⁰ Né gébé eyigémbó ntó, ande apea ábégé ne mekwó aké apye utoó, Maá Nte Mekwaá akpane nye ama alyaa ama. ⁴¹ Andée apea ábégé né mbaá ayi ákwáó unó, akpane nye ama alyaa ama.

⁴² “Gétú eyigé na, débó mambé peé dégilé néndé, dekaá fó bíi bi Ata nyú akérege meso wó. ⁴³ Kaáge nnó mbógé mbóó gepú akaáge gébé eyigé menjó achwáó ne utuu manchwó gya gepú jii, mbó abeé peé abame geji nnó ekáge menjó achwó agyá akpé mmu. ⁴⁴ Enyú ntó kpómege mmye gétú gé Maá Nte Mekwaá akerege nyéé meso né gébé eyigé délá dékágé.

Baá defwe abó mampye matóó bwó chánchá

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Bege ndere maá defwé ayi awyaa denja, apye utoó bíi chánchá. Nte wúú alyaa gé ji ne baá defwé abifó nnó apélé ébwó, achyége ébwó menyé chánchá né gébé gelógéló. ⁴⁶ Galógáló abeé nye ne maá defwé yimbo, gébé gé nte wúú akéré gé meso agéne nye nnó ji apye utoó bíi chánchá. ⁴⁷ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wúú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaa uko nnó apélé. ⁴⁸ Ne mbógé maá utoó yimbo abegé ayi áwyaá gepó gebogebo, ajóge nye ne geme jii aké, ‘Nte wa abelege nye dáó ne achwó.’ ⁴⁹ Alo mantúlégé ate anjme abifo, anyéé anyú mmoó ne ate anyuú mmoó ne abifo ákwene. ⁵⁰ Mbógé apyégé mbo, nte maá utoó yimbo achwó kwó nye ji nejímé né gébé eyigé ji alá kaá nnó achwó wó. ⁵¹ Abanégé ji mbó, achyége nye ji gekpékpé éfwyale éwé ébóó épwáó amu, afye ji né melu éwé Esówa afyéé

nye boó dembwólé. Ne boó alilé nye anyéé manjéné ewú.

25

Nekanémejó asó andée makpo afya

¹ Jisós afé mbe ajóge aké, “Gefwa eyigé Eṣowo ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé mátúléká manjyéé bane menó neba. * ² Né geluágé ebwó, abi ata awyaa defóó ne abi ata akénege. ³ Abi ata abi akénege álweé mátúléká, yémbo ama kpá sé maweeé ami fó nnó ami malu mmu mátúléká mábyége amá áfyé wó. ⁴ Ne abi awyaa defóó akpa maweeé nnó ami malu mmu mátúléká bwó mábyége ebwó ama afyé. ⁵ Ne élé menó neba yimbó alá achwóó wáwá wó, géjá gékpá ebwó ábelé.

⁶ “Ne metóó utuú eké ekwónege ebwó awú nkane boó ákálege aké, ‘Menó neba achwó chwóge débáne jí.’ ⁷ Baá áṣandée bimbo áwúge mbo ákwilé ati mátúléká bwó. ⁸ Ne abi akénege ajye kó maweeé mbaá abi áwyaá defóó aké, ‘Chyge esé ekéké maweeé defye né mátúléká sé áchwóó nómé.’ ⁹ Abi áwyaá defóó áshuú ebwó meko aké, ‘Ngba maweeé amina makwánégé fó esé ne enyú, chóge mbaá boó abi ákpoó né meló déna amí nyú.’ ¹⁰ Ne ndere ájye mana maweeé, menó neba yimbó achwó. Achwógé ase abi ata abi ákpoomé mmye álú eféé ágilé jí, afé ákpe né mmu gepú epaá neba ágbé menombi.

¹¹ “Ewyágé abifo ata abi ájye na maweeé áchwóó. Ala dafye ádoó menombi ákuú aké, ‘Ata Ata! néné esé menombi.’ ¹² Ne menó neba ashuú ebwó meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó nkágé fó enyú.’”

¹³ Jisós anérége mantó nekanémejóó eníné na aké, “Sege yé gébé néndé dekaágé fó bíí ne gébé eyigé me nkerege meso.

Nekanémejó baá defwe makpo alé (Luk 19:11-27)

¹⁴ “Gefwa eyigé Eṣowo ágbárege ne boó bíí gelu eké nekanémejóó eníné na: Mende fó abó ajyéé neke, gébége jí achwóó jyéé, akuú baá defwé bíí ako, akaré ebwó nka nnó áke gese ne eji. ¹⁵ Achyéé ama uba nka uta, achyé ayifó uba upea ne achyé ntó ayifó geba géma. Akare ebwó nka eyina ndere yéndemuú akáge gbáre atane afe neke. ¹⁶ Ayi aselé uba nka uta, achó sé gébé wó, ajyé ló gese manke. Abó ntó nsa uba nka uta. ¹⁷ Wye mbo ntó ne ayi aselé uba upea apyéé. Jí ntó abó nsa uba nka upea. ¹⁸ Yé mbo ayi aselé geba géma ajyé cho mme aní nka nte wuú.

¹⁹ “Ebelégé nte bwó akéré meso né neke eníné jí abó ajyéé. Akuú ebwó ako nnó áchééré áge ndere yéndemuú ápyéé ne eji nka. ²⁰ Ne ayi achyéé jí uba nka uta achwó téné mbe

ushu nte bwó, ajóó ne jí aké, ‘Ata óchyéé nyá me uba nka uta, nke gese ne eji, mbo nsa uba ebifó uba gé eji na.’ ²¹ Nte wuú ashuú jí meko aké, ‘Ópye doó, ólu maá defwé melóméló, muú akage nere metóó ne wó. Te ndere aléré nnó okage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nye wó né melu ewé ógbárege gejamégé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megomego!’

²² “Ne maá defwé ayi achyéé jí uba nka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajóó ne jí aké, ‘Ata óchyéé nyá ntó me uba nka upea, nke gese ne eji. Mbó nsa uba ebifó upeá gé eji na.’ ²³ Nte bwó ashuú jí meko aké, ‘Ópye doó ólu maá defwe melóméló, muú akage neré metóó ne wó. Te mbaá aléré nnó okage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nye wó né melu ewé ógbárege gejamégé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megomego!’

²⁴ “Ne kwyakwya ayi achyéé jí gébagé nka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajóó ne jí aké, ‘Ata menkaá nnó depó tyéé demmye amba. Ólu eké muú ayi agóme menyéé né mekoó ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²⁵ Getú eyigémbo, mbó efo nnó nka jye enógé óchyege nye me efwyale. Njye cho mme nníí eji wye nnó ekagé enó. Gé nka jye na se.’

²⁶ “Ne nte bwó ashuú jí meko aké, ‘Wó ólu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, ójóógé óke me nlu eké muú ayi agóme menyéé né mekoó ayi nlá kágé meso yi ápéne ne nkycé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaa depomé wó. ²⁷ Gétú eyigémbo, mbó óbo ófyé nka ya né gepúgé nka nnó nkerege meso nse eji ne nsa mfaa.’ ²⁸ Ajóógé mbo, agaré baá defwé abifo aké, ‘Te mbaá jí aléré nnó akaáge gbáre fó nka eyimbo, sége eji déchyéé muú ayi awyaa uba ufya. ²⁹ Kaáge nnó muú ayi abogé nsá né genó, jí ne abámge gbéé jí ebwo nnó jí abó gejamégé unó. Yémbo muú ntó ayi alá abóó nsá né genó eyigé me nchyéé jí wó, yé ekéké genó ewé jí awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa. ³⁰ Ne áfomé jí ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi jí awuú nye ubalé, alilé anyéé manjéné.’

Gefwó eyigé Eṣowo apane nye mpa boó né bíí bi kwyakwya

³¹ “Gébége Maá Nte Mekwaa achwógé ne enógé, chóncho ne makiénné jíí ako, ajwolege nye né mfaa geluógé gefwa jíí eyi gewyaa enógé, ³² ne boó átanegé nye né maló mme mako anyweré né mbe ushuú wuú. Eféé mbo, akarege nye ebwó matóó apea nkane membamé magóheme aferege magóheme ayi álú choncho ne menmené hme. ³³ Abelege nye ntóó nema né egbé ebwónye wuú, nema né egbé ebwóbe wuú. ³⁴ Ne mfwa ajóoge nye ne boó abi alú né egbé ebwónye wuú aké, ‘Chwóge enyú boó abi Nte

* 25:1 Elí wáwálé nnó: Né gepoge boó Jus muú abage neba boó ajyéé lyaá jí né gepú jí ne utuu.

wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyéé mé abelé eta nyú téé gébége mme alóó. ³⁵ Néndé mesa abó ámmye me, déchyeé me menyéé, mmwólé manaá epye me, déchyeé me manaá nyú, dége me ndere menkéé, dése me. ³⁶ Mpo ne mandeé manfyé, déchyeé me mandeé, mbó mmeé dépele me, nkpe deno dekené degene me.'

³⁷ "Eféé mbo ne bós abi alú cho né mbe ushu Esowo ashúge nye ji meko aké, 'Ata ndé gébé esé degene mesa ammye wó, dechyeé wó menyéé, mmwólé manaá epyeé wó déchyeé wó manaá onyú, ³⁸ ne ndé gébé ntó dégené wó ndere menkéé, dénené wó, alú gejógené dechyeé wó mandeé ofyee? ³⁹ Ndé mbaá dégené wó ómée, dépelé wó, okpené deno esé dékené dégené wó?' ⁴⁰ Ne mfwa ashúge nye ebwó meko aké, 'Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne ayme ba, yé ebélé mbaá muú ama ayi alá ajea geme wó né geluage ayme ba ebyénnó depye mbo lé ne me!'

⁴¹ "Ne abwolége nye mmye ajós ne abi alú ji né egbé ebwóebe aké, 'Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú ashule enyú mmye, débó manjye né ntoné mewe ewé alá nómgé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchómelo ne makiénné jí. ⁴² Néndé mbó nlu mesa déchyeé me menyéé wó, mmwólé manaá epyeé me, déchye me manaá nnó nyú wó, ⁴³ dégé me ndere menkéé, déne me wó, nlu gejógené dechyeé me mandeé nnó mfyé wó, mmeé dechwó gé me wó, nkpe deno dekéé dégené me wó.'

⁴⁴ "Eféé mbo ne ebwó áshuge nye ji meko aké, 'Ata ndé gébé esé dégené mesa ammyeé wó, mmwólé manaá epyeé wó, esé délá póó wó wó? Ne ndé gebe ntó degene wó nkane menkéé, ómée, ne okpene deno esé délá depóó wó wó?' ⁴⁵ Ne ashuge nye ebwó meko aké, 'Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú délá póó yéé muú ama ayi alá ajea geme né geluagé ayme ba bina wó, ebyénnó depóó fó me wó.' ⁴⁶ Gétú eyigéna, bós bimbo ákpene nye né efwyale ewé elá ebyeé yémbo abi alu cho né mbe ushu Esowo anyé nye genjá eyi gélagé byé."

26

Ajós geju manwá Jisós

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jon 11:45-53)

¹ Jisós anérége manlere unó bina uko, ajós ne baá utós bíí ² aké, "Enyú dékaá me nnó epaá kóó upú elú ndó fi eleé, né bíí bimbo, ahyegé nye me Maá Nte Mekwaá mankwaá nnó áwo me né gekwa." ³ Wye né gébé eyigémbo anós baá ámpyee úpe Esowo chóncho ne ákpakpa melo ágbare ujwale

né gepúgé Kaifas ayi alu etukpe ámpyee úpe Esowo, ⁴ ajós geju ndere ebwó apyee ne apye Jisós né defya awá. ⁵ Yémbo áferé aké, "Dépyegé fó ji gébége epaá ewéna, ékágé bós ájme ummye né melo."

Awad Jisós mawee né meló Bédani

(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ Né gébé eyigémbo, Jisós alu né melo Betani né mmu gepúge Simun ayi abó amee uba, akuú ji nnó ebwó ájye anyé menyee. ⁷ Ndere ebwó anyé menyee, mendée fó akpe ne mawee gebé ami majamé nka dós. Mawee amibo malu né mmu ékpómé ewé akwyee ne genó eyigé akuú nnó alabasta. Akpége mbo amo Jisós mawee ami mbo né mekpó.*

⁸ Ne baá utós Jisós ágégé mbo, matós ásó ebwó mmu te ágigé ate aké, "Ulannó ji áchoó mawee amina? ⁹ Mbo ákpóó mami áse jamégé nka, áchyeé mbaá ubyá bós." ¹⁰ Jisós akaá mé genó eyigé ebwó áferege né mmu matós bwó, ashuu ebwó meko aké, "Ulannó enyú déchyeé mendée yina efwyale? Ji apyémbó lé genchánchagé genó eta wa. ¹¹ Ubyá bós ulú ne enyú yéndégébé yémbo gébé eyigé me mbee ne enyú géjá sé wó. ¹² Mendée yina amo me mawee mína mmye nnó gébége ngboge ánií me nííge. ¹³ Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bós ágarege nye Abya melóméló yina né mme meko, ágarege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágarege, mbóntó ne átee nye ji yéndégébé."

Judas akame mankpó Jisós

(Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Ewyágé, maá utós Jisós ama né geluagé abi áfyaneapea ayi akuú ji nnó Judas Iscarot aje báne anós baá ámpyee úpe Esowo, ¹⁵ ajós ne ebwó aké, "Mbógé me mfyegé Jisós né amu nyú déchyege me ndé?" Ajósge mbo, ápa uba ngba bo sere esaá meso efya áchye ji. ¹⁶ Eféé ne Judas álós mankélegé meti ewé ji apyee ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyee epaá kóó upú ne baá utós bíí

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

¹⁷ Né bíí mbe, ebi epaá bred yi alá muálé elóó, baá utós Jisós ájye jíí ji aké, "Ndé mbaá ayi okélege nnó esé déjyé détyee menyee epaá kóó upú wyeé?" ¹⁸ Agigé mbo Jisós ashuu ebwó aké, "Chóge né meló kpaá, déjyegé dégené nye mende fó, gárege ji nnó, 'Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege manye menyee epaá kóó upú ne baá utós ba né gepú jíy.' " ¹⁹ Ne baá utós Jisós apye wye ndere ji agaré ebwó, átye menyee epaá kóó upú.

* **26:7** Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melo Ijip, mendée yimbo achwó né mawee gebé mimbo, abó mamí, agbé né mekpó. † **26:18** Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisós aké gekwané, ele gébé eyigé ábós manwó ji né mfaa gekwa.

²⁰ Nkwale ákwónégé Jisós ne baá utós bií áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyéé. ²¹ Ne ndere ányéé, Jisós ajós ne ébwó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyége nye me mankwaá.” ²² Mechós ewé épye ébwó ábó éfwyale né mataó ne alo mangíí ji ama, ama aké, “Ata nnó élé me?” ²³ Agígé mbo Jisós ashuú ébwó meko aké, “Élé muú ayi ébwó wuú ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpóó nye me. ²⁴ Ne Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye ndere nwe Esówo ábó ajós mé te gachií, utonkwa ube ne muú ayi akpóó nye Maá Nte Mekwaá. É! Mbógé nnó ábó dambýé muú yimbo, mbo élé kpaá épwá.” ²⁵ Jisós ájógé mbo Judas ayi alú mankpóó ji achwó gií ji ntó aké, “Ménleré nnó élé me?” Jisós ashuú ji meko aké, “Mbo ne wó ajós.”

Menyéé Ata Jisós

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Ne ndere ébwó álú nyéé menyéé yimbo, Jisós abó ntó bred, anemmye, achyéé matame mbaá Esówo. Agyá ntó bred yimbo uba uba, akaré mbaá baá utós bií ajós aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²⁷ Ne abó ntó amo ne mmós mmu, anemmye achyéé matamé mbaá Esówo, achyéé ébwó aké, “Sége dényú enyú ako. ²⁸ Gége manoó ma na, amí malú menomenyéé ewé Esówo anyéé nye ne bóó bií. Magbélege nyé né mme mampye nnó Esówo ájiiinte gabo ayi gejamégé bóó ápyéé.” ²⁹ Ama ajós ne ébwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbo mmós mína kwyakwya, mmagé nyú sé amicha kpaá te nnyú nye amí make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.” ³⁰ Ne ébwó ándérég, ákwá ékwó áféé Esówo átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Ewyágé Jisós ajós ne ébwó aké, “Enyú ako deboó nye delyaa mé ne utuú bina mbo ne ásáme né mmu nwe Esówo nnó Esówo aké, ‘Nwane nye membame mágónhne ne ekwó mágónhne éláa nye tyátyá.’ ³² Ne nkwilégé né negbo, mbo nye mbe ne enyú né gebagé mewaa Galilií.” ³³ Ajógé mbo Pita ashuú ji meko aké, “Yé ebéle nnó bóó ako ábó alyaa wó, me nlyágé fó wó.” ³⁴ Ne Jisós ntó ashuú ji meko aké, “Pita, gó ngaré wó wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menó mekwó akú, wó óshyaa nye ndó éléé nnó wó ókágé me.” ³⁵ Ndere Jisós ajós mbo, Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóó ne wó, nshyáá fó wó.” Wyámbye ntó ne baá utós abifó anyémeno mampye.

Jisós anemmye né Getsmane

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anérégé eféé Jisós asé ébwó áfé né melu ewé ákuú nnó Getsmane wyeé né mékwé ewémbo. Akwónégé éwu, agaré ébwó aké, “Jwólege fa, mente mmye mbe gachyé manénemmye.” ³⁷ Ndere ji atené mmye mbe manémmye asé Pita ne baá Sebadee apeá (Jemsí ébwó ne Jon) ndere ébwó ájye meshwe ne masómé makwó Jisós metós. ³⁸ Ne ajós ne ébwó aké, “Masómé amí malú me metós maténe me meti negbo. Yémbo jwólege fa, debé peé ne me.” ³⁹ Atégé yéé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Nte wa mbógé élú kákoge féré amó éfwyale yina átané me mmye, yémbo pye genó eyigé wó ókelege épó fó eyigé me nkélege.” ⁴⁰ Ne ákerégé meso né mbaá ayi baá utós bií abi aléé álú, abané ébwó ndere ábége géjya. Ajós ne Pita aké, “Nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yéé lé né nchwanéke ama? ⁴¹ Béége peé, dénéémmye mbaá Esówo nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Mataó nyú ákége nnó enyú dénéémmye yémbo menyammye nyú áwyá gepwá.” ⁴² Ajógé mbo ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbógé ókélégé fó manke nkó éfwyale ayina akó me, gó me nyú ji ndere wó ókele.” ⁴³ Ne amá akérégé ndó eyi egbeé epeá né mbaá baá utós bií álú, abané wye ndere ébwó ábége géjya néndé géjya gejá ébwó ame dáó. ⁴⁴ Ne Jisós amágé lyaágé ébwó, ajye nemmye ndó eyi egbeé éléé annyuaré wye mmyemenene eyimbo. ⁴⁵ Ne ama kérége mbaá baá utós bií ajós ne ébwó aké, “Délú bége géjya, degbeége mmye? Gége gébé gekwané eyigé áchygé nye Maá Nte Mekwaá mankwaá ne áfyé ji né amu bóó ubeé. ⁴⁶ Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyége nye me mankwa mbo alé chwó.”

Apye Jisós

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴⁷ Wye ndere Jisós alú jóoge mbo, maá utós wuú ama ayi akámege Judas né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bóó. Bóó bimbo ágbaré bó aparanja ne mámbó unós. Bóó bi átomé ébwó élé anós baá ámpyéé upe Esówo ne ákpakpa meló. ⁴⁸ Eké épyembo, Judas abó mé mbe agaré ébwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbo pyége.” ⁴⁹ Akwónégé, yé gébé achó sé wó, akóó cho afé mbaá Jisós aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji alyaa. ⁵⁰ Atyágé ji mbo, Jisós ajós ne ji aké, “Mejeé wa, chó mbe ne utós byéé.” Ajógé mbo bóó bimbo áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁵¹ Agbáregé Jisós mbo, muú ama né geluágé abi álú ne Jisós, ajutú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyéé upe Esówo. ⁵² Ne Jisós ajós ne ji aké, “Shwóré aparanja wye né mmu mekó, néndé bóó ako abi ámmye umye ne aparanja, agboó negbone

aparanja. ⁵³ Ɔferé nnó nnegé mmye mbaá Nte wa nnó apoo me, atámé f3 gejamége makiénné ji nnó áchw3 apoo me? ⁵⁴ Yémbó, me mpyége mbó, epye mbó nnó ne unó bi nwe E3ówó ajó3 upye wáwálé?” ⁵⁵ Wye né gébé eyigémbó, Jis3s ajó3 ne gejamége bó3 bimbo aké, “Enyú dechw3 na ne bó3 aparanja ne mámbó unó3 mampye me nnó me nlu menjó? Me nlu fa ne enyú yéndé bií, nlerégé mekomejó3 E3ówó né echa upe, nnó déb3 degéé me mampye w3? ⁵⁶ Yémbó, depó etiré depye mbó na, nnó unó bi bó3 ekpáv3 E3ówó ásamé ubé wáwálé.” Eféé ne baá utó3 bií ako áboó ályaa3 ji.

Jis3s akpe unó3 mpa
(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71; Jon 18:13, 14, 19-24)

⁵⁷ Ne baá utó3 bií alyágé ji mbó, bó3 abi ápyene ji, ase ji áfé né gepúge Kaifas ayi alu etúkpe ampye upe E3ówó. Eféé mbó nto ne anleré mabé E3ówó chóncho ne ákpakpa melo anyweré. ⁵⁸ Ne ndere ájye, Pita akwólege ebw3 meso gachyeé, gachyeé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe ampye upe E3ówó. Akpégé, ajye jwóle ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apye mbaá Jis3s. ⁵⁹ Anó3 baá ampye upe E3ówó ne bó3 ako abi ájwalé mmu echa eso, ákelé ammá mpa geby3 mamma Jis3s mmye nnó áwá ji. Yémbó ágé yeé ema w3. ⁶⁰ Ne gejamége bó3 ntésé geby3 átané ama Jis3s depó mmye, yémbó yeé mémá ema ewé eleré nnó Jis3s akwé mpa epó. Ewyágé, bó3 ntésé geby3 apeá achw3, ⁶¹ ne ájó3 aké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upe E3ówó ne gemégé nnó ndó eléé ekwóné mmagé nténe ewú.” ⁶² Eféé mbó ne etúkpe ampye upe E3ówó akwilé ajó3 ne Jis3s aké, “Wó ntó 3p3 ne meko manshuú né depó etire bó3 ájó3ge mbó nnó 3pye?” ⁶³ Yémbó, yeé meko Jis3s ashúú ji w3, etukpe ema nméere ejó3 eké, “Me ngígé wó né mabó Ata E3ówó, muú alú mebe yéndégébé, mbógé wó ne ólú Maá E3ówó, Muú yi E3ówó akweré ji elá gefwa gáré.” ⁶⁴ Agígé mbó, Jis3s akamé aké, “Mbó ne wó 3jó3. Yémbó mengaregé enyú wáwálé nnó: meso gébé degéne nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwalé né egbé ebwónye E3ówó ayi apwó3 amu ne dégene nye ntó ndere achw3ó né mmu gekógé mfaánebuú!” ⁶⁵ Jis3s ajó3gé mbó, etúkpe ampye upe E3ówó agyá mandeé jii né mmye manleré nnó metá3 es3 ji da3, akalé aké, “Amége mmye ne E3ówó! Ndé gécha démage kéle bó3 ntésé? Enyú ambó3 dewú mé ndere ji ámége mmye ne E3ówó! ⁶⁶ Déferé nnó 3pyéé nnó ne ji?” Agígé mbó, bó3 ako áwya aké, “Akwe mpa ne ab3 mangbó.” ⁶⁷ Eféé ne áló3 mankpó Jis3s matye ushu ádoó ji ukpékpé ne bó3 abif3 ádoó ji maka, ⁶⁸ ájwyagé ji aké, “Wó ólu Kras, Muú

yi E3ówó akweré ji elá gefwa. Garé esé, Waá adóó w3?”

Pita ashya nnó akaagé f3 Jis3s
(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyembo, Pita alú wye ka né dachi etúkpe ampye upe E3ówó, aké apelé maá meso mendée f3 alú maá defwé etúkpe ampyeé upe E3ówó, achw3 jó3 ne ji aké, “Wó ntó 3b3 ólú ne Jis3s muú Galilii.” ⁷⁰ Ajó3gé mbó, Pita ashya né mbe ushu ebw3 ako aké, “Chaa-ó nkaa3 yeé geno eyigé 3joge mbó w3.” ⁷¹ Ashyágémbó akwilé afé né menombi gébámé. Eféé maá meso mendée ayi f3 agégé ji ajó3 ne bó3 abi átané eféé aké, “Mende yina ab3 alú ne Jis3s muú Nasaret.” ⁷² Yémbó Pita ama shya wye shya afy3 amu mewe aké, “Wáwálé nkaagé f3 mende yimbo.” ⁷³ Eké ewyage bó3 bi átané eféé áchw3 jó3 ne ji aké, “Wáwálé gebii gep3 mmu, wó ntó ólú muú bw3 ama néndé nénáme mejó3 neé néleré mbaá ayi wó 3tané.” ⁷⁴ Ndere ájó3 mbó Pita aké. Me nkaa3 kpé mende yimbo te mfaánebuú. Wye ndere ji akélege mbó, aké awútu men3 mekwó akú k3kagólók3. ⁷⁵ Ne ténéténé yimbo Pita ate mekomejó3 ayi Jis3s ab3 ájó3 ne ji nnó, “Gemégé nnó men3 mekwó akú, 3shya nye ndó eléé nnó 3kaagé f3 me.” Ne atané dafye any3 meko ngbó ali segé segé.

27

Afé né Jis3s mbaá Palet
(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; Jon 18:28-32)

¹ Bií ujjágé ne dondo, anó3 baá ampye upe E3ówó ne ákpakpa melo áchomé, á33 mala ndere ápye ne áwá Jis3s. ² Ne ánerégé mansó mala, áwé Jis3s amu áse ji áfé mbaá Palet g3mena bó3 Rom.

Negboné Judas
(Ajq 1:18, 19)

³ Judas muú akpoo Jis3s ágégé nnó ás3 mpa nnó áwáne Jis3s, by3 ukoré ji mmu, aferé nnó ji apye gabo, akpá uba ngba sére esaá meso efya eyi ji ab3 akpoo Jis3s ajye shuú etukpe ampye upe E3ówó ne ákpákpá melo. ⁴ Ajó3 ne ebw3 aké, “Mpye gabo manchyaá manoo3 nte mekwaa3 ayi álá apyeé gabo w3.”

Bó3 bimbo áshuú ji meko aké, “Ewémbó eta esé ndere ndé? Gabo ayi mbó akpa wó.”

⁵ Ajó3gé mbó, Judas atyá nka eyimbo eféé né metá3 gepú3 echa upe E3ówó atané ajye shii geme jii.

⁶ Ne anó3 baá ampye upe E3ówó ápwé nka eyimbo. Ajó3 aké nka eyina elé nka manoo3, ne ébé sé ekamé f3 nnó décho nka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa nka echa upe E3ówó w3. ⁷ Afyégé makpo bw3 mbaá ama, áke ábó3 nka eyina ána melu mme mbaá menkwyé unje meseé anigé anke bó3 wye.

⁸ Elo né gébé eyigémbó kpaá te fina álú ákuu melu mme ewémbó nnó mewaá manó.

⁹ Epyéémbó nnó mekomejóó ayi Jerimaya muú ekpávè Èsòwò abó ajóó abe wáwálé. Ji ajóó nya aké áse uba ñgba bó sére esaá meso efiya eyi elú gese eyi bós Isrelí akamé mana ji, ¹⁰ ápye wye ndere Èsòwò agaré me ana melu mme mbaá menkwyeé ujemesé.

Palet agii Jisós bó nkwe

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jón 18:33-38)

¹¹ Ndere Jisós atené né mbe ushu Palet gomena bós Rom, Palet agii ji aké, “Wò ne òlú mfwa bós Jus?”

Ne Jisós ashúú ji meko aké, “Elu nkane jóbó.” ¹² Yémbó gebýó eyigé anós baá ampye upe Èsòwò ne ákpakpa melo ámalé ji mmye, yeé meko Jisós ashúú ji wó. Ajwólé wye ji nyámé. ¹³ Ne Palet agii yé ji aké, “Nnó wò òwuú mbo fò depò etiré bós bi aké wò òpye?”

¹⁴ Yémbó Jisós ajwólé wye ji nyámé. Èwéna epye mfwa bós Rom akwe tametame.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jón 18:39–19:16)

¹⁵ Ne gepógé gómená bós Rom, gélú nnó yéndé ñme, gébégé epaá koó upú, áferé gé muú deno ama né gepugé deno, ndere bós ákélege. ¹⁶ Ne wye né gébégé epaá koó upú ewémbó, mende fò ayi bós akaá ji dóó gétúgé depò etiré ji apyéé abó akpe deno. Akamege Barabas. ¹⁷ Ne ndere melo meko echomé né dachi Palet, Palet agii ebwó aké, “Enyú dékélege me mferé ndé muú né deno; Barabas waá Jisós muú ayi ákuu ji ntó nnó Kras?” ¹⁸ Palet agii mbo néndé akaá chánéné nnó elé wye né nchye detú ne ákpakpa bós Jus ápyené Jisós áchwó ne ji eta wúú. ¹⁹ Ne ndere Palet ajwólé né mmu echa eso apane mpa yina, mendé wúú ató áchwó gáre ji aké, “Féré amu né mpa mende yimbo, néndé apye gabo fò wó. Genó eyigé Èsòwò alere me né géjya gétú jii fina gechye me efwiyale dóó.”

²⁰ Yémbó anós baá ampye upe Èsòwò ne ákpakpa melo áfiye eshye nnó ájóó nnó Palet áferé Barabas né deno, alyaá Jisós nnó áwá. ²¹ Ne Palet ama agii ebwó aké, “Ebwó bina apeá, ndé muú ayi enyú dékélege nnó mferé ji né deno?”

Ashúú ji meko aké, “Esé dékélege nnó wò óferé Barabas.”

²² Palet ama anmère agii ebwó aké, “Enyú dékélege me mpye yeé nnó ne Jisós ayi ákuu ji ntó nnó Kras?” Ama ashúú ji meko aké, “Gó áwó ji né gekwa.”

²³ Ajóógé mbo, Palet ama gii ebwó aké, “Ulannó enyú dékélege nnó áwá ji? Nde gabo ayi ji ápyeé?”

Yémbó, ebwó áwya wyale ne eshye áké, “Gó áwó ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agé gé nnó ji atulege mmye detú efwiyale ekagé tane mbógé ji alá akamé nnó áwá Jisós wó, Ató ájye chwé manaá, áchwóó chyéé ji ashwoné amu né mbe ushu bós bimbo aké, “Amu ya apó né negboné mende yina, gé efwiyale nyú mbo”.

²⁵ Ajóógé mbo, bós bimbo ákamé áké, “Gó gewu eyigémbó gewilé esé mmye chóncho ne baá esé.”

²⁶ Palet áferé gé Barabas né deno. Atulé Jisós ne geto ne alá lyaá nnó bós bee Rom aja ji ájye áwó ji né gekwa.

Bós bee ájwyagé Jisós

(Mak 15:16-20; Jón 19:2, 3)

²⁷ Palet alyagé Jisós nnó áwó ji né gekwa, bós bee bií áse Jisós áfé ne ji né echa gomena, ákuu bós bee ako áchwó nó ji mme, ²⁸ áferé ji mandeé mmye, áfiye ji ewulé megélé éwé elú eké nkúu afwa. ²⁹ Ató elá meshúú áfaá Jisós né mekpo ne áfiye ji ntó meto né ebwó eké meto gefwa. Apyé gé mbo, átóme manó né mbe ushu wúú ne ájwaáge ji aké, “Wò Mfwa bós Jus neki nébé ne wó.” ³⁰ Ndere ájwyagé ji mbo, ákpóó ji matyé mmye, ne áfóó meto ewémbó né ebwó wúú ádo ji né mekpo. ³¹ Anéré gé manjwya ji, áferé nkúu megélé yimbo ákeré áfiye ji mandeé jii né menyammye wúú. Aja ji ájye wó né gekwa.

Áwó Jisós né gekwa

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jón 19:17-27)

³² Ndere ájyeé, átuú ne mende fò né meti ayi ákuu ji nnó Simun muú melo Sereñ, ápye ji ne utó nnó akpá gekwagé Jisós. ³³ Akwónégé né melú éwé ákuu nnó Golgota, mabo ami matene nnó “Melú Unjónkó Makpo” ³⁴ áchyeé Jisós mmoáó ami áchwaré ne genó eyi génywónége nnó anyú ne afwóré gé mami, ashya manyú.

³⁵ Ebwó áwógé ji, áñme gefógé megyaá fò nnó ákáré mandeé jii. ³⁶ Anéré gé ájye jwóle mme ábáme Jisós efeé. ³⁷ Ndere ebó epyéé mbo ásá genó eyigé áké Jisós apye né gebagé genó awó né mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós wyeé. Asá wye áké, “Gé Jisós Mfwa bós Jus na.” ³⁸ Wye né bií ebii mbo, áwó nyá ntó anjo apeá né ebi bwó ukwa. Áwó ama né ejii gekwa né egbé ebwónye Jisós ne ama né egbé ebwóbe wúú.

³⁹ Ne bós abi ákoge koógé ájúu Jisós mshye mmye, ákamege ne makpo ájwyage ji áké, ⁴⁰ “Wò muú óké omugé echa upe Èsòwò, gemé gé nnó ndó elé ekwóné wò omage tène ewéchá, mbógé nnó òlu Maá Èsòwò, póó gemé jyé, ótáné mfaá gekwa óshulé mme.”

⁴¹ Wyémbó ntó ne anós baá ampye upe Èsòwò ne áñleré mabé Èsòwò chóncho ne ákpakpa melo ájwyaá ntó Jisós áké, ⁴² “Apoógé bós bi chachá, yémbó akaágé póó gemé jii? Póó nnó ji aké na ji alu Mfwa bós Isrelí? Goge ji átáné mfaá gekwa áshutulé

mme ne esé défyéé mataó sé ne ji. ⁴³ Ji áfyéé mataó ne Esòwò, ne Esòwò áchwò ápoó yé ji mbògè ágboó ne ji, néndé ji ajógé aké ji alú Maá Esòwò.”

⁴⁴ Yé boó ubée abi áwómé ntó ebwó né ukwa, wymbò ntó ne ájúu Jisàs mashye mmye.

Negboné Jisàs

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jòn 19:28-30)

⁴⁵ Kálánkà éfyáneépeá eké ékwónége, ñmèé emmua, gemmua gekwé né melo meko kpaá te kálánkà eléé. ⁴⁶ Wye né kálánkà eyimbo eléé, Jisàs alò máńkalé kénké aké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Esòwò wa Esòwò wa, ndé alyaa me mbii né éfwyale?

⁴⁷ Ne boó abifò abi átené eféé, áwúgè ndere Jisàs ajógé mbò, áferé aké, “Akuú mbò lé Elija muú ekpávè Esòwò.” ⁴⁸ Ne muú ama né geluágé abi átené eféé, alomé gatélé ajye bó ekochá anyua né mmu mmòó amí mamýame, ajo né genòó abwéé asa né ubòó menó Jisàs nnó ányú.

⁴⁹ Yémbò abifò aké, “Gó jí ábè ewú dégè kpé nnó Elija achwó poó nye jí!”

⁵⁰ Ne Jisàs ama akále kénké afye gemé jí ní amu Nte wuú Esòwò.

⁵¹ Wye ndere metòó ekwené Jisàs mbò, ndeé eyi ékaré echa upe Esòwò egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme, mme anyigé, tegetege matarávé agyalé ubauba.

⁵² Manome ánené alá fuífúú ne gejamégé boó Esòwò abi agboó mé te gachi, ákwilé né negbo. ⁵³ Gébégé Jisàs akwilé né negbo. Boó Esòwò bimbo, átané né manome áfè né Jerosale melo ukpea. Aleré mmye mbaá gejamégé boó.

⁵⁴ Ne muú kpaá boó bee ne boó bee abifò abi alú eféé ábáme Jisàs, ágégé ndere mme anyigé, ne unò bifò ébi upyéé éfo ékwó ebwó mataó. Ajógé aké, “Wáwálé mende yina abó alu Maá Esòwò.”

⁵⁵ Gébé eyigémbò ntó, gejamégé andée, átené tete ágéné yéndégenó eyi gepyé. Andée bina átané ne Jisàs kpaá te né Galilíí ákwólé jí, ápógé Jisàs, achyegge jí unò bí akélege.

⁵⁶ Né geluage andée bina élé, Mèri ayi átané melo Magdala, Mèri mmá Jèmsi ebwó ne Josef, ne Mèri mma baá Sebèdee. *

Aníi Jisàs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jòn 19:38-42)

⁵⁷ Ne nkwalé akwónége, muú ñka fò ayi atane melo Arimatya akuú jí nnó Josef achwó. Ji ntó alú nyá maá utòó Jisàs ama.

⁵⁸ Achwógé, ajye bane Palet agíi jí nnó achye jí utó jí ajye afere genkwógé Jisàs aníi. Ne Palet achyéé utó nnó afere genkwógé Jisàs áchyé jí. ⁵⁹ Ne Josef aségé genkwógé Jisàs,

afyalé géjí ne éshyéé ndeé pópó ⁶⁰ abwéé ajye béle né mmu menome meke ewé jí apye boó akwyéé né eba ntaa. Abélegé, apelé gekpékpégé ntaa akweré meno menome ewémbò alyaa awilé jí. ⁶¹ Ndere jí apyéé unò bina, Mèri muú melo Magdala ne Mèri ayifò ájwólé toitoi ne menome ewémbò ápélé.

Palet atòó boó nnó ábámé menome Jisàs

⁶² Ne bíi ujjage, mmyeke bíi ébi boó Jus ákpomege mmye manyé uwyaa bwó ukoge, anò baá ampye upe Esòwò ne ékwó boó Farasi ajye bane Palet, ⁶³ ágaré jí aké, “Ata, délu téé mbò ndere muú dembwólé yimbo ajóó nyá gébégé jí alú mebe nnó, ‘Ndó eléé ekwanégé Esòwò abwége nye me nkwilé né negbo.’” ⁶⁴ Ndere élúmbò esé dekelégé nnó wò ofye boó ábámé menome ewémbò kpaá te ndó eyimbo eléé ekóge. Ewéna epye nye nnó ekagé baá utòó bíi ájó genkwó jí, ne meso gébé agarege gebyò nnó Esòwò apye jí akwilé né negbo. Mbógé olá apye mbò wó, ne ájogé genkwó jí, dembwólé étire nana depwóó nye étiré mbembe.”

⁶⁵ Ajógé mbò Palet aké, “Pye ndere wò okágé pye, kwyéé boó bee obele ábámé menome ewémbò chánéné.”

⁶⁶ Ne ájyégé afye gelo né menome ewémbò nnó ékágé muú anene ewu, afye boó bee ábámé ewu.

28

Jisàs akwilé né negbo

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jòn 20:1-10)

¹ Bíi uwyaa bwó ukóge, ndere bíi ujjage, Mèri muú melo Magdala ne Mèri ayifò átané ájye chere ndere menome Jisàs élú. ² Aké apéle mme abò anyigé ne eshye. Ékiénné Esòwò etané mfaánebuú, echwó bógene ntaa eniné mbò ebélé babá éjwólé mfaá.

³ Menyammye wuú agénege manémané eké gasama, ne mandeé jíi ashwánege pópó eké eshyéé ndeé. ⁴ Epyégé mbò, boó bee abi ábáme menome ewémbò áwe jaja ne éfo metòó getu jíi, ákwé eké unjkwó boó.

⁵ Ne ékiénné Esòwò ewémbò éjòó ne andée bimbo eké, “Défógé. Nkaá nnó enyú dékelege mbò lé Jisàs, ayi abó áwómé jí né gekwa. ⁶ Ji apósé fana, akwilé né negbo wye nkane jí abó ajóó nnó epye nye. Chwógé dégé melú ewé ábòó ábelé jí. ⁷ Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utóó bíi nnó, ‘Esòwò apye jí akwilé né negbo. Abó mé mbe ne enyú afé né Galilíi; dégené nye jí ewú!’ Gége genó eyigé me mbòó mangaré enyú mbò.”

⁸ Andée bimbo átané né menome ne gatelé, ne éfo metòó, yémbò ájyéé ne nechóchó. Ake wáwá manjye gáre baá utóó Jisàs meko ayi ékiénné egaré ebwó.

⁹ Ne ndere ebwó ájye, Jisàs abané ebwó né meti, atamé ebwó aké mejé ebé ne enyú.

* 27:56 Elú wáwálé nnó: Baá bina élé Jèmsi ebwó ne Jòn.

Andée bimbo ákwé ji né uká ánoje ji. ¹⁰ Ne Jisós afyéé ye ebwó metáó aké, “Défágé, choge dégáre anmé ba nnó ájye ne Galilíí, ágéne nye me ewú.”

Ambamé menome Jisós agaré mechó ewé epyéé

¹¹ Ndere andée bina ájye né melo manjye gáre baá utáó Jisós genó eyigé Jisós ne ekiénné Esówo ájóó, bóó bee f3 abi ábó ábáme menome Jisós, áfé ntó né melo manjye gáre ánáó baá ampye upe Esówo yéndégenó eyi gepyé. ¹² Apyegembo, anáó baá ampye upe Esówo choncho ne ákpakpa melo, áchomé mbaá ama, ásó mala akpa gejamégé nka áchyéé unyéle mbaá bóó bee bimbo ¹³ Agaré ebwó aké, “Débó mangaré bóó nnó, baá utáó Jisós achwó jo genkwó jii ne utuú gébége enyú débélege gejá. ¹⁴ Ne mbógé gomena awúgé mechó ewé, esé dékagé nye ndere dégárege ji, nnó ekagé enyú dékpe efwyale.”

¹⁵ Bóó bee ásége nka eyimba, ájye gáre wye ndere anáó baá ampye upe Esówo aké ebwó ágáre. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bóó Jus geko, yéé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bóó Jus.

Jisós aléré mnye mbaá bad utáó bit

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁶ Baá utáó Jisós afyaneama áwugé meko ayi Jisós aláó ebwó, áfé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilíí ndere Jisós agaré ebwó. ¹⁷ Ne ebwó ágégeé ji, ánoje ji yémbó abifó áwyaá dembyó né metáó. ¹⁸ Jisós ajóó ne bwó aké, “Esówo achyéé me uto né unó uko bi úlú, né mfaánebuú ne fa mme.” ¹⁹ Ndere elúmbó chóge ye né malo mme meko dépye bóó ábé ankwólé ba. Abi akemege mambé ankwólé ba, wyagé ebwó manaá Esówo né mabó Esówo nte ne ami maá ne Mendoó Ukpea. ²⁰ Lérégé ebwó nnó akwólege majyéé ami me nchyéé enyú. Ne kaágé wáwálé nnó me mbée wyé ne enyú yéndégébé kpaá te mme abyéé.

Abya melóméló Jisós Kras ndere MAKÓS ásamé

*Mekomejóó ayi Jón menwyaad bóó manaad
Esówo ágarége*

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Gé náne abyá melóméló ayi Jisós Kras, Maá Esówo ákéné. ² Abya yina alo wye nkane Asaya muú ekpávé Esówo abó ásámé nnó, “Esówo aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentós wa

ayi abós mbé ne wo manchwo kwyé meti wye.’ Asaya ama asá ntó nnó, ³ muú fò abéne mbo né mashwone aké,

‘Kwyyege meti Ata dakené. Nyaáge éwú ébé cho!’ ”

⁴ Bii fò Jón achwó né mashwone agarege yéndémuú nnó ákworé metós wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esówo nnó, Esówo ajinte gabo wuú. ⁵ Yéndégéwé gejamégé bóó átanége né gebagé mewaá Judiya ne bóó Jerosalé áko ájyé wu mekomejóó Jón, áshuú ékúu né gabo ayi ébwó ápyéé, Jón awyaáge ébwó manaá Esówo né Ebéé Jodan.

⁶ Jón afyé mandeé ayi átós ne bya mpó mashwone. Awilé ekandá mekó menya né gebwe jii, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyós.

⁷ Jón agarege bóó aké, “Muú fò achwó mbo me meso ayi ánejá gémé apwó me, nkwané yé muú ayi nkage mbyéle mme nkaá manyii unó uka bii wó.” ⁸ Ama jóó aké, “Me nwyage ényú ne manaá Esówo mamímamí ne ji ayi áchwó awyage nyé ényú ne Mendoó Ukpea.”

*Awyaad Jisós manaá Esówo
(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)*

⁹ Né gébé éyimbó, Jisós atané né melo Nasaret né gebagé mewaá Galilii achwó nnó Jón awyaá ji manaá Esówo * né Ebéé Jodan. ¹⁰ Gébége awyaá ji manaá Esówo átanége né mmu nnyi, agé mfaanebuú anené Mendoó Ukpea étané mfaá éshúlege ji mmye nkane gepwine. ¹¹ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Wó alu maá metós wa, metós egós me ne wo dóó.”

*Danchameló ammua Jisós
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Ténéténé yimbó Mendoó Ukpea épye ji afé né mashwone. ¹³ Jisós abelé ewu usaá ndó upea, ne danchameló achwó kpelé ji. Mbaá ayi ji alu, menya mebomebo ntó elu wye ne makiénné Esówo áchwó póó Jisós.

*Jisós alo utós bii né Galilii
(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)*

¹⁴ Ewyagé Heród apyéé Jón afyé denó. Jisós atáné né gebagé mewaá Judiya afé né Galilii agarege abyá melóméló ayi atané mbaá Esówo. † ¹⁵ Ajóóge aké, “Lyage gabo nyú dékámé ne abyá Esówo melóméló élé gébé éyigé Esówo ágbarege gefwa jii gelá kwókwólé.”

*Jisós akú baad utós bii ani abi mbé
(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)*

¹⁶ Bii fò Jisós abó akoóge né mbále ebeé mega ewé elu né Galilii, agé Simun ne menjmo wuú Andru, ánjméé utófo bwó, élé álu áwáné meshuú. ¹⁷ Jisós ajós ne ébwó aké, “Kwólege me, nlerége nyé ényú ndere ákpálege bóó eké meshuú.” ¹⁸ Ténéténé yimbó, ébwó álya utófo ébwó, ne ákwólé ji.

¹⁹ Ndere Jisós ályá efeé ajyéé mbe gachye, agé Jemsi ne Jón menjmo wuú, ébwó álu baá Sebēdee. Abó álu mmu ékpée átome upaá utófo bwó. ²⁰ Akuú ébwó, ne yé gébé ácho wó álya nte ébwó Sebēdee né mmu ékpée ne bóó utós abi ébwó áselé, ne ákwólé ji.

Jisós afere mende fò meló nchye mmye

²¹ Jisós ne baá utós bii afé né Kapanóm, bii uwyáá bóó Jus ukwónégé afé né écha mmyemenene alo mánlérégé. ²² Bóó áwu nkane ji alárege ála mano mekpo fuú né gefós éyigé ji alárege néndé alárege ne ncha ayi atane mbaá Esówo épófo eke ánléré mabé Esówo.

²³ Mende fò ayi awya meló nchye abó alu ntó mmu écha mmyemenene, aké agéne Jisós alo mánkalégé aké, ²⁴ “Jisós ayi Nasaret, ókelege mampye esé ndé? Óchwó manii esé mbwé? Nkage wó, alu Muú Ukpea ayi atané mbaá Esówo.” ²⁵ Jisós anyá meló nchye yimbó aké, “Kwéné mejóó, táné ji mmye.”

²⁶ Meló nchye yimbó apye ji akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané ji mmye. ²⁷ Bóó ako ágégé gefós yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate aké, “Éwé étané efó? Ndófo élé gefógé geno éyi geké ne utófo? Mende yina awya utó mányá áló nchye ne áwúu ji.”

²⁸ Ewya wó, ngó Jisós akwó akwóné gebagé mewaá Galilii geko.

*Jisós apye gejamégé bóó mameé atóó
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ Jisós, Jemsi ne Jón ályágé écha mmyemenene, ébwó ako afé cho né gepúgé Simun ne Andru. ³⁰ Ne mmá mendée Simun amée njaja gefwine abelé mfaá ukwó, ágere Jisós nnó mendée yimbó amée. ³¹ Awuúge mbó atene ji nekune mmye agbaré ji ébwó abwe ji akwilé ajwóle ka. Ténéténé yimbó gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbó achyé ébwó menyéé.

* 1:9 Elú wáwálé nnó: Manwyaá bóó manaá Esówo ele manlere nnó bóó afyé matós bwó ne Jisós ne ákwólége ji. † 1:14 Elú wáwálé nnó: Ókuúge né uba njwe 6:14-29 ókage ula bi afyéé Jón dena.

³² Ne nkwalé akwànege, gébége m̄m̄eé epwyaá, b̄oó áchwó ne b̄oó mameé ako ne ye abi aló nchye áchyége ebwó efwyaale mbaá Jisós. ³³ Ne gemége melo geko gechwó chóme né menombi gepú eyige Jisós alu. ³⁴ Eféé ne Jisós apyé gejamége b̄oó bi ámeé ufóó mameé atóó ne ama féré abifó gejamége aló nchye mmye. Akámé f̄o aló nchye abifó ájóó mejóó wó néndé ákaá gefóge muú yi ji alu.

Jisós agaré mekomejóó Esówo né gebage mewaá Galilíi

³⁵ Dondo gemuá mme Jisós akwile afé né melu éwé b̄oó alá p̄o wyeé, anenemmye. ³⁶ Simun ne abifó aló ji mánkéle. ³⁷ Agége ji aké, “Yéndemuú akelege wó.”

³⁸ Jisós aké ne ebwó, “Esé debó manjye ntó mata malo ayifó nnó ngaré ntó ebwó mekomejóó Esówo nende gé genó eyi gepyé me nchwó mbo.”

³⁹ Ne Jisós aké né gebagé mewaá Galilíi geko agarege mekomejóó Esówo né mmu macha mmyemenene bwó ne aférége b̄oó aló nchye mmye.

Jisós apyé muú ubá atóó

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Bii uma, muú ubá f̄o achwó tó mánó mbe ushu Jisós, ane ji mmye aké, “Mbógé okélege, p̄ye me nkpea.”

⁴¹ Jisós áwuúgembó meshwe akwó ji metáó, anyaa ebwó wuu ata ji aké, “Nkelege, kpea.” ⁴² Ajógémbó ubá mende yimbó ubye, akpea. ⁴³ Jisós anerege, aké alyaáge mende yimbó nnó ajye, aji ji etu, ⁴⁴ ajóó ne ji aké, “Ekagé spyé muú f̄o akaá genó eyi gépye ne wó. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyē upe Esówo áchére agé nnó otóó. Ne chyéé genó eyigé ebé Mosis éjóó, mampye b̄oó ákaá nnó otóó.”

⁴⁵ Yémbó mende yina ajyēge aké agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepye Jisós kpené sé melo gbógónó ajwóle shushu, ne yémbó b̄oó átánege yéndé mbaá áchwó wye eta wuu.

2

Jisós apyé muú úchánchi atóó

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Jisós ábélége éwu mboó ndo, ama akéré meso né Kapanom ne b̄oó áwú nnó alú mmu. ² Gejamége b̄oó áchwó chome né mmu gepú, ágbéé kpaá melu epó sé yé né menombi. Ne Jisós abó agarege ebwó mekomejóó Esówo. ³ Ndere alerege ande f̄o aníi, ákpá muú úchánchi né uló áchwó ne ji mbaá Jisós. ⁴ Akwónége ágé f̄o meti mánkpe ne ji mmu gepú wó, gétúge b̄oó ájamé d̄oó, ákwó mfaá gepú átí embu né mfaá nchu mbaá yi Jisós alu. Anérége ábwē mende yimbó ne gebó, ápyé ji ashule mme. ⁵ Jisós agége ndere b̄oó bimbó áfyéé matáó ne ji, aké

ne mende úchánchi yimbó, “Maá wa, ájiinte gabo wyeé.”

⁶ Eke epyéembo ánléré mabé Esówo f̄o abó alú eféé, áwúgembó aló mangígé né matáó ebwó nnó ndé muú na? ⁷ “Épye nnó ne mende yina ábayaá Esówo. Ajóó eké ji alu Esówo. Esówo mbií ne akage jinte gabo muú.”

⁸ Jisós akaá me genó eyige ebwó aférége né mmu matáó bwó, agii ebwó aké, “Ulannó enyú déwya gefóge uféré bimbó né matáó nyú? ⁹ Ndé gelu pere manjóó ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiinte gabo wyeé,’ waá manjóó nnó, ‘Kwile téné, pwi gebó jye ke ójye.’”

¹⁰ Nkelege mampye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisós aké ne mende úchánchi yimbó, ¹¹ “Kwile téné, pwi gebó jyé, ojye mmu.”

¹² Ajógembó, mende yimbó akwilé téné mbe ushu bwó ako, apwi gebó awulé né gepú jii. Ne b̄oó ako alá mano mekpo fuú, áféége Esówo ake, “Ese delú dangé gefó geno eyige na.”

Jisós akú Levi ndere maá utóó wuu

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Bii f̄o Jisós ama jyé né mbále géntóogé mewaá Galilíi. Ne gejamége b̄oó áchwó n̄o ji mme, aló manlére ebwó mekomejóó Esówo. ¹⁴ Ndere Jisós álya eféé akene ajye, agé Levi maá Alfós. Ajwólé né melú utóó wuu ásele nkámakpo. Jisós akúu ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé ji.

¹⁵ Éwýágé ndere Jisós ajwóle ányéé menyéé ne baá utóó bii né gepúge Levi, gejamége ánselé nkámakpo ne b̄oó ubeé ne gejamége b̄oó abifó abí ákwolege Jisós, abó ányéé ntó menyéé ne ji. ¹⁶ Ne ánléré mabé Esówo f̄o abi alú b̄oó Farasi, ágégé nkane Jisós anyéé menyéé ne ánselé nká makpo ne b̄oó ubeé, agii baá utóó bii aké, “Ulannó ne Jisós anyéé menyéé ne ánselé nkámakpo ne b̄oó ubeé?”

¹⁷ Jisós awúgé genó eyigé ebwó agii baá utóó bii, ató ebwó neka aké, “B̄oó abi alá meé, ákélégé f̄o muú uka, élé abí ámeé ne ákélege. Ne me nchwó f̄o fa mme mánkú b̄oó abi alu cho né Esówo wó, nchwó lé mánku b̄oó abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Bii f̄o baá utóó Jón ménwyaá b̄oó manaá Esówo ne abi b̄oó Farasi, ályá menyéé kpékpé getúge deporé Esówo. Ne b̄oó f̄o ágégé mbó áchwó gii Jisós aké, “Ulannó baá utóó Jón ne abi b̄oó Farasi ályage menyéé kpékpé, ne abyéé alá p̄ye mbo?”

¹⁹ Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Nnó ájeé mena neba ályage menyéé kpékpé ayi mena neba alú ne ebwó? Akáge lyaá f̄o. ²⁰ Yémbó gébé gebeé nye eyigé mena neba alá

beé nyé sé ne ebwó, éfée ne ályáge nyé menyéé kpeképe né mboó gébé gétúgέ deporé Eσωó.”

Gepó geke géselé fó gekwéne gepó

²¹ Jisós ama tó makámejóó ayifó aké, “Ne muú akaagé sé fó gebagé ndeé geke akwomé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyége mbó gebagé ndeé eyigembó génywewerege nyé gépye ndeé yimbó égyalé dós. ²² Ne muú akpané fó mmós make áfyé né ukwéne unó mmós ébi akwyéé ne mekó menya. Apyége mbó, mmós mimbó mamuale nyé mapye unó mmós bímbó úgbó. Mmós ne unó mmós ébimbó uchóge nyé detú. Áfyé le mmós make né unó uke.”

Nkwé ayi bíi uwyaa bós Jus
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Né bíi uwyaa bós Jus fó, Jisós ne baá utós bíi ákóoge né mekós gefóge nchi fó eyi ákuú nnó wid. Ndere ebwó ákóoge né mmu mekó wembó, baá utós bíi álo mánkógé gefóge nchi eyimbó álálege ányéé. ²⁴ Ne bós Farasi fó ágege mbo, ájóó ne Jisós aké, “Gé ebé se ékámé fó nnó baá utós byé ákós nchi bíi uwyaa wó.”

²⁵ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú délu danjóó né mmu njwe Eσωó dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bós bíi wó? ²⁶ Akpe nyá mmu echa upe Eσωó, abó bred ayi abó ájelé áchye mbaá Eσωó ányé. Ewe ebe se eké muú yicha anye fó menyéé yi ajéle áchye mbaá Eσωó, ekose ámpye upe Eσωó wó. Yé mbó Devid abó anyé achye ntó bós bíi.” Mechó ewe epye gébége Abyata alu mfwa ámpye upe Eσωó.

²⁷ Jisós anjmere ajós ne ebwó aké, “Akwyé fó mekwaá gétúgέ bíi uwyaa wó, ákwyé lé bíi uwyaa gétúgέ mekwaá. ²⁸ Nkálege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abós utó mangaré mekwaá genó yi abo mampye bíi uwyaa bós Jus.”

3

Jisós apye mende yi ebwó egboó ji atoo
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Jisós ama jyé né echa mmyemenene ne mende ayi ebwó egboó ji abó alú wye. ² Éfée mbántó, bós fó abi ákálege meti manjóó nnó Jisós ápye genó gebo alú wye ápále ji dome mange nnó apye nyé mende yimbó atoo né bíi uwyaa bwó ne ájóó nnó ákwé ebé. ³ Jisós aké ne mende yimbó, “Kwilé, chwó téné mbe ushu bwó.” ⁴ Agii ebwó aké, “Ébé esé eké depye ndé né bíi uwyaa? Eke dépye galógáló wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaa ji agbó?”

Ne yé muú ayi anené meko apó. ⁵ Metós esós Jisós dós ape ebwó agyaá yémbó meshwe

akwó ji metós gétúgέ ánejá matós. Ajós ne mende yimbó aké, “Nyaá ebwó wye.” Anyágé ebwó wuú etoo. ⁶ Ténéténé yimbó bós Farasi átáné dafye ájyye báne ekwó Herod, ásó mala nnó ápye Jisós awá.

Gejamége bós akwólege Jisós

⁷ Jisós ne baá utós bíi ályaa áfé ne mbále gentoge mewaá Galilií, né gejamége bós ákwólége ji abi átáné gebage mewaá Galilií, Judiya, ⁸ Jerosale, Idumiya, abi átáné egbé ebéé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidón. Bós bina áko abó áchwó éfée gétúgέ áwú unó bi Jisós ápyeé. ⁹ Jisós agaré baá utós bíi nnó ákwyé ekpeé ji akpe mmu, néndé bós ája dós ekagé ánjméré ji mme. ¹⁰ Ne gétúgέ ji apye gejamége bós atoo, bós mameé ako ámmye mánychwó ji mmye nnó áta ji. ¹¹ Yéndégebé bós bi áwya aló nchye ágege Jisós, aló nchye bimbó ápye ebwó akwéne mme mbe ushu wuú ákálege aké, “Wó olu Maá Eσωó.”

¹² Yémbó Jisós anyáne abi nnó ékágé ájyye ágaré bós ákaa gefóge muú yi ji alu.

Jisós ajya ángbá bíi áfyanéapea
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Ewyagé Jisós afé mfaá mekwé, akuú bós bíi ji akélege nnó ákwóle ji, áchwógé, ¹⁴ ajya bós áfyanéapea nnó ábé ne ji, achye ebwó mabo nnó ángbá. Agare ebwó aké, “Ntóme nyé enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejóó Eσωó melóméló, ¹⁵ ne uto bíi déférége aló nchye bi áchyege bós éfwyale mmye.”

¹⁶ Ge mabo bós abi ji ajyá na, Simun ayi Jisós achye ji mabo amifó nnó Pita, ¹⁷ Jemsi ne menjme wuú Jon baá Sebedee, Jisós achye bwó mabo nnó Banagis, ula útené nnó baá nénfée. ¹⁸ Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Tómasi, Jemsi maá Alfós, Tadyós ne Simun ayi alu muú ekwó bós Kanenia, ¹⁹ ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisós mankwaá.

Jisós apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Luk 11:14-23)

²⁰ Ndere bó Jisós akérége mmu, gejamége bós ama chwó éfée ája kpaá ápye ji ne ákwólé bíi gébé gepó eyi ebwó ákage nyéé yé menyéé. ²¹ Bós ula gepú Jisós áwuúge ndere bós ájoge nnó Jisós alé meé gebwó áfé manjye se ji.

²² Ne ánléré mabé Eσωó fó abi átáné Jerosale abó ájóoge aké, “Jisós awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsebób mfwa aló nchye. Ji ne achyége Jisós utó nnó ábúge aló nchye.” †

²³ Jisós awúgembó, akúu bós bimbó nnó áchwó, áchwóge aló mántó ebwó makámejóó

* **3:2** Elú wáwálé nnó: Mabe bós Jus áleré nnó mampye muú átoó elé utós gétúgέ eyigémbó, ákamege fó muú apye muú átoó né bíi uwyaa ekosé mbógé muú nemeé yimbó ala meti negbo. † **3:18** Elú wáwálé nnó: Ekwo bós Kanenia ula utene nnó ekwo bós ukoge. ‡ **3:22** Elú wáwálé nnó: Belsebób ne danchómeló elé muú awu ama.

aké, “Danchameló ákágé bú mbó gemé jii nnó? ²⁴ Mbagé meló ekarégé éké emyé ne ate, meló ewémbo éténégé. ²⁵ Mbagé ula gepú ukarégé, uké umyé ne ate utyage. ²⁶ Ne mbagé danchameló aké amyé ne bós bíi, ebyennó ewú ebye.

²⁷ “Muú ákaágé kpe f3 gepúgé meto muú áj3 genó mbagé alá bómbe áwé ji wá. Ekosé nnó abogé mbe awége ji ne ákaágé kpe ajó yéndégenó.

²⁸ “Ne enyú kaáge wáwálé nnó Esowo ajigente gabo yi muú apye ne mejó mebomebo ewé étánege ji meno. ²⁹ Yémbó ájígé f3 nte muú ayi áj3gé mejó mebomebo ne Mendoú Ukpea, gabo yimbo alaá ji mmye te kwyakwya.” ³⁰ (Jis3s aj3mbó gétúgé bós áb3 áj3gé nnó, “Ji awyaá meló nchye.”)

Mmá Jis3s ne anjmo bíi

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Mmá Jis3s ne anjmo bíi áchw3 t3ne dafye, át3 muú nnó akúu ji. ³² Ne gejamégé bós bí ájwólé áno3 Jis3s mme, ágaré ji áke, “Mmá wye ne anjmo byéé álú dafye ákélege wá.”

³³ Jis3s ashúú ebw3 meko aké, “Goge me ngaré enyú ntó muú ayi álú mmá wa ne anjmo ba”. ³⁴ Abwólé ape bós bí ájwólé áno3 ji mme aké, Gége mmá wa ne anjmo ba na. ³⁵ Yéndémuú ayi awuú ne ápyé genó eyigé Esowo ákélege, ji ne alú menjmó wa ne mmá wa.

4

Nekanémej3 Mentyaá mbwe

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Gébé gef3 Jis3s afe né mbale géntoógé mewaá Galilíi, ala mánlere mekomej3 Esowo ewu. Gejamégé bós ákwólé ji áfé ewu. Ji ágégé nnó bós bimbo áj3 d3s, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú mbále mewaá. Bós bimbo alaá né mbale géntó mewaá. ² Alerege ebw3 gejamégé unó né makámej3. Ndere áb3 alerege aké, ³ “Wuuúge! Bíi uma mepyé mak3s f3 afé manjye tya mbwé né meko3 wuú. ⁴ Ndere átyaá ájy3é, ámé mbwé áyif3 ákwé né maá meti ayi bós akoge wye, denywóné dégége déchw3 chwé dényé. ⁵ Amé áyif3 ákwé né mfaa mme etáráv3 mbaá ayi mme alá jaá wye wá. Ebelé yeé w3 áchií. Ne élé mme alá jaá wye w3. ⁶ Nmeé étyégé, edo mbwé yimbo, ne élé maka alá kpe mme chánch3 w3, adé agb3. ⁷ Amé áyif3 ákwé né mme ayi genkpé ntó géchige wye, áchígé, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbo, meshíi ejo agb3, mbwé yimbo áfyé uló w3. ⁸ Yémbó amé áyif3 ákwé né mme melómél3, awégé áfyé uló, ayif3 áfyé uló esaá mes3 efya, ayif3 áfyé usaá uléé ne ayif3 usaá uta apw3 nkane áb3 átyá.”

⁹ Jis3s ánerégé manto nekanemej3 eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jis3s atome makámej3

(Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Ewyágé Jis3s alyaá gejamégé bós bimbo ala mmyemmye jii, ángba bíi áfyáneapea ne bós bif3 abi álú kw3kw3le ne ji ágií ji ula bi ji atome makámej3. ¹¹ Aké ne ebw3, “Élé enyú ne Esowo apyé nnó dékaá gbog3o unó bi ulú nya bibí né gefwa jii, ne abi alá p3 né gelua genyú, ntome lé ebw3 makámej3, ¹² nnó, ‘Apele wye pele yémbó ágége f3; ne awuúge lé wúu, yémbó ákágé f3 ula; Nnó ékágé ákéré meso mbaá Esowo ajige nte gabo bw3.’ ”

Jis3s agare baá ut3s bíi ula nekanémej3 mentya mbwe

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³ Ne Jis3s aké ne ebw3, “Enyú delá ká mbó ula nekanémej3 eni na w3, depyembo nnó ne dekaá ayif3?” ¹⁴ Mbwe ayi mepyé meko3 atyá mbó, élé mekomej3 Esowo. ¹⁵ Gejamégé bós bif3 álú éké mbwé ayi ákwené meti, ebw3 áwúgé mekomej3 Esowo, ténét3né danchameló achw3 aféré mekomej3 yimbo né mmu mata3 bw3. ¹⁶ Bós ábif3 álú éké mbwé ayi ákwené né mfaa mme etáráv3, áwúgé mekomej3 Esowo ténét3né yimbo, áse ji ne nech3ch3. ¹⁷ Yémbó mekomej3 Esowo ájwólé ebw3 né mmu meta3 w3 néndé álú éke gen3s eyi gelá gep3 ne maka né mme. Ne áb3gé efwyale mangé ndere bós ápaá ebw3 gétúgé mekomej3 yimbo, ténét3né áj3 mmye meso. ¹⁸ “Bós abif3 álú éké mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíi ejomé. Ebw3 bina álú éké bós abi áwúgé mekomej3 Esowo, ¹⁹ yémbó élé ebw3 áwyaá mmwólé né unó mme, áb3s gejeé ne nka ne uf3s unó uko bí ebw3 ákélege, unó bina ujo mekomej3 yimbo upy3é ebw3 áw3 umpome ul3ul3 w3. ²⁰ Yémbó bós abif3 álú éké mme melómél3, ebw3 áwúgé mekomej3 Esowo áse ji áfyé mmu genwáge bw3, áw3me umpome ul3ul3, abif3 áfyé ne abifa meso áfyá, abifa usaá uló uléé, ne abifa ntó usaá uló uta epw3 nkane ab3 ápené.”

Muú abii f3 mekomej3 Esowo mbaá b3s

²¹ Jis3s ama j3s ne ebw3 aké, “Muú akágé lw3 f3 étúlénká ab3 gesá ákweré ye mambelé éwú né nteé ukw3. Anjma ewú mfaa. ²² Ye genó eyi gebeé bíibí bós alá kágé ny3 gep3. Ne genó f3 gep3 eyigé ákwérégé geji bós alá kágé. ²³ Mbagé muú awya matu, awú.”

²⁴ Aj3s ntó ne ebw3 aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu dep3. Gef3s eyigé démege genó déchyege muú, mb3ntó ne ámege ny3 áchyeé enyú. Ne achyege ny3 ntó enyú eyi géjame gepw3. ²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebw3, ne muú ayi alá p3, ye ékéké ewé ji awya, áséle ny3 eta wuú.”

Nekanémejó mbwé yi awéne

²⁶ Jisós ama jóó aké, “Gefwage Esowá gélú nkane mbwé ayi mampyé makóó ápene. ²⁷ Alyaa afé apye unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuu áwéne, ne yé genó eyi gepye mbwé wuu áwéne akagé. ²⁸ Elé mme ne apye nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyé uló. ²⁹ Ne gébé eyigé mbwé yimbo ágélégé me mampyé makóó achwó alo mansaré ne esaá nende gébé gekwóné.”

Nekanémejó mbwé ayi akuú ji Masta (Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19)

³⁰ Ne Jisós ama agii ntó aké, “Ese deǵoge nnó gefwage Esowá gélú nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémejóó? ³¹ Gélú nkane mbeé mbwé ayi ákuú masta, ápege alu nénénené eke nyiné mbwé ngbon. ³² Ebélegé ndere ápéne néchií, nénéwé, nébwolé gekpékpégé genó eyi gepwáó unóó uko, gefye mata ayí denwyoné débígé nmeé, déténege anyua bwó wyé.”

Ula bi Jisós alerege né makámejóó (Mat 13:34-35)

³³ Jisós agaré bós mekomejóó Esowá né gejamégé makámejóó aleré ebwó né gefo eyige ebwó akage káa ula. ³⁴ Ajóógé fó ne ebwó ayi alá tóme makámejóó, yímbo gébégé abegé ji mbi ne baá utóó bií ágarege ebwó ula yéndé mechó.

Jisós anyá mbyonnyi atene (Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ne nkwale Jisós ajoó ne baá utóó bií aké, “Déchyaá gentógé mewaá deǵyé eǵbé né.” ³⁶ Ne ebwó álya gejamégé bós eǵéé, ne Jisós aǵe jwóle mé mmu ékpe, ne baá utóó bií achwó kpé. Ebwó álo mánychya ne mákpée ayífo ákwólege. ³⁷ Ndere áǵye, mbyonnyi metometo áchwó bule nnyi ne ngba nnyi apye nnyi nébúlege, apye ékpe enyige ne uto ne manaá maló mankpéne né ékpe, éla mankemanke. ³⁸ Jisós abó alú né meso ékpe, anéré mekpo né genóoge mekpo, abelege. Ne baá utóó bií áǵye pe ji áǵoge aké, “Ménleré óbo gébé nnó ese dechwó gbó wó?”

³⁹ Ne Jisós akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbo ajoó aké, “Mgbannyi tené nyámeé.” Mbyo nnyi yimbo átené, mbaá akwené tómeé. ⁴⁰ Ewǵage Jisós agii ebwó aké, “Défóó ndé? Défyéé fó matsó ne Esowá wó?”

⁴¹ Ala mano mekpo fuú áwéne ne efo metóó áǵige ate aké, “Ndé gefogé muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

5*Jisós abú aló nchye átané mende fó mmye (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Jisós ne baá utóó bií áchǵagé gen-tóógé mewaá Galilíi, ákwóné mbale nnyi kwókwólé né gebagé mewaá Garesene. ² Ndere Jisós átané né ékpe ashule né mbale

nnyi, mende fó yi awya meló nchye átané né manome ayi áchomé né etárávé abó gatelé áchwó báne ji, ³ ji ajwólege le né manome. Yé muú yi akagé wé se ji ne bó mkpokove apó, ⁴ Ndó ndó ne ndó abó áwéle mé ji uka ne amu yémbo asorege bó nkpokove ne use bi ulú ji uka agbe. Mende yina atóó kpaá apwó ayi muú alá kágé ba ji mme awe. ⁵ Utuu ne nwoomése mende yimbo akene tametame né manome ne mfaá makwe, akalege ne asorege menyammye wuu ne mataá awuu ubale.

⁶ Aké agene Jisós tete, abó gatelé, aǵye tó manó né mbe ushu Jisós. ⁷ Apǵegé mbo, alile akalege kénké aké, “E é Jisós, Maá Esowá Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Kélé mabo Esowá nnó ochǵegé fó me efwǵale.” ⁸ Ajógembo élé Jisós abó anyane ji nnó, “Wó meló nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewǵagé Jisós agii ji aké, “Mabó mye makamege nnó?” Mende yimbo ashuu ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.” ¹⁰ Ne aló nchye ane Jisós mmye nnó ekágé abú ebwó átané né gebagé mewaá eyigémbo.

¹¹ Wye eǵéé, nfoné mekwende fó nébó nényéé kwókwólé né mbyo Mékwe. ¹² Aló nchye bimbo áne Jisós mmye nnó álya ebwó áǵyé kpe mekwende eyimbo mmye. ¹³ Jisós akamé. Aló nchye bimbo átané áǵye kpé nfoné mekwende éniné mbo né mmye. Akpégé mbo, nébó néshulé Mékwe, nékwé mmu gentóoge mewaá néke. Nfoné mekwende éniné mbo nelú genógé bó delé ápea.

¹⁴ Ambamé mekwende yimbo ágégé, abó afé né meló mangaré genó eyi gepyee, abifo afé né makóó ágarege abya yimbo. Ne bós átané nnó áchwó áǵe mechó ewé epyeé. ¹⁵ Ne ebwó ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, áǵé ntó mende ayi abó awya gejamégé aló nchye ndere ajwólé eǵéé ne mandeé jii mmye, akéré menyammye wuu. Ebwó ágégé mbo efo ekwó ebwó matsó. ¹⁶ Bós bi abó áǵené genó eyigé pyé álo mangaré mechó ewé epye ne mende yi abó awya aló nchye, ágarege ntó mechó ewé epye ne mekwende.

¹⁷ Ne ebwó álo máne Jisós mmye nnó ályaa gebagé bwó áǵye.

¹⁸ Ndere Jisós abó akpéne mmu ékpée, mende yi abó awya aló nchye ane Jisós mmye nnó agó ji akwólé ji.

¹⁹ Yémbo Jisós akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bós bye ne agare ntó ebwó nkane Esowá agené wó meshwe, apoó wó ne unó uko bi ápyeé eta wyé.”

²⁰ Mende yimbo afé né gebagé mewaá eyigé ákuú geji nnó Dekapolis, mme maló ufya, alo mankené ne agarege galógaló ayi Jisós ápyeé eta wuu. Mechó ewena épye yéndémuú ayi awuu ala meno mekpo fuú.

Maá Jaros ne mendée ayi atáá nku Jisos
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Bó Jisos ama kpe ékpe áchya ákéré egbé gentogé mewaá Galilí. Ne ndere atené mapéa nnyi, njuné bós néchwó nó ji mme. ²² Ne Jaros muú kpaá né echa mmyemenene ewe elu eféé abó alu nto geluage bós bimbó. Gébégé agené Jisos, ajye tó manó mbe ushu wuú. ²³ Abó manené Jisos mmye ne metós wuú meko nnó apoo jí. Aké, “Maá wa ayi kós mendée améé ne achwó gbó. Ata, chwó nere ji ebwó mmye, apege nye.”

²⁴ Jisos alya, abó manjye ne Jaros. Ne njuné bós nekwolege ji, egbé we ne ewe anjmerge ate mme.

²⁵ Né geluage bós bimbó mendée fó abó alu ayi manóó mátánége ji mbe, málé anjmé áfyánepeá. ²⁶ Mendée yina agé me efwyale dós, achó nka mbaá bó maka kpaá yeé galógáló apó. Yémbó ébós wye bós. ²⁷ Mendée yimbó abó áwuú ngó Jisos ake né mpu ekwó bós ewémbó, achwó ji né meso, anyaaá ebwó, atá nku wuú. ²⁸ Ajoge ne gemé jíí aké, “Mbagé ntagé yé lé mandée jíí, ntoge nye.”

²⁹ Atágé mbó, ténéténé manóó mansó. Ne awuú menyammye wuú nnó atóó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbó Jisos awuú nnó uto útané ji mmye, ábwólé mmye ne njuné bós aké, “Waa atáá mandée ya?”

³¹ Baá utós bíí aké ne ji, “Ge nkane gejamégé bós ándó wó mme, epyémbó nnó ne ogige nnó waa atáá wó?”

³² Yé lé ebwó ájóómbó, Jisos ashii wye mampelé agyage, agige muú yi abó atáá ji. ³³ Mendée yimbó ákaáge genó eyigé gepyee né menyammye wuú, atané metós metós bós bimbó aware ne efó metós achwó kwé mbe ushu Jisos. Apyege mbó, agare ji abya wuú meko. ³⁴ Ne Jisos aké ne jí, “Maá wa, otóó getúgé áfyéé metós wye ne me. Omágé wú sé ubale. Ke pere.”

³⁵ Ndere Jisos abó alú jóóge ne mendée yimbó, bós dentós átané né gepúgé Jaros áchwó gáre Jaros aké, “Maá wye agbó mé, ochyegé sé ménleré efwyale detú.”

³⁶ Ne Jisos afyee meko né depó etiré ájogé wó, yémbó aké ne Jaros, “Ofógé, fyé lé metós ne me.” ³⁷ Akamé fó nnó muú yicha akwólé jí wó ékosé Pita ne Jemsi ne menjmó wuú Jón. ³⁸ Aké gé ákwónégé gepúge Jaros, Jisos age nkane bós ákwené tametame áyiáge, ádorege mmye mme állé kenke. ³⁹ Jisos akpé mmu aké ne ebwó, “Nde enyú déyiáge déllíle? Maá mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.”

⁴⁰ Awúgé mbó abó manjwané ji jwané, eféé ne alé bú ebwó ako átané dafye, asé le mma ne nte maá yimbó ne baá utós bíí alé, ájyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbó. ⁴¹ Ne Jisos agbare ji ebwó ajós né meko aramaic aké, “Tabita kumi. Ula utané nnó, mesó mendée njoge ne wó nnó kwilé ka.”

⁴² Maá yimbó akwilé, ténéténé abó mankené. Mesó mendée yimbó alu anjmé áfyánepeá. Bós bi ágene mecho ewé, mano áwule ebwó mmu ukokó. ⁴³ Jisos aji ebwó matu nnó ekage ágaré muú yicha mecho ewe. Anérégé aké ne ebwó, “Chyeye maá yimbó menyéé anyéé.”

6

Bós Násaret ábaya Jisos

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisos alyaa melu ewémbó, akéré né melo wuú ne baá utós bíí. ² Ne bíí uwyaa bós Jus ukwónégé, afé mmu echa mmyemenene, abó manleré bós deporé Esówa. Gejamégé bós bi áwuú unó bi alerégé ála mano mekpo fuú ne aké, “Ewéna elúmbó nno? Nde mbaá, atané ne unó uko? Nde muú áchyeé ji gefósogé dengá ti ne uto nnó apyegé ufelekpa? ³ Pó memwómé upú ayi alu maá Meri na? Pó anjmó bíí álú Jemsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó anjmó bíí abi andée álú fa ne esé.” Epye bwó áfyéé matós né Jisos wó ne ábaya ji.

⁴ Ne Jisos ajoó ne ebwó aké, “Anoge bós ekpávé Esówa yénde mbaá. Yémbó wylé bós melo bwó ne ula gepú bwó ne anjme bwó ne alá nógé ebwó”

⁵ Ewéna epye ji abó fó gébé mampye ufelekpa eféé wó, ékosé ukéke bós mamée abi ji aneré ebwó amu mmye atóó. ⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bós bina áfyéé fó metós ne ji wó.

Jisos ató ángbá áfyánepeá nnó ápye utós bíí

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Ne Jisos atanégé melo wuú, afé né mata maló ayifó, alerege bós mekomejóó Esówa. ⁷ Akuú ángbá bíí áfyánepeá ako, áchwogé ató ebwó dafye apea apea. Achyé ebwó uto mamférégé aló nchye né mmye bós. ⁸ Ndere ebwó achwó jyé, Jisos aké ne ebwó, “Ekagé débó yeé genó, bogé le meto ewu ewu, dékpágé fó menyéé, yé gébagé neke, yé nka, ⁹ yé gekwórégé ndeé, yémbó fyége lé unó uka.” ¹⁰ Ama jóó ne ebwó aké, “Dekwónégé yénde melo, gepú eyigé dékpégé, ásege enyú ne metós megómego bége wye eféé kpaá te délyáge. ¹¹ Mbage melo elá seé enyú wó, yé manwu mekomejóó nyú wó, lyáge déjye detene né metós meló, dekwe uka mme nnó mpupu eyi ebalé enyú uka étané, ne elerege nye nnó ákwele ebwó mbeé.”

¹² Ne baá utós bíí atané afé, abó mangarégé bós mekomejóó Esówa. ¹³ Ebwó áfere gejamégé aló nchye né mmye bó, áma ápye bós mameé átoó ndere ágbéle ebwó maweé mmye.

Negbo né Jón Menwyaá bós manaa Esówa
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)

¹⁴ Mfwa Heród Antipas ayi awáne baá gebégé ábyené Jisos awú ngó ukpékpé depó

tiré Jisós apyé deko. Nendé yénde mbaá boó ágaré abya wúú. Boó bifo ájoge áke, “Jón menwyaá boó manaá Esówo ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya utó mampye uféleka.”¹⁵ Yémbó abifo áké, “Jisós alu meweñé Elija muú ekpávé Esówo.” Abifo áké, “Jisós alu gekwénégé muú ekpávé Esówo.”

¹⁶ Ne Heród awúge ngó Jisós áké, “Ndófo élé Jón menwyaá boó manaá Esówo ayi mbo nsóó ji mekpo ne ákwilé ní yémbó áchwóó.”

¹⁷ Epyémbó Heród ató boó nnó ágbaré Jón áwé áfyé né mmu gepúgé dená, gétúgé ágaré gabo ayi Heród apyé nnó aferé Heródyas mendée menjmo wúú Filip abá. ¹⁸ Jón abo ajógé ne Heród nnó, “Élome fó manfere mendée menjmó wye óbá.”

¹⁹ Né gétú eyigémbó Heródyas abo apaá Jón ne akelé meti manwá ji yémbó ágé meti wó. ²⁰ Heród abo ánógé Jón ne ákelégé fó nnó awá ji. Akaá nnó Jón alu muú melóméló ne alu cho né mbé ushu Esówo. Yéle unó bi Jón ajógé ulú tametame né metóó wúú, yémbó metóó ésgóó ji manwúge Jón yéndégébé.

²¹ Bii uma Heródyas age meti mawá Jón. Gébégé Heród apye epaá bii ébi ábyéné ji, akú ákpakpa melo ne afwa boó bee né gebage mewaá Galilií. ²² Ne maá Heródyas meso mendée áchwóó bee gefógé mabeé eyigé gésgóó Heród ne ankéé bii matóó, eféé ne Heród aké ne ji, “Gare me yénde genó eyige ókelege, nchye wó.” ²³ Nkelé nnó, “Nchyege wó yénde genó eyige ókelege, ye ebe le gebagé melo wá.”

²⁴ Maá yimbó atané ajye gií mma wúú áké, “Mma, ngaré mfwa nnó nkelege nde?”

Mma áké, “Mekpo Jón menwyaá boó manaá Esówo.”

²⁵ Maá yimbó abó akéré, ágaré Heród áké, “Nkelege nnó óchye me mekpo Jón menwyaá boó manaá Esówo fa né gebagé nkpagene nana.”

²⁶ Mechó ewé epye mfwa Heród byó ukoré ji mmu yémbó akágé shya manchye ji gétúgé abó akele me né mbé ushu ankéé bii. ²⁷ Ténéténé yimbó, Heród ató membame wúú ayi ama nnó, ájye ásoó mekpo Jón né gepúgé dená. Ne ájye só áchwóó ne ewu. ²⁸ Mende yimbó anérégé, abó mekpo ewu afyé né gebagé nkpagene ajyé chye maá yimbó mendée, ne maá yimbó ajye chye mbaá mma wúú. ²⁹ Ne baá utóó Jón áwúge nnó áwá nte bwó, ájye kpá genkwoó jii, anii né menome ewe áchomé né étarávé.

Jisós achyéé delé boó áta menyéé

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰ Anjgbá Jisós ákééré meso né neke eniné ji abó atome ébwó. Ágaré Jisós ufóó unó bí ébwó apyé né áleré. ³¹ Ewyágé boó áchwóó mbaá Jisós, abí áchwóó, ne abí ájye, ájá kpaá apye Jisós ne baá utóó bii ápó yé ne gébé manyéé

menyéé. Eféé ne Jisós aké ne baá utóó bii, “Déjyé né melú ewé boó alá pó, nnó enyú degbeé mmye gachyé.”³² Eféé ájye kpe mmu ékpée ébwó ébwó, álo manjye né mbaá ayi álu bómbo.

³³ Yémbó gejamégé boó ágé ébwó ndere átané ájye ákaá Jisós ne boó bí ne melu ewé ébwó ájye. Ne ébwó átané malómaló, áso mewaá mewaá, ábó mbé ne Jisós ne baá utóó bii. ³⁴ Jisós átanégé mmu ékpée, ágé gejamégé boó, ne meshwe akwóó ji metóó, gétúgé álu eké magonje ayi alá pó ne membámé. Eféé aló manleré ébwó gejamégé unó. ³⁵ Ndere bii uló mangile baá utóó Jisós ájye jóó ne ji áké, “Atá bii ufé ne mbaá yina alu éke mashwone. ³⁶ Gó boó bina ájye nnó ébwó ákage jye ne makóó né baá maló ayi álu kwókwóle, áná menyéé ányéé.” ³⁷ Ne Jisós ashúú ébwó meko áké, “Enyú ambóó chyége ébwó genó ányéé.”

Ne ébwó áké, “Atá ókaá fó nnó nka yi ese déname boó bina menyéé ékage be genóge uba nka upea wó?”*

³⁸ Jisós áké, “Enyú dewya ntó bred enii? Choge depé.” Ajye gé, ne áké, “Ese dewya ntó bred eta ne meshuú epea.”

³⁹ Ne Jisós agare ébwó nnó ákaré boó bimbó matóómatóó, ájwólé né dambyanja. ⁴⁰ Apye ébwó ájwólé, mbaá ayifo álu usaá boó uta ne ayifo alu usaá boó upea meso efya. ⁴¹ Ájwólégé Jisós abó ntóó bred étáa ne meshuú épea, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Esówo. Agya bred achyé mbaá baá utóó bii nnó ákaré mbaá boó bimbó. Ne ákaré ntó meshuú epea mbaá ébwó ako. ⁴² Yéndémúú ányé ágbéé. ⁴³ Ne baá utóó Jisós ányweré bred ne meshuú ágbéé usá ufýáneupea ébi ányéé uláa. ⁴⁴ Boó bí ányé menyéé álu delé boó átáa.

Jisós áke mfaá meko manaá

(Mat 14:22-23; Jón 6:15-21)

⁴⁵ Ewyágé Jisós apye baá utóó bii ákpe ékpée nnó ábó mbé áchyá gentoógé mewaá ájyé né melo Betsada. Ji ala meso agare boó nnó ébwó ákééré né upú bwó. ⁴⁶ Ajógé mé né boó nnó áke chánéne, afe né mfaá Mekwe manemmye. ⁴⁷ Nkwále akwónégé, ékpée elú né metóó gentógé mewaá Galilií, ele Jisós mbii ne álaa né mapeá nnyi. ⁴⁸ Jisós ágé nnó baá utóó bii ágéne éfwyale ndere mbyo nnyi atané ébwó mbé ushú ápelege ékpée bwó. Élo né gejejégébi kpaá te dondo, Jisós ákéne mfaá meko manaá áchwóó eta bwó, ela gachye ake apyáme ébwó akoó. ⁴⁹ Ébwó áké ágéne nkane Jisós ákéne mfaá meko manaá áchwóó, áferé nnó éle muú nefoó ne aló májkalégé. ⁵⁰ Ébwó ako ágége ji éfóó ékwo ébwó matóó.

Yémbó áké ne ébwó tenetene yimbó, “Éle me, gbarege matóó nyú, défoge.”⁵¹ Jisós

* 6:37 Elú wáwálé nnó: Denari ulu nka yi apege muú né utóó bii uma.

akpɛge né mmu ekpée ne ebwó, mbyo yimbo apwá. Agege mbo ala mano mekpó fuú. ⁵² Yéle Jisós abó achyɛ dele bós atá bréd ányéé, akaá fɔ gefɔge muú eyige ji alu wó; néndé anjea matós.

Jisós apyɛ bós mameé atóó né Genesáret (Mat 14:34-36)

⁵³ Jisós ne baá utós bíí áchyagé gentóoge mewaa, áchwó kwóné né melo Genesáret, né gentó eyigémbo ne ebwó áshúí ékpée eféé. ⁵⁴ Ténéténé yi ebwó átané mmu ékpée, bós ákaa nnó gɛ Jisós na. ⁵⁵ Alomé gatélé, áfe melo meko ne baá mata maló, áfe ákpane bós mameé bwó áchwó ne ebwó, ne yéndé mbaá ayi áwuúge nnó Jisós alú wye. ⁵⁶ Ne yéndé mbaá ayi Jisós ákwóné, yé né maló ayi kókó ye ayi kpákpá ne ye né makós ákpané bós mameé ánywérege malú malú yé né ntoné gese, ne ánéné Jisós mmye nnó alya ebwó atá mano nkú jí. Ne yéndémúú nemeé ayi ataa mano nkú Jisós atóó.

7

Jisós agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré

(Mat 15:1-20)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Esówo fɔ átané Jerosale áchwó nɔ Jisós mme. ² Ndere ebwó álu eféé, ágé nnó baá utós Jisós abifó anyéé menyéé amu debadeba ayi alá shwónége amu ndere gepó gebwó gelerége wó.

³ Bós Farasi ne bós Jus ako abi ákwólege unó bina dós, ushuú bós Farasi cháchá ányéé fɔ menyéé ayi alá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepógé ukwene ante bwó gelu wó. ⁴ Yéé muú bwó ayi anyéé genó eyígé ándame né gese ayi alá shwóné chánjéné apó. Ebwó ábelege ntó gejamégé mabe bwó nkane manshwónégé amó, meséé ne mámba.

⁵ Ne Bós Farasi ne anleré mabé Esówo ágiú Jisós áke, “Ulannó ne baá utós bye alá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ebwó ányéé menyéé ayi alá shwónégé amu?”

⁶ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú bós dembwólé. Asaya, muú ekpávé Esówo abó alu cho gébége agaré nyá mekomejós Esówo atomé ne enyú nnó,

‘Bós bina ánogé me ne ubóméno yémbo ánogé fɔ me né mmu matós bwó cháchá.

⁷ Enógé éwé ebwó ánoge me, elú detú néndé ásele unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya!’ ”

⁸ Jisós aké ne ebwó, “Enyú dése mabé Esówo, deke debélé egbe ɛma nnó dénógé unó bi ákwaa álerege.”

⁹ Jisós áfe mbe manjós aké, “Dewyá mati malómál mánlya mabé Esówo nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerege. ¹⁰ Gébége Mosis álerege mabe

Esówo, abó ajós aké, ‘Nógé mma wye ne nte wye’. Ama jós ntó nnó, ‘Mbagé muú ajógé mejós mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú, ábó manwá ji.’ ¹¹ Yémbo né egbé éwé nyú, dela gáre lé nnó, mbagé muú abégé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú yé ébélé nte wuú ne geji, ajós le nnó, ‘Elé echye Esówo.’ ¹² Wyémbo ne dégbéé bós nnó ápooge fɔ amma bwó ne ante bwó. ¹³ Enyú dépye mabé Esówo áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú délérege. Ge wye gepó gema na me njós mbo gejamégé gabo alú ayi enyú dépye wye na.”

Unó bi upye mekwaa alá béé fɔ cho né mbe ushuú Esówo

(Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jisós ama akuú njuné bós nnó áchwó eta wuú. Achwóge aké, “Enyú ako wuúge, ne yéndémúú ákaa genó eyigé njógé. ¹⁵ Genó eyigé muú ányége geje ji une gepye fɔ muú ábéé debadeba né mbe ushuú Esówo, élé eyi getanege ji né meno.” ¹⁶ Ne mbagé muú awyá matu manwú áwú.

¹⁷ Jisós anérége, ji ne baá utós bíí ályá bós bimbo, áfé né mmu gepú, ne ebwó ágiú ji ulá nekanemejós enina. ¹⁸ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú delú defós pó eké ate? Enyú dékaa wáwálé nnó dényége menyéé ákágé pye fɔ enyú debé debadeba. ¹⁹ Menyéé wu ákpéné fɔ né matós nyú, ájye le né une, ne átane né menyammye.” Ndere Jisós ajós mbo ebyennó ufós menyéé uko ukwané manyéé.

²⁰ Ne Jisós aké, “Uféré ebi utánege muú metós ne upye muú abéé debadeba né mbe ushuú Esówo.” ²¹ Ama jós aké, “Uféré uboubo, ubélé tametame, ejo ne manwáné bós. Unó bina uko utánege né metós, ²² mankwéné uló, use, ne nchye, mambwólege bós, eɛmenmené, mansoge metós nnó bós ábó unó ápwó enyú, manchoge bós mambó, nepa ne ukénkéné. ²³ Unó bina uko utanege né metós ne ubi ne úpyéé muú ábéé debadeba né mbe ushuú Esówo.”

Mendée ayi áfyéé metós ne Jisós

(Mat 15:21-28)

²⁴ Ne Jisós atané áfé né gebagé mewaa bós Jus eyi gelú kwókwólé ne melo Tiya ne Sidón. Jisós ajye kpɛ mmu gepú gefo ne akélgé fɔ nnó muú akaá nnó ji alu eféé, yémbo meti épó ewe ji ákágé bíí. ²⁵ Mendée fɔ ayi maá wuú yi mendée awya meló nchye, áwuúgé nnó Jisós alu eféé, atané ténéténé áchwó tó manó né mbe ushuú wuú. ²⁶ Mendée yina apó fɔ muú Jus alu muú Grek ne ábó ábyé ji tífí né gebagé mewaa Siriya né Sirofanishya. Ane Jisós mmye nnó aféré meló nchye yimbo né mmye maá wuú. ²⁷ Yémbo Jisós aké, “Gó esé debó mbe dechye baá melo menyéé, élmé

fɔ nnɔ muu ase menyee ayi baá melo anye achyee bo mammye.”*

²⁸ Ne mendee yimbo ashuu ji meko aké, “Ata, yembo bo mammye anyee uchachageré ebi utánege né ekpókópógélé ukwéne mme gébége ambané áke anyee menyee.”

²⁹ Jisɔs aké ne ji, “Elé wáwálé, chó, ɔgene nye ndere melo nchye yimbo atané mé máa wye mmye.”

³⁰ Gébége mendee yimbo akéré né gepu jí, agé máa wuu ndere ábalé né ukwɔ ne melo nchye atané mé jí mmye.

Jisɔs apye mbuti atoo

³¹ Ne Jisɔs atánege melo Tiya akoo né meti Sidon afé né ebeé mega Galilíí. Afé né mme Dekapolis, mme malɔ afya. ³² Bɔɔ fɔ áchwɔ ne mende ayi alu matu gbégbé ne akágé jɔɔ fɔ mejɔɔ. Ebwɔ áne Jisɔs mmye nnɔ anéré ji ebwɔ mmye. ³³ Jisɔs ase ji né metɔɔ metɔɔ gejamégé bɔɔ, afé né melu ewé elu bibíí eféé ne afye denoré amu né matu mende yimbo, akpó matye ne ata nenome níí. ³⁴ Ne Jisɔs ape ame mfaánebuu ne ashuúle gefere, ájɔɔ né meko aramaic aké, “Effata” ula úlu nnɔ, “Néné”.

³⁵ Ténéténé mende yimbo alɔ manwu ne alɔ ntó manjɔɔ mejɔɔ ayi alá pɔ se ne efwiyale. ³⁶ Ne Jisɔs akwelé ebwɔ mbeé nnɔ ékagé ágaré muu. Yembo ndere ákwelé ebwɔ mbeé dɔɔ, mbo nto ne bɔɔ ágarage abya wuu ájye. ³⁷ Ebwɔ ako abɔ, alá manó mekpo fuu ájoge aké, “Yéndé genó eyige ji apyee gelú gelúgelú.” Apye bɔɔ matu gbégbé áwuú ne abi alá joge, ájoge.

8

Jisɔs achyee delé bɔɔ ani menyee (Mat 15:32-39)

¹ Ewyage gejamégé bɔɔ gema chwɔ nɔ Jisɔs mme. Bɔɔ bina abɔ akpá fɔ menyee ayi anyee wó. Ne Jisɔs akuu baá utɔɔ bíí ne aké, ² “Meshwe apyee me ne bɔɔ bina, néndé ebwɔ álé mbo ndo eléé ne me ayi alá anyee ye genó fɔ wó. ³ Mbógé ngarege ebwɔ nnɔ ájyee une mesa, átsɔ né meti gétúgé abifɔ nekene bwɔ neshya.”

⁴ Baá utɔɔ bíí ágíí ji aké, “Fa né mashwone muu agene mbo menyee efɔ ayi ákwanege bɔɔ bina ako?”

⁵ Ne Jisɔs agíí ebwɔ aké, “Enyú dewyaa ntoó bréd eníí eféé”? Aké, “Dewyaa ntoó bréd ékénéama.”

⁶ Ewyage Jisɔs agaré bɔɔ bimbo aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bréd eyimbo ékénéama áchyegé matame mbaá Eɔwɔ, agya, achyee baá utɔɔ bíí nnɔ ákáré mbaá bɔɔ bina, ne ápye wyembo. ⁷ Ne ebwɔ ábɔ awya ntó ukeke baá meshuu. Jisɔs

ase achyee matame mbaá Eɔwɔ né uno bi, agaré baá utɔɔ bíí nnɔ ákáré mbaá bɔɔ. ⁸ Yéndémuu anyee ágbeé ne baá utɔɔ Jisɔs anywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama. ⁹ Mpa bɔɔ bi anye alú delé bɔɔ aníí. Anérégé Jisɔs aké ákere meso né upú bwɔ. ¹⁰ Ténéténé yimbo Jisɔs ne baá utɔɔ bíí ákpɛ mmu ékpée áchyaá áfé né gebagé mewaa eyigé akuu nnɔ Dalmanuta.

Ekwo bɔɔ Farasi ne Sadusi agíí Jisɔs nnɔ álééré ebwɔ ufélekpa

(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)

¹¹ Bɔɔ Farasi fɔ ábɔ áfé mbaá Jisɔs álɔ manyé mbeé ne ji. Ebwɔ abɔ akele meti mamua ji. Agíí ji aké, “Pye ufélekpa ese dégé, manlere nnɔ Eɔwɔ ne atóme wo.” ¹² Jisɔs awuúgémbo, ashulé gefere ne agíí ebwɔ aké, “Ulannó nnye enina fi nekelege ufélekpa? Ngarege enyú wáwálé nnɔ yé úma degené fɔ.”

¹³ Ájógé mbo alya ebwɔ, áma jye kpe mmu ekpée, achya afé egbe gentógé mewaa.

Jisɔs akwelé baá utɔɔ bíí mbeé nnɔ ase gébé ne yis bɔɔ Farasi ne bɔɔ Sadusi

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Baá utɔɔ Jisɔs ábɔ ájinte mankpa gejamégé bréd ne ábɔ áwya le máa ntó bréd ama né ekpée. ¹⁵ Jisɔs akwelé ebwɔ mbeé aké, “Sege gébé ne yis bɔɔ Farasi ne mfwa Herɔd.”

¹⁶ Ne ebwɔ álɔ manjógé ebwɔ ebwɔ aké, “Ndɔfɔ ájógé mbo lé delá depɔ yé ne bréd?”

¹⁷ Jisɔs akaá genó eyigé ebwɔ ájogé ne agíí aké, “Ulannó enyú dejoge mecho bréd ayi enyú dela pɔ ne ji? Nnɔ enyú delú dankaa ula mecho ewé? Matɔɔ nyú álu wye sésélee? Delú dankaa gefoge muu ayi me nlu? ¹⁸ Enyú dewyaa ame dégene fɔ mbaá? Enyú dewyaa matu déwuú fɔ? Dékágé fere fɔ depɔ tiré na? ¹⁹ Gébége nkare ntoó bréd éta mbaá bɔɔ dele bó átaa anyee, ayi ábɔ álaá gbeé usa uníí?” Ne ebwɔ áshuu ji meko aké, “Usá úfyaneupea.”

²⁰ Jisɔs ama agíí ebwɔ nnɔ, “Ne gébége nkaré ntó, ntoó bréd yimbo ékénéama mbaá bɔ delé bɔɔ ani anyee, ayi alaá enyú dénywene nyá, álaá usá uníí?” Ebwɔ áshuu meko aké, “Usá ukeneama.”

²¹ Jisɔs agíí ebwɔ ake, “Enyú dege nkane nsele baá nto bréd nchyeé gejamé bɔɔ menyee wó, te fi, delú dankaa gefógé muu eyi me nlu?”

Jisɔs apye muu ame nónómé né Betsaida agéne

²² Gébége Jisɔs ne baá utɔɔ bíí ákwone né Betsada, bɔɔ fɔ áse muu ame nónómé áfé ne ji mbaá Jisɔs áne ji mmye nnɔ atá ji. ²³ Jisɔs agbaré ji ebwɔebwɔ áfé mekpo meti, eféé né

* 7:27 Elú wáwálé nnɔ: Né melo tɔwe ewéna bɔɔ abi Jisɔs ájógé atome ne ebwɔ nnɔ baá melo élé bɔɔ Jus ne abi ji atome ne ebwɔ nnɔ bɔ mamye élé bɔɔ abi alá pɔ fɔ bɔɔ Jus.

akpó ji matye amɛ. Anéré ji amu né amɛ, agii ji aké, “Nnó ɔgene mbó genó fɔ?”

²⁴ Mende yimbó ape amɛ mfaá aké, “Ngene bɔ́ yémbó álu lé eké unɔ́ ɛbi ukene ugyage.”

²⁵ Ama ata ji amu né amɛ nana mende yimbó aké apele amɛ ji ánené alɔ mángene mbaá, ne agene yénde genó cháńjéné. ²⁶ Jisɔ́s agare nnó, “Cho mmu gepú jyɛ, ekagé ɔkere né melɔ.”

Pita aké Jisɔ́s alu muú ayi Eɔ́wɔ akwere ji ela gefwa

(Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisɔ́s ne baá utɔ́ bii ájyé né baá malɔ fɔ kwókwólé ne melɔ Kaisaria Filipi. Nɔ́dere ebwɔ́ akene ájye, agii baá utɔ́ bii aké, “Nde gefógé muú ayi bɔ́ ɔjóógé nnó me nlu?”

²⁸ Baá utɔ́ bii áshuú ji meko aké, “Bɔ́ bifo áke ɔlu Jɔ́n menwyaá bɔ́ manaá Eɔ́wɔ, abifo áke ɔlu Elija ne abifo áke ɔlu muú ekpávɛ Eɔ́wɔ ama.”

²⁹ Ajógémbɔ, Jisɔ́s agii ebwɔ́ aké ne “Yé enyú ambɔ́ deké me nlu waá”? Pita ashuú ji meko aké, “Wɔ ɔlu Muú yi Eɔ́wɔ akweré ji alá gefwa.”

³⁰ Jisɔ́s akwelé baá utɔ́ bii mbeé nnó ékágé ágaré muú fɔ, muú ayi ji alu.

Jisɔ́s agaré efwiale wuu ne negbo nii

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisɔ́s alɔ mangaré nnó, Maá Nte Mekwaá abɔ́ mangé gejamégé efwiale, éle ákpakpa melɔ, ne anɔ́ baá bi ápye upe ne anleré mabe Eɔ́wɔ, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbɔ ndɔ́ éléé ekwɔ́negé akwilege nye né negbo. ³² Ne Jisɔ́s agaré ebwɔ́ mecho ewe gbɔ́gɔ́. Ajóge mbɔ, Pita ase ji átené egbɛ. Alɔ manshule ji ndo nnó ajóge se gefóge mecho ewémbɔ. ³³ Yémbɔ Jisɔ́s abwalé ushu ape baá utɔ́ bii ne ashule Pita ndo aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danchɔ́meló. Ɔférege unó nkane mekwaá, ɔferégé fɔ eké Eɔ́wɔ.” ³⁴ Ne Jisɔ́s akuú gejamégé bɔ́ bimbɔ ne baá utɔ́ bii, ajóó ne ebwɔ́ aké, “Yé mbógé muú enyú aklege mambɛ menkwɔ́le wa, abɔ́ manjinte gɛme jii akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ³⁵ Mbógé muú aklege mampɔ́ genwá jii ebyénnó anlige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jii getú ya ne abya melómélɔ, apomé nye. ³⁶ Nde nsá ayi muú ábɔ́, mbógé abege ne unó mme uko ne anlige genwá jii? ³⁷ Nde genó muú ákage bɔ́ achye mankwɔ́re ne genwá jii? ³⁸ Kaáge nnó mbógé mmyé égbóo muú gétuu ya ne mekomejɔ́ wa né mbe ushu njye eninine na, eninine nétii meso ne Eɔ́wɔ, népyéé gabogabo, mbɔntó ne Maá Nte Mekwaá mmyé égbóo nyé ji manse muú yimbɔ ndere muú wuu gébége aké achwɔ́ ne makińńne ukpea jii ne enoge ewé Nte wuu achyéé ji.”

9

¹ Jisɔ́s ama jɔ́ó ne bɔ́ bimbɔ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bɔ́ álu mbɔ fáná, abi alá gbóo fɔ kpaá te ágene nye gefwage Eɔ́wɔ ndere gechwɔ́ ne eshye wuu.”

Jisɔ́s akwɔ́re gefɔ́ agenege mané mané
(Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)

² Ndo ékéné ékógé Jisɔ́s ase Pita, Jemsi ne Jɔ́n ákwɔ́ áfé mfaá Mekwe fɔ kpaá. Ajyege ájwólé ebwɔ́ ebwɔ́ áke ápele menyammye Jisɔ́s alɔ manshwanegé né mbe ushu bɔ́.

³ Gefɔ́ ɔyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwɔ́ne áji nnó ábɛ pópó mbɔ apó, ye ébélé ne uka. ⁴ Aké ápele ágé Elija ne Mosis ákwɔ́ fwéé ájóoge mejóó ne Jisɔ́s. ⁵ Pita ajóó ne Jisɔ́s aké, “Ata, élé ndere ese délu fa, gó ese déténe óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.” ⁶ Pita akágé se genó ɔyigé ji ájóoge néndé efɔ́ ékwɔ́ ebwɔ́ matɔ́ ɔɔ́.

⁷ Nɔ́dere ajóoge mbɔ, áké ápelé gekó gekweré ebwɔ́ mme ne meko atané né mmu gekó ɔyigembɔ aké, “Gége maá wa ayi mbwi metɔ́ na, wuuge ne ji.” ⁸ Ténéténé yimbɔ aké amagé pe áge sé ye muú fɔ wɔ́ ekosé Jisɔ́s jimbii ne ebwɔ́ ambɔ́.

⁹ Nɔ́dere ebwɔ́ áshulege mékwé ájyéé, Jisɔ́s áji ebwɔ́ etu aké ékage ágaré muú fɔ genó ɔyige ebwɔ́ ágené kpaá te ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

¹⁰ Awúgé depɔ́ tire Jisɔ́s ajóó, ábele wýé déti né mmu matɔ́ bɔ́, ne ágiige ate nkane ulaá mankwilé né negbo útené. ¹¹ Ne baá utɔ́ Jisɔ́s bimbɔ ágii ji aké, “Ulannó ánléré mabe Eɔ́wɔ ájóó aké Elija abɔ́ mambɔ mbe achwɔ́ ne Muú yi Eɔ́wɔ akwere ji ela gefwa?”

¹² Eféé Jisɔ́s akamé aké, “Élu wáwálé nnó, Elija abɔ́ mambɔ mbe achwɔ́ akwýéé unó uko abelé, yémbɔ ulannó ásáme ntó né mmu njwe Eɔ́wɔ nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abɔ́ mangé gejamégé efwiale ne ápaá nye ji, áma shyá jii?’ ¹³ Yémbɔ ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwɔ́ mé ne bɔ́ ápye gabo ne ji nkane ejií ebwɔ́ wye ndere abɔ́ asamé né mmu njwe Eɔ́wɔ atomé ne ji.”

Jisɔ́s apye maá ayi améé gesasa atoo
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ebwɔ́ ákérégé meso, áge gejamégé bɔ́ ndere ánsɔ́ baá utɔ́ abifo né mme ánlere mabe Eɔ́wɔ anyéé mbeé ne ebwɔ́. ¹⁵ Ne bɔ́ bimbɔ aké agéne Jisɔ́s ácháné ala áme makpo fan álomé ájye táme ji. ¹⁶ Jisɔ́s agii ánléré mabe Eɔ́wɔ aké, “Nde enyú denyéé mbeé ne ebwɔ́?”

¹⁷ Ne mende fɔ né geluagé njune bɔ́ bimbɔ aké, “Ménleré nchwɔ́ ne maá wa né eta wye ayi meló nchye apyé ji alá jógé mejóó.

¹⁸ Yéndégébé meló nchye yimbɔ akwilégé ji mmye, apye ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé manjéné ala nógeé.

Nne baá utóó bye mmye nnó áféré meló nchye yimbo, ápulé épwá.”

¹⁹ Jisós ashúú ébwó meko aké, “É é ndé gefóge nnye eni nelá fyéé metóó ne Esówá? Nkoge mbo metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé matóó ne Esówá? Chwóge me ne maá yimbo.”

²⁰ Achwó ne maá yimbo mbaá Jisós.

Ndere meló nchye yimbo agéné Jisós, apye maá yimbo akwé mme achúú gbok! gbok, genfwéné getanege meno. ²¹ Jisós agégé mbo agíí nte maá yimbo aké, “Nemeé niné na nébele mé jí mmye nnó?”

Mende yimbo aké, “Nelo jí te dembáné.”

²² “Meló nchye yimbo ákélege manwá jí, apyé jí akwéne gebé eyigé fó né mewe gebé eyifó né nnyi, Ata gé esé meshwe opóó esé mbógé okage pye.”

²³ Jisós agíí jí aké, “Ndé genó wó ójoge! Nnó mbógé okage pye? Esówá apye yéndégenó eyi gejwáregé ne muú ayi áfyéé metóó ne jí.”

²⁴ Nte maá yimbo ala ténéténé aké, “Me nkamé ne Esówá, Ata, poó me nkame ne metóó ema.”

²⁵ Gébégé Jisós agéné nnó gejamégé bóó ábóó áchwóó jí mmye, anyá meló nchye yimbo aké, “Wó mbú ne álú, nnyá wó tánege jí mmye. Ojyé mbo okerege sé.”

²⁶ Meló nchye yimbo apye maá yimbo akalé akwé mme ne alé táne jí mmye. Atánégé, maá yimbo ala mme nyamé eké mewu muú ne bóó ágégé mbo áférége nnó ágbó. ²⁷ Jisós agbaré jí ébwó, abwéé jí akwilé tené.

²⁸ Ne Jisós ne baá utóó bíí ákerégé mmu, ágíí jí bibíí aké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yimbo mambuú apwó?”

²⁹ Jisós agare ébwó aké, wye lé mmyemenéne ne ekage feré gefógé meló nchye yina. *

Jisós ama gare baá utóó bíí ndere jí agboó nye

(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)

³⁰ Jisós ne baá utóó bíí ályá mbaá yimbo ákoó koóge né gebagé mewaa Galilíí. Jí ákélégé fó nnó muú akaá mbaá ayi jí alú. ³¹ Néndé jí abó alerege ébwó nnó, “Meso gebé áchyége nye Maá Nte Mekwaa né amu bóó nchye, áwáne nye jí. Yémbó ndó eléé ekwonégé, jí akwílege nye né negbo.”

³² Yelé jí agaré neka eni, baá utóó bíí ákaá ula wó, ne ámá áfóó mangíí jí ula neka eníne na.

Ndé muú alú muú kpad

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ébwó ákwónégé né meló Kapanóm, ájye kpe né gepú eyige ébwó ájwale. Jisós agíí baá

utóó bíí aké, “Ndé enyú denyé nye mbeé né meti gébége dechwóó.”

³⁴ Awúgé mbo, ákwené nyámé getúgé ébwó ábó ányéé mbeé mechó dékprakpa.

³⁵ Ajwólégé ka, akúú baá utóó bíí makpo áfyaneápeá, áchwóge, ajóó ne ébwó aké, “Mbóge muú akelege mambé muú kpaá né geluage nyú, abó mambé ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifo.” ³⁶ Ajoge mbo, akúú maá fó kóó achwó téné né metóó metóó ébwó, akpa maá yimbo né amu jíí ajóó ne baá utóó bíí aké, ³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó nkane ayina né mabo ma, ebyennó apyembo lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógáló ne me ntó, ebyennó apyembo lé ne nte waá yi átómé me.”

Muú ayi alá paá esé alu awesé

³⁸ Ne Jón akúú Jisós aké, “Ménleré, esé degé mende fó asele mabo myeé aferege bóó aló nchye né mmye. Degégémbo, dégbé jí gétúgé alá pó fó né geluá gesé.”

³⁹ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Dégbégé fó gefógé muú yimbo. Néndé ye muú yi asele mabo ma apyéé ufélékpa né éwyagé ajoge gabo getú ya apó, ⁴⁰ néndé muú yi alá paá esé, alu awesé. ⁴¹ Ngarege enyú wáwálé nnó ye muú ayi achyege enyú nkó manaá né mabo ama gétúgé délu bóó ba ayi alá abóó nye nsá apó.” †

Mmuameno mampye gabo

(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

⁴² Jisós ámá jóó aké, “Yéndémuú ayi apyéé mamane kóó nkane ayina ayi áfyéé metóó ne me nnó apye gabo, élú galógáló nnó áshíí jí gekpékpégé ntaá né geme, áhímé jí né gentoógé ebeé mega. ⁴³⁻⁴⁴ Ama jye mbe aké, mbógé ébwó wye epyé wó nnó okwéné mabé Esówá, só ewu ófómé, élú galógáló nnó okpe né genwá gechúchúle ne nnó okpe né ntoné mewe ewé élá nóomé ne amu apea. ‡ ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne mbógé geká jye ne gétene wó nnó okwéné mabé Esówá, só geji ófómé, élú galógáló nnó okpe né genwá geká gema epwó nnó okpe uka upea né ntoné mewe ewé élá nóomé ne bó dámmwólé bíí ntó ala gboó. ⁴⁷ Ne mbógé dambóonnyi wye atene wó nnó okwéné mabé Esówá, pwólé jí ófómé, élú galógáló nnó okpe né gefwa eyigé Esówá ágbárege gechúchúle ne nnó okpe né ntoné mewe ewé élá nóomé ne amé ápeá. ⁴⁸ Mbaá yi bó dámmwólé bíí alá gboó, ne mewe ewu ntó éla nomege.”

⁴⁹ “Yéndémuú awuú nye mewe né menyammye wuú wye nkane muú áchwarege mega né menyéé nnó ékágé áchwáó.

* 9:29 Élú wáwálé nnó: Manlya menyéé kpekpe ápó né gejamégé gekwene bó nwe bí mbembe abi ábó ásame. † 9:41 Élú wáwálé nnó: Jisós ajógé mbo átómé lé ne geme jíí ndere muú ayi Esówá akwere jí ela gefwa. ‡ 9:43-44 Élú wáwálé nnó: Malo 44 ne 46 ápó fó né gejamégé bó nwe. Unó bí ájóó né malo ayina ulú wye eké ebi ájóó né malo 48.

50 “Mega elú genó gelógéló, ne mbógé mega élá pó sé ne ugó bíi, ápyéé mbo nnó ne ewu ema egóó?”

“Ewéna éleré nnó enyú débé eké mega, dényegé neso ne ate.”

10

Jisós alerege depóre manwá neba (Mat 19:1-8)

1 Eféé Jisós alyaa Kapenum, afé né gebagé mewaa Judiya, achyaá ebéé Jodan. Ndere akwoné éwu, gejamé gé bós áma chwó nò ji mme ne ala manleré ebwó nkane ji apye mé yéndégébé.

2 Bós Farasi fo afé eta wuu mammua ji, ágií ji aké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuu?”

3 Jisós ashuu ebwó meko aké, “Ebe ewé Mosis achyé enyú gétúgú neba ejóó nnó?”

4 Ebwó áshuu meko aké, “Mosis abo agaré esé nnó mende akáge chyéé mendée wuu meko njwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji.”

5 Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Elé gétúgú mekpo meto nyú ne epye Mosis achyéé enyú ebé ewéna. 6 Te ula ulóó ebi Esowo alóó mankwe mme, akwyéé ebwó, mende ne mendée. * 7 Getú eyigé na mende alyage mmá wuu ne nte wuu, afé acho mmye ne mendée wuu, 8 ebwó ápea ákwé muú ama. Ebwó ápó sé bós ápea nana, ála muú ama. 9 Ndere elúmbó, bós abi Esowo áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

Jisós alerege depóre uló ne neba manwá (Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Luk 16:18)

10 Jisós ne baá utóó bíi ákérégé mmu, ewyage baá utóó bíi áma gií ji mechó neba éwé. 11 Ajóó ne ebwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuu, ajyé bá ayichá, akwé mbo lé uló, 12 ne mendée ayi atanega meno wuu neba, ajyege ba ayichá, akwé mbóntó lé uló.”

Jisós ajé ambáné kóó (Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Bíi uma bós fo ákpa baá bwó áfe mbaá Jisós nnó anéré ebwó amu mmye, ajé ebwó. Baá utóó bíi ágégé mbo, ányá ebwó. 14 Yémbó Jisós agégé mbo, metóó esó ji ajóó ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowo ágbárege gelú eyigé bós abi álu ndere baá bina. 15 Góge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi ála kamé nnó Esowo ábé mfwa wuu nkane mamane kóó wó, akpéné fó né gefwa jíi.” 16 Eféé Jisós akpa baá bimbo ama ama né uwyáa, anere ebwó amu mmye ajé ebwó.

Abya muú njka (Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)

17 Jisós aló mánjye neke, ndere ájyé mendefó alomé gatéle achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melóméló, mpyeé nnó ne mbó genwá eyi gélagé byéé?”

18 Jisós ashuu ji meko aké, “Ulannó ókuú me muú melóméló? Yé muú ayi alómé metóó apó, ékosé Esowo mbíi ne alu melóméló. 19 Pó ókage mabé Esowo ayi áke, ‘Ékagé ówá muú, ekagé ókwé uló, ójogé ejó, ekagé óténé ntésé gebyó. Onyegé manwaa, nógé nte wyeé ne mmá wyeé.’”

20 Mende yimbo aké, “Ménleré nlo mambélé mabé yina mako te dembáné ta.”

21 Ajógémbo, Jisós ape ji domée ne gejeé aké, “Ela wó genó géma. Chó kpó unó byé uko, óchye njka yimbo mbaá bós gekpo, óbéé nye ne gefwa né mfaánebuú, óchwó ókwólé me.” 22 Mende yina awugé mechó ewé Jisós ajóó apwa, alyaa afé meshwameshwe ne mesómé néndé ji awyaa gefwa dóó.

23 Jisós abwolé mmye ape baá utóó bíi aké, “Ejweré ne muú njka akpe né gefwagé Esowo.”

24 Baá utóó bíi áwúgú mbo ála mano makpo fuú, yémbó Jisós ama jóó ne ebwó aké, baá ba ejwéré mankpe né gefwagé Esowo! 25 Elú wáwá nnó mpo mashwáne áshwá né embú ábyamé epwó nnó muú njka akpe né gefwagé Esowo ágbárege.

26 Baá utóó bíi áwúgémbo byó ukóre ebwó mmu ágigé ate aké, “Ne ndé muú yi abó nyé genwá eyi gélagé byéé?”

27 Jisós ape ebwó domée ajóó ne ebwó aké, “Unó bi upwóó ákwaá mampye, upwóó fó Esowo, néndé Esowo akage pye unó uko.”

28 Pita aló manjóó aké, “Gé, esé delyaa unó sé uko dékwálege wó.”

29 Ne Jisós ashuu meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémmuú ayi alyaa gepú jíi, yé lé ánjmé bíi abi andé ne abi andé, amma bíi ne ante bíi, baá bíi ne makóó jíi né gétú ya ne gétúgú abyá melóméló, 30 Esowo áchyege nye ji bós ne gejame unó fa mme yina epwó nkane abo awyaa, yé úpú, ánjmé abi andé ne abi andé, amma bíi ne baá bíi ne makóó jíi ne áchyege nye ji ntó gejaméé efwyaale né gétú ya. Ne abóó nye ntó genwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó. 31 Yémbó gejamé gé bós abi alú mbo mbe nana, meso gébé álaa nye meso ne gejamé abi álu mbo meso nana ábéé nye mbe.”

Jisós ama gáre mánjane alé nkane ji ágbóó nye (Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Jisós ne baá utóó bíi alyá ákwáme ájyéé né Jerosale, Jisós alu ebwó mbe ne baá utóó bíi akwe tametame, éfo epye bós bi

* 10:6 Elú wáwálé nnó: Né 10:6 Jisós ajóó mbo lé genó eyigé ásame né njwe ula ulóó 1:27, ne 2:24.

akwōlege ebwō. Ne Jisōs ase baá utōó bií makpo áfyaneápeá áténé babá ne aló mangaré ebwō unó bi upye nye ne ji, ³³ aló mangaré ebwō aké, “Wuúge, esé dékwōme mbo déjyēé né Jerosale, ewu, áfyēé nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá ampýeé upe Esōwō ne ánleré mabé Esōwō. Ebwō ajógé nye nnó, me nkwe mpa, áwá me, ne áfyēé nye ji né amú bōó abi álá pō bōó Jus. ³⁴ Ajwyaáge nye ji, ákpóó ji matye mmye, átulé ji ne áwá ji. Yémbō ndó kpogele éléé ékwōnégé, akwilége nye né negbo.”

*Dékpakpa né gefwagé Esōwō
(Mat 20:20-24)*

³⁵ Jemsi ne Jōn baá Sebēdee áfe mbaá Jisōs aké, “Ménleré dekelege nnó wō òpye ese genó gefo.”

³⁶ Jisōs agií ebwō nnó, “Enyú dekélege mpye nyú ndé?”

³⁷ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege gébége ójwólégé né geluoge enóge, òpye esé dejwólé ne wō, muú ama né egbe ebwōnye wye ne ama né egbe ebwōbe.”

³⁸ Yémbō Jisōs ajóó ne ebwō aké, “Nnó enyú dekage genó eyigé degigé mbo. Nnó enyú dekage nyú nye nkō efwyaale ayi ma nyuú nye? Nnó enyú dekage wō nye manaá efwyaale ami me nwóó nye?”

³⁹ Ashuú ji meko aké, “Ese dekage pyembo.” Jisōs ajóó ne ebwō aké, “Enyú denyuú nye né nkō ayi nnyú nye ne dewóó nye manaá efwyaale ami me nwóó. ⁴⁰ Yémbō, me fō wō njyaá bōó bi ájwōlege né ebwōnye wa ne abi ajwōlege né ebwōbe wó. Malu yimbo alú mbaá bōó bi abo manjwólé wyeé.”

⁴¹ Baá utōó Jisōs abi makpo áfya áwúgé genó eyigé Jemsi ne Jōn ajóó mbo, áló mansó matóó ne ebwō. ⁴² Jisōs akuuú ebwō ako ajóó ne ebwō aké, Enyú dekaá nnó ákpakpa bōó abi álá pō bōó Jus áwyaá utó mampye ne bōó bwō nkane ejíí ebwō. Yé ákpakpa melo áwyaá utó bi ajóge mechó ne bōó bwō ébyé. ⁴³ Ne ébége fō mbo ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambé muú kpaá abó mambé ménkpané defwé nyú, ⁴⁴ yéndémuú nyú ayi akélege mambé menómbe abo mambé éké mewfwe mbaá bōó ako. ⁴⁵ Pēge gekpekpegé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwóó fō nnó bōó ákpá ji defwé wó, achwóó lé mánkpa bōó defwé nnó achye gemé jíí mawené gejamégé bōó né gabo.

Jisōs apye Batimus agene

⁴⁶ Jisōs ne baá utōó bií akwōné né Jeriko. Ndere ályaa ajyēé, gejamégé bōó ákwōlege ebwō meso. Muú ame nónómé fō akamege Batimus maá Timōs ajwólé né mapea meti akóó deko. ⁴⁷ Awúgé nnó Jisōs ayi Nasaret ne akoóge mbo aló mankalé aké, “Jisōs mpyáne David, gé me meshwe.”

⁴⁸ Gejamégé bōó áweé ji aké jwōle nyame, yémbō akálege wye kálege ne eshye aké, “Mpyáne David ge me meshwe.”

⁴⁹ Jisōs awúgé mbo áténé, ajóó aké, “kuúge ji achwó.” Ajye kuú ji aké, “Kwilé ka chwó ófoge, ákuú wō.”

⁵⁰ Muú ame nónómé yimbo afere nkú gefwine wuú anjmé, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jisōs.

⁵¹ Jisōs agií ji aké, “Ndé genó wō akélege nnó me mpye eta wye?” Muú ame nónómé yimbo ashuú meko aké, “Ata, nkelege nnó òpye me ngéné mbaá.”

⁵² Jisōs ajóó ne ji aké, “Chó mmu gepú jye, metóó ewé wō áfyēé ne me epye wō ótót.”

Ténéténé yimbo aló mángéné mbaá ne akwōlege ji.

11

*Jisōs akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jōn 12:12-19)*

¹ Ndere Jisōs ne baá utōó bií álé kwókwólé ne Jerosale, ákwōnége Befage ne Betani baá malo ayi álú mfaá Mékwé Olif, ató baá utōó bií makpo ápeá nnó ábó mbe. ² Ajóó ne ebwō aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe. Ndere dékpene wye, dégene nye maá géjuná ayi áshíí muú álú danjé wye. Kaáge, déchwó ne geji. ³ Ne mbógé muú agigé enyú nnó waa aké dekaá, garege ji nnó, Ata ne akélege, ne anérége átómé nye gekéré wáwá.”

⁴ Ajyégé, ágé maá géjuná yimbo ndere áshíí né mbe menombi egbe menó meti. Aló mánkáá geji, ⁵ ndere ákaáge bōó abi álú eféé agií ebwō aké, “Dekaáge géjuná yimbo ndé?”

⁶ Baá utōó Jisōs ágaré bōó bimbo wye nkane Jisōs abó ajóó gébége átome ebwō, ne ályaa ebwō ájye ne geji. ⁷ Achwógé ne géjuná yimbo mbaá Jisōs, áfere mandeé bwó ágyaa géjuná yimbo né meso, Jisōs akwō ajwólé mfaá. ⁸ Gejamégé bōó ágyaáge mandeé bwó né meti nnó géjuná yimbo gekené mfaá, abifo ásórege uwó mámé ágyaáge meti ntó. ⁹ Ndere ajye bōó abi álú mbe ne abi álú meso akálege aké, “Matame mábé ne Esōwó! Mejé ebé ne muú ayi achwóó né mabo Ata.” ¹⁰ Mejé ebe ne gefwage nte sé David eyi gechwóó mbo! Matame mábé ne Esōwó ayi álú né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!

¹¹ Ndere Jisōs akpené né Jerosale, ajye kpe né mmú echa upe Esōwó ape yéndegenó. Agégé nnó gébé gekoó, ase baá utōó bií áfyaneápeá ákeré né melo Betani manjye bele wye.

*Jisōs alweré genóoge fig gégbó
(Mat 21:18-22)*

¹² Bií ujjágé, ndere ebwō ályaa Betani akérégé meso, mesa aló mamye ji. ¹³ Atene tete agé genóó fig ne gejamégé bya wye, áfé ape nnó agene nye gempome fō wye.

Akwónégé agé yé gefó wó ekosé bya ubiubi néndé gébé eyigé unós fig uwóme umpomé gelu gakwáne. ¹⁴ Jisós ajós ne genós fig eyigembó aké, “Te mme abycéé muú amage nyéé sé gempome jyeé.” Baá utós bií áwuú genó eyigé ji ajós.

Jisós abú bós bi ákpoó unó né mmu écha upé Esówo

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jón 2:13-22)

¹⁵ Ebwó ákwónégé né Jerosale, Jisós akpe né mmu écha upé Esówo, aló mambu bós abi ákpoó ne abi ánáme unó né mmu. Atyá makpókpógélé bós abi ákeme gesegé manka mankwóré ne malu ujwólé bós ako abi ákpoó upwine melo ébi ápye upé Esówo ne ubi. ¹⁶ Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akóó ye ne geji né mmu écha upé Esówo wó. ¹⁷ Ne aló manlere bós aké, “Asa mmu njwe Esówo nnó Esówo aké, ‘Gepú ya ákuú nyé geji nnó gepúgé mmyemenene mbaá umé malo mako.’ Yémbó enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé.”

¹⁸ Anós baá abi ápyeé upé Esówo ne ánleré mabé Esówo áwuúge depó tiré Jisós apye, áló mánkele meti nnó áwá ji. Afós ji gétúgé gejamégé bós álaá meno mekpo fuú né unó bi Ji alerege.

¹⁹ Nkwale akwánege, Jisós ne baá utós bií álya melo kpaá áfe ábelé mbaá ayicha.

Genóségé fig gégbó

(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisós ne baá utós bií ákerege meso, áge genóségé fig eyi Jisós abo jóó nnó gemage wó se umpome nkane gegbó me. ²¹ Pita atege genó eyigé Jisós abo ajós ne genóségé fig yimbo, ajós ne ji aké, “Ménleré, gé genós eyigé óbó ojós nnó gemage wó sé umpome gégbó.”

²² Ne Jisós ashuú ébwó meko aké, “Fyeye matós nyú ne Esówo. ²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajósge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ókwéné mmu ébéé mega,’ ayi ála pó ne dembyó né metós ne akamege nnó genó eyigé ji ajós gepyeé nyé, Esówo apye wye nkane ji ajós. ²⁴ Ngarege enyú nnó dégíge yéndégenó né mmyemenene mbaá Esówo, kamege nnó dése mé geji, ne gebéé nyé eyigé nyú. ²⁵ Ne yendé gebé enyú deke denenmmye, debó manjinte gabo yi bós ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó. ²⁶ Yémbó dela jinté gabo yi bós ápyeé etá nyú wó, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajigé f3 nte gabo awu nyú.” *

Agil Jisós mbaá ayi uto ébi utané

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisós ne baá utós bií ákére meso né Jerosale. Ndere akwóne, akpe né écha upé

Esówo aló mankéne né mmu, anós baá abi ápyeé upé Esówo ne ánleré mabé Esówo chóncho ne ákprakpa melo ájye gií ji áké, ²⁸ “Wó apye unó bina ne ndé uto, ne wáá achyeé wó uto ubi?”

²⁹ Jisós ashuú ébwó meko aké, “Me ntó nwyaa awa nkwé mangií enyú, dégarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyaa ne mpyeé unó bina. ³⁰ Agií ébwó aké, Wáá achye Jón uto manwyaa bós manaá Esówo, Esówo wáá akwaa? Shuúge me meko.”

³¹ Aló manyége mbeé ne ate aké, “Dejógé mbo nye nnó? Ébego dejóségé nnó, ‘Élé Esówo ne achyeé Jón uto bí,’ agige nye esé aké, ‘ulanó ne delá kame mekomejós wuú wó?’ ³² Nnó dejós nnó utó bií utané mbaá ákwaa?’ Akage jóó f3 mbo gétúgé áfós bós bi álu efeé nendé yéndemuú ajósge nnó Jón abó alu muú ekpávé Esówo wáwálé. ³³ Ewéna epye ébwó áshuú Jisós meko aké, “Esé dekaá wó.”

Jisós ashuú ntó ébwó meko aké, “Yé me ntó ngarége f3 enyú muú yi achyeé me uto ne mpyeé unó bina.”

12

Nekanemejós bós uségé ne mbós mekós

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Eféé Jisós aló manto ébwó nekanemejós aké, “Mende f3 abó ató mekós wuú, ape unós ébi ákuú vine, ábógé umpome bií ápyeé mmós, anó gebame agyaa ewú mme, achó embu, akwyéé mbaá ayi ánámege umpome mampye mmós. Atene enyón mbaá ayi muú ájwólege abamé mekós. Ase bós uségé afyé né mekós ewémbo. Atane afé neke né melo f3. ² Gébé gekwónégé eyigé ásurege umpome ébimbo, mbós mekós ató maá defwé wuú ama nnó áchyeé ébii unó mbwé ébi utane né mekós ewémbo. ³ Yémbó bós uségé bimbo áchyeé wó, ágbaré maá defwé yimbo átulé, ábú ji akéré amuamu. ⁴ Mbós mekós ama tó maá defwé ayifo, bós bimbo ápye ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyeé ji mekpo genós. ⁵ Ama kere ató ayi agbeé makpo aléé, ji yimbo ágbare áwá. Ató gejamenge abifo, átulé abifo, áwá abifo. ⁶ Elá le maá wuú ayi mende ama ayi abós gejeé ne ji dós, kwyakwya achwó fére maá yimbo ató, aferege nnó áchyege nye ji énogé. ⁷ Yémbó bós uségé bimbo ágégé ji áló manjóségé áké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbós mekós na, chwóge déwá ji, geteé jii gelaá eyigé esé.’ ⁸ Apyégé maá mbós mekós yimbo, áwá, ábwéé genkwó áfomé meso gébámé.”

⁹ Jisós ánerenge agií ébwó aké, “Enyú deféré nnó mbós mekós yimbo apye nye nnó ne bós uségé bimbo? Abó manchwó awá bós bimbo achyeé mekós ewémbo mbaá bós abicha. ¹⁰ Enyú dejós me né mmu njwe Esówo nnó,

* 11:26 Elú wáwálé nnó: Ukwene b3 njwe abifo agbeé v. 26 nkane KJV.

‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néní ne nélaá menó ntaá ayi ágbaré ekwo gepú.

11 Ata ne apye nnó ewú ebe mbo, ne elu gekpekpe genó né ame se.”

12 Jisós ánerere mántó nekanemejóó eni, ákpakpa bóó Jus ákaá nnó ajoge mbo lé ne ebwó. Akelé meti mampye ji, yémbó áfáá nyá gejamégé bóó abi álú eféé ályaa jí áfé.

Agii Jisós mecho nkamakpo (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Wiyage áto bóó Farasi fò ne ekwó Heróð nnó ájye ágii Jisós gejamégé bóó nkwe nnó akwegé nekwené meno, ágbaré jí. 14 Ajyé gé mbaá Jisós ájóó ne jí áké, “Ménleré esé dékaá nnó ólu muú wáwálé. Ósele yéndémuú janja, ófóó fóó ame bóó. Ólerege bóó unó ndere Esówo akélege wáwálé. Garé esé, nnó ebé se ekame nnó déchyé gé nkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyé gé? 15 Nnó déchye waá déchyé gé?”

Yémbó Jisós agé me defya debwó, agii ebwó aké, “Ndé enyú dépénege me mataá? Chwóge me ne sére me nchére.”

16 Achwó gé ne jí, agii ebwó aké, “Mekpo wá na ne mabo waá na ásamé né nka eyi?” Ashuú jí meko aké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

17 Jisós agaré ebwó aké, “Chyé gé mfwa Rom genó eyi gélu éjii ne chyé gé ntó Esówo genó eyi gélu eyi Esówo.”

Awuú gé meko ayi Jisós ashuú ebwó álaá mano mekpo fuú.

Agii Jisós nkwe mankwile né negbo (Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Ewyágé bóó Sadusi fò áchwóó mbaá Jisós. Ebwó ákame nnó muú agbogé, akwilé gé sé né negbo. Ajjóó ne Jisós áké,

19 “Ménleré, Mosis abó asá né mmu nwe ebé se nnó, ‘Muú agbogé alyage mendée wuú ayi alá bye baá ne jí wó, menjmó wuú abó manse mekwi mendée yimbo nnó ábyé gé baá ábé lé né mabo amí mewené menjmó yimbo.’ 20 Né gébé gé fó ánjmó fó ákénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yé maá apó. 21 Ayi akwólege jí ase mendée yimbo né ukwi jí ntó agboó yé maá apó. Wyé mbo ne epye ne ayi agbeé makpo áléé. 22 Mbo ne epye ne anjmo bimbó akénéama. Ebwó ako ágbó ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimbo wó. Ebé lé gé mendée yimbo ntó agbó. 23 Ne ndere ebwó ako ábané mbo mendée yina, gébé gé akwilé gé né negbo, mendée yina abéé nyé ayi waá?”

24 Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyéé wó? Delu gyéé nénde dékágé fó mekomejóó Esówo ne utó bíí. 25 Ama jóó ne ebwó aké, gébé gé bóó ákwilé gé né negbo, neba nébéé se. Alaá le nkane makiénné Esówo né mfaánebuú. 26 Ne gétú gé mecho bóó ágbó gé ákwilé gé né negbo, enyú delu

danjóó genó eyigé ásamé mmu nwe Mosis? Né abya genóó eyigé mewe ebo eluli wye géla sóoge, Esówo ajjóó ne Mosis aké, ‘Me nlu Esówo ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób.’ 27 Esówo apó fó ayi awuú bóó, alú Esówo ayi bóó abi álú abe. Enyú bóó Sadusi ako delu gyéé né mechó ewéna.”

Ebé ewé epwo mabe mako (Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Ménleré mabé Esówo fò ayi alú eféé gébé gé Jisós ajjóoge ne bóó Sadusi, ágé gé nnó Jisós ashuú ebwó meko ne denja ágii jí áké, “Ebé Esówo ewéndé enja epwó mabé mako?”

29 Jisós ashuú jí meko aké, “Ebé ewé epwó mabe mako éle ewé ejóó nnó, bóó Isrelí wuúge Esówo nte se ayi abó esé ako alu ama, 30 gbógé ne Ata Esówo wyeé ne metóó wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko. Tégé wyeé lé jí yéndégébé, pyé gé utóó bíí ne eshye wyeé meko, 31 ne ewé egbeé apeá eke, gbógé ne nte menjmé wyeé ndere ogboó ne geme jyeé. Yé ebé ewé enja epwó ayina apeá épó.”

32 Ménleré mabé Esówo yimbo ajjóó ne Jisós aké, “Ménleré, ajjóó cháñéné, elu wáwálé nkane ajjóó nnó Esówo alu ama ayichá apó. 33 Ne élu ntó wáwálé nnó abó mambógé gejee ne Esówo ne metóó wyeé meko, abó mánté gé wyeé lé jí yéndégébé, abó mámpyé gé utóó bíí ne eshye wyeé meko. Ne abó mambó gejee ne ate bóó nkane abó gejee ne geme jyeé. 34 Belege mabé ayina apeá élo epwo yéndé gefógé upe ne echye ewé ósóó né mewe óchyé ge mbaá Esówo nkane echye.”

34 Jisós agégé nnó menleré mabe Esówo ayina ashuú meko melóméló, ajjóó ne jí áké, “Éla wó gachyé ne okpé né gefwage Esówo. Élo né gébé eyigé mbo yé muú ayi ama mua mangii jí nkwe apó.”

Muú ayi Esówo akweré jí éla gefwa alu maá wad? (Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Ndere Jisós alárege bóó né echa upe Esówo, ajjóó aké, “Epye nnó ne ánléré mabé Esówo aké Muú yí Esówo akweré jí éla gefwa alu mpyáne mfwa Devid? 36 Mendoó Úkpea ne epye mfwa Devid jimbó abó ajjóó nnó,

‘Ata Esówo aké ne Ata wa, jwólé fa né egbé ebwónyé wa né geluóge éno gé

kpaá te mpyéé bóó mawámé byéé álaá éké mboó genóó ayi ónérege uká byéé mfaá.’ 37 Ne mboó gé mfwa Devid akú Muú yí Esówo akweré jí éla gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyéé mboó nnó ne muú yimbo ámagé bé mpyáne wuú?”

Ndere Jisós alárege mboó mmýe muú ayi alu eféé matóó ágóó ebwó manwú gé unó bí jí alárege.

Jisós akwelé baá utós bíi mbeé nnó ekage áse gepogé Anleré mabé Esówa

(Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

³⁸ Ndere Jisós alu lérege aké, “Sége gebé ne gepogé anleré mabé Esówa. Ebwó ágboó mámfyégé bə nkúu átyé átyé, ákéné ágyaage ntoné gese nnó bəó átámégé ebwó ne énogé. ³⁹ Ebwó ágboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene, ne ájyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólége. ⁴⁰ Ebwó ányé ákwi ándée upwóó, ánéne mmye áwyáge mámbwolé bəó nnó álu bəó alááló. Ndere ápyembo efwyale ebwó ejame nye epwó.”

Echye mbya mekwi mendée

⁴¹ Jisós anérége manlere, aje jwólé toitoi ne mekwa ewé áfyéé nka apale ndere bəó áchwóó áfyé manka bwó mmu genó eyigé áfyé nka Esówa. Agé ndere gejamégé bəó manka áchwóó áfyé gejamégé nka. ⁴² Ewyage mbya mekwi mendée fə achwó fyé ntó baá ubaá ngba ápeá abi álá fuú ye genó wó. ⁴³ Mekwi mendée yimbo achyegé mbo, Jisós akú baá utós bíi aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó echye ewé mbya mekwi mendée yina achyéé epwó ewé yéndémuú áchyéé. ⁴⁴ Yéndémuú áferé ekéke nka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbo, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jii achyéé.”

13

Jisós agaré ndere áchoó nye echa upe Esówa
(Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jisós ályáge echa upe Esówa, maá utós wúu ama ajóó ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi átené ne uchánchá mataá.” ² Anérége, Jisós ashuu ji meko aké, “Pó ógé mbo ukpékpé upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte népó.” ³ Ewyage ndere Jisós aje jwólé né mfaá Mékwe Olif éwé élu toitoi ne echa upe Esówa. Pita, Jemsi, Jon ne Andru áfé mesomeso ájye gií ji áké, ⁴ “Garé ese, nde gebé eyige depa tiré na depyé nye? Ne ndé gepó ese dégéne nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵ Jisós aló mangaré ebwó aké, “Sége gebé ekage muú fə ábwólé enyú déno mewaa. ⁶ Njoge mbo, néndé gejamégé bəó áséle nye mabo ma áchwó eta nyú. Adoo nye ebwó éwómé ájsoge aké, ‘Me ne nlú’ Apye nye mbo ábwólé gejamégé bəó áno mewaa. ⁷ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbo gebégé unó bina uké upyee, débegé fə ne efo. Néndé unó bina uba mampye ne epóó nnó mme yina achwó kwya wó. ⁸ Gebé eyigémbo ntó malo kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bəó bwó

ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. Ewéna ebé nye eké lé ula uló ubalé ebi mendée awúu gebégé nebye neké nemmye ji.

Jisós agare ángbá bíi efwyale ewé ebwó ágéne nye

(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)

⁹ “Ségé gebé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa melo ápa mpa enyú mmu macha eso. Atúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu bə góména ne afwa melo. Apyegémbo kaáge nnó dege mbo lé meti mangaré ebwó mekomejóó wa. ¹⁰ Ne gemégé nnó mme yina akwya, bəó ábó mangaré abya Esówa melóméló né malo mako. ¹¹ Gebége ápyegé enyú ekagé dorégé mmye mankelé uchuú mejóó ebi déjóoge. Gebé gékwonégé jógé uchu mejóó ebi uchwó enyú meno, néndé uchu mejóó ebi déjóoge upóó ebi enyú élé Mendoó Ukpea ne échyége nye enyú. ¹² Ne gebé eyigémbo ntó, anjóó áchyége nye áteé anjóó nnó áwá. Ante áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne amma bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó. ¹³ Bəó ako ápaá nye enyú gétúge délu ánkwalé ba. Yémbo yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwyaá, áférege nye ji né efwyale gabo.

Jisós agaré nkane áchoó nye Jerosale

(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)

¹⁴ Jisós afe mbe mánjoge aké, “Gebobogé genó eyi gechyegé mekpo unóó mbaá Esówa, gepyee nyé né malu ayi gélagé pə mampye. (Muú ayi akúu nje yina ase gebé nnó efwyale echwóó.) Gebé eyigémbo, bəó abi álu né gebagé mewaa Judiya ábó ájye ákwó mfaa makwe ábíi. ¹⁵ Yéé muú ayi alú mfaa gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme aje bəó genó né mmu gepú jii. ¹⁶ Muú ayi alú ntó né mekóó áchwóge yé gebé nnó akere mmú achwóó bə nku gefwene wúu ne ábó. ¹⁷ E é ebéé nye mbo nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ¹⁸ Nége mmye mbaá Esówa nnó ekagé unó bina upye gebégé néba, ¹⁹ néndé efwyale ewé echwó nye, ebeé gekpékpégé efwyale ewé délá lu dangé te Esówa akwye mme yina ne yé ewé emage be sé eké ewémbo epó. ²⁰ Mbogé Esówa álá soré ndo yimbo ela mboó wó, ebyénnó yeé muú ayi apome nye apó. Yémbo gétúge bəó abi Esówa ájyaá nnó ábé ábíi, asorege nye ndo eyimbo ela mboó. ²¹ Gebégé yimbo, mbogé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Esówa akweré ji alá gefwa alu fa,’ yeé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né,’ dékamégé fə ne ji. ²² Njoge mbo mampye enyú dekaá nnó, bəó gebyó abi áké álu Kras ne bəó gebyó

* 13:15 Elú wáwálé nnó: Bəó Jus áténege upú bwó, mfaa alu dede ayi muú akáge kwó ajwólé wyéé.

abi áke álu boó ekpávé Eṣṳwṳ ntó áchwṳṳ nye. Achwṳṳgé ápyeé nye ukpékpé ufélekpá ebi upwṳ amu. Ápyembo nnó ábwólé boó ako ne mbṳṳgé meti eḅeḅe yé ebálé boó abi Eṣṳwṳ aḅyáá nnó ábé abii, ábwólé eḅwṳ áno mewáá. ²³ Ségé ye gébé! Dekáá nnó mbṳṳ mé mbe ngaré enyú depṳ eṳíré na gemḅeḅe nnó depyegé.

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mek-wad akerege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Gébéḅé eḅwyaḅe eḅéna echwṳṳgé, ténéténé ayi eḅyézé, ḅmḅé ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágénégé sé. ²⁵ Ambe ntó ánoḅeḅe nye, ne unó bi uwyáá utó né mfaánebuú unyíge nye. ²⁶ Eḅéé ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwáá achwṳṳ né mmu gekó ashúleḅe achwṳṳ ne gekpékpéḅé utó ne énoḅé. ²⁷ Wye né gébé eyígémbo, atame nye makiánné jii nnó ájyé anyweré boó abi ji ájyáá né mme meko nnó ábé abii mbaá ama.”

Jisṳs améé gepogé genṳḅge fig ne unó bi upyee nye

²⁸ Jisṳs aḅṳṳ ne baá utṳṳ bii áké, “Pege gepogé genṳḅge fig degii genó wye. Gébéḅé mata jii áloḅé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwṳné achwṳṳ shúle. ²⁹ Wyémbṳṳ ntó ne gébéḅé enyú déḅégé nkane unó bina upyee, déḅṳṳ mankaá nnó gébé eyígémbo géla kwókwólé. ³⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó nḅye eníné na néḅḅoó fṳ kpaá te unó bina ukó úpyeé. ³¹ Mfaá ne mme ákoḅge nye yémbo mekomejṳṳ wa alaá te kwyakwya.

Yé muu ayi akaáḅe gébé eyígémbo apṳ
(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² “Yé muu ayi ákaá bii né gébé eyíḅé unó bina úpyeé nye apṳ. Makiánné Eṣṳwṳ ne mfaánebuú ákaáḅé fṳ, yé Maá Eṣṳwṳ jimboṳ ákaá wṳ. Ekosé wye Nte wuu ji mbii ne ákaá. ³³ Ségé gébé dékpómé mmye, debé peé déḅilé néndé enyú dékaáḅe fṳ gébé eyíḅé unó bina upyee nye.” ³⁴ Aké, “Elú eké mende fṳ abó aḅyee neke, alyáá gepú jii ne baá déḅwe bii nnó ápele. Achyee yéndémuu ebi utṳṳ, aḅṳṳ ne ayi ábáme gepú áké, ‘Bé peé, óḅilé’.” ³⁵ Wye mbṳṳ ntó ne enyú déḅṳṳ mambe peé déḅilé néndé dekaá fṳ gébé eyíḅé mbṳṳ gepú akerege meso wṳ. Akage chwṳ ne nkwaḅe, metṳṳ utuu, geḅyíjyégé bii, yeé eḅéle dondo. ³⁶ Ekáḅe akwṳ enyú nenḅmṳ ndere debéleḅe dékwáneḅe. ³⁷ Ndere ngarege mbṳṳ enyú, mbṳṳntó ne ngarege yéndémuu nnó, Bége peé”.

14

Aḅṳṳ geju manwá Jisṳs

(Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jon 11:45-53)

¹ Ndṳ eḅa epea eyi boó Jus ányee epaá koó upú ne epaá bréd yi alá muálé. Anṳṳ baá

ámpyee upé Eṣṳwṳ ne ánléré mabé Eṣṳwṳ ájwólé geju ákéleḅe meti nnó áwá Jisṳs bibi. ² Aḅṳṳ ne ate áké, “Dépyegé fṳ ji gébéḅé epaá eḅéna, ékáḅé boó áḅme ummye né melṳ.”

Awáá Jisṳs mawee né melṳ Bétáni
(Mat 26:6-13; Jon 12:1-8)

³ Ndere Jisṳs alu né melṳ Betani mmu gepúḅé Simun muu ubá anyee menyee, mendee fṳ achwṳṳ kpé mmu ne ékpómé mawee gebé ami majame ḅka doó, éle laménda ayi eḅwṳ ákuu nnó nard. Anené meno ékpómé ewémbo agbe mawee mimbo né mekpṳ Jisṳs. ⁴ Mendee yina apyeeḅe mbṳṳ, matṳṳ áṳṳ boó fṳ abi álu eḅé kpaá te ájṳḅe ne ate áké, “Mendee yina achṳṳ mbṳṳ mawee mína ndé? ⁵ Mawee ami ákáḅe kpó, áse gejaméḅé ḅka eyi epwṳṳ ḅka eyi muu akage pye né ḅme, áchyee mbaá ubyá boó ne wṳ mendee yina óchwṳṳ mbṳṳ?” ⁶ Jisṳs aḅṳṳ ne eḅwṳ ake, “Gṳḅé ji abe nyame, ndé enyú dechyeeḅe ji eḅwyaḅe? Apye mbṳṳ lé me genchánchagé genó eta wa. ⁷ Ubyá boó úlu ne enyú, dékáḅe poó eḅwṳ yéndégéḅé eyi dékáleḅe. Ne me mbeé nye fṳ ne enyú gébé geko. ⁸ Mendee yina apyee me genó eyigé ji akaáḅe pye, abó mbe agbe me mawee mmye nnó gébéḅé ngboḅe ánií me niíḅe. ⁹ Ngarege enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi boó ágárege nye Abya melóméló ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendee yina apyee. Nkane ágárege, mbṳṳntó ne átee nye ji yéndégéḅé.”

Judas akame mankpó Jisṳs
(Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Iscarot ayi alú maá utṳṳ Jisṳs ama né géluáḅé abi áḅyaneápeá, aḅyee báne anṳṳ baá ámpyee upé Eṣṳwṳ nnó ákpṳṳ eḅwṳ Jisṳs. ¹¹ Eḅwṳ awuúḅé geḅuge Judas, matṳṳ áḅṳṳ eḅwṳ ányemeno nnó áchyeeḅe ji ḅka. Eḅéé ne Judas áloṳṳ mankéleḅé meti ewé ji apyee ne Jisṳs akpe eḅwṳ né ámu.

Jisṳs anyee epaá koó upú ne baá utṳṳ bii
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

¹² Bii mbe eḅí ányee epaá bréd yi alá muálé, gébé eyígémbo ne áwáne máḅónḅmḅe gepḅe nnó ányee epaá koó upú. Baá utṳṳ Jisṳs ájyee gií ji áké, “Atá ndé mbaá yi ókéleḅe nnó eṳé déjyé détyee menyee epaá koó upú wyeé?” ¹³ Agigémbo Jisṳs áferé baá utṳṳ bii ápeá, ató áké, “Chóḅe né melṳ kpaá, detuge nye ne mende fṳ ayi ákpané ḅkwṳ manaá né mekpṳ, kwóleḅe ji. ¹⁴ Dekwáneḅé né gepú eyigé ji akpané, jṳḅe ne mbṳṳ gepú nnó, ‘Ménléré aké déḅii wṳ nnó, maá gepú áḅkeé alé nnó ji achwṳṳgé ájwólé anye menyee epaá koó upú ne baá utṳṳ bii?’ ¹⁵ Ne mbṳṳ gepú yimbo alerege nye enyú maá gepú ayi ákwyyé mé ábélé né mfaá enyṳḅ, tyéḅe menyee sé eḅéé.” ¹⁶ Baá utṳṳ bimbo ájyeeḅe, ágé wye yéndégénó

nkane Jisós ajós, átyé menyéé epáá koó upú bwó eféé ábele. ¹⁷ Nkwale akwónégé, Jisós ne baá utós bíi makpo áfyaneápeá, áfé manyé menyéé yimbo. ¹⁸ Ndere ájwólé ányéé menyéé Jisós ajós ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyeye nye me mankwáa.” Mboó yimbo alu mbo fa anyé menyéé ne me. ¹⁹ Baá utós bíi áwúgégé mbo, ála mmye meshwemeshwe, yéndemuú agige ji áké, “Ata nnó élé me?” ²⁰ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Élé muú ayi ese ne ji déttúge nye amu manta mbya né mmu akpánkpa. ²¹ Ne Maá Nte Mekwáá agboó nye wye ndere nwe Esowo abó ajós mé te gachií. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwáá. É é! Mboógé nnó ábè dambyé muú yimbo, mbo éló kpaá epwó.”

Menyéé Ata Jisós

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Ndere Jisós ne baá utós bíi ányéé menyéé, abó ntó bréd áchyegé matame mbaá Esowo né mmyemenéne, agyá ntó bréd yimbo ubauba, akaré mbaá baá utós bíi ajóge aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” ²³ Jisós abwéé ntó amó ne mmoó né mmu, achyéégé matame mbaá Esowo, achye baá utós bíi ányú átu ate. ²⁴ Ajós ne ebwó aké, “Gége manoó ma amí magbéle mbaá gejamégé bós gétúgégé menomenye ewé Esowo ányé ne ákwaá. ²⁵ Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbo mmoó mína kwakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye amí make gébége Esowo aké agbarege gefwa jíí.” ²⁶ Ne ebwó ánerégé, ákwaá ekwo áféé Esowo átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

²⁷ Jisós ajós ne baá utós bíi aké, “Enyú ako deboó nyú delyaá me ndere ásámé mmu nwe Esowo nnó, Esowo aké, ‘Nwane nye membame mágónme ne ekwó mágónme eláa nye tyátyá.’ ²⁸ Ne nkwlílé né negbo, mbo nye mbe ne enyú né gebagé mewáá Galilíí.” ²⁹ Ajógémbó, Pita aké, “Yé bós ako ne abó alyáa wó, me nlyágé fó wó.” ³⁰ Jisós ashúú ji meko aké, “Pita gó ngaré wó nnó utuú bina fi gemégé nnó menó mekwó akú ukúkúle upea, wó oshyáa nye ukúkúle uléé nnó ókágé me.” ³¹ Yémbó Pita aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wó, nshyáá fó wó.” Wýémbó ntó ne abifó ako ájós.

Jisós anemmye né Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Jisós ne baá utós bíi ako áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, kpaá te nnérege manénemmye.” ³³ Ajógémbó asé Pita, Jemsi ne Jon nnó akwólé jí. Nkane ájye alo

mambo gejamégé meshwe ne masómé né metós. ³⁴ Ajós ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metós, maténe me meti negbo. Yémbó jwólege fa debe peé.” ³⁵ Atégé yeé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme, anemmye nnó mboógé meti élu, Esowo apye efwyale ewémbó ekóó ji kóoge. ³⁶ Anemmye aké, “Nte, Nte yeé genó eyi gepwó wó gepó. Nnene wó mmye féré amó efwyale yina átané me mmye. Yémbó pye genó eyigé wó ákelege épó fó eyigé me nkélege.” ³⁷ Anérégégé akéré meso mbaá ayi bó Pita álu, achwó báne ebwó ndere ábélege géjya. Ape Pita, agíi ji aké, “Simun, nnó enyú dékágé béfó peé ne me, yeé lé né nchwaneke ama? ³⁸ Béége peé, dénénemmye mbaá Esowo nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Mataó nyú ákelege nnó enyú dénénemmye yémbó menyammye nyú áwya gepwá.” ³⁹ Ama lya ebwó akéré meso manemmye wye gefáge mmyemenéne eyigé ji abó anéne. ⁴⁰ Ne amá akérégégé ndó eyi egbeé epeá né mbaá baá utós bíi álu, abané wye ndere ebwó ábélege géjya néndé géjya gejá ebwó ame dóó, ne ákaá se meko ayi áshuúge ji wó.

⁴¹ Jisós ama akérégégé ndó eyi egbeé eleé, abané wye ebwó ndere ábélege, anyá ebwó aké, “Délú bélege géjya, degbeége mmye? Gékwayá mbo, ge gébé gekwané eyigé áfyé nye Maá Nte Mekwáá né amú bós ubeé. ⁴² Kwílége ka, déjye, gé muú ayi akpóo me mbo, alé chwó mé.”

Apye Jisós

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Ndere Jisós álu jóógémbó, Judas maá utós wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bós enine negbáre bó aparanja ne mámbó unós. Bós bina élé anós baá ámpyeeé upe Esowo ne áneréé mabé Esowo chóncho ne ákpakpa melo ne átomé ebwó nnó áchwó apye Jisós. ⁴⁴ Eké epyembo, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbo pyége, défyéé metós metós nyú, déjye ne ji.” ⁴⁵ Judas ákwónégé yé gébé achó sé wó, akóó cho áfé mbaá Jisós aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁴⁶ Bós bina ágégé, áchwó apye ji agbareé ji ne amu matomato. ⁴⁷ Apyégé Jisós, metós esó maá utós wuú ama ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyeeé upe Esowo. ⁴⁸ Eféé ne Jisós agíi ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bó aparanja ne mámbó unós mampye me nnó me nlu menjó? ⁴⁹ Me nlu fa ne enyú yéndé bíi, nlerégé mekomejós Esowo né echa upe, nnó débó degéé me mampye wó? Yémbó genó eyigé ásame mmu nwe Esowo gebó mampyeeé.” ⁵⁰ Baá utós bíi ágégé mbo, áboó, ályáá ji.

⁵¹ Nkane ájye ne Jisós, nnye gesa fó afyale metyeeé ndeé né menyammye akwólege

ebwó. Aké ágéne ji, ágbare ndeé yimbo nnó ápye ji,⁵² apalé eji, alyaá abó afé gejóhéné.

Jisós akpe unós mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71; Jón 18:13, 14, 19-24)

⁵³ Ase Jisós áfé ne ji mbaá etúkpe ampye upe Esowó, ánoó baá abi ápye upe Esowó, ánléré mabé Esowó chóncho ne ákpakpa melo ájye chome wye. ⁵⁴ Pita ntó akwólege ebwó meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi etúkpe ampye upe Esowó. Eféé ne ájye bane ámbamé dachi etukpe nnó awyagé mewe. ⁵⁵ Anóó baá ampye upe Esowó ne boó ako abi ájwólé mmu echa eso, ákéle amma mpa gebyó mamma Jisós mmye nnó áwá ji. Yémbó ágé yeé ema wó. ⁵⁶ Gejamégé boó ákwyé depó mámma Jisós mmye yémbó élé gebyó néndé ebwó ako ápó nya meko ama. ⁵⁷ Bóó abifo ákwilé ka, ábyóge ji gebyó mmye áké, ⁵⁸ “Ese déwú ndere ji ashuu mmye nnó ji ammu nye echa upe Esowó ewéna ewé akwaá átené ne ámu, ne ndó eléé ekwonégé átenege ewéché áwé alá tené fó ne ámu wó.” ⁵⁹ Yémbó ebwó ako ápó meko ama.

⁶⁰ Eféé ne etúkpe ampye upe Esowó ákwile ka né mbe ushuú boó ako agii Jisós áké, “Wó ntó opó ne meko manshuú né depó etire boó ájóóge mbo nnó ápye?” ⁶¹ Yémbó Jisós akwene bómbo yé meko ashuu ji wó. Etukpe ema nmére egii ji eké, “Wó ne ólú Maá Esowó, Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa?” ⁶² Jisós akamé áké, “Me ne nlú, dégene nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né geluage enógé né egbé ebwonye Esowó ne ndere achwó nye né mfaánebuu mmu geko.” ⁶³ Etúkpe ampye upe Esowó agyá mandeé jii né mmye manleré nnó metso esó ji doó, agii eso áké, “Ndé gécha démage kéle bo ntésé?” ⁶⁴ Pó déwú depó etiré ji ájóóge? Amege mmye ne Esowó, nana deké depye nnó ne ji?” Bóó ako akame áké, ekwane nnó, “Awá ji wáne.” ⁶⁵ Eféé ne boó abifo álo mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájóóge áké, “Garé esé muú ayi adoo wó?” Ámbamé echa eso áchwó se Jisós ádoó ji maka.

Pita ashya nnó akadge Jisós

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ndere Pita álu né dachi yimbo, maá meso mendée fo ama né geluage abi ákpáne defwé mbaá etúkpe ampye upe Esowó achwó eféé, ⁶⁷ agé ndere Pita ájwólé áwyaá mewe. Ape ji dóméé, ajóó áké, “Wó ntó ólu gelua ne Jisós muú Nasaren yimbo.” ⁶⁸ Pita ashya áké, “Chaa-ó nkaa yé geno eyigé jóóge mbo wó.” Ndere Pita akwilé manjye né meno gébámé, menomékwó mbe áku. ⁶⁹ Mesó mendée yimbo ámá ágegé Pita wye aló mamma jóó ne boó abi átené eféé áké, “Mende yina alu muú bwó ama.” ⁷⁰ Pita ama shya wye shya eké ewyage, boó abi átené eféé álo mánjóó ne

Pita áké, “Wáwálé gebii gepó mmu, okágé shya fó néndé ólu muú Galilií.” ⁷¹ Yémbó Pita álo mánkale áké, “Mbogé mbyogé le gebyó mfaánebuu áshulé me mmye, nkágé fó mende ayi enyú déjóóge mbo.” ⁷² Ténéténé yimbo mena mekwó akú ukúkúle upeá kókogólókóó. Pita ate mekomejóó ayi Jisós abó ájóó ne ji nnó, “Gemégé nnó mena mekwó akú ukúkúle upeá oshya nye mánjáne aléé nnó ókaagé me.” Ateege mbo anyo meko ngbó ali segé segé.

15

Afé né Jisós mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1, 2; Jón 18:28-32)

¹ Wye ndere bii ujyaá dondo, anóó baá ampye upe Esowó, ákpakpa melo ne ánléré mabé Esowó áchomé ne boó eso ako, ájwóle ájóó geju. Eféé ne ágbaré Jisós áwéle, áse ji, afé mbaá gomena Palet. ² Akwónégé Palet agii Jisós áké, “Wó ólu Mfwa boó Jus wáwále?” Jisós áké, “Elu nkane ójóó.” ³ Ajógémbo, anóó baá ampye upe Esowó álo mammalé Jisós depó mmye matimati. ⁴ Palet ama gii Jisós áké, “Opó ne meko manshuú? Ówuú fó depó etiré ámmalé wó mmye nnó ápye?” ⁵ Ne yeé meko Jisós ashuu ji wó, ewena épye Palet alaaá mena mekpo fuú.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jón 18:39-19:16)

⁶ Gepóge Palet gelu nnó yéndé nme gébége epaaá koo upú boó Jus abó mamferé muú ama né deno ndere boó ákélege. ⁷ Né gébé eyigémbo muú deno fo alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifo ákpe deno gétúgé boó abi ebwó áwané né efwyaale ewé ebwó áchwó ne éwú né melo. ⁸ Ndere elúmbó, gejamégé boó ájye báne Palet nnó áferé muú deno ama ndere ápye mé yéndé epaaá ewémbo. ⁹ Palet agii ebwó áké, “Enyú dékélege nnó mferé Mfwa boó Jus?” ¹⁰ Palet agii mbo élé ji akaá chájéné nnó élé wye né nchye detú ne anóó baá ampye upe Esowó ápyené Jisós áchwó ne ji eta wuu.

¹¹ Yémbó anóó baá ampye upe Esowó ágaré ekwó boó ewémbo nnó ágaré Palet áferé lé Barabas. ¹² Palet ama agii ebwó áké, “Enyú dékélege me mpye yeé nnó ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa boó Jus?” ¹³ Ne ebwó ako ákalé kénké áké, “Wóó ji né gekwa.” ¹⁴ Palet ama gii ebwó áké, “Ndé gabo ayi ji ápyeé?” Yémbó ákpe kále kénké né eshye áké, “Awó ji né gekwa.” ¹⁵ Nnó Palet apye matso ájóó boó Jus, áferé Barabas né deno. Ágaré boó bee bii nnó átulé Jisós ne geto, ánerégé, áwóó ji né gekwa.

Boó bee ájwyage Jisós

(Mat 27:27; Jón 19:2, 3)

¹⁶ Bóó bee bimbo ánerégé mantulé Jisós, ája ji áfé mmu echa gomena. Akúú bós bee ako né geluá gebwó. ¹⁷ Afyé ji nkúú megélé, áto éla meshíú éke éla mfwa ákweré ji mekpo. ¹⁸ Apyégémbó, álo manjwyagé ji áké, “Mfwa bós Jus, neki nébé ne wo.” ¹⁹ Ne álo mándógé ji unós né mekpo. Akpó ji matyé mmye, áto manó mme mampye eké anóge ji. ²⁰ Anérégé mánjwya ji, áferé nkúú megélé yimbó ákeré áfyé ji mandeé jíí né menyammye wúú. Aja ji átane né melo manjyé wó né gekwa.

Awó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jón 19:17-27)

²¹ Ndere ájyéé átuú ne mende fò ayi akamege Simun muú melo Seren nkane atané melo wúú ájyéé né Jerosale. Bós bee bimbo ágbaré ji kpékpé nnó akpá gekwagé Jisós. Simun alu nte bó Aleksanda ne Rufas. ²² Afé né Jisós né mbaá ayi ákúú nnó Golgota. Ula utané nnó melú Unjónkó makpo. ²³ Achyéé ji mmoós amí áchwaré ne uka ébí ákúú nnó myrrh *Yémbó Jisós ashya manyú. ²⁴ Ala wye efeé mbo, áwó ji né gekwa, ánje gefógé megyaá fò nnó ákáré mandeé jíí eyi yéndémuú aséle. ²⁵ Awó Jisós né gekwa né kálánka eneneama né dondo. ²⁶ Abó gebagé genós áwó mfaá mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós wyeé, ásá genó eyigé áké ji apye ne áwome ji. Aké, “Mfwa bós Jus.” ²⁷ Awó ntó ángo apea gébégé gema ne Jisós, ama alu né egbé ebwonye wúú ayifo né egbé ebwobe wúú. Yéndémuú bwó álu né mfaá gekwa jíí. ²⁸ Mechó ewéna épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejós Esówo ájós nnó áfyé ji mmu mpa bós ubeé. † ²⁹ Ne bós ábi ákoge koógé ájúú Jisós mashye mmye, ákamege ne makpo, ákálege áké, “É é, Pó wo ne oké ommu nye echa upe Esówo gemégé nnó ndó eléé ékwóné wo omage téné ewéché? ³⁰ Poó geme jyé otáné mfaá gekwa óshulé mme.” ³¹ Wyémbó ntó ne anós baá amppe upe Esówo ne ánléré mabé Esówo ntó ájwyagé ji áké, “Apoóge bós bí chachá, akaáge poó fò geme jíí. ³² Aké ji alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa, áma jóó áke ji alu Mfwa bós Isrelí, átáné mfaá gekwa áshuulé mme. Apyégé mbo, ese défyéé matós ne ji.” Anjo bimbo ábi áwómé ntó ebwó né ukwa, ájúú Jisós mashye mmye.

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jón 19:28-30)

³³ Metós njwómese, kálánká éfyáneépeá eké ékwónége, njmécé enomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ³⁴ Kálánka

eléé eyimbo, Jisós alo mánkalé kénké áké, “Eloi, eloi lama saba tani, ula utené nnó Esówo wa, Esówo wa, ndé ólyaa me mbií né efwyale?” ³⁵ Bós abifo ábi átané efeé áwtigé ndere Jisós ajóge mbo áferé áké, “Akúú mbo lé Elíja muú ékpávé Esówo.” ³⁶ Muú ama né geluage bós bimbo abó gatelé ajye bó ékochá, áwe ne genós anyua né mmú mmoós amí mamýáme, abwéé até Jisós né ubós meno nnó ányú. Ajós áké, “Degé kpé nnó Elíja achwó feré nye ji mfaá gekwa yi.” ³⁷ Ne Jisós ama akále kénké, ashulé kwyakwya geféré h-e-m metós ékwé. ³⁸ Wyé ndere Jisós agbó, ndeé eyi ékaré echa upe Esówo, égyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme. ³⁹ Muú kpaá bós bee † ayi atane efeé agégé gefós eyige Jisós akalé ne ale gbó áké, “Wáwálé mende yina alu Maá Esówo.”

⁴⁰ Gébé eyigémbó ntó, andée fò átané nya tete ágéné yéndégenó eyi gepyé ne Jisós. Né geluage andée bina Meri ayi atané melo Magdala, Salome, ne Meri mma Jemsi ayi mamane kó ebwó ne Jose álu ntó wye. ⁴¹ Gébégé Jisós alu né Galilíí andée bina ábó ákwólege ji, ama ápóge ji ntó, andée abifo ábi átane Jerosale ákwóle Jisós álu ntó wye.

Aníí Jisós

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jón 19:38-42)

⁴² Jisós agbó bíí bí bós Jus ako ákpomége mmye nnó né nkwale álo mányé uwyaa bwó. Ndere bíí ule koó, ⁴³ mende fò ayi ákúú ji Josef achwó. Alu muú melo Arimatya, alu muú ayi anoge ji dóó né eso bós Jus, ji abó agile ntó gébé eyigé Esówo achwó gbáre nye gefwa jíí. Akpome mmye nkane mende, ajye báne Palet agíí ji nnó achye ji utó nnó ajye áferé genkwógé Jisós né mfaá gekwa. ⁴⁴ Agigé mbo, Palet alaa meno fuú mánwu nnó Jisós agbó me. Akú muú kpaá bós bee agíí ji wá Jisós agbóo mé. ⁴⁵ Muú kpaá bós bee yimbo akamé nnó agbo, efeé ne Palet akamé nnó Josef akáge jyé feré genkwógé Jisós né gekwa. ⁴⁶ Josef ajye na éshyé ndeé pópó, aféré genkwógé Jisós né gekwa, afyalé géjí ne éshyéé ndeé eyimbo, akpa ajye fyé mmu menome ewé áchomé mmu etáráv. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome ewembo. ⁴⁷ Meri muú melo Magdala ne Meri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé genkwógé Jisós.

16

Jisós akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; Jón 20:1-10)

¹ Bíí uwyaa bwó ukógé, Meri muú melo Magdala, Salome ne Meri mmá Jemsi ájye na

* **15:23** Elú wáwálé nnó: Myrrh ele uka bi ulú nya mampye nnó muú awuúge fò ubale dáó. † **15:28** Elú wáwálé nnó: Melo njwe ewena né ukwene bó njwe abifo áfyé ewu né ukelenge pe KJV ne TEV. ‡ **15:39** Elú wáwálé nnó: Muú kpaá bós bee Rom alu muú yi apele usaá bós bee uta.

mawee gebée nnó ájyε ghere né genkwógé Jisós. ² Ne dondo bíi mbe né uwyaá, ndere mbe ηme atane, ebwó ájyε né menome ewé aníi Jisós. ³ Agíge ate áké, “Waa ábogéné nye esé gekpékpé ntaa eníné ágbε mbo menome?” ⁴ Aké ákwonege wye, áge nnó ábogéné mé ntaa enínémbo néla babá nelu gekpékpégé ntaa. ⁵ Ndere ebwó ákpene mmu menome ewémbo, áge nyye gesa fɔ ajwólé né egbé ebwonye bwó, afyε ewule pópó. Ebwó ágégé mbo alá mano mekpo fuú. ⁶ Nyye gesa yimbó ajó ne ebwó aké, “Défógé. Nkaá nnó dékelege mbo lé Jisós muú Nasaret ayi ábó áwómé nya ji né gekwa, apó sé fa, Esɔwɔ apyε ji akwilé né negbo. Gége melú ewé ábó ábelé ji. ⁷ Kéregé meso dégaré Pita ne baá utó bíi abifó nnó ji abó mé mbe ne enyú afé né Galilíi; dégené nye ji ewú wye ndere ji abó agaré enyú.” ⁸ Andée bimbó átáné né menome ne gatélé, áwéne ne efɔ metá, ne yeé muú fɔ ágaré ebwó geno eyíge pye wó gétúgέ efɔ ewe elú ebwó matá. *

Jisós aleré mmye mbaad Méri yi Magdala

⁹ [Dondo bíi mbe uwyaá ebi Jisós akwilé né negbó, abó mbe aleré mmye mbaá Méri muú melɔ Magdala. Jisós abó aferé nya ji aló nchye akénéama mmye. ¹⁰ Méri afe agáre ájeé bíi abi ebwó ábó ákene nya ne Jisós ne ábane ebwó ndere állile, ásómege. ¹¹ Yé lé ebwó áwuú nnó Jisós álú mebe Méri muú melɔ Magdala agé ji, ákamé fɔ nnó elu wáwálé wó.

Jisós alere mmye mbaad baad utó bíi apea

¹² Ewyágé Jisós akwó mbe ushuú baá utó bíi apea né gefó éyigé alá kaáge sé ji gébége ebwó akene ájyε né meti. ¹³ Ebwó ákaáge nnó muú yi ágene mbo ele Jisós, ákeré meso ájyε garé baá utó bíi yémbo ye muú bwó yi ákamé nnó elú wáwálé ápó.

Jisós alere mmye mbaad baad utó bíi afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23; Aηg 1:6-8)

¹⁴ Ema ewyagé ndere baá utó bíi ájwólé ányéε menyéε, akwó ebwó ushuú alo mawee ebwó gétúgέ alá pɔ né ukáme ne matá ayi ebwó áηea alá kamé mekomejós bós abi ágené nnó ji akwilé né negbo wó. ¹⁵ Ajós ne bwó aké, “Chóge né malɔ mme meko dégarégé bós abya Esɔwɔ melóméló. ¹⁶ Muú ayi akamégé mekomejós yina ne áwyaáge ji manaá Esɔwɔ, áférege nye ji né efwyale gabo. Ne muú ayi alá kamé mekomejós yina wó, ákwéne nye mpa Esɔwɔ. ¹⁷ Gé unó bi upye nye ne bós abi ákamé ne Esɔwɔ na. Né mabɔ ma ábuú nye aló nchye, ájoge nye ufó mejós ebi alá kaáge fɔ. ¹⁸ Agbárege nye mmyɔ ne ámu ne ye ányú le uka ubo

yeé geno eyi gepye ebwó gepó. Anérége bós mameé amu mmye, átóge.”

Jisós akwó afe mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisós anérége mánjós depɔ tire na, Esɔwɔ ase ji akwó afe né mfaánebuú. Ajwólé né geluáge enógé né egbé ebwonye nte wuu Esɔwɔ. ²⁰ Baá utó bíi ntó alá mbo ákeré, ákené ágarége bós mekomejós Esɔwɔ né malɔ mme mako. Atá Jisós ntó alu ne ebwó achyεge ebwó utó ápyeé ufelekpá mánleré nnó mekomejós bwó alu wáwálé.]

* 16:8 Elú wáwálé nnó: Malɔ ηye yina 9-20 ápó né ukwene bɔ ηye bifɔ.

Abya melóméló ayi Jisós Kras ndere LUKASE ásamé

Ulaul

¹ Atá Tyófilós, gejamégé bós ámuá mé mansá abyá unó bí úpyé né metós metós esé. ² Ebwó ásá wyé ndere ebwó ábó áwuú mbaá bós bí ákpané amé ebwó ágené ndere unó biná ulós mampye ne ukwyá, ne eké éwyage ábó mangare abyá yi. ³ Ndere me ntó mbó nkwolege unó bina uko chánéné te gachii, mbó ngé nnó élú galgáló nnó nsá wó unó bí ndere nsámé nkwyé ubi nkane úpyé géma géma. ⁴ Mpyé na nnó wó akaá nnó, unó bí ábó ágií wó úlú wáwálé.

Na ne nebyéné Jón Menwyaá bós manad Esowo nékené

⁵ Gébégé Heród abó alú mfwa né gebagé mewaa Judiya, Mampyé upe Esowo fó abó alu wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampyé upe abifó apye utós né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Eron. Abi álú ntó ámpye upe Esowo. ⁶ Ebwó apeá álú cho né mbe ushu Esowo, áwuú mekoméjós wuú áma ábelege mabé jii, ákwéné ye éma ⁷ ebwó ako ákwó ukoó ne ápós ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkwó.

⁸ Bii uma, élé gebégé utós Sakariya ne ekwó wuú, Mampye utós bii nkane mampye upe Esowo. ⁹ Náná élú lé gepóge bwó ámpyé upe Esowo manyú nkwo nnó, Esowo aiyá genó eyigé yéndémuú abós mampye. Apyégé mbó aija Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Esowo mansó genó eyigé géwya gebé nkane elu. ¹⁰ Gébé gékwónégé eyigé Sakariya aiyé só geno gebé eyigémbó, gejamégé bós géluú dafye géénemmye. ¹¹ Wyé gébé eyigémbó, aké apele ekiénné Esowo ekwó ji ushu, étené égbé ebwonye wuú kwókwólé ne geluú eyigé asó uno ubé bimbo. ¹² Agégé mbó éfó ékwó ji metós, ala amé mekpó fanj.

¹³ Yémbó ekiénné Esowo éké ne ji, “Sakariya ófógé, néndé Esowo awú mmyemene jye ne mendée wyé Elisabet akpane nyé ne abyene nyé maá mende ne óbó mankuú ji nnó Jón. ¹⁴ Óbe nye ne metós megómego, ne gejamégé bós ábée nyé ne nechóhó gétúgé nebyé níi. ¹⁵ Ji maá yina abe nyé gekpékpégé muú né mbe ushu Ata Esowo, ne ji anyú fí mmaó, ye amí bagebage, ye amí matomato, ne ébó te bíí ebi ábyené ji Mendoó Ukpea egbége nye ji metós, ¹⁶ ne ji abwólege nyé matós bós Isreli nnó ákwólé Ata Esowo bwó. ¹⁷ Maá yimbo abo nyé mbe ne Ata Esowo ndere muú dentós. Esowo achyége nye ji utó mendoó wyé nkane abo achyé Elja,

nnó apyé ánte ábó gejeé ne baá bwó ne apye nyé abi átoó makpo ásé gepó eyigé abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó bós ákpómé mmye mangíli Ata Esowo.”

¹⁸ Sakariya agii ekiénné Esowo aké, “Mpye nnó ne nkaá nnó mechó ewéna ébée nye wáwálé néndé esé ne mendée wa dékwó mé ukoó?” ¹⁹ Ekiénné ewémbó éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Esowo atomé me nnó nchwó ngaré wó abyá melóméló yina. ²⁰ Gé óbe nyé mbú, ójógése mejós kpaá te depó etí dépye nyé gétúgé alá ókamé uchwú mejós bá ebi ubé nyé wáwálé né meso gébé wó.”

²¹ Ndere Sakariya alú wyáge mmu, bós bí ábó álú dafye ánénemmye akwé tametame, ábó memferé genó eyi gepye ji mmu echa upe Esowo. ²² Gébégé ji atané dafye, amua manjós mejós meti épó. Ala méé lé ne amu élé alaá mbú, ebwó ágégé mbó akaá nnó agé lé amé géjyá né mmu echa upe Esowo. ²³ Gébégé nénáne utós bíí né byége, akere melo wuú.

²⁴ Éké ébelege, mendée wuú Elisabet akpa une, ala mmu bibii né amfaá áta. ²⁵ Ne aké, “Nána nkaá nnó Esowo agé me meshwe, aferé me neshye mmye nnó bós ájwyágé sé me dénjkwo.”

Gegdré nebyéné Jisós

²⁶ Gébégé Elisabet alú ne une amfaá akéné, Esowo ató Gabriya ekiénné wuú né meló Nasaret ewé élú né gebagé mewaa Galilii. ²⁷ Ató ewú nnó eyé etá gébwéne mesó mendée ayi ákuú ji Meri, ayi ebwó ne Josef ányémeno mambá ate. Josef alu mpyáne mfwa *Devid. ²⁸ Ekiénné Esowo éfé eta Meri éké, “Mmá ójwóle, Esowo alu ne wó amá agbo ne wó doó.”

²⁹ Meri awúgé mbó akwé tametame, aferege, agige né metós wuú nnó ndé gefógé matame na? ³⁰ Ekiénné ewémbó éké ne ji, “Meri Ófógé, Esowo agboó ne wó ne achyé wó nebo. ³¹ Gé, ókpane nyé une, óbyé maá mende ne ókuú nyé ji nnó Jisós. ³² Abe nyé gekpékpégé muú ne ákuú nye ji Maá Anyátá Esowo. Ata Esowo apye nyé ji ajwólé né geluógé Mfwa Devid, gekwénége nte wuú. ³³ Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakob uko te kwyakwyá. Ne gefwa jii gébyé fó.”

³⁴ Meri awúgé mbó, agii ewú aké, “Ékéne mbó nnó ne nkpa une nkane nlá nlú dankáa mende?” ³⁵ Ekiénné Esowo eshuú ji meko éké, “Mendoó Ukpea echwó nyé wó mmye ne utó bí Anyátá Esowo upe nyé wó ókpá une. Né gétú yina maá yi óbyéne nyé abe ne ukpeá ákuú nyé ji Maá Esowo. ³⁶ Gé, menjmó wyé Elisabet ye élé akwó ukoó ne bós abó ákúu ji menkwó mendée, nana akworé gefós alé amfaá akéné ne abyene nyé maá mende. ³⁷ Ne kaá nnó genó gefó eyí gépwó Esowo gepó.” ³⁸ Ekiénné Esowo ejógé mbó, Meri aké ne ewú, “Nlú lé maá utós Esowo, ébé

wyé nkane ojós.” Meri ajógé mbo, ekiénné ewémbó eséé.

Meri ajye gé Elisabet unkéé

³⁹ Depo eti dépyéyé, Meri akpomé mmye akwilé wá akwó afé né melo f5 ewé, elú né gebagé mewaá Judiya. ⁴⁰ Akwónégé, akpe nmu gepúgé Sakariya, atamé mendée wuu Elisabet. ⁴¹ Gébéyé Elisabet awuú matame Meri, maá yi alú ji une akwilé melu ujwólé ne eshye, ne Mendoó Ukpea echwó gbée Elisabet metós. ⁴² Ji ado elulú ajós ne meri aké, “Wó awya éfwó apwó andée ako, ne mejé Esówo ébé ne maá yi wó obyéne nye. ⁴³ Nlu kpé waa ayi Esówo anógé me ne mmá Ata wa achwó gé me unkéé? ⁴⁴ Wye oké otamege me mbo, nechóshó népye maá akwilé né melu ujwólé. ⁴⁵ Méjé Esówo ébé ne ji yi akamé nnó mechó ewé Ata ajós mbo, ebe nyé wáwálé.”

Meri aféé Esówo

⁴⁶ Meri aké:
“Metós wa egóo me ne Ata.
⁴⁷ Ne metós wa elú ne nechóshó gétúgέ Esówo Mempoó wa.
⁴⁸ Ji ate me ye elé nlu lé menjkpané defwé wuu.
Ló nána ojyéyé mbe, bós ako akúu nyé me nnó muú yi abós nebo,
⁴⁹ nendé Esówo yi awya uto uko, apye me gekpékpégé mechó.
Enógé ébé ne ji kpaá te kwyakwya,
⁵⁰ agéne meshwe mbaá bós bi anógé ji, éló né ante bwó ekwóné né upyáne.
⁵¹ Aleré eshye ne ebwó wuu mantya bós nepá ne ufós unó bí ebwó aférege.
⁵² Aferé afwa né malú ujwólé bwó, ne afyé ubyá bós né malu bwó.
⁵³ Achyé menyéé mbaá bós bí alú mesa, ne abú afwa áfé amu máwa.
⁵⁴⁻⁵⁵ Ate menomenye ewé ji abó anyeé ne ukwéne ante sé,
ne nána achwó mampoó baá Isrelí, bós utoó bií.
Apye wye ndere ji abó anyéméno nnó agene Abraham meshwe,
ne upyáne bií te kwyakwya!”

⁵⁶ Meri ajógé mbo, abelé ne Elisabet genógé amfaá aléé, ne ákeré meso melo wuu.

Nebyéne Jon Menwya bós Manaá Esówo

⁵⁷ Gébé gékwónégé eyigé Elisabet ábyéne, abyé maá mende. ⁵⁸ Ate áhjmé ne bós ulagepú bií, aké áwúu nnó Ata Esówo agé ji meshwe achyé ji nebo, matós ágo bwó ako.
⁵⁹ Ne ndó énee ékwónégé áchwó mansó ji nsó ne ábó álú mamfyé ji mabo nte wuu Sakariya. ⁶⁰ Mma wuu aké ngba, “Akúu ji Jon.” ⁶¹ Yémbó aké ne ji, “Yé muú ula gepú wyé fo ayi awya mabo mímbó apó.” ⁶² Ne áméé ne amu ágií nte wuu aké, ndé mabo mí ji akélege nnó áfyé maá yimbo. ⁶³ Améé ne

amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wyé. Achwó ne géji asá, “Mabo maá yimbo nnó Jon.” Bós ágégé mbo ála mano mekpo, fuú.

⁶⁴ Sakariya áságé mbo, ténéténé ama lo manjós mejós ne alo mamféé Esówo. ⁶⁵ Gébéyé bós melo wuu, áwuu nnó Sakariya ama lo manjós mejós, mechó ewéna epwó bwó amu. Gegaré mechó ewé, gékwó gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaá Judiya. ⁶⁶ Bós ako abi áwuu mechó ewé, áfyé né matós bwó áferege nnó, “Maá yi abeé nyé ndé gefós?” Aférege mbo élé ágené nnó Esówo alu ne ji.

Sakariya aféé Esówo

⁶⁷ Né gébé eyigémbó Mendoó Ukpea echwó gbée Sakariya nmu metós awú meko mejós Esówo ne alo mangaré aké:

⁶⁸ “Gó ebwó áféé Ata Esówo, nte bós Isrelí! Gétúgέ achwó mamferé bós bií né defwé.

⁶⁹ Achyé esé gekpékpégé ménchyé genwá ayi átané ula gepú Mfwa Devid maá utoó wuu,

⁷⁰ wyé ndere abó anyéméno mbaá bós ekpáve Esówo abi gekwéne nnó,

⁷¹ ji apoóge nye esé, mbaá bós bí ákelege manwá esé,

ne aferege nye esé né amú bós mawámé esé.

⁷² Abó anyéméno mangé meshwe mbaá ukwéne ante sé,

ne ate menomenye ukpea ewé jimboó abó anyeé ne ebwó.

⁷³ Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

⁷⁴ aferege nye esé né amú bós mawámé esé, nnó dépyé utoó bií débégé ne efo,

⁷⁵ mambé bós ukpea bií wáwálé ne mantené cho né mbe ushu wuu,

ndo meko kpaá te dégboó.

⁷⁶ Wó, maá wa, ákúu nyé wó *Muú Ekpáve Anyátá Esówo.

Obo nyé mbe ne Ata Esówo nnó, okwyé mati jíí.

⁷⁷ Opye nyé bós Esówo ákaá nnó, Esówo akélege manjiinte gabo bwó ne áféré ebwó né éfwyale gabo.

⁷⁸ Gétúgέ ji ágéne meshwe dóó mbaá bós yéndégébé,

ji atome nyé muú yi achyeye esé genwá, achwó ayi atánege né mfaánebuú ayi mfaa mfaa nkane mjmeé ewé étye dondo,

⁷⁹ ewú échyége nyé genjgbó mbaá bós bí álú né gemua,

ne échyége nyé genwá mbaá bós abi álú né manó negbo,

ne manleré esé meti ewé échwó ne genwágé neso.”

⁸⁰ Ne maá Sakariya yimbo alu ne ekwó wuu, awéne ne menyammye ne denjá, ne Mendoó Esówo elú ne ji. Awégé, ajye jwóle né *mashwóne, ne gébé gekwónége, álere mmye jíí gbógónó mbaá bós *Isrelí.

2

*Nebyené Jisós Kras
(Mat 1:18-25)*

¹ Né gébé eyigémbo, ὄγστος abó alu *Mfwa kpaá né maló yi álú ntente *Rom. Afyé ebé nnó ápá bós ako abi álú né maló ayi ábó álú nte gefwa jíí. Gé ndó mbe ayi aló mampáné bós na, ² né gébé eyigémbo Kwirinós alu góména né gebagé mewaa Siriya. ³ Ndere elúmbo, yéndémuú afé né gebagé meló wuú mansá mabó múí mmu bó ñwe abí ápáne bós. ⁴⁻⁵ Josef atané meló Nasaret né gebagé mewaa Galilíí, ase Meri ayi ebwó ányéméno mambá ate, áfé né Betelehem mmu Judiya mbaá ayi abó abyéné Devid mfwa nyá *Isrèli, mánásá mabó bws. Josef afé éwu gétúgé alú mpyáné Devid. Gébé yimbo ntó Meri alu ne une.

⁶ Ndere ebwó álú éwu, gébé gekwáné eyígé Mèri abyéné maá yimbo. ⁷ Ne abyé maá mbe wuú mende. Afyalé ji ne ubaá mandéé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyèé menyéé, néndé melu epó nyá éwé ebwó achwógé ábélege mmu.

Ambamé magónhme ne Makiénné Éswó

⁸ Eké epyémbo, ande fó álú né mewaaá kwókwólé ne Betelehem, ábáme magónhme bwó ne utuú. ⁹ Ne áké ápéle *Ekiénné Éswó ekwó ebwó mbe ushu ne genghógé Ata gégené gegyá ebwó mme. Éfo ekwó ebwó metáó dóó. ¹⁰ Yémbó Ekiénné Éswó eke, “Défagé, nchwo ényú ne genchánchágé abya ayi álú ne gejamégé nechóshó mbaá bós ako. ¹¹ Fina né meló Mfwa Devid, ábyé Mempoó nyú, alu Ata, Muú yi Éswó akweré ji elá gefwa. ¹² Ne gepó eyi gelérege nyé ényú nnó gé maá yimbo na, gelú nnó degene nyé maá yi afyalé ji ne ubaá mandéé, ábelé ji mmu gekú, melu éwé utú unyèé menyéé.”

¹³ Wyé mbélépó mbo, áké ápélé, ekwó makiénné Éswó etané mfaánebuú echwo cho ne éwé ebwó mbe, álo mánkwáné, áfégege Éswó ake:

¹⁴ “Ngó ábé ne Ata Éswó ayi álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá, achyé nesó ne bós mme néndé agboó ne ebwó.”

¹⁵ Makiénné yimbo ályágé ebwó, ákeré meso né mfaánebuú. Ne ámbamé magónhme áke ne ate, “Déjyé dégé geno eyi gépyé né Betelehem eyígé Ata Éswó agaré esé.” ¹⁶ Mbontó ne ebwó ákwilé wáwá ákwónégé, ágé Josef ne Meri chóncho ne maá yimbo ndere ábelé ji mmu gekú. ¹⁷ Ndere ágené ebwó, álo mangaré unó uko ebi ekiénné Éswó ejaó, gétúgé maá yina. ¹⁸ Bós ako bí áwuú mechó éwé ámbamé magónhme ájáó, ála mano mekpo fuú. ¹⁹ Yémbó Meri awuúgé depó eti deko, afyé mmu metáó wuú aféregé yéndégébé. ²⁰ Bós bí ábáme magónhme, ákerége meso,

áchyége ngó ne áfége Éswó mbaá depó tire bwó áwuú ne ágené. Unó bi upye janja ndere ekiénné Éswó egaré bwó.

Afyé maá yimbo mabó nnó Jisós

²¹ Uwyá ukoó, ne gébé eyígé ebwó áso maá *nsó gékwané, ne ebwó afyé ji mabó nnó Jisós, mabó mí Ekiénné Éswó ebó efyé ji ne mma wuú alé kpá une bíí.

Aleré maá ayi akuú ji Jisós mbaá Éswó

²² Ne gébége gepúgé buú getyaágé, gébé gékwané eyígé Josef ne *Mèri ájye pyé *Gepé ndere ásamé né mabe Mosis, ne ákpa maá bwó manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Éswó. ²³ Ndere ásamé né ñwe Éswó nnó, “Yénde mambé maá ayi alú mende, ábó manchyé ji mbaá Éswó.” ²⁴ Ne áfé ntó áchyéé *gepe eyigémbo eyigé gelú, “upwene mewaa upea, mbógé upó áchyége baá upwene meló ápéá nnó ápyé gepé wyé ndere asamé né ñwe Éswó.”

²⁵ Né gébé eyigémbo, mende fó alu nyá né Jerosale ákuú ji nnó Simyón; alu cho né égbé Éswó ne anoge ji, ne ji ntó abó agile Éswó nnó áferé bós Isrèli né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá ne abi. ²⁶ Mendoó Ukpea ebó epye Simyón akaá nnó aságé gbó ayi alá gé fó *Muú yi Éswó akweré ji elá gefwa, ayi Éswó abó anyéméno nnó atóme. ²⁷ Bíí bi Meri ne Josef abó áchwó né Jerosale, manleré Jisós mbaá Éswó ndere ebé Mosis egaré, Mendoó Ukpea epyé Simyón afé né echa upé Éswó. Ndere akpené agé maá yimbo, ²⁸ ase ji né amu jíí, álo manchyége matame ne mamfége Éswó ake:

²⁹ “Ata menomenyéé wyé elú nana wáwálé, mbógé ejíí wo ókaáge lya maá utóó wyé agbó pere,

³⁰ néndé nkpa amé ya ngé Menchye Genjá ayi abó anyéméno.

³¹ Ne wo óto ji nnó bós ako ágé ji.

³² Abe nyé mewé mbaá bós abí alá pó bós Jus, nnó ebwó ákaá wo ntó. Apye nyé meló Isrèli ékwó ñgo.”

³³ Mma ne nte áwuúgé mechó ewe Simyón ajóó gétúgé maá bwó, ála meno mekpo fuú.

³⁴ Simyón anérége manjóó depó etire na, achyéé ebwó mejé Éswó. Eké ewyágé ama kuú Meri mma Jisós aké, “Wuúgé! Éswó ajyá maá yiná nnó apyé gejamé bós Isrèli ákwé ne mambwéé abifó mfaá. Abe nyé ntó ndere gepó eyígé Éswó jimbóó, ne gejamégé bós áshyá nyé ji. ³⁵ Apyégé mbo, elerege gbógónó depó etiré ebwó abíí mmu mataó bwó. Ne mesómé maá wyé yina ebéé nyé wo metáó eké aparaja ne ájómé wo.”

³⁶ Gébé eyigémbo ntó, mekoó mendée fó, alu né Jerósále akamege Ana. Alu muú ekpave Éswó ayi mendée. Éswó agárege ji depó mangáregé bós bíí. Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ékwó Ashye. Abá meno abelé anjmé akénéama ne menó wuú ágbó.

37 Tɛ gɛbɛ ɛyigɛmbɔ ala mekwɪ mendɛe. Yɛndɛgɛbɛ alu mmu ɛcha upɛ ɛsɔwɔ, afege ɛsɔwɔ ne anɛnemmye, utuu ne nɔwɔmɛsɛ, alyage menyɛɛ kpɛkpɛ. Nɛ gɛbɛ ɛyigɛmbɔ, alu usaɔ aɲmɛ uni meso ɛnɪ. 38 Ama chwɔnɛ nɛ ɛcha upɛ ɛsɔwɔ, wyɛ gɛbɛ yimbɔ ntɔ ne Meri ne Josef achwɔnɛ ne maɔ bwɔ. Ana agɛgɛ maɔ yina, alɔ mɔnfɛgɛ ɛsɔwɔ, agarege depɔ ɛtirɛ maɔ yi mbaa bɔɔ ako abi ɔgili nnɔ ɛsɔwɔ ɔferɛ bɔɔ Jerosale nɛ ɛfwyale.

39 Josef ne Meri ɔnerɛgɛ yɛndɛ genɔ ndɛre ɛbɛ ɛsɔwɔ ɛgarɛ, ɔkpɔ maɔ bwɔ ɔkerɛ meso nɛ Nasaret *gebagɛ mewaa Galilii. 40 Maɔ yimbɔ alu ɛfɛɛ, awɛne wyɛ wɛne ne gelu, ne ɛshye chɔnɔno ne denɔgɔ. Ne mejɛ ɛsɔwɔ ɛlu ne ji.

Maɔ yi ɔkɪu ji jisɔs alu nɛ ɛcha upɛ ɛsɔwɔ nɛ Jerosale

41 Yɛndɛ nɲmɛ, mmɔ ne nte jisɔs ɔjye nɛ Jerosale manjye nyɛ ɛpaɔ *koɔ upɔ ɛwɛ ɛsɔwɔ aferɛ nyɔ bɔɔ Isrɛli nɛ defwɛ. 42 Jisɔs akwɔnɛgɛ aɲmɛ ɔfyanɛɔpea, ɔfɛ ndere ɛbwɔ ɔjye mɛ, ndere ɛbwɔ ɔjye ɔse ntɔ jisɔs. 43 ɛpaɔ ɛbyɛgɛ, ɔlo mankerɛ meso melɔ bwɔ. Ne jisɔs alɔ meso nɛ Jerosale ayi mmɔ wuu ne nte wuu ɔlɔ kaɔ wɔ. 44 ɔbɔ ɔfere nnɔ ake geluɔ ne bɔɔ abifɔ. Ake kpaɔ biɪ kpogele. Ne gɛbɛgɛ ɔkelɛ ji nɛ geluɔgɛ aɲmɛ ne ajeɛ bwɔ, 45 ɔge ji wɔ. Alɔ mankere meso nɛ Jerosale mankelɛgɛ ji. 46 Nɛ ndɔ ɛlɛɛ ɛkwɔnɛgɛ ɔgɛ ji mmu ɛcha upɛ ɛsɔwɔ. ɔbɔ alu geluɔ ne *Anlerɛ mabɛ ɛsɔwɔ. Awuu genɔ ɛyige ɔlɛrege ne amɔ agige ntɔ bwɔ bɔ nkwe. 47 Bɔɔ ako abi ɔwuɔ genɔ ɛyigɛ ji ɔjɔge ɔlɔ mano mekpo fuu nɛndɛ awya uchɔnɔchɔ dɔɔ ne ashuuge ɛbwɔ meko ne denɔgɔ. 48 Ndɛre mmɔ wuu ne nte wuu ɔgenɛ ji, matye mawɔ ɛbwɔ meno. Mmɔ akɛ, “Maɔ wa ɔpyɛ mbɔ ɛsɛ nnɔ? ɛsɛ ne nte wyɛ dekelɛ wɔ kaɔ depwaa, delɔ manfɔ nnɔ ndɔ fɔ genɔ ne gepyɛ wɔ.”

49 Ashuu bwɔ meko akɛ, “Ulannɔ ɛnyu dekelɛge mɛ, dekaɔgɛ fɔ nnɔ mbɔ mambɛ fa mmu ɛcha nte waa wɔ?” 50 Yɛlɛ ashuu ɛbwɔ meko yimbɔ, ɔkaa fɔ ula mechɔ ɛwɛ ji ɔjɔ wɔ.

51 Jisɔs ɔkerɛ meso ne ɛbwɔ nɛ melɔ bwɔ Nasaret, alu ne bwɔ, awuu majyɛɛ chɔnɔchɔ. Ndere depɔ ti depye mbɔ, Mmɔ wuu afyɛ deti deko nɛ metɔɔ wuu ne atɛ yɛndɛgɛbɛ. 52 ɛfɛɛ, jisɔs awɛne ne menyamyɛ ne denɔgɔ. 52 ɛfɛɛ, jisɔs awɛne nɛ menyamyɛ ne denɔgɔ ne gelu, awya mejɛ nɛ ɛgbɛ ɛsɔwɔ ne bɔɔ agbɔɔ ne ji.

3

Mekomejɔɔ ayi Jɔn menwyaɔ bɔɔ manaa ɛsɔwɔ ɔgarɛge

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jɔn 1:19-28)

1-2 Gɛbɛ ɛyige *Jɔn maɔ Sakariya alu nɛ *mashwɔnɛ, Ata ɛsɔwɔ achyɛɛ mekomejɔɔ wuu. Wyɛ gɛbɛ ɛyigɛmbɔ ntɔ ne Tibaɔs alu

aɲmɛ nekuu nɛ gefwa jii nɛ *Rom. Pɔntyɔs *Palet alu nyɔ gɔmena nɛ *gebagɛ mewaa Judiya, *Herɔd Antipa alu mɛmɔgarɛ gebagɛ mewaa Galilii, menjmɛ wuu Filip alu nyɔ mɛmɔgarɛ gebagɛ mewaa Itura ne Trakonitis. Lysanias alu mfwa melɔ Abilen gɛbɛ ɛyigɛmbɔ ntɔ, Anas ɛbwɔ ne Kaifas alu nyɔ *Matukpe ampyɛ upɛ ɛsɔwɔ. 3 Wyɛ ndere ɛsɔwɔ ɔbɔ atɔmɛ Jɔn mbɔ, alɔ mankɛnɛ malɔ yi alu kwɔkwɔlɛ nɛ ɛbɛɛ Jɔdan, agarege yɛndɛmuu nnɔ ɔkwɔrɛ metɔɔ wuu ɔlya gabo ne ɔwyaɔ ji manaa ɛsɔwɔ nnɔ ɛsɔwɔ ɔjinte gabo wuu. 4 Ndere ɔbɔ agarege mbɔ, ɛlu wyɛ nkane ɛsɔwɔ muɛ ɛkpɔvɛ ɛsɔwɔ asamɛ mmu nɲwe wuu nnɔ, “Muɔ fɔ abene mbɔ nɛ mashwɔne akɛ:

Kwyɛge meti Ata dakenɛ, nyaage ɛwu ɛbɛ cho, 5 Sɔrege yɛndɛ mekwɛ ɛwɛ kpaɔ ne ɛwɛ koɔ, nnɔ degbɛ yɛndɛ genɔkɔ.

Nyaage mati ufwɛ ɔbɛ cho, pyɛge malu yi alu gberɛgbɛrɛ ɔbɛ ɔɔgɛdɔgɛ.

6 Ne bɔɔ ako ɔgɛne nyɛ nkane ɛsɔwɔ ɔferɛge ɛbwɔ nɛ ɛfwyale gabo.”

7 Nkane Jɔn agarege mbɔ, gejamɛgɛ bɔɔ ɔchwɔ ɛta wuu nnɔ ji ɔwyaɔ bwɔ manaa ɛsɔwɔ, akɛ ne bwɔ, “ɛnyu mmyɔ! Ndɛmuu ɔgarɛ ɛnyu nnɔ dekaɔgɛ bɔ ɛfwyale ɛwɛ ɛsɔwɔ achwɔ tɔ? 8 Pyɛge unɔ bi ulɛrege nnɔ dekwɔre matɔɔ nyu wɔwɔlɛ. Dɛferɛgɛ fɔ nnɔ dekaɔgɛ deɲwɔlɛ deli mmyɛ nnɔ, ɛsɛ delu upyane *Abraham. ɛwɛmbɔ ɛfu yɛ genɔ nɛ ɛta ɛsɔwɔ wɔ. Kaage wɔwɔlɛ nnɔ, ɛsɔwɔ akage pyɛ mataɔ yina ɔbɔwɔlɛ upyane Abraham. 9 Ye nana, ɛnyu debɔ mankaa nnɔ, ɔbwɛɛ mɛ ɛtɔɔ mfaa mango yɛndɛ genɔ ne makaka ɛyi gelɔgɛ wɔmɛ umpomɛ ulɔulɔ ɔsarɛ ɔfome mmu mewɛ.”

10 Ne gejamɛgɛ bɔɔ ɔwuɔge mbɔ, ɔgii Jɔn akɛ, “Nana ɛsɛ depyɛ nnɔ?” 11 Jɔn ashuu ɛbwɔ meko akɛ, “Muɔ abegɛ ne bɔ nkwi ɔpea, ɔkarɛ achyɛ nte menjmɛ ayi ala pɔ ne nkwi, ne ayi abegɛ ne menyɛɛ, ɔkarɛ achyɛ ayi ala pɔ ye ne genɔ.” 12 Ye ansɛlɛ nɲkamakpo ntɔ ɔchwɔ nnɔ Jɔn ɔwyaɔ ɛbwɔ manaa ɛsɔwɔ ɔgii ji ɔke, “Mɛnlerɛ, ɛse ntɔ depyɛ nnɔ?” 13 Ashuu ɛbwɔ meko akɛ, “Dɛsɛgɛ fɔ nka ɛpɔw ndere ɛbɛ ɛkɛ.” 14 Bɔɔ bee ɔchwɔ gii ntɔ ɔke, “Ne ɛsɛ depyɛ nnɔ?” ɔgarɛ bwɔ akɛ, “Dɛnyɛgɛ manwaa, ye maama muɛ mechɔ detu, sɛge wyɛ nka utɔɔ nyu ne metɔɔ megɔmegɔ.”

15 Jɔn agarege mbɔ, bɔɔ ɔbɔ ɔgile mɛ *Muɔ yi ɛsɔwɔ akwerɛ ji ɛlɔ gefwa, ɛfɛɛ ɛbwɔ alu ne dembyɔ nɛ matɔɔ bwɔ, ɔbɛleɛge umɛɛ nnɔ ndɔfɔ ji ne alu Muɔ ayi ɛsɔwɔ akwerɛ ji ɛlɔ gefwa. 16 Jɔn ashuu ɛbwɔ ako meko akɛ, “Me nwyage ɛnyu ne manaa ɛsɔwɔ mamimami yɛmbɔ, muɔ ayi ɔnɛaɔ gɛmɛ apwɔ me achwɔ mbɔ mɛ meso. Ne nkwanɛ yɛ muɔ ayi ntɔme manɔ mme nkaa manyi unɔ ukɔ biɪ wɔ. Achwɔgɛ, awyage ɛnyu ne *Mendɔɔ

Ukpea ne mewe. ¹⁷ Achwóó nyé ne ékóriyá né ebwó wuú máchá esa. Anerégé ashwané nyé matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ebi ulá akpane agbe né mewe ewé élá nómégé.”

¹⁸ Na ne Jón agaré *abya Esowó melóméló mbaá bóó, ne aji bwó matu né gejamégé majyé amí ama chyéé bwó. ¹⁹ Jón ashulé ntó ndo mbaá Heródyas, mendée menjé wuú jimbo, ne géjamégé ubée bí ama pye. ²⁰ Heródy aké awúu mbo, ama jye mbé mampye gabo, apye Jón afyé deno.

*Awyaá Jisós manaá Esowó
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)*

²¹ Nsá nnó Jón akpé deno, abó awyage mé bóó manaá Esowó. Bii fón anérége Jisós achwó ntó nnó Jón awyaá ji manaá Esowó. Aké atanege mmu nnyi, anenmmye mfaánebuú anené. ²² Anérége mbo, *Mendoó Ukpea éshulé echwó ji mmye élú wyé eké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Ólu maá metóó wa, metóó egóó me ne wó dós.”

*Ukwéne ante Jisós Kras
(Mat 1:1-17)*

²³ Gébégé Jisós aleré mmye manlo utóó bii alu anjme esaá meso efiyá. Bóó abó áfere nnó alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli. ²⁴ Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef. ²⁵ Josef alu maá Matatyas, Matatyas alu maá Emos, Emos maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alu maá Nagay, ²⁶ Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semen, Semen, maá Josech, Josech maá Joda, ²⁷ Joda maá Joanan, Joanan maá Resa, Resa maá Serubabel, Serubabel maá Sheltyel, Sheltyel alu maá Neri. ²⁸ Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kósam, Kósam maá Elmada, Elmada alu maá Ere. ²⁹ Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alu maá Matat, Matat maá Levi. ³⁰ Levi maá Simyón, Simyón maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam ayi alu maá Eliakim, ³¹ Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá Devid. ³² Devid maá Jesse, Jesse maá Obéd, Obéd maá Boas, Boas maá Salmón, Salmón alu maá Nashyón. ³³ Nashyón maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hesrón, Hesrón maá Peres, Peres alu maá Juda. ³⁴ Juda maá Jakób, Jakób maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tera, Tera maá Náho. ³⁵ Náho alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Pelég, Pelég maá Ebe, Ebe maá Shela. ³⁶ Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shem, Shem maá Nowa, Nowa alu maá Lamek, ³⁷ Lamek maá Metusela, Metusela maá Enók, Enók maá

Jare, Jare maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan. ³⁸ Kenan alu maá Enos, Enos maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Esowó.

4

*Danchómeló ammu Jisós
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)*

¹ Ndere Jón abó áwyaá Jisós manaá Esowó né ebeé Jodan, Mendoó Ukpea egbéé Jisós metóó ne épye ji afé né mashwone. ² Ebá ji né usaá ndo upeá, nnó danchómeló ammu ji. Jisós abelé né mashwone wyémba ye menyéé anyéé wó. Gébégé ndo yimbo ekwyágé mesa aló mammye ji.

³ *Danchómeló áchwó eta wuú ajoó aké, “Mbógé wó ólu *Maá Esowó, garé mataá áyina ábwólé ntóó bred.” ⁴ Jisós ashuú ji meko aké, “Asá mmu njwe Esowó nnó, ‘Menyéé jiji fón wó awyaá éshye mángbaré genwágé mekwaá wó.’”

⁵ Danchómeló akpá ji ákwó te mfaa melu fón ewé énjogé ne aleré ji maló mme mako ne gefwa. Jisós age áji gébé dáma. ⁶ Ne ajoó ne Jisós aké, “Achye me mme yiná meko ne nkage chyé yé waá ayi ajigé me metóó. Menchyege nyé wó uto ne gefwa yí gélu fá né mme yina. ⁷ Mbógé otógé mánó mbe ushu wa ne onogé me nkane Esowó, mme yiná meko abeé nyé awyé.” ⁸ Jisós ashuú ji meko aké, “Asa né mmu njwe Esowó nnó, ‘Óbó manógé élé Nte wye Esowó jimbii ne okpáné wye lé ji defwe.’”

⁹ Danchómeló ama ase Jisós afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaa echa upe Esowó né Jerosale ne aké ne ji, “Mbógé wó ólu Maá Esowó nyó cho mme. ¹⁰ Néndé ásá né mmu njwe Esowó nnó:

‘Esowó atome nyé makiénné jii nnó áchwó ábámé wó.’

¹¹ Ama sá nnó:

‘Agbárege nyé wó né amu bwó chánchá nnó ókagé otó enós geká né ntaá.’”

¹² Jisós ashuú ji meko aké, “Ajoó nnó:

‘Mekwaá ákpelégé fón Nte wuú Esowó mankpea ji nnó ápyé genó.’”

¹³ Danchómeló anérége mámu Jisós alyá ji, afé kpé.

*Jisós ab utóó bii né Galilii
(Mat 4:12-17; Mak 1:14-15)*

¹⁴ Jisós ályágé melu ewémbó akere meso né Gálilii, ne uto Mendoó Ukpea ulú ne ji. Ngó wuú akwó né maló Galilii yimbo mako, ¹⁵ gétugé abó álerege bóó né mmu macha mmyemenene ne bóó ako bi awuú, áfége ji.

*Bóó Násaret abya Jisós
(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)*

¹⁶ Né gébé gefó Jisós afé ntó né Nasaret mbaá yi áwéé ji. Bii uwyáá bwó úkwónégé afé mmu echa mmyemenene ndere gepó jii gélu mé. Éké éwyáge akwilé ka mankwuú

ɲwe Esɔwɔ. 17 Achyé ji ɲwe yi Asaya *Muú Ekpávɛ Esɔwɔ ásamé. Anené ji, aɲe melu fá né mmu, akú melu ewémbɔ éké:

18 “Mendoó Ata Esɔwɔ elú ne me, gétúgɛ abó ajyá me nnó ngaré abya Esɔwɔ melóméló mbaá bóó gɛkpo.

Ama tó me nnó ngare mekomejóó Esɔwɔ mbaá bóó bí ákpené denaré bee nnó ebwó átánege nyɛ

ne mangaré mbaá bóó amɛ nónómé nnó ebwó ámage ló nyé mangé,

átó me ntó nnó mferé ntó abi álú né efwyale, 19 ne mangaré nnó gébé gékwɔné eyígé Atá ápóoge nyé bóó bií.”

20 Jisɔs ájógé ɲwe yimbɔ, akweré, ashuú etá mémbelé, ajwólé ka. Bóó ako né mmu echa mmyemenene átó ji amɛ mmyɛ. 21 Ala mangaré ebwó aké, “Mekomejóó yi déwuú fina né mmu ɲwe Esɔwɔ alu wáwálé.” 22 Bóó áwúgɛ dengare mejóó melóméló ewé ájóó, matoó ágo bwó dáó. Akamé nnó alu cho ne akwéne dembyó aké, “Pó maá Josef na?”

23 Jisɔs aké ne ebwó, “Ela gachyé enyú déto me maka mmyɛ nnó, ‘Mémpyé mamée, póó gɛme jyé, ufélékpá ebí álerege né Kapanɔm, léré úbí ntó fá né melo wyé.’” 24 Jisɔs ama jóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó bóó ekpávɛ Esɔwɔ apóó ne énoógé né melo bwó”.

25 Ama ɲmère aké, “Wuúgɛ gébégé Elija álú Muú Ekpávɛ Esɔwɔ, Esɔwɔ aɲye mekwyé abelé né áɲmé áléé ne geba ne mesa akwé malo mako. Dekaa ntó nnó gejamégé akwí andée álú nyá né gébé eyígémbo fá meló Isrelí, 26 Esɔwɔ átó fá *Elija nnó ájyé apóó afo wó. Ató lé ji mbaá mekwí mendée yi ajwólege né Sarifat né gebagé mewaá Sidan ne apóó ji.

27 Gébégé *Elishya alú *Muú Ekpávɛ Esɔwɔ gefóó genó eyígémbo gépye ntó. Né mme Isrelí, gejamégé bóó abó ámeé ubá ne Elishya apóó yé muú bwó ama wó. Apóó élé *Naman ayi alú lé muú Siriya.”

28 Bóó bí álú né mmu Echa Mmyemenene awuúgɛ depó eti, nchye anwɔ́né ebwó, 29 ákwilé ka, ágbaré Jisɔs, ája ji áfé nnó ámmú ji akwé né ntee géɲko. Abó áténé melo bwó né mfaa mekwɛ, egbɛ ɛma ebo élú ntee géɲko. 30 Ndere ájye ne ji abwólé mmyɛ akoó kóoge metóó metóó bwó afé egbé wuú.

Jisɔs aɲye mende ayi awya meló nchye atoo

(Mak 1:21-28)

31 Jisɔs ashlulé afé né Kapanɔm, melo kpaá ewú né gebagé mewaá Galilíí, ne yéndé bií uwyaa bóó Jus ukwónégé, alerege ebwó mekomejóó Esɔwɔ. 32 Ebwó ála mano mekpo fuú, né gefóó eyígé ji álerege gétúgɛ ajóge ne uto. 33 Mende fá abó alu éféé né Echa Mmyemenene ayi meló achyége efwyale. Éwya wó, ala mánkalé ne eshyɛ aké, 34 “É é Jisɔs ayi Nasaret, ákelege mampye esé ndé?

Óchwó maníí esé mbwɛ? Nkage wɔ, ólu Muú Ukpea ayi atané mbaá Esɔwɔ.”

35 Jisɔs anyá meló nchye yimbɔ aké, “Kwéné mejóó, táné ji mmyɛ.” Meló nchye aɲye mende yimbɔ akwé né mbɛ ushu bóó, ne atané ji mmyɛ. Yémbɔ achwu ji wó. 36 Bóó ako ágégé gefóó yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate aké, “Mekomejóó Jisɔs alu mbɔ nnó? Awya uto mányá áló nchye átáné bóó mmyɛ.” 37 Ngó Jisɔs akwó malo mako né gebagé mewaá eyígémbo.

Jisɔs aɲye gejamégé bóó mamée atoo
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

38 Jisɔs ályágé echa mmyemenene, afé gepúgé Simun. Eféé mmá mendée Simun amée njaja gefwine. Bóó bí álú mmu gepu áké né Jisɔs: Ata pye ji atoo. 39 Ájógé mbɔ, Jisɔs akwilé aɲye tene ji né nékuú né mmyɛ né mbaá yi abelé. Anyá dámaa gefwine gebyé ji mmyɛ ne mendée yimbɔ akwilé ka achyé ebwó menyéé.

40 Nkwale aké akwɔ́nege bóó bí áwya bóó bí ámeé ufóó mameé né upú bwó áchwó ne ebwó mbaá Jisɔs. Ji ata bwó amu mmyɛ, ebwó ako atoo. 41 Yémbɔ gejamégé bóó abó álú ábí áló nchye áchyége bwó efwyale. Gébégé áló nchye bimbo átanégé ebwó né mmyɛ, abó ákálege áke, “Jisɔs, ólu Maá Esɔwɔ.” Jisɔs anyá ábí nnó ákwéné mejóó, akámé fá abó ájóó mejóó wó néndé ákaa nnó alu *Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.

Jisɔs agarege meko mejóó Esɔwɔ né mmu macha mmyemenene

(Mak 1:35-39)

42 Bií uɲyágé alyá afé né melu éwé bóó alá pó wyeé. Aké aɲye mbɔ, bóó ála meso mákélégé ji ne áge ji wó. Gébégé ágené ji alu mé téné manɲye. Eféé ne ánené ji mmyɛ nnó ajwólé éféé ne ebwó 43 Ashya aké ne ebwó, “Mbó ntó manɲye né malo ayichá mangaré abya melóméló ayi agarege ndere gefwage Esɔwɔ gélu. Esɔwɔ ató me fá mme yina gétú eyígémbo.” 44 Ájógé mbɔ ne ji alyá ájyé melo Nasaret meko, mángárege abya yimbɔ né mmu macha mmyemenene Judiya.

5

Jisɔs akú baá utoó bií ani abi mbɛ
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

1 Bií fá Jisɔs abó aténé né mapeá géntoógé mewaá Genesaret. Bóó áchwó nɔ ji mme, áɲmèrege ji ákélege manwú meko mejóó Esɔwɔ. 2 Ágé mákpée apeá né mapea géntoógé mewaá ne ambóó mákpée átané ájye shwóne utófu bwó. 3 Ájye kpe né ekpée éma éwé Simun, ne aɲóó ne ji aké, “Até ekpée éjyé dachyé ne nnyi. Até Jisɔs ajwólé mmu ekpée, bóó ála mbale nnyi, Jisɔs ala yé manleregé bwó.”

4 Anérégé mánleré, aké ne Simun, “Té ekpée éjyé mbaá yi nnyi négomé ne wɔ ne

bɔɔ byé ñmége utófú nyú manwá meshuú.”⁵ Simun ashuú ji meko aké, “Ata dépye utɔɔ ne utuú kpaá ye genó déwa wɔ. Yémbɔ, ndere wɔ ne ɔɔɔ mmage nɔ́yé mua.”⁶ Eɔwɔ áfɛ, áñme utófú bɔɔ, meshuú ése gejamé te utófú úke úgálé.⁷ Epwógé ebwɔ, áfu amu nnó ate ajeé abi alú mmu ekpe ewé fɔ áchwɔ pɔɔ bɔɔ. Achwógé áferé gejamégé meshuú, áfyé makpée bɔɔ apea ágbeé te ákélege manké.

⁸ Simun ayi akúu ji ntó nnó Pita agégé genó eyi gepye mɔɔ, aɔye tó manó mme mbe ushu Jisɔs aké, “Atá kwilé lyá me, néndé nlu mémpyɛé ubeé.”⁹ Abó aɔge mɔɔ géttúgɛ ji ne bɔɔ bíi ágené gejamégé meshuú eyi ebwɔ áwané, efɔ ékwɔ bɔɔ matɔɔ.¹⁰ Ajeé bíi Jemsi ne Jon abi alú baá Sebdee ála ntó mano makpo fuú. Ne Jisɔs aɔɔ ne Simun aké, “Ɔfógé, nana ɔɔ nyé manywérégɛ lé bɔɔ.”¹¹ Ebwɔ áwtúgɛ mɔɔ ája mákpée bɔɔ ákwɔ mewaa, ályá yendégenó ne ákwólé ji.

Jisɔs apye muu ubá atoo
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Né gébé gefɔ Jisɔs abó álu né meló kpaá fɔ ne muú fɔ álu wyé ayi amée *ubá. Agégé Jisɔs aɔye tó manó mme, akpá jí geká aké, “Ata mbɔgɛ ákelege, pye me nkpea.”¹³ Jisɔs anyaa ebwɔ wuu ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wyé ndere áɔɔ mɔɔ ubá bimbɔ úbyé¹⁴ Jisɔs aké né jí ekage ɔgáre muú fɔ, “Chó lére lé mmye jyé mbaá mémpyɛé upe Eɔwɔ, chyé ntó genó eyige ápye gepɛ ndere Mosis ábó áɔɔ nnó muú amegé ubá atooégɛ áchyége, mamɔye bɔɔ ákaa nnó ɔtɔɔ.”

¹⁵ Yé élé Jisɔs afye jí ebé, mende yina agaré abya wuu mme meko kpaá gejamégé bɔɔ gechwɔ chóme mbaá Jisɔs, manwu nkane alérege ne nnó apye ntó abi ámeé átɔɔ.¹⁶ Yémbɔ Jisɔs ályá ebwɔ né mboó gébé manɔye némmye né melu ewé bɔɔ alá pɔ wyé.

Jisɔs apye muu úchánchi atoo
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Né bíi fɔ Jisɔs abó alerege bɔɔ, Atá Eɔwɔ áchyégɛ jí uto ne jí apye bɔɔ mamée áttógé. Bɔɔ bíi akúu bɔɔ Farasi ne Anleré mabe Eɔwɔ álu wyé, ne abó átané né maló Galilíi mako ne Judiya chóncho ne Jerosale.¹⁸ Bɔɔ fɔ akpá muú úchánchi né uló. Abó áchwɔ nnó ákpe mmu gepu né ábélé jí mbe ushu Jisɔs.¹⁹ Yémbɔ áge meti mankpe ne jí wɔ, géttúgɛ bɔɔ ájamé dɔɔ, kpaá áñmérege ate. Éfɛ ne ákwómé mfaá nchwú, *ábea mekpo ñkɔ, áshulé mende yimbɔ né uló né mbe ushu Jisɔs.²⁰ Jisɔs agégé nnó bɔɔ bimbɔ áfyé matɔɔ ne jí áké ne mende úchánchi yimbɔ, “Mejeé wa ájiinte gabo wyé.”

²¹ Anleré mabé Eɔwɔ fɔ, ne abi akúu bɔɔ Farasi áñménege ne matɔɔ usɔɔ áké, “Mende yina áferé nnó álu waa. Ákelege mameé mmye ne Eɔwɔ? Élé Eɔwɔ mbii ne akage jinte gabo muú.”²² Jisɔs aká ala bíi ebwɔ áñménege ne ágií ebwɔ aké, “Ulannó enyú déwya gefágé uféré bimbɔ né matɔɔ nyú? ²³ Ndé gelu pere manɔɔ, ‘Nnó ájiinte gabo wyé’, waa manɔɔ nnó, ‘Kwile téné ké?’²⁴ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó *Maá Nte Mekwaa awyaa uto fa mme manjinte gabo mekwaa.” Ajógé mɔɔ, akúu mende úchánchi yimbɔ aké, “Kwile téné. Kpá uló byéé, chó mmu.”²⁵ Akwilé téné mbe ushu bɔɔ, akpá uló bíi awulé né gepú jíi aféegɛ Eɔwɔ.²⁶ Bɔɔ ako ágége ewe epye na, efɔ ékwɔ bɔɔ matɔɔ dɔɔ. Ala mano mekpo fuú ne áféegɛ Eɔwɔ aké, “Dégé ufó unó fina.”

Jisɔs akú Lévi ndere maá utoo wuu
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Jisɔs ályá éfɛé manɔye dafye, gébége aɔye agé mende fɔ ayi akúu jí Lévi; ménselé ñkámakpo, ájwólé melú utɔɔ wuu. Jisɔs akúu jí aké, “Kwólé me.”²⁸ Ajógé mɔɔ Lévi alyá yendégenó, akwilé ka alo mankwólé ji.

²⁹ Eké éwɔyage Lévi akúu gekpékpége epaa né gepú jíi nnó ebwɔ ne Jisɔs abó mmu nechóchó. Gejame ánselé ñkámakpo ne bɔɔ bífɔ abi bɔɔ Jus áselé ndere bɔɔ apɔ mpa, ebwɔ ako abó ányéé menyéé ne Jisɔs.³⁰ Bɔɔ Farasi ne Anleré mabé Eɔwɔ abifa ágége mɔɔ, ála máñmené áké ne baá utɔɔ Jisɔs, “Ulannó enyú dénye menyéé ne ánselé ñkámakpo ne bɔɔ ubeé.”³¹ Jisɔs ató ebwɔ neka aké, “Bɔɔ abi alá meé, ákélégɛ fɔ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.”³² Ne me nchwɔ fɔ fa mme mánkú bɔɔ abi álu cho ne Eɔwɔ wɔ, nchwɔ lé mánkú bɔɔ abi ápyéé ubeé nnó ákwore matɔɔ bɔɔ.”

Nkwé manɔye menyéé kpékpé
(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Ama gii Jisɔs nkwé yina nnó, “Baá utɔɔ Jon ályage *menyéé kpékpé né mboó gébé géttúgɛ depore Eɔwɔ. Baá utɔɔ bɔɔ Farasi ápye ntó wyémbɔ ne abyéé ápyé fɔ mbo. Ebwɔ ákéne ányé, ányúu.”³⁴ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Nnó bɔɔ ájyegɛ epaa neba muú akage pyéé ajeé meno neba ályage menyéé kpékpé ayi meno neba uló ne ebwɔ?”³⁵ Yémbɔ gébé gebeé nye eyigé meno neba alá beé nyé sé ne ebwɔ, éfɛ ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé géttúgɛ depore Eɔwɔ.”

³⁶ Ama tó neka eníne fɔ aké, “Élómé fɔ nnó muú ágyá ndeé meke ákwómé ndeé eyi gekwéne. Apyégɛ mɔɔ achó ndeé yí meke, ne nkwómé yimbɔ ábálé ne gekwénege ndeé.”³⁷ Élómé fɔ ntó nnó muú ákpa mmɔɔ make, áfáné mmu ukwéne unó mmɔɔ

* 5:19 Elú wáwálé nnó: Gepú eyigémbɔ gepófɔ gepúgɛ nchwú. Upú bíi bɔɔ Isrelí aténége mfaa alu dede, muú akaage jwólé wyé nkane agbá. Mbaá yifɔ ákwérege ne mataá, ne ákage fíre ala fuú. † 5:37 Elú wáwálé nnó: Epófɔ ushwɔ, élé uba mekoménya.

ebi akwyeé ne meko menya. † Mbogé apyegé mbo gébégé mmoó mí make mábéne unó mmoó bimbó úfúle nyé, mmoó magbélégé nyé mme ne unó mmoó uchógé nyé ntó. ³⁸ Muú abó mamfyé mmoó make yéndégébé mmo unó mmoó ebi úke. ³⁹ Epó kókoge nnó muú yi abeá mé mányú akí mmoó ámá ákwóré ányúgé mpwa mmoó. Akélege wyé akí mmoó.”

6

Nkwé ayi bíi uwyaa bós Jus
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Né bíi uwyaa bós Jus fò, Jisàs ne baá utóó bíi ákóoge né mekóó gefógé nchi fò eyi ákuú nnó wid. Baá utóó bíi ábó mánkógé ulonchi fò álálege ányé. ² Bós Farasi ágégé mbo ágíí aké, “Ulannó enyú depyéé genó eyigé ebé ela ékamé nnó muú apye bíi uwyaa wó?” ³ Jisàs agíí ebwó awuú nkwé aké, “Enyú délu danjóó né mmu jwe Esówa ndere mfwa Devid apyé nyá gébégé mesa ámmye ji ne bós bíi wó? ⁴ Akpe mmu echa upe Esówa abó menyéé yi abó áchyé mbaá Esówa, ányé ne áchyé ntó bós bíi wó? Ebé ejóó nyá nnó muú ányegé fò menyéé yimbo, ékóso mémpyé upe Esówa.” ⁵ Jisàs ama jóó ne bwó aké, “Ele *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yí muú abóó mampye né bíi uwyaa.”

Jisàs apye mende yi ebwó egboó ji atoo
(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Bíi uwyaa ebifó úkwónégé, Jisàs ajye kpé mmu Echa mmyemenene, abó mánlérégé bós. Mende fò abó alú eféé, ayi ebwonye wuú egboó. ⁷ *Anleré mabé Esówa ne bós Farasi abó ábame Jisàs nnó ámá jí mechó mmye. Apéle ji dome mange nnó apye nyé mende yimbo atoo né bíi uwyaa bwó ne ájóó nnó ákwé ebé. ⁸ Yémbó Jisàs akaá genó eyigé ebwó áferege aké ne mende yimbo, “Kwilé chwó téné mbé ushu bwó.” Ne akwilé achwó téné eféé. ⁹ Mende yimbo áténégé eféé, Jisàs agíí ebwó aké, “Ebé esé eké depye ndé né bíi uwyaa? Eke depye galógáló wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaa jí agbó?” ¹⁰ Ape ebwó bós ne álé jóó ne mende yimbo aké, “Nyaá ebwó wye.” Téneténe mende yimbo anyágé, ebwó wuú etóó. ¹¹ Ewéna epwó ebwó amu, matoó ásó ebwó ájye chó mánsó mala nnó áwá Jisàs.

Jisàs ajya ángbá bíi áfyánaéped
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Né gébé eyigémbo, Jisàs alyá melo akwó mékwé fò mánemmye mbaá Esówa ne ala ewú anenemmye utuú uko. ¹³ Gébégé bíi úkaá, akú baá utóó bíi; áchwógé ajya áfyánaéped abi ákuú ebwó nnó ángbá. ¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi ákuú ntó nnó Pita ne Andru mejmó Simun. Abifó alú Jemsi ne Jón, Filip ne Batolomyo. ¹⁵ Matyo ne Tómasi, Jemsi maá Alfós, Simun ayi ákuú ji muú

ukógé. ¹⁶ Judas ayi maá Jemsi, ne Judas Is-carot ayi né meso gébé áchyé Jisàs mankwaá.

Jisàs alerege, agarege mekomejóó Esówa ne apye bós mamée átóoge
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Anérégé manjya ebwó abó mánsululé mekwe. Ashulé akwya né mbaá ayi alú dede, ne gejamégé bós gébó géchomé eféé. Abó átané maló mako ayi Judiya ne Jerosale ne maló Tiya ne Sidón ayi alú mbále ebéé mega. ¹⁸ Abó áchwó mánwú nkane Jisàs alerege ne nnó ápye mamée bwó ábyé. Bós bíi áló nchye áchyége ebwó efwyaale áchwó ntó, ne Jisàs apye ebwó átoó. ¹⁹ Wyémbó ne gejamégé bós genmérége ate manjye tá Jisàs gétúgé uto bíi útánége ji menyamye úpyé bós mamée ako átóoge.

Jisàs alerege mejé ewé wáwáde
(Mat 5:2-12)

²⁰ Né gébé gefó Jisàs ape baá utóó bíi dómeé aké:

“Méjé élu ne enyú bíi délu gekpo, néndé *Gefwa eyigé Esówa ágbárege gelú eyigé nyú.

²¹ Méjé élu ne enyú bíi mesa ámyé nyú nana, denyé nyé menyéé degbeé.

Méjé élu ne enyú bíi delilé mbo náná, enyú dejwane nyé.

²² “Méjé élu ne enyú mbogé dekwolege Maá Nte Mekwaá, ne bós aké ápáa enyú, áfwéne enyú, áshye nyú ne ákuú nyú mabo mabomabo. ²³ Bége ne nechóshó gébégé gefó genó eyigé ná gépyege, gétúgé Esówa akwye mé gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbó ne ukwéne ante bós bíi bina áfwyalé nyá ukwéne bós ekpávé Esówa.

²⁴ “Yémbó utónkwa ulú ne enyú bíi delú mbo né gefwa nana, néndé débó mé nsá nyú.

²⁵ Utónkwa ulú ne enyú bíi denyéé dégbége náná,

néndé debeé nyé mesa.

Utónkwa ulú ne enyú bíi déjwane náná,

néndé delilé nyé né masómé.

²⁶ “Utónkwa ulú ne enyú gébégé bós ako aké áfége enyú, wyémbó ntó ne ante bwó abi mbe abó ápye ne bós ekpávé Esówa abi gebyó.

Bó gejeé ne bós mawámé
(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Yémbó enyú bíi déwúu mekomejóó wa ngarege enyú nnó, bógé gejeé ne bós mawámé nyú, pyége galógáló ne bós bíi ápáa enyú. ²⁸ Yéndégébé bós álwerégé enyú, négemmye nnó Esówa agé ebwó meshwe ájé bwó, máge dénénemmye mbaá Esówa gétúgé bós bíi áshyé enyú.

Jisàs alerege nnó ékagé muú ashúú gabo mfaad gabo
(Mat 5:38-42)

²⁹ Mbəgé muú adogé wə neka né etá éma, bwólé ewé fə ntó ádo. Mbəgé əfyegé bə nkú apeá né mmye ne muú afəógé ayi mfaá, kpe chyé ji ayi nteé. ³⁰ Muú akagé wə genó, chyéé ji. Afəógé genó jyé, əsegé sé géjí. ³¹ Pyégé etá bə wyé genó eyígé dekélege nnó əpye eta nyú.

³² “Mbəgé enyú degboó lé ne bəó abi əgboó ne enyú ndé nsá ayi enyú debəó? Ye bəó abi əpyeé gabo, əgboó ne bəó bi əgboó ne ebwó. ³³ Ne mbəgé enyú depye éle galógáló ne bəó bí apyé galógáló ne enyú nsá nyú alu éfə? Ye bəó abi əpyeé gabo, mbəntó ne apyé. ³⁴ Mbəgé depwəle unó mbaá bəó bí dekəá nnó əshúuge nyé eta enyú galógáló yi enyú depye alé? Abi deké álú bəó ubeé əpye ntó gefəó géma. Yéndemuú apwəle genó etá mejí wúú, akaáge nnó ashuge nyé geko. ³⁵ Genó eyigé débəó mampye gélu nnó gbógé ne bəó mawámé enyú ne pyége galógáló ne ebwó, depwəge ebwó epwə, dégigé nnó əshúú. Debəó nyé gekpəkpegé nsá ne debéé nyé baá Anyátá Əsəwə. Néndé aləme ne bəó ubeé ne abi alá támégé ji. ³⁶ Gége bəó meshwə wyé ndere Nte nyú Əsəwə agéne nyú meshwə.

Dépagé mpa bəó ne metəó usəó

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Dépagé mpa muú ne ufyá ékagé Əsəwə ápá ntó awu nyú mbo. Déchəge muú mabə nnó apye ubéé ékagé Əsəwə əchó ntó ami nyú. Jiige nte gabo ayi bəó əpye eta nyú nnó Əsəwə əjii ntó nte gabo awu nyú. ³⁸ Chyége bəó genó eyigé ebwó akélege, Əsəwə achyége nyé ntó enyú. Yéndégébé aké achyégé, aməge chánchá, akwysge aηmeregé nnó gégbéé gégbélegé mme. Gefəó eyigé démege genó déchyége muú, mbəntó ne aməge nyé achyéé enyú.”

³⁹ Jisəs ama tó ebwó neka nnó, “Əpəfə kəkəge nnó muú amə nónómé əjáa nte ayifə meti. Mbəgé apyége mbo, ebwó ako ákwéne mmu gepyé. ⁴⁰ Kaáge nnó maá ηwe akaágé fə ηwe əpəwə menleré wúú. Yémbə, gébége aneregé manging ηwe, abéé nyé ntó ndere ménleré wúú.

⁴¹ Ulannó əchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambəónni nte menjmé wyé əla əfyé mekpo né gabo ayi alu eke mekwəkwə né dambəónni awye wə mbəó? ⁴² Əpye mbo nnó ne əjəó ne menjmé wyé nnó, “Té mmye we mfére wə gejwaá né dambəónni ayi əla kaáge nnó mekwəkwə elú né dambəónni wyé.” Wə muú dembwólé bə mbe féré ntó mekwəkwə ewé elú wə né dambəónni, ne əkaá nkane əférege ekéké gejwaá eyigé lú menjmé wye né dambəónni.”

Genəó ne umpomé bií

(Mat 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ Jisəs ama jəó aké, “Genəó yi geləgelə géwómé fə umpomé uboubo ne eyi gebogebo ntó géwómé fə umpomé ulúóló.

⁴⁴ Yéndemuú akaágé genəó né umpomé bí géjí géwómé, muú ajye fə ákyé genchógélé eyigé mbə mfaá genchógélé denywəné. Muú ajye fə né nepe ákyé éké. ⁴⁵ Muú melóméló əjəge depə delódéló eti delú ji né metəó, muú mebomebo əjəge depə debodebo eti delú ji metəó. Ná ne elú gétygé genó eyi gélu muú né metəó géjí ne getánege ji meno.”

Ufəó antenə upú əped

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ Jisəs ama gií aké, “Ulannó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela depyé genó eyigé me njoəge. ⁴⁷ Muú yi achwə awúu mekomejəó wa ne ajyegé əpyeé ndere əjəó, ⁴⁸ muú yimbə alu eké mende yi áləó mantənə gepú jii, ne abə mbe achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneagé nnyi géchwəgé mammu géjí yémbə genyígé fə gétygé átənə géjí chánchá. ⁴⁹ Yémbə muú yi awúu mekomejəó wa ne alá pyeé ndere ákélege alu eké muú ayi atenə gepú jii né nébəme eniné alá cho afyé mataá wə. Meso gébé nnyi negbeégé né mmu gepú eyigé mbo gékwé mme gbang.”

7

Jisəs apye maá defwé muú kpaá bəó bee Rom atəó

(Mat 8:5-13)

¹ Jisəs aneré manlerégé bəó unó bimbə ne atané afé né meló Kapanəm. ² Muú kpaá bəó bee *Rom fə abə alu né melə wémbə ne abə awya maá defwé ayi agbo ne ji dəó. Maá defwé yimbə akwé nemé ala mangbómangbó ³ Mende yimbə awúgé abya Jisəs, atə ákpakpa bəó Jus nnó əjyé ákuú ji achwə əpyeé maá defwé wúú átəó. ⁴ Ajyégé, ágé Jisəs ákwé ji uká aké, “Atá chə pəó muú kpaá yimbə. Alu muú yi əkage *pəó ji. ⁵ Agboó ne esé bəó Jus dəó te atenə esé əcha mmyemenene.”

⁶ Ebwó əjəge mbo Jisəs afé ne ebwó. Ndere alé kwəkwólé ne dachi muú kpaá yimbə, atə ajeé bií bichá əjyégé átúu ne Jisəs aké, “Muú kpaá aké dégaré wə nnó, ‘Ata, əwagé mmye jyé detú mankwəné gepú ya, nfu yé muú fə ayi əkpéne gepú eyá wə.’ ⁷ Gé ula úbí jimbəó alá chwə báne wə wə. ‘Wə jəó lé genó, ne maá defwé wúú átəó.’ ⁸ Elé mentó nwyə bəó kpaakpa né mbe, abi me nwyú ne ebwó. Əjəgé ne me nnó, ‘Mpye genó eyi’, mpye. Ne nwyə ntó bəó bee abi awúu ne me. Yé ayi ndé ne njoəge ne ji nnó, ‘Chó fa ajye, njoəgé ne ayimbə nnó chwə we, achwə.’ Ne njoəgé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyéé géjí.” ⁹ Jisəs awúgé mbo, akwé dembyó, abwólé ushu mbaá ekwə bəó bi ákwəlege ji aké, “Ngarege nyú nnó me

nlú dangé muú yi áfyéé metóó ne me na, yéé ébélé né Isréli.”¹⁰ Ajéé muú kpaá yimbo abi ji atómé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnó maá defwé mende yimbo atóó.

Jisós ape maá mekwi mendée né negbo

¹¹ Mechó ewémbó ékógé, Jisós ne baá utóó bií áló mánjye né melo ewé ákúu Nen. Ne gejamége bó ntó abó akwólege ji. ¹² Afé, áké ákwónége mekpó meti, ágé ndere bóó fó ákpané mewu muú ájyé nni. Mende yi agboó mbó, mmá wuú abó abyé lé ji mbii. Ne mmá yimbo alu mekwi mendée. Ndere ebwó ajye mbó, gejamége bóó né melo ewémbó ákwólege mekwi mendée yimbo.

¹³ Atá Jisós agége mendée yimbo meshwe akwó ji metóó te ajoó né ji ake, mma “Óligé se.” ¹⁴ Ajógé mbó, ayme uká afé mbe, atágé uló, bóó abi ákpané genkwógé muú eyigémbó átene. Jisós aké, “Gesagé muú ngaré wó nnó kwilé ka.” ¹⁵ Mende yi agboó mbó, akwilé ka alo manjóó mejóó. Jisós agbaré yi achyé mbaá mma wuú. ¹⁶ Bóó ako ágégé na, efó ékwó bwó matóó. Alo manféé Esówo aké, “Gekpékpégé *Muú Ekpávé Esówo achwó mámbé ne esé. Esówo achwó póó bóó bií.” ¹⁷ Abya mechó ewé Jisós apyé na afé né maló bóó Jus mako ne máta maló ayifó.

Bóó dentóó Jón menwyaá bóó manaá Esówo (Mat 11:2-19)

¹⁸ Baá utóó Jón ntó áwuú depó etiré na deko ne ále garé ji. ¹⁹ Agáregé mbó, Jón aferé ebwó makpó apeá ató mbaá Atá Jisós nnó ájyé gií ji nnó, “Ólu *Ménkwálé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?” ²⁰ Ajyégé ágé Jisós aké, “*Jón menwyaá bóó manaá Esówo ató esé né eta wyé nnó déchwó dégií wó nnó, ‘Ólu Ménkwálé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?’ ”

²¹ Wyé né gébé eyigémbó, Jisós abó apóge bóó mamée mámpyé mamée bwó ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bóó efwyale ne apye bóó ame nónómé ágéne. ²² Eféé ne ashuú baá dentóó bimbó meko aké, “Choge dégame Jón unó bi enyú dewuú bóó ájoge ne ebi enyú amboó dékpané ame dégene. Bóó ame nónómé ágéne, ubwéré ukwilé úkéné, bóó abi áméé ubá átóó, bóó matu gbé gbé áló manwúge, abi ágboó ápeé, ne ubya bóó úwuú abyá melóméló. ²³ Metóó megómego ébé ne muú yi álá póó ne dembyó né metóó gétú yá.”

²⁴ Baá dentóó Jón ákérége meso, Jisós alo mángare bóó depó tiré Jón, ake, “Tégé gébége enyú déjye nya né mashwóne, defé mange ndé gefogé muú? Déjye gé le muú ayi alú éké mancha ami afófo akpáne átene egbé ewe ne ewe? ²⁵ Mbóge mbó fó wó, deféré nnó déjye gé ndé gefógé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló yendégébé ápyé gesa? Bóó bi áfyé mandeé malómáló ne ányéé genwá, ájwólege né dachi afwa. ²⁶ Gárege

me, enyú défé yé éwuú mánjye gé waá? Elé muú ekpávé Esówo? Eh, gé muú yi enyú dégené mbó. Ngare enyú wáwálé nnó aneá geme apwó yéndémuú ekpávé Esówo. ²⁷ Elé Jón yina ne abó ásamé gétú jii nnó Esówo aké, ‘Wuúgé, ntime nyé muú dentóó wa ayi abó nyé mbe ne wó manchwó kwýé meti wye ne ochwógé.’ ²⁸ Jisós ama jóó aké, Jón aneá geme apwó yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbó Jón agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Esówo élóó né ji, ye alu kóó apwó ji Jón.”

²⁹ Bóó áwúge mechó ewéná ákamé nnó, depó tiré Esówo abó akwyé na delú cho, gejamége bóó bina abifó alu anselé nkámakpo. Akamé wyémbó, gétúge ábó ákamé depó tiré Jón ajoó, ne alé wyaá ebwó manaá Esówo. ³⁰ Yémbó bóó Farasi ne Anleré mabé Esówo né matóó bwó áma áshyá wyé shyá depó tiré Esówo akwyé. Ebwó áshya mbó, élé ábó áshyá ntó nnó Jón awyágé fó ebwó manaá Esówo.

³¹ Jisós awyágé agii geme jii aké, “Mmege na bóó njye enina ne ndé? Alú mbó nnó? ³² Agígé mbó aké, álú éké ambáné bi álú né metóó melo ápye metu, ákuú áte, aké: ‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,

Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³ Wyémbó ne enyú depye ntó. Jón menwyaá bóó manaá Esówo, abó achwó ajwólé mesa, anyuú mmáó wó, ne deshye ji deké, ‘Awyaá meló nchye.’ ³⁴ Me *Maá Nte Mekwaá nchwó nnye menyéé, nnyu mmáó deshye me ntó deké, ‘Nlú muú genó ne menyúú mmáó, ne dékú me deké me nlu mejeé ánselé nkámakpo ne ‘Bóó ubeé.’’ ³⁵ Yémbó ákaágé nnó dengaré Esówo etiré muú áwyaá delu cho né unó ulóóló ebi ji ápyéé.”

Jisós alu mmu gepúge Simun muú Farasi ne mendée yi achwó nnó apooó ji elé apyé gabo

³⁶ Né gébé gefó muú Farasi akuú Jisós nnó aje ányé menyéé né gepú jii. Jisós akamé ajye nyé menyéé ne ji. ³⁷ Mendée fó abó alu né melo wémbó, bóó akii ji gétúge ányéé eno. Awúge nnó Jisós ányéé menyéé né gepúge mende Farasi, abó maá ekpómé laménda afé ne ji efeé. ³⁸ Akpégé mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisós, mmyé égbóó ji, alo manli, mánsé áshúlege áchyége né uká Jisós. Eféé ne amoo mekpo mme atile uká Jisós ne méjwé wuú, anywalé ubí ne alé awaá laménda yimbo wyé.

³⁹ Mende Farasi ayi akuú Jisós né gepú jii, agégé mbó, ajoó né metóó wuú aké, “Mbóge Jisós abó ábé *Muú Ekpávé Esówo wáwálé mbó abó akaá gefogé mendée yi atáa mbó ji nnó alu mendée eno.” ⁴⁰ Ténéténé Jisós akuú mende Farasi yimbo aké, “Simun nwyá

mechó mangaré wó." Aké "E é" "Ménleré" "gáre me."

⁴¹ Eféé Jisós aló mangaré abya nnó, "Gébé gefó nyá mende fò apwó bóó apeá nka. Apwó ama uba nka útá, ayifó mboó géba. ⁴² Aka mánsa nka jii meti épó, agegé nnó ujwóó bi na úpwó ebwó mankwó, ajinte ebwó ako. Jisós agáregé mbo agii, Simun ake, né unéé byé ebwó bina makpó apeá, ayindé agbóó nyé ne mboó ujwóó dáo?" ⁴³ Ashuú ji meko aké, "Élé muú yi abó ajinte ujwóó bíí dáo." Jisós aké, "Ójóó cho."

⁴⁴ Jisós abwólé ushu apé mendée yimbo ne ama uká Simun aké, "Pé mendée yiná gé! Tε mekoó nkpené fá gepú jyε, óchyé me manaá nnó nshwóne uká bá wó. Yémbó, mendée yina ashwóné uká ba ne mánsé jii, ne ati úbí ne méjwé wuu. ⁴⁵ Ótamé fó me ókpá ótya wó. Yémbó tε mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlyá mánywálé me uká. ⁴⁶ Ówaa me ye mawéé amma né mekpo wó. Yémbó mendée yina awaa né laménda né uká ba. ⁴⁷ Kaá nnó mendée yina aleré mbo gekpékpégé gejee eyigé na, Esówo ajiiinte gejamége gabo ayi abó apyé. Yémbó, muú yi aferé nnó Esówo abó manjinte gabo ayi ji apyé dachye, mbóntó ne alerégé gejee ne Esówo dachye."

⁴⁸ Wyé éféé Jisós ajóó ne mendée yimbo aké, "Ajiiinte *gabo wyé." ⁴⁹ Bóó bi abó ányéé menyéé ne ji éféé álo májmené nnó, "Mende yina aferé nnó alu ndé gefógé muú, ayi akáge jóó nnó ji ajiiinte gabo muú?" ⁵⁰ Eféé Jisós ama níméré aké ne mendée yimbo, "Chó chánchá, Esówo apóó wó gétúgé ófyéé metóó wyé ne me."

8

Andée fò akéne ne Jisós ne apóge ji

¹ Ebelé ye wó, Jisós ne baá utóó bíí makpó áfyanéapeá aló mánkéné né maló ayi kókoó ne ayi kpakpa. Agárege abya Esówo melóméló nkane gefwage Esówo géliú. ² Andée fò ntó áfé ne ebwó, ebwó abó álú andée bi Jisós apyé maméé bwó ábyé. Abifó abú aló nchye abí áchyége ebwó efwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisós ábuu aló nchye akénéneama. ³ Ayifó akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentóó mfwa Heróó. Ayifó Susana, ne gejamége andée bifó ntó. Andée bina ako apóoge Jisós ne baá utóó bíí ne májka bwó.

Nekanémejóó mentya mbwε

(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Nderε Jisós akéne mbo, bóó átánege malómáló áchwó gé ji. Gejamége bóó géchómégé, aló mangaré ebwó nekanémejóó eni. ⁵ Nébó néliú nnó, "Bíí uma mempye makóó fò afé manjye tya mbwé né mekoó wuu, ndere átyaa, ámé ayifó ákwé né

maá meti. Ewyágé bóó ákógé ájyále, ne denywóné ntó déchwó dechwé denyéé. ⁶ Amé ayifó ákwé né mfaá mme etárávé áchiú ne ewyá wó áwangésé getúgé mbaá yimbo alú kpógóló. ⁷ Amé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbo meshii ejo ji. ⁸ Amé ayifó ákwé né mme melóméló, áchiigé, áwé, áfyé úsaa ame uta ápwó nkane abó ápéné." Jisós ánérégé ake, "Fwóregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú."

Ula bi Jisós atóme makámejóó

(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹ Ewyágé baá utóó Jisós agii ji ula nekanémejóó eniné abó atómé mbo. ¹⁰ Ake ne ebwó, "Élé enyú ne Esówo apyé nnó dékaa unó bi. Yémbó bóó bifó áwúú gefwa jii eyi gébó géliú nyá bibí né makámejóó jii. Esówo apyé wye mbo nnó ébé nkane abó ásámé nyá mmu bó nwe nnó: 'Apéle ágéné fó, áwúú ákaágé fó ula.'"

Jisós agare baá utóó bíí ula nekanémejóó mentya mbwε

(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹ Ake, "ula nekanémejóó eniné na nelú nnó, mbwé yimbo élé mekomejóó Esówo. ¹² Amé mbwé ayi ákwéne meti álú bóó bi áwúú mekomejóó Esówo, ewyágé danchemeló achwó féré mekomejóó yimbo né matóó bwó nnó ekáge ebwó akámé ne Esówo aferé ebwó né efwyale gabo. ¹³ Amé mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé álú bóó bi áwúú mekomejóó Esówo, ténéténé áse ji ne nechóchó. Yémbó ályá fó nnó mekomejóó Esówo akpé mmu matóó bwó wó. Mekomejóó Esówo yimbo alu eta bwó eké genaó eyi gélá gepó ne maka. Gébége mmuameno achwógé gétúgé mekomejóó Esówo, ájá mmye meso. ¹⁴ Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshii ejomé, álu nkane bóó abí áwúúgé mekomejóó Esówo, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwóó ne gefwa ujo mekomejóó yimbo. Mbóntó ne mekomejóó Esówo anómé mmu matóó bwó detú. ¹⁵ Amé mbwé ayi ákwené mme melóméló álú ntó eké bóó bi áwúú mekomejóó Esówo, ágbaré ji metóó émá ne apyé genó eyigé mekomejóó ágaré, ne ájyé wyé mbembe.

Muú abí fò mekomejóó Esówo mbaá bóó

(Mak 4:21-25)

¹⁶ "Muú álwégé fó étúléká ne abó genó akwéré éwú. Akáge bóó ntó éwú afyé nteé ukwó. Yendégébe muú alwégé étúléká, anjma éwú mfaá, nnó, bóó ákpegé mmu gepú ágéné mbaá. ¹⁷ Kaáge nnó depó deko etiré débó déliú bibí, dégegege nyé ne etiré déliú né gemmua déchwó nyé né genjbo. ¹⁸ Yendé gébé ayi enyú dewuúgé mekomejóó Esówo,

fwórege chánchá nnó dekaá depó etiré delú mmu. Kaáge nnó muú yi awya genó, amáge gbée nyé ji eyigéfo. Muú yi alá pò ne geji, ásele nyé ye ékéké ewé ji awya nnó akpé alá amuamu.”

Mmá Jisós ne anjmo bíi

(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ Ndere Jisós abó álú alerege mbó, mmá wuú ne anjmo bíi áchwó mangé ji. Yémbó áka mankpé meti epó gétúgέ bóó ájamé dóó né menómbí. ²⁰ Muú fò agare ji nnó, “Mmá wyé ne anjmo byéé álú dafye ákélege mangé wó.”

²¹ Jisós agaré ebwó aké, “Mmá wa ne anjmo ba élé bóó abi áwúu mekomejóó Ésowo ne ápye genó eyigé mekomejóó yimbo ákélege.”

Jisós anyá mbyonnyi atene

(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Bíi bífó Jisós ákpe mmu ékpe ne baá utóó bíi, ne ájóó ne ebwó aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.” Eféé ebwó álo manjyεge. ²³ Ndere ebwó áchyaáge, Jisós akwé gejjá. Mbyonnyi átáné wye mbélépó né mfaá achwó ne eshye né gentógé mewaá, apye mbyo nnyi ado ékpe, manaá malo mankpé mmu. Mane magyálege ebwó nnó áchwó kéé. ²⁴ Ne ebwó ájye peé ji aké, “Atá, Atá déchwó nó nnyi.” Jisós akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbo akwené, mbaá akwené tameé. ²⁵ Ewyágé Jisós agii bwó aké, “Matóó nyú ayi défyéé ne me álé?” Yémbó εfo éwú éwú ne elaá ebwó matóó ne ála mano mekpo fuú, ágige ate aké, “Nde gefógé muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwúu ji?”

Jisós abú aló nchye átáné mende fò mmye

(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Aké anerege manchya gentógé mewaá, ákwóné gebagé mewaá Garesene eyi gelú toitoi né “gebagé mewaá Galilii. ²⁷ Jisós aké atanege né ékpe, akwone kwókwalé né melo fò, mende fò yi átáné melo ewémbó, ayi aló nchye áchyége ji efwyale áchwó báne ji. Te mekoó mende yina abó álú wye gejjóógné, alyá upú ne abege lé mmu manome ayi áchomé né etárávé.

²⁸ Aké agene Jisós ajye kwé ji uká, alile akalege kéjnké aké, “Jisós Maá Ésowo Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Nkpá wó geká, óchyége fò me efwyale.” ²⁹ Ajóó mbó gétúgέ Jisós abó anyane ji nnó, tané mende yina mmye. Mende yina yéndégébé melo nchye yimbo akwilégi ji mmyé, bóó áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne bo njkókávé, ábelé ji nkane muú deno, asórége abi, melo yimbo ápyé ji abó akpé mewaá.

³⁰ Eféé ne Jisós agii mende yimbo aké, “Mabo mye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajóó mbó gétúgέ gejamé aló nchye abó álú ji mmye. ³¹ Aló nchye bímbó ákwó Jisós mata nnó ékagé abú abi akéré mmu gepyεé eyi geláge pó

ne kwyakwya nnó ágéné efwyale. ³² Eféé kwókwalé, nfóné mekwende fò nébó nényéé né mbyó mékwε. Aló nchye bímbó ágégé nfóné mekwende eniné mbó áne Jisós mmye nnó agó bwó ákpe mekwende yimbo mmye, Jisós akamé. ³³ Aló nchye bímbó átáné ájye kpé nfóné mekwende eniné mbó né mmye. Nfóné mekwende eniné mbó nésoó ne gatelé, né shulé mékwε nékwé mmu géntógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ambamé mekwende yimbo ágégé ndere epyéé, abó akéré meso melo bwó, mangaré abya yimbo. Ndere ájyé, ágaré ntó abya yina né baá malo ne bó dachi né gebagé mewaá eyigémbó. ³⁵ Bóó áwúgέ abya yi, áchwó mangé genó eyigé gébó gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé mende yimbo, ayi aló nchye átane ji mmye ne nana ajwólé né ege mmye Jisós, ne mandéé jii mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mbó εfo ekwó ebwó mangé. ³⁶ Bóó bí abó ágéné genó eyigé pyé ála mangaré abi áchwó ndere epyége ne mende yimbo alé tóo.

³⁷ Bóó ako né geba eyigémbó gétúgέ ábóó εfo ané Jisós mmye nnó ályaa melo bwó. Ajógé mbó, Jisós akpe mmu ékpe manjye. ³⁸ Jisós ákwilége manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji efwyale, ané Jisós mmye nnó agó ji akwólé ji. Jisós ashya aké, ³⁹ “Kéré meso. Ndere ójye mbó, gáre bóó gekpékége genó eyigé Ésowo ápyéé eta wyé.” Jisós ajógé mbó mende yimbo afé, aké melo kpaá ewémbó meko agarege yéndémuú galógáló ayi Jisós ápyéé eta wuú.

Maá Jarós ne mendéé ayi ataa nku Jisós

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisós achyá akéré égbé géntógé mewaá. Eféé ekwó bóó abó ágile ji ne áchwógé áse ji ne metóó megómego. ⁴¹ Mende fò achwó, ayi ákúu ji Jarós, alu muú kpaá né εcha mmyemenene. Ajye kpá Jisós geká nnó ajyé né gepú jii, ⁴² gétúgέ maá wuú áchwó gbó. Awya lé maá yiná ama mendéé, ne alu anjmé afyáneapeá.

Ne Jisós aló manjye, ndere ajyé bóó ákwólege ji égbé ewé ne ewé. ⁴³ Né geluage bóó bímbó mendéé fò abó alu ayi manoó mátánege ji mbe, malé anjmé áfyáneapeá; bóó maka apye kpá meti epó mantoó. ⁴⁴ Né geluage bóó bímbó mendéé yimbo aké né mpu bóó achwó ji né meso anyaa ebwó ata manó nku wuú. Wyé ndere ataa mbó manoó mimbo masó.

⁴⁵ Jisós agii aké, “Waa taá me?” Yéndémuú ashya, Pita aké, “Ata ógné fò ndere bóó áno wó mme ánjmérege wó?” ⁴⁶ Yémbó Jisós ató wyé eshye ajóó aké, “Muú fò ata me néndé nwú ndere uto útané me mmye.” ⁴⁷ Mendéé yi agégé nnó ula úgyá ji achwó mbe ushu Jisós aware, akwé ji uká. Eféé aló mangaré mbe ushu bóó ako genó eyigé pyé ne ji ataa

Jis̄s. Ne ama gáre ntó ndere ji atágé Jis̄s nemée nií nébyé ténéténé. ⁴⁸ Jis̄s aké ne ji, “Maá wa otóó gétúgέ ofyεé metáó wye ne me, ke pere.”

⁴⁹ Ndere Jis̄s abó alú jógge ne mendée yimbó, muú fó átáné né gepúgέ Jaros áchwó gáre Jaros áké, “Maá wye agbó mé, ohyegé sé ménleré efwyaletetú.” ⁵⁰ Ndere ajógge mbo, Jis̄s awú ne aké ne Jaros, “Ofógé, fyé lé metáó ne me, maá wye apome nyé.” ⁵¹ Jis̄s ne Jaros átáné áfé. Akwónégé né gepúgέ Jaros, Jis̄s akamé fó nnó muú yicha akpε mmu wó, ékosé Pita ne Jemsi ne Jón ne mma ne nte maá yimbó. ⁵² Bóó ako bí ábó álú éféé, álili, ádórege mmyé mme. Jis̄s aké ne ebwó, “Deligé sé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.” ⁵³ Ebwó álo manjwané Jis̄s jwané gétúgέ ákaá nnó maá awú agbó mé. ⁵⁴ Jis̄s afé né melu ewé ábelé maá yimbó, agbaré ji ebwó, akú ji aké, “Menso mendée kwilé ka.” ⁵⁵ Maá yimbó mendoó wuu ékeré, apeé akwilé ajwólé ka. Jis̄s aké ne bwó kélege menyéé chyége ji anyé. ⁵⁶ Mmá maá yimbó ne nte wuu aké ágéne mbo, matye mawá ebwó meno. Jis̄s afye ebwó ebé nnó ékagé ápyé muú akaá genó éyí gépyé.

9

Jis̄s ató ángbá áfyánepedé nnó ápye utáó bíí

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Né gébé géfó Jis̄s akuú ángbá bíí áfyánepeá. Achwógé, achyéé ebwó uto mámbú aló nchye ako abí áchyége bóó efwyaletetú ne mampye bóó mamée átoóge. ² Ne ató ebwó nnó ájye ágaré abya gefwage Esówo ne mámpye bóó mamée átoó. ³ Ama jóó ne ebwó nnó, “Deké deyye dékpagé ye genó. Dégharégé meto ye menyéé ye gebá ye nká. Ékagé muú abó ndeé eyichá. ⁴ Dekwónégé yendé melo yéndé gepú eyigé dékpgé, bége wye kpaá te délyáge géjí. ⁵ Mbógé meló éshagé mánse enyú, lyáge éwú. Deke delyage, nóge uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambé nkane gepó eyi gelérege gabo yi bóó biná ápyé.” ⁶ Wyémbó ne ályá, álo mankéné malómálo ágárege Abya Esówo melóméló ne ápyé bóó mamée átoóge mbaá meko.

Mfwa Heród akwé tametame

(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Né gébé eyigémbó, Heród muú alu muú kpaá né gebage mewaa Galilíí, ji awú ngó ukpékpé unó bí baá utáó Jis̄s ápye. Akwé tametame, gétúgέ bóó fó ájógé aké Jis̄s yina alu lé mewené Jón menwyaá bóó manaá Esówo ne akwilé né negbo. ⁸ Abifó aké: Elíja *Muú Ékpávé Esówo ne ámá chwó lére mmye mbaá bóó, abifó aké: Elé gekwénége muú ékpávé Esówo ne ámá kwilé né negbo.

⁹ Heród awúgέ mbó aké, “Jón nsóó ji mekpó ne waá chá me mmage wúmbó ufélékpa ebí apye.” Ne akelé meti mangé Jis̄s yimbó.

*Jis̄s achyé menyéé mbaá bóó *delé bóó atda (Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jón 6:1-14)*

¹⁰ *Ángbá Jis̄s bimbó áfé neke ákérégέ meso, ádo ji abya ufóó unó bí ebwó ápye. Aferé ebwó né gelúagé bóó ase ebwó áfé ebwó ebwó né meló kpaá ewé ákúu Betsada. ¹¹ Yémbó gejamégé bóó áwúgέ nnó áfé, álo mankwólé ji. Agégé ebwó, ase wye ebwó ako ne aló mangarégé ebwó ndere gefwage Esówo géluú ne mampye bóó mamée átoóge.

¹² Nkwale aké akwónége baá utáó bíí áfyánepeá ágaré ji aké, “Ese delu fá né mashwone. Gáre bóó bina ájye ákélé né malo nnó ágéne genó eyigé ányéé ne malú ubélé.”

¹³ Jis̄s ashúú ebwó meko aké, “Enyú ambóó chyége ebwó menyéé ányéé.” Ashúú ji meko aké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshuu épea, wá ókelege nnó esé déjyé déná menyéé yi ákwánege gejamégé bóó bí?” ¹⁴ Abó ájógge mbo gétúgέ bóó álú eké ushye. Ande ebwó ebwó álú *delé bóó átáa. Jis̄s ake ne baá utáó bíí, “Gáre ebwó ájwólé matoó matoó, yendé ntóó usa bóó úpéa mesó éfyá.” ¹⁵ Ajógé mbo, bóó bimbó ájwólé mme. ¹⁶ Jis̄s abó ntóó bred éyimbó étáa ne meshuu épeá, ape ama mfaánebuú, achyé matame mbaá Esówo, agyá éji ubauma achyé baá utáó bíí nnó ákáré mbaá bóó bimbó ányé. ¹⁷ Ebwó ako ányéé ágbeé. Ne anérégέ, ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá.

Pita aké Jis̄s alu muú ayi Esówo akwéré ji éla gefwa

(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Bíí úmá ebí Jis̄s anénnemmye jimbí, baá utáó bíí ábó álú kwókwólé ne ji. Aké anerege agíí ebwó ake, “Nde gefágé muú njune bóó ájógge nnó me nlu?” ¹⁹ Ebwó akéré meko aké, “Bóó bí fó aké ólu mewené Jón menwyaá bóó manaá Esówo, abí fó áke ólu Elíja abifó ntó áke ólu muú ékpávé Esówo ayi ábó agboó ne ama péé.” ²⁰ Jis̄s ama gíí ebwó aké, “Yé enyú deké nlu waa?” Pita ashúú ji meko aké, “Wó ólu *Muú yi Esówo akwéré ji éla gefwa.”

Jis̄s agaré efwyaletetú wuu ne negbo níí

(Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)

²¹ Jis̄s afye ebwó ebé nnó ékagé ágaré muú fó nnó ji alu Muú yi Esówo akwéré ji éla gefwa. ²² Ama jóó ne ebwó aké, “*Maá Nte Mekwaa abó mangé efwyaletetú. *Akpakpa melo chóncho ne ámpyé upε Esówo ne *Anleré mabé Esówo áshyá nyé ji ne áwáne ji. Yémbó ndó éléé ékwónégé akwilege nyé né negbo.”

²³ Ne ama jóó ne bóó áko aké, “Yé mbógé muú nyú akelege mambé menkwólé wa, abó manjinte geme jíí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ²⁴ Mbógé muú

akelege mampoo genwa jii ebyennoo antiye nye geji, ne mboge muu akamege manchye genwa jii getu ya, ebyennoo apome nye. ²⁵ Ama gii aké: Ndé nsá ayi muu ábó, mbogé abege ne unoo mme uko ne antiye genwa jii? ²⁶ Kaage nno mbogé mmyé égbó muu gétuu ya ne mekomejó wa, wyé mbo ne *Maá Nte Mekwaá mmyé égbó nyé ji manse muu yimbo ndere muu wuu né gébége aké achwó ne gengbó gefwa jii ne eyi gélu ntó eyigé Esowo ne makiénné ukpea jii. ²⁷ Kaage wawálé nno gentogé bós álú mbo fáná, abi alá gbóo fò kpaá te ágène nye gefwage Esowo.”

*Jisás akwóré gefós ágénege manémané
(Mat 17:1-9; Mak 9:2-8)*

²⁸ Genógé ndó énee ékógé eyi *Jisás abó ajóo unoo bí, ase Pita, ne Jon ne Jemsi akwó ne ébwó mfaá mekwe fó nno ajye anémmye éwu. ²⁹ Afé, ne ndere abó anémmye ushu bí uló mánkwóré ne úla gefós géchá. Mandeé jii ntó akwóré ála pópó ashwánege. ³⁰ Wyé mbélépó bós ápéa ákwó fweé, éféé ájóoge mejóo ne Jisás. Bós bímbó élé Mosis ne *Elija, ³¹ ne gengbógé Esowo geba gegénege mbaá yi ébwó abó álú. Ébwó ájóoge ndere Jisás ajye gbó nyé né Jerosale ndere Esowo aké ébé.

³² Ndere ébwó abó jóge ne Jisás, Pita ne Jemsi ne Jon abó ákwé géjya. Aké ápéle ágé ndere Gengbógé Esowo géshwánege né menyamye Jisás ne ande bímbó ápéa abi áténé ne ji. ³³ Wyé ndere ande bímbó ályá Jisás ájye, Pita aké ne Jisás, “Ata, éló ndere esé délu fá. Esé détenege nyé óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis ne géma eta Elija.” Pita ajóoge mbo, akaá wó.

³⁴ Wyé ndere Pita ajógé mbo, gekó géchwó kweré bwó ne éfó ékwó bwó mataó ³⁵ Meko muu fò atané mmu gekó aké, “Gége maá wa ayi me njyá na, wuúge ne ji.” ³⁶ Meko yimbo aké akwyage ágé nno Jisás ala jimbií. Ébwó ákérége meso ála bómbo né gébé eyígémbo, ágaré ye muu fò unoo bí úpyé né mfaá mékwé wó.

*Jisás apye maá ayi améé gesasa atoo
(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)*

³⁷ Bíi újyágé ndere Jisás ne ángbá bíi áshúlege mekwe éwémbo áchwó, gejamégé bós áchwó báne ébwó. ³⁸ Muu ama akalé né mmu gejamégé bós bímbó aké, “Ménleré, nkpa wó geká pé maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende. ³⁹ *Meló nchye achyége ji éfwyale. Yéndégébé akwilégé ji akalé, akwé mme achuu, akpane upa, ne genfwéné getánege ji meno, meló nchye yimbo alýágé ji kókoge. ⁴⁰ Nne baá utóo bye mmye nno áféré meló nchye yina ne ápulé épwo.”

⁴¹ Jisás awúgé mbo aké, “É é enyú njye enina delu untantamé bós abi dela fyéé mataó ne Esowo cháchá wó. Nkoge mbo mataó ne enyú nno? Mmage bé ne enyú ndó enii ne defyéé mataó ne Esowo? Ajógémbo, aké ne mende yimbo, chwó ne maá wye fa.” ⁴² Ndere ákéne achwóo ne maá yimbo meló nchye yimbo, apye ji akwé mme achwu gbokgbok. Jisás anyá meló nchye yimbo atané maá yimbo mmye atóo. Jisás ashuu ji mbaá nte wuu. ⁴³ Bós áko ágégé uto bí Esowo awya matye mawá ébwó meno.

Jisás ama gare baá utóo bíi ndere ji dgboó nyé

(Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32)

Yéndémuu ala meno mekpo fuu né ukpékpé unoo bí Jisás apye, abwólé ajóo ne baá utóo bíi ake, ⁴⁴ “Nénege matu déwú mechó ewé nchwóo gare enyú. Achyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bós nchye nno ápyé ne ji ndere éjii bwó.” ⁴⁵ Yé ndere Jisás ajóo mbo, baá utóo bíi ákaá ula mechó ewéna wó. Genó gefó géwá ébwó mataó nno ye áwú ákaágé ula. Ne ébwó abó ntó éfo má mangii ji.

Ndé muu alú muu kpaá

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Éké éwyage mbeé akwé baá utóo Jisás ébwó ébwó nno waá alú muu kpaá? ⁴⁷ Jisás akaá uféré bwó éféé ne aselé maá fò kóo áténé ne ji né nénkwú né mmye, ⁴⁸ ne aké ne ébwó, “Yéndémuu ayi akamege mampye galógálo ne mamane kóo nkane ayina né mabo ma ebyennoo ase mbo lé me, ne muu yi asege me ebyennoo ase mbo lé muu yi atomé me. Kaage nno muu yi aséle menyamye wuu nno ji apó ye muu fò né geluáge nyú éle ji ne alú muu kpaá.”

*Muu yi alá paá wó alu lé awyé
(Mak 9:38-40)*

⁴⁹ Jon akwilé ne ewú aké, “Ata debó degé mende fò aferege aló nchye né mabo myéé ne dégbé ji gétúgé alá pó fó né geluá gesé.” ⁵⁰ Jisás ajóo ne ébwó aké, “Dégbége gefógé muu yimbo gétúgé muu yi alá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bós Samarya áshya mánse Jisás

⁵¹ Gébé gélagé kwókwólé eyigé Esowo aséle nyé Jisás mánjye mfaánebuu, Jisás awya mataó nno abó manjye né Jerosale. ⁵² Ndere alóo mánjye, ató bós fó né mbe. Akwónégé melo fó né gebage Samariya, álo mánkelé melu ewé Jisás achwógé ábélege. ⁵³ Bós bímbó ágégé nno Jisás akoge mánjye Jerosale, áshya mánse ji. * ⁵⁴ Jemsi ne Jon, áwúgé mbo ágií Jisás áke, “Ata, nno déjó mewé étané mfaánebuu éshulé échwó éso bós bí ágbó?” ⁵⁵ Jisás abwólé ushu ashulé

* 9:53 Elú wawálé nno: Asé ji wó, getugé bós Jus ne bós Samarya ápáa ate.

ebwó ndo. ⁵⁶ Ne alyágé éféé afé melo ewéchéa ne baá utáo bíí.

Genwágé ankwólé Jisós
(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Wyé ndere ákéne ájye né meti, mende fó achwó jóo ne Jisós aké, “Nkwólégé wó déjyégé yéndé mbaá ayi ójyé.” ⁵⁸ Jisós ashúú ji meko né nekanémejóo aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyoné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.”

⁵⁹ Eké éwyáge Jisós aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbo aké, “Ata gó nnyé nnii kpé nte wa ne nchwó.” ⁶⁰ Jisós ashúú ji meko aké, “Lyá abi álú eké áwuú bó ánií mewu bwó; ne wó chó ójyé ógaré ndere gefwage Esówo gélu.”

⁶¹ Muú yifó ama jóo ne ji aké, “Ata nkwolege nyé wó, yémbo gó kpé nnyé ngaré ulagepú ba nnó esé détámé áte ne nchwó.” ⁶² Jisós ashúú ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká mankyá mekóo ne amagé ja mmye meso akwané fó mambé muú utáo gébége Esówo agbarégé gefwa ji wó?”

10

Jisós ató ankwólé usad úléé mesó efyanepeá

¹ Depo étiré na dékógé, Ata Jisós ajya usad bós úléé mesó efyanepeá, ató ebwó ápéa ápéa nnó ábó mbe né malo ayi jimbóo akoge nyé wyéé. ² Ndere atómé ebwó aké, “Mbwé manferé ajá doo ne bós utáo abi áférege ája wó. Nége mmye mbaá Esówo mbóo mekóo nnó ató bós utáo abifó nnó áchwó áferé mbwé wuú. ³ Chóge, ndere déjyé mbó kaáge nnó mentame enyú mbaá bós mme nkane mágónme né mpú ukwaála. ⁴ Deké dejye debáge nka, ye géba ye unó uká ebifó. Deké dejye né menó meti déte-négé fó détámé muú ⁵ Yéndé melo ewé dekwónégé, gepú eyigé dékpeéne, bóge mbe détámé bós abi álú né mmu nnó, ‘Neso nébé né gepú yina’ ⁶ Mbógé muú alú né gepú eyigémbo ayi apyé fó neso, neso neláa nyé ne ji, mboge apyé neso, neso nékérege nyé eta nyú. ⁷ Dekpegé né gepú eyigémbo bége wyé éféé, dékpegé fó upú upú. Yéndégenó eyigé áchyége nyú nyége lé nyéé ne eyigé manyú nyúge, getúgé muú utáo abó mambé ne nsá. ⁸ Yéndé melo ewé dekwónégé ásege nyú ábelégé mmu gepú déshagé fó menyéé yi áchyége enyú. ⁹ Pyége bós mamée átóo né melo ewémbo, ne gárege ntó ebwó mekomejóo Esówo nnó, ‘Gefwage Esówo gechwó kwókwólé ne nyú.’ ¹⁰ Yéndé melo ewé dekwónégé ne áshagé manse enyú, chóge né metáo melo déjóo nnó, ¹¹ ‘Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjíná ndere dékwele uká nnó étané. Yémbo kaáge nnó Gefwage Esówo gechwó kwókwólé.’ ¹² Ngarege enyú nnó bíí unáo

mpa, Esówo agene nyé melo Sodom meshwe apwó melo ewémbo.”

Malo ayi álá afyéé matáo ne Jisós wó
(Mat 11:20-24)

¹³ Ake, “Utónkwa ubé nyé ne enyú bós meló Korasin, utónkwa ubé ntó ne enyú bós Betsada néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpye eta nyú, mbó mpye nyá ubi mbaá bós Tiya ne Sidon mbó ályaa mé gabo bwó te gachií, áfyé uchálé mandeé, áwaa matwó né mekpo mánleré nnó ályaa gabo ebwó. ¹⁴ Kaáge nnó bíí unáo mpa Esówo agene nyé bós Tiya ne Sidon meshwe apwó enyú. ¹⁵ Chyá enyú bós Kapanom, déferé nno ngó nyú akwóme nyé te mfaá mfaá? Ngba! Ashúlege nyé enyú mme kpáte dékwónége melo áwuú bós.”

¹⁶ Jisós aké achwó nére, ajóo ne abi ji atómé aké, “Muú yi awugé enyú ebyennó awú mbó élé me, ne muú yi ashyagé enyú ebyennó ashya mbó élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnó ashya mbó lé Esówo muú áto me.”

Baá dentáo Jisós ákeré meso ne necháchó

¹⁷ Baá dentáo Jisós bimbó usad úléé mesó efyanepea ákeré meso ne necháchó aké ne Jisós, “Atá ye aló nchye áwuú ése gébége dényané abi né mabo myé.” ¹⁸ Jisós ákeré bwó meko aké, “Élú wáwále, ngé *danchómelo ndere atané mfaánebuú eké dasama akwe né mme. ¹⁹ Wuúge! Nchye enyú uto ebi dékage jyá mmyó ne ngát ne mma nchyeé enyú uto bí upwó ye uto ebi Danchómelo ne genó gefó éyí gépyé enyú gépó. ²⁰ Yémbo débégé fó ne necháchó getúgé aló nchye áwuú enyú. Bége lé ne necháchó nnó Esówo asá mabo nyú né mmu nwe ayi alú né mfaánebuú.”

Jisós alu ne necháchó
(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

²¹ Né gebé eyigé Jisós ájóoge depo ti, Mendóo Ukpea épye ji agbeé ne necháchó ne ajóo aké, “Nte wa, Ata ayi abóo mfaá ne mme, mféé wó doo, nkane ópyéé nnó depo étire detome ne me debe bibíí mbaá bós dengá ne abi ákaá nwe doo. Énené deti gbógónó mbaá bós abi álá kaáge ye genó nnó ákaá. Élu wáwále Nte wa, mbo ne wó mbóo ákelé nnó ébé.” ²² Jisós ama jóo aké, “Nte wa achye me unó uko. Muú ayi akaáge gefogé muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefogé muú ayi Nte alu ápó ekose Maá ne bós abi ji ájyaa nnó apye ebwó ákaá Nte wuú.”

²³ Eké éwyage abwólé ushu ajóo ne baá utáo bíí aké, “Enyú dewya éfwó mangé unó bí dégéne mbó. ²⁴ Ngarege enyú nnó gejamégé bós ékpávé Esówo ne afwa ntó abó ákelé mangé unó bi enyú dégéne mbó ne manwú unó bi enyú déwuú mbó yémbo áwuú wó.”

Nekanémejó mende Samarya ayi alomé metaó

²⁵ Éké ewyáge *Ménleré mabé Esowo fó achwó ne defyá né metaó mámua Jisós aké, “Ménleré, mpye nnó ne mbó genwá eyi géláge byé?” ²⁶ Jisós agii ji aké, “Asá né mmu nwe Esowo nnó? Ójóó wye ówu nnó?” ²⁷ Ashuú Jisós meko ake, “Gbógé ne Ata Esowo wyeé ne metóó wyeé meko, ne mendóó wyeé meko ne uferé byéé uko, pyége utóó bíi ne eshye wyeé meko, tégé wyeé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménímé wyeé ndere ógboó ne geme jyeé.” ²⁸ Jisós aké ne ji, “Ólu cho Pyembo ne óbó genwá.”

²⁹ Mende yimbo, manleré nnó nkwe wuu alu cho, agii ji aké, “Mpye nnó ne nkaá nte menímé wa?” ³⁰ Jisós agaré lé ji nekanémejó aké, “Né bíi fó mende fó atané Jerosale ashulege ajye né Jeriko, aké akwonege meti ánjó apye ji, átulé ji, áfóó unó bíi uko, ályá ji ala mángbómangbó, ábó áfé. ³¹ Éké épyembo, *mémpye ure Esowo ashulege ajye né meti ewémbó aké agene mende yimbo apyamé akoó. ³² Wyémbo ntó ne muú Levi áchwóó, alu mempoó ámpyé ure Esowo, akwónégé éféé, agé mende yimbo ji ntó akoó égbé ewé chá. ³³ Éké ewyáge mende *Samariya fó ayi ebwó alá tégé ne bóó Jus akwóne éféé aké agene mende yimbo meshwe akwóó ji metaó. ³⁴ Ajye báne ji, ashwóné upa bímbó ne mmóó *, ata mawéé wyeé awé úbí ne ubaá mándée. Abwéé ji anéré mfaá *géjuná jii, áfé ne ji né gepú eyíge ankéé ábélege áchyége manka, éféé ne apelé ji. ³⁵ Bíi ujayáge aferé nka achyé mbóó gepú aké ne ji, ‘Péle mé mende yiná. Mbógé óchogé nka épwógé eyi, nkerégé meso nshuge nyé wó éjí.’”

³⁶ Jisós agarégé ji mbó, agii ji aké, “Né ebwó bímbó áléé ayi ndé álré nnó ji alu nte menímé mende yi ánjó átulé mbó ji? Garé me.” ³⁷ *Ménleré mabé Esowo ashuú ji meko ake, “Élé ayi agené mbó ji meshwe.” Jisós agaré ji aké chó, “Pye wyémbo.”

Jisós ajye gé Mata ne Méri

³⁸ Ewyáge Jisós ne baá utóó bíi átane ájye kwóné né meló fó. Mendeé fó ajwálege éféé ayi akamege Mata. Ane Jisós mmye nnó achwó né gepú jii. ³⁹ Mata abó awya meso wuu yi alú mendée ayi akámege Méri. Ndere Jisós abó akpené mmu, Méri ajwále ji né nenkúné mmye, afworege unó bí Jisós alárege, ⁴⁰ yémbo Mata né égbé ewuu amyé le mankele genó eyíge Jisós anyéé. Éke ewyáge Mata ajye jóó ne Jisós aké, “Atá Ógéné ndere Méri alýá me nnó mpye utóó me mbii? Gáré ji áchwó apóó me.” ⁴¹ Ata Jisós akuú ji aké, “Wó Mata ówane mmye jye mampye gejamégé unó ne óma óshyge geme jye éfwyale; ⁴² Yémbo genó gelu géma élé Méri

ne ajyá genó eyíge mbó. Amage sé sé geji eta wuu.”

11

Jisós aleré ndere muú abóó manemmye mbaá Esowo

(Mat 6:5-13; 7:7-11)

¹ Né gébé gefó Jisós abó anemmye né mbaá fó. Aké anerege maá utóó wuu ama achwó jóó ne ji áke, “Ata leré ese ndere debóó manemmye mbaá Esowo wye ndere Jon abó aleré baá utóó bíi.” ² Éféé Jisós aleré baá utóó bíi ako aké, “Yéndégébé deké denemmye jóóge nnó:

Nte sé, pyé mabó mmyé mábé ne énogé Pye gefwa jyeé géchwó.

³ Chyégé esé menyéé yi dékélege bíi ne bíi.

⁴ Jinte gabo yi ese depye eta wyeé, ndere esé ntó déjigente gabo yi bóó ápyéé eta esé.

Ókamégé esé dékpé né mmuameno.”

⁵ Ne Jisós améé aké dése nnó, “Mbógé alu ne mejeé ne ójyégé gáre ji ne metóó utuú aké, ‘Mejeé pwo me ntó bred éléé. ⁶ Menkéé wa achwó, mpó ne genó eyíge nchyege ji, mejeé wye ájóóge nyé nnó?’ ⁷ Ndafó ebéé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu aké, ‘Óchyege me éfwyale. Ngbé mé gepú ya mbelé ne baá ba, nkwlégé sé ka mankelé genó nchyeé wó.’ ⁸ Jisós aké, mende yiná ashyá mánkwilé ka achyé ji menyéé, yé lé alú mejeé wuu yémbo ngarege wó nnó ye épyé nnó, gétúgé adoó menómbi dáó dáó, mejeé wuu akwilege nyé ka manchyé ji yéndé genó eyíge akélege ájyé.

Jisós alerege nnó aké ókelege genó, gii Esowo né mmyemenene

(Mat 7:7)

⁹ “Mbó ne ngarege enyú nnó, ‘Gige wye Esowo gige, achyege nyé enyú unó bí dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú dege ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nyé enyú ewú.’ ¹⁰ Kaáge nnó muú yi agigé genó, asele nyé, ne ayi akélége, agene nyé, ne muú yi anogé menómbi, ánénege nyé ji ewú. ¹¹ Ndé muú nyú ayi abegé nte, ne maá wuu agigé ji meshuu, áchyége le ji mmyé? ¹² Wá mbógé akogé nekwanchii, achyege lé ji ngat? ¹³ Mbógé enyú ákwaá abi délu bóó nchye, dechyege unó ulóóló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú yi alú né mfaánebuú alá chyégé Mendoó Ukpea mbaá bóó abi ágige ji?”

Jisós apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Né gébé gefó Jisós aféré meló nchye ayi apyé mende fó álaá mbú. Meló yimbo aké atanege ji mmye mende yimbo aló manjóó mejóó. Gejamégé bóó bí awuu ndere mende

* 10:34 Elú wáwálé nnó: Bóó Isreli áselé mmáó bwó ne mawéé nkane uka.

yimbo ajoge mejoṣ matye mawá ebwṣ meno.
¹⁵ Yémbṓ abifo aké, “Abuú áló nchye né menyamye bṓṣ, élé Belsébṓb mfwa áló nchye ne achyége ji uto nkawu ne ábuú áló nchye.”
¹⁶ Abifo akele meti mamua Jisṓs. Agiú ji aké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Eṣṓwṓ ne atóme wṓ.”
¹⁷ Jisṓs ákaá genó eyigé ebwṣ áférége, ajoṣ ne ebwṣ aké, “Yéndé melo ewé bṓṣ alá pṓ meko ama, éténégé. Mbṓgé ula gepú ukarégé, uké umye ne ate utyage.
¹⁸ Mbṓntó ne élú ne danchṓmelo, mbṓgé bṓṣ bií ákarégé aké ámyé ne ate gefwa jii géténégé. Njṓṣ mbṓ, gétúgé enyú deke uto ba utanage mbaá danchṓmeló, ne nkáge mfére aló nchye.
¹⁹ Deké mférege aló nchye né uto bí danchṓmeló. Ndere enyú deké mbṓ, bṓṣ nyú áferege né uto bí wá? Ebyennó ebwṣ ambṓṣ álérege enyú nnó delu gyé.
²⁰ Yémbṓ, mbṓgé élé uto bí Eṣṓwṓ ne mbuú áló nchye, kaáge nnó Gefwage Eṣṓwṓ gélo mé fá ne enyú.

²¹ “Enyú dekaá nnó, mbṓgé meto muú akpomégé mmye ne unó bee mámbá gepú jii, unó bií uko ubéé chánéné.
²² Yémbṓ mbṓgé muú yi atóo apwṓṣ ji, achwṓgé kpá ji ne umye, afoge nyé unó umye bií ébí ji abṓ anéré metṓṣ wuú wyé, akaré ne ajéé bií.

²³ “Muú yi ashyagé manténé né depṓ ta, ébyennó atya lé déti. Mbṓgé muú ashyagé mampṓṣ mé nnó apyé bṓṣ ákaá Eṣṓwṓ, ébyénnó achṓ mbṓ élé utoṣ ba.

*Meló nchye ayi akeré meso
 (Mat 12:43-45)*

²⁴ “Gepogé meló nchye géllú nnó, gébége atanégé muú né mmye akéne akélege melu mangbeé mmye né mmu mewáa. ‘Mbṓgé alá ge melu wṓ, ajoṣge aké nkerege meso né mbaá yi ntané.’
²⁵ Mbṓgé akerege meso ne agegé nnó gepú yimbo gela gewa, ákwýé áshwa mé géjí,
²⁶ akerege, afé ase áló nchye abifo akénéama abi abṓṣ apwṓṣ ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefṓṣ eyigé muú yimbo ábéé gebṓṣ gépṓṣ eyigé mbembe.”

Metṓṣ megṓmegṓ ewé wáwále

²⁷ Jisṓs ajoṣgé depṓ etí, mendée fṓ né mmu geluage bṓṣ himbo ado élulú aké, “Metṓṣ megṓmegṓ élú ne mendée yi ábyené wṓ ne aweé wṓ ne mámbé jii.”
²⁸ Jisṓs akeré meko ake, “Géjamégé metṓṣ megṓmegṓ géllú lé ne bṓṣ bí awúu mekomejṓṣ Eṣṓwṓ, ne apye nderé aké.”

*Bṓṣ ákélege ufélékpa
 (Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12)*

²⁹ Ndere Jisṓs ajoṣge depṓ tí gejamégé bṓṣ áchwṓ chṓme áwúu. Ne Jisṓs ajoṣ ne ebwṣ aké, “Enyú njye eniné na debṓ. Dekelege me nléré enyú ufélékpa, yémbṓ yé uma nlérégé fṓ, wye lé ufélékpa ébi *Jona.
³⁰ Wyé ndere Eṣṓwṓ abṓ apyé ufélékpa né mmye Jona manleré uto bií mbaá bṓṣ Nineve, mbṓntó

ne álérege nyé né mmye Maá Nte Mekwaá, ne njye eniné na négéne nyé.
³¹ Bií unṓṣ mpa Eṣṓwṓ, mfwa mendée né melo Sheba ákwilege nyé ashule bṓṣ njye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwṓ wú unó bi mfwa *Solomun áléreé nya bṓṣ ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbṓ né metṓṣ metṓṣ enyú ayi álérege mekomejṓṣ ne déngá apwṓṣ mfwa Solomun yémbṓ défyéé fṓ matu manwúge wṓ.
³² Bií mpa, bṓṣ Nineve ntó áshulege nyé ndo mbaá nje eniné fi gétúgé ebwṣ abṓ awúu mekomejṓṣ Eṣṓwṓ ayi Jona abṓ agare ne ákwṓré matṓṣ bṓṣ. Muú yichá alu fá nána ayi mekomejṓṣ wuú apwṓṣ ayi Jona, ne enyú dewuú fṓ ji.

*Jisṓs álérege bṓṣ genṓbṓgé menyammye
 (Mat 5:15; 6:22, 23)*

³³ “Muú álwégé fṓ étuléká ábele bíbi. Yé gesá akpáné fṓ akwéré ewú. Anṓma ewú mfaá nnó bṓṣ ákpégé mmu gepú ágéné mbaá.
³⁴ Amé mekwaá álu eke étulékáṅ né menyammye wuú meko. Mbṓgé ame jyé álú chánéné, kaá nnó menyammye wyé meko abéé ne genṓbṓ, ne mbṓgé ame jii apṓ chánchá agene gemua mbaá meko.
³⁵ Muú abṓ mancheré chánchá agé nnó genṓbṓ eyigé ji aferé nnó agene gépṓ fṓ lé gemua.
³⁶ Mbṓgé muú akwolégé genṓbṓ wáwále, ayi depṓ tí délá pṓ né gemua, genṓwá jii geko gebéé nyé pópṓ ndere mewé egénege né gemua.”

*Jisṓs ashule ndo mbaá anleré mabe Eṣṓwṓ
 ne ekwṓ bṓṣ Farasi*

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Ndere Jisṓs alú ajoṣge mbṓ, muú Farasi fṓ akú ji nnó ajyé anyé menyéé ne ji né gepú jii. Ajye kpé ajwólé, ebwṣ áló manyé menyéé.
³⁸ Muú Farasi yimbo agégé nnó Jisṓs aló manyé menyéé ayi alá shwṓné amu wṓ ala menó mekpṓ fuú.
³⁹ Jisṓs aké ne ji, “Enyú bṓṣ Farasi dewya matṓṣ nchye ne usée. Néndé gepṓge nyú gélu eke muú ayi ashwṓnege meso amo ne uchweri menyé, yémbṓ né mmu, abelege unó bi ji abṓṣ né mati mabomabo.
⁴⁰ Ama jṓṣ aké: Enyú delu ukenkené bṓṣ. Enyú dekaá fṓ nnó Eṣṓwṓ yi akwyé meso genó ji ne akwyé ntó mmu wṓ?
⁴¹ Genó eyigé enyú débṓṣ mampye géllú nnó, bṓge genó eyigé gelu mmu bṓ akpánkpa menyéé nyú déchyé mbaá bṓṣ gekpṓ. Eféé matṓṣ nyú ntó ábéé nyé pópṓ né depṓ deko.

⁴² “Utónkwa úlú ne enyú bṓṣ Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makṓṣ nyú dékaré malú afya, déchyé Eṣṓwṓ melú ema. Yémbṓ depyé unó ébí úlú cho mbaá bṓṣ ne dejinte mangbṓgé ne Eṣṓwṓ. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbṓ délyage fṓ manchye echye ewé enyú debṓ dechyege me.

⁴³ “Utonkwa úlú ne enyú bṓṣ Farasi degboó mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bṓṣ átámégé enyú ne énogé ne matṓṣ gese.

44 “Utónkwa úlú ne enyú, délu éké manome ayi álu bibi. Bóó ákéne mfaá akaá f3 nnó ákpáne mbá lé getoó wá.”

45 Jis3s anérég3 manj33 dep3 eti, Ménler3 mab3 E33w3 ama ak3, “Ménler3 333g3 mb3 dep3 etir3 na, ashye mbant3 es3.” 46 Jis3s ashut3 ji meko ake, “Utónkwa úlú nt3 ne enyú Anler3 mab3 E33w3, enyú denerege bó3 matuú ayi áno3 nnó ákpa, mánw3 ebw3 y3 dachyé déw3lé.

47 “Utónkwa úlú ne enyú; enyú dékwy3ge manóm3 bó3 ekpáv3 E33w3 abi ante nyú ab3 áwan3, y3mb3 deshya meko mej33 ebw3. 48 M3mpye mb3 enyú degame mb3 lé ante nyú né un3 bi ebw3 áb3 ápy3. Áwá bó3 ekpáv3 E33w3, nána dékwy3ge manome bw3. 49 E33w3 mfwa dén3g3 né g3tú eyig3 mb3 ak3, ‘Nt3me ny3 ebw3 bó3 ekpáv3 ne ángbá bá. Ebw3 áchy3ge nye gent3g3 bó3 ba bimbo éfwyale ne áwan3 ny3 abifo.’ 50 El3 nje enin3 na ne E33w3 agig3 ny3 ebw3 gewu eyig3 bó3 ekpáv3 bí, abi bó3 áb3 manwán3 te mme yina ab3 úla, kpaá te nána. 51 Al3 ny3 mángii manó3 mewen3 Ebel ákw3né ami Sakariya ayi ebw3 áwan3 ji né mmu écha upe E33w3, met33met33 gelu3 eyig3 ápye upe ne melu ew3 bó3 alá kp3né tametame. Ngarege enyú wáwál3 nnó E33w3 al3 ny3 mángig3 nje enin3 na gewug3 bó3 abi áwan3.

52 “Utónkwa úlú ne enyú Anler3 mab3 E33w3. Deb3 egb3g3l3 men3mbi ew3 muú akoóg3 ne akaá E33w3. Enyú amb33 dék3lég3 f3 mankoó wy3 dekaá uchánch3 bí, wy3mb3 nt3 ne dégb33 bó3 abi akelég3 mankoó wy3.”

53 Jis3s anérég3 uno ebi manj33, éké ewyage atan3 dafye, Anler3 mab3 E33w3 ne bó3 Farasi áshul3 ji mmye, ágii ji b3 nkw3 ne gejamég3 dep3 nnó áwú ew3 ét3nege nye ji meno. 54 Agig3 ji mb3 nnó akweg3 nekwen3 men3 ne ebw3 amma ji mech3 mmye.

12

Muú akadg3 bw3lé f3 E33w3 (Mat 10:26, 27)

1 Nder3 Jis3s alú j33ge dep3 eti, gejamég3 bó3 áchw3 n3 ji mme, áj3 éké ushye te ánm3rege ate. Jis3s abwol3 kp3 ushu ne baá ut33 bíi ak3, “S3ge géb3 ne gep3 eyig3 bó3 Farasi * áwyá, álú lé bó3 dembw3lé. 2 Kaáge nnó gen3 gef3 gép3 eyig3 ákw3r3g3 gejí, bó3 alá gén3 nye ne eyig3 ábig3 nt3 géjí bó3 alá kág3 nye gép3. 3 Eby3enn3, dep3 deko etir3 enyú dej33ge lé né met33 utuú, áwúu ny3 déti bíi gb33. Ne dep3 etir3 enyú degb3 gep3 dej33ge geju, bó3 ako áwúu ny3 déti.

Muú ayi déb33 mamf3 lé E33w3 ép3f3 mek-waw (Mat 10:28-31)

4 “Aje3 ba, ngarege enyú nnó déf3g3 f3 bó3. Akág3 wá lé muú wáne ne akág3 py3 es3 gen3 eyig3chá. 5 Ngarege ny3 enyú muú yi deb33 mamf3. F3ge lé E33w3 ayi awag3 muú, alú wyá ut3 mamfúm3 muú yimb3 né mew3 ew3 élá nómég3. Ngarege enyú wáwál3 nnó ji ne alú muú ayi deb33 mamf3.

6 “P3 enyú dekaá nnó akp33 baá denyw3né átá ne njka eyi élá fuú y3 gen3 w3. Y3mb3 E33w3 abya ye maá enwy3né ama w3. 7 Ne enyú, E33w3 akaá mpa dénkaaré mejw3 eti délu yénd3muú nyú mekp3. Dechyeg3 gem3 genyú éfwyale nénd3 denj33 gem3 né mbe ushuú E33w3 depw3 ekw3 denyw3né.

Muú ayi áfy33 met33 ne Kras ne ayi ashya ji (Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)

8 “Ngarege enyú nnó yénd3muú ayi ágárege gb3nj3n3 né mbe ushu bó3 nnó alu muú wa, Maá Nte Mekwaá nt3 akamege ny3 né mbe ushu maki3nn3 E33w3 nnó muú yimb3 alu awuú. 9 Y3mb3, yénd3muú ayi áshyág3 né mbe ushu bó3 nnó akág3 me, nshyá ny3 nt3 ji né mbe ushu maki3nn3 E33w3.

10 “G3n3 géma eyig3 déb33 mankaá gélu nnó, E33w3 akage j3nte gabo muú ayi áj33ge mej33 mehomebo ne Maá Nte Mekwaá, y3mb3 muú ayi áj33ge mej33 mehomebo ne Mend33 Ukpea, E33w3 ájig3 f3 nte gabo wuú.

11 “Kaáge nnó géb3 gékw3nege nye eyig3 ápy3ne enyú muú ama ama mány3 téne un33 mpa né macha mmyemen3ne, ámáge sé enyú nnó détan3 mbe ushu afwa mel3 ne b3 g3mena. Géb3 eyig3mb3 gekw3nég3, désoméy3 f3 nnó depye ny3 nnó ne dep33 gem3 genyú, ye nnó dej33ge ny3 nnó. 12 Né géb3 eyig3mb3, Mend33 Ukpea égárege ny3 enyú gen3 eyig3 déb33 manj33.”

Nekan3mej33 gekenj3nég3 mfwa

13 Nder3 Jis3s ab3 achy3ge baá ut33 bíi majy33 na, muú f3 né mmu ekw3 bó3 aj33 ake, “Ménler3, gár3 menj33 wa akár3 geteég3 nte sé achy33 eya.” 14 Jis3s akuú ji ak3, “Meje3, waá ake me mpán3 b3 mpa nyú ne nkár3 gete3 genyú?” 15 Abwol3, aj33 ne bó3 ako ak3, “S3ge géb3, ekag3 dén3r3 mat33 né un33 mme d33, nénd3, genwág3 muú gep3 f3 lé né un33 bi ji awya. Y3 áb3 lé ne gefwa nnó?”

16 Jis3s aj33ge mb3, at3 ebw3 nekan3mej33 ake, “Mfwa f3 ab3 alu ayi awyá mek33 wuú ew3 élm3 meny33 d33. 17 Agii gem3 jii ake, ‘Mpye ny3 nnó? Mp3 sé ne melú ew3 mb3lég3 meny33 wa. 18 Ewyage ake, ‘Gen3 eyig3 mpye ny3 gélu nnó.’ Mmu nye ut3 ba, nten3 ebi upea; mb3lége ny3 meny33 ne mbw3 meny33 wa meko ef33. 19 Mpyeg3 mb3, nj3ge ny3 ne gem3 yá nnó nana njy3 gb33e mmye. Nwya gejam3 meny33 ayi nny33

* 12:1 Elú wáwál3 nn3: Gep3 eyig3 bó3 Farasi ne bó3 Sadusi geten3 mbaá *Yis.

né gejamégé aŋme. Njye nyégé, nnyúgέ mmoó né nnyégé genwá.' 20 Ndere áférégέ mbo, Esowo akuú mende yimbo ake, 'Wó genkekenégé muú áśle genwá jyé ne utuú bina ne unó byé ebi óbele, ulá nyé ebi wa?' 21 Jisós aké ne ebwo, 'Wyé na ne epyé nyé ne muú yi akélegé unó uko nnó ubé ebií ayi alá akélegé unó ebi mampye deparé Esowo.'

Jisós alerege nkane debóó mambé ne Esowo ne unó mme

(Mat 6:24-34)

22 Jisós anérégέ aké ne baá utóó bií, 'Ndere elúmbó, ngarege enyú nnó dechyégé fó gеме enyú efwyalé mankelé genó eyigé dényé ne mandeé ayi defyéé nye. 23 Kaáge nnó genwá enyú geneá gepwo menyéé ayi dényéé ne menyamme enyú aŋea apwo mandeé ayi defyéé. 24 Pége denywoné, detí deperné menyéé, deferege ne débélégé mbwé. Dépó ye ne malu ayi débelege menyéé, élé Esowo ne achyége detí menyéé. Ne enyú denjá dá né ame Esowo depwó denywoné. 25 Déchyége gеме nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbéé yéé bií uma né aŋme ayi Esowo achyéé ji nnó débélé fá mme? 26 Epyé nnó ne ji amyé mambé ne unó uko ebi úchyége ji genwá, ayi alá kaágé pyé ye ekéké genó ewéna? 27 Pége dégé unóó mewaa ebi úkome ukoo ulóuló ndere úwéné, úpyé fó utóó, ukwyége ye mandeé. Yémbó ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alomé akwóné ukoo ebi unó bina. 28 Mbogé Esowo achyége bya mewaa bina ukoo ulóuló. Bya ebi fina ulú ube geyá úgbó atuú áfyé mewe, deféré nnó ákágé chyéé fó enyú mandeé apwo ndere ji apéle bya mewaa? Metóó ewé enyú defyéé ne Esowo éŋené kpaá épwó amu. 29 Ebégé mbo, dechyégé fó gеме enyú efwyale mankelégé genó eyigé dényéé ne eyigé dényúu nyé. 30 Elé bóó bi alá kaágé Esowo ne achyége gеме bwó efwyale yendegébé mankelégé unó bina. Kaágé nnó Nte nyú Esowo akaá me nnó debó mambé ne ubi uko. 31 Ne nyége mangé meti ewé Esowo abéé mfwá nyú, dépyége mbo, achyége nye enyú unó bina uko.

Ekágé muú abya Esowo gétúgέ unó mme
(Mat 6:19-21)

32 'Baá ba, defógé, ye lé délá déja wó, Ata Esowo aya mé enyú nnó dényéé genwá né mmu gefwa jii. 33 Kpóge unó bi déwya uko, déchye njka yimbo mbaá ubyá bóó. Kelege úba ebi ulá chógé, ewéna eléré nnó debéle gefwa genyú né mfaánebuú mbaá yi genó gélá kaáge ta. Yé menjó alá kaágé jó, ye ukye úla kaágé nyé. 34 Kaáge nnó mbaá ayi muú ábelege gefwa jii, eféé ntó ne metóó wuú ebéé.

Bóó Kras abó mangilé ji

35 'Kpómege mmye lwege mawe álúli, 36 dégíle nderé bóó ágíle nte bwó nnó akéré meso né epaá neba ewé ji ajyé. Akérégέ meso adogé menómbi ákágé néne ji éwu ténéténé. 37 Efwó élú né baá defwé abi nte bwó akérégέ meso, ábánegé ebwó peé! Ngarege enyú wáwálé nnó, akpomege nyé mmye, agaré ebwó nno ájwólé ka ji akpá menyéé achyé ebwó ányé. 38 Efwó élú né baá defwé abi mbogé mboó gepú achwogé, ye ne metóó utuú ye gejyéjyéé bí, ábánegé ebwó peé.

39 'Kaáge nnó mbogé mboó gepú akaáge gébé eyigé menjó achwóó gýá nyé geji akpé mmu, mbó ajwólé abame géji nnó menjó akáge achwó agyá akpé mmu. 40 Enyú ntó kpómege mmye, gétúgέ Maá Nte Mek-waá akerege nyé meso né gébé eyigé délá dékágé.'

Bad defwé abó mampye matóó bwó chánchá

(Mat 24:45-51)

41 Pita akuú Jisós aké: Atá, 'Ótó mbo nekanémejóó eni né eta esé waa mbaa bóó ako?'

42 Ata ama ló mangaré ebwó ake, 'Bege ndere maá utóó ayi awyaa denja, apye utóó bií chánchá. Nte wuú alyaaé ji ne baá defwé abifó nnó apélé ebwó, achyége ebwó menyé chánchá né gébé gelógéló. Maá utóó yiná alu ndé gefógé muú? 43 Galógáló abeé nye ne maá defwé yimbo, gébége nte wuú akérégέ meso agéne nye nnó ji apye utóó bií chánchá. 44 Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaa uko nnó apélé. 45 Ne mbogé maá utóó yimbo abegé ayi áwyaá gepó gebogébo, ajóge nye ne gеме jii aké, 'Nte wa abelege nye dóó ne achwó,' ne aló nyé mantúlegé baá defwé abifó, andée ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgέ mmoó te mapyéne ji. 46 Mbogé apyége mbo, nte maá utóó yimbo achwó kwó nye ji neŋmé né gébé eyigé ji alá kaá nnó achwó wó. Abanége ji mbo, achyége nye ji gekpékpé efwyale ewé ebóó epwóó amu nnó ájyé ábáné bóó ubéé

47 'Maá defwé ayi akaágé genó eyigé nte wuú akélege nnó ji apye ne alá pyé géji wó, nte wuú agarege nnó ábwólé ji ula ádó chánéné. 48 Mbogé maá utóó alu ayi apyége gýé né mechó ewé akpáne matúlé, yémbó élé alá kaá genó eyigé nte wuú akélege wó, ajii matúlé ájámé. Enyú debó mankaá nnó muú yi áchyége ji gekpékpé genó, ji ne ame mako apéle. Muú yi áchyége ji genó eyigé mbó, ji ne áchérege ji chánéné.'

Mekomejóó Jisós achwó ne mawámé éppóó nesó

(Mat 10:34-36)

49 Jisós ama jóó nnó, 'Nchwó né mme yiná manlwéé mewe, ne mbogé ébó élo mé

manlúlélé, mbó metáó éǵóó me. ⁵⁰ Afyé nyé me né éfwyale wyé ndere áfyé muú mmú nnyi nnó awó manaá Ésoówó. Wyé kpaá depo eti dékógé ne metáó wa ékwené.

⁵¹ “Enyú deféré nnó nchwó fá mme mámpye nnó bóó ábé neso ne ate? Kaáge nnó nchwó lé mámpye bóó áfá mbwa ne ate. ⁵² Ló nána óyégé mbe, bóó ábégé makpó áta né ulá gepú, ákárege nyé, álé ábée nyé né éǵbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbógé ápea alú éǵbé wá, áléé áshyá nyé me. ⁵³ Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuú ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuú. Mmá ashya nyé ewé maá wuú ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Nmogétá ashya nyé ewé mendée maá wuu, mendée maá wuú ntó ashya nyé ewé nmogétá wuú.”

Muú abó mancheré akáá ndere ji atené ne Ésoówó

(Mat 16:2, 3)

⁵⁴ Jisós ama jóó ne ekwó bóó aké, “Enyú degegé gekó yéndégébé géké génywérege deǵgé déké, ‘Manaá achwó kwé. Ne akwene ntó.’ ⁵⁵ Yéndégébé degegé nnó, ‘Gefwene nebá gélé chwó’ dekaá nnó gename gechwó jyá. Ne mbóntó ne ébée. ⁵⁶ Enyú bóó dembwólé, ndere dépéle mfaá ne mme délóó ndere bií ubé nyé. Epye nnó ne enyú delá géne unó bí Ésoówó apyé mbo né gébé eyí?”

Kwyé depo ne muú mawámé wyé

(Mat 5:25, 26)

⁵⁷ “Enyú ambóó dekáge fere fó, dékáa genó eyí gélu cho eyigé débóó mámpye? ⁵⁸ Mbógé muú nyú abógé éfwyale ne muú mawámé wuú, ne muú yimbo ayyege kpó ji né eso, abo mankwó ji mata nnó ajá mechó ewémbo meso ndere ébwó alú jyé jyé. Ébégé alá pyémbo wó mbóó ujwóó ayye nyé ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mémpané mpa ayye ji né amú bóó bó nku, ne bóó nku áfyéé nye ji denó. ⁵⁹ Ngarege enyú nnó, átánégé nyé denó etirémbo kpaá te ákwóle ujwóó bimbo uko.”

13

Kwóré metáó wyé ne ópó mbógé mbo fó wó ógbó

¹ Né gébé eyigémbo, bóó áchwó gáre Jisós mechó fó ewé ébó epyéé ne bóó Galilíí fó. Ndere ébwó apyé upe, Palet Gáména né Rom, ató bóó nnó áwá ébwó. Ayyege áwá bóó bimbo ne manoó bwó macho ne amí menya eyí apyé upe. ² Jisós awúgé mbo agii aké, “Déferé nnó bóó abi ágbó mbo, élé apyéé ubeé ápwó bóó Gálilíí abifó? ³ Epófó mbo. Ngarege enyú nnó: Mbógé delá *kwóré mató nyú wó, deniige nyé gemé nyu geko nka ama.

⁴ Tége genó eyí gépyé né meló Silóm. Enyón ekwé éwá bóó nekwuneálé. Déferé nnó bóó bí ágbó mbo, élé ébwó apyéé ubeé dáó ápwó bóó Jerosale abifó? ⁵ Epófó mbo. Ngarege enyú nnó, Mbógé delá kwóré mató nyú wó, deniige nyé gemé nyu geko nka ama.”

Nekanémejóó genóó eyi géla wóme

⁶ Ne Jisós agaré ébwó nekanémejóó eni ake, “Mende fó abó ape genóó * gefó né mekóó wuú, gébé gékwónégé ayye pe nnó genóó eyigémbo gewó ne ji akyé umpomé ne ye géma agé wó. ⁷ Né gébé eyigéfo, ajóó ne muú utóó wuú aké, ‘Anmé álé mbo aléé ayi nchwóó mankyé umpomé fá né genóó eyi ne ye gefó ngéné. Ke géjí gékwé, géfóó mbaá detú.’ ⁸ Muú utóó aké, ‘Atá, nne wa mmye, ma lyaá géjí gébé né nme néma. Nchome nyé ula bií ngyá, ngebe ujwáá wyé. ⁹ Mbógé nme néchá gewogé eló, gélagé wó wó okágé ké geji ónmé mme.’”

Jisós apye mbwéré mendée alo mankéne né bií uwyaa

¹⁰ Bií uwyaa bóó Jus fó úkwónégé Jisós abó alerege bóó né mmu écha mmyemenéne. ¹¹ Mendée fó abó alu éféé, ayi meló nchye áyálé ji gempyó, ala ke pyópyó. Ameé né anme nektuneálé ne akagé nyaá mmye aké cho. ¹² Jisós age mendée yimbo, akuú ji ne aké ne ji, “Mmá ló nána óyégé mbe nemée néé nébyé.” ¹³ Ajóge mbo anéré ji ébwó mmye, téné téné mendée yimbo atóó, anyaa mmye atené cho, alo mamfége Ésoówó.

¹⁴ Muú kpaá né écha mmyemenéne agégé nnó Jisós apye mendée yina atóó bií uwyaa bwo, metáó ésoó ji. Alo manwégé bóó aké, “Ndó élu ékéné eyí bóó apyé utóó. Chwóge lé né ndó yimbo nnó apyé enyú detóó. Muú amagé chwó sé né bií uwyaa.” ¹⁵ Atá Jisós aké ne ji, “Enyú bóó dembwólé! Yéndé bií uwyaa, yéndémuú nyú, akagé ná mpo wuú nnó ayyé ányú manaá? ¹⁶ Mechó ewé mendée yina élu nnó alu mpyáne Abraham, ne danchómelo ayye ji né éfwyale né anme nektuneálé. Epó galógáló nno áféré ji né éfwyale bií uwyaa?” ¹⁷ Jisós ajógé mbo, bóó mawámé bií mmyé éǵbó ébwó yémbo gejamégé bóó alú ne nechóchó né ufelekpá ebi Jisós apyéé.

Nekanémejóó mbwé ayi ákuú ji Masta

(Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Ne Jisós agii gemé jii aké, “Gefwage Ésoówó gélu mbo nnó? Mmáge ná geji ne ndé? ¹⁹ Gélu nkane mbeé mbwé ayi ákuú masta, eníne muú abóó apené né mekóó wuú. Néchíge, néwé, nébwalé gekpékpégé genóó ne denywóné déténege anyua bóó wyé.”

Nekanémejóó Yis

(Mat 13:33)

* 13:6 Élu wawálé nnó: Genóó eyige mende yimbo apéne akuú geji *fig.

²⁰ Jisós ama gii gemé jii aké: “Mmage méé na gefwage Esówo ne ndé?” ²¹ Gelú ntó nkane yis uka ébi upye bréd amualé ébi mendée abo achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuale.”

Menómbi mamkpe né genwá eyi gélá gebyéé élu mámalé

(Mat 7:13, 14, 21-23)

²² Jisós alú kéne ajye né Jerosale. Ndere ajyé, akoge malómáló, alerege bós mekomejóó Esówo. ²³ Muú fó agii jí aké, “Ata, bós bií ányéé nyé genwá eyí gélá gébyéé ábéeé nyé élé gachyé?”

Ne Jisós aké ne bós ako, ²⁴ “Enyú myége lé mamkpe né menómbi ewé élu mámalé nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó gejamégé bós ámuáme nyé mamkpe, ne metí ébé nyé. ²⁵ Gébé gékwónége nyé, eyígé mboós gepú akwilege ka, agbé menómbi. Gébége agbégé ewú, enyú bí délaá dafye denóme nyé menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné esé menombi.’ Ne ajóge nyé ne enyú aké, ‘Nkágé fó mbaá yi enyú detané.’ ²⁶ Enyú delo né nyé manené mmye deké, ‘Pó esé debó dejwólé mbaá ama ne wó, denyé menyéé, denyú mmóó? Pó abó óchwó né melo sé ógarege bós mekomejóó Esówo?’ ²⁷ Yémbó ashúge nyé enyú meko nnó, ‘Ngarege enyú, nkágé fó mbaá yi detané. Kwilege me ushuú. Enyú dekéne depye nchye!’ ²⁸ Ne degene nyé Abraham, Asek, ne Jakób chónchó ne bós ekpávé Esówo ako ndere ájwólé mbaá ayi Esówo agbárége gefwa jii, enyú delile nyé, ne denyéé máhéné ne matóó usóó. ²⁹ Né gébé eyígémbó bós átánége nyé né umé maló mme mako, manye gefwa eyígé Esówo agbárege. ³⁰ Kaáge nnó bós fó abi anóge mbo ébwó, álaá nyé bó apó mpa ne bós abi álu bó apó mpa álaá nyé afwa.”

³¹ Wyé né gébé eyígémbó, bós Farasi fó áchwó garé Jisós aké, “Kwélé fa chó geba eyigéchá néndé Mfwa *Heróó akelege manwá wó.” ³² Jisós aké ne ébwó, “Chóge dégaré muú defyá yimbo nnó, jí akaá nnó mferege aló nchye fina mmage mpye bós mamée átóo ne wyémbó ne mmáge pyé geyá. Fi ndó élé ne nnérege utóó ba. ³³ Yémbó yelé mbó njóó, mbó manlyá fina nyé Jerosale, nkene neke geyá ne ndó epéa. Elómé fó nnó áwá muú ekpávé Esówo né mbaá yichá ékosé né Jerósále wó.”

Jisós asomége Jerosale

(Mat 23:37-39)

³⁴ Jisós abo mánsómégé ake, “É é Jerosale, É é Jerosale, dewane bós ekpávé Esówo ne detome abifó ne mataá, bós dentóó abi Esówo atómé eta nyú! Mmua mé ndó ndo ne ndó, manyweré enyú nkwere nkane mekwó akwérege baá bií, yémbó enyú dékélégé fó. ³⁵ Gége yé nnó, melo nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, élo fina eyjégé mbe, enyú

démagé gésé me kpaá te bií ébi enyú dejóge nyé nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwóó né mabo Atá!’ ”

14

Jisós ama pye mende fó atóó né bií uwyáá bós Jus

¹ Né bií uwyáá ébifó, Jisós ajye nyé menyéé né gepúgé mende fó. Mende yimbo abó alu muú kpaá bós Farasi. Ndere Jisós alú éféé, bós ápéle jí chwéchwé, nnó ágéé genó eyíge jí apye nyé bií bimbo. ² Éféé mende fó ayi uká ne amu úmualé, abó atené mbe ushu Jisós, ³ Jisós agii bós Farasi ne Anleré mabé Esówo abi álu ntó éféé aké, “Ébé esé égaré nnó muú akage pye muú nemée atóó né bií uwyáá?” ⁴ Yémbó ébwó akéré yé jí meko wó. Ne Jisós agbaré mende yimbo apye jí atóó, agaré jí nnó ajyé. ⁵ Eké éwyage Jisós agii ébwó aké, “Mbógé muú nyú fó ne maá wuú akwegé né gepyégé manaá bií uwyáá, yé élé mpo wuú ne akwené, muú yimbo anyógé wáwá akpé mmu aféré jí?” ⁶ Nkwé yiná apwó ébwó amu, apye ébwó ála bómbo.

Esówo akélege lé muú yi alá bwégé mmye ne ayi anéne mane

⁷ Jisós agégé nnó bós abi álóó bwó epáá, áchwógé ájyá lé malu ujwólé malómáló, agaré ébwó nekanémejóó eni aké: ⁸ “Yéndégébé ákugé muu né epáá neba ajwólé lé né melu ewé bós ako ájwólege. Akélégé fó melú énogé. Mbógé ójwólégé wyé, ékágé bé nnó ákuú mbántó muú yi apwóó wó. ⁹ Gébége muú yimbo achwógé, mboós epáá agarege nyé wó nnó, ‘kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaá ajwólé.’ Mbógé épyégé mbo ójwólege nyé né melú ewé élá pó ne énogé, éféé mmyé égbóó nyé wó. ¹⁰ Yéndégébé ójyégé epáá, jwólé né melu ewé élá pó ne énogé. Gébége muú yi abo wó epáá achwógé gé wó éféé, ajóge nyé ne wó nnó, ‘Mejéé wa, kwílé fá chó jwólé né melú énogé.’ Gébége épyégémbó óbée nyé ne énogé né mbe ushu bós. ¹¹ Wyémbó ne Esówo áwane nyé muú ayi ábwége mmye gelu ne ábwége nyé lé ayi alá lérégé mmye.”

¹² Jisós ama jóó ne mboós epáá yi akúú jí aké, “Yéndégébé óké apye epáá, ákugé fó wyé lé ajeé byé, anmé byé ne bós ula gepú byé. Ókugé fó wye lé afwa melo gétúgé ébwó ákágé kuú nyé wó ntó né ewu bwó epáá. Apyégémbó áshúge wó galógáló ayi ópyé eta bwó. ¹³ Óké apye epáá, kuú lé bós gekpo, ubwéré, ukókré bós ne abi amé nónómé. ¹⁴ Mbógé apyégé mbo, óbe nyé ne metóó megómego gétúgé bós bimbo ákágé shúu fó galógáló ayi ópyé eta bwó. Galógáló wyé atanege nyé mbaá Esówo né gébé eyígé bós abi álu cho ákwilege nyé né negbo.”

Nekanémejóó epáá neba

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Ndere Jisós ajoge mbo, muú fò ama ayi abó anyéé menyéé ne ji akame ake, “Wáwálé galgál alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Esòwò ágbárege gefwa jíí.” ¹⁶ Jisós awúgè mbo, alò mangare ji abya aké, “Né gébé gefó mende fò abo apye gekpékpégé epaá, akuú gejamégé bós. ¹⁷ Gébé gékwónégé, ató maá defwé wuú nnó ajyé agaré bós bi ji akuú bwó epaá nnó, ‘Achwó epaá échwó lo.’” ¹⁸ Ajyé, agé muú ama ama ne yéndémuú alò mandoré úbóméno agare wyé éwú. Muú ayi mbe aké, ‘Wyé náná ne nnamé mekós wa nkelege manjye gé éwú. Chó gáré nte wyé nnó ekagé asó metós nnó nchwó epaá wú wó.’ ¹⁹ Ama jyé gé ayifó, mende yimbo ntó aké, ‘Wyé náná ne nnamé mpo éyi ékyá makós efya, nlu mé téné manjye muá éjí wá epyé utós. Nkpa enyú geká, ekage désó metós nnó nchwó wó.’ ²⁰ Ama jyé gé ayifó, mende yimbo ake, ‘Wyé náná ne mbané mendée wa gétú eyige na nchwó fò.’

²¹ “Maá defwé yimbo akérége meso, agaré depo etírè na deko mbaá nte wuú; ayi akuú epaá, ne aké awuú mbo metós esó ji dós. Ama tó maá defwé wuú aké, ‘Chó né metós melo ne anós mati ayi kókó ne ayi kpakpa, ókuú ubwéré, abi amé nónómé, ukákórè bós ne abi gekpo nnó achwó gepú ya.’ ²² Maá defwé ajyé, akéré meso aké, ‘Ata mpye mé ndere ójós ne gepú gélú danbéé.’” ²³ Nte wuú, ama gáre ji aké, ‘Chó náná né baá malo ne bò dachi ako ne mati ayi kókó, ógaré bós áchwó ápyé gepú yá gégbéé. ²⁴ Kaá nnó bós bi mbó nkuú mé ébwó, áshyá manchwó ye muú ayi áfwórege menyéé wa ayi ntyéé apó.’”

Gefó eyigé muú abós mamkpomé mmye mambé ménkwólé Jisós
(Mat 10:37, 38)

²⁵ Ndere Jisós ama lo manjyége neke níí, gejamége bós ákwólege jí. Eké éwyage atené, abwólé ushu, ajós ne ébwó aké, ²⁶ “Muú akágé bé fò ménkwólé wa mbógé alá agboó ne me apwó mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógé ne me apwó mendée wuú, baá bíí ne anjmé bíí. Ne amá agbógé ne me apwó gemé jíí. ²⁷ Muú akágé bésó ntó ménkwólé wa mbógé alá kámé negbo akpá éjíí gekwa akwólé ne ne gejíí wó.

²⁸ “Mbógé muú nyú ama ashuú mantené enyón, abó kpé mbe ajwólé, aferé chánchá menó nka éyi gepú eyigémbo genyéé nye ne akaá wa abe nyé ne nka éyi ekwanage maneré géjíí? ²⁹ Mbógé alá feré mbo wó, ébé nyé nnó anérége fò gepú eyigémbo, atenege nyé lé nébómé, bós bi akóoge efeé ágegé nebómé éniné mbo, álò manjwáné áke: ³⁰ ‘Gé muú yi aké atenege enyón, épwo jíí.’

³¹ “Ekágé bé nnó mfwa ajye myé bee ne mfwa ayifó. Mbógé akwilege manjye, gé nnó Mfwa ayifó achwó ne bós gejamé abi apwós

abíí né malú ápéa, apye nnó? Nnó abó kpé mbe ajwólé ne bós bíí aferé wa akágé myé nyé bee ne bós bimbo? ³² Mbógé agége nnó úpwoó nye ébwó, aferége nyé bós ató nnó ajyé ábáné mfwa yimbo ndere alú tete, akwó jíí mata nnó ágáré élé genó eyigé jíí akélege nnó ébwó áchyé ne álya ébwó ábé né neso. ³³ Wyé na ntó ne enyú debós mankpomé mmye.” “Muú akágé bé fò ménkwólé wa mbógé alá kámé manlyá unó uko wó.

Mechó ménkwólé Jisós ayi atós getós
(Mat 5:13; Mak 9:50)

³⁴ “Mega élu genó gelógéló ne mbógé mega élá pó sé ne ugo bíí, ápyéé mbo nnó ne ugo bíí ukéré? ³⁵ Éfulé sé genó. Muú akágé gbéé fò éwú né mekós, ye ama áchwáre ne ujwáa ne ágbé né mekós élmé fò. Agbéle lé éwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú.”

15

Nekanémejóó egómjme ewé enomé
(Mat 18:10-14)

¹ Bíí uma ánselé nka makpo ne abifó abi ápyéé ubeé, áchwó manwú mekomejóó Jisós. ² Ne bós bi akuú ébwó Farasi abíí aferé nnó álu cho né ebé Esòwò ne *Anleré mabé Esòwò ágége na matós ásó ébwó áke, “Mende yina alu geluá ne bós ubeé ne amá anyéé menyéé ne ébwó.”

³ Eféé Jisós ató ébwó nekanémejóó éni aké, ⁴ “Mbógé muú nyú awyáa usaá magómjme úta ne éma enogé apyéé nnó? Nnó ályágé fò ayi usaá uni meso nekuúneeni ne ajyé ákélége ewé enomé kpaá té ágéne? ⁵ Gébége akélége, agége, akpane aneré mankós abene. ⁶ Achwógé mmu aku ájeé ne ate ánjmé aké, ‘chwóge débé mabeé. Egómjme wa ewé ebó enómé, ngé.’” ⁷ Ne Jisós aké: “Ngarege wó nnó wyémbó ntó ne matós agós bós dós né mfaánebuú gétúgé muú ubeé ama ayi ákwáre metós wuú ne genwá jíí epwo gejamé bós abi álu cho alá bò mankwóre matós bwó wó.

Nekanémejóó nka éyi énomé

⁸ “Mbógé ntó mendée fò awya bò sére áfya ne ama anogé apyéé nnó? Alwége mewe áshwá gepú jíí, ápéa akéle kpaá te ágéne? ⁹ Ne akélége agége akú ájeé bíí aké chwóge debé mabeé, sére wa ayi abó ánomé, ngé jíí.” ¹⁰ Ne Jisós aké: “Ngarége wó nnó. Wymbo ntó ne makiénné Esòwò ábéé ne nechóchó gétúgé muú ubeé ama ayi akwáre metós wuú ne genwá jíí.”

Nekanémejóó mad ayi ánomé

¹¹ Jisós ama jóó aké, “Mende fò abó awya baá ande ápéa. ¹² Bíí uma ayi meso aké ne nte wuú, ‘Atá káre geteé chyé éya.’ Eféé ne nte wuú akaré achyé éjíí. ¹³ Asége gebagé geteé jíí ébelé ye mboó ndó wó, akpó ase nka, ályá melo wuú, afé neke tete né meló

kpaá ewéché, éfée ne akwené menya anyeé nka meko. ¹⁴ Anyéégé nka jii ébyegé eké getú ne mesa ayi ákwené né melo ewémbo alá ámu amu. ¹⁵ Éfée ajye gé mende fò né melo wembo, ákwe ji uká né mende yimbo ase wyé ji séle né utóó mámbámé mekwende jii né mekóó wuú. ¹⁶ Afé mámbámé ne muú ayi achyége ji menyéé ápó, mesa amyé ji dóó ne akélege ye manyeé ntó uchachuú gasala ebi ukwéndé unyee ¹⁷ Gébégé ji aferé defóó tíí dékeré aké, 'Bóó utóó nte wa ányé ágbége, ayifo aláá, nlu fá ndere mesa. ¹⁸ Nkerege meso mbaá nte wa nné ji mmye nnó, Ata, mpye gabo né égbé Ésowo, ne gyé eta wyé. ¹⁹ Mfu sé ayi mbeé maá wyé wó. Se le me nkane muú utóó wyé ama.' ²⁰ Ajógé mbo, akwilé afé mbaá nte wuú.

"Ndere álú tete nte wuú agé ji nkane achwóó, gejeé ne meshwe gekwó ji metóó, alomé ajye kpá ji atyá ábogéné mme. ²¹ Maá aké, 'Ata mpye gabo né égbé Ésowo ne eta wyé. Mfu sé mambé maá wyé wó.' ²² Ajógé mbo, nte wuú aké ne baá defwé bíí, chóge wáwá dépe nkwú melóméló dechwó défyé ji mmye, 'Ma fyége ji njkáganeré ne unó uká. ²³ Ma chwóge ne mpo mabo déwá depyé epaá. ²⁴ Mbó mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abó anó ne mmangé ji, éfée ne epaá élóó.'

²⁵ "Gébégé ányé epaá ewémbo, mámbé mende yimbo alu né mekóó aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó ²⁶ Ne atné agii maá defwé aké ndé mechóó élu dachi sé? ²⁷ Agiigé mbo, maá defwé agaré ji ake, 'Menjmo wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metóó egóó ji awané ji mpo mabo.' ²⁸ Awúge mbo metóó esó ji kpaá ashya mánkpe mmu dachi, éfée ne nte wuú achwóó né ji mmye nnó akpé mmu. ²⁹ Yémbó aténé éshyéne né nte wuú aké, 'Gejame anjme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlu dantó mekpo ye dámaa, ochyé me ndé? Ye maá mbyéné njme yi ochyé me nnó nnye ne ajeé ba ne metóó megomego apó. ³⁰ Ne gébégé maá wyé yi akwené menya anyeé nka ne andéé deno ake achwóó wá ji mpo mabo?' ³¹ Nte wuú akú ji aké, 'Maá wa ólu ne me fá yendégebé ne unó uko ébí nwyá élé ébyé ³² Yémbó esé abi mmu debó mampye epaá ne metóó megomego gétúge menjmo wyé ayi débó déferé nnó agbó ne alu mebe, abó anó ne dégé ji nána.' "

16

Jisás agare nkane muú abóó mangbare njka jii

¹ Jisás ama garé baá utóó bíí nekanémejóó eniné fò aké, "Muú nka fò abó alu, ayi awyá muú utóó wuú ayi apéle unó nka bíí uko. Gébé gefo, bóó fí áchwóó garé ji nnó muú utóó wuú achóó njka jii. ² Ne akú muú utóó yimbo,

achwóóge, agii aké, 'Ndé gefóó genó eyi nwuú mbo nnó apyéé? Chó, chwóó ne bó njwe ako abi ósamé unó ba, óshuú me nende apó sé muú utóó wa.'

³ "Muú utóó yimbo agige geme jii ake, 'Mpye mbo nye nnó, nana ayi nte wa áchwóó fére me né utóó? Mpo ne eshye mangbaré esaá, ye deko degbóó me mmye.' ⁴ Eké ewyáge ake: 'Nana nkaá genó eyigé mpye nye, nnó gébégé nte wa aferége me né utóó, mbe ne ajeé abi apóoge me né upú bwó.'

⁵ "Éfée, ne muú utóó yimbo aló mankuúge bóó abi ágbárege nte wuú ujwóó ama ama. Agii muú ayi mbe aké, 'Ogbaré nte wa nnó?' ⁶ Muú yimbo aké, 'Ngbarege ji usaá ndá mawéé uta.' Muú utóó yimbo aké, 'Gé njwe ayi óbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, ókwóré, ósá usaá ndá mawéé upéa meso éfya.' ⁷ Ama agii ayifo ake, 'Wó gbare nte wa ujwóó nnó? Aké, 'Ngbarege ji usaá úba Érise uta.' Muú utóó yimbo ake, 'Gé njwe ayi óbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.'

⁸ "Nte muú utóó yimbo agéagé nnó muú utóó wuú anyé ji upwó, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisás anerege nekanémejóó eni ake, bóó mme bina ápye unó bwó ne defóó ápwó nkane bóó Ésowo ápyé ebi bwó. ⁹ Nka elúmbó, ndó yifo epye gabo. Ne nchyege enyú majyé nnó debó nka eyi déwyaá depyé dejeé ne Ésowo nnó gébégé nka yina ébyegé ásele nyé enyú, ábelé né melu ewé genwá eyi gélá gébyéé.

¹⁰ "Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbantó ne anerege metóó ne ji né eyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbantó ne áfwalége muú né eyigé kpaá. ¹¹ Mbogé enyú dekágé béle fí njka chánéné eyi ndafó épyé gabo, epyéémbó nnó ne áchye enyú genó gembó? ¹² Mbogé dekágé chéré genó eyigé muú ayichá chánéné, ndé muú ábóó genó áchyége nnó gébé eyigé enyú?

¹³ "Maá defwé ama akágé kpá fí defwé mbaá bóó apea gébé gemaá. Apyeémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifo. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifo. Enyú dekágé nógé fí Ésowo ne njka gébé gemaá.'

¹⁴ Bóó Farasi fí abi abó álú éfée áwuúge mechóó ewé Jisás ajóó, áló manshwá meshwá gétúge ébwó ágbóó ne njka dóó. ¹⁵ Éfée Jisás ake ne ébwó, "Enyú delu bóó abi débóólege bóó nnó enyú delu cho, yémbó Ata Ésowo akage matóó enyú. Kaáge nnó unó bi bóó afége nnó úlú, úlú ukwenjwe né mbe ushu Ésowo."

**Gefwagé Ésowo gepwó mabé áyi nyi*

¹⁶ Jisás amá aké, "Gébé genyá, bóó áwuú le *Mabé Mosis ne unó bi bóó ékpávé Ésowo ábó ásamé. Ló né gébé eyigé Jon achwóó, bóó ágárege abya melóméló gefwa eyigé Ésowo ágbárege ne bóó ako ányé ne eshye mankpe

mmu gefwa yimbo. ¹⁷ Yémbó, epófó nnó ébé Mosis alá detú. Elú wáwá nnó mfaá ne mme ákwya epwá nnó eké mansá nwe né ébé ewémbó alá detú.”

Jisós alárege depóre uló ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Mak 10:11-12)

¹⁸ “Wyémbó ne élú nnó yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mbo lé uló. Mende ayi abagé ntó mendée ayi mená wuú ábuú ji, akwé mbo lé uló.”

Abya Lasarós ne mende ayi awyá gefwa

¹⁹ Jisós ama garé abyá yiná aké, “Mende fó abó alu ayi awyá gefwa. Afye uchánchá mandée, anyéé geñwá yéndé bíí. ²⁰ Ne mbyá muú fó, abó alu ntó ayi ákúú ji Lasarós. Ayi abó amée mansa. Yéndégébé abelege wyé né menómbi muú gefwa yimbo, ²¹ anyagé gema, apele wa muú nka yimbo, aló mé manyége menyéé nnó éke ekwéne ye mme, ji abó anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, bó mamye áchwó alárege upa bíí.

²² “Ne bíí uma Lasarós agbó, makiénné Esówo áchwó kpa ji, áfé né mfaánebuú. Ajwalé né nenjúkúné mnye Abraham, eféé Lasarós aló manyé menyéé ne ji. Ebélegé muú nka yimbo ntó agbó, ánií ji. ²³ Afé né meló áwuú bós, eféé aló mangéné efwyalé ewé mebo. Né gébé gefó anjme amé agé Lasarós tete, ndere ajwalé né nenjúkúné mnye Abraham. ²⁴ Agége mbo, akúú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwe, tó Lasarós ajyé fye enó bwo wuú mmu manaá achwó pye metáó wa ekwené, nge ne gebé gé efwyale né mewé ewéna.’

²⁵ “Abraham ashúú ji meko aké, ‘Maá wa, te ndéré òlu nyá né mme, óbó òlu gbene, ónyéé óbwólege ayi Lasarós alá pó ye ne genó, agene lé efwyale. Nana Lasarós anyéé geñwá fa ayi wó gené gebé gé efwyale ewu. ²⁶ Epófó yémbó, newú nékaré esé nnó muú ayi akelege manchya áchwó wena agége fó meti ne ayi akelege manchya ntó áchwó ewu agége fó meti.’ ²⁷ Muú nka yimbo, ama kwó ji mata ake, ‘Nte ese Abraham, tó Lasarós né dachi nte wa, ²⁸ nnó ajyé ajií anjme ba áta matu nnó ekagé ébwó ákwólé gepo ya, áchwó né melú ubalé ewé.’

²⁹ “Abraham ashúú le ji meko aké, ‘Ébwó áwya nwe Mosis ne abi bós ekpávé Esówo ásamé. Gó ébwó áwuú geno eyigé bós ekpávé Esówo ajóge.’ ³⁰ Muú gefwa yimbo ashya ake, ‘Ngba, Atá Abraham, mbógé muú ayi agboó mé ne abó ajyegé gáre ébwó, ákwórege nyé matáó.’ ³¹ Yémbó Abraham aké ne ji, ‘Mbógé ébwó áshyagé manwú mekomejós Mosis ne ayi bós ekpávé Esówo ye lé mewu muú ne ajye gáre ébwó, awuú nyé f.’”

17

Mmuameno mampe gabo

(Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42)

¹ Jisós ajós ne baá utáó bíí ake, “Unó úlú ébi úbwólege bós nnó ápyé *gabo. Yémbó utónkwa úlú ne muú ayi ábwólege nyé ayifó nnó ápyé gabo. ² Ébo ébó nnó áshúí muú yimbo gekpékpégé ntaá né gema, anjme ji né gentoógé ébéé mega, ne nnó ábé mebe, ábwólégé ye muú ama né bós bi alú eké ambáné nnó ápyé gabo.

³ “Sege gébé nnó ekagé depye gyeé mbaá depó tiré na. Mbógé menjme wyé apyégé gabo, óbó mankuú ji ójós ne ji ne akamégé nnó aló gyeé, óbó manjii ji nte. ⁴ Ye apyégé gyeé eta wyé mánjáne akénéama né bíí, ne achwógé akamégé yéndégébé nnó, ‘Alu gyeé,’ óbó manjinte né ndó yimbo meko.”

Gefóó eyigé bós Jisós abó mamfye matáó bwo né Esówo

⁵ *Angbá Jisós áwyágé aké ne ji, “Ata poó esé nnó défyéé matáó ne Esówo depwá ndere debó défyéé mé.” ⁶ Ne Ata Jisós ashúú ébwó meko ake, “Metáó ewé défyéé ne Esówo yé ébé élé *njénénéné eke nyiné mbwé ngbon, dekaige jós ne genó eyina nnó, ‘Kwilé fa ójye téné né ébéé mega.’ Genáó eyimbo gébó mampe nkane dejós.

Bós Jisós awya utáó ébi bwo

⁷ “Désé nnó muú nyú ama awya muú utáó wuú. Ne apyégé utáó bíí uko né mekoó yélé membame magonjme. Nnó achwóge mmu agarege ji ténéténé nnó, ‘Chó, kpá menyéé wyé, ónyé?’ ⁸ Ngba agarege nye le ji nnó, ‘Chó, kwóré mandéé jyé, ótyé menyéé, óchyé me nyé.’ Nnerégé mé, óchwó, óféré unó ne ófé ónyé awyé. ⁹ Mbógé apyégé ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wyé mantámégé jí? ¹⁰ Elú wyé genó gé má né enyú, depyégé utáó ébi áchyége enyú denérége, debó manjós nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depye lé utáó ébi debós mampe.’”

Jisós apye bós ubá afya átoó, ama ne akéré áchwó táme ji

¹¹ Ndere Jisós abó alu akéne ajye né Jerosale, akóó melere ayi bós Samariya ne bós Galilii. ¹² Gébége Jisós áchwó kwóné né maá meló fó, agé ande fó afya abi amée ubá, ágégé ji átené tete, ¹³ ne áló mankuú ji áke, “Ata Jisós, ge esé meshwe.” ¹⁴ Jisós ake agene ébwó, áké, “Choge délééré lé mnye nyú mbaá ámpyé ure Esówo nnó áchééré enyú.” Ndere bós bina akene ajye né meti, ágé nnó ébwó ako atóó. ¹⁵ Ne muú ama né geluágé bós bimbó agége nnó atóó, aló mankeré meso, akwane kénké, aféége Esówo, manchwó táme Jisós. ¹⁶ Akwónégé, ató manó mme né mbe ushu Jisós, atamege ji. Mende yina abó alu

* 17:6 Elú wáwálé nnó: Gefogé mbwé ngbon ayina ákúú nnó Musta.

lé muú Samariya. ¹⁷ Jis̄s agégé jí, aló mangií gemé jíí aké, “Pó mbó mpyé ná bós áfya átoó ne abi aneneéama álé? ¹⁸ Wyé lé menkéé yiná ne akéré meso manchwó táme Es̄wá?” ¹⁹ Ne Jis̄s ake ne mende yimbo, “Kwilé, chó ejyé geba, otoó mbó gétúgέ fýeé metós ne me.”

*Jis̄s agaré nkane *Gefwagέ Es̄wá géchwó*

(Mat 24:23-28, 37-41)

²⁰ Né gébé gefó bós Farasi, agií Jis̄s ake, “Ndé gébé eyige Es̄wá áchwó gbáre nyé gefwa jíí fá mme? Ashuú ebwó meko ake, ‘Unó fó upó se ebi ulérege nyé nnó Es̄wá achwó gbáre gefwa jíí.’ ²¹ Muú fó apó ayi akaáge gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Es̄wá na élé agbaré mé gefwa jíí fa!’ ‘Gé Es̄wá mbó élé agbare mé Gefwa jíí ewu!’ Kaáge nnó *Gefwage Es̄wá gelú mé ne enyú.” †

²² Ne ajós ne baá utós bií ake, “Gébé gekwónége nyé eyigé enyú dékélége mangé Maá Nte Mekwaá ye né bii ama, yémbó degené nye fó jí. ²³ Né gébé eyigembo, bós bifó ajósge nyé ne enyú nnó, ‘Gége ji alu fa,’ ‘Gége ji alu ewu.’ Yé ajósge mbó déjyégé fó mankéle jí. ²⁴ Gébége Maá Nte Mekwaá ake achwó, bós ágñe nyé jí wye nkane dasama akéle mamma, egbe ewe ne ewe, ne nebuú négénége. ²⁵ Yémbó nsá nnó jí ájyé achwó, abó mangé gejamégé efwyale ne nje eniné na neshyá nyé jí. ²⁶ Ndere epyéé nyá né gébége Nowa, wyémbó ntó ne epyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme. ²⁷ Bós abó ányé, anyúu, abifo ábáne andée, ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bií ebi Nowa ákpené mmu ékpe. Eféé ne manaá akwené dó, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechwó shwa bós bimbo ako, ágbó. ²⁸ Epye nyé ntó wyé nkane ebó epyé né gébé eyigé *Lót alu mebe, bós abó ányé, anyúu, abifo akpóo unó, abifo ánáme, bós bifó ápyé makós, abifo áténege upú, ²⁹ ne bií ebi Lót alyá melo Sodom, Es̄wá apyé ndoó mewé atané mfaánebuú achwó sós melo Sodom meko eke *mewe dáwá ³⁰ Wyémbó ntó ne epyé nyé mbaá bós né gébé eyigé Maá Nte Mekwaá akerege meso fá mme.

³¹ “Né bií bimbo, mbógé muú abégé mfaá gepú, ekagé ashúlé mme nnó abós genó né gepú jíí, abó ájyé. Wyémbó ntó muú yi ajyégé mekós ekagé ama kéré muu gepú jíí. ³² Tége genó eyigé gébó gepyé ne mendée Lót. ³³ Muú ayi akélege mampóo genwá jíí zbyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jíí getú ya, apóme nye.” ³⁴ Jis̄s ama jóó ake, “Ngarege enyú nnó né utuú bimbo, bós ábélégé né ukwó apea, ákpáne nyé ama, ályaa ayifo. ³⁵ Yé andée apea áke ákwós nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaa ayifo.” ³⁶ [Yé mbógé

bós apea ábégé né mekós, áke ápyé utós, ákpáne nyé ama, ályaa ayifo.] ³⁷ Baá utós bií áwúgέ depó etirena agií jí áke, “Ata unó bína úpyé nyé éfó.” Ne Jis̄s ashuú ebwó meko ne neka enína ake, “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, eféé mba ne denwýone etire denyéé unkwó unó dénwérege.”

18

Nekanémejóó mekwi mendée ne mémpané mpa

¹ Jis̄s agaré baá utós bií nekanémejóó eníne fó manleré ebwó nnó, muú ábós fó mampwa manénemmye mbaá nte wuú Es̄wá. ² Aké, “Mémpané mpa fó abó alú né melo fó ayi alá afós Es̄wá ne ye gébé ne bós abó wó. ³ Mekwi mendée fó abó alu ntó né melo ewémbó. Mendée yimbo ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbo nnó, ‘Akwyé mechó bwó ne muú mawámé wuú!’ ⁴ Ndo mbé yi mendée yina aló manjóó ne jí, abó ashya manwú ne éwýágé, agií gemé jíí aké, ‘Yé élé nlá fós Es̄wá ne nlá bó gébé ne muú wó, ⁵ yémbó gétúgέ mendée yina achwó yéndégébé, achyége me efwyale, nkwyége nye mechó wuú, mbage nlá pyembo wó, agoó nyé me mbélé géjya.’”

⁶ Ne Ata Jis̄s ajógémbó aké ne ebwó, “Pó enyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajós? ⁷ Ndere mémpané mpa ápoó mendée yina, nnó Ata Es̄wá achós nye gébé mampóo bós bi ájyá abi álile eta wuú utuú ne nwómésé? Alyágé nyé ebwó né efwyale? ⁸ Kaáge, nnó Es̄wá achós nye gébé mampa mpa achye ebwó. Yémbó gébége Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agáne nyé bós bi áfýeé matós ne Es̄wá?”

Nekanémejóó Muú Farasi ne Mensélé nkámakpo

⁹ Jis̄s ama gáre nekanémejóó eníne fó, mbaá bós abi álérege mmye nnó ebwó alú cho ne ápéle abifo nnó apó bós. ¹⁰ “Bií fós, ande fó apea, áfé né echa upé Es̄wá ewé élú né Jerósále manemmye. Mendé ayi ama, alu muú Farasi ne ayifo alu mensélé nkámakpo. ¹¹ Gébége ebwó akpéné mmu echa, muú Farasi yimbo ajye téne né melu ewé bós akó ákáge gé jí, aló manénemmye aké, ‘Ata Es̄wá ntamé wó nnó mpó fó nkane bós abifo, ye eké mensélé nkámakpo yimbo. Me bifógé fó genógé muú detú, nnyé fó manwá ne nkwené fó uló ne mendée muú. ¹² Nlyage menyéé kpekpe né depó tyé, ndó epéa yéndé uwyaa, mma nkarege unó ba né malú afya, nchyege wó melú ema.’ ¹³ Mensélé nkámakpo yimbo, atené meso, akparé amu mekpo, amo mekpo mme, ajoge ake, ‘Ata Es̄wá, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo.’” ¹⁴ Jis̄s anérége, ake ne ebwó, “Bós

† 17:21 Elú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwage Es̄wá gelú mé metós metós nyu.

bina ákerege meso, muú ayi alú cho mbé ushu Eṣṣwá élé Ménselé ñkámakpo épó fṣ muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Eṣṣwá awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi alá pṣ ne nepá, akwṣ ngṣ.”

Jisṣ ajé ambáné kṣ

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Né gébé géfṣ, bṣṣ fṣ ákpá ambáné kṣ áchwṣ étá Jisṣ nnó anéré ébwṣ amu makpo ama ama ne ajé ébwṣ. Baá utṣṣ bií ágégé ndere ébwṣ áchwṣ, ányá ébwṣ. ¹⁶ Jisṣ awúgṣ mbṣ, akú bṣṣ bimbṣ nnó áchwṣ ne baá bwṣ. Ne ajṣṣ ne baá utṣṣ bií aké, “Lyáge ambánékṣ áchwṣ eta wa, ekagṣ dégbé ébwṣ éndé gefwa eyigṣ Eṣṣwá ágbárege gelú eyigṣ bṣṣ abi álu ndere baá bina. ¹⁷ Ngarégé ényú wáwálé nnó: muú yi alá kamé nnó Eṣṣwá ábṣ mfwa wuú, nkane mamane kṣṣ wṣ akpéné fṣ né gefwa jii.”

Abya muú ñka

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Muú kpaá fṣ achwṣ gií Jisṣ ake: “Ménleré melómélṣ, mpyéé mbṣ nnó ne mbṣ genwá eyi gélagé byéé?”

¹⁹ Jisṣ agii ji ake, “Ulannó ṣkuú me muú melómélṣ? Yé muú yi alómé metṣṣ apṣ, ekosé Eṣṣwá mbii ne alu melómélṣ. ²⁰ Pṣ ṣkage mabé Eṣṣwá ayi áke, ‘ekagṣ ṣwá muú, ekagṣ ṣkwé ulṣ, ṣjogé ejo, ekagṣ ṣténé ntésé gebyṣ. Jnyégé manwaá, nógé nte wyeé ne mmá wyeé.”

²¹ Mende yimbṣ aké, “Nlṣ mambélé mabé yina mako tṣ dembané.”

²² Jisṣ áwuúgémṣ, ake ne ji, “Ela genó gema eyi ṣbṣṣ mampye, cho, kpó unṣ byé uko ṣkáré ñka yimbṣ mbaá bṣṣ gekpo, ne ṣlṣ mankwálé me. Mbṣgé ṣpyégémṣ, ṣbṣṣ nye ne gefwa né mfaánebuú.”

²³ Mende yina awugṣ mechwṣ ewé, byṣ úkoré ji, alṣ mansomé gefwa jii.

²⁴ Jisṣ agégé nnó metṣṣ egṣṣ ji wṣ, aké, “Ejweré ne muú ñka akpe né gefwagṣ Eṣṣwá. ²⁵ Elú wáwá nnó *mpṣ mashwṣne áshwá né embú ábyamé, ne nnó muú ñka akpe né gefwagṣ Eṣṣwá ágbárege.”

²⁶ Bṣṣ abi awuú mechwṣ ewé agii áké, “Ne ndé muú yi abṣ nyé genwá eyi gélagé byéé.”

²⁷ Jisṣ ashuú ébwṣ meko aké, “Genó eyi gepwṣgé ákwaá, gepwṣ fṣ Eṣṣwá.”

²⁸ Ne Pita ajṣṣ aké, “Gé esé delyaa unṣ sé uko, dékwalege wṣ.”

²⁹ Ajógṣ mbṣ, Jisṣ ake ne baá utṣṣ bií, “Ngarege ényú wáwálé nnó muú ayi alyagṣ gepú jii, ye mendée wuú, ye baá bií, ye anjmé bií, ye mma wuú ne nte wuú gétúgṣ gefwage Eṣṣwá, ³⁰ abṣ nyé ne bṣṣ ne gejamégṣ unṣ né mme yina, upwṣ ebi ji abṣ alyaa ne abṣ nyé ne genwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwṣ nye.”

Jisṣ ama garé májane alé nkane ji ag-bṣṣ nye

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Né gébé gefṣ, Jisṣ ase baá utṣṣ bií áfyaneápeá, ájye tṣne melu ewéché, eféé alṣ mangaré ébwṣ aké, “Wuúge esé dékwame mbṣ déjyeé né Jerosale, dékwánégṣ éwu, unṣ uko ebi bṣṣ ekpávṣ Eṣṣwá ábṣ ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubéé nyé wáwálé. ³² Asá nnó áfyé nyé ji né amú bṣṣ abi alá pṣ bṣṣ Jus, abi ájwyaáge nye ji, áshye ji, ákpóṣ ji matye mmye. ³³ Atúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbṣ ndṣ éléé ékwónégṣ, akwilégṣ nye né negbo.”

³⁴ Yé ndere Jisṣ ajṣṣ mbṣ, ángbá bií ákaá fṣ ula mechwṣ ewíná wṣ, ébwṣ alá tametame ye genó gema ágbarṣ né metṣṣ wṣ.

Jisṣ apye muú ame nónómé ageṣe

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisṣ aké akwṣnege né mekpó meti Jeriko, muú ame nónómé fṣ, ajwólé né mapea meti akṣṣ ñka. ³⁶ Awúgṣ nkane gejamégṣ bṣṣ áwyaṣ, ákóge, mende yimbṣ agii aké, Ndé mechwṣ echwṣṣ?

³⁷ Agaré ji áké, “Jisṣ ayi Nasaret ne akóge.”

³⁸ Mende yimbṣ awúgṣ mbṣ, alṣ mankalégṣ aké, “Jisṣ, mpyáne Devid, gé me meshwe.”

³⁹ Bṣṣ abi abṣ ájyṣ mbe, alṣ manyáné ji nnó akwéné mejṣ. Ndere ányáne mbṣ ji, élu eké áchyé lé ji eshye nnó akalé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wṣ geká, gé me meshwe.”

⁴⁰ Jisṣ awúgṣ mbṣ atené, atṣ bṣṣ nnó ajyṣ achwṣ ne muú ame nónómé yimbṣ. Ébwṣ áchwógṣ ne ji, Jisṣ agii ji ake, ⁴¹ “Ndé genó wṣ ṣkélege mpyé eta wyeé?”

Mende yina aké, “Ata, nkelege nnó ṣpyé me ngéné mbaá.”

⁴² Ne Jisṣ aké ne ji, “Lṣ yé mangéné. Jtoṣ mbṣ gétúgṣ ṣfyéé metṣṣ wyeé ne me.”

⁴³ Ténéténé yimbṣ alṣ mángéné mbaá ne akwṣlege ji, ne afege Eṣṣwá. Bṣṣ ako ágégṣ mbṣ, alṣ ntṣ mamfé Eṣṣwá.

19

Jisṣ ne Sakiyṣ

¹ Jisṣ akwónégṣ melo Jeriko, alṣ mankogé. ² Muú kpaá *ánselé ñkamakpo fṣ, abṣ alu eféé ayi akamege Sakiyṣ. Alu muú ñka. ³ Awúgṣ nnó Jisṣ akoge né melo bwṣ, afé mangé gefógṣ muú ayi Jisṣ alú, yémbṣ age ji wṣ gétúgṣ bṣṣ ájamé ne alu mbṣ. ⁴ Eféé ne áboṣ gatelé ajyṣ kwṣ mfaá genṣṣ né mbaá yi Jisṣ akóge nyé nnó age ji. ⁵ Jisṣ akwónégṣ né genṣṣ yimbṣ, ape ame mfaá, agé ji. Atené akú ji aké, “Sakiyṣ shúlṣ mme wáwá. Fina mbṣ mankpe wṣ unkéé.”

⁶ Sakiyṣ awúgṣ mbṣ ashúlṣ mme ténéténé, ase Jisṣ ne metṣṣ megómego. ⁷ Bṣṣ ágégṣ nkane Jisṣ ajyṣ ne Sakiyṣ, alṣ

manmené aké, “Mende yiná ajyé kpé ukéé mbaá muú ubeé.”

⁸ Ebwó ne ji ájwólégé mmu, ewyage Sakiyós akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unó ba nchýé geba mbaá bós gekpo, ye nnyé lé muú manwaá, nshúge nyé mboó genó eyimbo né malu ani.”

⁹ Jisós awuúge mbo ake, “Ngarege enyú nnó, fina bós bi álu né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgé mende yina alú ntó mpyáne Abraham. ¹⁰ Maá Nte Mekwaá, achwó le mankele bós bi ánómé né egbe ewe Ešwó nnó apyé ebwó átáné né efwyale gabo.”

*Nekanémejóó baá defwé makpo aléé
(Mat 25:14-30)*

¹¹ Ndere bós abó áwuú mechó ewé, Jisós ama gáre ebwó nekanémejóó eníné fó, getúgé ji alé mé kwókwólé ne Jerosale ne bós aférege nnó *Gefwage Ešwó géchwó ló ténéténé fa mme. ¹² Ajós aké, “Né gébé gefó maá mfwa fó alyá melo wuú, afé neke né melo fó ewé álu tete nnó ákwéré ji elá gefwa ne achwógé abé mfwa né melo wuú. ¹³ Gébé eyíge achwó jyé, akú baá defwé bíí afya, akaré ebwó nka. Achýé yéndémuú gébagé nka, ne aké ne ebwó, ‘Delagé fa, kége gese ne nka yimbo kpaá te nkérege.’

¹⁴ “Ne ályaa ájyé, yémbó bós melo wuú apá ji dós te átó bós nnó ájyé garé nnó, ‘Ebwó ákálege fó mende yimbo abé mfwa bwó.’

¹⁵ “Yémbó ndere mende yimbo ajyé, ákwéré ji elá ewémbó nnó achwó abé mfwa. Akérégé meso, akú baá defwé bíí abi ji abó achýé ebwó nka nnó áchwó leré ji nsá ayi ebwó abós né nka yimbo. ¹⁶ Maá utós ayi mbe achwógé aké, ‘Ata gébagé nka eyi abó chýé me, gépye mbó nsá úba nka úfyá.’ ¹⁷ Mende yina awúgé mbo, metós ego ji ne aké, ‘Jpye dós, ólu maá utós melóméló, muú akage nere metós ne wó. Ndere ópélé eké genó ewé chánjéné, nchyege nyé wó uto né maló áfyá nnó ópélé ájí.’ ¹⁸ Ayifó achwógé aké, ‘Ata gébagé nka eyi óchýé me, gépye mbó nsá uba nka úta.’ ¹⁹ Ne ajós ne ayimbo aké, ‘Nchyege nyé wó maló áta nnó ópélé ájí.’

²⁰ “Ne ayifó achwógé aké, ‘Ata gé gébagé nka jyé. Mbo mpwé né gebágé ndeé mbelé. ²¹ Mbélé eji gétúgé nkaá nnó gepó jyé getóo ne mfó wó. Ne gébé eyigé fó ósele unó detú. Okpane menyéé né mekós ayi olá kágé meso yi ápéne.’” ²² Mende yimbo ake né maá defwé yimbo, ‘Óbó gepó, uchuú mejóó ebi ójóó ne nséle mpa, mpa wýé. Ókaá nnó gepó yá getóo ne mma nséle unó detú ne mkpane menyéé né mekós ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²³ Ndere ókaá mbo, ndé óbó olá fyé nka yá né gepúgé nka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa wó?’

²⁴ “Eké ewyage ajós ne bós abi áténé efeé aké, ‘Sége gébagé nka yimbo, déchýéé muú

ayi awyaá uba ufya.’ ²⁵ Bós bimbo áshya aké, ‘Ata, ji awya mé uba nka ufya.’ ²⁶ Ajós ne ebwó aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abógé nsá né genó, ji ne ámáge gbéé ji ebwó, ne ayi alá abós nsá yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa. ²⁷ Nána bós mawámé ba, abi áshya nnó mbegeé fó mfwa bwó, chwógé ne ebwó, dewá né mbe ushu wa.’”

*Jisós akpé né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)*

²⁸ Jisós anérégé manjóó nekanémejóó eni, aló mankwó ajyé né Jerosale. ²⁹ Akwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá maló áyi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utós makpo ápeá nnó abó mbe, ³⁰ aké ne ebwó, “Chogé né maá melo ayi alú mbo enyú né mbe, dekwónégé dégne nye maá géjuná ayi áshii ji ne muú alú danké wye, kaágé déchwó ne geji fa. ³¹ Ne mbogé muú agigé enyú nnó, ‘Waa aké dekaá *géjuná yimbo?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’”

³² Ne baá utós bimbo áfé, ájyégeé ágé yéndégenó ndere Jisós abó ajós. ³³ Gébégeé ákaágé maá géjuná yimbo, mboó géjuná achwó gií ebwó aké, “Waa aké enyú dekaá géjuná yimbo?”

³⁴ Ashuú ji meko aké, “Ata ne akélege.”

³⁵ Achwógé ne géjuná yimbo mbaá Jisós, áfere mandeé bwó ágyaa mfaá, ábwéé ji ajwólé mfaá. ³⁶ Ndere Jisós ajyé, bós ájyé ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akógé wýé.

³⁷ Akwónégé mekpó Mekwe Olif, aló manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamégé ánjkwólé bíí, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áfége Ešwó né ufélékpá ebi ebwó ágené. ³⁸ “Mejé ebé ne Mfwa ayi áchwóó né mabo Ata ayi alú né mfaánebuú, eníné mfaá mfaá, ji ne achýége neso.”

³⁹ Ne bós Farasi bifó aké, “Ménleré weé baá utós byé ákwéné mejóó.”

⁴⁰ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Kaáge nnó ye mbogé bós bina ákwénége mejóó, ye mataa ákálege nyé áfége Ešwó.”

Jisós ali magbo getúgé Jerosale

⁴¹ Ndere Jisós akwóné kwókwólé ne Jerosale, apé ewu dómee, meshwe akwó ji metós, aló manlilé ajoge ⁴² aké, “E é bós Jerosale, fina enyú debó dekaá genó eyi géchýége enyú neso, ne nana dekáge sé gejí. ⁴³ Gébé gekwónége nye eyigé bós mawámé nyú, áchwógé áténé ekwó gepú ágyaa melo nyú mme, ákelé enyú mmu. ⁴⁴ Apyégémbó, ákpéne nye mmu áwá enyú ako, áma amú upú enyú uko ne mbaá ala nye dede nnó ye ntaá nema nélagé mfaá enine fó. Mbo ne ebéé nyé néndé enyú deshá mankaá bíí bi Ešwó áchwóó mampóo enyú.”

Jisàs abú bɔɔ bi akpɔɔ unɔ né mmu echa upe *Ɛsɔwɔ*
(*Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jɔn 2:13-22*)

⁴⁵ Jisàs alyágé melu ewémbo, akpe né mmu echa upe Ɛsɔwɔ, ala mamfwéné bɔɔ abi akpɔɔ unɔ né mmu. ⁴⁶ Ndere ábuú ebwɔ aké, “Asá né mmu nwe Ɛsɔwɔ nnɔ, Ɛsɔwɔ aké, ‘Gepú ya gebéé nyé lé gepúgέ mmyemene.’ Ne nana enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjɔ ábige wyeé.”

⁴⁷ Ne Jisàs alerege wyé bɔɔ mmu echa upe Ɛsɔwɔ yéndé bií. Né gébé yimbo anɔɔ baá abi ápyéé upe Ɛsɔwɔ chóncho ne anleré mabé Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melɔ akélege meti nnɔ áwá jí. ⁴⁸ Yémbo ebwɔ áge meti wɔ néndé bɔɔ ájwálége yéndégébé áwú mekomejɔ Jisàs ne ákelege fɔ nnɔ gechu jí gema gekoó mme detú.

20

Agii Jisàs mbaá ayi utɔ ebi utané
(*Mat 21:23-27; Mak 11:27-33*)

¹ Bií fɔ Jisàs abɔ alerege bɔɔ né echa upe Ɛsɔwɔ, ágarage ebwɔ abya melómélɔ ayi atané mbaá Ɛsɔwɔ. Ndere ájógembo, anɔɔ baá abi ápyéé upe Ɛsɔwɔ chóncho ne Anleré mabé Ɛsɔwɔ, ne ákpakpa melɔ, áchwɔ chɔo ne bɔɔ bimbo, ² agii Jisàs aké, “Ndé utɔ ebi ɔwyaá mampye unɔ bina? Waa achyéé wɔ utɔ ubi?” ³ Jisàs ashuú ebwɔ meko aké “Me ntɔ nwyaa awa nkwé mangii enyú ayi debɔɔ manshuú me”. ⁴ Ne agii ebwɔ aké, “Waa achye Jɔn utɔ manwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ waa akwaa?”

⁵ Alɔ manjɔɔ ne ate aké, “Ebege dejojé nnɔ élé Ɛsɔwɔ ne achyéé Jɔn utɔ bi, agige nye esé aké, ‘Ulanɔɔ ne delá kamé mekomejɔ wuu wɔ.’” ⁶ Ne mbogé dejojé nnɔ, ‘Utané mbaá akwaa,’ bɔɔ ako áwane nyé esé ne mataá gétúgέ ebwɔ ákaa wáwálé nnɔ Jɔn abɔ alu *Muú Ekpávé Ɛsɔwɔ.” ⁷ Ne aké ne jí, “Ese dekaa fɔ mbaá yi utɔ bií utane wɔ.”

⁸ Ne Jisàs ashuú ntɔ ebwɔ meko aké, “Yé me ntɔ ngárégé fɔ enyú muú yi achyé me utɔ ne mpyé unɔ bina.”

Nekanémejɔ bɔɔ uségé ne mboɔ mekɔɔ
(*Mat 21:33-46; Mak 12:1-12*)

⁹ Jisàs alɔ mangaré bɔɔ bina nekanémejɔ ake, “Mende fɔ abɔ atɔ mekɔɔ, ape unɔɔ ebi ákuú vine, ábogé umpome bií ápye mmaɔ. * Ase bɔɔ uségé afyé wye. Atane afé neke né melɔ fɔ, ewú ne ábélé daɔ. ¹⁰ Gébé gekwónégé eyigé ákyé umpómé bimbo, mboɔ mekɔɔ atɔ maá defwé wuu ama mbaá bɔɔ uségé bimbo nnɔ áchye ebií unɔ mbwé ebi utane né mekɔɔ ewémbo. Yémbo ebwɔ átulé maá defwé yimbo, ábú jí akéré

amu amu. ¹¹ Ama tɔ ayifo, ebwɔ ágégé jí, áse jí ne matulé, áchyé jí mekpo unɔɔ, ábú ntɔ jí akéré amuamu. ¹² Mende yimbo ama tɔ maá defwé ayifo, bɔɔ bimbo átulé jí, afyé jí upa mmye, ne ája jí mmemme átɔ jí dafye. ¹³ Ne mboɔ mekɔɔ yimbo aké, ‘Mpye nyé nnɔ? Elú galógálɔ nnɔ ntɔ nana maá wa ayi ngboɔ ne jí daɔ, ndɔfɔ ágégé nye jí, áchyege jí énogé.’ ¹⁴ Maá yimbo afé, ne ndere álé kwókwólé, bɔɔ bimbo ágé jí ne aké ne ate, ‘Gége menyeé geteé mboɔ mekɔɔ na, chwóge déwá jí, geteé jíí geláa eyigé esé.’ ¹⁵ Akpégé mmu mekɔɔ, ája jí átɔ dafye, áwá jí.”

Jisàs anerege nekanémejɔ eni, agii bɔɔ abi alú eféé ake, “Enyú deféré nnɔ mboɔ mekɔɔ yimbo apye nye nnɔ ne bɔɔ uségé bimbo? ¹⁶ Elú wáwálé nnɔ, abɔ manchwɔ awá bɔɔ bimbo achyéé mekɔɔ ewémbo mbaá bɔɔ abi cha.”

Bɔɔ bina áwúge mbo aferé ubée aké, “Ɛsɔwɔ akamégé.”

¹⁷ Jisàs ape ebwɔ dómeé ne agii aké, “Ne nana genó eyigé ásáme mmu nwe Ɛsɔwɔ geke nnɔ? Asá nnɔ:

‘Ntaa eniné antené upú ashyaa nnɔ nelómé, néni ne nélaa menɔ ntaa ayi ágbaré ekwo gepú.’

¹⁸ Muú akwegé mfaa ntaa enine mbo, atyáge nye ubauba ne mbogé nekwege muú mmye, muú yimbo alá nye yiliyili.”

¹⁹ Jisàs agárégé nekanémejɔ eni, *Anleré mabé Ɛsɔwɔ ne anɔɔ baá bi apye upe Ɛsɔwɔ áwúgέ, ákaa nnɔ ajogé mbo lé ne ebwɔ, ábɔ álú mampye Jisàs wyé né gébé eyigémbo, yémbo ágó gétúgέ áfɔo amé bɔɔ.

Agii Jisàs mecho nkamakpo
(*Mat 22:15-22; Mak 12:13-17*)

²⁰ Bɔɔ bina ámalɔ mankéle meti ewéché, ne átɔ bɔɔ nnɔ ájyé pyé eké ábɔɔ mechɔ ne Jisàs wɔ, nnɔ mbogé Jisàs akwegé nekwené meno, ebwɔ ágbaré jí ájyé mbaá ámpané mpa abi átómé nye jí mbaá gómena ayi Rom. ²¹ Bɔɔ bimbo ájyége ákuú Jisàs aké, ‘Ménleré, esé dekaa nnɔ depɔ etiré ɔgarage ne ɔlerege délu wáwálé. Ɔpɔ fɔ meso ama. Ɔlerege bɔɔ unɔ ndere Ɛsɔwɔ akélege wáwálé.’ ²² Esé dekaa wɔ, “Nnɔ ebé sé eké nnɔ déchyégé nkamakpo mbaá mfwa Rom waa déchyégé?”

²³ Jisàs akágé nnɔ ápené mbo jí lé metáa, aké ne ebwɔ, ²⁴ “Chwóge me ne sére † ama. Achwóge ne jí, agii ebwɔ aké, Mekpo wá na ne mabo waa na ásamé né nka eyi?” Aké ne Jisàs, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

²⁵ Ne Jisàs aké ne ebwɔ, “Chyege Mfwa Rom genó eyi gélu ejií ne chyége ntɔ Ɛsɔwɔ genó eyi gélu eyi Ɛsɔwɔ.”

* **20:9** Elú wáwálé nnɔ: Genɔ eyigé bɔɔ Isreli ásléle umpomé bií ápye mmaɔ ákuú geji né meko mekala nnɔ, *Grape.

† **20:24** Elú wáwálé nnɔ: Epɔfɔ sére élé *denarius, ayi ébɔ élú njá bɔɔ Rom.

²⁶ Gefaás eyigé Jisós akwýé meko ashuú ebwó gepýe byo ukáre ebwó mmu, alá nyámé néndé ágé f3 genó eyigé ji apýéé wó.

Agii Jisós nkwé ayi muú akwilege né negbo

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ *Bóó Jus f3 abi ákú bwó *Sadusi. Ebwó alú b3ó bí áké muú agbógé akwilége sé né negbo. Achwó gii Jisós áké, ²⁸ “Ménleré, Mosis ab3 asá ebé ewéna mmú ñwe mabé sé nnó ‘Mbógé muú abagé mendée wuú ne agbógé alyagé mendée yimbo ayi ebwó alá byé maá wó, meñmó wuú ab3 manse mendée yimbo né ukwi, nnó abyégé baá ábélé né mab3 ami mewené meñmo yimbo.’ ²⁹ Agare ji neka eni áké, añmó f3 ákénéama abi ande álú abi átané nte ama. Meñmó yi muú kpaa ab3 abá mendée wuú ne agbó ayi ebwó alá byé maá wó. ³⁰ Ayi akwólege ji ase mendée yimbo né ukwi. Ayi mbo agbó ntó ayi ebwó alá byé maá wó. ³¹ Epye wyémbo kpaa ebwó ákénéama agbó ako. Yé muú yi ábyené maá ne mendée yimbo ap3. ³² Ebélegé mendée yimbo ntó agbó.” ³³ Ajógembo, ágii Jisós áké, “Ndere añmó bina ákénéama ab3 ábané mendée yina, gébége ebwó ako ákwilége né negbo, mendée yina abéé nyé ayi waá?”

³⁴ Ne Jisós ashuú ebwó meko ake, “Né mme yina ande ábané andée ne andée át3 an3. ³⁵ Yémbo gébége b3ó abi Es3w3 asélé nnó ákwáné, b3ó ákwilége né negbo, ákpegé né mme yi achwó nyé, gébé eyigembo, ye neba nébéé se. ³⁶ Ndere Es3w3 apýe ebwó ákwilége né negbo, ámagé gbó sé, néndé álú nkane makiénné Es3w3, ne álú baá Es3w3 te kwyakwyá. ³⁷ Mosis ntó aleré wáwálé nkane muú ágbógé ákwilége né negbo. Asá abya gen3ó eyigé mewé eb3 eluli wye gélá so3ge ne akuú Ata Es3w3 né melu ewémbo mmu ñwe wuú nt3, Es3w3 ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakob. ³⁸ Mosis akúgé ji mbo, éleré nnó Es3w3 alu ayi b3ó abi álú abe. Es3w3 ap3 f3 Es3w3 ayi awuú b3ó, alu ayi b3ó abi álú abe, néndé b3ó ako álú abe né mbe ushu wuú.”

³⁹ Jisós ajógé mbo, Anleré mabé Es3w3 abif3 áké ne ji, “Ménleré 3lu cho.” ⁴⁰ Ebwó áwúgé mbo, mano bw3 ákpe né mek3, ye muú ayi ama mua mangii ji nkwé ap3.

Muú ayi Es3w3 akweré ji ela gefwa alu maá waá

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Ewyage Jisós ntó agii ebwó awuú nkwé áké, “B3ó aj3ge nnó Muú yi Es3w3 akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Devid, ewena ébéé mbo nnó? ⁴² Enyú dekaá nnó mfwa Devid asá né ñwe makwa wuú nnó:

‘Ata Es3w3 aj3ó ne Ata wa nnó,

ñwálé fa né egbé ebw3nyé wa,

⁴³ kpaa te gébé gékw3nege nyé eyigé mpye b3ó mawámé byéé,

álaá eké mboó gen3ó nnó 3n3ré uká byéé mfaá.’

⁴⁴ Ewéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Es3w3 akweré ji elá gefwa nnó Ata wuú. Epyembo nnó ne *Muú yi Es3w3 akweré ji elá gefwa ama alú mpyáne Devid?”

Jisós akwelé baá ut3ó bii mbeé nnó ekage áse gep3gé Anleré mabé Es3w3

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Nana Jisós aj3ge lé ne baá ut3ó bii ne b3ó ako áwúu nt3, áké, ⁴⁶ “Sége gébé ne gep3gé anleré mabé Es3w3. Ebwó ágb3ó mamfýgé b3ó nkúu átyé átyé, ákéné, ágyaáge ntoné gese nn3 b3ó átámégé ebwó ne énogé. Agboó nt3 mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ajyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájw3lege. ⁴⁷ Yémbo, mmyé egb3ó ebw3, áfwyálege akwi andée, áf33ge upú bw3, ne ama ákéné malumalu, ánénemmye áwyáge d3ó nn3 ágilégé b3ó ame. Ndere apýé mbo, áfyé lé getoó né mmye bw3. Akpéne nyé né éfwyale ewé mebo.”

21

Echyé mekwi mendée ayi alu mbya

(Mak 12:41-44)

¹ Ndere Jisós alú mmu echa upé Es3w3, apéle d3mee nkane b3ó ñka áchw3 áfyé manka bw3 mmu genó eyigé áfyé ñka Es3w3.

² Agé nt3 mbya mekwi mendée gb3 ndere áfyé baá ubaá ñgba ápeá. ³ Agégémbo áké, “Kaáge wáwálé nn3 ñka yi mbyá mekwi mendée yina áfyé, ejá epw3 eyi b3ó ako áfyé. ⁴ Yéndemuú áferé ékeke ñka né gejamé eyi ji awyaa áchyé, yémbo, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jii achyéé.”

Jisós agaré nkane gekpékpégé éfwyale géchw3nyé meso gébé

(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

⁵ Baá ut3ó bif3 3l3 mamfégé echa upé Es3w3 nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá un3 bi achyé nn3 ánogé Es3w3. Efeé Jisós áké ne ebw3, ⁶ “Enyú degene un3 bi, dema defége yémbo gébé gékw3nége nyé eyigé amúu ewú ne yeé ntaa némaa eni nélaá mfaá nte nép3.”

⁷ Agii ji áké, “Ménleré, nde gébé eyige dep3 tiré na depýé nyé? Nde genó eyi gélérege nyé nn3 un3 bi uchw3ó pyé?”

⁸ Jisós ashuú ebw3 meko áké, “Sége gébé nn3 ékagé muú f3 ábw3lé enyú déno mewaa. Nende, gejamégé b3ó áslé nyé mabo ma áchw3 eta nyú, áké, ‘Me ne nlú’ ne aj33ge nyé nn3, ‘Gébé gékw3né.’ Aj33ge dep3 tí, déwugé f3 ebw3. ⁹ Ne déwúu nyé nt3 abya be kw3kw3lé ne enyú, ne ébi ámmýe tete, déf3gé f3. Un3 bina uko ub33 mbe upýe ne ep3f3 nn3 mme yina achw3 kwýá ténéténé w3.”

¹⁰ Jisós amaj3ó ne ebw3 ake, “Mal3 kpakpa ámmýe nyé ne ate ne ate afwa ne b3ó bw3

ámmye nye ne ate, ¹¹ Ukprékpé unò upyèé nyé mme yina anyíge ne eshye abwólé né gejamégé malu. Emímí mesa ekwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé bós. Unò bi úgyálege mane upyè nyé né nebuu manleré ubée unò bi uchwò pye.

Jisós agare ángbá bíl éfwyale ewé ébwós agéne nye

(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

¹² “Gemégé nnó unò bi upyè; kaáge nnó bós ápyéne nye enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unós mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú denó. Ajyé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bó góména gétúgè dékamé nnó delu bós ba. ¹³ Gébégé detenégé mbe ushu bós bimbó, kaáge nnó debó mbó élé meti mangaré ébwós mekomejós Éswó. ¹⁴ Yémbó ekagé dechyé gemé nyú éfwyale, mamférégè unò bi déjógè nyé. ¹⁵ Gébé gekwonégé, nchyege nyé enyú dengaré mejós eti déjógè ye muú mawame nyú ayi anénége geyó ye manyé mbeé ábée. ¹⁶ Kaáge nnó bós enyú ne ákpóo nye enyú, ye ébélé ánte nyú, ye áñmè nyú ye bós ula gepú nyú, ye ajeé nyú. Achyége nye enyú mbaá ákpakpa melo, nnó déténe unós mpa ne áwáne nye enyú bífó. ¹⁷ Bós ako ápaá nye enyú gétúgè délu áñkwólé ba. ¹⁸ Ye enkaá mejwe ewé éjúge nyé né mekpo nyú ékwé, enó epó. ¹⁹ Dekamégé metós éma, dekpéne nyé mmu genwá eyi gelá gebyé.

Jisós agaré nkane áchós nye Jerosale

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Gébégé degegé nnó bós bee áno melo Jerosale mme, kaáge nnó gébé gekwoné eyigé áchwó chó ewu. ²¹ Gébégé mechós ewé epyegé, bós ako abi né gebagé mewaa Judiya ábó ajyé bíl mfaa makwe. Bós abi álu né melo ewémbó ábóo ntó. Yéndémuú ayi atanégé mekós, ekage akyaá nnó ajyé mmu. ²² Kaáge nnó gébé eyigémbó, élé bíl bi Éswó atóme nyé éfwyale né melo Jerosale mampye nnó unò bi ásáme mmu nwe wuu ubé wáwálé. ²³ É é ebée nye mbó nnó ne andée abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbe. Éswó asó nyé metós ne melo ewé, ne bós ako ágéne nyé gebégé éfwyale. ²⁴ Áwáne nyé abifo ne desaá, ásélé nyé abifo nkane bós denaré bee, ákaré átó né malo mako. Ne bós abi álá pó bós Jus ápwó nyé melo Jerosale, ne áchyége nyé ébwós éfwyale, kpaá gébé bwó gebyé.

Unò bi upyè nye gemégé nnó Maá Nte Mek-waá akérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Né gébé eyigémbó, ágéné nye ufós unò bi upyè né nñmè ne mfaa ne ambe. Né mme, gewyágé mgbannyi eyi gétánege né ebée mega, gepyé nyé gejamégé malo áfós

nnó ebée échwó kpa ébwós. ²⁶ Bós áwére nyé ne éfo né metós getúge ákaá nnó unò bi ugyálege mane uchwó pyé né malo mako. Ne unò bi uwyaa uto né mfaánebuú unyige nye, ²⁷ ne ágéne nye nkane Maá Nte Mek-waá achwós né mmu gekó ne uto bíl, ne gekpékpégé énogé. ²⁸ Degégé nnó unò bi úlo mampye, ténége, dégilé gétúgè dekaá nnó gébé gekwoné eyigé Éswó achwó féré enyú né éfwyale.”

Jisós agaré nkane unós bi ulálege bya

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Ne Jisós agaré ébwós nekanémejós ake, “Pege gepoge genósge fig ne unós uko ébi ulálege bya. * ³⁰ Gébégé degegé nnó unós bimbó úlo mantó bya uke, dekaá nnó nshwané alé chwó lóo. ³¹ Wyémbó ntó, gébégé enyú dégége nnó unò bina upyèé, débó mankaá nnó Éswó achwó gbaré Gefwa jíi.

³² “Ngarege enyú wáwálé nnó nnye eníné na négbóo fó kpaá te unò bina ukó úpyéé.

³³ Mfaa ne mme ákwýáge nye, yémbó mekomejós wa alaá te kwyakwya.

Sége gébé

³⁴ “Sége gébé nnó dékagé dényégé genwá, ne dényúgè mmós dékwéné, ékagé matós nyú átané ne Éswó. Ékagé dénéregé matós né genwáge mme yina nnó ékagé bíl bimbó úbáné enyú nkane menya akwéne metaá. ³⁵ Ne depó etiré bíl bimbó dégbárege nyé bós ako abi álu fá mme. ³⁶ Kpómege mmye, dénénemmye mbaá Éswó yéndégébé, nnó ji achyé nye eshye dékóo né éfwyale ewé échwó nye. Depyégé mbe, detenege nyé mbe ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pó ne deba.”

³⁷ Yéndé bíl Jisós alerege wyé bós né écha upe Éswó. Anerégé, yéndé nkwalé ajye né Mekwé Olif. ³⁸ Ne yéndé dondo bós ako áchwó, ajwólege mmu écha upe Éswó manwú mekomejós wuu.

22

Ajós geju manwá Jisós

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Jón 11:45-53)

¹ Ne gébé gébó géfí eyigé ányéé epaá koó upú ne epaá bred yi alá muálé. ² Né gébé eyigémbó, anós baá ámpyèé upe Éswó ne áneré mabé Éswó, ábó ákélege meti nnó áwá Jisós bibí, nendé, áfós nya bós melo.

³ Ne danchameló akpe mmu metós Judas ayi ákuú ji ntó Iscarat, maá utós ama né geluágé abi áfyaneápeá. ⁴ Ajye só ula ne Anós baá ámpyèé upe Éswó ne bós kpakpa abi ábáme écha upe Éswó, nnó ákpóo ébwós Jisós. ⁵ Ébwó áwúgémbó, matós ágo ébwó ne ákamé nnó áchyége Judas nka. ⁶ Judas akamé mechós ewé ájós ne álóo mankélégé

* **21:29** Elú wáwálé nnó: Genós eyige ásámé né mmu nwe ákuú nnó *fig.

meti ewé ji apyee ne Jis̄s akpe ebwó né ámu nkane gejaméé b̄óó alá kágé.

Jis̄s anyee epaa koó upú ne baá utóó bií
(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; J̄n 13:21-30)

⁷ Bií ebi áwáne maá eḡn̄me gep̄e mbaá epaa br̄ed yi alá muálé, úkwónégé, ⁸ Jis̄s ató Pita ne J̄n aké, “Chógé depyé menyee epaa *koó upú nnó esé deyyé dényé éwu.”

⁹ Agií ji aké, “Okelege nnó esé deyyé detyee menyee éf̄f̄?”

¹⁰ Ashuú ebwó meko ake: “Wuúge, mbógé deyyegé, dekpégé né meló kpaá, degene nye mende f̄o ne nk̄wó manaá né mekpo, kwólege ji né gepú eyigé ji akpéne. ¹¹ Gébége enyú dekpégé, gárege mbóó gepú nnó: ‘M̄nleré aké, léré esé maá gepú ánkéé, ayi ji anyee nyé menyee epaa koó upú ne baá utóó bií.’ ¹² Ne mbóó gepú yimbó akerege nye enyú maá gepú ayi alú te mfaá enȳn̄ ayi ákwýé mé ábélé. Pyégé menyee yimbó éwu.”

¹³ Afé, ágé wye yéndégenó nkane Jis̄s abó agaré ebwó. Ne átyé ntó menyee epaa koó upú yimbó.

Menyee Ata Jis̄s

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kor 11:23-25)

¹⁴ Gébé gékwónégé, Jis̄s ne ángbá bií áchwó álo manyé menyee yimbó. ¹⁵ Ne Jis̄s aké ne ebwó: “Mbó gejjigé metóó manjwólé chóncho ne enyú nnó dényé epaa koó upú ne ngé ef̄wýale. ¹⁶ Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaa ewená kpaá te depó etiré epaa ewé débée wáwálé, gébége Es̄wá agbárege nyé gefwa jii.”

¹⁷ Ne abwée amó ne mmáó né mmu, achyégé matame mbaá Es̄wá, achyee mmáó mimbó mbaá ángbá bií aké: “Sége dényú, déchuú áte. ¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, élo nana eyjégé mbe, nnyú sé mmáó mina te gébé eyigé Es̄wá aké agbarege gefwa jii.”

¹⁹ Abó ntó br̄ed, áchyegé matame mbaá Es̄wá, agyá nto br̄ed yimbó ubauba achyee bwó aké, “Gége menyamye wa [ayi nchyége né gétúgé enyú. Pyégé wye na mantégé negbo na.” ²⁰ Ake ánérege manyee menyee, ama bó amó ne mmáó né mmu, aké, “Amo yina, élé *menomenyee meke ewé Es̄wá anyee nye ndere manoó ma magbálege nyé né mme né gétúgé enyú.]

²¹ Yélé njógembo, muú ayi akpóó nyé me alu fá né ujwólé bina. ²² Kaáge nnó Maá Nte Mekwá agbóo nye wye nkane Es̄wá améé abelé, yémbo uton̄kwa ube ne muú ayi akpóó nyé ji.”

²³ Ángbá bií áwúgé mbo, álo mangií ate aké, “Wáá alú né geluáge sé ayi apyé nyé gefwó genó eyigé na?”

Ángbá Jis̄s anyee mbeé mechó dékpa kpa

²⁴ Né gébé gefó, ángbá Jis̄s álo mbeé manyégé ne ate, nnó wáá alú muú kpaá né geluáge bwó. ²⁵ Jis̄s awúgé mbeé bwó, ajóó ne ebwó aké, “Gé na ne afwa mme abi alá p̄ó b̄óó Jus apyee. Agárege nnó uto melo meko ulú ebwó né ámu, ájyárege b̄óó ne uká, ne ama ákélege nnó b̄óó ákwáné galógáló ayi ebwó apyee. ²⁶ Yémbo, ébége f̄o mbo ne enyú. Muú kpaá nyú abe nkane mamáné ne menambe abee nkane ménkpané defwé. ²⁷ Wáá alú muú kpaá? Muú ayi áchóge ji menyee nnó anyé wáá muú ayi áchwó ne menyee? Elé ji ayi áchóge ji menyee nnó anyé p̄ó mbo? Yémbo me nlu né geluáge enyú ndere menkpané menyee.”

²⁸ Jis̄s aké, “Yé ndere ngéne ef̄wýale, enyú ne delú wye ne me. ²⁹ Gétú eyigémbo, mpye nyé enyú nnó débé afwa wye nkane nte wa apyee me ntó nlu Mfwa. ³⁰ Denye nyé, denyú ne me né gefwa ya. Dejjwólege nyé ntó ndere afwa mampáné depó né matóó áfyáneapá ayi b̄óó Isrelí.”

Jis̄s agaré ndere Pita dshyda nye ji

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; J̄n 13:36-38)

³¹ Jis̄s akú Pita aké, “Simun, Simun! Gé ngarege wó nnó danch̄meló ase uto nnó amua enyú, mamféré matóó nyú ne me nkane ácháge esa, áferege ukwóó. ³² Ne me nn̄enemmye mbaá Es̄wá nnó ékagé wó oféré metóó wye ne me kánká. Metóó wye emagé b̄ene, fyé an̄mé byé eshye.”

³³ Pita ajóó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye denó ne wó ne ye mangbó ne wó.”

³⁴ Jis̄s ake, “Pita gé, gó ngaré wó nnó, gemégé nnó mena mekwó akú fina wó oshyáá nye nnó ókágé me kpaáte ukúkúle uléé.”

Jis̄s agaré baá utóó bií nnó akpómé mmye

³⁵ Ne Jis̄s ama j̄óó ne ángbá bií aké, “Tége nkane ntómé nyá enyú neke nka p̄ó, geba p̄ó ne unó uká ebichá p̄ó, genó geli nya enyú?”

Ne ebwó áke, “Ngba, ye genó eyi geli esé gepó.”

³⁶ Agaré ebwó áke, “Nana muú yi awya nká menyee jii abó, ne geba ntó. Ne muú yi alá p̄ó ne esaá akpó nkú wuú asé nka yimbó ana esaá. ³⁷ Wuúge, Asá genó gefó mmu n̄we Es̄wá nnó, ‘Afyé nyé ji né geluáge b̄óó nchye.’ Genó yina gépye nyé me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajóó atome ne me gébó mambé wáwálé.”

³⁸ Ne ángbá bií aké, “Ata dewyá desaá depé fa.” Jis̄s ake, “Lyáge mechó ewémbo.”

Jis̄s anemmye né Mekwe Olif

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jis̄s ályágé gepú eyigémbo, afé né Mekwe Olif nkane ji apyee mé, ne baá utóó bií, ákwólé ji ntó. ⁴⁰ Aké ákwonege né melu ewémbo, agaré ebwó aké, “Négemmye mbaá

Ɛsɔwɔ nnɔ ɛkáǵé ɛnyú dékpé né mmuameno.”

⁴¹ Ne alyá ɛbwɔ afé mbe gachyé, ató manó mme alɔ manemmye mbaá Ɛsɔwɔ aké, ⁴² “Nte, mbɔǵé ɛǵǵé wɔ, féré amó ɛfwyale yina né eta wa ábé tete, yémbɔ pye genó ɛyǵé wɔ ɔkelege, ɛpɔfɔ ɛyǵé me nkélege.” ⁴³ [Gébéǵé anémmye mbaá Ɛsɔwɔ, ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛtané mfaánebuú ɛchwɔ fyé ji metɔɔ. ⁴⁴ Ne gekpékpéǵé mesómé né metɔɔ, Jisɔs anemmye ne eshye kpaá njúnjú atáné ji mmye achyege mme nkane denkáre manó.]

⁴⁵ Ji áneréǵé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi ángbá bií álú. Abané ɛbwɔ ndere ábelege géjyá gétúǵé ápwá né masómé. ⁴⁶ Ape ɛbwɔ agií aké, “Debelege nde? Kwéléǵé ka, négemmye mbaá Ɛsɔwɔ nnɔ ɛkáǵé dékpé né mmuameno.”

Apye Jisɔs

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jɔn 18:3-

11)

⁴⁷ Ndere Jisɔs alu jɔǵe, njuné bɔɔ néchwɔ ne Judas, ngba ama né geluáǵé abi áfyaneápeá. Judas aja ɛbwɔ meti, achwɔǵé, afé mbe atyá Jisɔs. ⁴⁸ Atyáǵé ji mbo, Jisɔs ájɔɔ ne ji aké, “Judas ɔkpó lé Maá Nte Mekwaá né mantyá ji nnɔ bɔɔ ákaá né ápye ji?”

⁴⁹ Gébéǵé ángbá Jisɔs ágené nnɔ mechɔ kpaá ɛlé chwɔ, áǵií aké, “Ata debɔ desaá delo úmye?” ⁵⁰ Ne ngbá Jisɔs ama né geluáǵé bwɔ, ajuú aparanja, alɔ manké memfwé *Ɛtúkpe ámpyɛé upe Ɛsɔwɔ, asɔ etu ewé ɛgbé ɛbwɔnyɛ.

⁵¹ Ne Jisɔs agaré bɔɔ bií aké, “Dépyéǵé sé mbo, lyáǵe ɛbwɔ.” Aferé ɛbwɔ wuu ata etu memfwé yimbo, ɛferé.

⁵² Ne Jisɔs abwalé eta *Anɔɔ baá ampýéé upe Ɛsɔwɔ né ámbamé ɛcha upe Ɛsɔwɔ ne ákpakpa melɔ abi áchwɔ mampýe ji. Agií ɛbwɔ aké, “Enyú dechwɔ na ne bɔ aparanja ne mámbó unɔɔ mampýe me nnɔ me nlu menjó? ⁵³ Ndo ndo ne ndo njwɔlege ne enyú né ɛcha upe, enyú deta me ɛbwɔ mmye wɔ. Yémbɔ gébé ɛyǵe nyú gékwané nana, dechwɔ né uto dánchɔmeló ayi mfwa utuú.”

Pita ashya nnɔ ji akáǵé fɔ Jisɔs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jɔn 18:15-18, 25-27)

⁵⁴ Ne bɔɔ bina ápye Jisɔs áfé ne ji né dachi étúkpe ampýe upe Ɛsɔwɔ. Ne Pita ala te meso, akwɔlege ɛbwɔ gachyéé, gachye. ⁵⁵ Akwónéǵé, abané bɔɔ bií ásené mewé né dachi áwyá. Pita achwɔ jwɔle ntó né geluáǵé ɛbwɔ. ⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbo ayi alú mendée, agéǵé Pita né genǵbǵé mewé nkane ajwɔle, ape ji domeé, aké, “Mende yina ntó abú alu ne Jisɔs.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaa-ó! Mesɔ mendée nkáǵé ji.”

⁵⁸ Ɛwya ye wɔ, mende fɔ agé Pita ake, “Wɔ ntó alu muú bwɔ ama.”

Pita ake, “Me detuu-ó!”

⁵⁹ Ɛwya genóǵé nchwáneke, mende ayifo aké, “Wáwálé gebií gepɔ mmu mende yiná ntó abú alu ne Jisɔs, ji ntó atané gebagé Galilií.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Ge da, me káǵé ewe wɔ jǵe mbo.”

Wye nkane ji alú jǵe mbo, menɔ mekwɔ akú kɔkɔgɔlɔkɔɔ. ⁶¹ Ata Jisɔs akɔ geme apé Pita. Amé bwɔ átuú, ne Pita ate mekomejɔǵé ayi Ata Jisɔs abɔ agaré ji nnɔ, “Geméǵé nnɔ menɔ mekwɔ akú, ɔshya nyé ukúkúle uléé nnɔ ɔkáǵé me.” ⁶² Gébéǵé Pita áteé mekomejɔǵé yimbo, afe dafye, anyɔ meko ngbɔ ali segé segé.

⁶³ Bɔɔ bi ábáme Jisɔs, álɔ manjwýá Jisɔs, ne átuúlege ji. ⁶⁴ Áwé ji ndeé né ame, ne áǵiǵe ji áké, “Waa adoó wɔ? Garé esé mbɔǵé ɔkage.” ⁶⁵ Ne ɛbwɔ áma jú ji mashye mmye né gejaméǵé mati.

Jisɔs akpe unɔɔ mpa

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jɔn 18:19-24)

⁶⁶ Bií újyáǵé, *ákpakpa melɔ, ne Anɔɔ baá ampýe upe Ɛsɔwɔ ne *Anleré mabé Ɛsɔwɔ áchomé né eso. Achwɔ ne Jisɔs né mbe ushu bwɔ. ⁶⁷ Agií ji aké, “Wɔ ne ólú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa?”

Jisɔs ashúú ɛbwɔ meko aké, “Mbɔge ngaréǵé enyú, dekámeǵé nyé fɔ ne me. ⁶⁸ Ne mbɔǵé ngiǵé enyú nkwe dekámeǵé nyé fɔ manshuú me meko. ⁶⁹ Yémbɔ lɔ nana chɔ mbe, Ɛsɔwɔ ayi áwya uko uko abelege Maá Nte Mekwaá né mfaa geluáǵé ɛnóǵé né ɛgbé ɛbwɔnyɛ wuu.” ⁷⁰ Ajǵé mbo, ɛbwɔ ako áǵií aké, “Wɔ ne ólú Maá Ɛsɔwɔ?”

Jisɔs aké, “Elú wye nkane enyú dejɔɔ mbo.” ⁷¹ Ne ɛbwɔ áke ne ate, “Nde gécha démage kéle ba ntésé? Esé ambɔɔ dewú mé genó eyi getané jimbɔ meno.”

23

Afé né Jisɔs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1-5; Jɔn 18:28-38)

¹ Ɛbwɔ áǵǵé mbo, ɛchomele meko ɛkwelé ká ɛfé ne Jisɔs mbaá Palet. ² Akwónéǵé ɛwu, álɔ maáma ji depɔ mmye aké, “Dépyé ménýákwɔ yi ndere achɔɔ melo esé, achoge bɔɔ uká mme nnɔ áchyéǵé fɔ nkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege bɔɔ nnɔ ji ne alú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa.”

³ Palet agií Jisɔs aké, “Wɔ alu Mfwa bɔɔ Jus wáwálé?”

Jisɔs aké, “Elu nkane ɔjɔɔ.”

⁴ Ne Palet ájɔɔ ne anɔɔ baá abi ápye upe Ɛsɔwɔ ne gejaméǵé bɔɔ, aké, “Ngéǵó gabo ayi mende yina apýe wɔ.”

⁵ Yémbɔ áshii wye ne ewú aké mende yina achoge bɔɔ uká mme, aléré né mme Judiya

meko, als né melo Galilii kpaá akwóné fá melo ewe.

Palet ató Jisós mbaad mfwa Herod

⁶ Palet awugé mbo, agii aké, “Mende yina ele muú Galilii?” ⁷ Akámégé, Palet ató Jisós mbaá Herod néndé Herod ne agbaré mboó melo yimbo. Né gébé eyigembo Herod abó alu né Jerosale. ⁸ Gébége Herod agené Jisós, metóó ego ji dós, élé ji abo akélege mé mangé ji te gachií, néndé, ji abó awuú mé ngo Jisós. Ne abó awya uméé nnó ji agé ufélékpá ebi Jisós apye. ⁹ Ewyágé Herod agii Jisós bo nkwe dós, ne yeé meko Jisós ashuú ji wó. ¹⁰ Agigé mbo, *Anóó baá ampye upe Esowo ne *Anleré mabé Esowo áwó achwó mbe, álo manjóó depó eti Jisós apyé ne eshye. ¹¹ Mfwa Herod ne bós bee bií álo manjwyagé Jisós, áchyege ji mekpó unós. Abó nkúu mfwa áfyé ji mmye, ámá átó ji akéré meso mbaá Palet. ¹² Né bií ebi mbo dejeé Palet ne Herod delo. Te gachi ebwó abó alú máwámé ne ate.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39–19:16)

¹³ Gébége ákeré meso ne Jisós, Palet akú ánoó baá ábi ápyé upe Esowo, ne ákpakpa melo, ¹⁴ áchwógé, áké ne bwó, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwó ne ji eta wa deké achós melo. Ngii ji bo nkwe né mbe ushu nyú, yémbó ngefó gabo yi mende yina apyé né depó etiré enyú déké ji akwé ebe wó. ¹⁵ Yé Mfwa Herod ntó age nnó mende yina akwé ebe wó, nkawú ne ji akéré meso eta esé. Góge ngaré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fó ayi abo mangbó wó. ¹⁶ Yémbó nchyege nyé enyú ebwonye nnó átúlé ji ályá ji, ayyé.”

¹⁷ [Nkane gepogé gébé yimbo gélu, yendégébége epaá kwyakwya defwé, Palet aferege muú deno ama nkane bós bií ákélege.]

¹⁸ Ne ákalé ebwó ako áké, “Wá mende yina, esé dekelege élé Barabas.” ¹⁹ (Barabas abó akpe deno gétúgé achwós ne efwyale né melo ne muú ayi ji ama wá.)

²⁰ Palet akélege meti manlyá Jisós ayyé, ne ama ajós ne ebwó. ²¹ Ne ebwó ako ákalé áke, “Wó ji né gekwa, wó ji né gekwa.”

²² Né manjane aleé Palet ama gií ake, áwó ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji ápyeé?” Nge ye genó eyigé ji apyé ne njós nnó áwó ji né gekwa wó. Ngarege ádó ji ályá ji ayyé.

²³ Né ebwó ádo delúlu áké, “Áwó ji né gekwa.” Makalé bwó áweri uto Palet. ²⁴ Akamé ne asó mpa aké, “Apye ne Jisós ndere ebwó ákélege.” ²⁵ Aferé muú yi ebwó ákélege ayi abó akpené deno gétúgé, efwyale ewe ji achyé ne muú ayi ji awané. Gébége áféré ji, Palet agbaré Jisós achyé ebwó, nnó ápye ndere ejii ebwó.

Áwó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Bós bee áse Jisós né dachi Palet ále jyeé, ne nkane ebwó ákéne ájyeé, átuú ne mende fó ayi akú ji Simun, muú melo Sren, atané dono yimbo né mewaa ájyeé Jerosale. Agbaré ji áneré ji gekwagé Jisós né manjóó nnó ji akpá akwólege Jisós meso. ²⁷ Ne gejamégé bós ákwólege ji meso. Abifo élé andée, abi akparé amú mekpó, áliile, áyiage ne masómé ndere áteé efwyale wuú. ²⁸ Ne Jisós abwalé aké ne ebwó, “Andée Jerosale, déligé sé gétú ya, lige lé geme enyú ne baá enyú. ²⁹ Kaage nnó né meso gébé bós ájoge nyé nnó, ‘Efwó ébé ne andée abi ákwené dénkwó ne abi ála alú danchyéé baá mámbé!’ ³⁰ Né gébé eyigémbó, bós áshyáge nyé mmye nnó, ‘Echye mfaánebuú ashulé esé mmye, ye mme anii ese.’ ³¹ Apyégémbó na ne genós eyi gélu gebe, ne ebeé nyé nnó ne gegbógbógé genós?”

³² Gébége ájye wó Jisós, áse ntó bós ubée apéa manjye wá choncho ne ji. ³³ Akwónégé melú ewé ákuú nnó, “Unjónkó makpo,” áwó Jisós né gekwa. Ne ama wó bós ubée bimbo mfaá ukwa uepa, ama né egbé ebwonye wuú, ne ayifo né egbé ebwóbe wuú. ³⁴ Jisós aké, “Nté, gé ebwó meshwe, jinte gabo áyi ebwó ápyémbó, néndé ákágé.”

Bós bee bina, ákpyá megyaa ákáré mandeé Jisós áfyé ate amú. ³⁵ Bós átené éféé ápéle nkane áwóme Jisós né gekwa. Ne ákpakpa bós Jus, álo manjwyagé ji áké, “Apoóge bós bí chachá, ákágé poó fó ntó geme jii mbógé alú Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa.”

³⁶ Bós bee ntó ájwya Jisós, áchyeé ji mmós amí mamýame, ³⁷ ne áké, “Mbógé nnó olu Mfwa bós Jus wawále, poó geme jyé.”

³⁸ Asá ntó njwé ába né gekwa né mfaá mekpó Jisós. Asá wyeé áké, “Gé Mfwa bós Jus na.”

³⁹ Muú ubée ama ayi áwómé ji ntó né gekwa ejí, álo manjwya ntó Jisós aké, “Pó olu Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa? Poó yé gémé jyé, opóó esé ntó.”

⁴⁰ Ne ayifo ashulé ji yimbo ndo aké, “Wó fós fós Esowo? Olu ntó mmú efwyale nkane mende yina. ⁴¹ Esé ne wó debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégène efwyale ewé. Ne mende yina apyé gabo wó.” ⁴² Ne ajós ne Jisós aké, “Ata te me gébége áchwógé gbáre gefwa jyé.”

⁴³ Jisós áshuú ji meko aké, “Ngarege wó wawále nnó fina óbe nyé ne me né meló Esowo.”

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Kálánjká efyáneépeá eké ékwónége, ημεέ ενómé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánjká eleé. ⁴⁵ ημεέ ένómégégé, ekat ewé ékaré metós echa upe Eσωω εγυalé ubaá úpeá. ⁴⁶ Eké éwýayé, Jisωs aló mankále kéηjké aké, “Nte mfyé gemé ya né amú jyé.” Ajógé mbo, ashulé kwyakwya geféré h-e-m metós ékwé.

⁴⁷ Muú kpaá boó bee ayi abó atené efee, agégé genno eyi gepyé, aféé Eσωω aké, “Wawále, mende yina abó apyé gabo wó.” ⁴⁸ Gejámégé boó abi abó áchomé efee ápéle, ákeré upú bwó amu meso kpákpáré, mashu mme toptó né genó eyigé ebwó ágéné. ⁴⁹ Ajeé Jisωs ako áténé tete ágéne depó etiré na. Abifó alú andée abi abó átané Galilií ákwólé ji.

Anii Jisωs

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jōn 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Mendefó abó alu, akamege Josef, atané né meló Arimatya né gebagé mewaá Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé Eσωω. Abó agile gebé eyigé Eσωω achwó gbáre gefwa jii. Yé élé alú ntó muú ama né geluágé ákpakpa boó Jus, apó nyá meko ama ne ebwó nnó áwá Jisωs. ⁵² Nkane Jisωs agboó, afé mbaá Palet, ajye giú nnó achyé ji genkwógé Jisωs. ⁵³ Palet achyé gé ji ebwónyé, ajye féré genkwógé Jisωs né mfaá gekwa, afyalé géjí ne éshyé ndeé, ajye niú mmu menome ewé abó áchomé te gachii mmu etaravé, ewé ála álu ganii muú wye. ⁵⁴ Afyé ji mmu menome, nénde ákpomege mmye nnó bií uwyáá ebwó ebi uló nkwalé yimbó.

⁵⁵ Andée abi átane ne Jisωs né Galilií, ákwólé Josef ne ágé ntó menome ne áma ágé ntó nkane afyé ji né mmu. ⁵⁶ Akérégé meso né upú bwó ákwýé mawéé gébé ami malómáló ami awáage mewu muú.

Bií uwyáá bwó úkwónégé, ebwó ágbee mmye nkane ebé bwó élú.

24

Jisωs akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jōn 20:1-10)

¹ Bií mbe né uwyáá, andée bimbo ákpá mawéé gebé ami ebwó ákwýé, dondo gemmuá mme afé né menome ewé anii Jisωs. ² Akwónégé wyé, áge nnó, ábogéné mé ntaa égbé éma eininé abó ákweré embú menome. ³ Ne gébége ákpené mmu menome, ákelé genkwógé Atá Jisωs áge wó, ⁴ ákwé tametame, áké ápéle ágé boó makpó apéa ne mandeé ayi áshwánege áténé ebwó nenkuné mmye. ⁵ Efó ékwó bwó metós, ámmo makpo mme. Boó bimbo ágii bwó aké, “Nde enyú dékelege muú yi alú mebe né geluágé abi ágboó? ⁶ Apó fa, akwilé né negbo, atane. Tége genó eyigé ji agaré enyú gébége enyú delú né Galilií.

⁷ “Abó aké, ‘Achyége nyé Maá Nte Mekwaá mbaá boó ubeé, áwóme nyé ji né gekwa, ne ékwónégé ndó eleé, akwilége nyé né negbo.’”

⁸ Andée bina áte unó bí Jisωs abó ajóó, ⁹ átané né menome afé mangaré unó bí upyé mbaá ángbá bií abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntó áñkwólé Jisωs ako. ¹⁰ Andée bimbo élé, Meri muú meló Magdala, ne Joana ne Meri ayi Mmá Jemsi chóncho ne andée abifo ntó, ágaré ángbá Jisωs genó eyigé ebwó ágéné. ¹¹ Ne ángbá ákamé wó, áse nnó élú gebyó. ¹² Yémbó, Pita akwilé ka abó afé né menome, abyelé mme ape, agé lé mandeé áyi abó afyalé genkwógé Jisωs. Ala meno mekpo fuú, ne akere meso mmu gepú jii.

Agé Jisωs né meti melo Emaeus

(Mak 16:12-13)

¹³ Wyé bií bimbo, boó abi ákamé ne Jisωs apéa, álya meló Jerosale ájye né maá meló ayi ákú Emeus. Neke nelu genógé *ηjká neke ekénéama. ¹⁴ Ndere ájyé, ádóo abya né depó deko etiré depyé. ¹⁵ Nkane ádóo abya ákéne ajye, Jisωs atané ebwó né meso ne aló manké ne ebwó. ¹⁶ Yémbó áge ji, ne ákaá fó nnó élé Jisωs wó. ¹⁷ Jisωs agii bwó aké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédóo ne dembyó né matós enyú?”

Atané nyámeé, mmye meshwé meshwé. ¹⁸ Muú bwó ama, ayi ákú ji Klyopas agii ji aké,

“Wó mbi ne ólu menkéé fá meló Jerosale ayi olá kágé depó etiré depyé mboó ndó eyína?”

¹⁹ Jisωs agii aké, “Nde depó depyé?”

Ashuu ji meko aké, “Depó eti depyé mbaá mende yi akámege Jisωs ayi muú Nasaret. Alu nyá gekpékpége *Muú Ékpávé Eσωω. Ne apye ukpékpé ufélekpá ne agarege nyá meko mejóó Eσωω. Eσωω aféé utóó bií, ye boó ntó aféé utóó bií. ²⁰ Yémbó anóó baá abi ápye upe Eσωω ne ákpakpa meló ágbare ji áchyéé nnó áwá ne áwó ji né gekwa. ²¹ Ne esé debó débelé uméé nnó ji ne Eσωω atome nnó achwó áféré boó Isreli né efwýale. Elé mbo ndó éleé fi, eyi depó etiré na depyé. ²² Ékwýá mbo wó, andée fó abi alú né geluágé sé ápye esé dela meno mekpo fuú. Afé né menomé gejjýjýgéé bí. ²³ Yémbó áge fó genkwógé Jisωs wó, ne ákere meso, ágare esé nnó ebwó abó áge makiénné Eσωω eké élé *ame gejjá, ágaré ebwó nnó Jisωs alu mebe. ²⁴ Boó bifó abi álu né geluágé esé afé né menome ne ágé yéndégenó wyé nkane andée bimbo abó ajóó, yémbó ebwó áge Jisωs wó.”

²⁵ Jisωs aké ne ebwó, “Enyú dekenége, matós nyú álu dembyó mankamé unó bi boó ékpávé Eσωω ásámé. ²⁶ Enyú dekaá fó nnó Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa abó mangé efwýale ne akpé mmu gefwa jii wó?” ²⁷ Jisωs aló mampye nnó ebwó ákaá unó uko ebí ásámé átome ne ji né mmu ηwe Eσωω,

manlɔ né ηwe ayi Mosis asamé, ɔkwóné né abi bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ntó ásámé.

²⁸ Wýé nkane ála kwókwólé ne melo ewé ebwó abó ájyée, Jisɔs apye eké achwɔ koó, ²⁹ ebwó ágbé ji áké, “Bélé fá ne esé néndé bíi ukóó, gemmua gélé chwɔ.” Akame, ne afé mánbélé ne ebwó. ³⁰ Gébégé ajwólé ka mányé menyéé ne ebwó, abó nto bréd achyé matame mbaá Ɛsɔwɔ agyá achyé ebwó. ³¹ Ténéténe yimbɔ ame ákaá ebwó mekpo, ebwó ákaá nnó gé Jisɔs na. Ne eke ewyage aseé ebwó né ame. ³² Alágé meso, áké ne ate, “Pɔ manɛ magyalé esé gébégé ábáné esé né meti agárege ese depɔ etiré délú mmu ηwe Ɛsɔwɔ?”

³³ Ténéténe yimbɔ, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utóó afyaneama choncho ne áñkwólé Jisɔs abifo. ³⁴ Abi afyaneama áke, “Elú wáwálé, Ata akwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbɔ ápeá ágaré ntó ebwó ewé ebó épyé né meti, ne gébégé Jisɔs agyalé bréd ne ebwó álé ká ji.

Jisɔs aléré mmye mbaá ãngbá bíi

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jɔn 20:19-23; Añg 1:6-8)

³⁶ Gébégé ebwó álu garégé depɔ tí, Jisɔs jimbo akpe atené metáó metáó bwó áké, “Nesɔ nébé ne enyú.”

³⁷ Yémbɔ ebwó ábó efo, áferege nnó ebwó ágéne mbɔ le muú nefoó. ³⁸ Jisɔs agií ebwó áké, “Nde manɛ magyálege enyú? Enyú debyɔme mbɔ ndé? ³⁹ Pége amu ya, ne uká bá ne dekaá nnó élé me mbóó. Tage menyammye wa dewú ndere alú, muú nefoó ábéé fɔ ne menyammye ne ugoó nkane enyú degene mbɔ me.”

⁴⁰ Jisɔs ajógé mbɔ, aléré ebwó amu jii ne majya jii. ⁴¹ Yémbɔ ákwé tametame mmu nechóchó ne ákélégé fɔ mankamé. Eféé mbɔ Jisɔs agií bwó áké, “Dewyáá menyéé fɔ fá manyé?” ⁴² Abó mboó meshuú ayi ábó átyé, áchyéé ji. ⁴³ Ase anyé né mbe ushu bwó.

⁴⁴ Ake yé ne ebwó, “Genó eyigé enyú dégéné fina élé eyigémbɔ ngaré enyú gébégé debó délú choncho. Nké unó uko ebi ábó ásamé átome ne me né mmu ηwe Mosis ne abi bɔɔ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ne ebi ásamé nto né mmu ηwe makwa Ɛsɔwɔ, úbó mambé wáwálé.”

⁴⁵ Ndere Jisɔs ajóó mbɔ, anené ebwó defóó nnó ákaá mekomejóó ayi alú né mmu ηwe Ɛsɔwɔ. ⁴⁶ Ne ajóó ne bwó áké, “Abó ásá nnó, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa abó mangé efwyale ne ágbó, ne ndó ekwónégé eleé, akwilege nyé né negbo. ⁴⁷ Aló nyé né Jerosale ne ájye né maló mako mangáregé mekomejóó Ɛsɔwɔ né mabɔ mií nnó bɔɔ ákwóré mataó bwó ne Ɛsɔwɔ ajinte gabo bwó. ⁴⁸ Enyú delu bɔɔ bí degéné unó bina, ne debó mangaré bɔɔ ubi. ⁴⁹ Ntóme nyé enyú

echye ewé nte wa abó anyémeno manchye enyú. Yémbɔ jwálege fa né meló kpa ewé, kpaá tɛ gébé gékwónége nyé eyigé uto bimbo utánege mfaánebuú uchwɔ enyú mmye.”

Jisɔs akwó afé mfaánebuú

(Mak 16:19-20; Añg 1:9-11)

⁵⁰ Jisɔs ase ebwó áfé kwókwólé né melo Betani, eféé mbɔ abweé amu mfaá ajé ebwó. ⁵¹ Ndere ajéle ebwó, alyá bwó aló mankwó ajye né mfaánebuú. ⁵² Efembó, baá utóó bí aló mamféé ji ne ákeré meso né Jerosale ne gejamégé nechóchó. ⁵³ Ne yendégébé ájwálege mmu echa upe Ɛsɔwɔ, áfége Ɛsɔwɔ.

Abya melóméló Jisós Kras

ndere JON asamé

Mekomejóó ayi achwáó ne genwá

¹ Gemegé nnó mme yina ala, mekomejóó abó alú mé. Mekomejóó yimbó abó alu ne Esówo ne mekomejóó yimbó abó alu Esówo. ² Abó alú mé ne Esówo té ula ulóó.

³ Unó uko ebi Esówo akwyé uké ne ji. Ji ábé dampó, mmbó yé geno gema gepó. ⁴ Mekomejóó yimbó ne awyaa genwá. Ne genwá eyigémbó gelú lé gengbó mbaá akwaá. ⁵ Gengbó eyigémbó gegené gé né mmu gem-mua, yémbó gemua gékágé kweré gejí.

⁶ Esówo abó ató mende fó ayi ákuú ji nnó Jon, ⁷ Jon achwó ndere ntése, mangaré ak-waá genó eyigé gengbó eyigémbó gelú, nnó ébwó awú áfyéé metáó ne gejí. ⁸ Jimbóó apóóf gengbó eyigémbó, achwó lé nkane ntése mampye akwaá ákaá gengbó eyigémbó. ⁹ Gengbó eyigé wáwálé, eyi gegené gé mbaá yéndemuú, gebó gechwáó fa né mme.

¹⁰ Ji abó alú fa mme, ne yé élé mme ayi Esówo akwyé akéné ne jí, bóó mme akaá fó ji wó. ¹¹ Ji achwó né melo wuú, bóó melo wuú ásé fó jí wó. ¹² Yémbó bóó ako abi ásélé jí, áfyéé mataó ne jí, áchyéé ébwó ébwánye mambé baá Esówo. ¹³ Gefáó eyigé ábyéné ébwó, gepóóf ndere akwaá ábyéne baá. Ne epóóf ntó ndere akwaá ákelegé, epóóf ntó ndere nete akelege. Nebyene bwó netane mbaá Esówo.

¹⁴ Mekomejóó yimbó, abwólé mekwaá, ajwólé fa mme ne ese, alere galógáló ayi apwo amu ne ajógé depó etire delú wáwálé. Degé enoge ewé ji awyaa, ewé ji aséle mbaá Nte wuú ndere danchi Maá.

¹⁵ Jon agarege bóó geno eyigé ji agene getóme ne Jisós, ajógé kenke aké, “Gégé muú ayi njoógé nya nnó, ‘Ji ayi achwáó mbo me meso apwó me, néndé gemégé nnó ábyé me, ji abó alu mé.’”

¹⁶ Ne gétúgé galógáló wuú apye ese ako debó nebo matimati. ¹⁷ Mabé Esówo aké ne Mosis yémbó galógáló ne wáwálé áke ne Jisós Kras. ¹⁸ Yé muú ama ayi agene me Esówo apó ekose danchi maá wuú. Ji alu ntó eke Esówo. Ji ayi alu fíí ne nté wuú ne apye bóó akaá gefáó eyigé nte alu.

Mekomejóó ayi Jon menwyad bóó manad Esówo ágarége (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18)

¹⁹ Akpakpa bóó Jus né Jerosalé áto ámpyéé upé Esówo ne ámpoó ámpyéé upé Esówo nnó áchwó ágií Jon nnó ji alú wáá? Agigé mbo,

²⁰ Jon ashya fó mangaré ébwó wáwálé wó. Ge na ne ji agare, aké “Me mpóóf Muú yi Esówo akweré ji élá gefwa.”

²¹ Agí ji áké, “Ne wó olu wáá? Nnó wó olu élé Elija.” Ne Jon ashúú ébwó meko aké, “Ngba me mpó.” Ama ágií ji áké, “Nnó wó olu muú ekpávé Esówo?” Ama ashúú ébwó meko aké, “Ngba.”

²² Aké, “Wó olu wáá yéé, shúú esé meko ayi deyye garé bóó abi atómé esé. Wó mboó aké olu wáá?”

²³ Ne Jon ashúú ébwó meko aké, “Me nlu meko muú fó ayi ábéne né mashwane nnó, nyage meti Ata ebe cho; mbo ne Asaya muú ekpávé Esówo abó ajóó.”

²⁴ Bóó dentoó bina álu ntó ekwo bóó Farasi, ²⁵ Ne ágií Jon áké, “Ulannó wó ówyagé bóó manaá Esówo mbogé opóóf Muú yi Esówo akweré ji élá gefwa, yé élé Elija yé ebe élé muú ekpávé Esówo ayi abó agare nnó achwáó?”

²⁶ Jon ashúú ébwó meko aké, “Me, nwyage enyú ne manaá Esówo mamámá, yémbó muú fó alú fa metáó metáó enyú ayi délá kágé ji. ²⁷ Achwáó mbo me meso, me nkwané yé muú ayi akágé manyíí unó uka ebií wó.”

²⁸ Unó bí na uko upye né melo Betani né egbé ebeé Jodan mbaá Jon awyagé bóó manaá Esówo.

Jisós alu mad egónme Esówo

²⁹ Bíí uyyagé Jon agé ndere Jisós achwáó eta wuú, aké, “Gégé maá egónme Esówo ayi akpáné gabo akwaá fa mme. ³⁰ Ji ne me mbo njóoge ntome ne ji nnó, ‘Muú fó achwáó mbo me meso ayi apwó me néndé gemége nnó ábyé me ji abó alu mé.’” ³¹ Me mboó, mbo nkaá fó jí wó. Yémbó ula bi me nwyagé bóó manaá Esówo ulú élé mampye bóó Isrelí akaá jí.”

³² Ne Jon agaré bóó geno eyigé ji agene, aké, “Ngé Mendoó Ukpea ndere etané mfaánebuú éké gepwíne schwó téne ji mmye. ³³ Me mboó, nkaá fó jí wó, yémbó muú ayi atómé me nnó nwyaa bóó manaá agaré me aké, ‘Muú ayi ógené Mendoó Ukpea éshúlege etané ji mmye, ji yi mbo ne alú muú ayi awyagé bóó ne Mendoó Ukpea.’” ³⁴ Me ngé ndere epyembo ne Jisós, ne ngarege enyú nnó ji alú Maá Esówo.”

Baá utóó abi Jisós abóó mbe akuií

³⁵ Bíí ebií fó uyyagé, Jon ama atené efeé ne baá utóó bíí apea. ³⁶ Ndere agéne Jisós akene aje, ajóó ne baá utóó bíí aké, “Gégé maá egónme gepége Esówo mbo.”

³⁷ Ne baá utóó bíí bimbó apea áwúgé ndere Jon ajóó mbo, ákwólé Jisós. ³⁸ Jisós ábwólégé ushu meso agé ébwó ndere akwólégé jí, ágií ébwó aké, “Enyú dekelégé ndé?” Ébwó aké ne jí “Rabi wó ójwolege é fó” (Ula Rabi uténe nnó menleré).

³⁹ Aké ne ébwó, “Chwóge dégé mbaá ayi me njwolege.” Ébwó ákwólé yé jí ájye gé mbaá awu, alá ewú ábelé ne jí bíí bimbó.

Gébé eyigémbó gébó gélú kálánká eni né nkwale.

⁴⁰ Ne baá utáo bina apeá abi áwuú ndere Jon ajóó ákwólé Jisós, ama ele Andru menjmo Simun Pita. ⁴¹ Andru abó mbe akelé menjmo wúú Simun. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé degé Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa.” Mabo ami na, malu wye mabo mami mamaá ne Kras. ⁴² Asé yé Simun afé mbaá Jisós ne Jisós apé ji domeé, aké, “Wó okamege Simun maá Jon, akuú nye ntó wó nnó Sefas.” Sefas alu wye mabo mami mamaá ne Pita. (Ula Pita utene nnó etárávé.)

Jisós akú Filip ne Nataniel

⁴³ Bii ébifó uyyagé, Jisós akpome mmye manjye Galilií, ndere ajyéé agé Filip, ajóó ne ji aké, “Kwólé me.”

⁴⁴ Filip ntó atané Betsada maá melo ayi Andru ébwó ne Pita atane wye. ⁴⁵ Filip akéle Nataniel. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé dégé muú ayi Mosis asamé né mabé atome ne ji ne bós ékpávé Esówo ntó ásá ato ne ji. Alu Jisós muú Nasaret maá Josef.”

⁴⁶ Nataniel akale aké, “É! Genó gelógéló ntó gétánege né Nasaret.”

Filip aké, “Chwó kpa amé jye ógé.”

⁴⁷ Jisós agégé ndere Nataniel achwós eta wuú, aké, “Gé maá Isreli ayi wáwálé na. abwolége fó dembwóle.”

⁴⁸ Nataniel agii ji aké, “Ópye nnó ne ókaá me?” Jisós ashuu ji meko aké, “Gemégé nnó Filip akú wó, me ngé me wó né ulaa genóó eyigé ákuú nnó fig.”

⁴⁹ Nataniel awúgé mbo, aké, “Ménleré wó ólu Maá Esówo, ólu nto mfwa bós Isreli.”

⁵⁰ Jisós aké ne ji, gétúgé ngaré wó nnó ngé wó né ulaa genóó eyigémbó, “Ne ófyéé metóó ne me? Ógéne nye ukpékpé unó bi upwóó ébi.” ⁵¹ Ama ajóó aké, “Ngarége enyu wáwálé nnó, dégéne nye nkane mfaánebuu anenege ne makiénné Esówo akwóne áshulege ne mfaa Maá Nte Mekwaá.”

2

Neba né melo Kana

¹ Bii ébifó uyyagé, né ndó eyi egbeé eléé, neba nefó neboó nélú né melo Kana né gebagé mewaa Galilií, mma Jisós abó alú wye. ² Abó ntó Jisós ne baá utáo bii né neba énné mbo. ³ Ne mmoó epaá ewémbó mabyége mma Jisós ajóó ne ji aké, “Mmoó bwó mabye.”

⁴ Ne Jisós ajóó ne ji aké, “Mma ógarége fó me genó eyigé mboó mampye, gébé ya gélú gakwáne.”

⁵ Yémbó mma Jisós ajóó ne baá defwe abi ánene ankéé aké, “Pyége yéndégenó eyigé ji agarege enyu nnó dépye.”

⁶ Eké pyeémbó, bó nkwó manaá fó akené alú eféé kwókwólé abi bós Jus áchwéle manaá wye ne áshwónége byó bwó manemmye mbaá Esówo ndere gepóge bwó

gélú. Nkwó ama akpene baá bó nda manaá esaá yé esaá meso éfya.

⁷ Jisós ajóó ne baá defwe abi ánene ankéé aké, “Fyégé manaá magbeé né bó nkwoó bimbo.” Afyégé manaá magbége lábé lábé, ⁸ aké ne ébwó, “Chwégé amifo déchye memgbare epaá.” Ne ápye wye ndere ji ajóó. ⁹ Ne memgbare epaá afwórége manaá amimbo, ami mabwólé mmoó, akaá fó mbaá ayi mami matané wó. Yémbó bós abi áchwéle manaá amimbo ákaa. Ne megbare epaá akuú menó neba atené baba, ¹⁰ ajóó ne ji aké, “Yéndémuú anégé epaá, abós kpe mbe achwó ne mmoó malómáló. Bós ányúgé me kpaá ápwagé ne achwó ne ami mabomabo. Ne wó obelé mmoó ami malómáló mala kpaá té nana?”

¹¹ Ge gepóge ufélékpa mbe eyigé Jisós apyee na. Apye geji né Kana né gebagé mewaa Galilií. Apye mbo manlere gepóge uto bii. Ne baá utáo bii agégé mbo áfyéé matóó ne ji.

¹² Epaá ewémbó ebyége, Jisós ashulé afé né Kapanom ne mma wuú, arjmo bii ne baá utáo bii, eféé ne ébwó ábelé mboó ndó.

Jisós abú bós bi akpoó unó né mma écha upé Esówo

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹³ Epaá koó upú bós Jus élagé kwókwólé Jisós akwó afé né Jerosale. ¹⁴ Akwónégé, akpe né mmu dachi écha upé Esówo. Agé ndere bós abi ákpóó mpo, magóhje, upwene mampye upé mbaa Esówo, ne abi ájwólé ákwórege manjka. ¹⁵ Agégé mbo, abó manyii akwye getó, abú bós bimbo ako átané wye chónchó ne magóhje, ne mpo. Atyá manjka ayi bós abi ákene gesegé manjka mankworé, amu makpókpógélé bwó agbé. ¹⁶ Ne anyá bós abi akpoó upwene aké, “Kpagé ubi détané fa, débófó mambwólé gepúgé Nte wa géla ntoné gese wó.”

¹⁷ Jisós apyégé mbo, baá utáo bii áte meko mejóó ayi asamé né mmu njwe Esówo nnó, “Géchyéé eyigé me nwyaa né gepú jye gesóó me mmu eké mewe.”

¹⁸ Akpákpá bós Jus áchwóó jóó ne Jisós aké, “Ndé gefóge gepó eyigé wó ókagé leré mampye esé dékaá nnó élé Esówo ne achye wó eshye mampye depó eti.”

¹⁹ Jisós ashuu ébwó meko aké, “Muúgé écha upé ewéna, nselé ndó eléé mpye ewú ekere meso ndere ébo elu”.

²⁰ Bós bimbo áké, “Óké ndéé? Écha upé ewé, eselé esé usaá njme upéá meso ékené mantané, ne wó óké óselé ndó eléé mantané ewú?” ²¹ Yémbó écha upé ewé Jisós ajóó mbo, ató élé ne menyammye wuú jimboó. ²² Jisós akwilége né negbo, baá utáo bii áte nnó ji abó ajóó né mechó éwé. Akamé ne genó eyigé njwe Esówo ajóó ne eyigé Jisós ajóó.

Jisós akad genó eyi gélú né metóó akwad

²³ Ne gébége Jisós alú né Jerosale anyéé epáá koó upú, apye gejamégé bós áfyéé mataó ne ji gétúgé ufós unó ne ufélekpa ebi ji apyéé. ²⁴ Yémbó Jisós afyéé fí mataó ne ebwó wó, néndé akaá ndere mekwaá alú. ²⁵ Epósé ewé muú agarégé ji néndé jimboó akaá mé genó eyi gelú mekwaá metáó.

3

Jisós ne Nikodemus

¹ Muú kpaá bós Jus fó abó alú, ayi ákuú ji Nikodemus. Alú muú ekwó bós Farasi. ² Mende yimbo achwó bané Jisós ne utuú, ajoó ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó Esówo ne atómé wó, néndé muú fó akágé pyé unó bi wó apyéé, mbógé Esówo alá pó ne ji.”

³ Ne Jisós ashuú ji meko aké, “Ngarégé wó wáwálé nnó, mbógé alá ábyé muú mambye ayi meke wó, agéne fí gefwa eyigé Esówo ágbárege.”

⁴ Ajoógé mbo, Nikodemus agii ji aké, “Muú akwógé mbo mé ukoó, ápyéé mbo nnó ne ámá ábyé ji?” nno amage kpé né mmu une mma wuú ábyé ji?

⁵ Jisós ashuú ji meko aké, “Ngarégé wó wáwálé nnó mbógé alá ábyéé muú nebyéé né manaá ne Mendoó wó, anyéé fí gefwage Esówo. ⁶ Mekwaá abyene ele nte mekwaá, Mendoó ntó ebyene elé Mendoó. ⁷ Ekágé alá meno mekpo fuú, elé njóó ne wó nnó, abó mambyé muú mambyé ayi meke. ⁸ Mbyo amye yéndé mbaá ayi akélége, muú awuú geywa jii, yémbó ákágé fí mbaá ayi atané ne mbaá ayi ajye. Wyémbó ntó ne elu ne muú ayi ábyéne ji né Mendoó. Muu ákaáge gare fí ndere Mendoó ebyene Mendoó.”

⁹ Nikodemus awúgé mbo, agii Jisós aké, “Ewéna ebee mbo nnó?” ¹⁰ Jisós ashuú ji meko aké, “Wó olú gekpékpégé menleré bós Isrelí nnó okágé unó bi?” ¹¹ Ngarege wó wáwálé nnó, esé dejojé depó etiré dékágé, ne dégarege unó bi esé dégéne, yémbó enyú dékelege fí manwú. ¹² Ngarege enyú unó bi upye fa mme enyú dékámégé, nnó ngare enyú ebi upyéé né mfaánebuú ne dékámégé? ¹³ Yé muú ayi akwómé mé ájyéé né mfaánebuú apó, ékosé wye Maá Nte Mekwaá ne atané mfaánebuú achwó fa mme. ¹⁴ Ndere Mosis abweé nyá mmyó né mashwóne wyémbó ntó ne abóó mambwe Maá Nte Mekwaá né mfaa ¹⁵ Ne yéndémuú ayi áfyéé metáó ne ji, abó genwá eyi gélagé byé.

¹⁶ Esówo abó gejeé ne bós mme, nkáwú ne atómé danchi maá wuú nnó yéndémuú ayi áfyéé metáó ne ji, anomé fí mme detu, abó genwá eyi gélagé byé. ¹⁷ Esówo átoó fí Maá wuú fa mme nnó áchwó ágare nnó bós mme ákwe mpa wó. Ató lé ji nnó áchwó áfere ebwó né éfwyale gabo. ¹⁸ Yéndémuú ayi áfyéé metáó ne ji akwene fí mpa, yémbó

muú ayi alá áfyéé metáó ne ji wó akwe mé mpa néndé áfyéé fí metáó ne danchi Maá Esówo wó. ¹⁹ Gé na ne mpa ayi mbo abeé nye. Gengbó gechwó fa mme, yémbó bós ágbóo ne gemua apwó gengbó néndé unó bi ebwó abó apye ulomé fa. ²⁰ Ne yéndémuú ayi apyéé gabo akii fó gengbó, ne akélége fí manchwó né gengbó nnó ekágé gabo wuú agéné. ²¹ Yémbó muú ayi apyéé galógáló, achwóó né gengbó, nnó galógáló wuú agéné ágé nnó ji apyéé ndere Esówo akélege.

Jon menwyad bós manad Esówo agaré ndere Jisós alú

²² Ewyágé Jisós ne baá utóó bií alyáá Jerosale, áfé né gebagé mewaa Judiya ábelé ewú mboó ndó awyagé bós manaá Esówo. ²³ Né gébé eyigémbó, Jon menwyad bós manaá Esówo abó awyagé ntó bós manaá Esówo né melo Enon ewé elú kwókwólé ne melo Salim, elé manaá malú ewú dós. Bós ájye eta wuú awyagé ebwó manaá Esówo. ²⁴ (Né gébé eyigémbó, abó alú danfyé Jon né deno.) ²⁵ Ewyágé muú Jus fó aló manye mbeé ne baá utóó Jon, gétúgé gefós eyigé muú abóó manshwóné mmye ne ábé pópó né mbe ushu Esówo. ²⁶ Ne baá utóó Jon achwó eta wuú agaré ji aké, “Ménleré, mende ayi nyá obó olu ne ji né egbé ebeé Jodan ewé né, ayi obó ogarege bós gétú jii, alú mbo fa ne bós ako ájyéé eta wuú awyagé ebwó manaá Esówo.”

²⁷ Ajoógé mbo, Jon ashuú ebwó meko aké, “Muú fó akágé bó genó ekose nno Esówo achyeye ji geji. ²⁸ Enyú amboó delú bó ntésé ba gébége ngaré nnó, ‘Me mpó fí Muú yi Esówo akweré ji alá gefwa. Esówo ato me nnó mbó mbe ne ji.’ ²⁹ Meno neba ne awyáá mendéé neba, yémbó mejeé meno neba, muú ajwalege awuú meko meno neba, abeé ne nechóchó gétúgé meko meno neba ayi ji awuú. Nechónchó enina nelú ena, ne nana metáó egwó me gétúgé mende yina. ³⁰ Ji abó mankwó ngó, me mbó magbó gelú.”

³¹ “Muú yi atané mfaánebuú ajea gema apwó bós ako. Muú mme, abyé wye muú mme ne ajoógé lé depó ndere bós mme ájójge. Ji ayi atané mfaánebuú apwó bós ako. ³² Ji agarege unó bi ji awuú ne ebi agéne, yémbó yé muú yi akamege meko wuú apó. ³³ Yéndémuú ayi akámege meko mejóó wuú alerege nnó genó eyigé Esówo ajoó gelú wáwálé. ³⁴ Ne muú yi Esówo atómé, ajoógé elé deporé Esówo néndé Esówo achyeye ji utó Mendoó wuú byágebyágé. ³⁵ Nte agboó ne Maá, ne afye ji unó uko né amu. ³⁶ Ne yéndémuú ayi áfyéé metáó ne Maá yimbo, awyáá genwá eyi gélagé byé. Yémbó, yéndémuú ayi atóó mekpo mamfyé metáó ne ji agéné fí genwá eyigémbó, metáó usóó Esówo elu ne muú yimbo te kwýákwyá.”

4

1 Ekwó bós Farasi áwú nnó bós abi ayyeε mbaa Jisás, ji awyage ebwó manaá Esowo aja apwó abi ayyeε mbaá Jon. 2 Yembó wáwálé alú nnó Jisás jimbó awyáge f3 bós manaá Esowo, elé baá utós bií ne áwyáge. 3 Ne Jisás awúge nnó bós Farasi áwú nnó bós abi áchwó eta wuú aja apwó abi Jon, alyáá Judiya akeré meso né Galilíi, 4 abó mankoó wye né gebage mewaá Samariya ne afé né gebagé mewaá Galilíi.

5 Akwónégé né gebagé mewaá Samariya akwóné meló ewé ákuú nnó Sikar. Sikar alú kwókwólé ne melú mme ewé Jakób abó achyéε maá wuú Josef. 6 Embu manaá ewé Jakób abó áhomé elú ntó efeé. Jisás ákegé ápwagé, ayye jwólé wye. Gébé gélú kalanjá efyánépeá ne nḡwamese eyigé Jisás akwóné né mbaá yimbó.

7 Eké ewyáge, mendée Samariya f3 achwó efeé manchwé manaá. Jisás ajós ne ji aké, “Chyéé me manaá nyú.” 8 Gébé eyigémbó, baá utós bií afé né melo manjye na menyéé.

9 Mendée Samariya yimbó aké, ne ji “Wó olú muú Jus, me nlú muú Samariya, epyéεmbó nnó ne ogíi me manaá manyú?” Ajós mbó néndé bós Jus ne bós Samariya átuúgé f3. *

10 Jisás ashuú ji meko aké, “Wó ób3 ókaá mbó echye ewé Esowo achyége ne gefógé muú ayi agíi mbó wó manaá, mbó ogíi ji, ne ji abó achyége wó manaá ami machyεge genjáw.”

11 Mendée yimbó ajós ne ji aké, “Ata ópó ne genó manchwé manaá, ne embu manaá ewéna egomé. Ɔpyéε mbó nnó ne ógé manaá ami machyége genjáw? 12 Nnó wó òjeá geme ópwó gekwenege nte sé Jakób muú áhomé esé embu manaá ewéna? Ewé jimbó, baá bií ne utú bií anyuú manaá wye.”

13 Jisás aké ne ji, “Yéndémuú ayi anyú manaá amína, mmwólé manaá emágé pye ji, 14 yémbó, yéndémuú ayi anyú manaá ami me nchyege nye, mmwólé manaá emágé pye sé ji te kwyakwa. Ne manaá ami me nchyege ji, mabwólé nye mala eta wuú eké embu nnyi ewé etanege manaá ami machyége genjáw eyi gélágé byé.”

15 Mendée yimbó aké, “Ata chyéé me manaá amimbó nnó mmwólé manaá epyége sé me, ne nnó nchwóge sé fa manchwé manaá.”

16 Jisás ajós ne ji, aké, “Chó kuú menó wye enyú déchwó.”

17 Ne mendée yimbó ashuú ji meko aké, “Me mmpó ne menó”,

Jisás aké, “Wó olú cho ndere óké ópó ne menó, 18 néndé ób3 óbá mé ano ata, ne ayi olú

mbó ne ji nana, apó f3 menó wye. Genó eyigé wó ójós mbó gélú wáwálé.”

19 Mendée yimbó ajós ne ji aké, “Ata elúmbó eké wó olú muú ekpávé Esowo. 20 Ukwene ante sé abó ánogé Esowo né mekwe ewéna, yémbó enyú bós Jus deké ánogé elé Esowo né melo Jerosale.”

21 Jisás ajós ne ji aké, “Kámé genó eyigé me njóógé, gébé gechwó nye eyigé enyú delá nógé sé Esowo fa né mekwe ewéna, yé ebélé né Jerosale. 22 Enyú bós Samariya dénogé genó eyigé delá kaágé, esé bós Jus dénogé genó eyigé dékaágé néndé muú ayi aférege akwáá né efwale gabo atanege nye elé mbáá bós Jus. 23 Yémbó gébé gechwó, ne géchwó mé, eyige bós abi anógé Nte se wáwálé anoge nye ji né gefós eyi gelu wáwálé ndere Mendóo Esowo elerege. Gé ufós bós abi Esowo akélege nnó ánoógé ji mbó. 24 Esowo alú Mendóo ne bós abi anógé ji abó manógé ji né gefós eyi gelu wáwálé ndere Mendóo Esowo elerege.”

25 Ne mendée yimbó aké, “Nkaá nnó Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa, ayi akuú ji Kras achwó, gébége achwóge agarege nye esé yéndégenó cháñéé.”

26 Jisás agaré yé ji aké, “Me yi njóge mbó nlu ji awu.”

27 Eké ewyáge baá utós Jisás áchwó; ne alá meno mekpo fuú nkane ágéné ji ajóoge mejós ne mendée yémbó yé muú ayi agíi ji nnó ókelege ndé, yé ebé elé nnó ulannó ójósge mejós ne mendée yina apó.

28 Mendée yimbó alyáá yé nkáw manaá wuú efeé afé né melo ayye gáré bós aké, 29 “Chwóge dégé mende ayi agaré me yéndégenó eyige me mbó mpyéε. Nnó ji ne alu Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa?” 30 Ne bós átané né melo ájyεε gé Jisás.

31 Né gébé eyigé mendée yimbó ayyeε né melo, baá utós Jisás ákpeáge ji aké, “Menlére nye menyéé.”

32 Yémbó Jisás ajós ne ebwó aké, “Me nwyá menyéé manyé ayi enyú delá kaá wó.”

33 Ajóógé mbó, baá utós bií ajós ne ate aké, “Nnó muú f3 achwó ji ne menyéé?”

34 Ndere ajóógé mbó, Jisás aké, “Menyéé wa alú elé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege ne mampye utós bií nnéré cháñchá. 35 P5 enyú déjósge na nnó, ‘Ela amfaá ani ne mbwé ákwóné mamferé?’ Yémbó me ngarege enyú nnó bwεge ame dépe makós, mbwε akwóné mé mamferé. 36 Ye nana muú ayi aférége mbwé abós nsa wuú ne anywεrege mbwé yimbó ne mbwé yimbó ele genjáw eyi gélágé byé. Ebege mbó, mempené ne memferé ábeé ne nechóchó chónchó. 37 Epyéεmbó, nekanemejós eniné

* 49 Elú wáwálé nnó: Bós Jus átué f3 ne bós Samariya néndé gébé eyigé bós Asariya amyéé be apwó bós Isrelí, ákpa ebwó afé ndere afwe. Ne abi alá né gebagé mewaá Samariya ába bós abi alá p3 f3 bós Jus. Ndere elúmbó, b3 Jus bifo abi alá né gebagé mewaá Judiya, áse nnó ebwó ápo pópó né mbe ushu Esowo.

ajɔɔ nnó, ‘Mempené apégé, memferé aféré’ nelú wáwálé. ³⁸ Me ntó enyú nnó déjyééf déféré mbwé né mekɔɔ éwé enyú déla dépéé mbwé wye wó. Bɔɔ abi chá ápye utɔɔ, enyú débɔ nsá né utɔɔ bwó.”

Gejamégé bɔɔ Samariya áfyé metɔɔ ne Jisɔs

³⁹ Né gébé eyigémbo gejamégé bɔɔ Samariya, áfyé metɔɔ ne Jisɔs gétúgέ genó eyigé mendée yimbo agaré ebwó nnó, “Agaré me yéndégenó eyigé mbó mpyéé.”

⁴⁰ Bɔɔ Samariya bimbo, ágégé Jisɔs, áné ji mmye nnó ajwólé ne ebwó, ne Jisɔs abelé ne ebwó ndó epeá.

⁴¹ Né mboó ndó eyimbo, gejamégé bɔɔ ama áfyé metɔɔ ne Jisɔs gétúgέ mekomejɔɔ ayi ji agaré. ⁴² Ne ájɔɔ ne mendée yimbo aké, “Esé défyé metɔɔ ne Jisɔs ana epósé gétúgέ mekomejɔɔ ayi agaré esé néndé esé amboó déwú ne dékaá nnó ji alu Mempoó bɔɔ mme wáwálé.”

Jisɔs apyéé maá muú kpáá góména atóó

⁴³ Ndó yimbo epea ekógé, Jisɔs alyaa melo Samariya afé né Galilí. ⁴⁴ Jisɔs jimboó abó ajɔɔ mé aké, “Muú ekpávé Esɔwɔ apó ne énogé né melo wúú.” ⁴⁵ Akwónégé né Galilí bɔɔ melo Galilí ásé ji amu apeá néndé ebwó ágé yéndégenó eyigé Ji apyéé né Jerosale gébége epeá koó upú. Elé ebwó ntó ábó álú wye.

⁴⁶ Ne Jisɔs ama ajyéé né melo Kana ewé ji abó apyéé manaá mábwólé mmoó né gebagé mewaa Galilí. Ne muú kpáá góména fá abó álú né melo Kapanom ayi maá wúú abó amée. ⁴⁷ Mende yimbo awúgέ nnó Jisɔs atané melo Judiya achwó né Galilí, ajyé ne ji mmye nnó áchwó ápyéé maá wúú ayi amée alá magbómagbó atóó.

⁴⁸ Ne Jisɔs ajɔɔ yé ne ji aké, “Me nlá mpyé gepogé ufélékpá ebi ulérege utó Esɔwɔ wó, enyú défyéé fá matɔɔ ne me.”

⁴⁹ Ajɔɔgέ mbo, muú kpáá yimbo aké, “Ata chwó déjyé ekágé maá wa agbó.”

⁵⁰ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Chó maá wye atoge nye.”

Ne mende yimbo akamé ne mekomejɔɔ ayi Jisɔs ajɔɔ mbo, afé. ⁵¹ Ndere mende yimbo ajyéé, baaá défwé bíí átuú ne ji né meti, agaré ji aké, “Maá wye alu mebe.” ⁵² Ne mende yimbo agíí ebwó gébé eyigé maá yimbo atóó. Aké, “Gefwene yimbo gébyé ji mmye njuna né kalanjá ama.”

⁵³ Agárégé ji mbo, ate nnó élé wye né gébé eyigémbo ne Jisɔs abó ajɔɔ ne ji nnó, “Maá wye atógé nye.” Ndere epyéémbo mende yimbo ne ula gepú bíí uko áfyé metɔɔ ne Jisɔs.

⁵⁴ Gé ndó ayi agbeé manáne apea ayi Jisɔs aléré gepogé ufélékpá né Galilí gébége atané né Judiya.

5

Jisɔs apyé mbwére atóó

¹ Ndófó ekógé, Jisɔs alyaa Galilí akwó afé né Jerosale manjye nyé epeá bɔɔ Jus fá. ² Né melo Jerosale, géntóogé manaá fá gélú wye eyigé ano geji nebo agbá ata, Kwókwólé ne menombi ewé magónme ákóge wye. Akúú geji né mejóó Hibru nnó Betsata. ³ Gejamégé bɔɔ abi amée, ájwólége wye. Abi amé nónómé, ubwéré, ne abi amée unchanchi. Aglé nnó Nnyi nebulé. ⁴ Ekíénné Esɔwɔ fá echwó, gébégebé ebúlege géntóogé manaá eyimbo. Ne muú ayi ábɔɔ mbe ashulége né mmu manaá mimbo, yéndé nemée éniné ji amée nebyéé. ⁵ Mende fá ntó ayi abó amée né anjme esaá meso nekuúneleé abó alu eféé. ⁶ Jisɔs agégé ji ndere álú eféé bélé, akaá nnó amée mé né gejamégé anjme. Agíí ji aké, “Ókelege nemée nyéé nebyé?”

⁷ Mende yimbo ashúú ji meko aké, “Ata, mpó ne muú ayi akpané me afyéé né mmu gentóó eyigémbo gébége nnyi nébulége. Yéndégebé nkulégé manjye, muú yicha abó mbe.”

⁸ Ajɔɔgέ mbo, Jisɔs aké ne ji, “Kwilé ka, pwi gebó jyé, ojye mmu.” ⁹ Ne ténéténé ayi Jisɔs ajɔɔ mbo mende yimbo atóó, akwilé ka, apwi gébo jíí akene.

Mechó ewéna epyé né bíí uwyaa bɔɔ Jus. ¹⁰ Epyégémbo, ákpakpa bɔɔ Jus ájɔɔ ne mende yi atóó mbo aké, “Fina élé bíí uwyaa, ne ebé sé ekamé fá nnó muú akpá gébo né bíí uwyaa wó.”

¹¹ Ne mende yimbo ashúú ebwó meko aké, “Muú ayi apye me ntóó ne agaré me nnó nkpa gébo ya nke njye.”

¹² Akpakpa bimbo, agíí ji aké, “Ndé muú awú agaré wɔ nnó ákpá gébo jyé ákené?”

¹³ Mende yimbo akagé sé muú ayi apye ji atóó, néndé gejamégé bɔɔ abó álú eféé, ne Jisɔs akpe né mpú bwó.

¹⁴ Ewyagé Jisɔs ama agé ji né mmu echa upé Esɔwɔ, ajɔɔ ne ji aké, “Gé, nana atóó, apyégé sé gabo, ékágé mechó kpáá eshúlú wɔ mmye.”

¹⁵ Ne mende yimbo ajye garé yé ákpakpa bɔɔ Jus bimbo nnó élé Jisɔs ne abó apyéé ji atóó.

¹⁶ Eféé mbo ne ákpakpa bɔɔ Jus ábɔɔ manchyégé Jisɔs efwyale gétúgέ ji apyéé muú atóó né bíí uwyaa. ¹⁷ Jisɔs ajɔɔ ne ebwó aké, “Nte wa apye utɔɔ yéndégebé, mentó mbo mampyége utɔɔ.”

¹⁸ Ajɔɔgέ mbo, matɔɔ ásó ákpakpa bɔɔ Jus kpáá, ányéméno nnó ábó manwá ji. Néndé ji akwé fá ebé bíí uwyaa ewú ewú wó, améé ntó mmye ne Esɔwɔ gétúgέ ajɔɔ nnó Esɔwɔ álú nte wúú.

* 5:4 Elú wáwálé nnó: Malb ani yina, apó né ukwéne bɔ njwe.

Jis̄as awya utó manchyées geñwá ne mansó mpa

¹⁹ Jis̄as ajóó ne ebwó aké, “Me ngaré enyú wáwálé nnó me Maá nténégé f̄ó ushu ushu ba mampye genó, ekosé unó bi me ngéne Nte wa apyées ne me ntó mpye néndé yéndégenó eyigé Nte apye, geji ntó ne Maá apyées. ²⁰ Elé Nte agboó ne me Maá alárege me unó uko ebi jimboó apyées. Ne amágé lére nye me ukpékpé unó bi upwóó bina. Ne enyú délaá nye mano mekpo fuú. ²¹ Ne wye ndere Nte apye bóó abi ágboó ákwilege ne negbo, achye ebwó geñwá, mbóntó ne Maá achyegé geñwá mbaá yéndemuú ayi ji Nte akélege. ²² Ne yé muú ayi Nte wa asóó mpa wuú apó. Yémbó achye me Maá wuú utó nnó nsógé mpa bóó akó. ²³ Nnó bóó ako ánogé Maá wye ndere ánogé Nte. Muú ayi alá ánogé Maá wó, ebyennó ánogé f̄ó ntó Nte muú atamé ji.

²⁴ “Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndemuú yi awuú mekomejóó wa ayina, ne áfyéé metóó ne muú ayi atamé me, awya geñwá eyi gélagé byé. Muú yimboó ntó akpéné f̄ó unó mpa, atané me né meti negbo akpe né meti geñwá. ²⁵ Ngarége enyú wáwálé nnó gébé géchwóó, ne géchwó mé eyigé bóó abi álú ne meti negboó awuú nye meko Maá Esówó. Ne bóó abi awuú ne áfyéé metóó ne ji, ákerege nyé né meti geñwá. ²⁶ Ndere Nte wa jimboó alú menchyéé geñwá mbóntó ne ji apye me Maá wuú nnó mbé menchyéé geñwá. ²⁷ Ne achyéé me Maá wuú uto mansó mpa akwaá, néndé melú Maá Nte Mekwaá.

²⁸ “Ekágé delá mano mekpo fuú gétúgé mechó ewé. Gébé géchwóó eyigé áwuú bóó abi álú né mmu manome áwuú nye mekomejóó Maá Nte Mekwaá ²⁹ Awúgé átánegé nye mmu manome. Abi ápyéé unó bi Esówó akélege, ákwilege nye ákpe né geñwá eyi gélagé byé. Ne abi ápyéé gabo ákwilége nye ákpe né unó mpa. ³⁰ Nkágé téne f̄ó ushu ushu ba mpye genó. Nkane Nte wa agárege me mbóntó ne nsóó mpa. Ne gefóó eyigé me nsóó mpa gelú cho, néndé nkelege lé mampye genó eyigé muú ayi atamé me akélege nnó mpye, epóó ndere me nkélege mampye.

Bó ntése Jis̄as

³¹ “Mbógé me mbóó nke ngarege bóó depó etiré détome ne uto ba ebyennó unó bi me ngarege mboó ulú detú. ³² Muú f̄ó ntó alú ayi alú ntésé wa, ne nkaá nnó unó bi ji agarege átóme ne me, ulú wáwálé. ³³ Enyú detóó nyá bóó dentóó mbaá Jon menwyaá bóó manaá Esówó, ne ji agaré enyú wáwálé gefógé muú ayi me nlú. ³⁴ Me nkelege f̄ó nnó bóó ákaá gefógé muú ayi me nlu. Me njógé mboó ntome ne Jon, nkelege élé nnó enyú dewu nnó ékágé dekwe mpa Esówó. ³⁵ Ji Jon abó alú eké etulekan ewé élúli égénege. Ne mboó gébé f̄ó enyú debo désé genjgbóó ji ne nechóchó. ³⁶ Me

nwya unó bi ulérege gefógé muú ayi me nlú, ebi unéa upwó ebi Jon ágaré. Elé wye utóó ubi, ebi Nte wa afyées me né amu nnó nnéré, ubi ne mpyée. Ne ubi ne ulérege nnó Nte wa ne atamé me. ³⁷ Ne Nte wa muú atamé me, agaré ntó gefógé muú ayi me nlú. Enyú delú danwú meko wuú, ne ye gefógé muú ayi ji alú delú dangé. ³⁸ Ne enyú debelé f̄ó mekomejóó wuú né matóó nyú wó, néndé genó eyi gelerege mboó élé metóó ewé enyú dela défyéé f̄ó ne muú ayi ji atamé wó. ³⁹ Enyú decherege uno ebi ásame né muu nyé Esówó ayi déferé nnó ji ne apyée enyú débó geñwá eyi gélagé byé ne mekomejóó yimboó ajóógé atome élé ne me. ⁴⁰ Yémbó enyú dékélégé f̄ó manchwó eta wa nnó débó geñwá eyi gélagé byé.

⁴¹ “Me nkélégé f̄ó nnó ákwaá áféé me. ⁴² Yémbó ndere me nkaá enyú, enyú débóó f̄ó gejeé ne Esówó wó. ⁴³ Me nchwó né mabo Nte wa, enyú déshya mansé me. Yémbó muú yi chá achwóge né mabo amii jimboó, enyú déselé nye ji. ⁴⁴ Enyú dékége nnó ate bóó ne áfegé enyú dékége f̄ó nnó muú yi ji mbií ne alú Esówó, áféé enyú. Epyemboó nnó ne enyú défyéé matóó ne me.

⁴⁵ “Yémbó déferégé f̄ó nnó me ne nkúu nye enyú mpa né mbe ushu Nte wa, élé Mosis ayi enyú déneré matóó ne ji ne akuú nye enyú mpa. ⁴⁶ Mbógé enyú débó défyéé matóó ne Mosis wáwálé, mbó défyéé ntó matóó ne me, néndé unó bi ji asamé, útoó ne me. ⁴⁷ Téé ndere enyú delá kamé nnó unó bi Mosis asamé ulú wáwálé wó, epyemboó nnó ne deka me nnó ebi me njógé ulú wáwálé?”

6

Jis̄as achyées delé bóó áta menyéé

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Ebélégé, Jis̄as achyaá géntoógé mewaa Galilií eyigé ákuú ntó nnó géntoógé Tiberas. ² Ne gejamégé bóó ákwólege ji gétúgé ágené gepógé ufélékpá ebi ji apyée bóó mameé átoó. ³ Jis̄as ne baá utóó bií ákwó ájye jwóle né mfaá mekwe. ⁴ Gébé eyigémbó, epaá bóó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú, éla kwókwóle.

⁵ Ne Jis̄as ábwégé ame agé ndere gejamégé bóó áchwóó eta wuú, ajóó ne Filip aké, “Déname mboó bred ef̄ó ayi akwánege bóó bina manyé?” ⁶ Agii mbo manwú meko yi Filip ashúge nye, néndé jimboó akaá mé genó eyigé ji abóó mampye.

⁷ Filip ashúú ji meko aké, “Yé dékpá élé njá eyi muú utóó anyéé né amfaá aneé ne déna bred dékáré ukéké ukéké mbaá bóó bina, akwánégé f̄ó ebwó ako.”

⁸ Ne maá utóó Jis̄as ayifo ayi akúu ji nnó Andru menmo Simun Pita, aké, ⁹ “Njye gesa f̄ó, alú fana ayi awyaá ntó bred eta eyi ápye

ne bele ne meshuú epea, yémbó ekwánege mbó bós bina nnó?"

¹⁰ Ajosóge mbó, Jisós aké, "Garé yéndémuú ájwólé ka." Melú ewémbó ejá dambyanja dós, bós abi ájwólé wye ande ebwó ebwó álu genógé delé bós átáa. ¹¹ Ne Jisós asé ntóó bred eyímbo, achyé matamé mbaá Esowo, akaré mbaá bós abi ajwólé efeé. Wye mbó ntó ne apye ne meshuú eyímbo épeá ne yéndémuú ase ndere ji akélege. ¹² Anyégé agbége, Jisós agaré baá utós bii aké, "Nywerege ayi álaá ekágé délyaa yé genógé fós" ¹³ Ne ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá yé élé ntó bred ebo elú élé eta.

¹⁴ Ne bós bina ágégé gepoge ufelekpá bina, ebi Jisós apyémbó, aké, "Gé muú ekpávé Esowo wáwálé na, ayi alú manchwó fa mme." ¹⁵ Jisós ákágé nnó bós bimbó akélege mangbaré ji ne utó ápye ji ábé mfwa, alyaa ebwó ama akwó afé te mfaá mekwe jimbii.

*Jisós aké mfaa meko manaá
(Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Nkwálé akwónégé baá utós Jisós áshulé áfé né mbale géntoogé mewaa eyigémbó, ¹⁷ ákpe ékpe manchyaá ájyé né melo Kapanam. Gébé eyigémbó utuu ugi, ne Jisós abó alú danchwó báne ebwó. ¹⁸ Ndere ajyéé mbyo metometo amnye apye mgbannyi akwome. ¹⁹ Ebwó ájyége genógé nkpa neke eni, aké ágéne nkane Jisós akéne mfaá meko manaá achwó kwókwólé ne ekpée, ábó efo. ²⁰ Ne Jisós ajós ne ebwó aké, "Défóge, élé me." ²¹ Ajósge mbó mataó ágo ebwó manse ji akpe né mmu ekpée, aké ápéle ékpe etaré mé mbale mewaa né mbaá ayi ebwó ájyéé.

Jisós alú eké bred ayi achyége genwá

²² Bii ujjage, gejamégé bós abó alu né egbé géntoogé mewaa ewefa, ágé nnó élé ékpe ema ne ebó elú né mbale nnyi. Ape áge sé Jisós wó, ne ate nnó ji abó akpée fós ékpe ewémbó ne baá utós bii wó, baá utós bii ábó áfé ebwó ambii. ²³ Wye né bii bimbó, makpe fós átané né melo Tiberas achwó taré né mapea gentoge mewaa kwókwólé ne mbaá ayi Ata Jisós abó ajelé bred bós anyéé. ²⁴ Apé Jisós ne baá utós bii né makpe yimbo ágé wó. Akpe makpe yimbo áchyaá géntoogé mewaa eyigémbó áfé né melo Kapanam akélege Jisós.

²⁵ Agégé ji, ágií ji aké, "Ménleré ndé gébé wó ochyaa géntoogé mewaa ochwó wé?"

²⁶ Jisós ashuú ebwó meko aké, "Me ngarégé enyú wáwálé nnó dékélégé fós me gétúge gepoge ufelekpá ebi enyú dégné. Dékége élé me gétúge dényéé bred dégbéé. ²⁷ Détulégé fós mmye dékélégé menyéé ayi áchóge, mmyége mmye dékélégé élé menyéé ayi achyégé genwá eyi gélagé byé. Ji yimbo ne me Maá Nte Mekwá nchyége nye enyú. Nte wa Esowo apye ukpéke uno fós ne alárege

nnó ji achyéé me utó bii, nnó nchyége bós genwá eyigémbó."

²⁸ Ne bós bimbó ágií ji aké, "Esé dépyeémbó nnó ne dépyeé utós Esowo?"

²⁹ Jisós ashuú ebwó meko aké, "Utós Esowo bimbó ulú nnó enyú défyéé metóó ne muú ayi ji atómé." ³⁰ Bós bimbó ama ágií ji aké, "Ndé ufelekpá ebi wó omáge pye nnó esé dégé ne dékámé ne genó eyigé wó josóge?" ³¹ Ukwéne ante sé anyé nyá mana né mashwóne, wye ndere asamé né mmu bó nwe Esowo nnó, 'Achyéé ebwó bred ayi atané né mfaánebuú ányéé."

³² Ne Jisós aké ne ebwó, "Me ngarégé enyú wáwálé nnó epó fós Mosis ne achyéé enyú bred ayi átané mfaánebuú, élé Nte wa ne achyége ushuú bred ayi mbós ayi atané né mfaánebuú. ³³ Bred ayi Esowo achyége élé muú ayi atané mfaánebuú ne achyége bós genwá eyi gélagé gébyeé."

³⁴ Jisós ajósge mbó, bós bimbó aké, "Ata chyége esé bred yimbo yéndégébé."

³⁵ Ne Jisós agaré yé ebwó aké, "Me ne nlú bred ayi achyége genwá. Yéndémuú ayi achwó eta wa mesa amnye sé ji, ne muu ayi áfyéé metóó ne me mmwólé manaá nto epye sé ji. ³⁶ Ne ngare mé enyú nnó enyú dégé me yémbó défyéé matóó ne me wó. ³⁷ Yéndémuú ayi Nte wa achyége me, achwó nye eta wa, ne yéndémuú ayi achwó eta wa, me mbuú fós ji. ³⁸ Néndé me ntané fós mfaánebuú manchwó pye ndere nkélege wó, nchwólé mampye ndere muú ayi atómé me akélege. ³⁹ Ne genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó, mpye gélu nnó ekágé mpye yéé muú ama anó né geluágé bós ako abi ji achyéé me. Mpye élé ebwó akwilé né negbo né bii bi kwyakwya. ⁴⁰ Néndé genó eyigé Nte wa akélege gélu nnó, yéndémuú ayi agéné me Maá wuu ne áfyéé metóó ne me, abó genwá eyi gélagé byé. Ne me mpye nye ji akwilé né negbo né bii ebi kwyakwya."

⁴¹ Jisós ajósge mbó, bós bimbó álo manménégé gétúge ji ajós aké, 'Me nlú bred ayi atané mfaánebuú ashulé mme'. ⁴² Aké pó nnó Jisós maá Josef na? Esé dékage mma wuu ne nte wuu. Epye mbó nnó ne ji aké atané mfaánebuú ashulé mme?

⁴³ Ne Jisós ashuú yé ebwó meko aké, "Gógé manménégé ne ate, ⁴⁴ yéé muú ayi ákágé chwó eta wa ayi nte wa muú atómé me alá aja ji áchwó wó apó. Ne ayi achwó eta wa, mpye nye ji akwilé né negbo né bii bi kwyakwya. ⁴⁵ Muú ekpávé Esowo fós abó asá nnó, 'Esowo alárege nye bós ako meti.' Ewena ete ne nno yéndémuú ayi awuu ne ágií genó eyigé Nte wa akélege, achwó eta wa. ⁴⁶ Menjós mbó, epó fós nnó muú fós agé mé Nte wa wó, ekosé me muú ntané eta wuu ne ngéne ji. ⁴⁷ Ngaré enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi áfyéé metóó ne me abó genwá eyi gélagé gébyeé. ⁴⁸ Me nlú bred ayi achyége

genwá. ⁴⁹ Ukwéne ante nyú anyé nya mana né mashwóne, yémbó ágbó. ⁵⁰ Ne gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme, ji ne alu gefóó eyigé yéndémuú ayi anyé ji agboó fí. ⁵¹ Me nlú bréd ayi achyége genwá, ayi atané mfaánebuú ashulé mme. Yéndémuú ayi ányéé bréd yina abeé ne genwá eyi gélagé byé. Ne bréd yina elé menyammye wa ayi nchyége nye mbaá bós mme mekó manwene genwáge bwó.”

⁵² Jisós ajósge mbo, bós Jus áló manyé mbeé metometo ne ate áké, “Mende yina achyége mbo esé menyammye wuú nnó dényé nnó?”

⁵³ Jisós ajós yé ne ebwó áké, “Ngarége enyú wáwálé nnó, mbógé enyú délá dényéé menyammye Maá Nte Mekwaá ne dényúu manóó míí wó, débó fó genwá. ⁵⁴ Ne yéndémuú ayi anyéé menyammye wa ne anyúu manóó ma, abós genwá eyi gélagé byé, ne mpye nye ji akwilé né negbo né bíí bí kwyakwya. ⁵⁵ Néndé menyammye wa alú menyéé wáwálé ne manóó ma ntó malú genó eyigé ányú wáwálé. ⁵⁶ Yéndémuú ayi anyéé menyammye wa ne anyú manóó ma, abeé muú ama ne me, ne me ntó mbeé muu ama ne ji. ⁵⁷ Nte wa menche genwá ató me, Me ntó nwyáá genwá gétú jii. Mbóntó ne yéndémuú ayi anyéé menyammye wa abós genwá gétú ya. ⁵⁸ Gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme na. Apófó eké mana ayi ukwéne ante nyú anyé nyá ne ábelé gé ágbó. Yéndémuú ayi anyéé bréd yina abeé mebe te kwyakwya.” ⁵⁹ Jisós ajós depó etiré na né Kapanom, gébége alárege bós unó né mmu echa mmyemenene.

Gejamé gé ankwólé Jisós alyad jii

⁶⁰ Gejamé gé ankwólé Jisós áwúgé genó eyigé ji aláregé áké, “Genó eyigé mende yi alárege getóó. Yeé muú ayi akámege gefógé genó eyigé na apó.”

⁶¹ Yémbó Jisós akágé né mmu metós wuú nnó ankwólé bíí ánménege gétúgé mechó ewé ji ajós. Aké, ne bwo, “nnó mechó ewéna epye nnó enyú deja mmye meso? ⁶² Ebege mbo, enyú deferege nye nnó mbógé dégé gé Me Maá Nte Mekwaá ndere nkérége meso mbaá ayi ntané yé?”

⁶³ Elé Mendóó ne échyége genwá. Menyammye mekwaá apye ye genó cháchá! Unó bí Me njós mbo ne enyú, utané mbaá Mendóó ne ubi ne uchyege genwá eyi gélagé byé. ⁶⁴ Yémbó, enyú abifó défyéé matós ne me wó.” (Jisós akaá mé te ula uló bós abi alá fyé matós ne ji wó, ne muú ayi achyége nye ji mankwaá) ⁶⁵ Ne ajós ne ebwó áké, “Gé ula bí ngaré enyú nnó, muú akágé chwó fó eta wa, mbógé Nte wa alá leré ji meti wó.”

⁶⁶ Eló né gébé eyigé na, gejamé gé ankwólé bíí ája mmye meso, ámagé kwóle sé ji.

⁶⁷ Ne epyégé mbo, Jisós aké ne ánjá bíí áfyáneapeá, “Nnó enyú ntó dékélégé manlyáá mé?”

⁶⁸ Simun Pita ashúu ji meko áké, “Ata, esé demagé lya wó défé efo? ele wó ne uwyáá mekomejós ayi achyége genwá eyi gélagé byéé. ⁶⁹ Esé défyéé matós ne wó ne dékaá nnó wó ne olu Muú Ukpea ayi Esówo átámé.”

⁷⁰ Jisós ashúu ebwó meko áké, “Me ne njyá enyú áfyáneapeá, yémbó muú nyú ama alú danchómeló.” ⁷¹ Jisós ajós mbo ato lé ne Judas maá Simun Iscarot, yélé alú né geluágé abi áfyáneapeá, ji ne achyége nye Jisós mankwaá.

7

Jisós ne anjmo bíí

¹ Jisós áneré gé manléré unó bí, alá mankéné né gebagé mewáá Galilíi, ákélégé fí manjye né gebagé mewáá Judiya gétúgé ákpakpa bós Jus ákélege manwá yi. ² Gébé eyigé mbo epaá bós Jus ewé ákuu nnó epaá baá otó elá kwókwólé. * ³ Ne anjmo Jisós abi ande áké, “Lyaá fa ojye né gebagé mewáá Judiya opye ufelekpá ankwólé bye ágé. ⁴ Néndé muú aké lege nnó bós ákaá gefógé muú ayi ji alú, apyéé fí utós bíí bíbí. Té ndere okágé pye ufelekpá ebi, élome nnó opye ubi mbaá ayi bós ako ágéne.” ⁵ Anjmo bíí ajósge mbo ye ebwó ntó áfyéé fí matós ne Jisós wó.

⁶ Jisós ashúu ebwó meko áké, “Eya gébé gelu dankwóne, né egbé ewé nyú dékágé jye yéndé gébé. ⁷ Bós mme akage paá fí enyú, apaá elé me, néndé me ngarege gabo ayi ebwó apyéé gbógónó. ⁸ Enyú chóge epaá ewéna me njyéé fí nana néndé gébé ya gelú dankwóne.” ⁹ Ajósge mbo ama abéle mboó ndó né Galilíi.

Jisós afé epaá baá otó

¹⁰ Anjmo Jisós ájyé gé ji alá meso akwólé ebwó afé bíbí, epófó gbógónó. ¹¹ Ndere bós ányéé epaá ewé mbo, ákpakpa bós Jus áló mankélé Jisós, ágigé ate bós áké, “Mende yimbo alé?”

¹² Bós abi áchwós epaá ewé mbo, ánménege ákuu Jisós meno. Abifó áké, “Alú muú melóméló,” abifó ntó áké, “Ngba” “achós bós makpo.” ¹³ Yémbó yeé muú ayi ákuu Jisós meno gbógónó apó néndé áfós ákpakpa bós Jus.

¹⁴ Anyé gé epaá ekarégé mmye, Jisós afé né mmu echa upe Esówo alárege meko mejós Esówo. ¹⁵ Ne ákpakpa bós Jus áwúgé ndere Jisós alárege, mano alá ebwó mekpo fuú ágigé ate áké, “Déngá etire na détané mende yina efó, ayi yeé njwe ji alá agi dso wó?”

* 7:2 Elú wáwálé nnó: Epaá baá otó elé epaá ewé bós Jus aténege baá otó né mbaá ayi alú bómbo, manjwólé wye átámége Esówo né galsgáló ayi aláre ebwó né mashwóne.

¹⁶ Ajjóógé mba, Jisós ashúú ébwó meko aké, “Unó bi me nlérege mba utané f3 me né metáó w3 utané lé mbaá muú ayi atómé me. ¹⁷ Muú ayi awyaa metáó mampye genó eyigé Ešwá akélege, ji ne akágé nye mbaá yi unó bi me nlérege mba utánege. Yéé utánege lé mbaá Ešwá yéé lé né metáó wa, akáge nye. ¹⁸ Muú ayi ajóóge unó bi utánege ji né metáó, akélege lé nnó ng3 wuú akw3. Yémba muú ayi akélege nnó muú ayi atómé ji akw3 ng3, ajóóge genó eyi gelu wáwálé, ábyógé f3 geby3 cháchá. ¹⁹ Mosis ab3 achyé enyú mabé, wá mba f3 w3? Yémba, yéé muú nyú ama ayi abelé aji ap3. Ulannó enyú demuame manwá me?”

²⁰ Jisós ajóóge mba, b33 bimb3 áshuú ji meko aké, “Melo nchye achyegé w3 efwyaale, ndé b33 amuame manwá w3?”

²¹ Ji ntó ashuú ébw3 meko aké, “Me mpye muú atóó bií uwyaa, enyú délá mano mekpo fuú. ²² Ele Mosis ne achyéé enyú éb3 nnó desógé ns3. Ye lé éla élo f3 ne ji w3, élo ne ukwéne ante nyu, enyu des33 baá nyu ns3 né bií uwyaa. ²³ Ne mbógé bií ébi as33 maá ns3 ukwegé bií uwyaa, enyú des33 ji ns3 nnó ekágé dékwe éb3 Mosis, ulannó enyú des33 mata33 ne me gétúgé me mpye menyamnye muú meko atóó né bií uwyaa? ²⁴ Muú apyegé genó ékágé déb3 mbe déj33 nnó ji apye gabo ndere b33 ako ágene, ayi délá déb33 mbe dékaá ulá w3. Cherége dékaá né meti ewé elú cho ne des33 mpa wuu.”

Nde mmú alú Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa

²⁵ Ndere Jisós alérege b33 Jerosale, abif3 ál3 mangigé ate aké, “P3 mende yi akélege na ji manwá na? ²⁶ Pe ndere yi ajóóge mej33 né mbe ushu b33 ako ne yéé muú ayi apégé meko ap3, nnó ákpakpa sé ágé nnó ji ne alú Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa waá? ²⁷ Nd33f3 ji f3 w3 néndé Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa aké achw33 muú akágé f3 mbaá ayi ji atánégé yémba esé dékaá mbaá yi mende yina atané.”

²⁸ Ndere Jisós alú lérege né mmu echa upe Ešwá, abwéé meko mfaá aké “Elú wáwálé nnó enyú dékaá me ne dékaá ntó mbaá yi me ntané yémba me nchw3 f3 fa né utó ba w3, nchw3lé gétúgé muú ayi atómé me. Elu wawale nno ji ne atómé me ne enyú dékágé f3 ji. ²⁹ Me nkágé ji néndé me ntané lé eta wuu. Ji ne atómé me nnó nchw3.”

³⁰ Ajóóge mba, b33 bimb3 ákwilé nnó ápyé ji yémba yéé muú ayi ataa ji ébw3 mmye ap3, élé gébé ejíi gélá gelú danjkw3ne. ³¹ Yémba né geluáge b33 bimb3 gejame abi áfyéé metáó ne ji ájóóge aké, “Muú yi Ešwá akweré ji

elá gefwa achw3gé nnó amáge pye gepoge ufelekpa upw33 ébi mende yina apyéé?”

³² B33 ékw3 Farasi abi alú eféé áwúgé ndere b33 anménege gétúgé Jisós, ácho ula ne an33 baá ampýé upe Ešwá, át3 ámbamé echa upe Ešwá nnó ajye apýé Jisós. ³³ Ne Jisós aj33 aké, “Me mbelege sé ne enyú d33, éla gachyéé me nkerege meso mbaá muú ayi atómé me. ³⁴ Enyú dékélege nye me, yémba degéne f3 me. Mbaá ayi me mbéé enyú dékágé chw3 f3 wye.”

³⁵ Ajóóge mba, ákpakpa b33 Jus ál3 mangigé ate aké, “Ndé mbaá yi mende yina aferé nnó ji ajye, ayi yéé dékélé ji délá dégéné? Nnó ajye jw3lé nye élé né gebage mewaa Greek ne mal3 ayi b33 sé ájw3lege, alérege b33 Grek mekomej33 Ešwá?” ³⁶ Aj33 mba, aké, “Enyú dékélege nye me dégéné, ne mbaá yi me mbéé, enyú dékágé chw3 f3 wye. Ula utene mba nnó?”

Manaá ami machyegé genwá

³⁷ Kwyakwya bií bi ányéé epaa ewémba, ulú gekpekpege bií. Né bií bimb3 Jisós akwilé ka aj33 kenke aké, “Yéndémuú ayi mmw3lé manaá epýéé ji achw3 anyú eta wa. ³⁸ Muú afyegé metáó ne me, genó eyi gepye ne ji gebéé wye ndere ásamé né mmu nyé Ešwá nnó, ‘Genó eyi gétánege ji te metáó gebéé eké nnyí eniné néwya manaá ami machyegé genwá.’” ³⁹ Manaá ami machyegé genwá ami Jisós aj33 mba matané mbaá Mend33 Ukpea ewé b33 abi áfyéé mata33 né Jisós áb33 nye. Né gébé eyigémba, Ešwá ab3 alú danchyéé ébw3 Mend33 Ukpea, néndé Jisós ab3 alú dangb3 akéré meso mfaánebuú mbaá ayi Ešwá achyegé ji enógé.

B33 ajóóge unó uchaúchá gétúgé Jisós

⁴⁰ B33 bimb3 áwuúgé genó eyigé Jisós aj33, abif3 aké, “Elú wáwálé nnó mende yina alú muú ekpavé Ešwá ayi déb3 dégilé.”

⁴¹ Abif3 aké, “Alú Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa.” Yémba abif3 aké, “Épye mba nnó ne Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa átanégé né Galilíi. ⁴² P3 nyé Ešwá aké na, Muú yi Ešwá akweré ji elá gefwa abéé mpyáne mfwa David ne ábyéne ji né Betelshem, melo ewé mfwa David atané wye?” ⁴³ Ndere elúmba, b33 abif3 ajóóge ágáme Jisós, abif3 ágáme f3. ⁴⁴ B33 abif3 ab3 álú mampyé ji, yémba yé muú ayi ataa ji ébw3 mmye ap3.

Akpakpa b33 Jus áshya mamfyé metáó ne Jisós

⁴⁵ Ambamé echa upe Ešwá abi ab3 átómé ébw3 nnó ajye apýé Jisós, ákeré meso amuamu mbaá an33 baá ampýe upe Ešwá ne ékw3 b33 Farasi. Achw3gé ákpakpa

† **7:37** Elú wáwálé nnó: Gébége epaa ewéna ampýéé upe Ešwá ájyeé yéndé bií átuú manaá áchw33 ne mami né echa upe. Ndere apýéé mba átee nkane Ešwá áchyé nya b33 bií manaá gébége ébw3 ákene né mashwone. Jisós áj33gé nnó ji alu eké manaá mimb3 mbaá b33.

bimbo agii ebwo aké, "Ulanno enyú delá chwó ne ji wó?"

⁴⁶ Ambamé bimbo áshuú ebwó meko aké, "Esé delú danwú muú fɔ ajóó gefágé depɔ etiré mende yimbo ajóógé." ⁴⁷ Ekwó bóó Farasi áshuú ebwó meko aké, "Nnó abwólé enyú ntó?" ⁴⁸ Ebwó ama gii aké, "Nnó enyú dékaá yéé muú sé ama né geluágé ákpakpa, yé ebélé muú ekwó Farasi ayi áfyéé metóó ne ji? ⁴⁹ Ngba! Ekosé bóó abi alá kaágé mabe sé ne áfyéé metóó ne ji. Ne ebwó bimbo alu bóó abo né mbé ushu Esáwo."

⁵⁰ Muú Farasi fɔ ayi ebwó ákuú ji Nikodemus muú yi abó ájye mbaá Jisós, abóó alu ntó né geluage bwó. Agii ebwó aké, ⁵¹ "Nnó ebé sé egbarege muú nnó alú gyeé ayi bóó alá lu danwú mpa wuu akaá mecho éwe je ayi?"

⁵² Akpakpa bimbo áshuú ji meko aké, "Elú eké wá ntó ólu muú Galilii. Chó gii né mmu nwe Esáwo ne ókaá nnó muú ekpavé Esáwo atanagé fɔ né Galilii." † ⁵³ Ajóógé mbo, yéndémuú atyaa akéré meso né gepú jii.

8

Apye mendée ayi akwené uló

¹ Jisós akwó afe ji né Mekwe Olif. ² Ne bíi ujjágé ji ama kéré meso né dachi écha upe Esáwo. Gejamégé bóó áchwó ano ji mme ne ajwólé ka aló manlérégé ebwó. ³ Ndere ji ajóógé, anléré mabé Esáwo ne ekwó bóó Farasi áchwó ne mendée ayi akwené uló. Achoó ji né mbé ushuú bóó ako abi alú eféé. ⁴ Aké ne Jisós, "Ménleré, esé dépye mendée yina nkane akwéne uló. ⁵ Asá né mmu nwe mabé Mosis nnó ábó manwá gefágé mendée yina ne mataá. Ne wá ójáo nnó?" ⁶ Nkwé yi ebwó agii mbo élé metaá né ebwó ápené nnó Jisós akwegé, ebwó ágé meti manjóó nnó apye gyeé.

Yémbó Jisós abyelé mme asamé genó gefɔ ne enóó ebwó wuu. ⁷ Ndere ebwó alú ágigé wye ji gigé, Jisós anyaa mmye mfaá aké ne ebwó, "Mbógé muú nyú fɔ alú dampye gabo, abó mbé abó ntaá ató ji." ⁸ Ajóógé mbo, ama byéle mme asamé genó ne enóó ebwó wuu.

⁹ Bóó abi achwáó ne mendée yimbo, áwuúgé nkane Jisós ajóó, alo manjye ama ama. Bóó kpakpa ne ábóó mbé aloó manjye. Afé kpá álýa mendée yimbo téné né mbé ushuú Jisós. ¹⁰ Jisós anyaa mmye mfaá aké ne mendée yimbo, "Bóó bimbo alé? Nnó yéé muú fɔ ajóó nnó wá nkwe mpa wó?"

¹¹ Mendée yimbo áshuú ji meko aké, "Ata yéé muú ajóó wó." Ajóógé mbo, Jisós ajóó yé aké, "Yé me ntó mpyéé wá genó, chó, opyegé sé gabo."

Jisós alú gengbó mbaá bóó mme

¹² Ewyágé Jisós ama jóó ne ekwó bóó bimbo aké, "Me nlú gengbó mbaá bóó mme, muú yi akwólege me, akéné fɔ né gemua, agéne nye lé gengbó eyi gechyege genwá." *

¹³ Ne ekwó bóó Farasi aké ne ji, "Gé yé nkane ótené ntésé né game jye, ebyénnó depɔ etiré wá ogárege mbo delu detu."

¹⁴ Jisós áshuú ebwó meko aké, "Yé me nténé lé ntésé né game ya, depɔ etiré me ngarege mbo dépɔ fɔ detu, néndé me nkaáge mbaá ayi ntané ne mbaá ayi nnyéé. Yémbó enyú dékaágé fɔ mbaá ayi ntané, yé mbaá ayi nnyéé dékaágé. ¹⁵ Enyú decherege depɔ ndere akwaá áchérege, me nchérége yéé mechó muú fɔ. ¹⁶ Ne yéé ebélé nnó nchérége, uchéchére ba ulú cho néndé nchérége fɔ me mbii, Nte wa muú atomé me alú ne me. ¹⁷ Asá né mmu mabé nyú nnó bóó ntésé apeá ájóógé genó gema, ebyénnó mechó éwémbó epɔ fɔ detú. ¹⁸ Me nténé ntésé né game ya, ne Nte wa muú atomé me alú ntó ntésé wa."

¹⁹ Ajóógé mbo, ebwó agii yé ji aké, "Nte wye alú efɔ?" Jisós áshuú ebwó meko aké, "Esé ne nte wa yéé muú ayi enyú dékágé ápó. Mbógé enyú debo dékaá me, mbo dékaá ntó Nte wa."

²⁰ Jisós abó ajóógé depɔ etiré na gébégé ji álérege bóó né dachi écha upe Esáwo kwókwólé ne mbaá ayi ábélege makwa ayi áfyéé nka Esáwo wye. Yémbó yéé muú ayi apyené ji apó néndé gébé jí gélu dankwóné.

Jisós akwelé mbeé mbaá bóó abi alá kame fɔ nnó ji alu muú ayi Esáwo atome ji wó

²¹ Ewyágé Jisós ama jóó ne ekwó bóó bimbo aké, "Me nnye nye mbaá fɔ, enyú dékelége nye me déginé, ne dégbóó nye né mmu gabo enyú. Ne mbaá ayi me nnyéé enyú dékaágé chwó fɔ wye."

²² Akpakpa bóó Jus áwuúgé mbo agii ate aké, "Nnó ájye wá nye game jii waá? Mbógé mbo fɔ wó, ula bi ji ajóógé nnó 'mbaá ayi ji ajye nye esé dékaágé jyéé wye utené nnó?'"

²³ Jisós áshuú ebwó meko aké, "Enyú détané fa mme yina, me ntané mfaánebuú, enyú delú bóó mme, me mpó fɔ muú mme. ²⁴ Gé ula bi mbó njóó ne enyú nnó, dégbóó nye né mmu gabo nyú. Ne mbógé enyú delá kamé nnó, 'Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú wó, dégbóó nye né mmu gabo nyú wáwálé.'"

²⁵ Ebwó agii yéé ji aké, "Wá alú waá?" Jisós áshuú ebwó meko aké, "Me nlú muú yi mbó ngárege mé enyú te gachii nnó nlú. ²⁶ Nwya gejamégé unó bi njóógé ulérege nnó enyú dékwé mpa. Yémbó muú ayi atomé me ajóógé wáwálé ne genó eyigé nwúgé eta wuu géji ne ngárege bóó mme."

²⁷ Ndere Jisós abó ajóge mbo ebwó abó akaá fɔ nnó ajóógé mbo atome lé ne Nte wuu wó.

† 7:52 Elú wáwálé nnó: Ukwene bóó nwe abi mbembe ápó ne maló nwe yina. Ólo né 7:53 akwóné né 8:11. * 8:12 Elú wáwálé nnó: Jisós abéé ne ánkwalé bíi yéndégébé wye nkane gekwage mewe gabo gélu ne bóó Isrelí gébégé atané né Ijipít. (Ge Eso. 13:21)

28 Ne Jis̄s aj̄oó yé ne ébw̄o aké, “Gébégé abwege nye me Maá Nte Mekwaá né mfaa, gébé eyigém̄bo ne dékaage nye nnó, ‘Me Nlú Muú ayi Me Nké Nlú’ ne dékaage nye ntó nnó me nj̄oge f̄s genó gef̄s né ushu ushu ba, mpyé lé eyigé Nte wa aleré me nnó mpyé. †

29 Ne ji muú atómé me alú ne me, alyáá f̄s me mbii w̄o néndé mpyé unó bi ujigé ji metáó.”

30 Ne gejamé b̄oó abi áwuú ndere Jis̄s aj̄oóge unó bina ákamé nnó ulú wáwálé.

Bóo abi alu baá Abraham wáwálé

31 Jis̄s aj̄oó ne b̄oó Jus abi ákamé ne ji aké, “Dégbaregé amu né unó bi nlerage enyú, débé ankwólé ba wáwálé. 32 Ne dékaage nye wáwálé ne wáwálé, yimbo apyé nye enyú dela mmyemmye nyu.”

33 Ébw̄o ashúú ji meko aké, “Esé délu upyáne Abraham ne délu dambé afwé eta muú f̄o, ulannó w̄o óké esé détanege nye né éfwyale.”

34 Jis̄s ashúú ébw̄o meko aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi apyéé gabo, abwólé mefwé gabo. 35 Ne mefwé aláá f̄s né ula gepú eyigé ji akpane défwé wye te kwyakwya élé maá mb̄oó gepú ne ala. 36 Nkane élúm̄bo, mb̄ogé Maá apyége w̄o olage mmyemmye jyéé, ebyénno óla mmyemmye jyé wawale. 37 Me nkaá nnó enyú délu upyáne Abraham. Yémb̄o dékelégé manwá me néndé enyú deb̄oó f̄o gébé ne mekomej̄oó wa chacha w̄o. 38 Me ngarege enyú genó eyigé me ngené mbaá Nte wa, enyú depyéé lé genó eyigé nte nyú agaré enyú.”

39 B̄oó Jus bimbo ashúú ji meko aké, “Abraham alú gekwéne nte sé.” Aj̄oóge m̄bo Jis̄s aké ne ébw̄o, “Mb̄ogé enyú déb̄oó débé upyáne Abraham wáwálé, mb̄o depyéé unó bi ji ab̄o apyéé. 40 Yémb̄o enyú dékelege manwá me ayi ngarege enyú mekomej̄oó ayi wáwálé, ayi nwuú ne Ésōw̄o. Abraham ab̄o apyéé f̄s m̄bo w̄o. 41 Enyú depyéé genó eyigé nte nyú apyéé.”

Ébw̄o aké ne ji, “Esé depó f̄s baá uló, Ésōw̄o ne alú Nte sé wáwálé.”

42 Aj̄oóge m̄bo, Jis̄s aké ne ébw̄o, “Mb̄ogé Ésōw̄o ab̄o abé Nte nyú wáwálé, mb̄o dégb̄oó ne me néndé ntané eta wuú ne nchw̄o fa. Nchw̄o f̄s fa né ushu ushu ba w̄o, ji ne atómé me. 43 Epyennó ne enyú delá kaagé genó eyigé me nj̄oóge? Nd̄of̄o élé delá kélégé manwú genó eyigé me nj̄oóge. 44 Nte nyú élé danchomeló, enyú dékelege lé mampyégé unó bi ujigé ji metáó. Te ula ulóó geɲwá jii, ji alú lé muú ayi awáne b̄oó, ne akii f̄o genó eyi gélu wáwálé, néndé jim̄boó aj̄oóge f̄o wáwálé. Ake abyoge bebyo akwalege lé gepo jii, néndé bebyo geko gelo ne ji. 45 Elé me ngarege genó eyi gélu wáwálé, enyú

dekámégé f̄s ne genó eyigé me nj̄oóge. 46 Nnó muu nyu f̄o akage gare ye gabo ayi me mpyéé? Ne mb̄ogé me ngarege enyú genó eyi gélu wáwálé, ulannó enyú delá dékámégé ne me? 47 Yéndémuú ayi alu muu Ésōw̄o, awúu genó eyigé Ésōw̄o aj̄oóge. Elú wáwálé nnó enyú depó f̄s baá Ésōw̄o, gé ula bi enyú delá wuú f̄o me m̄bo.”

Jis̄s agarege gef̄ogé muú ayi ji alú

48 Aj̄oóge m̄bo, ákpakpa b̄oó Jus áshuú ji meko aké, “Esé depó f̄s gye manj̄oó nnó w̄o ólu muú Samariya ne melo nchye achyége w̄o éfwyale.”

49 Ne Jis̄s ashúú ébw̄o meko aké, “Meló nchye achyége f̄s me éfwyale. Me nnogé Nte wa yémb̄o enyú dénógé f̄s me. 50 Me mpyéé f̄s unó nnó b̄oó áféégé me, yémb̄o muú alú wye ayi afége me. Ji ne alú muú ayi as̄o mpa b̄oó. 51 Ne me ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi ábelege mekomej̄oó ayi me nlerage agboó f̄s chacha.”

52 Aj̄oóge m̄bo b̄oó Jus aké, “Nana esé dékaá nnó óm̄e gebw̄o wáwálé. Abraham agb̄o wye ndere b̄oó ekpávé Ésōw̄o abifom agb̄oó, w̄o óké mb̄ogé muú abelégé unó bi w̄o olárege agboó f̄oó? 53 Nnó w̄o ójeá geme ópwo ntesé Abraham ayi agb̄o wa nnó? B̄oó ekpávé Ésōw̄o ntó agb̄oó, w̄o óferé nnó ólu wáá?”

54 Ne Jis̄s ashúú ntó ébw̄o meko aké, “Mb̄ogé me nféégé geme eyá, uféfé ébimbo unó mme detú. Muú ayi afége me élé Nte wa muú enyú déselé nnó alú Ésōw̄o nyú. 55 Yé élé enyú delá dékaá yéé ji kan̄ka w̄o. Me nkáge ji. Mb̄ogé me nj̄oóge nnó nkaágé f̄s ji, ebyennó me nlú muú gebyo nkane enyú. Me nkaá ji wáwálé, ne nwuú ne ji. 56 Nte nyú Abraham ab̄oó mé mbe akaá nnó, me nchw̄oó nye ne metáó ego ji. Agége m̄bo metáó ego ji dáó.”

57 Ne b̄oó Jus áshuú meko aké, “Ólú dankw̄one yé usaá an̄me upeá meso éfya, ópyembo nnó ne ókaá Abraham.” 58 Ne Jis̄s aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, gemégé nnó ábyé Abraham, me nlú.”

59 Aj̄oóge m̄bo, ébw̄o ab̄o mataá nnó ató ji, yémb̄o Jis̄s abii atané né mmu écha upe Ésōw̄o.

9

Jis̄s apye muú ayi ábyené ji amé nónómé agéne

1 Ndere Jis̄s akéne ajyéé, agé mende f̄o ayi ábyené ji amé nónómé. 2 Ne baá utáó bíi agii ji aké, “Ménleré, gabo ayi ndé muú apyéé ábyené mende yina amé nónómé? Awuú jimboó? Waa ayi mma wuú ne nte wuú.”

3 Jis̄s ashúú ébw̄o meko aké, “Amé anómé f̄s mende yina géttúgé gabo ayi ji apyéé w̄o. Ne épó f̄o ntó géttúgé gabo ayi mma wuú

† 8:28 Elú wáwálé nnó: Jis̄s aj̄oogem̄bo, átome m̄bo ele ne gebe eyige áwome nye ji né gekwa.

ne nte wuú ápyéé. Abyé mende yina ame nónómé nnó Èsɔwɔ aléré ndere utó bi upyéé utóó né menyammye wuú. ⁴ Debo mampye utóó Atá muú atómé me ndere bií ulú gbóó, néndé utuú ugigé ye muu akage pye se ubi. ⁵ Te ndere me nlú fa mme yina, me nlú gengbó mbaá bóó mme.”

⁶ Ajoógé mbo akpó matye mme, apye gentwotwɔ awaá mende yimbo né ame ⁷ ajoó ne ji aké, “Chó shwóné ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Silóm” (Ula Silóm utané nnó átá). Ne mende yimbo afé, ashwóné ushu bií, aké achwóó, aló mangéné mbaá.

⁸ Epyégémbo, bóó abi ájwólege dachi ama ne ji, ne abi abó ágéne mé ji ndere akóó deko, ágégé ji, aké, “Pó mende ayi ajwólege na akóó deko yéndégébé na?” ⁹ Abifo aké, “Elé ji,” abifo ntó aké, “Ngbá muú yimbo afú élé fulé.”

Ne mende yimbo ajoógé wye aké, “Elé me mbóó.”

¹⁰ Ajoógé mbo, bóó bimbo agií ji aké, “Èke nnó ne wo ólò mangé?”

¹¹ Ashuú ebwó meko aké, “Mende fɔ ayi akámege Jisɔs, ne apye gentwotwɔ awaá me né ame, ajoó ne me aké, chó shwóné ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Silóm. Njyégé, nshwóné ne nlóó mbaá mangéné.”

¹² Ne bóó bimbo agií ji aké, “Mende awú alú fɔ? Aké ne ebwó me nkaá wó”.

Èkwó bóó Farasi ácheré mankad ndere epyéé ne mende yimbo alóó mbaá mangéné

¹³ Mende yimbo ajoógé mbo, ákpá ji afé mbaá èkwó bóó Farasi. ¹⁴ Bií bi Jisɔs apye gentwotwɔ mende yimbo alóó mbaá mangéné, élé bií uwyaa. ¹⁵ Ne èkwó bóó Farasi ntó ama agií mende yimbo ndere epyégé ne ji alóó mbaá mangéné. Ne mende yimbo agaré ebwó aké, “Awaá me gentwotwɔ né ame, nshwóné ushu ba ne nana ngéne mbaá”.

¹⁶ Ajoógé mbo, èkwó bóó Farasi abifo aké, “Mende yina ayi ákuú ji Jisɔs atané fɔ mbaá Èsɔwɔ wó, néndé ábélégé fɔ ebé ewé aké muú apyégé fɔ utóó bií uwyaa”.

Yémbó abifo aké, “Epyémbo nnó ne muú ayi apyéé gabo, apyéé ufóó ufélekpá bina?” Èwéna epye ebwó abó uféré ucháchá.

¹⁷ Ne áma agií mende yimbo aké, “Ne wo mbóó jóóó nnó, gétúgé mende yina ayi apye ame jye ánené?”

Ashuú meko aké, “Ji alu muú ekpávè Èsɔwɔ.”

¹⁸ Yémbó ákpakpa bóó Jus ákélégé fɔ mankamé nnó abó ábyé mende yina ame nónómé ne alóó mbaá mangéné. Ákuú mma wuú ne nte wuú. ¹⁹ Achwógé agií ebwó aké, “Maá nyú na? Ènyú déké débyé ji ame nónómé? Epyégé nnó ne ji agéne nana?”

²⁰ Mma wuú ne nte wuú ágaré ebwó aké, “Èsé dékaá nnó gé maá sé na, débó débyé ji

ame nónómé. ²¹ Ne genó eyi gépyégé ne ji alóó mangéné mbaá, esé dékaá wó. Yéle muú ayi anené ji ame, esé dékaágé fɔ. Gígé jimboó agaré enyú, apó sé mamane ko.” ²² Èbwó ájóó mbo gétúgé áfóó ákpakpa bóó Jus, abi abó ajoó mé nnó muú ayi ajage nnó Jisɔs alu Muú yi Èsɔwɔ akweré ji élá gefwa, áfyéé ji ebé nnó akpéégé sé né mmu echa mmyemenene. ²³ Gé genó eyi gepyéé mma wuú ne nte wuú ajoó aké, “Ji apó sé mamáné ko, gíge jimboó agaré enyú.”

²⁴ Ne ákpakpa bóó Jus áma kuú mende yi amé abó ánémé ji, ájóó ne ji aké, “Garé wáwálé wye né mbe ushu Èsɔwɔ, néndé esé dékaá nnó mende yina alú muú ayi apyéé gabo.”

²⁵ Ne mende yimbo ashuú ebwó meko aké, “Waa ji alú muú ayi apyéé gabo ah, waa apóó ah, genó gema eyigé me nkaá gélu nnó me mbóó nlú ame nónómé ne nana ngéne mbaá.”

²⁶ Ne agií ji aké, “Apyé nnó, ne wo? Apye nno ne wo ólò mangéné mbaá?”

²⁷ Ashuú ebwó meko aké, “Pó me mbó ngaré mé enyú? Yémbó dékélégé fɔ manwú, ulannó enyú dékélégé mámanwú? Ndófo enyú ntó dékélégé mambé ankwólé bií?”

²⁸ Ajoógé mbo, bóó bimbo álo manju ji mashye mmye, aké, “Wó ne olú menkwólé wuú. Èsé délu ankwólé Mosis. ²⁹ Èsé dékaá nnó Èsɔwɔ ajoó nyá mejóó ne Mosis, ne ushuú mbaá menya muú yina atané esé dekaá wó.”

³⁰ Mende yimbo aké, “Mechó ewé egboó me mmye. Ènyú déké dékaá fɔ mbaá ayi ji atané wó yémbó apye me ngéne mbaá.

³¹ Dékaá nnó Èsɔwɔ awuú fɔ mmyemenene bóó abi ápyéé gabo, yémbó yéndémuú ayi ánogé Èsɔwɔ ne ápyéé unó bi Èsɔwɔ ákélege, Èsɔwɔ awuú mmyemenene jíí. ³² Te mme ábó délu danwú nnó muú fɔ ánené ámé muú ayi ábyené ji amé nónómé. ³³ Mende yina abé dantáne mbaá Èsɔwɔ mbo ye genó ji apyéé wó.”

³⁴ Ajoógé mbo, áshuú ji meko aké, “Abyé wo ówé né mmu gabo. Ndé genó wo ókélege manleré esé?” Ajoógé mbo, áfyéé ji ebé nnó ákpéégé sé mmu echa mmyemenene.

Bóó abi ágéne ne abi dlá ágéne

³⁵ Ne Jisɔs awuúgé nnó afyéé mende yimbo ebé, akelé ji agé, agií ji aké, “Nnó wo ófyé metóó ne Maá Nte Mekwaa?”

³⁶ Ne mende yimbo ashuú ji meko aké, “Ata, Maá Nte Mekwaa élé waa? Garé me mmfyé metóó ne ji.”

³⁷ Jisɔs ajoó ne ji aké, “Wó ógé mé ji nana. Ji ne ajoógé mbo mejóó ne wo.”

³⁸ Mende yimbo ajoó yé ne Jisɔs aké, “Ata me mmfyé metóó ne wo”, ne anogé ji.

³⁹ Ne Jisɔs ajoó ne ji aké, “Me nchwó fa mme mampye gabo bóó agene gbogbo, nnó

bɔɔ, abi álú amɛ nónómé ágéné mbaá ne nnó abi aferé nnó ebwɔ ágéne, abɛ amɛ nónómé.”

⁴⁰ Aɔɔgé mbo, bɔɔ ekwɔ Farasi abi álú efeé, áwuú, ágií jì áké, “Esé déferé nnó wɔ ɔɔɔgé fɔ lé ne esé nnó delú ntó amé nónómé?”

⁴¹ Ne Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Enyú débɔ dékámé nnó delú amɛ nónómé mbo abɔ ajɔɔ fɔ nno enyu depye gabo wɔ. Tɛ mbaá enyú déké dégéne, gabo nyú alá enyú mmye.”

10

Mebame magɔɔɔme melómélɔ ne magɔɔɔme jìi

¹ Ngarege enyú wáwálé nnó, “Muú ayi akwome mfaá gebame akpene né mmu gebamege magɔɔɔme, alá koge né meno gebame alú menjo. Elá pɔ mbo fɔ wɔ, alú muú yi afɔgé unɔ bɔɔ. ² Ne muú yi akogé né meno gebame akpɛ né mmu gebamege magɔɔɔme alú mbɔɔ magɔɔɔme yimbo. ³ Mebame meno gebame ánénégé jì meno gebame, jì akpɛ né mmu, ne magɔɔɔme awuú meko wuú. Ne jì akuú magɔɔɔme jìi né mabɔ ne asɛ ájì afɛ dafye. ⁴ Ne aségé magɔɔɔme jìi ako atanege dafye, jì ajye mbɛ ájì akwɔlege jì mso, néndé ákágé meko wuú. ⁵ Yémbɔ ájì akwɔlege fɔ menkɛé, ábɔɔ lé jì bɔɔ néndé ákágé fɔ meko wuú.”

⁶ Jisɔs ató ebwɔ nekané mejɔɔ eníné na, yémbɔ, ebwɔ ákágé fɔ geno eyige jì agarege ebwɔ.

⁷ Ne Jisɔs ama ajɔɔ aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó me ne nlu meno gebamege magɔɔɔme. ⁸ Ne bɔɔ ako abi abɔɔ mbɛ achwɔɔ ne me, álú lé anjo, ne bɔɔ abi afogé unɔ bɔɔ fɔge, magɔɔɔme awuú fɔ ebwɔ. ⁹ Me ne nlu meno gebame, yéndémúú ayi akoógé eta wa ne akpɛ né mmu, Esɔwɔ aferege nye jì né efwyale gabo. Ne akpɛne nye mmu atanege dafye agene yéndégenó eyi gelií jì. ¹⁰ Menjo achwɔɔ lé nnó ajo unɔ, awá bɔɔ ne ácho unɔ, yémbɔ me nchwɔ lé nnó mmpye bɔɔ abɔ genwá abɛ gbene né mati mako.

¹¹ “Me nlu membame magɔɔɔme melómélɔ. Membame magɔɔɔme melómélɔ achyege gemɛ jìi gétúgé magɔɔɔme jìi. ¹² Muú usege apɔ fɔ membamé magɔɔɔme, muú áwyaá magɔɔɔme, ndere elúmbo, gébége agege mekwala aké achwɔɔ, abɔɔ alyaa magɔɔɔme, mekwala afwené ájì alá tyátyá. ¹³ Muú yimbo, abɔɔ alyaa magɔɔɔme yimbo néndé jì alú lé muú usege, abɔɔ fɔ gébé ne ájì wɔ. ¹⁴ Me nlu membame magɔɔɔme melómélɔ, me nkágé magɔɔɔme ya ne magɔɔɔme ya ntó ákágé me. ¹⁵ Wye ndere Nte wa akaa me, me ntó nkaa jì. Me nchyege gemɛ ya gétúgé magɔɔɔme ya. ¹⁶ Ne nwyá magɔɔɔme ayifa, ayi alá pɔ né geluage ayina, mbɔ manse ájì ncho ne ayina. Ájì ntó áwuú nye meko wa, ne

mppyɛ nye ájì abɛ ekwɔ magɔɔɔme ema ne abɛé nye ne membame ama.

¹⁷ “Ula bi nte wa agboó ne me úlú nnó nchyege gemɛ ya nnó áwá gétúgé bɔɔ ba ne nnó kwyakwya me mma mbɔ geji. ¹⁸ Yé muú ayi akágé wa me apɔ, yémbɔ me mbɔɔ ne nchyege gemɛ ya nnó awá. Ne me nwyaa uto manchye gemɛ ya nnó awá ne nwyá ntó uto mamma mbɔ genwá ya. Ge geno eyige Nte wa agare me mbo”

¹⁹ Jisɔs ajógé mbo, bɔɔ Jus ábɔ ufere ucháucha. ²⁰ Abifɔ ajógé aké, “Melo nchye achyege Jisɔs efwyale ne améé gebwɔɔ, déwúgé jì.”

²¹ Ne abifɔ ntó ajógé aké, “Muú ayi melo nchye achyége jì efwyale ajógé fɔ ufɔɔ unɔ bina. Nnó muú ayi meló nchye achyége jì efwyale, akaáge apyeyé ntó muú amɛ nónómé agene mbaá?”

Bɔɔ Jus ashya Jisɔs

²² Ne gébége bɔɔ Jus ányéé epaá ewe ebwɔ áteé ndere áfyɛɛ echa upɛ né amu Esɔwɔ, Jisɔs abɔ alu né Jerosale. Gébé eyigémbo nebá nelu. ²³ Ndere jì alú né dachi echa upɛ Esɔwɔ, akene né agbá ayi akuú nnó agba Solomun. ²⁴ Bɔɔ Jus áchwɔɔ nɔ jì né mme, ágií jì áké, “Wɔ dlyage mbo esé né mmu dembyɔ nnó? Mbágé wɔ alú Muú yi Esɔwɔ akweré jì elá gefwa gare ese gbɔɔɔɔ.”

²⁵ Ne Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Me mbɔ ngare me enyú, yémbɔ enyú dékame ne me wɔ. Utoɔ ebi mempyeé né mabo Nte wa, ubi ne ulerege gefoge muú ayi me nlu. ²⁶ Yémbɔ enyú dékamege néndé depɔ fɔ né geluage magɔɔɔme ya. ²⁷ Magɔɔɔme ya, ákágé meko wa. Me nkágé ájì ne ájì ntó ákwɔlege me. ²⁸ Me nchyege ájì genwá eyi gélagé byéé. Ájì ánome fɔ mme detu ne yé muú ayi ákágé fɔɔ ájì né amu ya apɔ. ²⁹ Néndé Nte wa muú áfyeyé me ájì né amu, anɛa gemɛ apwɔ bɔɔ ako, ne yé muú ayi ákágé fɔɔ ájì né amu Nte wa apɔ. ³⁰ Me ne nte wa Esɔwɔ delu muú ama.”

³¹ Jisɔs ajógé mbo, bɔɔ Jus ama ábɔ mataá nnó áto jì áwá. ³² Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Me mpye gejamégé utɔɔ ulúúlɔ ebi Nte wa achyéé me utó nnó mpye, enyú dege. Né ebi ndé ne enyú dékelege manto me ne mataá?”

³³ Bɔɔ Jus bimbo áshuú jì meko aké, “Epaá gétúgé utɔɔ ulúúlɔ ebi wɔ ɔpyeyé ne ese detome wɔ ne mataá. Elé gétúgé wɔ dbyaa Esɔwɔ. Wɔ alú lé mekwaa, yémbɔ ɔse gemɛ jyeé nnó wɔ alú Esɔwɔ.”

³⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Pɔ nnó asa né mmu nyɛ Esɔwɔ nnó, ‘Me nke enyú delu bɔ esɔwɔ?’ ³⁵ Ese dékaa nnó mekomejɔɔ Esɔwɔ akwarégé fɔ. Ne mbágé Esɔwɔ akú bɔɔ abi jì achyéé ebwɔ mekomejɔɔ nnó alú bɔ esɔwɔ. ³⁶ Epyémbo nnó ne me muú Esɔwɔ ayyaa atome fa mme, njógé nnó nlu Maá Esɔwɔ, enyú déké me mbyaa Esɔwɔ? ³⁷ Mbágé me

mpyeeé f� utsó ebi Nte wa achyeé me nnó mpyege, dékamegé f� ne me. ³⁸ Ne mbógé me mpye lé ubi, yé lé enyú déla dékame nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé wó, kamegé ne utsó ebi me mpyeeé. Dépyege mbo, dége ne nye nnó me nlu muú ama ne Nte wa, ne Nte alu muú ama ne me.”

³⁹ Ajógé mbo, bóó Jus bimbo ama amua mampye ji, yé mbo aloó ébwó né amu.

⁴⁰ Achyaá afe né egbe ebéé Jodan ewefó mbaá ayi Jon abó awyage nya bóó manaá Ésowo, ajwolege ewú. ⁴¹ Ne gejamé gé bóó ákwóle ji, ajógé ne ate aké, “Jon apye yé ufélekpa f� wó, yé mbo yéndégenó eyigé ji ajós atome ne mende yina gelú wáwálé.” ⁴² Eféé ne gejamé gé bóó áfyeeé metóó ne Jisós.

11

Negboné Lasarós

¹ Gébé gé fó, mende fó abó ameeé, akuú ji nnó Lasarós. Ji alu muú Betani. Betani éle meló Meri ébwó ne menjmo wuuú Mata. ² Elé Meri yina ne abó ágbelé nya lamenda né uka Ata, atile ne mejewe wuu. Ji ne menjmo wuuú Lasarós abó ameeé. ³ Gétú gé Lasarós ameeé, ajme bíí átó meko mbaá Jisós aké, “Ata mejeé wyyé ayi ógboó ne ji dóbó ameeé.”

⁴ Jisós awú gé meko ayi aloó ji, aké, “Nemeé eniné Lasarós ameeé mbo, nepó f� eni netene ji aló nelú éle nnó, bóó áfenge Maá Ésowo nnó ngó Ésowo akwó. Getu eyigembo bóó áfenge nye Maá Ésowo.”

⁵ Jisós agboó ne Mata, ne menjmo wuu Meri ne Lasarós. ⁶ awuge nnó Lasarós ameeé ama bele né meló ewé ji abó alú wyyé ndó epea. ⁷ Ne ndó yimbo epea ekógé, ajós ne baá utsó bíí aké, “Déma déjye né gebage mewaa Judiya.”

⁸ Baá utsó bíí ajós ne ji aké, “Ménleré elú dambele ayi bóó bimbo aké áto wó ne mataá áwá, ne wó ókelege nnó déma dékeré ewú?”

⁹ Ajógé mbo, Jisós ashuu ébwó meko né nekané mejoó aké. “Yéndé bíí uwyáá nch-waneké éfyáné epeá ne utuu úgi, wa mbo f� wó? Bóó aké ákene ne bíí gbóó, ákpárege f� nekwe néndé ágene mbaá. ¹⁰ Yémbo bóó abi akene ne utuu ákpárege nekwe néndé gengbo gepó.” ¹¹ Ajógé mbo, aké ne ébwó, “Menjme se Lasarós akwe geja, yémbo me nnye ewú nnó pye ji apeé geja.”

¹² Ajógé mbo, baá utsó bíí aké ne ji, “Ata mbógé abelé geja ebyennó alé atóó.”

¹³ Jisós abó agarege mbo lé ébwó negbone Lasarós, yémbo ébwó áfere nnó ajógé mbo lé mecho geja eyigémbo.

¹⁴ Jisós agare yé ébwó gbógónó aké, “Lasarós agbo. ¹⁵ Ne metóó egóó me gé túde gé nyú nnó me mbó mpó f� ewú ne ji. Genó eyigé mampye nye, gepye nye enyú défyeeé metóó ne me cháné né. Kwilege mme déjye dége ji.”

¹⁶ Ajógé mbo, Tómasi maá gefa, ajós ne ate baá utsó aké, “Kwilege déjye, yé ébe lé negbo, degbo ne ji!”

Jisós áfyeeé ajme Lasarós metóó

¹⁷ Jisós akwónene né meló Betani, age nnó aníí Lasarós né mmu éba ntaá ale me ndó eni. ¹⁸ Nekene Betani ne Jerosalé nelú genó ge njkpa neke epea. ¹⁹ Ne gejamé gé bóó Jus áfés manjwe Mata ébwó ne Meri mmye gé túde gé negbone menjmo bwó.

²⁰ Mata awú gé nnó Jisós achwóó, atane ajye bane ji, Meri alá ji né mmu gepú.

²¹ Mata ábané gé Jisós ajós ne Ji aké, “Ata mbógé wó óbó óbe fa, mbo menjmo wa agboó wó.” ²² Yémbo, yé ébe éle nana, nkaá nnó, yéndégenó eyigé wó ógigé Ésowo, achyege wó geji.

²³ Ne Jisós ajós ne ji aké, “Menjmo wyye akwilege nye né negbo.”

²⁴ Ne Mata aké, “Nkaá nnó akerege nye meso né genwá gébé gé aké akwilege nye né negbo né bíí bi kwakwya.”

²⁵ Ajógé mbo, Jisós aké, “Me ne mbwyyege bóó akwilege né negbo, ne me ne nchyege bóó genwá. Yéndémú ayi áfyeeé metóó ne me, yé agbo akerege né genwá. ²⁶ Ne yéndémú ayi alú mebe, áfyeeé metóó ne me ágboó fó, Mata ókamé nnó éle wáwálé?”

²⁷ Mata aké, “Éh Ata nkamé, nnó wó ne ólú Muú yi Ésowo akweré ji alá gefwa, Maá Ésowo ayi abóó manchwó fa mme.”

Jisós asó manse

²⁸ Mata ajógé mbo, ajye kú menjmo wuu Meri ajós ne ji bíí aké, “Ménleré achwo, akéle ge mange wa.” ²⁹ Meri awú gé mbo, akwilé mme wáwá, ajye bane Jisós. ³⁰ Jisós abó alú dankwóné yé né meló, alú wye né mbaá ayi Mata abané ji. ³¹ Ne bóó Jus abi alú né mmu gepú ge negbo áfyeeé Meri metóó né negbone menjmo wuu, ágege ndere Meri akwilé ka wáwá átane dafye, ébwó ntó akwilé ákwóle ji, néndé áfere nnó ji ajyeeé mbo lé né menome menjmo wuu Lasarós manli negbo.

³² Meri akwónene, age Jisós, akwe ji né uka aké, “Ata wó óbó óbe fa, mbo menjmo wa abó agboó wó.”

³³ Jisós ágégé ndere Meri álíli chonchó ne bóó Jus abi ákwólege ji, eta ji mmu ne meshwe akwó ji metóó.

³⁴ Agíí ébwó aké, “Enyú déníí ji éfó?”

Ashuu ji meko aké, “Ata, chwó ge mbaá wuu.”

³⁵ Jisós asó manse. ³⁶ Bóó Jus bimbo, ágégé mbo, aké, “É é, gege ndere ji abóó gejeé ne Lasarós.”

³⁷ Yémbo abifó ajógé aké, “Nnó ji muú apyeeé muú ame nónómé agene, abó akágé pye f� nnó Lasarós agboge?”

Jisós ape Lasarós né negbo

38 Ne nchye ama anywone Jisos né mmu, afé né menome. Menome ewémbo, elú lé embu ebá ntaá, agbe ewú ne ntaá. 39 Jisos aké, “Ferege ntaá eniné mbó né meno menome.”

Mata nemje Lasaras ashuú ji meko aké, “Ata, agbo mbó ale fina ndó eni, gébé eyi, gebe gebogebo geja gepwó amu.”

40 Ne Jisos ajó ne ji aké, “Mata, pó me ngaré na wó nnó ofyeye metóó ne Esowo, ogene nye genó eyigé utó ba upyee?”

41 Aférége ntaá eniné mbó, Jisos abweé ame ape mfaá anemmye aké, “Nte wa, ntame wó néndé owú mmyemenene ya. 42 Nkaá nnó wó owú mmyemenene ya yéndégébé. Yémbó, njóó mbó gétúgé bós abi alú fa, nnó ebwó akamé nnó wó ne otóme me.”

43 Anerege manjóó mbó, anyá ne meko metometo aké, “Lasaras táné chwó fa.”

44 Tenétené yimbo, Lasaras atane dafye, uka bií ne amu, ulú wye wéwé né mmu uba mandéé ebíí áni ji né mmye chonchó ne ushu. Ne Jisos aké, “Kaáge ji ajye.”

Ajóó geju manwá Jisos (Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

45 Ne gejamégé bós Jus abi ábó alú eféé áchwóó áchwéé Meri mmyé, ágege ndere Jisos apyee Lasaras apeé né negbo, áfyee matóó ne Jisos. 46 Yémbó, abifó ájye gare bós Farasi fó genó eyigé Jisos apyee. 47 Ne ano ba ampyee upe Esowo ne ekwó bós Farasi fó, ákú ujwólé, áchomé né eso ajóó aké, “Nana esé dýpýembo nnó? Mende yina apyee mbó ufélékpa ufóó ufóó ajyee. 48 Mbógé délyage ji nnó ajyee mbé mampye ubi, melo meko efyee nye metóó ne ji, ne bós Rom áchwó chwó nye echa upe se chonchó ne melo.”*

49 Ne muú bwó ama, ayi akamege Kaifas, ji ne alú etukpe ampye upe Esowo né hme eniné mbó. Ajóó aké, “Enyú dékage yé genó kanja, 50 dekaá fó nnó elú galgáló eta nyú nnó muú ama agbo gétúgé bós ako epwó nnó melo meko énomé wó?” 51 Mejóó ewé Kaifas ajóó mbó, etane fó jimboó né metóó wó. Ndere ji alú etukpe ampyee upe Esowo né hme eniné mbó, Esowo apyee nnó ji agare nnó Jisos abó magbo gétúgé melo meko. 52 Ne epófó gétúgé melo ewú ewú wó, agbo ntó nnó apyee bós Esowo abi aláa tyatýá né mme meko anywere akwe muú ama. 53 Elo né gébé eyigémbo, ákpa kpa bós Jus asó mala ndere ápyee ne áwa Jisos. 54 Né getú eyigémbo, Jisos amáge ke sé gbónónó né géluage bós Jus. Alyaa Jerosale afé né maá melo fó ayi akuú nnó Efrem kwókwólé ne mashwone. Ewúmbó ne ji ne baá utóó bií ájwólége.

55 Ne gébége epaá bós Jus ewé ákuú nnó epaá kóó upú elá kwókwólé, gejamégé bós

áfé né Jerosale nnó akpome mmye ndere ebwó apye me gemege nnó epaá ewémbo ekwone. 56 Ne ndere ebwó anywere né mmu echa upe Esowo, ápale mbógé agene nye Jisos. Ajóge ne ate aké, “Enyú défere mbó nnó? Nnó ji achwóó nye né epaá ewéna waá achwóó?” 57 Gemege nnó epyembo etukpe ampye upe Esowo ne ekwó bós Farasi fó, ábó áchyeé me meko nnó muú ayi akaáge mbaá ayi Jisos alú ágare, ájye apye ji.

12

Awáá Jisos maweeé né meló Bétáni (Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

1 Epáá kóó upú elágé ndó ekene, Jisos afe né melo Bétani melo ewé Lasaras muú Jisos apye ji apeé né negbo ajwólége. 2 Eféé ne anene Jisos ne menyee. Mata ne afaá menyee yimbo ne Lasaras alú muú ama né geluage bós abi ájwólé agíí mmye né ekpókpógélé ne Jisos. 3 Ndere ájwólé mbó, Meri akpa ekpómé maweeé Lamenda ami majame nka dós, amo Jisos né uka. Gepú geko geka ne gebege lamenda, ne ase mejwe wuú ati uka Jisos. Maweeé amina malu mmye po. Akwyeé mami ne genó eyigé akuú nnó, “Nard.” 4 Ne Judas Iscarot, maá utóó Jisos ama ayi abóó manchyeé Jisos mankwáá, agege geno eyi meri apyembo, aké, 5 “Mbó ákpoó maweeé lamenda amina, áse gejamégé nka, eyi epwóó nka eyi muu akage pye né hme áchyeé mbaá ubyá bós.” 6 Mejóó ewé Judas ajóó mbó na, epófó nnó ji agboó ne ubya bó, elé gétúgé ji alú menjo ne ajóó mbó. Ji ne ábélege mekwa nka baá utóó Jisos. Ne gébé eyigé fó, ajóó nka wye.

7 Judas ajógé mbó, Jisos aké, “Gógé ji abe nyame, ji apyémbo nnó me ngboge ánií me nííge. 8 Ubyá bós ulú fa ne enyú yéndégébé, yémbo me mbéé nye fó ne enyú gébé geko.”

9 Ne gejamégé bós Jus áwúgé nnó Jisos alú eféé né melo Bétani, ákwólé áfé ewú. Ajye nya fó mange lé Jisos jimbií wó, áfe ntó nnó áge Lasaras muú Jisos apye ji apeé né negbo. 10 Ndere elúmbó, anoó baá ampyee upe Esowo asó mala nnó áwa Lasaras. 11 néndé elé getú jíí ne gejame bós Jus ályaa ebwó áfyee metóó ne Jisos.

Jisos akpe né Jerosale nkane mfwa (Mat 21:1-9; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Bií uyyage, gejamégé bós abi áchwóó manyé epaá kóó upú, áwú nnó Jisos achwóó né Jerosale. 13 Asó mamméé, átane ájye bane ji meti. Awyále aké, “Matame mábé ne Esowo. Mejé ebé ne muú ayi achwóó né mabo Ata. Efwó ebe ne Mfwa bós Isrelí!”

14 Jisos agége maá géjujáj, ákwó ajwólé né mfaá. Ne genó eyigé ábó ásamé né mmu

* 11:48 Elú wáwálé nnó: Mbógé nnó bós Jus áfyegé metóó ne Jisos, Ji ámmye nye apwó bós Rom nnó bós Jus aláa mmyemmye bwó. * 12:15 Elú wáwálé nnó: Opege né Mat. 21:5 né nteeé gebagé hwe ógené ula Sayan.

nywe Esowó getane wáwálé nnó, ¹⁵ “Enyú bós Sayen dǎfoge, gége mfwa nyú achwós, ajwólé mbó né mfaá maá géjújá” *

¹⁶ Ndere Jisós akpene né Jerosale, baá utóó bii ákaá fǎ nnó uno bi ábo ásame me né mmu nywe Esowó úlú wawale wó. Yémbó gébégé Jisós akwome ajyéé né mfaánebuú, ne ébwó atee nnó abo asa né mmu nywe Esowó nnó uno bina upyéé nywe ne ji. Ne ápye ntó ubi ne ji.

¹⁷ Ne bós abi abo alú ne Jisós gébégé ji apye Lasarós apeé né negbo, akpa gegare eyigémbó, ájyéé ne geji. ¹⁸ Genó eyigé na ne gepye gejamégé bós ájyéé bane Jisós né meti gétúgé áwuú gepoge ufelekpá ebi ji apyéé. ¹⁹ Ne ekwó bós Farasi, ájógé ne ate aké, “Ye mekpó ne ula esé dégene fǎ né mechó ewe desóó mbó mala manwa Jisós. Gégé, gemége melo geko gela kwóle élé ji.”

Jisós abó mbe agare negbo nii

²⁰ Né geluage bós abi ájyéé né Jerosale manogé Esowó gébégé epáá koó upú, ne abi ákú ébwó nnó bós Grek álú wye. ²¹ Bós Grek bina áchwó mbaá Filip muú melo Betsada né gebage mewaa Galilií, ájós ne ji aké, “Ata esé dékelege mange Jisós.”

²² Filip awúgé mbó, ajyéé gare Andru, ne ébwó ne Andru ájyéé gare Jisós. ²³ Ne Jisós ashuú ébwó meko aké, “Gébé gekwane eyigé bós ágene nywe nnó Maá Nte Mekwaá apwó amu. ²⁴ Me ngarege enyú wáwálé nnó nyine nchi nelaá wye nyine nchi nemaá, mbógé muú álá apéé néni né mme degbo wó. Negboge ne nechii nefye gejame ame nchi. ²⁵ Muú ayi asle genjá jii nnó genjá game dáó, genjá jii genóme nywe mme detu. Ne muú ayi asle nnó genjá jii genjá jii game né mme yina wó, abeé nywe ne genjá eyi gélagé byé. ²⁶ Mbógé muú akelege mampyege utóó ba, abó mankwóle me. Ne yéndé mbaá ayi me mbeé, muú utóó wa ntó abeé wyeé ne me. Ne yéndémuú ayi apógé me mampye utóó ba, Nte wa anoge nywe ji.

²⁷ “Nana uferé ba úlú uyaá uyaá. Ewena njoge mbó nnó? Nnene mbó élé mmye nnó, ‘Nte wa aféré me né éfwyale ewé echwós mbó me né mbe waa?’ Ngba, nnene fǎ mbó, néndé ula bi me nchwós fa mme úlú nnó nge éfwyale ewéna. ²⁸ Nte wa, pye bós ákaá nnó wó apwó amu.”

Ájógé mbó, meko fǎ atane né mfaánebuú aké, “Me mpye mé bós ákaá nnó me mpwó amu, ne mmage pye wymbó.”

²⁹ Ne gejamégé bós abi átene efeé, áwúgé meko yimbo, abifo aké, élé nemfe, abifo aké, élé ekiánné Esowó ne ejaó mejaó ne Jisós.

³⁰ Ne Jisós ajós ne ébwó aké, “Meko ayi déwuú mbó alú lé né galágálá nyú, epófǎ awa. ³¹ Nana, gébé eyigé Esowó apyéé bós mme ákpe né unós mpa gekwone, gébé gekwone eyigé ábuú danchóméló mfwa bós

mme, ³² né geluage gefwa jii. Ne abwége me né mbaá gekwa, njame nye bós ako achwólé eta wa.” ³³ Jisós ajós mbó, manlere gefége negbo eniné ji agboó nywe.

³⁴ Ne bós bimbo, ájós aké, “nywe mabe esowó agare ese nnó Muú yi Esowó akweré ji élá gefwa, abe mebe te kwyakwyaá, epyéémbó nnó ne wó áke abó mambwye Maá Nte Mekwaá né mfaá gekwa, waa álú Maá Nte Mekwaá yimbo?”

³⁵ Jisós ashuú ébwó meko aké, “Genjbo gelú gegenege eta nyú né mboó gébé, kége nana ndere genjbo gelú gegenege nnó ékágé gemua gewere enyú. Muú ayi akene né gemua ákágé fǎ mbaá ayi ji ajyéé. ³⁶ Fyége metós ne muú ayi achyégé genjbo nana ayi ji alú ne enyú, nnó debe bós abi achyége genjbo. Jisós ajógé mbó, alyaa ébwó ajyéé bii.”

Bós Jus áshyd wye shyá mamfyé matóó ne

Jisós

³⁷ Ne yé lé Jisós apye gejamégé ufós ufelekpá ébwó ágené, áfyéé fǎ matós ne ji wó. ³⁸ Epyémbó nnó genó eyigé Asaya muú ekpave Esowó abo ajós getane wáwálé. Asaya abo ajós nya aké, “Ata, ndé muú ákamé ne mekomejaó ayi esé dégere. Ne ndé muú ayi Ata alere ji gefoge utóó bi ji awyaa?”

³⁹ Ula bi ébwó álá ákame nya ne mekomejaó yimbo wó, úlú wye ndere, Asaya muú ekpave Esowó abo ajós nya nnó Esowó aké, ⁴⁰ “Ngilége ébwó ame nnó ékágé ágene unó ne ame, ne mpye bwó ánje matós nnó ékágé ébwó ákaá genó eyigé mekomejaó yimbo ágaré. Esowó aké, ‘Me mpye mbó nnó ékágé ébwó áti meso ne gabo bwó, áchwó eta wá nnó me mfere ébwó né éfwyale.’”

⁴¹ Asaya ajós mejaó ewéna ato ne Jisós, néndé ji abo age me nnó Jisós abeé nywe muú ayi apwó amu.

⁴² Ne yé élé gejamégé bós álú abi ála áfyéé fǎ matóó ne Jisós wó, abifo áfyé, yé ákpakpa bós Jus abifo áfyé ntó metós ne Jisós, yémbó álerege fǎ gbógónó nnó áfyéé mbó ne ji gétúgé áfós nnó álerege, bós Farasi ábuú nywe ébwó né écha mmyemenene. ⁴³ Néndé ébwó ágbóó lé nnó akwaa áfége ébwó apwó nnó Esowó ne afége ébwó.

Mekomejaó ayi Jisós agare ne asós nywe mpa bós

⁴⁴ Ne Jisós ajós kenke, aké, “Yéndémuú ayi áfyéé metós ne me, áfyé fǎ metós ne me mbii wó, áfyé ntó ne muú yi átome me. ⁴⁵ Muú agegé me, ebyennó age ntó muú ayi átome me. ⁴⁶ Me nchwó ndere muú yi alerege genjbo mbaá bós mme, nnó ékágé bós abi áfyéé metós ne me álá kenékéné éké muú ayi alú mmu gemua. ⁴⁷ Mbógé muú awúgé mekomejaó ayi me ngare ne álá apyéé fǎ genó eyigé me nké ji apye wó, me njógé fǎ nnó ji akwe mpa, néndé me nchwós fǎ fa mensó mpá bós mme wó nchwó lé mamfere

ebwó ne éfwyale gabo. ⁴⁸ Muú yi ashyaá nnó ji ákágé me, ne alá apyε genó eyigé me njóó, genó eyi gesó mpa wuú gelú wyeé. Ne genó eyi gesó mpá wuú né bíi bi kwyakwya, élé mekomejóó wa ayi ngare. ⁴⁹ Nende Me njógé fó né uto ba. Nte wa muú atóme me agare me genó eyi me njógé ne ndere me mbóó manjóó. ⁵⁰ Ne nkaá nnó genó eyigé ji aké me ngare gechwóó ne gerwá eyi gélágé byé. Né getú eyigémba, me njógé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó njóó.”

13

Jisás ashwone uka baá utóó bíi

¹ Wye ndere epaa koó upú élaá kwókwólé Jisás akaá nnó gébé eyigé ji alyagé mme yina nnó akere meso mbaá Nte wuú gekwone. Ne élé ji abóó gejeé ne bóó bíi abi alú fa mme, alere ebwó gefóó eyigé ji abóó gejeé ne ebwó.

² Ne ndere Jisás ajwale anyéé menyéé ne baá utóó bíi ne nkware, danchomeló anyú me metóó maá utóó Jisás ayi ama nnó achyéé Jisás mankwáá. Akuú maá utóó yimbo nnó Judas Iscarot, maá Simun. ³ Jisás akaá nnó Nte wuú Ésoóó afye ji yéndégenó né amu. Akaá ntó nnó ji abó atane mbaá Ésoóó ne ji akerege meso mbaá Ésoóó. ⁴ Ndere álú ányé menyé, Jisás akwile téné, afeé nku yi mfaa abelé. Ani agbogbo né gebwe. ⁵ Afane manaá né mmu geku, ala manshwone uka baá utóó bíi, ne atile ubi ne agbogbo ayi ji anii né gebwe. ⁶ Akwanégé mbaá Simun Pita, Simun agii ji aké, “Ata ókelege manshwone me uka?”

⁷ Ne Jisás ashuuú ji meko aké, “Genó eyigé me mpye mbo, enyú dékage fó ula nana, meso gébé dékage nye.”

⁸ Ajógé mbo, Pita aké, “Ngba, wó abó fó manshwone uka éba wó.”

Ne Jisás aké ne Pita, “Mbógé me nlá nshwane wó wó, óchome fó mbwa ne me.”

⁹ Ajógé mbo Simun Pita aké, “Ata óshwanege fó lé uka ba ubiubi, shwane ntó amu ya chonchó ne mekpo wa.”

¹⁰ Jisás aké, “Muú yi awóó me manaá ábó mashwane lé uka bíi ubiubi néndé menyamme wuú alu me pópó. Ne enyú délu me pópó, yémbó enyú ako fó wó.” ¹¹ Jisás ajóó mbo, ji akaá me muú ayi achyége nye ji mankwáá, nkaawu ne ji aké, “Enyú ako depó fó pópó.”

¹² Ne ji anerege manshwone uka baá utóó bíi, abó nku wuú afye, akere ajwale ká. Agii ebwó aké, “Enyú dékaá ulaa genó eyigé mepyε mbo né enyú?” ¹³ “Enyú dékuú me menlere ne Ata. Enyú délu cho mankú me mbo, néndé ge muú ayi me nlú mbo. ¹⁴ Ne mbógé me, Ata ne menlere enyú, nshwane enyú uka, enyú ntó debó manshwonege uka ate. ¹⁵ Me nlere enyú genó eyigé debóó mampyεge nnó dépyεge geji ne ate ndere

me mpyεé ne enyú. ¹⁶ Me ngarege enyú wáwálé nnó, maá utóó aneáge fó geme apwó nte wuú. Yé maá déntóó ntó aneáge fó geme apwó muú ayi atóme ji. ¹⁷ Nana ayi enyú dékaá unó bina, déké dépyεé ubi, débéé ne metóó megomégo. ¹⁸ Me njógé mbo, ntime fó ne enyú ako. Me nkaá ufóó bóó abi me njyaá. Yémbó mpye mbo nnó genó eyigé ásame né mmu nwe Ésoóó gétané wawale. Asa wye nno, ‘Muú yi esé ne ji déchome ebwó menyéé, abwolé atene ummye ne me’ ¹⁹ Me ngarege enyú genó eyigé na nana gemεge nnó gepyε. Ne gébége gepyεge, enyú dekamege nye nnó, ‘Me Nlú gefóge Muú ayi Me Nké Me Nlú.’ ²⁰ Me ngarege enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi asele muú dentóó wa ne metóó megómégó, ebyennó ase mbo lé me mbóó. Ne muú ayi asele me, ase mbo lé Ésoóó muú átóme me.”

Jisás abó mbe agare nnó achyεge nye ji mankwáá

(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisás ajógé unó bina, metóó esoóó ji, agare gbogbon aké, “Me ngarege enyú wáwálé, muú nyú ama achyεge nye me mankwáá.”

²² Ajógé mbo baá utóó bíi alá meno mekpo fuú ápe ate ne ame ne ame. Akágé yé muú ayi ji ajóó atome ne ji. ²³ Ne maá utóó ama, ayi Jisás agboó ne ji, agii mmye né ekpokpogele kwókwólé ne uwyaa Jisás. ²⁴ Ne Simun Pita anyú meno aké, ne ji “Gii Jisás muú ayi ji ajóó mbo atome ne ji.”

²⁵ Ndere maá utóó yimbo, ajwale agii kwókwólé ne uwyaa Jisás, ako geme agii Jisás aké, “Ata waá achyεge nye wó mankwáá?”

²⁶ Jisás ashuuú ji meko aké, “ele muú ayi me nyuale bréd yina né mmu akpánkpa nchyege ji. Jisás ajóge mbo abó gekpoge bréd, anyuá né mmu akpánkpa achyε Judas Iscarot, maá Simun.” ²⁷ Tenétené ayi Judas asele gekpoge bréd eyigé mbo, danchomeló anyú ji metóó. Ne Jisás ajóó ne Judas aké, “Genó eyigé wó ókelege mampyε, pye geji wáwá.” ²⁸ Né gelu- age bóó abi ajwale agii né ekpokpogele, ye muú ama ayi akaá ulaa mejóó ewé Jisás ajóó mbo ne Judas apo. ²⁹ Ne élé Judas ne ábélege mekwa nka bwó. Baá utóó abifó áfere nnó Jisás ajóó mbo lé nnó Judas ajyε ána unó ebifó ebi ebwó ákelege. Ela epo mbo wó, ndófo Jisás ajóó mbo lé nnó Judas ajyε achyε genó gefó mbaá ubya bóó.

³⁰ Ne Judas asege gekpoge bréd eyigé Jisás achyε ji, atane afé. Gébé eyigé mbo utuú ugi me.

Ebe meke

³¹ Judas atanege ajyεge, Jisás aké, “Nana bóó agene nye ndere Maá Nte Mekwaá apwóó amu. Ne ji apyε nye bóó age ndere Ésoóó apwóó amu. ³² Ne mbógé Maá Nte Mekwaá apyεé bóó age ndere Ésoóó apwó

amu, Eɔwɔ ntɔ apyɛɛ nye boɔ ágé ndere Maá Nte Mekwaá apwɔɔ amu, ne achɔɔ sé gébé. ³³ Baá ba, me mbelele sé ne enyú dɔɔ, enyú dékelele nye me, ne wye ndere me mbɔ ngare ákpakpa boɔ Jus, mbɔntɔ ne ngarege enyú nana nnɔ, 'Mbaá ayi me nnye enyú dékage chwɔ fɔ wyeɛ.' ³⁴ Ajógé mbɔ, aké, nana nchyege enyú ebe ewé meké, "Boógé gejeé ne ate. Ndere me ngboɔ ne enyú mbɔntɔ ne enyú debɔɔ mangbole ne ate. ³⁵ Ne mbɔgé deké débɔɔ gejeé ne ate, yéndémuú ákage nye nnɔ enyú délú baá utɔɔ ba."

Jisɔs agaré ndere Pita dshyda nye ji

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-

34)

³⁶ Ne Simun Pita agii ji aké, "Ata, wɔ ojye efɔ?"

Jisɔs aké, "Mbaá ayi me nnye okágé kwɔle me nana, yémbɔ okwɔlele nye me meso gébé."

³⁷ Pita agii ji aké, "Ata ulannɔ ne me nla nkágé kwɔle fɔ wɔ nana? Me nkpome mmye mangbɔ gétú jyeɛ."

³⁸ Ne Jisɔs ashúú Pita meko aké, "Pita nnɔ okpome mmye magbo gétú ya? Gɔ me ngare wɔ wáwálé nnɔ gemɛ nnɔ menɔ mekwɔ akú, wɔ ashyaa nye mánjáne aléé nnɔ wɔ okágé me."

14

Jisɔs ne alerege meti ewé ejyeé mbaá nte wuu

¹ "Dekamege fɔ mesome ebe enyú né metɔɔ. Fyegé metɔɔ ne Eɔwɔ, fyegé ntɔ metɔɔ ne me. ² Baá upú alú gejame né gepúge Nte wa; mbɔgé abe dampɔ mbɔ, mbɔ me ngare fɔ enyú mbɔ wɔ. Me nnye kwyéé melú mbele enyú. ³ Nnerenge mankwyeé melú ewémbɔ, nkerege, nchwɔnse enyú nnɔ mbaá ayi me mbeé enyú ntɔ débe wyeɛ. ⁴ Enyú dékaá meti ewé ejyeé né mbaá yi me nnyeɛ."

⁵ Ne Tomasi ajɔɔ ne Jisɔs aké, "Ata ese dékaá yé mbaá yi wɔ ojyeé wɔ, epye mbɔ nnɔ ne dékaá meti ewé ejye wyeɛ?"

⁶ Jisɔs ashúú ji meko aké, "Me ne nlú meti ewú. Me ne ngarege boɔ wáwálé. Ne me ne nchyege gejwá. Yé muú fɔ ákágé chwɔ fɔ mbaá Nte wa mbɔgé alá akooɔ eta wa wɔ. ⁷ Mbɔgé enyú débɔ dékaá me chánjéné, mbɔ debɔ dékaá ntɔ nte wa. Manlɔ nana déjyege mbe, dékaá me ji ne dege me ji."

⁸ Ne Filip aké, "Ata lere esé Nte wye awu, nnɔ matɔɔ akwene ese mmu."

⁹ Jisɔs ashúú ji meko aké, "Mbɔ te me nlú mbɔ fana ne enyú, delú danjkaá me Filip? Yéndémuú yi agene me, ebyennɔ age ntɔ Nte wa. Waá ulannɔ wɔ aké me nlere enyú Nte wa? ¹⁰ Enyú dékame fɔ nnɔ me ncho mmye ne Nte, ne Nte wa ntɔ acho mmye ne me

wɔ? Depɔ etire me njógé mbɔ, detanege fɔ me mbɔɔ né metɔɔ, élé Nte wa mmu áchomé mmye ne me ne apyɛɛ utɔɔ bií. ¹¹ Kamege ne me nnɔ genɔ eyigé me ngarege enyú gelú wáwálé nnɔ me ncho mmye ne Nte wa ne Nte wa ntɔ acho mmye ne me. Ne mbɔgé ewéna ela ekwane enyú metɔɔ wɔ, kamege nnɔ elú wáwálé gétúgé ufélékpa ebi me mpyeɛ. ¹² Me ngarege enyú wáwálé nnɔ, yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne me, apyɛɛ ntɔ unɔ bi me mpyeɛ mbɔ. Yé ebe lé ebi unjea upwɔ ebi, apye nye néndé me nnye mbaá Nte wa. ¹³ Ne yéndégenɔ eyigé enyú dégigé né mabo ma, mpye geji nnɔ metɔɔ ego Nte wa gétú ya. ¹⁴ Ndere elúmbɔ, mbɔgé dégigé yéndégenɔ né mabo ma, mpyeɛ geji.

Jisɔs anyémeno mantɔ Mendoó Ukpea

¹⁵ "Mbɔgé enyú dégbɔɔ ne me, belele mabe ya. ¹⁶ Dépyege mbɔ, me nne ne nnye mmye mbaá Nte wa, ne ji atome nye enyú muú majyeé ayifo, ayi abe nye ne enyú te kwyakwya. ¹⁷ Muú majye yimbo élé Mendoó Ukpea muú alerege enyú wáwálé ayi Eɔwɔ. Boɔ mme akamege fɔ ne ji néndé agene fɔ ji ne akage ji. Yémbɔ enyú dékage ji, néndé ji ajwɔlele ne enyú ne alú enyú né mmye. ¹⁸ Njyege, nlyage fɔ enyú gelame, nmáge kere nchwɔ eta nyú. ¹⁹ Ela gachyeé boɔ mme amage ge sé me. Enyú ne dégene nye me. Ne te ndere me nwyaa gejwá, enyú ntɔ debeé nye ne gejwá. ²⁰ Bií bimbɔ ukwɔnege, enyú dékage nye nnɔ mencho mmye ne Nte, Nte wa acho mmye ne me, ne me ntɔ ncho mmye ne enyú. ²¹ Yéndémuú ayi awúgé mabe ya abelégé áji, ji yimbo ne abɔɔ gejeé ne me, Nte wa ntɔ abɔɔ gejeé ne ji. Ne ntɔ mbɔɔ nye gejeé ne ji, ne me mbɔɔ nlerenge nye gemɛ ya etaá wuu."

²² Ne Judas (ayi alá pɔ fɔ Judas Iscarot) ajɔɔ ne Jisɔs aké, "Ata nde gepyege wɔ alerege gemɛ jye lé eta sé, ayi ala alerege fɔ ntɔ mbaá boɔ mme meko?"

²³ Jisɔs ashúú ji meko aké, "Muú ayi abɔɔ gejeé ne me, apye geno eyigé me ngarege, Nte wa gboɔ nye ne ji. Ne esé ne Nte wa déchwɔ bane nye ji déjwólé ne ji mbaá ama. ²⁴ Muú yi alá agboɔ ne me, apye fɔ geno eyigé me ngarege. Ne unɔ bi enyú déwuú mbɔ utane fɔ membɔɔ né metɔɔ wɔ, utane lé mbaá nte wa muú atome me.

²⁵ "Me ngare mbɔ enyú unɔ bina nana yi me nlú ne enyú. ²⁶ Yémbɔ Nte wa atome nye Menchyeé majyeé né mabo ma. Menchyeé majyeé yimbo élé Mendoó Ukpea achwógé alerege nye enyú unɔ uko ne atee nye enyú yéndégenɔ eyigé me ngare enyú.

²⁷ "Ndere me nnye nchyege enyú neso, ne neso na ne me nchyege enyú. Me nchyege fɔ enyú neso na nkane boɔ mme ahyege genɔ. Dekamégé fɔ matɔɔ ahyege enyú efwyale, ne debege fɔ ntɔ ne efɔ. ²⁸ Enyú dewú

nkane me nké, 'Me nlyage enyú. Yémba nmage kere nye nchwá eta nyú.' Ebege nnó enyú débóó gejeé ne me, mbó débéé ne metáó megómégó élé me njyéé mbaá Nte wa muú ajea geme apwáó me. ²⁹ Me mbó me mbe ngare enyú unó bina gemege nnó ubi upyēge, nnó meso gébé, upyēge enyú dekame nnó unó bi me njóó úlú wáwálé. ³⁰ Me mpá sé ne gejamégé gébé manjós mejós ne enyú néndé mfwa bóó mme alé chwá. Ji apó fí ne eshye apwá me. ³¹ Yémba me mpyéé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó mpye, nnó bóó mme akaá nnó me mbóó gejeé ne Nte wa.

"Kwilege mme déjyégé."

15

Genage umpome ne mata jii

¹ "Me ne nlú genage vin geji ambóó, ne Nte wa ne alú muú ayi áchérege geji. * ² Yéndé eta ewé etome ne me, mbógé alá ewome fí umpome, ji asóó ewuú afame mme, ne yéndé eta ewé ewome umpome, ji akwyēge ewú nnó ewome gejamégé umpome. ³ Mekomejós ayi me ngare enyú apye enyú dela me pópó eké eta genó eyigé akwyéé. ⁴ Chogé nye mmye ne me, me nchome mmye ne enyú. Eta genóó ékágé wá fí umpome mbógé alá cho mmye ne mbyó genóó geji mbóó wá. Wyemba ntó ne enyú déla dékágé pye genó gefó mbógé dela decho mmye ne me wá.

⁵ "Me ne nlú genóó eyigémbo, enyú ntó ne delú mata jii. Muú achogé mmye ne me, ne me ntó nchoge mmye ne ji, ji ne apye nye gejamégé unó néndé me nla mpá enyú dékage pye fí yé genó. ⁶ Ne muú alá cho mmye ne me wá, alú eké eta genóó ewé ásogé afomege éwáñese egbo. Úfós mata unóó yina anywerege áji áfyé né mewé, áso. ⁷ Mbógé enyú déchogé wye mmye ne me, ne deké débelege mekomejós wa né mataó nyú, yéndégenó eyi enyú degige nno Nte wa apye, geji ne ji apyé eta nyu. ⁸ Enyú deké dépye gejamégé unó ulúúl Nte wa abéé ne njoó. Ne ewéna elerege nnó enyú delu baá utáó ba. ⁹ Ndere Nte wa abóó gejeé ne me, mbóntó ne me mbóó gejeé ne enyú. Bógé wye gejeé ne ate wye ndere me mbóó ne enyú. ¹⁰ Mbógé enyú deké depye genó eyige me njós, me mbóó nye gejeé ne enyú wye ndere Nte wa abóó gejeé ne me gétúgé mpyéé genó eyigé ji akelege. ¹¹ Me ngaré enyú unó bina nnó enyú débé ne metáó megómégó wye ndere me nwyáá. Ne nnó metáó megómégó nyú éja epwá amu. ¹² Gégé genó eyigé me nkelege nnó enyú dépyege na: Bógé gejeé ne ate wye ndere me mbóó ne enyú. ¹³ Gejeé eyigé cha gepó, eyigé muú alerege, eyi gepwáó gejeé

eyigé muú ágboó gétúgé ajeé bíí. ¹⁴ Enyú débéé ajeé ba mbógé dépye unó bi me ngaré enyú. ¹⁵ Me mmagé kú se enyú nnó baá défwé néndé maá défwé akágé fí genó eyigé nte wuú apyéé. Me nkuú enyú ajeé ba néndé yéndégenó eyigé Nte wa agare me, geji ne me nto ngare enyú. ¹⁶ Enyú fí wá déjyáá me wá, élé me ne njyáá enyú ne ntóme enyú nnó dépye unó ulúúl ne nnó unó bimbo ubéé te kwyakwya. Ne yéndégenó eyi enyú dégige Nte wa né mabó ma achyēge enyú geji. ¹⁷ Gege ye mma ngare enyú nnó bóó gejeé ne ate.

Bóó mme apad bad utáó jisós

¹⁸ "Mbógé bóó mme apaá enyú, kaáge nnó abó me mbe apa me ne alé pa enyú. ¹⁹ Enyú debo débé bóó mme, mbo bóó mme agboó ne enyú eké ate bóó mme. Ne enyú debo néndé me njya enyú né geluage bóó mme, getu eyigémbo ne bóó mme apaá enyú. ²⁰ Tege genó eyigé me ngare enyú nnó, 'Maá défwé ajeage fí geme apwá nte wuú.' Te ndere ébwó achyē me efwyale, áchyēge nye ntó enyú efwyale. Ne ébwó abo awú mekomejós wa mbo áwuú ntó awe nyú. ²¹ Ébwó apye nye unó bina uko eta nyú gétúgé enyú delú bóó ba. Néndé ébwó akágé fí muú yi atóme me. ²² Me mbe danchwó gare ébwó mekomejós, mbo akwe fí mpa wá, yémba nana yi ngare ébwó mekomejós Ésowa, ye meti ewe abóó gabo bwó epósé ²³ Ne yéndémú yi apaá me, ébyennó apaá ntó Nte wa. ²⁴ Me mbe dampye ukpekpe unó né metáó metáó bwó, ébwó age wá, ébi yé muú fí alá alú dampye, mbo Ésowa agarege nye fí ébwó nnó ápye gabo ákwe mpa. Yé ndere ébwó ágene unó bi me mpye, apaá me chonchó ne Nte wa. ²⁵ Unó bina ubó mampye nnó, genó eyigé asame né mmu nwe Ésowa gebe wáwálé. Asa wye nnó, 'Ébwó apaá me ula pó.'

²⁶ "Menchyéé majyéé achwáó, ji alú Mendóó Ukpea muú alerege wáwálé yi Ésowa. Me ntóme nye ji atane mbaá Nte wa, achwógé agarege nye enyú muú yi me nlú. ²⁷ Enyú ntó dégarage nye bóó muú yi me nlú néndé delu ne me te ula ulóó.

16

¹ "Me ngare me enyú unó bina nnó ékágé deja mmye meso. ² Abuú nye enyú né macha mmyemenene. Ne gébé gechwáó eyigé yéndémú yi awáne enyú aferege nnó ji apyembo élé utáó Ésowa. ³ Apye nye unó bina ne enyú néndé akágé Nte wa, yé me ntó akágé. ⁴ Me mbo mbe ngare enyú nnó gébé eyigémbo gekwónége enyú détege nnó me mbo ngare me enyú nnó unó bina upyéé nye.

Utáó bi Mendóó Ukpea epyéé

* **15:1** Elú wáwálé nnó: Né ukwene nwe menomenyéé, Ésowa abó amége bóó Isreli nkane mekóó vin ewé yi áchérege. Jisós jimboó ntó ájós nnó ji ne alu genóóge vin yimbo nana.

“Me mbó ngare enyú unó bina mbembe wó, néndé me mbó nlú ne enyú. ⁵ Ne nana me nkerege meso mbaá muú yi atóme me, yémbó yé muú nyú yi agige mme nnó, “Ojye éfó?” Apó. ⁶ Ne gétúgé me ngare enyú unó bina, matóó nyú alá meshwemeshwe. ⁷ Yémbó ngarege enyú wáwálé. Elú élé né galógaló awe nyú nnó me njye, néndé me nla njye wó menchyéé majyéé achwóó fó eta nyú. Yémbó me njyegé ntóme nyé ji achwó eta nyú. ⁸ Achwógé apyéé nyé bóó mme akaá nnó ufere bwó né gabo ayi ébwó apyéé ulú gye. Apyé nyé ébwó akaá nnó ufere bwó né ndere muú abeé cho né mbé ushu Esówo ulú gyeé, ne apyé nyé ntó ébwó akaá nnó uféré bwó né ndere Esówo ásoó nyé mpa ulú gyeé. ⁹ Né egbe ewé gabo, ébwó alú gyeé néndé áfyéé fó metóó ne me wó. ¹⁰ Né egbe ewé mambe cho né mbé ushu Esówo, apyé nyé ébwó akaá nnó me nlú cho néndé me nkerege meso mbaá Nte wa ne enyú damage ge nyé se me. ¹¹ Né egbe ewé mpa ayi Esówo ásoó, apyé nyé bóó mme akaá nnó alu gyeé né gefóó eyigé ásoó mpa wa, néndé danchameló mfwa bóó mme akwe me mpa.

¹² “Me nlú wyaá gejamégé unó mangare enyú, yémbó enyú dékage gbare nyé fó matóó gétúgé ubi. ¹³ Yémbó gébégé Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé achwóge, apyé nyé enyú dékaá wáwálé meko. Agarege nyé fó unó bi utanege ji metóó, genó eyigé ji awítgé geji ne ji ágarege. Ne apyéé nyé enyú dékaá unó bi upyéé nyé meso gébé. ¹⁴ Ji apyéé nyé me mbó ngó néndé genó eyi getanege me metóó geji ne ji asele agarege enyú. ¹⁵ Yéndé genó eyigé Nte wa awyaá élé eya, getú eyigémbó ne me nké genó eyi gelú me metóó geji ne ji agarege nyé enyú.

Mesome nyu ela nyé lé nechóchó

¹⁶ “Elá gachyéé enyú damage ge sé me, ne emage wyaá sé ntó ndáó enyú degene nyé me.”

¹⁷ Ajógé mbó, baá utóó bíí abifó aló mangigé ate aké, “Ajóó aké, ‘Ela gachye enyú degene sé me,’ ne ama aké, ‘Emage wyaá se ntó dáó enyú degene nyé me’, ula utene mbó nno? ne ulaa me njye mbaá nte wa. ¹⁸ Ulaá ela gachyéé utene mbó nno? Esé dekágé fó genó eyigé ji ajógé mbó.”

¹⁹ Ndere ébwó áferege mbó, Jisós akaá me nnó ébwó akelege mangíí ji ulaá mejóó ewé ji ajóó mbó. Ajóó ne ébwó aké, “Enyú degige mbó élé ate ulaá mejóó ewé me njóó nnó, ‘ela gachyéé enyú damage ge sé me ne nnó emage wyaá sé ntó dáó enyú degene nyé me?’ ²⁰ Me ngarege enyú wáwálé nnó enyú delíí nyé desóó manse gétúgé unó bi upyéé nyé. Ne bóó mme ábéé ne nechóchó, Enyú debéé ne masome né matóó, yémbó masome nyú abwólege nyé nechóchó. ²¹ Nebyéé neke nemmye mendéé, uné ugyalege ji néndé

gébé eyigé ji awuú ubale gekwone. Ne abyegé me maá, amage te se ubale, abeé élé ne nechóchó nnó ji agbéé muú ama fa mme. ²² Wyémbó ntó ne élú ne enyú. Nana enyú delú ne masome né matóó, yémbó me mmage ge nyé enyú, ne enyú debéé nyé ne nechóchó né matóó. Ne yé muú ayi akágé fere gefó nechóchó eniné na né matóó nyú ápó. ²³ Bíí bi mbó ukwonege, demage gii se me ye mechó fó. Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndégenó eyi degige nte wa né mabó ma, achyegé enyú geji. ²⁴ Kpaá te gébé eyigé na, enyú delu dangíí yé genó gefóó né mabó ma. Gige achyegé nyé enyú, ne nechóchó nyú nejame nyé kpaá nepwó.

²⁵ “Me ngare enyú unó bina né makamejóó, yémbó gébé gechwóó nyé eyigé me nla ngarege sé enyú depó né makamejóó. Me ngarege nyé enyú unó bi utome ne Nte wa gbogónó. ²⁶ Gébé eyigémbó gekwonege enyú degige nyé Nte wa unó né mabó ma. Me njóó mbó fó nnó ngige nyé Nte wa genó gefó gétúgé nyú wó. ²⁷ Néndé Nte wa jimboó abo gejeé ne enyú gétúgé enyú debóó gejeé ne me, ne dékame nnó me ntane mbaá Esówo. ²⁸ Wáwálé me ntane mbaá Nte wa nchwóó fa mme. Nana me lé nlyaa mme nkerege meso mbaá Nte wa.”

²⁹ Ajógé mbó, baá utóó bíí aké, “Nana wó olé jóó yé mejóó gbogónó, ajógé sé né makamejóó. ³⁰ Esé dékaá nana nnó wó akaá unó uko, wó akage ye ebe lé unó bi bóó awyaa né metóó mangíí wó. Ewéna epyé esé dékamé nnó wó atane mbaá Esówo.”

³¹ Ne Jisós ashuú ébwó meko aké, “Pó enyú dékamé ne me, naná? ³² Gébé gechwóó nyé, ne géfíí me eyigé enyú ako délaa nyé tyátyá, yéndémuú nyú abóó nyé meti gepú jíí, délyaa membíí. Yémbó me mpó fó me mbíí, Nte wa alú ne me. ³³ Me ngare enyú unó bina nnó enyú delíí mmye ne me debé ne nesó. Bóó mme apyé nyé enyú dege éfwyale yémbó gbarege matóó nyú néndé mmye me mpwó bóó mme.”

17

Jisós anemmye mbaá Nte wuú nno apyé ji abó ngó

¹ Jisós anerege manjóó unó bina, abwéé ame ape né mfaánebuú, anemmye aké, “Nte wa gébé gekwone pye me maá wyeé mbó ngó nnó me ntó mpye wó óbe ne enoge. ² Wó achyéé me utó bi upwó bóó ako nnó me nchyéé genwá eyi gélagé byé mbaá bóó ako abi wó achyéé me. ³ Genwá eyi gélagé byé gelu nnó ébwó akaá élé wó mbíí muú ólu Esówo ayi wáwálé, ne me Jisós Kras muú wó otóme fa mme. ⁴ Mpye wó óbo enógé fa né mme, gétúge me nere mampye utóó bi wó achyéé me nnó mpye. ⁵ Nte wa, pye me mbé ne enóge né mbé ushu wyeé nana, gefóógé

enógé ewé me mbò nwyá nya gébégé nlú ne wò, gémége nnó mme ála.

Jisòs anemmye mbaad nte wuu gétúgè baá utòó bíí

⁶“Me mpye bòó abi wòó jyaá fa mme òchyeé me akaá wò. Abó álú bòó byéé, wò òchyeé me ebwó ne ebwó ábele mekomejòó wyeé. ⁷ Ne nana ebwó ákaá nnó ufòó unó uko bí wò òchyeé me utane eta wye. ⁸ Ngare ebwó mekomejòó ayi wò òchyeé me, áse jì amu apea ne ákaá wáwálé nnó me ntane eta wyeé ne ákame nnó wò ne òtome me.

⁹ “Nnènemmye gétúgè ebwó. Nnène fò mpye gétúgè bòó mme, nnène lé gétúgè bòó abi wò òchyeé me, néndé álú bòó byéé. ¹⁰ Yéndé genó eyi nwyaa élé eyéé ne yéndégenó eyi wò òwyaá, éle eya. Ne éle bòó bina ne apyéé me mbòó enógé. ¹¹ Mbéé sé fa mme, yémbò ebwó álú fa mme. Nchwòó eta wyeé Nte wa, Muú Ukpea, nnènemmye nnó wò òbame ebwó né uto mabò mpyeé, ami wò òchyeé me, nnó òpye ebwó ábè muú ama ndere esé ne wò delu muú ama. ¹² Gébégé nlú ne ebwó, mbámé ebwó né uto mabò ami wò òchyeé me. Mbá ebwó chánjéné, ne yé muú bwó ama anó mme detu wò ekose muú ayi abò álú me nnó anome mme detu nnó genó eyigé ásame né mekomejòó wyeé gebe wáwálé.

¹³ “Ne nana me nlé chwòó eta wyeé. Ne njógé unó bina ndere me nlú fa mme, nnó mpye ebwó abe ne nechóchó gbene wye ndere me nwyaa nechóchó gbene. ¹⁴ Me ngare ebwó mekomejòó wyeé ne bòó mme apaá ebwó néndé ebwó ápóó mbwa ama ne bòó mme wye ndere me nlá pò fò mbwa ama ne bòó mme. ¹⁵ Me nnène fò mpye nnó wò òfere ebwó fa mme. Nnène lé nnó wò òbame ebwó ékágé ebwó akpe né amu muú nchye. ¹⁶ Ebwó apó fò mbwa ama ne bòó mme wye ndere me nlá pò fò mbwa ama ne bòó mme. ¹⁷ Pye ebwó áchyeé gemége bwó wáwálé eta wye. Ne wáwálé yimbo élé mekomejòó wyeé. ¹⁸ Ndere wò òtome me fa né mme, mbòntó ne me ntòme ebwó. ¹⁹ Me nchye gémé ya mampye utòó byéé. Me mpye mbo gétúgè bwó, nnó ebwó ntó áchyeé gemége bwó wáwálé mampye utòó byéé.

Jisòs anemmye mbaad Nte wuu gétúgè baá abi ámáge fyé nye metòó ne jì

²⁰ “Me nnène fò mpye gétúgè baá utòó baá bina ebwó bwó, nnène ntó gétúgè bòó abi áfyé nye metòó ne me élé áwuú mekomejòó wye ayi baá utòó ba ágarege nye. ²¹ Me nnènemmye nnó wò òpye ebwó ako abe muú ama, wye ndere wò Nte wa òlu muú ama ne me, me ntó nlu muú ama ne wò. Pye ebwó abe muú ama ne esé nnó, bòó mme ákamé nnó wò ne òtome me. ²² Enógé ewé wò òchyeé me, ewú ntó ne me nchyeé ebwó. Mpye mbo nnó ebwó abe muú ama wye ndere esé ne

wò delu muú ama. ²³ Me nlu muú ama ne ebwó, wò ntó òlu muú ama ne me. Dépye mbo nnó ebwó ntó abe muú ama chánjéné. Ndere elúmbò bòó mme ákágé nye nnó wò ne òtome me, ne ákágé nye ntó nnó wò òbòó gejeé ne ebwó wye ndere wò òbòó gejeé ne me.

²⁴ “Nte wa, nkelege ntó nnó bòó abi wò òchyeé me, ábe ne me né mbaá yi me mbéé nye, nnó ágé ntó enógé wa. Wò òchyeé me enógé ewéna gétúgè gejeé eyigé wò òbòó ne me gémége nnó mme ala.

²⁵ “Éh, Nte wa muú òlú cho, wáwálé, bòó mme ákágé fò wò, yémbò me nkágé wò. Ne bòó bina, abi wò òchyeé me ákaá ntó nnó wò ne òtome me. ²⁶ Me mpye ebwó ákaá wò, ne mpye nye wye ebwó ákágé wò yéndéghé nnó gejeé eyigé wò òbòó ne me òbòó ntó ne ebwó ne nnó me mbé muú ama ne ebwó.”

18

Apye Jisòs

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Jisòs anerege mpyemenene, jì ne baá utòó bíí ályaa melu ewémbò, achyaá genko eyigé akuú nnó Kidròn ajye kpe mmu maá mekòó fò. ² Ne Judas muú achyege nye Jisòs mankwaa abò akaá ntó melu ewémbò néndé ebwó abò áchómege me wye. ³ Ndere elúmbò, jì ase ekwò bòó bee ne ambame écha upé Esòwò abi anòó baá ámpyeé upé Esòwò ne Farasi átome áchwó né maá mekòó yimbo. Gébégé ájyee ákpomé mpye ne unó ummye, alwée desá ne bò akpogéfo. ⁴ Ne élé Jisòs akaá me yéndégenó eyigé ápye nye ne jì, ake mpye afii ebwó, agii ebwó aké, “Ényú dékelege ndé muú?”

⁵ Ashuú jì meko aké, “Dékelege Jisòs muú Nasaret.”

Jì aké, “Me ne nlu jì.” Judas muú achyeé Jisòs mankwaa álú ntó eféé tené ne ebwó. ⁶ Jisòs ajógé ne ebwó nnó, “Me ne nlu jì,” ája mpye meso ákwe mme gbaram. ⁷ Ne ama agii ebwó aké, “Ényú déke dékelege wa?” Aké, “Dékelege Jisòs muú Nasaret.”

⁸ Aké, “Pó me ngare ényú nnó me ne nlu jì? Ne mbógé nnó élé me ne ényú dékelege, lyage bòó bina ájye. ⁹ Ajòó mbo nnó meko ayi jì abò ajòó ábè wáwálé. Jì abò ajòó aké, Nte yé muú ama ayi anome mme detú né geluage bòó abi òchyeé me ápó.”

¹⁰ Ne Simun Pita ajú yé aparanja ayi jì awyaa, asó etu ewé eghé ebwònye ewé memfwé etukpe ámpyeé upé Esòwò. Mabo memfwé yimbo makamege Malkos. ¹¹ Pita apyegé mbo, Jisòs ajòó ne jì aké, “Shwóré aparanja wye yimbo né mmu mekó, wò òkelege fò nnó me nge éfwyale ndere nte wa ake nge?”

Afè ne Jisòs mbaá Anas

¹² Ndere elúmbò, muú kpaá bɔ́ bee ne bɔ́ bee bií chonchó ne ambame echa upe Esɔwɔ apye Jisɔs awe ji amu. ¹³ Ase ji ábɔ́ mbe afe né mbaá Anas nte Mendée Kaifas. Kaifas yina ne alú etúkpe ampye upe Esɔwɔ né nme eniné mbɔ́. ¹⁴ Elé Kaifas yina ntó ne abɔ́ achyéé nya bɔ́ Jus majyéé nnó, “Elú galógáló nnó muú ama agbo gétúgé bɔ́ ako.”

Pita ashya nnó akadgé fɔ́ Jisɔs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Simun Pita ebwɔ́ ne maá utɔ́ Jisɔs yifɔ́ ama akwole Jisɔs meso. Etukpe ampye upe Esɔwɔ akaá maá utɔ́ yimbɔ́ chánéné, getu eyigémbɔ́ ályaa maá utɔ́ yimbɔ́ akpe ne Jisɔs ne mmu dachi etukpe ampyeé upeé Esɔwɔ, ¹⁶ Pita alá né dafye. Ndere Pita atene né dafye, maá utɔ́ ayi etukpe ampye upe Esɔwɔ akaá ji, ajye bane meso mendée ayi alú menombi gébame, ajɔ́ mejɔ́ ne ji ne meso mendée yimbɔ́ alyaa Pita akpe muu. ¹⁷ Mesɔ mendée yimbɔ́ né meno gebame agií Pita aké, “Nnó wɔ́ ɔ́pɔ́fɔ́ maá utɔ́ ama né geluage baá utɔ́ Jisɔs?”

Pita ashúú ji meko aké, “Eeh, me mpɔ́.”

¹⁸ Gébé eyigémbɔ́ ntó gefwene gemmyeé, baá defwe ne ambame dachi etukpe ásené mewé né dafye átene áwyaá. Pita ntó abɔ́ alú ne ebwɔ́ áwyaá mewé.

Jisɔs akpe unɔ́ mpa

(Mat 26:57-66; Mak 14:53-65; Luk 22:54, 55, 63-71)

¹⁹ Etukpe agií Jisɔs depɔ́ etiré détóme ne baá utɔ́ bií ne unɔ́ bi ji álérege. ²⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Me njógé me mejɔ́ gbɔ́gɔ́n mbaá bɔ́ ako. Me nlerenge unɔ́ yéndégébé né mmu macha mmyemenene ne echa upe Esɔwɔ mbaá ayi bɔ́ Jus ako áchómege. Yé genó gefɔ́ eyigé me njɔ́ bibí gepɔ́. ²¹ Ulannó wɔ́ ɔ́gigé me bɔ́ nkwe bina? Gií elé bɔ́ abi awuú genó eyigé me ngare ebwɔ́, neridé akaá uno bi me njɔ́.”

²² Jisɔs ajógé mbɔ́, membame dachi etukpe ayi alu fií ado ji né ushu. Agií ji aké, “Mbɔ́ ne wɔ́ ɔ́bɔ́ manshuú etukpe meko?”

²³ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Mbɔ́gé mechɔ́ ewé me njɔ́ elú gyéé, gare gabo ayi me njɔ́. Ne mbɔ́gé elú cho, ulannó wɔ́ ɔ́doo me.”

²⁴ Eféé ne Anas atóme yé Jisɔs wye amuú wewe mbaá Kaifas etukpe ampye upe Esɔwɔ.

Pita ama ashya Jisɔs manáne epea ne eléé

²⁵ Ndere epyembɔ́, Pita abɔ́ alú né dafye tené awyaá mewé. Agií ji aké, “Nnó wɔ́ ntó ɔ́pɔ́ fɔ́ maá utɔ́ ama né geluage baá utɔ́ Jisɔs?” Pita ashya aké, “Eeh me mpɔ́.”

²⁶ Maá defwe etukpe ampye upeé Esɔwɔ ama ayi alú menjme muú ayi Pita asɔ́ ji etu, agií Pita aké, “Nnó me nge fɔ́ wɔ́ né mmu maá mekɔ́ ne mende yimbɔ́ wɔ́?” ²⁷ Pita

ama ashya wye shyá. Wye né gébé eyigémbɔ́ menɔ́ mekwɔ́ akú kákɔ́glɔ́kɔ́.

Afe ne Jisɔs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1; Luk 23:1, 2)

²⁸ Bií uyyagé ne dondo gemua mme ákpakpa bɔ́ Jus ase yé Jisɔs né gepúge Kaifas afé ne ji né echa gɔ́mena bɔ́ Rom. Ebwɔ́ ambɔ́ akpe wye wɔ́. Apye mbɔ́ nnó ékágé ebwɔ́ ábɛ ne deba né mbe ushu Esɔwɔ néndé akélege manyé epaá koó upú. ²⁹ Ndere elúmbɔ́ Palet muú alú ngomena atané, aké ne ebwɔ́, “nyú deké mende yina apye nnó?”

³⁰ Ebwɔ́ ashúú ji meko aké, “Mbɔ́gé mende yina apɔ́ muú mebo fɔ́ wɔ́, mbɔ́ esé defye fɔ́ ji né amu jye wɔ́.”

³¹ Palet aké ne ebwɔ́, “Sege ji enyú ambɔ́ depa mpa wuú ndere ebe nyú ejɔ́.” Akpakpa bɔ́ Jus ashúú ji meko aké, “Ebe nyu bɔ́ Rom ekamege fɔ́ nnó esé desɔ́ mpa nnó áwá muú.” ³² Genó eyigé ebwɔ́ ajɔ́ gepye nnó genó eyigé Jisɔs abɔ́ ajɔ́ atome ne gefágé negbo eniné ji agboó nyé getane wáwálé.

³³ Ne Palet akere meso né mmu echa, mfwa akú Jisɔs agií ji aké, “Wɔ́ ne olú mfwa bɔ́ Jus?”

³⁴ Jisɔs aké, “Wɔ́ mbɔ́ ne ɔ́fere mbɔ́, waá nnó bɔ́ fɔ́ ne agare wɔ́ mmu ayi me nlú?”

³⁵ Palet ashúú ji meko aké, “Me, ɔ́fere nnó me nlú muú Jus? Elé bɔ́ bye ne anɔ́ baá ampye upe Esɔwɔ ne afye wɔ́ ne amu ya. Ndé mechɔ́ wɔ́ ɔ́pyeé?”

³⁶ Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Gefwa ya gepɔ́ fɔ́ eyigé bɔ́ mme. Mbɔ́ge gebɔ́ gebé eyigé bɔ́ mme, mbɔ́ baá defwe ba ammye nnó ékágé me nkpe né ámu bɔ́ Jus, yémbɔ́ gefwa ya getane mbaá yicha.”

³⁷ Ndere ji ajɔ́ mbɔ́ Palet aké ne ji, “Mmyeké wɔ́ olú mfwa?” Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ́ olú cho manjɔ́ nnó menlú mfwa. Ge ula bi ábyené me mbɔ́, ne getu eyigémbɔ́ ne nchwɔ́ fa mme nno ngáre bɔ́ wáwálé. Ne yéndémuú ayi agboó ne wáwálé, awuú mekomejɔ́ wa.”

³⁸ Ne Palet agií ji aké, “Wáwálé elé ndé?” Agige mbɔ́ ama akere meso né dafye, mbaá bɔ́ Jus aké, “Me nge fɔ́ gabo ayi mende yina apyeé wɔ́. ³⁹ Yémbɔ́ gepage nyú gelú nno, yéndé nme gébégé epaá koó upu me mbɔ́ mamferé muú denɔ́ ama ndere enyú dékelege. Ndere elúmbɔ́ nnó enyú dékelege nnó mferé Mfwa bɔ́ Jus?” ⁴⁰ Palet ajógé mbɔ́, ebwɔ́ ákalé ne meko metometo, aké, “ɔ́ferege fɔ́ mende yina fere elé Barabas.” Barabas abɔ́ alú mmu ayi achyege efwyale né melo.

19

Bɔ́ bee ájwyagé Jisɔs

(Mat 27:27-31; Mak 15:16-20)

¹ Palet achyee Jisós nnó, átule ji ne getó.
² Ne bós bee áto ela ewé elú meshii áfaá Jisós né mekpo, áfyee ji nkúu megéle né mmyee eke mfwa. ³ Ajwyage ji aké, “Gejwá gétyee gétyee gebe ne wó Mfwa bós Jus” ne ádo ji ukpe kpe né ushu.

⁴ Palet ama akere achwó ajóó ne bós bimbo aké, “Nana me nchwó ne ji né mbe ushu nyu yémba kaáge nnó me nge f3 gabo ayi ji apyee wó.” ⁵ Jisós atane né dafyee ne ela ewé elú meshii meshii né mekpo ne nkúu megéle né mmyee. Ne Palet ajóó ne bós bimbo aké, “Gege mende yimbo na.”

⁶ Anóó baá ampyee upe Esówo ne ambame echa upe agege Jisós, abo makale ne meko metomoto aké, “Áwo ji né gekwa, áwo ji né gekwa.” Ajógé mbo,

Palet ajóó ne ebwó aké, “Enyú ambóó sege ji dewó né gekwa, néndé me nge f3 gabo ayi ji apyee wó.”

⁷ Yémba bós Jus atome wye eshye ajógé aké, “Esé déwya ebe ewé ejóó nnó ji abo magbo. Néndé ji aké alú Maá Esówo.”

⁸ Palet awúgé mecho ewéna, efo ekwó ji metáó dós. ⁹ Akere meso né mmu echa wúu, ama agii Jisós aké, “Wó otane efo?”

Yémba Jisós ashúu ji meko wó. ¹⁰ Ne Palet ajóó ne Jisós aké, “Wó ukelege f3 manjóó mejóó ne me? Wó akaá f3 nnó me nwyaa utó manlyaa wó ojye ne nwyaa uto manwó wó né gekwa wó?”

¹¹ Jisós ashúu ji meko aké, “Wó ópóf3 ne utó mampye me genó mbogé uto bimbo ulá utane f3 né mfaánebuu wó. Ne getu eyigémba muu ayi afyee me né amu nyú, gabo awuu ajea apwóó.” ¹² Palet awúgé mbo, abo akéle meti nnó ályaa Jisós ajyee yémba bós Jus akalege aké, “Mbogé wó olyage mende yina, ebyennó wó ópóf3 mejeé Sesa. Yéndémuu ayi asele gemé jii nnó alú mfwa ebyennó akélege mankare gefwa ne mfwa Sesa mfwa Rom.” ¹³ Ne Palet awúgé mejóó ewéna, ase Jisós afe ne ji né dafyee. Jimbóó ajwólé né geluáge mpa né mbaá ayi ákuu nnó, “Melu Mataá.” (Né Hibru ákuu mbaá yimbo nnó “Gabata.”) ¹⁴ Bii bimbo ulú élé bii bi bós Jus akpomege mmyee manyé epaá koó upu. Ne metáó njómese, Palet ajóó ne ebwó aké, “Gege Mfwa nyú na.” ¹⁵ Yémba ebwó akalé aké cho ne ji ewú, cho ne ji ewú, awó ji né gekwa. Ne Palet ama gií ebwó aké, “Dékelege me nwó mfwa nyú né gekwa?” Anóó baá ampyee upe Esówo, aké, “Esé depóó se ne mfwa yicha ekosé Sesa wó.” ¹⁶ Ne kwyakwyaá, Palet achyee yé Jisós né amu bwó nnó áwó ji né gekwa. Bóó bee ásé Jisós áfé ne ji.

Áwo Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷ Jisós jimbóó ne akpane gekwa jii afé né melú ewé ákuu nnó, “Melú Ujókókó makpo.” (Bós Hibru ákuu ntó melu ewémbó nnó “Golgota.”) ¹⁸ Elé né melu ewéna ne awóme Jisós né gekwa. Áwo ntó anjo makpo apea né ebi bwó ukwa. Áwo ama né egbé ebwóebe, ama egbé ebwonye ne Jisós né metáó metáó. ¹⁹ Palet asá ntó genó gefó aba né mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós. Asá wyyee nnó, “Jisós muu Nasaret Mfwa bós Jus.” ²⁰ Ne gejamége bós Jus ajógé genó eyigé ásamé ábalé né mfaá mekpo gekwa néndé mbaá ayi awóme Jisós né gekwa alú kwókwólé ne Jerosale. Asa mansa njwe amimbo né mekomejóó Hibru, Latin ne Grek. ²¹ Anóó bá ampyee upe Esówo, ajóó ne Palet aké, “Osage f3 nnó Jisós alú mfwa bós Jus, sa élé nnó ji ajóó aké, “Me nlu mfwa bós Jus.”

²² Ne Palet aké ne ebwó, “Genó eyigé me nsame, nsa me.”

²³ Bós bee ánerere manwó Jisós né gekwa abo mandée jii akare malu ani yéndémuu bee ase melu ema. Ase nto nku wuu ayi ji afyee né afyee ewule. Nku yimbo apo ne nkwoomé. ²⁴ Bós bee bimbo ajóó ne ate aké, “Dekarege f3 nku yina, dénjme lé megyaa wyyee mankaá muu ayi aselé ji.” Apyé mbo nnó genó eyigé ásame né mekomejóó Esówo gebe wawálé. Asa wyye aké, “Akare mandée ya afyee ate amu, áse nku wa ánje megyaa wyye.” ²⁵ Gé genó eyigé bós bee apyembo.

²⁵ Ne bós f3 abi atene kwókwólé ne gekwa eyi awóme Jisós wyye, élé mma Jisós, menjme mma Jisós ayi mendée, Meri mendée Klopas, ne Meri Magdala. ²⁶ Jisós ágege ndere mma wuu átene efeé kwókwólé ne maá utóó ayi jimboó Jisós agboó ne ji dós, ajóó ne mma wuu aké, “Mma, ge maá wyye na.”

²⁷ Ne ajóó ntó ne maá utóó yimbo aké, “Ge mma wyye na.” Ebo né gébé eyigémba maá utóó yimbo ase mma Jisós afe ne ji né gepú jii, nnó ajwolege ne ji.

Negboné Jisós

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Ewyagé, Jisós akaá nnó ji anere me yéndégenó eyigé ji abóó mampye, ne nnó genó eyigé mekomejóó Esówo ajóó gebe wawáale, ajóó aké, “Mnwólé manaá epyee me.”

²⁹ Eké epyeémbo, nkwo f3 alú efeé, ayi afyee mmoóó amí mamýame magbeé wyyee. Áse ekochá, ányua né mmu mmoóó amimbo, áfaá né eta maá genóó eyigé ákuu hisop, ábwéé até Jisós né ubóó meno. * ³⁰ Ne gébége Jisós anyú mmoóó amimbo aké, “Nnere utóó ba.” Ajógé

* 19:29 Elú wawálé nnó: Jon afyee genóge hisop né njwe wuu gétúge genó eyigé apyee ne ji gébége epaá koo upu.

mbò, amo mekpo mme, afyε geme jii né amu Nte wuú Eσωω.

³¹ Bií bimbò, ele bií ebi bòó Jus ákpomege mmye manyé uwyaaá bwó. † Ebwó akεlege fò nnó bií bimbò ubane unkwò bòó abi awóme né ukwa. Ajye jòó ne Palet nnó achyεé ebwó uto ájye ákore uka bòó bimbò né mfaá ukwa, áfere unkwò ebwó. ³² Ne bòó bee achwó akore uka bòó apea abi awóme ebwó ne Jisós. ³³ Achwógé mbaá Jisós, ákore sé uka bií wò néndé age nnó ji agbo me. ³⁴ Yémbò muú bee ama ajo εgbe amba wuú ne nekó. Tenétné yimbò manóó ne manaá matanege. ³⁵ Muú yi agene unó bina ne agaré. Ne unó bi ji agare ulú wáwálé. Ne jimbòó akaá nnó ji agarege wáwálé nnó apye enyú ntó défyε metóó ne Jisós. ³⁶ Unó bina upye nnó genó eyigé ásame né mmu nwe Eσωω ube wáwálé. Asa wye aké, “Yé gegoó jii gemma akóó fò.” ³⁷ Ne ama ása ntó né melu nwe Eσωω ewé fò aké, “Apele nye muú ayi ebwó ájomé.”

Anii Jisós

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Unó bina upyεge, Josef muú melo Ari-matya ajye gií ne Palet nnó ago ji afere genkwógé Jisós né gekwa. Josef abò alú maá utóó Jisós ama, yémbò akwólege ji bibii néndé afóó ákpakpa bòó Jus. Palet akamege, Josef ajye fere genkwógé Jisós né gekwa afé ne geji. ³⁹ Josef afé ebwó ne Nikodemus muú abó achwó gé Jisós ne utuú. Nekodemus achwó ntó ne gejamé gé maka gebe. Akwyé mami ne unó bi akuú nnó merrh ne alose. Manóó genógé bò kilo usaá upea meso efya. ⁴⁰ Ebwó ákpa genkwógé Jisós, afyεge ji unó ebimbò né mmye aní ne éshyé ndéé. Gé mbò ne bòó Jus ákwyεge genkwógé muú ne anii. ⁴¹ Né mbaá yi awóme Jisós né gekwa, maá mekóó alú wye. Né mmu maá mekóó yimbò ntó, menome meke ewé álá alú danií muú fò ebò elú wye. ⁴² Anii Jisós né mmu menome ewémbò néndé mbaá yimbò, alu kwókwólé. Ne bií bimbò ntó bòó Jus ákpomege mmye nnó bií ujjage ebwó ányé uwyaaá bwó.

20

Menome ela mewa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-10; Luk 24:1-12)

¹ Bií mbε né uwyaaá, ne dondo gemua mme Méri muú melo Magdala afé né menome ewé abó anii Jisós. Ajyεge, age nnó áferé ntaá eniné ábó ákweré embú menome. ² Ndere ágene mbò Méri muú melo Magdala abó gatélé akere ajyε garé Simun Pita ebwó ne maá utóó ayifó ayi Jisós ágbóó ne ji dóó aké, “Aferε Ata né mmi menome, ne esé dékaá fò mbaá ayi ájye belé ji wó.”

³ Ajógé mbò, Pita ebwó ne maá utóó yimbò átane áfé né menome. ⁴ Ndere ájye, álómege gatele. Yémbò maá utóó yimbò alome apwò Pita, ne abó mbε akwóne né menome. ⁵ Akwónege wye, asé mmye mme ape né mmu menome, age ubaaá éshyé ndéé ebi abó anii Jisós ne ubi yémbò, akpe fò né mmu menome wó. ⁶ Ne Simun Pita muú abó alú meso akwónege, akpe né mmu menome, age ubaaá éshyé ndéé ebimbò efé. ⁷ Agé ntó gebagé ndéé eyigé abó anii Jisós né mekpo ndere gelú pwipwi né mbaá awuú cha. Epsfó mbaá ama ne uba éshyé ndéé ebimbò. ⁸ Ne maá utóó ayi abó abó mbε akwóne né menome, akpe ntó né mmu menome Jisós, age unó bi upye, akame nnó elú wawale. ⁹ (Yé elé ebwó ágene unó bina, alu wye dankaá genó eyi mekomejóó Eσωω abó ajóó nnó Jisós abó mankwilé né negbo.) ¹⁰ Ne baá utóó bií agεge mbò áma akere meso né upú bwó.

Jisós alere mmye mbaá Méri Magdala

¹¹ Yémbò Méri álá dafye téné né alilé. Ndere alilé abyélé mmye mme ape né mmu menome, ¹² age makiénné Eσωω apea ne mandeé pópó mmye, ájwóle né mbaá yi abó ábelé genkwógé Jisós. Éma né mekpo, éma né uka. ¹³ Makiénné yimbò, ágií Méri áké, “Mma wò alilé ndé?”

Ashuú ebwó meko aké, “Ákpa Ata wa ne me nkaá fò mbaá yi ájye bele ji wó!” ¹⁴ Ajógé mbò, abwólé mmye ake apele age ndere Jisós atene, yémbò akaá fò nnó elé Jisós ne atene mbò wó. ¹⁵ Jisós agii ji aké, “Mma wò alilé ndé? Ndé muú wò ókelege?”

Méri afere nnó elé mbòó maá mekóó yimbò ne ji agene mbò, ajóó ne ji aké, “Ata mbógé wò ne ókpane genkwó jii lere me mbaá ayi wò óbele geji, me nnye mkpa.”

¹⁶ Ajógé mbò, Jisós akú ji aké, “Méri” abwólé mmye ape Jisós, ajóó né mekómejóó Hibru aké, “Rabóni” (ula Rabóni utené nnó “Ménleré.”)

¹⁷ Jisós ajóó ne ji aké, “Ótage me, néndé me nlú dankwò nnye mbaá Nte wa. Cho gare elé anjmé ba nnó me nlé nkwo nnye mbaá Nte wa muú alú Nte nyú ntó. Eσωω wa ne Eσωω nyú ntó.”

¹⁸ Méri muú melo Magdala ajyε gare baá utóó Jisós aké, “Me nge Ata.” Ne agare ntó ebwó unó bi ji ajóó ne ji.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Ajj 1:6-8)

¹⁹ Né nkwalé bií mbε né uwyaaá, baá utóó Jisós ányweré mbaá ama, ágbe mano mbii néndé áfóó bòó Jus. Ne Jisós akpe atené né metóó metóó bwó aké, “Neso nébé ne enyú.” ²⁰ Ajógé mbò, alere ebwó mabóme upa né

† 19:31 Elú wáwálé nnó: Uwyaaá bina, ulú lé uwyaaá kpaá néndé ukwe gébége epaaá koo upu.

amu jii ne egbe mmye wuu. Baá utóó bií ágege ji mbo álu ne nechochó ndere ágené Atá. ²¹Jisós ama ajóó ne ébwó aké, “Nesó nebe ne enyú, ndere Nte wa atome me, mbántó ne me ntóme enyú.” ²²Ajógé mbo afó ébwó gejulé né mmye aké “Sege Mendoó Ukpea. ²³Yendemuu ayi enyu dejigente gabo wuu, Esówo ajigente gabo muu yimbo, ne yende muu ayi enyu dela dejinte gabo wuu wó, Esówo nto ajige fó nte gabo wuu.”

Jisós alere mmye mbaá Tómasi

²⁴Gébégé Jisós achwó lere mmye mbaá baá utóó bií, ngba wuu ama né geluage abi áfyanéapeá ayi akutú ji nnó, Tómasi maá gefa abo apó. ²⁵Tómasi achwógé baá utóó abifo ágare ji aké, “Ese dege Ata.”

Tómasi aké, “Me nla ngé fó mabóme upáá mpi né maka amu jii me nta eno ébwó wa wye, mma nta nto ébwó wa né nebómé gepa eníí nélú ji né égbé amba wó me nkamege fó.”

²⁶Ndo éné ekógé, baá utóó Jisós ama anywere, né mmu gepú. Ne Tómasi alu ne ébwó. Agbé manombi, né aké apele Jisós achwó tene né metóó metóó bwó aké, “Nesó nebe ne enyú.” ²⁷Ajóó ntó ne Tómasi aké, “Fye enóbwo wyyé fa. Pe amu ya. Nyaá ébwó wyyé óta egbe amba wá. Óbégé sé ne dembyó kamé wye kamege ne me.”

²⁸Ne Tómasi ashúú ji meko aké, “Ata wa ne Esówo wa.”

²⁹Jisós ajóó ne ji aké, “Elé wó ógene me, ne ókame nnó élé me? Metóó megómegó ebeé ne bóó abi alá age me wó, yémbó áfyyé matáó bwó ne me!”

Ula bi asame njwe yina

³⁰Ne Jisós apye gejamégé upóó ufélékpa né mbe ushu baá utóó bií ebi alá ása fó ubi né mmu njwe yina wó. ³¹Yémbó ása lé bina nnó upye enyú dékamé nnó Jisós ne alú Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa, nnó ji alú Maá Esówo. Ne nnó dekamé mbo debóó genwá eyi gélagé byé gétúgé mabó míí.

21

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií ake-neama

¹Mboó ndó fó ekoge, Jisós ama alere mmye mbaá baá utóó bií né ebeé mega ewé ákuú nnó Tiberas. Gé na ne Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií. ²Simun Pita, Tómasi maá gefa, Nataniel muú melo Kana né gebage mewaá Galilíí, baá Sebédee ne baá utóó abifo makpo apea ábó álú mbaá ama. ³Ne Simun Pita ajóó ne ébwó aké “Me nkelege manjye ntófó.”

Ébwó ntó aké, “Ese ntó déjye ne wó.” Ébwó ako ajye kpe mmu ekpeé. Né utuú bimbó yé genó ébwó áwa wó. ⁴Ndere bií ujjage, Jisós achwó atene né mapea ebeé mega, baá utóó bií agege ji akaá fó jí wó ⁵Jisós akú ébwó aké, “Baá ba, déwaá meshuu fó wó?” Ébwó áshuú ji meko, “Déwa wó.”

⁶Ajóó ne ébwó aké, “Njégé ntófo nyú né egbe ébwonye ékpe, déwane nye meshuu.” Ajámégé, meshuu eyi esele, epwo ébwó manja afye mmu ékpe néndé eja dóó.

⁷Epyege mbo, maá utóó ayi Jisós abóó gejeé ne ji dóó, ajóó ne Pita aké, “Muú ayi ajógé mbo ne esé élé Ata.” Simun Pita awúge ndere maa utóó yimbo ajóó ake “Muú ayi ajóó mbo mejóó ne ese ele Ata” Akwye afye mandeé mmye (néndé abó afere ájí) Anyo achó né nnyi. ⁸Baá utóó abifo alá né mmu ekpeé ajame dansa ne gejamégé meshuu eyi elú wye nnó achwó né mapea nnyi. Mantane né mapea nnyi ókwone mbaá ayi ébwó ajame dansa alú genógé matyyé amu usaá upea meso efya. ⁹Ajágé dansa yimbo akwonege né mapea nnyi, age ujenjeé mewé ne bréd wye nere. ¹⁰Jisós ajóó ne ébwó aké, “Chwóge me ne meshuu fó eyi enyú déwane mbo.”

¹¹Simun Pita akwó akpe mmu ekpeé aja dansa yémbó achwó ne ji né mewaá. Dansa yimbo agbeé ne gejamégé meshuu kpakpa. Meshuu elú usaá ukenéama meso efyane eléé (153). Ne yé élé meshuu ejame, dansa yimbo agyalé wó. ¹²Ne Jisós ajóó ne ébwó aké, “Chwóge dégbáré une dondo”. Ne yé maá utóó ama ayi ajea metóó mangíí ji nnó, “Ólu wa?” apó; néndé ébwó ákaá nnó élé Ata. ¹³Jisós ajye bó bréd yimbo ne meshuu ntó achyyé ébwó.

¹⁴Gé manjane aléé na ayi Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií gébégé ji akwilé né negbo.

Jisós ajóó ne Pita nnó mbógé abó gejeé ne ji apye utóó bií

¹⁵Ébwó anerege mangbaré une, Jisós agíí Simun Pita aké, “Simun, maá Jon nnó wó óbó gejeé ne me dóó, ópwo abifo na?” Ne Pita ashúú Jisós meko aké, “Éh Ata, wó ókaá nnó me mbo gejeé ne wó.”

Jisós ajóó ne ji aké, “Pele baá magónje ya.” ¹⁶Jisós ama agíí ji manjane apea aké, “Simun Pita maá Jon nnó óbóó gejeé ne me?”

Pita akame aké, “Éh Ata wó mbo ókaá nnó mboó gejeé ne wó”. Jisós aké, “Pele magónje ya”. ¹⁷Ama agíí Pita ne manjane ayi ágbéé aléé aké, “Simun maá Jon nnó wó óbó gejeé ne me.”

Agigé mbo, metóó eso Pita gétúgé agíí ji té manjane aléé nnó, “Pita nnó wó óbó gejeé ne me?” Getu eyigémbó Pita ashúú ji meko aké, “Ata wó ókágé unó uko, ókaá chánéné nnó me mbo gejeé ne wó.” Jisós ajóó ne ji aké, “Pele magónje ya.” ¹⁸Ngarege wó wáwálé nnó, “Gébégé wó ólu gesage muú, wó mboó ófye mandeé ójyyé yénde mbaá ayi wó ókelege, yémbó gébégé ókwóge uchoó, ula bwyé élé amu mfaá ne élé muu yicha ne afyyé wó mandeé ágbárege wó ébwó aja wó meti ójyye mbaá ayi wó alá ókelege fó manjye.” ¹⁹Jisós ajóó mejóó ewéna ne Pita mampye ji ákaá gefóge negbo eniné Pita

agboó nye ne achyée Ésoṵo ṅṅo. Jisṵs ajógé mbo aké ne Pita, “Kwale me.”

²⁰ Pita abwólége mmye, age ndere maá utó ayi Jisṵs abóó gejeé ne ji dṵó akwolege ebwó. Elé maá utó yina ne abó ajwolé nya agii Jisṵs né egbe mmye, gébégé ebwó anyée menyée, agii Jisṵs nnó, “Ata ndé muú wṵ ṵke achyge nye wṵ maṅkwaá?” ²¹ Pita agége ji agii Jisṵs aké, “Ata ji ntó yé?”

²² Ne Jisṵs ashúú Pita meko aké, “Mbógé me nkelege nnó ji abe mebe kpaá te me nchwṵó, wṵ ṵbo ndé mechṵ wyeé? Wṵ kwale elé me.”

²³ Ajógé mbo, mechṵ ewéna eke ekwone mbaá baá utó abifo nnó Jisṵs aké maá utó yina agboó fo. Yémbṵ Jisṵs ajóó fṵ nnó maá utó yimbo agboó fṵ wṵ. Ajóó elé nnó, “Mbógé me nkelege nnó ji abe mebe kpaá te me nchwṵó, ṵbo ndé mechṵ wyeé?”

²⁴ Ge elé maá utó awú ne agarege unó bina. Asá ubi né mme ne esé dékaá nnó unó bi ji agarege ulú wáwálé.

²⁵ Gejamege unó ebifo ulú ntó ebi Jisṵs apyée. Mbógé abó asa ubi uko né mme, mbo melú ebeé fṵ fa mme ewé ábélege bo ṅwe abi ásame ubi.

Nwe
UTÓO ANḠBÁ JISÓS
ndere Lukase asamé

Ulaub

¹ Ata Tyófilos, né nwe mbe yimbó ntáme wó, nsá uno uko ebí Jisós abó apyé ne aléré bóó, lo né gébé eyige ji alóó utóó bíí, ² kpaá te gébé eyige ji ajyé mfaánebuú. Gemæge nnó ji ajyé né mfaánebuú, achye bóó bíí ji ajyá nnó ábè anḡbá bíí majye né uto Mendoó Ukpea. ³ Gébégé Jisós akwilé né negbo, abelé fa mme usaá ndo upéa. Né ndo yimbó, alerege anḡbá bíí mmye né gejamé gé mati ayi ebwó alá kagé bæ sé ne dembyo nnó ji alu mebe. Ne agare ebwó mechó ewé Esówó ágbárege nye gefwa jíí. ⁴ Ne nkane ji alu chóncho ne ebwó, afyé ebwó ebe ake, “Jwólege fa né Jerosale, degilé echye ewé Nte wa abó anyémeno nnó atáme nye nkane me mbó ngare enyú. ⁵ Geno eyige njogémbo gelu nnó, ndo eja sé dóó wó eyi Esówó afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jon abó afye nya bóó né mmu nnyi.”

Esówó ase Jisós afe Mfaánebuú
(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23)

⁶ Gébégé baá utóó Jisós áma jwole chóncho ne Jisós ágií ji áke, “Atá gébé gekwané eyigé òmage pye nnó esé bóó Isreli dégbaré gefwage sé?”

⁷ Ne Jisós ashuú ebwó meko aké, “Nte wa akwye me abelé né uto bíí gébé eyigé unó bina upye nye, ne epófo ewé enyú dekaáge gébé eyigémbo. ⁸ Ne genó eyigé debó mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea echwógé enyú mmye, echyeye nye enyú uto ne enyú degarege bóó né Jerosale gefóge muú yi me nluú, ne demage garege nye né malo bóó Jus ako, ne degarege wye debye né meló Samariya kpaá te dekwónene mbaá yi mme akwya.” ⁹ Ndere Jisós ajógé depó tire na, Esówó abó mansé ji ajye né mfaánebuú, ne baá utóó bíí alá ápelé ame mfaa. Akwó afe kpaá gekó gekweré ji.

¹⁰ Ndere ebwó alu áfyé ame mange ji, eké ewyage áge ande fo apéa ne mandeé pópó mmye, átené kwókwólé ne ebwó. ¹¹ Ewyagé ande bimbo aké ne ebwó, “Bóó Galilií, enyú detené fa depele ame mfaá nde? Jisós yina ayi alya enyú akwóme mbó mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbó ji ajyé.”

Matyas ase melú Judas

¹² Ne anḡbá Jisós ályágé mekwe Olif, akéré né Jerosale, neke nélu genógé ebwó ne meno. ¹³ Akwónégé né meló Jerosale, ákwó mfaá enyón akpe mmu maá gepú ayi ebwó

ábélege. Ebwó alu Pita ne Jon, Jemsi ne Andru, Filip ne Tómasi, Batolomyo ne Matyo, Jemsi maa Alfós, Simun ayi ákuú ji muú ukógé ne Judas ayi maá Jemsi. ¹⁴ Ebwó ako áchómege yendégébé ánenemmye metóó ema chóncho ne andeé fo abi ábó ákwolege Jisós, ne anḡmé Jisós ne mma wúú Méri.

¹⁵ Né bífo bóó abi akame ne Jisós áchomé ebwó ako, alu genógé usaá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne ebwó, ¹⁶ “Anḡme ba, geno eyige nwe Esówó ajóó nya gebó nye mambe wáwálé, Mendoó Ukpea ebó epyéé Mfwa Devid nnó abó mbe agare geno gefó getuge Judas ayi abó ajamé bóó meti nnó apyé Jisós. ¹⁷ Judas abó alu muú ama né geluagé esé, Jisós abó ajya ji nnó apyeye gefóge utóó uma ne esé.”

¹⁸ Ndere Pita abó ajóge mbó, elu nnó Judas apyeye geboboge mechó ewé, áse nka ji, ájye na melu mme, efeé ne akwené ushú mme, une ugbógé, mbwé une ewó. ¹⁹ Bóó ako bi alú né Jerosale, áwúge mechó ewé, ákuú melu mme ewémbo né mejóó bwó nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá gewu.”

²⁰ Pita ama jóó aké, “Mfwa Devid abó asá né nwe makwa jíí nnó,

‘Achye gepú jíí gelá gewa,’

Achye muú amage ajwóle sé mmu. Ne ama sá nnó,

‘echye muú ayicha ase melu utóó wúú.’

²¹⁻²² “Ndere elúmbo, muú ayicha abó mambané esé nnó décho, degáregé nkane Atá Jisós akwilé né negbo. Yémbó muú yimbó abó mambe ayi abó akéné ne esé ne Jisós, lo né gébé eyige Jon abó awyáge bóó manaá Esówó kpaá ekwone né gébé eyigé Esówó aselé Jisós né eta sé ajye mfaánebuú.”

²³ Eféé ne ebwó ajya bóó apéa, muú yi ama akamege Josef ayi ákuú ntó ji Basabas ne ama ákuú ji ntó Justós. Ne ayifo akamege Matyas. ²⁴ Ne ebwó anemmye aké, “Atá wó ne ókaáge matóó bóó ako. Leré esé muú yi ojya, ²⁵ nnó ábè nḡbá Jisós ne ase melu utóó Judas maá utóó wye ayi ji alya ajye mbaá yi akwane ne ji.” ²⁶ Anégemmye mbó, áḡme megya nnó ajya muú ama. Ne aleré nnó Matyas ne ábée. Ne áse ji ágbéé ne anḡbá Jisós abi afyaneama.

2

Mendoó Ukpea Echwo

¹ Bíí epaá ewé ákuú Pentikos ukwónégé, bóó bi áfyé matóó ne Jisós ako abó áchomé melu ema ne meko ebwó ama. ² Ake áwuú gewyage genó gefó getané mfaá eké mbyo gechwó gekpe mmu gegbeé gepú eyige ebwó abó alu. ³ Aké ápéle ágé genó eyi gelu nkane manómé mewe. Atya, ájyé tene, yéndemuú mmye. ⁴ Ne Esówó apyéé Mendoó Ukpea echwo kpe egbeé bwó matóó ne epye bwó abó manjóó ufóó mejóó ufóó ufóó.

5 Né gébé eyigémbó, bóó Jus ne bóó bi ánoḡe Eṣówó abó átané né malo mako áchwó né Jerosale. 6 Áwuúḡe geywa eyigémbó, gejamégé bóó áchwó ná bóó bi áfyé metóó ne Jisós mme. Áwuúḡe nkane bóó Jisós ájoge unó ne yéndemuú awúḡé né mejóó wuú, epwó ji uto. 7 Ála amé mekpo fuú ájoge ne ate áke, “Bóó bi ájoge na ako, átané gebagé Galilií. 8 Ne epye nnó ne ebwó ájoge mejóó esé? 9 Eṣé bifo detane Patiýans, Medis ne Elam, abifo átané Mesopotemya Judiya ne Kapadosia ne abifo átané nto Pontós ne Eṣya. 10 Abifo átané Frigiya ne Pamfilya, abifo átané Ijip ne gebage mewaá Libya kwókwólé ne Seren. Abifo átané Rom, abi álu bóó Jus, ne abifo álaá bóó Jus. 11 Abifo átané Kret ne Arabyan. Yémbó esé ako dewuú bóó bimbo nkane ájoge ufaó mejóó esé, ágarege ukpeḡpe unó bi Eṣówó apyée.” 12 Alá mano mekpo fuú ne elú wye ebwó matóó tametame, áḡige wye ate áke, “Ewéna etené mbo nnó?” 13 Yémbó abifo álo manjwya le jwyage áke, “Bóó Galilií bina, mmóó mapye ebwó.”

Mekomejós Pita

14 Ne Pita akwile ka ne anḡbá abifo afyaneama, ajóḡe ne njune bóó bimbo áke, “Enyú bóó Jus ne bóó ako abi alu né Jerosale, wuúḡe, nkelege mangaré enyú ula mecho ewé. 15 Gébé getú mbo le kálánḡká eneneama dondo, bóó bina alu danyú mmóó fó nkane enyú deferege. 16 Geno eyi gepyeé mbo nana, elé eyigé Joel muú ekpave Eṣówó abó ajóó te gachi nnó, 17 Eṣówó aké, ‘Meso gébé nchyege nye Mendoó wa mbaá bóó ako. Ne baá nyú abi andeé ne ande áwuú nye depó ne me, áḡarege. Nje usa nyú agéne nye depó ta ne áḡarege, ne akoó ande nyú agene nye ujya. 18 Né gébé eyigémbó nchyege nye nto Mendoó wa mbaá baá utaó ba ako, ye mendée ye mende ne ebwó áwuú nye depó ne me, áḡarege. 19 Mpye nye bóó áḡe ufelekpa né mfaánebuú, ne ukpeḡpe uno né mme. Agéne nye manoó, mewé ne gelóḡé amuawé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó, 20 Njmeé énoḡe nye gemua gekwé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó, gemege nnó bíí Atá Eṣówó ebi upwó amu ukwóne. 21 Ne elé bóó bi áneḡe Atá mmye, ne aférege ebwó né éfwyale gabo.’”

22 Pita amajóó aké, “Bóó Isréli wuúḡe, Jisós ayi Nasaret alu muú yi Eṣówó alere enyú cháḡéné nnó, ji ne atame ji getuge enyú deḡe ndere abó apyée ukpeḡpe uno bi ulere nnó Eṣówó ne achyege ji uto. Enyú dekaá nénde uno bina ubó upye metóó metóó enyú. 23 Jisós yina, ele ayi enyú dechye eta bóó nchye nnó

áwó né gekwa. Yémbó ele Eṣówó ne abó ámeé me ábelé ne akaá nnó mbo ne epye nye.

24 Ne apye Jisós akwilé né negbo, atane ne manome nénde negbo nebo nepó ne eṣhye mangbaré ji, alá nkane muú denó. 25 Ne Mfwa Devid abó ajóó depó ti getugé Jisós aké, ‘Ngene Atá Eṣówó né mbe ushu wa né gébé geko.

Alu me éḡbé ebwónye nnó mbegé ne efóó. 26 Né getú eyigémbó nlu ne nechóchó né metóó nkwane, mbene.

Me nlu mekwaá ne ngboó nye, yémbó nwya uméé,

27 gétugé nkaá nnó wó yi alu Eṣówó, olyage nye fó mendoó wa alá né melo áwuú bóó,

olyágé nye fó Maá utaó wye yi apyée utaó cháḡéné apwané mmu menome.

28 Wó óleré me meti ewé mboó mankoó ne mbó geḡwá.

Mbe nyé né mbe ushu wye, ne metóó megómeḡ.’”

29 Ne Pita ama jóó aké, “Anḡmé ba, mbó mangaré enyú gbóḡónó nnó gekwenege nte esé, Mfwa Devid yelé abó ajóó mbo agbó, ánií ji, ne menome wuú elu fa te fina.

30 Abó alu muú ekpávé Eṣówó ne abó akaá menomenyeé ewé Eṣówó abó anyeé ne ji. Ne Eṣówó jimboó ashu meko aké, ‘Ji apye nye mpyáne Devid ama nnó abé Mfwa nkane Devid jimboó abó alu.’ 31 Ebyennó Devid abó abó mbe age genó eyige Eṣówó apyée nye meso gébé; ne alere nnó Eṣówó apye nye Muú yi Eṣówó akweré ji alá gefwa nnó akwile né negbo. Gé wye genó geji ne ji abó jóó nnó ji alá fó né melo áwuú bóó, ne geḡkwó ji gepwánege fó mmu menome. 32 Muú ayi Devid abó ajóó bó elé Jisós. Eṣówó apye ji akwile né negbo ne esé ako abi delu ankwale bíí dékpá amé déḡé ji wáwále. 33 Nte wuú Eṣówó apyégé ji akwile né negbo, apye ji ajwale ne geluḡe enogé eyi gelu né eḡbe ebwónye wuú, ne achye ji Mendoó Ukpea nkane ji abó anyémeno nnó apye. Genó eyigé enyú dewuú né degene mbo, ele Eṣówó Mendoó Ukpea ewu ne Jisós atómé mbaá bóó bíí. 34 Devid aye mfaánebuú wó; yémbó aké,

‘Ata Eṣówó ajóó ne nte wa nnó,

jwale fa né geluḡe eyi gelu me eḡbe ebwónye,

35 kpaá te gébé gekwónege nye eyige mpwó bóó mawame bye,

mpye bwó alá eké mboó eweé nnó óneré uka mfaá.’

36 “Bóó Isréli ako abó mankaá cháḡéné nnó Jisós ayi enyú dewómé mbo né gekwa, ele ji ne alú Muú yi Eṣówó akweré ji alá gefwa ne alu ntó Atá ayi abó bóó ako.”

37 Bóó mbe abi dkamé mekomejós Pita

37 Bóó bina áwuúḡé mekomejós yimbo, anyií ebwó matóó ne áḡií Pita ne anḡbá abifo aké, “Anḡme esé, nana eṣe depye nnó?”

37 Bóó bina áwuúḡé mekomejós yimbo, anyií ebwó matóó ne áḡií Pita ne anḡbá abifo aké, “Anḡme esé, nana eṣe depye nnó?”

³⁸ Pita ashuú bwó meko ake, “Yéndémuú nyú abó mankwore metáó wuú ne áwyaá jì manaá Èsáwá né mabá Jisós Kras. Depyéégémbo, Èsáwá ajíge nye nte gabo nyú ne achyège nye enyú echyè wuú ewé elu Mendoó Ukpea. ³⁹ Èsáwá abó anyémeno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bós ako abi alu maló ayicha. Menomenyéé ewé elu mbaá bós ako bi Ata se Èsáwá akúú nnó abe abii.”

⁴⁰ Ne Pita ama gare ebwó gejame depó, ne achyè ebwó majyé aké, “Podóge gemè nyú né efwyalé ewe Èsáwá atóme nye mbaá bós njyene ubeé enine na.” ⁴¹ Bós awuúge mekomejós Pita, gejame ákamé ne áwyaá ebwó manaá Èsáwá. Bii bimbó, délé bós aléé (3.000) ácho né geluage bós abi akame ne Jisós. ⁴² Ne ebwó áfyé makpo bwó né uno bi ángbá Jisós álerege, ájwolege melu ema, ányéé menyéé ne ánenemmye chóncho.

Gejwágé Bós Jisós

⁴³ Ne ángbá Jisós ápyéé ufélekpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Èsáwá, ne bós ágége ubi áfó, ne áchyège bwó yenoé. ⁴⁴ Bós ako abi ákamé né Jisós alú chóncho metáó ema, ne ákárege unó bwó ne ate. ⁴⁵ Gébé eyige fó, ákpóo uno bwó, akarege nka yimbó ne ate nkane yéndémuú akelege. ⁴⁶ Ebwó áchónege yéndé bii né echa upé Èsáwá, anénemmye chóncho ne anyéé ntó menyéé né úpú ate, áchyège ate unó metáó ema, ⁴⁷ ne ákwáne makwa, áféège Èsáwá yendégébe. Bós ako ágéne nkane gepó gelógéló bwó gelu ne gejeége ebwó matáó. Ne yéndé bii Èsáwá aférege bós né efwyalé gabo, ne agbége ebwó né echomele bós Jisós.

3

Pita ne Jón ápye mbwéré aló manké

¹ Bii bifó Pita ne Jón ákwóme ájyé né echa upé Èsáwá, ne gébé gebó gelu kálánká eléé ne nwohésé, ele gébé eyige mmyemenene. ² Ne ndere ebwó áchwá kpe né menombí ewé akúú menombí melóméló, ágé mende fó ayi abó alu mbwéré te ábyené jì ndere ajwalé eféé. Bós ákpáne jì yéndé bii, ábélege né menombí ewémbo nnó akógé deko mbaá bós abi ákóoge akpene mmu echa upé Èsáwá. ³ Mende yimbó agégé Pita ne Jón ndere ájye kpe wye, ako ebwó nnó áchyé jì genó gefó. ⁴ Ape jì domeé, ne Pita aké ne jì, “Pe esé.” ⁵ Ne ape ebwó, aférege nnó áchyège nye jì genó gefó. ⁶ Pita aké ne jì, “Mpó ye ne nka, yémbo nchyège nye wó genó eyige nwyá. Ngarege wó né mabó Jisós Kras ayi Nasaret, kwile ka, lo manké.” ⁷ Ne Pita agbare jì ebwónye abwe. Tenetene yimbó, uka mende yimbó utoó, ⁸ anyó atene, aló mankéne agyage. Akwólé ebwó, ákpe mmu echa upé Èsáwá, akene, anyóge achóge, aféège Èsáwá. ⁹ Bós ako bi ábó álu eféé, ágége nkane mende

yimbó akéne aféège Èsáwá, ¹⁰ ákaá nnó élé mende yì ajwólege yendégébé né menombí ewé akúú Menombí Melóméló echa upé, ako deká, ála ame mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéné mende yimbó akéné.

Pita agare depore Jisós né Echa upé Èsáwá

¹¹ Mende yimbó atome wye eshye, akwolege Pita ne Jón. Bós ako abi ágéné jì, ála mano mekpo fuú, ábó, ájye bane ebwó né echa ewé akúú echa Solomun. ¹² Pita agégé nkane bós áchwó náó ebwó mme, agii ebwó aké, “Bós Isrelí, ndé enyú détóme esé ame mmye, ne ndé déla mano mekpo fuú né mecho ewé? Enyú deferége nnó ele uto sé ne upyé mende yina aló mankéné? Wa gétúté ese depyéé unó bi ugó Èsáwá metáó? ¹³ Élé Èsáwá ne apyé nnó njó Jisós maá unó wuú akwó. Jì Èsáwá, alu Èsáwá ayi ukwene ante sé. Alu Èsáwá ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakób. Ne Jisós yimbó ele ayi enyú debó dekpáne, dechoó né mbe ushu ampané mpa. Gébége Palet akelege manlya jì ajye, enyú deshya wye shya. ¹⁴ Jisós abó alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbo enyú bina deshya jì ne dené Palet mmye nnó alya muú gewu ajye. ¹⁵ Dépyege mbó, dewá muú yì achyège bós gejwá. Yémbo Èsáwá apye jì akwile né negbo ne esé delu bós bi dekpáne ame degéné, ne nana degarege bós mecho ewé. ¹⁶ Élé uto Jisós yimbó ne upye mbwéré mende yina atóó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepye, élé gétúgé esé défyéé matáó ne Jisós yimbó. Élé matáó esé ayi défyéé ne jì, ne ápye mbwéré mende yina akéne mbó enyú degéne.

¹⁷ “Nana anmè ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa melo depyéé mbaá Jisós debó dekaá wó. ¹⁸ Èsáwá abó agare bós ekpávè bii te gachí nkane Muú yì Èsáwá akweré jì élá gefwa abó mange efwyalé, ne apye nnó mecho ewé ébé wáwalé nkane Èsáwá abó ajóó mé. ¹⁹ Ne kworege matáó nyú, dekére meso mbaá nte nyú Èsáwá nnó jì ajinte gabo enyú. ²⁰ Depyege mbó, Atá Èsáwá apye nye matáó nyú akwené, ne atóme nye Jisós Muú yì Èsáwá akweré jì élá gefwa, ayi jì abó ajya nnó áchwá pye enyú depó. ²¹ Jì abó manjwolé ne mfaánebuú kpaá te gébé gekwonege nye eyigé Èsáwá apye nye unó uko, ukéré uke nkane jì abó apye ukwéné bós ekpave bii ágaré. ²² Ne Mosis abó ajóó nwa aké, ‘Atá Èsáwá atóme nye muú ekpávè nyu, wye nkane abó atóme me. Atanege nye né melo nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige jì agarege enyú. ²³ Mbóge muú ashyage manwu mekomejós wuú, ábó mamféré jì né geluage bós Èsáwá, áwá jì.’ ²⁴ Wye meti ewu ema ne bós ekpave Èsáwá ako abó ágaré mecho ewé epyéé mbó fi. Lo né gébé eyi Samuele ókwone né abi akwolé jì meso. ²⁵ Unó uko ébi Èsáwá abó apye bós

ekpave bií agaré, ulú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Esowo abó anyéé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Esowo abó ajóó nya ne Abraham aké, 'Mpye nye upyáne bye uchwó ne galógáló mbaá bós ako fa mme.'²⁶ Ne Esowo ajyagé maá utáo wuu, abó mbe ató ji eta nyú nnó apye enyú delya gabo ayi enyú depyéé nnó galógáló akwólé enyú."

4

Achwó ne Pita ne Jón ne echomele melo

¹ Ndere Pita ne Jón alu jóge, ampye upe Esowo f3 chóncho ne muú kpaá bós bi abáme echa upe Esowo ne bós Sadusi f3 áchwó s3 ebwó mejóó meno. ² Ne matóó as3 bós bina d3ó gétúge Pita ne Jón abó agarege nnó, te mbaá Jisás akwíle né negbo, bós ako bi akame ne Jisás ákwíle nye ntó. ³ Ne ágbaré Pita ne Jón áfé. Ndere nkwale akwóne, ebwó ájye f3 b3w3 né deno, nnó mecho ewémbo ela wye Geya. ⁴ Yémbo bós bi áwuú mekomejóó Pita ne Jón, gejamé ákáme, ne ácho né gelu- age bós bi áfyéé matóó ne Jisás, ebwó alú nana genógé bo dele ata.

⁵ Bií uyyagé, afwa melo ne ákpakpa melo ne anleré mabe Esowo abó áchwó cho melu ema né Jerosale. ⁶ Anas ayi abó alu etukpe ampye upe Esowo abó alu wye, ne Kaifas, ne Jón ne Aleksanda ne bós abifó abí átané ntó ula gepu etukpe ampye upe Esowo. ⁷ Ne ebwó ája Pita ne Jón, áchwó t3ne mbe ushu b3w3, ne agiú b3w3 aké, "Eke nnó ne enyú depyéé mecho ewena njuu? Utó nyú utané ef3? Enyú depyéé geno eyige na né mabo wá?"

⁸ Wye né gébé eyigémbo, Mendoó Ukpea egbeé Pita metóó ne aké ne ebwó, "Enyú afwa ne ákpakpa melo, ⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbweré mende yina geló w3? Enyú degige ese fina nnó dekaá f3 genó eyi gepye ne ji akene mbo w3? ¹⁰ G3ge degaré enyú ne bós Isreli ako nnó, ele uto Jisás Kras ayi atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbo mbe ushu enyu, atóó cháncha. Elé Jisás yina ne enyú debó dewómé né gekwa, ne Esowo apye ji akwíle né negbo. ¹¹ Ji ne alu ntaá eni njwe Esowo aké,

'Ntaá eni enyú antené upú deb3 déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.'

¹² Jisás yina jimbí ne akage féré bós né efwyale gabo. Nendé muú yicha áp3 sé fa mme yina ayi Esowo atamé nnó áchwó áféré esé né efwyale gabo."

¹³ Akpakpa bimbo áwuúge nkane Pita ne Jón ajóge ayi alá p3 ne ef3 metóó, ála mano mekp3 fuú, gétúgé ákaá nnó ebwó áp3 bós ne ájye njwe w3. Ne ebwó áte nnó Pita ne Jón áj3ge mbo gétúgé abó akené mé ne Jisás. ¹⁴ Ne ebwó abó ákagé shya f3 geno eyige Pita ne Jón abó ápyé getúgé ebwó ágené mende yi atóó mbo nkane atené nekúné anghá Jisás bimbo. ¹⁵ Eféé ne afwa ne ákpakpa melo bimbo

ágaré Pita ne Jón nnó átané kpé dafye, ne ebwó álagé meso, al3 mangiú ate aké, ¹⁶ "Esé depye nye nnó ne ande bina? Yéndemuú fa né Jerosale ákaá nnó gekpekpege ufélékpá bi, ele ebwó ne apyeé ne ese dékágé shya sé. ¹⁷ Yémbo mampye nnó mecho ewé emage ejye se mbe, deb3 mamfyé bw3 mema ne ebwó nnó ekage ákyaa manjóó ne muú f3 né mbaá mabo Jisás."

¹⁸ Ajóóge mbo, ákuú Pita ne Jón ákéré mmu ne ákwelé ebwó mbeé nnó, "Ekagé ama atyaa mabo Jisás ye manleré mekomejóó wuu mbaá muú." ¹⁹ Ne Pita ne Jón áshuú b3w3 meko aké, "Enyú amb3ó ferege mecho ewé, elu cho né mbe ushu Esowo, manwu ne Esowo wa manwu ne enyú? ²⁰ Ese deb3 mangáregé genó eyi esé dewuu ne dégené." ²¹ Ne afwa eso ama áfélé ebw3 ame ne ályá ebw3 nnó ájye. Ebw3 ágé f3 meti manchye b3w3 Jisás efwyale w3, nendé b3w3 áko áfége Esowo né mecho ewé eb3 epyé. ²² Elé ufélékpá wáwálé, mende yi ápyémbo ji atóó apw3 usaa njwe upéa.

Bós Jisás ánemmye nnó Esowo apye ebwó ábégé f3 ne ef3ó

²³ Ndere bós bimbo ályá Pita ne Jón ákérége meso, ágaré ekwo b3w3 genó eyige an3 b3á bií apye upe Esowo ne ákpakpa melo abó ajóó. ²⁴ Bós Jisás awúge mbo, ácho melu ema anenemmye mbaá Esowo aké, "Atá yi apw3 amu, w3 yi ókwýé mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi ulú wye. ²⁵ Jpye gekwenege nte esé Devid, maa utáo wye, ajóó né uto Mendoó Ukpea nnó, 'Ulannó bós abi alá p3 bós Jus matóó ás3 b3w3 d3ó?

Ulannó bós melo átenege ukal3 ne Esowo de- tuú?

²⁶ Afwa abi mme ákp3omége mmye mámye bee,

ne ákpakpa melo átenege ukal3 mámye ne Esowo

ne muú yi ji ajyá nnó abe Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa.'

²⁷ Genó eyigé Devid abó ajóó mbo, gepye wáwálé fa melo ewé. Mfwa Herod ne Ponty3s Palet, chóncho ne abif3 abi alá p3 b3w3 Jus ne bós Isreli áso mala manwá Jisás, Jisás muú utáo melómél3 wye ayi abó ajyá nnó abe Muú yi w3 ókwere ji elá gefwa. ²⁸ Ebw3 áchomé mbo, ápye le geno eyige w3 Esowo né uto bye, ab3 ókwýe mé óbelé nnó ub3 mampyé. ²⁹ Atá nana gé nkane ebw3 áfelege ese ame. Pye esé, baá utáo bye dégarégé mekomejóó wye débégé f3 ne ef3ó metóó. ³⁰ Pye ese, depyége b3w3 mamé atóóge ne dema depyége ufélékpá né utó bi Jisás, muú utáo melómél3 wye, nnó bós ákpá ame ágé utó bye."

³¹ Gébégé anéré manemmye, mme meko anyiú né mbaá yi ebw3 alú. Mendoó Ukpea

echwá gbeé ebwó metáó ne epye ebwó ala mangare mekomejóó Esáwá ayi alá pó ne efó.

Bóó bi ákamé ne Jisós akarege unó bwó ne ate

³² Né echomele bóó abi áfyéé metáó ne Jisós, álu meko ama ne metáó ema. Muú ebwó fó ayi ájoge nnó genó eyigé na élé eya apó. Ne genó eyigé muú ama awya, gelu eyigé bóó akó. ³³ Anghá Jisós ágarege ájye ne eshye mampye bóó ákaá nnó, Ata Jisós akwilé né negbo. Ne Esáwá apoóge ebwó ako dós. ³⁴ Ye muú ayi genó gelú ji apó. Ewyage bóó ákpóó makóó ye upú bwá, ³⁵ ne áchwó ne manka yimbo mbaá anghá Jisós. Ebwó ákaré manka mbaá bóó bi ákamé ne Jisós ako nkane yéndemuú ákelege.

³⁶ Mende fó ntó abó alu eféé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ampýéé upe Esáwá. Abyé ji né melo Syaprós ne anghá Jisós ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnó Memfyé bóó eshye.) ³⁷ Ne ákpó ntó mekóó wuú ewé ema achwá ne nka yimbo mbaá anghá Jisós.

5

Gebyagé Ananiya ne Safira

¹ Ne mende fó ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abó ákame mankpó melu mme bwó ema. ² Yémbá ebwó ne mendée wuú ákame mambi nka eyifó, ne ákpá eyi élaá áchwá chyéé anghá Jisós. ³ Ne Pita agii Ananiya aké, “Ulanó ólyáá danchómeló akpene mmu metáó wye? Nde gepýéé obii gebagé nka eyigé ósele ne óchwó byó gebyó mbaá Mendoó Ukpea? ⁴ Mekóó ewé ókpóó éba elu ewye, ne nka yi ósele ele eyje. Nde gepýéé ópye gefoge mecho ewéna? Óferé nnó óbwólege mbo le bóó ayi óbyóge mbo le gebyó mbaá Esáwá.” ⁵⁻⁶ Ananiya awúge mbo, akwé mme, agbó. Njye usa akele ndeé, afyale genkwóó jii, ákpá ájye níi. Bóó ako bi áwuú mecho ewé, éfóó ekwó ebwó metáó.

⁷ Nchwaneké eleé eke ekwonege mendée wuú achwá kpe mmu, ayi alá kaá mecho ewé epye menó wuú wó. ⁸ Ne Pita agii ji aké, “Gare me wáwálé wye, nnó nka eyi enyú ne menó wye deselé né mekóó ewé dekpó ná?” Ne Safira akame aké ebyembo.

⁹ Ne Pita ama gii ji aké, “Nde gepýe enyú ne menó wye dekame manchwá mua Mendoó Ata Esáwá? Gé majyá bóó né menombi, élé bóó bi ájye níi menó wye, ákpáne nye wó ntó áfé anii.” ¹⁰ Pita ajóge mbo, ténetene Safira akwé mbe ushu wuú, agbó. Nje usa bimbo ákpege mmu, ágé nnó ágbo ne ákpá, ji ájye níi kwókwólé ne menomé menó wuú. ¹¹ Bóó Jisós ne bóó bifó ako abi abó áwuú mecho ewé, abó efóó.

Anghá Jisós ápyé ufélékpá ne ukpékpé unó

¹² Anghá Jisós ábo ápyéé gejamégé ufélékpa ne ukpékpé unó ebi uleré utó Esáwá

né metáó metáó bóó. Ebwó ne bóó bi akame ne Jisós ako achwá yendégébé né echa upe Esáwá, ajwólege né melu ewé ákuú egbe ewé Solomun. ¹³ Ye muú yi akya manchó ne ebwó apó. Yémbá bóó ako áfége bwó dós. ¹⁴ Ye nkane elúmbá gejamégé bóó áfyéé matáó ne Jisós ne gejamégé andée ne ande akpéne né echomele bóó bii. ¹⁵ Gétúgé ufélékpá ebi anghá Jisós apýéé, bóó ákpáne bóó mameé bwó né uló ne abélege né anáó mati nnó Pita ake akóge eféé, mendoó wuú ekage kóo ebwó mmye. ¹⁶ Ne gejamégé bóó ntó abó átané né maló ayi álu kwókwólé ne Jerosale, áchwó ne bóó mameé ne abi aló nchye achyeye bwó efwyale mbaá angha Jisós, ápye ebwó ako átóoge.

Achyé anghá Jisós efwyale

¹⁷ Etukpe ampýe upe Esáwá ne ekwá wuú, abi alu né geluage bóó Sadusi awya gembya né matáó bwó ne anghá Jisós, ¹⁸ ne átó bóó ájye pye anghá Jisós, áfyé deno. ¹⁹ Yémbá, né utuú bimbo, ekiénné Esáwá echwá néné manombi gepúge deno ebwó átané ne eké ne ebwó, ²⁰ “Chóge mmu echa upe Esáwá, detene, degare bóó bi alu eféé mekomejóó yi áchwá ne genwá geke.”

²¹ Ne ebwó áwúge mbo ujjage ájye kpe mmu echa upe Esáwá, ala manlerege bóó.

Eke ewyage etukpe ampýéé upe Esáwá ne ekwá wuú ne ákpakpa bóó Isrelí áchomé né eso. Ató bóó bee né gepúge deno nnó aje gbaré anghá Jisós bimbo áchwá ne ebwó. ²² Ebwó ájyégé ewu ágé bwá wó, ne ákeré meso aké, ²³ “Ese defé né gepúge deno, degé nnó ágbé manombi changa, ne bóó bi ábáme átené wye. Ne gébége ebwó ánené manombi, dege ye muú né mmu wó.” ²⁴ Mmu kpa bóó bi ábáme echa upe Esáwá ne anó baá bi apye upe Esáwá áwúge mbo makpo átya bwó mmu. Ne álo mangii geme bwó aké, “Mecho ewé ébe nye nnó?” ²⁵ Wye gébé eyigembo muú fó átané né dafye, áchwá ajóó aké, “Gege bóó abi enyú degbé mmu gepúge deno, álu nana mmu echa upe Esáwá, álerege bóó.” ²⁶ Ajóge mbo mmu kpa bóó abi ábáme echa upe ne ekwá wuu áfé ásé ebwó ala manchwá. Yémbá ája bwó jame wó, getúgé áfóó nnó bóó bi álu mmu, átóme nye ebwó né mataá.

²⁷ Achwógé ne ebwó, ápye anghá Jisós átané mbe ushu ákpakpa melo. Ne etukpe ampýéé upe Esáwá agii bwó ake, ²⁸ “Pó esé debó dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bóó depóré Jisós. Ne nana depýe mekomejóó ayi ake agyáá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bóó áshúle esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisós.”

²⁹ Pita ne anghá Jisós abifó áshuu meko áke, “Ese debó mampye le genó eyige Esáwá akelege, epófó eyigé akwaá ákelege. ³⁰ Esáwá yi ukwené ante sé, ne apye Jisós akwilé né

negbo, Jisós ayi enyú dewáné né gekwa. ³¹ Ne Eṣṣṵwá abwé mabó mií, apye ji ajwáde né geluḡ eyi gelu né égbé ebwónyé wuú nnó ji abé Menámbe ne Menchyé gejwá. Apye mbo nnó bós Isreli ákwáre matóó bwó, ne ji ajinte gabo bwó. ³² Ese delu bós abi áfyé nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoó Ukpea ewé Eṣṣṵwá abo achye mbaá bós abi awuú ne ji.”

³³ Bós eso áwuge mbo, nchye anwýoné ebwó te ábó ákelege manwá anḡbá Jisós. ³⁴ Gamalya, muú ama né geluage bwó akwile ka aké, áse kpe bós bimbo átané dafye. Gamalya alu muú Farasi ne ménleré mabé Eṣṣṵwá, bós ako ntó anogé ji, ajóó aké, áse bós bimbo átané kpe dafye. ³⁵ Ewýagé ajóó ne bós eso aké, “Bós Isreli ferege mecho ewé dekelege mampye ne bós bina chánéné. ³⁶ Tege, gébé gefó, mende fó ayi ákuú ji Teudas, alomé ne ewu nnó ji alu menó muú. Bós bi akwáde ji, álu genóge meléé. Gébégé áwáné ji, bós bi átyaá uchome bií ukwé. ³⁷ Ne mende fó nto abó ama lome ne ewu né gébé eyige ápáné bós, ákuú ji Judas abo atane melo Galilíi. Apye gejamégé bós ákwáde ji. Yémbó gébégé áwáné ji, bós bi átyaá ne mabó mií mánó. ³⁸ Ndere mecho ewé elúmbo, nchyege enyú majyé nnó delya bós bi ajye, ékágé dépye ebwó genó. Mbogé uno bi ebwó ágarage ne ápye utané né amu ákwáá, unómé nye. ³⁹ Ne mbogé utané né amu Eṣṣṵwá, dekágé tene fó ukáól ne ebwó. Enyú dekáge gé nnó demye mbo le ne Eṣṣṵwá. Ne bós eso ako awúge mbo, ákamé ne ji.”

⁴⁰ Ne ebwó áku anḡbá Jisós nnó ákére mmu, áchwáge áse bwó ne matúle, ne ákwelé bwó mbeé nnó ámage gare se bós mecho Jisós. Efeé ne álya bwó nno ájyé. ⁴¹ Ndere ebwó átané né eso, ájyé, álu ne metóó megámegá, nnó Eṣṣṵwá agé nnó ebwó ákwane manka mekpo genóó né getuge Jisós. ⁴² Yéndé bií álerage bós né echa upé Eṣṣṵwá ne ákene ntó upú upú ágarage bós abya melóméló nnó Jisós alu Muú yi Eṣṣṵwá akweré ji elá gefwa.

6

Ajya ande makpo akeneama nnó ápoóge Anḡbá Jisós

¹ Né gébé eyigembo, echomele bós Jisós ewéne ejyé mbembe nkane gejamégé bós ábánege bwó. Abi ajoge mejóó Grek abo ásoó matóó ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwó né uno bi ákarege yéndé bií. ² Ne anḡbá Jisós afyaneapéa ákuú bós Jisós ako ne ake ne ebwó, “Épófó chó nnó esé delyaá mangaré mekomejóó Eṣṣṵwá, depáne le depore menyéé mankaré. ³ Ne anmé sé, ndere elúmbo, eló nnó enyú déjyá bós ake-neama nnó ápyegé utoó ebi. Bós bina abó mambé abi bós ako ákamé nnó awya gepo

gelógeló ne ákaáge geno chánéné ne Mendoó Ukpea egbeé bwó matóó. ⁴ Ne esé anḡbá Jisós dechyege nye gemé se geko né mmye manene ne mangarege mekomejóó Eṣṣṵwá.”

⁵ Ne bós ako áwúge mbo, matóó agó bwó. Ne ajya Stefen ayi áfyéé metóó ne Jisós dáó ne Mendoó Ukpea egbeé ji metóó. Abifó alú Filip ne Prokóros, Nikanó ne Timón, Pamenas ne Nikolyós ayi atané melo Antiók ayi aláá muú Jus. ⁶ Ebwó áchwá ne bós bimbo né mbe ushu anḡbá Jisós, ne anḡbá Jisós áneré bwó amu mmye anemmye eta bwó.

⁷ Ne mekomejóó Eṣṣṵwá akene agyage, ne echomele bós Jisós ewé elu né Jerosale ewene ejye mbe, ne gejamégé amppe upé Eṣṣṵwá ákwólege ntó deparé Jisós.

Apye Stefen

⁸ Stefen yina ayi ebwó ábó ajya, alu muú yi mejé Eṣṣṵwá ebó elu ne ji ne Eṣṣṵwá achyege ji uto apye ufelekpá ne ukpekpe uno né metóó metóó bós. ⁹ Bós Jus fó áchwó, álo manyéé mbeé ne Stefen. Ebwó ne áwya echa mmyemenene ewé akúú echa bós bi átané defwé. Ebwó abo átané melo Seren ne Aleksanda ne abifó nto atané gebagé mewáá Silisya ne Esya. ¹⁰ Ebwó ápulé mankwáre depó tire Stefen agare meti epó, getuge Mendoó Ukpea ebo echyege ji denḡare mejóó.

¹¹ Ne ebwó achyé bós fó unyielé nnó áchwó byó gebyó nnó ebwó abó áwuú nkane Stefen ájóoge mejóó mebomebo ne Eṣṣṵwá ne Mosis. ¹² Mechó ewé esó bós matóó chóncho ne ákpakpa melo ne anlere mabé Eṣṣṵwá. Ne ájye pyé Stefen áchwá né mbe ushu echomele ákpakpa bós Jus. ¹³ Bós bina áchwá ne bós bifó abi ágaré gebyo ake, “Mende yina ajóoge mejóó mebomebo mbaá echa upé Eṣṣṵwá se yéndé bií ne mabé Mosis. ¹⁴ Esé debó dewú ji ajóó ake, Jisós, mende Nasaret ammuú nye echa upé Eṣṣṵwá ne akworege nye ntó gepage melo geko eyi Mosis abó aleré esé.” ¹⁵ Bós ako abi abó alu né echa eso ewémbo, átó Stefen ame mmye ne ágé nnó ushu bi ukwóré ulú eke ebi ekiénné Eṣṣṵwá.

7

Mekomejóó Stefen

¹ Ne etukpe amppe upé Eṣṣṵwá egíi Stefen eke, “Unó bi bós bina ájoge nnó ulú wáwáde?” ² Stefen ashuú ebwó meko ake, “Ante ba ne anjme ba wúuge, gemégé nnó gekwenegé nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Eṣṣṵwá, Mfwa gejbo aleré nya mmye gébégé Abraham abó alú né meló Mesopotemya. ³ Ne abó ajóó nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú bye ne meló wye, cho né melo ewé nlerage nye wa.’ ⁴ Ténéténé yimbo, Abraham alyaa melo Chalda ajye jwáde né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Eṣṣṵwá apye Abraham nnó alyaa melo ewémbo achwó né melo ewé esé delu mbo

wye nana. ⁵ Ndere abo alu feé, Eṣowo achye fɔ ji ye ekeke melu mme nnó ebe ewu wá. Yémbò Eṣowo anyémeno nnó achyeye ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bií. Eṣowo abó ajóṣ depò ti gébégé Abraham alá pò ye ne maá. ⁶ Ne Eṣowo ama jóṣ ne ji ake, 'Upyáne bye ubéé nye anḡkéé né melo ewéché, ubéé nye nkane afwe ne bóṣ áfwalege nye bwó né usaá anḡme esaá. ⁷ Yémbò nchyege nye bóṣ melo ewémbò gekpékpégé efwyaie ne upyáne bye ulyagé melo ewémbò uchwó unóge me fa.' ⁸ Ne Eṣowo abó achye Abraham gepógé monemenyee ewémbò eyi gelu manso nsò. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndò enéé ékwónégé, asò ji nsò. Isek ntó asó nya maá wuú Jakób nsò ne Jakób ntó asó nya baá bi afyaneapea nsò abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹ "Ewyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé meḡmé bwó Josef ne ákpó Josep nkane mefwé né melo Ijip. Yémbò Eṣowo abó abame wye ji, ¹⁰ ne aféré ji né efwyaie meko ewé ji abó agéne. Achye ntó denḡa eti depye Fero mfwa bóṣ Ijip agboó ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melo Ijip ne apelé ntó ula gepú bií. ¹¹ Ewyágé emímí mesa akwé né melo Ijip chóncho ne melo Kanaan, bóṣ ágé efwyaie dós ne ukwéne ante se upó nya ne menyéé. ¹² Ne Jakób awuúgé nnó menyéé alu né melo Ijip, ató baá bií abi alu ukwéne ante se ewu. Ge ndò mbe ayi ebwó ájye ewu na. ¹³ Ne ndò ayifó yi ebwó ajye, Josef apye anḡmé bií akaá ji, ne Fero Mfwa bóṣ Ijip ntó achwó kaá ula gepú Josef. ¹⁴ Ne Josef ató bóṣ nnó ájyé se nte wuú Jakób ne ula gepú bií uko áchwó jwólé né Ijip. Bóṣ ula gepú bií ako abó álú usaá uléé meso nekuú né gébé eyigembo. ¹⁵ Jakób awuúge mbo, akpá ulagepú bií uko, ashulé afe né Ijip. Ji ne baá bi abi alu ukwéne ante esé ala nya ewu agbo ebwó ako. ¹⁶ Ewyágé bóṣ ákpá unḡkwó bwó, áfé né melo Shechem, ániú né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abó anamé ne ḡka mbaá matoó Hamó nte Shechem.

¹⁷ "Gemége nnó gébé gekwóné eyigé Eṣowo áchwó pye genó eyigé ji abó anyémeno ne Abraham, bóṣ esé abi abó alu né melo Ijip, ája kpaá apwó amu. ¹⁸ Ne afyé mfwa ayicha né Ijip ayi alá kaágé Josef. ¹⁹ Mfwa yina achwó ne defya mbaá bóṣ sé. Afwalege ebwó ne apyéé bwó nnó abelégé baá bwó abi kòko né dafye nnó agbó. ²⁰ Wye né gébé eyigembo ne ábyené ntó Mosis. Mosis abó alu maá yi alóme ulóṣ dós né ame Eṣowo. Awéé ji né ámfáá áléé né gepú bwó. ²¹ Ne gébégé alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendéé achwó akware ji, awéé ji ne asé nkane maá wuú. ²² Ne ebwó álere Mosis dengare bóṣ Ijip deko ne awéé abó alu gekpékpégé muú ne awya mekomejóṣ meno melóméló, ne mempye unó.

²³ "Mosis akwónége nya usaá anḡme upéa, ékwó ji metóṣ nnó ajye gé anḡmé bií; bóṣ Isrèli. ²⁴ Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fɔ atulege muú Isrèli, achwó genḡá ne awá muú Ijip yimbó. ²⁵ Mosis abó aferé nnó anḡmé bií abó ákaáge nye nnó Eṣowo atóme nye ji nnó achwó féré ebwó né efwyaie. Yémbò ákaá wó. ²⁶ Bií uyyagé ama ajye gé bóṣ Isrèli apéa nkane amyé ne ate. Amua mangbaré ebwó ne ajóṣ ne ebwó aké, 'Enyú delu anḡmé, demye ndé?' ²⁷ Yémbò muú ayi abó akelé meḡmé wuú mpa, ammu Mosis ne agí ji ake, 'Nde muú afyé wó nnó óbÉ Mfwa esé ne ópane deporé esé?' ²⁸ 'Ókelege ntó manwá me nkane óbo ówané muú Ijip yimbó njuú?' ²⁹ Mosis awuúge mbo, éfɔ ékwó ji metóṣ ne alyáá Ijip, abó afé né meló Midiyán. Alá ewu, abá mendéé, abye baá ande apéa.

³⁰ "Usaá anḡmé upéa ukoóge, Mosis agé ekiénné Eṣowo né mewe ewé ebo elúle né genóṣ. Ewena epye né mashwone, kwókwólé ne mekwe Sinay. ³¹ Mosis agégé mewe ewémbò, ala meno mekpó fuú. Ne ndere ajye kwókwólé mange ewu chánjéné, Atá Eṣowo jóṣ eféé ake, ³² 'Elé me Eṣowo ayi ukwene ante bye, Eṣowo ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakób.' Mosis awuúge mbo, abó maḡweré ne efóṣ ne akelege sé mampé melu ewémbò. ³³ Ne Eṣowo ama jóṣ ne ji ake, 'Féré uno uka bye nende melu ewé ótené mbo élé melu ukpea. ³⁴ Me ngé gekpékpégé efwyaie ewé áchyege bóṣ ba né Ijip, ne nwú magbo ayi ebwó alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwó mferé ebwó né efwyaie ewémbò. Nana cho, ntóme wó né Ijip.'

³⁵ "Ne Eṣowo ató Mosis yina nnó ájyé ábÉ memféré bóṣ Isrèli né efwyaie ne amá be mfwa bwó. Ji ne bóṣ Isrèli abó ashya agí ji aké, 'Nde muú afyé wó mfwa ne mepane deporé esé?' Ne nana Eṣowo abó ató ekiénné wuú ewé Mosis agéné nkane mewe né genó eyigémbò nnó ehye Mosis eshye mampye utóṣ bií. ³⁶ Ne Mosis ajyé apye gejamége ufélekpá ne ukpékpé unó né Ijip ne alé féré bóṣ Isrèli. Ama pye gejamége ufélekpá né ebéé meglé, ne mashwané ayi ebwó ábó ábelé wye usaá anḡme upéa. ³⁷ Wye Mosis yina ne abó ajóṣ ne bóṣ Isrèli nno, 'Eṣowo atóme nye enyú Muú ékpávé wuú ayifó wye nkane atame me ne atanenge nye né ntone enyú.' ³⁸ Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Eṣowo ebó éjós mejóṣ ne ji né mfaá mekwe Sinay, gébégé ji ne ukwene ante esé abó áchomé né mashwone. Ne ekiénné Eṣowo ewémbò ehyé ji mabe Eṣowo ayi alu te kwyakwya nnó achye ese.

³⁹ "Né gébé géfó ukwene ante sé bina ákelege sé manwu Mosis ne áke ji ábélé babá, ne abó ákelege mankéré né Ijip. ⁴⁰ Ne ebwó ájóṣ ne Eron aké, 'Kwyé esé áló uka nnó ájámé esé meti, Mosis ayi aféré esé né Ijip, dekaá fɔ genó eyi gepyé ji né mfaá

mekwe wó.' ⁴¹ Ala mbo ákwyé meló uka ayi áfulé mpó, áwané menya, ápyéé upé ájele meló uka yimbó nkane uka bwó, ne mataó agóó bwó yendégébé né genó eyigé ákwyé ne amu. ⁴² Ne Esówo agege mbo, ati meso ne ebwó ne alyaá ebwó nnó ápye nkané eji ebwó. Ne ebwó anoge mḡmээ, mfaá, ne ambe wye nkane ábó ásámé né ḡwe bóó ekpávé bii nnó, 'Bóó Isrelí, enyú dekéne né mashwone né usaá anḡe upea, dewane menya depyé upe, yémbó depyé fó upé bimbó né eta wa. ⁴³ Depye le eta áló uka abi enyú dekwye ne amu.

Dekpane gétogé melo uka ayi ákuu Molók, ne dekpáne ntó membe melo uka ayi ákuu Refan. Né getú eyige na mbúu nye enyú défé tete dekoó Babilón.'

⁴⁴ "Ne nkane ukwene ante ese bina ábó ála né mashwone mbo ábó áwya gétogé upé eyi geleré nnó Esówo abó álú ne ebwó. Mosis ne abó akwyé geto eyina wye nkane eyige Esówo abó aleré ji nnó apye. ⁴⁵ Ebélégé baá bwó áse gétogé upé eyigembó mbaá ukwene ante esé bimbó, ákpa geji gebébé ábó ákéné ájye ne Joshua áfóóge mme bóó abi alu eféé. Ndere ájye, Esówo alu bwó mbe abuu bóó bimbó né maló. Ne geto yina gela fa kpaá te gebé eyige Mfwa David agbaré meló ewé. ⁴⁶ David abó alu muú yi Esówo abó ájelé ji dóó. Né gebé géfó ji anemmye nnó Esówo ago ji aténé ji gepu, ji ayi alu Esówo Jakób. ⁴⁷ Yémbó ele Solomun, maá mfwa David, ne abó atené gepúgé Esówo.

⁴⁸ "Yémbó epófó nnó Anyátá Esówo ajwólege né upú ebi bóó atené, wye nkane Muu Ekpávé Esówo abó asamé nnó Esówo ake,

⁴⁹ 'Mfaánebuú alu geluó ya ne mme alu genóó eyige nnérege uka ba. Nde gefóó gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fó elu ewé nkage jwóle wye? ⁵⁰ Pó me mbóó ne nkwyé unó bina ukó?'

⁵¹ "Stefen ájógé mbo, aké ne ebwó, "Enyú antoó makpo, ne bóó bi ánéage mataó, enyú degbé matu eke bóó bi ála kage Esówo. Enyú deshya yendé gebé genó eyigé Mendoó Ukpea ejóge wye nkane ukwéne ante enyú ábó ápyé. ⁵² Muú ekpávé Esówo fó alu ayi ukwene ante nyú abó álá kelé manchó ji genwá wó? Abó áwá bóó bi Esówo atómé nnó ábó mbe ágaré nnó Maá utáo Esówo ayi wáwálé achwó. Ne achwógé enyú decheyé ji mankwá ne dewá ji. ⁵³ Wye enyú abi depye mbo ne debó deselé mabe ayi makiénné Esówo áchye enyú ne nána deshya mambélé aji."

Awá Stefen ne mataá

⁵⁴ Bóó kpakapa meló áwuge depó etiré Stefen ajóó, nchye anwyóné ebwó, ame ágelé ebwó mekpó. ⁵⁵ Yémbó Stefen ape nfaánebuú

domeé, Mendoó Ukpea egbeé ji metóó ne agé genḡboge Esówo ne ama ge Jisás nkane atené né egbe ebwónyé Esówo. ⁵⁶ Ne Stefen aké, "Pegge degé, ngé mbo memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwaá aténé né egbe ebwónyé Esówo."

⁵⁷ Awuúgé mbo, ágbé amu matu, ádo elúlu, awó achwó ji mmye ágbaré ji, ⁵⁸ ája ji, áfé mekpó meti, áló mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bóó abi ábó ámalé Stefen mechó mmye, áferé mandeé bwó áchye gesagé muú ayi ákuu ji Sol ne áló Stefen mántó. ⁵⁹ Ne nkane átome ji, Stefen anemmye aké, "Atá Jisás se mendoó wa." ⁶⁰ Ewyágé ató mánó mme, akalé kenké ake, "Atá Ofyegé fó bóó bina mmu metóó né gabo ayi ebwó ápyéé mbo."

Ajógé mbo metóó ekwé, ne Sol atené eféé akamege ne mekpó nnó áwá ji.

8

Sol akelege manchó genwágé bóó Jisás

¹ Wye né bii bimbó, bóó áló mankelé mati manchó genwágé bóó Jisás né Jerosale. Ne ebwó abó átyaa áfé né gebage mewaa Judiya ne Samariya. Wye anḡbá Jisás ne áláa né Jerosale. ² Nkane Stefen abó agbó, bóó fó abi ánoge Esówo abi áláa né Jerosale ákpá genkwó ji anii ne ali ji ne gekpékpé gé mesóme. ³ Yémbó Sol amyé ele nnó ánií mbwe bóó Jisás ako. Akpene upú upú apylene andeé ne ande áfyé né denó.

Filip Agaré Mekomejóó Esówo né Samariya

⁴ Ne bóó ankwólé Jisás abi ábó átyaa, ákene malumalu ágarage mekomejóó Esówo. ⁵ Filip abó ashulé áfé né meló Samariya ewé kpaá, agarege depóré Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa. ⁶ Bóó áwuú depó etire ji ajoge, ne ágé gejamégé ufélékpá ebi ji abó apye, ne áta matu ákelege nno agarege wye ebwó garege. ⁷ Ne aló nchye átanage gejamégé bóó mmye ákalege, ne bóó átoógé. Bóó uchanchi ne ubwéré bóó átoó ntó ⁸ Ne bóó meló ewémbó álú ne gejamégé nechóchó.

⁹ Mende fó abó alu eféé ayi ákuu ji Simun. Abó akpea megya te gachi ne bóó Samariya ako ála mano mekpó fuú. Ne aselé geme ji nnó alu menó muú. ¹⁰ Bóó ako, ambané ne bóó kpakpa átá matu awuú genó eyigé Simun ajóge, ebwó aké: "Mende yina awya uto Esówo ebi upwo amu." ¹¹ Ne ebwó afwórege wyembó néndé abwólége me ebwó te gachi né megya ayi ji akpea. ¹² Ne Filip achwógé, agarege bóó abya melóméló nkane gefwage Esówo gelu, ne depóré Jisás Kras, bóó ákamé ne ji andée ne ande ne áwyaá bwó manaá Esówo. ¹³ Simun jimbóó ntó áfyéé metóó ne Jisás ne áwyaá jí manaá Esówo. Ne ji ajwólé fii ne Filip, agene ufélékpá ne

ukpékpé unó bi ji apýé ne aláa meno mekpó fuú.

¹⁴ Ne ángbá Jisós abi abó aláa né Jerosale, áwuúge nnó bós Samariya nto ákamé mekomejós Èsòwò, átó Pita ne Jón ewu. ¹⁵ Ajyège, ágé bós bi ákame ne Jisós ewu ne álo manemmye nnó Èsòwò átó bów Mendoó Ukpea, ¹⁶ nendé Mendoó Ukpea élu dankpé ébów mmye. Abó áwyaá ébów manaá Èsòwò mamímamí nkane bós bi ákwòlege Atá Jisós. ¹⁷ Pita ne Jón ánerège manemmye, ánére ébów amu mmye ne Mendoó Ukpea echwò ébów mmye.

¹⁸ Simun agégé nkane ángbá Jisós ánére bós amu mmye ne Mendoó Ukpea ekpené ébów mmye, achyé ébów ñka, ¹⁹ ake, “Kpoge me uto bina nnó nnerége muu ébów mmye Mendoó Ukpea ekpe ji mmye.”

²⁰ Ne Pita ajós ne ji aké, “Echye wò onó ne ñka jye. Óféré nnó muu akage na echye Èsòwò ne ñká? ²¹ Óbó mechò né utoó ebi wó, nende metós wye epó pópó né mbe ushu Èsòwò. ²² Ne nana kwòre metós wye né ubobo unó bi oferege, ne onemmye nnó Èsòwò ajinte gabo yina ayi oméé mampye. ²³ Nge nnó ókíí fò galógáló, ne gabo awé wò nkane muu denó.”

²⁴ Ne Simun akwò Pita ne Jón mata nnó, “Ébów ánemmye mbaá Atá Èsòwò nnó ekage geno gemá eyige ébów ajós gepyé ji.”

²⁵ Pita ne Jón ánérege mangaré mekomejós Èsòwò, álo mankeré né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarege abya Èsòwò melóméló né gejamgé malo bós Samariya.

Mende ayi atané Etopya akamé ne Jisós

²⁶ Filip alagé meso, ekiénné Èsòwò echwò éjós ne ji eké, “Kwili, shule ojyé né nte melo. Ókwónégé ewu, kwólé meti ewé etane Jerosale eyje Gasa. Meti ewé ji ajógembo bós ákéné sé wye dós dós.” ²⁷⁻²⁸ Filip awugé mbo ashule afé ewu. Agé mende fò abó ajye nóge Èsòwò né Jerosale, akerege né meko wuú, ajwòle né mboó gese uka upea ayi géjuná ne gejame. Abó alu muu kpaá né melo Etopya ji agbarége egbògòlo mekwa ñka ewe Kandise Mfwa mendée ayi abós melo ewémbo. Abó ajwòle ajoge ñwe ayi Asaya muu ekpavé Èsòwò asámé. ²⁹ Ne Mendoó Ukpea éjós ne Filip eké, “Ke chò bané mboó gese yimbo.” ³⁰ Eféé ne Filip abó ajye bané ji ne awuú ndere mende yimbo ajoge ñwe Asaya. Filip agii ji aké, “Ókagembo genó eyige ojoge?”

³¹ Mende yimbo aké, “Mpye mbo nnó ne nkaá ayi muu alá pó mangaré me ula wó.” Ne akuú Filip nnó akwò mfaá mboó gese, ajwòle ne ji. ³² Melu ñwe ewé ji ajoge mbo eké, “Abó alu nkane egòñme ewé ágbaré ájye wá, ye mankale ekále wó wye nkane maá egòñme ayi ákpálege ji bya mmye alá kálégé. ³³ Achyé ji mekpó genós ne ye muu yi apané

mpa wú cho apó. Wáa akuú nyé mabo baá bíi nkane áchós mbo ji genwá?”

³⁴ Muú kpaá yimbo agii Filip aké, “Garé me, Muú ekpavé Èsòwò yina ajoge mbo depo ti getuge wáa? Ajógembo le ne geme jii wáa ne muú yichá?” ³⁵ Ne Filip ala mangaré ji né ñwe yina, abya melóméló ayi akéné atúu ne Jisós.

³⁶ Ndere ákene ájyé, ákwóné mbaá yi nnyi néli, muu kpaá yimbo ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó ówyaagé me manaá Èsòwò?” ³⁷ [Filip ashuú ji meko aké, “Mbòge ofyégé metós meko ne Jisós nkage wyaá wò manaá Èsòwò”. Ne ake: “Nkame nnó Jisós alu Maá Èsòwò.”]

³⁸ Ne Muú kpaá yimbo aké ápye mboó gese atané ébów ne Filip áshulé afé né nnyi, ne Filip awyaá ji manaá Èsòwò. ³⁹ Ébów átánégé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimbo alá ge sé ji wó. Yémbo akéné wye ajye ne nechóchó. ⁴⁰ Filip ake apele agé nnó ji alu né Asotus, ne akéné ajye, agarege abya melóméló né malo ayi álú né gebagé mewaa eyigembo kpaá te akwóné melo Kaisaria.

9

Sol akwóré akame ne Jisós

¹ Yémbo Sol alú tóme eshye, afelege bós Jisós amé nnó awane ébów, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé upé Èsòwò, ² nnó asá bò ñwe ató né macha mmyemenene bós Jus áyi álú né melo Damaskós nnó mbógé ajyégé agégé bós bi akwòlege meti Jisós, apye bów, awé, achwó ne ébów né Jerosale.

³ Ndere alya ajyé, gébége ale kwókwólé né Damaskós wye mbélépo gengbó gétané mfaánebuú, geshwané gegyá ji mme. ⁴ Gengbó eyimbo gékpége ji amé, akwé mme ne awú nkane muú fò akuú ji aké, “Sol, Sol, ndé ókelege mancho me genwá?”

⁵ Sol agii aké, “Wò wáa Atá?” Meko yimbo aké, “Élé me Jisós ayi ókelege mancho me genwá. ⁶ Yémbo kwili ka, kwóné né melo ewémbo, eféé ágárege nyé wò geno eyige óbós mampye.”

⁷ Bó bi abó ákéné ne Sol áwúgé meko yimbo, ágé muú fò wó, matye mawá bów meno. ⁸ Sol akwilege tené, aginé sé mbaá. Agbaré ji ébwo afé ne ji né Damaskós. ⁹ Abelé ndó eléé né melo ewémbo, ye mbaá agené, menyéé anyéé, manaá anyú.

¹⁰ Muú Jisós fò abó alú né Damaskós yimbo ákuú ji Ananya. Ne bíí fò agé Jisós né amé gejjá, ne Jisós akuú ji aké, “Ananya” ne Ananya ashuú ji meko aké, “Atá gé me na.”

¹¹ Ne Jisós aké ne ji, “Kwile ka, ojyé né meno meti ayi ákuú nnó Cho. Ókwónégé né gepú Judas, gií mende fò ayi atané melo Tasós, ákuú ji Sol. Alu eféé anenemmye, ¹² ne abó agé amé gejjá ndere mende yi ákuú ji

Ananya achwá nere ji amu mmye nnó ama ló mangéné.”

¹³ Yémbó Ananya aké, “Atá, gejamégé bós ágaré mé me nkane mende yina akelege manii mbwé bós bye né Jerosale. ¹⁴ Ne anós baá áchyé ji uto nnó áchwá pye bós ako bi anénemmye ákuú mabó mye.”

¹⁵ Ne Atá Jisás aké ne ji, “Chó wye ewu néndé nja mende yimbó nkane muú utaó wa nnó agaré mekomejóó wa mbaá bós abi alá pó bós Jus ne afwa bwó ne bós Isréli ntó. ¹⁶ Me nlerage nyé ji nkane ábós mangé gejamégé éfwyale getú ya.”

¹⁷ Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyigé Sol alu wye, anéré ji amu mmye ne ajós ne ji aké, “Menmé wa Sol, ele Ata Jisás ayi óbó ógené né meti gébégé óchwá fa, ne atómé me nnó nchwó mpye wó óma ógené ne nnó Mendóó Ukpea échwá kpe egbeé wó metós.”

¹⁸ Wye tenétené yimbó, Sol awuú unó fó eké ufá meshuú utané ji amé ne aló mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Esówo. ¹⁹ Ne ama lo mnyezé manyezé, anyege abó éshye.

Sol agaré mekomejóó Esówo né Damaskós

Sol abelé mboó ndó né Damaskós ne bós Jisás, ²⁰ afé tenétené né macha mmyemenene bós Jus, agarege bós nnó Jisás alu Maá Esówo.

²¹ Bós áwúgé mbo, epwó ébwó uto ne ágigé ate áké, “Pó mende yi akéne, awáne bós bi akwólege Jisás né Jerosale na? Pó achwó fa manwé bós ájye ne ébwó né Jerúsale?”

²² Yémbó Sol ajye wye mbe, agarege mekomejóó Jisás ne éshye ne apye bós ákaá né gejamégé mati nnó Jisás alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa. Éwémbó épye bós Jus abi álu eféé né Damaskós ápó sé ne meko manshuú ji.

²³ Ébélgé gejamégé ndó, bós Jus áchomé ásó mala manwá Sol. ²⁴ Yémbó Sol áwuú geju nnó bós Jus ájwólé né mano genkagé melo, ábáme nnó ágégé ji awá. ²⁵ Yémbó bós bi akamé mekomejóó Sol, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá genka, áshulé ji mme nnó ábó ajye.

Sol afé né Jerosale

²⁶ Sol akérége né Jerosale, afé mancho ne bós Jisás, ébwó ábó néndé ébwó ákamé fó nnó Sol áfyé metós ne Jisás wó. ²⁷ Yémbó Banabas achwó se ji, afé mbaá anghá Jisás. Ne agaré ébwó nkane Sol agné Atá Jisás né meti Damaskós, ne nkane Atá Jisás ajós mejóó ne ji. Ama garé nkane Sol abí agaré depó etire Jisás gbógónó né melo éwémbó. ²⁸ Éféé aló mankené ne bós Jisás ako né Jerosale, agarege deparé Jisás ayi alá pó ne éfo. ²⁹ Gébé eyi gefó, Sol agarege bós Jus abi ajoge Grek ne anye mbeé ne ébwó né deparé Jisás. Ne ébwó ákélege meti manwá ji. ³⁰ Bós Jisás áwúgé geju eyigembo, áse ji áshulé afé né melo Kaisaria ne até ji nnó ajye meló Tasós.

³¹ Né gébé eyigembo machomele bós Jisás ayi álu né gebagé mewaaá Judiya, né Galilií ne Samariya ápó sé ne éfo metós. Ébwó ánóge Esówo ne áwuú le mekomejóó wú. Mendóó Ukpea éfyéé bwó éshye ne machomele bwó áwene ájye mbe.

Pita afé né melo Lyda ne melo Jopa

³² Pita abó akene malómalo agene bós Esówo. Ne bií uma afé né melo Lyda mangé bós Jisás abi alu ewu. ³³ Éféé agé mende fó ayi améé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né ajmé aneé. ³⁴ Ne Pita ajós ne ji aké, “Enias, Jisás Kras abó mampye wó nnó ótóó, kwili ka, pwi gébo jyé.” Tenétené yimbó Enias akwili ka. ³⁵ Ne bós ako abi alú né Lyda ágége nnó mende yimbó atóó, ébwó áfyé matós né Jisás wye yemboó ntó ne bós bi álu né gebage mewaaá Sharón áwuúge mbo áfyé ntó matós ne Jisás.

³⁶ Mendée fó abó alu né melo Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utaó Jisás. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekwabu.) Abó apye galógaló yendegébé, apoóge ubyá bós. ³⁷ Né gébé eyigémbo, akwé nemée, ala mbo agbó. Ne áshwané genkwoó ji ábelé mmu maá gepú né mfaá eyóh. ³⁸ Jopa yina alu kwókwólé ne Lyda. Bós Jisás áwuúge nnó Pita alu né Lyda átó ande apea ewu, ájyge áké ne ji, “Nte esé, chwó wáwá.” ³⁹ Ne Pita akpomé mmye, akwili, afé ne ébwó. Akwónégé áse ji akwó mfaá eyóh. Ne akwi andée ako abi alu eféé, áchomé áno ji mme, álíli álerage Pita ufóó mandeé ayi Dokas ájomé ébwó gébégé ji alu mebe. ⁴⁰ Pita abú ébwó ako atané dafye, ató manó mme anenemmye mbaá Esówo. Éké ewyage ape genkwógé mendée yimbó ama ákuú ji aké, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene amé, agégé Pita, akwili, ajwólé ka. ⁴¹ Pita agbaré ji ébwó, apod ji akwili téné. Ákuú bós Jisás ne akwi andé bimbo, áchwógé achye ji eta bwó ⁴² Bós ako né gebagé Jopa áwu abya yina ne gejamé áfyéé matós ne Ata. ⁴³ Ne Pita abelé gejamégé ndó né Jopa né gepúge Simun, mende yi apame mekómnya.

10

Ékiénné Esówo égaré Kónelyos nnó ala Pita achwó

¹ Mende fó abó alu né melo Kaisaria. Ákuú ji Kónelyos. Abó alu muú kpáá bós bee né melo Rom. Ji ne anyáne ucho me bós bee ébi ákuú nnó abi átané Itali. ² Ji ne bós dachi wú ako, ánóge Esówo. Anenemmye yendégébé ne apye galógaló dós mampoó bós Jus abi álu mbya. ³ Bií fó genógé kálánká éké ne nwómésé, agé amé gejya nkane ékiénné Esówo échwó kuú ji nnó, “Kónelyos.”

⁴ Éfo ékwó ji metós ne ató ewu amé mmye agii aké, “Atá ndé?”

Ekiénné Eṣṣwṓ eṣhuú ji meko éké, “Eṣṣwṓ awú mmyemenéne jye ne agé ntó utóó ulúló ébi ɔpye ne atée wṓ. ⁵ Nána tó bṓó ájye né meló Jopa, ákuú mende fṓ ayi akamege Simun Pita. ⁶ Ji ajwálege ne Simun, mende yi apame mekamenya. Gepú jí gelú né mbale ebeé mega.” ⁷ Ekiénné Eṣṣwṓ ejóógé mbo ékwilí éfé, ne Kṓnelyos akuú bṓó utóó bíí abifṓ apeá ne akuú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Eṣṣwṓ. ⁸ Eṣṣwṓ achwṓgṓ agaré eṣṣwṓ yendé genó eyi gebṓ gepýé ji ne átó eṣṣwṓ né Jopa.

⁹ Bíí ujjágé, bṓó bimbṓ átané áfé, ne kálánká éfyanepea éké ékwonege, eṣṣwṓ ale kwákwólé ne Jopa. Gébé eyigémbṓ ntó Pita abṓ akwṓ mfaá eyṓn manemmye. ¹⁰ Ne mesa abṓ mamyé ji, akelege menyéé manyéé, yémba menyéé alú gambé. Gébé eyigémbṓ ne abṓ agené amé gejjá. ¹¹ Agé nkane menombi mfaánebuú enené, geno gefṓ éké gekpekepege gebagé ndé getané mfaá, geshúlége éké ágbaré gejjí né mankú ani. ¹² Né gebagé ndé yimbṓ ufóó menya ufóó ufóó, mmyṓ ne denywṓné delú wye. ¹³ Ne awuú meko muú fṓ aké, “Pita, kwilé ka, wá nyéé.”

¹⁴ Pita ake, “Nḡba Atá, te ntané aló nlú ganye genó eyigé ebeé esé éshyaá.”

¹⁵ Meko yimbṓ ama jṓó ne ji aké, “Pita, ɔshyagé fṓ geno eyige Eṣṣwṓ ake gelṓme nnó gelṓmé fṓ.” ¹⁶ Meko yimbṓ ajṓó ne ji né manjáne aléé, ne geno yimbṓ gekwṓ gekéré mfaánebuú.

¹⁷ Ndere Pita alu férege ula amé géjya ayi ji agené, bṓó bi Kṓnelyos abṓ átomé, ákage gepúgṓ Simun, áchwṓ téné né menó gébámé. ¹⁸ Eṣṣwṓ ágíí aké, “Menké fṓ alú fa ayi akuú ji Sinun Pita?”

¹⁹ Ndere Pita alu férege ula amé gejjya ayi ji agené, Mendoó Ukpea éké ne ji, “Ge, ande fṓ aléé alu dafye, ápéle wṓ. ²⁰ Kpóme mmye, ɔshúlé ɔjye ne eṣṣwṓ, ɔchṓge gébé néndé me ne ntómé eṣṣwṓ éta wyé.” ²¹ Ne Pita ashúlé, ajye báne ande bimbṓ aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mechṓ enyú dechwṓ?” ²² Eṣṣwṓ áshuú ji meko aké, “Élé Kṓnelyos, muú kpaá bṓó bee ne atomé esé nnó dechwṓ kuú wṓ. Ji alu muú metóó melóméló ne anóge Eṣṣwṓ ne bṓó Jus ako aféége ji. Ekiénné ukpea echwṓ gare ji nnó akuú wṓ ɔchwṓ né gepú ji nnó ji awuú mekomejṓó wyé.”

²³ Ne Pita ase eṣṣwṓ, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejṓó Eṣṣwṓ né gepúge Kṓnelyos

Ujjágé, Pita ne ande bimbṓ álo manjye ne bṓó bifṓ bi ákamé ne Jisós abi álu meló Jopa áfé ntó ne eṣṣwṓ. ²⁴ Akéne wye ájye, ujjágé áke ákwoné meló Kaisaria. Ne Kṓnelyos abṓ akuú bṓó ula gepú bii ne ajeé bíí ne eṣṣwṓ ako abṓ ájwolé ágíli Pita. ²⁵ Ndere

Pita achwṓ kpé mmú, Kṓnelyos ajye bane ji, ató manó mbe ushu wuú, abṓ manogé ji. ²⁶ Yémbṓ Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wye mekwáá nkane wṓ.” ²⁷ Kṓnelyos akwíli ka, Pita abṓ manjṓó ne ji ajye mmu. Ndere akpené mmu, Pita agé gejamégé bṓó áchomé. ²⁸ Ne ajṓó ne eṣṣwṓ aké, “Enyú dekaá chánéné ebeé esé bṓó Jus éké muú Jus achónégé fṓ menyammye wuú ne muú ayi álá pṓ muú Jus ye manjye né gepú ji. Yémbṓ Eṣṣwṓ aleré me nnó mbyágé fṓ muú ye manshye ji nnó alóme. ²⁹ Ne nchwṓ nkane okuú me ye gébé nchwṓ wṓ. Nnó ɔkage garé me ula bi okuú me?”

³⁰ Ne Kṓnelyos ashuú ji meko aké, “Nḓo ele ení né gefṓ gébé yina kálánká eleé ne nṓwómésé, mṓbṓ nlu mmu nnenemmye. Éké ewyage ngé mende fṓ ayi afye mandeé yi áshwánege, achwṓ tene me mbe ushu. ³¹ Akuú me aké, ‘Kṓnelyos, Eṣṣwṓ awuú mmyemenéne jye ne atée nkane ɔpóoge ubyá bṓó yendégébé. ³² Tṓ muú fṓ né meló Jopa ajye kú mende fṓ ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgṓ Simun ayi apame mekómenya, gepú jí gelú né mbale ebeé mega.’ ³³ Ne nwuúge mṓbṓ ntṓ bṓó téneténe nnó áchwṓ ákuú wṓ, élṓ ndere ɔchwṓ. Nana gé, ese delu né mbe ushu Eṣṣwṓ degíli nnó dewuú unó uko ébi Atá agaré wṓ nnó ɔgaré esé.”

³⁴ Ne Pita ajṓó aké, “Nána nkaá wáwálé nnó Eṣṣwṓ apṓ fṓ ne angyá ne bṓó bifṓ. ³⁵ Mbágé muú anóge Eṣṣwṓ ne ake apye unó bi ulú cho ye atané le ndé geba, Eṣṣwṓ asele ji nnó alu muú wuú. ³⁶ Enyú debṓ dewuú ntó mekomejṓó ayi Eṣṣwṓ atomé mbaá bṓó Isrelí nnó Jisós Kras ne alu muú yi abṓ achwṓ pye bṓó ábṓ neso ne Eṣṣwṓ. Kras yina ne alu Atá yi abṓó bṓó ako. ³⁷ Mekomejṓó ayi abṓ akwólé ayi Jṓn abṓ agaré ne awyaáge bṓó manaá Eṣṣwṓ. Mekomejṓó yina álo né Galilíí ake akwṓné malṓ bṓó Jus ako. ³⁸ Enyú dekaá nkane Eṣṣwṓ abṓ ajyá Jisós ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwṓ ji mmye ne ama chye ji uto. Ake mbaá meko apye galógaló, aféré bṓó bi alu né amu danchóméló apye eṣṣwṓ atóo. Ne Eṣṣwṓ abṓ alu ne ji. ³⁹ Esé delú bṓó bi dekané amé degené unó uko ébi ji apye né Jerosale ne malṓ bṓó Jus ako. Ne bṓó Jus áwṓ ji mfaá gekwa, ne áwá ji. ⁴⁰ Yémbṓ ndṓ eleé ékwónégé, Eṣṣwṓ apye ji akwíle né negbo ne apye Jisós aleré mmye mbaá bṓó. ⁴¹ Ne bṓó ako fṓ ágené ji wṓ, élṓ esé bi Eṣṣwṓ abṓ ajyá nnó meso gébé degarége mekomejṓó wuú ne degené ji. Esé debṓ denyé ne denyú ne ji gébége Eṣṣwṓ apye ji akwíle né negbo. ⁴² Agaré esé nnó degarege mekomejṓó mbaá bṓó, nnó Eṣṣwṓ ajya ji nkane muú yi apane nye mpa ayi bṓó bi alu abṓ ne abi agbṓ. ⁴³ Wye Jisós yina ne bṓó ékpávṓ Eṣṣwṓ ako abṓ ágaré nkane ji alu, nnó muú afyegé

metáó ne ji, Esáwá ajige nye nte gabo yi muú yimbá apye getúgé Jisás.”

Mendoó Ukpea echwá mbaá báó bi alá pá báó Jus

44 Ndere Pita alu ájoge ne báó ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwá mmye. 45-46 Báó bi ákamé ne Jisás abi ábó áchwá ne Pita, álu báó Jus. Awuúgé ebwá manaá báó bimbo ájoge ufáó mejáó, áfége Esáwá nnó anjéá dáó. Ala mano mekpó fuú nnó Esáwá achyé echyey wuú ewé Mendoó Ukpea mbaá báó abi alá pá báó Jus. Ne Pita ajáó aké, 47 “Té ndere Mendoó Ukpea echwá báó bina mmye wye nkane ebó echwá eta esé, nnó muú fá akage gbé nnó áwyáge ebwá manaá Esáwá?” 48 Ne Pita ake ájye áwyaá ebwá manaá Esáwá né mabó Jisás Kras. Ewyagé báó bina ákwá Pita mata nnó abelé ne ebwá né mboó ndá.

11

Pita Agare geno eyi gepyé né gepúge Konelyos

1 Ebélegé anghá Jisás ne báó Jisás ako, abi álu né gebagé mewáá Judiya áwuú nnó báó abi alá pá báó Jus ákamé ntó mekomejóó Esáwá. 2 Ne gepáge báó Jus gelu nnó ábó mansó muú nsó ne ákwáné mambé muú Esáwá. Ebélegé Pita akérége né Jerosale, báó Jisás abi ágbaré gepó eyigémbo álo manwamé ne ji, 3 aké, “Ulannó ójye mbaá báó bi alá sá ebwá nsá wá te onyé menyéé ne ebwá?”

4 Ne Pita aló mangaré ebwá unó uko bi ubó upyéé, gema, gema aké,

5 “Ndere mbó nlu né melo Jopa, nnémmye, eké ewyage ngé amé gejya nkane genó fó getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpége gebagé ndé eyi ágbaré manóó ani, gechwá téne kwákwalé ne me. 6 Né gebagé ndé yimbá, ngé ufáó menya ufáó ufáó, ebi báó aséé, eyi mewáá, eyi melo, ne eyi nnyi ne nyenwóné. 7 Ne nwuú meko muú fá akuú me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nye.’ 8 Nké, ‘Njgba Atá, te ntané aló nlu danyé genó eyigé ebé esé eshá’.” 9 Ne meko yimbá ama jóó ne me aké, ‘Pita óshyagé fó geno eyige Esáwá ake gelóme nnó gelómé fó’. 10 Meko yimbá ajáó né manjane aléé ne geno eyigémbo gekwá gekéré mfaánebuú.

11 “Wye né gébé eyigémbo, ande fó áléé áchwá ne gepú eyigé mbó njwálege. Muú fó né Kaisaria ne abó atámé ebwá nnó áchwá ákuú me. 12 Ne Mendoó Ukpea eké njye ne ebwá, mbege fó né angyá. Ne ánjmé bina akéné abi átané melo Jopa, akwóle me defé né gepúge Konelyos. 13 Ne dékpége mmu, Konelyos aló mangaré esé nkane ji abó agené ekíénné Esáwá né gepú jí. Egaré ji nnó ató muú fó ajye né Jopa, ákuú mende fó yi mabó mí amíbá makamege Simun, 14 ne achwáge, agarege nye ji ne ekwá wuú mekomejóó ayi aférege nye ebwá né efwyale

gabo. 15 Ne nló mangaré mekomejóó Esáwá, ndere njoge, Mendoó Ukpea echwá ebwá mmye wye nkane ebó nya mbe echwá eta esé. 16 Ngéégé mbó, ntéé genó eyi Atá Jisás abó ajáó ne esé nnó, ‘Jón abó fyé báó né nnyi yémbó Esáwá afyéé nye enyú né amu Mendoó Ukpea.’ 17 Ne mbóge Esáwá achyé báó bimbo gefáge echyey ewé ji abó achyé esé gébége défyéé matáó ne Ata Jisás Kras, me nlu wáá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metáó.”

18 Báó bina áwúgé mecho ewé, matáó akwené bwó ne álo mamféé Esáwá áke, “Mbó ewé etene nno Esáwá achyé báó abi alá pá báó Jus gébé nnó ákworé matáó ne ábó genjwá.”

Mekomejóó Jisás ake akwóné né Antiok

19 Ndere ábó achyége báó abi ákamé ne Jisás efwyale gébége áwáné Stefan, epye ebwá átyaá malomalo. Abifó áfé melo Fonisiya, abifó áfé melo Syaprós ne abifó áfé Antiok. Ajyegé mbó, agarege abya Jisás wye mbaa báó Jus. 20 Báó Jisás bifó átané né melo Syaprós ne Seren, áfé ntó né Antiok. Akwónégé ewu, ágaré abya Jisás mbaá báó Grek. 21 Esáwá apóó bwó dáó ne apye gejamégé báó áfyéé matáó ne Jisás.

22 Ne echomele báó Jisás abi alu né Jerosale, áwuúgé abya yina, átó Banabas né melo Antiok. 23 Banabas ajyegé ewu, agé nnó Esáwá aléré ebwá ulóó melu dáó, metáó ego ji, afyé bwó ako eshye nnó, “Agbarégé deporé Jisás metáó ema. 24 Banabas yina alu muú yi awya gepó gelógeló, uto Mendoó Ukpea ujá ji mmye ne áfyéé metáó ne Esáwá.” Gejamégé báó áma ákamé abya Jisás né melo Antiok ne echomele bwó ewéne ejye mbe.

25 Ebélegé Banabas ajye kéle Sol né melo Tasós. 26 Agéégé Sol, ase ji, ebwá áfé né Antiok. Abelé eféé njme kpogele ne echomele báó Kras, álérege gejamégé báó deporé Esáwá. Élé né Antiok ne álo mankuú báó bi ákamé ne Jisás nnó *ánkwólé Kras.

27 Né gébé eyigémbo báó ekpávé Esáwá fó átané Jerosale áshulé áfé né Antiok. 28 Ne Mendoó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nye mme meko. Ne ebélegé mesa yimbó akwé gébége Klodyos alu mfwa né Rom. 29 Ndere báó Jisás abi álu né Antiok abó áwuú mekomejóó yina, áke, “Yéndémuú áchwá njká nkane ji awya, ebwá apóó anjmé bi alu né mme Judiya.” 30 Ebwá ánywérége njka yimbó, átó Banabas ne Sol nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele báó Jisás né Jerosale.

12

Mfwa Heród apye báó Jisás agé efwyalé dáó

1 Né gébé eyigémbo, mfwa Heród aló mankelé mati manchó genjwágé báó bifó abi álu né echomele báó Jisás. 2 Agaré nnó áwá Jemsi menjmé Jón ne aparaja. 3 Mfwa Heród, agéégé nnó ego báó Jus matáó, agaré ntó nnó

ápye Pita. Ne ápye ji né bii bi ánye epaá bred ayi alá mualé. ⁴ Apyege Pita, áfyé deno, ne ábélé bós bee matoo aneé nnó ábámé ji, yendé ntóo neluú bós ani. Herod abo ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asle Pita afé mbe ushu bós nnó ápa mecha wuu. ⁵ Ndere Pita alu né deno, echomele bós Jisós ánenemmye dós mbaá Esowo ne eshye yendégébé né getú ji.

Ekiénné Esowo eféré Pita né deno

⁶ Né utuú bi Herod abó ashuú nnó uyyage aférége Pita né deno, ápa mpa wuu, Pita abo abelege metós metós bós bee apea. Ebwó ábó awé ji amu ne bó mkpòkòvè apea. Bós bee bifó álú dafye ábámé gepúgé deno. ⁷ Wye né utuú bimbó ekiénné Esowo ekwó mmu gepúgé deno mbélépó, ne mbaá meko agené. Enyigé Pita né nenkós, Pita apée gejyá, eké ne ji, “kwile ka wáwá”. Ténéténé yimbo bó mkpòkòvè átané Pita amu ákwé mme. ⁸ Ema jóó ne ji eké: “Fye mandeé jye ne unó uká bye, ówé ekanda ókwólé me.” ⁹ Pita akwolé ji ne ndere ebwó átanage dafye, ji akaá fò nnó geno eyige ekiénné Esowo epye eta wú gelú wáwálé wó, aferé nnó agéné mbó le gejya. ¹⁰ Pita ne ekiénné ewémbó ákoo ntoné bós bee eniné mbe, ama koo eniné nekwolege, ne áchwó kwone nana né menombi genká ewé elu gesegese, ánenégé ewu ne ófè mbe melo. Menombi ewémbó enené ewu ambós, ne ebwó átané dafye. Akégé gachye, ekiénné ewémbó elyaá Pita éfè.

¹¹ Ne Pita akérégé né defós ti aké: “Nkaa wáwálé nnó Ata Esowo átó ekiénné wuu nnó echwo féré me né amu Herod ne uno bi bós Jus abó ashuú mampye me.”

¹² Ndere Pita akaá geno eyi gebó gepyé ji, afé né gepúgé Méri ayi alu mma Jon Makós ne gejamégé bós ábó áchomé éfè ánenemmye mbaá Esowo. ¹³ Adogé menombi, genka, meso mendée yi apye utós né gepú yimbo achwó gii ne ákamege Ruda. ¹⁴ Akaágé nnó gé meko Pita mbó, metós ego ji dós te ajinte manene menombi, abó ajye garé bós bimbó nnó Pita alu mbó dafye. ¹⁵ Ebwó aké ne ji, “Ómee gebwo.” Yémbó atome wye eshye ajoge nnó élé Pita. Ne ebwó ake: “Ndáfo élé mekpéé wuu.” *

¹⁶ Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombi ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye mawa ebwó meno. ¹⁷ Pita akpegé mmu, afu ebwó ebwo nnó akwéné mejóó. Ne alo mangaré ebwó nkane Esowo aféré ji né deno. Anérégé ake: “Agaré Jemsi ne bós Jisós bifó ntó.” Ne atane afé geba eyigé chá.

¹⁸ Bii uyyagé bós bee álo mankelé Pita ne ágé ji wó, matós atyá bwó mmu ála yayaya ne ágige geme gebwó aké: “Nde gepye ne Pita?” ¹⁹ Mfwa Herod awúgé mbó, ató bós nnó ákálé ji ne ágé wó. Akuú bós bee bimbó,

agii bwó bó nkwe. Anérégé ake ajye wá ebwó. Epyeagé mbó Herod alýa gebagé Judiya afé kpé né melo Kaisaria.

Negboné Mfwa Herod

²⁰ Né gébé eyigémbó, mfwa Herod abo awamege ne bós Tiya ne Sidón. Bós bimbó ácho, áchwó mangé ji. Achwógé ábó mbe ágharé Blastus dejeé. Blastus alu muú yi ágbárege dachi mfwa. Ne ebwó aké ji ane mfwa mmye, nnó ebwó abe né neso, nendé menyéé atanege le né melo mfwa.

²¹ Bii ebi Mfwa Herod abo akwye ukwonege, afye mandeé gefwa jii, ajwólé né geluo, agare bós bimbó mekomejóó. ²² Ne ebwó álo mankelé aké: “Élé Esowo ne ajoge epófó mekwaá.” ²³ Tenéténé yimbo ekiénné Esowo echwo nmé mfwa Herod nemée mmye gétúgé alá shuú enogé ewémbó mbaá Esowo wó. Bó dámmwólé ánye ji mbwi une, agbó.

²⁴ Ye nkane depa tire na depye, mekomejóó Esowo awene ajye mbembe, ne gejamégé bós áfyéé matós ne Jisós.

²⁵ Ndere ebwó átomé Sol ne Banabas né Jerosale, ebwó anéré utós bwó gébégé akerege né Antiok, áse Jon Makós afé ne ji.

13

Ató Banabas ne Sol

¹ Bós fò ábó álú né echomele bós Jisós né Antiok, abi fò álú bós ekpavé Esowo ne abi fò álú anleré ebwó álú: Banabas, Simyan ayi ákuú ji Niger ne Lukias ayi atané melo Sere ne Manen ayi ebwó ne mfwa Herod áwéné mbaa ama ne Sol. ² Né gébé gefó bós Jisós bimbó ako ályá menyéé kpékpe, áfège Esowo. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebwó: “Férege Sol ne Banabas né geluage nyú ájyé pye utós bi njya ebwó nnó ápyé.”

³ Ne áwuúge mbó, áma lyaá menyéé kpékpe, áne mmye mbaá Esowo. Anérégé, áneré ebwó amu mmye ne átó ebwo nnó ájyé.

Banabas ne Sol afé melo Syapras

⁴ Ndere Mendoó Ukpea abó etomé ebwó, átané afé né melo Selusha. Akwónégé, ákpe ékpe, áchyá afé melo Syapras. ⁵ Ebwó ákwónégé melo Salamis, ályá ékpe bwó efèé, ákáne agarege mekomejóó Esowo né macha mmyemenene bós Jus. Jon Mak akene ne ebwó, apoge né utós.

⁶ Ake kpaá áchyá ákwóné melo Pafas. Eféé ábané muu megya fò ayi ákuú ji Ba-Jisós. Alu muú Jus ne akene abyoge gebyo nnó ji alu muú ekpavé Esowo. ⁷ Ne Ba-Jisós yina alu mejeé Segos Pólos ayi alu gomena né gebagé mewaá eyimbo. Gomena yina abó alu muú yi awya defós ne akuú Banabas ne Sol getúgé akélege manwú mekomejóó Esowo. ⁸ Yémbó ebwó áchwógé muú megya yimbo, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, alo

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Ekiénné Esowo Pita.

manye mbeé né mekomejóó b'wó ne amyé mangb'é nnó g'omena yimbo afyégé f'ó met'óó né dep'oré Jisós etiré eb'wó ágárege jí. ⁹ Ne Mend'óó Ukpea egbeé Sol met'óó, ákuú jí nt'ó P'ól, ap'e mende yimbo lu lu lu, ¹⁰ ne aké: "W'ó maá danch'ómelo. J'kíí f'ó gen'ó gel'ógel'ó ne defya degbeé w'ó un'e. Y'endégébé ónuame mambw'ólé dep'oré E's'w'óó eti delu cho nn'ó délá geb'yo. ¹¹ G'ó ngaré w'ó nn'ó mfaánebuú akwene n'ye w'ó mmye. Nana óbe n'ye ame n'ónómé ne ógené n'ye se mbaá né mboó nd'ó."

T'éneténé yimbo, gemua gekw'é Elymas am'e. Ak'ne agyage, ak'lege muú yí ágh'árege jí eb'w'ó. ¹² G'omena yimbo agégé mech'ó ew'é epye, áfyéé met'óó ne Jisós, ne ekw'óné jí met'óó nkane ag'éné uto bi úlú né mekomejóó Jisós.

P'ól ne Banabas áf'e né Antiok ayi alu kw'ókw'ólé ne gebagé mewaa Pisidiya

¹³ P'ól ne b'óó bíí ákpe né melo Paf'ós áf'e né melo P'ega ew'é elu né gebagé mewaa Pamfilya. Eféé ne J'on Mak álya eb'w'ó, ak'éré né Jerosale. ¹⁴ Atánégé melo P'ega, áke ákw'one melo Antiok ew'é elú kw'ókw'ólé ne gebagé mewaa Pisidiya. Bíí uwyaa b'óó Jus ukw'ónégé, ájye k'pe mmu echa mmyemenene b'óó Jus ajw'ólé. ¹⁵ Muú f'ó akúúgé mal'ó n'we né n'we mab'é Mosis ne abi b'óó ekp'áv'é E's'w'óó ásámé, ák'pakpa abi echa mmyemenene át'ó muú nn'ó ájy'é jóó ne eb'w'ó nn'ó, "An'mé, mb'oge enyu dewya majye manchyé esé chyége."

¹⁶ Ne P'ól akwile téné, afu eb'w'ó nn'ó ákw'éné mejóó, ne al'ó manj'óó aké: "B'óó Isr'eli ne abi alá p'ó b'óó Isr'eli abi áno'ge nt'ó E's'w'óó; nenege matu dewu. ¹⁷ E's'w'óó yí b'óó Isr'eli ab'óó ajya ukwene ante esé ne apye eb'w'ó anjeá gébé'gé ab'óó alu an'kéé né melo Ijip. Ne af'éré eb'w'ó né melo ewémb'ó ne gekp'ékp'é'gé eshye wuú, ¹⁸ ne ab'óó ach'ó wye met'óó ne gep'oge b'w'ó né usaá an'me up'ea gébé'gé eb'w'ó álú né mashw'one. ¹⁹ Eb'w'ó ab'óó ákw'ónégé nyá né mme ayi akúú Kanaan, apye áwá b'óó bi álú né mal'ó ak'éné ama né mme yimbo. Ne ach'yé mme yimbo mbaá b'óó Isr'eli. ²⁰ Elu nana (450) usaá an'me esaá meso usaá upea meso e'fya ayi E's'w'óó ajyá eb'w'ó. Afy'e b'óó k'pakpa gébé ne gébé nn'ó áp'él'ó melo. Ap'e mel'ó k'paá ekw'one gébé eyigé Samuele, muú ekp'áv'é E's'w'óó al'ó nt'ó mamp'ele melo. ²¹ Né gébé géf'ó, ágii nn'ó áchyé eb'w'ó m'fwa. Ne E's'w'óó ajya Sol, maá Kish nn'ó ab'e m'fwa b'w'ó. Atané ntoné Benjam'en ne agbaré mel'ó né usaá an'me upea. ²² Ne E's'w'óó af'éré'gé jí né gefwa, áfyé Devid nn'ó ab'é m'fwa b'w'ó. Gé gen'ó eyigé E's'w'óó ab'óó aj'óó getú'gé Devid na, ake:

Nge Devid maá Jesse, alu me met'óó chí chí chí. Apye n'ye un'ó uko ebi ngarege jí. ²³ Ne nana E's'w'óó ach'yé esé

b'óó Isr'eli Mpyáné m'fwa Devid nn'ó ab'éé Menchyé gen'wá ndere jí ab'óó anyémeno. Ne muú yina élé Jisós. ²⁴ Gemégé nn'ó Jisós eyina al'ó utaó bíí, J'on ab'óó agarege mé mekomejóó E's'w'óó mbaá gejamégé b'óó Isr'eli nn'ó ákw'ore mat'óó b'w'ó ne jí awyaa eb'w'ó manaá E's'w'óó. ²⁵ Ne ndere J'on áchw'ó n'ére utaó bíí, agii eb'w'ó ake, Enyú defere nn'ó me nlu waa? Mp'óf'ó muú yí enyú degili nn'ó ach'w'ó. Yémb'ó kaáge nn'ó muú yí ach'w'ó n'ye me meso, nkwané f'ó muú yí nkaáge manyi un'ó uká bíí w'ó."

²⁶ P'ól ama kuú eb'w'ó ake: "An'mé ba, enyú bí delú upyáne Abraham ne enyú ako abi déno'ge nt'ó E's'w'óó, E's'w'óó ab'óó at'ó élé esé mekomejóó yina ayi akage fére esé né e'fwyale gabo. ²⁷ B'óó Jerosale ne ák'pakpa b'w'ó ab'óó ákaa f'ó nn'ó Jisós alu menchyé gen'wá w'ó. Ye un'ó b'óó ekp'áv'é E's'w'óó ebi eb'w'ó ákuú y'endé bíí né uwyaa b'w'ó, ákage ula. Eb'w'ó apyegé mbo, ás'ó mpa Jisós nno áwá jí ne ápye uno bi b'óó ekp'áv'é E's'w'óó ásámé nn'ó ub'é wáw'álé. ²⁸ Ye le eb'w'ó ab'óó alá gé mech'ó ew'é jí apye ew'é ab'óó mangb'ó w'ó ákw'ó Palet mata nn'ó awá jí. ²⁹ Eb'w'ó anw'é'gé un'ó uko bi n'we E's'w'óó b'óó aj'óó getú'gé Jisós, af'éré jí né gekwa, ájye bele jí né menome ew'é áchomé né etaravé. ³⁰ Yémb'ó E's'w'óó apy'éé jí akwilé né negbo. ³¹ Né gejamégé ndo, aleré mmye jíí mbaá b'óó bí ab'óó átané ne jí né Galilíí, ájy'é né Jerosale. Eb'w'ó ne nana ágarege mekomejóó wuú mbaá b'óó Isr'eli. ³² Ne esé dechw'ó nana mangaré enyu nt'ó abya mel'ómél'ó yina. Abya yina élé un'ó bi E's'w'óó ab'óó anyémeno nn'ó apye mbaá ukwene ante sé. ³³ Un'ó bina upye wáw'álé né gébé eyigé esé bí delú upyáne b'w'ó, nkane jí apy'éé Jisós akwilé né negbo. Ab'óó ásá nt'ó un'ó bí né n'we makwa uba n'we up'ea nn'ó E's'w'óó aké:

"W'ó ólu maá wa, ne fina nla nte wye."

³⁴ Ndere E's'w'óó apy'éé Jisós akwilé né negbo nn'ó amágé gb'ó se, E's'w'óó jimboó aké: "Mpye n'ye enyú degé gal'óg'ál'ó wye ndere mb'ó nyéémeno ne Devid." ³⁵ Ab'óó ásá nt'ó né melu n'we makwa ayi f'ó nn'ó:

"Ólyágé n'ye f'ó Maá utaó wye yí apy'éé utaó chán'éné apwané mmu menome."

³⁶ Né egbe ew'é m'fwa Devid, ab'óó apye utaó ebi E's'w'óó ach'yé jí né gébé jíí, agb'ó, ne aníí jí kw'ókw'ólé ne men'óme ukw'éné ante bíí, ala ef'éé apwane. ³⁷ Yémb'ó muú yí E's'w'óó apy'éé jí akwilé né negbo, apwáné f'ó né menome w'ó. ³⁸ Ne an'mé ba, deb'ó mankaá wáw'álé nn'ó abya ayi enyú dewuú nn'ó E's'w'óó ajigente gabo b'óó, élé getú'gé Jisós yina. ³⁹ Ne muú yí afyégé met'óó ne Jisós apome n'ye né gabo wuú ayi mab'é Mosis alá kage pye jí ap'ó. ⁴⁰ Ne sége gébé nn'ó un'ó bí ásámé mmu b'ó

ḡye bós ekpávè Èsòwò ékágé upyé eta nyú. Asá eféé nno:

⁴¹ Enyú bi déjwáge Èsòwò, 'Wuge.

Dela nye amè mekpò fuú, degbó.

Mpye nye geno fò né gébé nyú, enyú dewuúgé geji, dékámégé fò.'

⁴² Nḡere Pól ne Banabas áchwó táne né ècha mmyemenene, bós bimbó ákwò bwó mata nnó ama chwó ágaré ebwó uno bifó né bii uwyaa bós Jus ebicha. ⁴³ Nḡere bós átyage né ècha mmyemenene, gejamégé bós Jus ne abifó bi aselè gepagé bós Jus ákwolege Pól ne Banabas. Ne Pól ne Banabas áfyè ebwó metáó nnó áḡbaré wye mekomejóó Èsòwò nḡere Èsòwò apoógé ebwó.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó Èsòwò mbaá bós bi alá pò bós Jus

⁴⁴ Bii uwyaa bós Jus ebifó ukwónégé, melo meko ejye chóme manwú mekomejóó Èsòwò.

⁴⁵ Ne bós Jus abifó ágégé nkane gejamégé bós áchomé, mataó ásó bwó, álo manjóó nnó mekomejóó Pól alu gebyó ne áshye ji. ⁴⁶ Yémbó Pól ne Banabas ágaré ebwó gbòḡéné áké: "Èse debó débó mbe degaré enyú bós Jus mekomejóó Èsòwò. Ne te enyú delá fyé makpo wó, dese geme nyú nnó dekwané fò manye genwá eyi gélagé byéé, ne elu galógáló nnó esé debwólé ushu degare mekomejóó yina mbaá bós abi alá pò bós Jus. ⁴⁷ Gé genó eyigé Atá Èsòwò abó ajóó ne esé getúgè Jisós ake:

'Mpye wò abé genḡbó mbaá bós abi alá pò bós Jus nnó apye bós mme ako átane né efwyale gabo.'

⁴⁸ Bós abi alá pò bós Jus áwuḡe mba, mataó áḡo ebwó ne aféé Èsòwò né mekomejóó wuú. Ne bós bi Èsòwò abó ájya nnó ánye genwá eyi gélagé byé, èle abi ákamé ne Jisós.

⁴⁹ Ne mekomejóó Ata ake agyaa gebagé mewaa eyimbo geko. ⁵⁰ Yémbó bós Jus ájye fyé ákpakpa melo ne afwa andée abi ánoḡe Èsòwò mewè ula, ebwó ápye bós álo mankéle mati manchó genwagé Pól ne Banabas átané né gebagé mewaa bwó. ⁵¹ Nḡere ebwó áchwó ájyé, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye etané mambé nkane gepo eyi gelerege gabo ayi bós bimbó ápyéé. Ne áfé né melo Ikònyòm. ⁵² Ne bós Jisós bimbó álagé meso, Mendoó Ukpea egbeé ebwó mataó ne álú ne nechóchó.

14

Pól ne Banabas áfé melo Ikònyòm

¹ Nḡere Pól ne Banabas ájyé né melo Ikònyòm, ápye wye nkane ábó ápyé né Antiòk. Ebwó ájyé kpe mmu ècha mmyemenene bós Jus, álo mangaré depàré Jisós né gefó eyi gepyé gejamégé bós Jus ne abi alá pò bós Jus ákamé ne Jisós. ² Yémbó bós

Jus abi áshyá mekomejóó yimbo, áfyè abifó abi alá pò bós Jus mewè ula nnó ásógé mataó né bós bi ákamé ne Jisós. ³ Pól ne Banabas ábelé gejamégé ndò eféé, áḡarege depòré Jisós gbòḡéné nkane ji alárégé galógáló mbaá bós. Jisós ne achye bwó uto ne, ápyé ufélekpá ebi uleré nnó depò eti ebwó agarege delu wáwálé. ⁴ Nḡere ebwó áḡarege mba, bós melo ewémbó ákaré malu apea. Abifó álú ne áḡbá Jisós, abifó álú ne bós Jus abi áshyá mekomejóó yimbo.

⁵ Ebélégé bós Jus ne abi alá pò bós Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajye só mala nnó áfwalé anḡbá Jisós ne áwá bwó ne mataá. ⁶⁻⁷ Ne anḡbá Jisós áwuúgé geju bwó, ábó áfé né gebagé mewaa Lykania, ákène né malò Lystra ne Debe ne malo ayifó ayi álú né geba yimbo, áḡarege abya Èsòwò melóméló ewu.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó Èsòwò né Lystra ne Debe

⁸ Mende fò abó alu né melo Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré. ⁹ Bii fò ajwalé awuú mekomejóó Èsòwò ayi Pól agarege. Pól ágége nnó mende yina áfyéé metáó nnó Èsòwò akage apye ji atóó, ¹⁰ akuú ji ne eshye áké: "Kwile téné cho." Ténéténé yimbo mende yina anyó atené, alò mankéne agyage. ¹¹ Ne gejamégé bós ágégé genó eyigé Pól apyé, ádo elúlú, ájóó né mejóó bwó Lykania áké: "Aló ábwólé bós áshulé, áchwó gé esé." ¹² Ne ákuú Banabas nnó Seus, mabó meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Hemes nende ji ne atené mbe ajóge mejóó. ¹³ Gepúge upe meló yi ákuú ji Seus gelu kwókwólé ne melo. Ne mampye* upe wuú achwó ne bò mpò ne ukoó genóó.

¹⁴ Pól ne Banabas ágégé genó eyigé bós bimbó ákálege mampye, ágyá mandeé mmye manleré nnó genó eyigé bós bina achwó pye gelu wó, ábó ájye kpe metáó metáó bwó ákálege áké: ¹⁵ "Bó bina, ndé genó enyú dépyé mbo? Èsé delu wye akwaa nkane enyú. Èse dechwó fa mangaré enyú mekomejóó Èsòwò nnó enyú delyaa aló abi enyú dénoḡe mba, dékwólé Èsòwò yi alu mebe. Ji akwye mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye. ¹⁶ Mbe mbe Èsòwò alyá bós nnó apyegé uno bi ujii ebwó mataó. ¹⁷ Ye le bós abó ápyemba, ji áchyége ebwó unó ulóúlú mampye ebwó akaa nnó ji alu mebe. Apye manaá akwene né gébé gelógeló mampye uno nyú uwéné chancha. Achyegé enyú menyéé ne apye mataó áḡó enyú." ¹⁸ Ye nkane Pól ne Banabas ájoge mbo, elu eké ágbèle manaá meso mekwálé, bós bina átome wye eshye mampye gepé eyigembo eta bwó.

* **14:13** Elú wáwálé nnó: Seus ne Hemes elé mabó áló bós Grek, Hemes alu melo dentoó ji ne gejamégé bós áfé né mmo genḡkage melo nnó áwá mampye gepé mbaá Pól ne Banabas.

¹⁹ Eké ewyage baó Jus fo átané melo Antiak ne melo Ikanyom, ápye gejamégé baó ákamé ne ebwó. Ne ebwó átó Pól ne mataá, ája ji mmemme, atané melo bwó, ályá ji áférége nnó agbó. ²⁰ Yémbó gébége baó bi ákamé ne Jisós áchwó nó Pól mme, ewyágé akwili ka, akwóle ebwó akéré né melo ewémbó. Ujyagé Pól ne Banabas áfé né melo Debe.

²¹ Ne ebwó ágaré abya Esowo melóméló né melo Debe, ápye gejamégé baó ákame ne Jisós. Ebélegé mboó ndo, ebwó ákeré né melo Lystra ne Ikanyom ne Antiak ayi alu kwókwole ne gebagé mewaa Pisidiya. ²² Ebwó ákéne, áfyé baó Jisós eshye ne áchyege ebwó majye nnó ákwólégé wye deporé Jisós chánéné ne ákaá nnó abó mange gejamégé efwyale ne ánye genwá gébége Esowo ágbárege gefwa jí. ²³ Ebwó ája baó nnó ábé ákpakpa né echomele baó Jisós né yendé melo, ánerenge ályage menyé kpékpé, ánemmye ne áfyé ebwó né amu Jisós ayi ebwó ákame ne ji.

Pól ne Banabas ákeré meso né Antiak né gebage mewaa Syria

²⁴ Ne ebwó ákógé né gebagé mewaa Pisidiya, áfé né gebagé mewaa Pamfiya, ²⁵ eféé ágaré mekomejós Esowo né melo Pega. Anérége eféé, áshulé áfé né melo Atalya. ²⁶ Atánégé melo ewémbó akpe ékpe, ákeré né melo Antiak, melo ewé abó áfyé ebwó né amu Esowo nnó ápodgé ebwó, ájyé pyé utaó bi nana áneré.

²⁷ Ebwó ákwónégé né Antiak, ánywéré echomele baó Jisós melu ema ne ágaré ebwó nkane ebwó ákené ne nkane Esowo abó apóó ebwó, anené mató baó abí alá pó baó Jus nnó áfyéé metóó ne Jisós. ²⁸ Ne Pól ne Banabas ánerégé manjós depó tí, ebwó ábelé ne baó Jisós abi alu eféé né gejamégé ndo.

15

Anghá Jisós ne Akpakpa echomele áchomé né Jerosale

¹ Ebélegé baó fo átané gebagé mewaa Judiya áchwó né melo Antiak, alo manlerege baó bi ákamé ne Jisós nnó, “Mbágé alá só muú nsó nkane ebé Mosis ejóó wó, Esowo akagé pye fí muú yimbo apó.” ² Pól ne Banabas anye mbeé ne baó bimbo, ye mekpo ne ula epó. Epwógé ebwó, áfyé ndo nnó Pól ne Banabas ne abifo ájyé né Jerosale, ágii mecho ewé chánéné mbaá anghá Jisós ne ákpakpa baó echomele Jisós.

³ Ne echomele baó Jisós átó ebwó. Ndere ebwó ajye, akoóge maló Fonisiya ne Samariya, ágarége baó bi ákamé ne Jisós nkane baó abi alá pó baó Jus ákamé mekomejós Esowo. Abya yina apye matóó agó baó Jisós ako dóó. ⁴ Ebwó ákwonege Jerosale, echomele baó Jisós ne anghá Jisós ne ákpakpa bwó, áse ebwó amu apéa. Pól ne Banabas

ágaré ebwó uno uko ébi Esowo abó apóó ebwó ápye. ⁵ Ne baó Jisós fo abó alu eféé, ebwó alu ne ekwó baó Farasi, ebwó ákwile ka áké: “Abó mansó baó bi alá pó baó Jus nsó ne ágaré ebwó ábelé mabé Mosis ako.”

⁶ Ndere ebwó abó ájós ba, anghá Jisós ne ákpakpa baó echomele bwó, ájwolé mampe mecho ewéna chánéné. ⁷ Ebwó ádorégé makpo áwyage, Pita akwile téne áké: “Anjmé ba, enyu dekaá nnó me ne Esowo abó mbe ajya né metóó metóó esé nnó ngaré abya melóméló yina mbaá baó abi alá pó baó Jus nnó áwuúge ntó, áfyéé matóó ne Jisós. ⁸ Ne Esowo yi akaáge metóó yéndémuú, aleré nnó ebwó ntó álú baó bíí. Apye Mendoó Ukpéa echwó ebwó mmye wye nkane ebó echwó esé mmye. ⁹ Ne aji ntó nte gabo bwó gétúgé ebwó áfyéé metóó ne Jisós. Agya fí angha wó. ¹⁰ Ne nkane elúmbo, ulannó enyú déjyale baó bina ukpékpé matuú ayi ukwene ante ese ne ese ambóó delá kage kpa? Nkane depyembo dekané mbo le Esowo kane. ¹¹ Yémbó esé défyéé metóó nnó Esowo aférege ese né efwyale gabo gétúgé galógáló ayi Atá Jisós aleré ese, wye mbo ntó ne baó bina átánege né efwyale gabo.”

¹² Pita anérége manjós mbo, yendé mmu akwené mejóó, áwuú mekomejós Pól ne Banabas. Ágaré ebwó nkane ebwó abó akené mbaá baó abi alá pó baó Jus ne Esowo achyé ebwó uto nnó apyége ufélekpa ne ukpékpé unó. ¹³ Ne ebwó ánerenge manjós yendé genó, Jemsi alo manjós áke: “Anjmé ba, nenenge matu dewú. ¹⁴ Simun Pita ágaré me nkane Esowo alóó manleré nnó agboó ne baó abi alá pó baó Jus ne ajya abifo nnó ábé baó bíí. ¹⁵ Ne ewéna éke etuú ne unó bi baó ékpávé Esowo abó ásamé nyá nnó: ¹⁶ ‘Meso gébé mmage chwó téne nye gepúge David eyi gebó gekwené. Nkwyege nye unó bi uchó wye nnó ubé nkane ubó úlú. ¹⁷ Ne baó abi alá pó baó Jus ágége nye ubi, ne ebwó álo nye ntó mankelé Esowo. Ebé nye élé baó ako abi nkuú nnó ábe baó ba ne ákélege nye me.’ ¹⁸ Ge na ne Esowo ajóó, ji ayi apye nnó baó akaá unó bina te gachi.”

¹⁹ Ne Jemsi áké: “Né metóó wa mferé nnó esé dechyége sé efwyale mbaá baó abi alá pó baó Jus abi akwólege meti Esowo. ²⁰ Yémbó ese desá lé ebwó nwe nnó ályá depore manáne, ányege sé menyé ayi ajélé maka wye ye menya ayi muú alá ke kele wó, ne anyégé nto manóó menya. ²¹ Desá ebwó mbo, nende áwuú me nkane baó ágarége mabé Mosis yina te gachi né maló mako. Ne álú ágarége aji né macha mmyemenene yendé bíí uwyaa baó Jus.”

Ató nwe mbaá baó Jisós abi alá pó baó Jus

²² Ne anghá Jisós ne ákpakpa echomele baó Jisós ako, ákamé meko Jemsi ne ája bó fí né geluage bwó nnó ájyé ne Banabas ne Pól

né melo Antiok. Ebwó ájya Silas ne Judas ayi akúu ji ntó Basabas, ebwó bina apeá álú ano echomele boó Jisós. ²³ Asá ḡwe awu aké: “Ese aḡmé nyú; anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele boó Jisós detamege enyú, aḡmé sé abi alá pó boó Jus abi delú né meló Antiok ne abi malo Siriya ne Silisya. ²⁴ Ese debó dewu nnó boó fə né geluage sé, áchwó chyé enyu efwyale né mejóó ewé ebwó ájóó ne epyé enyú dékwé tametame ayi esé delá tó ebwó wó. ²⁵ Ne ese ako debó dechome, dejóó, deké: Déjya boó fə detó eta nyú ne ebwó áchwó nyc ne Pól ne Banabas abi ese dégbóo ne ebwó doó, ²⁶ ebwó alú boó bi akamé negbo getúge mekomejóó Ata Jisós Kras. ²⁷ Ne ese detome enyú Silas ne Judas, áchwóge, ágarege nye enyú wye unó bi esé desámé né ḡwe yina. ²⁸ Elé Mendoó Ukpea ne epye esé kela wó ne denyegé fə mánjya enyu bi delá pó boó Jus matuu ayicha wó, ekose wye uchancha uno bina: ²⁹ Enyú denyegé fə yendé menyéé upe, denyegé fə menyé ayi alá ke kele wó ne denyegé fə ntó manoo menyá, lyáge depore manané. Mbogé delyagé unó bina, debe nye chánéné. Bége pere!”

³⁰ Boó bina anérége mansá mbó, áchye Pól ne ekwó wuu. Ebwó ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele boó Jisós áchye ebwó ḡwe yimbo. ³¹ Ne ebwó ákuúgé ḡwe yimbo matóó ágo ebwó doó né eshye ewé mekomejóó yimbo afyé bwó. ³² Judas ne Silas álú ntó boó ekpávé Esowó ne áma ágarege ebwó gejamégé unó bifš manchyé boó Jisós majye ne afyé ntó ebwó eshye. ³³ Ebwó ábelé eféé doó, ne boó Jisós ayje tii ebwó nnó áke pere, ebwó ákére mbaá boó bi ábó átómé ebwó. ³⁴ [Yémbó ego Silas nnó ala né melo ewémbó.] ³⁵ Pól ne Banabas álú wye né Antiok. Ebwó ne gejamégé boó Jisós abifo ágarege ne álerege boó depore Jisós.

Pól ne Banabas afa mbwa ne ate

³⁶ Ebélégé Pól ajóó ne Banabas aké: “Dema deyje malo mako ayi debó degaré mekomejóó Esowó nnó degé boó Jisós abi álú ewu ne nkane ebwó álú.” ³⁷ Ne Banabas abó akélege nnó Jon Makos ayje ne ebwó, ³⁸ ne metóó ego Pól cháchá wó gétúgé Jon Makos abó abó me ebwó né gebagé mewaá Pamfilya ne abó anéré fə utóó ebi ebwó ajye mampye wó. ³⁹ Pól ne Banabas anye mbeé né mecho ewéna kpaá te afa mbwa ne ate. Banabas ase Jon Makos ajyé kpé ékpe áfé né melo Syapros. ⁴⁰ Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jye, boó Jisós anemmye, afyé ebwó né amu Esowó nnó ji ápoogé ebwó. ⁴¹ Ne Pól ase Silas afé, akéne ajye gebagé mewaá Syria ne Silisya afyé boó Jisós eshye nnó átené chánéné.

16

Timoti acho né geluage Pól ne Silas

¹ Ne Pól ajye kwone melo Debe, ewyage afé né melo Lystra. Mende fo abo alu eféé ayi akamé ne Jisós, ákuú ji Timoti. Mma wuu alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuu alu muú Grek. ² Ne Timoti alu ntó muú yi boó Jisós né Lystra ne Ikonyom afége ji. ³ Pól abó akélege nnó Timoti akené ne ebwó ewémbó epye ji Pól aso ji nso nkane gepage boó Jus gelú nendé boó Jus ako né gebagé mewaá eyige mbó ákaá chánéné nnó nte Timoti abo alu nya muú Grek. ⁴ Ne ebwó ályá akéne malomalo ágarege boó Jisós unó bi anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele boó Jisós ájwólé né Jerosale ájóó. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné. ⁵ Ewéna epye echomele boó Jisós ewé elu yendé melo afyéé wye metóó ne Jisós doó ne yendé bii gejamégé boó áchwó áchome ne ebwó.

Pól agé ame gejya né melo Truus

⁶ Pól ne boó bii ákéne ájye, né gébége áchwó kwone né gebagé mewaá Esya, Mendoó Ukpea ekamé fə nnó ji agare mekomejóó Esowó eféé wó. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaá, Frigiya ne Galasiya, ajye. ⁷ Ndere áchwó kwone gebage mewaá Misiya, abó ákélege mankpe né gebagé mewaá Betinya, yémbó Mendoó Jisós ekamé wó. ⁸ Ne ebwó ákogé melo Misiya, áshúle áfé né melo Truus. ⁹ Wye bii bimbó ne utuu, Pól agé ame gejya nkane mende Masedonia fo atené egbe ebéé mega afu amu nnó Pól achya, ajye poó ebwó. ¹⁰ Ndere abó agéné ame gejya yimbo, ese ne ebwó dekaá nnó Esowó akélege nnó deyje degaré mekomejóó wuu né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye.*

Lydiya afyéé metóó ne Jisós né melo Filippi

¹¹ Ne esé dekpé ékpe né melo Truus, deke nnyinnyi dekwóné melo Samotras, bii ujjage, dekwóné melo Niapolis. ¹² Détánégé eféé, deke mewaá mewaá dekwóné melo Filippi ewe elu melo kpa né gebage mewaá Masedonia ne elu ntó melo ewé gejamégé boó Rom abó ájwólege wye. Debelé mboó ndo wye. ¹³ Bii uwyáá boó Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéé, esé debó deféré nnó eféé ne boó Jus áchómege anenemmye. Dékwónégé ewu, degé andée fə áchomé ne esé dejwólé ka, degaré ebwó mekomejóó Esowó. ¹⁴ Mendée fo abo alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoge Esowó. Ji atané melo Tayatira ne akéne gesege ufóó mandée ayi ájamé ḡka doó. Ndere awuu geno eyige Pól ajoge, Esowó anené ji metóó nnó akame. ¹⁵ Awyage ji manaá Esowó ne ekwó wuu, ane esé mmye nnó deyje debelé

* **16:10** Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame ḡwe yina achwó báne Pól né Troa, ne abo mankane ne ji.

né gepú jii mbóḡé esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metóó ne Jisós. Aḡḡe mbo esé defé.

Afyé Pól ne Silas deno né melo Filippi

¹⁶ Bii ffo, ndere ese debó deḡe né melu ewé ánememḡe mbaá Eḡwó, detuú ne meso mendée ayi alu memfwe. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege depo ti depye nye meso gébé. Bóó bi awya ji, ásele nka né depo etiré ji ágarege. ¹⁷ Mesó mendée yimbo ágége Pól ne Ese ala mánkalé, akwólege ese ake: “Bóó bina álú bóó útóó Eḡwó Anyatá. Ebwó áchwó mangaré nkane Eḡwó áférege nye enyu né efwyale gabo.” ¹⁸ Ne mesó mendée yina apyé wyembo né gejamégé ndo. Ne bii uma metóó Eḡ Pól, aná melo nchye yimbo aké: “Ngarege wo mbaá mabo Jisós Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbo atané.

¹⁹ Bóó bi awya maá memfwe yimbo, ágége nnó meti nka bwó ewé áneré metóó wye enó, ágharé Pól ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa melo ápane mpa. ²⁰ Ajyege, ápye ebwó áténe mbe ushu ampame mpa abi alu bóó Rom aké: “Bóó bina álú bóó Jus, ne achyege efwyale né melo esé. ²¹ Ebwó álerege uno bi ebé ese elá ekamé wó. Ese delu bóó Rom; deséle fo depo ebwó.”

²² Gejamégé bóó eyi gebó gelú eféé, geshulé Pól ne Silas mmye ne ampané mpa ágyá ebwó mandeé mmye, ne ágare nnó ádo ebwó ne unóó. ²³ Ne ádogé ebwó chánéné, ájye áfyé ebwó né deno ne ágaré membame gepúge deno nnó, ábámé ebwó cháncha. ²⁴ Membame yimbo awugembo, ase ebwó, ájye fyé né maá gepú ayi te mmu gepúge deno. Eféé ne afye ebwó ufwólé.

²⁵ Ne metóó utuú, Pól ne Silas anememḡe, ákwáne makwa, áfége Eḡwó ne bóó deno bi fo áwuú. ²⁶ Aké ápéle, mme ala manyi ne gepúge deno genyi gekwóné né te mala dekwóre gepu. Manombi gepú yimbo ánené, ne bo nḡpókove bimbo ásoré ákwé mme. ²⁷ Membame gepú yimbo apégé geḡya, ágé nkane manombi alaa fuú, aferé nnó bóó deno ako ábó. Ájú aparaja wuú nnó awá geme jii. ²⁸ Pól ágégé mbo akalé kénké aké: “Owágé geme jyé, esé ako delu fa.”

²⁹ Ne membame gepúge deno ákuú muú fo nnó achwó ji ne mewe. Gébége áchwó ne ewú, ase, akpé mmu wáwá. Ató mano mme mbe ushu Pól ne Silas awere ne efó metóó. ³⁰ Ne ase ebwó átané dafye, agii ebwó ake: “Ante ba, mpye nnó ne áfére me né efwyale gabo?”

³¹ Ebwó ashú ji meko aké: “Fyé metóó wye ne Jisós, Wó ne ula gepú bye detánege nye né efwyale gabo.” ³² Ne ebwó ágaré ji ne bóó ako bi alu ji mmu depóré Jisós. ³³ Wye ne utuú bimbo, mende yimbo ase ebwó, ájye shwóne upa bwó. Wye ténéténé yimbo pól ne Silas áwyaá ji manaá Eḡwó ne bóó bii. ³⁴ Ne ase

ebwó áfé né gepú jii achye ebwó menyéé. Ji ne bóó bi matóó áḡo bwó dóó gétúgé áfyéé metóó ne Eḡwó.

³⁵ Bii ujyage, ampané mpa abi Rom átó bóó bee nnó ájye garé membame gepúge deno nnó, “Lyáge andé bimbo ájyé.”

³⁶ Ne mende yina awugembo, ájye garé Pól aké: “Ampané mpa átó bóó achwó gare me nnó nlyá enyú deḡe. Nana kége pere.”

³⁷ Yémbo Pól ajóó ne bóó bee bimbo aké: “Atulé esé né mbe ushu bóó ayi alá lú dampa mpa esé yelé ábó áchyé esé ebwónye nnó debe bóó Rom.”

³⁸ Ne bóó bee bimbo ákéré ájyé gare ámpané mpa genó eyigé Pól abó ajóó. Ebwó áwúgé nnó Pól ne Silas álú ntó bóó Rom mane magyalé ebwó. ³⁹ Ne ebwó áchwó kwó Pól ne Silas mata né gyé ayi ebwó ápyéé, áfére ebwó ne aké álya melo bwó. ⁴⁰ Pól ne Silas átanége gepú deno, áfé né gepúge Lydiya. Eféé ne ábané bóó bi ákamé ne Jisós. Achyege ebwó majyé, ne álya ájye.

17

Efwyale Etané né melo Tessalonika

¹ Pól ne Silas ákoóge melo Amfipolis ne melo Apolonia áchwó né melo Tessalonika mbaá ayi echa mmyemenene bóó Jus ewé fó elu. ² Ne Pól ájye kpe né echa ewémbo nkane ji abo apyé mé, ne agare bóó depo etire delú mmu nwe Eḡwó né mawyaá bóó Jus máléé. ³ Apye ebwó ákaá chánéné nnó Muú yi Eḡwó akweré ji elá gefwa, ayi ebwó ábó ágili, abó mangé efwyale ne akwilé né negbo. Ne aké Jisós ayi ji agarege mbo ebwó, ji ne alu Muú yi Eḡwó akweré ji elá gefwa. ⁴ Bóó bifó abi áwuú depóti, áse detí amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamégé bóó Grek abi ánoḡe Eḡwó chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ebwó.

⁵ Ne bóó Jus abi ábó ashya mekomejáó yi, agege mbo matóó ásó ebwó ne Pól ne Silas. Ájye nywéré bóó bi alá pó ne genó mampye né metóó melo, áchwó ne efwyale. Ebwó álo mamwyalé mejóó ne ájyé do gepúgé mende fo ayi áku ji JASON ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye. ⁶ Ndere álá gé ebwó wó, ája JASON ne bóó Jisós abifo áfé mbe ushu ákpakpa melo, ákálege aké: “Bóó bina ákéne achyege efwyale malmalal ne náná áchwó ntó fa melo esé, 7 ne JASON ase ebwó, abelé mmu. Ebwó átyá mabé Mfwa Rom, ájoge áké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jisós.” ⁸ Akpakpa melo ne bóó bi áchomé eféé áwúgé mbo, mewe etya ebwó uné. ⁹ Agbaré JASON ne bóó Jisós nnó áchwó kwó ne amage pye sé gefo genó yimbo ndo yichá ne álya ebwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfé né melo Berya

¹⁰ Wye né utuú ebimbo, bóó Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. Ebwó ákwónégé ewu, ájye kpe né echa

mmeyemenene bɔ́ Jus. ¹¹ Bɔ́ Jus abi alu efee awya defɔ́ apwɔ́ abi melo Tessalonika. Ebwɔ́ áfyé matɔ́ dɔ́ manwu genó eyi Pɔ́l ajɔ́ge. Ne yendé bíí ebwɔ́ ágii mekomejɔ́ Eswɔ́ mangle mbɔ́ge uno ebi Pɔ́l ajɔ́ge úlú wáwálé. ¹² Ewyágé gejamégé bɔ́ áfyéé matɔ́ ne Jisós. Abi fɔ́ alu afwa andé bɔ́ Grek ne gejamégé bɔ́ Grek abi ande áfyéé ntó matɔ́ ne Jisós. ¹³ Ebelege bɔ́ Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pɔ́l agarege mekomejɔ́ Eswɔ́ né melo Berya, áchwɔ́ nyi bɔ́ matɔ́ nnó achwɔ́ ne éfwyale. ¹⁴ Ne ténéténé yimbo, bɔ́ Jisós átó Pɔ́l né mbale ebeé mega. Bɔ́ fɔ́ ntó ákwólé jì. Ne Silas ebwɔ́ ne Timóti ála ne Berya. ¹⁵ Bɔ́ bi ájyé tí Pɔ́l, áfé kpaá ákwóné melo Atens. Gébége ebwɔ́ ákérégé Pɔ́l ala ebwɔ́ meko nnó ágaré Silas ne Timóti abané jì wáwá.

Pɔ́l alu né melo Atens

¹⁶ Ndere Pɔ́l alu gili Silas ne Timóti né melo Atens, metɔ́ ego jí wɔ́ gébége agené nnó aló uka ájá né melo ewémbo. ¹⁷ Ne afé né echa mmyemenene bɔ́ Jus ala mando abya né meché ewé ne ebwɔ́ ne abifó abi anóge nto Eswɔ́, nnó ápye ebwɔ́ ákame ne jì. Ne yendé bíí ajye ntó né ntóné gese, ajɔ́ge ne bɔ́ bi ákoóge né melu ewé jì alu. ¹⁸ Anleré fɔ́ ágé jì, ebwɔ́ álú bɔ́ bi álerege depɔ́ré Epikuryan ne étiré ákuú Stok. Ebwɔ́ áwuúgé nkane Pɔ́l alerege bɔ́ depɔ́ré Jisós, ama garege nkane bɔ́ akwilege nyé né negbo, álo manshye jì ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fɔ́ áké: “Élu éké akelege mangaré abya aló abi áké.” ¹⁹ Ne áse Pɔ́l áfé ne jì né echomele melo ewé ákuú nnó Aropagus ne bɔ́ áké ne jì: Nana ésé dekelege manwú chánéné unó uke ebi álerege. ²⁰ Unó bifó ebi álerege úlú chá ne esé dekelege mankaá nkane ubi úlú. ²¹ Ebwɔ́ ábɔ́ ajɔ́ge mbo néndé ebwɔ́ bɔ́ Atens ne ankéé abi alu efee, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágarégé unó uke ebi ebwɔ́ áwuú né abya.

²² Ne Pɔ́l atané mbe shuú echomele Aropagus ake: “Enyu bɔ́ Atens, nge nnó depye upe mbaá aló dɔ́, ne demuame manogé Eswɔ́.” ²³ Ndere nkéne ngyáge melo nyú, mpele matóó ayi enyú depye upe, ngé ntóó nema eni ásámé nnó: “Mbaá Eswɔ́, ayi esé dela dekege jì.” Eswɔ́ ayi enyú depye upe ne delá kágé, jì ne nkelege mangaré enyú nana.

²⁴ “Eswɔ́ ne alu Ata ayi abo mfaá ne mme nende jì ne akwyé mme meko ne unó uko ebi úlú wyé. Yémbo jì ajwólégé fɔ́ né matóó ayi akwaá ákwyé ne amu. ²⁵ Ye mankele nnó mekwaá achye jì geno eke gefó geli jì. Jì mbáó ne achyége akwaá genjwá ne gejulí ne unó uko. ²⁶ Ápye ufɔ́ bɔ́ cháchá átané mbaá muú ama ayi jì akwyé né ula ul. Akwyé gébé gakené eyigé yendé ufɔ́ bɔ́ ábélege fa mme yina ne malu ayi ebwɔ́ ábéé. ²⁷ Ne jì apyembo nnó bɔ́ ákelege jì, ne ndere

ámuame mankelé jì ábéé ne uméé nnó ndó fɔ́ ákage gé jì. Yémbo Eswɔ́ apɔ́ fɔ́ tete ne esé. ²⁸ Elu wyé ndere muú fɔ́ áké: ‘Né uto Eswɔ́ ne esé dégbége gejulé, delú abe, dekené.’ Mbɔ́ntó ne muú denja nyú asámé áké: ‘Esé ako ntó delu baá bíí.’

²⁹ “Te esé delu baá Eswɔ́ ekágé deféré nnó Eswɔ́ alu aló abi akwaá akwyége, ye akwyé ne gese, ye ne ntaá, ye ne genó, jì apɔ́fɔ́ mbo. ³⁰ Nyá mbembe Eswɔ́ afyé fɔ́ mekpo né unó bi bɔ́ abo apye ayi alá kagé jì. Ne nana agarege yéndémuú nnó alya unó ebimbo ebi úlú pɔ́ ne nsá. ³¹ Jì ajɔ́ge mbo géttúgé jì ábelé me bíí ebi bɔ́ akpéne unáó mpa ne ásaó nyé mpa bɔ́ ayi defya delá debé mmu. Jì abo ajya me muu yi ásaó nyé mpa yimbo ne apye jì akwilé né negbo, mampye bɔ́ akaá nnó meché ewéna epye nyé wáwálé.”

³² Ebwɔ́ áwugé nkane Pɔ́l ajɔ́ nnó muú fɔ́ akwilé né negbó, ájwyá jì. Ne abi fɔ́ áké, “Esé dekelege manwú dɔ́ esé abya yina ndó yicha.” ³³ Ne Pɔ́l alya ebwɔ́, atané. ³⁴ Yémbo bɔ́ bi ákamé mekomejɔ́ wuú ácho ne jì. Muú bɔ́ ama akamege Dyonasos ayi alu ntó né echomele ewémbo ewe ákuú Aropagat. Ne ayifó alu mendée ayi ákuú jì Damaris ne bɔ́ bifó ntó.

18

Pɔ́l afé né melo Kórent

¹ Pɔ́l anérégé manjɔ́ depɔ́ti né ujwólé Aropagos, Pɔ́l alya Atens afé né melo Kórent. ² Efee abané muú Jus fɔ́ ayi ákuú jí Akwila, ábɔ́ ábyé jí né melo Pontus. Ebwɔ́ ne mendée wuú Prisila abó átané mbo lé gebagé mewaá Itali getúgé Klodyos, mfwá kpa abó abú bɔ́ Jus ako né Rom. Ne Pɔ́l ajye gé ebwɔ́ ujyá. ³ Pɔ́l agégé nnó ebwɔ́ nto ákwýége meko menya eyi akwewerege oto, eyi jì akwyége, ajwólé akwyége ne ebwɔ́. ⁴ Ne yendé bíí uwyaa bɔ́ Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne ajóóge ne bɔ́ Jus ne abi Grek abi áchwɔ́ efee nnó jì ammye apye ebwɔ́ ákamé mekomejɔ́ Jisós.

⁵ Ewyáge Silas ne Timóti átané melo Masedonia áchwɔ́ né melo Kórent, efee ne Pɔ́l alya ebwɔ́ utáó ebimbo, ala agarege lé mekomejɔ́ Eswɔ́ jijí. Ápye mbo nnó bɔ́ Jus akaá chánéné nnó Jisós ne alu Muú yi Eswɔ́ akweré jì elá gefwa. ⁶ Eké ewyage ebwɔ́ áshya mekomejɔ́ wuú álo manshye jì. Ne Pɔ́l apea amu jí ake, “Mbɔ́ge enyú depyége éfwyale Eswɔ́ echwáge enyú mmye, me mpó wyé. Lo nana ajye mbe, ala garé mekomejɔ́ Eswɔ́ mbaá bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus.” ⁷ Pɔ́l alyage ebwɔ́, atané nto né gepú eyigé jì abó ajwólege, ajye jwóle ne mende fɔ́ yi anoge Eswɔ́ ne alá pɔ́ muú Jus. Mende yina akamege Titiyos Justos ayi gepú jí gelu kwákwalé ne echa mmyemenene bɔ́ Jus. ⁸ Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémbo áfyéé metáó wuú ne

Jisós chóncho ne bós ula gepú bíí ako. Ne Pól agarege wye abya Jisós ne bós Kórent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wye mbo áwyaá bwó manaá Esówo.

⁹ Bíí fò ne utuú, Pól agé ame geja nkane Atá Jisós ake ne ji, “Ófagé fò, chó mbe ne mekomejós wa, òbege bómbo. ¹⁰ Nlu ne wó yendégébé ne muú akágé pye wó geno. Gejamégé bós álu fa melo éwe abi alu aba.”

¹¹ Ne Pól abelé né melo Kórent ñme ne geba alerege bós mekomejós Esówo.

¹² Né gébé eyigé bós Rom abó áfyé Galyo nnó ábè gómèna né gebage mewaa Akaya, bós Jus abi alu efee, áso mala, ágbare Pól ájye ne ji né eso, ¹³ ajós ne Galyo aké, “Mende yina apye bós nnó ánoge Esówo né meti ewé ebé se elá garé wó.”

¹⁴ Wye ndere Pól abó alú manjós, Galyo ake ne ebwó. “Enyú bós Jus, mboge mechó ewé ebó etá mabé melo mbo nse gébé manwu geno eyige dekelege manjós. ¹⁵ Te mbaá enyú denye lé mbeé né uchu mejós ne mabo ne mabe nyú, enyú ambós kage nkane dejoge. Nkpéné fò né depó nkane eti.” ¹⁶ Ajoge mbo, abú ebwó átané né echa eso. ¹⁷ Ne bós ako ágbare Sastenís ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene álo mantulé ji, yémbo Galyo abós gébé wó.

Pól akéré né melo Antiak

¹⁸ Épyégé mbo, Pól ama bélé gejamégé ndó ne bós bí ákamé ne Jisós né melo Kórent, ne ale jyé kpe ékpe manjye né melo Siriya. Ndere áchwó ajye, Prisila ne Akwila akwólé ji. Gébége ebwó ákwóné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pól akpalé mekpo gétúgé depó etiré ji abó anyémèno mampye mbaá Esówo. ¹⁹ Ebwó ákwónégé né melo Efesós, Pól alya Akwila efee. Ajye kpe mmu echa mmyemenene, manjós mejós ne bós Jus. ²⁰ Ne ebwó ákwó ji mata nnó ábélé gejamégé ndó ne ebwó, ashya. ²¹ Gébége achwó jyé, aké ne ebwó, “Mboge Esówo apyege, mmage nchwó ge enyú.” Ajoge mbo, alya Efesós akpe ékpe, afe.

²² Pól akwónégé né melo Kaisaria, akwó afé né melo Jerosale manjye tame echomele bós Jisós abi alu efee ne ale shule ajye né melo Antiak. ²³ Abélégé mboó ndó efee, átané afé né maló ayi álu né gebage mewaa Galasiya ne Frigiya, afyé bós bí ákamé ne Jisós eshye.

Apolos agaré mekomejós Esówo né melo Efesós

²⁴ Ne muú Jus fò achwó né melo Efesós, ákuú ji Apolos ne ábó ábyé ji né melo Aleksandra. Alu muú yi mejós egós ji meno ne akaá mekomejós Esówo chanchá. ²⁵ Abó ági ji deparé Jisós ne agbaré deti metós ema, agarege depó etiré mbo chanchá. Yémbo abó akaá le unó bí Jon abó agaré ndere awyage bós manaá Esówo. ²⁶ Ndere áchwó né melo Efesós, agarege bós Jus depó etirena gbónéné

né echa mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bí Apolos agarege, áse ji afé né gepú bwó ne agaré ji deparé Esówo nana chánéné.

²⁷ Ebélégé Apolos afere nnó ji ajye né melo Akaya. Ne echomele bós Jisós apóó ji ása ñwe achye ji mbaá bós Jisós né melo Akaya nnó Apolos akwónege ewu, ebwó áse ji chánéné. Ne akwónégé efee, apóó bós bí Esówo aléré ebwó galágáló ákamé ne Jisós dós abi Esówo apóó nnó áfyé matós ne Jisós. ²⁸ Abó anyéé mbeé ne bós Jus né deparé Jisós gbóngo ne apwó wye ebwó ndere alerege ebwó chánéné né ñwe Esówo nnó Jisós alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa.

19

Pól agaré abya Jisós né melo Efesós

¹ Né gébé eyige Apolos abó álu né melo Kórent, Pól abó akene né maló ayi alu né gebage mewaa Esya. Akwónege melo Efesós, agé bós bí fò abi áfyé matós ne Jisós, ² ne agii ebwó aké, “Mendóó Ukpea echwó me enyú mmye gébége dekamé ne Jisós?” Ebwó áshuú meko aké, “Ese delu danwu nnó Mendóó Ukpea elu.”

³ Ne Pól ama gii ebwó aké, “Ndé gefoge manaá Esówo amí áwyaá enyú?” Ne ebwó aké, “Awyaá le ese amí Jon.”

⁴ Ajógé mbo, Pól abó ye mangaré ebwó aké, “Jon abó awyaá bós manaá Esówo manlere nnó ebwó álya gabo. Ne ji abó agaré bós Isrèli nnó muú fò achwóó nyé ji meso ne ebwó abó mamfyé matós ne ji. Muú yimbo, ákuú ji Jisós.”

⁵ Ebwó áwúgémbo, ákame mekomejós yina ne áwyaá bwó manaá Esówo né mabo Atá Jisós. ⁶ Ewyage, Pól anéré ebwó amu makpo ne Mendóó Ukpea echwó ebwó mmye ne álo manjós ufós mejós, ama ágarégé mekomejós ayi ebwó awuú ne Esówo. ⁷ Bós bina ako alu genóge makpo áfyanéapeá.

⁸ Ne Pól abelé né Efesós né amfaá aléé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege ebwó mekomejós Esówo ayi alá pó ne éfo metós mampye ebwó akaá ndere gefwage Esówo gelu. ⁹ Yémbo bós bifo áshyá mekomejós yina ne álo manjós depó debodebo né mbe ushu bós né meti Jisós. Ne Pól ase bós abi ákamé afé né gepúge ñwe eyigé Tiranós awya, alerege ebwó mekomejós Esówo yendé bíí. ¹⁰ Apye wyémbo né anjmé apee ne bós ako né gebage mewaa Esya, bós Jus ne bós Grek áwuú mekomejós Ata Esówo.

Bós bí fò áméé mmye ne Pól mamféré aló nchye

¹¹ Ndere Pól abó alu lerege mbo, Esówo achye ji uto mampye ufélékpá ébi bós abó álu dangé. ¹² Ye uno bí ji abó afye né mmye, upyé

bóó mameé átoóge. Bóó ákelege mandeé utoó jii né bó afyáfon áfé áneré bóó mameé mmye ne ápye ébwó atóó. Ne aló nchye nto atanege abifo mmye.

¹³ Bóó Jus fó abó álú eféé abi akene malmaló áférege aló nchye ayi achyege bóó éfwyale. Ébwó amuame mankuú mabó Ata Jisós ne apye aló nchye átané bóó mmye. Muú bwó ajóoge ne meló nchye aké, “Ngarege wó nnó átané né mabó Jisós ami Pól akúú.” ¹⁴ Ne bóó akeneama abi abó ápye depó ti, élé baá Skeva ayi alu étukpe ampye upé Esówo bóó Jus.

¹⁵ Ébwó ajoge mbo ne meló nchye ashuu ébwó meko gébé gefo aké, “Me nkaáge Jisós, mma nkaáge Pól ne enyú delu ndé bóó?”

¹⁶ Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase ébwó ne matulé, apwo ébwó ne agya ébwó mandeé mmye, ábó átané gejógene ne upa mmye.

¹⁷ Bóó Efesós, ne bóó Jus ako ne bóó Grek abi alu eféé áwúge abya yina efó ekwó ébwó matóó. Ne bóó álo manchyege enogé dóó né mabó Ata Jisós. ¹⁸ Ne gejamége bóó bi áfyéé matóó ne Jisós áchwó shu ekwu, ágaré depó etiré ébwó ábó ápyeé. ¹⁹ Bóó bifó abi abó ápyé mabu maka amu áchwó ne bó nwe maka, aló uka ne bó nkpáganeré ásó gbógónó. Unó bina uko, ne unó bi fó áferenge ukáge beé meno nka genóge usaá uba upa meso éfya. ²⁰ Ne mekomejóó Esówo awene ajye mbe nkane gejamége bóó ákamege yéndégébé.

Efwyale etane né melo Efesós

²¹ Depó tiré na depyége, Pól afere né metoó wuu mankoó né melo Masedonia ne melo Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jóó aké, “Nkwónégé Jerosale, mbo manjye gé nto melo Rom.” ²² Ne ató Timóti ne Erastus nnó ábó mbe né gebagé mewaa Masedonia ébwó álú bóó apea abi apoóge ji ne Pól jimbó alu belege mboó ndó né gebagé mewaa Esya.

²³ Wye né gébé eyigémbó, éfwyale echwo dóó né melo Efesós getúge bóó bi akwolege meti Jisós. ²⁴ Muú ete fó abó álú eféé ayi ákuú ji Demetrós. Ji akwyege unó bi ulú eké gepúge meló uka ayi ákuú Artemis. Utoó bina upye ji ne bóó ete bifó ágéne gejamége nsa. ²⁵ Né gébé gefó akúú ate bóó ete ne bóó utoó abi gefoge utoó ébwó gelu gema aké, “Enyú kaáge nnó esé denjá mbo gefwa gétúge utoó bina. ²⁶ Enyú ako déwuú ne dege geno eyigé Pól menya kwo yimbo apye fa melo Efesós ne gebagé mewaa Esya geko. Akene malmaló ajoge aké aló uka abi ákwýege ne amu, ápó ye aló uka chá chá. Ne apye gejamége bóó akwore matóó. ²⁷ Ne ngé nnó apye nye gesege ese gekwé ne apye nye ntó nnó gepúge meló uka Artemis gebagé sé ne enogé. Mbógé epye mbo, ebyennó mekpo unóó ebe nye ne gekpékpége melo uka yina ayi bóó Esya ne mme meko ánoóge.”

²⁸ Bóó bimbo awugé geno eyige Demetrós ajóó, matóó achóó ébwó mmu ne ala mankalé áké, “Atemis ayi bóó Efesós alu gekpékpége melo uka.” ²⁹ Ne melo meko ewugé makalé yina, ekwé tametame. Echwo cho melu ema, bóó ágaré Gayos ne Aristakós ande bi Pól átané ne ébwó né melo Masedonia, ája áfé ne ébwó né echa uchome melo. ³⁰ Pól abó alu manjye jóó mejóó ne bóó bimbo, yémbo bóó Jisós ágbé ji. ³¹ Akpakpa melo abifo abi alu ajee Pól álo ntó ji meko nnó ekagé asá ushu né echa ewémbo. ³² Bóó bimbo ákálege wye tametame. Abi ákálege egbé ewú ébwó ne abifo ákálege ewu bwó egbé, gejamége bóó ákaá fó genó eyi gepye ébwó áchomé eféé wó. ³³ Bóó bi fó ágége nkane bóó Jus átané Aleksanda mbe, áferé nnó ji ne alu ne mechó ewé. Ne Aleksanda afu ébwó nnó ébwó ákwéné mejóó ne ji ashya geme jii. ³⁴ Ne ébwó ákaáge nnó ji alu muú Jus, ébwó ako ákálé meko ama aké, “Atemis ayi bóó Efesós alu gekpékpége melo uka.” Ne ákálege wyémbo né nchwáneke épeá.

³⁵ Ewyagé muú ayi asáme depóré melo, apye bóó bimbo ákwéné mejóó ne ajóó ne ébwó aké, “Enyú bóó Efesós, yéndémuú ákaá nnó melo Efesós ne ebelé gepúge gekpékpége Artemis ne ema béle ntaá meló uka wuu, enine nétané mfaánebuú nékwené mme. ³⁶ Te enyú dekaá nnó muú fó ákaáge shya mechó ewéna, kwenege nyamé, ekáge depye genó gefó genchogencho. ³⁷ Enyú dechwó ne bóó bina fa, abi alá jóó genó gefó né matoó aló uka esé wó, ye mejóó mebomebo mbaá megyéé meló uka esé ajóó wó. ³⁸ Mbógé Demetrós ne bóó bií abó mechó ne bóó bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámpané mpa nnó yendé bóó ágaré mechó ewé ébwó ápyeé ne ate. ³⁹ Ne mbógé mechó ewé chá elu ewé epwó ewé, elu galógáló nnó ébwó áchwó né bií bi ákpakpa nnó áchomege. ⁴⁰ Njoge mbo getúge mfóó nnó bóó Rom ashulege nye esé ndo nnó déchwó ne éfwyale né melo. Ne epye mbo, muú fó ábéé nye ne meko ayi akerege.” ⁴¹ Anérége manjóó depó ti, aké, yéndémuú atyá.

20

Pól ama jyé né Masedonia ne Akaya (Gresse)

¹ Efwyale ewémbo ehyegé, ebelégé mboó ndó, Pól akúú bóó Jisós achye ébwó majye, atamé ébwó ne alyá afé né gebagé mewaa Masedonia. ² Akene né geba eyigémbó geko afyéé bóó Jisós eshye ne ájyé né gebagé mewaa Gresse. ³ Akwónégé ewu, abelé amfaá aláé. Ne nkane abó alu mankpe ékpe ajye né gebagé mewaa Siriya, awu nnó bóó Jus ásó mala manwá ji. Eféé ne ajya mankeré meso, ne akoóge ne egbé Masedonia akéré meso. ⁴ Ndere ajye bóó abi álú gelua ne

ji ele Sopata maá Pyrhós ayi atané melo Beroa; Aristakós ne Sekundos abi atané melo Tessalonika ne Gayós ayi atané melo Debe, Timóti, Tikikós ne Tráfímós abi atané gebagé mewaa Ésyá. ⁵ Ebwó abagé mbe, akwónégé né Truus ágíi esé. Ese dela né Filipi. Ne gébégé epaá bréd ayi alá muale ekodgé, ⁶ ese dekke ékpe né Filipi mankwalé ebwó. Esé deke nnyinnyi né ndó eta. Débanégé ebwó né melo Truus, debelé efeé uwyaa kpogele.

Kwya kwya nekene Pól né Truus mangé boó Jisós

⁷ Bii mbe né uwyaa ukwonege, ese ne echomele boó Jisós déjwalé melu ema manye menyé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, alo mangaré mekomejó Éswó, ne ashíi garégé garégé kpaá te metóó utuú. ⁸ Abó álwe gejamégé mawe né maá gepu né mfaá eyon mbaá ayi esé debó déchome. ⁹ Gesagé muú ayi akuú ji Yutikós abó ajwolé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomejó Éswó ajye mbe, maá yimbó alo mambelé gejya. Abelé kpaá alo mfaá manjó eyon alé akwé mme. Aké ajye bwe ji, agbo mé. ¹⁰ Pól akwalé ebwó ajye fyále gesagé muú yimbó mme ne aké ne abi atané, “Deligé sé, agbó wó, alu mebe!” ¹¹ Ne Pól akéré mfaá eyon anyége menyé gejeé, ama lo mangaré mekomejó Éswó kpaá te bii ujya ne ale ajye. ¹² Ewyagé ebwó ágbaré gesagé muú yimbó áfé ne ji mmu mebe ne matóó bwó ákwené.

Pól atané melo Truus afé né melo Miletus

¹³ Esé ako abi dekené ne Pól, deyje kpé ékpe, defé né melo Asos gétúgé Pól abó agaré esé nnó debó mbe, ji akene mewaa mewaa abané esé ewu. ¹⁴ Abánégé esé né Assós, ese dese ji dekke ékpe defé né melo Mitylen. ¹⁵ Bii ujjagé esé dema kpé ékpe deke nnyinnyi dekwóné kwókwalé ne Kias ne dékne wye deyje. Bii ujjagé dékwóné né Samós. Bii ébi fo ujjagé esé déke dekwóné Miletus. ¹⁶ Esé debó dékené mbo, dekoó Efesos koóge getúgé Pól abó akelege nnó deyje wáwá, déchóge sé gébé né Esya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bii epaá Pentikós ukwone.

Pól achye majyé mbaá ákpaakpa boó Echomele Jisós né Efesos

¹⁷ Ndere dekwóné Miletus, Pól alo meko né Efesos nnó ágaré ákpaakpa echomele boó Jisós nnó áchwó abané ji efeé. ¹⁸ Ebwó áchwóge, alo manjó ne ebwó aké, “Enyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, lo né bii mbe ébi nkwone né mme Esya kpaá te fi. ¹⁹ Mbo mpye utóó ba nkane maá defwe Éswó ne mpó fó ne nepa, nlu ne gejamégé manse né ame. Ngé ntó gekpékpé gé efwyale ne gébé gefó nlu ne manse né ame gétúgé gekpékpé gé efwyale ewé boó Jus achyege me. ²⁰ Enyú dekaá nkane mbo ngarege enyu mekomejó Éswó

ne nkene upú, upú nlerege enyú ne mbi fo geno eyige gekage póo enyú wó. ²¹ Wye meko wu ama ne mbó ngaré boó Jus ne boó Grek nnó abó manlyá gabo, akéré mbaá Éswó ne áfyé matóó ne Ata Jisós Kras esé. ²² Ne nana njye né Jerosale nkane Mendoó Ukpea egaré me ne nkaá fó genó eyi gepye nye me ewu wó. ²³ Genó eyigé nkaá gelu nnó yéndé melo ewé nkwonégé, Mendoó Ukpea egarege me nnó áchyege nye me efwyale ne áfyé nye me denó né Jerosale. ²⁴ Yémbó nse ye geme ya nnó nlu muú wó, nklege le manéré utóó ébi Ata Jisós afye me amu nnó ngaré abya meláméló nkane Éswó aleré boó galógáló nnó ebwó apó.

²⁵ “Ne mbo nkene metóó metóó enyú ngarege nkane gefwage Éswó gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me. ²⁶ Goge me ngaré enyú nana nnó muú alagé meso, anogé né egbe ewé Éswó, ji mboó ne akaá, me mpó wye. ²⁷ Mbo ngaré me enyú yéndé genó eyigé Éswó aklege mampye ne mbi fó ye genó gema wó. ²⁸ Delagé meso. Bage geme nyú ne boó Éswó abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Peye ebwó wye nkane membamé magonjme ápele magonjme jíi, tege nnó Éswó akwo me gewuge echomelé boó Jisós ne manoó maá wuú nnó abé boó bii. ²⁹ Njoge mbo nendé nkaá nnó ntigé nye meso, ukwala utanege nye dafye uchwó báne enyú ne uchwage ulyagé fó magonjme yina. ³⁰ Ne boó fo átanene nye ntó metóó metóó nyú nnó abwalé boó Jisós akwalé ebwó. ³¹ Sége gébé détége nkane mbó nchyege yéndémuú majyé né anjmé aléé utuú ne njwomese ne manse.

³² “Ne náná ayi áfyéé enyú né amu Éswó, nchyege enyú majyé nnó dewuge le mekomejó wuú ayi álerege nkane ápye enyú debóó nye eshye, ne debó nye ntó mejé ewé Éswó ábelé mbaá boó bii ako. Enyú dekaá nkane genjwa ya gelu. ³³ Enyú dekaá nkane mbo nlu ne enyú, nnerge fó mwolé né njka muú ye mandéé jíi. ³⁴ Mbo mpye utóó ne amu ya ne ese ne boó ba degéne geno eyige dekelege. ³⁵ Unó uko ébi mbo mpye uleré nnó muú abó mampye utóó ne amu jíi nnó apóó boó bi álá pó ne eshye. Tege ntó nkane Ata Jisós abó ajóó nnó, ‘Mjéé elu ne muú yi achyege ehye epwó muú yi agile nnó áchyegeé ji chyege.’”

³⁶ Ne Pól anerege manjóó unó bi, ebwó ako ató mano mme, anemmye. ³⁷ Ne ebwó ako alo manli, átyaa ji ne átamé ji nnó aké pere! ³⁸ Ebwó abó ásomege doó gétúgé Pól abó aké, Ebwó ámagé gé sé ji ne ebwó ajye tí ji ákwané né mbaá ayi akpéne ékpe.

21

Pól afé né Jerosale

¹ Esé ako ne Pól delyage ebwó, dekpé ékpe defé cho né Kós. Ne újyágé dekwóné Rudis, detanege eféé deyye né Patara. ² Ne dekwóné eféé, degé ékpe ewécha ewé ejye melo Fonisiya. Dekpe ewu deke nnyinny. ³ Dékwónégé né melu ewé degéne melo Syapros, delya ewu ne egbe ebwábe, degya deyye né Siriya. Dékwónégé Tiya, ékpe etaré esé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mba. ⁴ Détánégé deyye kéle bós Jisós. Degéé ebwó, debelé ne ebwó né uwyaá kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwó agaré Pól nnó ajyegé fó né Jerosale. ⁵ Ndo eyi esé delu manjye ékwónégé, detane nnó deyye. Bós Jisós ako chóncho ne andée bwó ne baá bwó, ájye tí esé ákoó melo ákwóné mbále nnyi. Ne detó mano mme eféé denemmye. ⁶ Esé detamé ate ne esé deyye kpe ékpe, ebwó akéré meso mmu.

⁷ Délyágé melo Tiya, dekwóné melo Ptolemes ne dema táne né ékpe deyye tame bós Jisós abi alu eféé. Debelé ne ebwó dama. ⁸ Bii újyagé deyye dekpé ékpe defé né melo Kaisaria. Dékwónégé ewu, dekpé né gepúge Filip, debelé ne ji. Alu muú yi akene agarege mekomejós Esówo, ne alu ntó muú ama né geltúagé bós utoó akénéama abi abo ajya né Jerosale. ⁹ Ji abó áwya baá andée ani ne apó fó ne ano, álu bós bi áwuú meko ayi atáne mbaá Esówo ne ágarege.

¹⁰ Ndere esé delú eféé né gejamégé ndo, muú ekpavé Esówo fó ayi akuú ji Agabos atané Judiya achwó. ¹¹ Achwogé agé esé, abó ekanda Pól awé uka ne amu jii. Ne aké, “Mendoó Ukpea éké ge na ne bós Jus apye nye ne mbaó ekanda ewé né Jerosale ne afye nye ji né amu bós abi alá pó bós Jus.” ¹² Ne esé ako dewuúge mba, dekwó Pól mata nnó ajyegé né Jerosale. ¹³ Pól ashuú esé meko ake, “Nde enyú delilí, defye me gepwa né metáó? Nkpome mé mmye manjye deno né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisós.”

¹⁴ Te ndere esé delá káge kwóre metáó wuú, delya yendé geno nnó Ata Esówo apye ndere ejii ji.

¹⁵ Ne ebélegé mboó ndo, dénywéré unó sé dekwó deféé né Jerosale. ¹⁶ Ne bós Jisós fó abi atané Kaisaria áfé ntó ne esé ne áse esé ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó deywólege. Mende yina atané melo Syapros ne abó áfyeé metáó ne Jisós gébége depore Jisós delo lo.

Pól ajye ge Jemsi

¹⁷ Ndere esé dekwóne né Jerosale, bós Jisós abi alu eféé áse esé chánéné. ¹⁸ Bii ujyage esé ako ne Pól deyye gé Jemsi ne ákpakpa bós echomele Jisós ako alu ntó eféé. ¹⁹ Ne Pól atámégé ebwó, ala mangaré unó gemagama ebi Esówo abo apyé metáó metáó bós abi alá pó bós Jus gébége ji agarege ebwó mekomejós Esówo. ²⁰ Ne ebwó áwuúge mba, áféé Esówo

ne ákuú Pól aké, “Menme, pé gejame bós Jus áfyeé matóó ne Jisós. Ne kaá nnó ebwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis. ²¹ Ebwó ama áwuú nnó akene agarege bós Jus abi alá né maló bós abi alá pó bós Jus nnó áságe sé baá bós nso ne ye mankwólé gepoge bós Jus ákwólégé. ²² Esé dekaá nnó bós áwuú nye nnó achwó fa, nana esé depye nnó? ²³ Nte pye ndere esé dekelege mangaré wo. Ande fó ani alu fa abi anerege mampye depó etire ebwó abo anyémeno mbaá Esówo. ²⁴ Chó ne ebwó enyú depye gepé mamféré efwyale ewe elu enyú mmye, ne chyé unó uko ebi abó manchye né gepé eyigemba ne ákpálé ebwó makpo. Opýge mba bós ako ágéne nye nnó wo mbaó abelege mabé Mosis. Ne bós ákage nye nnó unó bi bós ajaó getu jye ulú gebyo. ²⁵ Esé desá nywe detó mbaá bós Jisós abi alá pó bós Jus, nnó abó fó manye menyéé ayi ápyeé upe wye wó, ne anyééé manóó menya ne álya ntó manané tametame.”

²⁶ Ne Pól ase bós bimba, bii újyage ebwó ájye lo depó etire mamféré efwyalé ewé elu ebwó mmye. Ne Pól akpe mmu echa upe Esówo mangaré bii ebi depó etiré na debye nye, ne yendémúú bwó achyeye nye unó upe bi mbaá Esówo.

Apýe Pól né echa upe Esówo

²⁷ Gepé eyigémbo gébélege ndo ekeneama, ne bii ebi ndo eyimbo echwó bye, bós Jus fó abi atané gebagé mewaa Esya áge Pól né echa upe Esówo. Anny gejamégé bós matáó ne apýe ji. ²⁸ Akalege aké, “Bós Israele chwóge depóó ese, depye mende yina. Ge mende yi akéne yendé mbaá ágarege bós nnó ábyágé melo esé, ne mabé Mosis ne echa upe Esówo ewéna. Ne nana akpe ne bós Grek né echa upe Esówo, nkane apyemba afye deba né melu ukpea ewe.” ²⁹ Ebwó ájoge mba géttúgé abó ágené Pól akene ne Trófimós ayi atane Efesos né metáó melo, ne áférege nnó Pól akpe ne ji né echa upe Esówo.

³⁰ Ndere ebwó ákálé mba, melo meko ekwé tametame, bós ako abó achwó chome mbaá ama. Agbaré Pól, ája ji atané né echa upe. Nderé ebwó abó atane, bós ala ténéténe ágbé manombi. ³¹ Ne bós bina álo mantule Pól ne ákélege manwá ji. Meno muú bós bee Rom awuúge nnó melo Jerosale meko elu né efwyale, ³² ala mba ase bós bee ne ákpakpa bwó, álomé achwó kpe metáó metáó gejamégé bós bimba. Bós bina ágége ndere ebwó achwó, álya mantule Pól. ³³ Ne muú kpaá yimbo achwó gbaré Pól aké, “Awé ji lo mkpákové apeá ne agii bós bimba gefóóge muú ayi Pól alu ne genó eyige ji apýe.” ³⁴ Agige mba, bós álo manwyale, abi ápáne ewé, abifó ápáne ewechá. Apýé muú kpaá bós bee yimbo akwé tametame ye tógésé genó eyi gepye akaá wó, ne ajaó ne bós bii nnó áse Pól ájye né dachi bós bee.

³⁵ Ndere ájye ákwónégé melu ewé akwome mfaá gepú, bós bee abwe ji getúgé bós bimbó áchwá ne ncha. ³⁶ Ebwó ako ákwólege Pól meso ákálege nnó áwá ji.

Pól anmené gema jii

³⁷ Ndere áchwó kpe ne Pól né dachi bós bee, Pól agii mená muú bós bee. “Nnó ókaáge chyé me gébé njós genó fò ne wó?” Mende yimbó awuúge Pól ajóge Grek agii aké, “Mbó ne ókaáge Grek?” ³⁸ “Mmye eké ópó fò muú ljiip ayi abó anme umye fa gébé gefó ne apye bós dele ani abi áwáne bós ákwólé ji né mashwone?”

³⁹ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melo Tasós né gebagé mewaá Silisya. Ne Tasós apó fò melo nsélé. Nte nkwo wó mata, chyé me eké gébé njós mejóó ne bós bina.”

⁴⁰ Mená muú yimbó achyége ji gébé, Pól atene melu ewé ákwóme ajye mfaá gepú afu amu nnó bós ákwéné mejóó. Akwenege, Pól ajóó ne bós bimbó né meko Hibru aké,

22

¹ “Ante ba ne anme ba, wuúge nkane nkélege manmené mmye ya.” ² Ebwó áwuúge nkane ji ajóó né mekómejóó Hibru, ákpe kwéne mejóó. Ne alo ye manjóó ne ebwó aké,

³ “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasós né gebagé mewaá Silisya, ne nwé fa né melo Jerosale. Gamalya ne aléré me nwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé chánéné, ne mbó nkpa gechyé né depore Esówo wye nkane enyú delu mbó fi. ⁴ Mbó nkelege mancho genwágé bós bi ákwólégé meti Jisós. Mpyene ebwó andée ne ande mfyé dená. ⁵ Etukpe ampye ure Esówo ne uchome ákpakpa melo meko ákage garé nnó mechó ewé menjóge mbó na elu wáwálé. Ebwó ambós áchyé me nwe nnó njyge nchye mbaá bós Jus abi alu né Damaskós nnó mpyé bós bi ákwólege meti Jisós, nwé ebwó ne nchwó ne ebwó né Jerosale nnó achye ebwó efwiyale.

Pól agaré geno eyi gepye ne ji áfyéé metóó ne jisás

⁶ “Ndere njye, gebégé nchwó kwone Damaskós genógé metáó nromese, ténéténé yimbó gekpékpégé gengbó getané mfaánebuú geshwané gegya me mme. ⁷ Epyégé mbó nkwe mme ne nwuú meko muú fò akuú aké, ‘Sol, Sol ndé ókelege manii me mbwe?’ ⁸ Ne ngii nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú Nasaret ayi ókelege manii ji mbwe’. ⁹ Bós bi abó ákane ne me ágé gengbó eyigembó ne áwuú meko muú yi ajóge ne me wó. ¹⁰ Ne nma gii nké, ‘Ata nana mpye nnó?’ Ashuú me meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskós. Ókwónégé ewú ágarege nye wó unó uko ébi Esówo ábelé nnó ópye.’ ¹¹ Ndere nkwiile ka ngéné sé mbaá getúge gengbó eyigembó

gekpené me áme. Ne bós bi abó akene ne me ágharé me ebwó dekwoné Damaskós.

¹² “Mende fò abó alu né melo ewémbó ákamege Ananya, anóge Esówo dós ne abelege mabé Mosis ne bós Jus ako eféé áfége ji. ¹³ Achwó gé me atene me nenkuné mmye aké, ‘Menmé wa Sol, ló mangéne’. Wye né gébé eyigembó nlo mangéne mbaá ne ngé ji. ¹⁴ Ne ajóó ne me aké, ‘Esówo ayi ukwéne ante sé ajya wó nnó ókaá genó eyige Esówo ákelege ópye. Ne apyé nnó ógé muú utáó wuú ayi wáwálé ne ówuú meko wuú. ¹⁵ Wó ógarege nyé bós ako nkane ji alu, óma ógarege ebwó unó bi ówuú ne ógené. ¹⁶ Ne nkane elúmbó, ógili nde nana. Kwile ka, áwyaá wó manaá Esówo, ne kuúgé Ata Jisós nnó ashwoné gabo wye’.

Pól agaré nkane Jisás atome ji mbaá bós bi alá pó Jus

¹⁷ “Nkerégé né Jerosale njye kpe né echa ure Esówo ne ndere nmenemmye, ngé ame gejya. ¹⁸ Ngé Jisós ne ajóó ne me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale wáwa nende bós abi alu fa áwuú nye fò mekomejóó ayi óchwó garé getú ya’. ¹⁹ Nshuú ji meko nké, ‘Ata ebwó ákaá chánéné nkane mbó nkéne né macha mmyemenene, mpyéne bós bi áfyéé matóó ne wó, ntulege. ²⁰ Ndere abó áwáne Stefan ayi apye bós nnó ákaá wó agarege bós depó tyé, mbó nlu wye nkamege né bós bi áwáne ji, ne mbame mandé bws.’ ²¹ Ne Jisós ajóó ne me aké, ‘Kwile chó, ntame nye wó tete né malo bós abi alá pó bós Jus.’ ”

²² Ndere bós bimbó áwuú nkane Pól ajóó genó eyigé na, mekomejóó yina atanege ji meno, ebwó áló mando delúlu aké, “Wáge mende yina, akwane fò mambé fa mme wó.” ²³ Ndere ajóó mbó, ákalege mbó, áfú bó nku bwó ne áchwéle mpúpú atya mfaá. ²⁴ Mená muú bós bee yimbó agége mbó, agaré bós bíi nnó áse Pól akpe né dachi bwó. Ajyégé aké atulé Pól, agaré geno eyige bós Jus ákalege ji ula. ²⁵ Ne áwe ji. Ndere áchwó túlé ji, Pól agii muú kpaá ama ayi abó atene eféé aké, “Nno ebé ese ekamé nnó átulé muú ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom, ayi alá ápa mpa wuú wó?”

²⁶ Muú kpaá bós bee yimbó ajye bane meno muú bwó ne ake ne ji. “Se gébé nnó ekage ókpaá mechó, mende yina alu muú Rom. Mende yina alu muú ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom.”

²⁷ Muú kpaá bwó yimbó awúgé achwó gii Pól aké, “Wáwálé nnó ólu muú yi achye ji uto nnó ábé muú Rom?” Pól akame aké, “Eh.”

²⁸ Ne ama jóó ne Pól aké, “Ncho nka dós ne nlu mbó muú Rom.” Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Rom ayi áchyeé ji uto nnó ábé muú Rom, te gébége ábyené me.”

²⁹ Bós bee abi abó álú mantulé Pól nnó agarege genó eyigé ji apyé, áwugé mbó aja

mmye meso. Ne efó ekwó ntó menó muú bwó yimbo metóś gétúgé ábó áwéle Pól ne bo mkpokové ayi Pól alu muú Rom.

³⁰ Yémbó menó muú bwó yimbo alu kelege mankaá genó eyigé Pól apye ne bós Jus akálege ji ula, ne bií ujjágé aferé Pól bo mkpokové né amu ne akuú anós baá ne ákpakpa melo ako nnó áchomé. Achómégé áchwó ne Pól né mbe ushu bwó.

23

Pól atené mbe ushu ákpakpa melo

¹ Pól atené mbe ushu echomele melo, ape bós domeé ne aké, “Anmé ba nlu mé né mbe ushu Esowo yendégébé kpaá te fi, ne metóś wa echyegé me efwyale né genó gefó.”

² Ne Ananya ayi alu etukpe ampye upe Esowo agaré bós bi átené kwókwólé ne Pól nnó ádo ji gekwékwe meno. ³ Pól aké, “Esowo ado nye wó ntó gekwékwe. Wó olu eké ekwó gepú ewé áwógé ne mbamé. Wó ojwale eféé nnó opa mpa wa nkane ebé elu ne oma kwé ebé nkane aké ádo me gekwékwe.”

⁴ Bós bi atené kwókwólé ne Pól agii ji aké, “Mbó ne ashye etukpe ampye upe Esowo?”

⁵ Ne Pól ashuú ebwó meko aké, “Anmé ba, nkaá f3 nnó alu etukpe ampye upe Esowo wó. Nende nkaá nnó nwe Esowo aké, ‘Ekagé muú ashye muú kpaá melo.’”

⁶ Pól aké agene nnó gentage bós abifó álú bós Sadusi ne abifó álú bós Farasi ákale aké, “Anmé ba nlu muú Farasi ne ante ba álú bós Farasi. Ula bi nkpené unós mpa elé gétúgé nkame ne mbélé umeé nnó bós bi ágbó ákwilege nye né negbo.” ⁷ Pól ajogé mbo, bós Sadusi ne abi Farasi álo manwámé ne ate, ne echomele ewémbó ekaré malu apea. ⁸ Ebwó áwámege mbo getúge bós Sadusi aké muú agboge akwilege sé né negbo ne ákamé f3 nnó ekiénné Esowo elu wó ye genó f3 nkane Mendoó gepó. Yémbó bós Farasi ákame nnó unó bi uko ulú. ⁹ Ne mawámé ama ja doó. Ne anleré mabé Esowo abi álú geluáge bós Farasi ákwile ka ájoge ne eshye aké, “Esé dege f3 gyé ayi mende yina apye wó. Ndofo ekiénné Esowo ye elé mendoó ne ejóś ne ji wáwálé.”

¹⁰ Gébégé mawáme yimbo aláa lé umyemye, muú kpaá bós bee afós nnó ágyale nye Pól ubauba, ne agaré bós bee nnó áfére Pól eféé ákére ne ji mmu dachi bós bee.

¹¹ Bií bimbo ne utuú Jisós achwó tene nenkuné mmye Pól ne ajóś ne ji aké, “Gbaré metóś wye, ndere ogarege nkane nlu né Jerosale mbóntó ne ogarege nye bós né Rom.”

Bós f3 ás mala manwá Pól

¹² Bií ujjágé bós Jus f3 ás mala ne ácho mmye nnó ebwó anyeé ne ányú genó gefó kpaá te áwáne Pól. ¹³ Ne bós bi áchós mmye ápwó usaá upea. ¹⁴ Ne ájye gé anós baá bi apye upe Esowo ne ákpakpa melo aké,

“Esé decho mmye nnó denyéé, denyú genó gefó kpaá te esé déwáne Pól. ¹⁵ Nkane elúmbo, enyu ákpakpa melo tóge meko mbaá menó muú bós bee nnó ató Pól depye eké dékelege mamape mecho Pól chánéné ne esé dékpomé mmye manwá ji gemege nnó akwóné fa.”

¹⁶ Ne maá mende ayi menme Pól yi mendée awú genó eyi ebwó abó ásó mala mampye, ájye garé Pól né dachi bós bee. ¹⁷ Ne Pól akuú muú kpaá bós bee ama aké, “Se nte mamane yi ojye mbaá menó muú enyú, awya geno f3 mangaré ji.” ¹⁸ Ajyegé ne ji ewu aké, “Pól muú deno aké nchwó ne nte mamane yina eta wye, awya genóge f3 mangaré wó.” ¹⁹ Menó muú yimbo ase nte manmané yimbo átené babá, agii ji ake, “Ndé mecho ákelege mangaré me?”

²⁰ Ashuú ji meko aké, “Bós Jus f3 ájóś ábélé nnó geyá ebwó ágaré wó oma chwó ne Pól né echomelé melo, ebwó akélege mampye eké ámage pé mecho Pól chánéné. ²¹ Yémbó ebwó áchwóge, akamege nende bós ápwó usaá upea abi ábii né meti, ágile manwá Pól. Ebwó ácho mmye nnó anyeé ne anyú genóge f3 kpaá te áwáne Pól. Ne nana ebwó ágile manwú genó eyige tanege wó meno.”

²² Ne menó muú yimbo aké ne maá yimbo, “Chó ne ekage opye muú f3 akaá nnó ogaré me mecho ewé.”

Ató Pól mbaad Felis ayi gomena

²³ Ewyagé menó muú bós bee yimbo akuú bós apea abi akwólege ji né dekpakpaá, aké ne ebwó, “Jyage usaá bós bee ufya abi ákane ne uka ne usaá bós bee uléé meso efya abi ákwáme mfaá ujuná ne jyage ntó usaá bós bee ufya abi álú ne mako. Gárege ebwó ákpome mmye áse Pól ájyé né Kaisaria né kálánjá eneneama ne utuú bi. ²⁴ Segé ujuná ebifó nnó Pól aké akene ákwómé mfaá. Tige ji ake pere akwóné né ushu Felis ayi gomena. ²⁵ Ajogé mbo, ásá ntó nwe aké,

²⁶ “Me Klodyos Lysia ne nsame nwe yina mbaá Ata Felis ayi gómna. Ntamé wó. ²⁷ Bós Jus ábó apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúgé nnó alu muú yi áchyeé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé ewu ne bós bee ba ne mferé ji né amu ebwó. ²⁸ Te mbo nkelege mankaá gyé ayi ebwó aké mende yina apye, nse ji defé mbe ushu ákpakpa melo bwó. ²⁹ Agigé ji, nge f3 nnó apye genó eyige ábó manwá ji wó ye mankpe deno. Ebwó ábó anyeé lé mbeé né mabé bwó. ³⁰ Ewyagé muú f3 achwó garé me nnó bós Jus ásó mala manwá mende yina. Ne ntó ji ténéténé eta wye. Ngaré ntó bós bi aké ji apye gyé nnó áchwó garé wó genó eyige ji apye. Bé peré.”

³¹ Ne bós bee bimbo ápye wye nkane menó muú bwó agaré ebwó. Ase Pól né utuú bimbo, áke kpaá ákwóné Antipatris. ³² Bií ujjágé bós bee abi ákane ne uka ákére né dachi bwó

ne abi awya ujuṅa áse Pól áfé ne ji. ³³ Ebwó ákwónégé Kaisaria, áchye gónna ḡwe yimbo ne áfye Pól né amu jii. ³⁴ Akuúge ḡwe yimbo, agii Pól aké, “Ótané ndé geba?” Pól ashuú ji meko aké, “Ntané gebagé mewaá Silisya.” ³⁵ Gomena awuúge mbo, aké ne ji, “Gó bós bi aké oṗye gyé áchwó ne nwuú mpa wye.” Ne ajós aké ájye belé ji né echa ewé Mfwa Herod abo atené ne aké bós bee ábamé ji.

24

Felis ape mechó Pol

¹ Ndo eta ekoóge, Ananya ayi etukpe ampye upe Esowo ne ákpakpa bifo áchwó né Kaisaria ne Tetulos muú yi akaáge mabé bós Rom. ² Akúgé Pól akpe mmu, ne Tetulos alo mangaré gyé yi Pól apyé aké,

“Ata Felis oṗye bós esé ábó nesó né gejamége gebé gétúge ogbaré ebwó chánéné. Ne gejamége unó bi wo akwaré, wo oṗye melo ese enené. ³ Ne esé dese mechó ewé ne metós megómégó ne bós áfyege yendé mbaá gébé geko. ⁴ Nkélége f3 mancho wo gébé yémbó nnene wo mmye nnó owuú mechó ewé me nkelege manjó. ⁵ Esé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene malmalo apye bós Jus ako ádorege makpo ne ate. Alu ntó menó mbe né mbaá bós bi ákuú ebwó nnó ekwo Nasaren.

⁶ “Abó akelege ntó mamfye deba né echa upe Esowo ne depylene ji [Esé debó delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu, ⁷ yémbó Lysia menó muú bós bee achwó f3 ji né amu sé, ⁸ ne aké dechwó depa mpa Pól né mbe ushu wye.] Ógigé mende yina, owuú nye unó uko ebi esé deṗge mbo nnó apye.” ⁹ Tetulus ajóge mbo, bós Jus ako abo álú eféé ákame nnó elú wáwále.

Pol anméné mmye jil né mbe ushu Felis

¹⁰ Ne gomena yimbo afu Pól ebwó nnó ajós, Pól alo ye manjó aké, “Nkaá nnó opa mé mpa né melo ewé ne gejamége anmé, ne metós egó me manmené mmye ya né mbe ushu wye. ¹¹ Mbogé ogigé, owuú nye nnó ndo elu dangbeé efyanespea eyi mbo njye né Jerosale manogé Esowo. ¹² Ne bós Jus agé ye me nyeégé mbeé ne muú f3 né echa upe Esowo wó, ne ágé ye me mpyege bós Jus adorege makpo ne ate né macha mmyemenene ye né melu f3 né melo wó. ¹³ Ebwó ákagé lere f3 nnó genó eyige ebwó áké mpye gelú wáwále. ¹⁴ Ne nkamé genó gema eyige ebwó aké, ‘Nnoge Esowo ayi ukwene ante sé né meti ewé ebwó áké élmé f3. Yémbó nkamé lé unó uko ebi mabé Mosis ajós ne ebi bós ekpavé Esowo ásámé.’ ¹⁵ Ne nwyá umeé wye nkane ebwó ntó awya nnó Esowo apye nye yéndémuú akwile né negbo ye apye galógál, ye apye gabo. ¹⁶ Ne nmuame yéndégébé nnó metós wa ébé pópó né mbe ushu Esowo ne mbe ushu akwaá ¹⁷ Ebélé mé dós ayi mbo

nlá jyé né Jerosale wó ne mfé nana ne nka mampoo bós Jus ne mampye ntó upe mbaá Esowo. ¹⁸ Gé genó eyi gepye me njye né echa upe Esowo mbo ne ebwó ágené me wye. Mbó nnerege mampye upe bimbo nnó nshwóné mmye ya, gejamége bós abó apó ne me, ne ye efwyale etane wó. Ne bós bi abo ágené me élé bós Jus abi átané né gebagé mewaá Esya. ¹⁹ Mbogé ebwó ábó ágé nnó mpye gye, mbo áchwó gáre né mbe ushu wye. ²⁰ Elá p3 mbo wó, bós bina ágaré gye ayi ebwó ágené gébége ákpakpa melo ápelé mechó wa. ²¹ Esé ne ebwó debó debó efwyale wye né genó gema. Elé genó eyi mbo njós né metós metós ebwó nké, ‘Mbó mpa ne enyú fina gétúge mfyé metós nnó muú agbogé akwilege nye né negbo.’ ”

²² Felis awuúge mbo, depó etire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jisas chánéné, agbé mechó ewémbó aké, “Lysia menó muú bós bee achwogé ne nsó mpa yina.” ²³ Ne agaré muú kpaá bós bee ama nnó ábamé Pól yémbó álya ji ábé shushu ne alyage ntó ajée bíi áchwó áchyege ji unó bi uli ji. Achó gébé ne mpa Pól né anmé apea.

²⁴ Ebelegé Felis ne mendée wuú Drusila áchwó gé Pól. Mendée wuú abó alu muú Jus. Ebwó ákuú ji ne áló manwú ndere ji agárege ebwó nkane muú akage fyé metós ne Kras Jisas. ²⁵ Ne agaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmye ji né bíi mpa Esowo ebi uchwós nye. Felis awuúge mbo, efós ekwó ji metós aké, “Cho kpé, ngegé gebé mmage kuú nye wa.” ²⁶ Ajós mbo, aferege nnó Pól achyege nye ji ḡka. Né getú eyina ákuú Pól yéndégébé ado abya ne ji.

²⁷ Epye wyémbó kpaá anmé apea ákoó. Gébége áchye Poshós Festos geluúge Felis, Felis alya Pól né denó élé akelege mampye matós agós bós Jus.

25

Pól aké átee mechó wuú eyje mbaá mfwa Rom

¹ Ndo ekoóge eléé eyi Festos aselé gefwa né gebagé mewaá Judiya, átané né Kaisaria afé né Jerosale. ² Ne anós baá bi apye upe Esowo ne ákpakpa melo áchwó ne mechó Pól né mbe ushu wuú, ákwó ji mata nnó, ³ apye ebwó genó eyigé na ndere ebwó ákelege, ató Pól achwó né Jerosale. Ebwó ábó asó mala nnó ájwalege meti, Pól achwogé ebwó áwá. ⁴ Festos ashuú ebwó meko aké, “Pól alu mmu denó né Kaisaria ne ela gachye nkéré ewu. ⁵ Mbogé apye gye, garege anós bós nyú akwalé me deṗye né Kaisaria ne akpa mechó ewémbó achwó mbe ushu wa.”

⁶ Ne Festos ama belé né Jerosale genóge ndo eneé eyjegé ne efya ne akéré né Kaisaria, bíi uyyagé ajwolé né echa eso ne ató nnó

achwó ne Pól. ⁷ Achwó ne Pól, bóó Jus abi abó átané Jerosale áno ji mme ne álo mama ji ukpékpé depó mmye ayi alá kágé lere nnó genó eyigé ebwó ajóó gelu wáwálé. ⁸ Ne Pól anmene mmye ji aké, “Mpyé ye gyéé fó né mabé bóó Jus wó, ye efwýale nchýé né echa upe Esówo wó, ne mpye fó gyéé mbaá mfwa Rom wó.”

⁹ Yémbó Festos akélege mampye matóó agóó bóó Jus, nkaáwú ne agií Pól aké, “Pó ojyé né Jerosale ápa mpa wye né mbe ushu wúú?”

¹⁰ Ne Pól ashúú ji meko aké, “Ntené fa né echa eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábó mampa mecho wa na. Wó ókaá chánéné nnó mpye bóó Jus gyéé fó wó. ¹¹ Mbógé nkwe ébé ewé ábóó manwá me, mfó fó negbo ne mbógé depó deko etiré ebwó ájóó ne me depó wáwálé, ókágé gbaré me ochye ebwó. Nnene wó mmye nnó óteé mecho wa ejye mbaá mfwa Rom.”

¹² Ne Festos awuúge mbo, ajye jóó ne bóó majye bií, ewyagé ajóó ne Pól aké, “Te mbaá wó óké atéé mecho wye mbaá mfwa Rom, ewu ne ojye.”

Pól atené mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

¹³ Ebélegé mfwa Agripa ne Benise áfé né Kaisaria mantamé Festos. ¹⁴ Abélegé eféé dóó bií fó Festos achwó ne mecho Pól né mbe ushu mfwa yimbó aké, “Mende fó alu fa ayi Felis alá né dena gebégé ajye. ¹⁵ Ne njyégé né Jerosale, anóó baá bi ápye upe Esówo ne ákpakra bóó Jus ágaré me depó etiré ebwó aké Pól apye. Ne ebwó aké me nsó mpa nnó mende yina akwé ébé. ¹⁶ Ne ngaré ebwó nnó gepóge bóó Rom gepó fó nnó ájóó nnó muú akwé ébé, ayi ji ne bóó mpa bií alá tene unóó mpa ne anmené mmye jii né depó deko etire aké ji apye wó. ¹⁷ Ebwó áchwógé fa ácho sé gébé wó, bií ujjagé njye jwólé né echa eso, nké áchwó ne mende yina. ¹⁸ Bóó mawamé bií ákwilegé ka, ajóó ye nnó akwé ébé fó nkane mbo mferé wó. ¹⁹ Ebwó abó anyéé le mbeé ne gefó eyigé ebwó ánogé Esówo ne ama anyéé mbeé getúge muú fó ayi ákuú Jisós, agbo me yémbó Pól alu jóge nnó alu mebe. ²⁰ Ndere nlá kágé se geno eyigé mpye, ngií Pól nnó ajye né Jerosale ápa mecho wúú ewu. ²¹ Yémbó Pól aké elame lé nnó alá yá ji né dena kpaá te mfwa Rom apáne mpa wúú. Ne agaré aké ábamé ji kpaá te agne meti manto ji mbaá mfwa Rom.” ²² Ne Agripa awuúge mbo aké, “Me ntó nkelege manwu né menó mende yimbó.” Ne Festos aké ne ji, “Geya ówuú nye”

²³ Bií ujjágé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamégé bóó ánogé ebwó dóó ne mabeé, ebwó ákpe ájwólé né echa eso. Ne anóó bóó bee ne anóó bóó abi alu melo. Ne Festos agaré áchwó ne Pól, ²⁴ ajóó aké, “Mfwa Agripa ne bóó ako abi alu fa, gege mende yi

bóó Jus ako áchwóó, ábanége me yendégébé ákpeage me nnó akwané sé membe mebe wó. Abó ápye né Jerosale, ne ápye ntó fa né Kaisaria. ²⁵ Yémbó nge fó genó eyige ji apyeé eyige ji abó mangbó wó. Ne te ji mboó aké áteé mecho ewé ejye mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene ji ajyé ewu. ²⁶ Yémbó mpó ne genó eyigé nsame nye ntó mbaá mfwa yimbó getúge mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne ji né mbe ushu enyú, titi né ushu mfwa Agripa nnó, enyú ntó dejóó mecho ewé ne nkaá genó eyigé nsame. ²⁷ Me ngé nnó éló fó ntó nnó áto muú dena mbaá mfwa ayi nlá garé gyéé ayi ji apye wó.”

26

Pól anmene mmye jii né mbe ushu mfwa Agripa

¹ Agripa awuúge ne akuú Pól aké, “Nana elé gébé jye manjóó mejóó nnó oshya wa ókame meko bóó.” Ne Pól afu amu abó manjóó anmenége mmye jii aké,

² “Ata Agripa, ngé nnó nwyá éfwó mantené né mbe ushu wye fina manmené mmye ya né depó etiré bóó Jus ámalé me mmye ³ Njógé mbo, getúge nkaá nnó ókaáge gepóge bóó Jus chánéné ne unó bi ebwó anyéé mbeé ne ate. Mbo ne nkwo wó mata nnó óse gébé ówuú genó eyigé nkelege manjóó.

⁴ “Bóó Jus ako ákaá nkane genwá ya gelu te démbáné getúge nwené né mpu bóó ne né Jerosale ntó. ⁵ Ebwó ákaá me te gachi gefoge muú ayi mbo nlu. Mbógé ebwó ábó ágárege wáwálé, mbo ájóó nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akwólege mabe cheré chere ne anóge Esówo mpwó bóó ese ako. ⁶ Ne nkpe mbo unóó mpa fi getúge nneré metóó né unó bi Esówo abó anyéémené ne ukwene ante ese. ⁷ Ge wye menomenéé ewé matóó ese áfyanéapéá ajwólé ágile ndere ebwó ánogé Esówo utuú ne njwómese. Ata elé getúge nneré metóó ne nkpe mbo unóó mpa ne bóó Jus bina.” ⁸ Gó me ngií enyú ako nnó, “Ulannó enyú deféré nnó epó kókoge nnó Esówo apye bóó akwile né negbo?”

⁹ “Me Pól gébé gefó mbo ntené ne eshye nnó mpye ndere eji me metóó manii mabo Jisós ayi Nasaret. ¹⁰ Na ne mbo mpyé né Jerosale. Anóó baá bi ápye upe Esówo ábó áchye me ebwónye ne mfyé gejamégé bóó Esówo dena. Ne yendégébé eyigé ajógé nnó áwáne ebwó nkamege ntó. ¹¹ Yendégébé nchyege ebwó efwýale né macha mmyemenéne ese mako, mpye nnó ebwó áshya Jisós kpekpe, áféré matóó ne Ji. Nchye anywóné me mmu kpaá te nkwané maló mme bóó bicha manii ebwó mbwe ewu.

Pól agaré nkane ji akwóré metóó wúú, akwólé Jisós

¹² “Ebelegé, mfé ntó né melo Damaskós ne bó njwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anóó

baá bi ápye upe Esáwo. ¹³ Ata, ndere nnye me metáso nhwamese, nge gekpékpegé genbo eyi gégéne gepwo nmeé getané né mfaánebuú, gechwá gene gegya me mme ne boó abi abó akéne ne me. ¹⁴ Ese ako dékwe mme, ne nwú meko muú fó ajóó né mejóó Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó ókelege maníí me mbwé? Jchyege geme jye efwyale manténe ukáso ne me. Jchyege geme jye nkane menya ayi aselé metaá adorege.’ ¹⁵ Ne ngii nké, ‘Wá waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisás muú wá ókelege maníí ji mbwe. ¹⁶ Kwile ka. Nkwá wá ushu nejmé nnó mpye wá óbe muú utá wa, ógarege nye boó unó bi ógené fina ne unó bi fó ebi nlerenge nye wá né meso gébé. ¹⁷ Mférégé nye wá né amu boó Jus ne mférégé nye wá ntó né amu boó abi alá pó boó Jus, ne ntame le wá eta boó bimbo. ¹⁸ Jyegé ewú, néne ebwó ame, ne óférégé ebwó né gemua, ópye ebwó áchwó né gengbó. Ewéna eténe nnó óferege nye ebwó né amú danchomeló, óchwó ne ebwó né égbé Esáwo nnó áfyéé matáso ne me ne Esáwo ajige nye nte gabo ebwó, ne ábó nye melu né geluage boó Esáwo abi ji ajyá.’

Pól agaré utáso bíl mbaá Agripa

¹⁹ “Ata Agripa nkane elúmbó, nshyá fó meko ayi atane mfaánebuú wó. ²⁰ Nló né Damaskás ngaré mekomejóó wúu ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né maló boó Jus ne ayi alá pó boó Jus. Mbó ne ngarege yéndémuú nnó ákwáre metáso alyáá gabo wúu, akéré mbaá Esáwo ne ápyege unó bi ulere nnó ebwó ákwáre genwá bwó. ²¹ Gé genó eyi gepyé boó Jus ápyéné me né mmu echa upe Esáwo ákelege manwá mbo. ²² Yémbó Esáwo apó me yéndégébé kpaá te fi. Ne nntene ngarege mekomejóó ayi áfyé me né ebwó mbaá boó ne ubyankwó bó. Ngarege le unó bi boó ekpávé Esáwo ne Mosis ábó ájóó te gachí nnó upye nye. ²³ Ebwó ábó ájóó nnó, “Muú yi Esáwo akweré ji alá gefwa abó mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye boó Jus ne abi alá pó boó Jus ágé gengbó.”

Afwa melo ápyame manwú depó etiré dékene ne Jisás

²⁴ Ndere Pól alu ánménege geme jíí, Festos aweé ji aké, “Pól omée gebwó. Unó bi ógii dáó upye wó óle méé gebwó?” ²⁵ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ata me mmée fó gebwó, njógé le unó bi úlú wáwálé. ²⁶ Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá depó tí deko, nkaáwune njógé mbo nlá pó ne efó metáso, nende depó tire na depyé fó bibíí wó. ²⁷ Mfwa Agripa, pó okamé ntó depó eti boó ekpávé Esáwo ásamé? Me kaá nnó mfwa akamé.” ²⁸ Ewyage mfwa

Agripa agii Pól aké, “Wá óferé nnó ókage ppe me wye tenétené nnó mbé menkwále Kras?”

²⁹ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ye ébé le nana, ye meso gébé, nnenemmye mbaá Esáwo nnó wá ne boó ako abi awuú mbo me fi nnó debé éké me, nkwéne épsfó nnó enyú dekke denó nkane me nkpené.”

³⁰ Pól ajógé mbo, mfwa Agripa, gámena Festos, Benise ne boó bifó ákwilé ka. ³¹ Ne ndere ebwó ájyé dafye, ájoge ne ate aké, “Mende yina apyé fó genó eyigé abó mangbó wó ye denó mankpe wó.” ³² Mfwa Agripa ajóó ne Festos aké, “Mbógé mende yina ábé danjye ne mechó ewé mbaá mfwa Rom, mbá delyaá ji.”

27

Boó bee áfje ne Pól né Rom

¹ Nkane ákame nnó debye, efeé ne debye kpe esogeka, ewé ejyé melo Itali. Agbaré Pól ne boó denó abifó áchye muú kpaá boó bee ayi ákuú ji Julyás. Ji alu né geluage boó bee abi mfwa kpa boó Rom. ² Ne esé ako dekke esogeka ewé étané melo Adramatim éjye malu yi makpé átárege né gebagé mewaá Esha [Aristakós ayi atané melo Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne esé.] ³ Bíí ujjágé esé dekwóné né Sidon. Julyás aló melu ne Pól te alyá ji nnó ajye gé ajeé bíí nnó áchye ji genó eyigé gelii ji. ⁴ Détánégé Sidon deko manjye, ne gétúgé mbyo atané esé mbe, degya defé egbe Syapros melo ewé nnyi nenáó ewu mme mbaá ayi mbyo alá pó dáó. ⁵ Esé déchyágé ebeé mega ewé élú toitoi ne Silisya ne ewe fó ewé élú toitoi ne Pamfilya, efeé ne déchwó kwóne né Mira né gebagé mewaá Lysha. ⁶ Muú kpaá boó bee yimbo age esogeka ewécha ewé étané né melo Aleksandra ejye melo Itali, efeé ne afye esé mmu.

⁷ Esé dekke perepere né gejamégé ndo, degé efwyale ne délé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo alá kamé nnó esé déjye mbe wó, dekwóré defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nenáó ewú mme, dekoó nechye né Salmóné. ⁸ Dekene debye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nenáó ewú ne mme démye kpaá dékwóné nechye eniné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya. *

⁹ Esé debó decho mé gejamégé ndo ne bíí kpaá ebi ápyé gepé mashwóné ubéé ubi úkoó mé. † Ne Pól achye gejamégé boó majyéé abi alú mmu esogeka aké, ¹⁰ “Anmé ba, ngé nnó mbógé detogé eshye dejyegé gejamé unó unóme nye chóncho ne esogeka ne boó ághbóo nye ntó.” ¹¹ Ye éle Pól ajóó depó tí, muú kpaá boó bee afye yeé mekpo wó, akwólé le mekoyi menjamé ne mboó esogeka ájóoge. ¹² Te ndere nechye eniné mbo nela

* 27:8 Elú wáwálé nnó: Nana gé gébé eyige afofo achwó dáó na. † 27:9 Elú wáwálé nnó: Bíí kpaá bina né bo nwe bifó ása nnó élé bíí bi ályage menyéé kpékpe.

nepó nechye neló neló eniné boó ájwolege gebége gefwene, gejamége boó akélege nnó esé deyye mbe kpaá te dekwonege nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo Kret. Fonis alu mbaá ayi ebeé mega ekaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa esogeka

¹³ Ewyagé mbyo atané nteé ebeé mega aló manchwó ne boó bi álú né esogeka áferége nnó efwó ekwólé ebwó. Ne ebwó áferé dánḡmáa esogeka afyé mmu esogeka. Apyegemba, álo manjye mapea Kret melo ewé nnyi ne naó ewú né mme. ¹⁴ Ewyá ye wó, mbyo nnyi atané achwáó esé mmu né egbe ebwónyey, mbaá ayi nmeé etanege né Kret. ¹⁵ Mbyo nnyi yimbó achwó ado esogeka ayi ánjamé alá kágé bwóle mekpo esogeka nnó eyye mewaá. Ebwó akpe lyaá nnó mbyo akpa ewú. ¹⁶ Ndere deyye dekwó maá melo fo ayi nnyi nenáó ji mme, melo ewémbo ákuú nnó Koda. Ne ndere dekye maá melo yimbó unó bi ulú wye egbe mbyo nnyi nnó áchwógé ne eshye. Ne esé demye deja ékpée ewé áshii né ula esogeka defye mmu. ¹⁷ Apyege mba, ábané ekpée ne esogeka áwe ne manyii nnó ekagé ekpée egvale ne esé debó efo nnó esogeka eshulege nye efé kwókwóle ne Lybia ne efaage nye né manchwé usóó ayi átánege né ebeé mega. Efé ne ebwó anyaa ndeé nnó mbyo akpe mmu ákpa esogeka. ¹⁸ Ndere mbyo nnyi alú kóoge ne eshye, ne bií újyágé ebwó áferége matuú ayi álú mmu esogeka áfómége nnyi nnó ewu efú. ¹⁹ Bií bimbo ukóoge ne dóndo, boó bi ájáme esogeka ákpa unó bi ápye utoó né esogeka áfumé nnyi. ²⁰ Ne esé déla wyémbo né gejamége ndó yeé nmeé, yeé ambe dege wó ne mbyo nnyi akpane esogeka eyye egbe ewé ne ewé. Ndere mbyo nnyi apyemba, mane magyále esé ne deferé nnó dechwó degbó.

²¹ Nkaáwú ne efo epyé boó aláá mesa né gejamége ndó. Ewyagé Pól akwilé ka aké ne ebwó, “Anjé ba, mboge enyú debó dewú majyee ma ne esé dela né Kret, mba ekpée ne gejamége unó uchó mbó wó. ²² Ne me nne enyú mmu nnó dégbaré matóó. Ye muú ayi agbo nye apó wyéé esogeka ewú ewú ne éno me nye. ²³ Njoge mba getúge Esowa ayi abo me ne Esowa yi me nnóge ne atáme ekiénné wuu ne utuu ébi njuú. Echwógé etené me nekuné mmu, ²⁴ eké ne me, ‘Pól áfógé fí. Otenege nye mbe ushu mfwa Rom. Né uló melu Esowa, ye muú nyú ama ayi agboó nye apó.’ ²⁵ Ndere ekiénné ewémbo echwó ne mekomejoo yina, nkamé ne Esowa. Ngarege enyú nnó dégbaré matóó depéle, Esowa apye nkane ji ajoo. ²⁶ Pól ama joo aké, Mbyo ákpane nye esogeka até né gebage mewaá eyige nnyi nenáó mme.”

²⁷ Ne ndó ekwónégé efya ne eni, mbyo nnyi akpa esogeka echyá ebeé mega. Ebeé ewémbo ákuú nnó Adraya. Metóó utúu

ékwónégé ánjamé esogeka áferége nnó esé delú kwókwóle ne maape mewaá. ²⁸ Ne ebwó ábó menyii áshii né genó gefo eyi genáó, áhyme mmu nnyi nnó ámeé ndere nnyi nógomé. Amége ágé nnó nelu usaá bo ratógé ukéné. Ewyagé ama meé ne ágé nnó nnyi néla nana usaá bo ratógé uní meso efya. ²⁹ Ngarege ebwó áfóó nnó mbyo nnyi atene nye esogeka efé edo né mataá ayi alú mmu nnyi, efé ne áferé bo dánḡmáa esogeka anii áhyme né mmu nnyi nnó esogeka etené. Apyege mba, áshyáge nnó bií ujjá wáwá. ³⁰ Elé ánjamé esogeka ákélege mambó ájye, efé ne ápwyáá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, ebwó ájye njama genó fo né mbe esogeka. ³¹ Pól akaá ne ajoo ne boó bee ne muú kpaá bwó aké, “Mboge ánjamé esogeka átanége, ehyennó muú ayi ápóme nye apó.” ³² Pól ajógé mba, efé ne boó bee ájye sáre manyii ayi áwelé ékpée wyé. Asórége manyii yimbó, álya ékpée nnó eyyé.

³³ Wye ndere bií uchwó jyaá, Pól ane boó ako mmu nnó ánye menyee, ajógé aké, “Ndó ele mba efya ne enii fi eyi degile nnó mbyo nnyi yina abyey nye, ne ye genó denyé wó. ³⁴ Ne nne enyú mmu nnó denyé eké genó nnó débó eshye, ekage degbó. Ye muú yi mekpo emye nye ji apó.” ³⁵ Ajógé mba abó nto bred, atamé Esowa, agya geba aló manyee né mbe ushú ebwó ako. ³⁶ Ne ebwó ako agbaré matóó, abó nto bred ányee. ³⁷ Mpa boó ako abi álú mmu ékpée ewena, álú usaá ufya ne ulé meso nekuú ne ama (276). ³⁸ Yéndemuú anyé agbeé, ebwó ákpa menyee yi aláá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka efú.

Ngbannyi apye esogeka egyalé

³⁹ Bií ujjyágé, ebwó akaá fí geba eyíge ebwó álú wó yémbo ágé nechye né nnyi eni nelú gesó gesó. Efé ne ebwó amuamé mampye esogeka eyye né mbále nechye eniné mba. ⁴⁰ Ne ebwó ásaré manyii ayi abó áshii ne uno ébi ánjamé esogeka, ásaré ntó manyii yi áwelé bo nsóm abi ájwólege mekpo esogeka ákwe né nnyi, ama te ndee eyi elú mbe ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese efé né delo manjye maape mewaá. ⁴¹ Ndere esogeka eyye, edo né nchwéné usó eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka eyye kpe né gesó efé ne esogeka ekwamé. Ndere elu efé mgbannyi adóo esogeka ewémbo kpaá te egyalé.

⁴² Ne boó bee bimbo ákélege manwá boó denó ako nnó ekagé ebwó áwó akwó mewaá ne ábó. ⁴³ Yémbo muú kpaá bwó abó ákelege nnó ekage átá Pól ne agbé ebwó. Ne aké yéndemuú ayi akage wó nnyi, abó mbe awó áchya. ⁴⁴ Ne boó abi fí abi ála kágé wó ágharé uba esogeka awó ákwólége ebwó. Wyémbo ne yéndemuú ápyee ne akwóné maape mewaá chánjéne.

28

Genó eyi gepyé Pól né melo Malta

¹ Ndere esé dekwone melo ewe nnyi nenó ewu mme, apye esé dekaaá nnó akúú ewú Malta. ² Bóó bi álú né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ebwó ne áse esé cháñjéné. Ebwó ásené mewe nnó esé déwýagé gétúgé manaá abó akwené ne gefwene gelú. ³ Deweé etiré mbó desóógé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewe ne gelugé mewe gépye gétóó getané né deweé etiré mbó géchwó nó jí né ebwó géníí wye. ⁴ Bóó melo ewé ágégé nkane gétóó yimbo genií Pól né ebwó, álo manmené ne ate áké, “Mende yina negbo nekoó jí ame né esogeka ne gabo wuu akámé nnó jí ábè mebe wó.” ⁵ Ne Pól anyigé ebwó wuu gétóó yimbo gétané gékwé mmu mewe eyi gelá pyéé jí genó wó. ⁶ Bóó bina apéle nnó Pól amuále nye, akwe mme agbó. Ebwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó, akwóré mejóó meno áké, “Mende yina alu mbó élé meló.”

⁷ Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne makóó jíí álú kwókóólé ne melo. Agégé esé ase esé cháncá ne debelé ndo eléé né dachi wuu. ⁸ Ndere delu eféé, Pól awú nnó nte Publos améé gefwene ne efogékó. Akwilé ajye gé jí ne anere jí ebwó mmye, anemmye mbaá Esówo ne mende yimbo átoó. ⁹ Bóó awúgé nnó Pól apye mende yimbo átoó, bóó maméé áchwó mbaá Pól ne apye ebwó átoóge. ¹⁰ Ne bóó bimbo ánogé esé doó. Achyé esé gejaméé unó ne gébégé esé déwúlege, ama chyé esé unó ébí upóge esé né neke eniné mbó.

Pól atané Malta afé Rom

¹¹ Ne amfaá aléé ákoógé, esé deyye dekre esogeka ewé etané meló Aleksandra ákuú éwú nnó * aló uka ufa. Esogeka ewémbó ebó élú né melu ewé nnyi nenó ewú mme, egilé nnó genóme gejjá. ¹² Ne esé dékwónégé né nechye né Sirakas eféé ne débélé wýé ndo éléé. ¹³ Délyágé eféé, dekwóné nechye ne Rēgum, débélé wýé ndo ama. Bii újyagé mbyo atané esé meso nteé nnyi ne éké ékwónége ndó epea, dechwó né Putoli. † ¹⁴ Eféé esé degé bóó Jisás fó abi ánené esé mmye nnó débélé ne ebwó uwyaa uma. Ajógé mbó, esé dekamé, debélé ne délé jye né Rom. ¹⁵ Ndere deyyé, bóó Jisás abi álú né Rom awúgé nnó dechwó, áchwóó gí esé. Débané abifó né ntoné gesegé Apíus, débané ntó abifó né melu ewé ankéé ábélege mmu áchyege manka. Gébégé Pól agené ebwó aféé Esówo ne metóó wuu ntó ékwené. ¹⁶ Ne esé dékwónégé né Rom, ályá Pól nnó ajyé bélé mbaá ayi jí akélege, áchye muú bee nnó ábámé jí.

Pól akpe deno né Rom

¹⁷ Ebélegé ndó éléé, Pól akúú ákpákpá bóó Jus. Achwogé aké ne ebwó, “Anmé ba, nlu fá nkane muú denó; Apye me né Jerosale áfyé né amú bóó Rom ayi nlá mpyé mecho fó mebo wó ewé áwane me. ¹⁸ Bóó Rom ágígé me gejaméé bóó nkwe, áge nnó nkwe fó ébé wó nkaáwú ne abó ákélege manlyá me njyé gétúgé nlá mpyé mecho fó mebo ewé áwane me wó. ¹⁹ Yémbó bóó Jus áshya nnó aferege me, eféé ne njyéé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémbó epóó nnó nchwó maáma bóó ba mecho mmye. ²⁰ Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjwólé déjóó mecho ewé. Manyíí ayi áwélé me na élé gétúgé muú yí esé bóó Isréli dégile.”

²¹ Bóó bimbo áshuu jí meko áké, “Esé degé ye bóó nwe abi átané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jye ne gabo ayi apye wó. ²² Yémbó esé dekelege manwú eta wýé. Genó gema eyigé esé dekaaá gelu nnó yendé mbaá ayi bóó ájwólégé, ájoge gabo gétúgé eschemele ewé wa ólu wýé.”

²³ Ajógé mbó, ákwýé bíí ébi átuuge ne Pól. Bii bimbo úkwónégé, gejaméé bóó áchwó áchomé né gepúge Pól ne álo mangaré ebwó mekomejóó Esówo né dondo kpaá te nkwale. Agarege ebwó nkane gefwage Esówo gélu. Amuame mampye ebwó nnó ákwóré gepoge bwó áfyé mataó ne Jisás nkane ájoge né nwe Mosís ne abi bóó ékpávé Esówo. ²⁴ Awúgé mbó, abifó ákamé ne abifó ákamé fó mekomejóó wuu wó, ²⁵ ne álo manye mbeé ebwó ebwó. Gébégé ebwó áchwó jyé, Pól ama jóó meko yimbo áké, “Mendoó Ukpea épye gecháncá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú ékpávé Esówo nnó asá nnó, ²⁶ Chó garé bóó bimbo nnó dewúu nye lé wú ne dekáge ula, depelé nyé lé péle ne dégéné. ²⁷ Elúmbó gétúgé bóó bina ájeá mataó doó. Ebwó ágbé ntó matu bwó ne áma mále ame. Apyembo nnó ebwó ágégé sé mbaá ne áwugé sé. Mbóge ebwó ákeregé meso etá Esówo, apye nyé ebwó átoó.” ²⁸ Ne Pól anere manjóó áké, “Enyú debó mankaá nnó abya melóméló yina alerege nkane Esówo aferege bóó né efwyale gabo. Abya melóméló yina ajye nana mbaá bóó abi álá pó bóó Jus ne áwú nyé jí.” ²⁹ [Pól ajógé mbó, bóó Jus álo mantané dafyé, mbeé akwé ebwó ebwó.]

³⁰ Né anmé ápea ayi Pól abelé né gepú eyigé jí achyege nka, asele yéndémuú ayi achwó gé jí. ³¹ Pól álú wýé eféé agarege bóó nkane gefwage Esówo gélu ne alerege bóó depó etiré Ata Jisás Kras, ajoge depó gbógónó ayi álá pó ne efó metóó ne ye muú ayi achyé jí efwyale apó.

* 28:11 Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bimbo élé aló uka bóó Rom. Ebwó ákámége Kasto ne Pólos. † 28:13 Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó menó nechye né gebagé mewaá eyigemba.

N̄we ayi Pól ásamé mbaá é chomele bɔ́ Kras né Rom

Pól atamege é chomele bɔ́ Kras né Rom

¹ Me Pól, maá defwé Jisɔs Kras, ne nsáme n̄we yina. Éswɔwɔ aya me nnó mbe ngbá Jisɔs né achyéé me utó nnó ngaregέ abya melóméló wuú. ² Elé abya melóméló yina ne Éswɔwɔ anyéé nya meno te gachií gébégé ji apyéé bɔ́ ekpávé bií ásamé né mmu n̄we wuú. ³ Abya melóméló yina áto me Maá wuú, ji alu mpyáne mfwa Devid. Abyé ji ndere mekwaá. ⁴ Mendoó Ukpea aleré ne utó nnó Ji alú Maá Éswɔwɔ gébégé apyéé ji akwilé né negbo. Ji yimbo élé Jisɔs Kras. ⁵ Ne gétú ji, Éswɔwɔ aleré me galógáló, ne apyéé nnó me mbe ngbá Kras ngaregέ bɔ́ né malo mme mako nnó áfyéégé metáó ne ji ne áwúgέ ne ji, ⁶ chóncho ne enyú abi Éswɔwɔ akúú nnó décho mmye ne Jisɔs Kras. ⁷ Getú eyigémbɔ ne nsáme n̄we yina eta nyú ako abi délu né Rom, enyú abi Éswɔwɔ ágboó ne enyú dɔ́ó ne akúú enyú nnó débe bɔ́ó bií. N̄n̄emmye nnó Nte sé Éswɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álerégé enyú galógáló, ne ápye enyú débe né neso.

Pól atamege Éswɔwɔ gétúgέ bɔ́ Éswɔwɔ abi alú né Rom

⁸ Me mbɔ́ kpe mbe, ntame Éswɔwɔ wa gétúgέ enyú ako né genó eyigé Jisɔs Kras apyéé eta sé, né gétúgέ bɔ́ó ágaré abya metáó éwé enyú défyéé ne Éswɔwɔ. Abya yimbo ake akwoné malo mme mako. ⁹ Éswɔwɔ muú me mpyéé utóó bií ne metáó wa meko, mmye ké mangarégé abya melóméló Maá wuú, alu nte sé wa nnó me mfyéé enyú né mmyemene ya yéndégébé mpwwaá fɔ́. ¹⁰ N̄n̄emmye nnó Éswɔwɔ apyé me mkpe nge meti nana manchwó ge enyú, mbógé nnó mbɔ́ ne ji akélege. ¹¹ Me nshyagé manchwó nge enyú nnó mpye enyú débo éhye éwé Mendoó Ukpea échyéége nnó enyú débo éshye déwene né deparé Éswɔwɔ. ¹² Genó eyigé me njógé mbɔ́ gelú nnó esé ne enyú depóógé ate né metáó éwé défyéé ne Éswɔwɔ. Enyú dékágé póógé me né metáó éwé défyéé ne Éswɔwɔ me ntó nkáge póógé enyú.

¹³ An̄me ba, nkelege nnó enyú dékaá nnó me nshuú ndɔ́, ndɔ́ ne ndɔ́ manchwó gé enyú, nnó mpye bɔ́ó abifo né melo nyú ntó afyéé metáó né Jisɔs wye ndere mpyéé né malo ayifo ayi bɔ́ó abi alá pó bɔ́ó Jus. Yémbɔ́ kpaá te nana nge fɔ́ meti manchwó nge enyú wá. ¹⁴ Genó eyigé me mbɔ́ó mampye gelú nnó me mbo mangaré abya melóméló mbaá bɔ́ó abi ágene gengbo ne abi alú ame gemua abi ákaá genó ne abi alá akágé. ¹⁵ N̄dere elúmbɔ́, nshyagé dɔ́ó mangaré enyú abi délu né Rom abya melóméló.

¹⁶ Néndé mmye egboó fɔ́ me mangaré abya melóméló. Ji ne awyaa utó Éswɔwɔ ébi uferegé yéndémuú ayi áfyéé metáó ne Jisɔs né éfwyale gabo. Eló mbe ne bɔ́ó Jus ékwoné mbaá bɔ́ó Grek. ¹⁷ Abya melóméló yina agaregέ ndere Éswɔwɔ apyéé nnó esé debe cho. Éswɔwɔ apyéé mbɔ́, mbógé défyéégé metáó ne ji te ula ulóó kpaá te kwyakwya, ndere asame né mmu n̄we Éswɔwɔ nnó, “Muú ayi Éswɔwɔ apyéé ji abeé cho gétúgέ áfyéé metáó ne ji abɔ́ó genwá.”

Éswɔwɔ achyeye nye éfwyale mbaá bɔ́ó abi apyéé nchye

¹⁸ Éswɔwɔ alere ndere metáó esáó ji né mfaánebuú ne bɔ́ó abi apyé gabo ne nchye. Nchye ayi bɔ́ó bina apyéé ágbéé nnó bɔ́ó ákágé fɔ́ wáwálé ayi mekomejɔ́ Éswɔwɔ alerégé. ¹⁹ Éswɔwɔ achyégé nye ébwɔ́ éfwyale néndé yéndégenó eyigé muú abɔ́ó mankaá né deparé Éswɔwɔ, ébwɔ́ ákaá me geji. Éswɔwɔ jimbɔ́ó apyéé ébwɔ́ ákaá geji. ²⁰ Ébwɔ́ ákágé gá fɔ́ gemege bwɔ́ né mbaá gabo ayi ébwɔ́ ápyéé, néndé te gébé eyigé Éswɔwɔ akwyéé mfaá ne mme, bɔ́ó ábɔ́ ákágé kaá gefógé muú ayi ji alú né mbaá unó bi ji akwyéé yé élé alá agnéé fɔ́ ji ne ame. Unó bina ne ulerégé utó bií ébi ula ubyéé ne ulerége ntó nnó ji alú Éswɔwɔ wáwálé. ²¹ Ébwɔ́ ákaá Éswɔwɔ, yémbɔ́ áchyéé fɔ́ ji enógé éwé abɔ́ó manchye ji. Yé mantamege ji atamegé fɔ́. Yémbɔ́ ákwe kenékéné né uferé bwɔ́ ne matáó bwɔ́ ákwe kendeé éké gemua. ²² Ébwɔ́ aké awyaa défɔ́ó, yémbɔ́ alú lé ukekené bɔ́ó. ²³ Ébwɔ́ ályaa manógé Éswɔwɔ muú alá gboó, alá nógé lé aló uka abi áfulé akwaá bɔ́ó ágboó, dénywáne, menya uká, ne eyi ekene uwya mme.

²⁴ N̄dere elúmbɔ́, Éswɔwɔ alyage ébwɔ́ nnó ápyégé gekwekwe gepɔ́ ne nnó apyége unó bi uchyéégé mekpɔ́ unóó né mbaá ate. ²⁵ Ébwɔ́ áshya mankame ne wáwálé ayi atome ne Éswɔwɔ, alá ákame lé ne genó eyi gebyo. Ébwɔ́ ánógé ne áfégé lé unó bi Éswɔwɔ akwyéé. Ashya manógé Éswɔwɔ jimbɔ́ó muú akwyéé unó bina. Ji alu muú ayi esé débɔ́ó manógé te kwya kwyaá. Amen.

²⁶ Gétúgέ ubobo unó bina ébi ébwɔ́ ápyéé, Éswɔwɔ alyage ébwɔ́ nnó abɔ́ó mmwalé mampyégé deparé ubele étiré dégboó mmye. Andéé bwɔ́ ályaa gefógé ubelé ébi abɔ́ó mambelegé ne ande, alá belé lé ne ate andée. ²⁷ Wyémbɔ́ ntó ne ande ályaa mambelege ne andée, alá belé élé ne ate ande. Ande ápyéé ubobo unó bi ugboó mmye ne ate ande. Getu eyigémbɔ́, ébwɔ́ ambɔ́ó akúú éfwyale né gemege bwɔ́ éwé ébwɔ́ abɔ́ó mangé gétúgέ gabo bwɔ́.

²⁸ Te mbaá ébwɔ́ áshya mamfere genó eyi gelú chó eyi getome ne Éswɔwɔ, Ji alyage nnó ébwɔ́ áferége lé unó uboubɔ́ apyéégé unó bi muú alá bɔ́ó mampyégé wá. ²⁹ Matáó bwɔ́ agbeé ne nchye ufóó ufóó. Apyéé gabo,

ányeé manwaa, apaa baa, áfyee ame né unó baa bi cha, áwane baa, ámmyeé mammye, ábwálege baa, áteé wye lé gabo ne baa, ne ájógé baa mesomeso. ³⁰ Achaa maba ate, apaa Esawa, áwyaá neña, ábweye mmye, ádoó ébwá ewome, ákweyege mati make ayi ápyee nchye, áwuú f3 ne ante ne amma bwá. ³¹ Alú unjekene baa. Anyégémeno nnó ápyee genó, ápyee f3 geji. Agné f3 baa meshwe, ábálege matóó ne baa. ³² Yé lé ébwá ákaa chanéné nnó éb3 Esawa eké baa abi ápyeeé ufóó unó bina aba mangbo, ébwá ápye f3 lé ubiubi, áfegé ntó baa abi ápyeeé ubi.

2

Esawa asaa nye mpa yéndémuú

¹ Ngarege enyú abi désaa mpa baa, dékágé gá f3 gemegé nyú gébégé déke désaa mpa, yé deb3 ndé ufóó baa. Mba ne elú wáwálé ne enyú ako néndé ndere enyú désaa mpa yimba, mba ne enyú ambaa ntó dékwene mpa gétúgé nnó enyú ambaa abi délu ampane mpa dépyeeé ntó wyeé ufóó unó éimbba. ² Esé dékaa nnó Esawa asaa mpa wuu cho mbaa baa abi ápyeeé ufóó unó bina. ³ Enyú déferé nnó déké déjógé nnó baa abi ápyeeé ufóó unó bina ákwe mpa ne enyú ambaa ntó déké dépyeeé wyeé ubi dékágé bo unaa mpa Esawa? ⁴ Waá enyú débyaa mba elé galógáló ayi Esawa aleregé, dépo etiré ji abyaa ne metóó ewé ji ákogé? Waá enyú dékaa f3 nnó galógáló ayi Esawa aleregé alú nnó apye enyú dékworé matóó nyú délyaa gabo w3? ⁵ Yémba enyú denaa matóó ne détoó mekpo. Ndere elúmba, enyú dépyemba lé nnó né bíí bi Esawa alerege nye metóó usaa wuu mbaa baa abi ápye gabo, ji áchyeé enyú éfwyale ewé enea kpaá épwá. Ne ji asaa nye mpa wuu cho. ⁶ Néndé Esawa achyege nye yéndémuú nsa ayi akwane ne ji né unó bi ji apyee. ⁷ Né mbaa baa abi ákogé metóó ápyeeé wye galógáló ne baa, ákelegé nnó Esawa achyeé ébwá ngó, enógé ne genwá eyigé alá gbóó, Esawa apye nye ébwá abo genwá eyi gelágé bwa. ⁸ Yémba mbaa baa abifa abí atee lé gemegé bwá, áshya manwú genó eyi gelú cho ne ápye elé unó bi ulú gyeé, metóó esaa nye Esawa ne ébwá, achyeé ébwá éfwyale. ⁹ Ne éfwyale ne ubalé ubéé nye doó né mbaa yéndémuú ayi apyeeé gabo, eló mbe né mbaa baa Jus ekwané mbaa baa Grek. ¹⁰ Yémba yéndémuú ayi apye unó bi ulú cho, Esawa achyege nye ji ngó, enógé ne neso, eló né baa Jus ekwané mbaa baa Grek. ¹¹ Mba ne elu néndé Esawa agyale f3 angya ne muú f3.

¹² Baa abi alá kaá éb3 Esawa wá, ápyege gabo áno me mme detu ndere baa abi alá kaá éb3 Esawa wá. Ne baa abi ákaa éb3 Esawa, ápyege gabo, Esawa asaa mpa bwá ndere éb3 éjoo. ¹³ Baa abi áwuú lé éb3 wuu ne alá pyeeé f3 genó eyigé éb3 éjoo, Esawa ágarege

f3 nnó alú cho né mbe ushu wuu. Yémba baa abi áwuú éb3 ne ápyeeé genó eyigé éjoo, ébwá ne Esawa ágarege nnó alú cho né mbe ushu wuu. ¹⁴ Baa abi alá p3 baa Jus, ákaa f3 éb3 Esawa wá. Yémba aké ápyeeé genó eyigé éb3 éjoo alá kágé, alerege nnó ákage genó eyi gelú cho ne eyi gelú gyeé, yé lé ébwá alá p3 ne éb3. ¹⁵ Gepógé bwá gelere nnó genó eyigé éb3 ekelegé, gelú ne mmu matóó bwá. Ne matóó bwá ntó ágarege nnó genó eyina gelú wáwálé, te mbaa géb3 eyifo ufere bwá ugarege ébwá nnó alu gyeé, géb3 eyigé f3 ugarege ébwá nnó alú cho, ¹⁶ mba ne éb3é nye né bíí bi Esawa ápyeeé nye Kras Jisaa aso mpa baa néndé ji ákaa unó bi ulú bibíí né ufere akwaá. Mba ne abya melóméló ayi me ngarege ájoo.

Ndere baa Jus alú ne éb3

¹⁷ Mbogé wá alú muú Jus, ne olyíí mmye ne éb3 Mosis, odoó ébwá ewome nnó alú muú Esawa. ¹⁸ Nkaa genó eyigé Esawa akelege nnó wá opyege, ákaa ntó genó eyi gelú cho ne eyi gelú gyeé gétúgé alere wá éb3. ¹⁹ Ne ákaa ntó nnó wá ne ojamé baa ame nónómé meti ne alú eke gengbo mbaa baa abi alu né gemmua. ²⁰ Wá ofere nnó ákágé chyeé majye mbaa ukenkene baa ne alerege baa abi alá ákage deporé Esawa. Ne ofere nnó éb3 ewé wá ákaa éwyaá defaa deko chóncho ne wáwálé meko. ²¹ Wá muú oyyeeé baa majyeeé, wá ntó achyege f3 geme jye majyeeé? Wá agarege baa nnó, ájogé f3 ejo, yémba wá mbaa ojob. ²² Wá aké baa ákwege f3 uló, wá mbaa akwene. Jpaá aló uka yémba ojob ejo né matoo bwá. ²³ Wá odoó ébwá ewome nnó ákágé mabe Esawa, yémba achyege Esawa mekpo unaa gétúgé akwene mabe jíí, ²⁴ néndé asá né mmu nye Esawa nnó, “Baa abi alá p3 baa Jus, áchaa maba Esawa gétúgé genó eyigé enyú baa Jus dépyeeé.”

²⁵ Mansa muú nsa nnó abe muú Jus, alú genó gelógéló mbogé muú aké abelege mabe Esawa. Yémba mbogé ala ábelege mabe Esawa, alú wye eké muú ayi alá asaa ji nsa wá. ²⁶ Mbogé muú ayi alá asaa ji nsa wá aké abelege mabe Esawa, nnó Esawa asele f3 ji nnó alú wye eké muú ayi asaa ji nsa? ²⁷ Ndere elúmba, baa abi alá asaa ébwá nsa wá, yémba ábelege mabe Esawa, ébwá alerege nye enyú nnó dékwe mpa, néndé yé lé enyú déwyaá mabe Esawa né nwe ne aso enyú nsa dékwene áji. ²⁸ Muú ayi alu muú Jus wáwálé alú p3 ayi awyaa geloge baa Jus né meko menyammye. Yé nsa ayi wáwálé ap3 f3 genó eyigé afyeeé muú né mmye baa ágene. ²⁹ Muú ayi alú muú Jus wáwálé alú elé muú ayi asaa ji nsa ayi metóó, mmye eké Mendoó Esawa epyeeé nnó ji akware metóó wuu abe cho né mbe ushu Esawa. Elé Mendoó Esawa ne epyeeé utóó bina epóó mabe ayi asame mme. Yéndémuú

ayi akwaré né gefós eyina, alu muú ayi Esówo ne afege ji, epófs wye lé akwaá.

3

¹ Ndere mecho ewéna elúmbo, ndé nsa ayi muú abó mbógé abege muú Jus? Ne ndé galógál ayi muú abó mbógé asagé ji nso? ² Galó gáló alu dóó mambé muú Jus. Genó eyigé mbe gelu nnó Esówo afyé mekomejóó wuú né amu bóó Jus. ³ Ne mbógé ebwó ápyéé f3 genó eyigé Esówo akelege nnó ebwó apyége, nnó Esówo apyéé f3 genó eyigé ji anyémeno nnó apyéé? ⁴ Chacha. yé lé ekage be nnó yéndémuú alú muú gebyo, Esówo ajógé wye wáwálé. Asá né mmu nwe Esówo nnó, “Bóó agené nwe nnó genó eyigé wó jóógé gelú cho ne opagé mpa wyeé, akwilege.”

⁵ Yémbó mbógé gabo ayi esé depyéé alere ndere Esówo alu cho, ndé genó esé dékágé jóó? Nnó Esówo apó f3 cho manchyéé esé efwyale gétúgú gabo ayi esé depyéé? (Ge mbo ne bóó abifo ajógé). ⁶ Ekágé be f3 mbo! Mbógé nnó Esówo apó f3 cho, epyéémbo nnó ne ji asa mpa bóó mme?

⁷ Muú f3 akágé nyegé wye mbeé aké, “Mbógé gebyo eyigé me mbyógé gepye nnó bóó age nnó Esówo ajógé wáwálé, ne gepye ji abóo njoó, ulannó ne Esówo agarege nnó me nlú gyéé né gabo ayi mpyéé?” ⁸ Bóó abi áferege mbo aké, “Ndere depyéé gabo, mbántó ne galógál achwáó.” Bóó abifo áchóó me mabo aké ge mbo ne me ngarege. Esówo achyége nwe ebwó efwyale ewé ekwane ne ebwó.

Yé muú ayi alu cho né mbe ushu Esówo apo

⁹ Ne nana yé? Nnó esé bóó Jus depwo bóó abi alá p3 f3 bóó Jus? Chacha. Me ngaré me nnó bóó mme yé bóó Jus ne bóó Grek gabo abo ebwó deba. ¹⁰ Elú wye ndere asame né mmu nwe Esówo nnó, “Yé muú ayi alá cho né mbe ushu Esówo apó, yé ama apó. ¹¹ Yé muú ama ayi akágé wáwálé ayi atome ne Esówo apó ne yé ama ayi akelege mankwolege Esówo apó. ¹² Bóó ako átí meso ne Esówo, ebwó ako áfe gyéé, yé muú ama ayi apye galógál apó ngeba yé ama apó. ¹³ Mejóó ewé etanege ebwó né meno elú eké gebe gebogebo eyi getanege né mmu menome. Manome bwó agarege elé gebyo gejigeji. Mejóó ewé étanege ebwó né ubo meno elú eké nchye utó. ¹⁴ Mekomejóó ayi atanege ebwó meno agbeé ne ulwere ne nchye. ¹⁵ Manwá muú alu ebwó wáwá. ¹⁶ Yéndé mbaá ayi ebwó ajyéé, áchóó bóó ne apyéé ebwó ágene efwyale. ¹⁷ Ebwó akágé f3 ndere abeé né nesó. ¹⁸ Ebwó anógé f3 Esówo chacha.”

¹⁹ Nana dékaá nnó yéndégenó eyigé ebe ejógé etomé ne bóó abi ebe ewémbó egbarege ebwó, nnó egebege mano bóó abi akelege nnó agame gemége bwó ne nnó epye yéndémuú akpe né unóó mpa Esówo. ²⁰ Yé muú ayi abeé

cho né mbe ushu Esówo gétúgú apye genó eyigé ebe ejóó apo, néndé elé gétúgú dékaá ebe ne dékaá nnó depyéé gabo.

Esówo aleré esé meti ewé dékage tane né efwyale

²¹ Yémbó nana Esówo alere esé meti ewé ji apyéé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú. Ebwó f3 mecho mampye ne ebe mambelé wó, yé elé genó eyigé ebe Mosis ne bóó ekpávé Esówo abóó me mbe ajóó. ²² Esówo apyéé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú gébége áfyéé metóó ne Jisós Kras. Esówo apyémbo mbaá bóó ako abi áfyéé metóó ne Jisós, ágyale f3 ángya. ²³ Néndé bóó ako ápye gabo, ne ákwone se mambó njoó Esówo wó. ²⁴ Yémbó né ulóó melu Esówo, ji apye ebwó atene cho né mbe ushu wuú ndere echye ewé ji achyége gétúgú uto Kras Jisós ebi úwené geme gesé. ²⁵ Esówo achyéé Jisós ndere gepé. Ji apyémbo nnó ase manóó miú apye nnó bóó áfyéé metóó ne Jisós. Esówo apyémbo manleré nnó ji alú cho, néndé nya mbembe, ji ako metóó abya gabo ayi bóó ápyéé. ²⁶ Esówo apyémbo manleré né gébé eyigé na nnó ji alu cho ne nnó bóó áfyéé metóó ne Jisós, ji apyéé ebwó ábeé cho né mbe ushu wuú.

²⁷ Ne nana ndé genó eyigé esé dékágé do ebwó ewóme nnó depyéé ne Esówo apyéé esé delu cho? Ye genó gepó, néndé mamferé muú né efwyale apófs gétúgú galógál ayi ji apyéé, elé gétúgú áfyéé metóó ne Kras Jisós. ²⁸ Ndere elúmbo, dékaá nnó muú abeé cho né mbe ushu Esówo gétúgú áfyéé metóó ne Jisós, epófs gétúgú ábelege ebe. ²⁹ Waá nnó, Esówo alu lé ayi bóó Jus ebwó ebwó? Nnó ji apó f3 ntó Esówo ayi bóó abi alá p3 bóó Jus? Wáwálé alu. ³⁰ Te mbaá Esówo alu ama, ji apye nwe bóó ábeé cho né mbe ushu wuú mbógé áfyéé metóó ne Jisós. Yé asó ebwó nso, yé ásoó ebwó nso wó. ³¹ Ndere elúmbo, elé défyéé metóó ne Jisós, nnó déjóó nnó ebe efu se yé genó wó? Ngba wó. Ebe elú genó ne débo manógé ewu.

4

Déméé mechó ewéna ne gekwenege Nte sé Abraham

¹ Ndere mecho ewéna ewé etome ne mambé cho né mbe ushu Esówo, ndé galógál ayi esé dékágé jóó yé nnó ákwolé Abraham gekwenege nte sé ndere akwaá ákelege? ² Mbógé nnó Esówo abo apyéé ji abe cho né mbe ushu wuú gétúgú utóó ulóóló ebi ji apyéé, mbo ji abo awyaá genó eyigé ji akágé doó ebwó ewóme. Yémbó ji apó ne genó eyigé ji akágé doó ebwó ewóme né mbe ushu Esówo. ³ Asa né mmu nwe Esówo nnó, “Abraham áfyéé metóó ne Esówo, getú eyigémbó Esówo ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú.” ⁴ Muú apyégé utóó achyége ji nka, eji epófs ndere echye ewé achyégé muú detú. Elú elé genó eyigé ji abóó mansé gétúgú

utóó ebi ji apyee. ⁵ Yémbó muú ayi alá líí fí mnye né utóó ulóólóó ebi apyee, ne áfyee lé metóó ne Eṣówó muú awyaaá uto mampyee bóó abi apyee gabo abe cho né mbe ushu wuu, Eṣówó asele nnó muú yímbo alu cho né mbe ushu wuu gébége áfyee metóó ne ji. ⁶ Wyémbó ntó ne mḡwa Devid ájóó aké, metóó megómegó eja nnó ne muú ayi Eṣówó asele nnó alu cho né mbe ushu wuu, yémbó épó fí élé gétúgé utóó ulóólóó ebi ji apyee. ⁷ Ajóó aké, “Metóó megómegó ebeé ne bóó abi Eṣówó ájinte gabo ayi ébwó ápyee, ne ábyaaá ji. ⁸ Metóó megómegó ebeé ne muú ayi Eṣówó asele nnó apyee fí gabo wó.”

⁹ Ndere elúmbó, nnó metóó megómegó ewéna elú lé ne bóó abi ásóó ébwó nso ébwó ébwó, waa élú ntó ne abi alá ásóó ébwó nso wó? Esé déjógé me nnó Abraham áfyee gétúgé metóó Eṣówó ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuu. ¹⁰ Ndé gébé mecho ewéna epye? Gemégé nnó aso nya Abraham nso, waa gébége ásóó me ji nso? Elé gemege nnó aso ji nso, epóó gébége ásóó me ji nso. ¹¹ Nso ayi ásóó Abraham alu élé gelo eyi gelere nnó Eṣówó abo me mbe ase nnó Abraham alu cho ndere áfyee metóó ne ji gemege nnó aso ji nso. Epyémbó nnó Abraham abe nte bóó ako abi áfyee metóó ne Eṣówó ayi alá ásóó ébwó nso wó. Ndere elúmbó, Eṣówó asele ntó ébwó nnó alu cho né mbe ushu wuu. ¹² Ne Abraham alu ntó gekwenege nte bóó abi alá ásóó ébwó nso jiji wó, yémbó áfyee ntó metóó ne Eṣówó wye ndere gekwenege nte se Abraham áfyee gemégé nnó aso ji nso.

¹³ Eṣówó anyé nya meno ne Abraham ne upyáne bíí, nnó mme yina abee nye awu bwó. Menomenyee ewéna epóó gétúgé Abraham apyee genó eyigé ebe éjoo, élé gétúgé Abraham áfyee metóó ne Eṣówó, ne ji aselé nnó Abraham alu cho. ¹⁴ Mbógé ebeé nnó genó eyigé Eṣówó anyéméno, achyegé lé mbaá bóó abi ábélege ebe, mbo metóó mamfyee ne Eṣówó epó yé ne nsa, ne menomenyee Eṣówó elú lé detú. ¹⁵ Gétúgé genó eyigé ebe éjoo Eṣówó alerege metóó usóó wuu mbaá bóó abi alá ákwalege ewú. Ne mbógé ebe éla epó, muú ntó ákwene fí ebe.

¹⁶ Ndere elúmbó, genó eyigé Eṣówó anyéméno nnó apyee, gekene ne metóó mamfyee ne ji. Ge mbo ne elú nnó, genó eyigémbó gepyee gétúgé Eṣówó alome melu. Ne ji alerege ulóó melu mbaá baá Abraham ako. Ne baá Abraham apó fí bóó abi ábélege ebe ewú ewú, álu ntó bóó abi áfyee metóó ne Eṣówó ndere Abraham abo áfyee nya. Gé mbo ne elú néndé Abraham alu nte mbaá esé ako abi áfyee metóó ne Eṣówó. ¹⁷ Ne elú wye ndere ásame né mmu nwe Eṣówó nnó, “Me mpyee nnó wó óbe nte gejamégé bóó né gejamégé mala.” Ne Abraham alu nte se esé ako né mbe ushu Eṣówó, muú yi Abraham áfyee metóó ne ji. Eṣówó muú apyee

bóó ákwilege né negbo, ajógé genó eyi gebó gela gepó gelu.

¹⁸ Eṣówó ájógé mbo, Abraham akamé, ne anere metóó nnó genó eyigé Eṣówó anyéméno, gepyee nye, yé élé elú eké epóó kakoge nnó genó yimba gepye. Ne Abraham alu nte gejamégé bóó né gejamégé mala wye ndere Eṣówó ajóó nnó, “Upyáne byee ubee nye gejamégejame eké ambe né mfaánebuú.”

¹⁹ Ne Eṣówó ájógé mbo Abraham abóó fí gepwa mamfyee metóó ne ji wó, yé élé ji akaá nnó ákage bye se maá gétúgé ákwoné usaa aḡme uta, ne mendée wuu Sara ntó alu menkwo mendée. ²⁰ Abraham alyaaá fí mamfyee metóó ne Eṣówó wó, ne apó ne dembyo né genó eyigé Eṣówó anyéméno nnó apyee. Yémbó metóó ewé ji áfyee ne Eṣówó etoo wye toogé ne afeége Eṣówó, ²¹ néndé ji akaá chanéné nnó Eṣówó apyee nye wye genó eyigé ji anyéméno nnó apyee. ²² Gé ula bi Eṣówó asele nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuu, gébége ji áfyee metóó ne ji. ²³ Mekomejoo yina ayi ásame né mmu nwe Eṣówó nnó, “Eṣówó ase nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuu”, ása fí lé mampoó Abraham jímíí wó, ²⁴ ása ntó mampoó esé abi Eṣówó apyee nye nnó débe cho né mbe ushu wuu mbógé défyee metóó ne ji muú apyee Ata sé Jisós akwilé né negbo. ²⁵ Eṣówó achyee ji nnó agbo gétúgé gabo sé ne apye ji akwilé né negbo nnó apye esé débe cho né mbe ushu wuu.

5

Esé déwyaá nesó ne nechóchó gétúgé Eṣówó apyee esé délu cho né mbe ushu wuu

¹ Te mbaá Eṣówó apye esé detene cho né mbe ushu wuu gébége défyee metóó ne Jisós, esé délu nesó ne ji gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras ápyee. ² Ne gétúgé esé défyee metóó ne ji, Eṣówó apye esé débe meti ewé ji alerege esé galógaló ayi dégene mbo nana. Ndere elúmbó esé déwyaá metóó megómégó gétúgé déneré metóó nnó débóó nye ntó ngo ayi Eṣówó awyaaá. ³ Genó eyigé fo ntó eyigé esé déwyaá metóó megómegó wye gelu nnó, dégene efwyale yémbó dékaa nnó efwyale ewémbó epyee élé nnó esé dékógé metóó. ⁴ Metóó mekogé epyee esé débeé ne gepó gelógéló. Gepó gelógéló gepyee esé dénerge metóó nnó Eṣówó achyee nye esé genó eyi ji anyéméno. ⁵ Metóó ewé dénerge ne Eṣówó ebeé fí detu néndé Mendoó Ukpea epyee gejégé Eṣówó gegbee esé né mataó. Ne Mendoó Ukpea ewémbó élé achyee ewé Eṣówó achyee esé.

⁶ Néndé né gébé eyigé esé déla dékágé poó fí gemege esé, Kras achwó wye né gébé eyigémbó eyigé Eṣówó abo ayyaaá, agbo mampoó esé bóó abo. ⁷ Eḡwerege ne muú akame nnó agboó gétúgé muú ayi alu cho né mbe ushu Eṣówó, yé élé muú ayifó ákagé

kame mamgbo gétúgέ muú ayi awyaaá gepo geláglé. ⁸ Yémba Esawa alere nnó ji abo gejeé ne esé, néndé yé né gébé eyigé esé delu dépyéé wyeé gabo, Kras agbo gétúgέ sé. ⁹ Esawa ake ne manó Jisas mampye esé débé nana cho né mbe ushu wuu. Genó eyi gepwá amu gelu nnó Esawa akene nye ne Jisas afere esé né metáó usáó wuu. ¹⁰ Esé debó delú báó máwámé Esawa, yémba gétúgέ negbone maá wuu, ji apye esé dényéé neso ne ji. Ne te mbaá esé dényéé nana neso ne Esawa genó eyi gepwá amu gelu nnó, aferege nye wye esé né éfwyale gabo gétúgέ Kras muú alu mebe. ¹¹ Ebyéé fə mbo wó, esé déwyaá ntó metáó megómégó ne Esawa gétúgέ genó eyigé Ata Jisas Kras apyéé. Ji apyéé esé dema dényéé neso ne Esawa.

Adam achwá ne negbo, Kras achwá ne genwá

¹² Gabo achwá fa mme gétúgέ muú ama. Ne gabo achwá ne negbo. Gétúgέ gabo, negbo nesane mbaá meko néndé yéndémúú apyéé gabo. ¹³ Gemége nnó Esawa achyéé ebe mbaá Mosis, báó apyéé me gabo, yémba, Esawa áse fə nnó báó apye gabo wó néndé abo alu dafyéé ebe. ¹⁴ Yémba ɔ́o né gébégé Adam ákwoné eyigé Mosis, bók ako ágbo yé ebe lé báó abi alá apye gabo éké ayi Adam wó. Mmye ké ébwó áshya fə manwú ne genó eyi Esawa ajáó wó. Né mati ayifə Adam afu muú ayi achwáó nye. ¹⁵ Yémba echye éwé Esawa achyége báó detu épófə éké gabo ayi Adam apyéé. Wáwálé elú nnó gejamégé báó ágbó gétúgέ gabo ayi muú yimbá ama apyéé, yémba galáglá ayi Esawa alerege aja kpaá apwó amu. Ne wyémba ntó ne echye éwé ji achyégé gejamégé báó detu gétúgέ galáglá ayi muú yimbá ama alerege ejame dáó. ¹⁶ Ne muú yimbá élé Jisas Kras. ¹⁶ Echye éwé Esawa achyégé báó detu elú cha ne gabo ayi muú ama apyéé. Ne gétúgέ gabo yina, Esawa asə mpa nnó báó ako ákwe. Yémba yé élé gabo ayi esé dépyéé ajame dáó, Esawa apyéé esé délu cho né mbe ushu wuu gétúgέ galáglá ayi muú ama aleré. ¹⁷ Elú wáwálé nnó gétúgέ gabo ayi muú ama Adam apyéé, báó ako ágbo. Yémba genó eyi gepyéé gétúgέ genó eyi muú ama, Jisas Kras apyéé gelə kpaá gepwá yéndégenó. Ne gelu nnó Esawa alerege nye gejamégé galáglá mbaá báó ne apye nye ébwó átene cho né mbe ushu wuu. Ne báó bimbá ako ábéé nye né genwá eyi gepwáó amu.

¹⁸ Wye ndere gabo ayi Adam apyéé, apyéé báó ako ákwene mpa, mbántó ne galáglá ayi Jisas Kras aleré, apyéé Esawa agaré báó nnó ákwe mpa wó achyéé ébwó genwá eyi gélagé byé. ¹⁹ Néndé ndere muú ama alá awu ne Esawa wó apyéé gejamégé báó ála báó abi apyéé gabo, mbántó ne gétúgέ muú ama

yi áwuú ne Esawa, Esawa apyéé nye gejamégé báó álaá cho né mbe ushu wuu.

²⁰ Ebe epye gabo ama aja lé dáó. Yémba yéndé mbaá ayi gabo ajame dáó, Esawa ntó alerege wye galáglá wuu gejamégejame. ²¹ Epyémba, nnó ndere gabo awyaa uto ébi achwáó ne negbo, galáglá ayi Esawa alerege apyéé nnó báó ábé cho né mbe ushu Esawa abo genwá eyi gélagé byé gétúgέ genó eyigé Jisas Kras Ata sé apyéé.

6

Báó abi áchome mmye ne Kras awyaa genwá

¹ Esé déjógé mbo nnó yé né mechə éwéna éwé mengaré mbo ényú. Nnó déjyége wyeé mbe mampyege gabo nnó Esawa alerege esé galáglá wuu gejamégejame? ² Cha oo! dékágé pye fə mbo. Né mechə gabo, esé degboó me debye ne ji. Epyéémba nnó ne démma déjyéé wye mbe mampyege gabo? ³ Ényú dékaá nnó áwyaá esé ako manaá Esawa nnó décho mmye ne Kras Jisas. Manaá ami áwyaá mbo esé maléré nnó esé ntó dégbo ulua né ji. ⁴ Ndere elúmba, ánií esé ulua ne Kras gébégé áwyaá esé manaá Esawa ami maléré nnó esé degbo ulua ne ji. Epyémba nnó ndere Nte se Esawa asele uto bíí apyéé Jisas Kras akwilé né negbo esé ntó debe ne genwá eyi geke. ⁵ Néndé, te mbaá esé déchomé mmye ne ji né gefage negbo éníne na, elú wáwálé nnó esé ntó déchome nye mmye ne ji dékwilé né negbo ndere ji akwilé.

⁶ Dékaá nnó Esawa awó gekwenege gepo sé né mfaá gekwa ne Kras. Ji apyémba nnó ácho gekwenege gepo eyimbo eyi gebo gepyéé esé dépyéé gabo nnó débége se áfwé mbaá gabo. ⁷ Néndé, muú agbogé, atane né defwére gabo. ⁸ Ne te mbaá esé dégbo ulua ne Kras, dékamé nnó dényé nye genwá ne ji. ⁹ Esé dékaá nnó Kras akwilé né negbo, ndere elúmba, ji amagé gbo sé, ne negbo ntó nepo sé ne uto né genwá jíí. ¹⁰ Negbo éníne ji agboó, agbo damáa abyé ne gabo. Ne genwá eyigé ji awyaa nana alu choncho ne Esawa. ¹¹ Mbántó ne ényú débáó manséle gemége nyú nnó degbo me debye ne gabo, ne nana déwyaá genwá, délu choncho ne Esawa gétúgέ déchomé mmye ne Kras Jisas.

¹² Ndere elúmba, dékamege sé gabo abo ényú deba né gegboghoge menyammye nyú nnó apye ényú dépyege ubobo unó bí menyammye akélege nnó dépyege. ¹³ Délyage fə nnó mmwáilé mampye gabo ese uto gepoge menyammye fə nnó gebe genó eyigé ényú déselé dépyéé nchye. Chyégé lé gemége nyú mbaá Esawa ndere báó abi ji áfere ébwó né negbo nnó ákpə né genwá. Chyégé yéndé gepoge menyammye nyú mbaá Esawa nnó dépyege élé unó bí ulú cho.

¹⁴Néndé gabo apó sé ne uto né genwáge enyú gétúgé nnó dépó sé né amu ebe, déla lé né amu galógáló ayi Esowó álerege.

Esé delu mampyege wye unó bi ulú cho

¹⁵Ndé genó esé debóó mampyege yé? Nnó esé dépyege wye gabo élé déla depó sé né amu ebe, délaá né amu galógáló ayi Esowó álerege? Cha oo. ¹⁶Dékaá f3 nnó déchyege gemage nyú mbaá muú nnó déwúgé lé ne ji ndere áfwe, delú mbó lé afwe mbaá muú yimbó wó? Enyú débégé f3 áfwe manwúgé ne gabo, áchwáó enyú ne negbo. Débégé afwe manwúgé ne Esowó ji apyee enyú débée cho né mbe ushu wuu. ¹⁷Yémbó matame mabe ne Esowó néndé nya mbembe enyú débó delu afwe mbaá gabo, nana enyú délé wúgé ne matóó nyú mako wáwálé ayi áleré enyú. ¹⁸Esowó aferé enyú né uto gabo ne nana déla áfwe mbaá Esowó mampyege lé genó éyi gelú cho. ¹⁹Gógé me njóó mechó ewéna ndere akwaá ájgégé, néndé unó ujwerege enyú mankaá. Wye ndere nya mbembe enyú déchyege upóó menyammye nyú délaá áfwe mampyege gekweke gepó ne nchye gejamégejamé, mbóntó ne nana débóó manchyeé menyammye nyú meko mbaá Esowó ndere áfwe mampyege unó bi ulú cho nnó debe baó ukpea.

²⁰Gébégé enyú debó delu áfwe mbaá gabo, enyú debó debóó yé gébé mampyege unó bi ulú cho. ²¹Ndé nsa ayi enyú débó débóó né ubobo unó bi enyú debó dépyeé né gébé eyigémbó, ebi nana upyee nnó mekpo unóó egbare enyú? Nsa ayi muú abóó kwyakwya né unó bina élé negbo. ²²Yémbó nana Esowó afere enyú né gabo. Enyú dela lé áfwe mbaá Esowó, ne nsa ayi débóó wyeé alu nnó enyú débóó b3 ukpea ne kwyakwya enyú débóó ntó genwá éyi gélágé byé, ²³néndé nsa ayi muú abóó gétúgé apyee gabo élé negbo. Yémbó echye ewé Esowó achyege detu gétúgé déchome mmye ne Ata se Kras Jis3s élé genwá éyi gélágé byé.

7

B3ó Kras apó sé né amu ebe Mosis

¹Me njógé mechó ewéna ne enyú abi dékaá me ebe. Anje ba, enyú ako dékaá me ebe. Nnó dékaá f3 nnó ebe egbarege muú élé gébégé ji abege mebe wó? ²Dékágé meé mechó ewéna ne mendée meno. Ebe egarege nnó mendée meno abo mambé wye ne meno wuu né gébé eyigé meno wuu abeé mebe. Ne mbógé meno wuu agbógé ebe ewé echomé ji ne meno wuu elyage ji ala mmyemmye jii. ³Ndere elúmbó, mbógé meno wuu alu mebe ne alyaa ajyee bele ne meno ayicha, ájgégé nnó akwe uló. Yémbó mbógé meno wuu agbógé, ebe emage gbaré sé ji ne abagé meno ayicha ájgégé f3 nnó akwe uló. ⁴Anje ba, wye mbó ntó ne epyee ne enyú. Né mechó

ebe enyú dégbo me débye ne ewú néndé enyú delú upóó menyammye Kras. Ne nana enyú delú b3ó muú ayi akwilé né negbo, nnó délerege ulóó melu gétúgé dépyeé utáó mbaá Esowó. ⁵Gébégé esé delú dépyeé unó ndere gekwenege gepó sé gékélgé, ebe ebwyeeé mmwólé mampyege gabo emmyeé amu ne menyammye sé nnó dépyege ubobo unó bi uchwó esé ne negbo. ⁶Ne nana Esowó afere esé né amu ebe, néndé dégbo me débye ne ebe, genó éyi gégbaré esé eké b3ó denó. Epyeemba nnó, dépyege sé utáó Esowó ndere ásame né gekwenege ebe, dépyege élé né meti meke ndere Mendoó Ukpea epogé esé nnó dépyege.

Ebe Esowó elerege nnó esé dépyeé gabo

⁷Déjógé mbó nnó yé? Nnó ebe ewú amb3ó elú lé gabo? Cha oo. Yémbó wáwálé alu nnó ebe ne epyee me nkaá genó eyigé ákuú nnó gabo. Mbógé ebe, ebe danj3ó nnó, “Ófyege f3 ame né genógé muú yicha,” mbó me mbó nkágé f3 ndere afyee ame né genógé muú yicha. ⁸Yémbó élé gétúgé ebe ewéna ne gabo agene meti abweé me yéndé gepó eyigé nfyee ame né unó b3ó né yéndé meti ne mmwólé mampyege uf3óuf3ó uboubo unó. Ebe ebé dampó, mbó gabo alu élé gekwoboge genó. ⁹Me mbó mpo me ne efwyaale gébégé nla nlú dankaá genó eyigé ebe ekelege nnó pye. Yémbó gébégé nkaá genó eyigé ebe ekelege nnó me mpye nla muú ayi apyee gabo. ¹⁰Ndere elúmbó, me mgbo. Esowó achyee ebe nnó b3ó abo genwá, yémbó echwó me lé ne negbo, ¹¹néndé gabo age meti né ebe abwalé me, ne awá me.

¹²Ndere elúmbó, ebe ewu amb3ó élé ukpea ne yéndégenó eyigé ewú egarege gelú cho ne gel3me. ¹³Nnó genó gelógél3 gechwó me lé ne negbo? Cha oo! Elé gabo ne abo akene ne genó gelógél3 achwó me ne negbo. Epyeemba nnó dékaá gef3ge genó eyigé gabo alu. Ndere elúmbó, ebe epye esé dékaá nnó gabo abo kpaá apwó amu.

B3ó Kras áwyá ummye mmummu

¹⁴Esé dékaá nnó ebe elú genó gelógél3 néndé etané mbaá mendoó Esowó. Yémbó me nlú lé mekwaá. Me nlá eké mewfwe mbaá gabo. ¹⁵Me nkágé f3 genó eyigé me mpyee néndé genó eyigé me nkelege mampyege geji f3 wó me mpyee wó. Yémbó eyigé me mpaá geji ne me mpyee. ¹⁶Nana mbógé me nké mpyee élé genó éyi me nla nkelege, ebyennó nkamé nnó ebe el3me. ¹⁷Ndere elúmbó, ep3f3 me mb3ó ne mpye genó eyigémbó élé gabo ayi alú me né mmye ne apye geji. ¹⁸Nkaá nnó yé genó gelógél3 éyi getanage né met3ó wa gepó, mmye ké né gekwenege gepó ya. Me nwyaa met3ó mampye genó gelógél3 yémbó nkágé pye f3 geji. ¹⁹Galógáló ayi me nkelege mampye, mpye f3 ji yémbó me mpyee gabo ayi me nla nkelege f3 mampye. ²⁰Ne mbógé

me mpyeé élé genó eyi me nlá nkélege f3 mampye ebyennó me f3 w3 mpye geji w3, élé gabo ayi alu me mmye ne apyeé geji.

²¹ Ndere elúmba, nge nnó éla me eké ebe f3, nnó yéndégébé nké nkelege mampye genó eyi gélú cho, gabo akwá me ushu. ²² Né mmu metá3 wa, me ngboó mampyeé élé genó eyi ebe Esowa éj3. ²³ Yémba nkaá nana nnó ebe ewé egbare menyammye wa elu cha ne ebe ewé egbare metá3 wa. Ne ebe ewémba ewé egbare menyammye wa élé gegbogoge gepo ya. Emmyeé ne ebe Esowa ewé me mgboó ne ewú. Elé ewú ne etene me nnó mmpyege gabo. Ndere elúmba me nla eké mefwe mbaá gegbogoge gepo ya. ²⁴ Eh, meshwe apyeé me ne geme ya. Ndé muú ákágé fere mbo nye me né menyammye yina ayi átene me né negbo? ²⁵ Ntamege Nte sé Esowa néndé élé ji mbíi ne ákágé fere me né negbo eníne na gétúgé genó eyigé Jis3s Kras Ata sé apyeé.

Ndere elúmba, né metá3 wa elu me nnó mpyege genó eyigé ebe Esowa ekelege. Yémba gekwenege gepo ya ekelege élé nnó me mpyege genó eyi getené me né gabo.

8

Genwá eyigé Mendoó Ukpea ehyege muu ayi afyeé metá3 ne Kras

¹ Nana ba3 abi áchomé mmye ne Kras Jis3s ákwene f3 mpa Esowa, ² néndé gétúgé me nchome mmye ne Kras Jis3s uto bi Mendoó Ukpea ehyege, ufere me né uto gabo ne uto negbo nnó mbé mebe. ³ Ebe ékágé fere f3 esé né uto gabo néndé esé depo ne eshye mambele ewú. Yémba Esowa abelé uméé mamfere esé né uto gabo. At3 Maá wuú fa mme ne menyammye ne gepo wye eké awese ne ji afu esé ba3 abi dépyeé gabo. Ne achyéé Maá wuú yina ndere gepo nnó anere ne gabo ayi esé dépyeé. ⁴ Esowa apyemba nnó, esé abi dela dépyeé f3 unó ndere gekwenege gepo sé ekelege, dépyeé lé ndere Mendoó Ukpea ehyege esé uto, dépyege unó bi úlú cho ndere ebe ekelege nnó dépyeé. ⁵ Ba3 abi apyeé unó ndere gekwenege gepo bw3 ekelege, anerege matá3 bw3 né mbaá unó bi gekwenege gepo ekelege. Yémba ba3 abi apyeé unó ndere Mendoó Ukpea ekelege, áñere matá3 mampyege lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege. ⁶ Mampyege unó bi gekwenege gepo ekelege achwá3 ne negbo. Yémba mampyege unó bi Mendoó Ukpea ekelege achwá3 ne genwá eyi gélágé byé ne neso. ⁷ Ba3 abi ápyeé unó bi gekwenege gepo ekelege átenege uká3 ne Esowa, ebw3 ábélégé f3 ebe Esowa. Ne wáwálé alu nnó ebw3 ákágé bele yé ewú. ⁸ Ewéna eléré nnó ba3 abi apyeé lé unó bi gekwenege gepo ekelege, ákágé pyc f3 metá3 ego Esowa.

⁹ Yémba enyú dépyeé f3 unó bi gekwenege gepo ekelege. Dépyeé lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege, te ndere Mendoó Esowa elú enyú né mmye. Ne yéndémuú ayi alá p3 ne Mendoó Kras né mmye ap3 f3 muú Kras. ¹⁰ Yémba, Kras abege ne nyu, yé élé menyammye nyú agboó nye gétúgé gabo ayi dépyeé, mandoó nyú ábésé abe gétúgé Esowa apyeé enyú delú cho né mbe ushu wuú. ¹¹ Mbágé Mendoó Esowa muú apye Jis3s akwilé né negbo elú enyú mmye, ji muú apyeé Kras Jis3s ákwilé né negbo achyegé nye ntó menyammye nyú ayi ágboó genwá né uto mendoó wuú ewé elú enyú né mmye.

¹² Ndere elúmba, anme ba, esé déwyaá genó eyigé déba3 mampye. Yémba gepo f3 nnó dépyeé unó bi gekwenege gepo ekelege nnó dépyeé, ¹³ néndé mbógé enyú deké dépyeé unó bi gekwenege gepo ekelege nnó dépyege, enyú dégboó nye. Yémba Mendoó Esowa epyege enyú délyagé ubobo unó bi menyammye aklege kanka, déba3 genwá eyi gela gelyeé. ¹⁴ Ba3 ako abi Mendoó Esowa elerege ebw3 genó eyigé ab3 mampye ne alu baá Esowa, ¹⁵ néndé Mendoó ewé Esowa achyéé enyú, epyeé f3 nnó enyú débe áfwe, dema defage ef3. Mendoó ewémba epyeé lé nnó enyú debe baá Esowa. Mendoó ewémba ne epyeé nnó esé dékuú Esowa nnó, “Nte! Nte!” ¹⁶ Mendoó Esowa chóncho ne mandoó sé ágarege nnó esé delú baá Esowa. ¹⁷ Te mbaá esé delú baá Esowa, esé dényeé nye yéndégenó eyigé ji anyémeno nnó achyegé ba3 bií. Ne yéndégenó eyigé Esowa ábélege mbaá Kras, esé déchome nye mbwa ne ji mambo ubi, néndé mbógé esé ntó dégene efwyale ndere ji, déba3 nye ntó gefage ngo ayi ji ab3 nye.

Ng3 ayi ba3 Esowa ab3 nye mes3 gebé

¹⁸ Mfere nnó efwyale ewé esé dégene mbo nana, dékágé méf f3 ewú ne ngo ayi Esowa alerege nye esé, ¹⁹ néndé yéndégenó eyigé Esowa akwyeé geshyage gegilé mange bií ebi Esowa apyeé ba3 ákaá gef33 eyigé baá bií alu. ²⁰ Esowa apye unó uko ebi ji akwyeé uch3ge, ep3f3 nnó ubi amb33 ne ukéle nnó ebe mbo, élé Esowa muú akwyeé ubi ne apyeé nnó ebe mbo. Apye mbo ne uméé nnó, ²¹ unó uko ebi ji akwyeé, ji aferege nye ubi né amu unó bi uch33 ubi. Ne ula nye mmyemmye bw3 né gef33 eyi gepw33 amu wye ndere baá Esowa alá3 nye. ²² Esé dékaá nnó kpaá te fina unó bi Esowa akwyeé uko ukpeé gétúgé ubale ebi ubi uwuú wye ndere mendée awuú ubale nebyeé. ²³ Ep3f3 unó bi Esowa akwyeé ubiubi ne ukpeé gétúgé ubale ebi ubi uwuú. Yé esé ntó abi Esowa achyee Mendoó Ukpea ndere genó eyi ji ab33 mbe achyee, dékpeé ntó né mmu matá3 sé ndere dégilé bií ebi Esowa agarege nye gb3333 nnó esé delú baá bií, awené gemége sé, afere

menyammye sé meko né efwiyale. ²⁴ Néndé elé gétúgè dénére metóó ne Esòwò ne ji afere esé né efwiyale gabo. Yémbò mbagè nnó esé debò mé genó eyigé dénére metóó wyyé, mbò metóó ewé esé dénére mbò, abò akúú sé nnó metóó menerege. Ndé muú sé ayi anerege metóó mangé genó eyigé ji agene mé? ²⁵ Yémbò mbagè dénérege metóó mangé genó eyigé dela délu danḡe, dékógé metóó dégilé mangé geji.

²⁶ Ndere dégilé, mbòntó ne Mendoó Ukpea epogé esé né mbaá genó eyigé esé dela depò ne eshye mampye. Esé dékágé fò ndere débòó manemmye, yémbò elé Mendoó Ukpea ne enene mmye gétúgè sé mbaá Esòwò, ekpéé ne uchu mejóó ebi mekwaá alá ákágé jòó. ²⁷ Esòwò muú akágé genó eyi gelú né matóó akwaá, ákágé genó eyi gelú Mendoó Ukpea né metóó néndé Mendoó Ukpea enene mmye gétúgè bòó Esòwò ako ndere Esòwò akelege.

²⁸ Ne esé dékaá nnó yéndégenó eyi gepyyé, gepye utáó ulua manchwó ne galógaló mbaá bòó abi ábòó gejeé ne Esòwò, ebwóó abi ji akúú nnó ápyegé genó eyigé ji akelege. ²⁹ Bòó abi Esòwò abò mé mbe akaá nnó ábèé nye abii ebwóó ntó ne ji abòó mé mbe aya te gachii nnó ábè éké Maá wuu. Apye mbò nnó Maá wuu abe Maá mbe mbaá gejamégé ate aḡme. ³⁰ Ne bòó abi ji abòó mé mbe ayyaá, ebwóó ne ji akúú nnó abe bòó bíi. Bòó abi ji akúú, ebwóó ntó ne ji apye nnó átene cho né mbe ushu wuu. Ne bòó abi ji apyee átene cho né mbe ushu wuu, ebwóó ntó ne ji apyee nnó ábòó ḡo.

Esòwò abòó gejeé ne bòó gétúgè Kras

³¹ Ndé genó cha esé dékágé shuú né mecho ewéna? Mbogé Esòwò abege ne esé, ndé muú ákágé pwo esé? ³² Esòwò agbaré fò Maá wuu nnó achwógé wó, yémbò achyyé ji nnó achwó agbo gétúgè esé ako. Te ndere ji achyyé esé maá wuu, elú wáwálé nnó achyyé nye esé yéndégenó eyi dékelege nnó débe gefóó eyi ji akelege nnó débe. ³³ Ndé muú ákágé shulé ndo mbaá bòó abi Esòwò ájyaá nnó abe abii? Yé muú apó, néndé elé Esòwò jimbo ne apyee ebwóó átene cho né mbe ushu wuu. ³⁴ Ne ndé muú yé ákágé garé nnó esé dékwe mpa? Yé muú fò apó, elé Kras Jisòs ne agboó gétúgè sé Esòwò apye ji akwilé né negbo, ajwólé né melú enógé né egbe ebwónye Esòwò anenemmye gétúgè sé. ³⁵ Genóge fò gepó eyi gekágé kare esé ne gejeé eyigé Kras abòó ne esé? Nnó elé efwiyale, waá ubalé, mammye ayi bòó ámmyyé amu ne esé, waá mesa ayi déjwólege. Mandée ayi álii esé, waá manóó negbo ami dége ne waá efwiyale ewé etene esé né negbo? ³⁶ Elú wye ndere ásámé né mmu ḡwe Esòwò nnó, “Gétúgè enyú esé dége ne manóó negbo yéndégébé, ne ásele esé éké magoḡme ayi ábele manwa.” ³⁷ Ngba, yé elé unó bina upyyé esé, esé démmye mé depwó né uto Kras muú abòó gejeé ne esé. ³⁸ Nkaá

chanéné nnó yé genó gekage kare fò esé ne Kras, yé ebalé negbo, yé genwá, yé makiénné Esòwò, yé álo nchye, yé unó bi upye mbò nana, yé ebi upye nye meso gébé, yé álo áto áto, ³⁹ yé ebele unó bi ulú te mfaánebuú, yé ebi ulú melo áwú bòó, yé genó gefóó né unó bi Esòwò ákwyéé eyi gekágé kare esé né gejeege Ata se Kras Jisòs nnó Esòwò abogé fò gejeé ne esé gétúgè Ata se Jisòs gepó.

9

Esòwò ájyaá bòó bíi

¹ Me njógé wáwálé ndere muú ayi áchomé mmye ne Kras mbyógé fò gebya. Mendoó Ukpea epyyé me nkaá né metóó wa nnó genó eyigé njógé gelú wáwálé nnó, ² Me nwyá gejamégé mesome ne ubalé ebi ula ubyee né metóó wa, ³ gétúgè bòó ba. Ebo ebe yé nnó mfaánebuú abò ashulé lé me mmye, mfa mbwa ne Kras gétúgè bòó ba, aḡme ba abi déthane melo ema, mbogé ewémbò ékágé pye ebwóó átané né efwiyale. ⁴ Ebwóó álu bòó Isrelí. Ebwóó ne Esòwò áselé nnó ábè baá bíi. Aleré ebwóó ḡo wuu. Anyémeno menyéé gejamé ne ebwóó, achyyé ebwóó mabe jii, aleré ebwóó ndere ábòó manógé ji, ne ashuú nnó apye nye ebwóó gejamé unó. ⁵ Ebwóó alu upyáne ukwene ante bòó Esòwò abi áwuú nya ebwóó ḡo. Kras ndere mekwaá alu muú melo bwo. Ji alu Esòwò ayi abòó yéndégenó, défée ji te kwyyakya Amen.

⁶ Yémbò epóó nnó Esòwò apyee fò genó eyi ji anyémeno nnó apyee ne bòó Isrelí wó néndé epóó yéndémuú ayi ábyené ji né melo Isrelí ne alu muú Esòwò wáwálé. ⁷ Ne epóó ntó bòó ako abi alú upyáne Abraham ne alu bòó Esòwò. Esòwò ajóó lé ne Abraham nnó, “Upyáne ebi menyéé meno nnó nchyye nye wó ukene nye lé ne Asek.” ⁸ Ewéna elere nnó epóó bòó abi ábyené ebwóó ndere akwaá ábyéne baá ne alu bòó Esòwò. Elé abi akene ne menomenyee ewé Esòwò anyéé ne alu baá Abraham wáwálé. ⁹ Genó eyigé menomenyee ewémbò ejóó na, éké, “Wyyé né gébé eyigé na ḡme eníne cha me mmage kere fa, ne Sara abyene nye maá mende.”

¹⁰ Epó fò wye ewéna ewú ewú, Rebeka ntó abyé ufa ne muú ama. Muú yimbo alu nya lé gekwenege nte sé Asek. ¹¹ Gemége nnó ábyé baá bina apea yé gemége nnó ebwóó ápye genó gelógéló yé eyi gebogebo, Esòwò akaá mé ula bi ji ayyaá bòó bíi, epó fò gétúgè utóó ulóóó ebi bòó ápyee, elu elé ndere ji akúú bòó bíi. ¹² Ne ji agaré Rebeka aké, “Maá wye ayi mbe akpane nye defwe mbaá ayi akwólegé ji.” ¹³ Elú wye ndere ásámé né mmu ḡwe Esòwò nnó, “Me mbò gejeé ne Jakòb, nkii fò Esao.”

Esòwò apó fò ne aḡya

¹⁴ Ewéna déjógé mbò nnó yé? Nnó Esòwò apye fò genó eyigé gelu cho? Cha-o. ¹⁵ Esòwò

ajóó nya ne Mosis aké, “Me ngene nye meshwe ne bóó abi nkelege mangé meshwe, ne nlerége nye ulóó melu ne bóó abi nkelege manleré.”¹⁶ Nderé elúmba, Esówa ajyaa f3 bóó ndere akwaá ákelege wo, yé ebelé gétúgé genó eyigé ebwó ápyeé. Ji ajyaa bóó gétúgé meshwe ayi ji agene bóó.¹⁷ Asá né mmu nwe Esówa nnó Esówa ajóó ne Fero aké, “Me mpye wá ólu mfwa gétúgé nkelege nnó nke ne wá nleré uto ba mbaá bóó ne nnó, mpye njo wá ásané né malo mme meko.”¹⁸ Nderé elúmba, Esówa agene meshwe ne yéndémuú ayi ji akelege ne achyegé mekpo meto mbaá yéndémuú ayi ji akelege manchyéé.

¹⁹ Nderé njóó mbo, ényú abifó dégígé nye me déké, “Ebege mbo ula nnó Esówa ámagé shulé bóó ndo né mbaá unó bi ebwó ápye? Ndé muú ákágé tene ukoló ne Esówa nnó apyegé f3 genó eyi ji akelege?”²⁰ Yémba wá mekwaá ólu waá ayi óshugé Esówa meko? Gejége meséé eyigé muú akwyegé gekwilégé f3 gegii muú ayi akwyéé geji nnó, “Ulannó wá ókwyéé me nnó mbe na?”²¹ Yé ewú ema ébe nnó muú ayi akwyéé ubi awyaá uto mansé nemé, akwyéé ujeé meséé upea, abelé gama nnó bíi kpaá né afyéé menyéé wycé, abelé eyi f3 nnó ányégé menyéé wye yéndé bíi.

²² Gefógé genó eyina ntó ne Esówa apyéé. Ji abo ake aleré metáó usáó wuu ne bóó abi ápye gabo ne nnó apye ntó bóó ákaá uto bíi. Yémba ji akóo metáó dáó ne bóó bimbó abi ji alerege nye ebwó metáó usáó wuu. Ebwó bina álu bóó abi elú me nno áchoó nye ebwó choó.²³ Esówa apyembo ntó gétúgé ji abo alu manlere gekpekepegé njo wuu mbaá esé ako abi ji abelé me nnó agene esé meshwe. Esé bina ne délu bóó abi ji abóó me mbe ajyaa nnó débo njo,²⁴ yé elé esé abé yi akúú. Epóf3 wye lé eta bóó Jus ebwó ebwó, áku ntó bóó abi alá p3 bóó Jus.²⁵ Ne elú wye ndere ji ajóó né mmu nwe Hosya nnó, “Me nkuú nye bóó abi abo alá áp3 f3 bóó ba, nnó bóó ba, ne bóó abi me mbo nla mboó gejeé ne ebwó w3, nkuú nye ebwó nnó bóó ba abi gejeé.”²⁶ Ne wye né mbaá ayi ji abo ajóó ne ebwó aké, “Ényú depó f3 bóó ba, Esówa muú alu mebe akúú nye ebwó nnó baá ba.”²⁷ Asaya ajóó nya kenké atóó ne bóó Isrelí aké, “Yé bóó Isrelí ája abé éké gesaó mbalé ebeé mega, élé ukeke bóó né geluage bw3 ne átanegé nye né éfwyale gabo,²⁸ néndé Esówa asáó nye mpa fa mme wáwá ne dama te kwyakwya.”²⁹ Elú wye ndere Asaya abo ajóó ntó aké, “Mbogé Esówa ayi áboó uto uko abe danlyaa esé mbeé upyáne ebif3, mbo bwyé esé ntó abo ánomé, éké melo Sodom ne melo Gomára.”

Bóó Isrelí ákámé f3 abya melómél3 w3

³⁰ Déj3gé mbo nnó né mechó ewéna yé? Nana déj3ge nnó bóó abi alá p3 bóó Jus, ebwó abi abo alá ámmye f3 mambe cho né mbe

ushu Esówa w3, Esówa apye ebwó atene cho né mbe ushu wuu gébégé áfyéé metáó ne ji,³¹ ewé bóó Isrelí bóó abo ámmye nnó Esówa ápye ebwó abé cho né mbe ushu wuu gétúgé ábelege ébe, áge f3 meti mampye yéndégenó eyi ébe ejóó w3.³² Ulannó ebwó alá áge meti mambe cho né mbe ushu Esówa w3? Elé gétúgé ebwó ammye mambe cho ewé alá fyéé f3 metáó ne ji w3. Ebwó áferé nnó ápyegé utoó ulóól3 ákágé beé cho. Nderé elúmba, ebwó ákparé né mfaá “Ntaá eníne nepyéé bóó ákparege ákwene.”³³ Elú wye ndere asame né mmu nwe Esówa nnó, “Gege me mbelege mbo ntaa né melo Sayon eníne nepyéé nye ebwó ákparege, étarave ewé epyéé nye bóó ákwene. Yémba yéndémuú ayi áfyéé metáó ne ji akpane f3 mekpo unáó.”

10

¹ Anme ba, genó eyigé me nshyage ne metáó wa meko ne mmyemenene ya mbaá Esówa gétúgé bóó ba gelu nnó Esówa áferé ebwó né éfwyale gabo.² Me nkágé ngaré wáwálé nnó ebwó akpane gechyéé né depore Esówa yémba ebwó akágé f3 ndere ebwó áboó mampyegé utoó Esówa.³ Ebwó ákágé f3 meti ewé Esówa apyéé bóó abéé cho né mbe ushu wuu ne ammye elé mankwye ewé bw3 meti mambe cho. Ewéna eleré nnó ákwalegé f3 meti ewé Esówa apyéé bóó abéé cho.⁴ Kras anere yéndégenó eyi getome ne ébe nnó, yéndémuú ayi áfyéé metáó ne ji abe cho né mbe ushu Esówa.

Yé muú f3 ap3 ayi Esówa alá aferege ji né éfwyale

⁵ Mosis asa ato ne meti ewe ébe epye bóó abe cho aké, “Yéndémuú ayi ábelege mabe ako abóó gerwá.”⁶ Yémba ása né mmu nwe Esówa átoó ne meti ewé Esówa apye bóó abi áfyéé metáó ne ji ábeé cho aké, wá ófyegé metáó ne Esówa nnó apye wá óbe cho né mbe ushu wuu, “Ógígé f3 né metáó wye nnó, Ndé muú akwomé mbo nye né mfaánebuú?” (Mmye ké mampye Kras ashulé mme.)⁷ “Yé mangii nnó, Ndé muú ajyee mbo nye né melo aló?” (Mmye ké mampye Kras akwilé né negbo.)⁸ Genó eyigé nwe Esówa aj3gé gelu nnó, “Mekomej3ó Esówa alu kw3kw3lé ne wá, alu wá né ubo meno, alú ntó né mmu metáó wycéé.” Mmye ké mekomej3ó yina ayi agaré ndere bóó áfyéé metáó ne Esówa, ayi esé dégaré nnó,⁹ Wá ógarege ne meno wye nnó, “Jis3s alu Ata,” ne ókamege ne metáó wye nnó Esówa apye ji akwilé né negbo, ótanegé nye né éfwyale gabo.¹⁰ Néndé défyéé lé metáó ne Esówa ne débéé cho né mbe ushu wuu. Ne déshuúge eku ne mano sé ne détanegé né éfwyale gabo.¹¹ Asá né nwe Esówa nnó, “Yéndémuú ayi áfyéé metáó ne ji akpane f3 mekpo unáó.”¹² Angya ap3, ne muú Jus ne muú Grek. Esówa awu ama ne

alu Ata ebwó ako. Ji achyegé gejamégé mejé mbaá bós ako abi ágige ji. ¹³ Asá né mmu nwe Esowó nnó, “Yéndémuú ayi akuú mabó Ata nnó aféré ji né efwyale gabo, Ata aférege nye ji atane né efwyale gabo.”

¹⁴ Epyémbo nnó ne bós ákuú muú fò nnó apóó ebwó mbógé alá fyéé metáó ne ji wó? Ne apyéé mbo nnó ne afyéé metáó ne ji, mbógé alá au danwú muú fò agaré ebwó abya wuu? Ne apyémbo nnó ne awu abya yimbo mbógé muú fò alá agaré ebwó abya wuu wó? ¹⁵ Ne muú apyéé mbo nnó ne agaré ebwó mbógé alá ato ji wó? Asá né mmu nwe Esowó nnó, “Uka bós abi áchwó ne abya melóméló uló kpaá upwó.” ¹⁶ Yémbo bós ako fò wó ákamé ne abya melóméló yina wó, néndé Asaya ajóó aké, “Ata ndé muú akamé ne mekomejóó ayi esé dégaré?” ¹⁷ Ndere elúmbó, muú awuu élé abya melóméló ayi atome ne Kras, ne afyéé metáó ne ji ne muú awuu abya melóméló gébégé muú fò aké agarege ji.

¹⁸ Yémbo gógé me ngii nkwe, Nnó bós Jus awuu fò abya Kras wó? Ngba, awu, néndé ása né nwe Esowó nnó, “Bós mme meko awú mekomejóó ayi ebwó agaré yéndé mbaá fa mme.” ¹⁹ Gógé mma ngii nkwe. Nnó bós Isréli ákaá fò ula mekomejóó yina wó? Mosis jimbo abo mbe ajóó aké, “Me mmpye nye enyú déshyage mambé eké bós abi debo déferé nnó apóó yé melo fò, mpyéé nye mataó ásoó enyú ne bós abi alá apóó ne défóó mankaá genó.” ²⁰ Ewyage, Asaya ajóó afó wó aké, “Bós abi abo alá akéle me wó, áge me. Nlere mnye ya mbaá bós abi alá ágii me wó.” ²¹ Yémbo ajóó ato ne bós Isréli aké, “Yéndé bi me nsame amu ya mankwyéé depó ne bós bina nnó ákere eta wa yémbo ebwó ákelege fò manwú me, apaá élé me paá.”

11

Esowó ashya fò bós Isréli wó

¹ Genó eyigé me ngigé gelú nnó, Nnó Esowó ashya bós bíí? Chao! Me mbós nlú muú Isréli, mpyáne Abraham. Ntane né ntoné Benjamin. ² Esowó ashya fò bós bíí abi ji abóó ajyaa wó. Enyú delu danwú genó eyi mekomejóó Esowó ajóó atome ne Elija? Ji abo anemmye mbaá Esowó atene ukóó ne bós Isréli aké, ³ “Ata, ebwó áwá bós ekpávé byéé, ámu ulu upé byéé, me nla membíí ne, ákelege manwá me.” ⁴ Esowó ashuu ji meko aké ndé? Aké “Nwyaá dele bós ba akeneama abi alá ato mano anógé Bal wó.” ⁵ Wyembo ntó ne elu fina. Ukéé bós fò alu abi Esowó ajyaa né ulóó melu bíí. ⁶ Mbógé élé gétúgé ulóó melu bíí ne ji ajyaa bós nnó ábé abíí, ebyennó utóó ulóó fò wó upyéé Esowó ajyaa bós wó. Mbógé ebo ebe lé gétúgé utóó ulóó, ulóó melu bíí ufulé sé genó.

⁷ Ge na ne mechó ewéna elú. Genó eyigé bós Isréli ákele ne efóó age geji wó. Bós

abi Esowó ajyaa ne agene geji. Ne abi alá lu danje élé bós abi átoó makpo. Akelegé fò manwú Esowó agaré ebwó genó eyigé ji akélege nnó ebwó apye. ⁸ Elú wye ndere ásamé né mmu nwe Esowó nnó, “Esowó apyéé mataó bwo ákwe genje kpaá te fina. Achyebwó ame ayi alá ákágé ge genó ne matu ayi alá awuu mbaá.” ⁹ Devid ajóó ntó gefógé genó eyina aké, “Echye menyéé ayi ebwó ányéé gébégé epaá ábwólé mataá ayi ebwó ámbóó ákwene wyeé ne ntaa éniné ebwó ákparege wyeé ákwe áge efwyale. ¹⁰ Echye amé agilé ebwó ágegé sé mbaá, meso ásoó ebwó, ne efwyale ewé ebwó ágene ebe te kwyakwya.”

¹¹ Me mmagé gii nkwe ayifó. Gébégé bós Isréli ákparé, nnó ákwe, nlóó nekwe éniné mbo nelu éniné ebwó alá ákágé kwilé sé téné? Chao! Epó fò mbo néndé gabo ayi ebwó apyéé, apóó lé nnó bós abi alá pó bós Jus áge meti ewé Esowó aferege ebwó né efwyale gabo, nnó epyéé mbo bós Isréli áshyágé mambé ntó eké ebwó. ¹² Te mbaá gabo ayi bós Isréli apyéé áchwó ne mejé mbaá bós mme, ne mankaré ayi ebwó ákparé áchwó ne gejamégé mejé mbaá bós abi alá pó bós Jus, ferege yé gejamégé mejé ewé echwóó nye gébégé bós Jus abi alá, áhogé nye ne bós ako abi áfyé metáó ne Kras.

Esowó aferege bós abi alá pó bós Jus né efwyale gabo

¹³ Me njógé ne enyú abi dela depó bós Jus. Te mbaá me nlú ngbá Kras eta nyú, nkaá nnó utóó bi Esowó achyéé me nnó mpye ujea gema, ¹⁴ mampye nnó me nge meti mpye bós ba bós Jus, áshyágé mambó unó ulóó ébi enyú déwyaá, nnó ndó fò mpyege mbo Esowó aferege nye abifó né efwyale gabo. ¹⁵ Néndé gébégé Esowó áshyá bós Jus, apye bós mme meko abe né nesó ne ji. Ndere elúmbó, gébégé Esowó asege nye bós Jus nnó abe nesó ne ji, ebeé mbo nye nnó? Ebeé eké ebwó abo ágboó ne ákere né genjwá.

¹⁶ Mbógé maá gebage bred eyi mbe alu genóge ukpea, ebyennó nto bred meko alu genóge ukpea. Ne mbógé maka genóó álu genóge ukpea, ebyennó mata genóó eyigé mbontó álu élé genóge ukpea. ¹⁷ Yémbo mbógé mata genóó olif eyigé apene mata ayifó ákóó ákwe, elú eké bós Jus ne mbógé áse mata genóge olif ayi alá ápéé wó ába né genóó eyigé ápené, elú eké enyú abi déla pó bós Jus. Ndere mata yimbo ako ányuu manaá ami matanege né genóge olif eyigé ápene pene, mbontó ne Esowó achyége mejé mbaá bós bíí ako. ¹⁸ Ekágé enyú abi delu eké mataá genóó áyi ábalé bále débyage bós abi álu eké mataá genóó áyi ákóó ákwene. Depó ne ula bi dédoó ebwó ewóme. Enyú fò wó dégbare makaka genóó eyina wó, élé makaka jii ne ágbaré enyú.

¹⁹ Muú nyú fɔ ákágé jɔ aké, “Mataá genɔ́ yimbo ákɔ́ ákwe nnó ne nge meti ncho mmye ne genɔ́ eyimbo.” ²⁰ Elú wáwálé, yémbo, kaá nnó ébwɔ́ ákɔ́ ákwe gétúgέ álá áfyéé metáó ne Jisɔ́s wó ne enyú décho mmye ne geji gétúgέ défyéé metáó ne Kras. Ndere elúmbɔ, ékágé dépyége neja begé élé ne éfo metáó, ²¹ néndé mbágé Esɔ́wɔ́ agéé nya fɔ meshwe mbaá bɔ́ Jus abi alu eké mata genɔ́ yimbo ajiambɔ́ wɔ́, défere nnó délyagé mamfyé metáó ne Kras, ji agene enyú meshwe? ²² Ndere elúmbɔ, tege ulɔ́ melú Esɔ́wɔ́, ne chúchú ayi ji alerege bɔ́ abi ákwe. Yémbo ji alerege enyú galógál mbágé enyú déké défyéé wye metáó nnó ji alerege enyú galógál. Yémbo mbágé enyú dela défyéé sé metáó mbo, ji akerege enyú áfomé. ²³ Ne yé bɔ́ Isrelí abifɔ́ ályaaagé manshyagé nnó áfyéé fɔ́ metáó ne Kras, Esɔ́wɔ́ amagé se nye ébwɔ́ aba né malu ayi ébwɔ́ ábɔ́ alu mbembe néndé Esɔ́wɔ́ awyaa uto mamba ébwɔ́ wyeé. ²⁴ Mbágé enyú bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus, enyú abi delu eké mata genɔ́ olif éyigé álá apéé wɔ́, áso enyú ába né genɔ́ olif éyigé apene pene, né gefáó éyigé akwaá álá alu danje, ndere Esɔ́wɔ́ apyembo, élú wáwálé nnó asele nye bɔ́ Isrelí abi alu eké mata genɔ́ éyigémbɔ́ geji ambɔ́ ákere ába né genɔ́ éyigémbɔ́?

Esɔ́wɔ́ aferege nye bɔ́ Isrelí ako né éfwyale

²⁵ Anme ba, genó gefɔ́ gelu binií éyigé me nkelege nnó enyú dékaá nnó enyú déferege sé nnó dékaá dɔ́. Genó eyina gelu nnó bɔ́ Isrelí abi átoó mekpo, átoó nye fɔ́ te kwyakwya. Ébwɔ́ átoó nye wye mekpo kpaá te bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus, abi Esɔ́wɔ́ ajyaa ákamege ne meti éwé Esɔ́wɔ́ apyéé bɔ́ átenege cho né mbe ushu wuú. ²⁶ Na ne Esɔ́wɔ́ aferege nye bɔ́ Isrelí ako né éfwyale, ndere ásamé né nywe Esɔ́wɔ́ nnó, “Muú ayi aferege bɔ́ né éfwyale atanega nye né Sayɔ́n, apye upyáne Jakɔ́b ulyaa nchye mampyége.” ²⁷ Asá ntó nnó Ata aké, “Ge menomenyéé éwé me nyéé nye ne ébwɔ́ na gebégé njige nte gabo bwɔ́.” ²⁸ Né egbe éwé abya melómélɔ́, bɔ́ Isrelí alu bɔ́ mawámé Esɔ́wɔ́ gétúgέ áshyá ji né galógál áwe nyú. Né egbe éwé manjya bɔ́, Esɔ́wɔ́ ajya ébwɔ́ néndé ji aba gejeé ne ébwɔ́ dɔ́ gétúgέ genó éyigé anyémeno nnó apyéé ne ukwene ante bwɔ́. ²⁹ Mbo ne élú néndé Esɔ́wɔ́ akúgέ muú, ne ájéjé ji, genó gefɔ́ gepɔ́ eyi gekágé mankwéré metáó Esɔ́wɔ́. ³⁰ Né egbe éwé nyú, mbembe enyú debɔ́ déwuú fɔ́ ne Esɔ́wɔ́ yémbo nana ji agené enyú meshwe gétúgέ bɔ́ Isrelí álá áwuú fɔ́ ji. ³¹ Wye né meti ewu gétúgέ meshwe ayi Esɔ́wɔ́ agene enyú, nana bɔ́ Isrelí ákelege fɔ́ manwú ne Esɔ́wɔ́. Epyembo nnó Esɔ́wɔ́ ntó agene nye ébwɔ́ meshwe. ³² Esɔ́wɔ́ apye ébwɔ́ ako ábélégέ fɔ́ mabe jí, ébwɔ́ álu eké bɔ́ deno

abi meti éla epɔ́ manlyaa gepugé deno. Ji apyembo nnó ji agene bɔ́ ako meshwe.

Ngo Esɔ́wɔ́ apwɔ́ amu bɔ́ ákágé kaá

³³ Eeh Esɔ́wɔ́ sé ala melu ne bɔ́ ako. Denja tíi ne defáó etiré ji awyaa dépwɔ́ amu. Nde muú akágé garé ula bi depɔ́ desogé ji meno? Nde muú akágé ndere ji apyéé depɔ́ tíi? ³⁴ Elú wye ndere ásamé né nywe Esɔ́wɔ́ nnó, “Nde muú akágé uferé Esɔ́wɔ́? Ne ndé muú akaá dɔ́ mambé muú ayi achyge ji majyéé? ³⁵ Nde muú achyéé me ji echyé nnó Esɔ́wɔ́ ntó ashuú jí?” ³⁶ Esɔ́wɔ́ ne akwyéé yéndégenó ne élé jíi ne apyéé nnó yéndégenó gekene, ne élé getu jíi ne yéndégenó gelu. Ngo abe ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

12

Chyge genwáge nyú mbaá Esɔ́wɔ́ ndere gepé éyigé gelu gebe

¹ Anme ba, ndere unó bi ngarege enyú ulú wáwálé, mkpeage enyú nnó gétúgέ galógál ayi Esɔ́wɔ́ alerege, déchyéé gemege nyú mbaá Esɔ́wɔ́ ndere genógé gepé eyi gelu gebe, éyigé débele ndere genógé ukpea mbaá Esɔ́wɔ́, eyi gepyéé metáó egáó jí. Ge meti éwé enyú débɔ́ manogé Esɔ́wɔ́ wáwálé na. ² Ekágé dema dépyége unó eké bɔ́ mme. Gogé Esɔ́wɔ́ akwaré genwáge nyú, achyéé enyú matáó ayi make. Ebege mbo enyú dékágé nye genó éyigé Esɔ́wɔ́ akelege nnó enyú dépyége, éyigé gelome, éyigé gegáó jí metáó ne gekwane.

³ Ne gétúgέ echyé éwé Esɔ́wɔ́ achyéé me né ulɔ́ melu bíi, mkpeage enyú nnó ekágé muú nyú fɔ́ aferege nnó ji anjea geme apwɔ́ ndere ji alu. Muú aké aferege genó eyi getome ne jimbo, áférégέ né meti éwé elu cho ndere ji áfyéé metáó ne Jisɔ́s. ⁴ Menyammye sé álu ama ne awyaa gejamégé upɔ́, yéndé gepɔ́ gewyaa ébi utáó. ⁵ Mbɔ́ntó ne esé yé élé esé delu gejame, dékwe eké menyammye ama gétúgέ déchomé mmye ne Kras, ne yéndémuú sé alige mmye ne nte. ⁶ Esɔ́wɔ́ né ulɔ́ melu bíi achyéé yéndémuú sé ewuú echyé. Yéndémuú agbaré echyé wuú chanéné. Mbágé achyéé wɔ́ echyé éwé ogarege mekomejɔ́ wuú, garege ndere ofyéé metáó ne jí, ⁷ mbágé élú lé mampyége utáó bíi, pyege chanéné, mbógé élú lé manlere, lerege chanéné, ⁸ mbógé élú lé mamfyé bɔ́ eshye, fyége ébwɔ́ eshye chanéné, mbógé élú lé echyé manchyége, achyége byagebyage, mbógé élú lé mampógé bɔ́, poóge ne metáó wye meko, muú ayi agene bɔ́ meshwe, agene ne metáó megomego.

⁹ Bógé gejeé éyigé wáwálé ne ate, paágé unó nchye, gbarege unó ulúulú ne eshye. ¹⁰ Bógé gejeé ne ate anme ndere débɔ́ ne bɔ́ ula gepú nyú, kpagé gechyéé manógé ate. ¹¹ Pyégé utáó nyú débégé ne gepwa, pyégé utáó Ata ne matáó nyú mako. ¹² Bégé

ne nechóshó né genó eyigé enyú déneré metá wye. Kógé metáó né efwyale ewé enyú dégene. Négé wye mmye yéndégébé. ¹³ Chyegé unó ebifó ebi enyú déwyaá mbaá ate bóó Esówo abi alu mbya. Nenegé manombi nyú mbaá ankéé.

¹⁴ Nегemmye nnó Esówo ájé bóó abi ámmyeé amu ne enyú. Dénege f3 nnó Esówo alere ebwó utoŋkwa, nege lé nnó Esówo ájé bwó jéle. ¹⁵ Bege metáó megómégó ne bóó abi awyaá metáó megómégó. Bege ne mesome metáó ne bóó abi awyaá mesome. ¹⁶ Bege nesó ne ate. Ekágé débwege mmye, chogé mmye ne bóó abi áshulege gemge bwó mme. Ekágé déferege nnó dékaá dóó.

¹⁷ Muú apyegé enyú gabo, ekágé déshuú ji. Pyegé lé unó bi yéndémuú aselé nnó ulú cho. ¹⁸ Ebege kókogé, né egbe ewé nyú mmyege nnó débe nesó ne yéndémuú. ¹⁹ Anjme ba, muú apyegé enyú genó gebo, déshugé f3 amu. Lyagé Esówo ne ashuú muú yimbo amu néndé ása né mmu njwe Esówo nnó, “Ata aké amu mashugé élé aya, ne me nshugé nyé amu.” ²⁰ Yémbó pyegé ndere asamé né mmu njwe Esówo nnó, “Mbogé mesa aké ammyeé bóó mawámé nyú, chyegé ebwó menyéé, mmwólé manaá eké epyeé ebwó, chyegé ebwó genó eyigé anyuú. Déké dépyeé mbo, elú eké dénerere bwó ujéje mewe né mekpo ne mmye egboó nyé ebwó.” ²¹ Dékamege nchye ase enyú utó, mmyege nnó galógáló nyú ase uto nchye.

13

Bóó áwúgé ne ákpakpa bwó

¹ Yéndémuú awúgé ne bóó kpakpa abi njomna áchyeé ebwó utó, néndé muú ákágé be f3 muú kpaá bóó ayi Esówo alá ákame wó. Ne Esówo ne afyéé ákpakpa meló ako. ² Ndere elúmbó, yéndémuú ayi átenege ukóló ne ákpakpa meló, átenege mbo lé ukóló ne bóó abi Esówo áfyéé nnó ábé. Ne yéndémuú ayi átenege ukóló, ákuú mbo élé unáó mpa ne geme jíí. ³ Bóó kpakpa áfelegé f3 ame mbaá bóó abi ápye unó bi ulú cho, áfelegé élé mbaá abi ápye gabo. Ndere elúmbó, pyege yé genó eyigé ebwó ákelege ne ebwó áfenge nyé wó. ⁴ Néndé ebwó alú élé bóó utáó Esówo, ápyeé utáó né galógáló nyú. Ne mbogé wó ópyege gye, óbo mamfógé ebwó néndé utó bi Esówo achyeé ebwó upó f3 detu. Ebwó alu bóó utáó Esówo ne áchyege efwyale ndere Esówo ákelege mbaá bóó abi ápyeé gabo. ⁵ Ndere elúmbó, débo manwúgé ne ákpakpa meló, epóf3 gétúgé dékelege mambo efwyale ewú ewú wó, élé gétúgé dékelege ntó mampyegé genó eyigé matáó nyú ágarage nnó gelu cho.

⁶ Getú eyigémbó ntó ne enyú déchyege ŋkamakpo, néndé ákpakpa meló alú lé bóó utáó Esówo ndere ápyeé unó bí ebwó ábóó mampye. ⁷ Chyegé ebwó unó bi ulú ebi

bwó. Mbogé élé ŋka makpo ne ebwó ákelege chyegé ebwó. Mbogé élé ŋka matu yé eyi unó bi enyú déwyaá ne ebwó ákelege nnó déchyeé, chyegé ebwó. Mbogé ákelege nnó déwúgé ne ebwó, wúgé ne ebwó. Mbogé énogé ne ebwó ákelege, nógé ebwó.

Ndere muú abáó mambé ne nte menjme

⁸ Yéndémuú nyú ákwa ujwáó bií uko. Ne ujwáó ebi débóó mankwá élé mambó gejeé ne ate anjme. Muú ayi abáó gejeé ne ate anjme, apyeé mbo élé genó eyigé ebe ejoó. ⁹ Ebe ewé eké, “Muú akwege f3 uló, muú awágé f3 nte muú, muú ájogé f3 ejo, muú áfyege ame né genóge nte,” ne mabe ayi f3 mako, ácho aji né ebe ema, ewé eké, “Gbógé ne nte menjme wyeé ndere ogboó ne geme jyéé.” ¹⁰ Muú abogé gejeé ne nte menjme, apyeé f3 ji gabo. Ndere elúmbó, muú aké abáó gejeé ne nte menjme apyeé mbo lé yéndégenó eyigé ebe ejoó.

¹¹ Debó mampyegé wyembó néndé dékaá gefage gébé eyigé esé délu mbo wye. Gébé gekwane eyi débo mampeé geja, néndé gébé eyigé esé détanage né efwyale gabo gela kwákwólé gepwó ndere gebo gelú mbembe ayi défyéé metáó ne Jisós fyéé. ¹² Elá gáchyee utuú ubye. Elá gachyee bíi ujyaá. Délyaa unó bi bóó ápyeé né gemua, défyé unó ummye ebi Esówo achyegé démmye ummye bíi gbáó. ¹³ Dépyegé unó chanéné ndere bóó abi ápye unó bíi gbáó. Lyagé mapaá mabomabo, dényúgé f3 mmoó dékwene. Lyagé unó bi ugboó mmye. Déwamégé f3 ne ate, désogé f3 metáó nnó bóó abo unó ápwo enyú. ¹⁴ Chyegé gemge nyú geko mbaá Ata Jisós Kras, délyaa manferege ndere dépye mmye ekwilegé enyu mampye ubobo unó bi menyammye ákelege.

14

Muú ayi dbené né depóre Esówo, ne ayi alá dbené wó

¹ Segé muú ayi alá bene né depóre Esówo wó, dényéégé f3 mbeé ne ji né genó eyi ji áferege, yé gelú cho yé gelú gyeé. ² Muú ayi f3, metáó ewé ji afyéé ne Esówo égarége ji nnó anyegé yéndégenó. Yémbó muú ayi alá bené né depóre Esówo wó, metáó ewuú égarége ji nnó anyéégé lé ulá. ³ Ne ékágé muú ayi anyéé yéndégenó, ábyágé ayi alá anyéé. Ne ékágé muú ayi alá anyéé yéndégenó ajógé nnó ayi anyéé yéndégenó alu gyeé, néndé Esówo ase ji ntó nnó alú muú wuú. ⁴ Wó ulú wa ayi ójogé nnó maá utáó muú yicha alu gyeé? Muú ayi abáó maá utáó yimbo ne ákágé garé mbogé alu gyeé yé alu cho. Ne abeé nyé cho néndé Esówo apye nyé ji atene cho.

⁵ Bóó abifó áferege nnó bíi uma unjia geme upwó ebifó ne abifó áferege nnó yé bíi bi unjia geme upwó nte upó. Yéndémuú abo mamferé né metáó wuú akaá genó eyi gelú

cho. ⁶ Bóó abi áferé nnó bii uma ujea geme upwó ebifó, ápyembó manógé Ata. Bóó abi anyeé yéndégenó, apyeé mbó manógé Ata néndé ébwó achyegé matame mbaá Esówo gétúgé menyéé yimbo ne anyé. Bóó abi áshyá manyé ufóó menyéé ebifó, ápyembó manógé Ata ne achyegé ntó Esówo matame. ⁷ Yé muú sé fó apó mbe, mampyege elé unó bi ji akele. Ne yé muú sé fó ntó ayi akele nnó agboó néndé mbó ne ji akele apó. ⁸ Yé mbógé esé débégé abe élú élé nnó dénógé Ata. Ne yé mbógé dégbo lé gboó élú lé nnó dénógé Ata. Ndere élúmbó, yé délu abe yé dégbo délu lé bós Esówo. ⁹ Né gétú éyigémbó Kras agbó, ne akwilé né negbo nnó ji abe Ata mbaá bós abi álú abe ne abi agboó. ¹⁰ Ulannó yé ne wó ógaregé nte menjme nnó alu gyeé? Yé wó ntó ulannó ne wó óbyáá nte menjme wyeé? Esé ako détenege nye né mbe ushu Esówo, asó mpa sé. ¹¹ Asá né njwe Esówo nnó, “Ata aké te mbaá me nlú wáwálé, yéndémuú atome nye mano né mbe ushu wa, ne yéndémuú agarége nye ne meno wuú nnó, me nlú Esówo.” ¹² Nderé élúmbó, yéndémuú sé jimboó agaregé nye Esówo ama mpa ndere ji apyeé ne gerwá jíi.

¹³ Gétú éyigémbó, débó manlyáá mangarege nnó muú yina alu cho ayina alu gyeé. Yémbó tóge eshye mange nnó ékágé dépye genó eyi gépyeé nte menjme yifó akparé yé nnó ákpé né gabo. ¹⁴ Me, ndere muú ayi nchomé mmye ne Ata Jisós, nkaá nnó yé menyéé fí ayi alu, ála apó fó pópó apó. Yémbó muú ákamege nnó gefoge menyéé ayifó apó fó pópó, ebyennó apó fó pópó né éta wuú. ¹⁵ Ne mbógé genó éyigé wó ónyeé gepyeé anjme abifó ábóó éfwyale né metáó, ebyennó wó ólerege fí gejeé. Ékágé gétúgé genó éyigé wó ónyeé ócho nte menjme wyeé muú Kras agboó ntó gétú jíi. ¹⁶ Ékágé ópyeé genó éyigé áferé nnó gelú cho, mbógé gepye nnó nte menjme wye apye gabo. Ópyege mbó bós ákage chós mabó nyú bós Esówo, ¹⁷ néndé gefwa éyigé Esówo ágbárege, gebóó fí genó mampye ne manyégé ne manyúgé wó. Elé mampye unó bi úlú cho, mambé neso ne bós, ne mambé ne metáó megómege, unó bi Mendoó Ukpea echyegé. ¹⁸ Ne muú aké apyeé utáó Kras né gefóó eyi, apyeé metáó égós Esówo ne bós ntó áfégé nye jíi.

¹⁹ Ndere élúmbó, débó mafye mekpo mampyege lé unó bi uchwáó ne neso né démmye nnó esé défyegé ate anjme eshye né deporé Esówo. ²⁰ Ékágé gétúgé menyéé ócho unó bi Esówo apyeé. Yéndé genó éyigé ányeé gelú pópó. Yémbó élú gyeé manyé yéndégenó eyi gepye nte menjme yifó akwe né gabo. ²¹ Elú galógáló nnó wó ólyáá manyégé menya, manyúgé mmoó yé mampyege yéndégenó eyi gékágé pye nte menjme wye akwe né gabo. ²² Ndere élúmbó, ékágé ólyáá nnó muú fí akaá genó éyigé wó ókamé né mechó éwéna,

yémbó wye lé enyú ne Esówo ne dékage kaá geji. Metáó megómege ébe ne muú ayi álá shulege fí ndo né geme ji gétúgé apye genó éyigé ji akaá nnó gelú cho. ²³ Yémbó muú abegé ne dembyó né unó bi ji anyeé, Esówo agaré nnó akwe mpa, gétúgé ányeé unó bi mbó ayi álá kamé fí nnó élú cho nnó ji anyé ubi wó. Ne yéndégenó éyigé muú apyeé ayi álá kamé nnó gelú cho élé gabo.

15

Bóó Kras ápyegé lé unó bi ugós ate anjme metáó

¹ Esé abi débené né deporé Esówo, débó mampógé abi álá béné wó né unó bi ébwó ápye gyeé, ébi ujwerege ébwó mankaá. Dépyege fí lé unó bi ugós esé ambóó metáó. ² Yéndémuú sé apyege genó eyi gegós ate anjme metáó nnó ébwó ábené né deporé Esówo né galógáló bws nnó ébwó áwe. ³ Néndé yé Kras apyeé fí unó bi ugós lé jimboó metáó wó. Yémbó, ndere ásamé né njwe Esówo nnó, “Mashye ayi bós áshyeé wó áshulé me né mmye.” ⁴ Yéndé genó éyigé ásamé nya né mmu njwe Esówo, ása geji nnó gechyeé esé majyeé, nnó ndere mekomejós Esówo apyeé nnó esé dékógé metáó, ne nnó esé détenege ne eshye né deporé Esówo. Esé déterege metáó nnó Esówo apye nye unó bi ji anyémeno. ⁵ Nnenemmye nnó Esówo muú apyeé enyú dékógé metáó ne détenege ne eshye né depo étí, apóó enyú débé meko ama ne ate ndere dékwólege gekáge neke Kras Jisós, ⁶ nnó enyú ako chóncho né meko ama défegé nye Esówo muú alu nte Ata sé Jisós Kras.

Abya melóméló alu ayi bós Jus ne bós abi álá apó bós Jus

⁷ Segé yé ate, ndere Kras asele enyú. Dépyege mbó, bós áfegé nye Esówo. ⁸ Me ngarege enyú nnó Kras achwó póó esé bós Jus, manlere nnó Esówo apyeé genó éyigé ajós nnó apyeé, nnó genó éyigé ji anyémeno ne ukwene ante se getane wáwálé, ⁹ nnó bós abi álá pó bós Jus, áfégé Esówo né meshwe ayi ji agene ébwó. Elú wye ndere ásamé né mmu njwe Esówo nnó, “Ndere élúmbó me nfegé nye wó né geluage bós abi álá apó bós Jus, nkwane nye makwa nféé wó.” ¹⁰ Ama ása ntó nnó, “Enyú abi dela depo bós Jus, bege ne nechóchó chóncho ne bós Esówo.” ¹¹ Ama ása ntó nnó, “Enyú bós abi dela pó bós Jus, fège Ata. Bós ako aféé jíi.” ¹² Ne Asaya ajós ntó aké, “Mpyáne Jesse achwáó nye, ne abeé nye mfwa mbaá bós abi álá pó bós Jus, ne ébwó ánerage nye metáó ne jíi.”

¹³ Nnenemmye nnó Esówo muú apyeé enyú déterege metáó ne ji, apye enyú débé ne nechóchó gejaméjame ne neso ndere défyéé metáó ne ji ne nnó utó Mendoó Ukpea upye metáó éwé déneré mbó éwéne.

Pɔl agaré ula bi ji ásamé n̄wɛ yina

¹⁴ An̄me ba, me mbɔɔ nkaá chánéné nnó enyú am̄bɔɔ delɔme melu dɔɔ. Nkaá ntó nnó enyú dewyaá defɔɔ ne yéndemuú nyú ákágé chyéé nte majyéé. ¹⁵ Yémbɔ né mmu n̄wɛ yina, nsa enyú unó fɔ m̄pɔ ne efo nnó m̄pye enyú détege ubi. Me m̄bɔ nsa m̄pɔ ne efo gétúgɛ galógál ayi Esɔwɔ álére me, ¹⁶ me nsame unó bina néndé Esɔwɔ apye nnó me mbe muú utɔɔ Kras Jisɔs mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus. Me m̄pyéé utɔɔ eba ndere m̄mpye upɛ, mangarege abya melóméló ayi atane mbaá Esɔwɔ né mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, nnó ebwɔ ábɛ ndere echyɛ ewé Esɔwɔ akame manse, ewé Mendoó Ukpea epyéé nnó ebe genógé ukpea mbaá Esɔwɔ. ¹⁷ Me n̄wyaá gepɔge né utɔɔ bi me m̄pyéé mbaá Esɔwɔ gétúgɛ nchomé m̄m̄ye ne Kras Jisɔs. ¹⁸ Nkágé do fɔ ebwɔ ewɔme né genó eyigé cha ekósé nnó Kras apóó me nnó gétúgɛ mekomejɔɔ ayi mengaré ne unó bi m̄pyéé, bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus áwuú ne Esɔwɔ nana, ¹⁹ né utó gepɔge ufelekpa ne utó Mendoó Ukpea. Ndere elúmbɔ, aló né Jerosale ókwoné né gebágé mewaá Ilirikum, nke me nnere mangaré abya melóméló Kras ewu. ²⁰ Elú me me metɔɔ nnó me ngarege abya melóméló Kras né mbaá ayi yé muú fɔ alá lú dangaré, nnó ekágé ebé eké ntenege gepú mfaá nebamé eníne muú ayicha afyéé. ²¹ Elú wye ndere ásamé né mmu n̄wɛ Esɔwɔ nnó, “Bɔɔ abi alá alu dangaré ebwɔ abya wuú agne nye ji, ne abi alá alu danwú depó eti détomé ne ji, ákaágé nye.” ²² Gége genó eyi gegbéé me gejame ndɔ nla chwɔ fɔ n̄ge enyú wɔ.

Pɔl ashuú manjye ge bɔɔ Esɔwɔ né melo Rom

²³ Yémbɔ nana ayi nnere utɔɔ ba né uba mewaá bina ne te mbaá me nshyage me né gejamégé an̄me manchwɔ ge enyú, ²⁴ nferé nnó ntenege nye eféé n̄ge enyú gebégé nké n̄jyéé Spɛn nnó mbe ne enyú mboó ndɔɔ, enyú dépóó me n̄jye mbe ne neke na. ²⁵ Yémbɔ nana n̄jyéé kpe Jerosale manjye chyéé echyɛ mbaá bɔɔ Esɔwɔ abi alu ewú. ²⁶ Néndé metɔɔ ego bɔɔ Esɔwɔ né ubaá mewaá Masedonia ne Akaya, achwɔ n̄ka mampó ubya bɔɔ né geluage bɔɔ Esɔwɔ né Jerosale. ²⁷ Metɔɔ ego ebwɔ mampye m̄bɔ. Elú eké ujwɔɔ ne ebwɔ anyéé bɔɔ Jus néndé te mbaá bɔɔ Jus ápyéé ebwɔ abɔɔ mejé ewé abya melóméló achwɔɔ ne ewú, ebwɔ ntó age nnó elú galógál mampó ebwɔ ne n̄ka. ²⁸ Ne gebégé me nnerege nye manse n̄ka yina eyi ate an̄me achwɔɔ ne nchyege mbaá ubya bɔɔ bim̄bɔ, nkoógé nye manjye Spɛn ne ntenege nye eféé né Rom. ²⁹ Nkaá nnó me nchwogɛ ge nyú, nchwɔɔ nye ne gekpekpɛgɛ méjé ewé Kras achyégé enyú.

³⁰ An̄me ba, gétúgɛ metɔɔ ewé esé défyéé ne Ata Jisɔs Kras ne gétúgɛ Mendoó Ukpea epye

esé débɔɔ gejeé ne ate, nkpeage enyú nnó décho mbwa ne me dénneném̄m̄ye mbaá Esɔwɔ gétú ya. ³¹ Negé m̄m̄ye nnó mbágé bɔɔ abi alá fyéé metɔɔ ne Ata né Judiya wɔ apyɛge me, Ata afere me né amu bwɔ ne nnó bɔɔ Esɔwɔ né melo Jerosale ákamé manse echyɛ ewé me nchwɔɔ ebwɔ ne ewú. ³² Dépyégé m̄bɔ, mbágé Esɔwɔ ákamege, me nchwɔɔ ewú ne nechóchó, me ne enyú chóncho défyɛ nye ate eshyɛ. ³³ Nn̄em̄m̄ye nnó Esɔwɔ muú apyéé esé débéé né nesɔ abɛ ne enyú. Amen.

16

Pɔl alɔ matame mbaá bɔɔ Esɔwɔ né Rom

¹ Nkelege mampye enyú dékaá nnó Fobe, men̄me sé ayi mendée awyaá gepɔ galógéló. Ji alu m̄mpoó né echoméle bɔɔ Jisɔs né melo Senkrea. ² Ndere ji achwɔɔ ewu segé ji ndere bɔɔ Jisɔs ásele nte men̄me. Pógé ji né yéndégenó eyigé ji akelé néndé ji apóó me gejamégé bɔɔ yé me ntó.

³ Tamegé Priska ebwɔ ne Akwila. Ebwɔ ácho mbwa ne me dépyéé utɔɔ Kras Jisɔs. ⁴ Ela dachyéé m̄bɔ áchyɛ gemegɛ bwɔ getú ya. Me ntame ebwɔ yé machoméle bɔɔ Jisɔs ayi álu né gebagé mewaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus átame ntó ebwɔ. ⁵ Tamage ntó echoméle bɔɔ Jisɔs abi anywerege né gepúge ebwɔ.

Tamegé ntó Epenetus mejeé wa ayi ngbóo ne ji. Ji alu muú mbe ayi akame ne Kras né gebagé mewaá Esya. ⁶ Tamege Meri muú apye utɔɔ ne eshyɛ né galógál nyú. ⁷ Tamegé Andronikɔs ne Junias ate bɔɔ melo wa. Ebwɔ abɔ alú né denɔ chóncho ne me. Ebwɔ ábɔ me mbe ácho m̄m̄ye ne Kras gemegé nnó me ncho. Ebwɔ álu bɔɔ abi áwyaá enógé né geluage ángbá Kras.

⁸ Tamegé Amplatɔs nte men̄me ayi ngbóo ne ji dɔɔ gétúgɛ déchomé m̄m̄ye ne Ata. ⁹ Tamegé Ubanɔs nte men̄me ayi apye utɔɔ Kras chóncho ne esé ne Stakys mejeé wa ngbóo ne ji. ¹⁰ Tamegé Apelis muú aléré wáwálé nnó ji alú muú Kras. Tamegé ntó ula gepúgɛ Aristobolos. ¹¹ Tamegé Herɔdyɔn muú melo wa. Tamegé ntó abi álu bɔɔ Jisɔs né ula gepúgɛ Nasisɔs.

¹² Tamegé Trifana ne Trifɔsa. Andée bina ápyéé utɔɔ Ata ne eshyɛ. Tamegé Pesis, mejeé wa ayi gejeé. Mendée ayina apye utɔɔ Ata ne eshyɛ. ¹³ Tamegé Rufɔs muú Ata aijaá. Tamegé ntó mma awuú muú aselé me ndere maá awuú. ¹⁴ Tamegé Asinkritɔs ne Filegɔn, ne Hemes ne Patrobas ne Hemas ne an̄me abifɔ abi álu ne ebwɔ. ¹⁵ Tamegé Filologɔs ne Julya ne Neros ne men̄mo wuú ayi mendée ne Olymfas ne bɔɔ Esɔwɔ ako abi alu ne ebwɔ.

¹⁶ Tyagé ate ne gejeé. Machomele bɔɔ Kras ako ayi álu wé alɔɔ enyú matamé.

Pɔl achyɛ́ bɔ́ Kras né Rom kwyakwya majyɛ́

¹⁷ Aɲme ba, nnene enyú mmye nnó dese gébé ne bɔ́ abi áchwɔ́ ne ángya, ne ábúlége matá bɔ́ abi áfyɛ metá ne Kras. Ébwó álerege unó bi cha ébi ula upó fɔ́ unó bi bɔ́ Kras. Bege tete ne ébwó. ¹⁸ Ufó bɔ́ bina ápye fɔ́ utá Ata sé Kras. Apye lé unó bi ébwó áwuú chanéné. Áselé geláge mejá ne mejá dembwólé ánywaá bɔ́ abi matá bwó álu dada. ¹⁹ Yéndemuú Kras akaá nnó enyú dépye unó bi abya melóméló áké enyú dépyege. Gétú eyigémbɔ metá égwó me ne enyú. Yémbɔ nkelege nnó enyú débɛ ne dénga nnó dépyege uno ulúúl, ne nkelege ntó nnó débɛ chíŋ ékágé dépyege unó nchye. ²⁰ Ela dachyɛ́, Éswɔ́ muú apyɛ́ ésé débɛ́ nesɔ́ ne ate apyɛ́ nye enyú dépwá danchɔ́meló, ji ala eké déjyaré ne uka.

Nnɛnɛmmye nnó Ata sé Jisɔ́ Kras aleré enyú galógáló.

²¹ Timóti nte muú ayi mpyɛ́ utá uluá ne ji atamegé enyú. Lukíɔ́ ne Jasón ne Sásipata ate bɔ́ melɔ́ wa áló ntó enyú matame.

²² Me Tetiyɔ́ muú mpógé Pɔl mansa ɲwe ayina, nló enyú matamé ndere muú ayi áchomé mmye ne Ata.

²³ Gayɔ́ muú ábelé me, ne echomele bɔ́ Jisɔ́ abi anywerege né gepú ji áló enyú matame. Erastus muú ábélege ɲka melɔ́ ne meɲme sé Kwatɔ́ áló enyú matame.

²⁴ [Nnɛnɛmmye nnó Ata Jisɔ́ Kras alerege enyú galógáló.]

Pɔl afɛ́gé Éswɔ́ né kwyakwya malɔ ɲwe yina

²⁵ Déchye Éswɔ́ ɲgo. Ji akaágé pye enyú détené ne eshye né metá ewé enyú défyɛ́ ne Jisɔ́ Kras ndere me ngaré enyú depɔ́ré Kras né abya melóméló. Ne abya melóméló yina alu lé genó eyigé Éswɔ́ ábelé nya bibíi te gachíi. ²⁶ Yémbɔ nana Éswɔ́ aleré gbɔ́ɲɔ́ unó bi ji abɔ́ abelé bibíi. Éswɔ́ muú alá agboó fɔ́ ajá nnó dégaré unó bi bɔ́ ekpávé bíi ábɔ́ ásamé mbaá bɔ́ mme meko nnó áfyɛ́ metá ne Éswɔ́ ne áwúgé ne ji.

²⁷ ɲgo abɛ ne Éswɔ́ te kwyakwya. Ji mbíi ne awyaá dénga deko. Ébe mba, gétúgé genó eyigé Jisɔ́ Kras apyɛ́. Amen.

ŊWE mbε ayi Pōl ásamé mbaá εchomele bᵔᵔ Kras né Kōrent

Pōl atamege bᵔᵔ Jisᵔs né melᵔ Kōrent

¹ Me Pōl ne meŋme sé Sᵔstenis ne désamé Ŋwe ayina. Eᵔᵔwᵔ akú me ndere ji akélege nnᵔ me mbε Ŋgbá Kras Jisᵔs.

² Detᵔme Ŋwe ayina εta enyú εchomele bᵔᵔ Jisᵔs né Kōrent. Enyú ako abi Eᵔᵔwᵔ akúú nnᵔ débé bᵔᵔ bíí, apye mé enyú délá bᵔᵔ ukpea ndere déchome mmye ne Kras Jisᵔs. Wyεmbᵔ ntᵔ ne ji apyεé chóncho ne bᵔᵔ ako abi álú yéndé mbaá ánógé Ata εsé Jisᵔs Kras. Ji álú Ata awese ne awu bwᵔ.

³ Eᵔe dénenemmye nnᵔ Nte sé Eᵔᵔwᵔ ne Ata Jisᵔs Kras álérégé enyú galógál, ne ápye enyú débé ne nesa.

Bᵔᵔ Kras áwyaá mejeé ndere áchome mmye ne ji

⁴ Ne yéndégébé me nké nnenemmye gétúgé enyú, ntaamege Eᵔᵔwᵔ muú me nnógé néndé alere enyú galógál wuú ndere dechomé mmye ne Kras Jisᵔs. ⁵ Elé gétú ji ne Eᵔᵔwᵔ ajélé enyú né mati makᵔ, apye enyú débᵔ dengáre mejaᵔ matimati ne nnᵔ dékágé ntᵔ depᵔ etií matimati. ⁶ Ewéna eléré nnᵔ abya melómélᵔ Kras ayi Me ngaré enyú akpε enyú mmye wáwálé. ⁷ Ndere elúmbᵔ, enyú déwya mé yéndé εchye ewé Mendoó Ukpea εchyege bᵔᵔ Eᵔᵔwᵔ ndere débelé ame meti dégilé nnᵔ dége Ata Jisᵔs Kras sé akéré meso fa mme. ⁸ Eᵔᵔwᵔ apye nye ntᵔ enyú détené chánchá té kwyakwya, ne muú fᵔ ashulégé fᵔ enyú ndo né bíí bí Ata sé Jisᵔs Kras akérege fa mme nnᵔ enyú dépye gyé. ⁹ Eᵔᵔwᵔ muú ajógé genᵔ apyεε, elé ji ne akúú enyú nnᵔ décho mbwa ne Maá wuú Jisᵔs Kras ayi álú Ata εsé.

Anᵔya akpε né εchomele bᵔᵔ Kras

¹⁰ Anᵔmé ba, nnene enyú mmye né mabᵔ Ata sé Jisᵔs Kras nnᵔ déwamagé sé, bége meko ama. Débégé mbᵔ, anᵔya abéé fᵔ né metᵔᵔ metᵔᵔ nyú. Bége chónchᵔ ne ate, né uféré nyú ne metᵔᵔ sma. ¹¹ Njógé mbᵔ néndé, bᵔᵔ fᵔ né gepúgé Kleo agaré me nnᵔ enyú déwamege ne ate. ¹² Genᵔ eyigé njógé mbᵔ gélú nnᵔ, bᵔᵔ abifᵔ ajógé áké εbwᵔ álú bᵔᵔ Pōl, abifᵔ áké εbwᵔ álú bᵔᵔ Apolos, abifᵔ áké εbwᵔ álú bᵔᵔ Sefas, ne abifᵔ ntᵔ áké εbwᵔ álú bᵔᵔ Kras. ¹³ Enyú dékaré Kras malumalu, élᵔ mbᵔ? Nnᵔ me Pōl ne áwᵔmᵔ né gekwa gétúgé enyú? Wa áwyaá enyú manaá Eᵔᵔwᵔ né mabᵔ ma?

¹⁴ Ntamege Eᵔᵔwᵔ nnᵔ, né gelúage enyú yeé muú ayi cha ayi nwyaa ji manaá Eᵔᵔwᵔ apᵔ, ekosé Kripus εbwᵔ ne Gayos. ¹⁵ Ne muú nyú fᵔ akaagé jaᵔ nnᵔ me nwyaa ji manaá Eᵔᵔwᵔ né mabᵔ ma. ¹⁶ (Ch mente,

nnᵔ nwyaa ntᵔ Stefanas manaá Eᵔᵔwᵔ ne bᵔᵔ abi alu né gepú jíí, nferé nnᵔ me mma nwyaa sé muú ayichá manaá Eᵔᵔwᵔ wᵔ ekosé bina) ¹⁷ Jisᵔs Kras atᵔ fᵔ me nnᵔ nchwᵔ nwyágé bᵔᵔ manaá Eᵔᵔwᵔ wᵔ, atᵔ lé me nnᵔ nchwᵔ ngáregé bᵔᵔ abya melómélᵔ. Nchwᵔ fᵔ mankwáné denyaré mejaᵔ né dengá eta ngáregé bᵔᵔ wᵔ. Mbᵔ mpye mbᵔ, mbᵔ abya melómélᵔ ayi agarege ndere Jisᵔs agboᵔ ne gekwa abéé sé ne uto ne me mpyé fᵔ mbᵔ wᵔ.

Kras ne alú uto ne dengáre Eᵔᵔwᵔ

¹⁸ Bᵔᵔ abi anomé mme detú, áse nnᵔ abya melómélᵔ yina, ayi εsé dégárege ndere Jisᵔs agboᵔ né gekwa alu genᵔkené gé genᵔ. Yémbᵔ né εsé abi Eᵔᵔwᵔ áwénege gemége sé, dékaa nnᵔ alú lé uto Eᵔᵔwᵔ. ¹⁹ Genᵔ eyigé njᵔᵔ mbᵔ, mbᵔ ne ásamé ntᵔ mmu Ŋwe Eᵔᵔwᵔ nnᵔ Eᵔᵔwᵔ aké, “Me mpye nye defóre bᵔᵔ dengá déno mme detú, ne mmpye nye anᵔ denyaré mejaᵔ bᵔᵔ abi ákaá dᵔᵔ akwé tametame.”

²⁰ Ndere elúmbᵔ, ebéε nye nnᵔ ne bᵔᵔ dengá? Ebéε nye nnᵔ ne abi akaá Ŋwe? Ebéε nye nnᵔ ne bᵔᵔ abi ákaá denyaré mejaᵔ? Mbᵔ ne Eᵔᵔwᵔ apye dengáre bᵔᵔ mme délá ukenᵔkéné unᵔ. ²¹ Eᵔᵔwᵔ ase dengá etií, apye nnᵔ ebége fᵔ kᵔkᵔge mbaá bᵔᵔ mme nnᵔ akaá ji né denᵔa etiré bwᵔ. Yémbᵔ, ase abya melómélᵔ ayi εsé dégárege, ayi bᵔᵔ áselé nnᵔ alú gekenᵔkéné gé genᵔ, áwéné gemége bᵔᵔ abi áfyéé metᵔᵔ ne ji. ²² Bᵔᵔ Jus akélege mangé lé ufélékpá ne ákame nnᵔ genᵔ eyigé muú ajóge gelu wáwálé. Abi bᵔᵔ Grek akélege mangε lé dengá ne ákame nnᵔ genᵔ eyigé déjógé gelu wáwálé. ²³ Eᵔé dégárege lé ndere áwᵔmᵔ né gekwa Muú yi Eᵔᵔwᵔ akweré ji élá gefwa. Abya yina ne apyεé matᵔᵔ anywᵔnege bᵔᵔ Jus né mmu ne bᵔᵔ abi álá pᵔ bᵔᵔ Jus ásele nnᵔ álú lé gekenᵔkéné gé genᵔ. ²⁴ Yémbᵔ bᵔᵔ Jus abifᵔ, ne bᵔᵔ Grek, abi Eᵔᵔwᵔ akúú nnᵔ ábé bᵔᵔ bíí, ákaá nnᵔ Kras alu uto Eᵔᵔwᵔ ne dengáre Eᵔᵔwᵔ. ²⁵ Unᵔ Eᵔᵔwᵔ ebi akwaa áferé nnᵔ úlú lé ukenᵔkéné unᵔ, dengá délú wye depwᵔ dengáre bwᵔ. Ne unᵔ Eᵔᵔwᵔ ebi akwaa áselé ntᵔ nnᵔ úlú jaᵔ, uwyaa εshye upwᵔ εshye ewé bwᵔ.

²⁶ Anᵔmé ba, tége nkane enyú débᵔ délú gébége Eᵔᵔwᵔ akúú enyú nnᵔ débé bᵔᵔ bíí. Né amé gejamége bᵔᵔ, áselé nnᵔ enyú depᵔ fᵔ ne genᵔ eyigé εbwᵔ ákaá nnᵔ élé dengá, gejamége enyú débᵔ depᵔ anᵔᵔ bᵔᵔ, ne gejamége enyú détané fᵔ né mala upᵔ kpakpa wᵔ. ²⁷ Yémbᵔ Eᵔᵔwᵔ ajya bᵔᵔ abi bᵔᵔ mme áferé nnᵔ álú ukenᵔkéné bᵔᵔ nnᵔ mekpᵔ unᵔᵔ εgbáre bᵔᵔ dengá. Ne ajya ntᵔ bᵔᵔ abi bᵔᵔ mme aferé nnᵔ aneá geme wᵔ, nnᵔ mekpᵔ unᵔᵔ εgbáre anᵔᵔ bᵔᵔ. ²⁸ Bᵔᵔ abi álá atané né mala upᵔ kpakpa wᵔ, abi bᵔᵔ mme ábayaá, εbwᵔ abi bᵔᵔ mme áselé nnᵔ aneá geme wᵔ, εbwᵔ ne Eᵔᵔwᵔ ajyaá nnᵔ ábé bᵔᵔ bíí. Eᵔᵔwᵔ apyεmbᵔ nnᵔ, atyaá unᵔ bi bᵔᵔ mme aferé

nnó nṣeá gēme. ²⁹ Nḍere elúmbò, yé muú ayi akáge do ebwò ewómé né mbe ushu Esòwò nnó, Esòwò ajyá me gétúgè me nṣeá gēme ápó. ³⁰ Ngba, ewómé mendóó epó, élé Esòwò jimboó ne apye nnó enyú dechó mmye ne Kras Jisòs. Jisòs yina ne alú denjá etiré Esòwò. Ji apye esé delú cho né mbe ushu Esòwò, apye ntó esé delá boó ukpea Esòwò, ne awené gemégè sé né yéndé gabo. ³¹ Nḍere elúmbò, dépyé ndere ásamé né mmu ḡwe Esòwò, nnó “Muú aké adóó ebwò ewómé, ádoógè gétúgè genó eyigé Ata Esòwò apye.”

2

Pòl agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

¹ Anmè ba, gébégè me nchwó nyá eta nyú, mangarè mekomejóó Esòwò nkpa fò anò denya ne denjá eta ne ngárege enyú mekomejóó yimbo wó. ² Nḍere mbó nlú ne enyú, njóó né metòó wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangarè abya Jisòs Kras ne nkane agboó né gekwa. ³ Nchwó eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaha ne efo metòó. ⁴ Mejóó ewé me njóó, ne unó bi me nleré enyú, uleré fò nnó me nwyáá anò denya ne denjáre mejóó mampye enyú dékamé ne genó eyigé me njóó wó. Yémbò élé uto Mendóó Ukpea ne upyèé nnó enyú dékaá nnó unó bi me njóó ne ebi nleré ulú wáwálé, ⁵ nnó enyú défyéé metòó ne Esòwò gétúgè uto bií. Me nkélégè fò nnó dénèré metòó né denjáre akwaá.

Mendóó Ukpea epye boó akaá denjáre Esòwò

⁶ Né egbe ewé denjá etiré delú wáwálé, déselè déti dedóó abya ne boó abi ábené né depòré Esòwò. Dénjá etiré na, depófó etiré boó mme, yé ebélé etire afwa mme néndé ela gachyéé gefwagé bwó gebyeé. ⁷ Ne esé degárege mekomejóó ne denjáre Esòwò etiré té nyá muú fò alá akaá wó, néndé Esòwò abó apye nnó muú fò akágè fò deti. Gémégè nnó mme yina aló, Esòwò abó abelé mé denjá etiré na, nnó gébégè ake apye genó eyigé gelu ji metòó, esé débo ḡgò wú. ⁸ Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denjá etiré na apó. Abó akaá, mbó áwó fò Jisòs Kras, Ata ayi apwòó amu né gekwa wó. ⁹ Yémbò genó eyigé Esòwò apye gelu wye ndere ásamé né mmu ḡwe Esòwò nnó, “Unó bi yé muú alá lu danje, ebi muú alá lu danwú, yé ebi muú ntó alá lu danfere, ubi ne Esòwò akwye ábelé mbaá boó abi ágboó ne ji.”

¹⁰ Né egbé ewesé, Esòwò apye esé dékaá unó bina, ndere atómé Mendóó Ukpea wú nnó apye esé dékaá ubi. Mendóó Ukpea Esòwò egéne yéndégenó chánchá, yé anò unó bi Esòwò alá lú dampye muú fò abó mbe akaá. ¹¹ Kágè nnó yé muú ayi akágè uféré bi ulú muú yichá né metòó ápó, ekosé muú yimbo

jimboó. Wyémbò ntó ne muú alá kágè uféré ebi ulú Esòwò metòó, ekosé Mendóó Esòwò jimboó. ¹² Nana esé boó Esòwò dékaá nnó achye fò sé mendóó boó mme wó, achye élé esé Mendóó wú nnó apye esé dékaáge unó bi ji achyege esé.

¹³ Nkaáwú ne degárege unó bina, delá degáregè fò ne denjáre akwaá. Degáre lé ndere Mendóó alerégè esé, mmye ké déselè uchuú ebi Mendóó alerégè degárege depòré Esòwò. ¹⁴ Yémbò muú ayi alá pò ne Mendóó Esòwò akélégè fò mankamé ne unó bi Mendóó Esòwò alérege. Aselé ubi nnó ulú lé ukenkéné unó eta wú, néndé élé Mendóó Esòwò ne apye nnó muú akaá ubi. Nḍere elúmbò, ji akágè kaá fò ubi. ¹⁵ Ne muú ayi Mendóó Esòwò alú ji mmye, acherege depó déko ne akaá yéndégenó. Yémbò, akágè chere fò ji, akaá gefógè muú ayi ji alu. ¹⁶ Genó eyigé me njóó mbó gélú wáwálé wye ndere ásamé né mmu ḡwe Esòwò nnó, “Yé muú akágè genó eyigé Esòwò aférege. Yé muú akágè chyeé Esòwò majyéé. Yémbò esé abi déwyaá Mendóó Esòwò ne dékágè genó eyigé Kras aférege.”

3

Boó abi ábené né depòré Kras áchwó fò ne angya

¹ Anmè ba, gébégè nlú ne enyú, ngarè fò enyú mekomejóó ndere boó abi Mendóó Esòwò elú ebwó né mmye wó. Ngarè enyú ndere boó abi alú ákwòlege unó mme yina ne boó abi alú ambane né depòré Kras. ² Me nleré enyú unó bi ulá utoó, wye ndere muú achyegé mamáné kó némbe alá aságè chyeé ji menyéé metometo. Me nleré fò enyú unó bi utoó wó, néndé enyú delú dambéne mankaá ubi. Yé nana delú dambéne. ³ Me njógè mbó, néndé enyú delú pyé unó mme yina ndere matòó nyú ákélege, demmye demboó, déwamege ne ate, ewéna eleré nnó enyú delú wye eké boó mme, delú pyéé wye unó bi ebwó apyèé. ⁴ Néndé, mbógè muú nyú ajógè nnó, “Me nlú muú Pòl,” ayifó aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depó fò chá ne boó mme.

⁵ Gárege me, enyú déferé nnó esé ne Apolos delú chá? Esé delú lé boó utoó Esòwò abi ji ajyáá nnó dépye enyú défyéé matòó ne ji. Yéndémuú sé apyèé utoó bií ndere Esòwò achye ji nnó apye. ⁶ Utoó bina, ulú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbe manaá wye. Yémbò Esòwò apye mbwé yimbo awené. ⁷ Nḍere elúmbò, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wó, Esòwò muú apye mbwé yimbo áwené ne ajeá gēme. ⁸ Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye alá wye janja. Ne Esòwò achyegé yéndémuú nsá ndere ji apyèé utoó bií. ⁹ Esé ne Apolos décho amu dépye utoó Esòwò uluá. Ne enyú

délú mekóó Èsòwò ewé ese dépye utóó wýe, enyú délú ntó gepú eyigé Èsòwò átēnege.

¹⁰ Né galógáló ayi Èsòwò abó áléré me, nló mampye utóó bíí eta nyú. Mpye utóó ndere mentené gepú melóméló ayi afyé nébómé gepú chánéné ne bós abifó álóó manténégé gepú mfaá nēni. Ne yéndemuú ayi átēnege mfaá nébómé eniné mbo, asé gebé. ¹¹ Èsòwò abelé mé Jisós Kras ndere nébómé eniné mbo. Ne yeé nébómé eniné chá eniné muú fò amage fyé népó sé. ¹² Bós abifó, ásele nye unó ulóúló ebi ákuú nnó gul, seleba, ne mataá malómáló, atené gepú né mfaá nébómé eniné mbo. Ne abifó ntó ásele nye unó bi ula utóó manchóó ndere dewee, mancha ne nchu átene gepú né mfaá nébómé eniné mbo. ¹³ Ne bíí uma ebi Jisós apane nye mpa bós, yéndé gefagé utóó ebi muú apyéé ugēnege nye gbógónó. Néndé né bíí bimbó, Èsòwò aselé nye mewe, afwóré utóó ebi yéndemuú apye, mangé nnó úlú ulóúló wa uboubo. ¹⁴ Mbógé gepú eyigé muú atené mfaá nébómé gepú eniné mbo gélá gésóó wó, mboó yimbó abóó nye nsá. ¹⁵ Ne mbógé gésógé ebyennó mboó yimbó atané amu. Yémbó jimbóó atanegē nye né efwyale gabo eké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésógé.

¹⁶ Dékaá fó nnó enyú délú melú ujwólé Èsòwò ne nnó Mendoó Èsòwò elú enyú mmye wó? ¹⁷ Ne muú achogé melú ujwólé Èsòwò, Èsòwò ntó áchóó genwá jíí. Melú ujwólé Èsòwò ewémbó, elú melu ukpea ne enyú ne délú melú ujwólé ewémbó.

¹⁸ Débwalégé gemage nyú. Mbógé muú nyú aférégé nnó awyaá denjá ndere bós mme awyaá, nchyege jí majyéé nnó ábwólé álá gefogé muú ayi bós mme ákuú nnó gekenjkénégé muú, nnó abó denjáré Èsòwò. ¹⁹ Me njóó mbo néndé, unó bi bós mme áselé nnó úlú denjá, úlú lé ukenjkéné unó mbaá Èsòwò. Elú wyémbó néndé ásá né mmu nyé Èsòwò nnó, “Bós abifó aférēge nnó ebwó áwyaá denjá, yémbó Èsòwò ápyene ebwó né denjá bwó.” ²⁰ Ne ama asá né mmu nyé Èsòwò nnó, “Ata akaá nnó uféré ebi muú denjá aférēge upó yeé genó.” ²¹ Ndere elúmbó, ékágé muú nyú ádogé ebwó ewómé gétúgé genó eyigé ákwaá ápyéé, ajógé nnó me nkwolege ayina, me nkwolegé fó ayina, kágé nnó yéndegenó gelú mé eyigé nyú. ²² Yé Pól, yeé Apolos, yelé Pita, yeé mme yina meko, yeé genwá, yeé negbo, unó bi úlú mbo nana ne ebi uchwóó meso gebé, Èsòwò apye nnó unó bina uko, úlú ebi enyú. ²³ Ne enyú ako delu bós Kras, ne Kras atane mbaá Èsòwò.

4

Pól atee bós Kras né Kōrent ndere genwáge ngbá Kras gébóó mambé

¹ Ndere elúmbó, sége nnó esé delu lé baá utóó Kras ne bós abi Èsòwò afyé né amu sé unó bíí ebi ubó úlú bíbí nnó dépye bós ákaá.

² Ne muú ayi afyéé jí utóó bíí né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gelú nnó ápye utóó bíí ne metóó wuú mmu ema. ³ Yé ebélé enyú, yé lé bós abi chá ne ashulégé me ndo nnó nlu gyéé né utóó éba, ewémbó efú me yeé genó wó. Me mboó ntó nkágé só fó mpa yimbó nchye gemē ya nnó utóó ba úlú cho. ⁴ Né metóó wa, nferé nnó utóó bi Èsòwò achye me, mpyéé ubi chánéné. Yémbó ewéna eléré fó nnó me nlú cho wó. Elé Èsòwò ne asó mpa wa. ⁵ Gétú eyigémbó, déwogé fó mmye deshulégé muú ndo nnó ápyé fó utóó ebi Èsòwò achye ebwó chánéné, néndé gebé gelú danjwáne mampa depó etiré na. Gíge bíí bi Ata akérege meso fa mme, achwogé apye nye yéndegenó eyigé akwaá ápyéé bíbí gégené gbógónó, apye bós ákaá uféré ebi úlú ate bós né matóó. Bíí bimbó elé Èsòwò ne afege nye yéndemuú ndere apye utóó bíí.

⁶ Anmé ba, né gétúgé enyú nse gemē ya ne Apolos nmeé ne unó bi me njóó mbo nnó mpye enyú dékaá ula mekomejós ayi jí ajós nnó, “Ékágé enyú délyaaá mankwólé majye ami ásame né mmu nyé Èsòwò.” Néndé mbógé dékwólégé mami chánéné, déselé fó muú fó nnó anjéá gemē apwó ayifó, débwēge fó mmye nnó nlú muú yina epó fó ayina. ⁷ Yé muú nyú ayi anjéá gemē apwóó nte ayifó apó. Unó uko ebi enyú déwyaá Èsòwò ne áchyeé enyú, epó mbo? Ne mbógé achye enyú unó bina chyége, ulannó muú nyú adóó ebwó ewómé nnó, “Mbóó unó bi né uto bá?”

⁸ Wós oh! Enyú bós Kōrent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délú afwa ewé esé délá depó. Eeh! Ebé yeé nnó enyú délú afwa wáwálé nnó esé ntó débáné enyú dégbaré gefwa chóncho. ⁹ Né metóó wa, nferé nnó Èsòwò abelé esé ángbá Kras né melú ewé elá epó ne enógé. Esé délú eké bós abi ásoó mé mpa nnó áwáne, néndé elú eké ákpá esé ábelé gbóñjónó né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Èsòwò ágéne. ¹⁰ Nnó esé délú ukenjkéné bós gétúgé délú bós utóó Kras? Yémbó enyú dése gemage nyú nnó dékaá unó uko gétúgé déchomé mmye ne Kras. Bós mme áselé nnó esé délú jóó, yémbó enyú déselé gemage enyú nnó déwyaá eshye. Bós ánogé enyú yémbó ábayaá esé. ¹¹ Kpaá té gebé eyigé na, gebé geko fó wó esé dégéne menyé manyé ne manaá manyú wó. Défyé lé uchálé mandeeé. Gébé eyigé fó, bós áchyege esé efwyale. Ne gebé geko fó wó dégéne malu mambélé wó. ¹² Esé depye utóó ne eshye ne dégéne genó eyigé dényéé. Muú ajógé mejóó mebo ne esé, dénenémmye nnó Èsòwò ájé jí. Bós áké achyege esé efwyale, dékoge wye matóó. ¹³ Bós áké áchóó esé mabo, déshugé ebwó meko melóméló. Áselé esé nnó délú

umpwapwané unó ne ujwaá ebi boó ájyále ne uká.

¹⁴ Nsámé f3 unó bina nnó mpye mekpo unó egbáré enyú, nchyege lé enyú majycé, néndé delú baá ba ne ngbóo ne enyú daó. ¹⁵ Ne yé enyú débé lé ne gejamégé boó abi ájame enyú né meti Kras, tége nnó déwyaá lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyéé enyú déchome mmye ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mbóo mbe ngaré enyú abya melómél3 Kras. ¹⁶ Gétú eyigémbo nkpeáge enyú nnó dése gekágé neke ena. ¹⁷ Gégé ula bi me ntóme Timótú eta enyú mbo. Ji alú maá wa, ne ngbóo ne ji daó. Ji alú muú ayi dékage líí mmye ne ji né deporé Ata Jis3s. Achwogé, atée nye enyú unó bi me mpye ndere menkwolé Kras. Unó bina ne nlérege yéndé mbaá né machomele boó Kras.

¹⁸ Enyú abifo, mmu agbeé enyú néndé déferé nnó me nchwó sé ewú. ¹⁹ Yémb3 Ata akamégé nchwó ewú nana. Nchwogé nkágé nye mbogé utó E33w3 ulú ne boó gempóge bina, wa apyéé lé meno detú. ²⁰ Genó eyigé gélérege nnó E33w3 alú mfwa muú gepó3f3 denyaré mej33 élé uto bi Mendóó Ukpea echyégé ji nnó abe ne genwá eyigé E33w3 akelege. ²¹ Ndé genó enyú dékélege? Dekworege gepogé nyú, nnó me nké nchwó3 eta nyú, nchwó pere manleré nnó me mbó3 gejeé ne enyú, waá dékwárégé f3, me nké nchwó3, nchwó ne maá echyé? Nchyeé enyú éfwyale?

5

Ubélé tametame né echomele boó Jis3s

¹ Ubé 3h, nwú nnó boó ábélege ubélé tametame né geluáge nyú. Agaré me nnó muú nyú ama abelege ne mendée nte wuu. Gebobogé mech3 ewé yeé boó abi alá p3 boó Jus alá apyéé f3. ² Ne enyú débwége manka3 mfaá bwége né gefogé mech3 ewé na? P3 gefogé mech3 ewé enyú déb3 mamfyé gepogé negbo na? Ferege muú ayi apyéé gefogé mech3 ewéna wáwá né geluáge nyú. ³ Yé élé me nlá mp3 ewú mbo, mendoó wa élú ne enyú, ne ns3 mé mpa muú ayi apyéé gefogé mech3 ewé na nkane mb3 mbegé ewú mpyéé, né mabo Jis3s. ⁴ Nkélege nnó enyú dékú echomele déchomége mbaá ama, mendoó wa ebé ne enyú ne uto Ata Jis3s ntó ubé ne enyú, ⁵ défyéé muú ubé yimbo né amu Danch3meló nnó áwa menyammye wuu, nnó E33w3 áferé ji né éfwyale gabo né bíí bi Jis3s Kras akerege meso mans3 mpa boó.

⁶ Mmye mebwége elómé f3. Enyú dékaá f3 nnó nekú némá ne nech33 ebá, wye ndere ekéké yist gachyéé epyéé gejamégé flawa

* 5:7 Elú wáwálé nnó: Né Ijip, E33w3 agaré boó Isreli nnó, yéndé ula gepú áwa maá eg33me áse manoo míí áta manombi nnó ekiinné negbo echwogé ekoo úpú bw3 kodge. Wye gébé eyigémbo ntó, E33w3 agaré ebw3 nnó bred ayi ebw3 átyege áfyégé f3 yist (uka ebi upyéé bred amualé) nnó ebw3 ályá melo Ijip wáwá.

amuale w3? ⁷ Déb3 mamferé muú yimbo ayi apyé gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi ach33 bred. Depyége mbo déb3e nye pópó eké bred ayi alá p3 ne yist. Ndere nj33ge mbo, nkaá me nnó enyú delú bred meke néndé áwá mé Kras muú alú maá eg33me gepé ayi epaá koó upú. * ⁸ Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bred meke ayi alá ap3 ne yist. Mmye ké déb3e ne mats3 pópó ne dégarege wáwálé. Dényégé f3 ewú ne gekwénege bred ayi awyaá yist. Mmye ké déb3ege f3 ne gabo ne nchye ayi esé déb3 déwyaá.

⁹ Né nwe ayi me mbó3 mbe ntómé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne boó abi ábélege ubélé ne boó tametame. ¹⁰ Me nj33ge mbo, ntómé f3 ne boó abi alá kágé E33w3. Ebw3 abi ábélege ubélé ne boó tametame. Abi ásee use, abi ánógé aló uka, ne abi ájoo ejo. Nj33ge mbo ebyennó nké enyú délyaa mme yina kánká. Yémb3 nj33 f3 mbo w3. ¹¹ Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndemuú nyú ayi aké alú menjmé né echomele boó E33w3 ne ábélege ubélé ne boó tametame. Yeé ayi ásee use, ayi anógé aló uka, ayi alwérege ulweré, ayi anyuú mma3 akwene yeé ayi alú menjó. Dényégé yeé menyéé ne uf33 boó bimbo.

¹²⁻¹³ Me mb33 f3 mans3 mpa boó abi alá p3 boó E33w3 w3. Elé E33w3 ne as33 mpa bw3. Boó abi esé déb33 mans3 mpa bw3, élé ate anjme abi álu né echomele boó Jis3s. Ndere elúmbo, pyege ndere ásámé né mmu nwe E33w3 nnó, “Búge muú ubé yimbo atáné né geluáge nyú.”

6

Boó Jis3s ájyéé f3 ne ate né eso

¹ Ulannó muú nyú abogé mpa ne nte menjmé, ajyé ne ji né eso, nnó boó abi alá afyéé met33 ne Jis3s w3 ne ápa? Ulannó déla jye3f3 né mbaá ate boó Jis3s nnó ákwyé enyú. ² Dékaá f3 nnó boó Jis3s ne ápáne nye mpa boó mme w3, Ne mbogé enyú ne des3 mpa boó mme, ulannó enyú délá kaagé kwyé ukéké dép3 né met33 met33 nyú? ³ Enyú dékaá nnó esé ne dépáne nye mpa makiénné E33w3, p3 mbo? Mbogé dékaá mbo, ebyennó esé dékágé kwyéé ukéké dép3 fa né mme. ⁴ Ndere elúmbo, mech3 ekwégé nnó déjye né mbaá boó abi echomele boó Jis3s ala sé nnó ebw3 alú genó w3, nnó as3 mpa nyú? ⁵ Me nj33ge mbo nnó mpyé mmye egb3 enyú. Nnó yé muú ama ap3 né geluáge nyú ayi awyaá denja mankwyéé dép3 ne ate anjme nyú? ⁶ Elómé f3 nnó nte menjmé abogé mech3 ne nte, akpá ji ajyé né eso kpaá te aténégé né

mbe ushu bɔɔ abi alá áfyéé metɔɔ ne Jisɔs wɔ nnɔ asɔ mpa bwɔ.

⁷ Nɔdere enyú dékpane ate déjye né echa eso, élere nnɔ enyú dékwe mé dédo uwaya mme. Ulánnɔ muú akélege enyú mpa délá dékógé matɔɔ? Ulánnɔ muú ányégé enyú upwɔɔ délá dékógé matɔɔ? ⁸ Yémbɔ, nnɔ enyú délyaa bɔɔ ákélégé enyú mpa, ányégé enyú upwɔɔ, dékélégé bɔɔ mpa, dényéé bɔɔ upwɔɔ cháchá ne até aɔme nyú. ⁹ Kágé nnɔ bɔɔ ube ányéé fɔ gefwage Esɔwɔ. Ékágé muú ábwálé enyú, elú wáwálé nnɔ bɔɔ abi ábélege ubele ne bɔɔ támetáme, abi ánogé áló uka, abi ákwene malo, ate andé abi ábélege ne ate, ¹⁰ yé bɔɔ abi ájóó ejó, abi ásee use, abi ányúú mmɔɔ akwéné, abi álwerege úlwéréé, ne bɔɔ abi áfɔge unɔ bɔɔ. Ufɔɔ bɔɔ bina ako ányéé fɔ gefwage Esɔwɔ. ¹¹ Mbɔ ntó ne enyú abifɔ débɔ délú. Yémbɔ Esɔwɔ áshwáné enyú né gabo ayi dépye délá bɔɔ ukpea. Ase enyú nnɔ delú cho né mbe ushu wuú. Apye mpa, gétúgé utáɔ bi Ata Jisɔs Kras apye ne utó Mendoó Esɔwɔ.

Se menyammye wye nógé Esɔwɔ

¹² Muú fɔ ákágé jóɔ nnɔ, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejiú me.” Wáwálé, yémbɔ kaá nnɔ unɔ ukouko fɔ wɔ uchwɔɔ né gelógál wɔ. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejiú me.” Yémbɔ nkágé lyaá fɔ nnɔ genó gefɔ gebɔɔ me deba, nla eké mewfe mbaá geji. ¹³ Muú ayifɔ ákágé jóɔ aké, “Esɔwɔ akwyéé menyé nnɔ akpene né une ne akwyéé une nnɔ menyé akpene wye.” Wáwálé, ne kágé nnɔ bíí uma Esɔwɔ acháɔ nye une chónchó ne menyéé. Yémbɔ Esɔwɔ achyéé fɔ mekwaá menyammye nnɔ abelege ubele támetáme ne bɔɔ wɔ, achyéé mekwaá menyammye nnɔ asé menyammye yimbo anógé Ata Jisɔs. Ne elé Ata Jisɔs ne áchérege menyammye mekwaá. ¹⁴ Ne ndere Esɔwɔ asele uto bíí apye Ata akwíle né negbo, mbɔ ntó ne ásélé nye utó bíí apye esé dékwíle né negbo.

¹⁵ Enyú dékaá chánéné nnɔ menyammye nyú alú lé upó menyammye Kras. Nnɔ elómbɔ, nnɔ muú asé gepógé menyammye Kras acho ne menyammye mendée enó? Ube! Ékágé be fɔ mbo. ¹⁶ Enyú débɔ mankaá nnɔ mendé achogé mmye ne mendée eno, ebwɔ ne mendée eno yimbo ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu nwe Esɔwɔ nnɔ, “Ebwɔ apeá ákwé eké muú ama.” ¹⁷ Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ebwɔ ne ji ábéé metáɔ ema.

¹⁸ Lyágé mambélégé ubélé ne bɔɔ támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyéé, áchɔɔ fɔ menyammye wuú, yémbɔ muú ayi ábelégé ubelé ne bɔɔ támetáme, acháɔ bo lé menyammye awuú jimboɔ. ¹⁹ Enyú dékaá fɔ nnɔ menyammye nyú alú lé melú

ujwólé Mendoó Ukpea wɔ? Elé Esɔwɔ ne afye enyú Mendoó Ukpea ewéna né mmye. Enyú amboɔ fɔ wɔ débɔɔ gemége nyú wɔ. ²⁰ Esɔwɔ ana enyú ne genó eyigé gejeá gemé dáɔ mamferé enyú né efwyale. Nɔdere elúmbɔ, ségé menyammye nyú dénogé Esɔwɔ.

7

Déporé neba

¹ Góge me nshuú enyú meko né dépo etiré enyú désamé me.

Elú galógál nnɔ mendé achogé yé mmye ne mendée. * ² Yémbɔ, té mbaá bɔɔ ábélege ubelé támetáme dáɔ, élɔme nnɔ yéndé mendé abá awuú mendée ne yéndé mendée ntó abá awuú menɔ. ³ Ne mendé abɔ fɔ manshya mendée wuú ubelé wɔ, ne mendée ntó abɔ fɔ manshya menɔ wuú ubelé wɔ. ⁴ Menyammye mendée apó fɔ awuú jimboɔ, alú lé ayi menɔ wuú. Ne menyammye mendé apó ntó awuú jimboɔ, alú lé ayi mendée wuú. ⁵ Nɔdere elúmbɔ, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnɔ ebwɔ ákamege meko amá nnɔ alyaa kpé ate né mboó gébé nnɔ anemmye mbaá Esɔwɔ. Ne gébé eyigé mbo gékógé, ebwɔ abɔ mankeré chónchó nnɔ ékágé danchomeló apye ebwɔ akpé né mmuameno gétúgé alá akágé gbaré mmye bwɔ.

⁶ Me njógé mbo, epó fɔ nnɔ nmerere muú fɔ meko mme nnɔ abá neba, yémbɔ nchyege lé enyú majyéé. ⁷ Metáɔ ebɔ egáɔ me nnɔ yéndémuú abe ukwa eké me. Yémbɔ yéndémuú awyaa ewuú echye ewé Esɔwɔ achyéé ji. Achyéé bɔɔ abifɔ eshye mampye géfsgé genó eyigé na, achye abifɔ mampye eyigé na.

⁸ Mbaá bɔɔ abi alú ukwa, ne akwi abádeé, ngárege ebwɔ nnɔ, élɔmé nnɔ ebwɔ ábagé fɔ neba, abe ukwa nkane me nlu. ⁹ Yémbɔ, mbógé ebwɔ ákágé gbaré fɔ menyammye bwɔ, abá neba. Néndé elú galógál nnɔ ebwɔ abá neba ne nnɔ ájwyége mmye.

¹⁰ Né mbaá bɔɔ abi abané neba, nkpeage ebwɔ nnɔ, mendée abagé menɔ, ékágé alyaa menɔ wuú neba. Mejáɔ ewé menjáɔ mbo na, epó fɔ me, elé Ata jimboɔ ne ajáɔ; ¹¹ yémbɔ, mbógé mendée alyagé menɔ wuú neba; ábagé sé menɔ ayicha elá epɔ mbo wɔ, akéré mbaá menɔ wuú ebwɔ akwyéé depɔ. Ne ékágé menɔ ntó ábú mendée wuú né neba.

¹² Ne mbaá abifɔ abi abané bɔɔ abi alá áfyéé matáɔ ne Kras wɔ, ngárege ebwɔ nnɔ yéndé menjme ayi abáné mendée ayi alá áfyéé metáɔ ne Kras wɔ, mendée yimbo akámégé nnɔ ajwólégé ne ji, ékágé alyaa ji neba. Mejáɔ ewé menjáɔ mbo, étané memboɔ né metáɔ étané fɔ mbaá Ata wɔ. ¹³ Wye mbo ntó, ne menjme ayi abáné menɔ ayi alá fyéé

* 7:1 Elú wáwálé nnɔ: Né gébége Pól, bɔɔ abifɔ né Korént áse nnɔ mamba neba álómé fɔ néndé muú ábagé neba abɔɔ fɔ gébé eyigé ákuú nwe, ne mangigé gejamége unɔ.

metoó ne Kras wó alá aboó fó manlyaaá ji neba wó, mbógé meno yimbo akámégé nnó ajwólége ne ji. ¹⁴ Me njógé mboó néndé, Eṣowo ajéé meno ayi alá fyeé metoó ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metoó ne Kras. Ne ajéé ntó mendée ayi alá fyeé metoó ne Kras wó gétúgé meno wuú áfyéé metoó ne Kras. Mbógé elá pó mboó wó, Eṣowo aselé baá bwó eké baá bsoó abi alá kágé Eṣowo. Ne ndere elúmbó, Eṣowo asé baá bwó ndere bsoó bií. ¹⁵ Yémbó mbógé muú ayi alá fyeé metoó ne Kras wó, aké akélege manlyaaá neba ne muú ayi áfyéé metoó ne Kras, ago ji ajye, néndé ébé epó ewé egbárége muú ayi áfyéé metoó ne Kras nnó épye nnó alyaaá ji neba. Eṣowo akú esé nnó débé né neso. ¹⁶ Wó mendée meno ayi áfyéé metoó ne Kras kaá nnó getú jyeé ndofó meno wye akágé fyeé metoó ne Kras. Ne wó meno ayi áfyéé metoó ne Kras kaá ntó nnó getú jyeé, ndofó mendée wye akágé fyeé metoó ne Kras.

Yéndemuú abéé wye ndere ji abo alu gemégé nnó Eṣowo akuú ji

¹⁷ Yéndemuú abe wye ndere ji abo alú gebégé Eṣowo akuú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé bsoó Jisós nnó apyégé mbo. ¹⁸ Mbógé asú mé muú nsó ne Eṣowo alé ku ji nnó abe muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú danso wó nsó gebégé Eṣowo akuú wó nnó obe muú awuú ómmyégé fó nnó asó wó nsó. ¹⁹ Yé áso wó nsó, yé asó wó, ewémbó epye mechó wó. Genó eyigé genéá gepwó gelú elé nnó ónógé mabe Eṣowo. ²⁰ Ndere elúmbó, yéndemuú abe wye ndere ji alú gebégé Eṣowo akuú ji. ²¹ Nnó óbó olú memfwé gebégé Eṣowo akuú wó nnó obe muú wuú? Ékágé achyeeé gemé jye efwyale getú eyigémbó. Yémbó, mbógé ógégé meti nnó óferégé gemé jyeé nnó óbégé sé memfwé pyembo. ²² Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Eṣowo akuú ji nnó abé muú wuú, né egbe ewé Ata apó mefwé. Elú ntó nnó muú ayi abó alá pó mefwé gebégé Eṣowo akuú ji nnó abe muú awuú, alú mefwé mbaá Kras. ²³ Tége nnó, Eṣowo ana enyú ne genó eyigé genéá gemé mamferé enyú né efwyale. Débégé fó afwé mbaá akwaá. ²⁴ Ndere elúmbó, yéndemuú abe wye ne Eṣowo ndere ji abó alu, gemégé nnó Eṣowo akuú ji.

Andée abi alá ba ano wó ne akwi

²⁵ Ne gógé menjóó deporé bsoó abi alú ubwene. Genó eyigé me njógé mboó Jisós jimboó fó wó agáre me wó, yémbó ngárégé enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlú muú ayi enyú dékágé neré metoó ne ji.

²⁶ Né úféré ba, elú galógáló nnó yéndemuú abé wye ndere ji alú néndé efwyale eja nana daó. ²⁷ Muú ayi ábáne mendée ékágé alyaaá mendée wuú neba. Ne muú ayi alá

alú dambá mendée, ékágé akélé mendée mamba. ²⁸ Yé elé njógé mbo, mbógé muú abagé mendée apye fó gabo wó ne yé meso mendée abagé meno apye fó gabo wó. Yémbó bsoó abi ábáne neba, ágóó efwyale. Ne nkelégé nnó mpye ékágé enyú dékpe né efwyale ewé ebwó ágené.

²⁹ Ajme ba, góge mengaré enyú nnó gébé eyigé Eṣowo achyeeé alá gachyeeé gebye. Né getú eyigémbó, bsoó abi ábáne andée abe eké bsoó abi alá bá andée wó. ³⁰ Bsoó abi áwyaá mesome, ábe eké bsoó abi alá pó ne mesome. Bsoó abi áwyaá nechóchó abé eké bsoó abi alá pó ne nechóchó. Ne bsoó abi ákáne gese abé eké bsoó abi alá pó ne unó gese. ³¹ Muú ayi awyaá utóó mampye fa mme abe ndere muú ayi ala nere metoó ne unó mme wó.

³² Ne nkelégé fó nnó genó gechyge enyú efwyale né metoó. Muú ayi alá bá mendée wó, afyeeé metoó wuú mampye utóó Ata Jisós, ne akelege nnó apyeeé utóó bimbo gefoó eyigé metoó egóó ji. ³³ Yémbó muú ayi ábáne mendée anerége metoó né unó mme, akélége elé nnó ápye unó bi metoó egóó mendée wuú. ³⁴ Ne getú eyigémbó úféré bií ukwéné tyátyá. Wyembo ntó ne mendée ayi ábáne meno anerege metoó né unó mme gétúgé akelege mampye genó eyigé metoó egóó meno wuú. Yémbó mendée ayi alá lú dambá meno, áfyeeé lé metoó mampye utóó Eṣowo, ne áchyge gemé jii geko mbaá Ata Jisós.

³⁵ Unó bi me njógé mbo na, ulú elé mampoo enyú, epóó nnó nshyaaá nnó enyú dépyegé fó ubi wó, nkelége elé nnó dépyegé unó né meti ewé elu cho, défyé mekpo né deporé Ata.

³⁶ Muú akpégé gébwenégé mendée mambá, ne agégé nnó gébé eyigé ji alú mambá mendée yimbo gelegé koó, ne ji akágé gbaré fó mmye né deporé ubelé, apye ndere ji akelege abá mendée yimbo. Gabo apo mmu. ³⁷ Yémbó muú ajógé mé né metoó wuú nnó ji ábáne fó mandée ayi ji abó alú mambá, ne yé genógé fó gepó eyi géténe ji nnó abá mendée yimbo, mbógé ji akágé gbaré mmye jii né deporé ubelé, ashyagé nnó ábáne fó mendée yimbo apye mechó melóméló. ³⁸ Ndere elúmbó, muú ayi ábáne gembwénégé mendée ayi ji akpené mambá apye mechó melóméló. Ne muú ayi alá bá wó, apye mechó ewé elómé kpaá epwó amu.

³⁹ Mendée aboó fó manlyaaá meno wuú neba, abá meno yicha ewé meno wuú alú membe wó, ekosé nnó meno wuú agbogé ne ji akágé ba meno yicha ndere ji akélége. Ne meno yimbo abó mambé muú ayi áfyeeé metoó ne Kras. ⁴⁰ Ne yé lé meno wuú agbogé ji akágé ba ayicha, né metoó wa nferé nnó eló nnó yé meno ayicha abagé sé. Ne nferé nnó Mendoó Eṣowo ne echyegé me majye ami menchyge mbo.

8

Menó genó né gepógé bós Jisós elé gejeé epófo defóó

¹Gógé me njóó depóré menyéé ayi bós apye upe mbaá aló uka. Yéndémuú ajógé aké, “Esé déwyaá defóó.” Ndere ajógé mbo, abó mankaá nnó defóó dékage pye muú abwege mnye. Genó eyi gépye bós áwene né depóré Esowo elé gejeé. ²Muú ayi aféré nnó ji akaá me yéndégenó chánchá, alú dankaa yé genó ndere ji abó alú mankaá. ³Yémbó muú ayi agboó ne Esowo ji ne Esowo akaá ndere muú wuú.

⁴Ndere elúmbó, déké déjógé mecho manyé menyéé ayi apyee upe mbaá aló uka, esé dékaá nnó aló uka, apó yé genó, ne nnó Esowo alú lé ama. ⁵Yé lé unó ulú né mfaánebuú ne fá mme, ebi bós áséle nnó ulú bó esowo abi bwó ne yé elé bó Esowo ne bó ata ájamé dóó, ⁶esé dékaá nnó Esowo alú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwye unó uko ne akwye esé nnó dénógé ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisós Kras muú unó uko ebi Esowo akwyeé ukené ne ji. Ne ji ne achyegé esé gerwá.

⁷Yémbó bós Jisós ako fó wó akaá nnó aló uka apó yé genó wó. Bós abifo abó ánógé aló uka kpaá te nnó mbógé ebwó ányégé menyéé ayi ápye upe mbaá aló uka, matóó bwó ágáregé ebwó nnó álú nóge aló uka. Ne elé matóó bwó ala bene wó, agare ebwó nnó apye gye. ⁸Epofó gefógé menyéé ayi esé dényéé ne ápye esé débéé kwókwólé ne Esowo. Délá dényé ji wó yé genó gefo eyi genome esé gepó, yé dényé ji apógé fó esé né meti fó.

⁹Yémbó, ségé yé gébé nnó ékágé dése ebwonye ewé Esowo achye enyú nnó dényé yéndé gefógé menyéé, depye anjme abi alá ábené né depóré Esowo wó ákpare ákwe. ¹⁰Néndé muú ayi alá ábené né depóré Esowo wó, agégé ndere wó ayi akaá genó, olú né ntoné aló uka onyéé menyéé, ji ntó abóó geji manyé menyéé ayi achyee mbaá aló uka. *

¹¹Ne mbógé anyégé menyéé yimbo ebyennó wó muú ayi akaá genó ocho genwáge menjme wye ayi alá bené né depóré Esowo wó, muú Kras agboó ntó getú jii. ¹²Ópyége nte menjme wye ayi alá ábené né depóré Esowo wó, apyégé gabo né genó eyigé metóó wuú egaré ji nnó gélú gyeé, ebyennó ópyé ntó gabo mbaá Kras. ¹³Ndere elúmbó, mbógé menyéé ayi me nyéé akágé pye menjme wa apye gabo, nyéé sé ji kánká nnó ékágé mpye menjme wa apye gabo.

9

Unó bi anjgbá Jisós áwyaá ebwonye mampye

¹Me nwyaa ebwonye mampye yéndégenó eyigé gelu cho. Me nlú njgbá Jisós Kras, nkpa ame yá nge Ata sé Jisós wáwálé, ne enyú delu utáó bá bi mpyee ndere Ata achyegé me eshye. ²Yé bós abifo alá akaá nnó me nlú njgbá Kras wó, enyú amboó dékaá wáwálé nnó me nlú njgbá Jisós. Enyú delu gelo eyigé geleré nnó me nlú njgbá Jisós Kras.

³Gená, ne menshúgé meko mbaá bós abi ákelégé manjóó nnó me mpófó njgbá Kras. ⁴Esé dékwané mansé menyéé ayi dényé mbaá bós né utáó ebi esé depye. ⁵Nnó esé dékwané fó mamba andée dékne ne ebwó ndere Pita ne anjgbá Jisós abifo, ne anjme Ata Jisós ápye wó? ⁶Waa nnó wyele esé ne Banabas ne débóó mampye utáó ne amu sé gené dégé menyéé ayi dényéé? ⁷Ndé muú be, ayi apye utáó, anyéé né mmu gebagé nkú jii? Muú ayi apene genóó eyi géwóme umpome abó manyé umpomé bi genóó eyigémbo géwóme, wa mbo fó wó? Ne muú ayi ábame mpo, abó manyú nebene mpo wa mbo fó wó?

⁸Enyú déférégé fó nnó unó bí menjóó mbo, utané lé né metóó mekwaá. Mabé ayi Esowo achye Mosis agáregé wye mbóntó. ⁹Mabé ayi Esowo achyee Mosis aké, “Muú áwégé fó meno mpo ayi apyee utáó né mekóó gébége aké apyee utáó né mmu mekóó.” Ékágé esé déféré nnó Esowo abó ajóó mbo atóó lé ne mpo ejieji. ¹⁰Nnó genó eyigé Esowo ajóó mbo getoó ne esé wó? Getoó ne esé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekóó ne ayi aferege mbwé ebwó ako ánerégé matóó nnó mboó mekóó achyeye nye awuú bwó mbwé. ¹¹Esé depé depóré Esowo né matóó nyú wye eké mbwé ayi muú apené né mekóó, nnó elú mecho mebo ndere enyú depóge esé ne unó bi menyamme sé ákalege? ¹²Mbógé enyú déchyege unó mbaá ate bós abifo bós abi áwyaá ntó ebwonye mansé ubi, nnó esé ntó dékwané fó mansé unó eta nyú ebi ujame upwáó yé ebi bwó wó?

Yémbó, esé defye fó eshye mangii enyú ubi, yé lé delú cho mangii. Esé dégigé fó unó bina dékóge lé metóó nnó ékágé depye genó eyi gégbéé nnó bós awúgé fó abya Kras. ¹³Enyú dékaá wáwálé nnó bós abi ápye utáó né mmu echa upe Esowo, áwú bwó menyéé átanégé lé efeé. Ne ampye upe abi apye upe né geluógé upeé Esowo, áwú bwó menyéé ntó átanégé né menyéé upe ayi bós áchyegé. ¹⁴Wye mbo ntó ne Kras Jisós agaré nnó bós abi ágáregé abya melóméló, áwú bwó menyéé abó mantanege lé né mbaá bós abi áwúú abya melóméló.

¹⁵Yémbó, nlú danse ebwonye ewena mpyee unó bi ulú cho mampye. Yé elé nsame mbo, nsamé fó nnó enyú déchye me ubi. Elú galógáló nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi

* 8:10 Elú wáwálé nnó: Né gepoge bós Kōrent, melu ewé ájéle nya aló uka elé gekpékpégé gepú eyi gewyaa gejamégé baá upú. Baá upú abifo elé abi bós ájwolegé ányéé menyéé ne yéndémuú akage kpe mmu anye menyéé wyeé.

ngarege abya melómél nla nselé f3 genó.
 16 Me nke ngárege abya melómél éwémba épyéé f3 nnó me ndogé ebwó éwome, néndé élé utóó bá ebi me mbóó mámpye. Ne mbógé nla ngaré abya melómél yina wó, ébóó nye ne me. 17 Ebe nnó me mbóó ne mba njyáá gema ya nnó ngarege bóó abya melómél, me mba nkelege nsa. Yémba me mbóó f3 wó njyáá gema ya wó, élé Esówa ne ajyáá me ne áfyéé me utóó bíí né amu nnó mpyegé. 18 Ne nsá wa alú nnó, né utóó bina? Ekosé metóó megómégó éwé menwyaá gétúgé ngarege bóó abya melómél detú. Ngárege bóó abya melómél ngíge f3 nnó achyéé me genó ndere muú ayi agarégé abya melómél ábóó mangíí.

19 Me mpóó yé mefwé mbaá muú f3, yémba nse gema ya nkane mefwé mbaá bóó ako nnó mpye gejamégé bóó áfyé mataó ne Kras. 20 Me njyegé mbaá ayi bóó Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpye ebwó áfyé metóó ne Kras. Ne njyegé ntó né mbaá ayi bóó abi ákwólege mabe Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwólege mabe Mosis nnó mpye ebwó áfyé metóó ne Kras, yé élé me nlá p3 f3 muú ayi ákwólégé mabe Mosis. 21 Njyegé mbaá bóó abi alá kágé mabe Mosis, nkwe eké muú bwó nnó mpye ebwó áfyéé metóó ne Kras. Ne yé élé nlá nkwlólegé mabe Mosis epóó nnó nkwlólegé f3 mabe Esówa, nkwlé, néndé nkwlólegé mabe Kras. 22 Njyegé mbaá bóó abi alá lú dambene né depóré Esówa, nkwe eké muú bwó nnó mpye ebwó ábené né depóré Esówa. Me mbwólégé yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebegé kókógé mmye mpye yé abifo áfyé metóó ne Kras.

23 Memyéé unó bina uko nnó abya melómél ajyegé mbe nnó meso gébé me ntó mba mejeé éwé abya melómél achwóó ne éwú mbaá bóó abi áfyéé mataó ne ji. 24 Enyú dékaa nnó mankwólé Esówa alú eké metú gátélé. Bóó abi ákpene wye ako álomege, yémba, élé muú ama ne abóó nsa. Gétú eyigémba, kwólégé Esówa chánéné nnó meso gébé débó nsa wye nkane muú ayi álomege gátélé abóó nsa. 25 Yéndémuú ayi ákpene né metu gátélé, aselé gébé, akpomé mmye né mati mako. Apye mba nnó ab3 nsa, ne nsa yimbo alú ayi áchoge. Yémba nsa ayi esé bóó Esówa débóó nye alú lé nsa ayi alá chégé f3 te kwyakwya. 26 Gétú eyigémba, ne me nlá nlómégé f3 eké muú ayi alá p3 ne genó eyigé anerégé metóó wye mamba. Me mmye f3 eké muú ayi amyeé umyeé adóó ukwekwe né mme detú. 27 Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúgé ne me. Mpyeé mba nnó ékágé me ngarége bóó mekomej3ó Esówa ebwó áb3 nsa, membóó nnó detu.

10

P3l akwelé mbee mbaá bóó Kōrent nnó ékágé ápye genó eyigé bóó Isrelí ápye nya ágene éfwyale

1 Anjme ba, nkelege nnó enyú débégé genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwó ákené ne Mosis né mashwóné. Ndere ebwó akene ájyéé geko gebame ebwó ako ne ebwó ako áchyaá ebeé mega megéle né mme. 2 Ndere gekó gébamé ebwó, ne mánychyáa ayi ebwó áchyaá ebeé mega éwémba, elúmba lé manaá Esówa ne ebwó áwáó. Ne gefógé manaá ami ebwó áwáó mba, mánléré nnó ebwó alú áhkwólé Mosis. 3 Ebwó ako ányé gefógé menyéé ama ayi Esówa achyéé ebwó. 4 Ne ebwó áko ányú ntó manaá ami Esówa achyéé ebwó. Manaá mimba matanege né etaravé éwé ekene ne ebwó, ne etaravé éwémba ebo elu lé Kras. * 5 Yé élé Esówa álere ebwó galógál3 mba, gejamégé ebwó ápye unó bi metóó enywónenege Esówa. Gétú eyigémba, Esówa awá ebwó, ne unkwó bwó ulá né mashwóné tyátyá.

6 Unó bi upyé mba na, ulú élé manchyéé esé majyéé nnó ékágé esé débógé gejeé mampyegé gabo ndere ukwene ante sé áb3 ápyéé. 7 Dénógé f3 aló uka ndere ebwó abifo ab3 ápyéé. Asá né mmu njwe Esówa nnó, “Ebwó ájwólé, ányéé, ányuú ne ákwilé mme ál3 mámbéné mabeé ne mbe ushu meló uka.” 8 Ekágé esé ntó débélégé ubélé ne bóó tamétamé ndere ebwó abifo ab3 ápyéé. Gétúgé eyigémba, Esówa apyé delé bóó esaá meso eléé ágbo né bíí uma. 9 Ekágé dékpélé Kras ndere ebwó abifo ab3 ákpélé ji, gétú eyigémba Esówa at3 mmye en3 ebwó ágbo. 10 Ne déhmenégé f3 Esówa meso humm hummm ndere ebwó abifo ab3 ápyéé ne ekiánné Esówa éwé éwáné bóó echwó wá ebwó.

11 Unó bina uko ebi upye nyá ne ebwó ulú lé mankwélé bóó mbée nnó ase gébé. Ne asá ubi né mme nnó achyéé esé majyéé, esé abi delú mba né gébé eyigé na, eyi elá gachyéé mme abyé.

12 Ndere elúmba, yéndémuú ayi aféré nnó aténé chánéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébége mmuámeno áchwógé eta wuú. 13 Kaágé nnó, yé mmuameno ayi achwóó eta nyú ayi alá lú gachwó mbaá ate bóó áp3. Esówa alu muú ayi dékage líí mmye ne ji. Delíige mmye ne ji alyaaagé f3 nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi apwóó eshyéé nyú. Yémba, mmuámeno achwógé eta nyú, Esówa achyegé enyú eshye éwé dékoge metóó dépwóó mmuámeno yimbo.

14 Anjme ba, ndere elúmba, boóge délya aló uka manógé. 15 Enyú delú bóó abi dékágé genó, férege, dégené nno, mechó éwé me nj3ó mba elú wawálé. 16 Esé déké déteé negbóné Kras chónchó, détamégé Esówa né

* 10:4 Elú wawálé nnó: Étaravé éwé ebo ekene nya ne bóó Jus, élé Kras Jimbo ne ákene ne ebwó.

mmóó ami. Ndere dépyeé mba, déchome mmye, dékarege amo manóó Kras. Ne déké denyeé ntó bréd ayi agyalé ubauba délerege nnó déchomé mbántó mmye, dékarege menyammye Kras. ¹⁷ Yé élé esé abi denyeé ntó bréd yimbó déjamé, ntó bréd yimbó alú lé ama. Ewéna éléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

¹⁸ Tége gepogé bós Isréli, ebwó abi ányeé menyéé upe ayi ápye upe né mfaá geluógé upe, áchónenege mmye ne Ešówo muú ebwó ándógé. ¹⁹ Ndé genó me njógé mbó fa? Nnó me njógé mbó lé nnó aló uka áltú genó? Waa menyéé ayi ápyeé upe mbaá aló uka ne alú genó? ²⁰ Ngba, me njógé fš mbó, njógé lé nnó upe ebíí bós abi álá pš bós Jus ápyeé mbaá aló uka, ápyeé mbó lé mbaá aló nchye ápyeé fš mbaá Ešówo. Ne me nkelégé fš nnó enyú déchome mmye ne aló nchye. ²¹ Muú ákágé nyú fš mmóó né amo Ata, ne ama anyúgé ntó mmóó né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fš ntó menyéé Ata ne gébé uka anyége menyéé aló nchye. ²² Ékágé esé dépye genó eyigé Ešówo ammye deboó. Nnó esé déwyaá eshye dépwó jí?

²³ Muú fš ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejigé me metáó.” Elú wáwálé, yémbó, kaágé nnó, unó uko fš wó upoógé wóó. “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejige me metáó.” Yémbó kaá nnó unó uko fš wó upye muú awené wó. ²⁴ Yéndémúú aferégé mampye genó eyi gepogé ate anjme, epófs eyi gepogé jimbií wó.

²⁵ Nyége yéndé menya ayi akpoó né gese. Dégigé fš mbaá ayi menya yimbó atané. ²⁶ Néndé ásá né njwe Ešówo nnó, “Ešówo ne abóó mme ne yéndégenó eyi gelú né mme.”

²⁷ Mbógé muú ayi álá afyéé metáó ne Kras wó, akúgé enyú menyéé déjyegé, nyége yéndégenó eyigé jí achyegé enyú. Dégigé fš mbaá ayi menya yimbó atané nnó ékágé matáó nyú áchyé enyú efwyale. ²⁸ Yémbó muú agarége enyú nnó, “Menyéé yina élé ayi ápyeé upe mbaá aló uka”, dényége fš jí, nnó ékágé muú fš abó efwyale né metáó ásé nnó enyú dépye gabo. ²⁹ Me njógé mbó, épófs nnó nké enyú délyaa menyéé yimbó gétúgé dényége débó efwyale né metáó. Njógé lé nnó délyaa manyé menyéé yimbó gétúgé dényége muú yimbó abóó efwyale né metáó wuú. “Ulánnó me nlyáge genó eyigé me mbóó manyé gétúgé muú ayifš aferé nnó, ‘Muú anyegé alú gyeé’.” ³⁰ Mbógé me nchyege matame mbaá Ešówo gétúgé menyéé ayi me nyéé, ulánnó muú áchóó me mabó gétúgé menyéé ayi mbóó me mbe ntamé Ešówo ne me nlé nyé?”

³¹ Yémbó kaá nnó yéndégenó eyigé wó ápyeé, yé wó ányeé, yé ányuú abó mampye gejí ndere gepyeé bós áfége Ešówo. ³² Se gébé nnó ékágé ápye genó eyi gepyeé bós ápyeé gabo, yé bós Jus, yé bós Grek, yé echomele

bós Ešówo. ³³ Wyembó ne me mmyeé nnó mpyeé metáó egógé yéndémúú né yéndégenó eyigé me mpye. Me nkelégé fš mampye genó eyi gepogé lé me mbíí. Me mpye eyi gepogé bós ndere Ešówo akágé feré ebwó né efwyale gabo.

11

¹ Ndere elúmbó, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwólége eyige Kras.

Gefáó eyigé andée abóó mambé né echomele bós Kras

² Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépye unó wyeé ndere me mbó nleré enyú. ³ Yémbó nkelégé mampye enyú dékaá cháñéné nnó Kras ne alú mekpo mbaá ande ako, mende ne alú mekpo mbaá mendée. Ne Ešówo alu ndere mekpo mbaá Kras. ⁴ Yéndé mende aké anenemmye né echomele bós Kras, yé aké agarege mekomejós ayi atane mbaá Mendoó Ešówo, akweregé mekpo wuú ebyennó achyegé mbó lé mekpo unós mbaá muú kpaá wuú. ⁵ Ne yéndé mendée aké anenemmye, yé aké agarege mekomejós ayi atane mbaá Ešówo álá akwere mekpo wuú wó, achyegé mbó élé mekpo unós mbaá muú ayi alu ndere mekpo wuú. Alú wye eké akpalé jí mekpo.

⁶ Ndere elúmbó, mbógé mendée akelégé fš mankwere mekpo wuú, ákpe ákpale mekpo wuú. Yémbó, mbógé jí akaá nnó elú élé mekpo unós eta wuú mankpaale mekpo akweregé mekpo wuú. ⁷ Ne mende abó fš mankwere mekpo gébége aké anenemmye wó. Néndé Ešówo akwyeé mende nnó ábé eké jimboó, achyegé jí njó. Yémbó mendée afyéé lé mende njó mmye. ⁸ Néndé Ešówo ase fš membea mendée ne akwyeé mende wó, asé lé ayi mende ne akwyeé mendée. ⁹ Elú wye ndere Ešówo álá akwyeé fš mende gétúgé mendée wó. Akwyeé mendée gétúgé mende.

¹⁰ Gegé ula bí mendée abóó mankweré mekpo wuú, manlerege nnó mende ne abóó uto né eta wuú. Apyege mbó matáó fš makiínné Ešówo. ¹¹ Yé ndere elúmbó, esé abi défyéé matáó ne Kras, mendée abó fš mantene ushu ushu bíí wó. Abó mantene ne mende. Ne mende ntó abóó fš mante ushu ushu bíí wó. Abó mantene ne mendée. ¹² Yé lé aséle membea mende ne akwyeé mendée, yé mende fš, apó fa mme ayi mendée álá byéé jí wó. Ne élé Ešówo ne akwyeé unó uko.

¹³ Enyú amboó déferege dégené nnó elómbé fš nnó mendée anenemmye eta Ešówo ewé álá we gebugendeé né mekpo wó. Elómbó? ¹⁴ Né mme yina, dége mbó nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyegé mbó lé mekpo unós né gemé jíí, ¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efye jí ulós né mmye. Néndé Ešówo achyé mendée mejwe ewémbó nnó ebe ndere genó eyi gekweregé

ji mekpo. ¹⁶ Ne mbògé muú fò aké akelege manyéé mbeé né mecho ewe, mengarege ji nnó esé angba Kras depó sé ne gepo eyigé cha manleré ndere anógé Eṣṣwò yé machomele bós Kras apó ne geji.

Bós echomele Kras né Kòrent dnyéé menyéé Ata né meti ewé elápó cho

¹⁷ Né mecho ewé me nchwós ngaré enyú, nfege fò enyú, néndé enyú dechwógé chónchó ndere bós Jisṣ, déchwó fò né galágál, déchwós mancho depó cho. ¹⁸ Ne genóge mbe gélu nnó, agaré me nnó enyú déchwóge chónchó né echomele nyú manógé Ata, déjwólege mató mató ne angya. Ekágé be wáwálé. ¹⁹ Angya ábó mambé metó metó nyú. Abégé mbo, ákágé nye muú ayi akwólege Jisṣ wáwálé. ²⁰ Mengé mbo nnó gébége enyú déchwóge chónchó nnó dényéé menyéé Ata, yémbó ji fò wó enyú déchwós manyéé wó. ²¹ Genó eyigé enyú dépyéé gelu nnó, yéndémuú awenege manyé menyéé awuú, atéé fò ate anje abifó. Ndere dépyéé muú, abifó anyéé, anyuú akwene, abifa agboó mesa. ²² Chaá! Nnó enyú depó ne upú ebi enyú dékágé nyege menyéé, dényuú mmoós wyeé? Ne ulánnó enyú débyaá echomele bós Eṣṣwò, déchyege mekpo unós mbaá abi alá pó ne genó. Enyú dékelege nnó me mpyéé nnó ne enyú? Dékelege memféé enyú né gefógé mecho ewé? Ngba, nkágé pye fò mbo.

Menyéé Ata Jisṣ

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20)

²³ Unó bi Ata alere me, ubi ne menlere enyú, nnó né utuú bi achyéé Ata Jisṣ mankwáá, abó ntó bréd, ²⁴ áchyege matame mbaá Eṣṣwò, agyá ntó bréd yimbo ubauba, ajó aké, “Gége menyammye wa na, me nchyége né gétúge enyú yéndégébé déké dénye ji, pyégé wye na mantégé negbo na.” ²⁵ Wyémbó ntó ne gébége anere menyéé manye, abó amo ne mmoós mmu ajó aké, “Amo yina alú gepó eyi gelere menomenyéé meke ewé Eṣṣwò anyéé ne enyú. Menomenyéé ewéna eké ne manóó ama. Ne yéndégébé déké dényuú mami, pyégé wyémbó mantégé negbo na.” ²⁶ Ne yéndégébé enyú déké dényéé bréd yina, dényuú mmoós ami malú né mmu amo yina, dégarege mbo lé negbone Ata kpaá te ji achwó.

²⁷ Né gétú eyigé na, yéndémuú ayi anyéé bréd yina, anyuú mmoós ami na né meti ewé alá echyege enógé mbaá Ata, akwe mpa né metó wuú néndé ábyaá mbo lé menyammye ne manóó Ata. ²⁸ Ndere elúmbó yéndémuú abó mbe áchééré metó wuú, ne anyéé bréd, anyuú mmoós ami malu né mmu amo. ²⁹ Néndé muú ayi anyéé bréd yina, anyuú mmoós mina alá kágé, fere nnó

unó bina utané né menyammye Ata, akelege mbo lé efwyale né geme jii. ³⁰ Gé ulá bi gejamégé bós né metó metó nyú ameeé, abifó áwyaá gepwa ne abifó ntó agboó. ³¹ Yémbó esé débáge mbe décherege mató sé chánéné, Ata achyege fò esé efwyale. ³² Eṣṣwò acherege depó etiré sé, agege nnó delu gyéé, apyéé menyammye sé awuú ubale nnó né bií bi ji asóó mpa, achyege fò esé efwyale chónchó ne bós abifó.

³³ Né gétú eyigémbó, anje ba, yéndégébé déchwógé chónchó manye menyéé Ata, debó mangile ate. ³⁴ Mbógé mesa aké ammye muú, abó mbe anyéé menyéé né gepú jii, nnó gébége enyú dechwógé chónchó ekágé dépye genó eyigé Eṣṣwò achyege enyú efwyale. Ne depó etiré délaá, memboós nchwóge ngarege nye enyú.

12

Echye ewé Mendoó Ukpea echyege

¹ Anje ba, nana nkelege mampye enyú dékaá chánéné depóré unó bi Mendoó Ukpea echyege bós uto nnó ápyéé. ² Enyú dékaá nnó gébége enyú dela delú danfyé mató ne Jisṣ, anyua enyú denó mewaa, dela nógé lé alá uka, unó bi ula ujógé mejóó. ³ Ndere elúmbó, nkelege mampye enyú dékaá nnó yéndémuú ayi Mendoó Eṣṣwò elú ne ji ajógé fò nnó, “Jisṣ óbós wyeé.” Ne ye muú fò ntó akágé jóó fò nnó, “Jisṣ ne alú Ata”, mbógé Mendoó Ukpea alá epó ne ji.

⁴ Kaágé ntó nnó unó bi Mendoó Ukpea echyege bós uto nnó ápyege ulú ufóó ufóó. Yémbó wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyege ebwó uto mampye unó bina uko. ⁵ Matóó ami esé dépyéé mbaá Ata malu ufóó ufóó, yémbó wye lé Ata wu ama ne esé ako dépyéé utóó bií. ⁶ Mati ayi esé dépye utóó mbaá Eṣṣwò alú ufóó ufóó yémbó wye lé Eṣṣwò wu ama ne apye utóó né genwáge yéndémuú sé. ⁷ Mendoó Ukpea echyege uto mbaá yéndémuú sé nnó dése ubi dépyege utóó ebi upogé bós ako. ⁸ Mendoó Ukpea echyege muú ayifó uto manjóó mejóó Eṣṣwò ne denja. Muú ayifó echyege ji uto manlere unó bi Eṣṣwò apye ji akaá. Wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyege ebwó uto mampye utóó bina. ⁹ Mendoó Ukpea wú ema, echyege muú ayifó utóó mamfyé metóó ne Eṣṣwò kpaá te ápyéé genó eyigé ji ágige. Muú ayifó echyege ji utóó mampye bós abi ameeé ufóó ufóó mameé átoógé. ¹⁰ Mendoó Ukpea echyege muú ayifó utóó mampye ufélékpa, muú ayifó echyege ji utóó mangarege genó eyigé getané mbaá Mendoó Eṣṣwò. Ayifó echyege ji utóó mankaá unó bi utanege mbaá Mendoó Eṣṣwò ne ebi ulá utanege fò mbaá Mendoó Eṣṣwò. Ayifó echyege ji utóó manjóó ufóó mejóó ebi yé jimboós alá kágé fò. Ne ayifó ntó echyege

utó mangare ulaa ufás mejóó ebimbo. ¹¹ Unó bina uko élé wye Mendoó Ukpea wú ema ne ehyege esé utó nnó depyeyge ubi. Ne ehyege yéndémuú ebii utó cha ndere ewú ekélege.

Ankwale Jisós alú eké upó menyammye uchaucha né menyammye ama

¹² Dékaá nnó menyammye mekwaá awyaa upó uchaucha. Ne yé élé upó menyammye ujame daá, ucho upye lé menyammye ama. Mbántó ne Kras alú. ¹³ Esé abifo déltú baá Jus, abifo baá Grek. Baá abifo alú áfwe abifo ápá. Yémbó gebége awyaa esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbó ema, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Esáwó apye esé ako dése Mendoó ema.

¹⁴ Ne dépege menyammye mekwaá apó fí lé ne gepóge menyammye gema, awyaa upó gejame. ¹⁵ Dése nnó geke geke, “Me mpó fí gepóge menyammye néndé me mpó fí ébwó” ewémbó epye fí nnó geji gebége fí gepóge menyammye, waá epyeé? ¹⁶ Ne mbógé etu eké, “Me mpó fí gepóge menyammye néndé me mpó fí dambónyi, ewémbó epye fí nnó ewu ebége gepóge menyammye, waá epyeé?” ¹⁷ Ne mbógé menyammye meko abe lé dambónyi jiji, mekwaá abo awuú mbo mbaa ne ndé? Ne mbógé menyammye meko ntó abe élé etu ewuewu mekwaá abo awuú mbo, gebé ne ndé? ¹⁸ Ndere elúmbó, Esáwó akwyeé menyammye mekwaá né upóupó, ne abelé yéndé gepó ndere yi akélege. ¹⁹ Ne mbógé upó bina uko ubo ube lé gepó gema, menyammye abo abeé fí. ²⁰ Ndere elúmbó, menyammye mekwaá awyaa upó gejame, yéle upó ujame menyammye alú élé ama.

²¹ Gétú eyigémbó dambónyi akágé jóó fí ne ébwó nnó, “Ókágé poó fí me.” Yé mekpó ekágé jóó fí ne uka nnó “Ókágé poó fí me.” ²² Yémbó wawále alú nnó, upó menyammye ebifí ebi esé déferé nnó upó ne eshyeé dékágé jwólé fí ewé ubi ula pó. ²³ Ne upó menyammye ebi esé désele nnó upó ne énogé, ubi ne esé dénogé daá. Ne ebi esé déla kéle nnó ubi ube fuu ne esé dékwerege chánéné, ²⁴ ewé déla dépye fí mbo, ne upó ebi ulame daá. Yémbó Esáwó achoné upó menyammye bina mbaá ama, ne achyeé énogé mbaá ebi ula upó ne énogé, ²⁵ nnó upó menyammye ubege fí ne angya, ucherege lé atc. ²⁶ Mbógé gepóge menyammye gema geké gegene efwyale, ebifó uko ntó ugene efwyale chónchó ne geji. Mbógé gepó gema gebége ne énogé ebifó uko ntó ubeé ne nechóchó chónchó ne geji.

²⁷ Wyémbó ntó ne menyammye Kras alú. Ne yéndémuú nyú alú gepóge menyammye wuú. ²⁸ Ne Esáwó achyeé yéndémuú gefógé utóó bii né echomele baá Kras. Ntoó eníné mbe élé ángbá Jisós, matóó apea élé baá ekpávé Esáwó, matóó uléé élé, anlere

mekomejóó Esáwó. Ne abi akwálege élé baá abi apyeé ufelekpa, abi apyeé baá mameé atoóge, abi apogé baá, abi ápele ndere utóó Esáwó ukene, ne abi ajógé ufás mejóó ufás ufás ebi ébwó ambaá alá kágé. ²⁹ Nnó baá ako ne alú ángbá Kras? Ngba! Nnó baá ako ne alú baá ekpave Esáwó? Ngba! Nnó baá ako ne alú anlere mekomejóó Esáwó? Ngba! Nnó baá ako ne apyeé ufelekpa? Ngba! ³⁰ Nnó baá ako ne apyeé baá mameé atoóge? Ngba! Nnó baá ako ne ajógé ufás mejóó ufás ufás? Ngba! Waá nnó baá ako ne ágarege ula ufás mejóó bina? Ngba! ³¹ Yémbó, genó eyigé débaá manere matóó wye daá gelú nnó Esáwó achye enyú unó bi ulame daá upwóó ebifí.

Gógé me ngáre enyú meti ewé elome epwóó mati ako.

13

Gejeé gejeá gepwó unó uko

¹ Mbógé ebége nnó me nkágé jóó ufás mejóó mme meko ne ewé makiénné Esáwó, ne nlá mbaá gejeé ne baá wó, mmpye lé mejóó déttú eké kálánká yé eké ubyaubya. ² Yé éde lé nnó Esáwó achye me utó mangarege baá mekomejóó ayi atane eta wuú, ne yé nkaá unó Esáwó uko chónchó ne ebi ulú bibií, ne yé mfyé lé metóó wa ne Esáwó daá ndere ekágé pye me njóó ne makwe nnó akwilé malu bwó ájye né mbá yicha, ne nla mbaá gejeé ne baá wó, mpó yé genó. ³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaa uko nkáre mbaá ubya bó ne yé nchye ntó lé gema yé mbaá baá nnó ásó né mewé gétúgé deparé Esáwó, ne nla mbaá gejeé ne baá wó mbaá yé nsa fa.

⁴ Muú ayi abóó gejeé ne baá ágbárege metóó, ne apye galógáló ne baá ammye fí demboó, apó fí ne napa, ne abwége fí mmye. ⁵ Apyeé fí nerja. Apye fí genó eyi gepoge lé jimbií, asóó fí metóó wáwá, abélége fí depó debodebo né metóó. ⁶ Gefógé muú yina, abeé fí ne nechóchó gebége baá aké apyeé gabo. Abee ne nechóchó gebége baá aké apyeé genó eyi gelú cho wawále. ⁷ Muú ayi abóó gejeé ne baá, abyaá depó debodebo deko etiré baá apyeé, akamege nnó baá apye nye galógáló, anerege metóó nnó ébwó akwórége nye gepóge bwó ne akoge metóó né unó bi ébwó apye yéndégébé.

⁸ Muú ayi abóó gejeé ne baá, agboó ne ébwó yéndégébé. Gébé gechwó nye eyigé utó ebi baá ágárege genó eyigé getane mbaá Mendoó Esáwó ubyeé, utó bi baá ajógé ufás mejóó ebi alá kágé ubyeé, utó bi baá ákage unó Esáwó uko ubyeé nye. ⁹ Néndé unó bi esé dékaá, dékaá déneré wó, ne mekomejóó Esáwó ayi dégárege, dégarege fí ji déneré, ¹⁰ yémbó, gébé gekwónége nye eyigé Esáwó apye nye esé dékaá unó bina uko. Ne unó bi déla dékaá denere wó, ubyeé nye.

¹¹ Gébége me nlú mamane, njógé mejóó eké mamane baá, nferege depó eké mamane

kóó ne mpyéé unó eké mamane kóó. Ne nana ayi nlé mmye muú, nlyaa depore dembane. ¹² Esé dégene unó nana mmye bomebome eké muú ayi apale unó né eféé ewé elá egenege cháñéné. Yémbó gébé gechwó nye eyigé esé détuúge amé dégene unó uko cháñéné. Nana me nkaaá f3 unó uko nnere wó, yémbó gébé gebeé nye eyigé nkágé unó uko kpa, wye ndere Esówo akaá me.

¹³ Mankwya mejoó ewé na alu nnó, unó ulú uleé ebi ula ubyéé te kwyakwya. Unó bina elé metóó mamfye ne Esówo, manéré metóó ne jíí ne mambó gejeé. Yémbó genó eyi genjá né unó bina uleé elé gejeé.

14

Echye ewé Mendoó Ukpea echyegé

¹ Mmyege mambó gejeé ne ate, ne mamkpane ntó gechyeé nnó debo echye ewé Mendoó Ukpea echyegé cháchá echyeé ewé epye muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Esówo. ² Néndé muú ayi ajógé mejoó ewé jí alá kágé, ajógé lé ne Esówo ajógé f3 ne akwaá, yé muú f3 akágé yé genó eyigé jí ajógé, néndé ajógé lé unó Esówo ebi ulú bibíí ndere Mendoó Ukpea echyegé jí eshyéé. ³ Ne yéndémuú ayi agarege mekomejoó ayi atanege mbaá Mendoó Esówo, ajógé genó eyigé akwaá áwu, ne mejoó wuu epóge b3 efyee ébw3 eshye ne ekwenege ébw3 mataá. ⁴ Muú ayi ajógé mejoó ewé jí alá kágé, apógé lé gemé jíí, ne muú ayi agarege mekomejoó ayi atane mbaá Esówo apógé echomele b3 Kras.

⁵ Ebo eb3me nnó enyú ako déjógé mejoó uf3 uf3 ewé delá dékágé, yémbó menkelege nnó enyú dégarégé lé mekomejoó ayi atane mbaá Mendoó Esówo. Muú ayi agarege mekomejoó ayi atane mbaá Mendoó Esówo ajea gemé apw3 ayi ajógé uf3 mejoó ebi jí alá akágé. Ekosé nnó muú abege ayi agarege ulaá mejoó ewémbó nnó apogé b3 echomele Jis3s. ⁶ Anjme ba, mbógé me nchw3ge mb3 mantame enyú, ne nké njógé lé uf3 mejoó ebi nla nkágé, ewémbó epóge mb3 enyú nnó? Yémbó ngarege enyú, unó uke ebi Esówo alere me, yé ebi jí apye me nkaaá, yé mekomejoó ayi atane eta wuu, yé ebelé manlere enyú mekomejoó Esówo ewémbó ne elú genó eyi gepogé enyú.

⁷ Wyémbó ntó ne elú ne unó mabeé nkane embya ne nenje unó bi ulá up3 ne genjá. Muú aké af3mege embya, by3geby3ge yé aké akwele elé nenje by3geby3ge muú apyembo nnó ne akaá genó eyigé jí akwele? ⁸ Mb3ntó ne mbá bee alú. Mbógé muú af3mege jí by3geby3ge, ndé muú akpomege mmye manjye bee? ⁹ Mb3ntó ne elú ne enyú amb33. Mbógé enyú deké dégarége mekomejoó né mejoó ewé delá dékágé ula, epyémbó nnó ne b33 akaá genó eyigé enyú déjógé? Déké

dépyéé mb3 dechw3 gejulé nyú mme detu. ¹⁰ Elú wáw3lé nnó uf3 mejoó uja fa mme ne yé ewé b33 ajógé elá ep3 ne ula ep3. ¹¹ Yémbó, mbógé me nkágé f3 ulaá mejoó ewé muú ajógé muú yimb3 abeé menkéé menkéé eta wa ne mentó mbé menkéé menkéé eta wuu. ¹² Ndere elúmb3, tee mbaá enyú dékpane gechyeé mambo echye ewé Mendoó Ukpea echyegé mmyegé nnó debo elé echye ewé echyegé enyú uto mampógé echomele b33 Jis3s ewené.

¹³ Gétú eyigémb3, muú aké ajógé gef3gé mejoó ewé jí alá akágé ula, anemmye mbaá Esówo nnó achyeeé jí echyegé ewé echyegé jí uto mang3re ulaá gef3gé mejoó ewémb3. ¹⁴ Néndé, mbógé me nke nnemmye né uf3 mejoó ebi nla nkágé ula, nnene ch3nch3 ne mendoó wá. Yémbó né metóó wa nkágé yé genó eyigé me njógé. ¹⁵ Ndere elúmb3, mepmye mb3 nnó? Nane mpyéé, menene nye mmye ne mejoó ewé me nla nkágé ula yémb3 nnene ntó mmye ne mejoó ewé menkágé. Nkwane makwa né mejoó ewé menla nkágé ula nkwane ntó ne mejoó ewé nkágé. ¹⁶ Ne mbógé muú aké anemmye choncho ne mendoó wuu af3ge Esówo né mejoó ewé jí alá kágé ula, epyembo nnó ne muú ayi alá kágé depore Esówo akame aké, “Amen” te mbaá jí alá wuu f3 geno eyigé aj3ge. ¹⁷ Ekágé be nnó w33 atamege Esówo cháñéné yémb3 epogé f3 muú yif3 cháchá.

¹⁸ Ntamege Esówo nnó memb33 njógé mejoó ewé nla nkágé mpw33 enyú ako. ¹⁹ Yémb3 mb3ge ne mmu echomele b33 Jis3s, nkelége nnó nj33 lé uchu uta ebi b33 akágé ne nnó njógé uchu delé ufya ebi b33 alá akágé ula.

²⁰ Anjme ba, déferege sé unó eké ambane. Begé kenékéné eké ambane abi alá kágé pye gabo, ne ferege unó eké b33 abi ábené. ²¹ Asa né mmu njwe Esówo nnó Esówo aké, “Nsele nye b33 malo ayicha abi aj3gé uf3 mejoó ebichá, nj33 mejoó ne b33 ba. Yémb3 b33 ba áwu f3 genó eyigé me nj3gé ne ébw3.”

²² Ndere elúmb3, manj3gé menj33 ewé muú alá kágé ula, alú elé gep3 eyigé Esówo alerege uto3 bií mbaá b33 abi alá lu dafyeeé met33 ne Jis3s Kras ep3 f3 abi áfyeeé met33 ne jí. Mangarége mekomejoó ayi atanege mbaá Esówo, alú lé gep3 eyigé Esówo alerege uto3 bi mbaá b33 abi áfyeeé met33 ne Kras Jis3s ep3 f3 mbaá abi alá fyeeé met33 ne jí w3.

²³ Ndere elúmb3, mbógé echomele b33 Kras achw3ge mbaá am3, yéndémuú aké ajógé elé mejoó ewé muú alá akágé, ne muú ayi alá akágé depore Esówo, yé ebelé muú ayi alá afyeeé met33 ne Esówo w3 achw3gé eféé, aj3gé f3 nnó enyú ako delú b33 ubw33?

²⁴ Yémb3, yéndémuú nyú aké agarege mekomejoó ayi atane mbaá Esówo, ne muú ayi alá akágé f3 depore Esówo yé ayi alá áfyeeé met33 ne Esówo w3 achw3ge eféé gébé

eyigémbò, jimbòó ákágé chánéné nno ji alú pye gabo né mbaá unò uko ebi jimbòó awuú enyú déjógé. Ne unò bi ji awuú upye nye ji akaá nnó akpene nye né unò mpa Esòwò. ²⁵ Mekomejòó Esòwò ápye nye yéndégenó eyigé gelu bibíí né metòó wuú gelá gbògò. Epyegembò ji atome nye mano mme anógé Esòwò ajòge aké, “Elú wáwálé nnó Esòwò alú metòó metòó nyú.”

Echomele bòó Kras énogé Esòwò né meti melóméls

²⁶ Anjme ba, mechò ewéna elúmbò nnó? Elú nnó dechwogé chónchò né echomele bòó Kras yéndémuú akpome mmye mampye genó eyigé Esòwò achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwò manjkwáá ákwáá, ayi akágé manlere bòó mekomejòó Esòwò álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoó Esòwò eléré ji né ame gejya agaré. Muú ayi akaá manjòó mejòó ewé ji alá kaágé ajòó, ne ayi akaá mangaré ula mejòó ewémbò agare. Pyyé unò bina uko manpoógé echomele bòó Kras. ²⁷ Enyú déchwogé né echomele bòó Kras, déké ajógé mejòó ewé muu alá kágé ula, déjógé fò bòó ako, bòó apea yé aláé né ákágé jòó. Ne elò nnó muú ama ajógé ne nte ayi fò ajòó. Ne gébége aké ajógé, muú yifò ntó agarege ulaá mejòó ewémbò nnó bòó ako ákage genó eyigé ji ajòógé. ²⁸ Ne mbógé muú apó ayi agarege ulaá mejòó ewémbò, bòó abí ajógé mejòó ewéna ákwene bambò né echomele bòó Kras. Ajógé lé mejòó ewémbò né metòó bwó ne mbaá Esòwò. ²⁹ Yé bòó ekpávè Esòwò, áké ágarege genó eyigé mekomejòó ayi atane mbaá Mendoó Esòwò, elome nnó bòó apea yé aláé ne ágarege. Ne áké ágarege bòó abifò áfwòrege genó eyigé ebwó ágarege manchere mbógé nnó getane mbaá Mendoó Esòwò. ³⁰ Yémbò mbógé muú aké agarége genó eyigé Mendoó Esòwò élere ji ne Esòwò amágé lere genó eyigé fò mbaá nte menjme, ayi alu ténè achyèé gébé nnó ayi ajwólé ka ajòó. ³¹ Néndé enyú ako dékágé gare mekomejòó ayi atane mbaá Esòwò, nte agarege ne nte agare ne yéndémuú nyú ákágé nyé genó eyigé Esòwò agaré enyú ne enyú ako défyéé nye ate eshyéé. ³² Kaágé nnó bòó ekpávè Esòwò awyáá eshye magbare mmye bwó, ágile téé gébé gekwanege ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoó Esòwò. ³³ Esòwò achyèé ebwó eshye nnó ápyé mbò néndé ji ákelege fò nnó dédorégé makpo ne ate, yémbò ákelege lé nnó débè nesò ne ate.

Wye ndere machomele bòó Kras mako álu, ³⁴ andeé abò mambè nyameé né echomele bòó Kras, néndé elome fò nnó ebwó ábéné mano apwò ande. Abó manshule lé mmye bwó mme áwuú lé depa wuú ndere ásamé né ebe. ³⁵ Ne mbógé ebwó ákelege mankaá

genó ágií ano bwó né mmu upú, néndé elú élé mekpo unòó mbaá andeé manjógé mejòó né echomele bòó Kras.

³⁶ Wò, oh! Enyú défere nnó mekomejòó Esòwò alá lé ne enyú? Waá wye lé enyú ambíí ne déwuú mekomejòó Esòwò? ³⁷ Mbógé muú aférége nnó ji alú muú ekpávè Esòwò, yé nnó Mendoó Esòwò ne eshyege ji eshye, abò mankaá nnó unò bi me nsame mbò eta nyú, élé Ata Jisòs Jimbò ne ajòó. ³⁸ Ne muú alá áwuú ne genó eyigé menjòó mbò na wó, Esòwò ntó akaáge wuú fò genó eyigé ji ajòógé.

³⁹ Anjme ba, ndere elúmbò, kpage gechyeé mangarege mekomejòó ayi atane mbaá Esòwò, ne dégbége fòó bòó manjòó ufòó mejòó ebi alá kágé. ⁴⁰ Yémbò yéndégenó eyigé enyú dépyéé, pyégé geji chánéné, né meti ewé elú cho.

15

Abya melóméls ayi anjme geme dáó alú nnó Jisòs Kras agbo ne akwilé né negbo

¹ Anjme ba, gógé mente enyú mechò abyá melóméls yí me ngare nya enyú. Abyá melóméls yina ne enyú déwuú défyéé matòó wyeé, dégbare ji ne eshyéé. ² Elé gétúgé abyá melóméls yina, ne Esòwò aférége nye enyú né efwyale gabo, mbógé déké dégbarege ji chánéné. Ela epó mbò wó, ebyennó metòó ewé enyú défyéé ne Kras enó detú.

³ Unò bi agaré me, ubi ne me ngare enyú, ne menò genó né unò bina alú nnó Kras agbo gétúgé gabo ayi esé dépyéé wye ndere abò asame né mmu njwe Esòwò nnó muú ayi Esòwò akwere ji ela gefwa agbo nye. ⁴ Agbógé aníí ji, ne ndò éléé ekwónége akwilé né negbo wye ndere abò asame né mmu njwe Esòwò. ⁵ Akwilégé né negbo, abó mbe alere mmye mbaá Pita, alere ntó mmye mbaá anjba bíí afyanéápeá. ⁶ Ewyagé ama alere mmye mbaá anjkwòle bíí gébé gema. Anjkwólé bíí bina ája ápwò gelome mesoó usáá uta (500). Gejamé né geluage bwó álu abe te fina yé élé abifò ntó ágbó me. ⁷ Gébé eyigé fò alere ntó mmye mbaá Jemsi ama alere ntó mbaá anjgbá bíí ako.

⁸ Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmye eta wuú. Ndere aléré mmye né eta wa mbò, me nlú eké maá ayi ábyéné ji mbelepo.

⁹ Me njòó mbò néndé né geluage anjgbá Jisòs me mpò yé muú fò. Nfuú yé muú ayi bòó ákuú me nnó ngbá Jisòs wó. Néndé nchyeé echomele bòó Esòwò efwyale dáó. ¹⁰ Yémbò gétúgé galgálá ayi Esòwò abò áleré me, apyé me nlú gefogé muú ayi me nlú mbò fina. Ne galgálá yimbò áno mme detú wó néndé mpye utóó mpwòó anjgbá Jisòs abifò ako. Utóó bi memye mbò, epófó lé né utó ba, ngba. Elé gétúgé galgálá wuú ne ji achyége me utó

* **15:8** Elú wáwálé nnó: Né melu njwe ewéna, Pol alérége bòó ákaá nnó, ji apó fò né geluage anjgbá abi Jisòs abò ajyáá gébége alú fa mme.

mampyyege utóó bina. ¹¹ Ndere elúmbó, yé ebe lé nnó me ne ngare enyú abya melóméló yé élé angba Jisós abifó ne agarege, efwyale epó né mmu néndé esé ako dégarege lé genó gemaá. Ne genó geji ne enyú défyéé matóó wyyé.

Elú wáwálé nnó Esówó apye nye bóó abi ágboó ákwilé né negbo

¹² Abya melóméló ayi esé dégarege enyú, alú nnó Esówó apye Kras ákwilé né negbo. Ne mbógé esé déké dégarege enyú mbo, ulannó enyú abifó déjógé nnó bóó abi ágboó ákwilege fó né negbo? ¹³ Mbógé ebe nnó bóó abi ágboó ákwilege fó né negbo, ebyennó yé Kras ntó ákwilé fó né negbo wó. ¹⁴ Ne mbógé ebe ntó nnó Ji ákwilé né negbo wó, ebyennó abya melóméló ayi esé dégarege enyú alú détu ne yé metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú ntó détu. ¹⁵ Ne ebeé ntó nnó esé delú bó ntesé gebyó mbaá Esówó néndé esé dégarege bóó nnó Esówó apye Kras ákwilé né negbo. Yémbó, mbógé bóó abi ágboó ákwilege fó né negbo ebyennó Esówó apye fó Kras ákwilé né negbo wó. ¹⁶ Ne mbógé bóó abi ágboó ákwilege nye fó né negbo, ebyennó yé ebelé Esówó apyee fó Kras ákwilé né negbo wó. ¹⁷ Ne mbógé Esówó apye fó Kras ákwilé né negbo wó, ebyennó metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú détu ne Esówó alu danjinte gabo nyú. ¹⁸ Ne ebeé ntó nnó bóó abi áfyé matóó ne Kras ne álé gbo, áno mme detú. ¹⁹ Ne mbógé esé déneré élé metóó nnó Kras apógé nye esé wye le né genwáge se fa mme, mmyeké esé delú bóó abi meshwe awese ájame ápwóó ayi yéndmuú.

²⁰ Yémbó, Esówó apye Kras ákwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé bóó abi ágboó, Kras ne alú muú mbe ayi Esówó apyee Ji ákwilé né negbo, manlere nnó Esówó apyee nye bóó abi ágboó ákwilé né negbo. ²¹ Muú ama ne apye negbo nekpene fa mme, wyembó ntó ne muú ama apye nnó bóó ákwilé né negbo. ²² Bóó ágboó gétúgé álú upyáne Adam, wyembó ntó ne Esówó achyegé nye genwá eyi geké mbaá bóó gétúgé áchomé mmye ne Kras. ²³ Yémbó unó bina uko upyé nye, yé eyigé ndé né eji gébé: Kras ne alú muú ayi abóó mbe ákwilé né negbo, ne gébégé Ji akerege nye meso fa mme, bóó abi áchomé mmye ne Ji ákwilé né negbo. ²⁴ Unó bina uko ukóge, mme abyéé nye, gébégé Kras ammyegé me apwógé unó uko ebi uwyaa uto fa mme ne ebi mfaánebuú. Ne aselé nye gefwa geko áchyéé mbaá Nte wuu Esówó. ²⁵ Nana Kras agbarege wye gefwa Ji kpaá té Ji ammye nye apwó bóó máwámé bíí ako. ²⁶ Kwiyakwya muú máwámé ayi áchóó nye élé negbo. ²⁷ Wye ndere ásáme né mmu nye Esówó nnó, “Esówó afye unó uko né amu Jií.” Ajógé nnó,

“Afyé unó uko né amu Jií”, elere gbógónó nnó Esówó jimbóó apóóó né geluage “unó uko” ebi Ji afyee né amu Jisós. ²⁸ Gébégé Esówó afyee unó uko né amu Kras, Ji Maá Esówó, afye nye ntó gemé Jií né amu Esówó muú abó afyee unó uko né amu Jií nnó Esówó mbií ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábége sé eke Ji.

²⁹ Mbógé bóó abi ágboó ákwilé gé fó né negbo, ula bi áwyaage bóó manaá Esówó gétúgé bóó utene nnó? Mbógé bóó abi ágboó ákwilé gé fó né negbo, chacha, abi áwyaá bwó manaá gétúgé bóó áferé nnó? ³⁰ Ne ulannó ne esé défyéé gemé ge se ne efwyale yéndégébé? ³¹ Anme ba, me ngéne manóó negbo yéndégébé. Genó eyi gepye menjóó mbo élé gempóge eyi nwyaa nnó utóó bi mpyee eta nyú upye enyú décho mmye ne Ata sé Kras Jisós. ³² Gébégé me níú né gebagé mewaa Efesos bóó áchye me gemagé efwyale. Elú eké me mmye élé ne menya mewaa. Mbógé mferere ndere akwaa áferere, awa nsa ayi mboó né ummye bina alú efó? Ne mbógé bóó ákwilé gé fó né negbo, “Góóge dényegé, dényúgé ela gachyee dégo.”

³³ Dékamege muú fó abwólé enyú. Déchoge gekagé neke ne bóó abi áwyaá gepó gebogebo, enyú ntó débéé nye ne gepó gebogebo. † ³⁴ Kerége né défóó nyú, dépyegé sé gabo. Ngembó nnó enyú abifó dékage fó Esówó cháchá. Menjógé mbo nnó mpye mekpó unáó egbaré enyú.

Gefógé menyammye ayi bóó abi ákwilé gé né negbo ábéé né Ji

³⁵ Muú fó ákage gií aké, “Esówó apyee mbo bóó abi ágboó ákwilé né negbo nnó? Ndé gefógé menyammye ayi ébwó ákwilege ne Ji?” ³⁶ Muú ayi agige gefóge nkwe yina alú genkenegé muú. Dékaá fó nnó ápége mbwe né mme ábóó kpe mbe apwane ne achíí wó? ³⁷ Genó eyigé muú apene né mme, gebéé cha ne eyi gewene né. Ekágé be mbeé nchi yé lé mbeé mbwe ayicha. ³⁸ Ne Esówó achyegé yéndé mbeé mbwe gekwógé menyammye ndere Ji akelege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefógé menyammye wuu. ³⁹ Unó bi uwyaa genwá ubéé fó ne gefógé menyammye gemaá. Akwaa áwya gefógé menyammye áwú bwó cha, menya áwú bwó cha, meshuu éwyaá gefógé menyammye áwé bwó cha ne dénywane déwya gefógé menyammye áwé bwó cha.

⁴⁰ Menyammye unó bi ulú né mfaánebuú álu ufóó ufóó ne ayi unó bi ulú fa mme alú ntó ufóó ufóó. Ulóó unó bi mfaánebuú ulú cha ne ulóó unó bi fa mme. ⁴¹ Nmeé éwyaá ebi gefógé ulóó cha, mfaá awya ebi gefógé ulóó cha, ambe ntó áwyaá eyigé bóó gefógé ulóó cha ne yéndé membe awya wye ebi gefógé ulóó cha.

† 15:33 Elú wáwálé nnó: Melu nye ewena etané né mmu nye Isaiah.

⁴² Mbɔntó ne ebeé ne bɔɔ abi Esɔwɔ ápyéé nye bɔɔ ákwilé né negbo. Anígé muú, menyammye wuu apwanegé, ne gébégé Esɔwɔ apyegé ji akwilé né negbo menyammye yimbo apwanegé sé té kwyakwya. ⁴³ Anígé ji alme sé mampe ame wye ne apó fɔ ne uto. Yémbɔ, gébégé Esɔwɔ apyegé ji akwilé né negbo abéé melóméló ne uto. ⁴⁴ Anígé ji ndere genóge mme yina, yémbɔ gébégé Esɔwɔ apyegé ji akwilé né negbo abéé genó eyigé melu ewé Esɔwɔ alu. Mbogé menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Esɔwɔ ntó alu. ⁴⁵ Elu wye ndere asame né mmu nwe Esɔwɔ nnó, “Esɔwɔ akwye Adam muú mbe, achyéé ji genwá”; yémbɔ Adam ayi kwyakwya alú Mendó ewé ehyegé genwá. Adam yina elé Kras. ⁴⁶ Gefogé menyammye ayi melu Esɔwɔ fɔ wó esé débɔɔ mbe dewyaá wó, élé ayi mme yina. Ne ayi débé nye ne ji élé ayi melu Esɔwɔ. ⁴⁷ Esɔwɔ akwye Adam muú mbe ne usɔɔ ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. † ⁴⁸ Bɔɔ mme meko álú wye eké muú mbe ayi Esɔwɔ akwye ne usɔɔ. Wyembo ntó ne bɔɔ abi ájyéé mfaánebuú ábéé nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané mfaánebuú. ⁴⁹ Nana menyammye sé alú wye eké ayi Adam muú ákwye ji ne usɔɔ, ne bií umaá débéé nye eké Kras muú atane mfaánebuú.

⁵⁰ Anjme ba, ngarege enyú nnó gefogé menyammye ayi esé déwyaá mbɔ nana ákwane fɔ mambe né melu ewé Esɔwɔ ágbarége gefwa ji wó. Ne genó eyi gegboó gekagé nyeé fɔ geteé genó eyi geláge gboó.

⁵¹ Gogé me ngare enyú genó eyigé enyú delá delú dankaa. Esé ako dégboó nye fɔ, Esɔwɔ akworege nye esé ako, achyéé esé menyammye meke. ⁵² Gébégé áfomege mbá Esɔwɔ, Esɔwɔ akworege nye esé mbélépó, gemege nnó muú ábɔɔ ame ánéné. Áfomege mbá yimbo bɔɔ echomele Esɔwɔ abi ágbɔɔ ákwilé nye né negbo, ne ebwɔ ámagé gboó sé. Gébé eyigémbɔ ne esé ako dékworege. ⁵³ Ne menyammye sé ayi áchóge ábɔ mankwore ála ayi alá choge ne menyammye ayi ágbɔɔ ábɔ mankwore ála ayi alá gboó. ⁵⁴ Ne gébégé menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi alá choge fɔ, ne menyammye sé yina ayi ágbɔɔ álagé ayi alá ágbɔɔ sé: genó eyigé asame né mmu nwe Esɔwɔ gebeé wáwálé ndere asame nnó, “Esɔwɔ apwɔ negbo, utoó negbo ubyéé.”

⁵⁵ “Wɔɔ ɔh negbo, uto bye ebi ɔwáne bɔɔ ulé?

Wɔɔ ɔh negbo uto ebi wɔ ɔpye bɔɔ awuu ubalé ulé?”

⁵⁶ Negbo newáne esé gétúgé gabo ayi esé dépyéé. Ne élé mabe ayi Esɔwɔ achyéé ne ápyéé esé dékaá genó eyigé gabo yimbo alu, ne gabo afwánege esé. ⁵⁷ Yémbɔ

matame mabe ne Esɔwɔ muú achyéé esé uto nnó démmye dépwɔ gabo ne negbo gétúgé défyéé matɔɔ ne Ata Jisɔs Kras.

⁵⁸ Ndere elúmbo, anjme ba tenege ne eshye, dékamege genóge fɔ genyigé enyú matɔɔ, pyegé wye utoó Ata ne matɔɔ nyú mako néndé dékaá nnó utoó bi dépyéé né mabo ata únómé fɔ mme detú.

16

Ehye ewé achyegé mampóó echomele bɔɔ Kras né Jerosale

¹ Góge meshuu enyú meko né mecho njka eyi enyú déchwɔɔ mampóó bɔɔ Esɔwɔ né gebage mewaá Judiya. Me nklege nnó enyú ntó dépye wye ndere me mbɔ ngaré echomele bɔɔ Kras né meló Galasiya nnó apye. ² Yéndé bií uwyaá, yéndémuú nyú afere ekéke njka né eyi ji áwyaá, ákwyeé ábelé chánchá, ékágé gébégé menchwóge ne bɔɔ ammyege manchwóge unó. ³ Ne gébégé menchwóge nsame nye njwe nchyéé ne bɔɔ abi enyú déjyaá nnó ákra ehye nyú ájye ne ewú né Jerosale. ⁴ Ne mbogé elo nnó mentó njyéé, ebwɔ ákwóle me déjyé ulua.

Pɔl asɔ mala neke

⁵ Ne menké nchwó gé enyú, nkogé né gebagé mewaá Masedonia, néndé mbele uméé ba nnó nkóge kpe ewúmbo ne nkɔwáne eta nyú. ⁶ Nchwóge mbelege nye mboó ndɔ ne enyú ndɔfɔ nshwáne yina abyéé nye me ewúmbo nnó enyú dépoó me, njyéé mbaá ayi nkelege manjyéé. ⁷ Nkelege fɔ nnó me nchwóge mangé enyú nkoóge tenéténé. Mbelé uméé nnó Ata akamege nchwóge mbelé mboó ndɔ ne enyú.

⁸ Ndere elúmbo, mbelege fa né Efesɔs kpaá te gébé eyigé ányéé epaá ewé Pentikos ebáné me. ⁹ Néndé Ata anene me meti fuú nnó mpye gekpepegé utoó fana. Yémbɔ gejamé gé bɔɔ mawame amuame mamgbe me meti.

¹⁰ Mbogé Timóti achwóge bane enyú, sége ji chánéné ékágé ji abe ne efo né metɔɔ metɔɔ nyú, néndé ji ntó apye utoó Esɔwɔ wye ndere me. ¹¹ Ndere elúmbo, ékágé muú fɔ abya ji, poóge ji ake chánéné, áchwɔ age me néndé ame aya alú meti mangé ji ne anjme abifo.

¹² Egbe ewé Apolos nkpea ji ndandɔ ne ndɔ nnó ake ne anjme abifo achwɔ age enyú, yémbɔ elú eké ekwane fɔ ji manchwɔ nana wó. Agége meti achwɔɔ nye.

Kwyakwya mejɔ

¹³ Bége ame mekpo fuú, tenege ne eshye né unó Kras ebi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó eyigé enyú dépyéé, fyegé wye metɔɔ ne Kras, défoge yé genó, ne tenegege ne eshye. ¹⁴ Ne yéndégenó eyigé depyéé, bogé gejeé né mmu yándéno.

† 15:47 Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájógé mbɔ elé Jisɔs.

¹⁵ Ne aḡme ba, dékaá nnó gébégé me ngare mekomejós né Akaya, Stefanas ne bós abi alu né gepú jíí ne abós mbe afyéé metós ne Kras ne achyéé ntó gemé gebwó geko mampóógé bós Esówa. ¹⁶ Ne nchyege enyú majyéé nnó déwúgέ ne ufós bós bina, dépyéé utós ne ebwó ne yéndémuú ayi apyéé utós ndere ebwó apyéé.

¹⁷ Metós egós mme gétúgέ Stefanas ebwó ne Fótunatos ne Akaikos áchwós fa. Ebwó ápóó me wye ndere mbógé enyú débó débé fa dépoge me. ¹⁸ Ebwó áfyε me εshye wye ndere áfyéé enyú ntó εshye. Chyégé enógé mbaá ufós bós bina.

¹⁹ Machomele bós Kras ayi álú né gebage mewaá Esya álós enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne εchomele bós Kras ewé elú né gepúgέ bwó aké me ntame enyú bós Ata chaḡéné. ²⁰ Aḡme bi álú wéna ako álós enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaá jí.

²¹ Me Pól ne nsame matame mina ne ebwó wa me mbós.

²² Mbógé muú abós fó gejeé ne Ata Jisós Kras, ube ube ne jí. Nnεnemyε nnó Ata se Jisós Kras achwó wáwá.

²³ Nnεnemyε nnó Ata Jisós alere enyú galógáló.

²⁴ Me mbós gejeé ne enyú ako néndé εsé ako décho mmyε ne Kras Jisós. Amen.

**ŊWE ayi agbee ŊWE epea eyi Pɔl
ásamé mbaá echomele bɔɔ
Kras ne
Kōrent**

*Pɔl atamege Esɔwɔ ne anenemmye gétúgɛ
echomele bɔɔ Jisɔs né Kōrent*

¹ Me Pɔl muú Esɔwɔ ajyaa nnó mbe ŋgbá Kras Jisɔs ndere ji aklege, ne nsamé Ŋwe yina. Esé ne meŋme sé Timoti délbó enyú matame. Ntamé Ŋwe yina eta nyú echomelé bɔɔ Jisɔs né melo Kōrent ne bɔɔ Esɔwɔ ako abi álú né gebagé mewaá Akaya. ² Nnenemmye nnó Nte sé Esɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégɛ enyú galógáló ne ápye enyú débɛ nesɔ ne ate.

Esɔwɔ afyɛé bɔɔ metɔɔ né mati mako áyi ágene efwyale

³ Détamégɛ Esɔwɔ muú alu Esɔwɔ ne nte Ata sé Jisɔs Kras. Ji alú nte ayi ágené bɔɔ meshwe, ne Esɔwɔ muú afyɛé bɔɔ metɔɔ matimati. ⁴ Ji afyɛé esé metɔɔ né yéndé efwyale ewé esé dégene nnó esé ntó dékaá ndere défyɛé bɔɔ abi ágené efwyale metɔɔ. Déké défyɛé ebwɔ metɔɔ, défyɛgɛ ebwɔ metɔɔ wye ndere Esɔwɔ afyɛé esé. ⁵ Wye ndere esé dégené efwyale dɔɔ gétúgɛ déchome mmye ne Kras, mbɔntó ne Esɔwɔ afyɛé esé metɔɔ gbene gétúgɛ déchome mmye ne Kras. ⁶ Ndere elúmbo, mbɔgɛ esé déké dégené efwyale, elú lé nnó Esɔwɔ afyɛé lé enyú metɔɔ ne nnó aferé enyú né efwyale gabo. Ne mbɔgɛ Esɔwɔ afyɛé esé metɔɔ elú lé nnó esé ntó défyɛgɛ enyú metɔɔ ne nnó enyú debɔ eshye dékógɛ metɔɔ dégene gefógɛ efwyale ewé esé dégené. ⁷ Metɔɔ ewé esé déneré ne enyú enyigé fɔ néndé dékaá nnó ndere enyú dégené efwyale ne esé chóncho, Esɔwɔ afyɛé nye ntó enyú metɔɔ wye ndere áfyɛé esé.

⁸ Anme sé, dékelegé enyú dékaá gefógɛ efwyale ewé esé dégené né gebagé mewaá Esya. Esé dékpe né efwyale ewé epwɔɔ esé mamkpa ne epye esé debɔ defere metɔɔ nnó débɛé sé abe. ⁹ Ebó elú wye eké lé mpa ne asɔɔ nnó ábɔ manwa esé. Yémbɔ ewena epye nnó ekágɛ esé déliígɛ mmye ne gemage sé ambɔɔ, déligé elé mmye ne Esɔwɔ muú apye bɔɔ ákwilegɛ né negbo. ¹⁰ Ji aferé esé né manó negbo. Ji aferege nye wye esé né efwyale. Ne esé déneré metɔɔ ne ji nnó aferege nye wye esé né efwyale ferege. ¹¹ Enyú ntó pógɛ dénenemmye gétúgɛ sé. Dépyegé mbo, gejamégɛ bɔɔ ánené nye mmye gétúgɛ esé ne Esɔwɔ awuú nye mmyemenene eyi mbo aleré esé galógáló ne gejamégɛ bɔɔ átamege nye ji gétúgɛ galógáló ayi ji áleré esé.

Ula bi Pɔl ákwɔre ndo neke nit álá ma jye sé né Kōrent wɔ

¹² Genó eyigé esé dedoo ebwɔ ewome gelú nnó, matɔɔ sé ágarege esé nnó délu pópó né

yéndégenó eyigé esé dépyeé fa mme, chacha gébégɛ délu né enyú, ne déjógɛ wye wáwálé. Esé délii fɔ mmye né déngaré ákwaá wɔ, délii lé mmye né utó bi utanegé né galógáló ayi Esɔwɔ álerege esé. ¹³ Genó eyigé esé désame né eta enyú elé genó eyi gelú esé metɔɔ débii genó wɔ. Yé elé enyú dela dékaá gefoge bɔɔ abi esé délu chanéné wɔ, esé déneré metɔɔ nnó bií uma enyú dékágɛ nye esé chanéné. ¹⁴ Ne né bií bi Ata sé Jisɔs Kras achwɔɔ, dedoo nye ebwɔ ewomé gétúgɛ sé wye ndere esé ntó dedoo nye ebwɔ ewome gétúgɛ nyú.

¹⁵ Ndere nwyá umé bina né metɔɔ, me mbo nshuú me nnó nchwɔɔ nge enyú, nnó enyú debɔ mejé magbe apea. ¹⁶ Me mbo nshuú mange enyú gébégɛ nké jyé Masedonia ne gébégɛ me nké nkeregɛ meso nnó enyú dépoó me njye né gebagé mewaá Judiya. ¹⁷ Ndere me nshuú mbo nla chwɔ sé wɔ, nnó me mbɔ ndoo mbo lé manaá ndoo mawé? Waá nnó me nlú mbo elé eké muú mme, muú ákamege “Eeh! Eeh” ne “Ŋgba! Ŋgba” gébé gemaá? ¹⁸ Te mbaá Esɔwɔ ágarege wáwálé mekomejɔ ayi esé dégere enyú ápɔ nya fɔ “Eeh ne Ŋgba.” ¹⁹ Jisɔs Kras Maá Esɔwɔ muú Silas, Timoti ne me degaré enyú abya wuú apɔ fɔ muú ayi ajógɛ eeh ne Ŋgba gébé gemaá. Ji alú lé “Eeh” ayi Esɔwɔ. ²⁰ Jisɔs ne alu muú ayi alerége nnó Esɔwɔ akame nnó, “Eeh” né mbaá yéndégenó eyi ji anyémeno. Ge ula bi esé déjógɛ nnó, “Amen” né mabo Jisɔs ne déchyege ŋgɔ mbaá Esɔwɔ mbo. ²¹ Esɔwɔ Jimbɔɔ ne apye esé ne enyú chóncho détené ne eshye ndere déchome mmye ne Kras. Ji ne afyɛé esé nnó debɛ bɔɔ bií, ²² ndere afyɛé esé Mendoo Ukpea né matɔɔ nkane gelo jí. Mendoo wuú ewémbɔ elerége nnó esé déséle nye unó bi Esɔwɔ achyege bɔɔ bií.

²³ Me nkuú Esɔwɔ ndere nte sé wa, nnó genó eyigé me njógɛ gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé ewú mbo né Kōrent wɔ ulú nnó ékágɛ metɔɔ usɔɔ wa epye enyú débɔ efwyale. ²⁴ Esé démmye fɔ nnó déma degaré enyú genó eyigé débɔ mamfyé metɔɔ wye, néndé enyú détene me ne eshye né genó eyigé défyɛé metɔɔ wye. Esé dékelege lé nnó décho mbwa ne enyú dépyege utɔɔ ulua nnó enyú débɛ ne necháchɔ.

2

¹ Getú eyigémbɔ, ne me mkpe jɔɔ nnó mmagɛ keré sé eta nyú néndé nchwogé mpyeé nye enyú déla ne mesome. ² Me pyegé matɔɔ ásongé enyú, ndé bɔɔ cha abéé abi ápye metɔɔ egɔɔ me? Wye lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débéé. ³ Ge ula bi me nsame gefógɛ Ŋwe yimbo eta nyú mbo nnó ékágɛ nchwogé ewú, bɔɔ abi álú mampye nnó metɔɔ egogé me, ápye metɔɔ esógɛ lé me sɔɔ. Ne nkaá chanéné nnó metɔɔ eké egɔɔ me egɔɔ ntó enyú ako. ⁴ Nsa enyú Ŋwe yina ne ubalé ne mesome né metɔɔ ne manse né

ame. Ula bi me nsame ji upó f3 nnó mpye mataó asó enyú, ulú elé nnó mpye enyú dékaá gejamégé gejeé eyigé me mboó ne enyú.

Menjme ayi apye gabo débó manjit ji nte

⁵ Mbogé muú f3 né geluage nyú achwá ne efwyale, apye f3 me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wó. Me njógé mbo ékágé ebe nno me mma jóó ewu doó wó. ⁶ Ndó ayi enyú gejame déshulé muú yimbo akwané. ⁷ Ndere elúmbó, jigénté gyeé ayi ji apyé, défyé ji metóó nnó ékágé ji ála meshwemeshwe abo gepwa. ⁸ Ne nnene enyú mmye nnó dema délere ji nnó delú gboó wye ne ji. ⁹ Ula bi me nsame enyú njwe yimbo ulú nnó mfworé enyú mbogé depye yéndégenó eyigé me ngaré enyú nnó depye. ¹⁰ Yéndémuú ayi enyú déjigénté gye ayi ji apye, me ntó njigé ji nte. Me njigénté gabo muú chacha mbogé mechó ebegé nnó me njití ji nté né galgáló nyú. Ne mpye mbo né mbe ushu Kras, ¹¹ nnó ékágé danchameló abo esé déndó néndé dékaá me nkyaá ayi alu ji metóó.

Utóó Kras ebi esé depye ulú eké gebe gelógéló né eta Esáwo

¹² Gébégé me nkwané né melo Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melóméló Kras. ¹³ Yémbó metóó wa echyéé me efwyale néndé menge f3 menjme sé Titos wye wó. Ndere elúmbó, nlya kpe ebwó nfe né melo Masedonia.

¹⁴ Yémbó matame mabe ne Esáwo. Ji ampye apwo ne ase esé boó deno bií dékéne déjye ne ji gétúgé déchome mmye ne Kras. Ji aselé esé apye boó ákage deparé Kras né yéndé mbaá ayi déjyéé ne depó etiré mbo désanage déjyéé eké gebe gelógéló.

¹⁵ Genwáge esé gelú eké gebégé elu ewé ásoó né mewé Kras achyegé mbaá Esáwo. Boó abi Esáwo áwené gemége bwó áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha. ¹⁶ Né mbaá boó abi ánome mme detú esé delú eta bwó eké geboboge gebe eyi gechwóó ne negboó. Né mbaá boó abi Esáwo áwené gemége bwó delú eta bwó eké gebe gelógéló eyi gechwóó ne genwá. Ndere elúmbó, ndé muú akwane mampye gefogé utóó bina?

¹⁷ Esé depó f3 boó abi ágbarege meko mejoó Esáwo byabya eké genó gesé ndere boó abifo ápyéé. Yémbó gétúgé Esáwo atome esé, esé dégarage ji ne matóó sé mmu pópó né mbe ushu wuu ndere baá utóó Kras. Esáwo alu ntesé esé.

3

Menomenyé meke epwo ewé gekwene

¹ Nno esé démagé boó mbo elé mamfége gemégé sé? Waá nnó esé dékelege nnó muú f3 asá njwe ayi afége esé ato eta nyú, yé ayi nnó enyú désa défégé esé ndere boó ne ate ánlere abifo ápyéé? ² Ngba, enyú amboó delú

eké bo njwe abi áfégé esé. Genwáge nyú gelú eké bo njwe abi asamé né mmu mataó se, yéndémuú ákagé kú abi akaá utóó ulóuló bi esé depyéé. ³ Enyú délere nnó delú eké njwe ayi Kras asamé atome esé déchwóó ne ji. Asá f3 njwe yina ne genogé njwe wó, asá lé ne Mendoó Esáwo muú alú mebe. Asá f3 ji né ubaré mataá wó, asá lé né mmu mataó akwáá.

⁴ Esé dékage jóó unó bina ndere déneré metóó ne Esáwo gétúgé genó eyigé Kras apye. ⁵ Epóf3 nnó esé dékwané mampye genó f3 né mmyemmye sé, elé Esáwo ne apye esé dékwané mampyeé yéndégenó. ⁶ Ji ne apye esé dékwane mambé baá utóó bií né menomenyéé meke. Menomenyéé ewéna epóf3 ebe ewé ásamé, elú lé Mendoó Esáwo. Ebe ewémbó etené boó né negboó, yémbó Mendoó echyeye boó genwá.

⁷ Ne mbogé nnó utóó ebe Mosis ewé ásame né ubare mataa, ewú ewé eténe boó né negbo, echwó ne genjbo eyi gepyéé boó Israeli ála kágé pfe f3 Mosis né ushu chó gétúgé ushu bií ugnege doó yé elé genjbo eyigé gegboó gelú gejyéé, ⁸ nnó utóó Mendoó Esáwo muú achwóó ne genwá achwóó nyé f3 ne genjbo eyi gepwóó eyina? ⁹ Mbogé nnó utóó ebe ewéna ewé etené boó né negboó, ewyá gefogé genjbo eyina, ferege ndere genjbo eyigé utóó Mendoó Esáwo muú apyéé nnó debe cho né mbe ushu wuu gebeé. ¹⁰ Wáwálé né mechó ewéna alú nnó, genó eyi gebo gewyaá genjbo mbembe gepó sé ne genjbo chacha néndé genjbo geke eyi gechwóó gégénége gepwo geji. ¹¹ Ne mbogé genó eyigé nya gebo gegboó gelú gewyaá genjbo, ebynnó eyi gela te etém genwyaá genjbo gepwóó.

¹² Te mbaá esé débelé uméé chánéné nnó mbo ne elu, esé depyéé unó ne metóó mende.

¹³ Esé debó f3 mampye eke Mosis muú akwewere ushu bií nnó ékage boó Israeli age ndere genjbo eyigémbó gegboó gelú. ¹⁴ Yémbó matóó boó bimbo alu wyeé séselé akaá ye genó wo. Mbo ne alu kpaá te fina. Ye akúgé gekwenege meno menyéé ákágé f3 ula. Elú eké genó eyimbo gelú ebwó né matóó kwekwere. Genó eyi gekágé pye nnó afere ebwó genó eyina né metóó, elé mbogé ebwó afyége metóó ne Kras. ¹⁵ Wáwálé alú nnó, te fina elú eké genó eyigémbó gelú ebwó né matóó kwekwere néndé yé akú ebe Mosis ebwó ákágé f3 ula. ¹⁶ Yémbó, muu akworegé metóó akworegé Ata, Esáwo aferege genó eyi gekwewere mbo ji ushu. ¹⁷ Nana Ata ayi me njógé mbo akene ne Mendoó Esáwo ne apyéé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata ebeé, epye boó álaá mmyemmye bwó genó gefo gewéle sé ebwó. ¹⁸ Ne esé abi genó gefo gela gekwewere esé matóó wó, dégene genjbo gé Ata eyi gegenege esé mmye eke njwe nnó dékworege wye kworege debe eke ji. Ndere dékworege dégnege wye genege, elé Ata

muú akene ne Mendoó Ukpea ne apyeé nnó ebe mba.

4

Unó mabó né mmu ujemesé

¹ Te mbaá Esowo né galgáló wuú, achyeé esé utóó bina nnó dépye, ese depó fɔ ne gepwyaá mampye ubi. ² Esé délyaa deporé défya ne unó bi uchwáó ne mekpó unóó. Esé débwołégé fɔ boó, ne débwołégé fɔ amu ne mekomejóó Esowo. Esé dégarégé lé boó wáwálé ayi atome ne Esowo né gefáó eyi yéndémuú agene nnó esé dégarége wáwálé né mbe ushu Esowo ne boó abi agaregégé wáwálé akaa nnó mbo ne elú. ³ Ye mbogé abya melóméló ayi esé dégarége alú lé bibíí, ebyennó alú lé bibíí mbaá boó abi ánome né mme detu. ⁴ Danchomeló muú alu esowo boó mme, aníí me amé boó abi alá fyeé metóó ne Kras wó. Ndere elúmbó, ebwó ákágé gé fɔ ndere genjbo eyi getanege né abya melóméló gegenege. Ebwó ákágé fɔ ula abya melóméló yimbó ayi atome ne ngo Kras. Ji Kras alu mekpreé Esowo. ⁵ Néndé ndere dégarége abya melóméló déselé fɔ ji nnó dépye boó áge esé, dégarége ji nnó boó áse Jisós Kras nnó ji alu Ata. Ne esé amboó delú lé baá utóó nyú gétúgé Jisós. ⁶ Esowo muú ajáó nnó, “Genjbo gegene né mmu gemua,” ji apye genjbo jíí gegene né mmu mataóó sé mampye esé dékaa genjboogé. Esowo eyi gegenege né ushu Jisós Kras.

⁷ Ndere Esowo apye esé dékaa mbo esé delú lé eké ujeé meséé ebi áfyeé genóge mabo né mmu. Mecho ewéna elúmbó, manlere nnó utóó bi upwáó amu, ebi esé déwyaá utane lé né mbaá Esowo epófó eta esé amboó. ⁸ Efwyale efinegé esé matimati yémbó dégbege wye gejulé. Gébé eyigé fɔ dékwene tametame yémbó délyage fɔ utóó sé. ⁹ Boó ámmye amu ne esé yémbó Esowo aliyagé fɔ esé shushuú. Atulege esé yémbó ákágé cho fɔ genjwágé esé. ¹⁰ Efwyale ewé esé dégene mbo yéndégébé, elú wye eké negbo né Jisós ne esé dékpane mbo né menyammye sé dékene. Epyembo nnó boó ágene nnó genjwágé Jisós gelú né menyammye sé. ¹¹ Né genjwágé sé geko fa mme, delú wye né mmu efwyale ewé echwáó ne negbo gétúgé dékwólégé Jisós Kras. Epyembo nnó boó ágene genjwágé Jisós né menyammye sé ayi alá abeé fɔ te kwyakwya. ¹² Ewéna eleré nnó, esé dékame negbo nnó enyú debó genjwá eyi gélágé byé.

¹³ Muú fɔ ájóó né jnye Esowo aké, “Me mfyee metóó ne Esowo gétú eyigémbó ne njóó.” Esé ntó delu mendoó ema ne ji, ewé epye esé défyeé metóó ne Esowo gétú eyigémbó ne déjóó. ¹⁴ Esé dékaa nnó Esowo muú apye Jisós Kras akwilé né negbo, apye nye ntó esé dékwilé né negbo chónchó ne Jisós, ase esé chónchó ne enyú déchwá détene né mbe ushu wuú jimboó. ¹⁵ Efwyale ewéna meko

elú lé né galgáló nyú. Ndere elúmbó, Esowo alerege nye galgáló wuú mbaá boó gejamé gejamé. Ewémbó epye nye ebwó atamege ji, ne ji abóó nye ngo.

Esé depwad fɔ néndé défyeé wye metóó ne Esowo

¹⁶ Ndere unó bina ulú mbo, esé débéé fɔ ne gepwa. Ye elé menyammye esé akwáó ajyeé, Esowo achyegé mandoó sé utóó yéndé bíí. ¹⁷ Efwyale ewé esé dégene mbo nana elú lé gachyeé ne ebelege ye, yémbó echwáó lé esé ne gekpekepegé ngo ayi apwáó amu ne abeé te kwyakwya. ¹⁸ Esé défyeé fɔ amé né unó bi dégene, défyeé lé amé né unó bi dela dékágé gé ubi. Ula ulú nnó unó bi esé dégené ubeé lé né mboó gébé. Yémbó ebi esé délá dégené ubi ne ubeé te kwyakwya.

5

Menyammye meke asele nye melu ayi gekwene

¹ Menyammye sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwolege wyeé. Dékaa nnó mbogé amugé maá gepú yina, Esowo achyegé esé ayicha né mfaánebuú déjwolé wyeé. Akwaá fɔ wó átenege ji wó, elé Esowo jimboó ne átenege ne gebéé wyeé te kwyakwya. ² Esé déshwaá meshwa né genjwágé sé yina nana, ne déshyage nnó Esowo afye esé menyammye sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyeé muú ndeé meke. ³ Gétúgé nnó yé dégbo lé gboó afyegé esé menyammye yimbó ayi mfaánebuú, esé débéé fɔ gejogéné. ⁴ Ndere esé delú né menyammye yina ayi alu eké maá geto, déshwaá meshwa gétúgé déwuú ubale, deshwaá fɔ nnó dékelege mangbo. Dékelege elé nnó Esowo achyeé esé menyammye ayi abeé te kwyakwya nnó áse melú ayi ágboó. ⁵ Esowo jimboó ne akpome esé mnye né mecho ewéna, ne achyeé esé Mendoó Ukpea ndere genó eyigé ji áchoó utóó né mbaá genó eyi gechwáó.

⁶ Ndere elúmbó, esé dékaa wáwálé nnó Esowo achyegé nye esé menyammye ayi meke, néndé te mbaá esé delú mebe né menya sé yina, neke neshya esé dáó mambé né mbe ushu Ata. ⁷ Ndere esé delú fa mme, delú mamfyeege metóó ne ji, epófó mangene ji ne amé. ⁸ Esé déboó eshye né metóó ne dékelege nnó délyaa menyammye yina, déjye né melo sé débe ewú ne Ata Jisós. ⁹ Ndere elúmbó, yé delú né menyammye yina, yé ayi né, esé demuame lé nnó dépye metóó egogé jí. ¹⁰ Néndé esé ako deboó mantene unóó mpa né mbe ushu Kras. Ji ajwolege nye né geluogé mpa, asó mpa yéndémuú. Ne yéndémuú abóó nye nsa né galgáló yé gabogabo ayi apyeé gébége jí alú né menyammye yina fa mme.

Kras apye boó akerege né neso ne Esowo

11 Te mbaá esé dékaá nnó Ata ne alú muú ayi esé débáó mamfógé, dékpeage bós mbó nnó ákame ne abya melóméló Kras. Esówa akaá ufóó bós abi esé delú ne mbelé uméé nnó yé enyú ntó dékaá chánéné né mmu mataó nyú. 12 Esé démmye f3 nnó déma déferege gemé gese eta nyú. Demmye élé nnó enyú debe ne ula bi dékágé dógé ebwó ewáme gétúgé sé, nnó enyú debe ne meko manshuú mbaá bós abi ábwégé mmye gétúgé dékpaakra ate b3 epóf3 gétúgé awyaa gepó galógéló. 13 Elú eké enyú déferege nnó mekpo ep3 esé chánéné. Yé makpo ap3 esé chánéné, elú lé gétúgé dékelege nnó dépye Esówa abó ñgo. Yé makpo alu esé chánéné elú lé né galógáló nyú. 14 Gejeé eyigé Kras abós ne esé ne getene esé dépyeé yéndégenó, néndé esé dékaá nnó ji agbo gétúgé bós ako. Ndere elúmbó, esé ako dégbo chóncho ne ji. 15 Kras agbo gétúgé bós ako nnó bós abó geñwá eyigé ji achyeye, ábégé f3 abe mampyegé élé unó bi ugós ebwó metós, ápyeye lé unó bi ugós ji metós. Ji ne agbóó ne akwilé né negbó gétúgé bwó.

16 Ndere elúmbó, eb3 nana eyjeye mbe esé dépele sé bós né mashu ndere bós mme ápyeé. Mbó ne dépele nya Kras ne nana dépelé sé ji mbó. 17 Ewéna etene nnó muú achogé mmye ne Kras, alaa muú meke. Geñwá eyi gekwene gekoó me, gege yé eyi geké gechwó. 18 Unó bina uko élé Esówa ne apyeé ubi. Ji muú apyeé esé dékeré né neso ne ji gétúgé genó eyi Kras apyeé, ne achyéé esé utós bi dépyeé bós akerege né neso ne Esówa. 19 Mekomejós ayi esé dégarage alú nnó, Esówa ake ne Kras apyeé bós áge meti ákere né neso ne ji. Ji ágbáregé sé ebwó nnó alú gyeé né gabo ayi ebwó ápyeé. Elé mekomejós yina ne ji afyeé esé né amu nnó dégarage bós ndere ji apyeé bós ákerege né neso ne ji.

20 Getú eyigémbó ne esé delú bós dentós Kras. Ne esé dekpeage enyú né unó bina wye ndere Esówa jimbós abó ajóge ne enyú. Ne dékpane enyú geka gétúgé Kras nnó dékeré né neso ne Esówa. 21 Gétúgé esé, Esówa apye Kras muú ayi alá pyeé yé gabo wó ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débe cho né mbe ushu Esówa wye ndere ji Esówa alú.

6

Pól agaré efwyale ewé ji ágene ndere apyeé utós Esówa

1 Ne ndere ate bós abi apye utós chóncho ne Esówa, esé dekpeagé enyú nnó ékágé dépye genó eyi gepyeé galógáló ayi Esówa aleregé enyú ano mme detú. 2 Esówa ajós nya wye ndere ásamé né mmu ñwe wuú nnó “Bíí bi me nlú manleré enyú galógáló ukwónégé, me nwú mmyemenene nyú, bíí bi me nlú mawené gemége nyú ukwónégé,

mpoó enyú.” Wúgé, gébé eyigé Esówa aleregé bós galógáló gekwane. Wúgé nana élé gébé eyigé Esówa awenege gemége bós.

3 Esé dépyeé f3 genó eyi gegbéé muú f3 meti manchwó mbaá Esówa nnó ékágé genó f3 gebe gyeé né utós bi esé dépye. 4 Yémbó yéndégenó eyi gepyeé eta sé, esé délerege wye nnó delú baá utós Esówa. Dekoge metós né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufós ufós, unó uli esé mange, ne gébé eyigé f3 efwyale ebanege esé. 5 Atulé esé, áfyé esé denó, áchwós esé ne mammye, dépyeé mataó ami mapwós eshye esé, débalege mpe, débalege mesa, yémbó dékógé wyeé metós. 6 Débélé geñwáge sé pópó, dékágé deporé Esówa chánéné, dékógé metós, déleregé bós galógáló, Mendoó Ukpea egbeé esé mmye ne délerege bós gejeé wáwálé. 7 Esé dégarage bós genó eyi gelú wáwálé, dépye unó né utó bi Esówa achyegé esé. Unó bi esé dépye cho né mbe ushu Esówa ulú eké unó ummye ebi esé déselé dénmeé umye ne ebi dégbéé menyammye sé né deporé Esówa. 8 Esé dépyeé wye utós Esówa yé élé bós abifo anógé esé, abifo ábayaá esé. Bós abifo áferege esé, abifo achós esé mbaá. Bós abifo ajógé nnó esé delú bós gebyó yémbó esé dégarage wye wáwálé. 9 Bós abifo ajógé áké esé delú kpe b3 waá yémbó bós ákaa esé yéndé mbaá. Dekoge né manóó negbo yémbó delú wyeé abe. Achyegé esé efwyale yémbó áwa f3 esé wó. 10 Yé élé bós ápye nnó esé debe ne mesome, delu wyeé ne nechóchó yéndégébé, elú eké delú mbya yémbó dépyeé gejamégé bós abós gefwa. Elú eké depó yé ne genó gefó yémbó dewyaa unó uko.

11 Anme ba bós Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né uné. Esé denene mataó se fuú eta nyú. 12 Esé f3 wó délyaa manleré enyú gejeé wó, élé enyú ne délyaa manleré esé gejeé. 13 Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege mataó nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

Dékege f3 gekage neke gemaá ne bós abi alá fyéé metós ne Kras wó

14 Dékege f3 geka neke gemaá ne bós abi alá áfyéé metós ne Kras wó. Genó eyi gelu cho genyee mbó dejeé ne genó eyi gelu gyeé nnó? Waá geñgbo gebéé mbó mbaá ama ne gemua nnó? 15 Kras ne danchóméló abéé mbó meko ama nnó? Muú ayi afyeé metós ne Kras ne muú ayi alá áfyéé metós ne Kras wó áchome mbó mbwa nnó? 16 Echa Esówa ebéé mbó meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Esówa muú alú mebe. Elú wye ndere Esówa jimbó ajós aké, “Me njwólege nye ne ebwó, nkene ne ebwó, me mbeé nye Esówa bwó, ne ebwó ábéé nye bós ba.” 17 Ndere elúmbó Ata aké, “Tanege né geluage bwó, défa mbwa ne ebwó. Détagé f3 genó eyi gewyaa deba. Dépyegé mbó, me

nselé nye enyú. ¹⁸ Me mbéé nye Nte nyú ne enyú débéé nye baá ba abi andéé ne abi ande. Mbó ne Ata Mutú Apwáó amu ajáó.”

7

¹ Añme ba, te mbaá Ésoᵱo anyémeno nnó apye unó bina eta sé, shwanege amu né yéndégenó eyi gepyeé nnó menyammye ne matáó sé ábégé fí pópó. Dénógé Ésoᵱo, dépye geñwágé sé gebé pópó gekwane ndere Ji aklege.

Pál alu ne necháchó gétúgé echomele bóó Jisós né Kōrent ákworé matáó bwó

² Nenegé matáó nyú eta sé, esé dépyeé fí muú fí gabo wó. Esé décháó fí muú fí mekpo wó. Ne esé dényeé fí muú fí upwáó wó. ³ Me njógé mbó, epófó nnó me nké enyú delu gye, néndé me mbó me mbé ngaré enyú nnó enyú delu esé metáó chí chí chí. Yé dégboó ye delú mebe, esé ne enyú delu wye ulua. ⁴ Me nfyé metáó ne enyú gbene, ne nwyaa gepogge gétúgé nyú. Enyú défyé me metáó, yé élé esé dégené efwyale me nwyaa necháchó dáó.

⁵ Yé gébégé esé dékwone meló Masedonia, yé mmye dégbeé cháchá wó. Bóó áchwó esé ne efwyale matimati. Wena bóó áwamege ne esé, né mmu matáó se déwyaá efo. ⁶ Yémbó Ésoᵱo muú afyee bóó abi awyaa gepwa metáó eshye, afyee esé eshye ndere Títos achwáó. ⁷ Esé débóó fí eshye wye élé gébégé ji achwáó wó, debó ntó gébégé ji agaré esé ndere enyú ntó défyee ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mange me, ne ndere enyú désomege dáó né gyeé ayi dépyeé. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manja me. Nwúgé mbó metáó ego me ne enyú dáó.

⁸ Yé ebe élé nnó ñwe ayi me mbó nsame enyú, apyeé enyú débó mesome, me nsome fí ndere nsame ji wó. Me mbó nlú ne mesome gébégé ngene nnó ñwe yémbó apye enyú debó mesome né mboó gébé. ⁹ Nana metáó ego me, epófó gétúgé me mpyeé enyú debó mesome elú lé gétúgé mesome ewémbó epyeé enyú dékworé. Gé gefágé mesome ewé Ésoᵱo aklege mbó. Ndere elúmbó, esé dépye fí enyú debó únómé wó. ¹⁰ Mesome ewé Ésoᵱo aklege epye lé nnó Ésoᵱo áwene gemége muú. Gefágé mesome ewéna echwáó fí ne achye me. Yémbó mesome ewé bóó mme echwáó ne negbo. ¹¹ Gegé yé gefágé utáó ebi mesome ewé ego Ésoᵱo metáó epyeé eta nyú. Epye enyú dese mechó ewéna ne eshye, epye enyú déwyaá metáó manleré nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewémbó. Epye metáó eso enyú ne majya abwálé enyú mme, epye enyú déshage nnó debé meko ama ne me, epye enyú dékpane gechyeé mampye genó eyi gelú cho. Epye enyú dékpome mmye manchyeé efwyale mbaá muú ayi apye gyeé. Epye enyú déleré

né yéndé meti nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewéna.

¹² Ndere elúmbó, yé élé me nsame ñwe yina, nsa fí gétúgé muú ayi apyeé gabo yina wó. Yé ebe lé gétúgé muú ayi agene efwyale gétúgé gabo yimbo. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mbe ushu Ésoᵱo gefáó eyigé dékpane gechyeé mampoó esé. ¹³ Getú eyigémbó, enyú défyee esé eshye.

Ne genó eyigé fí eyi gepyeé metáó ego esé élé gétúgé metáó megomego ewé Títos abóó gétúgé enyú ako dépye metáó ekwene ji mmu. ¹⁴ Me mbó ngaré Títos gefáó eyigé me nwyaa gepogge gétúgé nyú. Enyú déchye me mekpo unáó wó. Ne wye ndere genó eyigé me ngaregé enyú yéndégebé gelú wáwále, mbontó ne unó bi esé dédoó ebwó ewome gétúgé nyú né mbe ushu Títos ulú wáwále. ¹⁵ Títos ama abóó gejeé ne enyú ako dáó ndere ji ateé gefáó eyigé enyú debó déwuú ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne efo metáó. ¹⁶ Ne nana metáó ego me ne enyú gétúgé me nndere metáó wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyeé.

8

Gefáó eyigé bóó Ésoᵱo áchyege echye

¹ Añme sé, esé dékelege mampye enyú dékaá gefó eyigé machomelé bóó Jisós né Masedonia áleré galágálé Ésoᵱo né geñwá gebwó. ² Efwyale ewé ebwó ágne eja dáó ete ebwó né mmuameno yémbó áwyaá wye metáó megómégó gbene ewé epyeé ebwó áchyeé echye byagebyage ye lé ebwó álu gekpo. ³ Ebwó áchyeé echye ndere ebwó áwyaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwáó amu, ne áchyeé yé muú akpea ebwó wó. ⁴ Ashii nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampógé bóó Ésoᵱo. ⁵ Genó eyigé ebwó ápye, gepwó ndere esé debó défere. Ebwó abó kpe mbe áchyeé gemége bwó mbaá Ata Ésoᵱo ne áwyaá metáó mampye genó eyigé Ésoᵱo aklege, áchyeé gemége bwó eta sé. ⁶ Títos ne aloó ula manse echye ewéna né geluagé nyú nnó depóó ubya bóó né Jerosalem. Getú eyigémbó, esé dékpea ji nno akéré áchwó apóó enyú déneré mampye gecháchagé utáó bina. ⁷ Enyú delú meno mbe né yéndé meti mamfyé metáó ne Ésoᵱo ne eshye, mangaregé depóré Ésoᵱo chánéné, mankágé wáwále ayi alu wyeé chánéné, manchyeé gemége nyú geko mampye utáó Ésoᵱo, mamboge gejeé ne esé dáó, esé ntó dékelege nnó enyú ntó débé meno mbe né mechó manchyege echye ewéna ne matáó nyú mako.

⁸ Me njógé mbó, epófó nnó ñmerége enyú mekpo mme nnó débó mampyege mbó. Me ngarége lé enyú nno bóó abifó ákpane géchyeé ápoógé ate. Ne nkelege nnó nkaá ndere enyú ntó débóó gejeé wáwále né bóó

abifo. ⁹Enyú ambóó dékaá galógáló ayi Ata sé Jisós Kras alere. Ji abó awyaá gefwa, yémbó akwe gekpo né galógáló nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene enyú débé ne gefwa.

¹⁰Né mecho ŋka yina manchwó, majyéé ami me ncheyéé enyú malu nnó elú galógáló nnó enyú déneré genó eyigé délóó mampye ŋme eniné nju. Enyú ne débóó mbe mampye genó né mecho ewéna ne enyú ntó ne debo delu yé bós mbe abi áwyaá metóó mampyege geji, ¹¹nnó déneré mampye utóó bina ne gefógé metóó ewé enyú délóó ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu. ¹²Ne mbógé muú awyaá metóó machyéé, Esówo aselé genó eyi muú awyaá manchyéé epóóó eyigé ji alá pó ne geji.

¹³Me njógé mbó epóóó nnó mpyéé mmye epwyágé bós abifo, enyú déwuúgé ubale. Nkelege lé nnó yéndégenó gebe janja eta enyú ako. ¹⁴Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bós abi alá pó ne genó nnó ebwó ábégé ne gejame, meso gebé enyú dela depó ntó ne genó ebwó ápóó enyú. Dépyéé mbó enyú ako débé janja. ¹⁵Asá né mmu ŋwe Esówo nnó, “Muú yi anywere gejamégé menyéé, ábó fó menyéé ayi ajame apwóó ji wó, ne ayi anywere lé gachyéé, abó ayi akwané ne ji kwanégé.”

Pól ato bó Titás nnó ájye áse echye Esówo getú jji

¹⁶Yémbó matame mabe ne Esówo ndere apye Titás awyaá gefógé metóó ewé esé déwyaá mampóó enyú. ¹⁷Epóóó wye lé getugé esé dékpea ji ne ji achwóó eta nyú wó. Ji mbóó abó awyaá me metóó manchwó póó enyú, getú eyigémbó ne jimbo abó ashúú me manchwó gé enyú. ¹⁸Esé détóme mbó ji ne nte menjme ayifó. Nte menjme yina alu muú ayi bós aféége utóó bíí né machomele bós Jisós ako néndé ji agarége abya melómélóó chánchá. ¹⁹Menó genó ayi fó alu nnó machomele bós Jisós ntó ájyaá ji nnó esé dékéne ne ji ulua dépyége utóó ulúúls bina. Ndere dépyéé mbó uchwóó ne enógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó esé déwyaá metóó mampógé bós.

²⁰Ndere dépyéé utóó bina ulua, ewémbó epyennóó ekágé muú fó aferé nnó défya delu mmu, défyéé eshye mange nnó ékágé genó fó gebe gyeé né gekpekepege echye ewéna, ewé bós áchyéé byagebyage. ²¹Gétú eyigémbó ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu Ata jim-bíí, dékelegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu yéndémuú.

²²Ne esé détóme menjme sé fó ama nnó achwóó ne ebwó. Esé démua me ji ndánda ne ndó, ji aleré nnó akpane gechyéé mampye utóó Esówo. Yé nana ji awyaá metóó mampóó enyú néndé ji afyéé metóó ne enyú dáó. ²³Ne ushuú cháchá Titás, ji alu lé nte menjme ayi

ápyéé utóó ulua ne me nnó dépóóge enyú. Ne ate anjme abifo na, álú lé bós déntóó abi átané né machomele bós Jisós ayifó. Utóó bwó uchwóó ne enógé mbaá Kras. ²⁴Ndere elúmbó, pyege ndere njáó mbó, mampye machomelé bós Jisós ayifó ákaá nnó enyú débó gejeé ne bós ne nnó ebwó ákaá nnó esé délú cho mambe ne gempógé gétúgé nyú.

9

Elú genó gelógéló mampógé bós Esówo

¹Me mpóó sé ne genó eyigé mmagé sa enyú né mecho echye ewéna mbaá bós Esówo. ²Me nkaá nnó enyú déwyaá metóó manchyéé echye ewéna. Getú eyigémbó ne me nwyaá gempógé gétúgé nyú né mbe ushu echomelé bós Jisós né Masedonia nnó enyú echomelé bós Jisós né gebagé mewaa Akaya déwyaá me metóó machyéé echye ewéna te ŋme eniné nju. Ne gechyéé eyigé enyú dékpane machyéé, gepye gejamégé ebwó abifo ábó metóó machyéé ntó. ³Ne me ntóme anjme bina eta nyú nnó ékágé gempógé eyigé esé déwyaá gétúgé nyú gebe lé meno detu. Ebe lé nnó enyú dékpome mmye ne echye nyú ndere me njáó nnó dépyéé nye. ⁴Mbógé bós fó átanege mbó né Masedonia áchwógé ne me ewú, ne ágége nnó enyú dékpome fó mmye manta eyi nyú ŋka wó, mekpo nnóó ewé ebéé nye ne esé ne enyú ejame nye dáó néndé me ngaré me ebwó dáó ndere enyú dékpome me mmye manchyéé. ⁵Ndere elúmbó, me nferé nnó elo nnó mkpea anjme bina abó mbe achwóó apye enyú dékpome mmye ne echye ewéna, ewé enyú dényéméno manchyéé, nnó ebe lé genó eyigé enyú ambóó déwyaá me metóó manchyéé. Ebege fó eyigé anjmerege enyú mekpo mme nnó déchyéé echye.

⁶Tege nnó, muú ayi apené mbwe gachyéé, abóó ntó mbwe gachyéé, ne muú ayi apene mbwe gejame abóó ntó mbwe gejame. ⁷Muú aké achyégé echye, achyéé ndere ji aferé né metóó wuú nnó achyégé. Achyégé fó ne manse ame eké anjmerege ji mekpo né mme. Néndé Esówo abóó gejeé ne muú ayi achyégé echye ne metóó megomego. ⁸Ne Esówo akágé chyéé enyú unó bi ujame upwóó yé ndere dékelegé nnó yéndégébe debe ne yéndégenó gejame nnó délerege ulóó melu matimati. ⁹Wye ndere asamé né mmu ŋwe Esówo nnó, “Ji achyégé echye byagebyage mbaá ubya bó ne ulóó melu ébi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.” ¹⁰Esówo ne achyégé bós mbwe ayi ápné ne menyéé ayi ebwó ányéé, ji áchyéé nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyéé nye ji áwe áfye gejamégé mbwe ayi atanege né ulóó melu ébi enyú délérége bós. ¹¹Esówo apye nye enyú débó gefwa né yéndé meti nnó déchyéé echye byagebyage yéndégébé, nnó esé dékpage

echye nyú déchyege bóó, gejame bóó atamege Eṣṣṵwá né genó eyige enyú dépyéé. ¹² Néndé echye ewé enyú déchyeé epye fṣ wye lé nnó bóó Eṣṣṵwá ágené unó bi ubá ulíí ebwá wá, epye ntó nnó ebwá áchyege gejamége matame mbaá Eṣṣṵwá. ¹³ Gétúgé enyú déchye gefógé echye ewéna, elere bóó ufáó bóó abi enyú delú, ne ebwá átamege nye Eṣṣṵwá gétúgé enyú dépyéé genó eyigé abya melóméló Kras ayi enyú défyéé metóó wye ákelege. Ne átamege nye ji ntó gétúgé echye ewé enyú déchyege ebwá ne bóó abifó byagebyage. ¹⁴ Ebwá áne ne nye mmye gétúgé déleré galágálá Eṣṣṵwá né genwáge enyú. ¹⁵ Déatamege Eṣṣṵwá gétúgé echye wuú ewé ji achyéé esé ewé dela dékágé nkane démege.

10

Eṣṣṵwá ne ajyaa Pál nnó abe ngba Jisṣas Kras ne achyéé ji utó

¹ Me Pál nkpané enyú geká. Bóó ajógé aké gébége me mbegé ne enyú nfóó ame nyú njógé depó pere ne efo, nlá mpó ne enyú nfóó fṣ ne nsame enyú bóó nwe áto áto. Me nnene enyú mmye né mabó Jisṣas Kras muú alú nyame ne pere nnó, ² ékágé enyú dépye me njóó mejóó ne meko metometo gébége nchwágé ewú. Me nkágé jóó mejóó ne meko metometo mbagé me nkelege manjóó ne bóó abi ajógé nnó esé dépyéé utóó bina ndere bóó mme ápyeé. ³ Elú wáwálé nnó esé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmyéé fṣ be ebi bóó mme ámmye. ⁴ Néndé unó ummye ebi esé démmyéé be ne ubi upó fṣ eké ebi akwaá. Yémbó esé démmye be ne unó be utó utó bi Eṣṣṵwá achyegé esé, ne détyaa malu ujwalé ató ató ayi bóó mawáme sé ábige. ⁵ Détyaa ntó yéndégenó eyi géchwáó ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukáó gegbéé nnó bóó akágé fṣ meti Eṣṣṵwá. Dépyene yéndégenó eyigé bóó áferege, dépyéé ebwá áwuú ne Kras. ⁶ Mbógé enyú délerége nnó déwuú ne Kras ne matóó nyú mako, efembó ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bóó abi alá wuú fṣ ne Kras.

⁷ Enyú dépelé unó bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbógé muú aferege nnó ji alú muú Kras, abó mamfere chánéné ákaá nnó esé ntó delú bóó Kras ndere ji. ⁸ Yé me mbe elé ne gempógé gachyéé mpwá ndere mbó nlú mambe gétúgé utó bi Ata achyéé esé, mmye egboó fṣ me, néndé ji achyéé esé utó bina nnó dénywerege enyú nywerege epóó mantya enyú tyáá. ⁹ Me nkelege fṣ nnó ebe eké bóó nwe abi me nsame enyú ápyeé mbó lé nnó enyú debó efo metóó. ¹⁰ Me njógé mbó gétúgé bóó ajógé aké, “Bó nwe abi me nsame eta nyú, mejóó ewé elú wyeé etóó dáó ne etaá bóó metóó.” Aké, “Gébége mbegé ne enyú nkwené gebwa, mejóó wa ekpene fṣ bóó

matu.” ¹¹ Bóó bimbo abó mankaá nnó unó bi esé désame eta nyú gébége dela depó ewú, wye elé ubi ne esé débégé nye ewú ne enyú dépyéé.

¹² Yé bií ummaá esé demege fṣ mmye ne bóó abi aké ebwá ajea geme. Ebwá ámege lé utó bwó ne ate manleré nnó ajea geme. Ewéna eleré nnó ebwá álú ukenkené bóó. ¹³ Né eta sé, esé débéé fṣ ne gempógé dépwá ndere delú mambe. Gempógé sé gekwyage lé né mbaá utóó ebi Eṣṣṵwá achyéé esé nnó depyegé enyú ntó delu né geluage utóó bina. ¹⁴ Te mbaá enyú ntó delu né utóó bina, esé débéé fṣ ne gempógé dépwá ndere delu mambe gétúgé nyú, néndé esé ne debóó mbe déchwó kpa te eta nyú dégame enyú abya melóméló Kras. ¹⁵ Esé débéé fṣ ne gempógé dépwá ndere débóó mambe. Débéé fṣ ntó ne gempógé gétúgé utóó ebi bóó abi cha ápyeé. Umeé sé ulú lé nnó metóó ewé enyú défyéé ne Kras ewene epyege mbambe ne nnó utóó bi esé ntó dépyeé né geluage nyú uwene ndere Eṣṣṵwá ákelege, ¹⁶ nnó esé ntó dékene dégamege abya melóméló né maló yifó ayi alú tete ne enyú. Néndé esé dékelege fṣ nnó débé ne gempógé gétúgé utóó bi muú yicha apyéé né melu utóó wuú.

¹⁷ Asa né mmu nwe Eṣṣṵwá nnó, “Muú aké abeé ne gempógé abe ne geji gétúgé genó eyi Ata apyéé.” ¹⁸ Muú ayi abeé muú melóméló wáwálé, elé ayi Ata asele nnó apyeé chánéné, epóó ayi jimboó ásele geme ji nnó apyéé chánéné.

11

Pál aké utóó bií upó fṣ genó gema ne ebi ángbá gebyó

¹ Nnane enyú mmye nnó deko metóó dewú gekékénege mejóó ewé me njógé. Tagé matu déwú. ² Metóó ewé me nwyaa ne enyú emmyeé demboó ndere ewé Eṣṣṵwá awyaa. Enyú delú eké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá meno ama, ndere maá mendée ayi alá kaá mende wá, ne meno yimbo elé Jisṣas Kras. ³ Ndere elúmbó, me nwyaa efo metóó nnó bóó ábwólege nye enyú ndere danchomeló akpané défyá abwólé Ife, ápye enyú délyaaá deporé Kras etiré enyú dékwólegé chánchá ne matóó enyú mako. ⁴ Me njógé mbó néndé nge nnó enyú dékamege yéndégenó kamegé. Yé muú achwó ne agaré enyú mecho Jisṣas ayicha ayi esé dela dégaré enyú wá, yé agaré lé enyú mecho mendoó ewécha ewé elá pó fṣ Mendoó Ukpea ewé echwáó enyú mmye yé ama achwó ne gefógé abya ayicha ayi alá pó fṣ abya melóméló enyú dékame ne ji, enyú dékamege fṣ wye kamege, désele ubi amu apea.

⁵ Me nferé fṣ nnó bóó abi désele nnó álú ángbá Jisṣas abi ápwáó amu, ápwá me wá.

⁶ Yé ebe lé nnó me ngi f3 ndere aj3gé mej33 ch3n3né w3, me nk3ge gen3 eyigé me nj3gé, dépye me enyú dékaá mb3 matimati.

⁷ Me nshulé mmye ya mme nnó enyú dékw3 ng3, ngaré enyú abyá mel3ml3 detu, nnó me mpye mb3 lé gabo? ⁸ Me mpye ut33 né geluagé nyú, machomele b33 Jis3s né mal3 yicha achyegé me nka mfaá. Ndere mpyemb3 elú wye eké ej33 ne nj33 mb3 eta bw3 nnó me mpo3 enyú. ⁹ Gébégé me nlú ne enyú, gen3 geké gelíí me, nchyege f3 muú nyú f3 efwyale nn3 achyegé me geji. Elé anjme sé abi atane né gebagé mewaá Masedonia ne achw33 me ne yéndégen3 eyi gelíí me. Né gébé eyi geko3 me nchyeé f3 enyú efwyale nn3 dépo3 me w3 ne yé nana me nchyege f3 enyú efwyale né meti f3. ¹⁰ Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gemp3gé nn3 nse manka nyú w3. Ne yé muú akage gb3 nn3 mb3gé f3 gebagé mewaá Akaya geko. ¹¹ Ulann3 me nla ngigé f3 nn3 enyú depogé me? Nn3 elú lé nn3 me mb33 f3 gejeé ne enyú w3? Es3w3 jimbíí akaá nn3 me mb33 gejeé ne enyú.

¹² Me nnye wye mbe mampyege gen3 eyi mpyeé mb3 nn3 ngbe ekágé b33 abi ásele gemegé bw3 nn3 alú anjba Kras ajyegé wyeé mbe mandógé ebw3 ew3me nn3 ápye wye un3 gef3 eyi me mpyeé. ¹³ Uf33 b33 bina áp3 f3 anjba Kras bogébogé. Abw3lege lé enyú bw3legé. Akene ágilege b33 ame nn3 ebw3 alú anjba Jis3s Kras. ¹⁴ Mecho ewéna ekágé pye f3 muú alá men3 mekp3 fuú néndé gébé eyigé f3 danch3mel3 abw3legé ágilege b33 ame nn3 ji alu ekíinné Es3w3 ewé echw33 ne gengbo. ¹⁵ Ne ep3f3 gen3 geké mb3gé baá ut33 bíí nt3 ágilege b33 ame nn3 alu baá ut33 Es3w3. Ne efwyale ewé ebw3 agené nye ekwanege nye ne ut33 bw3 kwanegé.

P3l awyaa gemp3gé né efwyale ewé ji agene

¹⁶ Ne mmagé nyuaré ngaré enyú nn3 ekágé muú f3 aferé nn3 me nlú gekékénége muú. Mb3gé muú aferége nn3 me nlú gekékénége muú g3gé me nj33 mej33 ne gemp3gé ndere gekékénége muú gej3gé nn3 me nt3 mbe ne ek3ke gemp3gé. ¹⁷ Mej33 ewé me nj3gé ne gemp3gé ep3f3 Ata ne aké me nj3gé mb3. Me nké mpyeé gemp3gé nj3gé mej33 eké gekékénége muú. ¹⁸ Ne te mb33 géjamégé b33 ápyeé gemp3gé ne un3 bi akwaá ásele nn3 unj3a gema fa mme, me nt3 mpyeé. ¹⁹ Enyú abi déké déwyaá déf33 d33, mat33 ág33 enyú dék3gé met33 né un3 bi ukékéné b33 aj3gé. ²⁰ Enyú dék3gé met33 mb3gé b33 ásege enyú ndere afwe yé ányége enyú upw33, yé ájyarege enyú mme, yé áké áb3yaa enyú, yé ádo3 enyú maka né ushu. ²¹ W3 3h, me mb3 nwyaa gepwa ndere nla mpyeé uf33 un3 bina eta nyú, jige me nte.

Ne mpyeé mbe manj3gé mej33 eké gekékénége muú. Yéndé gen3 eyigé muú abeé ne gemp3gé wyeé me nt3 nkage mbeé ne gemp3gé wyeé. ²² Yé ebw3 abe lé b33 Hibru, me nt3 nlu. Yé áb3 lé b33 Isrelí, me nt3 nlú. Yé áb3 lé upy3ne Abraham me nt3 nlú. ²³ Yé áb3 elé b33 ut33 Jis3s Kras, me nj3gé eké muú gebw33 me mpw3 ebw3. Eba ut33 upw3 ebi bw3. Me nkpe den3 nd3nd3 ne nd3 mpw3 ebw3 ako. Atulé me ápw3 ebw3 ako, ne negbo neko3 me ame nd3nd3 ne nd3. ²⁴ B33 Jus ádo me ut33 esaá meso nekuú ne eni manj3ne ata. ²⁵ B33 Rom ádo me ne baá un3 nd3 eléé. B33 áto me ne mataá nd3 gamaá, makpe ágbelé esé né ebeé mega nd3 eléé. Géb3 eyif3 me nch3 bíí kpogel3 utuú ne njw3mese manw3gé nnyi. ²⁶ Né neke enin3 me nkene, nko3 né man33 negbo. Nnyi neké nekpa me. Anjo áké ájo me un3, ngé efwyale né amu áte b33 Jus, nge chuchu né amu b33 abi alá p3 b33 Jus. Nge efwyale né mal3 kpakpa, ne malú ayi b33 alá ájw3legé f3 wyeé. Ngé efwyale né ebeé mega, nge efwyale né amu b33 abi anjmaa amu nn3 alu b33 Jis3s. ²⁷ Me mpyeé ut33 utouto mpw3waa. Géb3 eyigé f3 yé geja mb3legé. Géb3 eyigé f3 mbeé mesa ne mmw3lé manaá éwane. Géb3 eyigé f3 nt3 njw3legé uwyaa mesa nyúu gefwene, gébé eyi f3 mb3é f3 ne mandeé makw3erege mmye. ²⁸ Yé ndere un3 bina upy3é me yéndé bíí, ufere ebi me nferege ndere machomele b33 Jis3s ab33 mank3né ulú eké elé gek3k3gé metuú ne nkpane en33 me. ²⁹ Ndé muú ayi ab3ge ne gepwa né meti Es3w3 f3 by33 ula uk3rege me? Ndé muú ayi b33 apy3gé ji apy3gé gabo met33 ela es33 f3 me ne ebw3?

³⁰ Mb3gé nn3 me mb3 mampye gemp3gé, mpyeé né un3 bi ulere ndere me nwyaa gepwa. ³¹ Es3w3 nte Ata sé Jis3s muú déb33 mamf3ge te kwyakwya, akaá nn3 me mby3gé f3 geby3. ³² Géb3gé nlú né mel3 Damask3s, g3mena muú apy3e ut33 né nteé gefwagé Aretas, ata b33 b3 nku áb3me menomb3 gebamé nn3 án3 mel3 ápye me. ³³ Yémb3 b33 f3 áfy3 me né mnu gesa, áshíí manyíí wye ate me né empo ápw3yaa manyíí nshulé mme mb3.

12

Am3 geja ayi P3l agené ne nemeé enin3 nekwene ji mmye

¹ Me jyeé wye mbe mamb3 ne gemp3gé, yé elé nsa f3 alá p3 wyeé, ne ngarege wye enyú ame geja ayi Ata alere me ne dep3 etiré ji apy3é me nkaá. ² Me nkaá muú Kras f3 ayi anjme ale afyaneani, akpané ji ajy3é né mfaánebuú enin3 mfaa mfaa. Wa akpa ji afe né menyammye wuú, wa afe lé né mendo3 wuú, me nkaá w3, Es3w3 ne akaá. ³ Nkaá nn3 akpa ji afe né mel3 gerwá. Wa afe lé né menyammye wuú, waá lé né mendo3 wuú,

me nkaá wó, Eṣṳwó ne ákaá. ⁴ Ji ákwónégé wye, awu uchu ebi muú alá kágé garé, ne ákame fṳ ntó nnó ajṳṳ ubi wṳ. ⁵ Me nwyaaá gempṳgṳ gétúgṳ gefṳgṳ muú yina. Me mpṳ fṳ ne gempṳgṳ gétú yá membaṳ. Ne genó eyi gekágé pye nnó me mbe ne gempṳgṳ ekosé unṳ bí uleregé gepwa ya wṳ. ⁶ Yé mbṳgṳ me nkelegé mampye gempṳgṳ, epyeé fṳ me mbe eké geṳkenégé muú, néndé me nké mpye gempṳgṳ ngaregṳ lé unṳ bí ulú wáwálé. Yémbṳ, me nshya nnó mpyeé fṳ gempṳgṳ néndé nkelege fṳ nnó muú nyú fṳ áferé nnó me ṳea geme doṳ, mpwṳ unṳ bí me mpye ne ebi me njṳgṳ.

⁷ Ne mampye nnó ekágé me mbwegé mmye gétúgṳ ukpeṳpe unṳ bí Eṣṳwṳ apyeé me nkaá, ji alyaaá nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé meshii ne afyeé me mmye. Efwyale ewémbṳ elú eké lé muú dentṳṳ danchomeló ayi ji atame nnó achwṳ apye ekágé me mbwegé mmye. ⁸ Me nnammye manjáné alé mbaá Eṣṳwṳ né mechṳ ewéna nnó áfee me efwyale ewéna né mmye. ⁹ Yémbṳ ji ajṳṳ ne me aké, “Galógálṳ wa ayi me nlerégé baṳ, akwane ne wṳ néndé gébége muú abegé ne gepwa ne me nlerége utṳ ba chánjéné né gerwá jí.” Getú eyigémbṳ, metṳṳ egṳṳ me doṳ mambe wye ne gempṳgṳ gétúgṳ gepwa ya nnó utṳ Kras upyeé utṳṳ né gerwá ya. ¹⁰ Metṳṳ egṳṳ me mbṳgṳ me mbege ne gepwa baṳ aké ajuú me mashye mmye, ne apyeé nnó unṳ ubalegṳ me mmye, ammyeé amu ne me, ne achyegé me efwyale gétúgṳ Kras. Néndé gébége me mbege ne gepwa gébé eyigémbṳ ne me ntoṳ chánjéné.

Mechṳ echomele baṳ jisṳṳ né Kōrent eta Pal metṳṳ

¹¹ Me mbṳ nkwe eké gekekenégé muú né mejṳṳ wa. Yémbṳ enyú ne dépyeé me nlú mbṳ néndé enyú ne débṳ delú mamfee me né mbe ushu baṳ gétúgṳ utṳṳ bí me mpyeé. Néndé ye lé me nla nfu ye genó wṳ, baṳ abi enyú deké álú áṳgbá Kras, ápwṳṳ yé me né meti fṳ wṳ. ¹² Gébége me nlú ne enyú nleré nnó me nlú ṳgbá Kras wáwálé. Nko metṳṳ me mpye ufelekpa né geluage nyú ne ukpeṳpe unṳ bí upye baṳ álaá mano mekpṳ fuú. ¹³ Ndé genó me mpyeé mbaá machomelṳ baṳ jisṳṳ ayifṳ nla mpyeé eta nyú wṳ? Genó eyigé me nla mpyeé eta nyú wṳ gelú nnó me ṳgii fṳ enyú nnó déchyéé me unṳ bí me nkelege wṳ. Né egbe ewémbṳ, mpye gyéé jigé me nté.

¹⁴ Nana me nkelege manchwṳ nge enyú né manjáné ayi agbeé alé. Yémbṳ nkelegé fṳ nnó enyú déchyéé me genó gefṳ, nkelege lé enyú ambṳṳ epṳfṳ unṳ bí enyú déwyaá. Néndé baá melṳ fṳ wṳ apye unṳ ábele mbaá ante ne amma bwṳ wṳ, élé ante ne amma ne ápye ábele mbaá baá melṳ. ¹⁵ Metṳṳ egṳṳ me manchṳ yéndégenó eyigé me nwyaaá gétúgṳ

nyú choncho ne geme ya. Ndere me nlerége enyú gejeé doṳ nnó dékelege manlerege me lé gachyeé?

¹⁶ Enyú ambṳṳ dékagé nnó me ṳgii fṳ enyú nnó déchyéé me unṳ bí me nkelege wṳ. Yémbṳ baṳ abifo né geluage nyú ajṳgṳ aké, Me Pal nlú muú défyaa, mbwolegé enyú nselé unṳ mmye défyaa defyaa. ¹⁷ Me mbwolé mbṳ enyú nnó? Nnó me nto me muú nnó achwṳ abwolé enyú ase unṳ? ¹⁸ Gébége me nkpea Titṳṳ nnó achwṳ eta nyú ebwṳ ne nte meṳme se ayifṳ, nnó ji achwṳgṳ abwolé enyú ase unṳ nyú detú? Ngba, eṳé ne ji déferégé wyeé genó gemaá ne déwyaá ntó wyeé gepṳ gemma.

¹⁹ Ndṳ fṳ enyú déferégé nnó eṳé déjṳgṳ mbṳ mejṳṳ ewéna élé gétúgṳ dékelegé manja gemegé se né mbe ushu nyú. Mbṳ fṳ wṳ, eṳé déjṳgṳ ndere Kras achyegé eṳé eṳhye nnó déjṳṳ né mbe ushu Eṣṳwṳ. Aṳme sé abi gejeé, yéndégenó eyigé eṳé dépyeé gelú lé nnó depṳṳ enyú déwene né depṳṳ Eṣṳwṳ. ²⁰ Néndé nwyaaá eṳé né metṳṳ nnó nchwṳgṳ ewú mbanegé fṳ enyú ndere nkelege nnó enyú debe. Ne enyú ntó dégené fṳ me gefṳṳ eyigé enyú dékelege nnó me mbe. Nfṳṳ nnó ndṳfṳ nchwṳgṳ nye, mbanegé enyú ndere déwamege mawame, défyéé ame né unṳ ate, déṳṳ matṳṳ ne ate, déṳeé use, déjṳgṳ ate mesomeso, déchṳṳ mabṳ ate, dépyeé neṳa ne dépyeé unṳ mmye bulébulé. ²¹ Me nwyaaá eṳé né metṳṳ nnó nchwṳgṳ Ata Eṣṳwṳ wa apyeé nye me nkpa mekpṳ unṳṳ gétúgṳ nyú, ne me nsomege nye ne manse ame gétúgṳ gejamégṳ baṳ abi ápye gabo alá kworé matṳṳ bwṳ alyaaá gabo yimbṳ wṳ. Apyeé wye depṳ debodebo, ánane manane tametame, ne áwyaá metṳṳ mampyegeé wye unṳ ebimbṳ.

13

Pal akwele mbeé mbaá echomele baṳ jisṳṳ né Kōrent

¹ Ge néṳjáne eni negbeé manjáné alé ayi me nchwṳṳ mange enyú na. Nchwṳgṳ nsṳṳ nye mpa wa. Ne ebeé nye wye ndere ásame né mmu ṳwe Eṣṳwṳ nnó, “Bṳ nteṳe abṳ mambe apea ye alé abi ágaregṳ nnó ákpa áme áge ndere muú yimbṳ apyeé gabo.” ² Né néṳjáne enine negbeé manjáné apea ayi me nchwṳṳ nge enyú, nkwele enyu mbeé mbaá baṳ abi apye gabo. Nkwele enyu ntó mbeé mbaá baṳ ako ne nana ayi me nlú tete mmagṳ nyuare ewú nnó gébége me mmagṳ chwṳ ewú, nlyagṳ fṳ ebwṳ áye detú. ³ Te mbaá enyú dékelege mankaá mbṳgṳ Kras ne apyeé me njṳgṳ unṳ bina, nchwṳgṳ ewú mpye nye enyú dékaá mbṳ. Kras agbaré fṳ enyú ne gepwa wṳ. Ji apyeé lé utṳṳ né geluage nyú ne eṳhye. ⁴ Gébége áwomé ji né gekwa, eléré nnó awyaaá gepwa yémbṳ utṳ Eṣṳwṳ upye ji alu mebe. Eṳé ntó déwyaá

gepwa ndere déchome mmye ne ji. Ne ndere esé ntó dégbarege enyú mbò, utó Èsòwò upyèé nye ntó esé delú abe chóncho ne ji.

⁵ Cherege mmye nyú chánéné dége mbògé genó eyigé dékamé ne geji gélú ndere Kras akelege. Fworege gemege nyú. Dékaá fò nnó Jisòs Kras alu ne enyú wó? Mbògé dela dékaá wó ébyennó enyú dekwe nemua.

⁶ Nferé nnó enyú dékaá nnó esé dékwe wó.

⁷ Yémbò, esé dénene lé mmye eta Èsòwò nnó ékágé enyú dépye gyeé. Ndere dénéné mbò, epófò nnó dékelege bòó áge ndere esé delú cho, elú lé nnó enyú dépyege genó eyi gélú cho. Yé ebe elé nnó bòó áse nnó esé dékwe.

⁸ Yé ema ebe nnó esé déchwòge dékagé pye fò genó eyi gégbéé wáwálé ayi abya melómélò agaregé. Dépyéé élé genó eyi gepyèé wáwálé yimbò asanege. ⁹ Getú eyigémbò, mbògé enyú débégé ne eshye né deporé Èsòwò, yé esé déwyaá lé gepwa, mataó agóó esé. Dénene lé mmye nnó Èsòwò apye enyú débene dékwane. ¹⁰ Me mbò mbe nsa enyú ñwe yina nnó ékágé me nchwògé ewú nse uto bi Ata achyéé me njóó mejóó metómetó ne enyú. Ata achyéé me uto bina nnó nywerege enyú nywerege epófò nnó ntyagé enyú tyaá.

Kwyakwya majyèé ne matame

¹¹ Né kwyakwya anme ba, jwólégé chánéné, mmyege dénywòle mati ayi ájyèé gyeé. Wúgé majyèé ma. Begé meko ama. Begé nesò ne ate. Dépyegé mbò Èsòwò muú abóó gejeé ne bòó, ne apyèé nnó bòó abe né nesò, abeé nye ne enyú.

¹² Tamege ate ndere bòó Èsòwò.

¹³ Bòó Jisòs abi alu we alóó enyú matame.

¹⁴ Nnènemmye nnó galógáló Ata Jisòs Kras ne gejeé eyigé Èsòwò gebe ne enyú ne nnó Mendoó Ukpea epye enyú débè meko ama.

ŊWE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ɔ́ Kras né Galasiya

Pól alɔ́ matame ne achyεge mmyεmenεne

¹ Me Pól ne nsame Ŋwe yina. Nlú ŋgbá Jisɔs Kras. Akwaá fɔ́ wɔ́ ájya me nnó mpyεge utɔ́ bi wɔ́, ne yé muú fɔ́ ntó átó me wɔ́. Elé Jisɔs Kras ne Eɔwɔ́ Nte se, muú apyεé ji akwilé né negbo ne átóme me. ² Bɔ́ɔ́ εchomele Jisɔs abi álú wé ne me, ácho geká ne me alɔ́ enyú bɔ́ɔ́ εchomele Jisɔs né gebage mewaa Galasiya matame.

³ Nnεnemmye nnó Nte sé Eɔwɔ́ ne Ata sé Jisɔs Kras alárégé enyú galógáló, ne apyε enyú débé né neso.

⁴ Ji, Jisɔs Kras ne achyεé geme jíí, agboó gétúgé gabo se ndere nte se Eɔwɔ́ aklege nnó afere esé né utó mme gabo yina. ⁵ Ŋgo abe ne Eɔwɔ́ te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Abya melóméló alu lé ama

⁶ Unó bi enyú dépyεé, upyε me nlá meno mekpó fuú. Eɔwɔ́ akú enyú nnó debé bɔ́ɔ́ bii gétúgé galógáló ayi Jisɔs Kras alárégé enyú. Yémbɔ́ wye né maá mboó gébé gachye dekwɔ́ré metɔ́ɔ́ nyú délyage muú ayi akuú enyú, déwuú abya melóméló ayi meke. ⁷ Wáwálé alú nnó, yé abya melóméló ayicha apó sé, εkosé ayi enyú débó déwuú me. Yémbɔ́, bɔ́ɔ́ alú abi apyεé nnó enyú dékwe tametame, ne ammyéé mámbúlé abya melóméló Kras. ⁸ Mfaánebuú ashulé yéndémuú mmye ayi agarege enyú abya melóméló ayicha ayi alá pɔ́ fɔ́ ayi esé débó dégaré me enyú, yé ebe lé esé ambɔ́ɔ́, yé ebe lé ekiénné Eɔwɔ́ ewé etanege né mfaánebuú! ⁹ Njógé ne enyú nana wye ndere esé débɔ́ɔ́ nya mbe déjɔ́ɔ́ nnó, mfaánebuú ashulege yéndémuú mmye, ayi agarege enyú abya melóméló ayicha, ayi ala pɔ́ fɔ́ ayi enyú débɔ́ɔ́ mbé déwuú ne dékámé wye.

¹⁰ Nnó mejɔ́ɔ́ wa apyεé nnó enyú déférégé nnó nkelege akwaá áfégé me? Chao! Wa nnó nkelege lé nnó Eɔwɔ́ ne áfégé me? Nnó mmye mbɔ́ lé mampyε matɔ́ɔ́ ágógé akwaá? Mbógé ebe nnó nkelege mampyε le nnó matɔ́ɔ́ ágógé akwaá, ebyénnó me mpɔ́ fɔ́ maá utɔ́ Kras wáwálé.

Gefɔ́ eyigé Eɔwɔ́ akuú Pól nnó abe ŋgba

¹¹ Ŋme ba, gógé me mpyε enyú dékaa nnó, abya melóméló ayi mbɔ́ ngare enyú apó fɔ́ genó eyi akwaá ákwyεé ágarege. ¹² Yé mekwaá fɔ́ ayi achyεé me abya melóméló yina apó. Yé muú ayi alere me ji apó. Jisɔs Kras jimbɔ́ɔ́ ne apyεé me nkaa jí.

¹³ Enyú dékaa géfógé muú ayi me mbɔ́ nlú nya gébégé nkwolege gepɔ́ eyigé bɔ́ɔ́ Jus bɔ́ɔ́

ba ákwɔlege Eɔwɔ́. Né gébé eyigémbɔ́ me nyu amu ne εchomele bɔ́ɔ́ Jisɔs, awuú ubalé dɔ́ɔ́. Mmye ne εshye nnó ntya εchomele bɔ́ɔ́ Jisɔs. ¹⁴ Nwéné nya né geluage ate genkɔ́ ba mpwɔ́ yéndémuú né gepɔ́ge bɔ́ɔ́ Jus eyigémbɔ́, néndé mbo mpkane nya gechyéé dɔ́ɔ́ mankwɔlege gepɔ́ge ukwene ante sé.

¹⁵ Yémbɔ́, gemεge nnó ábyé me, Eɔwɔ́ abɔ́ me mbe ájya me né ulɔ́ melu bíí, akú me nnó mbe muú utɔ́ɔ́ wuu. ¹⁶ Gébé jíí gekwónégé apyε me nkaa maá wuu. Apyε mbɔ́ nnó ngarege abya melóméló maá wuu yina mbaá bɔ́ɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ɔ́ Jus. Epyégé mbɔ́ yé muú ayi njyεé báné nnó achyε me majyεé apó. ¹⁷ Yé né Jerosale, nkwo yé njye nnó nge bɔ́ɔ́ abi ábɔ́ɔ́ mbe ne me álú ángbá Jisɔs Kras wɔ́. Mfe lé né gebage mewaa Arabya. Ewyage nkeré mesɔ́ né melo Damaskos. ¹⁸ Ŋme áléé ákoógé mfe né Jerosale nnó ngé Pita. Njyégé mbéle ne ji ndó nekuú. ¹⁹ Nge yé ŋgbá Jisɔs fɔ́ ama wa. Ngé lé Jemsi meŋmo Ata sé.

²⁰ Eɔwɔ́ alú ntése wa nnó genó eyigé me nsame mbɔ́ mbyógé fɔ́ gebyɔ́. ²¹ Ewyage ntané Jerosale mfe né gebage mewaa Siriya né gebagé mewaa Silisiya. ²² Né gébé eyigémbɔ́, machomele bɔ́ɔ́ Kras abi álú né gebagé mewaa Judiya ábɔ́ álú dankaa me. ²³ Abɔ́ áwuú le wuu nnó, “Muú ayi abɔ́ ammye nya amu ne esé bɔ́ɔ́ εchomele Jisɔs alé gare ntó deparé Jisɔs etiré ji abɔ́ amuané máncho!” ²⁴ Ne áfégé Eɔwɔ́ ndere akwɔre genwá ya.

2

Ŋgbá Jisɔs ase Pól amu aped

¹ Ŋmeé afyaneani ákógé, esé ne Banabas déma dékwɔ́ défé né Jerosale. Gébégé njyεé nse Titos afé ne esé chónchó. ² Mfe né Jerosale gétúgé Eɔwɔ́ aléré me nnó njye. Njyεgé mbané lé bɔ́ɔ́ abi ájyaa nnó álú ákpakpa εchoméle bɔ́ɔ́ Jisɔs déjwalé esé esé, ne ngaré ebwɔ́ abya melóméló ayi me ngaré bɔ́ɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ɔ́ Jus. Mpyεmbɔ́ nnó ékágé utɔ́ɔ́ bi me mpyε me ne ebi mmagé pyε nyε uno mme detu. ³ Akame genó eyigé ngaré ebwɔ́. Ye élé Titos muú ajyεé ne esé alu muú Grek, áŋmere fɔ́ ji mekpó mme nnó ábɔ́ mansɔ́ ji nsɔ́ wó. ⁴ Yémbɔ́ bɔ́ɔ́ fɔ́ abi ábyɔ́ge gebyɔ́ nnó áfyε metɔ́ɔ́ ne Jisɔs, abwéé mecho nsɔ́ ewéna. Abɔ́ áwa rendoo akpe né geluage εchomele bɔ́ɔ́ Jisɔs. Apyε mbɔ́ nnó ase défyaá akaá ndere esé délaa mmyemmye sé gétúgé dechome mmye ne Kras Jisɔs ne nnó áfwyáné esé dékwé eké afwé né mabe bɔ́ɔ́ Jus. ⁵ Ne dékame yé ebwɔ́ ájye mbe ne mejɔ́ɔ́ ewéna chachá wɔ́, nnó ékágé ebwɔ́ áchɔ́ wáwálé ayi abya melóméló ágaregé nnó enyú déjyεge mbe ne ji.

⁶ Yé ebe lé bɔ́ɔ́ abi álú mmye eké ákpakpa bwɔ́ ákwɔré yé genó gefɔ́ né unó bi me ngarege wɔ́. Ne yé ebwɔ́ abe lé ákpakpa,

ewémba epyeé yé me genó wó, néndé bós ako álú janja né mbe ushu Esówa. ⁷ Yémba, nnó ébwó agaré me genó eyigé mbós mampyege, áge lé nnó Esówa afye me utós né amu mangare abya melóméló mbaá bós abi alá pó fó bós Jus wye ndere áfyéé ji né amu Pita nnó agarege bós Jus. ⁸ Mmye eké Esówa muú achye Pita uto nnó abe ngbámangarege abya melóméló mbaá bós Jus wye ji ntó ne achye me utó nnó mbé ngbá ngarege abya melóméló mbaá bós abi alá pó bós Jus. ⁹ Pita ne Jemsi ne Jón bós alu nkane ukwa né echomele bós Jisós, ágegé nnó Esówa achye me ehye né gefogé utó bina, áfyé esé ne Banabas amu manleré nnó esé dépyeé utós uma ne ébwó. Esé ako dékámé meko ama nnó me ne Banabas déjye dégarage abya melóméló mbaá bós abi alá pó bós Jus, ébwó ágáregé mbaá bós Jus. ¹⁰ Majyeé ami achye esé malu nnó détége mampogé ubya bó. Ne ge wye genó eyigé gebó gelu me metós mampye mbo.

Pól ashulé Pita ndo nnó alu kwólegé gepogé bós Jus

¹¹ Ne gébége Pita achwós né Antiak nshya genó eyigé ji apyeé né mbe ushu bós ako néndé, genó eyigé ji apyeé gepó fó cho. ¹² Ge mechó ewé epyeé. Gemege nnó bós abi Jemsi atóme áchwó, Pita abó acho me mbwa menyéé ne bós abi alá pó bós Jus. Ne gébége bós bimbó áchwós, Pita aja mmye meso alyáá manyege menyéé ne bós abi alá pó bós Jus. Apyembo élé afós ekwó bós abi ajógé nnó abó mansó bós abi alá pó bós Jus nso ne ácho mbwa ne bós Jisós. ¹³ Bós Jus abi áfyéé metós ne Jisós ágyeré genó eyigé Pita apyeé. Yé ebe lé Banabas acho ntó mbwa né dembwólé bwó. ¹⁴ Ne ngegé nnó genó eyigé ébwó apyeé gepó fó ndere abya melóméló agarege, njós ne Pita né mbe ushu ébwó ako, nshulé ji ndo, nke wó olu muú Jus, yémba okwólege sé gepogé bós Jus, ulannó okpeage bós abi alá pó bós Jus nnó akwólege gepogé bós Jus?

Bós Jus ne bós abi alá pó bós Jus ápome mbógé áfyége metós ne Kras

¹⁵ Esé ne wó delú bós Jus tágetágé abi ákwólegé ebe. “Depó fó ankéé bós abi álú bós ubeé.” ¹⁶ Yémba esé dékaá nnó muú abeé fó cho né mbe ushu Esówa gétúgé akwólege ebe Mosis. Muú abeé cho né mbe ushu Esówa mbógé áfyéé metós ne Jisós Kras. Esé ntó défyéé metós ne Kras Jisós nnó debe cho né mbe ushu Esówa gétúgé défyéé metós ne Kras. Epófó gétúgé dékwólege genó eyigé ebe Mosis éjós. Néndé muú aké akwólege ebe, abeé fó cho né mbe ushu Esówa. ¹⁷ Ne muú ákage jógé nnó esé abi démmye nnó défyéé metós ne Kras nnó debe cho né mbe ushu Esówa delú bós ubeé gétúgé déla débélégé ebe. Muú ajógé mbo, ebyennó ajógé mbo élé nnó Kras apyeé esé dépyeé gabo? Epófó

mbo! ¹⁸ Elú lé nnó mbógé mmage kwóle mabe Mosis ayi mbó, nshyaá nnó álome, ebyennó nlere nnó nlú muú ayi akwene mabe. ¹⁹ Genó eyi gelú wye gelú nnó, nlyáá mambelege mabe Mosis néndé áji ne áwané me. Epyembo nnó mpyege lé genó eyigé Esówa akelege. ²⁰ Ne ngbo ne Kras gébége awóme ji né gekwa. Me mpó sé mebe, élé Kras ne alu né genwá ya. Né genwá eyigé me nlú mbó né menyamme nana, mfyéé lé metós wa ne Maá Esówa muú abós gejeé ne me, achye gemé jí getú ya. ²¹ Me nselé fó ulós melu Esówa bina eké ufuú yé genó wó. Mbógé elú wáwálé nnó muú abe cho né mbe ushu Esówa gétúgé ábelege mabe Mosis ebyennó Kras agbo detu.

3

Mamfyé metós ne Esówa aló ápwó mambele mabe

¹ É é nyú ukekene bós Galasiya, ndé nefóó nyenyé enyú matós? Enyú abi ápye dékaá chanéné nnó áwa Jisós Kras né gekwa agbo gétúgé nyú! ² Gógé me ngú enyú genó gema. Esówa apye nya Mendoó Ukpea echwó enyú mmye gétúgé débelege mabe waá gétúgé déwúu abya melóméló défyéé metós ne Kras? ³ Enyú dékenege nnó? Deló genwáge nyú né utó Mendoó Ukpea, nnó dékelege manere geji né utó bi akwaá? ⁴ Enyú dége gejamégé éfwyale gétúgé défyéé metós ne Kras, nnó dége éfwyale detu? Epófó detu! ⁵ Gógé me mma ngú enyú genó eyigé fó. Nnó Esówa achyegé enyú Mendoó Ukpea, ápye ufelekpa né metós metós nyú, élé gétúgé débelege mabe Mosis waá gétúgé déwúu abya melóméló défyéé metós ne Kras?

⁶ Dépe muú ndere Abraham. Asá né mmu ñwe Esówa nnó, “Ji áfyé metós ne Esówa gétú eyigémba, Esówa ase nnó ji alú cho né mbe ushu wúu.” ⁷ Éwéna elerege esé nnó élé bós abi áfyéé metós ne Esówa ne alu upyáne Abraham wáwálé. ⁸ Muú akage kuú né mekomejós Esówa age nnó abo agaré me nya nnó meso gébé Esówa apye nye bós abi alá pó bós Jus atene cho né mbe ushu wúu ndere áfyéé metós ne ji. Dékaá mecho ewéna te gébé eyigé Esówa abo me mbe agare abya melóméló Abraham nnó, “Gétú jyé matóó bós mme meko agene nye galógáló wa.” ⁹ Gegé ye nnó, bós ako abi áfyéé metós ne Kras ágene nye galógáló ndere Abraham áfyéé metós agene.

¹⁰ Né mbaá bós abi áfere nnó ébwó ábelegé mabe Mosis ne abeé cho né mbe ushu Esówa, utonkwa ulú ne ébwó wye ndere ásámé né mmu ñwe Esówa nnó, “Yéndemuú ayi alá bélége yéndé ebe ewé asame né mmu ñwe mabe utonkwa ubeé ne ji!” ¹¹ Gege yé ntó ndere elú mme gbónónó nnó “Muú abeé fó cho né mbe ushu Esówa gétúgé ábelege mabe

Mosis. Néndé ása né mmu ñwe Esoᵱᵱo nnó muú ayi Esoᵱᵱo apyee ji abeé cho né mbe ushu wuú, gétúgé áfyee metóó ne ji abóó genᵱᵱá.”

¹² Muú aké abelege mabe, epóó nnó áfyee metóó ne Esoᵱᵱo. Ekágé be elé ndere asame né mmu ñwe Esoᵱᵱo nnó, “Muú aké apyee yéndégenó eyigé ebe ejaó, abóó genᵱᵱá gétúgé ábelege mabe aji ako.”

¹³ Ndere elúmbó utonᵱᵱwa ulú ne esé ako néndé débele fᵱ mabe Mosis mako wó. Yémbó elé Kras ne áwené gemége esé né utonᵱᵱwa bina. Ji akpa utonᵱᵱwa bina né mmye jii age efwyalé gétúgé esé. Epye wye ndere asame né mmu ñwe Esoᵱᵱo nnó, “Utonᵱᵱwa ulú ne yéndémuú ayi awóme ji né genó.” ¹⁴ Kras apyembo nnó galógaló ayi Esoᵱᵱo alere Abraham abe ntó ayi bóó abi alá pó bóó Jus, ndere ebwó áfyee metóó ne Kras Jisós. Ne nnó esé abi defyee metóó ne ji debó ntó Mendoó Ukpea ewé Esoᵱᵱo anyéméno nnó achyegé esé.

Ebe ekworege fᵱ menomenye Esoᵱᵱo

¹⁵ Añme ba, gógé me nse genó eyi gepyee yéndé bii ngaré enyú genó gefo. Mbogé bóó apea anyegéméno nnó ápye genó, ne asanege bó ñwe, ye genó eyi gekwarege menomenyee ewémbó gepó. Ne ye genó amage gheé sé wye. ¹⁶ Wýembo ntó ne elú ne menomenye ewé Esoᵱᵱo anyee ne Abraham ebwó ne mpyáne bii. Mekomejós Esoᵱᵱo ajós fᵱ nnó Esoᵱᵱo anyéméno mampye unó bina mbaá Abraham ne “upyáne” bii wó, ewé etene nnó gejamégé bóó. Ajós lé nnó ne “mpyáne” wuú mmye ke muú ama. Ne muú yimbo elé Kras Jisós. ¹⁷ Genó eyigé me nkelege nnó enyú dékaá gelú nnó Esoᵱᵱo abo anyéméno ne Abraham, ne aso mbeé nnó abelege ewú. Menomenyee ewémbó ebele añme 430 ne Esoᵱᵱo alá chyee mabe mbaá Mosis. Ne ndere elúmbó, ebe ekágé tya fᵱ menomenyee ewémbó ne eferege fᵱ mbeé ayi Esoᵱᵱo ásoó. ¹⁸ Ne mbogé ebo ebe lé gétúgé mabe ayi bóó ábelege ne Esoᵱᵱo akarége unó bi ji anyéméno, mbo ebyennó menomenyee ewé Esoᵱᵱo anyee epó yé genó. Ndere elúmbó, elé gétúgé menomenyee ewé Esoᵱᵱo anyé ne Abraham ne achye ji unó bí.

¹⁹ Ne ulannó Esoᵱᵱo abo agbeé mabe? Agbeé mabe mampye bóó ákaá genó eyigé gabo alu. Ne mabe yina abo alú mambé kpaá te mpyáne Abraham ayi Esoᵱᵱo abo anyéméno getú jii achwóó. Esoᵱᵱo apye makiénné jii achyee mabe yimbo mbaá muú ama ayi atene metóómetóó ákwaá ne Esoᵱᵱo. ²⁰ Muú ayi atenege metóómetóó mampye mecho etene, atenege fᵱ gétúgé muú ama, atenege gétúgé bóó apea yémbó Esoᵱᵱo atene wye jim-bii.

Ula bi dfyee ebe

²¹ Nnó ewéna etene mbo lé nnó ebe epóó meko ama ne menomenyee ewé Esoᵱᵱo

anyee? Chao! Ne mbogé ebe fᵱ ébé ewé muú abelege abóó genᵱᵱá, mbo muú akage beé cho né mbe ushu Esoᵱᵱo wáwálé gétúgé abelege mabe. ²² Yémbó ása né mmu ñwe Esoᵱᵱo nnó, “Gabo afwyané yéndégenó fa mme.” Ndere elúmbó, wye ndere bóó áfyee metóó ne Jisós Kras ne Esoᵱᵱo achyegé ebwó genó eyigé ji anyéméno nnó achyegé bóó abi áfyee metóó ne ji.

²³ Ne gemége nnó dékaá meti ewé áfyee metóó ne Jisós, mabe áfe esé ábelé eké bóó denó kpaá te Esoᵱᵱo alere esé meti ewémbó ewé defyee metóó ne Jisós. ²⁴ Ndere elúmbó, mabe abo alu elé nnó ábámé esé kpaá te Kras áchwóó, nnó esé defyegé metóó ne ji, Esoᵱᵱo apye sé debe cho né mbe ushu wuú. ²⁵ Ne nana ayi esé defyee metóó ne Kras, mabe ábáme sé esé.

²⁶ Ndere elúmbó, enyú ako delu baá Esoᵱᵱo gétúgé defyee metóó ne Kras Jisós. ²⁷ Enyú ako abi awyaa enyú manaá Esoᵱᵱo manlere nnó decho mmye ne Kras, dese gepoge Kras. ²⁸ Né mbe ushu Esoᵱᵱo, angya apo sé. Ye olú muú Jus, yé olu muú Grek. Yé olu mefwé ye opó, yé olu mendée ye mende, esé ako delu muú ama ndere dechome mmye ne Kras Jisós. ²⁹ Ne mbogé enyú delu bóó Kras ebyennó delú upyáne Abraham, ne dényee nye unó bi Esoᵱᵱo anyéméno nnó achyegé Abraham ne upyáne bii.

4

Detane né defwe dela anyee getee

¹ Gógé me ntí enyú matu né mecho ewéna. Mbogé maá ayi anye nye genó eyigé nte wuú anyéméno nnó achyegé ji alú mamáné, alu wye eké mefwé yé elé genó eyigémbó gelu ejii. ² Né gébé eyigémbó, bóó abee wye abi ábáme ji ne apele ntó unó bi nte wuú anyéméno nnó achyegé ji. Apyee wýembo kpaá te maá yimbo awene akwone gébé eyigé nte wuú ake ji ase unó ebimbo. ³ Mbontó ne elú ne esé. Gébége debo delu dambene né depore Esoᵱᵱo, dekre afwe mbaá aló abi agbare mme. ⁴ Ne gébé eyigémbó titi gekwonege, Esoᵱᵱo ato maá wuú achwó. Mendée abyé ji ndere ábyéne yéndémuú. Ji ntó abo alu né amu mabe bóó Jus. ⁵ Ji achwó né gefóó eyi mbo, nnó áféré esé né defwene mabe, nnó Esoᵱᵱo apye esé debe nkane baá bii.

⁶ Ne gétúgé ese delu nana baá bii, ato Mendoó Maá wuú echwó kpe esé metóó, epye esé dékuú Esoᵱᵱo nnó, “Nte! Nte!” ⁷ Ndere elúmbó, Esoᵱᵱo apye nnó wó obége sé mefwé, obé lé maá wuú. Ne ndere wó olu maá wuú, onye nye ntó genó eyigé ji anyéméno nnó achyegé baá bii.

Mecho bóó Galasiya eta Pól metóó

⁸ Mbembe ayi enyú déla dékaá Esoᵱᵱo wó, delu afwe mbaá unó bi ula pó yé aló uka. ⁹ Ne nana ayi enyú dékaá Esoᵱᵱo

yé njóó lé nnó Ɛsɔwɔ ne akaá enyú, ndé genó gepye enyú dékelege mankeré meso né mbaá ubya nkɔwɔ aló bina abi alá pó yé ne ɛshye. Dekelege mama kpáne defwe ɛta ɛbwɔ? ¹⁰ Enyú déchyege enógé mbaá ndó ɛyifo, ámfáá abifo, gébé ɛyifo ne anjme ayi fɔ. ¹¹ Ndere dépyéé mbo me nwyáá ɛfɔ metɔ́ó nnó ndó fɔ utɔ́ó ba ɛbi mpyéé ɛta nyú unome nyé mme detu.

¹² Anjme ba, nnene enyú mmye nnó défómé deparé ɛbe debe ndere me néndé me nla ndere enyú déla pó sé né amu ɛbe. Enyú délu dampye me gabo chacha wó. ¹³ Dékaá nnó mbembe ayi ngare enyú abya melóméló, élé nemeé ne nepye me mbɔ́ó gébé njwɔle ngare ji ɛta nyú. ¹⁴ Ne yé élé nemeé na nebo nelú ɛké mmuameno ɛta nyú, enyú delyáá fɔ me wó. Ne dése fɔ me ndere gebyanjkwage muú wó. Dese me ɛké ɛkiénné Ɛsɔwɔ. Dese me wáwálé ndere deba désele Kras Jisɔs jimboá. ¹⁵ Gébé ɛyigémbɔ, metɔ́ó megómego nyú ɛja kpaá ɛpɔwɔ. Mbɔ́gé ɛba ɛbe kakɔge nnó enyú déferé ame nyú déchyeé me, mbo dépyéé mbo. Ne nana metɔ́ó megámego ɛwémbo élé? ¹⁶ Nnó me nla muú mawame nyú élé ngarege genó ɛyi gelu wáwálé?

¹⁷ Bɔ́ó ɛfwyale bimbo, ákpáne élé gechyeé nnó apye enyú dégbógé ne ɛbwɔ. Ɛbwɔ apyembo, ɛpófɔ nnó awyáá njkyaá melóméló né metɔ́ó, apye élé nnó afyéé angya né metɔ́ó metɔ́ó sé nnó enyú déboge élé gejee ne ɛbwɔ. ¹⁸ Ɛlɔme nnó muú akpane gechyeé mampye genó mbɔ́gé awyáá njkyaá melóméló né metɔ́ó, apyegé wye mbo yéndégébé ɛpófɔ wye lé gébégé me mbenge ne enyú. ¹⁹ Baá ba, ngboó ne enyú dɔ́ó. Ne me nlu gene ɛfwyale gétúgé nyú wye ndere mendée agene ɛfwyale gébégé nebyeé nemmye ji. Ne me ngenye wye ɛfwyale mbo kpaá te enyú dessé gepoge Kras geko. ²⁰ Me nkage sé ndere mpye gétúgé enyú. Mbɔ́gé ɛbe nnó me nlu ɛwumbo ne enyú nana mbo nkage enya mejóó ɛwé ngarege enyú.

Abya maá Sara ne maá Haga

²¹ Enyú abi dékelege mankwale mabe Mosis nnó dékaá genó ɛyigé ásame né njwe mabe yimbo atome ne Sara ɛbwɔ ne Haggai? ²² Asa wye aké Abraham abó awyáá baá ande apea. Abye ama ne mendée ayi alu mefwe ne abye ayifo ne mendée wuú ayi alá ápó mefwe. ²³ Ne maá ayi mendée ayi mefwe ábyéné, abye lé ji ndere akwaá áké ɛbe. Ne maá ayi mendée ayi alá ápó mefwe ábyéné, abye ji ndere Ɛsɔwɔ abó anyéméno ne Abraham. ²⁴ Mechɔ ɛwéna ɛlúmbɔ élé ɛké nekanemejóó. Ne andé bina makpo apea atene mbaá ufɔ́ó menomenyéé upea. Haga atene mbaá menomenyéé ɛwé Ɛsɔwɔ anyé ne bɔ́ó Israéli gébégé ji achyéé Mosis mabe né mekwe Sinay. Ne bɔ́ó abi ábyéné ɛbwɔ né amu ɛbe alu afwé baá Haga.

²⁵ Haga yina atene mbaá mekwe Sinay ɛwé ɛlú né melɔ Arabya. Ji atene ntó mbaá melɔ Jerosale ɛwé ɛlúmbɔ nana néndé ji ne bɔ́ó bií ako alu afwé mbaá mabe. ²⁶ Ne Jerosale ayi alu né mfaánebuú, bɔ́ó bií ápó fɔ afwé. Ji yimbo ne alu mma awese. ²⁷ Ji alu ndere mma se Sarah. Ɛlú wye ndere asame né njwe Ɛsɔwɔ nnó, “Wɔ menkwɔ mendée be ne metɔ́ó megómégó. Wɔ muú ɔla ɔlu dankaá ndere nebye nemmyeé mendée nyoge ɔchoge ne metɔ́ó megómégó néndé mendée ayi menɔ wuú atene ji neba, abeé nyé ne gejamégé baá apwɔ ayi meno wuú alá atene ji wó.” ²⁸ Anjme ba, depɔ ɛtiré na délere nnó enyú delu baá menomenyéé Ɛsɔwɔ wye ndere Asek.

²⁹ Ɛlú ntó ndere ɛlú nya nnó, maá ayi ábyéné ji ndere akwaá akelege, ammye amu ne ayi ábyéné ji ndere Mendoó Ukpea ɛpye nnó ábyé ji, wye mbo ne ɛlú ye nana. ³⁰ Yé mbo ndé genó ɛyigé mekomejóó Ɛsɔwɔ ájóó? Ájóó aké, “Bú mendée ayi alu mefwe choncho ne maá wuú ájye. Maá yimbo anyeé fɔ getege nte wuú choncho ne maá ayi mma awuú alá ápó mefwe.” ³¹ Anjme ba, dékage jóó nnó ɛsé depɔ fɔ baá mendée ayi alu mefwe. Delu lé baá mendée ayi alá pó fɔ mefwe.

5

Debege sé afwe mbaá mabe

¹ Kras apye nnó ɛsé detene mmyemmye sé. Ɛlɔme nnó debe mmyemmye ɛsé nnó ɛkágé dema dékere né défwere mabe.

² Wúgé, me Pol ngarege enyú nnó dekamege nnó aso enyú nso, ɛbyennó genó ɛyigé Kras apye gepɔ yé enyú ne nsa fɔ chacha. ³ Ne mmage ngare enyú nnó yéndémuú ayi akamege nnó aso ji nso, ɛbyennó abó mabele mabe Mosis mako. ⁴ Enyú abi démmye nnó debe cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ gétúgé débelege mabe, kágé nnó défa mbwa ne Kras. Ndere dépyéé mbo, depɔ sé né amu galógáló ayi Ɛsɔwɔ alerege. ⁵ Né ɛta sé, Mendoó Ɛsɔwɔ ɛpye lé nnó ɛsé déneré metɔ́ó, dégilé nnó Ɛsɔwɔ apye nyé ɛsé détene cho né mbe ushu wuú gétúgé défyéé metɔ́ó ne Kras. ⁶ Ne muú achogé mmye ne Kras Jisɔs, yé aso ji nso, yé aso wó ɛwémbo ɛpye fɔ mechɔ chacha wó. Genó ɛyi genéá geme dɔ́ó gelu lé mamfyéé metɔ́ó ne Kras. Ɛwéna ɛlerege né gejee ɛyigé debɔ́ó ne ate.

⁷ Enyú deba dépyéé unó chahané né genwáge nyú ne Ɛsɔwɔ, ndé muú cha ama agbe enyú nnó dékwalege se mekomejóó ayi alu wáwálé. ⁸ Muú ayi apelege enyú nnó dépyembo ápó fɔ Ɛsɔwɔ muú akuú enyú. ⁹ Neku nema ne nechɔ́ó ɛba. ¹⁰ Me nlu nwyáá wyeé metɔ́ó ɛwémbo nnó te mbaá enyú déchome mmye ne Ata, enyú déferége unó ndere me nferége. Ne yéndémuú ayi

apye nnó enyú dékwé tametame, yé alu ndé gefógé muú, Eṣṓwá achyegé nye ji efwyale.

¹¹ Añme ba, mbógé me mbó ngarege b́óó nnó ásogé muú nṣo ne abe cho né mbe ushu Eṣṓwá, mb́ b́óó Jus ab́ ammye sé amu ne me. Ne mbógé ebo ebe nnó mbó ne me ngarege, mb́ mató ásoó sé b́óó Jus nnó me ngarege nnó elé gétúgé Kras agboó né mfaá gekwa ne Eṣṓwá ápyéé b́óó áb́éé cho né mbe ushu wuú. ¹² Mbó nkelege nnó b́óó abi abwólége mbó enyú metáó né mech́ nṣo mansó, ebẃó abi áshige wye amu né mech́ ewé, akpe ajye yé mbe ápe mmye ebẃó ebẃó ambáó.

¹³ Ne enyú añme ba, Eṣṓwá akú enyú nnó déb́e mmyemmye nyú. Yémb́o ékágé dése nnó elé délu mmyemmye nyú, dékágé pyegé yéndégenó eyigé menyammye nyú akalege. Bogé lé gejeé ne ate añme dékpane ate defwe. ¹⁴ Néndé ebe ewé egbare mabe Mosis mako elé ebe ewé ejáó nnó, “Boge gejeé ne nte menme ndere ób́óó ne geme jyéé.” ¹⁵ Mbógé enyú déké démmye ne ate eké menya mewaá eyi enámé ne enyeé ate. Segé géb́é, mbógé mbó f́ó wó déwane nye ate.

Kwálege lé genó eyigé Mendoó Ukpea elerege eṕóf́o gepoge akwad

¹⁶ Genó eyigé me ngarege enyú gelu nnó, lyage Mendoó Ukpea eleré enyú genó eyi déb́óó mampye, déké dépyemb́o dépye f́ó genó eyigé menyammye nyú akalege. ¹⁷ Genó eyigé menyammye akalege gekene f́ó ne genó eyigé menyammye akalege. Ndere elúmb́o, unó bina upea ummye ne ate. Ge ula bi enyú dela dékágé pye unó bi enyú dékelege mb́. ¹⁸ Ne mbógé enyú déké dépyeé genó eyi Mendoó Eṣṓwá elerege enyú, ebyennó mabe apó sé ne eshye né genwáge nyú.

¹⁹ Uboubó unó bi menyammye mekwaá akalege nnó b́óó apyegé ulú mme gb́ojón. Ne unó bina elé: Ubele ne b́óó tametame, ufere uboubó, eñméméne. ²⁰ Manjele áló uka, mafoó, mampage b́óó, mawámé, mansoge metáó ne b́óó gétúgé apwáó wó, metáó usóó, use, angya, mb́wa mamfa, ²¹ mamfyge ame né unó b́óó, manyugé mmáó mampyené b́óó, mankene mapaá mabomabó, ne unó bi f́ó eké bina. Ne me nkwelege enyú mbeé ndere mbó nkwele mbembe, nnó b́óó abi ápye ufáó unó bina ányéé f́ó gefwa eyigé Eṣṓwá ágbárege.

²² Gepó eyigé Mendoó Ukpea ehyege muú elé gejeé ne ate añme, nechóchó, neso, metáó mekoge, uláó melu, gepó gelógéló ne mampyegé genó eyigé ji anyéméno nnó apyeé, ²³ manséle depó peré, ne mágbárege mmyé. Muú aké apyeé unó bina, yé ebe ewé ji akwene eṕ. ²⁴ B́óó abi álu b́óó Kras

Jisṓs áferege amu né unó bi menyammye ákelege, alá eké b́óó abi áwome menyammye bẃó ayi ákelege unó ebimb́o né mfaá gekwa. ²⁵ Ne te mbaá Mendoó Ukpea ehyeé esé genwá, elome nnó esé ntó déb́e wye mankwolege genó eyigé ewu elerege. ²⁶ Ékágé déb́wege mmye. Ékágé déjwáge ate ne ékágé désoge matóó gétúgé b́óó apwáó enyú.

6

Pyege galógáló mbaa b́óó ako

¹ Añme ba, mbógé dégege nnó muú nyú f́ó apye yéndé gefoge gabó, enyú abi délu dépyeé genó eyigé Mendoó Eṣṓwá elerege, sege ewu pere depóó jí átáné né gabó yimbo. Ndere dépyemb́o, sege géb́é nnó ékágé muú nyú ntó akwe né mmuaméno. ² Pogé ate añme né matuú kpakpa ayi ebẃó akpané. Déké dépyeé mbó, dépyeé genó eyigé ebe Kras eké enyú dépyegé. ³ Muú aferege nnó añea geme dáó, ayi alá akágé poó nte muú ayi genó gelií ji, abwólége elé geme jíí. Apó yé muú f́ó. ⁴ Yéndémuú acheré lé geme jíí, mbógé apyeé genó eyigé ji abóó mampye chancha ne akágé do ebẃó ewóme ewé alá mege f́ó mmye ne nte menme. ⁵ Néndé yéndémuú abó mampye ebií utáó bi Eṣṓwá achyeé ji.

⁶ Muú ayi ágíí mekomejáó Eṣṓwá, abó mankarege unó ulúúló ebi ji awya uko achyege ntó menlere wuú.

⁷ Déb́wólégé f́ó gemége nyú, kágé nnó yé muú akágé jwyaá f́ó Eṣṓwá. Genó eyigé muú apene, geji ntó ne ji ágoógé. ⁸ Muú apége genó eyigé menyammye akalege, mbwe ayi ji abóó wye elé negbo. Ne muú apége genó eyigé Mendoó Ukpea ekelege, mbwe ayi ji abóó wye elé genwá eyi gelágé byeé. ⁹ Esé déb́ege f́ó ne gepwa mampyegé galógáló. Bíí uchwáó nye ebi déb́óó mbwe ayi atanége wye ebege dela deto né meti wó. ¹⁰ Ndere elúmbó, yéndégébé dégege meti dépye galógáló mbaá b́óó ako. Chacha ne añme abi áfyeé metáó ne Kras.

Pól achyeé kwyakwya majyeé

¹¹ Pege ukpe kpe maló ñwe ayi me nsele ebẃó wa memb́óó nsame enyú matame mina. ¹² B́óó abi añmeregé enyú mekpo mme nnó asó enyú nṣo, ábwége lé mmye né mbaá unó bi ebẃó apyeé nnó b́óó age ebẃó. Ebẃó apyemb́o nnó ékágé b́óó ámmyege amu ne ebẃó gétúgé ágare nnó Eṣṓwá áwenege gemége b́óó wye elé gétúgé ákame nnó Kras ágbóó né gekwa. ¹³ Yé b́óó abi asóó ebẃó nṣo akwálege yé mabe mako. Yémb́o akalege nnó asóge enyú nṣo, ákane ábwége mmye nnó enyú délu b́óó bẃó. ¹⁴ Né eta wa, me ndoó f́ó ebẃó ewóme né genó gefó. Genó eyi gepye me ndoó ebẃó ewóme elé negbo eniné Ata sé Kras Jisṓs agboó né mfaá gekwa. Gétúgé

negbo ενίί né gekwa ne unó mme ula upó sé me εκέ genó, ne me ntó mpó sé εκέ genó mbaá unó mme. ¹⁵ Yé asó muú nsó yé asó wó, ewémbó επó yé εκέ genó. Menó geno ayi ahea geme apwóó alú nnó Esówó apye nnó enyú debe bóó aké. ¹⁶ Nnenemmye nnó Esówó apye bóó abi akwólege unó εbí menjóó mbó, ábé nesó, alerege εbwó ulóó melu bíi nnó εbwó abé bóó Esówó ndere bóó Isréli.

¹⁷ Ne kwyakwya me njógé nnó ékágé muú fó ama achyéé me éfwyale néndé mabóme upa ayi alu me mmye alerege nnó me nlú muú utóó Jisós.

¹⁸ Añme ba, nnenemmye nnó Ata sé Jisós Kras álérégé enyú galógaló. Amen.

**Ŋwe ayi Pól ásamé mbaá
εchomele bóó Kras né
Efesos**

Matame

¹ Me Pól ne nsámé Ŋwe yina. Me nlú ŋgbá Kras Jisós ndere Esówo akelé nnó mbe.

Ntáme Ŋwe yina eta nyú bóó Kras né melo Efesos, enyú abi délii mmye ne déchome mmye ne Jisós Kras.

² Nnɛnemmye nnó nte sé Esówo ne Ata Jisós Kras álerégé enyú galógál, ne apye enyú débé né nesó.

Esówo alerege esé uló melu gétúgé déchome mmye ne Kras

³ Déféé Esówo. Ji alu Esówo ne Nte Ata sé Jisós Kras muú gétúgé déchome mmye ne Kras, ji ajéle esé ne yéndé gefógé méjé wuú ewé elú né malu ujwólé Esówo ayi mfaánebuú. ⁴ Gemege nnó Esówo akwyyé mme yina, ji abó me mbe ajya esé nnó débé bóó bíi, gébégé déchome mmye ne Kras. Ji apyembo nnó esé débé bóó ukpea abi muú alá kágé shulé ebwó ndo né mbe ushu wuú.

Né gétúgé gejeé jii eyigé na, ⁵ ji abóó me mbe ashuú nnó ji apye nye nnó esé débé baá bíi ndere ákene né genó eyigé Jisós Kras apyéé nye. Ge genó eyige gebo gelú ji metóó mampye mbo. Ne geji ne ji akelege mampye.

⁶ Getú eyigémbo ne débóó mamfège ji né gekpekege galógál wuú ayi ji alerege esé detú, ndere déchome mmye ne Maá wuú ayi ji abóó gejeé ne ji dóó. ⁷ Esówo ake ne manóó Maá wuú ami machyyé mme gébégé ji agboó, awené gemege esé, mmye eké Esówo ajinte gabo se, gétúgé gekpekege galógál wuú ⁸ ayi ji alerege esé gejamé gejamé. Esówo né denga etiú deko ne defóó etiú, ⁹ apye esé dékaá genó eyigé gebo gelú bíbí, eyigé ji akelege mampye. Apye ntó esé dékaá genó eyigé gebo gelú ji metóó mampye ndere ji ashuú me te gachií ábelé nnó Kras apye, ¹⁰ ndere ji ashuú nnó gébé eyigémbo gekwonege ji ányweré unó uko choncho, ebi ji akwyye, ebi ulú né mfaánebuú ne ebi ulú fa mme nnó Kras abe mfwa bwó.

¹¹ Yéndé genó gekene wye ndere Esówo abó ashuú me nnó ebe. Ji ajya esé nnó débé bóó bíi ndere déchome mmye ne Kras gétúgé genó eyige gebo gelú ji metóó mampye ndere ji aké ebe te gachií. ¹² Ji ajyaá ntó esé abi débóó mbe déneré metóó ne Kras nnó débé défége ji gétúgé ŋgó wuú.

¹³ Ne enyú déwú ntó mekomejóó ayi alu wáwálé. Mekomejóó yimbo élé abya melóméló ayi Esówo aferege nye enyú né efwyale gabo. Gébégé enyú défyéé metóó ne Kras ne Esówo achyyé enyú Mendoó Ukpea, ndere gelo eyigé gélerenge nnó enyú delu bóó

bíi wye ndere ji anyé me meno nnó achyye. ¹⁴ Mendoó Ukpea elú ndere genó eyigé Esówo áchoó utó nnó ji apye nye eta esé yéndégenó eyige ji anyémemo nnó ápye mbaá bóó bíi. Ji awené gemége sé nnó esé débé bóó bíi nnó défége ji gétúgé ŋgó wuú.

Pól anenemmye mbaá Esówo gétúgé εchomele bóó Kras né Efesos

¹⁵ Te gébé eyigé me nwuú nnó enyú défyéé metóó ne Ata Jisós, ne nnó débó gejeé ne ate bóó Esówo, ¹⁶ me nlú danlyáá mantamege Esówo gétúgé nyú. Ntee enyú né mmyemenene. ¹⁷ Me ngigé nnó Esówo Ata sé Jisós Kras, Nte ayi apwóó amu, achyyé enyu Mendoó wuú nnó epye enyú débé ne dennga ne nnó eti enyú ame ndere dékágé ji. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Esówo apye genjbo jii gegené né mmu matóó nyú, nnó dékaá genó eyigé ji akuú enyú nnó déneré metóó wye. Ne mma nnenemmye nnó enyú dékaá gekpekege méjé ewé Esówo awyaa né mfaánebuú ewé ji anyémemo nnó achyye bóó bíi. ¹⁹ Nnene ntó mmye nnó ji apye enyú dékaá gekpekege utó bíi ebi upógé esé abi défyéé metóó ne ji. Uto bina ebi upógé esé, élé wye gekpekege utó bíi, ²⁰ ne Esówo asele apye Kras akwilé né negbo ne apye ji ajwólé né egbe ebwonye wuú né malu ujwólé Esówo né mfaánebuú. ²¹ Kras awyaa utó ewuú ebi upwóó yéndé gefwa eyi gelu fa mme, yé né mfaá. Ebi upwóó ntó utó ákwaá, yé ebe lé ebi aló nchye. Ne ye muú ama ayi awyaa gefógé gefwa eyigé na apó, yé né mme yina ne ayi achwóó. ²² Ne Esówo afye yéndégenó né amu ji ne apye nnó ji abe muú kpaá mbaá unó uko né εchomele bóó Kras. ²³ Echomele bóó Kras elú menyammye wuú. Ewú egbeé ne utó Kras ne Ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gebe ndere geboó mambe.

2

Esówo achyyé esé genwá ndere déchome mmye ne Kras

¹ Mbembe enyú débó dégbo né deporé Esówo gétúgé déla débelege mabe Esówo ne debó dépye nto gabo. ² Né gébé eyigémbo enyú débó dépye lé ubobo unó bi bóó mme ápye. Dékwlege lé unó bi mfwa aló nchye abi mfaá akelege nnó enyú dépye. Ji yimbo ne anyuú matóó bóó abi alá kelege manwú ne Esówo. ³ Wye mbo ntó ne esé ako debó delu, dépye nya lé ubobo unó bi menyammye akelege. Dépye lé unó bi menyammye ne matóó sé akelege. Abyé esé ako ne gepó gebogebo. Getú eyigémbo, Esówo abó alu manlere esé metóó usóó wuú ndere ji alerege nye yéndémuú.

⁴ Yé mbo meshwe ayi Esówo agene esé aja dóó, ne gejeé eyigé ji abóó ne esé gepwó amu. ⁵ Ye gébégé esé débó dégboó gétúgé gabo se, Esówo apye esé dékere né genwá

chóncho ne Kras. Ne élé gétúgé uló melu Esówa ne ji áwené gemége nyú. ⁶ Ndere esé déchomé mmye ne Kras Jisós, Esówa apye esé dékwilé né negbo ne ji, ne abwée esé nnó dégbare gefwa ne ji né malu ujwále Esówa né mfaánebuú. ⁷ Esówa apyembo nnó né gejamége aṅme ayi achwáó né mbe, ji apye bóó ako akaá gekpekepege uló melu ébi ujame dáó, ébi ji alere né gejeé gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye. ⁸ Gétúgé uló melu Esówa, ji afere enyú né efwyale gabo gébégé défyéé metóó ne Kras, épó fí né uto bi nyú ne ji afere enyú né efwyale gabo. Elé eḥyē ewé Esówa achyégé. ⁹ Épó fí gétúgé utóó uló uló ébi enyú dépye. Ndere elúmbó, ékágé muú fí adogé ebwó ewome. ¹⁰ Néndé esé délu élé amu utóó Esówa. Ji akwyéé esé ne apye décho mmye ne Kras Jisós nnó délerege galógáló mbaá bóó ndere ji akwyé me te gachí ábelé nnó dépyégé.

Esé ako delú muú ama ndere Esówa apye esé déchome mmye ne Kras

¹¹ Tege nnó mbembe bóó Jus bóó akuú gemége bwó nnó, “Bóó abi ásoó ebwó nso,” abóó akuú enyú abi délá depó bóó Jus nnó, “Bóó unyi gada.” Mmyé genó ayi akwaa apyēé ne amu né menyammye. ¹² Tege ndere enyú debó delu. Né gébé eyigémbó enyú depó mbwa ama ne Kras, enyú debó délu lé aṅkéé né geluagé bóó abi Esówa abó ayaá nnó abe abii. Menomenyēé gejamé ewé Esówa anyēé ne bóó bíí, menomenyēé ewémbó épó fí ewé nyú. Apyembo, gétúgé genó eyigé ji abó anyémemo nnó apyēé, yémbo ji anyé fí meno ne enyú wó. Depó ye ntó ne genó gefó fa né mme eyigé enyú dénerge metóó wyeé. Ne débó depó fí mbwa ama ne Esówa. ¹³ Yémbo nana Esówa apye enyú déchome mmye ne Kras Jisós, ji aja enyú abi délu nya tete ne ji, délá kwókwólé ne ji gétúgé manóó Kras amí machyēé mme gébégé ji gboó né gekwa. ¹⁴ Kras jimboó ne apyēé esé délu né nesó ne ate, néndé ji apye bóó Jus ne bóó abi álá pó bóó Jus ákwé eké muú ama. Ndere ji apyembo, Kras amu ekwó gepú ewé ebó ekare bóó Jus ne abi álá pó fí bóó Jus ne epye ebwó abóó mawáme ne ate. ¹⁵ Kras agboge atyaá mabe bóó Jus ako ayi apye bóó Jus afaá mbwa ne bóó abi álá pó fí bóó Jus. Ji apyembo nnó ji ase bóó Jus ne abi álá pó bóó Jus ácho ebwó alá muú meke, ácho ntó mmye ne ji nnó epyégé mbó ebwó abe nesó ne ate. ¹⁶ Ndere ji apyembo, aja bóó Jus ne abi álá pó fí bóó Jus nnó anyé nesó ne Esówa ála ndere muú ama gétúgé negbo eníné ji agboó né gekwa ne mawámé bwó ábyéé. ¹⁷ Ne Kras achwá, agaré abya melóméló ayi achwáó ne nesó eta nyú bóó abi debó delu tete ne Esówa ne mbaá bóó abi abó álú kwókwólé ne Esówa. ¹⁸ Ne élé gétúgé genó eyigé Kras apye ne esé ako

dégene meti mantene né mbe ushu nte sé Esówa dénenemmye né uto Mendoó Ukpea ewú ema.

¹⁹ Ndere elúmbó, enyú bóó abi álá pó bóó Jus depó sé aṅkéé bóó, bóó abi áchwó élé manjwále né mbaá jwolege. Enyú délá ambó melo, dékwe gelua gama ne bóó abi Esówa ayaá nnó abe abii. Ne dela ntó bóó ula gepu Esówa. ²⁰ Enyú délu egbe gepú eyigé Esówa atenege. Abelé enyú ne ate aṅbome gepú eníné áṅgbá Jisós ne bóó ekpave Esówa áfyéé. Kras Jisós jimboó ne alu ntaá eníné né gbarege ekwó gepú. ²¹ Kras ne agbare gepú eyina geko mbaá ama. Ne apye nnó gejamége bóó áchwáó né mmu nnó geji géwéné gebe echa ukpea mbaá Ata. ²² Ndere Esówa apye enyú déchome mmye ne Kras, apye ntó enyú détene chóncho ne Kras, apye ako déla eké melu ewé Esówa ajwolege wye né Mendoó wuú.

3

Utóó bi Pól apye mbaá bóó abi álá pó bóó Jus

¹ Ne gétúgé Esówa apye bóó Jus ne abi álá pó bóó Jus alá muú ama, ne me Pól muú nkpe ne denó élé ngarege abya Kras Jisós eta nyú bóó abi álá pó bóó Jus, nnenemmye gétúgé nyú echemele bóó Kras né Efesos. ² Mferé nnó enyú déwú me nnó gétúgé uló melu ebi Esówa elerege, ji achyēé me utóó bina nno mpyege né galógáló nyú. ³ Ne Esówa apye me nkaá genó eyi gebo gelu ji metóó bibii, wye ndere me mbó mbóó me mbe nsame geji gachyēé eta nyú. ⁴ Ne mbogé enyú dékúgé genó eyigé me nsame eta nyú, dékágé nyé ndere epye ne nkaá depóré Kras etiré délu nya bibii. ⁵ Mbe mbe akwaa abó ákaá fí depó etiré na wó, yémbo nana Mendoó Esówa epye áṅgbá Jisós ne bóó ekpávé Esówa, bóó ukpea bíí ákaá deti. ⁶ Genó eyigé Esówa ábelé bibii gelú nnó ji áke ne abya melóméló ápye bóó abi álá pó bóó Jus ácho mmye ne bóó Jus ála ndere upó né menyammye ama ne nnó ebwó ako abó mejeé Esówa ne genó eyigé Esówa anyémemo nnó achyēge nyé bóó bíí. Kras Jisós ne apye nnó menomenyēé ewémbó ebe wáwále.

⁷ Esówa aya me né uló melu bíí nnó mbe muú utóó wuú, ngarege abya melóméló Kras né gekpekege uto bíí. ⁸ Né gelu- age bóó Esówa ako, me ne nlú mamanané ko. Yémbo Esówa achyēé me gechachage eḥyē ewéna nnó ngarege abya melóméló mbaá bóó abi álá pó bóó Jus. Ne abya melóméló yimbó atome ne uchacha unó bi muú alá kagé meé ebi Kras achyēge. ⁹ Utóó ba ntó ulú nnó me mpye bóó ako akaá genó eyigé Esówa muú akwyéé unó uko ashuu mampye né genó eyigé ábelé bibii te ula uló mme. ¹⁰ Esówa abó apyembo nnó gébé sé eyigé na gekwonege, echemele bóó Jisós epye yéndé gefwage álo nchye eyigé gelu mfaá, ne uto

aló nchye uko ukaa nnó Esowó awyaá denja dós né yéndé meti. ¹¹ Ji ake ne Ata se Kras Jisós apye mecho ewéna epye wye ndere ji Esowó abo ajós me nnó ebe. ¹² Ndere Esowó apye esé déchome mmye ne Kras, ne ndere défyé metós ne ji, esé dékágé tene né mbe ushu Esowó tágétágé débée fó ne efo metós. ¹³ Ndere elúmbó, nnene enyú mmye nnó débége fó ne gepwa metós élé me ngene efwyale gétúgé nyú. Me ngene efwyale ewéna né galógáló nyú.

Pól anenemmye gétúgé echomele bós Kras né Efesos

¹⁴ Gétúge Esowó apye unó ulúúló bina, ne me ntome mano mme nnenemmye mbaá nte sé Esowó, ¹⁵ muú afyée mabo mbaá mala upú mako né mfaánebuú ne mme. ¹⁶ Nnenemmye mbaá Esowó muú awyaá gekpake mejeé né mfaánebuú nnó ji apye Mendoó wuú echyee enyú eshye nnó matós nyú ábéné, ¹⁷ ne nnó Kras ájwólé né mmu matós nyú ndere défyee metós ne ji. Nnenemmye nnó gejeé eyigé enyú débóó ne Esowó ne ate anme gepye enyú détene ne eshye. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Esowó apye enyú chóncho ne bós Esowó abifo ako débo uto mankaá nnó gejeé eyigé Kras Jisós abóó ne enyú ako, gepwós yéndégenó eyigé muú akágé meé, ¹⁹ ne nnó enyú dékaá nnó gejeé Kras eyigémbó geja kpaá gepwó amu, muú akágé kaá fó geji anere. Ndere unó bi uko ulú mbo, débée ne gepogé Esowó geko.

²⁰ Défée Esowó muú apógé esé ne uto bií ebi ulú esé mmye. Ji akágé pye gejamégé ukpake unó bi upwós ebi esé dégígé ji, yé ebi déferge. ²¹ Esé ako abi délú echomele bós Jisós, abi déchome mmye ne Kras Jisós yéndémuú anógé Esowó yéndégébé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

4

Bós echomele Kras álú muú ama

¹ Me muú nkpe ne deno gétúgé mpye utós Ata, nkpeage enyú nnó dépye genwáge nyú gébe ndere Esowó muú akuú enyú akelege nnó gébe. ² Shulege mmye nyú mme yéndégébé, sege deporé nyú pere, koge metós mbaá yéndégenó. Boge gejeé ne ate, dépyegé mbo, dépye fó unó bi ubalege ate mmye. ³ Mpye nnó débé meko ama ndere Mendoó Ukpea epye nnó enyú décho mmye ne ate débé né neso. ⁴ Esé bós echomele Jisós délú wye ndere upó menyammye ama. Ne élé wye Mendoó Ukpea ewú ema ne elú esé ako né mmye, wye ndere genó gelú lé gema eyigé Esowó akuú esé nnó dénerege matós wye. ⁵ Esé ako déwyaá wye Ata awu ama, ne wye lé deporé Jisós déti dema ne esé ako dékwólege. Awyaá esé ako gefoge

manaá Esowó mami mamaá. ⁶ Esowó esé awú dénógé alú élé ama, ji ne alú Nte esé esé ako. Ji ne alú mfwa esé ako, ji achyee esé utós ebi débós mampye ndere ji akelege. Ne mendoó wuú ejwólege né mmu matós bós bií ako.

⁷ Yémbó Kras achyee yéndémuú sé ewuú echyee ndere ji ame nnó ekwane ne yéndémuú. ⁸ Elú wye ndere asame né mmu nwe Esowó nnó, “Gébégé Kras akwóme ajyee né melu ewé mfaá, aja gejamégé bós deno ákwóle ji, ne achyee akwaá ufós ufóó echyee.”

⁹ Asa wye aké, “Akwo afe né mfaá”, ewéna etene nnó gemeege nnó Kras akwó né mfaá abo me mbe ashulé achwó fa mme. ¹⁰ Wye lé ji awú muú ashulé achwós fa mme ne akwóme ajyee né malu ayi álú te mfaá mfaá. Ji apyembó nnó ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gébe gelógéló ndere ji akelege nnó gebe. ¹¹ Ji achyee bós abifó echyee nnó ábé ángbá Kras. Achyee abifó echyee nnó ábé abós ekpave Esowó, achyee abifó nnó ágáregé abya melóméló, abifó, achyee ebwó nnó ábé ambame ne anlere mekomejós Esowó. ¹² Kras apyembó nnó ji akpome bós Esowó ako mmye nnó ápyeege utós bií ne nnó ji apye echomele bós bií ewé elú menyammye wuú ewéne, ¹³ kpaá te esé débée ndere muú ama né matós sé ayi défyee ne Maá Esowó ne dékágé ji chánéné. Débo mambé bós abi ábéné né deporé Esowó, kpaá te débée ndere Kras jimbós né gepó jí geko, ¹⁴ nnó esé débége sé eké ambane abi anlere gebyó ásele mati défya ne gebyó ábwólege amu ne ebwó. Ambáné álú eké bawé makpe ayi mmbyo nnyi atene ájyee we na ne we. Yéndé mbaá ayi mbyó ajyee ne aji ajye ntó, mbo ne epye ne bós abi ánlere gebyó álerégé. Anlere gebyó awyaá défya mabwólege bós akame ne genó eyi gelú gebyó. ¹⁵ Déjógé lé genó eyi gelú wawálé, ne débége gejeé ne bós abi déjógé ne ebwó. Déké dépyembó, débenege nye né deporé Esowó, né yéndé meti wye eké Kras muú alú muú kpaá né echomele bós bií. ¹⁶ Kras ne afyee yéndé gepoge menyammye né melu ewuú, yéndé gefere ne gepyee nnó menyammye meko áchómé mbaá ama. Ndere elúmbó yéndé gepoge menyammye geké gepye utós bií chánéné, menyammye meko awene abenege gétúgé upó bina upogé ate né gejeé.

Jisós Kras achyeege genwá geké

¹⁷ Me nkwelege enyú mbeé né uto Ata nnó ékágé débé eké bós mme abi alá pó bós Jus. Ufere bwó upó ne mekpo ne ula. ¹⁸ Ufere bwó ulú kendeé. Ebwó apó fó ne genwá eyigé Esowó achyee, néndé ebwó akágé yé genó ne anea matós. ¹⁹ Yé ebwó ápye genó eyigé gela gelómé fó, mmye egboó fó ebwó.

* 4:9 Elú wawálé nnó: Gejamégé bós nwe áwyaá nnó Jisós ashulé afe né melo álo.

Achyéé gemegé bwó né unó bí ugbó mmye ne ápwyaá f3 mampye úkwékwé unó.

²⁰ Unó Kras ebi alere enyú dégií na f3 wá. ²¹ Nferé nnó enyú déwú genó eyigé getome ne Jisós, ne áleré enyú ankwale bíí, né mekomejós ayi wáwálé. Mekomejós yimbo élé abya melóméló ayi atome ne Jisós. ²² Lyagé gekwenege gepó eyigé gepye enyú debó dépye uboubó unó. Gekwenege gepó eyigé enyú debó déwyaá gechóó lé enyú chóó ndere gébwalé enyú mambé ne metóó mampye uboubó unó. ²³ Kwárege matóó nyú ne gefóó eyigé enyú déferege unó gebe genó geke. ²⁴ Enyú debó mambé ne gepó geke ndere bóó abi Esówo akwyeé nnó afu jí. Gepó geke eyigé na, gelú lé gepó eyi gelú cho, ne pópó né mbé ushu Esówo.

²⁵ Ndere elúmbó, lyage gebyó dégarege lé wáwálé mbaá ate anjme, néndé esé ako décho mmye delú ndere upó né menyammye Kras. ²⁶ Metóó eságé muú nyú, ékágé akame metóó usóó eté jí apye gabo. Ne ékágé alá ne metóó usóó né bíí kpogele. ²⁷ Ne ékágé déchye danchómeló meti ewé jí anjmaá amu wye. ²⁸ Mbógé muú abo ajoó ejo, abo manlyaá ejo apyegé utóó ne amu jíí jimbóó nnó abo unó bí jí ákágé kare ne bóó abi alá pó ne ubi. ²⁹ Muú nyú ajógé f3 mejóó mehomebo, ajógé lé mekomejós melóméló ayi apógé ate, ne akwánege né gébé eyigémbó, nnó mejóó nyú ebe mejóó ewé efyéé bóó eshye ne echwóó ne galógáló mbaá bóó abi awuú enyú. ³⁰ Ekágé enyú dépye Mendoó Ukpéa ebe meshwemeshwe né unó bí enyú dépye. Esówo afye enyú Mendoó Ukpéa wuú né mmye nnó ebe ndere gelo eyi gelerege nnó enyú delú bóó bíí, ne nnó bíí uma jí awenege nyú gemége nyú. ³¹ Ndere elúmbó, débégé f3 ne ufere uboubó ne ate: Debálégé f3 matóó, desoge f3 matóó ne ate, debege f3 ne genyane ne ate, déchógé f3 ate mabo, dépyégé f3 nchye, déferege f3 gabo ne ate né yéndé meti. ³² Lerege élé ulóó melu ne ate, gege ate meshwe, jigé nte gabo ayi ate anjme apye ndere Esówo ajinte gabo ayi enyú dépye gétúgé genó eyigé Kras apyeeé.

5

Bégé bóó genjgbóó

¹ Te mbaá Esówo abóó gejeé ne enyú baá bíí, mmyegé nnó débé ndere jí. ² Gógé genwáge nyú gelere nnó déwyaá gejeé ne ate wye ndere Kras abóó gejeé ne esé kpaá te áchyeé genwá jíí né galógáló sé. Nkane jí ápyemba, elú wye ndere gepé eyi genóme gebé gelógéló né mbé ushu Esówo.

³ Ndere elúmbó, dékamegé muú f3 awú yé né geluage nyú enjmenené ubele tametame yé gekwekwégé gepó, yé ame mamfyé né genó eyigé muú. Ne demmyege f3 nnó enyú ne debe ne unó uko, néndé gefógé

genwá eyigémbó gekwané f3 mambé ne bóó Esówo wó. ⁴ Dekamege f3 mejóó ewé echwóó ne mekpo unóó ne gekekenegé mejóó ne gekwekwégé abya andéé utanege enyú né meno néndé ékwane wó. Genó eyigé enyú debóó mampye élé mantamege Esówo né unó bí jí apye né geluage nyú. ⁵ Kágé nnó muú ayi abelege ubele tametame, ayi awyaá gekwekwégé gepó, ye ayi afye ame né unó bóó (alú mbóó lé muú ayi ánogé unó bina eké esówo ayifó). Jí anyé f3 gefwa eyigé Kras ne Esówo agbarége.

⁶ Dékamege muú f3 abwólé enyú ne mejóó ewé éla épó ne mekpo ne ula. Elé gétúgé unó bina ne Esówo asóó nye metóó ne bóó abi alá wuú f3 jí. ⁷ Ndere elúmbó, déchógé f3 mmye ne ufóó bóó bimbo, ⁸ néndé mbembe enyú débó délu né mmu gemua, nana enyú délu né mmu genjgbó gétúgé Esówo apye enyú déchome mmye ne Kras. Ndere elúmbó, gógé genwáge nyú gebe ndere bóó abi alú né genjgbó. ⁹ Elé genjgbó eyigé na, ne gepye nnó esé dépyégé unó ulóó, ne ebi ulú cho ne nnó dégarege wáwálé. ¹⁰ Myegé mankaá genó eyigé dépyege metóó egóó Ata. ¹¹ Déchoge f3 amu depyegé ubobo unó bí bóó abi alú né mmu gemua apyeeé, dyáge lé ebwó malá. ¹² Elu lé mekpo unóó manjós depó etiré ebwó apye bíbíí. ¹³ Genjgbó gegenege né genó, bóó ágene ndere geji gelu ne ákágé ndere geji gelu wáwálé. ¹⁴ Mbó ne elú néndé yéndégenó eyi genjgbó gegenege wye, gébwólege gela genjgbó. Ge ula bí ajóó aké, “Peé wó ayi abelege gejya, kwilé né negbo, ne Kras apye nye genjgbó jíí gegenege eta wye.”

¹⁵ Ndere elúmbó, segé gébé nnó dépyege genó eyigé gelu cho. Dépyege f3 unó eké unkekene bóó, pyege ndere bóó abi áwyaá defóó. ¹⁶ Dégege meti mampye genó gelógéló, pyegé geji chánéné neridé bóó apye gabo né gébé eyigé na doó. ¹⁷ Ekágé debe eké unkekene bóó, mmyegé élé mmye nnó dékaá genó eyigé Ata akelege nnó enyú dépyege.

¹⁸ Dényúgé f3 mmóó dékwene néndé mmóó matene muú né genwá gebogebo. Gógé élé Mendoó Ukpéa egbeé enyú né matóó. ¹⁹ Mendoó Ukpéa egbege enyú né metóó, epye enyú dékwane makwa ayi átánege né bo njwe Esówo, défyege ate matóó ne makwa ayi atome ne Kras ne ayi Mendoó Ukpéa alerege. Kwagé makwa yina ne matóó nyú mako défége Ata. ²⁰ Né yéndégenó eyi gepye, tamege nte sé Esówo yéndégébé gétúgé genó eyigé Ata Jisós Kras apye eta esé.

Pól achyegé majye mbaá andeé ne anó

²¹ Yéndémuú nyú awúgé ne nte nnó dénógé Kras.

²² Enyú andeé anó, wúgé ne anó nyú wye ndere déwú ne Ata. ²³ Menó alu muú

kpaá mbaá mendée wyeé ndere Kras alú muú kpaá mbaá echomele baá bií ewé elú menyammye wuú. Ne Kras jimbaá alu Mem-poó echomele wuú. ²⁴ Ndere echomele baá Kras ewuú ne ji, mbántó ne enyú andee ano débaá manwúgé ne nsa nyú né yéndé meti.

²⁵ Enyú ano, baágé gejeé ne andee nyú wye ndere Kras abáá gejeé ne echomele wuú kpaá te achyee geme jii né galógál wuú. ²⁶ Ji apyembaá nnó ji afyee ewú né amu Esawá ndere genógé ukpea gébégé ji ashwánege ewú ne manaá ne mekomejós wuú. ²⁷ Apyembaá ntó nnó echomele baá bií etene né mbe ushuú wuú jimbo ne genwá geké eyi gelome gepwáá amu ne nnó ebege f3 ne deba yé gebágé dekoó né mmye, ebe lé echomele ukpea ewé muú alá kágé shulé ebwó ndo né meti f3. ²⁸ Ano abá mambáge gejeé ne andee bwó wye ndere ebwó abáá ne menyammye bwó ambaá, néndé mende ayi abáá gejeé ne mendée wuú ebyennó abá gejeé ne menyammye awú ntó. ²⁹ Yé muú sé f3 ayi apaá menyammye wuú apó. Déchyege menyammye sé menyee, décherege ji, wye ndere Kras apye ne echomele baá bií. ³⁰ Ji apyemba yéndégébé néndé esé delu upó né menyammye wuú. ³¹ Ge ula bi ásamé né mmu hwe Esawá nnó, “Getú eyigémbo mende abá manlyaa gepúge nte wuú ne mma wuú acho mmye ne mendée wuú ebwó apea ála muú ama.” ³² Mekomejós Esawá ayina apye esé dékaá menó genó ayi abá alu bíbí. Genó eyigémbo getome ne Kras ne echomele baá bií. ³³ Yémbo enyú abi débane neba dékágé pyege ntó geji. Genó eyigémbo gelu nnó yéndé menó abá mambá gejeé ne mendée wuú wye ndere ji abáá gejeé ne geme jii. Ne yéndé mendée menó abá manógé menó wuú.

6

Na ne baá ne ante ne ama abáá mambe

¹ Enyú baá melo wúgé ne amma nyú ne ante nyú, gétúgé déchome mmye ne Ata, néndé ge genó eyi gelú cho mampye mbo. ² “Nógé amma nyú ne ante nyú.” Ge ndo mbe ayi Esawá anyémeno gébégé achyee ebe aké, ³ “Dépyege mbo, dégéne nye galógáló ne dényé neki fa mme.”

⁴ Enyú ante ékágé débe ne gepó eyi gepye mataá asó baá nyú. Wyege lé ebwó né meti ewé délerege ebwó unó ndere abáá mampye, déchyege ebwó majyee ndere Ata akelege.

Na ne áfwé ne ante abi abáá ebwó ábee

⁵ Enyú áfwé, wúgé ne baá abi abáá enyú ne efó metáá, déchyege ebwó énogé ne mataá nyu mako wye ndere ebe ebe lé Kras, enyú dépye ne jii. ⁶ Pyege utóá enyú chanéne. Dépyege f3 wye lé gébégé ebwó abege aké agene enyú gétúgé dékelege nnó ebwó áfenge enyú. Ndere baá utóá Kras, pyege elé genó

eyigé Esawá akelege ne mataá nyú mako. ⁷ Pyege utóá ne metáá megámge wye eké enyú dépye mbaá Ata, épó f3 elé mbaá mek-waá. ⁸ Kaágé nnó yé muú alú mefwe ye apó, elé Ata ne achyege esé ako nsa né utóá ululó ebi esé dépye.

⁹ Enyú ante wyembaá ntó ne débaá mampyege ne áfwé nyú. Déchyege sé ebwó genyane. Kaágé nnó Ata ayi abáá enyú chóncho ne ebwó alú né mfaánebu. Ne ji asáá mpa yéndémuú alerege f3 angya.

Pól ajógé ndere baá kras abáá matene ummye ne danchomeló

¹⁰ Kwyakwya genó eyigé, me nkelege mangare enyú gelu nnó, baágé eshye ndere déchome mmye ne Ata. Ne gógé ji ase gekpekpege utóá bií apye enyú détoó. ¹¹ Fyegé unó ummye uko ebi Esawá achyee enyú nnó détene ummye ne mati défyá ayi danchomeló apenege. ¹² Néndé bee bina upó f3 ne ate akwaá. Démmye lé ne yéndé gefwage aló nchye eyigé gelu né mfaá, ne uto aló nchye uko. Démmye ne áló nchye ako abi ágbarege gefwa né malu ayi mfaá, ne abi áwyaá utóá f3 né nme yina ayi alú melu gemua. ¹³ Ndere elúmbo, baágé unó ummye uko ebi Esawá achyee enyú nnó yéndégébé danchomeló achwágé ne éfwyale démmye ékágé ji apwá enyú ne démmyege né kwyakwya détenege nye chanéne.

¹⁴ Ndere elúmbo, kpomege mmye. Ndere muú bee áwéle ekandá mamkpome mmye né utóá bií, mbo ne enyú débaá mangarege wáwáale. Pyege genó eyi gelu chó né mbe ushu Esawá, ewéna ebee nye ndere genóge ummye eyigé muú bee akwere ewame wuú nnó ékágé neko né kpe ne ta ji. ¹⁵ Ndere muú bee afye unó uka utouto nnó ékágé ji áseré ákwe gébégé aké alomege, mbántó ne enyú débaá mangarege abya melóméló ayi apye baá ábee neso ne Esawá. ¹⁶ Genó eyigé f3 eyigé débaá mampye gelú nnó, gbarege metáá ewé enyú défyee ne Esawá ebe enyú né mbe. Ewéna ebe nye eta nyú ndere genóge ummye eyi gegbe nnó ámbeé danchomeló ako ayi achwáá eké mewé akwánege f3 enyú mmye. ¹⁷ Ségé mamfere ayi Esawá áferé enyú né éfwyale gabo abé ndere éla ummye ewe ekwerege mekpo muú bee, nnó ékágé ji akpa gepa. Sége ntó mekomejós Esawá ndere aparanja ayi Mendoo Ukpea ehye enyú nnó démmyege ummye ne ji. ¹⁸ Gígé Esawá nnó apógé enyú yéndégébé né mmyemenene. Ne gemmye né yéndégenó eyigé enyú dékelege. Pyege mbo ndere Mendoo Ukpea elerege enyú meti yéndégébé. Ndere elúmbo, begé peé né yéndégenó eyigé gepye, dékogé metáá gbene. Nege ntó mmye yéndégébé mbaá baá Esawá ako. ¹⁹ Nege ntó mmye getú ya, nnó yéndégébé nké nkelege mangare abya melóméló, Esawá

achye me mekomejɔ́ nnó ngare, mmbegé fɔ́ ne efɔ́ metɔ́ mampye baá akaá depɔ́ré abya melámélɔ́ etiré debɔ́ delu bibii. ²⁰ Elé gétúgɛ́ abya melámélɔ́ yina ne Kras atome me, ne nana nlú né denɔ́ gétúgɛ́ mbɔ́ ngarege abya melámélɔ́ wuu. Nɛgemmyɛ nnó Ata apoó me mbegé ne efɔ́ metɔ́ mangare abya melámélɔ́ yina ndere me mbɔ́ manjɔ́.

Kwyakwya matame

²¹ Menme sé Tikikɔ́s ayi mbɔ́s gejeé ne ji dɔ́s, ne nte muú ayi dékágé líí mmyɛ ne ji ndere apye utɔ́s Ata achwɔ́gɛ́, agarege nye enyú yéndégenó eyi getome ne me, ne enyú dékágé nye ndere depɔ́ dekenɛ ne me wéna. ²² Elé wye getú eyigé na ne me ntome ji eta nyú nnó ji apye enyú dékaá ndere esé délu wéna, ne nnó afye enyú eshyɛ.

²³ Nɛnemmyɛ nnó Nte sé Esɔ́wɔ́ ne Ata Jisɔ́s Kras apye enyú aɲme sé debɛ nesɔ́ ne ate, débɔ́ gejeé ne ate, ne nnó défyɛge wye metɔ́ ne Esɔ́wɔ́. ²⁴ Mma nnɛnemmyɛ nnó Esɔ́wɔ́ alerege galógálɔ́ mbaá baá ako abi abɔ́s gejeé eyi gela gebyé ne Ata Jisɔ́s Kras te kwyakwya.

ŊWE ayi Pɔl ásamé mbaá εchomele bɔɔ Kras né Filipi

Pɔl atamege bɔɔ Eɔwɔ né melo Filipi

¹ Me Pɔl ne Timoti ne désamé Ŋwe yina. Esé delú baá defwé Kras Jisɔs. Detame Ŋwe yina eta enyú ako abi delú bɔɔ Eɔwɔ né melo Filipi gétúgέ defyεé metɔɔ ne Kras Jisɔs, ushuú mbagέ ákpakpa ne bɔɔ abi ápoooge mampye utɔɔ né gepúgέ Eɔwɔ.

² Nnɛnemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégέ enyú galógál, apye enyú débé ne neso.

Pɔl atamege Eɔwɔ ne anɛnemmye gétúgέ bɔɔ Eɔwɔ abi álú né Filipi

³ Yéndégébé me ntege enyú, nteamege Eɔwɔ ayi nnógé, ⁴ ne yéndégébé me nké nnɛnemmye gétúgέ enyú ako mbéε ne nechóchó né metɔɔ. ⁵ Me nnɛnemmye ne nechóchó néndé te ula uló ebi enyú defyεé metɔɔ ne Eɔwɔ kpaá te fina, enyú decho amu ne me nnó dégaré abya melóméló ajyé gέ mbe. ⁶ Ne nkaá wáwálé nnó Eɔwɔ alóo mampye utɔɔ ulóúl bina né genwáge nyú. Ne nkaá ntó nnó ajye nye wye mbe ne ubi kpaá te ánérege bíí bi Jisɔs Kras akerege nye fa mme. ⁷ Ndere nnɛnemmye ne nechóchó gétúgέ enyú, elú galógál nnó me ntégé enyú mbo, néndé delú me metɔɔ chi chi chi. Enyú ako decho amu ne me né εshye ewé Eɔwɔ achye esé mangaré abya melóméló ajyé gέ mbe. Gébé eyigé me nlá nlu dankpé deno ne nana yina ayi nlu né deno, mmye nnó mpye bɔɔ akaá nnó abya melóméló alu wáwálé. ⁸ Me nshyáge mmye mangé enyú ne geje eyigé Kras Jisɔs abɔɔ ne enyú. Mechó ewé menjɔɔ mbo, Eɔwɔ ne akaá nnó elú wáwálé.

⁹ Ne nnɛnemmye mbaá Eɔwɔ nnó gejeé eyigé enyú débɔɔ ne ate géwéné géjyé gέ mbembe, ne nnó enyú dékágé Eɔwɔ chánéné, efεé ne dékágé nye genó eyi gélu cho ne eyi gélu gyé. ¹⁰ Mbantó ne dékage nye mampye genó gelógél. Ne debéε nye matɔɔ mmu pópó ne muú ashúlé gέ f3 enyú ndo nnó depýe gyé kpaá te bíí bi Kras Jisɔs akérege meso. ¹¹ Nlú nnɛnemmye nnó Jisɔs Kras ápyé enyú débó gepo gelógél mampye unó ulóúl. Bɔɔ áge gέ unó ulóúl ebi enyú depýéε, áno gέ nye Eɔwɔ ne áfεge ntó ji né gétúgέ nyú.

Pɔl alu ne nechóchó nnó yeé élé ji akpené deno mekomejɔɔ Eɔwɔ ajye mbe

¹² Anjmé ba, nkelege mampye enyú dékaá nnó εfwyale ewé me ngéne mbo, epye nnó abya melóméló ajyé gέ mbembe. ¹³ Ne gétú eyigé mbo, bɔɔ bee ako abi ábáme dachi

mfwa Rom, chóncho ne bɔɔ abifo ako abi álú wéna ákaá nnó me nkpe deno gétúgέ nlú muú utɔɔ Kras. ¹⁴ Ebye f3 mbo wó. Gétúgέ deno etiré me nkpené, gejamégé anjmé ábó εshye né mabo Ata apwo ndere mbembe. Agárege wye mekomejɔɔ Eɔwɔ gárege. Yeé εfo epó ebwó matɔɔ.

¹⁵ Yeé élé elúmbó, anjmé abifo abi ágárege abya Kras, áge gέ me matɔɔ áki gέ ebwó mmu ne ákélege nnó ebwó aneá geme apwo me. Yé mbo abifo ágárege abya Kras ne matɔɔ bwó mmu pópó. ¹⁶ Bɔɔ abi ágárege ne matɔɔ pópó, ábó gejeé ne me, ne ákaá nnó Eɔwɔ ne ajyaá né nnó mbe fa né mmu gepúgέ deno. Ulannó me nlú fa? Elé gétúgέ mmye nnó mpye bɔɔ ákaá nnó abya melóméló alu wáwálé. ¹⁷ Abi ákélege maneá geme apwó me ágárege abya Kras ne matɔɔ mabomabo. Ebwó akelege nnó apye me ngé εfwyale fa né gepúgέ deno.

¹⁸ Yé mbo, yeé ememe ewé mbo eme me wó. Genó eyi gneá dɔɔ gélu nnó ebwó ágarege wye élé abya Kras né mati mako. Yeé ágáre ne matɔɔ pópó yeé lé ne matɔɔ mabomabo, metɔɔ egó wye me góo. ¹⁹ Metɔɔ egó wye me né mmyemenene nyú ne Mendoó Jisɔs Kras ewé epó gέ me. Gétú eyigé mbo, nkaá nnó Eɔwɔ aferege nye me né εfwyale gabo ne mbɔɔ nye genwá. ²⁰ Ndere elúmbó, me mbelé umé né metɔɔ wa nnó me Pɔl ngarege wye abya Kras gárege, nlá ngaré wó mkpane mekpo unó. Yeé me nkili yeé mgbóo mpye bɔɔ áno gέ Kras. ²¹ Néndé me nferé nnó mbégé mbe mpyéε wye utɔɔ Kras pyéε ne mgbogé élé gekpékpé gέ nsá né egbé wa. ²² Ne mbégé mbe ebyennó mpyéε nye wye utɔɔ Kras pyéε. Ndere elúmbó, nkágé f3 ámé ayi mbɔɔ. Wálé negbo ah wálé neki ah nkágé. ²³ Nkwé mantéle. Mati yina apeá. Mbɔɔ mbo ewé ndé? Ebó elú me galógál nnó nlyaa mme yina nje mbé ne Kras. Epwo nnó me mbé mbe. ²⁴ Né egbé ewefo, elú galógál nnó me mbé mbe gétúgέ nyú, epwo nnó nje mbé ne Kras. ²⁵ Nkaá wáwálé nnó Eɔwɔ apye nye me nnó mbé mbe gétúgέ enyú nnó mpoo gέ enyú déwéné déjyé gέ mbe né utɔɔ bíí ne nnó débé ne nechóchó né deparé Jisɔs. ²⁶ Ula bi me njoo gέ depo etiré na ulú nnó mmagé kéré meso eta nyú, débéε nye ne gempoo gétúgέ genó eyigé Kras Jisɔs apye eta wa.

²⁷ Genó géma gélu nnó gepo gέ nyú gélerégé nnó enyú dekaá abya melóméló Kras. Ne yeé nchwó ewú, yeé nchwó sé wó, nkelege manwú gέ lé nnó enyú détené chánéné, metɔɔ εma, meko ama, démmye chóncho nnó abya melóméló ayi enyú dékwalege né deparé Jisɔs ajyé gέ mbembe. ²⁸ Nkelege ntó manwú gέ lé nnó, defɔɔ f3 yé genó, cháchá eyigé bɔɔ abi ápaá enyú ápyéε ne enyú. Depyégé mbo, ewéna ébé nye ndere gepo eyi géleré gέ nye ebwó nnó Eɔwɔ awane

nye ebwó, ne apyee nye enyú demye depwó. ²⁹ Me njage mbo gétúgé nnó, élé enyú ne Eṣowó apyee nnó défyéégé f3 l3 metáó ewuwéwu ne Kras Jisós. Apye ntó nnó dégéné éfwyale gétú ji. ³⁰ Ne eṣé ako décho amu démmye ummye bina nkane enyú débó dégéné me mmyéé ne nkane déwúu mbo nana nnó nlú mmye wye mmye.

2

Ankwólé Jisós áshullé gemége bwó mme ndere gepogé Jisós géleré

¹ Me nkaá cháñéné nnó enyú délu b3ó ama ne Kras, ne afyee enyú eshye. Ne gejeé eyigé ji ab3ó ne enyú, gépye mmye efy3ó enyú mmu. Ne dénye denjme ne ate ne Mendóó Ukpea, délu ne mat3ó mal3mál3 ne ate, dégéné ate meshwe. ² Ndere elúmb3, nkpa enyú geka nnó déneré mampye met3ó eg3gé me. Nkelege nnó enyú débé met3ó ema, déb3 gejeé ne ate, debe meko ama, ne déférége genó géma. ³ Délerégé f3 nnó denéá gemé depwó ate, ne débwegé f3 mmye nnó enyú ne depw3 amu. Yémb3, sége gemége nyú nnó dep3 yéé eké genó, depéle ate abifo nnó ajeá gemé apw3 enyú. ⁴ Muú ab3gé genó mampye, apyégé f3 ndere gépoge lé jimbíi, apye ndere gépogé ntó b3ó abifo ako. ⁵ Ne gepoge nyú ntó gébé nkane eyigé Kras Jisós géb3 gelú.

⁶ Yéé élé Jisós alú eké Eṣow3 né mati mako, agbare f3 amu wye kenké nnó alu janja ne Eṣow3 w3. ⁷ Yémb3, ashulé mmye jíi mme alá eké maá defwé. Ase gepogé mekwaá, ábyé ji alu eke mekwaá. ⁸ Ndere alu mekwaá wáwálé, ase gemé ji nnó ap3 yéé genó. Awú wye majyee Eṣow3 kpaá te akame negboné mekpo un3ó né mfaá gekwa. ⁹ Gétú eyigémb3 Eṣow3 abweé ji mfaá, abelé né melu enógé ewé epw3 malu mako. Achye ji mab3 amí mawya ncha mapw3 mab3 mako. ¹⁰ Eṣow3 apyembo nnó, b3ó abi álú né mfaá ne abi álú fa mme ne melo áwuú b3ó, áwugé mab3 Jisós, yéndégébé, átóme manó mme. ¹¹ Ne yéndemuú aj3gé nye aké, Jisós Kras alu Anya Ata ayi apw33 amu. Aj3gé mbo, achyeger mbo lé enógé mbaa Nte sé Eṣow3.

¹² Anjme ba, wye ndere enyú déb3 déwúu mé majyee ma gébége me nlú ne enyú, ne ushuú nana ayi me nlá mp3 sé ne enyú, nkelege nnó déwúgé majyee ma depw3 yéé ndere mbembe. Kw3lege wye majye amimbo ne mat3ó nyú mako, démmyégé ne efo né met3ó, mampye un3ó bi ulérege nnó Eṣow3 aferege enyú né éfwyale gabo. ¹³ Enyú dekaage pye un3ó bina ne met3ó ema, néndé élé Eṣow3 jimb33 ne achyeger enyú eshye. Ji apyee enyú deb33 met3ó mampye un3ó bi ji akélege. Ne alerege enyú meti ewe depyee ubi.

¹⁴ Ne yéndegenó eyigé depyee, pyége géjí, déshulége ate ndo yé mawáme déwamégé

f3 ne ate. ¹⁵ Dépyeégé mbo débée mat3ó mmu pópó, muú f3 ashulégé f3 enyú ndo nnó depye gyee. Ne enyú baá Eṣow3, yee élé délu né mpu b3ó ube, bége ne gep3 gel3gél3, gégénége eké ambe ágénege ne utuú né mfaá. ¹⁶ Gbárege abya melómél3 ayi achyeger b3ó genwá eyi gélagé byé ne met3ó ema. Depyeger mbo, bíi ébi Kras Jisós akérege meso fa mme, me ndoó nye ebw3 ewómé nnó mpye ut3ó mbo nsá, nломé gatelé mpw3.

¹⁷ Mbe ne met3ó megomégo ne nech3ch3 ne enyú ako, yee ebe lé nnó manó ma magbélé mme eké mmo3 gepe né gepe eyigé nyú ndere dégene éfwyale gétúgé mat3ó ayi défyee ne Kras. ¹⁸ Gétú eyigémb3, bége ntó ne met3ó megomégo ne nech3ch3 eké me.

P3l akélege mant3 Timati ne Epafrudy3s né Filipi

¹⁹ Mb3 wya umee mant3 Timati eta nyú mb3gé Ata Jisós achyeger eshye. Akérége eta wa, agarege me ndere enyú délu éwumbo, met3ó nt3 eg33 me. ²⁰ Yéé muú yichá ayi enyú nt3 délu ji met3ó eké Timati ap3. Ji asomege nt3 nn3 waá dep3 dékene mbo chancha né enyú ewu, waá dékéné ah? ²¹ Néndé, b3ó abifo ako apyé lé un3ó bi ebw3 ákélege, ápye f3 ndere Jisós Kras akélege. ²² Yémb3 enyú dékaá me ndere Timati aleré nn3ó ji awya gep3 gel3gél3. Néndé, ndere maá ábee ne nte wúu, wyembo ne Timati apyé ut33 ne me nn3ó dégarégé abya melómél3 ajyeger mbe. ²³ Gétú eyigémb3 ne ji alu maá ayi nneré met3ó nn3ó nt3me achw3 eta nyú ténéténé mb3gé ngegé ndere mpa wa ábee. ²⁴ Ne nkamé nt3 wáwálé nn3ó Ata apyeger, mbélége f3 d33, nchw3 ngé enyú.

²⁵ Ngé nn3ó élú gal3gal3 nn3ó nt3 kpé menjmé sé Epafrudy3s akéré meso eta nyú. Ji alu nt3ó muú ayi ese ne ji depyee ut33 choncho ne ammye nt3 choncho ne me eké muú bee mampye nn3ó abya melómél3 ajyeger mbe. Elé ji nt3ó ne alu muú dent33 ayi enyú déto3me nn3ó achw3 ap33 me ne un3ó bi nkélege. ²⁶ Nkélege nn3ó ji akéré eta nyú néndé, ashyeger mmye d33 mangé enyú, cháchá gébége ji akaá nn3ó enyú déwú nn3ó ji amee. ²⁷ Ab3 amée wáwálé, éla gachyee mb3 agb3. Yémb3 Eṣow3 agé ji meshwe apye ji at33, agbo w3, ne agé me meshwe nt3ó nn3ó ekagé éfwyale ewéché ema e3ho ne ewé menwya mé. ²⁸ Gé ula ubi me nkelege mant3ó ji nn3ó akéré meso wáwá mbo, nn3ó enyú degége ji déb3 ne nech3ch3. Ne éfwyale wa ejámé sé d33. ²⁹ Achw3gé, sége ji ne nech3ch3. Ji nt3ó alu menjmé nyú né mabo Ata. Ne chyeger uf33 b33 bina enógé. ³⁰ Néndé, ase f3 genwá jíi eke genó w3, gétúgé ut33 Kras. Éla gachyee mb3 agb3 ndere achw33 mampo3 me né un3ó bi enyú délá gé meti manchw3 pye w3.

3

Muú afyégé metáó ne Kras, Esówo apye ji atané cho né mbe ushu wuu

¹ Anjmé ba, bégé ne nechóchó né mabo Ata. Me mbeé fó ne gepwa manyuaré nsá depó etiré mbo ngaré mé enyú, néndé depoge nye enyú. ² Ségé gébé ne bóó abi ápye utáó unómé, álú eké bó mamye, néndé ebwó átome wye eshye nnó ású unó ande ne ábé ankwólé Jisós. ³ Esé ne délu bóó Esówo. Wáwálé esé ne asóó esé nsó ayi wáwálé epófó ebwó, néndé esé denoge ji né eshye ewé Mendoó Ukpya ehyégé esé. Esé dewya gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta sé. Ne depélé fó lé unó bi akwaá apye né gepoge akwaá, ndere mansó nsó. ⁴ Yéé élé me nkage mpye uno ebi me mbó mpye mé né meko menyammye. Mbogé muú aferégé nnó abáó nsá né unó bi ji apye né gepogé akwaá, me nlu menó mbe. ⁵ Néndé ábyégé me, mbelé ndó enéé, ású me nsó. Me nlu muú Hibru tágétágé, ntané ntoné Benjamén né melo Isreli. Me mbelé mabé ukwene ante sé chánjéné néndé me nlu muú ekwó bóó Farasi. ⁶ Ne gétúgé mabé yimbo, me nkpa gechyeé, mpye echomele bóó Jisós ágé efwyaale. Ne me mbóó mbelé mabé yimbo ako yéé ama nkwe wó. Gétú eyigémbó mbó nlu cho, muú ákagé shulé fó me ndó. ⁷ Yémbó yéndé unó bi me mbó mferé nnó mpyégé mbóó nsá, nse nnó ulú lé unómé, upó sé me eké genó gétúgé genó eyigé Kras apye eta wá. ⁸ Genó eyi gefó gélú nnó unó uko ebi mbó nwyá, nse ubi uko nnó élé unómé. Nkelege lé nnó nkaá Kras Jisós, Ata ayi me nnóge. Ji ne apwóó amu né genwá ya. Né gétú jii me nlyaa unó uko uno, nse ubi eké debi nnó nkaá ji chánjéné ne nno ⁹ mbe metáó ema ne ji. Nkélégé fó mantené cho né mbe ushu Esówo né mmu eshye wa, mmyeké mambélgé mabé sé bóó Jus. Me nkelege mambé cho né ushu Esówo, anenege me meti gétúgé me mfyéé metáó wa ne Kras. ¹⁰ Genó géma eyigé me mfyéé ame wye gélú nnó, me nkaá Kras Jisós ne utó Esówo ebi upye ji akwilé né negbó. Nkelege ntó nnó ncho amu ne ji ngéné efwyaale ndere ji agené, ngbó ntó nkane ji akamé negbo agboó. ¹¹ Nnó yé ema ébé nnó gébégé ngbogé Esówo apye me nkwilé né negbo.

Pol agarege ankwólé Jisós nnó dse gekágé neke jit

¹² Epófó nnó me mbó mé unó bina ne epófó ntó nnó me nlu mé cho né mbe ushu Esówo. Yémbó me nlu mmye manjye wye mbe jye. Nnó mbo genó eyigé Kras Jisós abó abelé mé eta wa. ¹³ Anjmé ba, ndoó fó ebwó ewóme ntu mgaré mé unó bina né amu ya. Genó géma eyigé mpyéé gélú nnó, me njigé nte unó bi ukoo mé né meso, mmyégé mambó

ebi ulú né mbe. ^{† 14} Me ntome wye eshye nnó nnyégé mbe né gebá eyigé nkwoégé wye mbóó nsá né mfaánebuú mbaá ayi Esówo akuú me nnó jye wye gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta wa. ¹⁵ Esé ako abi défyéé matáó ne Esówo ne débéné né depó etii, débé wye ne gefogé uféré ebimbo. Mbogé muú awya ebií uféré chá, Esówo apye nye ji akaá nnó alu gyéé. ¹⁶ Menó genó alu nnó esé debye wye mbe depyégé ndere Esówo aleré mé esé. ¹⁷ Anjmé ba, choge ne ate desé gekágé neke na, ne pege ntó anjmé abi áwyaá gepogé gelógéló ndere esé déleré, dékwólégé ebwó. ¹⁸ Néndé, mechó ewé me nchwó gáre mbo enyú, me ngaré mé enyú ndóndó ne ndó ne nana ngarege enyú ne mansé né ame nnó gejamégé bóó áké ále lé ankwólé Kras. Yémbó, gepogé bwó gélérege nnó álú bóó abi álá kíí abya ayi agárege nkane Jisós agboó né mfaá gekwa. ¹⁹ Ne meso gébé, ágbogé Esówo afyéé ebwó mmu ntoné mewe, néndé áse mmwólé unó unyéé ula Esówo ayi ebwó anogé. Yé apyéé gabo mmye egbóó sé ebwó, ábé lé ne nepá, áneré matáó bwó né unó mme. ²⁰ Yémbó melo ewesé elú né mfaánebuú. Esé dégilé Ata Jisós Kras muú alu Menchyé genwá nnó atané wye achwó fa mme. ²¹ Achwogé asele nye gekpékpegé eshye ewé ji ábwólege yéndégenó gela nteé gefwa jii; akwaré menyammye esé yina ayi álú mbóntó usóó, achye esé ayi meke ayi ashwánege eké awuú gébégé ji akwilé né negbó.

4

¹ Anjmé ba, gétúgé unó uko ebi me ngaré mé enyú, me mbo gejeé ne enyú dóó ne nshyage mangé enyú. Enyú depyéé metáó egóó me, ne delu nsá utáó eba. Anjmé ba, ténege yé ne eshye né mabo Ata.

Pol agaré bóó Esówo abi alú né Filipi ndere abéé ne nesó né mmu metáó

² Me nkpane Yudya ne Sintiche geká nnó ákwye deporé bwó abé meko ama né mabo Ata Jisós Kras. ³ Ne wo nte mejme ayi depyéé utáó uluá, ngarege wo wáwálé nnó, opóó andée bina abé nesó ne ate. Ebwó apeá ammye ne me nnó depyéé bóó áwuú abya melóméló Kras. Chóncho ntó ne Klemen ne bóó abifó abó ápyéé utáó ne me. Esówo asá mé mabo bwó né mmu nwe bóó abi ábóó nye genwá eyi gélagé byé.

⁴ Ngarege enyú ako nnó yéndégébé débé ne nechóchó, mma njmere nké bégé ne nechóchó néndé enyú délu bóó Ata Jisós.

⁵ Góógé bóó ako ágé nnó enyú delóme melu. Tégé nnó éla gachyéé Ata Jisós achwóó. ⁶ Dékamégé genó gefó géchyeé enyú efwyaale né metáó. Genó géké gékelege

* 3:12 Elú wáwálé nnó: Unó ande élé mansó nso. † 3:13 Elú wáwálé nnó: Unó bi Pol alyaa meso élé ebi 3:5-6.

manchyé enyú efwyaale, náge lé mmye défyéé géjí né amu Esɔwɔ. Ne yéndégébé déké dénemmye déjigé fɔ nte mantámégé Esɔwɔ né unó bi ji apyéé me eta nyú. ⁷ Dépyégé mbɔ, Esɔwɔ achyége enyú neso né metɔɔ. Ne neso enínembɔ nepwɔ amu, néní nepye nye nnó matɔɔ ákwénégé enyú ne débéé fɔ ne efɔ né yéndégenó eyi géchyége enyú efwyaale, néndé enyú défyéé matɔɔ ne Kras Jisɔs.

⁸ Anmé ba, gégé unó bi menkélege enyú défyégé ame wye na: Ferege uno bi ulú wáwálé ne ebi bɔɔ ánoge. Ne yéndégenó eyigé Esɔwɔ aselé nnó géltú gélgélɔ ne cho, ne eyi gabo alá pɔ wye. Yéndé genó eyigé bɔɔ ábɔɔ gejeé ne géjí ne mamferege dɔɔ unó bi upyéé muú ábée ne mabɔ malómálɔ. Wáwálé fyége mekpɔ né unó bina, yéndégenó eyi gélmé dɔɔ ne yéndégenó eyigé bɔɔ áfége. ⁹ Ne pyége unó bi me nleré enyú ne ebi dégii eta wa. Pyége unó bi déwú me ngaré ne ebi dégené me mpyéé. Ne dépyégé mbɔ, Esɔwɔ muú achyégé neso né metɔɔ, abée nye ne enyú.

Pɔl atame bɔɔ Jisɔs abi alú né Filipi né echyε ewé achyεé ji

¹⁰ Metɔɔ egɔɔ me dɔɔ, ne ntamege Ata nnó yeé elé ebelé mé dɔɔ, enyú déma téé me né echyε ewé enyú détamé me. Yé elé njɔɔ mbɔ nkaá nnó enyú détéé wye me, ne elú lé nnó dégé fɔ meti mampoó me wɔ. ¹¹ Njɔge mbɔ, epɔfɔ nnó me nlu gekpo ne nkɔɔ fɔ nka. Elú lé nnó yeé nwyá genó yeé mpó ne géjí mbeá mé manjwólé chánéné. ¹² Nkaá ndere mbeé gébégé mbege amuamu ne nkaá ntó ndere mbeé gébégé mbege ne unó gejamé. Mbeá ndere njwólége chánéné yéndégébé, yé nyé mgbege yé nlu lé mesa, yeé wya unó dɔɔ yeé mpó ne ubí. ¹³ Me nkage nténe yéndégébé mampye yéndé geno né eshyε ewé Kras achyégé me.

¹⁴ Yémbɔ eló ndere enyú déchómé amu dépoógé me né efwyaale wa. ¹⁵ Ne enyú bɔɔ Kras né Filipi, dékaá mé nnó elé wye enyú ne déchyéé me unó ebi me nkélégé gébégé débɔɔ mbe déwúú abya melómélɔ. Te gégégé me nlyaa enyú né gebagé mewaá Masedonia, yeé bɔɔ Jisɔs abi chá abi ápoó me ápo ékosé wye enyú. ¹⁶ Néndé yeé gébégé mbɔ nlú né Tessalonika wye né gebagé mewaá Masadonia, mbɔ mpó ne genó, enyú dépoó me ndɔndɔ ne ndɔ. ¹⁷ Me njɔge mbɔ, epɔfɔ nnó nkélege echyε ewé chá, nkelege lé nnó galógálɔ ayi enyú dépye agbeé ne ayi enyú dépyéé me nnó Esɔwɔ akaá. ¹⁸ Nkelege mampye enyú dékaá nnó unó ebi détamé Epafrudytus nnó achwá achyε me, me ngé. Ne újá kpaá upwɔ ndere membɔ nkélege. Unó bimbo ulú me eké echyε Esɔwɔ ewé enómé gebé gélgélɔ. Ulu ntó eké gepége Esɔwɔ eyigé ásogé né mewe achyégé ji metɔɔ egɔɔ ji. ¹⁹ Ne

Esɔwɔ muú me nóge awya gefwa eyi gepwɔ amu. Ne gétúgé genó eyigé Kras Jisɔs apye eta enyú, Esɔwɔ achyége nye enyú unó uko ebi dékélege. ²⁰ Déchyégé enógé mbaá Nte sé Esɔwɔ muú alú mfaánebuú te kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame ami Pɔl ne bɔɔ abi alú ne ji átamé bɔɔ Esɔwɔ né Filipi

²¹ Támege bɔɔ Esɔwɔ ako ewú gétúgé álú bɔɔ Kras Jisɔs. Anmé abi alú fa ne me álɔɔ enyú matame. ²² Bɔɔ Esɔwɔ ako abi alú ntó wé álɔɔ enyú matame. Cháchá abi alú né dachi Sesa mfwa Rom álɔɔ enyú matame. ²³ Nnénemmye nnó Ata Jisɔs Kras aléré enyú ako galógálɔ. Amen.

ŊWE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ɔ́ Kras né Kolosiya

Matame

¹ Me Pól muú Eṣɔwɔ apye nnó mbe ɲgbá Kras Jisɔs ne nsáme Ŋwe yina. Nlú fa choncho ne meɲme se Timɔti.

² Eṣé détamé Ŋwe yina eta nyú bɔ́ɔ́ Eṣɔwɔ né melo Kolosiya. Enyú abi delu aɲme se abi déchome mmye ne Jisɔs Kras ne dékwɔlege ji ne metɔ́ɔ́ ɛma. Dénenemmye nnó Nte se Eṣɔwɔ ebwɔ́ ne Ata se Jisɔs Kras alere enyú galógál, apye enyú debe ne neso.

Pól anenemmye mbaá Eṣɔwɔ gétúgέ bɔ́ɔ́ Kolosiya

³ Eṣé deke dénenemmye yéndégébé gétúgέ nyú, détamége Eṣɔwɔ Nte Ata sé Jisɔs Kras. ⁴ Eṣé détamége Eṣɔwɔ gétúgέ dewuú nnó enyú défyéé metɔ́ɔ́ ne Kras Jisɔs, ne debɔ́ɔ́ nto gejeé ne ate bɔ́ɔ́ Eṣɔwɔ ako. ⁵ Enyú dépyéé mbɔ́ gétúgέ déneré metɔ́ɔ́ né unó bi Eṣɔwɔ ákwye me ábelé eta nyú né mfaánebuú. Genó eyi gepye enyú déneré metɔ́ɔ́ né unó bimbɔ́ élé wáwálé ayi atanege né abya melóméló ayi enyú debɔ́ɔ́ mbe dewuú. ⁶ Abya melóméló yimbɔ́ ásanége ajye yéndé mbaá fa né mme, apye bɔ́ɔ́ ákwɔrege gepɔge bwɔ́. Ne gejamégé bɔ́ɔ́ áfyéé metɔ́ɔ́ ne ji, wye ndere abo apye nya ne nyú te gébé eyigé enyú dewuú ji. Ne dékaá wáwálé ndere Eṣɔwɔ alerege ulɔ́ melu bií mbaá bɔ́ɔ́ ako. ⁷ Elé Epafras ne apye enyú dékaá abya melóméló yina. Eṣé débɔ́ɔ́ gejeé ne ji dɔ́ɔ́. Ji alu nte muú utɔ́ ayi apye utɔ́ dɔ́ɔ́ ne eṣé chocho. Ji alu maá utɔ́ ayi apye utɔ́ Kras gétúgέ ese ne metɔ́ɔ́ wuú ɛma. ⁸ Ji ntó ne agare ese gefɔ́ɔ́ eyigé enyú debɔ́ɔ́ gejeé ne ate bɔ́ɔ́ Eṣɔwɔ. Elé Mendoó Ukpea ne epye enyú debɔ́ɔ́ gejeé eyigémbɔ́.

⁹ Getú eyigémbɔ́, ne te bií bi ese dewuú abya nyú, dela depwyaá fɔ́ manenemmye gétúgέ nyú. Ese dénenemmye degígé Eṣɔwɔ nnó apye enyú dékaá chanéné genó eyigé ji ashuú mampye mbaá bɔ́ɔ́ bií. Ne nnó achye enyú defɔ́ɔ́ deko etire Mendoó wuú εchyege. ¹⁰ Enyú débégé ne defɔ́ɔ́ etire mbɔ́, débéé nye ne genjwá eyige Ata akelege ne dépye nye yéndégenó eyi gegɔ́ɔ́ ji metɔ́ɔ́. Ne délerege nye ulɔ́ melú matimati ne dékágé nye depore Eṣɔwɔ déjye mbembe. ¹¹ Dénenemmye ntó nnó Eṣɔwɔ ase utó bií uko ebi upwɔ́ɔ́ amu, apye enyú détene ne eshye nnó yéndégenó eyi gepye, enyú dékóge wye metɔ́ɔ́ kógé déjyege mbe ne nechóh, ¹² déchyege matame mbaá nte se muú apye enyú dekwane mambɔ́ unó ebi nyú, ebi Eṣɔwɔ akarége mbaá bɔ́ɔ́ bií, ebi ji akwye ábelé né melu ewe gengbo jí gégenege. ¹³ Ji

ne afere eṣé né uto muú ayi ágbárégé gefwa jíí né melu gemua, ase eṣé défe né melu gefwagé maá wuu ayi ji abɔ́ɔ́ gejeé ne ji dɔ́ɔ́. ¹⁴ Elé gétúgέ maá wuú yina ne ji áwené gemége eṣé, ewéna elerer nnó ji ajinte gabo se.

Gefógé muú ayi Kras alú ne utɔ́ ebi ji apyéé

¹⁵ Maá wuú yina ne alu muú ayi eṣé dégéné, ne ji ne alu mekpéé Eṣɔwɔ muú eṣé dela dégéné fɔ́. Ne wye nkane maá mbe awyaa uto né ulaá gépú, mbontó ne Kras awyaa uto bi upwɔ́ɔ́ unó uko ebi Eṣɔwɔ ákwyeé ¹⁶ néndé unó uko ebi Eṣɔwɔ akwyeé né mfaánebuú ne fa mme uke ne ji. Yé ebe lé ebi dégéné ne ebi délá dégene, chóncho ne aló yé ebelé ákpakpa ne afwa ne yéndé gefágé uto bi ulú. Yéndé genó eyigé Eṣɔwɔ akwyeé geke ne ji ne ulú élé nnó uchyege ji ɲgo. ¹⁷ Gemége nnó yéndégenó gebe, ji alu me. Ne ji ne apye unó uko ulú né malu bwɔ́. ¹⁸ Ji ne alu muú kpaá εchomele bɔ́ɔ́ bií ewé elú menyammye wuú. Ne ji ne alɔ́ ula εchomele ewéna. Ji ne alú muú mbe mankwilé né negbo, alá máge agboó se. Ewéna epyéémbɔ́ nnó ji ne abe menɔ́ mbe né mbaá unó uko, ¹⁹ néndé Eṣɔwɔ jimɔ́ɔ́ ne egɔ́ɔ́ ji nnó Kras abe ne gepɔ́ jíí geko, ²⁰ nnó bɔ́ɔ́ ake ne Kras akeré eta wuú. Gétúgέ manoo maá wuú ami machye mme gébége ji agboó né mfaá gekwa, Eṣɔwɔ apye nnó yéndé genó eyi gelu fa mme ne ebi mfaánebuú ube né neso ne ji. ²¹ Ne enyú dékaá nnó, mbembe enyú ambɔ́ɔ́ debo defa mbwa ne Eṣɔwɔ, dela bɔ́ɔ́ mawame bií gétúgέ ubobo unó bi enyú déferege ne dépye. ²² Yémbɔ́ nana ji aja enyú déchwɔ́ ji mmye gétúgέ negbo eníne maá wuú agboó ndere mekwaá nnó ji apye enyú détene né mbe ushu wuú ndere bɔ́ɔ́ ukpea, bɔ́ɔ́ abi alá pɔ́ ne deba né mmye, abi Eṣɔwɔ alá garege fɔ́ nnó ákwe mpa. ²³ Enyú debo mamfyége wye metɔ́ɔ́ ne Kras detene ne eshye. Délyage fɔ́ maneré metɔ́ɔ́ né unó bi enyú dewuú né abya melóméló. Abya melóméló yina ne bɔ́ɔ́ ágáregé né yéndé mbaá fa mme, ne Eṣɔwɔ ajya me Pól nnó mbe méngaré abya melóméló yina ntó.

Utɔ́ bi Pól apyéé né εchomele bɔ́ɔ́ Kras

²⁴ Ne nana metɔ́ɔ́ egɔ́ɔ́ me né efwyale ewe ngene gétúgέ nyú. Me ngene efwyale ewéna né menyammye nnó me nnere mange efwyale ewé bɔ́ɔ́ εchomele Jisɔs álú mange wye ndere Kras abo agene gétúgέ menyammye wuú ayi alu εchomele bɔ́ɔ́ bií. ²⁵ Eṣɔwɔ ajya me nnó mbe muú utɔ́ wuú né εchomele bɔ́ɔ́ bií ewéna. Ne utɔ́ ebi ji afyee me né amu ulú nnó me nnere mampye enyú dekaá meko mejɔ́ wuú chanéné. ²⁶ Abya melóméló yina ne Eṣɔwɔ ábelé nya bíbí mbaá bɔ́ɔ́ abi nya mbembe ako. Nana apye

boó bií akaá ji gbəgəno. ²⁷ Boó bií bina ne ji ájyaá nnó ápye ebwó akaá nnó genó eyige ji ábelé nya bibíí mbaá boó bií gelo kpaá gepwó amu. Ne genó eyigémbo élé Kras muu ajwəlege ne enyú boó abi alá pó boó Jus. Ewémbo etene nnó enyú ntó déneré metáo wáwálé nnó dénye nye gekpékpégé gefwa jíí ulua ne Kras. ²⁸ Ndere elúmbó, esé degarege boó abya Kras. Dekwelege ebwó mbeé ne délerege ebwó abya Kras ne denja deko. Depyembó nnó gébégé yéndémuú ayi áchóme mmye ne Kras atənege né mbə ushu Esəwə, abe ndere muú ayi ábené né depərə Esəwə. ²⁹ Elé gétúgé unó bina ne me mfyéé eshye wa meko nnó mpye utóó bina, ébi ulerege gekpékpége eshye ewé Kras achyege me.

2

¹ Me nkəlegé enyú dekaá ndere me mmye ne eshye mampyege utóó gétúgé nyú ne boó Esəwə abi alú né Laodisha choncho ne ge-jamégé abi me nla nlú dantuú ntó amé ne ebwó. ² Me mpye mbo nnó mfyéé enyú ako eshye nnó gejeé eyige enyú debóó ne ate genywere enyú. Ne nkəlege enyú déneré mankaá genó eyigé Esəwə ábelé nya bíbí, nnó enyú débé ne gefəgé metáo ewé éla enyigé fó. Ne genó eyigémbo élé Kras Jimboó. ³ Elé Kras ne apyéé nnó esé debe ne defóó ne denja dékágé unó. Unó bina ne uchwoó ne gefwa eyi gepwóó ámu, eyigé Esəwə ábó ábelé nya bíbí.

⁴ Me njágé mbo nnó ékágé enyú delyaá muú fə akpa géłge mejóó abwólé enyú. ⁵ Kágé nnó ye élé me nla mpə ne enyú ewú mbo, metáo wa elú ne enyú yéndégébé. Ne metáo egóó me nderé nwuú nnó enyú defyé metáo ne Kras ne nnó decho mmye ne ate dégbarege yéndégenó chánéné.

Belege geŋwáge nyú ndere boó abi achome mmye ne Kras

⁶ Ne te mbaá enyú dekaame nnó Kras Jisəs abe Ata nyu, belege geŋwáge nyú ndere boó abi achome mmye ne ji. ⁷ Pérégé wye uka nyú mme chánéné nderé déchomé mmye ne Kras, débé eke genóó eyi gefyéé maka ajye te mme. Gbarege uno ébi álere enyú dékaame ne ubi chánéné. Ne tamege wye Esəwə gétúgé unó uko ébi ji apyéé.

⁸ Sege gebé nnó ékágé muú fə abó géłge mejóó ne denjáre akwaá abwólé enyú dekwe eké afwe mbaá unó ébi ebwó alérégé. Unó bi ebwó alérégé utanege fə mbaá Kras utanege élé mbaá gépógé akwaá ne aló nchye abi ágbarege gefwa fa mme. ⁹ Dékámégé fə ábwólé enyú néndé élé Kras ne áchwóó ndere mekwaa ne áwyaá gépógé Esəwə geko. ¹⁰ Ne ndéré enyú ntó dechome mmye ne Kras, ye geno fə eyi gelii enyú né depare Esəwə gepo, néndé Kras ne apwóó

unó uko bi ugbarege gefwa ne ébi uwyáá utóó né mfaá ne mme.

¹¹ Ndéré enyú dechome mmye né Kras, elu eké nsə ne asóó enyú. Épó fə nsə ayi akwaá asóó ne amu. Ne nsə yimbo alú nnó Kras afere né menyammye nyu gepoge mekwaa eyi gétene ji apye gabo. ¹² Gébégé áwyaá enyú manaá Esəwə, genó eyi gepyéé gelu nnó, aníí ntó enyú ne Kras. Né gébé eyigé mbəntó, Esəwə apye enyú dekwilé né negbo ne Kras gétúgé dekaame ne uto Esəwə ebimbo, nnó apyéé Kras akwilé né negbo. ¹³ Mbə mbe enyú debó depyéé gabo gétúgé alá lu dansə enyú nsə áyi átome ne Kras. Ndere elúmbó, enyú debó degbo né depərə Esəwə. Yémbo Esəwə ajinte gabo se meko ne apye ese debó geŋwá choncho ne Kras. ¹⁴ Ati amma mpa né mmú ŋwe ayi alerege nnó esé dekwe mpa, choncho ne mabe ayi atome ne ama mpa yimbo. Achó ji kanja ndere áwómé ji né mfaá gekwa. ¹⁵ Né mfaá gekwa eyigémbo, Kras áwá gelúgé aló nchye ako abi ágbarége gefwa ne abi áwyaá uto. Ne achyéé ebwó mekpo unóó né mbe ushu boó ako ndere ji apwóó ebwó gébégé ji agboó mfaá gekwa.

¹⁶ Ndere elúmbó, déwúgé fə mejóó ewé boó ajógé nnó enyú delu gye gétúgé unó abi enyú denye ne ébi denyuu. Ne gétúgé delá denyéé fə ufóó mapaá ayifó nderé epaá ŋme neke, mfaá meke ne epaá bií uwyua. ¹⁷ Unó nkane bina ulú lé dendoré unó bi uchwoó nye. Ne toŋgése genó eyigé unó bina ulérége élé Kras. ¹⁸ Ndere elúmbó, dekamégé fə ne boó abi áshyíí wye nnó muú nyú abó mánshule geme jíí mme ne nnó debó manoge wye makiénné Esəwə nderé ebwó ápye. Ebwó ábwólege enyú nnó dépyége unó bina. Agaré nnó Esəwə alere ebwó unó né amé gejya. Yémbo unó bina utanégé ebwó né metáoó ne upyéé ebwó ábwége mmye. Ne wáwálé alu nnó unó bi ebwó alérége ulú lé ubyankwə unó. ¹⁹ Ne ebwó áfa mbwa ne Kras muú alu ndere mekpo né mbaá menyammye. Elé Kras ne apye nnó menyammye akene chánéné ne ji ne apyéé nnó upo menyammye uko ucho mbaá ama. Anóó mali ne ufere ne ápyéé nnó upo menyammye uko ucho mbaá ama nnó menyammye awene ndere Esəwə aké ébé.

Ula nnó enyú délu nóge ubyankwə mabe

²⁰ Te mbaá enyú degboó ne Kras, ewena eleré nnó Esəwə afere enyú né uto aló nchye. Aló nchye apo sé ne utóó bi ápyéé enyú dewuu ne ebwó. Ndere elúmbó, ula nnó enyú delu depyéé depə eke boó abi alú boó mme? Ula nnó enyú delu nóge mabe ayi boó áfyéé nnó: ²¹ “Dégbarége gefəgé geno eyigé na. Dényége eyi ne détagé eyigé na?” ²² Ufóó mabe yina alú le mabe akwaá ne

unó bi ebwó alérégé. Aji átome le ne unó mme ebi muú apyeye me ubi ula ubyanḵwó unó. ²³ Mabe yina ápye eke áfyéé muú defóó, néndé alérégé bóó nnó ábó gejeé mampyé gé unó bi uléré nnó ebwó álu bóó Ésoᵱwó, áleregé bóó nnó abwege fó mmye. Apye bóó atulege mmye detu, yémbó mabe yina apó ne utu mangbe muú nnó abogé fó gejeé mampyeye gabo.

3

¹ Genwá geke eyigé Ésoᵱwó achyey enyú gelu wye eké ji apye enyú dekeré né genwá ne Kras. Ndere elúmbó, nerege matóó nyú né mbaá unó bi úlú né mfaánebuú né mbaá ayi Kras ajwóle né egbe ebwónye Ésoᵱwó. ² Belegé wye ufere nyú né depóre mfaánebuú, debélégé fó mbaá depóre mme. ³ Kage nno enyu debó degbo me ne genwáge nyu géluú né amu Kras muú alu chóncho ne Ésoᵱwó. ⁴ Ne gébégé Kras muú achyeye enyu genwá eyigé na amage kere meso fa mme, enyú ntó debéé nye wye ne gekpekpege ngó wuu.

Genwá gekwene ne eyi geke

⁵ Nderé elúmbó, ferege amu kanḵa né yéndégenó eyi gebó getome ne gekwenege genwá eyigé enyú debó dewyaá fa mme. Dekwólege se depóre manane tametame ne yéndé gepó eyi gegboó mmye. Déferégé fó gabo mampye, ne débégé fó ne mmwólé né gefwa. Deke depye mbo decheyege geji enogé ewé debóó manchyéé Ésoᵱwó. ⁶ Elé gétúgé unó bina ne Ésoᵱwó achyeye nye efwyaale mbaá bóó abi alá nogé ji. ⁷ Mbo ne genwáge nyu gebó gelu nya gébégé enyu depyéé ufóó unó bina.

⁸ Yémbó, nana depyeye se ufóó unó bina. Desoge se metóó ne ate, debálégé se metóó, depyeye fó nchye. Déchóge bóó mabó. Ne dékámégé fó mejóó mebomebo etanenge enyú né meno. ⁹ Ekágé debyage gebó mbaá ate, nendé defere me gekwenege genwá nyu ne gekwenege gepó eyi debó dewyaá défómé ndere muu áfomege gekwenege nkú. ¹⁰ Ne nana enyú defye gepó geke ndere muu áfyéé nkú meke. Ele gepó eyigé na ne Ésoᵱwó muú ákwyeégé geji áchyeye enyu nnó enyu débe eke ji, nnó ápyéé enyú dekaá ji chánéné. ¹¹ Né genwá geke eyigé na, anḵya apo se né géluágé bóó Ésoᵱwó. Yé wó olú lé muú jus ye muú ayi ála pó muú jus, yé asó wó nso ye asó wó, ye olú lé chogéhogé, yé olú mfwé, ye olú mmyemmye jye, ewémbó epye ye genó wó. Genó eyi genéá geme gepwóó élé Kras, ne ji alu né mmu matóó ufóó bóó bina ako.

¹² Te mbaá Ésoᵱwó ajyaá enyú nnó debe bóó bíí, enyú delu bóó ukpea ne ji agboó ne enyú dáó. Nderé elúmbó, bege ne gepó eyi gelérégé nnó enyú dégene ate meshwe, delome melu, débwege fó mmye, désele depóre nyu peré, ne dekode metóó né unó bi bóó ápyéé. ¹³ Debó

mamyage ntó depó etire ate anḵme apye. Nte menḵme apyeye genó eyi gesóó enyú metóó, jige ji nte. Enyú debó manjigé nte gabo ayi ate anḵme apye ne enyú, wye ndere Ata Jisas ajinte gabo awe nyu. ¹⁴ Menó genó ayi enyú debóó mampye, ayi apwóó unó bina uko alu nnó enyú debó gejeé ne ate, néndé gejeé ne gepye bóó áchóme mmye ne ate chánéné. ¹⁵ Ppye wye unó gefóó eyige nesó eniné Kras áchyeye nebéé né muú matóó nyu néndé élé gétúgé Ésoᵱwó akelégé nnó enyú debé né nesó, né ji akuú enyú. Choge mmye ne ate, debe ndere upó menyammye ucheme né menyammye ama, nnó detámégé ji né unó bi ji apyeye. ¹⁶ Góge abya Kras abe enyú né matóó gbáne. Lérégé ji mbaá ate ne chyeye ate majye né denḵa deko. Kwage makwa ayi atanenge né bó ḵwe Ésoᵱwó ne ayi atomé ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea elerege. Kwage áji ne metóó megomegó né mbaa Ésoᵱwó. ¹⁷ Ne yéndégenó eyigé enyú depyéé, ye déjógé lé mejóó, ye depyéé lé unó, pyegé ubí ukó gefóó eyi geléregé nnó enyú delu bóó Ata Jisas. Deke ne ji detámégé nte se Ésoᵱwó yéndégébé.

Pol achyeye majye mbaá mala upú bóó Ésoᵱwó

¹⁸ Enyú andeé ano wúgé ne ano nyú yéndégébé, mbo ne andeé abi áfyéé metóó ne Ata ápyéé.

¹⁹ Enyú ano, yéndémuú nyu abogé gejeé ne mendée wuu. Ekágé achyeye ji genyane.

²⁰ Enyú baá, wúgé ne ama ne ante nyú yéndégébé néndé ge genó eyigé gepyéé metóó egóó Ata mbo.

²¹ Enyú ante, ekágé depyeye matóó asoge baá nyú, deke depye mbo defyéé ebwó gebwa mmye ne apye se genó gelógeló.

²² Enyú afwe yéndégébé wugé né bóó abi abóó enyú fa mme. Deke depyéé utóó nyú, ekágé depyeye lé nnó ebwó aginé utóó bi enyú depyéé ne áfége enyú. Ppyege utóó nyú metóó ema gétúgé denógé Ata. ²³ Yéndé utóó bi achyeye enyú nnó depye, ppyege ubi chánéné ne metóó ema, ndere bóó abi apye lé utóó Ata, épó fó lé mbaá akwaá. ²⁴ Ne kágé nnó Ata achyeye nye enyú nsa. Ne nsa yimbo élé unó bi ji ákwyeé ábelé mbaá bóó bíí. Ne yende utóó ebi enyu depyéé, depyéé mbo élé mbaa Kras muú abóó enyú. ²⁵ Yéndémuú ayi apye gabo agene nye efwyaale nderé ji apyeye gabo néndé Ésoᵱwó asóó mpa yéndémuú alerégé fó anḵya.

4

Majye ami Pol ama chyéé

¹ Enyú bóó abi dewyaá afwe, ppyege galógaló ne ebwó ne unó bi úlú cho. Téggé ntó nnó enyú dewyaá muú ayi abóó enyú né mfaánebuú.

² Débégé fó ne gepwa manenemmye mbaá Ésoᵱwó. Ne fyeye ame nyú né mbaá unó

bi enyú denenemmye, chyēge ntó matáme mbaá Esɔwɔ. ³ Deke denénemmye fyēge ese ntó né mmyemenene nyú, dégigé Esɔwɔ nnó apyēé esé degē meti délérégé bɔ́ɔ mekomejɔ́ɔ Kras ayi ji ábelé nya bibií. Ne élé gétúgέ abya melómélɔ́ yina ne me nkpené né denɔ́. ⁴ Negemmye nnó me ngáré mekomejɔ́ɔ yina gefɔ́ɔ eyigé bɔ́ɔ akage ji chanéné ndéré mbáɔ mangare.

⁵ Bege ne denja né gefɔ́ɔ eyigé enyú dekené né gelúagé bɔ́ɔ abi alá fyē metɔ́ɔ ne Jisɔ́s wɔ́. Yéndé meti ewé enyú dégege, déchage fɔ́ gébé mangáre ebwɔ́ mekomejɔ́ɔ. ⁶ Bege ne denjare méjɔ́ melómélɔ́ né meno nnó ebwɔ́ áké awuú genó eyigé enyú dejógé, matɔ́ɔ ágógé ebwɔ́. Deke depyē mbɔ́ dekage nye mashuú meko mbaá yéndégenó eyigé ebwɔ́ agige enyú.

Kwyakwya matame ami Pɔ́l atamege ebwɔ́

⁷ Menjme se Tikikɔ́s achwɔ́ge, agárégé nye enyú genó eyi gepyēé ne me. Esé débɔ́ gejeé ne ji dɔ́ɔ, ne alú nte menjme ayi apyēé utɔ́ɔ ne esé chóncho ne apyēé utɔ́ɔ Ata ne metɔ́ɔ wuú ema. ⁸ Ula bi me ntɔ́me ji eta nyú ulú nnó achwɔ́ge, agáré enyú ndéré depɔ́ dekené wena ne esé nnó afyē enyú eshye. ⁹ Ebwɔ́ ne menjme se Jnesimus muú meló nyú ne áchwɔ́ɔ. Esé debɔ́ gejeé ne Jnesimus dɔ́ɔ. Ne ji ntó apyēé utɔ́ɔ Ata chánéné. Ebwɔ́ áchwɔ́ge agárégé nye enyú yéndégenó eyi gepyēé ne ese wena.

¹⁰ Aristakɔ́s nte menjme se ayi delu fa né denɔ́ ne me alɔ́ɔ enyú matame. Makɔ́s ayi alu mbéé Banabas atamege ntó enyu. Ji alu muú ayi me ngáré me enyú nnó mbɔ́ge ji achwɔ́ge sege ji amu apea. ¹¹ Jisɔ́s ayi akuú ji ntó nnó Justɔ́s alɔ́ɔ enyú matame. Né géluágé bɔ́ɔ ako abi ápye utɔ́ɔ ne me élé bɔ́ɔ bina aléé ne álu bɔ́ɔ Jus. Ebwɔ́ bina ne ábane me nnó dégárégé abya gefwage Esɔwɔ́. Ebwɔ́ apóo me kpaá ápwɔ́.

¹² Epafras muú melɔ́ nyú alɔ́ɔ nto enyú matame. Ji alu maá utɔ́ɔ Kras Jisɔ́s. Ji anenemmye yéndégébé gétúgέ nyú apwyaá fɔ́. Anenemmye nnó Esɔwɔ́ apyē enyú déténe ne eshye ndére bɔ́ɔ abi ábené né dépɔ́ etií, ne nnó debe ne gefɔ́ge metɔ́ɔ ewe elá enyige fɔ́ mankaá genó eyigé Esɔwɔ́ akelégé nnó enyú depyēge. ¹³ Ne me ngárégé enyú ndere ntesé wuú nnó ji apyēé utɔ́ɔ ne eshye nnó apóo enyú ne bɔ́ɔ Esɔwɔ́ abi álu né Laodisha ne abi Hirapolis. ¹⁴ Menjme se Lukase mepye mamee ayi debɔ́ gejeé ne ji dɔ́ɔ, ebwɔ́ ne Damas átamege enyú.

¹⁵ Tamege aḡme se abi alú né melɔ́ Laodisha. Tamege ntó Nyfa menjme se ayi mendée choncho ne bɔ́ɔ echomele Jisɔ́s abi anywerege né gepu jii. ¹⁶ Dejógé ḡwe yina dewúgέ, mmyēge mmyē ájɔ́ɔ ntó ji mbaá echomele bɔ́ɔ Jisɔ́s abi alú né Laodisha.

Ne enyú ntó jógé ḡwe ayi me nsame abi Laodisha. ¹⁷ Gárege Akipus nnó ammye mmye anéré utɔ́ɔ ebi Ata achyēé ji nnó apyē.

¹⁸ Membɔ́ Pɔ́l ne nsame kwyakwya matame amina ne ebwɔ́ wa. Tege nnó me nlú né gépúgέ denɔ́. Nnenemmye nnó Esɔwɔ́ álérégé enyú galógálɔ́.

2

ŊWE mbe ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔɔ Kras né Tessalonika

Matame

¹ Me Pól ne nsame ηwe yina. Silvanos ebwɔ ne Timoti choncho ne me délɔɔ enyú matame. Me ntɔme ηwe yina eta nyú bɔɔ εchomele Jisɔs né melɔ Tessalonika, enyú abi délú bɔɔ Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras. Nnɛnemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógál, apye enyú débe né nesɔ.

Gefɔ eyigé bɔɔ Tessalonika abi dfyée metɔɔ ne Kras abele geŋwá gebwɔ

² Yéndégébé esé deké dénɛnemmye, détamégé Eɔwɔ gétúgέ enyú ako, ne défyée enyú né mmyemenene sé. ³ Nɛere dénɛnemmye mbaá Eɔwɔ Nte sé esé ako, détee unó ulúló ebi enyú dépye gétúgέ défyée metɔɔ ne ji. Détee utɔɔ ebi enyú dépyé ne eshye gétúgέ débɔɔ gejeé ne ji. Détee ntó ndere enyú dékoge metɔɔ gétúgέ dénɛré metɔɔ ne Ata sé Jisɔs Kras. ⁴ Aŋme sé, esé dékaá nnó Eɔwɔ abo gejeé ne enyú, ne ajya enyú nnó débe bɔɔ bií. ⁵ Néndé gébégé esé déchwɔ né ne abya melóméló eta nyú, déchwɔ fɔ ne mekomejɔɔ jiji wɔ, déchwɔ ntó ne eshye ewé Mendoó Ukpea ehye. Ne esé dékaá chanéné nnó abya melóméló yimbɔ alu wáwálé. Enyú dékaá ntó gefɔgé gepɔ eyigé esé déwyaá gébégé délú ne enyú, ne délú nya mbo né galógál nyú. ⁶ Enyú ntó dékwale wye gekagé neke ne sé ne eyigé Ata. Yé élé bɔɔ achyée enyú efwyale gétúgέ abya melóméló, enyú dékame wye ne ji ne nechóchó. Ne élé Mendoó Ukpea ne ehyegé enyú nechóchó eniné na. ⁷ Nɛere enyú dépyée mbo, délá bɔɔ abi aŋmé ako abi afyée metɔɔ ne Kras né gebage mewaá Masedonia ne Akaya abɔɔ mankwale gekage nekene bwɔ. ⁸ Enyú dépyé fɔ mekomejɔɔ Ata asane wye élé né gebage mewaá Masedonia ne Akaya gejigeji wɔ, yéndé mbaá bɔɔ akaá gefɔgé metɔɔ ewé enyú défyée ne Eɔwɔ. Getu eyigémbɔ esé debɔɔ sé mangaré ebwɔ genó wɔ, ⁹ néndé ebwɔ ambɔɔ ágárege gefɔ eyigé enyú déséle esé gébégé déchwɔ lɔ mangaré abya melóméló eta nyú. Agárege ntó ndere enyú délyaa aló uka, dénógé lé Eɔwɔ. Nana enyú dénógé Eɔwɔ ayi mbɔɔ, muú alú mebe. ¹⁰ Agárege ntó ndere enyú dégilé Maá wuú nnó atanegé nyé mfaánebuú achwɔ fa mme. Maá wuú yimbɔ élé Jisɔs, muú ji apye akwilé né negboó. Elé Jisɔs ne aferege esé né metɔɔ usɔ ewé Eɔwɔ alerege nyé gébégé aké asɔɔ mpa.

Utɔɔ Pól né Tessalonika

¹ Aŋmé sé, enyú ambɔɔ dékaá nnó neke eniné esé déchwɔɔ eta nyú neno fɔ mme detu wɔ.

² Gemégé nnó esé déchwɔ ewú débɔ délú né melɔ Filipi. Enyú dékaá ndere bɔɔ abi éwú áchyée esé efwyale ne mashye ami ebwɔ áshyée esé. Yémbɔ Eɔwɔ afye esé eshye nnó déchwɔ dégare enyú abya melóméló ayi ji áchyée, ye élé bɔɔ átene ukpene ne esé. ³ Gegé ye nnó genó eyigé esé dégaré enyú gelú wáwálé. Uferé uboubo upó mmu, ye démbwólé ntó depɔ mmu. ⁴ Esé dégarege lé genó eyigé Eɔwɔ akelege nnó esé dégarégé. Ji achere esé, agé nnó esé dékwane mambé bɔɔ abi ji afyée ebwɔ abya melóméló né amu nnó dégarégé. Ne esé démmye fɔ nnó dépye genó eyi gegɔɔ akwaá metɔɔ, dépyée élé genó eyi gegɔɔ Eɔwɔ muú áchérege metɔɔ se. ⁵ Enyú dékaá chanéné nnó esé déchwɔ fɔ eta nyú ne gelógé mejɔɔ wɔ, yé ebe élé manjme enyú gemuá ame nnó désé unó nyú. Eɔwɔ alu ntése nnó njógé wáwálé. ⁶ Esé debɔ démmye fɔ nnó bɔɔ áfége esé. Ye ebe élé enyú, yé bɔɔ abi cha esé dékelege fɔ. ⁷ Esé ndere ángbá Kras, débɔ delú cho mangií nnó enyú déchyage esé unó bi dékelege, yembɔ esé dépye fɔ mbo wɔ, delú pere ne enyú, dégbare enyú chanéné ndere mmabu ágbárege baá bií. ⁸ Gétúgέ gejeé eyigé esé débɔɔ ne enyú dɔɔ, dépye fɔ nnó enyú dékaá lé abya melóméló Eɔwɔ jiji wɔ, dékpome mmye manchyée geŋwá gesé nnó depɔɔ enyú néndé esé débɔ gejeé ne enyú dɔɔ. ⁹ Aŋme ba, nɛere nnó enyú délú teé utɔɔ ebi esé ambɔɔ dépyée désɔɔ njújú. Dépye utɔɔ utuú ne ηwɔmesé nnó ékágé dénɛré muú fɔ metuú mmye ndere dégarege enyú abya melóméló ayi Eɔwɔ achyée. ¹⁰ Enyú dege ndere gepógé sé gelu, ne Eɔwɔ ntó akaá ndere esé délere gepɔ gelógéló ne enyú abi défyée metɔɔ ne Kras. Esé debɔ délú pópó ne cho né mbe ushu Eɔwɔ ne dépye fɔ genó eyigé bɔɔ ákage shulege esé ndo wɔ. ¹¹ Ne dékaá ntó nnó unó bi esé dépye nya ne enyú, úlú wye ndere nte apye ne baá bií. ¹² Esé défyée enyú eshye, dépyée matɔɔ ákwenege enyú né mmu, ne dékpeage enyú nnó débe ne geŋwá eyigé Eɔwɔ akelege. Eɔwɔ ne akuú enyú nnó dénye gefwa jii ne nnó débɔ ntó gekpekege ηgɔ wuú.

¹³ Ne esé détamé ntó Eɔwɔ yéndégébé néndé, gébégé enyú déwuú mekomejɔɔ Eɔwɔ ayi esé dégare enyú, dese fɔ ji éké mekomejɔɔ akwaá wɔ. Dése ji ndere mekomejɔɔ Eɔwɔ, ne mbo ne ji alu wáwálé. Ne mekomejɔɔ yimbɔ alú pyée utɔɔ né geŋwáge nyú abi défyée metɔɔ ne Eɔwɔ. ¹⁴ Aŋmé esé, me njógé mbo néndé, genó eyi gepye ne enyú, gepye ntó ne machomele

bóó Esówo abi áfyε metóó ne Kras Jisós né gebagé mewaa Júdiya. Bóó melo nyú ápye enyú dége efwyale wye ndere bóó Jus abi alu né gebagé mewaa Júdiyá ápyeé aηme abi álu ewu ágene. ¹⁵ Elé bóó Jus ne ápye áwáne Atá Jisós ne bóó ekpávε Esówo fε, wye élé bóó Jus ne ábuú esé né malu ayi dégarege meko mejóó Esówo wye. Metóó esóó Esówo ne ebwó. Ne ebwó álu bóó mawáme mbaá bóó ako. ¹⁶ Ammye mamgbεge esé nnó ékágé dégaré bóó abi alá pó bóó Jus mekomejoo Esówo ayi ákage pye Esówo áferé ebwó né efwyale gabo. Ndere ápyeé mbó, ágbεge gabo bwó mfaá gabo kpaá te akwonégé ndere Esówo akelege nnó akwane. Ne nana metóó esó Esówo. Ela gachyεé achyεé ebwó efwyale.

Pól akelege ma manjye gε áηmé né Tessalonika

¹⁷ Aηmé esé, bóó ábuú esé délyaa enyú meshwemeshwe. Ne yé élé bóó ápyeé esé délyaa enyú né mboó gébé, délu teé wye enyú yéndégébé. Ne te ndere esé débóó gejeé ne enyú dáó, demmye ne eshye nnó déchwó détú mashu ne ate. ¹⁸ Wáwálé esé débó delu ma manchwó tuú mashu ne enyú. Me mbóó Pól mmua me ndóndó ne ndó manchwó yémbó danchameló agbe esé meti. ¹⁹ Esé débó délu ma manchwó tuú mashu ne enyú néndé élé enyú ne esé déneré metóó chánéné nnó défyε metóó ne Jisós chánéné. Enyú ne dépyeé nnó esé debe ne nechóchó. Ne né bíí ébi Jisós Kras akerege meso fa mme, enyú ne depye nye esé débéé ne gempóge né mbe ushu Ata Jisós nnó dépye utóó se chánéné. ²⁰ Elu wáwálé nnó enyú ne dépyeé nnó esé débó ηgo ne nnó debe ne nechóchó.

3

¹ Ne ndere esé dékelege nnó déma détúú mashu ne enyú, dégéégé nnó dékagé ko sé metóó ndere delá dépóó ne enyú, défere nnó élú galógáló nnó esé ne Silas dékpe delá né melo Atens, ² détó meηme sé Timóti eta nyú. Ji apye utóó Esówo choncho ne esé ne apóge esé mangare abya melóméló Kras. Esé détó ji nnó achwó afye enyú eshye, ápyé metóó ewé enyú défyεé ne Kras ébéné, ³ nnó ékágé muú nyú fε abó gepwa né metóó gétúgέ gefógé efwyale ewé bóó ápye enyú dégene. Enyú ambóó dékaá me nnó mbó ne Esówo akelege nnó epye ne bóó bíí. ⁴ Ye gébégé esé délu ne enyú, débó me mbe dégarε enyú nnó esé ako dégene nye efwyale. Ne wyεmbó ntó ne epyeé, enyú ambóó dékaá chánéné. ⁵ Getúgέ me nla nkage ko sé metóó ne ntóme Timóti nnó achwó ape mbógé enyú delú défyεé wye metóó ne Kras waá défyεé fε. Me mpyεmbó gétúgέ nnó mbó éfo nnó ndó fε danchameló muú achwóó bóó ne mmuameno, apye enyú

délyaa mamfyε metóó ne Jisós. Ne nnó ndó fε utóó ébi dépye eta nyú uno mme detu.

⁶ Ne nana ayi Timóti atane eta nyú achwóó, achwó esé ne abya melóméló nnó enyú delú défyεé wye metóó ne Kras ne débóó wye gejeé ne ate. Agare ntó esé ndere esé delú enyú metóó chí chi chí ne nnó enyú debo gejeé dóó mangε esé wye ndere esé ntó débóó gejeé mangε enyú. ⁷ Aηme sé, gétú eyigémbó, yé élé bóó ápye esé déwuú mbalé dégene efwyale, matóó ákwene esé mmu néndé enyú delú défyεé wye metóó ne Kras. ⁸ Ne nana amba apwya esé mmu ndere enyú détene ne eshye défyεé metóó ne Ata. ⁹ Esé dékage yé ndere détamege Esówo né mmyemenene gétúgέ genó eyi ji apye né genwáge nyú, ne nechóchó eniné esé déwyyaa né mbe ushu Nte sé Esówo. ¹⁰ Esé dénenemmye mbalé Esówo ne metóó sé ako, utuú ne ηwomese nnó ji ápye esé dema detuú mashu ne ate, nnó délere enyú unó bi enyú débóó mankaá, ébi upyεé nnó metóó ewé enyú défyεé ne Kras ébene chánéné.

¹¹ Dénenemmye nnó Nte esé Esówo jimboó ne Ata sé Jisós apye esé dege meti déchwó detuú mashu ne enyú. ¹² Dénenemmye nnó Ata apye gejeé eyigé enyú débóó ne ate choncho ne bóó ako geja eké eyigé esé débóó ne enyú. ¹³ Déké dépyeé mba, Ata apyeé matóó nyú ábénege, apye enyú débéé fó gyeé né meti fε, ne apye enyú débéé bóó ukpea gébégé détenege né mbe ushu Nte sé Esówo né bíí bi Kras ákerege meso fa mme ne bóó ukpea bíí ako.

4

Bege ne gepó eyi gepye metóó egóó Esówo

¹ Aηme sé, genó eyigé fε, eyigé esé dékelege mangaré enyú gelú nnó, esé délere me enyú gefóó eyigé enyú débóó mambele genwáge nyú nnó metóó egógé Esówo. Wyεmbó ntó ne enyú dépye me. Ne nana esé dékpane enyú geka né mabo Ata Jisós ne dékpeage enyú nnó dépyege wyεmbó déjyεge mbεmbe. ² Enyú dékaá unó bi esé dégarε enyú nnó dépyege. Ne élé Ata Jisós ne achyεé esé utó nnó dégarε enyú nnó dépyege mbó. ³ Genó eyigé Esówo akelege gelú nnó enyú debe bóó ukpea défere amu né manane tamtame. ⁴ Yéndémuú nyú akaá ndere ágbárege menyammye wuu né deporé ubele, apyεgέ mbó abéé muú ukpea ne abóó enógé. ⁵ Débégé fε bóó abi ashyage ubele eké bóó mme abi alá kágé Esówo. ⁶ Né mechó ewéna, ékágé muú fε apye nte gabo yé nnó anye ji upwóó né meti fε chacha. Esé dégarε me enyú mechó ewéna, ne dekwele enyú mbeé nnó Ata achyεge nye efwyale mbaá bóó abi ápye unó bina uko. ⁷ Esówo akuú fε esé nnó dépyege ukwenjke unó wá, akuú lé esé nnó débéé bóó ukpea. ⁸ Ndere elúmbó, muú ayi

* 4:4 Elú wáwálé nnó: Bó ηwe abifo ása nnó “ágbárege mendée wuu.”

abyaa majye ami esé déchyeé mbo na, abyaá f3 lé ákwaa w3, abyaá lé Es3w3 muú achyeé enyú Mendoó Ukpea wuu.

⁹ Né mech3 gejeé mambo ne ate, nge sé ula bi démage sa dégaré enyú w3, Es3w3 alere me enyú amb3 ndere déb3 magb3ge ne ate. ¹⁰ Ne wáwálé enyú déb3 me gejeé ne ate anme ako né gebage mewaá Masedonia. Ndere elúmb3, anme sé, esé dékpeage enyú nnó deb3gé wye gejeé ne ate déjyege mbe mbe. ¹¹ Ne dékpeage ntó enyú nnó démmye mambele genwáge nyú gef33 eyi dela déb33 f3 éfwyale ne muú f3, défyage f3 meno né deparé b33 abi chacha, ne enyú amb33 pyegé ut33 ebi upógé enyú wye ndere esé dégaré me enyú. ¹² Déké dépyembo, b33 abi alá áfyéé met33 ne Es3w3 w3, áchyege enyú enógé ne dégilé f3 muú f3 nnó achyege enyú un3 bi ulií enyú.

Genó eyi gepyé nye gemége nnó Ata akerege fa mme

¹³ Anme sé, esé dékelele nnó enyú dékaá wáwálé genó eyi gepyé nye ne b33 abi ágb33, nnó ékágé enyú déla meshwameshwe éké b33 abi alá áneré f3 met33 nnó ágboge Es3w3 apyéé nye ébw3 ákwilé né negbo w3. ¹⁴ Te mbaá esé dékamé nnó Jis3s agbo ne akwilé né negbo, dékamé ntó nnó Es3w3 apyéé nye b33 abi áfyéé met33 ne Jis3s ne ale gbo ákere né genwá ne ji.

¹⁵ Genó eyigé Ata Jis3s jimbo3 agaré, geji ne esé ntó dégarege enyú nana, nnó né bií bi ji ake ashulege fa mme, esé abi débéé abe kpaá te bií ebi mbo, déb33 f3 mbe detuu ne ji ne b33 abi áfyéé met33 ne ji ne ale gbo. ¹⁶ Ata jimbo3 atanage nye né mfaánebuú ashulege fa mme, akuú nye b33 ne meko metometo, b33 áwuú nye ntó meko mfwa makiénné Es3w3 ne meko mbá Es3w3. B33 abi áfyéé met33 ne Kras ne ale gbo ne ab33 nye mbe akwilé né negbo. ¹⁷ Es3w3 apyéé nye ébw3 ako choncho ne esé abi délu mbo abe nana detuu ne ate né mbaá ayi geko gelu, nnó débáné Ata ne débéé ne ji te kwyakwya. ¹⁸ Ndere elúmb3, fyage ate met33 né dep33 étiré esé déj3ge mbo na.

5

Kpomege mmye dégilé bií ebi Ata achw33

¹ Anme sé, nge sé ula bi esé désame dégare enyú gébé eyigé un3 bina upyéé nye w3. ² Esé déj3gé mbo nnéndé, enyú amb33 dékaá chanéné nnó bií bi Ata Jis3s amage chw3, uchw3 nye mbelepo wye ndere ménj3 achw33 ne utuu. ³ B33 aké áj3gé nye nnó, “Yéndégenó gelú chanéné, ne yé éfwyale f3 ep3,” gébé eyigémb3 ne dep33 déch3ge nye ébw3 wye ndere nebyeé nel33 mendée. Ne yé muú ayi ákágé bo ap3. ⁴ Yémb3 anme sé, enyú dep33 f3 né mmu gemua, getú eyigémb3 bií bimbo uchw33 f3 enyú mbelepo ndere

ménj3. ⁵ Enyú ako delú b33 abi álu né genj33 apyé un3 bií gb33. Esé b33 Es3w3, dep33 f3 b33 abi álu né mmu gemua apyé un3 éké b33 abi utuu ugilé ébw3. ⁶ Ndere elúmb3, ékágé esé débelele gejya éké b33 abi alá téé f3 nnó Jis3s amage kere nye fa mme. Débe peé, dégilé bií bi Jis3s akerege ne dégbarege mmye sé. ⁷ Elé ne utuu ne b33 abelele gejya ne élé ne utuu ntó ne b33 anyuú mm33 mámpyene ébw3. ⁸ Yémb3 esé delu b33 abi álu né gegb33. Débe mamgbárege mmye sé. Défyegé wye met33 ne Jis3s, ne debage wye gejeé ne ate anme. Éwéna ébéé nye nkane genó eyi gekwerege nnó ékágé genó gepyé esé wye ndere gekúge ummye gekwerege muú bee né éw3me. Ne dénérgé wye met33 ne Jis3s nnó aferege nye esé né éfwyale gabo, éwéna ekwerege nye ntó esé ndere éla ummye éwé muú bee akwerege né mekp3. ⁹ Es3w3 ajyaá f3 esé nnó dege éfwyale éwé ji alerege nye b33 w3. Ajyaá lé esé nnó ji afere esé né éfwyale gabo gétúgé genó eyigé Ata sé Jis3s Kras apyéé. ¹⁰ Jis3s agbo gétúgé esé. Ji apyembo nnó yé esé debe abe, yé dégb3, bií bi ji achw3gé esé debe ne ji te kwyakwya. ¹¹ Ndere elúmb3, fyage ate met33, dep33ge áte nnó défyéé met33 ne Jis3s wye ndere enyú dépyé me.

Kwyakwya majye ami P3l achyeé

¹² Anmé sé, dékpeage enyú nnó déf3ge b33 abi apyé ut33 Ata Jis3s chánéné né geluage nyú. Ébw3 ne álu b33 kpakpa nyú, ne ébw3 ne áchyege enyú majye. ¹³ Chyege ébw3 enógé d33, ne h3gé ntó gejeé ne ébw3 gétúgé ut33 bi ébw3 apyéé. Bege nes33 ne ate.

¹⁴ Anmé se, dékpeage enyú nnó, dékpeage b33 abi alá kelege mampye ut33 nnó apyegé mat33, fyage abi af33 éf3 met33, p3ge abi alá p3 ne eshye, ne bege pere ne yéndémuú. ¹⁵ S3gé gébé nnó ékágé nte f3 ashuu nte gabo, lerege ul33 melu ne ate choncho ne b33 ako.

¹⁶ Bege ne nech33h3 yéndégébé. ¹⁷ Nge wye mmye nnene. ¹⁸ Tamege wye Es3w3 né yéndégenó eyi gepyé enyú. Gege genó eyigé Es3w3 akerege nnó enyú abi dechome mmye ne Kras Jis3s dépyembo.

¹⁹ Ékágé dépyé Mendoó Ukpea élyáá mampye ut33 bií né geluage nyú. ²⁰ Débyage f3 mekomej33 ayi atane mbaá Es3w3. ²¹ Yémb3 cherege yéndégenó chánéné mb3gé nnó gelú genó gel3gél3, kamege ne geji. ²² Ne yéndégenó eyi gela gelome dékamege f3 ne geji chacha.

P3l anemmye nnó ábelé genwáge bw3 p3p3

²³ Nnenemmye nnó Es3w3 jimbo muú áchyege nes33, apyé enyú débe b33 ukpea ne nnó apyé enyú débele genwáge nyú geko p3p3 gef33 eyigé muú alá ákagé shulé enyú nd33 kpaá te bií bi Ata sé Jis3s Kras akerege meso fa mme. ²⁴ Es3w3 muú akuú enyú anyégémeno nnó apyéé genó apyé geji.

Ndere elúmbò, jì apye nye nnó enyú débè bós ukpea.

²⁵ Añme sé, nege ntó mmye mbaá Esòwò gétúgè esé.

²⁶ Tamege atè añme ako ne gejeé ndere bós Esòwò.

²⁷ Nkpeage enyú né mabò Ata Jisòs nnó dékú òwè yina añme ako awu.

²⁸ Nnènmmye nnó Ata sé Jisòs Kras áléérégè enyú galógáló.

**ŊWE ayi agbee ŊWE epea, eyi Pól
ásamé mbaá echomele bɔɔ
Kras né
Tessalonika**

Matame

¹ Me Pól ne nsamé Ŋwe yina. Silvanos ebwɔ ne Timoti choncho ne me delɔɔ enyú matame. Me ntame Ŋwe yina eta nyú echomele bɔɔ Eɔwɔ né melo Tessalonika, enyú abi delu bɔɔ Nte sé Eɔwɔ né Ata Jisɔs Kras.

² Esé dénenemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ebwɔ ne Ata Jisɔs Kras álerege enyú galógáló ne apye enyú débe ne neso.

Gefɔɔ eyigé Kras asɔɔ nye mpa gébége akerege fa mme

³ Anme sé, esé débo mantamege Eɔwɔ yéndégébé gétúgé enyú. Elú cho mampyege mbo, néndé enyú défyéé wye metɔɔ ne Kras déjye mbembe ne débɔɔ wye ntó gejeé ne ate déjye mbembe. ⁴ Getú eyigémbo, esé déjógé né gempógé, dégarage machomele bɔɔ Eɔwɔ ndere enyú dékogé metɔɔ, né efwyale ewé bɔɔ áchyege enyú apyéé enyú déwú ubale ne défyéé wye metɔɔ ne Kras.

⁵ Ndere enyú défyéé wye metɔɔ ne Kras mbo, elerege gbɔgɔnɔ nnó Eɔwɔ asɔɔ nye mpa yéndémuú chánéné. Ji apye nye enyú dékwane mambe bɔɔ abi dékpené né gefwa jí. Elé gétúgé gefwa eyina ne enyú dégene efwyale. ⁶ Eɔwɔ asɔɔ mpa wuú chánéné. Ndere elúmbɔ, ji ashuge nye amu achye efwyale mbaá bɔɔ abi áchyege enyú efwyale. ⁷ Ji apye nye mmye ekwene enyú abi bɔɔ áchyege mbo enyú efwyale ne apye ntó mmye ekwene esé. Ji apye nye unó bina gébége Ata Jisɔs atanege mfaánebuú achwɔge ne ukpeke makiánné jí né mmu manome mewé ewé elúle, ⁸ manchyeé efwyale mbaá bɔɔ abi alá kage Eɔwɔ. Ebwɔ ne ashyaá manwú ne abya melóméló Ata sé Jisɔs. ⁹ Ebwɔ ágene nye efwyale ewé áchɔɔ genwáge bwo te kwyakwya, ábeé fɔ né melu ewé ebwɔ ágene ŋgo wuú ayi uto bíi ulerege. ¹⁰ Unó bina upye nye né bíi bíi Ata Jisɔs achwɔgé mansé ŋgo mbaá bɔɔ ukpea bíi. Ne bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne ji mano álaá ebwɔ mekpo fuú. Enyú ntó débéé nye né geluage bɔɔ bina néndé enyú dékamé ne mekomejɔɔ ayi esé dégaré enyú.

¹¹ Gege ula bi yéndégébé esé dénenemmye gétúgé nyú mbo. Dénenemmye nnó Eɔwɔ sé apye enyú débele genwáge nyú chánéné ndere bɔɔ abi áwyaá gefógé genwá eyigé ji akuú enyú nnó débe ne geji. Dénene ntó mmye nnó, ji apóó enyú né uto bíi dépye unó ulsulú ebi enyú dékelege mampye uko, ne nnó déneré utɔɔ bi débɔɔ mampye gétúgé

défyéé metɔɔ ne Jisɔs. ¹² Ndere elúmbɔ, bɔɔ áfegé Ata Jisɔs gétúgé gefɔɔ genó eyigé enyú débele genwáge nyú ne eyigé ji apyéé eta nyú. Ne áfegé nye enyú gétúgé déchome mmye ne ji né galógáló ayi Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álerege.

2

Muu nchye

¹ Anme sé, esé dékelege mangaré enyú genó eyi gepye nye gemége nnó Ata Jisɔs Kras akerege nye fa mme, ne ndere Eɔwɔ anywerege nye esé détuú ne ji. Né mechɔ ewéna, esé dékpeage enyú nnó ² ékágé dékwe tametame, ne ékágé matɔɔ ányigé enyú né mmu gétúgé genó eyi bɔɔ ájoge. Bɔɔ abifo ájógé nnó bíi ebi Ata Jisɔs akerege meso fa mme uchwɔ me. Abifo ájógé áké élé Mendoó Eɔwɔ ne epye agaré nnó bíi ebi Ata akerege meso uchwɔ. Abifo áké esé desá né mmu Ŋwe ne átame. ³ Ekágé muú fɔ abwalé enyú né meti fɔ. Gemége nnó Ata Jisɔs akere meso, gébé gebéé nye eyigé gejamége bɔɔ átoó nye mekpo ne Eɔwɔ daá. Gébé eyigémbo gekwonege muú nchye fɔ alerege nye mmye. Ji muú Eɔwɔ abɔɔ maneré ne ji. ⁴ Ji atanege nye ukóló ne Eɔwɔ ne yéndégenó eyigé bɔɔ anógé ne ásele nnó élé bɔ Eɔwɔ bwɔ. Ásele nye gemé jí nnó anjea gemé apwo ebwɔ ako. Ne aje jwale nye né echa upé Eɔwɔ ájógé áké jimboó ne alu Eɔwɔ.

⁵ Enyú déteé fɔ nnó gébége me nlú ne enyú, mbɔ ngaré me enyú unó bina? ⁶ Enyú dékaá genó eyi gegbéé muú nchye yimbo nnó achwɔgé fɔ nana. Ji abɔ manchwɔ lé né gébé eyigé Eɔwɔ akerege nnó ji achwɔ. ⁷ Ne uto bi upye bɔɔ alá belegé sé mabe Eɔwɔ uló me mampye utɔɔ bibíí. Ne muú fɔ agbéé utó ebimbo ne agbéé nye ubi mbo kpaá te Eɔwɔ aferege ji né meti. ⁸ Eɔwɔ aferege muú yimbo né meti ne mmu nchye yimbo aleré gemé jí. Ne gébége Ata Jisɔs achwɔgé awane nye muú nchye yimbo ne gejulé eyi getanege ji né mēno. Ne anerege nye ji kanke ne genjbo eyi gēnege gébége ji áké achwɔɔ. ⁹ Muú nchye yina ayi achwɔɔ, danchameló achyege nye ji utó ebií ji apye ukpeke ufelekpa mambwalege bɔɔ, ne gejamége unó bi upye nye bɔɔ alá mano mekpo fuú. ¹⁰ Ásele nye yéndé gefógé mejɔɔ dembwalé abwalé bɔɔ abi ándóme nye mme detu. Ebwɔ bina ándóme nye mme detú gétúgé áshyá mambo gejeé ne wáwálé ayi mekomejɔɔ Eɔwɔ agaré nnó apye ebwɔ atané né efwyale gabo. ¹¹ Gétú eyigémbo, Eɔwɔ apye ebwɔ ákwe tametame ákamé ne genó eyi gelu gebyo. ¹² Nderé elúmbɔ, yéndémuú ayi alá kamé ne wáwálé ayi mekomejɔɔ Eɔwɔ agarege wɔ, gétúgé gabo ágɔɔ ji mampye, Eɔwɔ ájoge nye nnó akwe mpa, abɔ mange efwyale.

Ɛsɔwɔ aɣyaɔ enyú nnó afere enyú né efwyale

¹³ Aɣmɛ sé, esé debɔ mantamege Ɛsɔwɔ yéndégébé gétúgɛ enyú bɔɔ Ata ábɔɔ gejeé ne enyú, néndé Ɛsɔwɔ aɣya mé enyú tɛ ula ulɔɔ nnó apɛ enyú detane né efwyale gabo. Enyú detane né efwyale ɛwéna ndere Mendoó Ukpea epɛyé nnó enyú debe bɔɔ ukpea Ɛsɔwɔ ne ndere dékamé ne wáwálé ayi mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ agarege. ¹⁴ Ɛsɔwɔ akuú enyú nnó ji apɛ enyú détane né efwyale gébége enyú dékamé ne abya melóméló ayi esé dégarɛ enyú. Ji akuú enyú nnó ji achyéé enyú gefɔge enógé ɛwé Ata sé Jisɔs Kras abɔɔ. ¹⁵ Ndere elúmbɔ, aɣmɛ sé, tenege cháɣéné, dékwɔlege unó bi esé délere enyú yé ebi dégarɛ gébége dégarɛge mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ, ne ebi désame enyú né bɔ ɣwe.

¹⁶ Ata sé Jisɔs Kras ne Ntɛ sé Ɛsɔwɔ alere esé galógáló. Abɔ gejeé ne esé, áfyéé esé metɔɔ ɛwé ɛla ebyéé, apɛ esé dénerɛge metɔɔ cháɣéné né unó uko ebi Ɛsɔwɔ anyémɛno nnó achyége ne Jisɔs Kras. ¹⁷ Nnɛnemmyɛ nnó ji áfyéé enyú metɔɔ, apɛ enyú debɔ eshye dépyege ne déjógé elé unó bi ulú cho yéndégébé.

3

Negemmye gétúgɛ esé

¹ Aɣmɛ esé, genó eyigé fɔ eyigé me nkelege mangarɛ enyú gelu nnó, enyú dénenemmye gétúgɛ esé. Negemmye nnó mekomejɔɔ Ata asane wáwá akɛ né yéndé mbaá ne nnó bɔɔ ase ji ne enógé wye ndere akɛne nya ɛta nyú. ² Nege ntó mmye nnó Ɛsɔwɔ akamege fɔ esé dékɛ né amu bɔɔ ube ne bɔɔ nchye. Néndé bɔɔ ako fɔ wá ákamé ne mekomejɔɔ Ata wɔ.

³ Yémbɔ esé dékage líí mmye ne Ata. Ndere elúmbɔ, ji apɛ nyɛ enyú débene né depɔré Ɛsɔwɔ ne ábame nyɛ enyú nnó ékágé muú nchye yimbɔ apɛ enyú dékɛ né gabo. ⁴ Esé dékaá cháɣéné nnó Ata apoóge enyú dépyéé unó bi esé délere enyú, ne nnó enyú déjye nyɛ wye mbe mampyege ubi.

⁵ Nnɛnemmye nnó Ata apɛ enyú dékaá cháɣéné gejeé eyigé Ɛsɔwɔ abɔɔ ne enyú ne nnó apɛ ntó enyú dékaá gefɔge metɔɔ mekoge ɛwé Kras alere nya gébége agene efwyale.

Déba mampyege utɔɔ débégé fɔɔ ámbwá

⁶ Aɣmɛ sé, né uto bi Ata sé Jisɔs Kras achyé esé, dékpeage enyú nnó defa mbwa ne yéndé menɣmɛ ayi alá kelege mampye utɔɔ, ɛbɔɔ abi alá pyéé fɔ unó ndere esé dégarɛ enyú nnó dépyege. ⁷ Néndé enyú ámbɔɔ dékaá mɛ nnó debɔ mankwɔlege gekage nekene sé. Esé déwɛ nya fɔ amu déjwólé gébége delu ne nyú wá. ⁸ Yé me nyéé muú fɔ ayi dényéé dela dechyge ɣka wɔ apó. Esé dépye utɔɔ ne eshye utuu ne ɣwɔmese nnó

ékágé esé dénerɛ muú nyú fɔ metuu ndere dégarɛge abya melóméló. ⁹ Esé dépye nya mbɔ, épɔ fɔ nnó esé dépɔ fɔ ne uto makpea enyú nnó déchyge esé unó bi dékelege. Esé dépye nya mbɔ nnó délere enyú gepɔ eyigé débɔɔ mankwɔlegé. ¹⁰ Yé gébége esé delu ne enyú, dégarɛge enyú nnó, “Muú ashyage mampye utɔɔ, ékágé afere nnó muú fɔ achyége nyɛ ji menyéé.”

¹¹ Esé déjógé mbɔ unó bina elé gétúgɛ déwuú nnó bɔɔ fɔ alú né geluage nyú abi alu ámbwá. Aklege fɔ mampye utɔɔ, ákɛne afyéé elé meno né depɔré bɔ. ¹² Né uto bi Ata Jisɔs Kras achyége esé, dégarɛge ne dékpeage ufɔɔ bɔɔ bina nnó akwóré gepɔ, ase gébé ápyege mataɔ nnó agene ɣka eyi ɛbɔɔ áname menyé.

¹³ Ne enyú aɣmɛ sé, ékágé muú nyú fɔ abɛ ne gepwa mampyege genó eyi gelu cho. ¹⁴ Ne mbógé muú fɔ ashyage mankwɔlege majyéé mí esé déchyɛ mbɔ enyú né ɣwe yina, fyge ji amɛ mmye defa mbwa ne ji. Dépyege mbɔ akpane nyɛ mekpo unɔɔ. ¹⁵ Yémbɔ ékágé dése ji ndere muú mawáme, chyge lé ji majye ndere nte menɣmɛ ayi áfyɛ nto metɔɔ ne Kras.

Kwɔyakwya mejɔɔ

¹⁶ Nnɛnemmye nnó Ata se Jisɔs Kras muú apɛ bɔɔ abéé né nesɔ, jimbɔɔ apɛ enyú debe né nesɔ yéndégébé, né mati mako. Ata abɛ ne enyú ako.

¹⁷ Membɔɔ Pɔl ne nsame ɣwe yina ne amu ya. Ge na ne me nnerɛge mansa bɔ ɣwe ba, nnó mpye bɔɔ akaá nnó me ne nsame.

¹⁸ Nnɛnemmye nnó Ata sé Jisɔs Kras áléérége enyú ako galógáló.

NƆƆE mBE ayi Pɔl ásamé mbaá Timoti

¹ Me Pɔl ne nsame nƆƆE yina. Me nlu nƆƆá Kras Jisɔs. Eɔwɔ Menchýe geŋwá sé ne Kras Jisɔs muú eɔ déneré metɔɔ ne ji nnó achyege eɔ sé yéndégenó ne ájɔɔ nnó me mbe nƆƆá. ² Ntome nƆƆE yina eɔa wýeé Timoti. Wɔ ɔlu éké maá wa wáwálé gétúgé eɔ sé ne wɔ défyéé metɔɔ né depɔré Jisɔs. Nnɛnemmye nnó Ntɛ sé Eɔwɔ ne Ata Kras Jisɔs alerege wɔ galógáló, agene wɔ meshwé, ne apye nesɔ ne bwɔ ne be ne wɔ.

Sege gébé ne ánlere gebyɔ

³ Nkane mbɔ nkpea nya wɔ gébége nɔyeé Masedonia, jwɔle né meló Efɛsɔs, nnó ɔgbeye bɔɔ bi álerege mbɔ unó bi ulú cha, ebi ula upó fɔ ndere ebi enyú débɔɔ mbe déwuú eɔa Eɔwɔ. ⁴ Gare ebwɔ nnó áchɔge sé gébé mankúgé mabɔ ukwene ante, ájame ubi né bɔ abya abi átome ne ebwɔ. Gefágé bɔ abya bina abi alá kwyage, achwɔ élé ne mbee manyege ne áleregé fɔ bɔɔ unó bi bɔɔ ákamé ne ubi, ebi Eɔwɔ akelege. ⁵ Menɔ genó ayi me ngarege wɔ né mechɔ ewéna alú nnó, wɔ ɔgare lé ebwɔ nnó abɔgé gejeé ne ate. Gejeé eyigé na getanege né metɔɔ ewe elu pópó, ewé ekaá nnó epyeé muú fɔ gabo wɔ, ne ekame wáwálé ne unó Eɔwɔ. ⁶ Bɔɔ abifɔ ályaa mampyege mbɔ, alá jɔɔ lé unó bi ula upó ne nsa. ⁷ Ebwɔ akelege mambɛ ánlere mabe Eɔwɔ yémbɔ ákage yé unó bi ebwɔ amɔɔ álerege, ne yé ebelé unó bi ebwɔ áferé nnó ákaá dɔɔ ákágé yé ubi.

⁸ Eɔ sé dekaá nnó ebé elɔ yémbɔ élé gébége dégbaregé ewu chánéné ne elomé. ⁹ Kaá nnó mabé yina apɔ fɔ mbaá bɔɔ bi alá kwené mabe, alu lé mbaá bɔɔ bi ákwene áji, átoó mekpɔ, abi alá nógé fɔ Eɔwɔ ne abi ápyeé gabo, abi alá selé depɔré Eɔwɔ éké genó, ájɔgé gabo ne Eɔwɔ, abi áwané ama ne ante bwɔ, abi utɔɔ bwɔ ulú lé manwané bɔɔ. ¹⁰ Abi ánane manané tametame, ande abi ánané ate. Abi ákɛne gesege mmye bɔ, abi ábyɔge gebyɔ ne yé abi áte nege nteɛe gebyɔ ne abi apye yéndégenó cha eyi gela gekene ne unó bi eɔ dégaré enyú. ¹¹ Unó bina ne ulú unó bi ulú né mmu abya melómélɔ ayi Eɔwɔ muú apwɔɔ amu áfyéé me né amu nnó ngarege.

Pɔl atame Eɔwɔ gétúgé ágene ji meshwé

¹² Ntamege Ata sé Kras Jisɔs muú achye me utó nnó mpye utɔɔ bina. Gétúgé ji agené nnó akage nere metɔɔ ne me ne áfyéé me utɔɔ bina né amu nnó mpye. ¹³ Ye élé mbembe njógé mejɔɔ me bomebo ne ji, nchyege bɔɔ bií efwýale, mma nlu muú neɔa, yémbɔ ji age wye me meshwé gétúgé mpye nya unó bina né mmu ukenkene. Né gébé

eyigémbɔ nlá nlu danƆkame ne ji. ¹⁴ Yémbɔ Ata alere me uló melu bi gejaméjejamé, apye me nfyé metɔɔ ne ji, ne mbɔ gejeé ne bɔɔ gétúgé nchome mmye ne ji.

¹⁵ Kras Jisɔs áchwɔ fa mme nnó áwené gemége bɔɔ abi ápyeé gabo. Mechɔ ewéna elú wáwálé ne yéndémuú abɔ manere metɔɔ wýeé. Ne né geluage bɔɔ abi ápye gabo, me mbɔ mpwɔ amu. ¹⁶ Yémbɔ getú yina ne Eɔwɔ agene me meshwé, manlere me nkane Jisɔs Kras akoge metɔɔ wuu yé ebe élé ne bɔɔ abi ápyeé gabo ayi apwɔɔ amu. Nkelege manjɔɔ nnó né meti ewéna ne yéndémuú afyégé metɔɔ ne Jisɔs akage bɔ geŋwá eyi gélagé byé. ¹⁷ Déchye nƆƆE ne matame mbaá Eɔwɔ muú alu mfwa te kwyakwya ne kwyakwya. Ji agboó fɔ, ágene fɔ ji ne ame, ji mbií ne alu Eɔwɔ, Amen.

Utɔɔ bi Timoti abɔɔ mampye

¹⁸ Maá wa Timoti, genó eyigé me nkelege mangaré wɔ nnó ɔpyege, gekɛ meko ama ne mejɔɔ ewé nya bɔɔ ekpave Eɔwɔ ajɔɔ atome ne wa. Se mekomejɔɔ yina ɔmmyege ummye ulúulú mangame depɔré Eɔwɔ etiré eɔ sé défyé metɔɔ wye. ¹⁹ Ne gbare metɔɔ wye ewé ɔfyé ne Eɔwɔ chancha, ɔpyege genó eyigé wɔ ɔkaá nnó gelú chɔ. Bɔɔ bífɔ alyá mampyege genó eyigé ákaá nnó gelú chɔ, gétu eyigémbɔ depɔré Eɔwɔ etiré ebwɔ áfyéé metɔɔ wýeé déno nnyí. ²⁰ Né geluage bɔɔ bimɔ Aleksanda ebwɔ ne Hemenɔs álú bɔɔ abi me fye ebwɔ né amu danchɔmeló nnó ebwɔ ákaá nnó elɔme fɔ manchágé mabɔ Eɔwɔ.

2

Majye ndere bɔɔ Eɔwɔ abɔɔ manɛnemmye

¹ Menɔ genó ayi me mkpeage enyú nnó dépyege alu nnó, enyú dénenemmye mbaá Eɔwɔ gétúgé bɔɔ ako, dékpane ji geka nnó agene ebwɔ meshwé. Nege ji mmye nnó achyege ebwɔ unó bi ebwɔ ákelege, ne chyege ji matame né unó bi ji apyeé mbaá bɔɔ ako. ² Negémmye ntó mbaá Eɔwɔ gétúgé afwa ne ákpa mɛlɔ mɛlɔ ábɔ́wyaá utó né amu bwɔ nnó ápye eɔ sé débɛ né geŋwá eyi gelú pere, débɛ nesɔ ne ate. Débégé ne geŋwá eyi na délerege nnó dénogé Eɔwɔ ne nnó déwyaá gepɔ galógáló ne bɔɔ ako. ³ Enyú déké dépye mbɔ elɔ ne metɔɔ eɔɔ Eɔwɔ Menchýe geŋwá sé. ⁴ Ji akelege nnó áwené gemége yéndémuú, ákaá wáwálé ayi alu né abya melómélɔ. ⁵ Wáwálé yimbo alu nnó, Eɔwɔ alu ama ne muú alu ama ayi áchóme akwaá ushu ne Eɔwɔ. Muú yimbo élé Kras Jisɔs. ⁶ Ji achye geme jii nnó áwené gemége yéndémuú. Ne Jisɔs apyembo né gébé eyigé Eɔwɔ ákwyeé me ábelé manlere nnó Eɔwɔ akelege nnó yéndémuú abɔɔ geŋwá. ⁷ Getú eyigé na ne Eɔwɔ atome me nnó mbe nƆƆá Jisɔs ne ménlere mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus.

Njógé mbo mbyógé f3 gebyo. Ji ato me nnó ngarege b3ó nkane áfyéé met3ó ne E33w3 ne nnó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

Majyéé mbaa andée ne ande né echomele b3ó Kras

⁸ Nkelege nnó yéndé mbaa ande anenemmye. Ebw3 ab3 mambé ne met3ó nmu p3p3, ábwégé amu mfaa ánenémmye mbaa E33w3 ewé alá áp3 ne met3ó us3, ne ányégé f3 mbeé.

⁹ Ne nkelege nnó andée áfyege un3 bi ukwanegé né ebw3 kwanegé, ebi upyéé ebw3 ábéé ne énogé. Ep3f3 mamfyege dens3 né manjwe bw3 d33, ye ebele mamfyege mbo3 un3 eyi egege ne bo nkpaganere ne mandeé ayi ajame nk3 d33, ¹⁰ ábé lé ne gep3 gel3g3l3. Gé mbo ne andée abi aké ánogé E33w3 ab33 mampyegé.

¹¹ Andée ágígé mekomej33 E33w3 nyame ne áwúg3 ne ande abi álerege ebw3. ¹² Nk3le f3 nnó andée álerege mekomej33 E33w3 yé nnó áwyaá uto ápw3 ánde w3. Abé nyame áwuúge gen3 eyigé ande álerege. ¹³ Mbo ne eb33 mambé nénde, E33w3 ab3 mbe akwye Adam ne ale kwye Ife. ¹⁴ Ne danch3mel3 ab3 abw3lé nyá f3 lé Adam w3, abw3lé élé Ife ne Ife apye gabo. ¹⁵ Yémb3 E33w3 abame nye mendée gébégé nebyéé kpaá te aferege ji né efwyale mb3gé aké áfyéé wyeé met33 ne E33w3, agbo3 ne ate bo, apyéé un3 ne met33 nmu p3p3, ne mb3gé abege ne gep3 eyi gekwane ne ji kwanegé. Melo njwe ewéna ékágé tene nt3 nn3: *

3

Gep3 eyigé muú kpaá né gepugé E33w3 abe ne geji

¹ Aj33 wáwálé aké, “Mb3ge muú akelege mambé muú kpaá né echomele b33 E33w3, ebyenn3 akelege melu uto3 mel3m3l3.”

² Muú kpaá né echomele b33 E33w3 ab3 mambé ne gep3 eyigé muú alá shúlgé ji ndo, ab3 mambé muú ayi ábané lé mendée ama, muú ayi asele dep3 tí pere, muú yi awya def33, énogé, muú yi ánenémané, ne akáge leré b33 dep3ré E33w3. ³ Ab33 f3 mambé menyuu3 mmo3, ábéé f3 nt3 muú efwyale, ab3 mambé pere né genwá jíí, abéé f3 muú yi agbo3 ne mawáme, abéé f3 muú yi agbo3 ne nk3. ⁴ Ab3 mambé muú yi ágbárege ula gep3 bíí chacha, muú ayi akage gbare baá bíí chanchá nn3 áwugé ji ne áchyege ji énogé. ⁵ Mb3gé muú alá káge gbare ulá gep3 bíí chancha, apyembo nn3 ne agbare echomele b33 E33w3? ⁶ Abe f3 nt3 muú yi áfyéé met33 gakegake ne E33w3. Abegé mbo, akáge be ne nepa, E33w3 afye ji né efwyale wye ndere afye danch3mel3 né efwyale gétúg3 nepa. ⁷ Ab3 mambé muú ayi

yéndémuú anogé. Mb3gé mbo f3 w3 akagé kwe ne metaá danch3mel3, akpa mekp3 gen33.

Gep3gé b33 abi apoógé né echomele E33w3

⁸ B33 abi apoógé né echomele E33w3 nt3 ab3 mambé b33 abi áj3ge mej33 nen3me nemaá, áwyaá gep3 gel3g3l3, anyuu3 f3 mmo3 d3d3. Abegé f3 b33 bi ab33 gejeé ne nk3.

⁹ Ab3 mambé b33 bi ágbárege dep3ré Jis33 chánjéné étiré mb3mbe b33 alá akagé, ne nana E33w3 apye esé dékaá ne defyéé met33 wyeé ne dékw3legé déti ne met33 ewé ékaá nn3 depyéé gen3 eyi gelú cho. ¹⁰ Gem3ge nn3 ásé ebw3 nn3 ábé b33 abi apoógé né gep3ge E33w3, ab3 mamua ebw3, ágege nn3 ákwane mampye uto3 bimbo ne ásé ebw3.

¹¹ Andée abi ápye gef3ge uto3 bina nt3, ab3 mambé andée ne gep3 gel3g3l3, ábé andée bi alá ach33 f3 b33 mab3, andée abi ágbaregé menyammye bw3 chánjéné, abi alá bw3gemmye, andée abi muú akágé nere met33 ne ebw3 né yéndé meti.

¹² Muú ayi apoge né echomele E33w3 ab3 mamba le mendée ama, ab3 mangbaré baá bíí, ne ula gep3 bi chánjéné. ¹³ B33 abi apoógé chánjéné né echomele b33 Jis33 ab33 énogé ne akágé j33 mej33 tágetágé gétúg3 dep3ré étiré detome ne Kras Jis33.

Gekpekpegé gen3 eyi apye esé dékaá

¹⁴ Mbele mbo uméé manchw3 ngé w3 mbo3 nd3 yi. Yémb3 nsame mbo njwe yina eta wyeé, ¹⁵ nn3 nla chw3 wáwá w3, w3 3kaá nkane b33 ab33 mampyegé né ula gep3ge E33w3. Elé gep3 eyigé na ne gelú echomele b33 E33w3 muú álu mbe. Ewú nt3 ne elú gekwa ne nebo3me ení negbaré wáwálé E33w3 meko. ¹⁶ Elú mme gb3g3n3 nn3 un3 bi E33w3 apye esé dékaá ne dékw3lege ulú gekpekpegé gen3.

Kras achw3 fa mme nkane mekwaá, Mendo3 Ukpea éleré nn3 ji ápye gabo w3. Makiénné E33w3 nt3 ágé ji. B33 ágaré mekomej33 wuu3 fa mme. Gejamegé b33 áfyéé mat33 ne ji. E33w3 ase ji afé mfaa né melu nj3.

4

S3ge gébé ne ánlere geby3

¹ Nana, Mendo3 E33w3 egarege gb3g3n3 nn3 meso gébé b33 bíf3 ályage nye dep3ré abya mel3m3l3. Akw3lege nye lé mando3 geby3 ne un3 bi al3 nchye álerege. ² B33 abif3 ásélé nye un3 bina áleregé éké ebw3 ágarage un3 bi ulú wáwálé, yémb3 ebw3 amb33 ákaá nn3 élé geby3. Ndere ebw3 ápyembo, mat33 bw3 ákwe kénde, akágé sé gen3 eyi gelú gyéé ne eyi gelú chó. ³ Ebw3 agarege nn3 b33 ábagé f3 neba, ne nn3 ányége f3 uf33 menyéé ebif3 ebi E33w3 akwyeé nn3 b33 áchyege ji

* 2:15 Elú wáwálé nn3: B33 abif3 aké, élé mendée ábyéne nebyéé ne E33w3 awenenge nye gem3 jíí.

matame anyegé ndere ákamé ne ji ne ákage wáwálé ayi atome ne ji. ⁴ Yénde genó eyigé Esáwá akwyyé gela, muú ashyage f3 genó mbógé aké áselé geji achyége matame mbaá Esáwá. ⁵ Néndé mekomejós Esáwá ne mnyemenene ápyé geji gela pópó.

Be maá utós melómél3 mbaá Kras

⁶ Ne mbógé ogaregé aḡme unó bina, obéé nye maá utós melómél3 mbaá Kras Jisás ne obós nsa né deparé Jisás etiré delu mmu abya melómél3 ayi alere wá okwalegé. ⁷ Jfyegé f3 mekpó mandoge ukenkene abya abi ála pogé f3 bós ákwólege Esáwá. Pye menyamnye wye awúgé ne mampyége unó bi Esáwá akelege. ⁸ Muú aké apyé menyamnye wuu abenege nnó apyége metu eláme, yémbó muú aké apye menyamnye wuu abenege né mampyége genó eyigé Esáwá akelege, eláme epwós néndé abéé ne nsa né genjwá eyigé nana ne eyi gechwós meso gébé.

⁹ Genó eyigé njós mbó gelú wáwálé ne yéndemuú anere metós wyyé. ¹⁰ Ge ula bi esé démmye dépye utós ne eshye mbó. Esé déneré metós ne Esáwá muú álu mebe. Ji ne alu Menchyé genjwá mbaá esé ako, chacha bós abi ákamé ne ji.

¹¹ Gé unó bi obós manlere na ne fye eshye nnó ápyege ubi. ¹² Ekágé apye genó eyigé bós áselé wá fuú né dembane tyé, leré lé gepó gelógél3 mbaá bós ako abi áfyéé metós ne Esáwá, né mejós wye, né genjwá jye, né gejeé eyigé obós ne bós, né metós ewé ofyee ne Esáwá, ne né metós wye ewé elú pópó. ¹³ Chyyé gébé jyé akúgé mekomejós Esáwá né echomele bós Esáwá, ofyége bós eshye ne olere ebwó mekomejós kpaá te me nchwós. ¹⁴ Ekamegé ofeé mekpó né echyee ewé wá oyyaá. Esáwá achyee wá echyee ewémbó gébégé ekwá bós kpakpa echomele Esáwá anere wá amu mnye. Esáwá apyee ebwó ágaré echyee ewé Esáwá achyee wá.

¹⁵ Chyee game jyee apyegé unó bina yéndégébé nnó bós ágene nkane utós bye uwene. ¹⁶ Sé gébé ne genjwá jyee ne unó bi wá olerege. Pyege wye unó bina néndé oke apye mbó owenegé nye game jyee ne eyigé bós bií áwuú wá.

5

Majyyé ndere ogbaregé akwi andée

¹ Jjógé f3 mejós metomoto ne mekoó mende, chyee lé ji majyye ndere nte wye. Chyeege njyee usa majyyé ndere aḡmo bye. ² Chyyege akoó andée majyyé ndere amma bye, chyegé ntó ansó andée majyyé ndere aḡmo bye abi andée, pyegé mbó né ebwó ne metós wye mmu pópó.

³ Chyee enoge mbaá andée bi alu ákwi andée wáwálé. ⁴ Yémbó mbógé mekwi mendée awyaá baá, yele upyáne, genóge

mbé eyigé ebwó abós mangi gelú nnó, abó apoógé mala upú bwó ndere bós echomele Esáwá abós mampyee ne áshuge ntó ulós melu ebi ama bwó ne ante abó ápye. Aké apyemba, metós ntó egós Esáwá. ⁵ Ne mendée ayi alu mekwi mendée wáwálé, élé ayi ála p3 f3 ne muú ayi apógé ji, aneregé metós wuu ne Esáwá ne anenemnye mbaá Esáwá utuu ne ḡwomese nnó Esáwá apóó ji. ⁶ Ne mekwi mendée ayi achyeege game jii manyegé genjwáge mme, agbo me ye élé álu mebe. ⁷ Gárege aḡme unó bina, nnó ekágé muú f3 agé meti ewé ashulé ebwó ndo. ⁸ Ne muú ála p3e aḡme bií, ushuú chacha ula gepú bií jimbo ebyennó ashya makwólé deparé Jisás etiré défyee metós wyyé ne abó apwó muú yi ála fye metós ne Esáwá wá.

⁹ Mekwi mendée akwonege usaá aḡme uléé ne ogbéé mabo mií né geluage akwi abi echomele Esáwá epoge ebwó. Ne abó mambe mendée ayi abó abané élé meno ama. ¹⁰ Ob3 mange nnó ala mendée ayi bós afége galógál3 yi ji apye, awéé baá chancha, anene aḡkéé, ashwonege uka bós Esáwá, apoóge bós abi ágene efwyale, achyee game ji mampyeege galógál3 né yende meti.

¹¹ Jfyegé f3 akwi andée abi alu ambane né geluage abi abó mampoó ebwó néndé gejeé eyigé ebwó áwyaá né ubele gekulege né matós bwó, getogé gepwógé metós ewé ebwó áwyaá makwólé meti Kras, ákelege nnó ama abá áno bicha. ¹² Ndere ápyemba, ácho mashu ne Kras gétúgé ála bele menomenyyé ewe ebwó anye ne ji wá. ¹³ Né egbe ewé f3 ala ambwa, ákne upú upú. Ewé ekpe choó elu nnó, abéé f3 lé ámbwá abiabi, ájógé ntó bós mesomeso, ama áfyéé mano né deparé bo, ájógé depó etiré déla deta ebwó wá. ¹⁴ Ndere elúmbó, majyyé ma malu nnó, ásó andée abi álu akwi ama abá anó, ábyé baá, ápele upú bwó, nnó ekágé áchyee muú mawame se meti áchoógé esé mabo. ¹⁵ Néndé ákwi andée abifó ano me mewaa, ákwólé danchomeló.

¹⁶ Ne yénde mendée ayi ákamé ne Jisás, abege mekwi mendée ula gepú bií abó mampógé ji nnó metuú ewémbó ebegé sé ewé echomele bós Esáwá nnó egeḡé meti mampógé lé akwi abi ála p3 ne bós abi apoógé ebwó.

Gefós eyigé ogbarege akpakpa né echomele Esáwá

¹⁷ Ne ákpakpa abi ápyee utós Esáwá chancha, abó manchyee ebwó gekpekpege enógé, ushuú chacha abi áfyéé eshyee mangarege ne manlerege mekomejós Esáwá. ¹⁸ Néndé asa né mekomejós Esáwá aké, “Jwegé f3 meno mpó nnó anyége f3 menyé gébégé aké apye utós ne ji mando erise.” Asa ntó nnó, “Muú ayi apye utós abó mansé nsa utós bií.” ¹⁹ Ekágé áwuú ndó yi bós ashulege muú kpaá echomele Esáwá, ekosé nnó bo ntese

ábegé apea ye áléé abi ágarage nnó ji alu gye. ²⁰ Bóó áké ápye wye gabo shulege ébwó ndo gbohōnō né echomele bóó Ésowá nnó bóó abifo ábógé efóó.

²¹ Ésowá, ne Kras Jisós choncho ne makiánné ayi Ésowá ayyaá álú bā ntesé ba, ndere me ngarege wā ne metáó wa meko nnó wā ábele majye mi me nchyeé mbá wā na. Oké ápyeé genó mbaá bóó álerégé fā angya, se nnó bóó ako álu wye janja.

²² Úwege mmye manere muú amu mekpo manje ji nnó abe muú utáó né echomele Ésowá, ákpégé fā mbwa ne gabo yi bóó bicha ápyeé. Bele genwá jye pópó.

²³ Gétúgú une ébi ummye wā yéndégébé, ómage nyú se le manaá mamímamí. Selé ntó ékeke mmoó ónyúgú, ápyege mbá ómyéé sé yéndégébé.

²⁴ Gabo yi bóó bifo ápyeé alu wáwá mange ne alerege nnó ébwó ákpene nye né unáó mpa, yémbá ayi bóó bifo ágenege nye gébé geji. ²⁵ Wyembo ntó ne elú né galógáló ayi bóó ápye. Galógáló ayi bóó ápye alu wáwá mange, yémbá, yé ébe élé ayi álá ágené fā kókoge, akágé la fā bibifí.

6

Majyeé mbaá áfwe

¹ Bóó ako abi alu áfwe ábó mange nnó áchyege enógé gbene mbaá bóó abi ábó ébwó. Garé ébwó ápyeé wyembo nnó ékágé muú fā acháó mabá Ésowá yé élé unó bi ese délerege. ² Afwé abi bóó bi ábáó ébwó, áfyéé metáó ne Kras, ékágé ábyágé bóó abi ábáó ébwó, élé ébwó ako álu baá Ésowá. Ébwó ábáó mampye lé utáó bwoó chancha ápwoó ndere abó ápye mbembe néndé bóó abi ágené nsa né utáó bi ébwó ápyeé, élé bóó Ésowá abi ébwó áfwé ábáó gejeé ne ébwó. Lere ébwó unó bina, áfyege ébwó éshye nnó ápyege ubi.

Majyeé mi matomé ne anleré gebyo ne mmwólé ñka

³ Ne muú aké alerege unó bi cha ébi ulá kwane ne mekomejóó Ata sé Jisós Kras, ayi álu wáwálé ne ulá ukene ntó ne unó bi áleré esé ndere dékwólege meti Ésowá, ⁴ alu muú ayi mmu agbeé ji ne nepa, ne akágé ye genó ne áfyé lé mekpo manyége mbeé né ukéke uchu ébi ulú né ñwe Ésowá. Unó bina ne upyeé bóó áké ábáó unó mataó ásoó abifo, ábáó mawáme, ácháó bóó mabá, ⁵ ne mbeé ayi álá byeé. Elé bóó abi uferé ébwó ula pó sé mmu cho ne akágé sé ntó genó éyi gelú wáwálé ne áfere nnó meti Ésowá elú lé mampye ébwó abó gefwa. Ekágé ógya ye mbaá yí ufáó bóó bina ulú.

⁶ Elú wáwálé nnó mankwólé Ésowá achwáó ne nsa, mbógé unó bi déwyaá ukwane esé metáó. ⁷ Nénde, ye genó éyigé ese déchwó ne geji né mme yina gepó, ne elú ntó wáwálé nnó ye genó éyigé dékpane fa mme déjye

ne geji gepó. ⁸ Ndere elúmbó, mbógé débége ne mandeé ne genó éyigé dénye unó bina úkwáné ne ese. ⁹ Bóó bi ákelege mambé ne gefwa ákpene né mmuamene, ákwene né mmu metaá gejamégé unjekenége unó ne usáso depóó tire defyeé ébwó né mmu éfwyale éwe echáó genwáge ébwó. ¹⁰ Nénde gejegé ñka ne gepye bóó ápye yéndé gefógé gabo. Bóó bifo ályaa mankwólé deparé Jisós etiré esé défyé metáó wye gétúgú ákelege mambá gejamégé ñka. Ndere ápyeé mbá áwáne gemége bwó ne gejamé mesomé éwé kpaá.

Genó éyige Pol ákelege nnó Timōti ákad

¹¹ Ne wá, muú Ésowá, boó unó bina, mmyege mampyege genó éyigé gelú cho, nógé wye lé ji, fyege metáó ne ji, bógé gejeé ne bóó, kóóge metáó, selé depóó pere.

¹² Myeumye ulúlú ndere muú ayi áfyéé metáó ne Kras, nneré metáó mambá genwá éyi gélagé byé. Elé gétúgú genwá éyigé na né Ésowá ákuú wá, ótene né mbe ushu gejamégé bóó ntesé ógaré nya gbohōnō nnó áfyé metáó ne Kras. ¹³ Me ngarege wā unó bina uko né mbe ushu Ésowá muú achyege genwá mbaá yéndé genó ne né mbe ushu Ata se Kras Jisós muú atene né mbe ushu Pontyós Palet agaré wáwálé ayi atome ne jimbo. ¹⁴ Me ngarege wā nnó ábá mampyege unó bina uko, oké ápyeé mbá muú fā áshulégé wā ndo. Ne pyege wyembo kpaé Ata sé Jisós Kras amagé chwó. ¹⁵ Kras achwáó nye wyo né gébé éyi gekwané Ésowá metáó. Ji Ésowá mbii ne abáó bóó ako. Ji alu mfwa bóó áfwa ne Ata yi bóó áta, ¹⁶ ji mbii ne ála gboó ne ajwólege né mmu gengbá éyigé yé muú álá kágé jye kwákwalé wye. Yé muú alu danje ji ne yé muú akágé ge ji. Enógé ne uto ube ébifí te kwyakwya. Amen.

¹⁷ Garé bóó abi awya gefwa fa mme yina nnó ékágé ébwó ábwége mmye. Garé ébwó nnó ékágé áneré mataó bwó né gefwa genó éyigé déla dékagé mbógé gebéé te kwyakwya, áneré lé metáó ne Ésowá muú achyege ése yéndégenó detú nnó dényége ne nechóshó. ¹⁸ Gare ébwó nnó, ápyege galógáló, nnó utáó ulúlú ne ube gefwage bwó, ánegege amu áchyege echye, ápógé ate bóó. ¹⁹ Aké ápyembo, ánywége gefwáge bwó, ne ákwyége mbá élé nebómé nelónéló né genwá bwó éyi gechwáó meso gébé. Ge mbá ne abáó mampye nnó abáó genwá éyi gélu genwá wáwálé.

²⁰ Timōti gbare unó bi Ésowá áfyé wá né amu chancha, ákpégé né mejóó éwé éla epó ne nsá. Ónyége fā mbeé ne bóó gétúgú depóó etiré bóó aké délu denja éwé délá depóó. ²¹ Bóó abifo áferé nnó áwyaá gefógé denja etiré na, gétúgú éyigémbó áno mewaá, ákwólegé sé deparé abya meláméló etiré ébwó áfyéé metáó wye. Nnemenmye nnó Ésowá alere wá galógáló.

N̄WE ayi agbee n̄WE epea eyi Pōl ásamé mbaá Timōti

¹ Me Pōl muú Eṣṣwá ajavaá nnó mbe n̄gbá Kras Jisṣs ndere ji akelege, ngárégé depó eti détoime ne gerwá eyi gélágé byé eyi ji anyéméno nnó achyége bṣṣ ndere áchome mmye ne Kras Jisṣs.

² Nsamé n̄we yina mbaá Timōti, maá yi mbṣṣ gejeé ne ji dṣṣ. Nn̄nemmye nnó, galógál, meshwe, ne nesṣ eni n̄tánéne mbaá Nte se Eṣṣwá, ne Ata se Kras Jisṣs né b̄e ne wṣ.

Pōl afyéé Timōti eshye

³ Timōti me ntamégé Eṣṣwá muú me mpye utṣṣ bií ne metṣṣ wa mmu pópó ndere ante ba ábṣ ápyéé, mentéé wṣ yendégébé né mmyemenene. ⁴ Ndere nteé manse jyé gébégé delyagé atéé, mmwólé epye me utuú ne n̄wómésé, mángé wṣ nnó metṣṣ wa egbéé ne necháchó. ⁵ Me nlu nteé nkane ofyéé metṣṣ wye meko ne Jisṣs, wye nkane Lois mma wye ayi muú kpaá ne Yunis mma ayi ábyené wṣ abṣ ápyéé nya. Ne nana menkaá wáwálé nnó wṣ awya ntó gefoge metṣṣ wembṣṣ. ⁶ Gétú eyina ne ngarege wṣ nnó anyaa échyé ewe Eṣṣwá achyé wṣ gébégé menere nya wṣ ebwṣ mekpó, éluúí eké mewe. ⁷ Néndé Eṣṣwá achyé f̄e sé mendoó wuú nnó epye esé defáge efṣṣ wṣ, achyé le esé mendoó wuú nnó échyége esé uto epye esé debṣge gejeé ne bṣṣ ne mágbárege menyammye.

⁸ Ne ékágé mmye egboge wṣ gébégé oke ogarege bṣṣ deporé Ata. Ekágé mmye egboge wṣ gétúgé me yi nk̄pene denṣṣ getu jií. Yémbṣṣ kame mange ewye efwyale gétúgé abya melómélṣ ndere Eṣṣwá achyége wṣ uto. ⁹ Eṣṣwá aferé sé né efwyale gabo ne akuú esé nnó déb̄e bṣṣ bií. Epófṣ gétúgé utṣṣ ulólúṣ ebi ese dépye, ele gétúgé ji abṣ aferé me te nya mampye ndere ji akelege né ulṣṣ melu bií ebi ukene ne Kras Jisṣs. ¹⁰ Ne nana apye ese dékaá ulṣṣ melu bií ndere Menchyé gerwá sé Kras Jisṣs achwṣ. Kras awá uto negbo. Ne alere ese meti gerwá eyi gélágé byé ne abya melómélṣ wuú.

¹¹ Gétúgé abya melómélṣ yina, Eṣṣwá ajava me nnó mbe n̄gbá, muú ayi agarege, ne menlere abya melómélṣ wuú. ¹² Gétú eyigémbṣṣ, ne me n̄gene mbṣṣ efwyale. Yémbṣṣ mmyé égbṣṣ f̄ṣ me n̄nde me nkaá muú yi mfyéé metṣṣ wa ne ji. Ne nkaá nnó akáge gbare unṣṣ bi ji afyé né amu ya kpaá té bií bimbṣṣ ukwṣnege.

¹³ Kwalege majye malómálṣ ami me nchye mbṣṣ wṣ cháncha. Oké opyembṣṣ fyegé wye

metṣṣ ne Jisṣs, bṣge gejeé ne bṣṣ wye ndere ese bi déchome mmye ne Kras Jisṣs dépyéé. ¹⁴ Bélege wáwálé yina ayi Eṣṣwá afyé wṣ né amu chacha. Ji afyé wṣ wáwálé yina né amu né uto Mendoó Ukpea ewe ejwálege ese mmye.

¹⁵ Kaá ntó nnó an̄me bi átane né gebage mewaá Eṣya ako chóncho ne Figelṣ ebwṣ ne Hemogēnes abṣ me.

¹⁶ Nn̄nemmye nnó mejé Eṣṣwá ebe ne ula gepú On̄esiforus, n̄nde afyéé me eshye metṣṣ yndégébé, mmye egbo f̄ṣ ji nnó me nlu né gepúge denṣṣ. ¹⁷ Gébége ji akwṣne né melṣ Rom akéle me ne efofoge kpaá te agene me. ¹⁸ Nn̄nemmye nnó Eṣṣwá alere ji galógálṣ bií unṣṣ mpa. Ne wṣ mbṣṣ ókaá me nkane ji apóṣ me né melṣ Eṣṣṣs.

2

Timōti menkwólé melómélṣ mbaá Kras

¹ Timōti maá wa, b̄é ne eshye ewé etanēge né galógálṣ ayi Kras Jisṣs muú alerege ne ese abi déchome mmye ne ji. ² Unṣṣ bi ówuú me n̄lere né mbe ushu gejamégé bṣṣ, lere ntó ubi mbaá bṣṣ bií muú ákage neré metṣṣ ne ebwṣ.

³ Ndere muú bee melómélṣ mbaá Kras Jisṣs abṣ makpome mmye mange efwyale ewe bṣṣ abi áfyé metṣṣ ne Jisṣs ágene. ⁴ Muú bee ayi apyéé utṣṣ bií ne metṣṣ wuú mmu ema nnó metṣṣ egṣṣ muú kpaá ayi asele ji utṣṣ, aferege amu né depó etiré bṣṣ melṣ ápyéé. ⁵ Wyembṣṣ ntó ne menlome gatele ne ate bṣṣ ala aselé nsá mbage alá lome ndere mabe gatele mako akelege wṣ. ⁶ Ele mēmpye makṣṣ ayi áfyé eshye mampye utṣṣ né mekṣṣ wuú ne akwane mamb̄e muú yi anyé mbwe yi mbe. ⁷ Fere unṣṣ bi menjṣṣ mbṣṣ, ne Ata apoge n̄ye wṣ ókaá ubi uko.

⁸ Ojige fṣ nte nnó Jisṣs Kras akwilé nya né negbo. Ojigé f̄ṣ nte nnó ji alu mpyáne mfwa Devid ndere elu mmu abya melómélṣ ayi me ngare. ⁹ Abya melómélṣ ayi me ngarege ne n̄gene efwyale. Awele me ne bṣ m̄kpokove eke me kwene ebe, yémbṣṣ muú ákage we f̄ṣ mekomejṣṣ Eṣṣwá ne bṣ m̄kpokove. ¹⁰ Ne me nkame mange efwyale we, gétúgé bṣṣ abi Eṣṣwá ajava, nnó ebwṣ ntó átáné né efwyale gabo gétúgé áchomé mmye ne Kras Jisṣs abṣ ntó n̄ge ayi alá byéé. ¹¹ Mejṣṣ wena elu wáwálé ewé ejṣṣ nnó:

“Mbṣge esé dégbo ne ji,

debeé n̄ye ntó né gerwá déjwale ne ji.

¹² Mbṣgé esé dekoge metṣṣ gétúgé efwyale ewé dégene,

déjwálege n̄ye ntó né geluáge enoge ne ji.

Mbṣgé esé déshyage nnó dékage fṣ ji,

ji ntó ashya n̄ye nnó akágé f̄ṣ esé.

¹³ Mbṣgé esé delá dépye f̄ṣ unṣṣ sé wáwálé,

* 2:8 Elú wáwálé nnó: Dékage nnó Jisṣs alu mpyáne Devid ewena eleré nnó ji alu Muú yi Eṣṣwá akweré ji alá gefwa, ayi Eṣṣwá anyéméno nnó achwṣ.

ji apyεε wyeε unō bi wāwālε
gétúgε nnō ji akage kwōré fō abε muu
ayi ji alá pá.”

Muu utōó ayi Esōwō dgboó ne ji

14 Tegé ebwō unō bina, okwele ebwō mbeé né mbe ushu Esōwō nnō ékágε ebwō anyεge mbeé né ucho mejóó. Gefógε mbeé yina ayi alá póge ye né meti fō, atyaaá bōó lé makpo abi áwuú ji. 15 Mmye lé mangi mekomejóó Esōwō nnō abε ne mabo malómáló né mbe ushu wuu, nkane muú utōó ayi mmye ela gboó ji. Ji alerege mekomejóó Esōwō ayi átome ne unō bi ulú wāwālε ne alerege ubi chancha. 16 Jfyεge fō mmye ne bōó abi ajógε depō tire dela tanege fō né mekomejóó Esōwō, nénde dépye bōó ajye wye mbe mampyεge unō bi Esōwō alá akεlege. 17 Unō bi ebwō álerege ulú eke etukwe gepa eyi genyé muú menyammye geláge gboó. Né geluage bōó bina Hεmεnos ebwō ne Filetōs alu wye. 18 Ebwō ályaaá meti ewe álerege wāwālε, alá leré le nnō Esōwō apye me bōó ákwilé né negbo. Nkane ápyεmbō, áfyε gepwa mbaá bōó bifō abi ábō áfyεé mé metōó ne Esōwō. 19 Yémbō, mekomejóó Esōwō atene wāwālε eke nebōme gepú εnine átene né etarave ye genó gekáge nyige ji. Asa wye aké, “Ata akaá bōó bi álu abi.” Asa ntó wye aké, “Yéndémuú yi aké alu muú Ata abō manlyaaá gabo mampyεge.”

20 Yéndé gepú eyigε mfwa, uchwere menyé ube wye, ebi ákwye ne gul ne seleba ubeé wye, mamba, uku, ne bō asele ntó abε wye. Ebifō ulú ebi uwyá εnoge, alá nyé menyéé wye tametame ne ebifō ulú ebi ula pó ne εnoge, anyé menyé wye gébé geko. 21 Wyεmbō ne yéndémuú ayi alyaaáge gabo nnō abε pópó né mbe ushu Esōwō, abεé. Alu nkane uchwere menyé ebi uwyá εnoge. Abelege gemε jii nnō akpome menyammye wuu nnō mbōó gepú asele ji ápyεge utōó ulóúú wyeé.

22 Né getu eyina, bō ályaaá gepō gebo-gebo eyi njεusa ne asō abifō áwyaá. Fye lé mekpō wye mampyεge genó eyi gelú cho. Fye metōó wye ne Esōwō. Bō gejeé ne ate aηme. Bε ne nesō nkane okene ne ate aηme abi ákuu mabo Ata ne matōó bōó mmu pópó. 23 Jchoge mbwa ne bōó abi ányé ukenkεne mbeé nende, wō akaá nnō gefógε mbeé yina áchwōó bōó ne mawámε. 24 Ne muú utōó Esōwō abōó fō mambe menwámε mawámε, abō mambe muú nesō mbaá bōó ako. Abō mambe menlere melomelo ne metōó εla sōó ji wáwá. 25 Ajógε mejóó ne nesō ne achye majye mbaá bōó abi alá káme ne ji wō nnō ákaaá mbaá ayi ebwō alu gyéé. Nkane ópyεmbō, Esōwō akáge néne ebwō meti akwōre metōó bōó ákaaá wāwālε ayi atome ne ji. 26 Ne nnō ndōfō ákage kere né defōre débōó átané né

mataá danchōmelo muú abō apyεne ebwō alá wuu lé ne ji.

3

Gepō eyigé bōó abεé nyε ne geji né kwyak-wya gébé

1 Ne kaá nnō gébé eyigé mme ake alá chwō kwya, εfwyale εjame nyε dōó. 2 Gébé eyigémbō ákwaaá abōó nyε lé gejeé ne gemεge bwō ambōó, ábō nyε geje ne ηka, ábwεge mmye, áchyεgé nyε sé ate εnoge, áshye ate, áwuú nyε sé majye ámmá ne ante bwō, ye óma pye bwō ndé, matōó ágōó fō ebwō, ábεé nyε sé pópó né mbe ushu Esōwō. 3 Alómé nyε sé melu, agene nyε sé meshwe ne ate ákwaaá, áchwō nyé ate mabo, ábálege matōó, ápyεé εfo, ákií nyε sé genó gelógéló. 4 Achyεge ate ájeé mankwaaá, aláá nyε bōó gebyō, ápye unō tametame, ágbéεge nyε ne gempōge, ábō gejeé manyé genwá, ábōó fō gejeé ne Esōwō. 5 Gébé eyigé mbōntó abεé nyε eke bōó abi ákwōlege depōré Esōwō, yémbō áshyá nyε utó bi ulú wyeé. Jchoge fō mbwa ne ufōó bōó bina.

6 Né geluage bwō, abifō ákpene né úpu bō alá ajeé mbaá andée abi apwa ebwō mmye. Andée bimbo álu abi gabo ayi ebwō ápye ne ákwōlege, áchyεge ebwō εfwyale né metōó. 7 Andée bina áwya gejeé mangi yéndé gefógε genó eyi matōó bwō ágarege, yémbō akágé, kwōne fō mbaá ayi ákaáge genó eyi gelu wāwālε. 8 Ne ndere Jens ebwō ne Jambras átene nya ukpene ne Mosis wyεmbō ntó ne bōó bina alá kámεge ne genó eyi gelú wāwālε. Ebwō alú bōó abi matōó bwō alá ferege sé depō chánjéné, ábyō gebyō nnō áfyé matōó ne Esōwō. 9 Yémbō ájye nyε ye teté ne unō bwō εbimbo nénde, εla gachyε bōó ákaaá nnō ebwō álu unkenkεne bōó. Ndere ebo εpye nya ne Jannes ebwō ne mejeé wuu Jambres.

Pól achye Timōti kwyakwya majye

10 Ne nana wō Timōti, ókaaá unō bi me nlerεge, ókaaá gepō ya, ne genó eyigé me mferege mampyε né genwá ya, ókaaá nkane me mfyεé metōó ne Jisōs, nkógé metōó, gejeé eyi me mbōó ne ate bōó. 11 Ne ókaaá nkane ntene janja né gejamógé εfwyale ewé ekwalege me, ókaaá ndere bōó ámmye amu ne me, ókaaá εfwyale ewe me ngene, depō tiré dépye ne me né melo Antiok, Iknyōm, ne melo Lystra. Ókaaá ntó ndere ámmye me amu ne me nkogé metōó, yémbō Esōwō apōó me ntane wye ye jya gegoó me mmye wó. 12 Elú wāwālε nnō yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras Jisōs ne abōó gejeé mambele genwá jii ndere Esōwō akεlege, ate bōó ágōó fō manchye ji εfwyale. 13 Bōó abo, ne bōó gebyō bina, gabo ayi ebwō ápyεé, ábεé nyε ndere muú, ábōó nyε debele akwe nnyi. Abwólege nyε bōó ne bōó ntó ábwólege nyε

ebwó. ¹⁴ Yémbó wó Timōti cho wye mbé ne unó bi áleré wó, ne fyé metó wye chancha. Wó ákaá chánéné ufóó bóó abi áleré wó unó bina. ¹⁵ Ne wó ákaá mé mekomejóó Éšówó te dembane ayi achye wó denjga etiré depye wó atané né efwyale gabo géttúgé ofyeyé metóó ne Kras Jisós. ¹⁶ Unó uko bi úlú mmu nwe Éšówó utane lé né uferé Éšówó jimbó. Unó bina upoge manlerege ese unó bi úlú wáwálé, unyane bóó bi ápye gabo, unyage ese mati yi dela kwóle chancha wó, ne alerege ese nkane débóó mambelé genwáge sé cho ndere Éšówó akelege, ¹⁷ nnó yéndémuú ayi apyeyé utóó Éšówó abe ne denjga deko, akwane mampye yéndé utóó ulóóló.

4

¹ Me njógé unó bina ngarege wó ne eshye né mbé ushu Éšówó ne Kras Jisós muú achwógé nye mangbare gefwa jíí ne mansó mpa bóó abi agboó ne abi álu abe, nkpeage wó nnó, ² ogarege bóó mekomejóó yina yendégébé opwage. Ye né gébé gelógéló ye gébé gebogebo. Pyegé bóó ákaá mati ayi ápye gyeé, nyane ebwó nnó ályaa gabo. Fyége ebwó eshye, koógé metóó ne alerege ebwó unó bina. ³ Néndé gébé géchwó nye eyi bóó ála ákíí nye se manwú wáwálé ayi bóó alerege, ála aferé nye le unó bi ebwó ákelege ne ákelege nye le anlere abi alerege ebwó unó bi ulóme ebwó metóó. ⁴ Ne ályage nye manwú genó eyi gelú wáwálé ála ákwóle lé ukwene bó abya. ⁵ Ne wó Timōti ye ema ebe nnó gbarege wye mmye jyeyé. Ye ogene efwyale nnó, koóge wye metóó, pye utóó bye ndere mengaré abya melóméló. Pyegé utóó bye ebi Éšówó achye wó uko.

⁶ Mbógé né getu ya, nla me meti gewúle. Ela gachyeyé manóó ma magbele mme nkane mmóó gepe. ⁷ Me mmye ummye ulóóló, nlome gatele wa abyé. Ngbare deporé Kras chancha kpa te nnére. ⁸ Ne nana nsa wa agile me. Nsa yimbó elé ela genwá ewé muú ayi abeyé cho né mbé ushu Éšówó abóó. Muú yi achyeye nye me ela ewéna né bíí bi mbó elé Ata. Ji asóó nye mpa yéndémuú chancha né bíí mpa. Achyeye nye fí le me mbií, achyeye nye ntó bóó abi ágilé ji ne gejeé nnó ji achwóó.

Mechó ewé etomé Pol jimbóó

⁹ Ne kele meti ochwó obane me wáwá. ¹⁰ Nénde Damas alyaa me afe né melo Tessalonika géttúgé abóó gejeé ne unó mme. Kresens ntó afe melo Galasiya ne Titos afe Dalmatya. ¹¹ Wye le Lukase jimbií ne ala fa ne me. Oke ochwóó se Makos enyú ne ji dechwó, néndé ji apoóge me né utóó dóó. ¹² Ntó mbó Tikikos né melo Efesos. ¹³ Oke ochwóó se nku gefwene wa ayi nlyaa mbaá mejme se Kapus né melo Truus, ne bó nwe

ba ochwóó ne ebwó, ushu chancha uchancha bó nwe ba bimbó ojigé fí nte.

¹⁴ Aleksanda mampye utóó ete, apye me gabo ayi apwóó amu. Ata Éšówó achyeye nye ji nsa né genó eyi ji apyembó me. ¹⁵ Wó mbóó, kaa nkane ofye mmye ne ji, néndé atene ukpene ne mekomejóó ayi esé délerege.

¹⁶ Bíí bi me nkpeane unóó mpa bi mbé mshyaa mmye ya né depó tire ámale me mmye, ye muú ama ayi achwó nya wye nnó apóó me apó. Ebwó ako abo me, nene le mmye nnó Éšówó asógé metóó ne ebwó. ¹⁷ Yémbó Ata abó alu ne me ne achye me utóó nnó ngare mekomejóó wuú gbene nnó bóó bi álá pó bóó Jus áwuú. Ne ji afere me né meno genyanya. ¹⁸ Ata Éšówó aferege nye wye me né yéndé efwyale gabo ewé mkpeane, ne apóge nye me mkpe né gefwa ji, eyi gelu né mfaánebuú. Matame mabé ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹⁹ Tame Priska, ebwó ne Akwila ne ula gepú Onesiforus. ²⁰ Erastus ala né melo Korént, Trófimós ntó ameeé nlyaa jíí né melo Melitos. ²¹ Mmye ochwóó gemage nnó neba nekwóne. Yubolos, Pudens, Linos, Klodya ne anjme abi álu we ako áké ntame wó.

²² Nnenemmye nnó Ata abe ne wó, ne nnó álérégé enyú ako galógáló.

Njwe ayi Pól ásamé mbaá Titos

Matame

¹ Elé me Pól maá utós Eṣṣṵwṵ ne nḡbá Jisṵs Kras ne nsamé njwe yina. Eṣṵwṵ aчыéé me utós bina gétúgḡ bṵṵ bi ji ajyaá nnó ábḡ abii, nnó mpyé ebwṵ áfyegé wye metṵṵ ne Eṣṵwṵ ne nnó mpye ebwṵ ákaá wáwálé ayi ápogé ebwṵ ákwalege deparé Eṣṵwṵ chánéné. ² Ewéna epógé nnó ebwṵ áneré metṵṵ mambṵ geñwá eyi gélágé byé eyi Eṣṵwṵ muú ayi alá abyogé gebyṵ ányéé me meno te ukwene nnó aчыegé. ³ Ne gébḡ eyigé ji ajyaá gekwónégé, ji apye geñwá eyina gegené né mekomejṵṵ wuú. Elé mekomejṵṵ yina ne Eṣṵwṵ Mempoṵ sé áfyéé me né amu nnó ngaregḡ. Ne wye nkane Eṣṵwṵ aчыéé me majyéé, mbṵntó ne mpyéé utṵṵ bií.

⁴ Me ntṵme njwe yina mbaá Titos. Me ngboṵ ne ji ndere eṣé ako défyéé metṵṵ ne Jisṵs.

Me nneemmye nnó Nte sé Eṣṵwṵ ne Kras Jisṵs Muú áwene gemége sé alere wṵ galógálṵ, apye ntṵ wṵ ṵbe né neso.

Geṵṵ eyigé muú kpaá echomele bṵṵ Jisṵs abṵṵ mambḡ ne geji

⁵ Ula bi me ntṵmḡ wṵ né melṵ Kret ulú nnó wṵ áneré mampye unṵ bi ulaá, ne nnó ojya ákpákpá né mmú gepúgḡ Eṣṵwṵ ndere me mbṵ ngare mé wṵ nnó opye né yéndé melṵ. ⁶ Muú ayi abéé muú kpaá né gepúgḡ Eṣṵwṵ, abṵṵ mambḡ muú ayi geñwá jii gela geṵṵ ne dembyṵ, ábané ele mendée ama. Baá bií ntṵ abṵṵ mankame ne Jisṵs, ábḡé ne geṵṵ gelógélṵ, áчыegé enógé mba bṵṵ kpakpa. ⁷ Muú kpaá né mmu echomelé bṵṵ Eṣṵwṵ alu muú ayi apelé ndere utṵṵ Eṣṵwṵ ukene. Ndere elúmbṵ, abṵṵ mambḡ muú ayi alá ákágé shulé ji ndo, abṵṵ fṵ mambḡ muú nenḡa, muú ayi awyaa gefere, menyuu mmṵṵ, abéé fṵ memmye mammye, ne abéé fṵ muú ayi aselegé ebwṵ. ⁸ Abṵṵ mambḡ muú ayi anene ankeé, agboṵ ne genṵ gelógélṵ, muú ayi akagé gbaré mmye jii, ajógé mejṵṵ wuú gbṵṵṵṵ, abéé cho né mbe ushu Eṣṵwṵ ne apyeé genṵ eyi ji abṵṵ mampye. ⁹ Abṵṵ ntṵṵ mambḡ muú ayi agbaré mekomejṵṵ Eṣṵwṵ ayi alere ji chancha, nnó ji ntṵṵ ákaá ndere aleregḡ unṵ bi bṵṵ Eṣṵwṵ akwolegḡ, nnó áleré bṵṵ abi álerege unṵ ebicha nnó álu gyéé.

Weége anleré gebyṵ yéndégébe

¹⁰ Njógé mbṵ mecho ewéna gétúgḡ gejamégé bṵṵ abi átene ukpene ne mekomejṵṵ Eṣṵwṵ yina. Ebwṵ alú bṵṵ meno ne bṵṵ dembwólé chacha ekwṵ abi átomé wyeé eшыe nnó ábṵṵ mansṵ muú nsṵ ne atene cho né mbe ushu Eṣṵwṵ. ¹¹ Ekamegḡ wṵ olyaá

ufṵṵ bṵṵ bina ajye mbe ne depṵṵ né mmu gepúgḡ Eṣṵwṵ. Ebwṵ ápye me gejamégé mala upú ákwe tametame ndere aleregḡ unṵ bi ebwṵ ambṵṵ ne abṵṵ nsa, ewé alá ábṵṵ fṵ manleré ubi wṵ. ¹² Muú ekpávḡ bṵṵ ama ayi alu muú melṵ Kret ewéna ajṵṵ ntṵ ato ne bṵṵ bií aké, “Bṵṵ Kret alu bṵṵ gebyṵ, bṵṵ nчыe ne ambwa abi ányéé geṵṵ.” ¹³ Mechṵ ewéna elu wáwálé ne ṵbṵṵ manshulegḡ ebwṵ ndo, áwegé ebwṵ yéndégébe nnó ebwṵ ákeré ákamé ne genṵ eyi gelú cho eyi getome ne deparé Jisṵs. ¹⁴ Ámágé wu nчыe se ubi ebi bṵṵ Jus ajame ye. ¹⁵ Yéndégénṵ gelú pópṵ mbaá bṵṵ abi alá apṵ ne uferé uboubo né mmu metṵṵ. Yémbṵ abi alú ne uferé uboubo, ebwṵ bi alá áfyéé metṵṵ ne Eṣṵwṵ wṵ, yé genṵ gefṵ eyi gelú ebwṵ pópṵ gepṵ. Deba etiré débḡebḡ ebwṵ matṵṵ dépye uferé gelú ulú wyeé nчыenчыe. ¹⁶ Aké ebwṵ ákage Eṣṵwṵ, yémbṵ gepogé bṵṵ geleré nnó áshya ji. Ebwṵ álu bṵṵ abi muú alá ákágé bṵṵ gejeé ne ebwṵ ne áwú fṵ Eṣṵwṵ. Ye galógálṵ ayi ebwṵ ákágé pye ne bṵṵ ápṵ.

2

Majye ami Titos abṵṵ manchye bṵṵ echomele Jisṵs

¹ Ne wṵ Titos, ṵbṵṵ manlerégé elé unṵ bi ulú cho ndere mekomejṵṵ Eṣṵwṵ agarege. ² Chyege bṵṵ kpakpa né mmu gepúgḡ Eṣṵwṵ majyéé nnó abḡ pere ne bṵṵ, ápyegé utṵṵ ne eшыe, ákágé genṵ eyigé ebwṵ ápye, ákágé ndere ágbaregḡ mmye bṵṵ, átene chánéné né metṵṵ ewé áfyéé ne Jisṵs, abogé gejeé ne bṵṵ. Akogé wye metṵṵ chánéné gébégé mmuameno achwógé.

³ Wye ndere alere ákpakpa abi ande, mbṵntṵṵ ne ṵbṵṵ manlere abi andée, nnó ebwṵ ábḡ ne gepṵ eyi gechwṵṵ ne enógé, áchogé fṵ bṵṵ mabṵ, áчыegé fṵ gemegḡ bṵṵ né mmṵṵ manyyúgḡ. Aleregḡ elé genṵ eyi gelu cho, ⁴ nnó ebwṵ ápye áṣṵ andée ábṵṵ gejeé ne áṵṵ bṵṵ ne baá bṵṵ. ⁵ Gare ntṵṵ ebwṵ nnó ákágé genṵ eyi ebwṵ ápyeé, ábḡ bṵṵ abi áṵṵ bṵṵ, ebwṵ ebwṵ ne ákaá désṵré bṵṵ. Pye ntṵṵ ebwṵ ákaá nnó abṵṵ mampyegé utṵṵ né upú bṵṵ. Aleregḡ ntṵṵ ulṵṵ melu áwugé áṵṵ bṵṵ nnó ékágé mekomejṵṵ Eṣṵwṵ abḡ ne gembya.

⁶ Wyembo ntṵṵ ne ṵbṵṵ manleré njyeé usa nnó ákaá ndere ágbaregḡ mmye bṵṵ. ⁷ Ne wṵ Titos ṵbṵṵ manlere gepṵ gelógélṵ né yéndégénṵ eyi wṵ opyeé, ákwilegḡ manleré ebwṵ genṵ, leré ne metṵṵ wye mmu pópṵ, opyegé nselé. ⁸ Mekomejṵṵ ayi atanegḡ wṵ meno, abḡ ayi muú awúgḡ alá ákágé shulé wṵ ndo, nnó muú mawámé wyeé awugé meno egbe ji akpa mekpo unṵṵ.

⁹ Chyegé afwe majyéé nnó ábṵṵ manwúgḡ ne ante abi ábṵṵ ebwṵ né yéndégénṵ, ápyege elé genṵ eyigé ebwṵ ákelegḡ. Ekágé átene ukolṵ ne ebwṵ, ¹⁰ yé unṵ bṵṵ ntṵṵ ájogé fṵ.

Ebwó ábè élé bɔ́ɔ́ abi ante bwó ákágé neré metáɔ́ ne ebwó nnó yéndégenó eyigé ebwó ápyéé gelerege élé ndere mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ Muú áwene gemége sé alome.

¹¹ Esɔ́wɔ́ aleré bɔ́ɔ́ ako galógálɔ́ wuú ayi ji áwenege gemége bɔ́. ¹² Ne galógálɔ́ yimbo achyegé esé majyéé nnó déféré amu né depo etí delá déchwɔ́ɔ́ fɔ́ ne enógé mbaá Esɔ́wɔ́, etí delu élé deparé mmwɔ́lé unó mme, nnó dégbarege mmye, debe ne genwá eyi gelu cho ne nnó dépye genó eyigé Esɔ́wɔ́ akelegé fa né mme yina, ¹³ ndere dégilé gekpekegégé genó eyigé esé déneré metáɔ́ wyeé gelu nnó Esɔ́wɔ́ sé ayi apwáɔ́ amu alerege mmye ne utó gefwa jí. Esɔ́wɔ́ yina élé Jisɔ́s Kras Mewené gemége sé. ¹⁴ Jisɔ́s yina ne achyegé ji gétúgέ se nnó áwéné esé né yéndé gefógé gabo, ashwane esé nnó débe bɔ́ɔ́ bíí abi akpané gechyeé mampye galógálɔ́.

¹⁵ Titos ɔ́bɔ́ manlerégé bɔ́ɔ́ unó bina, fyegé ebwó eshye ne weége ebwó ne uto ebi Esɔ́wɔ́ achyegé wɔ́. Ne okamegé muú abya wɔ́ ndere alerege ubi.

3

Bege ne gepɔ́ gelógélɔ́

¹ Titos, tégé bɔ́ɔ́ byeé nnó áshúlégé mmye bwó mme mbaá ákpakpa ne bɔ́ɔ́ abi ábɔ́ɔ́ uto né melɔ́. Awugé ne ebwó, ábè ntó téné mampye genó eyi gechwɔ́ɔ́ ne galógálɔ́ mbaá bɔ́ɔ́ ako. ² Ekágé áchogé mabɔ́ muú fɔ́, ályáá mawámé, áselé depo peré, ne nnó abe chan-cha ne bɔ́ɔ́ ako.

³ Néndé mbembé esé débɔ́ dekenegé ntó wye ndere ebwó, déwuú nya fɔ́ ne Esɔ́wɔ́ dépyeé nya gyéé. Dékwe nya eké afwe ndere dépyeé unó bi menyammye sé ákelegé ne ebi ugɔ́ɔ́ esé metáɔ́. Déchwɔ́ɔ́ nya gébé se mambalegé matáɔ́ ne ate. Bɔ́ɔ́ abifɔ́ áké ábɔ́ɔ́ unó matáɔ́ áɔ́ɔ́ esé. Bɔ́ɔ́ abifɔ́ ápaá esé, esé ntó dépaá ate. ⁴ Yémbɔ́ gébégé Esɔ́wɔ́ Muú áwene gemége sé aleré esé galógálɔ́ ne gejeé eyigé ji abɔ́ɔ́ ne esé, ⁵ aferé esé né efwyale gabo. Epófɔ́ gétúgέ galógálɔ́ ayi esé dépyeé, ji age lé esé meshwe ne áwene gemé gesé. Ji ashwóné matáɔ́ sé nnó débɔ́ genwá eyi geke ne Mendoó Ukpea pye esé déla bɔ́ɔ́ aké. ⁶ Esɔ́wɔ́ afyé esé Mendoó Ukpea ewéna egbeé esé né mmye ndere Jisɔ́s Kras Mempoó sé achyegé gemé jíí gétúgέ sé, ⁷ nnó gétúgέ galógálɔ́ wuú, esé détené cho né mbe ushu Esɔ́wɔ́ degilé mambɔ́ ntó genwá eyi gélagé byé. ⁸ Mejɔ́ wena elu wáwálé, ne nkelegé wɔ́ ɔ́tome eshye manlerégé ewu, nnó yéndémuú ayi áfyéé metáɔ́ ne Esɔ́wɔ́ ágbaré menyammye wuú chanéné, nnó ápyegé galógálɔ́ yéndégébé. Unó bina ebi me ngaré mɔ́ wɔ́, uló ne upogé yéndémuú.

⁹ Ne ekamege wɔ́ ɔ́cho mbwa ne bɔ́ɔ́ abi anyeé genkekenégé mbee yé mbeé mankógé mabɔ́ ukwene ante ne mammyege gétúgέ

ebe. Unó bina upɔ́ ne nsa ne ulú élé ubyankwɔ́ unó. ¹⁰ Yéndémuú ayi ɔ́gene nnó agbɔ́ɔ́ ne mawámé ne mbeé manyegé, chye ji majyéé dama, ekogé ndɔ́ epéa alá awuú fɔ́, fa mbwa ne ji, ¹¹ néndé ɔ́kaá nnó gefógé muú eyigé na, alu muú ayi anyeé utuú ne gabo ayi ji apyeé aleré nnó jimbɔ́ɔ́ achɔ́ mabɔ́ mií.

Kwyakwya mejɔ́

¹² Me nkelegé mɔ́ mantɔ́ Atemas ewú, nla ntɔ́ ji wɔ́, ebyennó ntámé nye lé Tikikɔ́s, ne yéndémuú bwó achwógé ewú, mmye nnó wɔ́ ɔ́chwɔ́ ɔ́bane me wena né melɔ́ Nikapolis néndé nkelegé nnó nebá nebye me ewú. ¹³ Anjme se bina apea, Senas muú ebe ne Apolos ájyegé nye neke, áké ájyegé chyeé ebwó yéndégenó eyigé ebwó ákelegé ɔ́kamegé ebwó ájyegé amuamu. ¹⁴ Gare bɔ́ɔ́ se ewúmbɔ́ né melɔ́ Krete nnó ági manlerégé ulóɔ́ melu. Aké ápyeé mɔ́, ágene unó manchyeé mbaá bɔ́ɔ́ abi unó ulíí ebwó. Garege ebwó nnó ékágé ábe ambwa.

¹⁵ Anjmé sé ako abi álu ne me álɔ́ɔ́ enyú matame. Tame ntó ájé se abi ágboó ne esé ne áfyéé matáɔ́ ne Esɔ́wɔ́. Nnenemmye nnó Esɔ́wɔ́ álerégé enyú ako galógálɔ́.

Njwe ayi Pōl ásamé mbaá Filemōn

Matame

¹ Me Pōl muú nkpené deno gétúgé utóó Kras Jisós ne nsame njwe ayina. Nlú fa chónchó ne menjme sé Timoti. Ntáme njwe ayina eta wye Filemōn. Wó ðlú mejeé sé ayi débáó gejeé ne wó dós ne nte muú utóó ayi dépyéé utóó esowó chónchó.

² Esé délós matame mbaá Apfia menjme sé ayi mendée ne Akipus nte menjme ayi démmye dépye utóó Kras chóncho éké bós bee. Délós ntó matame mbaá echomele bós Esowó ewe enywerege né gepú jye.

³ Nnenemmye nnó Nte sé Esowó ne Ata Jisós Kras álérégé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nseo.

Pōl aféé Filemōn

⁴ Menjme wa, yéndégébé me nké nnenemmye mfyéé wó ntó né mmyemenene, ne ntamege Esowó wa, ⁵ gétúgé nwuú nnó ofyéé metós ne Kras ne ðbós gejeé ne ate bós Esowó ako. ⁶ Nnenemmye nnó mmye eyi ese déchome ndere bós abi ákame ne Jisós, epye wó akaá chánéné genó eyi getome ne mejé ewé ese déwyaá ndere bós Jisós Kras. ⁷ Menjme wa, gefo gejeé eyigé ðbós ne bós Esowó gepyeé metós egós me, ne gema fyéé me eshye ndere ðbós gejeé ne ebwó mbó epyéé mataós ákwenege ebwó mmu.

Pōl anene Filemōn mmye nnó ase Onesimos

⁸ Ndere me nlú muú dentós Jisós Kras nkage garé wó ne utóó ba nnó wó pye genó eyigé ðbós mampye, yémbó mpyeé fó mbó. ⁹ Ndere elúmbó, nnene elé wó mmye né gejeé eyigé débós ne ate. Me Pōl nnene wó mmye ndere muú kpaá wye ne muú ayi akpene deno gétúgé Kras Jisós. ¹⁰ Nnene wó mmye nnó wó ogé meshwe ne maá wa Onesimus. Nge ji ndere maá wa gétúgé mpye ji afyéé metós ne Kras gébégé nlú né gepúgé deno. * ¹¹ Mbé mbe ji abó alú gebyanjkwógé muú né eta wyeé. Ne nana alu muú melóméló né eta wye ne eta wa.

¹² Me ntáme ji nnó akere eta wye. Elú me éké mbwii metós wa ne ntáme mbó eta wyeé. ¹³ Mbó nké mbele ji abe fa ne me, ase melu wye mampógé me ndere nlú né deno gétúgé abya melóméló. ¹⁴ Yémbó nkelegé fó mampye genó gefo eyigé wó ðla mbós mbe akame wó. Mpyembo, nnó yé aké apye genó mampóó me, apye ndere metós wyeé egarege, ékágé ebe nnó me ne njmerege wó mekpo mme.

¹⁵ Ndófo Onesimos alyaa wó né mboó gébé nnó ji amage kere eta wyeé enyú debe ne

ate teé kwyakwya. ¹⁶ Mbé mbe ji abó alú mefwé wye, yémbó nana anea geme apwó mefwé néndé alá nte menjme wye gétúgé ji ntó afyéé metós ne Kras. Me mbós gejeé ne ji dós, yémbó ushuú gejeé eyigé ðbós nye ne ji gejamé kpaá gepwó amu néndé ji alú nte mekwaá ne nte menjme wye ayi afyéé ntó metós ne Ata.

¹⁷ Ndere elúmbó, mbógé ose me ndere nte muú utóó Ata, achwógé, se ji amu apea wye ndere me mbó nchwógé osele me. ¹⁸ Yé apye wó genó gefo gebo, yé anye elé wó ujwós, gii me. ¹⁹ Elé me mbós Pōl ne nsamé ne ebwó wa ngarege wó nnó nkwalé wó ujwós bimbó. Mmège fó nnó yé wó mbós ogbarege me ujwós né genwá jyeé. ²⁰ Ndere elúmbó, menjme wa, né gétúgé mabó Ata pye me galógáló. Pye metós ego me ndere nte menjme ayi afyéé metós ne Kras.

²¹ Ne me nkaá wawálé nnó ndere me nsame njwe yina apye nye wye ndere me njós. Ne apyéé nye yé genó eyi gepwós eyigé me ngii. ²² Genó eyigé cha eyigé me mmage gbéé gelú nnó, akwye melu né maá gepúgé ankéé bele eta wa. Me nnere metós nnó Ata awuú nye mtyemenene nyú, apye me ntané deno nkeré eta nyú.

²³ Epafras nte muú ayi akpene deno gétúgé Kras Jisós abó enyú matame. ²⁴ Wye mbó ntó ne Makos, Aristakos ne Damas ne Lukase áló enyú matame. Ebwó alú áte anjme abi ápyeé utóó Ata.

²⁵ Nnenemmye nnó Ata Jisós Kras álérégé enyú galógáló.

* **1:10** Elú wawálé nnó: Mabó Onesimus matene nnó muú yi áchwós ne nsa.

ÑWE ayi ásamé mbaá bɔ́ Hibrus

Mekomejɔ́ ayi Esɔ́wɔ́ apye maá wuu agaré

¹ Nyá mbembe Esɔ́wɔ́ apye bɔ́ ekpavé bií ágaré ukwené ante sé mekomejɔ́ wuu ndɔ́, ndɔ́ ne ndɔ́ né mati ufɔ́ ufɔ́. ² Ne nana ayi mme achwɔ́ bye, Esɔ́wɔ́ apye maá wuu agaré esé mekomejɔ́ wuu. Maá wuu yina ntó ne ebwɔ́ ne ji akwyéé yéndégenó fa mme chóncho. Ji ne Esɔ́wɔ́ ábélé nnó abe menyéé geteé unó uko ebi ji awyaa. ³ Elé maá yina ne apyéé gekpékpéé ngo Esɔ́wɔ́ ágenege. Ndere ji alú, mbántó ne Esɔ́wɔ́ alu né mati mako. Mekomejɔ́ wuu awyaa utó ne élé mekomejɔ́ wuu yina ne apyéé nnó yéndégenó eyigé akwyéé gekene cháñéné. Ji anerege mampye genó eyi gépyeé Esɔ́wɔ́ ashwanége gabo ayi bɔ́ apyéé, afé mfaánebuú, ne ajwólé né melú énogé né ege ebwɔ́nye Esɔ́wɔ́ Muú anjé Apwɔ́s amu.

Maá Esɔ́wɔ́ anjé geme apwɔ́ makiénné Esɔ́wɔ́

⁴ Ndere elúmbɔ́, Esɔ́wɔ́ apye maá wuu anjéa geme apwɔ́ makiénné jii wye ndere mabɔ́ ami Esɔ́wɔ́ achyéé ji málómé mapwɔ́ ami bwɔ́. ⁵ Esé dékaá mbɔ́ néndé Esɔ́wɔ́ ajɔ́ fɔ́ ne ekiénné fɔ́ nnó, “Wɔ́ ɔ́lu Maá wa, fina nla Nte wye.” Esɔ́wɔ́ ajɔ́ yé ntó ató ne ekiénné fɔ́ nnó, “Me mbés nye Nte wuu ne ji abéé nye Maá wa.” ⁶ Ne gébégé Esɔ́wɔ́ atóme maá mbe wuu fa mme ama jɔ́ aké, “Gógé makiénné ya ánogé ji.” ⁷ Ge genó eyigé ajɔ́ atómé ne makiénné Esɔ́wɔ́ aké, “Esɔ́wɔ́ apyéé makiénné jii álu eké mbyo ne apye baá utɔ́ bimbɔ́ álu eké manómé mewé.” ⁸ Yémbɔ́ ajɔ́ ató ne Maá wuu aké, “É é Esɔ́wɔ́, gefwa jye gebéé te kwyakwya ne kwyakwya, ɔgbarege nye gefwa jye né meti ewé elú cho ne melómél. ⁹ Wɔ́ ɔgbɔ́o ne genó eyi gelú cho ne ɔpaá gepɔ́gé bɔ́ abí alá ábelegé mabe Esɔ́wɔ́. Ge ula bi me Esɔ́wɔ́, muú nlú Esɔ́wɔ́ wye njyaa wɔ́ nnó ɔbe ne ngo yi apye metɔ́ ɛgɔ́ wɔ́ epwɔ́ ate ájéé byéé.” ¹⁰ Ama jɔ́ ntó ne maá wuu aké, “Wɔ́, Ata, né ula ulɔ́ akwyéé mme, ne akwyéé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu jye. ¹¹ Unó bina uchɔ́gé nye né meso gébé, ne wɔ́ mbɔ́ ɔbéé nye te kwyakwya. Ubi uko ugboó nye manaá eké ukwene mandéé, ¹² ne wɔ́ ɔkɔ́ nye ubi ntó eké gekwenege nkú ne ɔkwórégé nye ubi eké muú akwórégé ukwene mandéé ne ayi make. Yémbɔ́, wɔ́ mbɔ́ ɔkwórégé fɔ́ ne genwá jye gebyeé fɔ́ te kwyakwya.” ¹³ Esɔ́wɔ́ ajɔ́ fɔ́ ne ekiénné wuu fɔ́ genó eyigé ji ajɔ́ ne maá wuu nnó, “Jwólé fa né ege ebwɔ́nye wa, kpaá te mpyeé bɔ́ mawáme byéé akwene eké gelu eyigé ɔnérege uká byéé mfaa.”

¹⁴ Ne makiénné Esɔ́wɔ́ ako ulú le mandoó ayi ápyeé utɔ́. Esɔ́wɔ́ atámé nnó ápóogé bɔ́ abí Esɔ́wɔ́ áwenege nye gemége bwɔ́.

2

Fyegé mekpo né wáwálé ayi déwuu

¹ Te ndere esé dékaá unó bina debɔ́ mamfyegé mekpo né ubi cháñéné nnó ékágé deno mewaa. ² Esé dékaá nnó mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ ayi makiénné jii ágaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne bɔ́ abí alá bélé ji wɔ́ ne abí ató ntó mekpo, agé wye éfwyale ewé ekwane ne ebwɔ́. ³ Ndere elúmbɔ́, mbɔ́gé esé abí déwuu gekpékpége mekomejɔ́ Esɔ́wɔ́ ayi áwenege gemége bɔ́, debyage ji, dépyeé mbɔ́ nnó ne esé débo éfwyale? Ata jimbɔ́s ne abɔ́ mbe ágaré bɔ́ mekomejɔ́ yina, ne bɔ́ abí áwuu ndere ji ágarége apye esé dékaá nnó alu wáwálé. ⁴ Ne Esɔ́wɔ́ alere ntó esé cháñéné nnó mekomejɔ́ yina alu wáwálé né gepɔ́gé ufelekpa ebi upyéé bɔ́ alá mano mekpo fuú ne unó ebifɔ́ ufɔ́ ufɔ́ ebi ulerege utó bií. Ne achyéé ntó ufɔ́ ufɔ́ échye ewé etanege mbaá Mendoó Ukpea mbaá bɔ́ bií ndere ji ákélé.

Elé Jisɔ́s ne awenege gemége sé

⁵ Ge, genó eyigé esé déjógé détome ne geji gelu nnó: Makiénné Esɔ́wɔ́ fɔ́ wɔ́ Esɔ́wɔ́ ábélé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achwɔ́ wɔ́ ⁶ Né mbaá melu fɔ́ né mmu ñwe Esɔ́wɔ́ ása lé nnó, “É é Ata Esɔ́wɔ́ mekwaá alú kpe ndé genó ayi ɔtéé ji, gebyanjkwɔ́gé nte mekwaá ayi wɔ́ ɔkpege alu waá? ⁷ Né mbɔ́ó gébé, ɔpye fɔ́ ji anjéa yé geme dɔ́ eké makiénné jye wɔ́, yémbɔ́ ɔfwa ji ne ngo ne énogé eké mfwa. ⁸ Wɔ́ ɔfyé yéndégenó né amu jii. Asá né mmu ñwe Esɔ́wɔ́ nnó, Esɔ́wɔ́ afye yéndégenó né ammu jii.” Ebyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepɔ́. Yémbɔ́ esé delú dange mbɔ́ nnó yéndégenó gelu né amu jii. ⁹ Yémbɔ́ élé Jisɔ́s ne esé dége-ne. Né mbɔ́ó gébé, Esɔ́wɔ́ ábélé ji né melu ewé éla enjéa yé geme eké ewé makiénné jii wɔ́. Esɔ́wɔ́ apyembɔ́ nnó gétúgé galógál ayi ji alerege, Jisɔ́s ágéé éfwyale agbo gétúgé bɔ́ abí. Gétúgé éfwyale éfwyale Jisɔ́s agene ne negbo eniné ji agboó, ne Esɔ́wɔ́ afwa ji ne ngɔ́ ne énogé ndere mfwa. ¹⁰ Esɔ́wɔ́ ne akwyé unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene cháñéné. Ndere ji apye nnó gejamégé bɔ́ abé baá bií abɔ́ ngo, elú galógál nnó ji apye muú ayi ánénege ebwɔ́ meti áwené gemége bwɔ́, ágé éfwyale nnó akwane né yéndé meti mambé muú ayi ákágé pye ebwɔ́ ábɔ́ genwá.

¹¹ Jisɔ́s muú apye nnó bɔ́ abe pópó chóncho ne bɔ́ abí ji apye ebwɔ́ álu me pópó, ebwɔ́ ako alu baá Nte ama. Ge ula bi mmye éla gboó fɔ́ ji mankú ebwɔ́ nnó anjme bií. ¹² Ajɔ́gé aké, “Mpye nye anjme ba akaá gekpékpége muú ayi wɔ́ ɔlu. Mfegé nye wɔ́ né echomele bɔ́ byéé.” ¹³ Ama jɔ́ aké, “Elé

Ɛsɔwɔ ne nliɛ mmye ne ji,” ne ama jɔɔ ntɔ aké, “Gé me na ne baá abi Ɛsɔwɔ achye me.”

¹⁴ Te mbaá baá bií bimbɔ, ɛbwɔ ako alu akwaá, getú eyigémbɔ, Jisɔs jimbɔɔ abwólé mekwaá alá éké ɛbwɔ nnó ji agbo akɛ ne negbo nni áchɔ utɔ muú ayi apyɛé nnó bɔɔ ágbɔ. Ne muú yimbɔ elé danchɔmeló. ¹⁵ Ndere ápyembɔ, ápye nnó bɔɔ áfɔ́ǵé sé negbo né genwáge bwɔ geko, elé ɛbwɔ abɔ álu afwe mbaá negbo gétúgɛ abɔ afɔɔ neni. ¹⁶ Esé ako dékaá chánéné nnó Jisɔs achwɔ lé nnó apɔ́ upyáne Abraham, achwɔ fɔ mampɔ́ makiénné Ɛsɔwɔ wɔ. ¹⁷ Ge genó eyigé gepye ji abwólé ntó mekwaá alá éké aɲme bií né yéndé meti mbo, nnó abe etukpe ampɛé upe Ɛsɔwɔ, ewé egne bɔɔ meshwe, ne muú ákágé neré metɔɔ ne ji nnó ji achyɛé gepɛ gétúgɛ gabo ayi bɔɔ ápyɛé. ¹⁸ Ji ákágé wené gemge bɔɔ abi mmuameno ábanegɛ ɛbwɔ nana néndé mmuameno abɔ abané me jimbɔɔ ne age efwyale.

3

Jisɔs aɲéa gemɛ apwɔ Mosis

¹ Aɲme ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntɔ enyú. Ndere elúmbɔ, pege gefǵé muú ayi Jisɔs alú, ji alú ngba ne etukpe né depɔré Ɛsɔwɔ etiré esé défyéé metɔɔ wye ne déjǵé. ² Ji apye utɔɔ bi Ɛsɔwɔ achye ji metɔɔ ema wye ndere Mosis ntɔ apyɛé né gepúgɛ Ɛsɔwɔ. ³ Yémbɔ, Jisɔs akwáné mambɔ énoǵé apwɔ Mosis wye ndere bɔɔ ánoǵé muú ayi áténé gepú apwɔɔ gepú eyigé ji áténé. ⁴ Elú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbɔ, muú ayi apyɛ yéndégenó elé Ɛsɔwɔ. ⁵ Mosis apye utɔɔ bií uko né gepugé Ɛsɔwɔ metɔɔ ema, ndere maá utɔɔ Ɛsɔwɔ. Utɔɔ bií bimbɔ utene mbaá unó bi Ɛsɔwɔ apyɛé nye nnó bɔɔ ákaá né meso gébé. ⁶ Yémbɔ Kras apye nya utɔɔ bií uko né gepugé Ɛsɔwɔ metɔɔ ema ndere Maá Ɛsɔwɔ. Esé delú bɔɔ gepu eyigémbɔ mbǵé dégbarege matɔɔ sé chánéné ne dénerge ntɔ wye metɔɔ táǵétáǵé te kwyakwya né unó bi débɔɔ nye.

Déǵeǵe fɔ matɔɔ

⁷ Ge ula bi Mendó Ukpɛa éǵé éké, “Fina mbǵé enyú déwúgɛ meko Ɛsɔwɔ ⁸ détoǵé fɔ mekpo ndere ukwene ante nyú abɔ ápyɛé ne Ɛsɔwɔ. Ashya mampye genó eyigé ji aǵɔ, gébéǵé ɛbwɔ ákane né mashwɔne, ákpa mekpo metɔɔ bwɔ áfɔ́wɔré ji. ⁹ Ewú né mashwɔne, ukwene ante nyú ákpélé me, áǵé unó bi me mpyɛé né usaá aɲme upea. ¹⁰ Gé ula bi metɔɔ esɔɔ me ne nje eniné mbo, ne nǵɔ nké, ‘Matɔɔ bwɔ áféréǵé fɔ unó choó yéndéǵébé ne ákágé fɔ genó eyi me nkelege nnó ɛbwɔ ápye’. ¹¹ Ne ndere metɔɔ esɔɔ me ne ɛbwɔ mbo, nkélé nké, ‘Ɛbwɔ ákpené fɔ né melu ugbeé mmye wa.’”

¹² Aɲme ba, séǵé gébé nnó, ékágé muú fɔ abe né geluage nyú ayi awya gebobogé metɔɔ ewé ji ashya mamfyɛ metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, ati meso ne Ɛsɔwɔ muú alu mebe. ¹³ Genó eyigé enyú debɔɔ mampye gelu nnó, enyú déchyege ate majyɛé yéndé bií pyege wyembɔ te mbaá delu kúú bií ebiɔ́ nnó fina nnó ékágé yé gabo fɔ ábwólé enyú détoǵé mekpo ne Ɛsɔwɔ. ¹⁴ Kágé nnó esé ne Jisɔs Kras delú muú ama, mbǵé déǵbare metɔɔ ewé débɔɔ mbe défyɛ ne ji ne eshye kpaá te dékwánégé kwyakwya. ¹⁵ Wye ndere dékuú nye me, déǵéǵé fɔ nte genó eyigé aǵɔ nnó, “Fina mbǵé déwúgɛ meko Ɛsɔwɔ, détoǵé fɔ mekpo, ndere ukwene ante nyú apyɛ gébéǵé átoó mekpo ne ji.”

¹⁶ Ndé bɔ abɔ áwuú meko Ɛsɔwɔ ne áshyá mampye genó eyi ji áǵɔɔ? Elé bɔɔ ako abi Mosis abɔ áferé nya ɛbwɔ né melo Ijip. ¹⁷ Ndé bɔɔ abi metɔɔ esɔɔ nya Ɛsɔwɔ ne ɛbwɔ né usa aɲme upea? Elé bɔɔ bi ápyɛé nya gabo áǵboó né mashwɔne. ¹⁸ Ndé bɔɔ Ɛsɔwɔ abɔ kélé nnó ɛbwɔ akpéné fɔ né melu ugbeé mmye wuú? Elé bɔɔ bi alá ákamé nya mampye genó eyi ji áǵɔ wɔ. ¹⁹ Mbɔ ne esé déǵéné nnó, ɛbwɔ ákágé kpe fɔ né melu ugbeé mmye gétúgɛ alá áfyɛ metɔɔ ne Ɛsɔwɔ wɔ.

4

Ɛsɔwɔ anyémɛno nnó achyege bɔɔ bií ugbeé mmye

¹ Menomenye ewé Ɛsɔwɔ anyé nya ne esé bi dékpane nye né melu ugbeé mmye wuú élú. Ndere elúmbɔ, séǵé gébé nnó ékágé muú nyú fɔ akwe meti, áǵɔ mpa wuú nnó ákágé nkpe fɔ né melu ugbeé mmye ewémbɔ. ² Esé ntɔ déwuú abya melóméló wye ndere ɛbwɔ abi nya áwuú. Yémbɔ, esé déǵe nnó mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ ayi ɛbwɔ áwuú apɔ́ ɛbwɔ wɔ, néndé ndere ɛbwɔ áwuú ji ákamé fɔ genó eyigé Ɛsɔwɔ áǵaré bwɔ wɔ. ³ Elé esé bi défyɛé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ ne dékpane né melú ugbeé mmye epɔ́fɔ abi alá fyɛ metɔɔ ne ji wɔ, néndé Ɛsɔwɔ aǵɔ aké, “Nkelé né metɔɔ usɔɔ wa nnó, ‘Ɛbwɔ ákpane fɔ né melú ugbeé mmye wa kanja.’” Yéle ji aǵɔ mbɔ, abɔ annere me utɔɔ bií ne akwyéé melú ugbeé mmye te gébéǵé ji akwyɛ mme. ⁴ Esé dékaá nnó, melú ugbeé mmye élú wye néndé né melú fɔ né ɲwe Ɛsɔwɔ áǵɔ ato ne ndɔ yi agbeé ekeneama nnó, “Ɛsɔwɔ annerege utɔɔ mme mankwye agbeé mmye né utɔɔ bií uko né ndɔ ayi agbeé ekeneama.” ⁵ Né melú ɲwe ewé dékuú nye aǵɔ wye áké, “Ɛbwɔ ákpéné fɔ né melu ugbeé mmye wa.” ⁶ Ndere elúmbɔ, élú wye mme fuú, nnó bɔɔ bifo ákpane nye né melu ugbeé mmye ewémbɔ. Yémbɔ bɔɔ bi ábɔɔ mbe áwuú abya melóméló yina ákpeé wye wɔ gétúgɛ alá ápyɛé genó eyi Ɛsɔwɔ aǵɔ. ⁷ Getú eyigémbɔ, Ɛsɔwɔ ábélé bií bi fɔ, ne ákuú bií ebi mbo nnó fina. Ne te nya, Ɛsɔwɔ

apye Dēvid agāre mekomejōs ndere dēbōs mē mbe dēwuú né mekomejōs yimbō nnō, “Fina, mbōgé enyú dēwuúgé meko Ešōwō dētōgé mekpō.”

⁸ Mbōgé bōs bi Joshua abō áselé ákpene melō Kanāan abō nyá ugbeé mmye wáwálé mbō Ešōwō ámá jōs se ató ne bií ebicha wō. ⁹ Ewēna eléré nnō, bií ugbeé mmye ebifō úlú gilí wye bōs Ešōwō. ¹⁰ Yéndémúú ayi akpene né ugbeé mmye Ešōwō agbégé ntó mmye né utōs bií wye ndere Ešōwō agbeé mmye gēbégé annere mankwē mme. ¹¹ Ndere elúmbō, dēmmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ewémbo nnō ekágé muú se fō atōó mekpōo ne Ešōwō ndere bōs Isrēli áto mekpō ákwéne nyá.

¹² Mekomejōs Ešōwō alú mebe ne awyaa úto. Achyaa apwō yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwōne mbaá genwáge mekwaá géchónēge ne mendóo wuú. Akwōnege mbaá yi ufere ne dēfōs dechonege. Alerege unō bi úlú cho ne ebi úlú gyeé, ebi mekwaá aferege né metáó wuú ne ebi ji akelege mampyegé. ¹³ Ye genó gefō eyigé Ešōwō akwe eyigé gelu bibíí né ame Ešōwō gepó. Ešōwō agene yéndēgenó chánéné ne elé eta wuú ne esé dégarégé nye yéndēgenó eyigé esé dépyéé.

Jisōs alu gekpēkpégé etukpe Ešōwō

¹⁴ Esé déwyaá gekpēkpégé etukpe muú aye koó né mfaánebuú ájyē né mbaá ayi Ešōwō alu. Etukpe ewémbo élé Jisōs, Maá Ešōwō. Ndere elúmbō, dégbaré unō bi esé défyē metáó wye ne eshye. ¹⁵ Etukpe Ešōwō sé epófō muú yi alá ákágé gé fō esé meshwe gēbégé genó geké géjwerege esé mampyē ne ji alu muú ayi akpene né yéndé gefōgé mmuameno eké esé, yémbō yi apye gabo wō. ¹⁶ Ndere elúmbō, déjye tágetágé kwókwalé ne gelu eyigé Ešōwō ajwōlege wye alerege bōs galágáló nnō ji age esé meshwe ne alerege esé galágáló yéndégébé eyigé genó geké gelií esé.

5

¹ Ajyaa yéndé etukpe Ešōwō né geluage ákwaa nnō ji atene mbe né deporé Ešōwō. Achyegé echye ne nnō apyēge upe mbaá Ešōwō gétúgé gabo yi ebwō ápyéé. ² Akágé ndere asélé depō peré ne bōs abi alá kágé ye genó abi anome mewaa né deporé Ešōwō néndé jimboó ntó, unō ebifō ujwerege ji mampyē. ³ Gé ula bi ji abōs mampyegé upe mbaá Ešōwō gétúgé gabo awuú jimboó ne ayi bōs ntó. ⁴ Muú ákágé jya fō gemē jii nnō abe etukpe Ešōwō gétúgé akelege mambō énogé etukpe. Elé Ešōwō ne abo manja ji né utōs bina wye ndere ajyaa nya Eron.

⁵ Wyēmbō ntó ne elú, epófō Kras jimboó ne asélé ngō afyē né gemē jii nnō abe etukpe wō. Elé Ešōwō ne ajōs ne ji aké, “Wō olu Maá wa, fina me nla Nte wye.” ⁶ Ajōs ntó né melu ewé

fō aké, “Olu mampyē upe Ešōwō te kwyakwya wye ndere ajōs atome ne Melkisēdek.”

⁷ Gēbégé Jisōs alu fa mme, annemmye. Akpa Ešōwō geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnō Ešōwō muú ákágé fere ji né negbo apōs ji. Ešōwō awuú mmyemenēne jii néndé Jisōs ashulege gemē mme anógé ji. ⁸ Ye élé Jisōs alú Maá Ešōwō agi wye manwuúgé ne Ešōwō né efwyale ewé ji agéné. ⁹ Ešōwō ápyégé ji ákwánégé mambē etukpe wuú, ji alá muú yi apyē bōs bi áwuú ne ji ábōs genwá eyigé gela gebye. ¹⁰ Ne Ešōwō afyē ji nnō abe etukpe wuú gefōs eyigé Melkisēdek alú.

Ekágé délya mamfyēge metáó ne Kras

¹¹ Esé déwyaá gejámege unō bi debōs mangaré enyú gétúgé mecho ewé, yémbō ejwerege esé mampyē enyú dékaa néndé enyú dékágé fō genó wáwá. ¹² Né gēbé eyigé na, enyú debōs delú mambē anleré mbaá bōs abifō, yémbō elu wye eké bōs fō ábo manlerégé wye enyú unō lerégé, ebi muú abōs mbe ágií né mekomejōs Ešōwō. Enyú delu eké bōs abi alu nyuú élé nēmbē depō ndere bōs abi ákwane manyé menyēé mbōs. ¹³ Yéndémúú ayi alú nyuú lé nēmbē apó ne dēfōs mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gye. ¹⁴ Menyēé mbōs alu mbaá ákpakpa néndé ebwō ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gye.

6

¹ Getu eyigēmbō, délyaa yé mampélé lé unō bi debōs mē mbe dékaa né deporé Kras, déjye mbe nnō débené mankaagé unō chánéné. Débōs sé manselé gēbé déjōgé unō bi débōs mē mbe dékaa né deporé Ešōwō etire défyēé metáó wye ne etire détime nnō muú abō mankwōre metáó wuú alya unō bi uchwāó lé ne negbo. Déké dépyéé mbo, elú wye eké démagé fyē mbo lé nebōme gepú enine débo défyēé mē. ² Dekaa mē ndere awyage bōs manaá Ešōwō ne ndere annerege muú amu mekpō ajé ji. Dekaa nnō Ešōwō apyēé bōs akwilé né negbo ne ndere Ešōwō asōs mpa bōs déma te kwyakwya. Délyaa unō bina depēle mbe, mbe. ³ Mbōgé Ešōwō apógé, esé depyē nye wyēmbō.

⁴ Ula bi debōs manjye mbe úlú nnō, epófō kōkōgé nnō dépye bōs abi átíí meso ne Ešōwō ama kwōré matáó bōs. Ufō bōs bina ame abō ákaa mē ebwō né deporé Ešōwō ne áfworé mē echyē ewé Ešōwō achyēge, Mendóó Ukpea ntó echwō ebwō mmye. ⁵ Ne age nnō mekomejōs Ešōwō alōme, ebwō ákaa ntó utó bi Ešōwō alerege nye né mme meke yi achwāó. ⁶ Mbōgé ufōs bōs bina átigé meso ne Ešōwō epófō kōkōgé nnō apyē ebwō ama kwōre matáó bōs néndé elú wye eké ebwō álú wōme wye Maá Ešōwō né gekwa ne

7

áchyeye ji mekpo unós né mbe ushu bós ako ne áwane mbo lé gemege bwó.

⁷ Manaá akwégé, ne melu mme ényúgé manaá dós ne mbwe ayi ápéné wye awene chánéné mbaá muú yi apye utós wye. Ebyennó Esowo ajé lé nye melu mme ewémba. ⁸ Ne mbógé melu mme ewémba ewéne lé byabya ne meshii, ebyennó elome fós ne elá gachye Esowo achó ewu ne kwyakwya asós ewú né mewe.

⁹ Anme sé, ye elé dejógé mbo, esé dekaá wáwálé nnó enyú dekéne chánéné né unó bi dépye ndere bós abi áwane gemege bwó. ¹⁰ Esowo alú cho yéndégébé. Ajigé fós enyú nté né utós ebi enyú dépye. Delere nnó enyú dégbóo ne ji ndere enyú depó ate anme nyú ne delu pye wyembo. ¹¹ Esé dékelege nnó yéndemuú nyú ámmuámé mampyege utós bíi ne eshye ne akpane gechye wyembo kpa te kwyakwya. Deké dépyeé mbo, dékágé unó bi enyú dénerge metós wye degilé. ¹² Dékelege fós nnó enyú debwalé ebwá. Ségé lé gekágé nékéné bós abi áfyéé metós ne Esowo, akógé ntó metós ne áselé genó eyigé Esowo anyémeno nnó achyeye ebwó.

Menomenye Esowo epyeé esé dénerge metós né unó bi ji anyémeno

¹³ Ne gébége Esowo anyeé nya meno ne Abraham akélé geme ji nnó ji apye genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé gétúgé muú ayicha alá pó sé ayi anea geme apwós ji ayi ji akage kelé ji. ¹⁴ Esowo anyémeno ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nye wó nchye wó ntó gejamégé upyáne.” ¹⁵ Mbo ne Abraham akógé metós agilé kpa te agene unó bi Esowo anyémeno nnó achyeye ji. ¹⁶ Bós áke akélégé, áselé mabo muú ayi anea geme apwó ebwó ne akélé. Akelege mbo, yéndé mbeé ayi ebwó anye asógé ne akamé nnó mecho ewémba elú wáwálé. ¹⁷ Esowo ntó akelege nnó ji apyeé bós abi áselé nye unó bi ji anyémeno manchye ebwó akáa chánéné nnó wáwálé ji akworege fós metós wuu. Ge ulá bi ji akélé lé mabo amii jimbó manlere nnó, ji apye nye genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé. ¹⁸ Mbo ne elú, dewyaá unó upea. Unó bina ulú nnó Esowo anyémeno ne akélé. Unó bina ukworege fós ne ji ákage byó fós gebyo. Ubi upye matós sé ábénége nno, esé bi deboó efwyale débií ne Esowo, dégbarege matós sé, dénéregé matós né unó bi esé dekaá nnó degene nye né meso gébé. ¹⁹ Unó bi esé dénerge metós wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpòkove ágbarege ekpe, nnó dépere uka sé mme chánéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Esowo. ²⁰ Jisas jimbó abó me mbe afé ewuú né gétúgé sé gébége ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefós eyigé Melkisedek alu.

Depó etire Melkisedek alu mampye upe Esowo

¹ Melkisedek yina alu nya mfwa melo Salem, ne mampye upe Esowo ayi anea apwó amu. Ne gébége Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji. ² Ne Abraham akaré unó uko ebi ji afós né mewáá bee né malu afya, achyeeé ji melu ema. Unó ulú upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbe gelú nnó, mabo mií matené nnó, “Mfwa ayi apye depó etiré delu cho.” Eyigé gepye unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé eténe nnó, “Mfwa ayi achwós né neso.” ³ Né mmu nwe Esowo, mbaá fós apó ayi ásámé mabó nte wuu ne mabo mma wuu, yé lé ami ukwene ante bíi. Bíi bi ábyené ji ne ebi ji agbo, ye muú fós akáá wó. Ji alú eké Maá Esowo ne ji alá wye mampye upe Esowo te kwyakwya.

⁴ Gege yé gefó eyigé Melkisedek anea geme. Abraham muú abó alú gekwenege nte bós Isréli, achyeeé Melkisedek melu unó ewéna ema. ⁵ Né mbaá upyáne Levi ebwó abi alú amppe upe Esowo, ebe Mosis ejós nnó, ábó manse melú unó ewémba mbaá bós Isréli. Ewéna etene nnó, áse unó bina mbaá bós melo bwó, yelé elú wáwálé nnó, ebwó ako alu upyáne Abraham. ⁶ Melkisedek apó fós muú ntoné Levi, yémbó Abraham jimbó akaré unó bíi achyeeé ji melu ema. Melkisedek ntó ajé ji, muú Esowo anyémeno ne ji. ⁷ Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifó anea geme apwó muú ayi ji ajéle. ⁸ Né mecho amppe upe Esowo abi alú upyáne Levi, abi áselé melu ema né malu afya, alú lé akwáá abi agbo. Yémbó, né mecho Melkisedek muú asélé melu ema né malu afya, ji alú muú yi alá gbó fós, wye ndere nwe Esowo aleré. ⁹ Ndere Abraham achyeeé nya melu unó ema né malu afya mbaá Melkisedek. Esé dékágé jós nnó Levi ntó ne achyeeé ewú. ¹⁰ Esé dékágé jós mbo, néndé, gébége Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manoó Abraham, gekwenege nte wuu.

Jisas alú wye eké Melkisedek

¹¹ Gébége Esowo ajyaá Levi ne upyáne bíi nnó abe amppe upe ne ale chye ebe ewé ekene ne utós amppe upe. Ne, mbógé ebo ebe nnó utós bwó ukágé pye nnó akwáá akwane ndere Esowo akelege, mbo Esowo ama kelesé mampye upe ayi cha ayi alú gefós eyigé Melkisedek wó. Yémbó Esowo ajya gefoge mampye upe yi cha ayi alá tané fós né ula gepú Erón, mpyáne Levi wó. ¹² Ne ákwóregé ntoné amppeé upe Esowo, abó mankworé ntó ebe. ¹³ Muú yi déjógé unó bina détómé ne ji, atané né ntoó eniné cha. Yé muú fós né ntoó eníí alu dambé mampye upe Esowo ayi apyeé upe né gelú. ¹⁴ Esé dekaá chanchá nnó Ata

sé atané né ntoné Juda. Mosis ajoó yé genó gefó átó nnó ampýéé upe Esówo atanegé né ntóó eniné mbó wó.

¹⁵ Genó eyi gepýe gema gepýe esé dégene chánchá nnó ebe ekwóré lé manchwo ayi mempye upe Esówo ayicha ayi alú gefóó eyigé Melkisédék achwó nana. ¹⁶ Ji alú mempyéé upe, epófo ndere ebe ewé etome ne ntoné ampýéé upe Esówo ajoó. Ji alú mempyéé upe Esówo gétúgé utó genhá jii eyigé muú alá kagé cho geji. ¹⁷ Wye ndere ajoó atome ne Jisós aké, “Wó olú Mempye upe te kwyakwya gefóó eyigé Melkisédék alú.” ¹⁸ Até gekwenege ebe éla bába neídé lóó joo né epófo ne ncha. ¹⁹ Ebe ewémbo ékágé pye fo bós akwane ndere Esówo akélege. Nana genó eyi gelome gepwóó gechwó. Geji ne esé dénerge metóó wye, ne geji ne gejame esé debye kwókwóle ne Esówo

²⁰ Genó eyigé fo eyi dégbége mfaa gelu nnó, gébége Esówo apye Jisós alaá mempyéé upe, akelé mempye upe yicha apó sé ayi Esówo akelé. ²¹ Yémbo Jisós alú mempye upe Esówo gétúgé Esówo akélé ajoó ne ji nnó, “Ata annyemeno wáwále ne akwené fo menomenyéé wuú, ‘Wó olu mempyéé upéé Esówo te kwyakwya.’” ²² Ne gétúgé Esówo akélé mbó, Jisós ne aténé ndere muú ayi alerege nnó menomenyéé meke elome epwóó gétúgé elú te kwyakwya.

²³ Genó eyigé fo gelú nnó, ampýéé upe abi atané né ulaá gepú Levi ája nya daó neídé negbo nesóó nya ebwó, ábeé sé wye mampýege utóó bwó. ²⁴ Yémbo gétúgé nnó Jisós agboó fo, ji apýéé utóó ndere mempye upe Esówo te kwyakwya. ²⁵ Ndere elúmbó, Jisós awyaá utó nana mamferé bós ako né efwyale gabo dámaa te kwyakwya abi akoógé né amu jii ne achwóó mbaá Esówo. Ji alu mebe te kwyakwya nanaemmye mbaá Esówo gétúgé bwó.

²⁶ Ji alú gefóge etukpe Esówo ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fo ji ndo. Apó fo ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bós ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaa mfaa. ²⁷ Jisós abóó fó mampýe upe mbaá Esówo yéndé bii ndere matúkpe ampýéé upe apýéé wó. Ebwó abóó mbe apýe upe gétúgé gabo bwó ne apýe ntó gétúgé ayi bós bifo. Yémbo Jisós apýe gepé ejii mbaá Esówo damaa mecho ebye gébége ji achýéé gema ji agboó. ²⁸ Ebe Mosis ejya lé akwaá, abi akágé pye gye nnó abe matúkpe Esówo. Yémbo mekomejós ayi Esówo akele, akele gébége áfyéé me ebe Mosis. Mekomejós yimbó ne ájyaá Maá nnó akwane te kwyakwya mambe etukpe ampýe upe.

8

Jisós ne alu etukpe menomenyéé meke

¹ Memma mecho ewé déjógé mbó elú nnó: Esé déwyaá gefóge etukpe ewéna. Ji ajwólé né melu enógé né egebe ebwonye Esówo Muú anea Apwóó amu né mfaánebuú. ² Eféé ne ji apýéé utóó bii né mmu mákilé Esówo né mmu maá geto ayi wáwále. Ata ne akwýéé maá geto wú epófo akwaá.

³ Afýéé yéndé etukpe nnó achýége ehye, apýege ntó upe mbaá Esówo. Mbóntó ne etukpe ewé sé abóó mambe ne genó eyigé ji achýége mbaá Esówo. ⁴ Mbógé ji abó ábe fa mme, mbó ji abó abéé yé mempyéé upe Esówo chácha néndé ampýéé upe álu me abi achýége ehye mbaá Esówo ndere ebe ekelege. ⁵ Utóó ebi ebwó apýéé né melu ewémbo ulú elé dendore unó bi apýe né mákilé Esówo né mfaánebuú. Esé dékaa mbó néndé gébége Mosis alú mantene maá gepúge Esówo, Esówo ajoó ne ji aké, “Se gébé nnó apýéé yéndégenó gebe wye gefóó eyigé me nleré wo né mfaa mekwe.” ⁶ Yémbo utóó Jisós unea gema upwóó ebi ukwene ampýéé upe, wye ndere menomenyéé meke wuú ewé echome bós mashu ne Esówo elome epwóó ewé gekwene. Gétúgé etene mbaá unó ulóuló ebi Esówo achýege nyc.

⁷ Mbógé gekwenege menomenyéé ékágé pye nnó bós akwane ndere Esówo akélege, mbó amágé kele sé ewé chá. ⁸ Yémbo Esówo ágege nnó bós bii apýéé gýéé, getú eyigémbo ne ji ajoó aké, “Ata aké, gébé gechwóó nye eyigé me nnyéé nye menomenyéé meke ne bós Isrelí ne abi Juda. ⁹ Menomenyéé ewémbo ebeé sé ndere ewé me mbóó nnyéé ne ukwene ante bwó né bii bi me nsele ebwó ne amu atané né melo Ijip. Ne ndere ebwó alá pye sé genó eyigé me nnyémemo ne ebwó, me ntó nti meso ne ebwó, me Ata ne njóóge mbó. ¹⁰ Ge menomenyéé ewé me nnye nye ne ntoné Isrelí na. Né gébé eyigémbo, me nfyéé nye mabe ya né makpo bwó, nsa áji né mmu matóó bwó. Me mbeé nye Esówo bwó ne ebwó ntó abéé nye bós ba. ¹¹ Ne ye muú bwó amágé lere sé nte menme wuú, ye muú ula gepú bii ajógé sé nnó, ‘Kaágé Ata’ néndé yéndémuú manlo ne bós abi alá neta gema wó, akwane mbaá abi anea gema akaáge nye me. ¹² Ne me ngene nye ebwó meshwe né gabo ayi ebwó apýéé ne mmágé te sé gýéé ayi ebwó apýéé cháchá.” ¹³ Ndere Esówo ajoó atome ne menomenyéé meke, ebyennó ji ase nnó ewé gekwene egbo gelu. Ne yéndégenó eyi gegboó gelu, gekwóó ukoó, abelege geji baba.

9

Gekwenegé meti ewé débó dénogé Esówo

¹ Menomenyéé mbe ewé Esówo anyéé nya ne bós, ewyaá mabe ayi alerege ndere ánógé Esówo. Ne bós ntó akwýéé maá geto ayi ánógé Esówo wýéé fa mme. Akare maá geto yimbó malú apea ne makat apea. ² Né

meso ekat ewé mbe akúú ewu nnó melu ukpea. Né melu ewéna geluógé etuleka gelu wyeé ne ekpokpogele. Né mfaá ekpokpogele ewémbo ánerere ntóó bred eyi achyee mbaá Esowo. ³ Né meso ekat ewé mmu elé melu ewé akúú nnó melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako. ⁴ Ne melu ewémbo, geluó eyigé asóó elu mbaá Esowo gelu wyeé. Akwyeé geji ne gul. Mekwa menomenyee Esowo elu ntó wyeé, afyale ewú ne gul. Né mmu mekwa ewéna maá nkwo ayi akwyeé ne gul alu wyeé. Afyé menyee yimbo ayi ákúú nnó manaá né mmu. Meto Eron ewé echíí nya bya elú ntó wyeé ne ubare mataá ebi Esowo asame mabe jíí wyeé. ⁵ Unó fò upea eké makiénné Esowo ulú né mfaá mekwa ewémbo, ákúú ubi nnó bò charubim. Ubagele bwó ukwere mbaá ayi Esowo ajige nté gabo bóó. Yémbo dékage pye bóó akaá unó bina uko nana.

⁶ Akwyeé unó bina ábelégé mbo, ampyee upe Esowo akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí ápyee utóó bwó. ⁷ Yémbo ekosé etukpe ampyee upe ne ekpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wye damaa né nme. Ji aké akpene wyeé abó mamka manóó menya mampye upe mbaá Esowo nnó Esowo ajinte gabo awuú jimboó ne ayi bóó ápyee dankaa. ⁸ Ndere epyembo, Mendoó Ukpea eba elerege mbo lé nnó, te ndere maá gepú yimbo ayi mbe alú wyeé ne menombi ntó wye gbege, ye meti epófó ewé bóó ákágé kpe né mmu maá gepú ukpea ayi apwóó malu ukpea ako. ⁹ Unó bi ulumbo elé gepó eyi gelerege njene esé eniné nnó echye ewé bóó áchyegé ne upe ebi bóó apye mbaá Esowo ukágé pye fí nnó bóó abi ánogé Esowo ábé ne ufere ebi ukwane ndere Esowo akelege. ¹⁰ Unó bina utome elé ne deporé manyeé ne manyigé ne ndere muú ashwonege mmye nnó abe pópó né mbe ushu Esowo. Ubi ulú elé mabe ayi atome ne deporé manyammye ne ubyee nye gébégé Esowo apyee yéndégenó gelage geke.

Meti meke ewe debó manóge Esowo

¹¹ Yémbo Kras achwó me. Ji alu etukpe Esowo ayi achwóó ne unó ulúulú ebi ulú mbo esé né gébé eyigé na. Ji apyee utóó né melu melmélé mbaá ayi akwane apwóó maá geto ayi ampyee upe abó apyee nya utóó wyeé. Akwaá fó wó átene ji wó, mmyeke apó fí né geluage unó bi ulú fa mme. ¹² Kras akpe né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébégé ji ákpené wye, ákpa fí lé manóó menya ndere nme yé ami mpó ne ákpe né mmu wó, ji ákpa lé manóó mií jimboó ne ákpené wyeé. Akpegé ana gemage sé nnó detane né efwyale te kwyakwya. ¹³ Né menomenyee ewé gekwene, muú alá pó fí pópó aselé elé manóó nme ne ami menó mpó ne matwó maá mpó

ayi asóó né mewé ameeé ji né mmye nnó abe pópó ndere Esowo akelege. ¹⁴ Ne mbógé manóó amií ufóó menya eyina mawyaá uto na, ebyennó ami Kras mawyaá uto kpaá mampwó amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú te kwyakwya, Kras achyee gemé jíí mbaá Esowo gétúgé sé. Ji apyembo nnó ashwóné ufere sé ékágé dépyege upwyapwyané unó ne nnó esé dépyege elé utóó Esowo muú alú mebe.

¹⁵ Getú eyigémbo ne Kras ala muú ayi áchómé bóó mashu ne Esowo né menomenyee meke ewé Esowo anyee ne bóó bíí. Ji apyembo nnó bóó abi Esowo akúú, abó mejé ewé alá ebyeé fí te kwyakwya ewé ji anyémeno. Mbo ne elú néndé negbo níí eniné mbo ne nepyee nnó áféré bóó né gabo ayi nya ebwó ápyé gébégé gekwenege menomenyee.

¹⁶ Nwe getee alu wye eké menomenyee. Muú aságé nwe getee ágáregé ndere ji agbogé akarege unó bíí, alyage ubi kpaá te ji agbogé ne akaré ubi. ¹⁷ Gefógé nwe yimbo awyaá uto mbógé muú ayi asamé ji agbo. Mbógé muú ayi asame ji alá agboó wó, nwe yimbo afulé yé genó. ¹⁸ Getú eyigémbo ne manóó malá magbele mme wó, nnó menomenyee ewé mbembe ebefo ne uto. ¹⁹ Mosis agarégé bóó mabe Esowo ako, ase manóó anó mpó ne ami nme áchwaré ne manaá, abó eta maá genó ayi akúú nnó hisop ne néwú negelé anyua né mmu, ameeé né nwe mabe Esowo ne menyammye bóó ako ntó. ²⁰ Ameeé mbo ajóó aké, “Gegé manóó ami magharé menomenyee ewé Esowo anyee ne enyú, agaré nnó debele na.” ²¹ Wyeembo ntó ne Mosis ameeé manóó mimbo né maá geto ne yéndégenó eyigé asele anogé Esowo wyeé. ²² Ndere mabe yimbo alerege, elu wáwálé nnó aselé lé manóó ne apye nnó yéndégenó gebe pópó né mbe ushu Esowo. Ne mbógé manóó mala machyee mme wó, ajigé fí nte gabo.

Gepé eyigé Kras apyee géferege bóó gabo mmye

²³ Ge ula bi, asele lé manóó menya ne apye nnó unó bi ulú lé dendoré unó bi ulú né mfaánebuú ube pópó. Yémbo abó manse lé genóge upe eyi gelme kpaá gepwóó manóó menya ne apye nnó unó bi mbo né mfaánebuú ube pópó. ²⁴ Kras akpe fí elé né maá geto ayi akwaá akwyeé ne apye ejií gepé wó. Melú ewémbo elú elé dendoré melu ukpea ewé elú né mfaánebuú. Ji akpe elé né mfaánebuú neni ambóó, atene mbe ushu Esowo gétúgé esé. ²⁵ Ji akpe fí né mfaánebuú nnó apye gepé jíí ndéndo ne ndó ndere etukpe akpene yéndé nme né melú ukpea ewé epwóó malu ukpea ako manchyee manóó ami mala mapó fí amií jimboó né mbaá Esowo wó. ²⁶ Mbógé ebe nnó mbo ne

ji aboó apyeeé, mboó ji agé efwiyale ndoódo ne ndoó te ula ulooó mme. Ndere elúmba, ji achwó ndoó gamaaá né gébé eyi mme achwó kwyaaá ne achyeeé geme jii nnó áneré ne gabo. ²⁷ Elú me nnó yéndému uboó magbó demaaá, agbogé mboó agilé unooó mpa ayi Esoówo apane. ²⁸ Wye mboó ntó ne Kras agboó ndere gepe nnó aferé gejamégé boó né gabo. Ne ji amágé chwó nye ndoó yifo. Né gébé eyigé mboó achwó sé né gétúgé gabo sé, achwóó elé nnó awene gemege boó abi agilé ji alá mmyemmye bwó.

10

Gepe eyi Kras gelu lé damaaá te kwyakwya

¹ Ebe Mosis elú lé dendore unó ululóó ebi ulú manchwoó, epóóf unó bimbó ubi ambóó. Getú eyigé mbó boó aké achwóó mbaaá Esoówo upe ebi ebwó anyuarege apyeeé yéndé nme, upyeeé fó kánka nnó ebwó akwane cháñéné ndere Esoówo akelege. ² Mbógé eboó ebe nnó gefógé upe bina upyeeé nnó boó akwane cháñéné ndere Esoówo akelege, mboó boó ntó amágé tee sé mechó gabo ne abó amágé pye sé upe bimbó. ³ Yémbó upe bina ebi boó anyuarege apyeeé yéndé nme, upyeeé lé nnó boó átégé gabo ayi ebwó apyeeé. ⁴ Néndé manooó ano mpoó ne nme makágé fere fó boó gabo né mmye cháchá.

⁵ Ge ula bi gébégé Kras alu manchwó fa mme ajoó ne Esoówo nnó, “Wó akkelegé sé upe ebi boó apyeeé eta wyeé ne ehye ewé boó áchyegé. Wó okwyeeé lé menyammye ayi okwyeeé obelé nnó me nse mpye upe wye. ⁶ Menya eyi boó asooó kpógelé né geluógé upe ne ehye ewé ebwó áchyegé gétúgé gabo ayi ebwó apyeeé ukwane fó wó metooó wó. ⁷ Ne njooó nké, ‘Esoówo gé me na nchwó mampye genó eyi wó akkelege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu nme atomé ne me nnó mboó mampye.’” ⁸ Kras aboó mbe ajoó ne Esoówo aké, “Ufoó upe bi boó apyeeé ndere ebi apyeeé ne menya, yé ebi apyeeé ne umpomé yé ebe lé ebi boó ásoó né geluógé upe mampye upe eta wye ne unó bi boó achyegé gétúgé gabo bwó ukwané fó wó metooó wó.” (Yé elé ebe Mosis eké apyeeé mboó.) ⁹ Ne ama ajoó aké, “Ge me na, nchwó mampye genó eyigé wó akkelege nnó mpye.” Ndere elúmba, Esoówo aferé upe bi ukwene nnó apyeeé gepe eyigé Kras gesé malu bwó. ¹⁰ Ne gétúgé Jisooó Kras apyeeé genó eyigé Esoówo akelege, achyeeé menyammye wuu ndere gepe te kwyakwya. Getú eyigé mboó esé dela boó ukpea né mbe ushu Esoówo.

¹¹ Né gekwenege menomenyeeé ampyeeé upe Esoówo apyeeé utooó bwó yéndé bií. Anyuarege upe bimbó manané manané, yémbó upe bimbó ukágé fere fó boó gabo né mmye. ¹² Ne Kras awesé mampyeeé upe, apyeeé lé gepe gema eyi gekwane te kwyakwya,

manshwóné gabo sé. Apyeeé mboó ajwólé né melu enógé né egbe ebwónyee Esoówo. ¹³ Ne ji ajwólé wye agilé kpaá te Esoówo apyeeé boó mawámé bií álaá eké geluó eyi ji anerege uka mfaa. ¹⁴ Mboó ne elú nnó Kras apyeeé elé gepe gemaá nnó boó abi ji ashwonegé ákwane cháñéné ndere Esoówo akelege te kwyakwya.

¹⁵ Mendoó Ukpea ntó egaré esé genó eyina. Abó mbe ajoó aké, ¹⁶ Ata aké, “Gébé gekwónégé, ge menomenyeeé ewé me nnyeeé nye ne ebwó na. Me mfyeeé nye mabe ya né mmu matooó bwó ne nsame nye áji né mmu déforé bwó.” ¹⁷ Ne ama agbeeé aké, “Me ntee sé gabo bwó ne depó etiré ebwó apyeeé gyeé.” ¹⁸ Dékagé ge nnó, ajigénte gabo boó, yé ula fó ubeé sé ebi amágé pye upe.

Déchwó kwókwólé ne Esoówo débégé ne dembyo

¹⁹ Anme ba, ewéna etene nnó esé dékagé kpe tágétágé né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako, gétúgé manooó Kras ami machyeeé mme gébégé ji agboó. ²⁰ Jisooó anené me ekat ewé ékaré melu ukpea ne melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako. Anené esé meti meke ewé ewyaaá gejwá. Ekát ewé Jisooó anené mboó, etene mbaaá menyammye wuu gébégé ji agboó gétúgé sé nnó esé dekoó wye déjye mbaaá Esoówo. ²¹ Ne te ndere esé déwyaá gekpekepegé etukpe ewé epele gepúgé Esoówo, ²² déchwó kwókwólé ne Esoówo ne matooó sé mako ne défyeeé metooó ne ji gefooó eyigé déla dékagé be fo ne dembyo néndé manooó Jisooó Kras mameé me né matooó sé alá pópoó ne ágaré esé nnó delu cho. Ne áshwóné menyammye se ne manaá ami makpea. ²³ Déténé ne eshye né depó etiré esé déneré metooó wyeé ne dégarége deti. Ekágé déwé mmye néndé Esoówo anyegémeno nnó apyeeé genó, apyeeé geji. ²⁴ Dékelégé meti ewé défyeeé ate anme eshye nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulooó melu. ²⁵ Délyagé fó mankene uchome boó Esoówo ndere boó abifo ályaaá esé déchome wye mmye, défyeeé ate eshye, ushuu chacha ayi dégene mboó nnó bií ebi Ata achwóó ula kwókwólé.

²⁶ Néndé mbógé déké dépyeeé wye gabo kpékpé ayi dékaaá me wawálé ayi mekomejooó Esoówo álerege, gepe eyigé chá gepoó sé eyi gekagé fere esé gabo né mmye. ²⁷ Genó eyi degile ne efoó metooó elé mpa Esoówo ne gekpekepegé mewe ewé esooó nye boó mawáme Esoówo. ²⁸ Dékaaá nnó muú ayi abyaaá ebe Mosis, áwáne ji ágné fó meshwe mbógé boó ntepe apea yé álee ágarégé nnó ákpa ame age ji ndere apyeeé genó eyi geleré nnó ji akwé ebe ewémba. ²⁹ Ebegeé mboó, ferege gekpekepegé efwiyale ewé ebeé nye ne muú ayi abyaaá Maá Esoówo ne aselé manooó mií ami magbaré menomenyeeé Esoówo, nnó mapó yé genó yé elé manooó ami na ne mashwone ji nnó abe pópoó, ne ajógé ntó

mejós mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege boó galgáál. ³⁰ Esé dékaá ji muú ajóó aké, “Me ne nwyaa utó manshuú amu né gabo ayi ebwó ápyeé, ne nshúgé nye amu mbaá boó abi ápyeé ubé.” Ne ajóó aké, “Ata ne asóó nye mpa boó.” ³¹ Epyeé efo mankwe né amu Esówa muú álú mebe.

³² Tégé ndere elú nya ne enyú gébégé enyú debóó mbe dékaá depore Esówa. Yé élé enyú dégené gejamégé efwyale né gébé eyigémbo, détené wye ne eshye yé genó genyige enyú wó. ³³ Gébé eyigé fó boó ashyeé enyú gbəhəna ne ápyeé enyú déwuu ubalé. Né gébé eyigé fó boó abi agene ntó efwyale mba, enyú déchome défyoge ebwó mmye. ³⁴ Dégene meshwe ne boó abi ákpéné deno, ne gébégé boó áfóó unó nyú dékame wye kamegé ne metóó megomégó ndere dékaá nnó déwyaá unó ululóó ebi upwóó ammu, ebi ubéé nye te kwyakwya. ³⁵ Ndere elúmba, délyagé fó mamfyegé metóó ne Esówa néndé ji achame nye enyú. ³⁶ Enyú débóó mankoge élé metóó dépyegé genó eyigé Esówa akélege, ne dése unó uko ebi Esówa anyéméno nnó achyegé. ³⁷ Néndé Esówa aké, “Elá gachyee muú ayi achwóó nye achwó achóó sé gébé. ³⁸ Né boó ba abi ápyeé wye genó eyi gelú cho, abeé nye wye mamfyegé metóó ne me. Yémba muú ayi ajame mmye meso, metóó wa egóó fó ne ji.” ³⁹ Esé depó fó boó abi ajame mmye meso genwagé bwó genó mme detu. Esé delú élé boó abi áfyee metóó ne Esówa ji awene gemge bwó.

11

Gefóó eyigé boó áfyee metóó ne Esówa

¹ Metóó mamfyé ne Esówa élé ndé? Metóó mamfyé ne Esówa élé mankaá nnó débóó nye unó bi déneré metóó wyeé ne nnó unó bi esé dela delu danje ulú wyeé wáwálé. ² Boó abi nya mbembe áfyee metóó ne Esówa, getú eyigémbo Esówa ase nnó apye genó gelógeló.

³ Ne élé gétúgé esé défyee metóó ne Esówa ne dékaá nnó mekomejós ayi Esówa ajóó ne akwyeé mme. Ewéna etene nnó unó bi esé dégene mbo fa mme, akwyeé ubi ne unó bi muú álú gene.

⁴ Gétúgé Ebel áfyee nya metóó ne Esówa ne ji apyeé gepe mbaá Esówa eyi gelome gepwóó eyigé menmo wuu Ken. Ndere ji apyembo, Esówa akame nnó ji alú cho, getugé gepe eyige ji apyeé. Yé élé Ebel agboó te nya metóó ewé ji áfyee ne Esówa élú ejógé mejós te fina.

⁵ Gétúgé Enək áfyee nya metóó ne Esówa, ji agbo wó. Esówa ase ji afé né mfaánebuú mebe. Yé muú ama agé sé ji wó gétúgé Esówa asélé ji aye né mfaánebuú. Gemegé nnó Esówa asé nya ji aye mfaánebuú alere me nnó gepó ejii gego ji metóó. ⁶ Elú wáwálé nnó yé muú akágé pye fó metóó ego Esówa mbogé muú yimbo alá fyee metóó ne ji wó, néndé

yéndémuú ayi achwó kwókwóle ne Esówa, abó mankamé nnó Esówa alú wye wáwálé, ne ji achame boó abi akélege ji ne matóó bwó mako.

⁷ Metóó ewé Nowa áfyee nya ne Esówa epye ji awú mbeé ayi Esówa akwélé ji gétúgé unó bi upyeé nye meso gébé. Akwye ékpe kpaá ewé ji ne ula gepú bíi ákpené mmu nnó ápó negbone ngbannyi. Ndere ji apyembo mfaánebuú ashulé boó mme né mmye, ne Esówa apye ji ntó alá cho gétúgé ji áfyee metóó ne Esówa.

⁸ Metóó ewé Abraham áfyee nya ne Esówa epye ji awú ne Esówa. Akú Abraham ajóó ne ji nnó akwilé ajyee né gebage mewaa eyigé ji achyegé nye ji meso gébé. Ji alyaa melo wuu afé yé élé ji alá akaá mbaá ayi ji ajyee wó. ⁹ Metóó ewé ji áfyee ne Esówa epye ji ajwólé né mmu baá otó ndere menkeé né mme boó abi cha ayi Esówa anyéméno nnó achyegé nye ji. Mbəntó ne maá wuu Asek ne mpyáne wuu Jakob ajwólé. Ebwó álú boó bi álú mambo ntó genó eyigé Esówa anyéméno nnó achyegé ebwó. ¹⁰ Abraham akó metóó ajwólé né baá otó bimbo néndé ji abó agilé manjwólé né melo ewé ewyaa mabəme ayi alá chogé ewé Esówa akwyeé atene.

¹¹ Metóó ewé Sara áfyee né Esówa, ne epyee ji akpane une. Yé élé ji akwóó me ukooó, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyee wye metóó ne Esówa nnó anyégéméno mampyee genó, apye geji. ¹² Yé élé Abraham abené me alá kágé bye se baá, upyáne bíi uja eké ambe né mfaánebuú ne gesóó né mbale ebeé mega. Yé muú akágé pa fó ubí.

¹³ Boó bina ako áfyee wye metóó ne Esówa kpaá te agboó. Yé muú bwó fó ase yé genó eyigé Esówa anyéméno nnó achyegé nye ebwó wó. Yémba áge lé unó bimbo te mbe ne matóó ágóó ebwó. Ebwó ákaá nnó ebwó alú élé ankeé boó abi akógé fa mme yina kógé. ¹⁴ Boó abi ájógé mbo álere chánéné nnó ebwó akélege mbaá ayi abeé melo ewé bwó. ¹⁵ Mbogé ebwó abó átégé lé melo ewé ebwó atané wyeé, mbo ebwó akelé meti mankere wyeé. ¹⁶ Yémba ebwó ashyagé lé melo ewé elomé epwóó ewé ebwó abó alú wyeé. Ne melo ewémbo elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmba, mmye egboó fó Esówa nnó ebwó ákúgé ji nnó Esówa bwó néndé ji ákwyeé me melo ábelé ebwó.

¹⁷ Gébégé Esówa amuame Abraham nnó ase maá wuu Asek apye gepe, Abraham ákamé gétúgé áfyee metóó ne ji. Elé Abraham yina ne Esówa anyee nya meno ne ji nnó abeé ne gejamégé upyáne, yémba ji akpome mmye manse danchi maá wuu apye gepe mbaá Esówa, ¹⁸ yé élé Esówa ajóó nya ne ji aké, “Gejamegé upyáne ebi wó abóó nye utanege nye lé mbaá Asek.” ¹⁹ Abraham ntó ákamé nnó Esówa akágé pyeé boó akwilé né negbo. Ne dékágé jóó nnó elú wye eké Esówa apye

Asek akéré né gerwá Abraham ase ji akere mmu.

²⁰ Elé gétúgé Asek áfyéé metáó ne Esowá ne ji ajelé Jakob ebwó ne Esao, agaré ebwó mejé ewé ebwó abáó nye meso gébé.

²¹ Gétúgé Jakob áfyéé metáó ne Esowá né gébégé ji achwáó gbo ajé lé baá Josef apea abi ande. Né gébé eyigémbó agií né meto wuú anógé Esowá.

²² Gétúgé Josef áfyéé metáó ne Esowá né gébégé ji achwáó gbo agaré bós Isréli nnó ebwó ályage nye melo Ijip. Ne agaré ntó ebwó ndere ji agbogé ápyéé ne ugoó bií.

²³ Gétúgé mma ne nte Mosis áfyéé metáó ne Esowá ne gébégé ábyené Mosis ábí nya ji né ámfaá álélé, néndé áge nnó ji alú maá ayi álome ulóó. Ne áfó yé mambya ebe ewé mfwa melo áfyéé nnó áwáné baá bós Isréli né gébé eyigémbó wó.

²⁴ Gétúgé Mosis áfyéé metáó ne Esowá né gébégé ji awené ashyaá nnó asegé fó ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendéé ábyené. ²⁵ Ji ákamé mange éfwyale ne bós Esowá ne nnó ji anyégé apogé ne nechóhóó né mmu gabo ewé nechóhóó eniné na nela newyagé.

²⁶ Ji aferé nnó mange éfwyale gétúgé Kras élé gekpekegé gefwa eyi gepwáó gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé wye né mbe mambó genó eyigé Esowá ácháme nye ji.

²⁷ Gétúgé metáó ewé ji áfyéé ne Esowá alyaa melo Ijip abó yé éfo wó né genó eyigé metáó esogé mfwa ákágé pye wó. Ji akó metáó apelé wye mbembe eké abó age me Esowá muú bós álá gené ji ne ame. ²⁸ Elé gétúgé metáó ewé Mosis áfyéé ne Esowá, ne ji agaré bós Isréli nnó áló manyé epaá koó upú, ne nnó ase manóó nme améé né manomí upú bwó nnó ekiénné Esowá ewé ewáné bós echwógé ekoo upú bwó kógé ekágé ewa baá mbe bwó, ndere ewáné nye abi bós Ijip.

²⁹ Gétúgé metáó ewé bós Isréli áfyéé ne Esowá, ne áchyaá ebeé mega ewé ákuú nnó ebeé megelé eké bós abi ákené né mme detu. Ne gébégé bós Ijip ámuame manchyaá, ebeé ewémbó eshwya ebwó ako.

³⁰ Gétúgé metáó ewé ebwó áfyéé ne Esowá, ebwó ákágé ágyaagé melo Jeriko né mme ndó ekenéama, gebamé mataá eyi genáó melo mme gekwe gbaramm. ³¹ Gétúgé Rahab mendéé enó áfyéé metáó ne Esowá abi bós Isréli abi áchwáó cheré meló ewémbó bibíí. Getú eyigémbó ne ji álá agboó fó choncho ne bós abi álá ákamé ne Esowá wó.

³² Me mmagé jóó na nnó? Unó bi bós abi áfyéé metáó ne Esowá apye uja dáó. Gébé ne gela gepá sé eyi me njógé ntome ne bós ndere Gidyón, Barak, Samsen, Jefta, Devid, Samuele ne bós ekpave Esowá abifo. ³³ Elé gétúgé metáó ewé ebwó áfyéé ne Esowá, ne ebwó abifo ámmye bee ne malo kpakpa ápwó áji. Agbaré malo ebwó chancha, ne ábo unó bi Esowá anyémeno nnó achyegé

ebwó. Gétúgé metáó ewé ebwó áfyéé ne Esowá ágbe manó unyanya nnó ékágé uwá ebwó. ³⁴ Aníí mewe ewé elulé wum, wum, wum, yémbó mewe eso fó ebwó wó. Abifo ábó bós abi aké áwá ebwó ne bó aparanja. Abifo apó ne eshye yémbó Esowá achyee ebwó eshye. Abi awyaá eshye mamye bee ámmye ábú bós bee abifo né malo bwó. ³⁵ Gétúgé metáó ewé andéé abifo áfyéé ne Esowá, áge bós bwó abi ágboó ndere ákwilé né negbo. Abifo átulé ebwó kpaá álá mangbomangbo, yémbó ákámé negbo áshya mamferé metáó ne Esowá bós ályaa ebwó. Apyémbó nnó meso gébé Esowá apye ebwó abó gerwá eyi gepwáó amu. ³⁶ Abifo ájwa ebwó ne atulé ebwó ne otoo, awe abifo ne bó mkpkáve áfyé ebwó né gepúgé deno. ³⁷ Ató abifo ne mataá áwa. Agyá abifo ubauba ne sáó. Awá abifo ne bó aparanja. Abifo alú ubya bó, áfyéé élé meko nme. Achyee ebwó éfwyale, ámmye amu ne ebwó. ³⁸ Ákené nya mmu mewaá tametamé ákwome makwe áshulege, ábígé né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yé mambé mbaá ayi ebwó ákage ájwalegé wye wó.

³⁹ Gétúgé ebwó áfyéé metáó ne Esowá, áké ebwó ápye gechágéné genó. Yé élé elúmbó, ebwó ásé yé genó eyigé Esowá anyémeno nnó achyee ebwó wó, ⁴⁰ néndé Esowá awyaá gechachage genó né metáó mampye eyi getome ntó ne sé. Genó eyimbo gelú nnó aselé esé chónchó ne ebwó apye nnó dékwane chánéné ndere ji akalege.

12

Nte sé Esowá anywalege esé mati

¹ Né egbe ewé se, bós bina ako abi áléré esé ndere áfyéé metáó ne Esowá álu wyeé, áno esé mme eké geko apelé nnó áge genó eyigé esé dépyéé nye. Ndere elúmbó, dékpa yéndégenó eyi génaó esé eyi gépye esé déla dékage lome dégbe mewaá chónchó ne gabo ayi áfwyánege esé. Dékógé metáó délómégé wye gatélé ayi alú esé mbe. ² Ndere délómége dépelé wye ne jisss muú anene esé meti défyéé metáó ne Esowá. Wye élé ji ne akpané nye esé apye metáó ewé défyéé ne Esowá ekwane chánéné. Ji akamé nya magbo negbone mekpo unáó né gekwa. Ji asé yé mekpo unáó ewé elú né gefagé negbo eniné mbo éfú genó wó néndé ji akaá gekpekegé metáó megómégé ewé Esowá ákwyye me ábelé eta wuú. Gétúgé ji agboó negbo eniné mbo, ji ajwolé nana né melu enógé né egbe ebwónyé Esowá.

³ Tégé ndere ji akógé nya metáó agené éfwyale né amu bós ubeé, bós apaá ji. Tégé wye ji nnó ékágé enyú debe ne gepwa metáó deto meti. ⁴ Ummye ebi enyú démmye manlyaa gabo delú dammye dekwóné mbaá manóó nyú machyee mme. ⁵ Nnó enyú

dejií mē nte majyēé ami Esᵋwᵋ aчыegé enyú ndere baá bií? Ji ajó aké, “Maá wa, Esᵋwᵋ ányágé wᵋ gétúgέ gye ayi wᵋ ᵋpyéé, ᵋsege fᵋ éwú eké efúú yé genó wᵋ. Ashúlegé wᵋ ndo, ᵋbege ne gepwa. ⁶ Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji ábᵋᵋ gejeé ne ji. Ne atulegέ lé yéndemuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.” ⁷ Ndere elúmbᵋ, kógé metᵋᵋ né chuchu ayi Esᵋwᵋ alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyemᵋ elé ne enyú ndere nte apyéé ne baá bií. Ndé maá ayi apyegé gye nte wuú alá alerege fᵋ ji chuchu? ⁸ Mbᵋgέ Esᵋwᵋ alá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyéé ne baá bií ako wᵋ, ebyennó enyú dépᵋ fᵋ baá bií wáwálé delú baá ulᵋ. ⁹ Genó eyigé fᵋ gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbᵋgέ dépyegé gyeé, denoge ebwᵋ. Ndere elúmbᵋ, elú galógál nnó esé déwúgέ dᵋᵋ ne nte sé muú abᵋᵋ mandoᵋ sé, nno debo genwá. ¹⁰ Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboᵋ gébé ndere ejigé ebwᵋ gétúgέ gyeé ayi esé dépyeé, Esᵋwᵋ alerege esé chuchu gétúgέ gyeé ayi dépyeé né galógál awé sé, nnó esé debe bᵋᵋ ukpea ndere ji. ¹¹ Né gébégέ alerege esé chuchu déselé fᵋ nnó elé genó gelógél. Déselé elé nnó elé genó eyi gepyee esé débée meshwemeshwe. Yémbᵋ ewyagé, efwyale ewémbᵋ echwᵋᵋ ne galógál mbaá bᵋᵋ abi ágíí genó wyeé. Epyeé nnó ebwᵋ apyegé genó eyi gelú cho ne nnó ábé nesᵋ ne ate bᵋᵋ.

Majyēé ne mbeé mekwelege

¹² Ndere dékaá mbᵋ, gbarege unᵋ chancha ne amu nyú ayi abᵋᵋ gepwa ne tenege ne eshye ne uka nyú ebi uweré. ¹³ Chógé wye mbe dékené né mati ayi alú chᵋ nnó ékágé uka nyú ebi ulᵋᵋ né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

¹⁴ Mmyegé nnó débé nesᵋ ne bᵋᵋ ako. Mmyegé ntᵋ nnó débé bᵋᵋ ukpea. Muú alá ápᵋ muú ukpea agené fᵋ Ata. ¹⁵ Ségέ gébé nnó ékágé muú nyú fᵋ apye genó eyigé Esᵋwᵋ alýagé manleré ji galógál. Ségέ gébé nnó ékágé muú nyú abe ne gepᵋ gebogebo. Gefogé gepᵋ eyina gelú eké nchye ayi agbᵋgέ unywᵋne bií uchwᵋᵋᵋ ne efwyale ne uchᵋᵋᵋ gejamégé unᵋ ebiᵋ. ¹⁶ Ségέ ntᵋ gébé nnó ékágé muú nyú fᵋ abe ne gepᵋgέ ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaa depᵋré Esᵋwᵋ ndere Esao apyéé. Ji akpo dékpaᵋpaá tíí ndere maá mbe gétúgέ némbane menyéé. ¹⁷ Ebelegé ammye nnó ama abᵋᵋ dékpaᵋpa etíí nnó nte wuú aчыéé ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbᵋ nte wuú ashya. Akele meti ne manse ame nnó akwᵋré mechᵋ ewéna age wᵋ.

¹⁸ Féregé mbaá ayi enyú détené mbᵋ nana manchwᵋ kwᵋkwᵋlé ne Esᵋwᵋ. Enyú détene fᵋ né melu ewé bᵋᵋ Isréli atene nya wᵋ. Ebwᵋ átené nya kwᵋkwᵋlé ne mekwe ewé akuú

nnó Sina mbaá ayi muú ákágé ta. Melu ewé mewé ebo elúlé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá alá chendee ne mbyo ammye ntᵋ wuuuuuuu. ¹⁹ Ebwᵋ awú meko emba ewé áfíme. Awú ntᵋ meko muú fᵋ. Genó eyi muú yimbᵋ ajᵋᵋ gépye ebwᵋ anemmye nnó muú yimbᵋ amágé jᵋᵋ sé meko yicha ebwᵋ áwú. ²⁰ Ebwᵋ ajᵋᵋ mbᵋ néndé genó eyigé muú yimbᵋ ajᵋᵋ gepye ebwᵋ abᵋᵋ efo dᵋᵋ. Muú yimbᵋ agaré aké, “Yéndé genó eyi getaa mekwe ewéna, yé ebe elé menyá, ato ji ne mataa kpaá te ag-boᵋ.” ²¹ Genó eyi ebwᵋ agené né mekwe ewémbᵋ gepyee efo kpaá Mosis jimᵋᵋᵋ ajᵋᵋ aké, “Nwere ne efo metᵋᵋᵋ.”

²² Yémbᵋ enyú détene elé kwᵋkwᵋlé ne Mekwe Sayᵋn. Mekwe ewéna ne elú melᵋ Esᵋwᵋ muú alú mbe. Melᵋ ewémbᵋ elé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Elé né melᵋ ewéna ne makiénné Esᵋwᵋ gejaméjame áchomé wye ne necháchᵋ. ²³ Enyú delú mbᵋ lé né echomele bᵋᵋ abi Esᵋwᵋ ajyaa ndere baá mbe bií, ebwᵋ bina ne ásámé mabᵋ bᵋᵋ né mmu njwe ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwᵋ mbaá Esᵋwᵋ muú asᵋᵋ mpa bᵋᵋ ako, ne décho mbwa ne mandoᵋᵋ bᵋᵋ mbembe abi álú cho. Ebwᵋ bi Esᵋwᵋ apyéé nnó ákwane chájené ndere ji akelege. ²⁴ Enyú déchwᵋ mbaá Jisᵋ muú áchomé akwaá mashu ne Esᵋwᵋ né menomenye meke. Enyú déchwᵋ né manoᵋ míí ami mameé enyú mmye. Mami majógé genó eyigé gelᵋme gepwᵋᵋ eyigé manoᵋ ebel. *

²⁵ Segé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi Esᵋwᵋ ajógé ne enyú, néndé bᵋᵋ abi mbembe abi áshyá manwú ne muú ayi ákwele ebwᵋ mbeé fa mme áge meti mambo efwyalé wᵋ. Ndere elúmbᵋ, esé déshyagé manwú genó eyigé Esᵋwᵋ né mfaánebuú agaregέ esé, ebyennó dékagé bo nyé fᵋ efwyalé ewé echwᵋᵋᵋ wáwálé. ²⁶ Meko ayi ji ajᵋᵋ mbembe anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndᵋ ayi fᵋ me nyigé nyé sé elé mme jiji, nyigé nyé ntᵋ mfaánebuú.” ²⁷ Uchu bi ji ajᵋᵋ mbᵋ nnó, “Né ndᵋ ayi fᵋ” ulere nnó unᵋ bi ji akwyéé uko unyigé nyé, utane né malu bᵋᵋ nnó ebi alá kágé nyigé ubi ne ulaá te kwyakwya.

²⁸ Ndere elúmbᵋ, te mbaá esé dékpene nyé né gefwage Esᵋwᵋ eyigé muú alá kágé nyigé, détagé Esᵋwᵋ, défge ji né meti ewé egᵋᵋ ji, dénogé ji ne efo metᵋᵋᵋ ²⁹ néndé Esᵋwᵋ se alu eké mewé ewé esᵋᵋ yéndégenᵋ.

13

Gepᵋ eyigé baá Esᵋwᵋ abᵋᵋ mambe ne geji

¹ Enyú debᵋ mamgbógé ne ate ndere ate anjme agboᵋ ne ate. ² Délyage fᵋ manene anjkeé né mmu upú nyú. Kágé nnó mbᵋ ne

* **12:24** Elú wáwálé nnó: Manoᵋ ebel malilé nya nno Esᵋwᵋ ashuú amu, yémbᵋ ami Jisᵋ malilé nnó Esᵋwᵋ agene esé meshwe.

bɔɔ abifo ɔpye ne anene makiɛnnɛ Ɛsɔwɔ dankaa. ³ Tɛgɛ bɔɔ abi alu nɛ denɔ. Sɛgɛ nnɔ enyɔ ntɔ dɛlɔ nɛ denɔ ne ɛbwɔ chɔnchɔ. Tɛgɛ ntɔ bɔɔ abi ɔgenɛ ɛfwyalɛ. Sɛgɛ nnɔ enyɔ ntɔ dɛgenɛ ɛfwyalɛ ekɛ ɛbwɔ.

⁴ Bɔɔ ako ɔnɔgɛ depɔrɛ neba. Yɛndɛ mendɛɛ ne menɔ abɛ ne atɛ ndɛrɛ bɔɔ abi ɔbanɛ neba ɔbɛɛ, ɛkɔgɛ muu ɔlyaa nte ɔjyɛ ɔkelɛ muu yicha nɛ dafyɛ. Tɛgɛ nnɔ bɔɔ abi ɔkwenɛ ulɔ ne ɔbelɛgɛ ubele tamɛ tamɛ, Ɛsɔwɔ ɔsɔɔ nyɛ mpa bwɔ.

⁵ Dɛbɔgɛ fɔ mmwɔlɛ nka, yɛmbɔ sɛgɛ yɛndɛgenɔ ɛyigɛ enyɔ dɛwyaɔ gekwanɛ ne enyɔ kwanɛgɛ nɛndɛ Ɛsɔwɔ ɔjɔɔ akɛ, “Mɛ nkɔgɛ lyaɔ fɔ enyɔ chacha, ne nlyagɛ fɔ enyɔ mbya” (Det. 31:6) ⁶ Ndɛrɛ elɔmbɔ, ɛsɛ dɛkɔgɛ do ɛbwɔ ɛwɔmɛ dɛjɔɔ ndɛrɛ muu fɔ ɔjɔɔ nnɔ, “Ata alu mɛmpɔ wa. Mɛ nfoɔ fɔ. Ndɛ genɔ muu ɔkɔgɛ pyɛ mɛ?” (Ps. 118:6)

⁷ Tɛgɛ ɔkpakpa nyu abi ɔbɔɔ mbe ɔtiɔ enyɔ amɛ nɛ depɔrɛ Ɛsɔwɔ. Tɛgɛ galɔgalɔ ayi ɛbwɔ alu nya fa mme ɔpyɛɛ. Gyɛrɛgɛ ndɛrɛ ɛbwɔ ɔfyɛɛ metɔɔ ne Ɛsɔwɔ. ⁸ Jisɔs Kras akwɔrɛgɛ fɔ. Ndɛrɛ ji alu nya, mbɔ ne ji alu fina, ne mbɔntɔ ne ji abɛɛ nyɛ tɛ kwyakwya. ⁹ Sɛgɛ gɛbɛ nnɔ ɛkɔgɛ dɛlyaa ufo ufoɔ unɔ bi bɔɔ ɔlɛrɛgɛ ubwɔlɛ enyɔ. Genɔ ɛyi gelɔmɛ gɛpwɔ, elɛ galɔgalɔ ayi Ɛsɔwɔ ɔlɛrɛgɛ nnɔ matɔɔ nyu ɔbɛnɛgɛ, ɛpɔfɔ mankwɔlɛgɛ mabɛ ayi atome ne depɔrɛ menyɛɛ. Aji ɔpɔɔgɛ yɛ bɔɔ abi ɔkwɔlɛgɛ aji nɛ meti fɔ.

¹⁰ Ɛsɛ dɛwyaɔ geluɔgɛ upɛ ɛyigɛ ampɛɛɛ upɛ abi ɔpyɛɛ upɛ nɛ melu ukpɛa ɔla abɔ fɔ manyɛ menyɛɛ ayi atanɛgɛ wɛ wɔ. ¹¹ Ɛtukpɛ ekɛ ɛpyɛ upɛ nɛ melu ukpɛa ɛwɛ ɛpwɔɔ malu ukpɛa ako, ɔwane menyɛ ɔkpa manoɔ manchyɛɛ ndɛrɛ gɛpɛ mbaa Ɛsɔwɔ gɛtɔgɛ gabɔ ayi bɔɔ ɔpyɛɛ. Yɛmbɔ ɔkpane menyɛ yimbɔ jimbɔɔ, ɔfɛ ɔsɔɔ ji nɛ mekpɔ meti. ¹² Wɛymbɔ ntɔ ne gɛpɛ ɛyigɛ Kras apɛɛɛ gelu. Ji agbɔ nɛ mekpɔ meti Jɛrosalɛ nnɔ ji asɛ manoɔ miɔ ashwɔnɛ bɔɔ biɔ ɔbɛ bɔɔ ukpɛa. ¹³ Ndɛrɛ elɔmbɔ, dɛlyaa melɔ dɛkwɔlɛ Jisɔs dɛkpa mekpɔ unɔɔ ekɛ ji. ¹⁴ Nɛndɛ ɛsɛ depɔ ne melɔ fa mme ɛwɛ ɛbɛɛ tɛ kwyakwyaɔ. Ɛsɛ dɛpɛlɛ mangɛ melɔ ɛwɛ ɛchwɔɔ nyɛ. ¹⁵ Ndɛrɛ elɔmbɔ, dɛkɔɔ nɛ amu Jisɔs dɛfɛgɛ Ɛsɔwɔ yɛndɛgɛbɛ. Dɛkɛ dɛfɛgɛ ji mbɔ, elu wɛyɛ ekɛ gɛpɛ ne dɛpyɛmbɔ mbaa Ɛsɔwɔ. Dɛsɛ lɛ mano sɛ dɛkwane mabɔ miɔ nnɔ ji ne alu Ata. ¹⁶ Dɛlyagɛ fɔ mampɛgɛ galɔgalɔ ne mampɔgɛ atɛ anɛmɛ ne unɔ bi dɛwyaɔ nɛndɛ gɛ upɛ ɛbi ugɔɔ Ɛsɔwɔ metɔɔ mbɔ.

¹⁷ Wɔgɛ ne ɔkpakpa nyu ne dɛpyɛgɛ unɔ bi ɛbwɔ ɔgarɛgɛ enyɔ. Ɛbwɔ ɔpɛlɛ enyɔ nɛ depɔrɛ Ɛsɔwɔ ndɛrɛ bɔɔ abi biɔ uma atɛnɛgɛ nɛ mbe ushu Ɛsɔwɔ ɔgarɛ ndɛrɛ ɛbwɔ ɔpɛlɛ enyɔ. Enyɔ dɛkɛ dɛpyɛɛ unɔ bi ɛbwɔ ɔgarɛgɛ enyɔ, ɔpyɛ nyɛ utɔɔ bwɔ ne metɔɔ megɔmegɔ. Dɛlɔ dɛwuɔ fɔ ne ɛbwɔ, ɔbɛɛ ne mesome ndɛrɛ ɔpyɛ utɔɔ bwɔ ne ɛwɛmbɔ ɛpɔgɛ yɛ enyɔ nɛ meti fɔ. ¹⁸ Nɛgɛ

wɛyɛ mmyɛ gɛtɔgɛ sɛ nɛndɛ ɛsɛ dɛkaa nnɔ dɛwyaɔ matɔɔ mmu pɔpɔ mampɛ genɔ ɛyi gelu choɔ yɛndɛgɛbɛ. ¹⁹ Mɛ nnɛnɛ enyɔ mmyɛ dɔɔ nnɔ enyɔ dɛnɛnɛmmyɛ mbaa Ɛsɔwɔ nnɔ apɛɛ mɛ ngɛ meti mma nkerɛ ɛta nyu wɔwɔ.

Mmyɛmenɛnɛ ne matamɛ

²⁰ Nnɛnɛmmyɛ nnɔ Ɛsɔwɔ muu apɛɛɛ bɔɔ ɔbɛɛ nɛ nesɔ, ɔbɔmɛ enyɔ. Ji ne apɛɛɛ Ata Jisɔs Kras akwilɛ nɛ negbɔ. Jisɔs ne alu muu kpaɔ ambamɛ magɔnmɛ muu apɛlɛ ɛsɛ bɔɔ Ɛsɔwɔ. Mbɔ ne elu gɛtɔgɛ manoɔ miɔ amiɔ mampɛ nnɔ menomenyɛɛ ɛwɛ Ɛsɔwɔ anyɛɛ ne bɔɔ biɔ ɛkɛnɛ tɛ kwyakwya. ²¹ Nnɛnɛmmyɛ nnɔ Ɛsɔwɔ ɔchɛɛ enyɔ yɛndɛgenɔ gelɔgɛlɔ ɛyigɛ enyɔ dɛkɛlɛgɛ, mampɛgɛ unɔ bi ji ɔkɛlɛgɛ nnɔ enyɔ dɛpyɛgɛ. Nnɛnɛmmyɛ nnɔ Ɛsɔwɔ apɛɛɛ Jisɔs Kras apɔɔ ɛsɛ dɛpyɛgɛ unɔ bi ugɔɔ ji metɔɔ. Dɛchɛgɛ ngɔ mbaa Kras tɛ kwyakwya ne kwyakwya. Amɛn.

²² Anɛmɛ ba, nnɛnɛ enyɔ mmyɛ nnɔ dɛkɔɔ metɔɔ dɛku mekomejɔɔ ayi mɛ nsamɛ mbɔ nchɛgɛ enyɔ majyɛɛ nɛndɛ nsɔ ji aja wɔ. ²³ Nkɛlɛgɛ enyɔ ntɔ dɛkaa nnɔ mɛnmɛ sɛ Timɔti atanɛ denɔ. Mbɔgɛ abanɛgɛ mɛ wɔwɔ, nkɛ nchwɔɔ gɛ enyɔ nchwɔɔ ne ji.

²⁴ Tamegɛ ɔkpakpa nyu chɔnchɔ ne bɔɔ Ɛsɔwɔ ako. Anɛmɛ sɛ abi atane nɛ Itali alɔɔ enyɔ matamɛ. ²⁵ Nnɛnɛmmyɛ nnɔ galɔgalɔ abɛ ne enyɔ ako.

Nwe ayi Jemsi ásamé

Matame

¹ Me Jemsi, memkpané defwé Esòwò ne Ata Jisòs Kras ne nsámé ñwe yina eta enyú bòó Jisòs abi détyaá déjyèé né mme meko. Ntamege enyú.*

Bége ne nechóchó gébégé depò détomé gé enyú

² Anme ba, yéndégébé depò déké détomége enyú, né eta nyú ébé metòó megómego. ³ Tége nnó depò etiré détomége mbo enyú délúlé mamfwaré mbógé enyú défyé matòó ne Esòwò wáwálé. Depyèé nnó enyú débó eshye mangbárégé matòó. ⁴ Ne debò mangbárégé matòó nyú yéndégébé, pyége mbo nnó débené né depòré Esòwò né yéndémeti, dékaá chánéné yéndégenó eyigé enyú dépyéé. ⁵ Mbógé muú nyú ala kaágé genó eyigé ji abòó mampye, ánémmye mbaá Esòwò. Achyégé nyé ji majjyé. Esòwò achyége majjyé ne metòó megómego akpége fò mbaá muú ayi agige ji.

⁶ Yémbò muú aké anenemmye, ákamé ne metòó ema ábége fò ne dembyó. Akaá nnó muú ayi ábéé ne dembyó, alu eké ñgbannyi ebeé mega, ayi mbyo nnyi átene ájyé yéndé égbé. ⁷⁻⁸ Muú ayi áwyaá matòó apea, áférege depò deyaádeyaá né genó eyigé ji apye. Gófógé muú yimbo ékagé áfére nnó Esòwò achyége nyé ji genó fò cháchá.

Muú gekpo ne muú gefwa

⁹ Yéndé meñmè ayi álú mbya ábé ne nechóchó nnó anjea geme né mbe ushu Esòwò, ¹⁰ Wyémbò ntó ne yéndé meñme ayi áwyaá gefwa, abòó mambe ne nechóchó nnó Esòwò apye ji alu lé muú ayi akòó deko né mbe ushú wuú. Néndé, ábélégé nyé fò mamgbó ndere ukoó byá mewaa úgbóó. ¹¹ Mñmèé étyégé ne gelu, edo ukoó bya mewaa bimbo úwánjese úgbóó, ulóó ebwá unó. Wyémbò ntó ne muú gefwa ágboó gébégé akwólégé mati gefwa jíí.

Mmuameno átánégé fò mbaá Esòwò

¹² Muú ayi ágbárege metòó wuú gébégé depò détomé gé ji abòó méjé, néndé gébégé atenégé ne eshye apwógé depò etiré mbo, Esòwò achyége nyé ji nsá ayi ji anyéméno manchyèé bòó abi ágboó ne ji. Nsá yimbo élé genjwá eyi gélagé byé. ¹³ Depò déké détené múu né mmuameno, ékagé ajòó nnó, “Esòwò ne ámmuáme ji,” yé genó gépó eyi gékágé té Esòwò né mmuameno nnó gété ji apye gabo.

Ne Esòwò ntó aténé fò muú ne mmuameno. ¹⁴ Yémbò éle uféré uboubo ébi útánege ese matòó ne únyúú esé dékpé né gabo. ¹⁵ Ubi ujágé ese né matòó dòó, úténe ese né gabo ne gabo ntó gébégé awégé anjeágé achwò ne negbo.

¹⁶ Anme ba abi ngboó ne enyú, dékamé gé fò muú ápye enyú déno mewaa. ¹⁷ Yéndé echyè ewé élu melóméló ne cho, étánege mbaá nte esé Esòwò ayi ákwyé unó uko ébi úgénége né mfaánebuú. Unó bi úgénége né mfaá úkwórege malu, ne Esòwò akwóré gé cháchá. ¹⁸ Esòwò ndere ji ákélege, aké ne mekomejòó wuú ayi álu wáwálé abyé esé mambye yi meke. Apyémbò nnó esé débé genógé mbe, eyige jimboó ajyaa nnó gébé ejjí né geluágé unó uko ébi ji ákwyéé.

Wúge mekomejòó Esòwò dépyé gé unó bi ájòó

¹⁹ Anme ba, abi ngboó ne enyú, tege nnó yéndémuú nyú akpome mmye mánwúge unó, ase gebe ne ajoge unó ne asoge fò metòó wáwá. ²⁰ Néndé matòó áke ásoó bòó, ákágé pye fò unó ulóólú ébi Esòwò ákélege nnó ápye. ²¹ Ne manjye mbe gétú eyigémbò, lyage yéndé gepò gebogebo eyi gétené enyú mampye gabo, ne lyage ntó ufere uboubo bi enyú dewyaa ne ate. Chyége gemége nyú mbaá Esòwò dékamé ne meko mejòó ayi ji afyéé mmu matòó nyú, néndé mekomejòó yimbo ne ákage pye enyú dépó negbo.

²² Débó mambe bòó abi ápye genó eyigé mekomejòó Esòwò ájòóge, délagé fò manwúge wuú. Deké dewuú délá dépye genó eyigé ajòóge, ebyennó debwolege gemége nyú. ²³ Ne mbógé muú awúgé mekomejòó Esòwò alá pyéé genó eyigé ajòó, muú yimbo alu eké muú ayi ápéle geme jíí né éféé, ²⁴ agégé ndere ushu bíí ulú atanégé ajyégé éwyágé ajinte ndere ushu bíí úbó ulú. ²⁵ Né mbaá muú ayi ágií mekomejòó Esòwò chánchá ayi áférege bòó né mmu gabo ne negbo, ne ajyéé mbe mampyé gé genó eyi mekomejòó yimbo ájòó, Esòwò ajéle ji né yéndégenó eyigé ji ápyéé. Alu muú ayi alá wuú mekomejòó Esòwò wuú, apye genó eyigé ájòó.

²⁶ Mbógé muú afere nnó anoge Esòwò chánchá ne alá gbárége nénómé níí né mbaá unó bi ji ajòóge, abwólége lé geme jíí ne yéndégenó eyigé ji ápyéé né mabo Esòwò genome mme detu. ²⁷ Unó ébi ulú cho ne pópó né mbe ushu Esòwò Nte esé, ébi ji ákélege nnó ankwole bíí ápyé gé ulú nnó, abó mampyógé baá ulame ne akwí andée né efwyale bwó. Abámé gemége bwó nnó ékagé unó uboubo ébi mme úchó ebwó.

* 1:1 Élu wáwálé nnó: Né ukwene bò ñwe abifó ásá wye nnó Matóó Isreli 12. Ne elu wáwálé nnó Jemsi ájòó mbo, atome mbo nto ele ne bòó jisòs ako.

2

Lyaaḡe mansélé bɔ́ abifó nnó aṅeá geme ápwɔ́ abifó

¹ Aṅme ba, te mbaá défyéé matóó nyú ne Ata sé Jisɔs Kras, Ata ayi énoḡé, élmé fɔ́ nnó dékpeéḡé bɔ́ abifó dépwɔ́ḡé abifó. ² Désé nnó bɔ́ ápeá áchwɔ́ kpe mbaá ayi enyú déḡbarege ujwólé. Ama awyá ṅka, afyé mandeé malómáló, afyé ntó bɔ́ nkpáḡaneré abi ájamé ṅka dɔ́ né denaré amu tíí. Ayi fɔ́ alu muú gekpo, afye uchálé mandeé. ³ Enyú dése muú ayi afyéé mandeé malómáló ne énoḡé deḡɔ́ ne ji nnó, “Ata gé geluḡé énoḡé na jwólé fa.” Ne débwalé mmye, mbaá muú gekpo deké, “Téné ewu,” élá pɔ́ mbo wɔ́, “Chwɔ́ jwólé fa né metóó gepú.” ⁴ Depyeḡé mbo, delere mbo le aṅgyá né geluage nyú ne desɔ́ mpa ne uféré uboubó.

⁵ Aṅme ba abi gejeé, nénege matu déwú mechó ewé nkélege mangaré enyú. Eḡwɔ́ aḡya mé bɔ́ abi áferé nnó álu gekpo, ákwane fɔ́ mambé bɔ́ abi áwyaá gefwa né depɔ́re eḡwɔ́ wɔ́, nnó ebwɔ́ ne álu abi afyéé matóó ne Ata Jisɔs wáwálé. Ebwɔ́ ntó ne álu bɔ́ abi anyéé nyé gefwa eyigé ji ábɔ́ anyéé nyá meno nnó ahyege bɔ́ ako abi ábɔ́ gejeé ne ji. ⁶ Enyú debyaa bɔ́ gekpo, pɔ́ nnó bɔ́ mba maṅka ne áfwálege ná enyú? Ebwɔ́ ne ájame enyú dékpeéne unɔ́ mpa né máchá eso. ⁷ Pɔ́ nnó wyé ebwɔ́ ntó ne áchwɔ́ gecháṅchágé mabó Ata nyú ayi enyú délu bɔ́ bií?

⁸ Mbɔḡé enyú dékelege mampye genó eyi gelú cho, débɔ́ mámbéle gekpékpéḡé ebé ewé élu né mmu ṅwe Eḡwɔ́ mfwa sé. Ebé wémbo eḡɔḡe éké, “Bɔ́ gejeé ne nte menḡé wyé ndere abo ne geme jyéé.” ⁹ Yémbo deké desele bɔ́ abifó nnó aṅeá geme ápwɔ́ abifó dépye gabo, ne ebé ewémbo eḡbaré enyú ndere bɔ́ abi ákwené ebé. ¹⁰ Yé ebélé nnó, muú anogé mabé Eḡwɔ́ ne ákwegé éma ebyennó akwé mbo elé ájí mako. ¹¹ Néndé muú ayi áḡɔ́ nnó “Okwegé ulɔ́” wyé ji ne áḡɔ́ ntó nnó “Wagé muú.” Gétú eyímbo, mbɔḡé muú awagé nte akwé ebé Eḡwɔ́, yeé elé alá kwe ulɔ́ wɔ́. ¹² Gétú eyina, ngarege enyú nnó yéndégenó eyi deḡɔḡé ne yéndégenó eyi dépyeé, pyége ndere bɔ́ abi ákaá nnó bií uma Eḡwɔ́ asele nyé mabé áyina, ayi áferenge ebwɔ́ né gabo ápa mpa bɔ́. ¹³ Mbɔḡé muú ála ge meshwe ne nte menḡé wuú wɔ́, Eḡwɔ́ ntó agé né fɔ́ ji meshwe gébége aké apane mpa bɔ́. Yémbo muú ayi áḡéne meshwe ne ate áṅme akpene unɔ́ mpa Eḡwɔ́ táḡátágé.

Metóó mamfyé ne Eḡwɔ́ ne ulɔ́ melu

¹⁴ Aṅme ba, mbɔḡé muú aḡɔḡe mbo nnó afyéé metóó wuú ne Jisɔs Kras ne alá lómé melu, galḡáló awuú alu mbo fɔ́? Gefɔḡé metóó ewé ji afyé mbo nnó ekage pyeé Eḡwɔ́ afere ji né unɔ́ mpa né bií ebi kwyakwya? ¹⁵ Désé nnó aṅme fɔ́ ápɔ́ ne mandeé ne genó eyigé anyéé yéndé bií. ¹⁶ Ne muú nyú ageḡé

ebwɔ́ atamé lé ebwɔ́ támege aké, “Deke oo” Eḡwɔ́ áḡé enyú debɔ́ mandeé ne menyéé ayi dekelege yénde bi. Mbɔḡé átaméḡé ebwɔ́ mbo, alá chyé ebwɔ́ genó eyigé ebwɔ́ akélege wɔ́, ápɔ́ mbo ebwɔ́ né ndé meti? ¹⁷ Gége yé nnó mbɔḡé muú ake afyéé wyé metóó éwú éwú ne Kras ne alá lómé melu, metóó ewé ji aké mbo afyé ne Kras élu detú.

¹⁸ Ndó fɔ́ muú fɔ́ akage ḡɔ́ aké, “Mfyéé lé metóó wa éwú éwú ne Kras, ne ayiḡo aké me ntó mpye elé ulɔ́ melu ebi Eḡwɔ́ akélege”. Né éḡbé wa, ngige muú ayi mbe nnó léré me gefɔ́ eyigé wɔ́ ófyéé metóó ne Eḡwɔ́, alá lómé melu, ne me ntó nkeré nleré wɔ́ metóó wé me mfyéé ne Eḡwɔ́ né ulɔ́ melu bi me mpyéé. ¹⁹ Enyú dékamé nnó Eḡwɔ́ alu ama ewémbo éls, yémbo tége nnó aló nchye ntó ákamé mbo ne épye abi áwére gbagba ne efo.

²⁰ Wɔ́ muú defɔ́ délá pɔ́ wɔ́, skélege nleré wɔ́ nnó muú afyegé metóó ne Eḡwɔ́ alá lómé melu, metóó wé ji afyéé mbo épɔ́ yé eké genó? ²¹ Pé gekwénéḡé nte sé Abraham. Ndé gepyé Eḡwɔ́ asele ji nnó alu cho né mbe ushu wuú? Ele genó eyigé ji ápyé né gébé eyímbo. Ndere ásele Asek maá wuú anere mfaá geluú eyigé áchyége gepé mbaá Eḡwɔ́ nnó ápye gepé eta wuú. ²² Gé yé ndere metóó we ji afyéé ne Eḡwɔ́ ekene gelua ne genó eyigé ji ápyeé. Genó eyigé ji apyeé gélere cháṅchá nno metóó ewe ji afyéé ne Eḡwɔ́ ekwane. ²³ Genó eyigé ṅwe Eḡwɔ́ áḡɔ́ gelu cho nnó, “Abraham afyéé metóó wuú ne Eḡwɔ́. Epyéḡémbo Eḡwɔ́ ase ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.” Bɔ́ ntó aké, ji alu “Mejeḡ Eḡwɔ́.” ²⁴ Gége yé nnó élé né ulɔ́ melu ebi muú apyeé, ebi Eḡwɔ́ akélege ne asele muú nnó alu cho né mbe ushu wuú, épɔ́ fɔ́ metóó mamfyé ne ji éwú éwú.

²⁵ Goge mma meé enyú né mechó ewé fɔ́. Tége Rahab ayi ábɔ́ álu nya mendée eno. Ji ase nya bɔ́ Isrelí fɔ́ abi átame nnó áchwɔ́ ápe mewaa bíbíí, ane ebwɔ́, apɔ́ ebwɔ́ ábɔ́ né meti ewé cha ákere. Getu eyigémbo Eḡwɔ́ ase nyá ji nnó álu cho né mbe ushu wuú.

²⁶ Wyé ndere mendoó étanéḡé muú mmye alaá genkwɔ́, wyé mbɔntó ne muú afyegé metóó ne Eḡwɔ́ alá pyeé ulɔ́ melu ebi Eḡwɔ́ akélege, metóó ewé afyé mbo élu detú.

3

Gbarege manómé nyú

¹ Aṅme ba, élmé fɔ́ nnó esé gejamé démmyéḡé nnó débé ánléré né gepugé Eḡwɔ́, néndé dékaá nnó Eḡwɔ́ acherenge nyé mpa esé abi délerege apwɔ́ ayi bɔ́ abifo. ² Ese ako depyeé mé gyeé né gejaméḡé mati. Ne mbɔḡé élu wáwálé nnó muú akwe fɔ́ nekwéné meno né meḡɔ́ wuú wɔ́, ébyeénnó apɔ́ gyeé ne akagé gbare menyammye wuú. ³ Démeé mechó ewé ná ne mpɔ́ mekáḡálá. Defyegé ṅkpɔ́kɔ́né né meno wuú, depyeé nnó

awu ese. Ne dékaágé já ji ájyé yéndé mbaá yi dekelege. ⁴ Déméé ntó ndere esogeka ewé ekéne né ebéé mega éltú. Yé élé éjéá, mbyo nnyi akpane éwú. Muú ayi ajii ékpé akágé sé maá genó nkane nsom ásó éwú éjyé yéndé mbaá ayi ji ákélege. ⁵ Wyémbó ne nénómé mekwaá nélú. Yé élé nélú kóó, né wyaá utó né menyammye mekwaá ne nejóóge depó kpakpa.

Tége ntó ndere mbe mewe ákage só gekpékpégé mewaá wum wum wum. ⁶ Nénómé nélú ntó eké mewe, nélú mbaá ayi gabo mme meko átánege, wye ne ásane achó yéndé mbaá né menyammye mekwaá. Nénómé né lweége mewe ewé esóó genwágé mekwaá, élsó né dembáné kpaá te ágboó. Mewe ewémbó átánege né mbaá danchomeló jimboó. ⁷ Esé akwaá dekage nkane ábélége ufoó menyá ufoó ufoó. Debelege me menyá eyi mewaá ne eyi nnyi, mmyó ne denywone, depye éji ewuú esé. ⁸ Yémbó muú akaágé gbare nénómé niú nnó néwuge ji. Nélú genó gebo, muú akaágé gbare fó néné ne nchye ayi néné néwyaá awane muú. ⁹ Esé desele nénómé dechyege matame mbaá Ata ne nte sé Esowó, desele ntó néné deshyyé bóó abi Esowó akwyyé nnó áfú ji. ¹⁰ Meno éwú ne matame ne mashye atanege wyyé. Anmé bá, gefóóge genó eyina gékwané ne esé wó. ¹¹ Manaá manyú ne ami mámyame mátánégé fó né embú nnyi éma. ¹² Anmé bá, dánfelé awómé fó mashu, ne ula ushi úwómé fó ntó dánfelé. Wyémbó ntó ne, embú nnyi ewé éwyaá manaá malómálsó élá tánégé né ebéé mega.

Denja tire detanege mbaá Esowó

¹³ Mbógé muú nyú fó ama alu ayi áwyaá denja, ne akaágé ndere Esowó akélege nnó ese débé, genwá jii geko geleré nnó awyaá denja ne ake alerege uláó melu bíi, áshúlé mmye jii mme. Gé gepó yi gélérege nnó muú awyaá denja mba. ¹⁴ Yémbó mbógé enyú deke demmye demboó ne ate ne dékelege wyyé lé nnó áwú enyú ambií, ékagé débwegé mmye nnó dewyaá denja. Désége ntó gebyó dékwéré wawáale. ¹⁵ Gefóóge denja étiré na détané fó mbaá Esowó wó. Détané fá mme délúlé dénjaré akwaá ne étire alo nchye. ¹⁶ Yéndé mbaá ayi bóó ábége áke ámmye demboó ne ate ne áké ákélege nnó ébwó ambií ne ábó unó ápwó abifo, éféé ntó ne mawámé ne yéndé gefóóge gabo abéé. ¹⁷ Yémbó denja étire détané mbaá Esowó délu chá. Muú ayi awyaá gefóóge denja étire na abéé fó ne deba né metáó wuú. Abé ne neso ne ate anme, abéé muú nyámeé, atóó fó mekpo, agene meshwe ne ate anmé dáó. Alome melu, álérége fó angyá ne abéé fó muú dembwólé. ¹⁸ Bóó abi ápye neso abi ápoóge ntó ate abifo nnó ákéné né mmu neso, ágene

nye galógálsó dáó ayi átánege mbaá unó bi ébwó ápyeé.

4

Dényéégé fó dejee ne genwáge mme

¹ Ndé genó gepyyé ne enyú déwámege, demmye ne ate? Pó lé gétúgé mmwólé unó mme? Ubi ne ummye ne enyú né matáó. ² Enyú dekelege mamba unó bi dela pó ne ubi, éféé mba ne dewane ate. Denyyé manwaá, déginé fó unó úbi enyu dekelege, nkaáwú ne demmyéé, déwámege ne ate. Ne ula bi délá bó unó bi dékélege ulú nnó, degíge fó Esowó nnó achyyé enyú ubi. ³ Ndofo degíge Esowó nnó achyyé enyú unó bimbo, achyyé fó néndé degíge ne uféré uboubo. Dekelege nnó achyyé enyú décho né mmwólé unó mme nnó depye nkane ejii enyú. ⁴ Enyú delu eké andée abi ákwéne maló. Dekaa nnó mbógé muú aké agboó ne unó mme yina alu muú mawámé Esowó wó? Yéndemuú ayi abóó gejee manyéé dejee ne unó mme, alu muú mawámé Esowó wawáale. ⁵ Asá né mmu nwe Esowó nnó, “Esowó abóó gejee ne mendoó ewe ji afyyé esé ne menyammye dáó.” Néndé alu eke menó ayi alá kelege nnó mendée wuú akwe uló. Déferégé fó nnó genó eyina gelú detú. ⁶ Yémbó, Esowó apoóge ese dáó wyyé ndere nwe wuú ájóó aké, “Esowó ashyaá yéndégenó eyigé bóó abi ábwege mmye ákelege mampye, yémbó apoóge bóó abi áshúlege mmye ébwó mme.”

⁷ Gétú yina, lyaáge Esowó ábé mfwa nyú. Ténege ukóló ne danchomeló ne aboó nye enyú. ⁸ Chwóge kwókwólé ne Esowó, mbógé dechwóge kwókwólé ne Esowó, ji ntó achwó kwókwólé ne enyú. Enyú bóó abi dépyeé gabo, férege amu né gabo yi enyú depyyé, enyú bóó abi dedoó manaá dedoó mawéé, ténege meti éma né matáó nyú mmu pópó. ⁹ Tége gabo ayi enyú depyyé, débé meshwe, désómégé, déliilí mánse áshúlégé. Démagé jwase jwane, somege lé somege. Debege fó ne metáó megómégó, bégelé meshwemeshwe. ¹⁰ Shulégé mmye enyú mme né mbe ushu Ata, depyyé mba abwege nye enyú ntó mfaá.

Déjóóge fó depó debodebo ne ate anmé

¹¹ Anmé ba, dejóóge fó depó debodebo ne ate. Mbógé muú ajóóge mejóó mebomebo ne nte menme wuú, ye asoge mpa wuú mba, ebyennó ajóge mba atome ne ébe Esowó ne ajóge mba lé nnó epófs cho mánssó mpa. Mbógé ajóge nnó ébe epófs cho, ebyennó ji ábélege se ebé, ne asele geme jii nnó apwó ebé Esowó. ¹² Elé Esowó mbií ne awyaá utó mánychyé bóó ebé ne mámpa mpa bwó. Ji ntó ne awyaá utó mámpye muú atané né unó mpa. Ji ntó ne awyaá utó manwá muú.

Wɔ ɔferé nnó ɔlu waá ayi ɔtenege ɔjɔɔge gabo mbaá meɲmɛ wye?

Lyadge mmye mebwɛge

¹³ Wúge, enyú bɔɔ abi deɔɔge nnó, “Waa fina, waa geyana deɔɔge nye gefɔɔge melo ewe. Debelege ɛwu genóge nɲme, dekene gese ne debɔɔ nyé nsa nka.” ¹⁴ Enyú deɔɔge mbo dekaá nnó geyana abeé nnó? Geɲwáge nyú gébeé nye nnó? Geɲwáge nyú gélu éké gekóge dondo, eyi géchwáge géla wyáge mankaá. ¹⁵ Enyú débó manjɔ́lé nnó, “Mbɔge Esɔwɔ aɔɔge nnó denyé geɲwá, denyé nye geɲwá dépye yéndégenó.” ¹⁶ Ndere elúmbɔ, enyú délu deteé wye geɲwá ne nsá nka, debwɛge mmye ne dewyaá nepá. Mmye mebwɛge ɛyimbo elome fɔ.

¹⁷ Tége nnó mbɔge muú akaá genó gelógéló ɛyigé ji abɔɔ mampye ne alá pyeé géji wó, apyeé mbo elé gabo.

5

Afiwa nka áge ne nye efwyale

¹ Wúge enyú afwa nka, débó manlili ne dekalege né gekpékpége efwyale ewé echwɔɔ nye eta nyú bíí fɔ. ² Gejamege unó bi enyú déwyaá né mmu upú uchɔɔ, ne ugbáge únyéé mandeé nyú. ³ Nférékán achɔ́ me nka nyú. Nférékán yimbo alere nnó, wye nkane áchɔɔ nka nyú, mbɔntó ne menyammye nyú áchɔɔge ndere mewɛ esɔɔ genó. Mme achwɔɔ byé yémbɔ enyú denywɛge wye manka nywɛge né mmu upú nyú éké yé genó eyi géchwɔɔ pyé enyú gépɔ. ⁴ Wúge magbo ayi bɔɔ abi ápyeé utɔɔ né makɔɔ nyú álilí gétyúge manka áyi enyú denyéé ebwɔ́ ne délá kélége manchyeé. Eféé ne ebwɔ́ álilí áshúlege enyú ndo. Magbo ayi ebwɔ́ álilí gétyúge mbwɛ ayi ebwɔ́ ákyéé, akwɔne matú Anyátá Esɔwɔ. ⁵ Enyú denyéé geɲwá fá mme depye yéndégenó ɛyigé dékélege. Denyéé, dewene, denjeage éké mpó mabo eyi ela kaa nnó fina ne áwáne nyé éji wɔ. ⁶ Enyú depye ámpané mpa áke bɔɔ abi alá pyé gabo wó ákwé mpa. Déwá bɔɔ abi álu cho né mbe ushu Esɔwɔ yé mmye ádoré wó.

Kóge matɔɔ degilé Ata Jisɔs

⁷ Gétú yina áɲmɛ ba, ngarege enyú nnó dékóge matɔɔ, degilé kpaá te gébége Ata Jisɔs Kras achwɔɔ nye abané esé fa. Féregé ndere mempyé makɔɔ ágilé mambɔ mbwé melóméló né mekɔɔ wuu. Ajwolege ákoge metɔɔ ágilé manaá nnó ákwé, gébége aké akwene ji ágilé nnó mbwé áwé. ⁸ Wye mbɔntó ne enyú débɔɔ mánjɔ́ metɔɔ, dépwáge néndé, gébé ɛyigé Ata Jisɔs akéregé nyé géla kwókwólé.

⁹ Ndere degilé áɲmɛ ba, dénmenége fɔ humhum déshúlégé ate ndo. Depyege mbo debéé gyé gébége Esɔwɔ aké apane mpa nyú. Nénde gébé ɛyigé Jisɔs gekpékpége mempane mpa achwɔɔ géla kwókwólé. ¹⁰ Áɲmɛ

ba, sége gekagé neke né bɔɔ ekpáné Esɔwɔ, ebwɔ́ ágaré nyá mekomejɔɔ né mabo Esɔwɔ. Ágé gejamége efwyale yémbɔ ájwólé metɔɔ kó. Kóge ntó matɔɔ ndere ebwɔ́ ápyeé.

¹¹ Kaáge nnó esé dese ebwɔ́ ndere bɔɔ abi Esɔwɔ ájéle ebwɔ́, néndé ebwɔ́ átene ne eshye kpaá te kwyakwya. Enyú debó dekaá ndere Job akogé nyá metɔɔ gébége depɔ déto me ji. Ne ndere Esɔwɔ apyeé nnó ɛwuú efwyale ekwya ne galógáló. Wáwálé, Esɔwɔ alome melu ne agene esé ako meshwe

¹² Áɲmɛ ba, wúge mechó kpaá ewé me nkélege mangaré enyú. Yéndégébe muú ake akélege mánjɔ́ genó ásé gébé ékagé ákélé yé genó fɔ. Yé ébɛ́ elé mabo mfaánebuú yé ele mme. Akelége yé genó fɔ cháchá. Mechó ébége ewé ji ákamege ákámé “eh” ne ébége ewé ji áshya, ashya “nɲba.” Mbɔge muú apyege mbo, ábɔɔ fɔ mpa ne Esɔwɔ.

¹³ Mbɔge muú nyú awyaá efwyale ánenmmye mbaá Esɔwɔ nnó ápoo ji. Mbɔge muú nyú metɔɔ égoɔ ji, ákwá makwa áféé Esɔwɔ. ¹⁴ Mbɔge muú nyú ameeé, ákú ákpákpá echomele bɔɔ Esɔwɔ áchwɔ́ áné mmye mbaá Esɔwɔ gétyú ji. Aké anenmmye áwaa ji mawé ne áne mmye né mabo Ata Jisɔs Kras nnó Esɔwɔ ápyé ji átoó. ¹⁵ Mbɔge ánegémmye mbo, ne áfyége metɔɔ ne Esɔwɔ, mmyemenene yimbo épye nye muú nemée yimbo átoó. Esɔwɔ apyeé nye menyammye wuu átoó. Mbɔge ápyeé unó uboubu Esɔwɔ ájige nye nte gabo wuu. ¹⁶ Gétú ɛyina nchyege enyú majyeé nnó mbɔge muú nyú apyeé gyéé mbaá nte meɲmɛ, ashu eku né gabo ayi ji ápyé eta wuu ne yéndémuú nyú anenmmye nnó Esɔwɔ ápyé enyú détoó mbaá mameé nyú. Ne enyú debó mánkaá nnó mbɔge muú átenége cho né mbe ushu Esɔwɔ, mmyemenene jii echyá ne ewyaá utó mampye Esɔwɔ apyeé yénde gekpékpége genó ɛyigé agi ji. ¹⁷ Tége Elija. Abó alu mekwaá wye ndere esé. Ane nyá mmye mbaá Esɔwɔ ne metɔɔ wuu meko nnó Esɔwɔ ágbaré manaá. Esɔwɔ agbaré nyá manaá né gebage mewaa ɛyimbo. Mekwéé ákwe kpaá te né áɲme aléé ne geba yé nka manaá échye mme né gebage mewaa Isrelí wó. ¹⁸ Ebélége, ama anémmye ne Esɔwɔ ató manaá matané mfaá makwé jegé jegé. Mme ala nywanywa ne unó uló mánwíné.

¹⁹ Áɲmɛ ba, mbɔge muú nyú anogé mewaa alyáge meti ewé wáwálé ne muú fɔ apodgé ji akéregé wye, gé mechó melóméló mbo. ²⁰ Kaáge nnó, yéndémuú nyú ayi ájáme muú ayi ápyeé gabo nnó alyaa gabo ákéré meso mbaá Esɔwɔ, ebyennó aferé ji né negbo. Apyeé ntó nnó Esɔwɔ ájinte gejamége gabo wuu.

NWE mbE ayi Pita asamé

Matame

¹ Me Pita, ngbá Jisós Kras ne nsame njwe yina. Ntome ji eta nyú bós abi Esówo ajyaa, enyú delú ndere ankéé fa mme. Enyú abi délaa tyatya déjwolege né mme Rom né gebagé mewaá Póntus, Galasiya, Kapadosia, Esya ne abi ajwolege né Betinya. ² Esówo ajya enyú nnó débé baá bíi wye ndere ji abós me mbE aferé nnó ebeé mbó. Esówo apyembo, ne Mendoó wuú epye enyú delu bós ukpea nnó enyú dewúge ne Jisós Kras. Manóó mií mámgé enyú mmye, máshwónégé enyú nnó débé pópó. Me nnenemmye nnó Esówo aleré enyú galógál né nesó gejamé gejamé.*

Efwyale epye nnó dégilé mambó genwá eyigé déneré metáó wyeé

³ Detame Esówo, ji alu Esówo ne Nte Ata sé Jisós Kras. Gétúgé gejamé gé galógál ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne matós se mako nnó te ndere ji apyeé Jisós Kras akwilé né negbo, meso gébé ji achyege nye sé yéndé genó eyigé ji ányémeno nnó achyege esé. ⁴ Genó eyigé fó eyigé esé dema nere matós wyeé gelú nnó, ji Esówo achyege nye eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémbo, géchógé fó, gepó ne deba ne gegboó fó manaá. Esówo ábelé geji chánéné né mfaánebuú gétúgé enyú. ⁵ Enyú défyéé wye metáó ne Esówo, getu eyigémbo ne ji ábáme enyú né utó bíi kpaá te ji achyege nye enyú yéndégenó eyigé ji ákwyé me ábele agile nnó achyege bós bíi abi ji áfere ebwó né efwyale gabo né bíi bi kwyakwya.

⁶ Né getú eyigémbo, bege wyeé ne nechóhó, yé lé débéé nye ne mesome né mboó gébé gétúgé mmuameno ayi achwós nye eta nyú matimati. ⁷ Mmuameno yina, alú lé nnó afwore mbógé enyú défyéé metáó ne Esówo wáwálé. Gegé, yé gesege mabo eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekágé chós, áfyéé lé ji né mewe ne afwore mbógé alóme. Mbóntó ne metáó ewé enyú défyéé ne Esówo elú melómél épwó gul ne abó mamfwore ewú. Afworege metáó ewé enyú défyéé ne Esówo, agegé nnó etene chánéné Esówo afége nye enyú, débé nye ne njó ne enógé né bíi bi Jisós Kras alerege nye mmye. ⁸ Enyú dégbóo ne Jisós, yé lé enyú dela delú danje ji. Ne nana ayi enyú dela dégene ji, défyéé wyeé metáó ne ji. Ewéna epyennó enyú débéé ne gekpekpegé nechóhó eniné muú alá akágé

garé fó. ⁹ Enyú déwyaá gefógé nechóhó enina gétúgé Esówo áfere enyú né efwyale gabo ewena, ewe elú genó eyi gépyeé enyú défyéé metáó ne ji nnó debó.

¹⁰ Bós ekpave Esówo abó me mbE, agaré galógál ayi Esówo ákwyé me ábelé eta nyú. Ne ákele chánéné nnó ákaá mechó ewéna ewe etome ndere Esówo áferege bós né efwyale gabo. ¹¹ Mendoó Kras ewé elú bós ekpávé Esówo né mmye ebó mbE egaré ebwó gefógé efwyale ewé Kras agene nye ne njó ayi ji abós nye gébége efwyale ewéna ebyege. Ne ebwó ammye nnó akaá gébé eyigé unó bina upyeé nye ne gefóge muú ayi unó bina upye nye ne ji. ¹² Esówo apye bós ekpávé Esówo bina akaá nnó utó bina ebwó ápyeé fó né galógál ebwó ambós, ápyeé lé né galógál nyú. Unó bi ebwó ágaré, élé wye ubi ne ágare abya melómél eta enyú. Ne élé Mendoó Ukpea ewé Esówo atame etané né mfaánebuú ne eChyeé ebwó utó ágare unó bina. Wye lé unó bina ntó ne makíenné Esówo ákelege nnó áge ndere upyeé.

Bege bós ukpea

¹³ Ndere elúmbó, kpomege mmye mampyege genó eyigé Esówo ákelege. Gbarege mmye nyú chánéné né yéndé meti ne nerege wye matós nyú mako né galógál ayi Esówo achyege nye enyú né bíi bi Jisós Kras achwós leré nye mmye. ¹⁴ Wuúgé wye ne Nte nyú Esówo, ne lyaágé ubobo unó bi ujigé enyú matós, ebi enyú debó dépyeé nya gébége enyú debó delu dankaá Esówo. ¹⁵ Esówo muú akuú enyú nnó débé bós bíi, alú muú ukpea, wyeembo ntó ne enyú debós mambE bós ukpea né gepóge nyú geko. ¹⁶ Néndé ása né mmu njwe Esówo nnó, Esówo aké, “Bege bós ukpea me mbós nlú muú ukpea.”

¹⁷ Esówo muú deke dénenemmye dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa bós ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apye unó, alerege fó angya. Ndere elúmbó, chyege wye ji enógé né efo metáó ndere débelege genwágé nyú geko fa mme eké ankéé. ¹⁸ Enyú dékaá nnó gébége Esówo anamé gemege nyú, detané né gebyankwógé gepó eyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase fó genó eyi géchóge ndere njka ne ana enyú wó. ¹⁹ Ase lé gechachage manóó Kras, ne anamé gemege nyú. Kras alu eké egorime ewé elá epófó gechúchúle, ne gebá né mmye. ²⁰ Esówo abó mé mbE, ajya Jisós gemege nnó ji akwyéé mme yina. Ne ji apye Jisós achwó fa mme né kwyakwya gébé eyigé na, nnó áge ji né galógál nyú. ²¹ Ne élé gétúgé genó eyigé Kras yina apye ne enyú défyéé metáó ne Esówo. Esówo apye Jisós akwilé né negbo,

* 1:2 Elú wáwálé nnó: Né gébé eyigé Esówo ágbárege menomenyeé ne bós Isrelí, Mosis ase manóó menya ayi awané abós mbE améé né geluuge upe ne améé bós né mmye nnó ábE pópó. (Ge Eso. 24:8)

abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbo, ne enyú déneré metós ne Esówo, ne dékádá chanéné nnó ápyeé nye yéndégenó eyigé ji ájád.

²² Enyú débó gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbó, bogé gejeé gbene ne ate ne matós nyú mako. ²³ Elé mekomejós Esówo ayi alu te kwyakwya, alá akworege ne Esówo aselé ábyené enyú mambye yi meke. Ndere epyembo, enyú dela baá Nte ayi alá gboó f3, ep3f3 ayi agboó. ²⁴ Asa né mmu nwe Esówo nnó, “B33 ako alú eké byaa mewaa. Ne genwá eyigé ebw3 ányeé geb3 gelú eké ukoo bya un33. Byaa mewaa uwanesegé, ukoo bw3 ude ukwe mme. ²⁵ Yémbo meko mej33 Esówo alu te kwyakwya.” Ne meko yimbo elé abya melómél3 ayi ágare enyú.

2

Ntaá eniné Esówo ayyaa nelú nelónél3 eta nyú abi delú b33 ukpea

¹ Ne te mbaá Esówo ábyené enyú mambye yi meke, lyaáge yéndé gefágé gabo. Débyogé f3 geby3, débwalége f3 démbwalé, défyége f3 ame né un33 b33, ne déj3gé f3 mej33 mebo ne ate. ² Enyú delu baá ake, shyaáge lé manyú nembé nelónél3 eniné mendoó eçhyege. Nembé eniné mbo, elé menyéé ayi mendoó ayi apyeé nnó enyú déwéné né dep3ré Esówo kpaá te dékwanege mambó un33 bi ji áferé nyú né efwale gabo nnó débó. ³ Pyegé wyembo, néndé enyú ambo3 défw3ré me dége nnó, Ata al3 melu.

⁴ Chwogé mbaá Ata, ji alú eké ntaá eniné nelu nebe. Akwaá ab3 áshya ji nnó alome f3, yémbo Esówo ayya ji néndé, age nnó ji alu melómél3. ⁵ Enyú ntó delú eké mataá ayi alú abe, Esówo aselé enyú mantene echa upe wuú né mendoó, nnó enyú debé amppe upe ukpea abi achyéé gemage ebw3 mamppe upe ebi ukwané Esówo met33 gétúgé genó eyigé Jis3s Kras apyeé. ⁶ Mbo ne elú, néndé asa né mmu nwe Esówo nnó Esówo aké, “Gegé me mbele ntaá né melo Say3n, ntaá eniné na ne negbarege ekw33 gepú. Me njya n3n3 nelú nelónél3. Ne yéndemuú ayi áfyéé met33 ne ji, ab33 f3 mekpo un33.” ⁷ Ne enyú abi défyéé met33 ne ji, ntaá eniné na nelú nelónél3 eta nyú yémbo né mbaá b33 abi alá áfyéé f3 met33 ne ji w3, alu eta bw3 eké, “Ntaá eniné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wye lé n3n3 ne nelaá ntaá eniné ne gbare ekw33 gepú.” ⁸ Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eniné b33 ákp3rége wye ne etarave ewé epyeé b33 akwene mfaá.” B33 ákp3ré wyeé néndé ebw3 áshya manwú mekomej33 Esówo. Ne genó eyigé ebw3 ápyeé gelú wye ndere Esówo ákwye ábelé nnó epye ne ebw3.

⁹ Yémbo enyú delú b33 ntó3 eniné Esówo ayyaa, enyú delú amppeé upe abi apyeé upe

mfwa. Enyú b33 ntoné Esówo enyú delú b33 Esówo. Esówo ayya enyú nnó dégarege b33 né ukpekpe un33 bi ji apyeé. Elé ji ne aferé enyú né mmu gemuá ne dékpe ne né gekpekpegé gen33b33 jii. ¹⁰ Mbe mbe enyú dep33 yé b33 f3 yémbo nana enyú delú. Mbe mbe Esówo agene f3 enyú meshwe, yémbo nana agene.

Nogé ákpakpa mel3

¹¹ Anme ba abi gejiú, enyú delú b33 abi dékoóge fa mme koóge delú ankéé. Me nene enyú mmye nnó délyaa ubobo un33 bi menyammye ákelege ebi b33 ágbo3 mamppege. Un33 bina ne ummyeé amu ne mandoó nyú. ¹² Bege ne gep3 gel3gél3 ne b33 abi alá p3 f3 b33 Jus nnó, yé ebw3 aké ashulege enyú ndo nnó dépyeé gabo agene un33 ul33l3 ebi enyú dépyeé. Deké dépyeé mbo, né bii bi Esówo áchw33 ge b33, ebw3 afegé nye ji gétúgé gal3gál3 ayi enyú dépyeé.

¹³ Shulegé mmye nyú mme déwúgé ne ákpakpa ako abi ápelé enyú, déké dépyeé mbo dénogé Esówo ne mfwa mel3 ndere muú ayi ab33 mel3 meko. Deké dépyeé mbo dénogé Esówo. ¹⁴ Yé ebe elé b33 g3mena, wúgé ntó ne ebw3 néndé muú kpaá mel3 ne atome ebw3 nnó áchw33 afyége b33 abi apyeé gabo né ubale ne nnó afegé b33 abi apyeé gal3gál3. ¹⁵ Pyegé wyembo, nnó dégbége mano unkekene b33, abi aj3gé mej33 ewé ebw3 alá ák3ge f3 ula. Gegé gal3gál3 ayi Esówo ákelege nnó dépyege mbo. ¹⁶ Bege ndere b33 abi álaá mmyemmye bw3. Ne ék3gé dénmage amu dépyege gabo gétúgé délaá mmyemmye nyú. Yémbo bege lé ndere baá défwé Esówo. ¹⁷ Chyegé enógé mbaá b33 ako. Bogé gejeé ne ate b33 Esówo. Bege ne ef3 Esówo, dénogé mfwa mel3.

¹⁸ Enyú baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgé ne b33 abi ab33 enyú ne enógé. Pyegé wyembo ne b33 abi asele dep33 pere alome melu ne enyú chóncho ne, abi ábálege mmye mamppe ut33 ne ebw3. ¹⁹ Muú aké ateé Esówo ne akóge met33 ndere b33 áchyéége ji efwale detú, met33 eg33 Esówo ne ji. ²⁰ Muú ab33 f3 nsa mbogé akogé met33 né matule ayi átulege ji gétúgé ji apyeé gyeé, yémbo muú apyege genó eyigé gelú cho ne b33 ápyége ji aké áwuú ubalé ákogé met33, Esówo aféége ji.

²¹ Gegé ula bi Esówo akuú enyú mbo. Ne mb3ntó ne Kras agene efwale gétúgé enyú ne alere enyú ntó ndere deb33 mangene efwale ndere ji. ²² Asá né mmu nwe Esówo nnó, “Kras apyeé yé gabo f3 w3 ne, yé geby3 Ji aby33 w3.” ²³ Yé gébégé ajuú ji mashye né mmye ji ashuú ebw3 meko w3. Ne yé gébégé apyeé ji agene efwale ji achare f3 yé nnó ashuge ebw3 w3. Yémbo achye lé geme jii mbaá Esówo muú apané mpa chanéné. ²⁴ Kras jimbo akpa gabo ese né menyammye wuú né mfaá gekwa. Ji apyembo nnó esé

debe eké bɔɔ abi ágbɔó ályaa gabo, ama ápeé ákpene né genwá eyi gelu cho né mbe ushu Esɔwɔ. Ne upa ebi afyeeé ji mmye upye esé détoó. ²⁵ Enyú debɔ dekene tametame eké magɔɔme yémbɔ, nana dekere dékwɔlege membamé magɔɔme muú ábáme mandoó nyú.

3

Majyee mbaá ándee ne áno

¹ Wye mbɔ ntó ne enyú ándee áno debɔɔ mampyeege. Shulegé mmye enyú mme déwúgɛ ne áno nyú. Yé lé ebwɔ abifo alá kelégé mánwúgɛ abya melóméló, déké dépye mbɔ yé enyú dela dékpea fɔ ebwɔ wɔ, akágé kwɔré matɔɔ bwɔ akame ne Esɔwɔ gétúgɛ gepɔge nyú, ² ndere ágene enyú dénogé Esɔwɔ ne ndere genwáge nyú gela pɔ ne deba. ³ Ekágé ebwɔ ágene nnó enyú dela ulɔ gétúgɛ unó ulɔulɔ ebi enyú defyeeé né mmye ndere gefɔɔ eyige dékwyege manjwe álme, mboó unó eyi ejame nka, yé ebé lé mandée malámáló ayi defyeeé. ⁴ Ulɔɔ nyú ubɔ matané lé né gepɔ gelógélís eyigé enyú dewyaa. Gefɔge ulɔɔ bina utanege né mmu metɔɔ. Ubi ukwɔɔ fɔ ukoo né upyeeé muú abeeé nyameé ne alome melu. Gé gefɔge ulɔɔ ebi ulɔme né mbe ushu Esɔwɔ dɔɔ na. ⁵ Gefɔgɛ ulɔɔ bina ne ándee abi alú nya bɔɔ ukpea ánerere metɔɔ ne Esɔwɔ áwyyaa. Ne áwuú ne áno bɔɔ. ⁶ Mbántó ne Sara alú nya. Ji awuú nya ne menɔ wuú Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú débée baá Sara mbógé deké dépye genó eyigé gelú cho ne dela pɔ fɔ ne efɔ metɔɔ.

⁷ Wye mbɔ ntó ne enyú áno, débɔ mampyeegé. Bege ne gepɔ gelógélís ne ándee nyú, denogé ebwɔ néndé ebwɔ apɔ fɔ ne eshye eké enyú. Tége nnó ándee ntó áchónene nye ne enyú manyé genwá eyi gelágé byé, eyigé Esɔwɔ achyeege nye enyú ako gétúgɛ ulɔɔ melu bií. Deké dépyeeé mbo Esɔwɔ áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá bɔɔ Esɔwɔ ndere abɔɔ mambɛ ne bɔɔ abi alá akágé Esɔwɔ

⁸ Ne kwaykwya genó alú nnó enyú ako, bege ne metɔɔ ema ne ate, dégene ate meshwe, dégbógé ne ate, délerege ulɔɔ melu ne ate ne shulege mmye nyú mme. ⁹ Muú apyeege enyú gabo, deshúgɛ fɔ. Muú ashyeege enyú deshúgɛ fɔ. Nege elé mmye nnó Esɔwɔ ájé ji néndé ge genó eyigé Esɔwɔ akuú enyú mbo nnó meso gébé Esɔwɔ ájé ntó enyú. ¹⁰ Pyeege wye mbɔ néndé asa né mmu nwe Esɔwɔ nnó, “Mbógé muú aké akelege manye genwá gbene, anye neki abɔ mangbare nenome nií, ajógé fɔ gabo, abyógé fɔ gebyɔ, ¹¹ alyaa gepɔ gebogebo, abe lé ne gepɔ

gelógélís ne ammye mambɛ nesɔ ne ate bɔ. ¹² Néndé Ata agné bɔɔ abi álu cho ne áwuú mmyemenene ebwɔ. Yémbɔ ji abi ushu bií mbaá bɔɔ abi apye gabo.”

¹³ Mbógé enyú dékpane gechyeeé mampyeege unó ulɔulɔ bina, yé muú fɔ ayi apyeeé enyú gabo apɔ. ¹⁴ Ne yé ebélé nnó degene efwyale gétúgɛ dépyeeé genó eyi gelú cho, Esɔwɔ ajéle enyú. Défógé fɔ bɔɔ abi ammyeeé amu ne enyú, ne dekamege fɔ afye enyú efɔ metɔɔ. ¹⁵ Yémbɔ, né mmu matɔɔ nyú, nógé Kras ndere Ata ne kpomege mmye yéndégébé manshuú meko mbaá yéndemuú ayi akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré metɔɔ ne Kras. Shuge ji meko pere ne énogé ¹⁶ Ne yéndégébé, pyeege unó bi matɔɔ nyú agarege enyú nnó ulú cho, nnó bɔɔ aké ajógé gabo ne enyú ágege gepɔ gelógélís eyigé enyú bɔɔ Kras déwya, mekpɔ unɔɔ egbare ebwɔ. ¹⁷ Néndé elo nnó enyú dégene efwyale gétúgɛ galógáló ayi enyú dépyeeé mbógé nnó mbo ne Esɔwɔ akélege, epwɔ nnó dégene efwyale gétúgɛ gabo ayi enyú dépyeeé. ¹⁸ Mbántó ne Kras agene efwyale agboó gétúgɛ gabo sé. Ji agbo dama ne ámage gbo sé. Ji alu muú melóméló yémbɔ agbo gétúgɛ bɔɔ abo, nnó, apye esé dekere meso mbaá Esɔwɔ. Bɔɔ áwá ji agbo né menyammye, yémbɔ Esɔwɔ apye mendoó wuú elú mebe. ¹⁹ Elé né Mendoó wuú ewena ne ji ajye né mbaá ayi mandoó áwu bɔɔ abi álu né gepúge denɔ agaré abya melóméló. ²⁰ Mandóo yina elé ayi bɔɔ abi abɔ alá wuú nya ne Esɔwɔ gébége Nowa áchomé ékpe wɔ. Gébége Nowa achome ékpe, Esɔwɔ ako metɔɔ agile nnó ebwɔ alyaa gabo, yémbɔ wye elé mbeé bɔ anee ne apome negbone nɔgbannyi. ²¹ Nɔgbannyi yimbɔ, alú eké manaá Esɔwɔ ami áwyyaa enyú, nana Esɔwɔ aferege enyú né gabo. Manaá Esɔwɔ ami áwyyaa mbo ese, mapɔ fɔ nnó mafere esé deba né mmye. Malu lé genó eyigé esé désele dékpane Esɔwɔ geka nnó áshwone matɔɔ sé débɛ pópó. Manaá mina ne mapyeeé nnó Esɔwɔ áferé enyú né efwyale gabo gétúgɛ Jisɔs Kras akwilé né negbo. ²² Ji akwilege né negbo afe né mfaánebuú, ajwale né ege ebwɔnyé Esɔwɔ. Ji ne abɔɔ makiénné Esɔwɔ ako chónchó ne mandoó ayi fɔ ako ayi áwyyaa ufɔɔ uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne Ji.

4

Muú aké akwɔlege Kras genwá jii gekwɔrege

¹ Dékaa nnó Kras age efwyale né menyammye, ndere elúmbo, enyú ntó bege ne gefógé metɔɔ ewé ji abɔ awya, dekpome

* **3:19** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ abifo áferé nnó mandoó yina átene mbaá makiénné Esɔwɔ ayi ályaa malu utɔɔ bɔɔ, ela epɔ mbo wɔ elé ayi aló nchye, epɔfɔ ayi bɔɔ. Ne mejaɔ bɔɔ Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mandoó bɔɔ abi ágbɔɔ me, aló nchye, yé alá.

mmye mangé ntó efwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene efwyale ji alyage gabo. ² Mbógé ji apyége mbó ndere abelege fa mme apyéé sé unó bi ugóó akwaá metóó, apyéé lé ébi Esówa akelege. ³ Enyú déchóó nya gébé dáó mampye unó bi bóó abi alá pó bóó Jus ápyéé. Gébé eyigé enyú dechóó mbó gékwáné. Enyú debó déwyaá geboboge genwá, mmwólé mámpyége ubobo unó, déjýéé mapaá, denyuú mmóó mapyene enyú, dékwene eké manya, ne debó denógé aló uka, unó bi Esówa ashyaa nnó muú apyége fá. ⁴ Ne bóó abi alá kágé Esówa alá ne dembyo ndere enyú dela dechome sé mba ne ebwó né uboubó unó bi ebwó ápyéé. Getú eyigémbó, ajógé mejóó mebomebo ne enyú. ⁵ Yémbó ebwó áténege nye né mbe ushu Esówa, muú ákpomé mmye mampa mpa bóó ako, abi ágboó ne abi álú abe, ágaré ndere ebwó ápye ne genwáge ebwó fa mme. ⁶ Ge ula bí ábo agare abya melóméló yé mbaá bóó abi ágboó mbó. Esówa aso me mpa bwó nnó ágbo ndere yéndémuú ágboó fa mme. Ágaré ntó ebwó abya melóméló yina nnó yé lé ebwó ágboó né menyammye, mandoó bwó ábó genwáge eké Esówa.

Yéndémuú agbaré echye ewé Esówa achye ji chánéné

⁷ Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyeé, géla kwókwólé. Getú eyigémbó gbarege mmye nyú débe peé nnó dékrome mmye manemmye chánéné. ⁸ Ne mena genó ayi nkelege nnó enyú dépye alú nnó, bóge gejeé ne ate aŋme néndé gejeé gekwerege gabo gejamegejame. ⁹ Ate aŋme áchwógé né upú nyú, negé ebwó, déjógé fí nnó mechó ewé ewuú dáó. ¹⁰ Esówa awyaá ufóó ufóó echye, ne achyegé yéndémuú sé gefógé echye ewuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bóó abi ágbárege echye ewé Esówa achyee ebwó chánéné yéndémuú nyú ase gefógé echye ewuú ewémbó apoógé ate aŋme abifó. ¹¹ Yéndémuú ayi agarege mekomejóó Esówa, agarege lé mekomejóó ayi atane mbaá Esówa. Yéndémuú ayi apye genó eyi gepoge ate aŋme, apyége ne utó bi Esówa achyegé ji nnó bóó áchyegé Esówa ngó né yéndégenó eyi dépyéé gétúgé genó eyi Jisós Kras apyéé. Ngó ne utó ube ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amén.

Gege efwyale ndere bóó Esówa

¹² Aŋme ba, abi gejeé, débége fí ne dembyo gétúgé efwyale mesómesó ewé enyú dégené. Ewú echwóó mbó lé nnó efwóre matsó enyú. Déferégé fí nnó lé genó eyi gela gebóó fí mampye wó. ¹³ Bege lé ne nechóchó nnó enyú ntó dégene efwyale nye ndere Kras agené nnó débe ne nechóchó dáó gébége Kras akerege fa ne mme manleré uto bíí ébi upwóó amu. ¹⁴ Bóó aké ajógé depó debo ne enyú gétúgé enyú delu ankwóle Jisós Kras,

bége lé ne metóó megómegó néndé ewémbó elere nnó Mendoó Esówa ewé epwóó amu elú ne enyú. ¹⁵ Yémbó ekágé muú nyú agene efwyale gétúgé awane bóó, yé nnó alú menjó, yé nnó apye depó debodebo ne yé nnó akpene né depó étí dela pó fí étí. ¹⁶ Mbógé muú nyú aké agene efwyale gétúgé alu menkwóle Kras, ekágé abe ne mekpo unóó. Atamege lé Esówa gétúgé bóó akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébé gekwone eyigé Esówa apane mpa. Mpa yina alóó ne bóó ula gepu bíí. Ne mbógé nnó Esówa alóó mpa ne esé, ebyennó ebálege nye mmye ne bóó abi alá wuú fí abya melóméló ayi atané mbaá Esówa. ¹⁸ Wye ndere ásámé né muú nwe Esówa nnó, “Mbógé nnó epóó kókógé nnó bóó abi álú cho né mbe ushu Esówa átane né efwyale gabo, ebeé mbó nye nnó ne bóó abi alá kelegé manwú mekomejóó Esówa ne bóó abi ápyéé gabo?” ¹⁹ Ne getú eyigémbó, bóó abi ágene efwyale ndere Esówa ajóó nnó ebe ájye wye mbe mampyége galógáló ne ate. Wye né meti ewémbó, áchyegé gemége ebwó mbaá Esówa muú akwye ebwó. Ji anyégémenó mampye genó, apyéé geji.

5

Majyéé mbaá akpakpa melo ne nnyé usa né echomele bóó Esówa

¹ Nkelege manchye enyú majyéé ndere ákpakpa ábéé né echomele bóó Esówa. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane ame agene ndere Kras agené efwyale ágboó. Me ntó nlú muú ama ayi Esówa achyegé nye ji utó Kras, ébi ji apye nye bóó áge. ² Pége bóó abi Esówa áfyéé enyú nó amú chánéné. Ebwó alú eké magóŋme Esówa. Dépege fí ebwó ndere bóó abi ákpeage ebwó kpeage. Pége ebwó ndere bóó abi awyaá metóó mampye utóó bóó. Dépyégé fí ndere bóó abi awyaá mmwólé mambóge nsa. Pége lé ndere bóó abi abóó gejií mampye utóó ebwó. ³ Déŋmerégé fí bóó abi Esówa áfyéé né amu nyú mekpó mme. Lerege lé ebwó gepó eyigé ebwó ákage mankwóle. ⁴ Déke depyemba, gébége Kras muú alú eké mfwa ámbamé magóŋme achwóge, apyéé nye débo ngó ndere nsa ne ngó yina agboó fí gelu.

⁵ Enyú nnyé usa ne ansó andeé, wyembo ntó ne ebóó mambé ne enyú. Nógé ákpakpa nyú né machomele bóó Esówa ne shulege mmye nye muú mme mbaá ate aŋme. Pýégé gepó eyigé na geba enyú mmye yéndégébé néndé asá né mmu nwe Esówa nnó, “Esówa áshyá yéndégenó eyigé bóó abi ábwége mmye ákelege mampye yémbó, alerege galógáló wuú mbaá bóó abi ashulege mmye ebwó mme.” ⁶ Ndere elúmbó, shulege mmye nyú mme né mbe ushu Esówa muú awyaá utóó bi upwóó amu, nnó gébé jíí gekwónege

abwée enyú dékwò ñgò. ⁷ Yéndégenó eyi gechyege enyú efwyale fyé gé geji né amu Esòwò néndé, ji atéé enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú chánéné, dekpome mmye. Danchameló muú mawame enyú, akene mbò agyage meno fuú eké genyanya eyi geweége, akélege muú ayi ji anyéé.

⁹ Tenege ukòlò ne ji, fyége wye lé metòò ne Esòwò déperégé uka mme. Kaáge nnó élé wye géfógé efwyale ewéna ne aḡme nyú né mme meko ágéne. ¹⁰ Efwyale ewé enyú dégene nyé ebé lé né mboó gébé ne efwyale ewémbò ebyégé Esòwò jimboó apyéé enyú dékere né amu enyú déténe ne apyéé enyú débo eshye. Ne ji Esòwò muú akerege boó galógáló matimati ne akuú enyú nnó dechome mmye ne Kras nnó debò ñgò wuú ayi alá abyéé fí. ¹¹ Uto uko úlú ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹² Meḡme se Silas ne apó me nsamé maá mboó ḡwe yina. Ji alú muú ayi nḡere metòò ne ji. Nsá enyú ukéke unó bina nnó nfyéé enyú eshye ne nnó ngare enyú nnó unó bimbo ne úlú galógáló Esòwò ayi wáwálé. Tenege ne eshye né unó bina.

¹³ Boó echomele Esòwò né Babilon abi Esòwò ajya ntó, aló enyú matame. Makòs maá wa né egbe ewé Esòwò aló ntó enyú matame. ¹⁴ Támegege ate aḡme ne gejeé ndere boó Esòwò. Nḡemmye nnó neso né Esòwò nebe ne enyú ako abi dechome mmye ne Kras.

N̄we ayi agbée n̄we épá eyi Pita ásamé

Matame

¹ Me Simun Pita, maá defwe Jisós Kras ne nsame n̄we yina. Me nlu ntó n̄gbá wúú.

Nsame n̄we yina eta bós abi ágene meti áfyéé metós ne Esówo wye ndere esé.

Elé gétúgé Esówo ne Mempoó esé Jisós Kras apyéé genó eyi gelú cho ne enyú ntó dégene meti défyéé metós ne Esówo. Ne genó eyi gelú né mmu metós ewéna ewé esé ako défyéé ne Esówo geloó kpaá gepwó amu.

² N̄nenemmye nnó Esówo alere enyú galógáló gejaméjame né nnó apye enyú débé ne nesó dóó ndere dekage ji chanéné, ji ne Jisós Kras Ata ese.

Bége ne gepó eyi gelerege nnó Esówo akú ne ajya enyú

³ Uto bíí, nkane Esówo, upye esé débós unó uko bí débós mambé ne ubi, nnó débé débelege gepógé sé eké eyigé Esówo. Esé débós unó bina ndere dékagé ji muú akuú esé nnó debós ntó n̄gwo ne galógáló ayi ji awyaa. ⁴ Elé né meti ewéna ne Esówo achyéé esé unó ulúúlú ebi upwós amu ebi ji ányéméno nnó achyége, apye esé debo délyaa mmwólé unó mme ebi uchós gepóge bós, debó ntó gefógé gepó eyigé ji awyaa nkane Esówo.

⁵ Gétúgé unó bina uko ebi Esówo apye eta ese, mmyege ne eshye débéé ne gepó gelógéló ndere enyú défyéé metós ne Esówo. Ndere débéé ne gepó gelógéló, kaáge Esówo, ⁶ ndere dékage Esówo, bége ne mmye megbarege, ndere débéé ne mmye megbarege, bége ne metós mekoge, ndere débéé ne metós mekoge, bége ne gepóge Esówo. ⁷ Ndere débéé ne gepó eyigé Esówo akelege, bóge gejeé ne ate ān̄me, ndere débós gejeé ne ate ān̄me bóge gejeé ne bós ako. ⁸ Ge ufós unó bí enyú débós mampyegé na, mbógé déké dépyéé ubi gejaméjame, dékagé n̄we Ata sé Jisós Kras né gefós eyi gepyéé enyú dépyéé unó ulúúlú ne unó bí utanegé meti. ⁹ Ne muú ayi alá pyéé fós unó bina, alú eké muú ayi amé atanége ji, ye eké muú amé nónómé, ne ājii mé n̄te nnó Esówo abo ashwone me ukwenegé gabo ayi ji abo apye.

¹⁰ Ndere elúmbó, ān̄me ba, kpagé gechyéé dóó mampyége genó eyi gelerege nnó Esówo akuú enyú ne ajya enyú nnó débé bós bíí wáwálé. Déké dépyembo, dékwené fós né gabo. ¹¹ Ne Esówo asele n̄we enyú amu apeá nnó dékpe né gefwa eyigé Ata sé Jisós Kras Mewené gemége sé ágbárege te kwyakwya ne kwyakwya.

¹² Ndere elúmbó, me nkaá nnó enyú dékaá me unó bina, ne détene ne eshye né wáwálé ayi enyú déwyaá, yémbó me nkelege nnó mma ntege enyú ubi yéndégébé. ¹³ Me mfere nnó elú galógáló nnó téé ndere me nlú mebe, mfyéé enyú eshye detege unó bina. ¹⁴ Néndé Ata sé Jisós Kras apyéé me nkaá chanéné nnó elá gachyéé n̄gbo. ¹⁵ Ne mmyéé ntó ne eshye mampye nnó gébégé me nlyagé mme yiná enyú detege wye unó bina.

Pita jimbós akpa amé agé n̄gwo ayi Jisós awyad

¹⁶ Gébégé esé dégaré enyú gekpekpe utó bi Ata se Jisós Kras áleré ne manchwós ayi ji amagé chwós n̄we, dese fós bó abya abi bós akwyegé ágaregé ne dégaré enyú wós. Esé ambós dékpa amé ese dégé n̄gwo wuú ayi apwós amu. ¹⁷ Gébégé ji asélé enógé ne n̄gwo mbaá Esówo muú alu n̄te, meko atane né melu Anyátá n̄gwo Muú Apwós amu aké, “Gé maá wa ayi mbós gejeé ne ji na, metós egós me ne ji dóó.” ¹⁸ Esé ambós déwú meko yina ayi átané né mfaánebuú gébégé delú ne ji né mekwé ukpea.

¹⁹ Getú eyigémbó, esé dékame ne metós ese meko nnó mekomejós ayi bós Ekpáve Esówo ágare alu wáwálé. Ne enyú ntó fyegé mekpo chanéné né genó eyigé ébwós ásame. Unó bí ébwó ajós ulú eké mewe ewé egenege né mbaá ayi alu gemuagemua kpaá te bíí bi mbó ujjage, ne membe gejejege bíí muú alú Kras, apye n̄we mewe wuú egene né mmu matós nyú. ²⁰ Menó genó alu nnó enyú debó mankaá chanéné nnó, yé genó eyigé bós ekpave Esówo ásame né mmu n̄we Esówo, eyigé áferé né mmu matós ébwós ne ásamé gepó. ²¹ Néndé yé mekomejós ayi bós ekpávé ágaré né utó bi ébwós apó. Elé Mendoó Ukpea ne epyéé bós ágare mekomejós ayi átanége mbaá Esówo.

2

Sége gébé ne anlere gebyó

¹ Nya mbembe bós ekpávé Esówo abi gebyó alu ntó, wyembo ntó ne anlere abi ábyóge gebyó abéé n̄we né geluage nyú. Achwógé, ásele n̄we défyá, álerege unó bí ulú gebyó ebi uchóo enyu makpo, kpaá te áshyá n̄we Ata muú anámé gemége ébwós. Ndere ápyembo, ébwó ambós ákuu negbó n̄ware né gemége ébwós. ² Ne gejamége bós ákwólege n̄we depóré manané etiré anléré bimbo ápyéé. Ne gétúgé unó bí ébwós apye, bós ájógé n̄we mejós mebomebo átone ne meti ewé elú wáwálé mankwóle Esówo. ³ Ne ébwó ásele n̄we abya gebyó ányua enyú déchyege ébwó unó gétúgé áwyaá mmwólé mambó gejamé unó. Yémbó Esówo aso me mpa bwós te gachíí ne ji muú awane n̄we ébwós, geja gekpene fós ji né ame.

⁴Tégé nnó Èsòwò àlyaa nya fò makiénné jii ayi àpyéé gabo ájye detú wó, awe áji ne bò ñkòkòvè afye áji né mmu empinya gemua né mmu ntoné mewè, ágilé bíí bi ji apáne mpa bwó. ⁵Èsòwò ntó alyaa fò bós abi nya mbembe ájye detú wó, ji apye nya ñgbannyi áshwa abi alá nógé Èsòwò ako, ekose Nowa muú agarege genó eyi gelú cho ne apome ne bós abifó makpo akene ama. ⁶Ata Èsòwò ntó asó nya ntó maló Sodom ne Gomòra alá matwòmatwò manlere nnó èbwó alu gyéé né gabo ayi èbwó àpye. Ji apyembò nnó alere bós genó eyi gepye nye ne bós abi alá ánogé ji. ⁷Yémbò ji awené nya gemége Lot né melo Sodom gétúgé Lot alu nya muú ayi alu cho né mbè ushu wuú. Ne metós egós nya fò ji bógébógé gétúge ubobo unó bi bós abi alá bélégé mabe Èsòwò àpyéé. ⁸Ndere Lot muú alu cho né mbè ushu Èsòwò, ajwòlege ne bós Sodom, agéne unó ubobo èbi èbwó àpyéé yéndé bíí, metós egós fò ji bógébógé. ⁹Unó bina uko èbi Èsòwò apyéé ulere nnó ji akage ndere ji apógé bós abi ánogé ji né gébége mmuameno. Ne akage ntó ndere abelege bós abi alá pyéé fò genó eyi gelu cho né mbè ushu wuú kpaá te bíí èbi ji apane nye mpa bwó. ¹⁰Cháchá ne bós abi àpyéé ubobo unó bi menyammye bwó ákelege èbi uchós gepógé bwó ne àbayaá bós kpakpa.

Anlere gebyo bina, ànea matós, awyaa nerja ne apo ne efó mánjóó mejóó mehomebo átómé ne utó bi ákpakpa né mfaánebuú. ¹¹Yé makiénné Èsòwò ayi awyaa utó ne èshye apwós utó bina né mfaá, álu dantene yé bíí uma né mbè ushu Ata Èsòwò áchógé èbwó mabò. ¹²Yémbò, bós bina álu bós abi ájógé mejóó mehomebo átome ne depò etiré èbwó alá kage ula. Èbwó álu èké menyá mewaá eyi épyé unó ndere menyammye bwó ákelege. Èsòwò akwyéé eji nnó àpye éji áwá. Ne ndere áwáne menyá, mbònto ne áwáne nye bós bina gétúgé gabo èbwó. ¹³Nsa bwó abeé nye lé ubalá èbí èbwó apyéé bós abifó áwuú. Èbwó aké apye genó eyigé menyammye èbwó ákelege, ye èbe né bíí gbós matós ágós èbwó. Èbwó alu èké upa ne upwapywane unó bi uchyege mekpo unós né geluage nyú, néndé gébége déké dénye menyéé né epaá ne èbwó chonchó anyéé lé genwáge bwó. ¹⁴Èbwó akage gé fò mendéé ayi alá téé fò mecho ubele. Akelage fò manlyaa gabo mampyege. Anyua bós abi matós bwó alá bené né deparé Èsòwò wó, àpye gabo. Alú bós abi ákage ndere apyéé ne abò genó eyigé èbwó ákelege. Ne èbwó alu bós abi Èsòwò apye nye èbwó ágé éfwyale. ¹⁵Èbwó àlyaa meti ewé elú cho áno mewaá, akwólé gepógé Balam maá Bua. Ji agboó nya mamboge nsa né gabo ayi ji apyéé. ¹⁶Yémbò Èsòwò ashule ji ndo né gabo ayi ji apyéé. Apye géjujá jii gejóó mejóó èké mekwaá. Gejóó mbo Balam muú èkpave Èsòwò yimbo alyaa mampyegé mecho ewé

èké muú ayi mekpo èla èkwane ji wó.

¹⁷Bós bina álu èké ambu nnyi ayi áwame, ne álu ntó èké geko eyigé mbyo ákpáne. Ne melu ujwòle ewé Èsòwò akwyéé egile èbwó élé empinya gemua. ¹⁸Èbwó ájógé depò kpakpa etiré dela depò ne mekpo ne ula, àpye bós ákpene né gabo, ne ásele depore ubele ányua bós abi ámuame mamfaá mbwa ne abi àpye gabo, ákerege meso né gabo ayi èbwó ábó àpyéé. ¹⁹Èbwó ágarege bós nnó mbógé aké àpye yéndégenó eyi gejige èbwó metós, yéé genó gefó eyi gepye èbwó gepò. Yémbò meti epò ewé èbwó amboós akage lyaá gabo mampyege, néndé muú ake apye genó gebo-gebo eyigé jimboós alá kaágé lyaá, alu mefwè mbaá genó eyigémbò. ²⁰Mbógé bós ábó ábó me àlyaa mampyeye gebo unó bi ulú fa mme gétúgé ákaá Ata se Jisòs Kras Mewené gemége sé, ne unó bimbo umágé bò èbwó deba, alá kágé lyaá sé ubi, èbyennó èbós nye ne èbwó kpaá epwò ndere èbò elú mbembe. ²¹Ebò elú galógáló nnó èbwó ákage yé meti ewé muú abe cho né mbè ushu Èsòwò, epwò nnó ákaá ewú ne alyaa mankwólé mabe ayi Èsòwò achyéé èbwó. ²²Genó eyigé èbwó apyéé mbo gelú wye èké nekane mejóó enina aké, “Mammye awò dewò ama akere anye. Ashwóné mekwende ama akere abulé mmye né utwòtwò.”

3

Ata Jisòs akerege nye meso

¹Anjme ba, gégé ñwe ayi apye ñwe épea eyi me nsame eta nyú na. Me nsa enyú bò ñwe bina nnó mpye matós nyú átege unó bi ulú cho. ²Me nkelege enyú detege unó bi bós èkpavé Èsòwò ajós me te gachíí nnó upye nye, ne tege ntó mabe ayi Ata se Jisòs Kras ne Menchyé genwá, achye ángbá bíí nnó agarege enyú.

³Genóge mbe eyigé enyú debós mankaá gelú nnó, né kwyakwya gébé bós abi ájwyage enyú né genó eyigé défyéé metós wyeé áchwós nye. Ajwyaáge nye enyú, ne ákwòlege lé unó bi upye matós ágós èbwó. ⁴Ájógé nye aké, “Ata nyú, anyéméno nnó achwós, ji ale?” Te amu ante sé ágbóó, yéndégenó gelú wye ndere geji gelú me te gébége Èsòwò akwyéé mme. ⁵Nderé àpyéé mbó, ákelege fò mante nnó Èsòwò ase nya meko wuú akwyéé mfaánebuú ne mme, apye mme atané né mmu manaá. Ne gébége ji akwyage mme, ase ntó lé manaá ne apye utós wye. ⁶Ne Èsòwò ase nya ntó lé manaá mi na ne apye ñgbannyi ashwane bós abi nya. ⁷Wye mekomejóó áwú ne Èsòwò asele ábelé mfaá ne mme nnó áso né mewè. Èsòwò ábelé bi nnó ube kpaá te bíí bi ji asós nye mpa bós ako, aníí mbwe bós abi alá ákágé ji.

⁸Yémbò anjme ba, ékágé déjinte genó eyigé na. Né mbè ushu Ata, bíí uma ulú èké anjme

dele, ne aηme dele alú eké bií uma. ⁹ Ata apó f3 j33 mampye unó bi ji anyémeno nnó apye ndere b33 abif33 áferege nnó Ji alú. Ji akoge lé met33 gétúg33 nyú néndé akélege f33 nnó yé muú f33 ama ano mme detu. Yémb33 akélege lé nnó yéndémuú akw33re met33 wuu alyaa gabo.

¹⁰ Ne bií bi Ata achw33, uchw33 nye mbelepo eke menjo. Mfaánebuú alome nye ne eshye, anomese. Ne mewe es33 nye yéndégenó eyigé gelú né mfaánebuú. Mme ne yéndégenó eyi gelú wye gesoge nye.

¹¹ Te mbaá unó bina uch33ge nye gef33 eyi, ndé ufo33 b33 abi enyú déb33é nye? Enyú deb33 mambele geηw33ge nyú p33p33, depy33ge unó bi Es33w33 akélege, ¹² ndere dégile nnó bií Es33w33 uchw33 mye33ge nnó uchw33 wáwa. Bií bim33 ub33é nye ebi mewe es33 ne ech33 nyé mfaánebuú mekomeko, ne yéndégenó eyi gelu né mfaánebuú genyu33ge nye gétúg33 mbaá á333ge d33. ¹³ Yémb33 ese b33 Es33w33 degile mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke nnó achw33 ndere Es33w33 anyémeno. Ne b33 abi ab33é wye33 apye nye lé unó bi ulú cho.

¹⁴ Aηme ba, ndere elúmb33, te mbaá enyú degile nnó unó bina upye, mye33ge ne eshye nnó ji abané enyú p33p33. Déb33ég33 f33 ne deba mmye. Begé nes33 ne ji. ¹⁵ Kaáge nnó met33 éwé Ata akoge manchw33, elú lé nnó ji achy33é b33 géb33 apye ji afere ebw33 né efwyale gabo. Mb33ntó ne meηme sé P33l ab33 asame agare enyú né den33ga etir33é Es33w33 achy33é ji. ¹⁶ Ji aj33 dep33 etir33é na né b33 ηwe abi ji asame ako. Dep33 etir33é f33 né mmu b33 ηwe bií déjw33erege mankaá. D33tí ne b33 abi álá kág33é ye genó ne b33 abi álá ben33é né dep33re Es33w33 w33, ábw33lége amu ne deti, ágár33ég33 f33 genó eyi gelu ch33. Wye ndere apye ne mal33 ηwe ayif33 né mmu ηwe Es33w33. Ndere ebw33 ápy33emb33 áwane mb33 elé gem33ge bw33.

¹⁷ Aηme ba, ndere deb33 me mbe dékaá unó bina sege géb33 nnó ekág33é b33 abi álá belege mabe Es33w33 aja enyú dékpe né gabo ayi ebw33 apy33é déb33 gepwa né met33 éwé défy33é ne Es33w33. ¹⁸ Yémb33, choge wye mbe mampy33ge nnó Ata se Jis33s Kras Mewen33 gem33ge sé alerege enyú gal33gál33 ne geje33é jíí gejamegejame, apye enyú dewene ndere dékág33é ji chán33né. Nnenemmye nnó η33 abe ne ji nana ne té kwyakwya ne kwyakwya. Amen

NWE mbE ayi Jøn ásamé

Mekomejós ayi achyεge genwá

¹ Nwe yina átome ne genó fɔ eyi gebo gelú me te nyá gemεge nnó Eσωwɔ akwyéé mme yina. Esé déwú geji, dége geji ne amε, déchere geji, ne déta geji ne amu sé. Genó eyigémbɔ élé mekomejós ayi achyεgé genwá. Ji ne esé désame εta nyú. ² Eσωwɔ apye ji ayi alu genwá abwólé mekwaaá, esé dége ji ne amε. Ne dégarεge abya ayi átome ne ji ayi achyεge genwá eyi gélagé byé. Ji abo alu ne Nte ne nana délé dége ji. ³ Ji ayi esé dégene ne déwuú ntó unó bi ji ajɔɔ ne dégarεge enyú nnó enyú ntó décho mbwa ne esé dépyεge unó chóncho. Deké dépyεmbɔ déchome mbwa ne Nte ne Maá wúu Jisɔs Kras. ⁴ Esé désame enyú unó bina nnó esé ako debe ne gejamé gé nechóchɔ éninéjame nepwɔɔ amu.

Eσωwɔ alu genɔbo

⁵ Ge abya ayi esé déwuú εta wúu ne dégarεge enyú, nnó Eσωwɔ alú genɔbo, gemua gepɔ ne ji cháchá. ⁶ Mbɔgé esé déjógé nnó décho mbwa ne ji, ne déké dépye wye depɔ eké bɔɔ abi álú né mmu gemua ebyennó debyɔge gebyɔ. Ne dekwalege fɔ genó eyi gelú wáwálé. ⁷ Yémbɔ mbɔgé esé déké dépye depɔ eké bɔɔ abi álú né genɔbo, wye ndere Eσωwɔ alú, ebyennó esé décho mbwa ne ate ne manóó Maá wúu Jisɔs mashwonege esé né yéndé gabo ayi dépyéé.

⁸ Mbɔgé esé déjógé nnó gabo ápɔ esé mmye, débwalége élé gemεge sé, ne wáwálé Eσωwɔ ápɔ esé ne metɔɔ. ⁹ Yémbɔ mbɔgé esé deshuge eku mbaá Eσωwɔ, né gabo ayi depyéé ji apye genó eyi gelú chɔ ne de kage líí mmye ne ji nnó ji ajigé nye nte gabo ayi esé dépyéé, ashwone esé né yéndégenó eyi dépyéé eyi gela gepɔ cho né mbε ushu wúu. ¹⁰ Ne mbɔgé esé déjoge nnó dépye fɔ gabo wɔ, ebyennó déké Eσωwɔ alu muú gebyɔ. Ne mekomejós wúu ápɔ esé né mataɔɔ.

2

Kras alu muú genɔa sé

¹ Baá ba abi gejeé, me nsame unó bina εta nyú nnó ékágé enyú dépye gabo. Yémbɔ mbɔgé muú apyεgé gabo, ese déwyaá muú genɔa ayi agame esé né mbε ushu nte se Eσωwɔ. Muú yimbo élé Jisɔs Kras muú alu cho né mbε ushu Eσωwɔ. ² Elé Kras jimboɔ ne Eσωwɔ asεle ndere nme gepε nnó ajinte gabo sé. Yémbɔ epófɔ gabo awe sé jijí. Elu ntó gétúgé gabo bɔɔ mme meko.

³ Mbɔge esé déké dépyéé genó eyigé Eσωwɔ ajɔɔ, ewémbɔ ne elerége nnó dékaa

ji wáwálé. ⁴ Muú ayi ajógé nnó ji ákaa Eσωwɔ ne alá apyéé fɔ yéndégenó eyigé Eσωwɔ ajɔɔ alu muú gebyɔ ne wáwálé ápɔ ji né metɔɔ. ⁵ Yémbɔ, mbɔgé muú aké abelege mekomejós Eσωwɔ, ebyennó gejeé eyigé ji abɔɔ gekwané ndere Eσωwɔ akεlege. Ge genó eyi gepye ne esé dékaa nnó décho mmye ne Eσωwɔ mbɔ. ⁶ Muu ayi ajógé nnó ji acho mmye ne Eσωwɔ abɔ mankwale ntó gekágé nekene Jisɔs.

Gekwenege eβε εbwólé eβε mekε

⁷ Ajeé ba abi gejeé, Eβε ewé me nsame mbɔ εta nyú na, epófɔ eβε ewe mekε. Elé gekwenege eβε ewé enyú déwuú me te gébé eyigé enyú défyéé metɔɔ ne Jisɔs. Ne gekwenege eβε ewémbɔ élé mekomejós ayi enyú débɔɔ me mbε déwuú. ⁸ Yémbɔ mmage chyéé enyú eβε ewéna eké ewé mekε. Genwage Kras ne eyigé nyú ntó geleré wáwálé genó eyigé eβε ewéna élú, néndé gemua gélagé bye ne genɔbo eyigé wáwálé gégené me.

⁹ Muú ayi ajógé nnó ji alu né genɔbo ne aké apaá nte menjme wúu alu né mmu gemua eyi ji abo alú wye. ¹⁰ Mbɔgé muú aké abɔɔ gejeé ne nte menjme wúu alu né genɔbo. Ne ye genó gepɔ né genwá jíí eyi gekágé te ji apye gabo. ¹¹ Yémbɔ muú ayi apaá nte menjme wúu alu eké muu ayi alu né mmu gemua, akene né mmu gemua. Ji akágé fɔ mbaá ayi ji ayyéé néndé gemua gegilé jí amε.

Débɔgé fɔ gejeé ne unó mme

¹² Baá ba abi gejeé, me nsame enyú unó bina neéndé Eσωwɔ ajíí me nte gabo nyú gétúgé genó eyi Kras apyéé. ¹³ Akpakpa ba, me nsame enyú unó bina, néndé enyú dekaa jí ayi abo alu mé te nyá gemεge nno akwyε yende genó. Njye usa, me nsame ntó enyú unó bina néndé enyu démmye dépwɔ mfwa aló nchye. ¹⁴ Baá ba abi gejeé, nsame enyú unó bina néndé enyú dékaa jí ayi alu Nte. Antε ba me nsamé unó bina εta nyú néndé enyú dékaa jí ayi abo alú me te nyá gemεge nnó akwyε yéndégenó. Njye usa, nsame enyú unó bina néndé enyú détoó né dépɔré Eσωwɔ, ne mekomejós Eσωwɔ alu né mmu mataɔɔ enyú. Ne démmye dépwɔ ntó mfwa aló nchye.

¹⁵ Ndere εlúmbɔ, ekágé enyú debo gejeé ne gépɔge mme yina, ye eβε lé unó mme débɔge fɔ gejeé ne ubi. Mbɔgé muú abɔgé gejeé ne gepɔge mme yina, ebyennó ji abɔɔ fɔ gejeé ne Nte wɔ, ¹⁶ néndé yéndégenó eyi gelu fa mme ndere unó bi menyammye mekwaa akεlege, ebi bɔɔ afye amε wye ne akεlege nnó abɔɔ, ne ebi upyéé bɔɔ abwεge mmye gétúgé ubi, unó bina uko útánégé fɔ mbaá Nte sé Eσωwɔ, útánege lé fa mme. ¹⁷ Mme yina abyéé. Yéndé genó jíí eyi bɔɔ afye amε wye mambo gebye ntó, yémbɔ yéndémuú ayi apye genó eyigé Eσωwɔ akεlege abε te kwyakwya.

Muú ayi atené ukolò ne Kras achwó me

¹⁸ Baá ba abi gejee, gébé eyigé mmena ábyéé gela kwókwólé. Tege nnó ábó me mbe ágaré enyú nnó muú ayi atené ukolò ne Kras achwó nye. Ne bós abi álú eké ji áchwó me gejame. Ndere elúmbò, esé dékaá nnó gébé eyigé mme ábyéé gela kwókwólé. ¹⁹ Bós bimbò áfa mbwa ne esé. Ebwó ápó fò bós se. Mbógé ebwó abe bós sé wáwálé, mbò alu mbwa ama ne esé. Manlyáá ayi ebwó ályaa esé álere nnó ebwó ápó fò bós esé.

²⁰ Yémbò enyú dépò fò nkane ebwó, néndé Kras muú ukpea afané enyú Mendoó Ukpea né mmye ne enyú ako dékaá genó eyi gelú wáwálé. ²¹ Ula bi me nsame enyú unò bina, epó fò nnó enyú dékagé fò genó eyi gelú wáwálé. Me nsame enyú unò bina gétúgé enyú dékaá geji. Ne dékaá ntó nnó yéndégenó eyi gelú gebyò gétange fò né eyi gelú wáwálé.

²² Né mechò ewéna, ndemuú alu muú gebyò? Elé muú ayi ashyaaá nnó Jisós apó fò Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa. Gefogé muú yina ne alu muú ayi atené ukolò ne Kras. Ji ne ashyaaá Nte ne Maá wuu. ²³ Néndé yéndémuú ayi ashyaaá Maá Esowó ebyennó ákage fò Nte wuu. Muú ayi akamege nnó Jisós alú Maá Esowó ebyennó akage Nte wuu.

²⁴ Ndere elúmbò, gogé unò bi enyú déwuú té ula uló ubé né matós nyu. Mbógé unò bi enyú déwuú té ula uló ubége enyú né metós, décho wye mmye ne Maá ne Nte wuu ntó. ²⁵ Ne genó eyigé ji anyémeno nnó achyge esé, genó eyigémbò elé geñwá eyi gélagé byé.

²⁶ Me nsame unò bina eta nyú ntome ne bós abi ábwólege enyú nnó délyaaá genó eyi gelú wáwálé. ²⁷ Kágé nnó Mendoó Ukpea ewé Kras afané enyú né mmye elú me ne enyú, enyú debós sé manke muú ayi cha nnó alerege enyú wó néndé mendoó wuu ewémbò elerege me enyú yéndégenó. Ne unò bi ewú elerege enyú ulú wáwálé gebyò gepó wyeé. Ndere ewú elerege enyú choge wye mmye ne Kras. ²⁸ Baá gejee ba, choge wye mmye ne Ji. Dépyege mbò, esé ako débéé fò ne efó metós ne mekpo unós egbarege fò esé deja mmye meso né bíí ebi ji akerege meso. ²⁹ Té mbaa dékaá nnó Jisós alú cho né mbe ushu Esowó, dékage kaá ntó nnó yéndémuú ayi apye genó eyi gelú cho ala Maá Esowó.

3

Esé delu baá Esowó

¹ Pége yé gejamégé gejee eyigé Nte sé Esowó abós ne ese. Getuge gejee eyige na, ji akuú esé nnó baá bíí. Mbò ne esé delú ntó. Ula bi bós mme alá akaá fò nnó esé delú baá Esowó, ulú nnó ebwó ákagé fò ji. ² Añme ba abi gejee esé delú nana baá Esowó. Ne genó eyi debò mankaá gelú nnó Esowó alu danpye esé dekaá ndere débéé nye meso gébé. Yémbò

dekaá nnó gébége Kras akerege fa mme esé débéé nye wye eké ji, néndé dégene nye ndere ji alu. ³ Yéndémuú ayi ánerere metós nnó ji abeé nye eké Kras, abò mambelege geñwá jíí pópó ndere eyigé Kras gelu.

⁴ Yéndémuú ayi apyeé gabo akwene mbò lé ebe Esowó néndé gabo mampyege elé mankwene mabe Esowó. ⁵ Enyú dékaá nnó Kras achwó fa mme nnó afere esé gabo né mmye. Ne yé gabo fò apó ji mmye chá chá. ⁶ Ndere elúmbò, yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras amage pye sé gabo. Ne yéndémuú ayi apyeé wye gabo, alu danje yé Kras, ne ákaá fò yé ji wó.

⁷ Baá gejee ba, dékamege fò muú fò abwólé enyú. Yéndémuú ayi apyeé wye genó eyi gelu cho alu cho né mbe ushu Esowó, wye ndere Kras alu cho né mbe ushu wuu. ⁸ Yémbò yéndémuú ayi apyeé wye gabo pyeé, alu muú danchomeló néndé danchomeló ne aló ula mampye gabo. Gétú eyigémbò ne Maá Esowó achwó fa mme nnó ácho utós danchomeló.

⁹ Yéndémuú ayi alaa maá Esowó apyeé sé wye gabo pye, néndé ji awyaaá gepógé Esowó. Ji akágé pye sé gabo néndé, ji alaa maá Esowó. ¹⁰ Genó eyi gelerege bós abi alu baá Esowó ne abi alu baá danchomeló gelú nnó, bós abi alá apyeé fò genó eyi gelu cho né mbe ushu Esowó yé ebe elé gejee alá abós fò ne ate añme, ápó fò baá Esowó.

Mekomejós Esowó aké débógé gejee ne ate

¹¹ Mekomejós ayi enyú déwuú me te ula uló alu nnó esé débógé gejee ne ate. ¹² Ekágé esé debe eké Ken. Ji alu maá danchomeló. Ji awá menjmo wuu. Ulanno ji awáne menjmo wuu? Awá ji néndé unò bi Ken jimboós apyeé ulú nchyenchyé ne ebi menjme wuu apyeé ulú cho.

¹³ Baá gejee ba, ékágé enyú dela mano mekpo fuú mbógé bós mme aké apaá enyú.

¹⁴ Esé dékaá nnó détané né amu negbo dékpe né mmu geñwá. Dékaá mbò néndé esé debò gejee ne ate añme. Muú ayi alá abós fò gejee ne nte menjme wó alu né amu negbo. ¹⁵ Muú aké apaá ntó menjme wuu, ebyennó alu mewané bós. Ne dékaá nnó muú ayi awané bós alú dambo geñwá eyi gélagé byé. ¹⁶ Genó eyi gepye esé dékágé genó eyi gejee gelú, gelu nnó Kras achyge geñwá jíí agbo gétúgé se. Ne mbòntó ne esé débós manchyeé geñwáge sé, yé ebe lé mangbo gétúgé ate añme. ¹⁷ Ne mbógé muú abegé ne gefwa ne agégé nte menjme ayi alu mbya, alá agé meshwe apóó ji wó, epyembo nnó ne ji agaré aké ji agboó ne Esowó? ¹⁸ Baá gejee ba, ékágé déjógé lé mejós meno ewú ewú nnó debò gejee ne ate. Délerégé gejee eyi wáwálé ne ate né mbaa unò bi dépyeé.

¹⁹ Deké debós gejee ne ate, mbò ne dékágé nnó détané né egbé ewé wáwálé. Ne ewéna epye matós abeé esé mmu pere

gébégé détenege né mbe ushu Esᵋwᵋ, ²⁰ yéndégébe eyi mataᵋ sé ágarege nnó dépye gye, néndé débᵋ mankaá nnó Esᵋwᵋ aᵋea apwᵋ yéndégenó eyi mataᵋ ágarege esé ne ji akágé yéndégenó. ²¹ Ajeé ba abi gejeé, ndere elúmbo mbógé mataᵋ sé alá agaré esé nnó dépye gye wᵋ, débéé fᵋ ne efo metáᵋ mantene né mbe ushu Esᵋwᵋ. ²² Ne dékágé gií yéndégenó ji achyege esé néndé esé débelege mabe jii ne dépye ntó unó bi ugᵋᵋ ji metáᵋ. ²³ Ne ebe ewé ji achyeé esé elú nnó défyéé metáᵋ ne maá wuú Jisᵋs Kras ne nnó debᵋ gejeé ne ate wye ndere ji agare esé nnó dépye. ²⁴ Bᵋᵋ ako abi abelege mabe Esᵋwᵋ, áchomé wye mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne ebwᵋ. Genó eyi gepye nnó esé dékaá nnó ji acho mmye ne esé elé Mendoᵋ wuú ewé ji afyéé esé né mmu metáᵋ.

4

Mendoᵋ ewé wáwále ne ewé gebyᵋ

¹ Ajeé ba abi gejeé, ékágé dékamege ne yéndégenó eyigé muú ajógé. Muú ajógé genó, cherege dége mbógé mendoᵋ ewé etene ji nnó ajᵋᵋ etané mbaá Esᵋwᵋ, néndé gejamégé bᵋᵋ ekpávé gebyᵋ achwᵋ ne atyaa né mme meko. ² Genó eyi gepye ne dékaá mbógé elé Mendoᵋ Esᵋwᵋ ne elú muú né mmye gelú nnó, yéndémuú ayi agarege nnó Jisᵋs Kras achwᵋ fa mme ndere mekwaá ji yimbo ne Mendoᵋ Ukpea elú ji mmye. ³ Ne yéndémuú ayi alá agarege fᵋ nnó Jisᵋs achwᵋ fa mme ndere mekwaá Mendoᵋ Esᵋwᵋ epᵋfᵋ ji né mmye. Ji yina ne awyaa mendoᵋ muú ayi atené ukᵋᵋ ne Kras ayi enyú debᵋ dewuú nnó achwᵋᵋ. Ne nana alu mᵋ fa mme.

⁴ Baá gejeé ba, enyú delu baá Esᵋwᵋ ne detoᵋ dépwᵋ bᵋᵋ gebyᵋ bimbᵋ néndé muú ayi alu enyú né mmye awyaa uto apwᵋ muú ayi alu bᵋᵋ mme né mmye. ⁵ Bᵋᵋ gebyᵋ bimbᵋ alu elé bᵋᵋ mme. Ndere elúmbo, ebwᵋ ajógé lé dépóré mme ne bᵋᵋ mme áwuú ne ebwᵋ. ⁶ Esé delu bᵋᵋ Esᵋwᵋ, ne yéndémuú ayi ákágé Esᵋwᵋ áwuú ne esé. Ne muú ayi ála apᵋ fᵋ muú Esᵋwᵋ áwuú fᵋ ne esé. Ge mbo ne dékágé nye mbógé muú awyaa mendoᵋ ewé wáwále waa nnó awyaa lé mendoᵋ ewé gebyᵋ.

Esᵋwᵋ elé gejeé ne yéndémuú Esᵋwᵋ abᵋᵋ gejeé ne bᵋᵋ

⁷ Ajeé ba abi gejeé, déboge wye gejeé ne ate néndé gejeé getanege né mbaá Esᵋwᵋ. Ne yéndémuú ayi abᵋᵋ gejeé ne bᵋᵋ alu Maá Esᵋwᵋ ne akágé Esᵋwᵋ. ⁸ Ne muú ayi alá abᵋᵋ fᵋ gejeé ne bᵋᵋ akágé fᵋ Esᵋwᵋ, néndé Esᵋwᵋ elé gejeé. ⁹ Ge na ne Esᵋwᵋ aléré nnó ji abᵋ gejeé ne esé. Ji atᵋ danchi maá wuú fa mme nnó getu jii, esé debᵋ geᵋwá. ¹⁰ Ge genó eyi gejeé gelu mbo. Epᵋfᵋ nnó esé debᵋᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ. Elú elé nnó ji abᵋᵋ gejeé ne esé ne

atᵋme maá wuú nnó achwᵋ agbo ndere ᵋme geᵋe nnó ji ajinte gabo ayi esé dépye.

¹¹ Aᵋme ba abi gejeé, mbógé nnó na ne Esᵋwᵋ abᵋᵋ gejeé ne esé, esé ntó debᵋ mambᵋ gejeé ne ate. ¹² Muú fᵋ alu dangᵋ Esᵋwᵋ ne ame, yémbo mbógé debógé gejeé ne ate, Esᵋwᵋ achome mmye ne esé, ne gejeé eyigé esé débᵋᵋ ne ate gekwanenge ndere Esᵋwᵋ akélege.

¹³ Esᵋwᵋ achyeé esé Mendoᵋ wuú, ge mbo ne dékágé nnó esé décho mmye ne ji ne ji ntó acho mmye ne esé, néndé ji achyeé esé Mendoᵋ wuú. ¹⁴ Ne esé ambᵋᵋ dége ne dégarege bᵋᵋ nnó Nte se Esᵋwᵋ atᵋ Maá wuú fa mme nnó achwᵋ ábéé Menchye geᵋwá mbaá bᵋᵋ mme. ¹⁵ Ne yéndémuú ayi akamege nnó Jisᵋs alu Maá Esᵋwᵋ, Esᵋwᵋ achome mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne Esᵋwᵋ. ¹⁶ Ndere elúmbo, esé ntó dékaá ne dékamé nnó Esᵋwᵋ abᵋ gejeé ne esé.

Esᵋwᵋ abᵋᵋ gejeé ne bᵋᵋ, ne yéndémuú ayi abᵋᵋ wye gejeé achome mmye ne Esᵋwᵋ ne Esᵋwᵋ ntó achome mmye ne ji. ¹⁷ Genó eyi gepye esé dékaá nnó gejeé eyi débᵋᵋ gekwané ndere Esᵋwᵋ akélege, elé mbógé esé débéé fᵋ ne efo metáᵋ né bií bi Esᵋwᵋ asᵋᵋ mpa néndé geᵋwáge sé fa mme gelú wye eké eyigé Kras. ¹⁸ Efo epᵋ né gejeé, gejeé gekwᵋnége ndere Esᵋwᵋ akélege gebuú efo. Genᵋ eyi gepyeé efo elé efwyale. Ne yéndémuú ayi abᵋᵋ efo metᵋᵋ ebyennᵋ gejeé eyigé ji abᵋᵋ gelu gakwáne ndere Esᵋwᵋ akélége.

¹⁹ Esé debᵋᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ ne ate aᵋme néndé Esᵋwᵋ abᵋ mᵋ mbe abᵋ gejeé ne esé. ²⁰ Mbógé muú ajógé nnó ji abᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ ne ake alu paá nte meᵋme wuú ebyennᵋ alu muú gebyᵋ néndé muú alá abᵋᵋ fᵋ gejeé ne nte meᵋme wuú ayi ji agene ne ame, epyémbᵋᵋ nnó ne ji abᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ muú ji álé gené? ²¹ Ne achyeé esé ebe ewena aké: Yéndémuú ayi abᵋᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ abᵋ mambᵋ ntó gejeé ne ate aᵋme.

5

Esé dewyaa uto ebi démmye depwᵋ gabo fa mme

¹ Yéndémuú ayi ákamege nnó Jisᵋs alu Muú yi Esᵋwᵋ akweré ji elá gefwa, ebyennᵋ alu Maá Esᵋwᵋ. Ne yéndémuú ayi abᵋᵋ gejeé ne nte abᵋᵋ ntó gejeé ne maá wuú. ² Genó eyi gepyeé ne esé dékaá nnó débᵋᵋ gejeé ne baá Esᵋwᵋ elé mbógé debᵋᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ ne debélége mabe jii. ³ Mambᵋ gejeé ne Esᵋwᵋ elé mambélége mabe jii. Ne mabe jii ájwerégé fᵋ mambelé. ⁴ Néndé yéndémuú ayi alaa maá Esᵋwᵋ awyaa uto bi ji ammye apwᵋ gabo fa mme. Ne mankame ayi esé dékame nnó Jisᵋs alu Maá Esᵋwᵋ ne epye nnó esé debᵋ uto bi démmye depwᵋᵋ bᵋᵋ mme. ⁵ Ndé muú ayi apwᵋᵋ gabo fa mme? Elé muú ayi ákamé nnó Jisᵋs alu Maá Esᵋwᵋ.

Unó bi ulérége nnó Jisós alu Maá Esᵋwᵋ

⁶ Elé ji yina ne alú Jisós Kras, Muú yi Esᵋwᵋ akweré ji elá gefwa. Ji achwᵋᵋ fa mme, awyaá ji manaá ne manóᵋ míí machyε mme gébége ji agboó. Ji akoó fᵋ elé né mmu manaá mamímamí wᵋ, akoó né mmu manaá choncho ne manóᵋ. Ne elé Mendoó Ukpea ne etene ntesε se nnó mechᵋ ewéna elu wáwálé néndé Mendoó Ukpea egarege wáwálé. ⁷ Bᵋ ntesε alu aléé abí alérége nnó Jisós alu Maá Esᵋwᵋ. ⁸ Bᵋ ntesε bina elé Mendoó Ukpea, manaa ne manóᵋ. Ebwᵋ bina aléé, ajógé wye genó gemma. ⁹ Akwaá agaré unó bi ebwᵋ akaá, esé dekamégé nnó ajógé wáwálé. Yémbᵋ genó eyigé Esᵋwᵋ agarége gejeá geme gepwᵋ amu. Ne ji ne agaré esé genó eyi getome ne Maá wuú. ¹⁰ Yéndémuú ayi áfyéé metᵋᵋ ne Maá Esᵋwᵋ akáge né metᵋᵋ wuú nnó genó eyigé Esᵋwᵋ agarege atome ne maá wuú gelú wáwálé. Yéndémuú ayi alá fyéé fᵋ metᵋᵋ ne Esᵋwᵋ wᵋ, ebyennᵋᵋ asele Esᵋwᵋ nderé muú gebyᵋ, néndé ashyá mankame nnó genó eyigé Esᵋwᵋ ajᵋᵋ atome ne Maá wuú Jisós gelú wáwálé. ¹¹ Ge genó eyigé Esᵋwᵋ agaré ese na: Ji chyéé esé geᵋwá eyi gélagé byé. Geᵋwá eyigé na getanegé mbaá Maá wuú. ¹² Ne yéndémuú ayi áchómé mmyε ne Maá Esᵋwᵋ awyaá geᵋwá. Yéndémuú ayi alá cho mmyε ne Maá Esᵋwᵋ wᵋ, apᵋᵋ fᵋ ne geᵋwá.

Geᵋwá eyi gélagé byé

¹³ Nsame enyú unó bina, enyú abí dékamé nnó Jisós alú Maá Esᵋwᵋ nnó enyú dekaá nnó déwyaá geᵋwá eyi gélagé byé. ¹⁴ Esé deténégé né mbe ushu Esᵋwᵋ né mmyemenene debeé fᵋ ne dembyᵋ néndé dekaá nnó yéndé genó eyi esé degígé ji awuú esé mbógé degígé ndere ji akélagé. ¹⁵ Mbógé esé dekaá nnó ji awuú esé né geno eyi degígé ji, debᵋ mankaá ntó nnó ji achyε me esé genó eyi degígé ji.

¹⁶ Mbógé muú akage nnó nte menyε apyéé gabo ayi ála atene fᵋ muú né negbo, anemmyε nnó Esᵋwᵋ ajíí ji nte achyεε ji geᵋwá. Ewéna etome elé ne bᵋᵋ abí apyé gabo ayi alá atene fᵋ muú né negbo néndé gabo yifᵋ alu ayi atene muu né negbo. Njᵋᵋ fᵋ nnó enyú dénnémmyε mbaá Esᵋwᵋ gétúgé muú ayi apyéé gefógé gabo yina wᵋ. * ¹⁷ Yéndé gyéé ayi muú apyé elé gabo né mbe ushu Esᵋwᵋ. Yémbᵋ gabo ayifᵋ alu ayi alá aténé fᵋ muú né negbo.

¹⁸ Esé dekaá nnó yéndémuú ayi alá Maá Esᵋwᵋ apyéε sé gabo pyε néndé Jisós Maá Esᵋwᵋ abame ji ne danchameló akágé pyε fᵋ ji genó.

¹⁹ Dékaá nnó esé delu baá Esᵋwᵋ. Bᵋᵋ mme ako abí alá akage Esᵋwᵋ alu né amu muú nchyε.

²⁰ Ese dekaá yé nnó Maá Esᵋwᵋ achwᵋᵋ fa mme ne apyé nnó esé dekaá unó bina ne nnó dekaá Esᵋwᵋ muú alu wáwálé. Esé decho mmyε ne Esᵋwᵋ muú alu wáwálé ne Maá wuú Jisós Kras. Ji ne alu Esᵋwᵋ muú alu wáwálé. Ji ntó ne achyεge geᵋwá eyi gelagé byε fᵋ.

²¹ Nderé elumbo, baá gejeé ba, ngarége enyú nnó sege gébé nnó ekágé denógé aló uka.

* **5:16** Elú wáwálé nnó: Bᵋᵋ abí ágíí depᵋré Esᵋwᵋ dᵋᵋ áké, gabo ayi atene muú né negbo elé manshya ayi gejamégé bᵋᵋ áshyaá mankame nnó Jisós alu Maá Esᵋwᵋ.

Ŋwε ayi agbeé ŋwε epea εyi
Jón
ásamé

nnó detu ushu ne ate ne njóó mejóó ewéna
 nnó esé akó debé ne metóó megómegó gbéne.
¹³ Baá meŋme wye ayi mendée muú Esówó
 ajyaá ntó alóó wó matame.

Matame

¹ Me muú kpaá echomele bóó Esówó ne nsame ŋwe yina.

Ntóme ji eta wye mma kpaá muú Esówó ajyaá. Ntóme ntó ji eta baá byéé. Me mbo gejeé ne enyú ne metóó wa meko. Epóó me mbiú ne mbóó gejeé ne enyu, bóó ako abi akaá wáwálé Esówó abóó ntó gejeé ne enyú.
² Néndé wáwálé yina alu ese né matóó ne abéé nye ese matóó kpa te kwyakwya.

³ Nnenemmye nnó Esówó Nte ese ne Jisós Kras Maá Nte álérégé esé galógáló, agene ese meshwe ne apye ese debé né nesó. Nnenemmye nnó, unó bina ube ebi sé, esé abi dékwálege wáwálé Esówó ne debóó gejeé ne ate.

Dékwálege genó eyi gelú wáwálé debógé wye gejeé ne ate

⁴ Metóó egóó me dóó ndéré ngene nnó baá byéé abifó akwólégé wáwálé Esówó ne apye wye ndéré Esówó Nte agarege ese nnó dépyege. ⁵ Nderé elúmbó, mma me nkpeage wó nnó debógé wye gejeé ne ate. Epóó ebe meke ne me nchyege mbo wó, élé gekwenége ebe ewé ese dewuú me te ula uló. ⁶ Mambógé gejeé ne ate, atene nnó depyege unó bi Esówó agare esé nnó dépyege. Ge ebe ewe enyu dewuú me te ula uló mbo nnó debógé wye gejeé ne ate.

⁷ Me njógé mbo néndé gejamégé bóó dembwóle atyaá mbo fa mme. Ebwó ákame fó nnó Jisós Kras achwó fa mme ndere mek-waá wó. Ufóó bóó bina alu lé bóó muú dembwólé yimbo muú ayi atené ukólo ne Kras. ⁸ Ndere elúmbó, sége gébé nnó ekágé nsa ayi enyú delu mambó gétúgé utóó bi esé depye anó mme detu. Mmyege lé nnó debó nsa nyu meko.

⁹ Yéndémuú ayi ála apyéé fó unó bi Kras alere, ne aye le mbe agbege unó né ebi Kras alere ebyennó apó ne Esówó. Ne yéndémuú ayi apyéé unó bi Kras alérégé, ebyennó alu ne Nte chóncho ne Maá wuú.

¹⁰ Ndere elúmbó, mbógé muú achwóge eta nyú alá gárégé fó lé unó bina ebi Kras alere, dekamege fó ji akpe né upú nyú, ye mantame ji detamege kanja. ¹¹ Néndé muú atámégé gefóge muú yina, ebyennó acho mbwa ne ji né ubobo unó bi muú yimbo ápyéé.

Kwyakwya mejóó

¹² Me nwyáá gejamégé unó mangaré enyú, yémbó nkelege fó mansa ubi né mme. Néndé me mbele uméé manchwó gé enyú

NWE ayi ágbéé ηWE ελεέ ayi Jøn ásamé

Matame

¹ Me Jøn muú kpaá εchomele bós Εσωω ne nsame ηwe yina.

Ntame ji eta wyeε Gayos mejeé wa ayi gejeé. Me mbós gejeé ne wó wáwálé.

² Mejeé wa, nnemmye nnó yéndégenó eyigé wó apye gekene chanéné, ne nnó wó obε metometo wye ndere nkaá nnó né mbe ushu Εσωω wó pó f3 ne εfwyale né metós wyeé. ³ Me njógé mbó nénde metós εgós me dós gébégé aηme f3 atane εwú mbó agaré εsé ndere εnyú dékwolege wáwálé Εσωω wye ndere wó apye me yéndégébé. ⁴ Me mpó se ne metós megómégós ewe cha εwé εpwós εwéna manwuú nnó baá ba ákwolege wáwálé Εσωω.

Afé Gayos

⁵ Mejeé wa, wó apyéé utós ulsul3 ne metós wyeé meko mbaá ate aηme chacha ne aηkéé b3. ⁶ Εbw3 agare εchomele bós Εσωω εwé εlú wena ndere wó olerege gejeé ne bós. Ne εlú galógál3 nnó wó opó3 εbw3 ne genó ndere Εσωω akεlege nnó ajye mbe ne nekene bw3. ⁷ Εbw3 akεne mb3, εlé gétúgé mab3 Jis3s Kras ne εbw3 asele f3 genó mbaá bós abi álá pó bós Jus. ⁸ Ndere εlúmb3, εsé deb3 mampogé ufós bós ndere bina nnó εsé ntó décho amu ne εbw3 dégarεge wáwálé Εσωω.

Dyotrefes akwe mpa

⁹ Me mb3 nsa ηwe ntó mbaá εchomele bós Εσωω εwé εwú, yémb3 Dyotrefes muu akεlege nnó awu lé ne ji, akamege nye f3 manwú ne me. ¹⁰ Ndere εlúmb3, me nchwógé εwú ndyaá nye ji ula né unó bi ji apye. Ji achós me mab3. Ne mech3 εwé εkpe b3 εbw3 amu εlú nnó ji ashyaá ntó ate aηme abi achwós εwú nnó ajwolege f3 ne ji. Ne ashyaá ntó nnó bós abi álú manse ate aηme bimbo asege sé. Ne ábú εbw3 né mmu εchomele bós Jis3s.

¹¹ Mejeé wa, ékágé ókwolege gabo, kwolege lé galógál3 néndé muú ayi apye genó eyi gelú cho alu muú Εσωω. Ne muú ayi apye geno eyi gela pó f3 cho akágé f3 Εσωω.

Afé Demetr3s

¹² Yéndémuú afεge meηme sé Demetr3s. Ne wáwálé alu nnó ji alu muú melómél3. Ne ese ntó dejógé wyεmb3, ne εnyú dékaá nnó genó eyigé ese dejógé gelu wáwálé.

¹³ Me nwyáá gejamégé unó mangaré w3, yémb3 nkεlege f3 mansa ubi nme. ¹⁴ Me mbós mbele uméé manchw3 nge w3. Nchwógé detuge nye ushu ne ate déjós mejós.

¹⁵ Nnemmye nnó εnyú debε né nes3. Ajeé byéé ako alós w3 matame. Ne w3 mbós kε otame yéndé mejeé se ayi alu εwú.

Nwe ayi Jud asamé

¹ Me Jud maá defwe Jisós Kras ne menjmo Jemsi ne nsame njwe yina.

Nsame ji mbaá boó abi Nte sé Esowo akutu, ebwó abi ji agboó ne ebwó doó ne Jisós Kras ntó apele ebwó chánéné.

² Nnenemmye nnó Esowo alere enyú galógáló, nesó ne gejeé gejamegejame.

Sege gébé ne ubobo unó bi anlere gebyo alerege

³ Anjme ba, me mbó mmyeé nnó nsa njwe yina gétúgé mamfere ayi Esowo afere esé ako né efwyale gabo. Yémbó ngé nnó elú galógáló nnó nsa mpye enyú detene ne eshye né deporé Jisós etiré achyee esé boó bii nnó defye metóó ne ji damaá té kwyakwya.

⁴ Njógé mbó néndé boó fí ákpe mbwa ne enyú mmye defyadefya. Ufóó boó bina ne ábwalé ulóó melu ebi Esowo alerege esé, ulaá lé genó eyigé ebwó atenege wye ákwérege depore ubelé tametame etiré ebwó ápyeé. Asa né mmú njwe Esowo te gachí nnó, Esowo achyeege nye ufóó boó bina efwyale abi alá nóge ji. Ebwó ntó ashya Jisós Kras, ewé ji ne alu Ata ne muú ayi apwó amu.

⁵ Yé lé enyú dékaá me unó bina uko, nkelege nnó mpye enyú deté ndere Ata Esowo áw afere boó Isrelí né ámu boó Ijip ne ewyage áwane boó abi alá fyéé metóó ne ji wó. ⁶ Ne tége ntó ndere epyeé ne makiénné Esowo ayi alá jwale né malu utóó bwó wó, ályaa malu ujwale bwó alá ápyeé lé unó bi cha. Esowo awé nya aji ne bo mkpokove, abi aláa wyeé wewe te kwyakwya, afye áji né melu empinya gemua ágile gekpekepe bii bi Esowo asóó mpa bwó. ⁷ Wyémbó ntó ne epye nya ne boó Sodom ne Gomora ne baá malo ayifó ayi álu kwókwólé ne áji. Ebwó ábélege nya ubele tametame ne apyeé ubobo unó bi akwaá alá boó fí mampye wó. Getú eyigémbó, Esowo alwéé áji ne mewe ewé alá énomége. Esowo apyembo nnó akwélé esé ako mbeé né genó eyi gepye nya ne ebwó.

⁸ Wyémbó ntó ne boó abi álu bíbí né mbwa enyú ájógé nnó Esowo alerege ebwó unó né ame geja. Getú eyigémbó, ápyeé unó bi uchóó menyammye bwó. Anógé fí boó kpakpa ne ájógé mejóó mebomebo ne uto bi ákpakpa né mfaánebuú. ⁹ Yé gébége ekiénné Esowo ewé kpaá ewé ekamege nnó Mikel éwamege ne danchómelo gétúgé genkwógé Mosis ese fí utó né amu jii éjoo mejóó mebomebo ne danchómelo wó, éjoo lé nnó Ata anyá wó. ¹⁰ Yémbó boó bina ájógé mejóó mebomebo

né unó bi ebwó alá ákágé ula. Ne ápyeé unó éké menya mewaa. Yéndégenó eyi gekwáme ebwó mekpo apye pye. Ne élé wye unó bina ne uwane ebwó. ¹¹ Ebóó nye ne ebwó néndé ebwó ákwólé gekage nekene Ken muú abó áwané menjmo wuu. Ajinte gemege bwó ákwólé meti ewé áboó nsa ápye ubobo unó wye ndere Balam abó apyeé. Ebwó áshya manwú ne Esowo, ndere Kora abó apyeé. Ne ndere Kora ágboó, mbóntó ne ebwó ágboó nye. ¹² Ebwó álu éké upwapwane unó né geluage nyú gébége déké dényeé epaa menyeeé gejeé. Ebwó ányeé menyé gefóó eyi gegboó mmye. Alú átéé élé une ebi bwó. Alú ntó éké geko eyigé mbyo akpane geji gela gekwene manaá. Ne éké unó ebi ula uwome umpome gébége unóó uko uke uwome. Alu éké unóó ebi ágoó ubi ne makaka. Agboó negbo ndó epea. ¹³ Ebwó álu éké ngbannyi ebeé mega. Ne gabo ayi ebwó ápye álu éké gefwene eyi ngbannyi metometo atene né mapea mewaa ne mmye egboó fí bwó. Ebwó álu éké bo danji abi ályaa malu bwó ájyeé malu ayi cha. Ebwó bina, melu ewé Esowo ábelé ebwó élé empinya gemua eyi gelá gebye te kwyakwya.*

¹⁴ Enok ayi agbeé upyáne ukeneama mbaá Adam, abó ájoo me nya ató ne boó bina aké, “Wugé Ata achwóó nye ne boó dele boó dele makiénné ukpea jii. ¹⁵ Asóó nye mpa boó ako. Agare boó abi alá kágé ji nnó ákwe mpa gétúgé gabo ayi ebwó ápyeé ne mejóó mebomebo ewé ebwó ájoo ne Esowo.”

¹⁶ Boó bina áshulege boó abifó ndo, ne yé genó eyi gekwanege ebwó metóó gepó. Apye lé ubobo unó bi ugóó ebwó matóó, álu boó gempoge. Ne áké álogé gélogé mejóó ne muú ebyennó akelege nnó ase genó eta wuu.

Pyege wye genó eyigé Esowo akélege

¹⁷ Yémbó anjme ba abi gejee, enyú debó mantége unó bi nya ángbá Ata sé Jisós Kras ájoo. ¹⁸ Ebwó ájoo nya áké, “Né kwyakwya gébé, boó abi ájwane nye enyú gétúgé deporé Esowo etiré enyú dékwólegé áchwóó nye. Ne ápye nye lé ubobo unó bi ugóó ebwó metóó, ebi Esowo alá kelege.” ¹⁹ Boó bina ne áchwóó nye ne angya né geluage nyú, ebwó ápyeé lé unó bi boó mme ápye, ebi uselé utó bwó néndé Mendóó Esowo epó ebwó mmye. ²⁰ Yémbó, anjme ba, pyege nnó metóó ewé enyú defye né unó bi Esowo jimbóó alere enyú ewéne. Enyú déké denenemmye, gógé Mendóó Ukpea eléré enyú meti. ²¹ Belege genwágé nyú gebe gefóó eyigé Esowo ákágé lerege enyú gejeé jii ndere dégile galógáló ayi Ata sé Jisós Kras nnó achwóge age enyú meshwe, enyú debó genwá eyi gélagé byé fí. Ji apye nye mbó gétúgé ji agboó ne enyú.

* 1:13 Elú wáwálé nnó: Danji élé menó membre ayi akele éké gasama akoóge né mfaánebuú.

²² Gege meshwε ne bɔ́ɔ́ abi álú ne dembyɔ́ né unó bi ebwó áfyéé metɔ́ɔ́ wyéé. ²³ Poógé abifɔ́, défere ebwó átane né mmu mewε ékágé áɔ́ɔ́. Ne mbaá abifɔ́ ntó, gege ebwó meshwε, yémbɔ́ segé gébé nnó ékágé gabo bwó áchálé enyú. Págé yé bé élé mandeé ayi bɔ́ɔ́ abi ápye yéndé gabo áfyéé néndé gabo ayi ebwó ápye áchɔ́ mε mandeé yimbɔ́.

Défége Eɔ́wɔ

²⁴ Matame mabe ne Eɔ́wɔ́ muú akage poó enyú nnó ékágé dékwe né gabo. Ji ákage pye enyú détene cho né mbe ushu wuú. Deké degεne gekpekpe énogé wuú matɔ́ɔ́ agɔ́ɔ́ enyú mmu. ²⁵ Jimbií ne alú Eɔ́wɔ́ Menchyé genwá né gétúgé genó eyigé Ata sé Jisɔ́s Kras apyéé. Nnenemmye nnó bɔ́ɔ́ ánogé Eɔ́wɔ́, Eɔ́wɔ́ mbii ne abɔ́ɔ́ eshye ne uto uko te ula ulɔ́ɔ́, nana, ne te kwyakwya Amen.

Nɔwɛ unɔ Jisɔs alɛrɛ Jɔn nɛ amɛ gejya

Jɔn agarɛ unɔ bi ulu nɛ nɔwɛ yina

¹ Nɛ mmu nɔwɛ yina ne asamɛ unɔ bi Jisɔs Kras alɛrɛ. Esɔwɔ apɔyɛ Jisɔs akaa unɔ bina nnɔ alɛrɛ baá dɛfwɛ bií unɔ bi uchwɔ pɔyɛ nana. Jisɔs Kras atɔ ekiɛnnɛ wuu nnɔ ejɔyɛ epɔyɛ maá utɔɔ wuu Jɔn akaa unɔ bina. ² Ne Jɔn agarɛ unɔ bina uko wɔyɛ ndere ji agenɛ. Genɔ eyigɛ ji asamɛ elɛ meko mejɔɔ ayi Esɔwɔ ajɔɔ ne wáwálɛ ayi Jisɔs Kras alɛrɛ nɛ genɔ eyi ji agare. ³ Esɔwɔ ájɛ muú ayi akuú nɔwɛ yina ayi agaregɛ unɔ bi upɔyɛɛ mbo nana ne ebi upɔyɛ nɔyɛ meso gebɛ, ne ájɛ ntɔ yéndemuú ayi awúu unɔ bi ásamɛ wɔyɛ ne apɔyɛɛ ubi. Néndɛ gebɛ eyigɛ unɔ bi upɔyɛɛ nɔyɛ géla kwɔkwɔlɛ.

Jɔn alɔ matame mbaá machomele bɔɔ Esɔwɔ akénéama

⁴ Me Jɔn ne nsamɛ nɔwɛ ayina ntɔme eta nyú machomele bɔɔ Esɔwɔ akénéama ayi alú nɛ gebagɛ mewaá Esya.

Nnenemɔyɛ nnɔ Esɔwɔ álérégɛ enyú galógálɔ, apɔyɛ enyú débɛ né neso. Esɔwɔ muú alu nana, muú abɔ alu mɛ, ne muú achwɔɔ nɔyɛ ne mandoó akeneama ayi alú nɛ mbe geluɔge gefwage jii chóncho ne ^{*} ⁵ Jisɔs Kras, muú alú tonjese ntɛsɛ ne maá mbe ayi akwilɛ né negbo, ne muú alú nana, mfwa kpaá mbaá afwa mme, álérégɛ enyú galógálɔ, apɔyɛ enyú débɛ né neso. Matame mabe ne ji muú abɔɔ wɔyɛ gejeɛ ne esɛ ne aferɛ esɛ né gabo gétúgɛ manoó mií ami machyɛɛ mme. ⁶ Ne apɔyɛ esɛ déla bɔɔ abi ágbárege gefwa ne ji ne apɔyɛ ntɔ ese déla ampɔyɛɛ upɛ abi apɔyɛɛ utɔɔ Nte wuu Esɔwɔ. Ngɔ ne unɔ úbɛ ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen

⁷ Gége, ji achwɔɔ nɔyɛ né mmu gekógɛ mfaánebuú ne yéndemuú agene nɔyɛ ji. Yé ébélɛ bɔɔ abi ájomɛ ji áwanɛ. Ne bɔɔ mme meko alili nɔyɛ gétúgɛ efɔwɔyale ewé ji achyɛge nɔyɛ ebwɔ ébɛ mbo. Amen.

⁸ Ata Esɔwɔ aké, “Me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya.” Me ne alú, “Muú ayi alú nana, ne ayi abɔ alú ne ayi achwɔɔ nɔyɛ. Esɔwɔ ayi Apwɔɔ amu.”

Jɔn agɛ Maá Nte Mekwaá nɛ amɛ géjya

⁹ Me Jɔn, meɔmɛ nyú né echomelɛ bɔɔ Jisɔs, gétúgɛ me ntɔ nchome mɔyɛ ne Jisɔs, ne ngenɛ ntɔ efɔwɔyale wɔyɛ ndere enyú. Me nlú ntɔ muú ama wɔyɛ ndere enyú né gefwa eyigɛ Esɔwɔ ágbárege ne nkógɛ metɔɔ wɔyɛ ndere enyú mpwa fɔ. Abɔ ábú me mfɛ né melɔ metɔɔ nnyɛ ewé akuú nnɔ

Patmɔs gétúgɛ ngárege mekomejɔɔ Esɔwɔ ne wáwálɛ ayi Jisɔs alɛrɛ né genɔ eyi ji agarɛ. ¹⁰ Né bií uwyaa ébi ulú bií Ata, Mendoó Ukpea echwɔ me mɔyɛ ne nwú gekpékpégɛ meko fɔ ndere atanɛ ne né meso eké meko mbá. ¹¹ Aké, “Sá unɔ uko ebi ágenɛ nɔyɛ né mmu nɔwɛ, atɔ mbaá machomele bɔɔ Esɔwɔ akénéama ayi alú nɛ umɛ mala yina: Efɛsɔs, Smyna, Pegamɔn, Tayatira, Sadis, Filadelfya ne Laodisha.”

¹² Ne mbwólégɛ mɔyɛ mangé muú ayi ajógɛ me mejɔɔ né meso, ngɛ uluú mátulékán ukénéama ebi akwɔyɛ ne gul. ¹³ Né metɔɔ metɔɔ uluú ebimbo, ngɛ muú fɔ ndere atɛnɛ eké maá nte mekwaá. Afyɛ nku metyémetyé ayi akwɔnɛ ji uka. Ne ani gebagɛ ndéé eyi gégénege eké gul, génɔ ji né gebómɛ. ¹⁴ Mejwɔyɛ wuu elú pópó eké néwúnɛ ugoó, yé eké makankoma ne amɛ jii agénege eké nɛnámɛ mewɛ. ¹⁵ Uka bií ushwánege eké afyaaákó ayi ásoɔ né mewɛ, atilɛ ashwánege manémanɛ. Meko wuu awyale eké nekonɛ nnyɛ nekwene mbo, chuchu. ¹⁶ Agbarɛ ambe akénéama né egbe ebwɔnyɛ wuu ne aparanja ayi achyaa magbe apea atanɛ ji né meno. Ushu bií ugnege eké nɔmɛɛ metɔɔ nɔwɔmesɛ.

¹⁷ Ngɛge ji, nkwe ji né uka eké muú ayi agboó. Anyaa ebwɔnyɛ wuu anere me mɔyɛ aké, “Ofɔge, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya. ¹⁸ Me nlú mebe, me mbo ngbo, ne ge menlú mebe te kwyakwya ne kwyakwya. Me nɔwaa utɔ mampɔyɛ bɔɔ abi ágbɔɔ ákerɛ né geɔwá wɔyɛ ndere muú ágbárege bo agbógɔlɔ manenɛ melɔ áwuú bɔɔ.

¹⁹ “Sá yé unɔ bi wɔ ágenɛ; ebi upɔyɛ mbo nana choncho ne ebi upɔyɛɛ nɔyɛ meso gebɛ. ²⁰ Ge genɔ eyi gebɔ gelu bibií, eyi getome ne ambe akénéama ayi ágene me ngbare né ebwɔnyɛ wa ne uluú matulékán ukénéama ebi akwɔyɛ ne gul. Ambe yimbo akénéama atene mbaá makiénnɛ Esɔwɔ akénéama ayi alú nɛ machomele bɔɔ Esɔwɔ akénéama. Ne uluú matulékán ebimbo ukénéama utene mbaá machomele bɔɔ Esɔwɔ akénéama.”

2

Nɔwɛ yi dtɔme mbaá echomele bɔɔ Esɔwɔ nɛ melɔ Efɛsɔs

¹ Muú ayi me ngenɛ né ama gejya aké, “Sá nɔwɛ yina atɔ mbaá ekiénnɛ Esɔwɔ ewé echomele bɔɔ Esɔwɔ né melɔ Efɛsɔs.

“Garɛ ebwɔ oké, gegɛ mekomejɔɔ eyi etane mbaá muú ayi agbarɛ ambe akénéama né ebwɔnyɛ wuu ne akene né metɔɔ metɔɔ uluú mátulékán ukenéama ebi akwɔyɛ ne gul. ^{*}

² Me nkaá unɔ uko ebi enyú dépyɛɛ, mengé utɔɔ bi enyú depɔyɛ ne eshyɛ ne metɔɔ ewé dékoge délá dépwaá, nkaá nnɔ enyú dékií

^{*} 1:4 Elú wáwálɛ nnɔ: Esya ayi ajógɛ mbo elɛ ayi te nya. Fina akuú nnɔ Turkey.

^{*} 2:1 Elú wáwálɛ nnɔ: Né mmu nɔwɛ

Esɔwɔ ayi meke unɔ bi ji abii elɛ wáwálɛ ayi ji ajyaa manlere bɔɔ bií.

f3 b33 abo, ne enyú d3mua b33 abi áké álú áhgbá Jis3s, dégé nnó áp3, álú b33 geby3. ³ Enyú dekége mat33, ne dégéne efwyale né g3tú ya, dépwaá f3. ⁴ Y3mb3 gége genó eyigé nshulege enyú ndo wye na. Enyú déb33 sé gejeé ne me ndere depy3é mbembe w3. ⁵ Ferege dégé mati ayi enyú depy3é gy3é. Dékw3ré mat33 nyú depy3é gé un3 bi enyú deb3 mbe depy3é me. Dela depye mb3 w3, me nchw3 fere nye gelu3gé etúlékán nyú né gelu3ge machomele b33 Jis3s. ⁶ Y3mb3, gége genó gel3g3lé eyigé enyú depye na, enyú dekií f3 ub3b3 un3 bi b33 ekw3 Nikolatan ápye wye ndere me nla nkúí.

⁷ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ej3gé mbaá machomele b33 Jis3s.

“Ne yéndemuú ayi ammye kpaá apw33 gabo, me nchyege nye ji ebw3nye nnó anyé umpome gen33 eyí gechyege genjwá eyi gélagé byé. Gen33 eyimbo gewene né mel3 Es3w3.”

Nye yi dt3me mbaá echomele b33 Es3w3 né mel3 Simina

⁸ Ama aj33 aké, “Sa nye ayina 3t3 mbaá ekiénné Es3w3 ewé echomele b33 Es3w3 né mel3 Simina.

“Garé ebw33 aké, gége mekomej33 eyi etane mbaá muú ayi álú ula ul33 ne kwyakwya, ji ayi ab3 agboó ne akwilé né negboó. ⁹ Me nkaá efwyale ewé enyú degéne ne gekpo eyi enyú délú y3mb3 enyú dewyaá gefwa. Nkaá ndere b33 ách33 enyú mab3. Ebw3 áj3gé ake alú b33 Jus ne áp3, álú lé b33 danchameló. ¹⁰ Ngarége enyú nnó déf3gé f3 efwyale ewé enyú déchw33 dége, danchameló apy3é nye áfy3 enyú abif3 né den3, nnó ammua age uf33 b33 abi enyú delú ne degene nye efwyale né nd3 efya. Fy3ge wye mat33 ne me yé ebé élé negbo ne enyú degboó. Ne me nchyege nye enyú nsa ayi alu genjwá eyi gélagé byé.

¹¹ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ej3gé né machomele b33 Es3w3.

“Ne yéndemuú ayi ammye apw33 gabo, agboó f3 negboné nd3 epea.”

Nye yi dt3me mbaá echomele b33 Es3w3 né mel3 P3gam3n

¹² Ama aj33 aké, “Sa nye ayina 3t3 mbaá ekiénné Es3w3 ewé echomele b33 Es3w3 né mel3 P3gam3n.

“Garé ebw33 aké, gége meko mej33 ayi atane mbaá muú ayi awyaá aparanja yimbo ayi achyaá magbe ápeá. ¹³ Me nkaá nnó enyú déjw3lege né mbaá ayi danchameló muú álú mfwa ájw3lege, y3mb3 dén3gé wye mab3 ma ne déshá f3 mankamé dep3ré etiré détomé ne me, yé gébége áwáne Antipas né geluage nyú, ji muú agaré mekomej33 wa wáwálé kpaá te ji agb33. ¹⁴ Y3mb3 gé un3 bi me nshulegé enyú ndo wye na; b33

f3 alú né geluage nyú abi akw3legé un3 bi Balam aleré. Ji aleré Balak ndere ápye ne ate b33 Isrelí ápy3é gabo. Apye ebw33 any3é meny3é upe ayi áchye mbaá aló uka, ne apye ntó ebw33 ánane manane tametame. ¹⁵ Ne b33 abif3 ntó álú né geluage enyú abi akw3legé un3 bi b33 ekw3 Nikolatan álerégé. ¹⁶ Kw3rege mat33 nyú, délyaá gabo, délá depy3é mb3 w3, me nchw33 wáwá mamye umye ne b33 bimbo ne aparanja yimbo ayi atanégé me meno.

¹⁷ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyi Mendoó Ukpea ej3gé né machomele b33 Es3w3.

“Muú ayi ammye kpaá apw33 gabo, me nchyege ji meny3é mfaánebuú ayi ábelé bíbí. Me nchyege ji ntó ntaá eniné p3p3 ne mabo make ami asamé mfaá n3ní. Ne yeé muú ayi akágé mabo ami b33 ap3, ekose muú ayi asele ntaá eniné mb3 ne akaáge.”

Nye yi dt3me mbaá echomele b33 Es3w3 né mel3 Tayatira

¹⁸ Ama aj33 aké, “Sa nye yina 3t3 mbaá ekiénné Es3w3 ewé echomele b33 Es3w3 né mel3 Tayatira.

“Garé ebw33 aké, gége mekomej33 ayi atane mbaá Maá Es3w3, muú ame ji agnege eké nen3me mew3 ne uka bíí ushwanegé eké afyaá ako ayi atilé agenege mané mané. ¹⁹ Me nkaá un3 bi enyú depy3é, nkaá gejeé eyigé enyú deb33 ne me, ne met33 ewé enyú défy3e ne me. Nkaá ndere enyú dép33gé ate ne ndere dék33gé mat33 déla dépwa f3. Nkaá nnó un3 bi enyú depy3é nana upw3 ebi enyú deb33 depy3é mbembe gébége défy3é mat33 ne me fy3é. ²⁰ Y3mb3, gége genó eyigé me nshulege enyú ndo wye na: Enyú délyaá Jesebel, maá mendée ayi aby3ge geby33 nnó ji alú muú ekpáv3 Es3w3, abwalé b33 ut33 ba né un3 bi ji alerege, ánane manané tametame ne anyé meny3é upe ayi áchye mbaá aló uka. ²¹ Me nchyege ji gébé nnó akw3ré met33 wuú, alyaa éno ewé ji any3é y3mb3 ashya manlyaa. ²² G3tú eyig3mb3 me mpy3é nye ji akwe nemeé, ne b33 abi ábélege ne ji mpy3é nye ebw33 agé efwyale d33 mb3gé alá ákw3ré mat33 bw3 ályaa gabo ayi ebw33 ápy3é w3. ²³ Ne me nwáne nye b33 abi ákw3lege un3 bi ji alerege, ne b33 echomele Jis3s ako ákage nye nnó me ne nlú muú ayi akágé dep3 étire délú akwaá né mat33 ne ufere ebi ebw33 áferege. Ne ndere muú apye gabo, mb3ntó ne nchyege ji efwyale.

²⁴ “Y3mb3 enyú ako abi délú né mel3 Tayatira abi déla kw3lege un3 uboubo bina ebi b33 abif3 akúú nnó an33 un3 danchameló, mp3 sé ne metuú ewé cha ewé nnegege enyú mekp3, ²⁵ ekosé mangaré enyú nnó dégbare un3 bi défy3é met33 wyeé chánchá kpaá te me nchw33. ²⁶ Ne muú ayi ammye apw33 gabo, ne apy3é ut33 ba ndere nk3lege kpaá

te kwyakwya nchyege ji uto nnó abe mfwa mbaá malo nme mako. ²⁷ Ne ágbarege nye ebwó ne amu matomato wye ndere Nte wa áchyeé me utó, ne áchagerege nye ebwó ubauba eké unje mesesé. ²⁸ Ne nchyege nye ji membe ayi agegege ne gejejege bíi.

²⁹ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejóge mbaá machomele bóó Esówo.”

3

Nwe yi átome mbaá echomele bóó Esówo né meló Sadis

¹ Ama ajóó aké, “Sa nwe yina otó mbaá ekiénné Esówo ewé echomele bóó Esówo né meló Sadis.

“Garé ebwó óke, gege mekomejós ayi atane mbaá muú ayi abós mandoó akénéama ayi ápyeé utós Esówo ne ambe akénéama, nkaá unó bi enyú dépyeé. Bós ágégé enyú aké délu abe sanji degbo. ² Kwilege téné, défyé eshye mampyege unó bi enyú déle délyaa mampyege nnó ékágé dékpe délyaa kanjka, nénde nge nnó utós nyú ulú dantene cho né mbe ushu Esówo. ³ Tege yé unó bi alere enyú ne ndere déwuú, kworege mataó nyú dekwolege unó bimbo chánéné. Mbógé dékwilé tené wó, nchwós nye eta nyú eké menjo né gébé eyigé enyú déla kaágé. ⁴ Yémbó ukeke bóó abifó alú né geluage nyú né meló Sadis abi alá ágilé fó mawule ebwó wó, mmyeke ácho fó menyamnye ebwó ne gabo wó. Ebwó afyéé nye mandée pópó akene ne me nénde ákwane mambé bóó ba. ⁵ Ne muú ayi amnye kpaá ápwós gabo, áfyéé nye ji mandée pópó eke ebwó. Ne me mferege fó mabó ebwó né mmu nwe ayi asamé mabó bóó abi awyaá genwá eyi gélagé byé. Ne me ngarage nye gbónónó né mbe ushu Nte wa ne makiénné jii ntó nnó, ji alú muú wa.

⁶ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejóge mbaá machomele bóó Esówo.”

Nwe yi átome mbaá echomele bóó Esówo né meló Filadelfya

⁷ Ama ajóó aké, “Sa nwe yina otó mbaá ekiénné Esówo ewé echomele bóó Esówo né meló Filadelfya.

“Garé ebwó óke, gege mekomejós ayi atane mbaá muú ukpea ayi muú akage neré metós ne ji. Ji ne ágbaré agbógóló mfwa Devid ayi achyege ji uto mamgaré gefwa ndere mfwa Devid. Ne ánénege menombi yé muú ayi akáge gbe ewú apó, agbage ntó menombi yé muú ayi akáge nené ewú apó. ^{*} ⁸ Me nkáge unó bi enyú dépyeé. Gege me nnene mbó enyú menombi ne yé muú ayi akáge gbe ewú apó. Nkaá nnó enyú dépo fó né eshye, yémbó enyú dékwolege wye unó bi

me nlere délu danshyá nnó dékaágé fó me. ⁹ Wúgé! Bós danchómeló abi ábyáge gebyó nnó alú bóó Jus ne ápó, mpye nye ebwó ato mano né mbe ushu nyú, ne ákaá nnó me mbó gejeé ne enyú. ¹⁰ Enyú dékwolege wye unó bi ngaré enyú nnó dékoge metós gétú eyigémbó, mento mpye nye nnó enyú dékpege fó ne éfwyale ewé echwós nye né mme meko. Éfwyale ewémbó elú élé ma-mua bóó mme meko. ¹¹ Ela gachyeé me nchwós, gbarege unó bi défyéé metós wyeé chánéné nnó ékágé muú fó afós nsa nyú. ¹² Muú ayi amnye apwós gabo, mepyeé nye ji alá eké gekwa eyi muú alá akáge nyii né mmu echa upe Esówo wa. Ne alyagé fó geji te kwyakwya. Nsamé nye mabó Esówo né menyamnye wúú ne amí meló Esówo wa. Meló ewémbó élé meló Jerosale ayi meke ayi atane mfaánebuú mbaá Esówo ashulé fa mme. Ne nsamé nye ntó mabó ma amí make né menyamnye wúú. ¹³ Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejóge mbaá machomele bóó Esówo.”

Nwe yi átome mbaá echomele bóó Esówo né meló Laodisha

¹⁴ Ama ajóó aké, “Sá nwe yina otó mbaá ekiénné Esówo ewé echomele bóó Esówo né meló Laodisha.

“Garé ebwó óke, gege mekomejós eyi etané mbaá muú ayi ákuú ji Amen, muú ayi muú akage neré metós ne ji ne ntésé ayi apyeé bóó ákage wáwálé ayi atomé ne Esówo. Ji alu muú ayi te ula ulós, unó bi Esówo akwyeé ukene ne ji. ¹⁵ Me nkaá unó bi enyú dépyeé. Nkaá nnó enyú dékwené fó nyuanyua ne désós fó ntó dugédúgé, me mbó nkelege ebe nnó dékwene nyuanyua yé nnó désós dugédúgé. ¹⁶ Ne élé enyú délu jwale makwe nyuanyua dékwene mansós ntó dugé dúgé désós, gétú eyigémbó, mpame nye enyú ne dafyéé nkane muú akpóó matyeé. ¹⁷ Enyú déké déwyaá gefwa, délu gbene ne dékelege se yé genóge fó. Enyú dékaá mbó fó nnó délu mbyambya, meshwemeshwe, gekpogekpo, ame nónómé ne gejogéné wó. ¹⁸ Ndere elúmbó me nchyege enyú majyeé nnó déchwós déna gul eta wa ayi ásoó né mewe, alá ápó ne deba, nnó apye enyú débe ne gefwa. Ne naáge ntó mandée pópó nnó dékwere gejogéné nyú eyi gegboó mnye. Naáge ntó uka ebi défyéé ne ame nnó dégene mbaá. ¹⁹ Bós abi me ngboó ne ebwó, apyege gyeé, nshulege ebwó ndo, nlerege ebwó chuchu. Gétú eyigémbó, kpage gechyeé dékworege mataó nyú délyaa gabo. ²⁰ Wúgé, me ntene mbó né menombi nyú ndoó nnó dénene me gepú, muú awígé meko wa, anenege me menombi nnó nkpe mmu, nkpe ne mbane ji denyé menyéé ulua.

* 3:7 Elú wáwálé nnó: Agbógóló Devid élé meti ewé bóó ako abó makpe né gefwagé Esówo.

21 Ne muú ayi ammye apwó gabo, me nchyege nye ji ebwonye nnó ajwóle ne me né geluage gefwa ya, wye ndere me ntó mmye mpwó bóó mawámé ba njwólé ne Nte wa né geluage gefwa jii.

22 “Muú ayi awyaa matu awú genó eyigé Mendoók Ukpea ejógé mbaá machomele bóó Esówo.”

4

Jon age ame geiya nkane Esówo ajwóle ne mfaá geluage gefwa jii

1 Unó bina upyege mbo, mma nge ame geiya. Nke mpale nge menombi futú né mfaánebuú. Ne meko muú ayi me mboó mbe nwuú eké meko mbá, ama ajóó ne me aké, “Kwó chwó wena, me ndere wó unó bi upyee nye meso gébé.” 2 Ténéténé yimbo Mendoók Ukpea echwó me mmye, ékpá me mfe ne mfaánebuú. Nke mpale, nge geluage gefwa ne muú fó ndere ajwólé né mfaá geji. 3 Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluó eyigémbó ashwane manemané eké ntaáné nka eniné ákuú jasper ne carnelian. Ne mbya meshu ewe etane enóó geluogé eyigé mbo ne mme elú nshye nhsye eké mataa ayi ákuú nnó éméral. 4 Nge ntó uluo gefwa ebifo esaá meso ne ndere unóó geluó eyigémbó né mme. Ne ákpakpa fó esaá meso eni, abi afyee mandeé pópó, ákwere delaré gefwa né makpo ebwó etire ákwysé ne gul ájwólé mfaá ubi. 5 Né geluó eyigémbó, gasama akéle, mamamama, mamfee ányane, mbaá áwyaale. Né mbe geluó eyigémbó ntó, matulékán akénéama ágenegé. Ne matulékán ayimbo akénéama, atene mbaá mandoó akénéama ayi apyee utóó Esówo. 6 Né mbe geluó eyigémbó ntó, nge genó gefó eké ebeé mega.

Gelu efé efé, ne njanéjané eké makankomma. Nge ntó ufóó menya uni eyi elú mebe. Etené eno geluó eyigémbó né mme. Menyammye ebwó mekomeko álu ne ame mbe ne ayi meso. 7 Né geluage menya yimbo eni, ayi mbe alú eké genyanya, ayi agbee epea alú eké maá mena mpó, ayi agbee efé awyaa ushu eké mekwaá, ne ayi agbee eni ntó alú eké enyá eniné nélyenege. 8 Né geluage menya yina eni, yé ayi ndé awyaa ubagele ukéné ne gejamégé ame né mmye, ne ame ayifó ntó ne ntee ubagele bii. Ne menya yina ekwane makwa utuú ne nwanimese epwaa. Ekwane eké, “Esówo ukpea, Esówo ukpea, Esówo ukpea, alú Ata Esówo Muú Apwóó amu. Ji abo alú me, alu nana ne achwóó nye.”

9 Echyége njo, enógé ne matame mbaá muú ayi ajwólé mfaá geluage gefwa, ji ayi alú mebe te kwyakwya. 10 Ákpakpa bimbo esaá meso eni ákwe uwyá mme né mbe ushu muú ayi ajwólé né mfaá geluogé gefwa

eyigémbó, ánógé ji muú ayi alú mebe te kwyakwya ne kwyakwya, 11 aké, “Ata ese Esówo, wó akwané manse njo, enógé ne utó. Néndé wó ne akwye unó uko ndere ejii wó né metóó ne akwyeé ubi ne apyee ubi ulú.”

5

Gebagé nwe eyi apwiré pwiré ne maá egóhme

1 Genó eyigé fó eyigé me ngené elé gebagé nwe eyi apwirépwiré né ebwonye muú ayi ajwólé né geluogé gefwa. Né gebagé nwe yimbo, ása unó wye mbe ne meso ne ádye geji ne emá né malu akénéama. 2 Ne nge ekiénné Esówo ewé awyaa ncha, egige kényké eké, “Waa akwané mambea emá ewé ádyee né gebagé nwe yimbo anéné geji?” 3 Ye muú fó apó yé né mfaánebuú, fa mme yé né malo áwuú bó ayi ákaage nene gebagé nwe yimbo akuú genó eyi gelú mmu. 4 Ne nlo manli segé segé néndé yé muú fó apó ayi ákwané manené gebagé nwe yimbo akuú genó eyi gelú mmu. 5 Ne muú ama né geluogé ákpakpa bimbo aké ne me, “Oligé sé, gé, muu ayi ákuú ji genyanyagé ntóóné Juda, ji alú ntó mpyáne mfwa David ammye apwó bóó mawámé bii. Gétú eyigémbó, ji ne akaage bea emá ewémbó malu akénéama ne anéné gebagé nwe yimbo.” *

6 Ajóógé mbo, nge maá egóhme áténé kwókwólé ne geluogé gefwa eyigémbó, alú eké ábó áwá me ji. Menya eyi elú mebe eni ne ákpakpa bimbo, áno ji mme. Ji awyaa ambya akénéama ne ame akénéama. Ame yimbo atené né mandoó akénéama ayi apyee utóó Esówo. Ne Esówo ató áji né mme meko. 7 Ne maá egóhme yimbo achwó se gebagé nwe eyimbo ayi apwirépwiré ne ebwonye muú ayi ajwólé né mfaá geluogé gefwa. 8 Aségé mbo, menya yimbo eni ne ákpakpa bimbo esa meso eni ákwe uwyá mme né mbe ushu wuu. Ne yéndemuú né geluogé ákpakpa bimbo ne menya yimbo áwyaá nenké né ebwó ne geku eyigé akwyeé ne gul. Yéndé gekú gegbee ne unó bi unóme gebe gelógeló. Unó ube bina utené mbaá mmyemene bóó Esówo. 9 Ne ebwó ákwa ekwo meke ewé yé muú fó alá alú dan kwa aké, “Wó akwané manse gebagé nwe eyi gepwiré obea ema ewé ádyee wyeé, néndé áwá wó, manóó mmye ami magbele mana gejamégé bóó nnó abe bóó Esówo. Bóó bina atané né malo mme mako, ufó ufóó bóó. Abi ájógé mejóó ema ne abi ájógé mejóó cháchá. 10 Ne apyee ebwó alú ekwo ampyee upe né gefwa eyigé Esówo se ágbárege. Ne ebwó ágbárege nye gefwa fa mme.”

11 Ne nké mmage pe, nge ne nwu meko gejamégé makiénné Esówo ayi yé muú alá ákágé pa ndere atene anóó geluogé gefwa, ne

* 5:5 Elú wáwálé nnó: Nenké elé genógé ákwelé ubée ne geji.

menya eyimbo eni ne akpakpa bimbo. ¹² Ne makiɛnnɛ yimbo akalɛ kenkɛ akɛ, “Maɔ egɔɣme ayi abɔ awɛne akwane mansɛ uto uko, ne gefwa, ne denɣa, ne eshyɛ, ne enɔgɛ, ne ɣɔ ne matame.” ¹³ Ne nwu ntɔ unɔ uko ebi Esɔwɔ akwɛyɛ, ebi ulu nɛ mfaanebuu, ebi ulu fa mme, ebi ulu nɛ malɔ alɔ ne ebi ulu mmu ebeɛ mega ne unɔ uko ebi ulu yɛndɛ mbaa, ukwane ukɛ, “Matame, enɔgɛ, ɣɔ ne uto uko ube ne muu ayi ajwalɛ mfaa geluagɛ gefwage maɔ egɔɣme tɛ kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁴ Ukwage mbo, menya yimbo eni ekame ekɛ, “Amɛn” ne akpakpa bimbo akwɛ uwyɛ mme anɔgɛ Esɔwɔ ne maɔ egɔɣme.

6

Maɔ egɔɣme abea malu ɛma ayi mbe akɛnɛ ne ɣwe ayi apwire

¹ Nɔɔre mpelɛ, nge nkane Maɔ egɔɣme abea melu ɛma ewɛ mbe nɛ geluagɛ malu akɛnɛama ayi adyɛ nɛ ɣwe yimbo. Ne nwu meko menya ama nɛ geluagɛ menya eyi mebe eni, ndere ajɔɔ ne meko kenkɛ ekɛ nɛfɛ akɛ, “Chwɔ we.” ² Mpege, nge mpɔ mekagala pɔpɔ. Muu ayi ajwalɛ mfaa agbare embeɛ nɛ ebwɔ ne aɣhyɛ ji elɛ gefwa ne akene ajye ndere muu ayi ajye mmyɛ me ummyɛ apwo ne amage pwo nye.

³ Ne ji abeagɛ melu ɛma ewe egbeɛ malu apea nwu meko menya ayi agbeɛ menya epea ndere ajɔɔ akɛ, “Chwɔ we.” ⁴ Ajɔgɛ mbo, mpɔ mekagala megele atane achwɔ. Ji aɣhyɛ muu ayi ajwalɛ mfaa uto ne gekpekpege aparanja mamfere nesɔ fa mme nnɔ bɔɔ ammyege awanɛ ate.

⁵ Amɔ abeagɛ melu ewɛ egbeɛ malɔ alɛɛ, nwu meko menya ayi agbeɛ menya elɛɛ, ndere ajɔɔ akɛ, “Chwɔ we.” Mpege, nge mpɔ mekagala megile ne muu ayi ajwalɛ mfaa agbare elɔmɛ nɛ ebwɔ. ⁶ Nwu meko ayi alɔ ekɛ meko muu ndere atane nɛ geluagɛ menya yi mebe eyimbo eni ajɔɔ akɛ, “Ekpoko Flawa ɛma, elu nɛ ɣka utɔɔ biɔ uma ne makpoko barle alɛɛ alu ntɔ ɣka utɔɔ biɔ uma. Ne oɣɣge fɔ mbwe mawɛɛ ne mmɔɔ.”

⁷ Ne ji amɔ abeagɛ melu ɛma ewɛ egbeɛ malu ani, nwu menya mebe ayi agbeɛ menya eni ndere ajɔɔ akɛ, “Chwɔ we.” ⁸ Mpege, nge mpɔ mekagala ayi ala beɛ ne muu ayi ajwalɛ nɛ mfaa akamɛgɛ negbo. Ne muu ayifo, ayi akwɔle ji meso, akamege melo awuu bɔɔ. Aɣhyɛ ebwɔ uto nnɔ akare mme meko nɛ malu ani, awa bɔɔ nɛ melu ɛma ne bee, mesa, ufoɔ ufoɔ mameɛ ne menyɔ eyi epyɛɛ efɔ.

⁹ Maɔ egɔɣme abeagɛ melu ɛma ewɛ egbeɛ malu ata, nge nɛ nteɛ geluagɛ upɛ Esɔwɔ mandoɔ bɔɔ abi awanɛ gɛtugɛ mekomejɔɔ Esɔwɔ ayi ebwɔ agarɛ. ¹⁰ Ne mandoɔ bɔɔ Esɔwɔ bimbo, ajɔɔ kenkɛ akɛ, “Ch Anyata

Esɔwɔ, wɔ ulu muu ukpea ne bɔɔ akage anɛre metɔɔ ne wɔ. Ebelege mbo nnɔ ne wɔ oɔɔ mpa bɔɔ mme abi awanɛ esɛ, oshuu ebwɔ amu manchyɛɛ ebwɔ efwyale?” ¹¹ Ajɔgɛ mbo, aɣhyɛ yɛndɛmuu bwɔ ewule pɔpɔ, ne agarɛ ebwɔ nnɔ akoo metɔɔ, agile kraa tɛɛ mpa ate aɣme ebwɔ abi apyɛɛ utɔɔ Esɔwɔ, ebwɔ abi awanɛ akwanege ndere Esɔwɔ akalege.

¹² Ne maɔ egɔɣme abeagɛ melu ɛma ewɛ egbeɛ malu akene, nge ndere mme anyigɛ ne eshyɛ tegetege. Nmeɛ ebwɔlɛ elɔ megile ekɛ ndeɛ nekwi ne mfaa ntɔ agelɛ chuu ekɛ manoɔ. ¹³ Ambe atane mfaa akwɛ mme ekɛ umpome genɔɔ fik ebi ula ugelɛ wɔ, ukwene gebɛ mbyo metometo anyigɛ ubi. ¹⁴ Nebuu nesee ekɛ gebɔ eyi muu apwire afee ne mbaa ayi gebɔ gelu. Yɛndɛ mekwɛ kraa ne mewaa metɔɔ nnyi aferɛ ewu nɛ melu wuu. ¹⁵ Ne afwa mme meko, bɔɔ kpakpa, akpakpa bɔɔ bee, bɔɔ abi awyaa gefwa, anɔɔ bɔɔ, ne bɔɔ ako choncho ne afwe ne abi ala apɔ afwe abɔ ajyɛɛ biɔ nɛ mmu ambu maba ntaa ne meso matarave ayi alu nɛ mfaa makwɛ kpakpa, akɛ, “Kwege debii esɛ nnɔ ekagɛ muu ayi ajwalɛ nɛ mfaa geluagɛ gefwa age esɛ ne nnɔ ekagɛ maɔ egɔɣme aɣhyɛ esɛ efwyale. ¹⁷ Nɛndɛ gekpekpeɛ biɔ ebi Esɔwɔ ne maɔ egɔɣme aɣhyɛge bɔɔ efwyale ukwɔne, ne ndɛmuu akagɛ bo efwyale ewɛmbo?”

7

Afyɛ geloge Esɔwɔ nɛ mampwe usad dele bɔɔ Esɔwɔ ukɛnɛama meso eni

¹ Unɔ bina uko ukogɛ, genɔ eyi me mma nge, elɛ makiɛnnɛ Esɔwɔ ani. Atane nɛ manku mme ani, agbeɛ mati mbyo ani, ayi atanege nɛ manku mme yina nnɔ ekagɛ mbyo ammyege nɛ mme yɛ ebɛ lɛ nɛ ebeɛ, ne nnɔ ekagɛ amugɛ unɔɔ. ² Ne nge ntɔ ekiɛnnɛ Esɔwɔ ewɛ fɔ, etane nɛ egbe ewɛ ɣmeɛ etanege, egbare gelogɛ Esɔwɔ muu alu mebe eku makiɛnnɛ Esɔwɔ yimbo ani kenkɛ, ayi Esɔwɔ aɣhyɛɛ aji uto mancho mme ne ebeɛ mega, ³ ekɛ, “Tɛnɛgɛ kre, desage lyaɔ mbyo achɔ mme, ebeɛ mega, ne unɔɔ mewaa kraa tɛ esɛ denerege manlo baɔ defwe Esɔwɔ esɛ nɛ mampwe ne gelogɛ Esɔwɔ.” ⁴ Ne nwu nnɔ mpa bɔɔ Esɔwɔ abi alo ebwɔ nɛ mampwe ne gelogɛ Esɔwɔ eyigɛ na, alu usaɔ dele bɔɔ ukɛnɛama meso eni. Bɔɔ bina atane nɛ matoo Isreli afyaneapeɔ.

⁵ Nɛ ntonɛ Juda alɔ dele bɔɔ afyaneapea.

Nɛ ntonɛ Ruben alɔ dele bɔɔ afyaneapea.

Nɛ ntonɛ Gad alɔ dele bɔɔ afyaneapea.

⁶ Nɛ ntonɛ Ashyɛ alɔ dele bɔɔ afyaneapea.

Ntonɛ Naftali alɔ dele bɔɔ afyaneapea.

Ntonɛ Manasɛ alɔ dele efyanɛpea.

⁷ Nɛ ntonɛ Simyon alɔ dele efyanɛpea.

Nɛ ntonɛ Levi alɔ dele efyanɛpea.

Né ntoné Isaka aló dele efyanepeá.

⁸Ntoné Sebullan aló dele efyanepeá.

Né ntoné Josef aló dele efyanepeá.

Né ntoné Benjamén aló dele efyanepeá.

Njuné bós átené né mbe ushu Esᵋwᵋ ne Maá egᵋᵋme

⁹Genó eyigé na gekoge, nke mpele, nge njuné bós abi yé muú alá ákágé pa fᵋ. Bós bina átané né maló mme meko, yéndé ntoó ufó ufó bós, ne ufó ufó mejóó. Afye mandéé pópó, ágbaré mame né amu átene né mbe geluᵋge gefwa ne mbe ushu Maá egᵋᵋme. ¹⁰Ajógé kenké áké, “Esᵋwᵋ se, wᵋ muú ojwólé mfaá geluᵋge gefwa, enyú ne Maá egᵋᵋme ne deferege esé né efwyale gabo.” ¹¹Ajógé mbo, makiénné Esᵋwᵋ ako átené áno geluᵋge gefwa, ákpakpa bimbó, ne menya yimbó eni eyi elú mebe. Ne ebwó ako ákwe uwyá mme né mbe geluᵋge gefwa ánogé Esᵋwᵋ, ¹²áké, “Amén, mejé, ne ᵋᵋᵋ, ne denge, ne matame, ne enógé, ne utó ne eshye ube ne Esᵋwᵋ sé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.”

¹³Muú kpaá ama né geluᵋge ákpakpa bimbó, agíí me áké, “Ndé bós na áfyéé mawulé pópó, átané éfó?”

¹⁴Me nshuú ji meko nké, “Ata nkaá wó, wᵋ ne akaá mbaá ayi ebwó átané.”

Ne agaré yé me áké, “Gé bós abi ákpene né gekpekpe efwyale, átene ne eshye kpaá te átané cháᵋné na. Ebwó áshwóné mawulé bwó ne manoó Maá egᵋᵋme, alá pópó. ¹⁵Ne gétú eyigémbó ne ebwó átené né mbe geluᵋge Esᵋwᵋ, ápyéé utóó ndere ampýéé upe Esᵋwᵋ ne mmu echa upe wuú yéndégébé. Ne ji ayi ajwólé né mfaá geluᵋge gefwa abéé nyé ne ebwó, abame ebwó. ¹⁶Ebwó ábéé se mesa, mmwólé manaá epýe sé ebwó, ᵋᵋme édoó sé ebwó ne menyamnye ntó ásonégé sé ebwó.

¹⁷Néndé Maá egᵋᵋme muú aló kwókólé ne geluᵋge gefwa eyigé na ne ábáme ebwó nkane membame magᵋᵋme. Ne ajame nyé ebwó áfé ne baá anyi ayi awyaá manaá ami macheyge genwá eyi gélagé byéé. Ne Esᵋwᵋ ntó atilé nyé ebwó manse ako né ame.”

8

Maá egᵋᵋme abea melú ema ewé egbeé malu akénéama

¹Ne Maá egᵋᵋme ábeagé melú ema ewé egbeé malu akénéama mbaá meko né mfaánebuú ákwené alá tómeé né genóge gebagé nchwa neke. ²Epyege mbo, nge makiénné Esᵋwᵋ akénéama ndere átené né mbe ushu Esᵋwᵋ. Achyéé áji mbá akénéama.

³Ne ekiénné ewé fᵋ egbaré maá gekú ayi ákwyéé ne gul echwóó tené né mbe geluᵋ eyigé ásoó unó bi úwya gebé gelógéló. Achyéé ewú gejamégé unó gebe bina nnó echo ne mmyemenene bós Esᵋwᵋ ako, enere mfaá geluᵋ eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelú né

mbe geluᵋge gefwage Esᵋwᵋ ásoó áchyeé mbaá Esᵋwᵋ. ⁴Ndere esóó unó gebe ebimbó, amuawe choncho ne mmyemenene bós Esᵋwᵋ, átane né amu ekiénné Esᵋwᵋ ewémbó áfé né mbaá Esᵋwᵋ. ⁵Epyege mbo, ekiénné Esᵋwᵋ ewémbó efere ujenje mewe né mfaá geluᵋ eyigémbó, efye ne mmu maá gekú yimbó efome fa mme. Efómégé mbo, mbaá áwyaale, mamfeé anyane gbanᵋᵋᵋᵋ, gasama akéle mamamama, ne mme anyigé tégé tégé ne eshye.

Makiénné Esᵋwᵋ ayi mbe ani afome mbaá ebwó

⁶Ne makiénné Esᵋwᵋ yimbó akénéama ayi ágbaré mbá akénéama, ákpome mmye mamfome.

⁷Ekiénné ewé mbe éfomege mba áwuú, makankoma ne mewe echware ne manoó ekwe fa mme. Ne mewe ewémbó ekaré mme né malu aléé, esᵋ melu ema kpaá choncho ne unó ne byaá mewaá.

⁸Ekiénné Esᵋwᵋ ewé egbeé apeá éfomege mbá wuú, áfome genó gefᵋ ne mmu ebeé mega eyi gelú eké gekpékpégé mekwe ewé mewe elúlé wye wum wum wum. Genó eyigémbó gekwege gekare ebeé mega né malu aléé, melu ema elá manoó manoó. ⁹Ne yéndégenó eyi gelú wyeé gegbo, ne masogeka ayi alú wye áchóó.

¹⁰Ewé egbeé áléé éfomege mbá wuú, gekpékpégé membe ayi agenege eké gelogé elwe, atane mfaá akaré manyi mme malu áléé akwe né melú ema choncho ne baá anyi abi kᵋkᵋóó. ¹¹Membe yina akamege nnó, “Unywᵋne.” Ne melu ema ewé membe yina akwene wye, né geluᵋge malu ayina áléé ela nywᵋne nywᵋnege. Gejamege bós abi anyuú manaá ami matane wyeé ágbo.

¹²Ne ekiénné Esᵋwᵋ ewé egbeé makiénné ani, éfomege mbá wuú, ákarege ndere ᵋᵋmeé, mfaá, ne ambe ágenege sé né malu aléé, melu ema ekwe kendeé. Ne akarege gébé eyigé utuú uwyage né malu aléé mfaá ne ambe ágene sé ne melu ema wó. Wyeᵋmbó ntó ne epýéé ne bíi ne ᵋᵋᵋmese.

¹³Ne mbwe ame nké mpele, nge ndere nanya nelyenege te mfaá, ne nwu ndere nejóoge kenké neké, “Eboó nyé, eboó nyé, eboó nyé ne bós abi álú né mme gebégé makiénné Esᵋwᵋ ayi álaá áléé áfomege mbá bwó.”

9

Ekiénné Esᵋwᵋ ewé egbeé makiénné ata éfome mbá wuú

¹Ne ekiénné Esᵋwᵋ ewé egbeé makiénné ata éfomege wuú mbá, mma ngé membe fᵋ atané mfaá, akwe mme. Achyéé ji agbóóló ayi anenege gepýéé eyi gélagé pᵋ ne kwyakwya. ²Ne membe yimbó anenege meno gepýéé eyigémbó, amuawe atane wye eké amuawe laáwa. Amuawe yina agbe ᵋᵋmeé

né mfaánebuú mbaá akwe gemuagemua. ³ Egome etane né mmu amuawe yimbo ekwe fa mme. Achye ewú uto mantye boó wye ndere ebi ngat áwyaá fa mme. ⁴ Agaré ewú nnó epyege f3 genó gebo ne jyage f3, yé ebé lé dambyanja ne yéndé gefagé genó, epye lé genó gebo ne boó abi alá ápó ne gelogé Esowo né mampwe bwó. ⁵ Achye f3 ewú uto nnó éwá ebwó wó, alya élé ewú nnó etye ebwó né bo amfaá áta. Ne ubale ebi ebwó áwuú nye ube wye ndere ebi ngat atyéé muú. ⁶ Né amfaá bimbo áta, ákelege nye negbo nnó newa ebwó ágane. Néndé yé lé ebwó áshyage negbo, negbo nebéé f3 ebwó kwókwólé.

⁷ Egome ewéna, elú eké mpó mekagala eyi áfyé eji unó manjye bee. Akwere ewu unó f3 né makpo, unó bimbo úlú eké délaré gefwa etiré ákwyéé né gul, ne mashu ebwó malu eké mashu akwaá. ⁸ Mejwe bwó eshya metyéé eké mejwe andée ne manjené bwó álú eké ayi genyanya. ⁹ Akwere uwaya yéndé egomé ne gebagé gese eyigé boó abi ájyéé bee ákwerege né uwaya. Gewya eyigé ubagele bwó upyéé gélú eké gewyage mboó gese uka upea ayi mpó mekagala ejame ne gatele ejyéé bee. ¹⁰ Egome ewémbo ewyaá magyéé eké magye ngat. Ewya uto né magye bwó matyéé boó né bo amfaá áta. ¹¹ Ne muú ayi álú mfwa bwó, élé ekiénné Esowo ewé egbare agbógóló gepyéé eyi geláge pó ne kwyakwya. Bóó Hibru akú ekiénné ewéna nnó Abadón. Ne boó Grek ákuú ewú nnó Apolyon (ula utene nnó mencho unó).

¹² Nénáne efwyale eniné mbe nekoó, wúgé ayifo apea alú chwáó.

Ekiénné Esowo ewé egbéé makiénné akéné ef3me mbá wuu

¹³ Ne ekiénné Esowo ewé epyeé makiénné akéné, éfomege mbá wuu, nwú meko muú f3 ndere atane né manjú ani ayi alú né geluú eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelu né mbe ushu Esowo. ¹⁴ Meko yimbo ajóó ne ekiénné Esowo ewémbo aké, “Kaá makiénné ani ayi áféné kwókwólé ne ebeé kpa ewé ákuú nnó ebeé Yufretis.” ¹⁵ Ne ekiénné Esowo ewémbo ekaá ayina ani. Elé né nchwóneke eniné na, né bií ebi na, mfaá ayina ne nmeé eniné na, ne Esowo abelé me nnó makiénné ayina ákáré boó abi álu fa mme malu áléé, áwá melu ema. ¹⁶ Agare me aké mpa ekwó boó abi ákwóme né mfaá mpó mekagala ájyéé bee aja kpaá apwó, alú boó dele ne boó dele. ¹⁷ Né ame gejya yina, ngé mpó mekagala ne boó abi ájwólé mfaá eji. Bóó bimbo áfyéé uba useé ummye ebi boó bee ákwerege né uwaya. Ubaá useé bina ugelege eké mewe, uwayá ugile nkane genó eyigé ákuú nnó Safaya, ne ulú ntó ekwóekwó eké genó eyigé ákuú nno solfo. Mpó eyina ewyaá makpo eké makpo genyanya. Mewe, ne amuawe, ne solfo etanege eji né meno. ¹⁸ Unó bina

uléé, ebi uwáne boó ubi utané né mano mpó eyimbo, mmye eké mewe, ne amuawe ne solfo ukare boó abi alú fa mme né malu áléé uwa melu ema. ¹⁹ Néndé eshye mpó eyina etanege élé né manó ne magye ebwó. Magye bwó áwya makpo eké mmye. Elé ne magye ebwó yina, ne echulé boó.

²⁰ Ne boó abi unó bina ula uwa wó, ályaa f3 gabo ayi ebwó ápyeé wó. Anógé wye aló nchye ne aló uka abi ákwyéé ne gul ne seleba akwyéé ntó ne afyaáko, mataá ne unóó. Yé élé aló uka bina, alá áwuú, alá ágéné ne alá ákené f3, ebwó anógé wye abi. ²¹ Ne ályaa f3 ntó boó manwáné wó yé élé mafóó manye, manane tametame ne ejo manjo ályaa wó.

10

Jøn agé ekiénné Esowo né ame gejya ndere egbaré gebagé nwe eyi apwiré

¹ Ne mma ngé gekpékpéé ekiénné Esowo ewé f3 né ame gejya, etane né mfaánebuú eshulege mme. Ndere ewú echwáó, geko gefyale ewú mmye eké ndée, ne embya meshu egyaa ewú né mekpo, ushu bií ushwanege eké nmeé ne uka ebií ntó ulú eké ukwa bi mewe elúlú wyeé. ² Egbaré gebagé nwe ayi abó apwiré, nana gelu fuú né ebwó wuu. Echoó geka jii eyi ebwónye né ebeé mega ne eyigé ebwóbe né mewaá. ³ Ejóó kenké ekále eké meko genyanya. Ekelege mbo, néfe nnya nekame gbanjban ndó ekénéama neshuú ewú meko. ⁴ Ne nefe enina neyáge mbo, nké nsa genó eyigé me nwuú nejóó, nké nwuú meko muú f3 atané né mfaánebuú ajóó ne me aké, “Osage f3 genó eyigé nefe enina nejóó, bele geji ne metáó wyeé.”

⁵ Ne ekiénné Esowo ewémbo ewé ngene etene né mewaá né ebeé mega, ebwéé ebwónye wuu né mfaánebuú. ⁶ Ekele mabo Esowo, muú alú mbeé te kwyakwya, muú akwyéé mfaá, mme, ebeé mega, ne yéndégenó eyi gelú wyeé eké, “Njóóge wáwálé nnó gébé gechoó gepó esé. ⁷ Yémbo ekiénné Esowo ewé epyeé makiénné akénéama éfómégé mba awuu, Esowo apyéé nyé unó bi ji abó ábelé bibi upye wáwálé ndere ji agaré boó utáó bií boó ekpávé Esowo nnó upye nye.”

⁸ Ne mako ayi me mbo nwuú atane mfaánebuú ama ajóó ne me aké, “Chwó sé gebagé nwe yimbo né ebwó ekiénné Esowo ewé echoó geka ebeé mega ne geka mewaá.”

⁹ Ajóóge mba, mfe mbaá ekiénné Esowo ewémbo, ngii ewu nnó echyéé me gebagé nwe eyimbo, ejóó ne me eké, “Se geji onyé, gebóóge nye wó né meno eke nnywóó yémbo gekwónégé wó une genywonége nye.”

¹⁰ Ne nse gebagé nwe eyimbo né ebwó wuu nnyé. Gebóóge me né meno eke nnywóó ne gekwónége me né une gelá nywóne nywonege. ¹¹ Nyége mbo, ágaré me aké, “Obó

maá ma garé genó eyi gepyɛɛ nyɛ ne bɔ́ malɔ mme meko, ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ne afwa.”

11

Ɛsɔwɔ atɔ bɔ́ ekpávɛ apeá

1 Unó bina ukogé, áchyeɛ me meto ewé ámege unó wyeɛ. Ne Ɛsɔwɔ ajɔ́ ne me aké, “Chó meɛ ɛcha upe wa ne gelúgɛ upe. Pa ntó bɔ́ abi ánogé me wye. 2 Yémbɔ, ámege fɔ́ dachi ɛcha upe wa, lyaá ji néndé me nlyaá ji mbaá bɔ́ abi alá ápɔ́ bɔ́ Jus, nnó ágbaré gefwage bɔ́wó né melo ukpea wa né bɔ́ ámfaá usa upea meso ɛpea. 3 Ne ntɔme nyɛ bɔ́ ba apeá abi ágarégé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, nchyege nyɛ ebwɔ́ uto mangaré bɔ́ genó eyi me mpyɛ nyɛ. Ne ágarégé nyɛ geji, áfyɛɛ mandé nekwi né ndɔ́ dele meso usaá ufya ne elɛɛ.”

4 Bɔ́ bina apeá ne álu eké unɔ́ Olif upeá ne álu ntó eké ulu matúlɛkan ɔ́ upea ɛbi utene né mbe ushu Ɛsɔwɔ Ata muú ágbarégefwa mme. 5 Ne mbógé muú amuagé mampye ebwɔ́ genó gebo, mewe etanege ebwɔ́ né meno ɛsɔ́ muú mawame ebwɔ́ yimbɔ, mbɔntó ne bɔ́ abi amuame mampye ebwɔ́ genó gebo, ábɔ́wɔ́ mamgbó. 6 Ebwɔ́ áwyaá uto magbaré manaá nnó ákwegé fɔ́ né gébé eyigé ebwɔ́ ágarégé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. Awyaá ntó uto mambwólé manyi ala manó manó. Ne áwyaá ntó uto mambó mameɛ ufɔ́ ufɔ́ áchwɔ́ fa mme ndere ebwɔ́ ákɛlege.

7 Anerege mangaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, menya mebo ayi atané né gepyɛɛ eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya achwɔ́ mmyɛ nyɛ ne ebwɔ́ apwɔ, awá ebwɔ́. 8 Ne unkwɔ́ bɔ́wɔ́ ulaá nyɛ né metɔ́ meló, meló kpaá ewémbɔ mbaá ayi aselé nya Ata sé áwame nya né gekwa. Ne mabɔ́ ami ákuú melo ewéna né neka elé Sodom yé nnó Ijip. 9 Ufɔ́ ufɔ́ bɔ́wɔ́ yéndé ntó, ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ne malɔ mme mako átane áchwɔ́wɔ́ ágene unkwɔ́ bɔ́wɔ́ né ndɔ́ elɛɛ ne geba, ákamegɛ fɔ́ nnó muú áni ubi. 10 Matá ágɔ́ nyɛ bɔ́wɔ́ mme meko ndere bɔ́wɔ́ bina apeá ágbó, ne ápyɛɛ nyɛ ɛpaá gétúgɛ negbóné bɔ́wɔ́, áwélé ate mako néndé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ayi bɔ́wɔ́ bina ágaré ápyɛɛ bɔ́wɔ́ mme áwú ubalé dɔ́. 11 Yémbɔ ndɔ́ yina elɛɛ ne geba ekogé, Ɛsɔwɔ atámé gejulé eyi gechyege geɣwá gekpe unkwɔ́ bɔ́wɔ́ bina né mmyɛ ákwilé téné. Ákwilégé mbɔ́ bɔ́wɔ́ ako abi ábɔ́wɔ́ ágené ebwɔ́ ɛfɔ́ ɛkwɔ́ ebwɔ́ né matá dɔ́. 12 Ne bɔ́wɔ́ bina apeá, áwú meko muú fɔ́ ndere ákuú ebwɔ́ kenjé né mfaánebuú, aké, “Kwɔ́gɛ déchwɔ́ wena.” Ne ndere bɔ́wɔ́ mawáme bɔ́wɔ́ ápelé, ebwɔ́ ákwɔ́ áfé né mfaánebuú né mmu gekó. 13 Wye né gébé eyigémbɔ, mme ányigé ne eshye tegetege ákáré melo ewémbɔ né malú afya,

ne upú ɛbi ulú né melu ɛma ukwe ne mmyɛ muú ayi ágbó alú dele bɔ́wɔ́ akénéama. Bɔ́wɔ́ abi alá, ɛfɔ́ ɛkwɔ́ ebwɔ́ matá ánogé Ɛsɔwɔ́ muú alú né mfaánebuú.

14 Nenjáne ɛfwyale ɛniné negbéɛ manjáne apeá nekoo, wúgɛ ɛniné negbéɛ áléɛ nechwɔ́.

Ekiénné Ɛsɔwɔ ewé egbeé makiénné akénéama ɛfɔme mbá wuu

15 Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé egbeé akénéama ɛfómégé mbá wuu, nwú meko makiénné Ɛsɔwɔ ndere ájógé kenjé aké, “Ata Ɛsɔwɔ sé ne muú wuu ayi ji ajyaá nnó ábé mempoó se awyaá uto mangbaré gefwa fa mme nana. Ne Ɛsɔwɔ ágbáregé gefwa te kwyakwya ne kwyakwya.” 16 Ajógé mbɔ, ákpakpa bimbo, ɛsaá meso ɛni abi ájwólé mfaá ulu gefwage bɔ́wɔ́ né mbe ushu Ɛsɔwɔ ákwe mashu mme né mbe ushu Ɛsɔwɔ áféɛ Ɛsɔwɔ, 17 áké, “Ata Ɛsɔwɔ, wɔ́ Muú Ɔpwɔ́wɔ́ amu, wɔ́ muú alu ne ɔ́bɔ́ alú, ɛsɛ déchyege wɔ́ matame néndé ɔ́leré gekpékpégé uto bi wɔ́ ɔ́wyaá ne ɔ́bɔ́ mangbaré gefwa jyɛɛ fa mme. 18 Ne bɔ́wɔ́ abi abɔ́ alá ápɔ́ fɔ́ Jus, ebwɔ́ ábɔ́wɔ́ metɔ́ usɔ́ ne wɔ́ dɔ́. Yémbɔ gébége eyigé wɔ́ ɔ́lerégé metɔ́ usɔ́ wye gekwoné. Ne gébé gekwoné eyigé wɔ́ ɔ́sɔ́ mpa bɔ́wɔ́ abi ágbó. Gébé ntó gekwoné eyigé wɔ́ ɔ́chyege nsa mbaá bɔ́wɔ́ utɔ́ byɛɛ, bɔ́wɔ́ ekpávɛ Ɛsɔwɔ ne bɔ́wɔ́ ako abi áfɔ́wɔ́ wɔ́, abi anjea geme ne abi alá anjea wɔ́. Ne gébé gekwoné eyigé wɔ́ ɔ́wane bɔ́wɔ́ abi áwáne bɔ́wɔ́ ako abi áwáne bɔ́wɔ́ fa mme yina.”

19 Afége Ɛsɔwɔ mbɔ, gepúgɛ Ɛsɔwɔ né mfaánebuú géne. Ne mengé mekwaá menomenyɛɛ ewé ɛtené mbaá menomenyɛɛ ewé Ɛsɔwɔ anyɛɛ ne bɔ́wɔ́ bií ndere elú né mmu gepúgɛ Ɛsɔwɔ eyigémbɔ. Ne ngé ndere gasama akelé mamama, nefe nénya gbangban, mbaá áwyaale mme anyí tegetege, ne makankoma akwene gejame.

12

Mendéɛ fɔ́ ne mmyɔ ayi ákuú nnó dragɔn

1 Né gébé eyigémbɔ, ngé gekpékpégé genó fɔ́ eyi getané né mfaánebuú. Ngé mendéɛ fɔ́ ayi ndéɛ eyi ji afyɛɛ elú nmeɛ nmeɛ, anéré uka bií né mfaá mfaá. Akweré elá gefwa ewé ɛwyaá ambe áfyaneápea. * 2 Mendéɛ yina alú ne une, ne ndere nebyɛɛ némyɛɛ ji ákalege gétúgɛ awuu ubale nebyɛɛ.

3 Ne mma ngé gekpékpégé genóge fɔ́ eyi getané né mfaánebuú, nké mpele, ngé gekpékpégé mmyɔ megele, ayi apyɛɛ ɛfɔ́, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Ne akweré maá elá gefwa né yéndé mekpo wuu. 4 Akaregɛ ambe ayi alú né mfaá né malu áléɛ, mmyɔ ayina ase megyɛ wuu ajá melú ɛma agbe fa mme. Ákwilé atne né mbe ushu mendéɛ yimbɔ ayi alú mambye

* 12:1 Elú wáwálé nnó: Mfaá ayi ájógémbɔ, elé mfaá ayi ágenege ne utuu.

maá, agile nnó mendée yimbo abyegé maá ji abo ányéé. ⁵ Ne mendée yimbo abyé maá wuú mende. Maá yimbo ne aboó mámbé mfwa né maló mme meko. Agbaregé nye boó mme meko ne amu matomato. Ndere ábyené maá yimbo, áchwó fós ji ákpa ji áfé mbaá Ésowo né mbaá ayi geluoge gefwa jii gelú. ⁶ Ne mendée yina jimboó abó afé né mashwone mbaá ayi Ésowo ákwyéé ábelé nnó ji abe wyeé, akpe bu né ndó dele meso usaá ufyane uléé meso éfya.

⁷ Epyegé mbo, ummye ukwe né mfaánebuú. Mfwa makiénné Ésowo ayi akuú ji Mikel ne anjba bií, ámye ne mmyo yimbo ne boó bií ntó. ⁸ Yémbó Mikel ne anjba bií ámmye ápwo mmyo yimbo ne boó bií ne ákamé sé nnó mmyo yimbo ne boó bií ama abe ne melú manjwalé né mfaánebuú wó. ⁹ Abú gekpékpé mmyo yimbo né mfaánebuú áshulé fa mme chóncho ne makiénné jii. Mmyo yina ne ákuú nnó danchomeló, muú mawáme, ji ne alú mmyo ayi alóó me tété nya mambwólégé boó fa mme.

¹⁰ Ne nwú muú fə ajóó kenké né mfaánebuú aké, “Nana Ésowo esé aferé boó né éfwyale gabo, alere boó ako uto bií ji awyaa né gefwa eyigé ji ágbárege ne Kras, Muú yi Ésowo akweré ji elá gefwa ayi ji atómé alere ntó uto bií fa mme. Néndé muú ayi aténege né mbe ushu Ésowo sé utuú ne njwómésé ápye mpa ne anjmé sé ábú ji né mfaánebuú ashulé fa mme. ¹¹ Ne anjmé esé bina ammye ápwo ji né uto manóó Maá egónme ami magbélé mme ne abya melóméló ayi ébwó ágarége. Ne ébwó áse yé genwá bwó eké genó wó ne átene nnó yé ébe élé negbo ébwó ágboó. ¹² Mfaánebuú ne boó ako abi ájwólégé wye, beége ne nechóchó. Yémbó éboó nye ne enyú abi déluú né mme ne mabéé mega néndé, danchomeló ashulé achwó báne enyú ne metóó usó néndé ji akaá nnó gébé jii éyi gelaá géjásé wó.”

¹³ Mmyo yimbo agégé nnó ábú ji ashulé fa mme, aló mamfwénégé mendée yimbo ayi ábyené maá mende nnó awá. ¹⁴ Yémbó áchye mendée yimbo ukpékpé ubagele upeá ébi ulú eké ébi nanya nnó ályéné ájye ábí né mashwone mbaá ayi Ésowo ákwyéé ábelé nnó ji abeé wye ábelé ji bu né anjme áléé ne geba. ¹⁵ Ne mmyo yimbo awó manaá né meno, majá eké ébeé nnó njbannyi ashwa mendée yimbo anó nnyi. ¹⁶ Yémbó mme apóó mendée yimbo, anené meno anyú manaá ami mmyo yimbo awóó mako. ¹⁷ Epyegé mbo, mmyo yimbo metóó esó ji doó ne mendée yimbo, alyá ájye njme ummye ne upyáne mendée yimbo, boó abi ábélege mabé Ésowo ne boó abi ágarége wáwálé ayi Jisos aleré né abya melóméló, nnó ébwó ne Mmyo yimbo atené né mbale ébeé mega.

13

Menya mebo ayi atáne né mmu ebéé mega

¹ Ndere mmyo yimbo atáne ewú, ngé menya mebo fə ndere atanege né mmu ebéé mega. Menya yimbo awyaa makpo akénéama, ne ambya afya. Akweré maá éla gefwa né yéndé embya wuú. Né mfaá yéndé mekpo wuú asa mabo wye ami machóó mabo Ésowo. ² Menya yimbo afulé mek-waálá, awyaa uka eké ébi menya fə ayi afulé maamyé ákuú ji nnó beé. Ne meno wuú elú eké menó genyanya. Ne mmyo yimbo achyéé menya mebo yimbo, uto ébií ne gekpékpé gé éshye wuú nnó, agbaré gefwa. ³ Menya yimbo, mekpo wuú ema, elu eké abo áke gepa wye éyi gelú manwá ji wáne, yémbó gepa eyigémbó, gegbo mé. Ne boó mme meko alá mano mekpo fuú géttúgé genó eyina, aló mankwólege jii. ⁴ Ébwó ako ánogé mmyo yimbo géttúgé ji achyéé uto bií mbaá menya mebo yimbo. Ne ánogé ntó menya mebo yimbo ajógé aké, “Ndémuu alú eké menya yina, ne waa ákágé mmye umye ne ji?”

⁵ Ne ályaa menya mebo yimbo nnó ádogé ébwó ewóme áchógé mabo Ésowo, ne ályaa ji ntó nnó aleré uto bií né usaá bə amfaa upeá meso epeá. ⁶ Menya mebo yimbo aló manlwerege Ésowo, achóó mabo mií ne ami boó Ésowo abi alú né mfaánebuú. ⁷ Achyéé ji ntó uto nnó ammye bee ne boó Ésowo fa mme apwo ébwó. Ne áchyéé ji ntó uto nnó, abe mfwa mbaá matooó mme mako, ufóó ufóó boó, ufóó ufóó mejóó, ne maló mme mako. ⁸ Ne boó ako abi alú fa mme ánogé nye menya mebo yimbo. Ébwó bina ne te ula ulóó mme alá ása fə mabo bwó né mmu njwe ayi asame mabo boó abi áboó nye genwá éyi gélagé byé. Nwe yimbo élé ayi Maá egónme ayi abó awáne.

⁹ Muú ayi awyaa matu áwú. ¹⁰ Yéndémuu ayi Ésowo ajóó mé nnó apye ji, apyene nye ji. Yéndémuu ayi Ésowo ajóó me nnó áwá ji ne aparanja, áwané nye ji ne aparanja. Éwéna elú élé majye mbaá boó Ésowo nnó abo mankogé matóó, áfyéé wye metóó ne ji.

Menya mebo ayi dtane né mmu mme

¹¹ Ne mma nge menya mebo ayi fə ndere atanege né mmu mme. Awyaa ambya apeá eké maá egónme, ne ajógé mejóó eké mmyo. ¹² Ase uto uko ébi menya mebo ayi mbe awyaa apye ukpékpé unó né mbe ushu wuú. Apyeé mme ne boó ako abi ájwólégé wye ánogé menya ayi mbe yimbo, ayi gepa éyi gelu manwá ji gegboó. ¹³ Ne menya mebo yimbo, ayi atane né mmu mme, apye ukpékpé ufélékpa ébi ye ébelé mewé étane né mfaánebuú ekwe mme boó ako agé. ¹⁴ Abwólé boó abi alú fa mme né ufélékpa ébi ályaa ji apyeé né mbe ushu menya ayi mbe. Agaré ébwó nnó ákwyéé meló uka ayi afulé menya ayi abo akelé ji gepa éyi geké gewa

ji yémbó alá gbóó wó. ¹⁵ Ne ályaa menya ayina nnó ato gejulé mbaá meló uka yimbo nnó ábo geñwá, ájógé mejóó, apye nnó áwá bóó ako abi alá ánogé fó ji, ¹⁶ apye ntó áfyé bóó ako gelo né egbe ebwonye yé ne mampwe. Abi alá ajea game wó ne abi ajea game, ubyá bóó, afwa ñka, afwé ne abi alá pó afwé, afye ebwó uló mmye. ¹⁷ Apyembó nnó muú alá pó ne gelo eyigémbó ákpogé fó genó yé ebé élé mana genó anamé fó. Ne gelo eyigémbó geténé mbaá mabo menya mebo ayi mbe, yé ebe élé namba ayi atené mbaá mabo mií.

¹⁸ Ewéna elú lé majye mbaá bóó ako nnó yéndemuú abe ne denja né mecho ewéna. Ne yéndemuú ayi awyaa defóó afere akaá ulaa geloge menya ayina. Geji geténe mbaá mabo mekwaá. Ne gelo jii élé “666”

14

Maá egoye ne usáá dele bóó ukénéama meso eni

¹ Ne nké mpelé, ngé maá egoye ndere aténé né mfaá mekwe ewé ákuú nnó Sayon ne usáá dele bóó ukénéama meso eni. Asa mabo Maá egoye ne ami Nte wuú né mampwe ebwó. ² Ne nwú meko muú fó né mfaánebuú, meko yimbo awyale eké meko makone nnyi ne anyáne ntó kenké eké nefe. Meko ayi nwú meko alú eké bóó ákwelé bóó dandyé ebwó. ³ Ne njune bóó bina ákwa ekwó meke né mbe geluoge gefwage Esawó ne menya eni eyi elú mebe né ákpakpa. Ne yé muú ayi ákagé ekwó ewéna apó, ékosé ebwó ambóó né ákaa. Ebwó bina ne álu bóó abi Esawó áwené gemége ebwó né gabo fa mme. ⁴ Ebwó bina ne álu bóó abi ábele menyammye ebwó pópó yé andée alá akaá wó, gétúge álu ubwyye. Ebwó ákwólege Maá egoye ájye yéndé mbaá ayi ji ájyé. Alú bóó abi Esawó áwené gemége bóó né gabo né geluoge bóó ako abi álu fa mme. Ebwó álu ndere mbwe mbe ayi áchyéé mbaá Esawó ne Maá egoye. ⁵ Gebyó gepó fó ebwó né meno néndé ebwó álu pópó ápó ne deba.

Makiénné Esawó álé ágaré mekomejóó Esawó

⁶ Ne mma ngé ekiénné Esawó ewé fó ndere elyenege té mfaá. Ekpa abya melóméló ayi álu te kwyakwya mangaré mbaá bóó maló mme meko. Yéndé ntóó, ufóó ufóó mejóó ne ufóó ufóó bóó. ⁷ Ejóó ne meko kenké eké “Fógé Esawó ne nógé ji néndé gébé gekwané eyigé ji asóó mpa bóó fa mme. Ndere elúmbó, fege ji muú akwyéé mfaá ne mme chónchó ne mabeé mega ne ambu annyi.”

⁸ Ekiénné Esawó ewé fó ewé egbeé makiénné ápeá echwó ntó, eké, “Babilón ákwe, meló ewé ebo elú meló ñgá ekwe ‘burup’ ewó ñgma mme. Manane jii ayi ji anané tametame áchó maló mme mako.

Manane ji yémbó alu eké élé mmoó ne ji achyéé mala ayifo anyuú mapyene ebwó.”

⁹ Ne ekiénné Esawó ewé fó ewé egbeé makiénné álé echwó ntó, ejóó ne meko kenké eké, “Bóó abi ánogé menya mebo ne meló uka wuú, ne ákame nnó menya yimbo afyéé ebwó gelo jii né mampwe ebwó yé né amu ebwó, ¹⁰ Esawó achyegé nye ntó ebwó efwyale. Efwyale ewémbó ebé nye eké mmoó matomato ami alá áchwaré ne maná wó, ami Esawó afyéé né mmu ñkó wuú ayi metóó usóó. Ne Esawó apye nye ebwó ásoó né mmu mewe ewé elulé ne genó eyigé ákuú nnó salfó. Ne ebwó ásogé nye né mbe ushu makiénné ukpea ne Maá egoye. ¹¹ Ne amuawe ayi atanege né mewe ewé ésoó ebwó, átanenge nye wye tanenge té kwyakwya ne kwyakwya. Bóó bina abi ánogé menya mebo yimbo ne melo uka wuú ne yendemuú ayi ákame nnó menya yimbo afyéé ji gelo eyi geténe mbaá mabo mií, ugbeé mmye upó ne ebwó utuú ne nwómese.”

¹² Mecho ewéna elú élé majyéé mbaá bóó Esawó nnó ákogé matóó ebwó. Ebwó bina ne ábélege mabe Esawó ne áfyéé wye metóó ne Jisós.

¹³ Ne nwú meko muú fó né mfaánebuú nkane ájógé ne me, aké, “Sa meko mejóó eyina: aké élo nana ejyegé mbe metóó megomégo ebeé ne bóó abi ágboó ndere áñkwólé Jisós Kras.” Ájógémbó Mendoó Esawó ekamé eké “Ech elú wáwá. Ebwó ágbéegé nye mmye né utóó ebwó néndé nsa utóó ulóó ebi ebwó ápyéé akwólege nye ebwó.”

Jon agé ame geja ndere Esawó asóó nye mpa bóó né bií bi kwyakwya

¹⁴ Ne nké mpelé, ngé geko eyi gelu pópó, ne muú fó ajwólé né mmu geko eyigémbó alú eké maá nte mekwaá, akweré éla gefwa ewé akwyéé ne gul. Agbaré ñga mechyamechya né ebwó wuú, ñga yimbo awya geti getye getyé. ¹⁵ Ne ekiénné Esawó ewé fó etane né echa upe Esawó, ekú muú ayi ajwólé né mmu geko kenké eké, “Lo mankye mbwe ne ñga wye ayi ogbaré, néndé gébé eyigé ákye mbwe gekwané ne mbwe ayi álu né mme ákwóné mankye.” ¹⁶ Ejógé mbo, muú yimbo né mmu geko afu ñga wuú né mme, akye mbwe né mme meko.

¹⁷ Epyegé mbo, ekiénné Esawó ewé fó etané né mmu echa upe Esawó né mfaánebuú. Ewú ntó egbaré ñga mechya yimbo ayi ákuú nnó shekel.

¹⁸ Ne ekiénné Esawó ewé fó, ewé ebóó uto epwó mewe etané kwókwólé ne geluógé upe Esawó, ekúu ekiénné ewé egbaré ñga mechyamechya ejóó kenké eké, “Gé umpóme unóó ebi ákuú nnó grep, uwóme né mme ugele. Cho sáó uchóó bóó ne ñga ayi wó ogbaré mbo.” ¹⁹ Ejógémbó, ekiénné

Ɛsɔwɔ ɛwɛmbɔ, ɛfu ŋga wuú fa mme, ɛsɔré unpomé gɛɾɛ ɛbimbɔ, ɛju né mmu ɛjya ɛwé aŋamege ubi wye. Ɛjya ɛwéna ɛténé mbaá metɔ́ usɔ́ Ɛsɔwɔ ɛwé ji álerégé nye bɔ́. ²⁰ Ɛjya ɛwéna ɛpɔ́fɔ́ né melo. Ɛfɛmbɔ né ájyale upame ɛbimbɔ manó matané, makoó byogɔ́ɔgɔ́ɔ ɛké ɛbɛé. Metyéé ɛbɛé manó ɛwɛmbɔ ɛlú usaá ŋkpa neke ufya. Ne ugame ɛbɛé ɛwéna úlú genóge matyéé amu ápeá.

15

Makiénné Ɛsɔwɔ akénéama áchwɔ́ ne ufɔ́ ɛfwyale ukénéama

¹ Unó bimbɔ ukoógé, mma ngé gekpékpé gé genó gefɔ́ né mfaánebuú ɛyigé me nlá nkágé garé. Genéá ne gɛɾwɔ amu. Genó ɛyigémbɔ ɛlɛ́ makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi akpané ufɔ́ ɛfwyale ukénéama. Ɛfwyale ɛwéna ne ɛlu ɛwé kwyakwya néndé ɛlɛ́ né ufɔ́ ɛfwyale bina ne Ɛsɔwɔ alárege nnó metɔ́ usɔ́ wuú ɛbye.

² Ne ngé genó gé fɔ́ ɛyi gelú ɛké ɛbɛé mega. Gelú ɛfɛé ɛfɛé ácharwɔ ne mewe. Ne bɔ́ abi ammyé apwɔ́ manya mebo yimbɔ ne meló uka wuú, ne alá akamé fɔ́ nnó afyéé ɛbwɔ́ gelo né mmye ɛyi geténe mbaá mabɔ́ mií wá, átané né mapeá ɛbɛé mega ɛwéna ɛwé ɛlú ɛfɛé ɛfɛé. Agbaré manje ayi Ɛsɔwɔ achyéé ɛbwɔ́. ³ Ne ákwa ɛkwɔ́ ɛwé Mosis muú utoó Ɛsɔwɔ abɔ́ akwané ne ɛwé Maá ɛgoɾme abɔ́ akwane, aké, “Ata Ɛsɔwɔ Muú Ɔɾwɔ́ amu, unó bi wɔ́ apyéé úlú ukpékpé ne upwɔ́ amu. Wɔ́ ɔ́lu mfwa malɔ́ mme mako. Depɔ́ ɛtye ɛtiré wɔ́ apye délu wáwálé ne cho. ⁴ Ata yé muú fɔ́ apɔ́ ayi alá afɔ́ wɔ́, yé muú fɔ́ ntó apɔ́ ayi alá nógé wɔ́ néndé, wɔ́ mbii ne ɔ́lu muú ukpea. Bɔ́ malɔ́ mme meko ánogé wɔ́ néndé yéndémuú agé nnó depɔ́ ɛtye ɛtire wɔ́ apye délu cho.”

⁵ Bɔ́ bina anerege mankwa ɛkwɔ́ ɛwéna, nké mpɛlé ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ né mfaánebuú ɛnené nge maá getoge ukpea Ɛsɔwɔ né mmu. ⁶ Makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi agbaré ufɔ́ ɛfwyale ukénéama átané né mmu ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ ɛwɛmbɔ. Afye mandéé pópó ayi ágenege, ne yéndémuú bɔ́w áni gebagé ndéé genɔ́ ji né ɛwame. Uba mandéé bimbɔ ugenege ɛké gul. ⁷ Ne menya ama né geluage menya ɛyi ɛlú mbe ɛni, achyéé makiénné Ɛsɔwɔ ayina akénéama ukú ukénéama, ɛbi akwye ne gul, ukú ɛbimbɔ ugbeé ne metɔ́ usɔ́ Ɛsɔwɔ muú alu mebe te kwyakwya ne kwyakwya. ⁸ Ne amuaawe ayi alárege ŋgo ne utoó Ɛsɔwɔ, agbeé né mmu ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ ɛwɛmbɔ. Ne yé muú akágé kpé fɔ́ né mmu ɛcha ɛwɛmbɔ, kpaá té ufɔ́ ɛfwyale ɛbi makiénné Ɛsɔwɔ yimbɔ achwɔ́ ne ubi ɛkógé.

16

Kwyakwya ufɔ́ ɛfwyale ukénéama ɛbi Ɛsɔwɔ achyége

¹ Ne nwú meko muú fɔ́ né mmu ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ ɛwɛmbɔ ndere ajɔ́ kenké ne makiénné yimbɔ akénéama aké, “Chóge dégbe genó ɛyi gelú né mmu ukú ɛbimbɔ ukénéama ɛbi ugbeé ne metɔ́ usɔ́ Ɛsɔwɔ né mme.”

² Ajógé mbo ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛwé mbe ɛjye gbe genó ɛyi gelú né mmu gekú jii fa mme. Ɛgbégé mbo, ubobo dekpa ɛtire denome ne démyéé deshulé né mmye bɔ́ abɔ́ áwyaá geloge menya mebo ne ánogé meló uka wuú.

³ Ne ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛwé ɛpyéé makiénné apea ɛjye gbe genó ɛyi gelú né mmu geku jii né ɛbɛé mega, ɛbwɔ́lé ɛla ɛké manó genkwágé muú. Ne yéndégenó ɛyigé gelú né mmu ɛbɛé mega gegbo.

⁴ Ne ɛkiénné ɛwé ɛpyéé makiénné áléé, ɛjye gbe genó ɛyi gelú né mmu ɛjii gekú né mabeé ne ambu nnyi, manaá mako mabwɔ́lé mala manó manó. ⁵ Ɛpyégé mbo, nwú ndere ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛwé ɛbɔ́ mannyi mako ɛjɔ́ ɛké, “Eeh wɔ́ muú ukpea. Wɔ́ muú ɔ́lu ne ɔ́bɔ́ ɔ́lú, mpa wye yi ɔ́sɔ́ alú cho. ⁶ Néndé bɔ́ áwá nya bɔ́ ukpea ne bɔ́ ɛkpave bye, wɔ́ ɔ́chye ɛbwɔ́ manó nnó ányú. Abɔ́ mbo lé nsa mbaá genó ɛyigé ɛbwɔ́ ɛpyéé.” ⁷ Ajógé mbo, nwú meko muú fɔ́ ndere atane né geluógé upɛ Ɛsɔwɔ ajógé aké, “Ata Ɛsɔwɔ wɔ́ Muú Ɔɾwɔ́ amu, mpa wye ayi ɔ́sɔ́ alú cho, ne wáwálé.”

⁸ Ne ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛwé ɛpyéé makiénné ani, ɛgbe genó ɛyi gelú né mmu ɛjii gekú né ŋmɛé, ɛlyaá nnó ŋmɛé edo bɔ́ awú gekpɔ́sógé ubalé ɛké ɛbi mewe. ⁹ Ubalé bina upyéé bɔ́ ɔ́lwɛrege Ɛsɔwɔ muú ɛfwyale ɛwéna ɛlú ji né amu, yémbɔ ákwɔ́ré fɔ́ mataɔ́ ɛbwɔ́ alyaá gabo ayi ɛbwɔ́ apye, áfɛgé Ɛsɔwɔ wá.

¹⁰ Ne ɛkiénné Ɛsɔwɔ ɛwé ɛpyéé makiénné ata, ɛgbe genó ɛyi gelú né mmu geku jii né mfaá geluoge gefwage menya mebo yimbɔ. Ɛgbégé mbo, mbaá ayi menya mebo yimbɔ ágbáregé gefwa jii wye ala gemuagemua. Ne akwaá ányéé manómé gétúgé ubalé ɛbi ɛbwɔ́ áwuú. ¹¹ Alwɛré Ɛsɔwɔ muú alu né mfaánebuú gétúgé ubale ɛbi ɛbwɔ́ áwuú, ne upa ɛbi ɛbwɔ́ áwya né mmye. Yémbɔ ákwɔ́re fɔ́ mataɔ́ bɔ́w ályaá gabo ayi ɛbwɔ́ ábɔ́ ápyéé wá.

¹² Ne ɛkiénné ɛwé ɛpyéé makiénné akéné, ɛgbe genó ɛyi gelú né mmu geku jii né ɛbɛé kpaá ɛwé ákuú nnó Yufretis. Ɛgbégé mbo, ɛbɛé ɛwɛmbɔ ɛwa meko, mampye nnó afwa abi atane né ɛgbe ɛwé ŋmɛé ɛtanege agé meti ákoó. ¹³ Ɛpyégé mbo, ngé ubobo mandoó nchye áléé ayi álu ɛké bɔ́ mantwɛre átané né meno mmyɔ́ yimbɔ ne meno menya mebo ne meno muú ɛkpávɛ ayi gebɔ́. ¹⁴ Mandóo yina ɛlɛ́ aló nchye abi ápye ufélekpa. Ajye

bané afwa mme meko nnó ánywére ebwó mbaá ama ákpomé mmye mamye bee né gekpékpégé bíí ebi Esowo Mutú Apwóó amu achwáó.

¹⁵ “Wúgè, me nchwáó nye eta nyú ndere menjo achwáó né gébé eyigé muú ala akaágé. Galógál alú ne muú ayi abeé peé, abelege mandée jíí chanchá nnó ekáge jíí ake gejojéné akpa mekpo unóó.”

¹⁶ Ne mandoó nchye yímbo, anywere afwa mme ako né melu ema. Akuu melu ewémbo né mejóó bós Hibru nnó Amagedón.

¹⁷ Ne ekiénné Esowo ewé egbeé makiénné akénéama, egbe genó eyi gelú né mmu geku jíí né mmu gejulé. Egbége mbo nwú meko muú fò ndere atane né mmu gepúgè Esowo mbaá ayi geluoge gefwage Esowo gelu. Ajóó aké, “Nneré yéndégenó.” ¹⁸ Ajógémbó, gasama ake mamamama, mbaá awyale wyówyó, mamfeé ányá gbangbanj ne mme anyigé ne eshye. Gefós eyigé ákwáá alá álú dangé té mme aláó. ¹⁹ Mme anyigé mbo, melo kpaá ékaré né malu áléé, ne malo kpakpa né mme meko akwe. Ne Esowo ate gabo ayi Babilón ápyéé, ápye jíí anyú mmóó ami malu né mmu njá wúú. Mmóó amibó matene né metós usáó Esowo. ²⁰ Yéndé melo metós nnyi ne makwe kpakpa áseé. ²¹ Ne ukpékpé makankoma ayi gema genóó eké usaá bó pónj uta atané mfaá ákwe bós né mmye. Bós álweré Esowo géttúgè ubale makankoma ebi ebwó áwu néndé, ubale bina uja dós. *

17

Gekpékpégé mendée eno

¹ Ne ekiénné Esowo ema né geluage makiénné akénéama ewé egbaré ukú ukénéama echwó jóó ne me eké, “Chwó me nlerage nye wó efwyale ewé Esowo achyege nye gekpékpégé mendée eno muú ajwólé né gejamégé mannyi. ² Afwa mme ana manane tametame ne jíí. Ne manane ayi jíí anané tametame achalé bós mme ako eké elé mmóó ne jíí achyéé ebwó anyuú mapyene ebwó.”

³ Ne Mendoó Ukpea echwó me mmye ne ekiénné Esowo ewémbo ékpá me mfé né mashwone. Njyege ewú, ngé mendée fò ndere ajwólé né mfaá menya mebo fò. Menya yímbo alú megelemegele, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Asa gejamégé mabo wyyéé amí machóó mabo Esowo né menyammye wúú meko. ⁴ Mendée yímbo afye mandée magele ne mandée gefwa, akwyéé menyammye wúú ne unó densó ebi akwyéé ne gul. Mataá njka ne unó ebifó ebi ujame njka dós. Akuu ubi nnó pels. Agbaré amo ayi akwyéé ne gul. Amo yímbo agbeé ne uboboo unó bi utene mbaá

manane tametame jíí. ⁵ Asá mabo né népwe níí ami matene né genó gefa eyigé bós alá ákaágé garé. Asá wye áké, “Gekpékpégé Babilón, mma andée eno ako, ne muú ayi ubobo unó bi upyyéé fa mme utanege jíí né amu.” ⁶ Ne ngé nnó manóó bós Esowo ne bós abi bós áwáne géttúgè ápyéé genó eyi Jisós akelege mampye mandée yímbo eké mmóó.

Ngégé nla meno mekpo fuú. ⁷ Yémbo ekiénné Esowo eké, “Ulannó wó aláá meno mekpo fuú?” “Ngarége nye wó genó eyigé muú alá ákagè garé eyi getome ne mendée yina ne menya mebo makpo akénéama ne ambya afya ayi akpane jíí ákéne. ⁸ Menya mebo ayi bbo ógené mbo, abó alú nya mebe, yémbo apó sé mebe. Atanege nye né mmu gepyyéé eyi geláge pó ne kwyakwya akwó ewé. Ne ajye nye né mbaá ayi awáne nye jíí. Ne bós abi alú fa mme, abi te ula ulóó mme Esowo alá asá fò mabo bwó né mmu nwe ayi ásame mabo bós abi abós nye gerwá eyi gélagé byé wó ágege menya yímbo aláá nye mano mekpo fuú, néndé menya yímbo abó alú nya mebe ne nana apósé yémbo amágé chwó nye.

⁹ “Mecho ewéna ekelege bós ábé ne denja. Makpo menya yímbo akénéama áténe mbaá makwe akénéama ayi mendée yímbo ajwólé wye. ¹⁰ Makpo yímbo ntó akénéama áténe mbaá afwa akénéama. Né geluage afwa bímbo, ata agbo me, ama alú né gefwa nana, ama ayi aláá alú danchwó. Achwógé ágbárege nye gefwa jíí né mboó gébé. ¹¹ Ne menya mebo yímbo ayi abó alú nya mebe, ne nana alá apó sé, agbeé mfwa ayi agbeé afwa aneé. Ne jíí alú mfwa ama né geluage afwa bímbo akénéama. Ne ajye nye né mbaá ayi awane nye jíí.

¹² “Ambya yímbo áfya ayi wó ógéne mbo áténe mbaá afwa áfya abi alá alú dansé uto mamgaré gefwa, yémbo áchyege nye ebwó ne menya mebo uto mamgaré gefwa né nchwa neke ama. ¹³ Afwa bina áfya, ákamege nye meko ama, áchyeé eshye ne uto gefwagé bwó mbaá menya mebo yímbo. ¹⁴ Ebwó áhjeé nye ummye né Maá egónje. Yémbo, Maá egónje ne ankwólé bíí abi ápyéé genó eyi jíí akelege, ebwó abi Esowo akuu ne ajya ammye nye ápwó ebwó néndé jíí alú mfwa ayi abó afwa ako ne Ata ayi abó bó Ata ako.”

¹⁵ Ne ekiénné Esowo ema ejóó ne me eké, “Mannyi ayi wó ógene mbo, ayi mendée eno yímbo ajwólége wyyéé áténe mbaá njune bós, ufóó ufóó bós, malo mme meko, ne ufóó ufóó mejóó. ¹⁶ Menya mebo yímbo ne ambya afya ayi wó ógéne mbo, ájí ne menya yímbo jímbo ápaá nye mendée eno yímbo. Afóge nye yéndégenó eyigé jíí awyaá, ályáá jíí gejojéné. Afyéé nye menyammye wúú

* 16:21 Elú wáwálé nnó: Bó pónj bina anós wye eké uba simen upea.

ne ašo ji ne mewe. ¹⁷ Néndé Ešwəwə ne áfyéé mechəwə ewéna né matoš afwa bina nnó ákamé meko ama, achyéé utoó gefwage bwó mbaá menya mebo yimbo, nnó apye ndere ji Ešwəwə akélege kpaá té yéndégenó eyigé ji Ešwəwə ajóš gepyeé wáwálé.

¹⁸ “Mendéé ayi agéné mbo, aténe mbaá melo kpaá ewé ewyaa mfwa ayi aboš afwa malo mme mako.”

18

Melo Babilon ekwe

¹ Unó bina ukogé, ngé ekiénné ewé fə ndere étané né mfaánebuú éshulé fa me. Ewya gekpékpé uto ne genbo eyi getane ji mmye gepye mme meko agéne. ² Ne ejóš kenké eké, “Gekpékpé mélo Babilon ekwé burup, éla lé melú ujwalé aló nchye ne mbaá ayi mandoo nchyeé ne denwylene debodebo ne étiré boš alá akiú débígé wyeé. ³ Néndé manane ayi ji áname tametame achalé mme meko eké élé mmoš né ji achyé ebwó anyú mapylene ebwó. Afwa mme ábelé ntó ne ji ne boš abi akéne gesé fa mme ákwe gefwa gétúgé geŋge manane tametame jii.”

⁴ Ne nwú ntó meko ayi fə ndere atane né mfaánebuú. Aké, “Boš ba, tanege délyaa ji ékágé dékpe mbwa ne gabo wuú, ne nnó ékágé dékpe ntó né éfwyale ewé ji agene nye. ⁵ Gabo ayi ji apyee mbógé ákwígé ji né nchwé akwənege né mfaánebuú. Ne Ešwəwə ate gabo wuú. ⁶ Pyegé ne ji wye ndere ji ápyeé ne enyú. Genó eyigé ji apyee né enyú shuge ji amu manjane ápeá. Fyegé mmoš né mmu amo magbeé, déchwaré mami matoó mapwə ami ji áchwaré achyee boš anyuú, déchyeé ji anyú mami. ⁷ Ne pyegé ji ágé éfwyale ne ali wye ndere ji áfenge geme jii, ányee apoge né mmu gabo. Ji adoo ebwəwə éwome ajógé aké, ‘Me mfwa mendéé mpó fə mekwí ne mbeé fə ne mesome kánka.’ ⁸ Ne gétú eyigémbə, éfwyale éshulége nye ji mmye né bii uma ne mameé, mesome, ne emími mesa. Ne asoš nye ji né mewe néndé Ata Ešwəwə ese muú asoš mpa wuú, anjea apwə amu.”

⁹ Afwa mme abi ábelé ne ji, ebwó abi ákpené mbwa ne ji ányee né mmu gabo ápoge ágégé nye amuawe ayi atanegé né mewe ewé ésoš ji, álili nye alá ne mesome. ¹⁰ Ebwó átene tete gétúgé áfóš nnó ákpene nye né éfwyale ne melo Babilon, ájelege mmye ajógé aké, “Ebo ne wə nnó, Babilon gekpékpé mélo ne melo ewé enjea geme, éfwyale éshulé wə mmye né nchwaneke ama.”

¹¹ Boš abi ákne gese fa mme álili nye alá ne masome néndé yé muú ayi áname unó gesege bwó ápo sé. ¹² Yé muú ápo sé ayi áname unó bi ebwó ákpoó. Unó bina élé gul ne seleba, mataá malšmalš ne unó bi ujame nka doš ákuú ubi nnó pels, éshyee ndeé, ndeé

afwa, ndeé megele ne gefógé ndeé nka eyi ákuú eji nnó silk ne unó bi akwyee ne ambya meshuú, unó bi ákwyee ne ufóš ufóš unóš ébi ugóš gebe unó bi ákwyee ne afyaakó, gese, ne gefógé ntaá eniné ákuú nnó mabel. ¹³ Unó ebifó ntó ébi alá name sé élé mawee nka ami manome gebe gelógélóš, baá unóš abi ápye menyee agóš ákuú abi nnó sinamum meéry, insent, ne frankinsent. Mmoš grep, mawee ne menyee nkane: flawa melómeló ayi apye brəd ne mbeé gefógé nchi eyigé ákuú nnó whit. Ne utu nkane: mpə, magəŋme, mpə mekagala, mboš gese uka úpeá ayi mpə mekagala ejame ne ákwaš abi ákpoó nkane afwe. Yé muú ápo sé ayi aname unó bina uko. ¹⁴ Boš abi ákne gese ajógé nye ne ji áké, “Unó ulšulš uko ébi wə ákelege nnó ube ebyee upó se. Ne unó uko ébi upyee nnó wə ábe gbene ébi upyee ntó nnó wə ákwəwə nge ómage gé sé ubi.” ¹⁵ Ne ebwó himboš abi aboš gefwa gétúgé ákne gese ne ji áténégé nye tété ne éfóš nnó ákpene nye né éfwyale ne ji, álili kenké ne mesome, ¹⁶ ajógé aké, “Ebo nnó, ébó nnó ne Babilon melo kpaá. Babilon alú nyá eké mendéé ayi abo áfyee mashyee ndeé, mandeé magele, ne mandeé gefwa. Akwyee menyamme wuú ne unó desə ébi akwyee ne gul, mataá malšmalš ne unó bi ujame nka doš ákuú nnó pels. ¹⁷ Né nchwa neke ama gefwa jii geko geno.”

Boš ákpaabi áneá geme né masogéka ne boš abi ákneé wye, abi ápye utóš né mmu, ne abi ákne gese né mmu, átenege nye tété, ¹⁸ ákálege gétúgé ágéné amuawe ayi atanegé né mewe ewé asoš ji, ájelege mmye aké, “Cha oo, ndé melo ewé ékwone gekpékpé melo ewé.” ¹⁹ Ne áchwé matwə ágbé né makpo bwó, álili nye alá ne mesome metóš ajógé aké, “Ebo nnó, ébó nnó, ne melo kpaá, melo ewéna ne ébo élú meló ewé boš ako abi awyaa masogéka né ebeé mega ákwene gefwa wyeé gétúgé gefwa eyigé ji awyaa. Yémbə né nchwaneke ama, yéndégenó eyigé ji awyaa génó.”

²⁰ Enyú ako abi délu né mfaánebuú begé ne nechóšóš néndé Ešwəwə achə melo Babilon. Ne enyú boš Ešwəwə, áŋgbá Kras ne boš ékpávé Ešwəwə begé ntó ne nechóšóš néndé Ešwəwə asoš me mpa wuú gétúgé gabo ayi ji apyee éta nyú.

²¹ Ajógé mbo, gekpékpé ekiénné Ešwəwə fə ebwéé ntaá eniné nelú eké gekpékpé ntaá eniné ákwóš unó éfome né mmu ebeé mega jegemmm ejóš eké, “Wye ndere ntaá eniné na nékwene ne eshye nechogeré, mbəntó ne áfómege nye melo Babilon ne eshye, áchə ewu. Ndere élúmbə boš ámagé gé nye se ewú. ²² Ne ámagé wú sé meko néŋke ení ákwele, makwa ayi akwané, ambya ayi áfómege ne mbá né melo Babilon. Ne yé muú deshweé ama ayi amagé be wyeé ápo. Ne amagé wú nye sé ndere muú akwóš nchi né ntaá. ²³ Ne

yé bií uma ntó genjɔ́bɔ́gé etúlékánj gegénege sé wyeé. Yé epaá neba muú áwuú sé wyeé. Bóó bií abi ákene gese ne abó álu bóó abi áñjea geme fa mme yina, ne bóó megyaá bií abwólé maló mme mako ne deporé megyaá bwó.”

²⁴ Kwyakwya alu nnó Babilón áwá bóó ekpávé bií ne bóó abifo ako abi álu bóó Eṣṣwá. Ne manó bóó bina malu ji mmye chónchó ne ami bóó ako abi áwáné né mme meko, ne Eṣṣwá achó meló ewéna gétúgé gabo ewu.

19

¹ Unó bina upyegé mbo, nwú gewyagé meko eké, meko gejamégé bóó né mfaánebuú. Akálege kenké áké, “Défée Eṣṣwá, ji ne aferege bóó né efwyale gabo. Ji ne abóó ñgɔ́ ne uto ukó. ² Mpa wuú alú cho ne wáwálé. Ji afye gekpékpégé mendée eno yina né efwyale. Mendée yina ne achó bóó mme ne manáné tametame. Eṣṣwá afye ji né efwyale gétúgé manó bóó utóó bií abi ji áwané.” ³ Ama kalé kenké áké, “Défée Eṣṣwá, amuawé ayi átánege né mewe ewé esóó ji ákwome ájyeé mfaá té kwyakwya ne kwyakwya.” ⁴ Akálégé mbo, ákpakpa bimbó esaá meso eni ne menya eyimbo mebe eni, ákwe uwya mme ánogé Eṣṣwá muú ajwólé né mfaá gelugé gefwa áké, “Amen défée Eṣṣwá.”

Apye epaá nebane Maá egɔ́ñme

⁵ Né meko muú fɔ́, atané né geluɔ́ge gefwágé Eṣṣwá ajógé aké, “Fégé Eṣṣwá se enyú ako abi délu baá defwe bií ne dénógé ji abi áñjea geme ne abi alá áñjea geme wó.” ⁶ Ajóógé mbo, nwú meko fɔ́ eké meko gejamégé bóó. Alu eké gewayagé makané nnyi ne eké meko gekpékpége néfe. Akálege áké, “Défée Ata Eṣṣwá se Muú Apwáó amu, ji alú mfwa. ⁷ Ese ako débe ne nechócho, débenege ji mabó ne déchyege ji ñgɔ́, néndé bií epaá nebane Maá egɔ́ñme ukwóné ne Mendée neba wuú akpome mé mmye ágilé ji. ⁸ Achyéé Mendée neba Maá egɔ́ñme eshyeé ndeé nnó afye. Mandeé yimbo ágenege manemane, ne (átene mbaá ulóó melú ebi bóó Eṣṣwá álerege).”

⁹ Ne ekiénné Eṣṣwá ewémbo, ema ejóó genó eyigé fɔ́ ne me eké, “Metóó megomego ebe ne bóó abi álóó ebwó nnó áchwó ányé epaá neba ne Maá egɔ́ñme.” Ne ema ejóó genó eyigé fɔ́ eké, “Mekómejóó eyina etane mbaá Eṣṣwá jimboó.”

¹⁰ Nwúge mbo, nkwe ewu uka nnó nnógé ewú, yémbo ejóó eké, “Opyegé fɔ́ mbo, mentó nlú lé maá utóó Eṣṣwá wye ndere wó ne ate añme byeé abi álu bóó Eṣṣwá abi ákwolegé wáwálé ayi Jisós aleré né genó eyi ji agaré. Nógé elé Eṣṣwá néndé elé wáwálé ayi Jisós aleré né genó eyi ji agaré ne achyéé bóó ekpávé Eṣṣwá mekomejóó ayi ebwó ágarége.”

Kras ammye apwá menya mebo

¹¹ Nge ndere mfaánebuú alu fuú, nké mpelé nge mpó mekagala pópó. Muú ayi ajwólé né mfaá akamege nnó, muú ayi dékágé neré metóó ne ji, ji ayi apyee bóó ákágé wáwálé ayi atome ne Eṣṣwá. Aselé mati ayi alú cho mansó mpa ne ammye umye ne bóó abi alá akíí fɔ́ ji. ¹² Ame ji agenege eké nename mewe. Akwere gejamégé délaré gefwa né mekpo wuú. Asá mabo né menyammye wuú ami yé muú alá ákágé ekósé wye jimbo. ¹³ Awya nku ayi áfye né mmu manóó ne mabo mií makamege nnó, “Mekomejóó Eṣṣwá.” ¹⁴ Ne bóó bee abi álu né mfaánebuú afye mandeé pópó, ayi akpeage, ákwyeé áji ne eshye ndeé. Ajwólé né mfaá mpó mekagala eyi elú pópó ákwolege ji. ¹⁵ Aparanja ayi achyaá atane ji né meno. Aselé nye elé aparanja yina ne ammye ne bóó maló mme meko apwá ebwó. Agbarege nye ebwó ne amu matomato, Ne anamege nye manaá umpomé né mmu ejya mmi nnó áñame manaá matane wyeé, ne ejya ewéna etene mbaá metóó usóó Eṣṣwá Muú Apwáó amu. ¹⁶ Asa mabo né ndeé eyi elú ji mmye ne melú ewé ekweré ena geka wuú áké, “Mfwa ayi abóó afwa ako ne Ata ayi abóó bɔ́ Ata ako.”

¹⁷ Ne ngé ekiénné Eṣṣwá fɔ́ ndere etene né mfaá ñme, ekú kenké eké denwóné déko eti délyenege té mfaá ufóó ufóó denwone etiré dényee ñkwá unó “Chwóge dénywere mbaá ama, dénye gekpékpégé epaá ewé Eṣṣwá ágbárege nye. ¹⁸ Chwóge dényé ñkwá afwa, ákpakpa bóó bee ne bóó bee, mpó mekagala ne bóó abi ákene né mfaá eji. Chwóge dényé ñkwá bóó ako, afwe ne abi alá ápó afwe, ne bóó abi áñjea geme ne abi alá áñjea geme wó.”

¹⁹ Ejógé mbo, ngé menya mebo ayi atane né mmu ebeé mega, ne afwa mme ako ne bóó bee bwó ánywere mbaá ama nnó ammye bee ne muú ayi akene mfaá mpó mekagala yimbo pópó ne bóó bee abi. ²⁰ Yémbo ápye menya mebo yimbo chónchó ne muú ekpávé gebyo, ji ayi apyee ufelekpa né mbe ushu menya mebo yimbo. Ufelekpa bina ne ji aselé abwólé bóó abi awyaá gelogé menya mebo yimbo ne ánogé meló uka wuú. Ne áfome menya mebo yimbo ne muú ekpávé gebyo né mmu gepyeege mewe ewé etúlé ne genó eyi ákuú nnó solfa. ²¹ Ne muú ayi ajwólé mfaá mpó mekagala ayi pópó, ase aparanja ayi atane né meno wuú awá bóó abi álaa, denywone déko, dényé menya ñkwá bóó bimbó kaka dépwa.

20

Afye danchomeló deno añme dele

¹ Ne ngé ekiénné Eṣṣwá ndere etane né mfaánebuú eshulege mme. Egbaré né ebwó

wuú agbògòlò gepyéé eyi geláge pò ne kwiyakwya ne gekpékpége mkpòkòwé. ²⁻³ Èkíènné èwémbo, epye gekwenege mmyò ayi ákuú ji nnò dragòn ji ne ákuú nnò danchòmelò ne satan ewe ji, ebwéé efome né mmu gepyéé eyigémbo, egbe meno gepyé eyigémbo edye ewu. Danchòmelò alá né mmu né aḡme dele. Apye mbo nnò ji agegé sé meti ewé ji abwólége bòó mme. Ne dele aḡme yina akóge, abòó manlyáá ji né maá mboó gébé.

⁴ Ne nké mmáge pé, ngé uluò gefwa, ne bòó abi ajwólé wye. Bòó bina élé abi Èsòwò achyéé ebwò ebwònye nnò ágbárege gefwa. Ne ngé ntó mandònyé bòó abi áwáné ebwò gétúgé ágaregé wáwálé ayi Jisàs aleré né genó eyi ji agaré ne mekomejóó Èsòwò. Bòó bina ne álú bòó abi alá nógé fò menya mebo yimbo yé ebé lé melò uka wuú. Ne yé geloge menya yimbo ebwò ákámé fò nnò ása geji né mampwé bwò yé né amu bwò wó. Èsòwò apye ebwò ákwilé né negbo ágbaré gefwa ne Kras né aḡme dele. ⁵ Gé ndò mbe ayi Èsòwò apyéé bòó ákwilé né negbo na. (Ne bòó abifò ntó abi ágbòó, Èsòwò apye fò ebwò ákwilé né negbo wó, kpaá té dele aḡme yina ábyeé.) ⁶ Metòó megomegé ebe ne bòó abi Èsòwò ajyáá, ebwò abi ji apye nye ákwilé né negbo né ndò ayi mbe, ayi ji apyéé nye bòó ákwilé né negbo. Èsòwò ajya ebwò nnò ábé bòó bií ne ebwò ágbòó fò negbone ndò epeá. Abéé nye élé ampyéé upé mbaá Èsòwò ne Kras, ne ebwò ágbárege nye gefwa ne ji né aḡme dele.

Èsòwò apwò danchòmelò

⁷ Ne aḡme dele ayina akóoge, Èsòwò aferenge nye danchòmelò né denò etiré abò afyéé ji. ⁸ Atanege, akené nye abwólége bòó né malò mme meko. Akúú umé malò áyina nnò Gòg ne Magòk. Danchòmelò anywerege nye ebwò ako né mbaá ama, nnò ammye bee. Ne bòó abi ámmye nye ummye bina ájame nye eké gesòoge mbale nnyi. ⁹ Atanege nye né malò mme meko, anò mbaá ayi bòó Èsòwò ánywere. Mbaá yimbo élé melò kpaá ewé Èsòwò agbòó ne ewú. Anògé melò èwémbo mme, mewé etanege nye né mfaánebuú èlwe ebwò ako ásóó. ¹⁰ Ne afomege nye danchòmelò muú abwólé ebwò né mmu gepyéé mewé ewé èlulé ne genó eyigé ákuú nnò salfò. Mbaá yina ne abò áfome menya mebo ne muú ekpávé ayi gebyò. Ne ebwò áwuú nye ubale wye utuú ne ḡwomese te kwiyakwya te kwiyakwya.

Èsòwò asò kwiyakwya mpa

¹¹ Ne ngé gekpékpége geluòge gefwa eyi gélú pópó ne muú ayi ajwólé mfaá. Ne mfaánebuú ne mme áséé né mbe ushu wuú yé muú agé sé ebwò wó. ¹² Ne ngé ntó bòó ako abi ábo ágbòó, abi áḡea gemé ne abi alá ḡea gemé wò. Ebwò ako átené né mbe geluòge gefwa eyigémbo. Ne anene bò ḡwe, anene nto ḡwe ayifò ayi awyáá mabo

bòó abi ábòó nye geḡwá eyi géláge byé. Ne muú ayi ajwólé, akwólé dépò etiré bòó bina ábo ápyéé ndere ásamé né mmu bò ḡwe, asò mpa bwó. ¹³ Ne ebéé mega èlyáá bòó abi abò ánomé wye átané átené né geluòge gefwa. Wymbo ntó ne negbo ne melò áwuú bòó, ályáá áwuú bòó átané átené né geluòge gefwa eyigémbo. Ne muú ayi ajwólé mfaá geluòge gefwa akwólé dépò etiré bwó ábò ápye, asò mpa bwó. ¹⁴ Apyéé mbo ákpa negbo ne melò áwuú bòó aḡme né mmu gepyége mewé. (Gepyéé mewé ewéna élé negbo né ndò epea.) ¹⁵ Ne yéndemuú ayi mabo amíí malá pò né mmu ḡwe ayi awyáá mabo bòó abi ábòó nye geḡwá eyi géláge byé afomege ji né mmu gepyége mewé.

21

Èsòwò akwyeé mme ayi meke ne mfaánebuú ayi meke

¹ Epyegembo, ngé mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke. Mfaánebuú ayi mbe ne mme ayi mbe chónchò ne ebéé mega ápó sé. ² Ne ngé ntó melò ukpea ewé ákuú nnò Jerosale ayi meke ndere átané né mfaánebuú mbaá Èsòwò ashulege áchwòó. Akwyeé ewú ndere mendée neba akwyege menyammye agilé menò wuú. ³ Ne nwú meko muú fò, atane né geluòge gefwage Èsòwò ajògé kenké aké, “Nana Èsòwò achwò jwólé ne akwaá. Ji ajwólé nye ne ebwò, ne ebwò ntó ábéé nye bòó bií. Èsòwò jimboó abéé nye ne ebwò ne abéé nye ntó Èsòwò bwó. ⁴ Ji atilé nye ebwò manse ako né ame. Negboó nebéé nye sé, ne bòó abéé nye sé ne mesome, ebwò álíli nye sé, ne yé ubalé áwuú nye sé néndé unò bi ukwene ukò mé.” ⁵ Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluòge gefwa ajòó aké, “Wúgé, nana mpye unò ukò uláá uke.” Ne ama ajòó ne me aké, “Sa unò bina mme néndé mekomejóó eyina élú wáwálé, nerege metòó nnò unò bi ájóó upyéé nye.” ⁶ Ama ajòó ne me aké, “Nnere yéndégenó, me ne nlú muú mbe ne ayi kwiyakwya, unò uko ulòó ne me ne ukwyagé ne me. Ne yéndemuú ayi mmwólé manaá epye ji, nchyége ji manaá anyú ewé alá achyége fò ḡka. Manaá ami mbo matanege né embu nnyi ewé ewyáá manaá ami machyégé geḡwá. ⁷ Ne yéndemuú ayi ammye apwòó gabo, me nchyége nye ji unò bina. Me mbeé nye Èsòwò wuú ne ji ntó abéé nye maá wá. ⁸ Yémbo, bòó abi áfòó mampyégé unò bi me nkelege, abi áshyá mamfyé metòó ne me, abi áchòó menyammye bwò ne gabo, abi awané bòó, abi anane manané tametame, abi anyéé mafoó, abi ánogé aló uka, ne bòó akó abi ábyòge gebyò ákpane nye ebwò áfome mmú gepyége mewé ewé èlulé ne genó eyi ákuú nnò salfò. Gepyége mewé ewéna élé negbone ndò epea.”

Jon ama age melo Jerosale ewe meke

⁹ Ne ekiénné Esowa emá, né geluage makiénné Esowa akénéama ayi agbaré ukú efwyale ukénéama echwó ejós ne me eké, “Chwó me nlelege nye wó mendéee neba, mendéee ayi Maá egoyime abáne nye.”

¹⁰ Mendoó Ukpea echwó me mmye ne ekiénné Esowa ewémbó ekpa me mfé né mfaá mekwe ewé njoge dós, eléré me melo Jerosale ewé elú melo ukpea ndere etané mbaá Esowa né mfaánebuú eshulege mme. ¹¹ Genjogé Esowa gegénege wyeé manémané, ne melo ewémbó éshwánege ntó eké mataá malómálo ayi ákuú nnó jaspar. Egénege njanéjané eké makankoma. ¹² Gebame eyi genjogé geno melo ewémbó mme. Gebame eyigémbó gewya mano gebame áfyanéápeá. Né mano gebame yimbo makiénné Esowa áfyanéápeá áténé wye abáme. Né mano gebamé yimbo ntó ása mabo matóó bóó Isrelí áfyanéápeá wyeé. ¹³ Mano gebamé yina, áléé álú né egbe ebwónye, áléé álú né egbe ebwóbe, áléé álú mbe ne áléé álú meso.

¹⁴ Áténé gebamé eyigémbó né mfaá mabomé áfyanéápeá. Ása mabo ángbá Maá egoyime áfyanéápeá né mabomé yina. ¹⁵ Ne ekiénné Esowa ewé ebo ejógé mbo ne me, egbaré meto ewé amage unó wyeé, akwyeé ewú ne gul. Elé meto ewémbó ne ewú ebo emegé melo kpaá ewémbó. Eméé makwóó gebamé chónchó ne manombi. ¹⁶ Metyeé melo ewémbó ne unalé úlú wye janja. Ekiénné Esowa ewémbó eméé melo ewémbó ne meto ewé egbaré, metyeé melo ewémbó elú njkpa neke dele ne geba. Wyembo ntó ne unalé ne unjogé melo ewémbó úlú. ¹⁷ Ekiénné Esowa ewémbó, eméé ntó unjoge gebamé eyigémbó, gelú matyeé amu asa uléé meso ekéné ndere akwaá ámegé unó. ¹⁸ Áténé gebamé eyigé na ne mataá malómálo ayi ákuú nnó jaspa. Ne yéndégenó né melo ewémbó ákwyeé geji ne gul. Gul yimbo ápó ne deba, ne agenege eké eféé. ¹⁹ Ne mabomé ayi áténé gebame eyigémbó né mfaá, ákwyeé áji ne mataá njka ufóufóó. Ntaá né mbe eniné alóó manténe mabomé yimbo nékamege nnó jaspa, eníne gbeé mataá apea nékamege safaya, eníne negbeé áléé nékamege áget, eníne négbéé áni nékamege émáral. ²⁰ Eni négbéé mataá átá nékamege oni, eni négbéé akené nékamege kánelyan, eni négbéé akénéama nékamege krisolite, eni negbeé anéé nékamege berin, eni negbeé anéneama nékamege topas, eni negbeé afyaa nékamege krisopreis eníne negbeé afyaneama nékamege jacint, ne eníne negbeé áfyanéápeá nékamege ametis. ²¹ Mano gebámé ayina áfyanéápeá ákwyeé áji ne mataá njka áfyanéápeá ayi ákamege nnó pels, ne ákwyeé yéndé meno gebámé ne pel ama, ne ákwyeé metóó melo ewémbó ne gul. Ayi alá pó ne deba, ne agéne

eké eféé.

²² Ne ngé fó echa upé Esowa né melo ewémbó wó néndé, Ata Esowa jimboó Muú Apwó amu ne Maá egoyime ne álú echa ewémbó. ²³ Melo ewémbó ekelege sé nnó njme yé ebe elé mfaá agénege wyeé néndé genjogé Esowa ne gelú mewé ewé egénege wye ne etulekanj wuú elé Maá egoyime. ²⁴ Bóó maló mme meko ákené nye né mmu genjogé eyigémbó. Ne afwa mme achwóó nye ne njogé bwó né melo ewémbó. ²⁵ Mano gebamé eyigé na, ábeé fuú yéndégébé, néndé utuú ugilé fó wyeé. ²⁶ Ne ebwó áchwóó nye ne njogé ne énogé bóó maló mme meko né melo ewémbó. ²⁷ Yémbó, yéndégenó eyigé gélágé pó pópó né mbe ushu Esowa, gékpené fó né melo ewémbó, yé muú ayi apyeé depó debodebo yé ebe elé muú gebyo akpené fó wye. Ekosé bóó abi mabo bwó malu né mmu njwe Maá egoyime ayi asamé mabo bóó abi abóó nye genjogé eyi gélágé byé ne ákpane wye.

22

Ebeé ewé ewyad manad ami machy:ge genjogé eyigé gélágé bye

¹ Ne ekiénné Esowa ewémbó, eléré me ntó ebeé ewé ewyad manad ami machy:ge genjogé eyi gélágé byé, magenege eké eféé meke. Ebeé ewémbó etanege né geluage gefwage Esowa ne maá egoyime. ² Eshúlege ejye né metóó melo ewémbó. Né yéndé egbe ebeé ewéna, unóó ebi uchyege genjogé úlú wye. Unóó ebimbo uwómé unpomé ndó efyanépeá né njme. Ne yéndé mfaá uwómé ndó gama. Ne bya unóó ebimbo úlú uka ebi ápye bóó mameé né mme meko átoógé. ³ Ne yéndégenó eyigé Esowa áleré geji ukwekwe amu gebeé fó né melo ewémbó.

Ne geluage gefwage Esowa né maá egoyime gebeé nye wye ne bóó utóó bií ánogé nye ji. ⁴ Agéné nye ushu Esowa, asamé nye ntó mabo mií né mampwe bwó. ⁵ Utuú ugilé fó né melo ewémbó. Ne bóó abi álú wye ákelégé sé genjogé etulékanj ne njmeé néndé Ata Esowa ne abéé nye genjogé ebwó. Ne ebwó ágbarége nye gefwa té kwakwya ne kwakwya.

Jisós aké ji amagé chwó nye fa mme

⁶ Ne ekiénné Esowa ewémbó emá ejós ne me eké, “Mekómejós eyina elú wáwálo kámege ne eji. Ata Esowa muú achy:ge mendoó mbaá bóó ekpávé bií átá ekiénné wuú nnó echwó eléré baá utóó bií unó bií uchwó upyeé.”

⁷ Ne Jisós aké, “Wúgé, ela gachy:é me nchwóó. Metóó megómegó ebe ne bóó abi ápye unó bií asamé né mmu njwe yina ebi upye nye nana ne meso gébé.”

⁸ Me Jon nlú muú ayi nwuú, ne ngené unó bina uko. Nwúgé ne ngége unó bina nkwe uwyá mme né mbe ushu ekiénné Esowa ewé eléré mbo me unó bina nnó me nógé ewú. ⁹ Yémbó ejós ne me eké, “Opyegé fó mbo, me

ntó nlú élé muú utóó Èsɔwɔ wye ndere wɔ ne ate aɲme bye abi álu bóó ekpávè Èsɔwɔ ne abifɔ ako abi ábélege mekomejɔó ayi ásámé né ηwe yina. Nógé lé Èsɔwɔ.”¹⁰ Èma ejɔó eké, “Óbigé fɔ mekomejɔó yina, ayi ásámé né mmu ηwe yina ayi agarége unó bi upyéé nye nana né ébí upye nye meso gébé, néndé gébé eyigé unó bina upye nye gélá kwókwalé.¹¹ Ndere elúmbɔ, yéndémuú ayi ápyéé gabo, ápyéé wye gabo wuu. Ayi ápyéé ukwenkwe unó ápyéé wye ukwenkwe unó, ayi ápye genó eyi gélú cho ápyéé wye genó eyi gélú cho ne ayi álu pópó ábéé wye pópó.”

¹² Jisɔs ama ajɔó aké, “Gégé, ela gachyéé me nchwɔ. Nké nchwɔ, nchwɔ ne nsa ayi nchyéé yéndémuú ndere ji apye utóó.¹³ Me ne nlú genóge mbɛ ne eyigé kwyakwya, muú mbɛ ne ayi kwyakwya, unó uko uló ne me, ne ukwyage ne me.”

¹⁴ “Metó megámegɔ ebéé ne bóó abi áshwɔne mawulé bwɔ akpea pópó. Èbwɔ ne Èsɔwɔ achyége nyé èbwɔnyé nnó ákoó né meno gébamé ákpe né melɔ èwémbɔ ányé umpomé genóó eyigé gechyége geɲwá eyi gélágé byé.¹⁵ Bóó abi álá ákpe ne fɔ né melɔ èwémbɔ élé bóó abi álu eké bɔ mammye, bóó abi ányé mafoó abi ánane manané tametame, abi áwane bóó, abi ánógé aló uka, abi ábyáge gebyɔ ne bóó débwalé.

¹⁶ “Ne me Jisɔs ntó ekíénné wa nnó èchwɔ ègaré enyú unó bina né machomele bóó

Èsɔwɔ. Me nlú mpyáne mfwa Dèvid, me nlú ntó eké membe ayi agenege né gejejegé bii.”

¹⁷ Ajɔógé mbɔ, Mendoó Èsɔwɔ ne Mendée maá egɔɲme áké, “Chwɔ Ata Jisɔs.” Ne yéndémuú ayi awuú mekomejɔó yina, abɔ manjɔó ntó nnó “Chwɔ.” Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epyéé ji, achwɔ ne yéndémuú ayi akelege achwɔ anyú manaá ami machyége geɲwá èwé álá chyéé ηka.

Kwyakwya mejɔó

¹⁸ Ne me Jøn nkwelege mbeé mbaá yéndémuú ayi áwuú mekomejɔó ayi asamé né mmu ηwe ayina. Mekomejɔó yina ayi agarege unó bi upyéé nye nana ne ebi upye nye meso gébé nnó, “Muú ayi agbége genó eyigé chá né unó bi ásámé né ηwe yina, Èsɔwɔ agbége nye ntó èfwyale wuu ne ufóó mameé ukeneama ebi ásámé né ηwe yina.

¹⁹ Ne yéndémuú ayi aferege genó né unó bi ásámé né ηwe yina ayi agaré unó bi upye nye nana ne ebi upye nye meso gébé, Èsɔwɔ ntó aselé nye uto ebi abó achyéé ji nnó ákpe ne melɔ ukpea èwémbɔ ányé umpomé genóó eyi géchyége geɲwá eyi gélágé byé, ndere asamé né ηwe yina.”

²⁰ Ne muú ayi agarége unó bina aké, “Wáwálé elá gachyéé me nchwɔó.”

Jøn aké, Amen, chwɔ Ata Jisɔs.

²¹ Nnenémmye nnó Ata Jisɔs áléérége bóó Èsɔwɔ ako galógáló.